

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

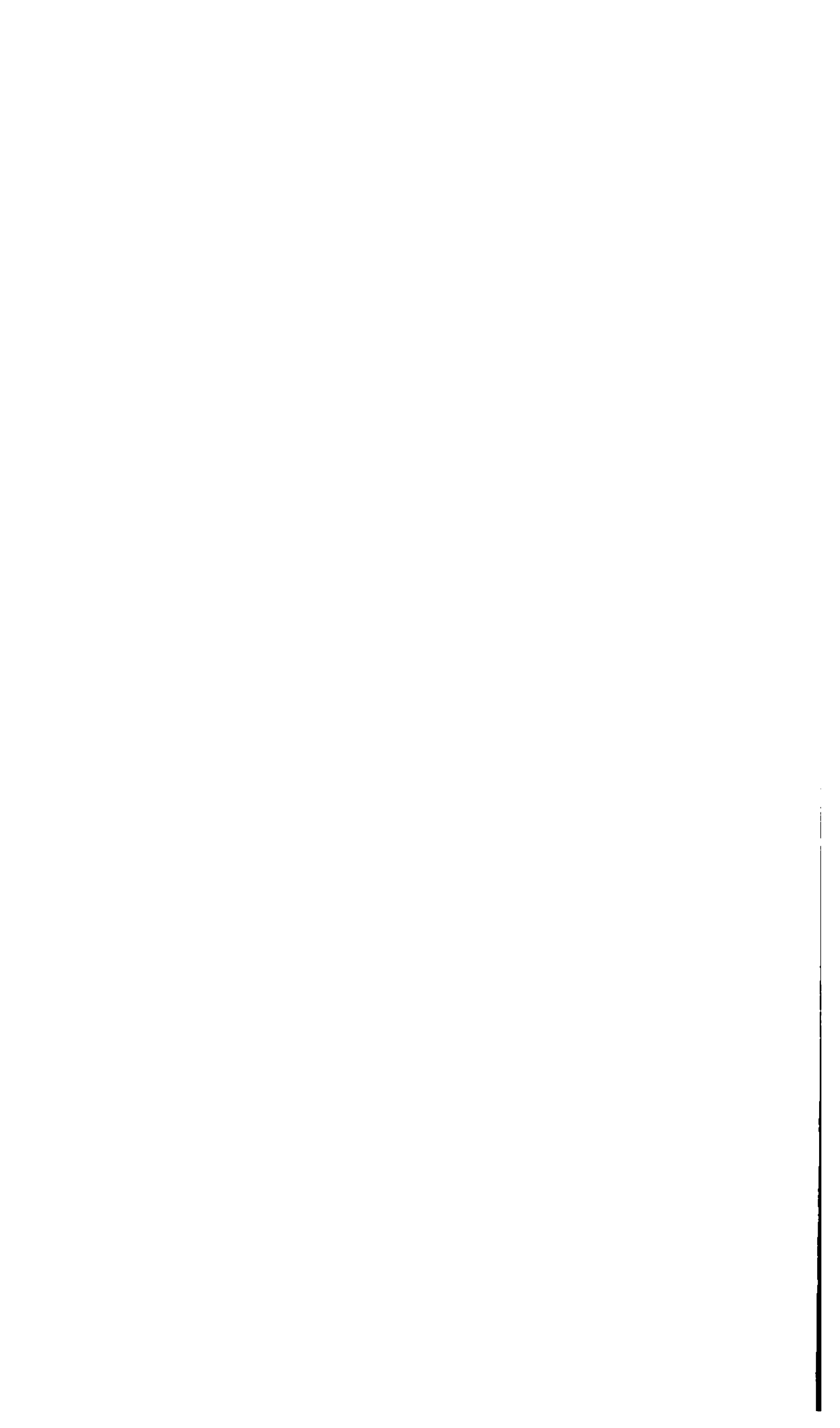
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

RHETORES GRAECI

EX

**CODICIBUS FLORENTINIS
MEDIOLANENSIBUS MONACENSIBUS · NEAPO-
LITANIS PARIENSIBUS ROMANIS VENETIS
TAURINENSIBUS ET VINDOBONENSIBUS**

EMENDATIORES ET AUCTIORES EDIDIT

**SUIS ALIORUMQUE ANNOTATIONIBUS INSTRUXIT INDICES LOCUPLE-
TISSIMOS ADIECIT**

CHRISTIANUS WALZ

PROFESSOR TUBINGENSIS.

VOL. I.

STUTTGARTIAE ET TUBINGAE

sumptibus J. G. COTTAE

LONDINI

apud BLACK, YOUNG et YOUNG. Tavistock Street.

LUTETIAE

apud FIRMIN DIDOT.

MDCCLXXXII.

G 510

B

**HARVARD COLLEGE LIBRARY
FROM THE LIBRARY OF
HERBERT WEIR SMYTH
APR. 15, 1941**

TUBINGAE, typis Hopferi de l'Orme.

TRIUMVIRIS

OPTIME DE SE MERITIS

CAROLO BENEDICTO HASE

LEGIONIS HONOR. FRANCIAE, S. WLADIMIRI RUSSIAE, AQUILAEQUE RUBRAE BORUSSICAE EQUITI, BIBLIOTHECAE REGIAE PARISIENSIS CONSERVATORI ADJUNCTO, IN SCHOLA REGIA POLYTECHNICA REGIAQUE SPECIALI LINGUARUM ORIENTALIUM PROFESSORI, INSTITUTI FRANCIAE IN ACAD. INSCRIPTT. ET HUMANIORUM LITT., ACADEMIAE SCIENTIAR. IMP. PETROPOLITANAE, REGIAE BEROLINENSIS, MONACENSIS, SOCIETATIS LATINAE JENENSIS SOCIO etc. etc.

FRIDERICO THIERSCH

PHILOSOPHIAE DOCTORI,

REGI BAVARIAE A CONSILIIS AULICIS, UNIVERSITATIS MONACENSIS PROFESSORI, ACADEMIAE MONACENSIS SOCIO
etc. etc.

GUILIELMO BARDILI

PHILOSOPHIAE DOCTORI,

ECCLESIAE URACENSIS DIACONO

QUORUM CONSILIO, AUCTORITATE, OPERA

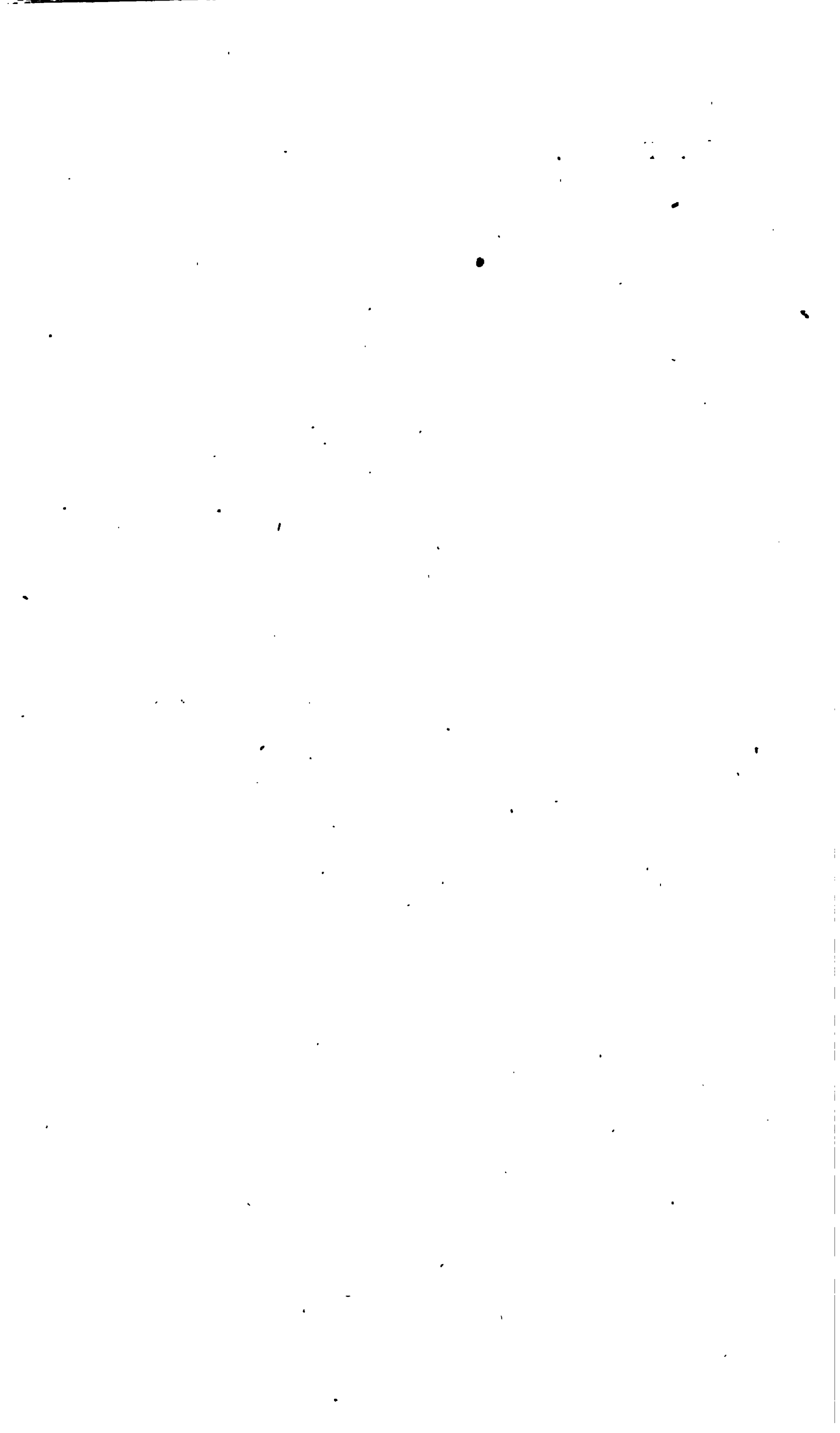
HAEC RHETORUM GRAECORUM EDITIO PERFECTA EST

HUNC LIBRUM

GRATI PIQUE ANIMI DOCUMENTUM

SACRUM ESSE VOLUIT

CHRISTIANUS WALZ.

CHRISTIANUS WALZ

L E C T O R I

S. P.

His quinque abhinc annis quum de itinere litterario bene et utiliter instituendo cum **GUIELMO BARDILI** consilia conferrem, is, qua est omnis rei litterariae peritia, cum ad alia, tum ad **Rhetores Graecos** ab **Aldo** a. 1508 et 1509 duobus voluminibus editos animum meum advertit. De quibus tum mihi nondum visis cum ita disputaverit **Fr. A. Wolfius** in **Analectis litter.** Tom. II. p. 515. sqq. ut omnibus, quibus **Graecae litterae** curae cordique sunt, maximum tam

*

rari¹ et egregii libri desiderium moveret, si in hoc labore salebroso, atque ab aliis fastidito tirocinium facerem, operae pretium me facturum censi.

1 Wolfius l. l. p. 525. cum praeter exemplum, Heidelbergae inter libros Graevianos servatum, nullum in Germania plenum exstare putaverit, eorum causa qui librorum rariorum studiosi sunt, quaecunque in principibus bibliothecis inveni, enumerabo. Duo exemplaria plena asservantur Monaci, unum ex bibliotheca Petri Victorii, cum notis ejusdem manu scriptis, alterum ex bibliotheca J. A. Widmistadii, aliud ex libris Wyttenbachii Berolinum translatum esse refert Schoenbornius in dissertatione de authenticitate declamationum, quae Gorgiae Leontini nomine exstant, Vratisl. 1826. p. 7. not., equidem non vidi. Volumen primum servatur Dresdae, secundum ex libris Conr. Gesneri Darmstadtiae, idemque e bibliotheca Jenensi nuper in lucem protraxit Goettlingius. In Italia integris exemplaribus gaudent bibliothecae, Veneta S. Marci, Mutinensis, Vaticana, Angelica, Neapolitana, Taurinensis, volumen primum inveni in bibliotheca Casenatensi, secundum in Ambrosiana. In catalogis Collegii Romani et bibliothecae Riccardianae consignata sunt Rhetorum Graecorum duo Volumina, sed quo delata sint, non constat. Bibliotheca regia Parisiensis plenum habet exemplum; inter privatos apud solum Renouardum, librarium Parisiensem celeberrimum,

Mox itineri me accinxi, et Monaci laboris initium feci. Ibi quum vastum laboris suscepti ambitum in dies magis intelligerem, quippe in quo non id solum agendum esset, ut edita ad codicum manu scriptorum fidem denuo recense-

exemplar egregium vidi. In bibliotheca Boutourlini, Comitis Florentini, utrumque volumen servari ex catalogo illius intelligo. In Angliae Bataviaeque bibliothecis quin exemplaria quaedam exstent nullus dubito. Notatu dignum est, quod A. G. Beckerus in Sebodii biblioth. crit. a. 1828. nr. 74. not. * exemplum membranis impressum, margine lata instructum, a Bessero, librario Hamburgensi, in suos sibi usus concessum fuisse refert. Haec mihi computanti, quo jure volumen secundum multo rarius quam primum esse bibliographi affirmare soleant, non satis liquet. — Quod vero Hemsterhusio accidit, ut sexaginta per annos nullo in bibliopolio, nullo cujusquam auctionis catalogo rhetorum horum exemplum posset invenire, idem mihi per tres et quod excedit annos omnes principum urbium tabernas librarias perscrutanti evenit: jam vero apud Stephanum Audinum, bibliopolam Florentinum, integrum exemplar quingentis Paulis venale prostare ex ejusdem catalogo editionum Aldinarum, Florentiae 1827. 8. edito, intelligo. Causam vero, propter quam hic liber adeo rarus est, ab eo potissimum repetendam puto, quod usu scholastico, cui hi scriptores inservierunt, exemplaria absunta sunt.

rentur, sed ut fere totidem inediti ejusdem argumenti libri et commentarii, in diversis bibliothecis reconditi, adjicerentur, tantumque apparatus annuo, quod itineri meo proposueram, spatio congeri posse desperarem, labantem animum auctoritate sua interposita confirmavit FR. THIER-SCHITS, eodemque tempore HASIUS litteris humanissimis ad me transmissis operam suam pollicitus est, quam quidem, cum biennio post Parisios venissem, tantam mihi praestitit, quantum nec sperare nec petere ausus essem. Quare librum hunc sub iisdem, quibus susceptus est, horum triumvirorum auspiciis in lucem prodire volui.

Accessit summa liberalitas, qua principum bibliothecarum praefecti in me usi sunt, LICHTENTHALERUS, SCHRETTINGERUS, KRABINGERUS Monaci, COPITARIUS, EICHELBERGERUS Vindobonae, BETTIO Venetiis, BENTIVOGLIO et MANCINI Mediolani, FR. DE FURIA Florentiae, CIRILLO Neapoli, ita ut, si quid in hoc labore meriti, id fere omne ad conjuncta dignissimorum virorum studia referendum sit.

De ea vero, quam in hac editione curanda secutus sum, ratione ut te edoceam, scito id mihi esse propositum, ut, quantum fieri possit, plenum Rhetorum Graecorum corpus, adjecto apparatu critico et exegetico, exhibeatur. Itaque non modo editionem Aldinam, qua tanquam fundamento nititur nostra, innumeris vitiis et lacunis modo minoribus, modo majoribus purgatam edere constitui, sed alii quoque ejusdem argumenti libri, seu post Aldum impressi, seu nunc demum e bibliothecarum tenebris a me protracti, editioni huic inserentur. Qua in re fieri aliter non potest, quin etiam eorum, qui serioribus Byzantini imperii temporibus vixerunt, scriptorum exercitationes rhetoricae et commentarii in Hermogenis rhetorica et Aphthonii progymnasmatibus explicandis potissimum versantes recipiantur. Ita enim omnium temporum libris propositis satis elucebit, vix aliud Graecae doctrinae genus per tot tantasque viginti fere seculorum vicissitudines, a Gorgia Leontino usque ad Constantinopolin expugnatam aequabilius et constantius servatum esse, quam ipsa haec rhetorum et sophistarum disci-

plina, in horum scholis Graecorum exemplarium usum et aliquem certe, licet communi temporum labe infectum, elegantioris doctrinae sensum nunquam intercidisse, his studiis imbutos viros historias imperii scripsisse, et ad summos magistratus eVectos esse, eoque modo factum esse, ut fanatico, quo clericorum monachorumque stupor in omnia Graecarum litterarum monumenta saeviebat, furori eae, quibus nunc gaudemus, reliquiae eriperentur: denique perspecto hujus institutionis usu, tanta seculorum serie sancto, intelligetur causa, propter quam hi ipsi libri hodie etiam in Graecia principem ad pueros instituendos locum obtineant. — Praeterea rariores Virorum doctorum annotationes, ut Schefferi ad Aphthonium et Theonem, Norrmanni ad Alexandrum, Phoebammonem, Minucianum et Aristidem, Boissonadii ad Tiberium et Rufum, Galei ad Demetrium² et Severum, aliasque huc illuc dispersas, recipiam. Aristotelis autem et Dionysii Halicarnassei libros rhetoricos, qui et

² Schneideri commentarius ad Demetrium Phalereum, qui apud librarios non amplius exstat an novae editioni inserendus sit, de eo a Viris doctis velim edoceri.

ipsi in collectione Aldina continentur, cum aliis editionibus satis divulgati sint, nunc quidem omittendos, animumque primum iis libris, quibus dudum aegerrime caruerunt philologi, advertendum censui: si vero gravibus Virorum doctorum suffragiis ad hos quoque edendos fuero provocatus, suo tempore laborem hunc suscipere non gravabor. Alia quaedam huc spectantia, ne nimis augerem libri molem, in bibliotheca Parisina, Vaticana et Medicea relinquenda fuerunt; alia nusquam alibi exstantia in Iriartii catalogo bibliothecae Escorialensis consignata sunt, alia in Angliae bibliothecis servantur, aliorum hic illic latentium notitiam eorum, qui in his studiis versantur, humanitate ad me perventuram spero; quae quidem omnia, si Deus vires animumque multa molientem servaverit, opusque susceptum prospero successu ornaverit, aut ipse supplementi loco edere, aut certe ita describere in animo habeo, ut alii alio tempore hoc labore possint defungi.

De iis, quibus usus sum subsidiis, cum aptius visum sit in praefatione, unicuique ex sexaginta,

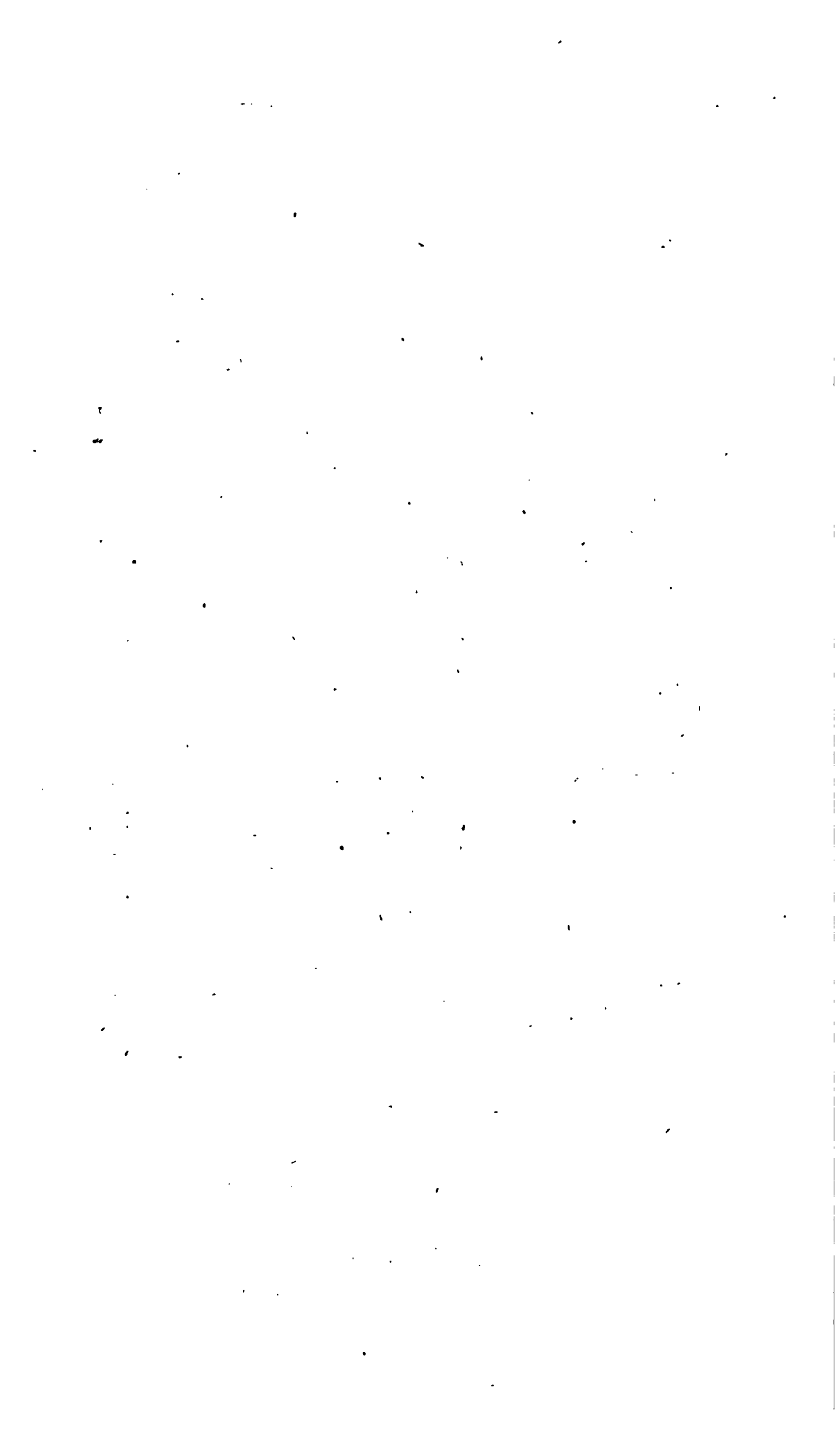
quae collectio nostra continebit, scriptis praemit-
tenda, diligentius exponere, jam praefandi fi-
nem faciam, neque te diutius morabor.

Itaque vale, lector benevole, atque ut ad
librum, magno labore, amplis sumtibus et im-
probo temporis dispendio confectum aequo cum
judicio accedas, id non tam rogo, quam meo
quodam jure postulo.

Scribebam Tubingae Suevorum Idibus April.
MDCCXXXII.

ARGUMENTUM VOLUMINIS PRIMI.

I.	Ἑρμογένους προγυμνάσματα	- -	pag. 7
II.	Ἀφθονίου προγυμνάσματα	- - -	— 55
	1. Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου ἐπιτομὴ εἰς τὰ τῆς ῥητορικῆς προγυμνάσματα	- -	— 121
	2. Ἀνωνύμου περὶ τῶν τοῦ Ἀφθονίου προ- γυμνασμάτων	- - - - -	— 127
III.	Θέωνος προγυμνάσματα	- - -	— 137
	Σχόλια εἰς τὰ αὐτὰ	- - -	— 257
IV.	Νικολάου προγυμνάσματα	- - -	— 262
V.	Νικηφόρου τοῦ Βασιλάκη προγυμνάσματα	- - -	— 421
VI.	Ἀδριανοῦ μελέται	- - -	— 526
VII.	Σενήρου διηγήματα καὶ ἠθοποιῖαι	- - -	— 534
VIII.	Γεωργίου τοῦ Παχυμεροῦς προγυμνάσματα	- - -	— 549
IX.	Ἀνωνύμου προγυμνάσματα	- - -	— 597

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

Fabricius

in biblioth. graeca lib. IV. c. XXXIII. IV. Vol. VI. p. 69.
ed. Harl.

Hermogenes, Tarsensis, rhetor, Callippi F. nepos forte vel propinquus fuit Hermogenis, Tarsensis, quem propter quasdam in historia figuras, librariis etiam, qui eam descripserant, cruci adfixis, occidit Domitianus, teste Suetonio c. X. Vix quindecim annos natum auscultavit et admiratus fuit Marcus Antoninus, iam imperator, quem Hermogenes ita adlocutus esse fertur: ἰδοῦ σοι, βασιλεῦ, ῥήτωρ παιδαγωγῶν δεόμενος, ῥήτωρ ἡλικίαν περιμένων. En tibi Imperator rhetorem, qui paedagogo indiget, oratorem, qui annos exspectat. Musonium quoque, philosophum, Hermogenis fuisse auditorem, Suidas [atque Eudocia p. 163.] refert, quod de celebri illo philosopho Stoico accipere tempus non patitur. Itaque, nisi fallit nos Suidas, de alio iuniore Musonio hoc sit intelligendum, de quo apud Aristidem, rhetorem, mentio. Anno decimo septimo aetatis scripsit τέχνην ῥητορικὴν, et anno vicesimo librum de ideis, qui iam pridem in omnium fuere manibus; sed mox anno vicesimo quinto virum defecit memoria, atque adeo dicendi facultas, neque eam recuperasse constat, licet diu post vixisset et ultimam senectutem attigisset. Itaque contemptui habitus locum dedit Antiochi, Sophistae, dictioni: Ἐρμογένης ἐν παισὶ μὲν γέρον, ἐν δὲ γέροισι παῖς. Inter pueros senex, inter senes puer. Mortui in
I..

cadavere dissecto cor pilis obsitum est repertum, et ma-
ius etiam, quam hominum esse solet. Cognomine dictus
ξυστήρ, sive scalptor, nescio an ideo, quod doceret dictio-
nem scalpello quasi deradere, ut Synesius in Dione p. 47.
dixit τὸ λέξιν καθῆραι τε καὶ ἀποσμιλεῦσαι.

Hermogenis opus rhetoricum quinque constabat scriptis,
e quibus ad nos pervenerunt posteriora quatuor. Illud di-
serte docet nos Io. Tzetzes Chil. VI. hist. 79. cuius verba
adscribam:

¹ Ῥητορικὴν μὲν γίνωσκε τὴν δικηγόρων τέχνην,
τὴν βίβλον Ἑρμογένους δὲ σοφιστικὴν με καλεῖν.
Αὕτη δὲ σοφιστεύουσα ῥητορικῆς ἡ βιβλος
Πεντάβιβλος ὑπάρχει μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖται,
Εἰς τε τὰ προγυμνάσματα, στάσεις καὶ τὰς εὐρέσεις,
² Ἰδέας καὶ πρὸς μέθοδον δεινότητος σὺν τούτοις.

Idem repetit Chiliad. XI. hist. 369. atque omnium quinque
argumenta copiose prosequitur.

Hermogenis progymnasmata, quae perdita esse censuit
Fabricius, tanto in veterum rhetorum scholis habita sunt
pretio, ut Aphthonius ad eorum normam sua componeret, et
Priscianus, grammaticus, eadem in latinum sermonem con-
verteret, sub titulo: Praeexercitamenta rhetorices ex Hermo-
gene, ea tamen sumta licentia, ut huc illuc de suis quae-
dam adderet, et exemplis e Graecis autoribus petitis Romana
modo substitueret, modo adiungeret. Insequentibus autem
seculis Aphthonii, qui duodecim Hermogenis progymnas-
mata duobus auxit et exemplis illustravit, auctoritas in
scholis praevaluisse videtur, quo factum, ut in codicibus
fere omnibus Hermogenis rhetoricae Aphthonii progymnas-
mata praefigerentur, eaque ipsa a Suida et in codicibus
multis προγυμνάσματα εἰς τὴν τοῦ Ἑρμογένους ῥητορι-
κὴν vocarentur, Hermogenis progymnasmata rarius et sem-
per a rhetorica sejuncta describerentur, neque commenta-

tores nanciscerentur, neque post inventam artem typographi-
cam desiderarentur. Fuisse, qui ea Libanio adiudicarent,
discimus ex scholiis ineditis ad Hermog. de stat. c. XIX.
λβ. quae volumine septimo editionis nostrae continebuntur:
„τοὺς δὲ τόπους, ἀφ’ ὧν αὐτὰς θέσεις κατεσκευάσα-
σαμεν, αὐτὸς ἡμῖν ὁ τεχνικὸς ἐδήλωσε διὰ τῶν προγυμ-
νασμάτων, ἃ με οὐ λελήθασί τινες τῷ σοφωτάτῳ Λι-
βανίῳ περιτιθέντες, ἄγαν ἐλλογίμως, ἵνα δὴ οὕτως
φαίην.“ Satis illi refelluntur tum Prisciani, tum aliorum,
qui de rhetorica scripserunt, autorum autoritate. Nam non
modo ab Aphthonii commentatoribus, Ioanne Siceliota Do-
xop. et Scholiasta Aldino singulis capitibus laudantur, sed
aliorum etiam testimonio confirmantur.

I.

Syrianus.

Rhetores Graeci Vol. II. p. 13. Ald.

Τρεῖς μὲν οὖν εἰσιν αἱ συνεκτικώταται τέχνηαι ῥη-
τορικαί, ἃς ὁ αὐτὸς Ἑρμογένης συνέγραψεν ἢ τε τῶν
προγυμνασμάτων, καὶ ἡ περὶ τῶν στάσεων αὕτη, καὶ
ἡ περὶ τῶν ἰδεῶν.

II.

Προλεγόμενα εἰς στάσεις No. I.

Rhetores Graeci Vol. VII.

Τρεῖς γάρ εἰσιν αἱ ῥητορικαί, ἃς καὶ αὐτὸς Ἑρμο-
γένης συνέγραψατο, ἢ τε τῶν προγυμνασμάτων, καὶ ἡ
καροῦσα τῶν στάσεων, καὶ ἡ περὶ τῶν ἰδεῶν.

III.

Nicephor. Basilac.

Fab. 2. pag. 130. ed. Allat.

Ὁ μῦθος οὗτος ἐστὶ μὲν Λισώπειος, τὴν δὲ μελέ-
την ἐκ τῶν Ἑρμογένους προγυμνασματικῶν μεθόδων

ἠρανόσατο, πλατύτερον ἐξεργασμένος, ὡς ἐκεῖνος μεθο-
δύει ἐν τοῖς περὶ μύθου.

IV.

Georgius Pletho

in συντομῇ περὶ τινων μερῶν τῆς ῥητορικῆς, quam sub
Matthaei Camariotae nomine edidit D. Hoeschelius
Aug. Vindel. MDV̄C.

Ἐπὶ δὲ ταῦτα τὰ εἶδη ἀνάγονται τὰ τε ῥητορικᾶ
προγυμνάσματα, ἃ εἰς δώδεκα περιέστησεν ὁ Ταρσεὺς
Ἐρμογένης, ἐσύτερον δὲ εἰς δέκα καὶ τέσσαρα παρεξέ-
τεινεν ὁ Ἀντιοχεὺς Ἀφθόνιος· ἀνασκευὴν γὰρ καὶ κα-
ταςκευὴν μιᾷ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἐρμογένους περιλαβόντος,
ὡς καὶ τὸ ἐγκώμιον καὶ τὸν ψόγον ἑτέρᾳ, αὐτὸς διελὼν
τὰ δύο ταυτὶ νομίζεσθαι πεποίηκε δέκα καὶ τέσσαρα·
πάντα μὲν οὖν τὰ προγυμνάσματα Ἐρμογένους εἰδικᾶ
τε καὶ μερικᾶ, ὡσπερ αἱ εἰδικαὶ στάσεις αἱ δέκα καὶ
τρεις, καὶ πᾶσαι τούτων αἱ μερικαὶ ὑπὸ τὰ τρία εἶδη
ἀνάγονται.

De edendis progymnasmatibus his centum abhinc annis
primum cogitaverunt Angli quidam. A. 1724. Jonas Eleu-
therius, Graecus, codicis Parisiensis, cuius numerum non
nominat, apographum ad Richardum Mead misit. A. 1733.
abbas Sallier, rogatu Richardi Ellys baronetti ad Wardi-
um, Professorem Collegii Greeshamensis collationem codi-
cis 3514. (nunc 3032.) et 2031. (nunc 2731.) transmisit,
et tertii codicis collationem, laceri et imperfecti, cuius nu-
merum, qui non nominatur, 3265. esse censeo, a. 1738.
adiecit, sed non nisi a. 1812. progymnasmata cum apparatu
critico et exegetico in Diario Classico Londinensi Vol. V.—
VIII. tanquam inedita impressa sunt eo modo, ut Par. C

textus locum occupet, Codicum A et B varietas subjecta sit. Pridem vero ex codice Taurinensi 67. descripta ediderat A. H. L. Heeren in biblioth. antiquae litterat. et artis fasc. VIII. et IX. a. 1794. Iterum edidit et uberiore annotatione instruxit G. Veesenmeyer Norimb. 1812. et inter Prisciani opera Vol. II. A. Krehl latina versione ex adverso posita Lips. 1820.

Textum multis locis depravatum constitui ex codicibus Parisiensibus, in Wardii usum, diligenter, ut mihi persuasī, collatis, Mediceo, Ambrosiano, quos ipse contuli, Taurinensi. Paucos locos in omnibus codicibus ita corruptos inveni, ut ad conjecturam confugiendum esset.

1. Par. A. est cod. 3032. membran. sec. 12. forma 12. notis Tironianis ad marginem adscriptis. Codex est optimae notae. Duae Wardii collationes ubi discreparent, veram lectionem ex codice quaesivi.
2. Par. B. est cod. 2731. chartac. sec. 15. fol. In fine: *τέλος τῶν Ἑρμογένους προγυμνασμάτων*. Sequitur: *περὶ διαιρέσεως αὐτῶν ἐν ἐπιτομῇ*, schema duo folia explens, in cuius fine: *ἰστέον, ὅτι περιστατικὰ εἰσιν ἕξ*. etc.
3. Par. C. in editione Londinensi verbotenus exhibetur.
4. Par. D. est cod. 2929. chart. sec. 15. fol. cuius duo capita priora contuli.
Parr. B. C. D. deterioris notae sunt.
5. Med. est cod. Laurent. Plut. LX. 27. bombyc. forma 8. sec. 15. bene et diligenter scriptus.
6. Ambr. est cod. Ambrosianus D. 20. seculi, ut videtur 14. chartac. cum Parisiensi A. plurimum consentiens.
7. Taur. est Taurinensis 67. chartac. sec. 15. fol. bene scriptus, quem quum Heeren descripserit, inspexisse satis fuit. Ex hoc codice multae lacunae, per *ὁμοιοτέλευτα* potissimum natae in editiones Germanicas irreperunt.

Varietas lectionis ex omnibus ita enotata est, ut codices, ubi nulla varietas annotatur, cum lectione recepta consentire censendi sint. Brevem Wardii annotationem propter summam Diarii Londinensis raritatem integram recepi: in qua, ne iniusta de viro bono sententia feratur, tenendum, plurimas eius emendationes factas esse ante, quam codicum A. et B. collationem accepisset. Reliquorum interpretum notas selectas recepi.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

CAP. I.

Περὶ μύθου.

Τὸν ² μῦθον πρῶτον ³ ἀξιοῦσι προσάγειν τοῖς νέοις, διότι ⁴ τὰς ψυχὰς αὐτῶν πρὸς τὸ βέλτιον ῥυθμίζειν δύναται ⁵ καὶ ⁶ ἔτι ἀπαλοὺς ὄντας αὐτοὺς ἀξιοῦσι πλάττειν ⁷.

1 Par. BC. Ἐρμ. τοῦ τεχνογράφου προγ. 2 Praemittitur apud Priscianum definitio fabulae: „Fabula est oratio ficta, verisimili dispositione imaginem exhibens veritatis“; quae nescio an apud nostrum exciderit? Heeren. Definitionem etiam c. VII. a συγκρίσει et c. XII. a νόμου εἰσφορᾷ abesse recte observat. Veesenm. et tenendum inde ab initio, Priscianum huc illuc de suis quaedam addidisse. 3 Ambr. ἀξιοῦσι πρῶτον. 4 Par. A ὅτι τὰς. Par. BCD ὡς ῥάδιον τὰς. Taur. Med. Ambr. διότι τὰς. 5 Ward. „lege δυνατόν“. 6 Taur. ἐπὶ οὖν αὐτοὺς ἀπαλοὺς ὄντας. Heer. correxit ἔτι οὖν, quam conjecturam confirmat Med. Veesenm. accepit lectionem ἔτι οὖν, adjecta conjectura: ἐπὶ οὖν, quandoquidem, cui quidem appositum οὖν minus favet. Par. A καὶ αὐτοὺς ἀπαλοὺς ὄντας. Ambr. Par. BCD καὶ ἔτι ἀπαλοὺς ὄντας αὐτοὺς. in B et D ad marg. καὶ ἔτι ἀπαλοῖς οὖσιν αὐτοῖς. 7 Par. BCD προτάττειν. quod lectioni ad marginem BD adjectae: ἀπαλοῖς οὖσιν αὐτοῖς occasionem

Φαίνονται δὲ τούτῳ χρησάμενοι καὶ⁸ οἱ ἀρχαῖοι, Ἡσίοδος⁹ μὲν τὸν τῆς ἀηδόνος εἰπὼν, Ἀρχίλοχος¹⁰ δὲ τὸν τῆς ἀλώπεκος. Ὀνομάζονται δὲ ἀπὸ τῶν εὐρόντων, οἱ μὲν Κύπριοι, οἱ δὲ Λιβυκοὶ¹¹, οἱ δὲ Συβαριτικοὶ, πάντες

dedisse videtur: tribuerunt scilicet scribae τῷ προτάττειν sensum τοῦ προστιθέναι seu προσάγειν. Meliores codd. Par. A. Ambr. Med. Taur. τάττειν, i. e. formare, recte constituere, ut interpretatur Veesenm. coll. Plut. de educat. c. VII., qui iungit ὑγιαίνοντα et τεταγμένον βίον. Adde Isocr. de pac. p. 169. καλῶς καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι. Eundem sensum exprimit Priscian. ad meliores facile vias instituunt vitae. Qua autoritate corruptus in epist. crit. p. 6. scribendum censi: καὶ ἔτι ἀπαλοὺς ὄντας αὐτοὺς ἀξιοῦσι τάττειν. Sed prorsus adsentior conjecturae, quam Finckhiius meus in annuntiatione illius libelli ephemeridibus scholasticis inserta, derivavit ex Platone de rep. II. p. 377. B. οὐκοῦν οἶσθ' ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον, ἄλλως τε καὶ νέῳ καὶ ἄπαλῳ ὄντων; μάλιστα γὰρ ῥῆ τότε πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπος, ὃν ἂν τις βούλεται ἐνσημηνασθαι ἐκάστῳ. et ib. C. τοὺς δ' ἐγκριθέντας [μύθους] πείσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας λέγειν τοῖς παισὶ καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν: quibus locis addo Plutarch. de educ. c. 5. ὡσπερ γὰρ τὰ μέλη τοῦ σώματος εὐθύς ἀπὸ γενέσεως πλάττειν τῶν τέκνων ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἵνα ταῦτα ὀρθὰ καὶ ἀστραβῆ φύηται, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν τέκνων ἤδη ῥυθμίζειν προσήκει. εὐπλαστον γὰρ καὶ ὑγρὸν ἢ νεότης, καὶ ταῖς τούτων ψυχαῖς ἄπαλαις ἔτι τὰ μαθήματα ἐντήκεται: πᾶν δὲ τὸ σκληρὸν χαλεπῶς μαλάττεται. καθάπερ γὰρ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπομάττονται κηροῖς, οὕτως αἱ μαθήσεις ταῖς τῶν ἔτι παιδίων ψυχαῖς ἐναποτυποῦνται. καὶ μοι δοκεῖ Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς παραινεῖν ταῖς τίτθαις, μὴ τοὺς τυχόντας μύθους τοῖς παιδίοις λέγειν, ἵνα μὴ τὰς τούτων ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς ἀνοίας καὶ διαφθορᾶς ἀναπλάσθαι συμβαίη. ubi vide notam Wyttenbach., scripsi igitur πλάττειν. 8 καὶ Par. BCD om. 9. *Erg.* 201. cfr. Plutarch. Symp. p. 158. B cum nota Wyttenbachij. 10 Archil. Fragm. XXXVIII. et XXXIX. ed. Gaisf. 11 οἱ δὲ Λιβυκοὶ Taur. om. recepi ex Ambr. Med Par. A [Med. Λιβυκοὶ] Priscian. aliae

δε¹² κοινῶς Αἰσώπειοι¹³ λέγονται, διότι¹⁴ τοῖς μύθοις Αἰσώπος¹⁵ ἐχρήσατο πρὸς τὰς συνουσίας. Ὑπογραφήν δέ τινα τοιαύτην ἀποδιδόασιν¹⁶ αὐτοῦ· ψευδῆ μὲν¹⁷ αὐτὸν ἀξιούσιν εἶναι, πάντως δὲ χρήσιμον πρὸς τι τῶν¹⁸ ἐν

Libycae. Par. C Τυρονηοὶ, lectio corrupta ex Τυρσηοὶ, quod est in Par. BD. 12 δὲ abest a Taur. tacite recepit Heeren. est in reliquis. 13 Par. A Αἰσώπειοι. ita Joseph. bell. Jud. VII. 6. 3. λουτρόν ἡδιστον, παιώνιον τε νοσημάτων. Par. 1423. 1426. 1427. παιώνιον. Plut. Rom. c. 14. εἴτε ἵππειον Ποσειδῶ. Codd. duo Cardinalis Rodulfi et Vatic. ad marginem exemplaris Aldini, quo Muretus usus est, excerpti: ἵππιον. 14 Par. ABC διὸ, D δι' ὅ. 15 Αἰσώπος abest a Parr. 4. et Ambr. tum Par. AD et Ambr. ἐχρήσαντο. Par. BC ἐχρήσατο. Taur. Med. Αἰσώπος ἐχρήσατο. 16 Taur. διδόασιν περὶ αὐτοῦ. Par. A Med. Ambr. ἀποδιδόασιν αὐτοῦ. Par. BCD ἀποδεδώκασιν αὐτοῦ. De verborum simplicium et compositorum permutatione dixi in epist. crit. p. 6. et 7. adde, si lubet in nostro capite paullo post: πόλιν οἰκίζειν. Par. BCD συνοικίζειν. Phöbamm. init. εἴρηται δὲ σχῆμα διὰ τὸ μετασχηματίζεσθαι. Vatic. Angel. σχηματίζεσθαι. Ibid. c. 5. ἧς ἡ ἀναφορὰ ἢ ἐπὶ τὸ συνώνυμόν ἐστιν ἢ ἐπὶ τὸ συνηρούμενον. codd. mei νοούμενον. Pausan. I. 2. 6. καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν Κέκροπος Κραναὸς ἐξεδέξατο. Vat. ἐδέξατο. I. 22. 5. Θησεὺς δὲ — — πρὸς τὸν πατέρα προεῖπε χρήσεσθαι τοῖς ἰστίοις λευκοῖς, ἣν ὀπίσω πλὴν τοῦ ταύρου κρατήσας. Nearol. εἶπε. I. 32. 5. εἰς ὄρυγμα δὲ φέροντες σφᾶς ὡς τύχοιεν ἐσέβαλον. Angel. ἔβαλον. I. 36. 6. ὡς ἴστερον Περσεία τὸν Φιλίππου τὴν τε ἀρχὴν ἀποβαλεῖν, καὶ αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐς Ἰταλίαν ἀχθῆναι. Nearol. ἀναχθῆναι. II. 7. 7. ἐς δὲ τὴν ἀγορὰν ἐσελθοῦσι Πειθοῦς ἐστιν ἱερόν. Angel. ἐλθοῦσι. Joseph. bell. Jud. III. 8. 5. μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ προπεμπόμενον ἦδειν τὸν Ἰουδαίων νόμον. Par. 1429. πεμπόμενον. VII. 4. 1. τρέπεται δὲ τὰ πλήθη πρὸς εὐωχίαν. Par. 1425. προτρέπεται. 17 Taur. Med. γε. Ambr. Parr. 4. μὲν. 18 Par. BC πρὸς τι τῶν ἀναγκαίων, omissis ἐν τῷ βίῳ. Par. AD et codd. Itali: πρὸς τι τῶν ἐν τῷ βίῳ. Ward. „Priscian. ad vitae utilitatem.“ Sed fallitur editor Londinensis, qui in Par. A τῶν ἐν

τῷ βίῳ. Ἔτι δὲ ¹⁹ καὶ πιθανὸν εἶναι βούλονται. Πῶς δ' ἂν ²⁰ γένοιτο πιθανός; Ἄν τὰ προσήκοντα πράγματα τοῖς ²¹ προσώποις ἀποδιδῶμεν ²². Οἷον περὶ κάλλους τις ἀγωνίζεται, ταῶς ²³ οὗτος ὑποκείσθω. Δεῖ τινε

τῷ βίῳ ἀναγκαῖον legi dicit. 19 δὲ om. Parg. 4. 20 Taur. δέ. reliqui δ' ἂν. 21 τοῖς Ambr. Parg. BCD om. 22 Parg. AC ἀποδιδῶμεν. 23 Parg. BCD ταῶνος οὗτος ὑποκείσθω εἶδει τινε σοφόν τι περιτεθῆναι [BC περιτεθεῖναι] ἀνθρώποις, ἐνταῦθα μιμούμενοι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, ἐνταῦθα οἱ πιθανοί. Post ταῶνος BC comma ponunt; post ἀνθρώποις, [quod in C per compendium scribitur ἀνοῖς] C nullam interpunctionem, B punctum minus. Post πράγματα B punctum. Ambros. Med. Taur. Parg. A ταῶς οὗτος ὑποκείσθω. In sq. discrepant: Ambr. δεῖ τινε σοφόν τι παρατιθῆναι ἀνθρώπους· ἐνταῦθα μιμούμεν [sic] τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· ἐνταῦθα οἱ πιθανοί. Med. δεῖ τι σοφόν παρατεθῆναι ἀνθρώποις; πιθανούς μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἐνταῦθα ὑποθήσεις. Taur. δεῖ τι σοφόν παρατιθῆναι [sic] ἀνθρώποις, πιθανούς μιμούμενος τὰ τῶν ἀνθ. πρ. ἐντ. ὑποθήσεις. Parg. A δεῖ [sic] τινε σοφόν τι περιτεθῆναι ἀνθρώπους, ἐνταῦθα μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα [collatio Wardii ἐνταῦθα — πράγματα om.] ἐνταῦθα οἱ πιθανοί. Loco corrupto ex Prisciano medelam quaerendam esse viderunt Veesenm. et Ward., quorum ille textum ita constituendum credit: „δεῖ σοφόν τι παρατιθέναι ἀλώπεκας, πιθανούς, „μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, (ad quod membrum „denuo sumas: δεῖ παρατιθέναι) ἐνταῦθα ὑποθήσεις. Sed fere „adducimur, ut credamus, Hermogenem ita scripsisse: δεῖ σοφόν τι παρατιθέναι, ἀνθρώποις ἀλώπεκας ἢ πιθανούς, μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἐνταῦθα ὑποθήσεις.“ Ward. ita emendat: „περὶ κάλλους τις ἀγωνίζεται, ταῶνος οὗτος ὑποκείσθω εἶδει τινε σοφόν τι . . . περιτεθῆναι ἀνθρώποις, ἐνταῦθα οἱ πιθανοί. Quae omissa sunt ita leguntur apud Priscianum: De „pulchritudine aliquis certat, pavo supponatur hic: oportet „alicui astutiam tribuere, vulpecula est subjienda, imitatores „aliquos hominum volumus ostendere, hic simiis est locus.“ Equidem Priscianum vertendum censeo ita: δεῖ τινε σοφόν τι παρατιθέναι, ἀλώπηξ (sc. ὑποκείσθω, vel si mavis ἀλώπηξ ἐνταῦ-

σοφόν τι παρατιθέναι, ἀλώπηξ· μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ὑποθήσεις, ἔνταῦθα οἱ πίθηκοι. Χρῆ δὲ αὐτοὺς²⁴ ποτὲ μὲν ἐκτείνειν, ποτὲ δὲ συστέλλειν. Πῶς δ' ἂν τοῦτο γένοιτο; Εἰ νῦν μὲν αὐτὸν ψιλόν²⁵ λέγοιμεν κατ'²⁶ ἀφήγησιν, νῦν δὲ λόγους πλάττοιμεν τῶν δεδομένων προσώπων. Οἷον ἵνα σοι²⁷ καὶ ἐπὶ παραδείγματος γένηται²⁸ φανερόν· οἱ²⁹ πίθηκοι συν-

θα ut in Ambr. ἀνθρώπους· ἔνταῦθα.) μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ὑποθήσεις, (volumus ostendere Prisc.) ἔνταῦθα οἱ πίθηκοι. Si ἀλώπηξ per compendium scriptum fuit ἀλῶ, scriba voce rariore turbatus, substituere potuit frequentiorem: ἀνθρώπους, quae vulgo per compendium scribitur ανους. cfr. epist. crit. p. 9. sqq. 24 Par. D αὐτοῖς. 25 Par. BCD ψιλῶς. Codd. meliores ψιλόν. Permutatur adject. et adverb. Alexand. lib. II. in it. τὰ πρῶτα καὶ ἄνωτάτω σχήματα. Par. 2. ἀνώτατα. ibid. cap. κα. μᾶλλον γὰρ τιμῶσιν αἱ πόλεις τῶν ἀδίκως πλουτούντων τοὺς δικαίως πενομένους. Par. 2. δικαίους. Pausan. IX. 14. 4. ἔλθων δὲ Ἀργείους μὲν προσελάβετο ἔκουσίους συμμάχους. Cod. Angel. ἔκουσίως. Phöbamm. II. cap. 4. ἡ δὲ ἐπίξενξις τὸ αὐτὸ παρονομάζει συνημμένη. Par. συνημμένως. Paus. I. 9. 5. καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς πω πρότερος Θρᾷκας Ῥωμαίων κατεστρέψατο. Riccard. πρότερος. I. 31. 5. πυνθανόμενος δὲ σαφές οὐδὲν ἐς αὐτὰ ἐπισταμένους τοὺς ἐξηγητὰς εὔρον. Angel. σαφῶς. II. 18. 2. ὕστερον δὲ οὐκ ἔχω σαφές εἰπεῖν, πρότερον ἀδικίας ἤρξεν Αἴγισθος. Angel. σαφῶς. Synes. de Provid. p. 125. B καὶ πάλιν ἡμῖν αὐτοπροσώπως διαλέξεται. Coislin. 249. αὐτοπρόσωπος. Dem. Lept. p. 463. ἵνα οὖν τριάκοντ' ἀνθρώποι ἢ πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν, τοὺς ἅπαντας ἀπίστως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν. Vulg. ἀπίστους. Joseph. bell. Jud. II. 8. 4. κηδεμῶν δὲ ἐν ἐκάστη πόλει τοῦ τάγματος ἐξαιρέτως τῶν ξένων ἀποδείκνυται. Par. 1429. ἐξαιρέτος. VII. 8. 5. ἔπειτα δὲ αἰφνίδιον νότος μεταβαλὼν — — καὶ πολὺς ἐναντίος πνεύσας. Par. 1425. ἐναντίον. Vit. Joseph. 44. ὁ δ' ἀσμένως ὑπήκουσε. Par. 1423. ἄσμενος. 26 Med. κατά. 27 σοι Ambr. Par. ABC om. 28 Par. D Taur. γένοιτο. Commentar. anonymi Vol. VII. εἰς

ελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ χρῆναι πόλιν οἰκίζειν ³⁰
καὶ ³¹ ἐπειδὴ ἔδοξεν αὐτοῖς ἡμέλλον ³² ἄπτεσθαι τοῦ
ἔργου. Γέρων οὖν τις ³³ πύθηκος ἐπέσχεεν αὐτοὺς εἰπὼν,
ὅτι ῥᾶον ἀλώσονται περιβόλων ἐντὸς ἀποληφθέντες ³⁴.
Οὕτως ἂν συντέμοις. Εἰ δὲ ³⁵ ἐκτείνειν βούλοιο, ταύ-
τη ³⁶ πρόσαγε. Οἱ πύθηκοι συναλθόντες ἐβουλεύοντο περὶ

στάσ. Cap. 15. νδ. εἰ δὲ ποτε γένοιτο. Par. 1. 2. γένηται. Pau-
san. I. 6. 6. εἰ οἱ προσγένοιτο ἢ νῆσος. Riccard. προσγένηται.
Neapol. προσγένητο. Par. Bekkeri: προσγένηται. 29 Med.
Ambr. Par. ABC οἱ. Taur. Par. D ὅτι. 30 Par. BCD συνοι-
κίζειν. 31 Par. AC ἐπειδὴ δὲ. Par. BD ἐπεὶ δέ. 32 Par. C
ἔμελλον. ita variant codd. in ἡδυνάμην et ἰδυνάμην. Vita Jose-
phi cap. 44. οὐκέτι τὰ ἀπόρρητα στέγειν ἰδύνατο. Par. 1423. ἡδύ-
νατο. Jacobs ad Achill. Tat. p. 554. in ἐβουλήθην et ἡβουλήθην.
interpp. ad Dem. Lept. p. 491. 25. Heliod. I. 26. ταῦτα συμ-
βάλλειν οὔτε ἰδυνάμην οὔτε ἐβουλόμην. Cod. Ven. 409. [ap. Bois-
son. ad Eunap. p. 145.] ἡδυνάμην — ἡβουλόμην. 33 τις recepi
ex Med. abest a reliquis. 34 Taur. Ambr. Par. A ἀπολει-
φθέντες. Par. BCD Med. ἀποληφθέντες. Pausan. I. 4. 4. οὐδὲ
οἱ τιμωροὶ παῖδες ἀπ' αὐτῶν ἐλείφθησαν. Angel. ἐλήφθησαν. Ric-
card. et Neapol. ἀπ' αὐτοῦ. I. 9. 3. ὡς μηδὲ ὑπόμνημα λειφθῆ-
ναι Θηβαίοις. Angel. Riccard. ληφθῆναι. in Neapol. per cor-
rect. λειφθῆναι. IV. 5. 9. καὶ τῶν Μεσσηνίων τοὺς ἐγκαταληφθέν-
τας φονεύουσι. codd. ἐγκαταλειφθέντας. Solus Angel. ἐγκατα-
ληφθ., ut ex conjectura scripsit Amasaenus. Phöbamm Lib. I.
c. 2. ἔλλειψις δὲ ἐστὶ παράλειψις λέξεως νοουμένης. Ald. Vind. πα-
ράληψις. et paullo post: παραλείπεται γὰρ ἐν τούτοις τὸ ἐστὶ.
Ald. et Vind. παρείληπται. ib. II. c. 2. παράλειψις ἦτοι ὑποσιώ-
πησις. codd. mei bis παράληψις. cfr. Boisson. ad Philostr. Her.
p. 496. 35 Ambr. δ' ἐκτ. 36 Parr. ACD ταύτη. tum Parr. A.
πρόσαγε. ut paullo post Ambr. οὕτω πρόσαγε διατρίβων. c. VI.
χρῆ δὲ οὕτως προάγειν. Parr. προσάγειν. Menand. de encom.
p. 605. καὶ πῶς τὴν διαίρεσιν ποιησόμενοι τοὺς ἐπαίνους ἂν προ-
αγάγοιμεν. Med. 1. προσαγάγ.— Διαίρ. ἐπιδεικτ. p. 628. αὐχμηρό-
της διὰ τὴν μίξιν, ἢν ὡς δυνατὸν φυλαττομένους χρῆ προσάγειν σα-

πόλεως οἰκισμοῦ. Καὶ δὴ τις παρελθὼν ἐδημηγόρησεν³⁷, ὅτι χρὴ καὶ³⁸ αὐτοὺς πόλιν ἔχειν. Ὁρᾶτε γάρ, φησιν, ὡς εὐδαίμονες διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἶκον ἔχει ἕκαστος αὐτῶν, καὶ εἰς ἐκκλησίαν οἱ σύμπαντες καὶ εἰς θέατρον ἀναβαίνοντες, τέρπουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν θεάμασι³⁹ τε καὶ ἀκούσμασι παντοδαποῖς. Καὶ οὕτω⁴⁰ πρόαγε⁴¹ διατρίβων καὶ λέγων, ὅτι καὶ τὸ ψήφισμα ἐγέγραπτο⁴², καὶ λόγον πλάττε καὶ παρὰ⁴³ τοῦ γέροντος⁴⁴ τοῦ πιθήκου. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτη. Τὴν δὲ⁴⁵ ἀπαγγελίαν βούλονται περιόδων⁴⁶ ἀλλοτρίαν εἶναι⁴⁷, γλυκύτητος ἐγγύς. Ὁ δὲ λόγος ὁ τὴν ὠφέλειαν

φηνείας φροντίζοντας. Med. 2. προάγειν. Jos. bell. Jud. II. 14. 8. εἰ μὴ προσάγοιεν τοὺς αἰτίους. Par. 1425. προάγοιεν. 37 Par. BCD ἐδημηγόρει. 38 καὶ. Taur. Ambr. om. recepi ex reliquis. 39 Par. BCD θαύμασι. utrumque conjungit Luc. Imag. c. 9. μέγα τι θαῦμα καὶ θέαμα. 40 Par. BCD οὕτω δὲ omisso καὶ. 41 Ambr. Parr. 4. πρόσαγε. 42 Par. BCD ψήφισμά ἐστιν ἀπὸ τούτου, καὶ λέγε καὶ. Ambr. Med. Taur. ψήφ. ἐγέγραπτο καὶ λόγον πλάττε καὶ. [Ambr. et Taur. posterius καὶ om.] Par. A ψ. γέγραπτο καὶ λόγον καὶ omisso πλάττε. 43 Par. C περί. 44 τοῦ ante πιθήκου Taur. om. est in reliquis sex. 45 Ambr. et Taur. ἐπαγγελίαν. [Ambr. δ' ἐπαγ.] reliqui ἀπαγγελίαν, quae vera est lectio, reddita a Prisciano: Expositio autem fabularum vult circuituionibus carere. Aristid. τέχν. ῥήτορ. α. p. 448. Jebb. βαρύτης δὲ γίνεται — — κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν οὐ πάνυ τι. Par. Ald. et Jebb. recte Norrm. correxit ἀπαγγελίαν. ibid. p. 462. καὶ ἐπαγγέλλον. Par. ἀπαγγέλλον. p. 492. κατὰ μὲν οὖν τὴν ἐπαγγελίαν ἀμφοτέρω τὰ ἐννοήματα οὐκ ἔστι ταχέως εἰρημένα. Par. ἀπαγγελίαν. Menand. διαίρ. ἐπιδεικτ. p. 628. διολοῦσι δὲ τῶν χαρακτῆρι μόνῳ τῆς ἐπαγγελίας. Par. ἀπαγγελίας. Alexand. περὶ σχημ. I. 3. p. 577. ἢ γὰρ τῶν ὁμολογουμένων ἀρίστων ἵπεξαιρέσεις πιστοτέραν ποιῆι τὴν ἐπαγγελίαν. Par. I. ἀπαγγελίαν. Arsin. p. 692. ἀπὸ ἀπαγγελίας δὲ καθιστάμεθα, ὁπόταν κ. τ. λ. Par. ἐπαγγελίας. Cf. Villois. ad Long. p. 41. Wyttenbach. ad Plut. p. 45. A. Boisson. ad Philostr. p. 502. Jacobs ad Achil. T. p. 807.

δεικνύς τὴν ἀπὸ τοῦ μύθου, ποτὲ μὲν προταχθήσεται, ποτὲ ⁴⁸ δὲ ὑποταχθήσεται. Φαίνονται δὲ ⁴⁹ καὶ οἱ ῥήτορες αὐτῷ χρησάμενοι ἀντὶ παραδείγματος ⁵⁰.

Cap. II.

Περὶ διήγηματος.

Τὸ διήγημα βούλονται εἶναι ἕκθεσιν πράγματος γεγονότος, ἢ ὡς γεγονότος. Ἐνιοὶ μὲντοι ¹ τὴν χρείαν ἔταξαν πρὸ τούτου. Διαφέρει δὲ διήγημα διηγήσεως, ὡς ποίημα ποιήσεως. Ποίημα μὲν γὰρ ² καὶ διήγημα, περὶ πράγμα ἔν' ποιήσις δὲ καὶ διήγησις περὶ πλείονα. Οἶον ποιήσις ἢ Ἰλιάς, καὶ ποιήσις ἢ Ὀδυσσεΐα. Ποιήματα ³ δὲ, ἀσπιδοποιΐα, νεκυομαντεία ⁴, μνηστηροφονία. Καὶ πάλιν διήγησις μὲν ἢ ἱστορία Ἡροδότου, ἢ συγγραφὴ Θουκυδίδου. Διήγημα δὲ, τὸ κατὰ Ἀρίωνα ⁵, τὸ κατὰ Ἀλκμαίωνα. Εἶδη δὲ διηγήματος βούλονται εἶναι τέσ-

46 Par. BC περιόδου. 47 εἶναι Par. BCD om. tum Par. AD τῆς γλυκύτ. 48 Med. ὅτι. 49 δὲ Med. om. 50 Med. Taur. δείγματος. cfr. Hermog. περὶ εὐρ. β. pag. 47. τῆς ἐμῆς εὐνοίας ἔχοντες παραδείγματα. exemplar Par. ad marg. ex codice δείγματα. Rhöbamm. p. 588. σχῆμά ἐστι τρόπος εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν. Par. τροπή. Mon. Fagn. προτροπή. ibid. ὅτι τὸ σύστημα τῶν κατὰ διάνοιαν σχημάτων ἀκίνητόν ἐστιν ὑπὸ φράσεως. Fagn. Mon. ὑπὸ τῆς συμφράσεως. Arsin. p. 696. δεινὰ ποιεῖς, ὧς Δημόσθενες, τῶν πρέσβων κατηγορῶν. Par. συμπρέσβων. p. 707. ἐχρήσατο τῇ ἐπαναμνήσει, τουτέστι τῇ ἐπανακεφαλαιώσει. Par. ἀνακεφαλαιώσει. Menand. διαίρ. τῶν ἐπιδεικτ. p. 621. οὐχ ἦττον δὲ καὶ τοῖς ἐπιλόγοις τὸν ἐκείνων τρόπον ζηλώσης. Med. 2. λόγοις. ibid. p. 622. ὅταν μὴ τραχεῖα χρώμεθα τῇ ἀγγελίᾳ. Med. 2. Par. εξαγγελίᾳ.

1 Par. BC δέ. Ambr. Par. D μὲν. ut etiam Par. B ad marg. Taur. Med. Par. A μέντοι. Priscian. quidem tamen. 2 γὰρ Par. 4. Ambr. om. 3 Ambr. Par. D ποίημα. 4 Par. BC νεκυομαντεία. 5 Ambr. Med. ἄριωνα. Parr. 4. Ἀρίωνα. Taur.

σαρα. Τὸ μὲν γὰρ⁶ εἶναι⁷ μυθικόν, τὸ δὲ πλασματικόν⁸, ὃ καὶ δραματικὸν καλοῦσιν, οἷα⁹ τὰ τῶν τραγικῶν, τὸ δὲ ἱστορικόν, τὸ δὲ πολιτικόν¹⁰. Ἀλλὰ νῦν ἡμῖν περὶ τοῦ τελευταίου¹¹ ὁ¹² λόγος.

Σχήματα¹³ δὲ διηγημάτων πέντε. Ὅρθον ἀποφαντικὸν¹⁴, ἀποφαντικὸν ἐγκεκλιμένον¹⁵, ἐλεγκτικόν, ἀσύνδετον, συγκριτικόν. Ὅρθον μὲν οὖν ἀποφαντικόν, οἷον Μήδεια¹⁶ ἢ Αἰήτου.¹⁷ θυγάτηρ, αὕτη¹⁸ προῦδως τὸ χρυσόμαλλον¹⁹ δέρας²⁰. Ὅρθον δὲ καλεῖται, διότι παρ' ὅλον τὸν λόγον ἢ τὸν πλείω τηρεῖ τὴν πτώσιν τὴν ὀνομαστικὴν²¹. Ἀποφαντικὸν²² δὲ ἐγκεκλιμένον²³, οἷον²⁴

⁶ Ἀρίονα. 6 γὰρ Taur. om. 7 Par. BCD εἶναι om. 8 Par. A πλαστικόν. Taur. πραγματικόν. emendavit Veesenm πλασματικόν, ut est in Med. Ambr. Par. BCD. Σημ. ὃ καὶ δραματ. — — τραγικῶν uncis includunt Heeren et Veesenm., ut scholion e margine in textum transsumtum. Me quidem haec verba non offendunt. 9 Par. BC οἷον, si bene legi in charta mea, h. l. atramento adpersa. 10 Codd. omnes, excepto Med., addunt ἢ ἰδιωτικόν. Par. A ἰδιωτικῶν. Par. D primum scripserat: ἱστορικόν, quo expuncto ἰδιωτικόν. Ejecit Veesenm., ut addita ab eo, qui putaret, τὸ ἰδιωτικόν, ut speciem τοῦ πολιτικοῦ, in genere sumti, perspicuitatis causa esse addendum. 11 Taur. Med. addunt: πολιτικοῦ διηγήματος. in Med. διηγήματος per correcturam mutatum in διηγηματοῦ. Veesenm. uncis inclusit πολιτικοῦ. ejeci utrumque praecuntibus codd. Parr. 4. et Ambr. 12 ὁ Par. A om. 13 Ambr. Parr. 4. γυμνασία δὲ ἐστὶν ὄρθον κ. τ. λ. Med. σχήματα δὲ ἐστὶν διηγ. πέντε. servavi lectionem Taur. 14 Ambr. Par. BC ἀποφαντικόν constanter. Par. A ὄρθον, ἀποφαντικόν, ἐγκεκλιμένον. Totum hunc locum usque ad finem capitis Doxopater homiliis suis in Aphthon. inseruit. 15 Par. BCD ἐγκλιμένον. 16 Μήδεια abest ab Ambr. Parr. BCD. 17 Par. C Αἰνίου. correxit Ward. 18 Par. A αὕτη γὰρ. 19 Par. C χρυσόμαλλον. 20 Med. δέρος. 21 Doxopater addit: ἤγουν τὴν ὄρθην κατ' εὐθείαν. 22 Par. C. h. l. ἀποφαντικόν, Ward. corr. ἀποφαντ. 23 Par. C κεκλιμένον. Ward.: „Capperonnier κεκλη-

Μήδειαν τὴν Αἰήτου λόγος ἐρασθεῖσαν Ἰάσωνος²⁵, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐγκεκλιμένον δὲ λέγεται, διότι καὶ τὰς ἄλλας πτώσεις προσίεται²⁶. Ἐλεγκτικὸν δὲ ἐστὶ²⁷ σχῆμα τόδε, οἷον Τί γὰρ οὐκ ἔδρασε²⁸ Μήδεια δεινόν; οὐκ ἠράσθη μὲν Ἰάσωνος; οὐ²⁹ προὔδωκε δὲ³⁰ τὸ χρυσόμαλλον δέρας; οὐκ ἀπέκτεινε δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον³¹; καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀσύνδετον³² δὲ γίνεται ὧδε οἷον³³, Μήδεια ἢ Αἰήτου³⁴ θυγάτηρ Ἰάσωνος³⁵ ἠράσθη, προὔδωκε³⁶ τὸ χρυσόμαλλον δέρας, τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον ἐφόνευσε³⁷. Συγκριτικὸν δὲ³⁸ ἐστὶ³⁹ τὸ τοιοῦτο⁴⁰ Μήδεια ἢ Αἰήτου⁴¹ θυγάτηρ, ἀντὶ μὲν τοῦ σωφρονεῖν ἠράσθη, ἀντὶ δὲ⁴² τοῦ φυλάττειν τὸ χρυσόμαλλον δέρας, προὔδωκεν, ἀντὶ δὲ τοῦ σῶζειν τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον, ἐφόνευσε⁴³. —

μένον, quod perinde est. lege ἐγκεκλιμένον vel ἐγκλινόμενον ut supra, quemadmodum vertit Priscianus, sed infra legitur ἐγκεκλιμένον.“ Codd. Itali ἐγκεκλιμ. Par. ABD κεκλιμένον. 24 οἷον recepi ex Med., abest a reliquis. 25 Par. AC Ἰάσωνος constanter. Ita Pausan. I. 1. 4. πλεῖσαι μετὰ Ἰάσωνός φασιν. Par. Bekkeri, Angel. Ven. Vat. Riccard. Neapol. Ἰάσωνος. 26 Par. A προίεται. 27 Taur. τὸ σχῆμα. abest τὸ a reliquis. 28 Par. A ἔδρασεν. 29 οὐ Par. 4. et Ambr. om. h. l. et mox ante ἀπέκτεινε, est in Med. Taur. 30 δὲ Med. om., Doxor. οὐκ ἠράσθη Ἰάσωνος, οὐ προὔδωκε τὸ χρυσοῦν δέρας, ἀπέκτεινε δὲ τὸν ἄ. Ἄ. 31 Ἄψυρτον Ambr. Par. 4. om. 32 Ἀσύνδετον δὲ — — Ἄψυρτον ἐφόνευσε Par. BC om. oculi sine dubio lapsu. 33 οἷον Ambr. Par. AD om. 34 Taur. Μήδεια Αἰήτου. Par. AD Ambr. Med. ἢ Αἰήτου. 35 Ἰάσωνος ἠράσθη. Ambr. Med. Par. AD et Doxorater om. 36 Par. A προὔδωκεν τὸ χρυσόμαλλον δέρας, Ἄψυρτον ἐφόνευσεν, καὶ τὰ ἐξῆς. etiam Par. D addit καὶ τὰ ἐξῆς. idem cum Med. τὸν ἀδελφὸν om. Ambr. Ἄψυρτον om. 37 Ambr. ἐφόνευσεν. 38 δὲ Par. B om. 39 ἐστὶ Ambr. Par. ABC om. 40 Ambr. Par. BC τοιοῦτον. 41 Taur. Med. Αἰήτου. reliqui Αἰήτου. 42 Codd. omnes, excepto Taur., etiam Doxor. ἀντὶ δὲ τοῦ φυλ. — — προὔδωκε post ἐφόνευσε ponunt. 43 Parr. AB et Doxor. ἐφόνευσεν. Par. D et Doxor. Ἄψυρτον

Τὸ μὲν οὖν ὀρθὸν ἱστορίαις πρέπει· σαφέστερον γάρ·
 Τὸ δὲ ἐγκεκλιμένον, μᾶλλον ἀγῶσι⁴⁴. Τὸ δὲ ἐλεγκτικόν,
 ἀρμόττει⁴⁵ τοῖς ἐλέγχοις, τὸ δὲ ἀσύνδετον τοῖς ἐπιλόγοις
 παιθητικὸν γάρ·

Cap. III.

Περὶ¹ χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα λόγου τινὸς² ἢ πράξεως
 ἢ συναμφοτέρου, σύντομον ἔχον δήλωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
 στον³ χρησίμου τινὸς ἔνεκα. Τῶν δὲ χρεῶν αἱ μὲν εἰσι
 λογικαὶ, αἱ δὲ πρακτικαὶ, αἱ δὲ μικταί. Λογικαὶ μὲν,
 αἷς λόγος ἔνεστι⁴ μόνον⁵, οἷον Πλάτων ἔφησεν⁶ τὰς
 Μούσας ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν εὐφυῶν οἰκεῖν. Πρακτικαὶ
 δὲ, ἐν⁷ αἷς πράξις⁸ μόνον· οἷον Διογένης ἰδὼν μειράκιον
 ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπτησε⁹. μικταὶ δὲ αἱ μίξιν

om. 44 Par. C ἀγῶσιν. 45 Par. BC Med. ἀρμόζει.

1 Par. BC ὄρος χρείας. 2 τινὸς Taur. om. est in reliquis.
 3 Par. B ἐπιτοπλεστον. 4 Par. C ἐν ἐστι. De ἐν et ἐν confuso
 vide Schäfer ad Gregor. Cor. p. 46. 5 Par. BC μόνος. ita
 Aphthon. Prog. c. 14. ὁ δὲ κρίνειν παρεσχηκῶς, μόνον ἔδοξε τῶν
 δικαίων ἀντιλαμβάνεσθαι. Vind. ὁ δὲ κρίναι ζητῶν μόνον. Sever.
 Ethor. VI. μόνον παίδων παρόντων πατήρ ὑπῆρχεν ὁ Πρίαμος.
 A Plat. μόνος. Menand. διαίρ. ἐπιθ. p. 638. supr. ταύτην τὴν ἐπί-
 δεῖξιν μόνον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ποιήσασθαι. Med. 2. μόνην.
 Joseph. bell. Jud. I. 23. 5. ἀξιῶ δὲ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἐν τῇ στρατιᾷ μου ταξιάρχους ἐν ἐμοὶ μόνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχειν.
 Par. 1425. μόνον. VII. 8. 6. τὰς τροφὰς μόνας ἐύσωμεν. Par. 1426.
 manu prima μόνον. manus secunda corr. μόνας. Pausan. I. 26. 7.
 καὶ οἱ λίου Καρπασίου Θραλλῆς ἔνεστιν, ὃ δὴ πυρὶ λίων μόνον
 οὐκ ἔστιν ἀλώσιμον. Angel. μόνῳ. supra lin. ον. Aristid. de rhet.
 p. 40.: ταύτης καὶ μόνης καὶ μόνον εἶναι δοκεῖ τὸ εἰκάζειν. cf. Dorv. ad
 Char. p. 389. et 623. 6 Par. BC ἔφη. 7 Par. BC ἐν om. Saep̄
 excidit: cfr. epist. crit. p. 50. 8 Taur. πράξις. reliqui πράξις.
 9 Taur. παιδ. ἔτυψε λέγων· τί γὰρ τοιαῦτα εἶ. Veesenm. lacunam sen-

ἔχουσαι λόγου καὶ πράξεως οἷον Διογένης ἰδῶν ¹⁰ μαι-
μάκιον ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπτησεν ¹¹ εἰπὼν· τί
γὰρ τοιαῦτα ἐπαιδεύεις; Διαφέρει δὲ χρεία ἀπομνημο-
νεύματος ¹² μάλιστα τῷ μέτρῳ ¹³. Τὰ μὲν γὰρ ἀπομνη-

tiens, supplet: ἔτυψε, μικτὰ δὲ, ἔτυψε λέγων· τί γὰρ κ. τ. λ. Lectio re-
cepta est in Par. ABC Med. Ambr. 10 Par. B εἰδῶν. Arsin.
p. 714. supr. ἰδοῖς δ' ἂν αὐτοὺς προσέχων τὴν γνώμην. Par. εἰδοῖς.
Joseph. bell. Jud. VII. 5. 5. τοῖς οὐκ εἰδόσι τὰ γινόμενα. Par.
1425. ἰδοῖσι. 1427. ἰδοῦσι. cfr. Wyttenbach. epist. crit. pag. 36.
11 Med. ἀτακτοῦν ἐτύπτησε λέγων: omisso τὸν παιδαγωγὸν. Tra-
ctavit hanc chriam Liban. T. IV. p. 862. ed. Reiske. 12 Ward.:
„At supra dixit: χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα. Pressiori igitur
sensu hic intelligi debet vox ἀπομνημονεύματος, quam antea
ἀπομνημόνευμα.“ 13 Ambr. et Parr. τῷ μέτρῳ, τῷ τὰ μὲν ἀπομ.
καὶ δ. μακρ. ἂν γένοιτο. Ward.: „Locus, ut videtur, corruptus.
Nam quid τῷ μέτρῳ hic sibi velit, difficile est, opinor, dicere.
In sequentibus certe, ut debuit, de metro nihil dicit, sed in
aliis rebus discrimen collocat. Praeterea τῷ τὰ μὲν ἀπομνημο-
νεύματα ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρείαν vix Graece dici videtur,
constructio enim γενέσθαι postulat: ut in sequenti sententia τῷ
τὴν μὲν χρείαν εἰρηκέναι, τὴν δὲ γνώμην. Quo etiam loquen-
di genere usus est Aphthonius cap. quarto de γνώμῃ in fine.
Ad hæc confunduntur hic ἀπομνημόνευμα et γνώμη, quæ distin-
guit Priscianus, apud quem totus hic locus et plenius et clarius
longe sic legitur: Interest autem inter usum et commemoratione-
nes hoc, quod usus breviter profertur, commemorationes vero,
quas ἀπομνημονεύματα Graeci vocant, longiores sunt. A senten-
tia vero differt, quod sententia indicative profertur, usus vero
sæpe etiam per interrogationem et responsionem: praeterea,
quod usus etiam actu solent inveniri, sententiae vero in ver-
bis tantum: et quoniam usus habet omnino personam, quæ
fecit vel dixit; sententia vero sine persona dicitur.“ Μέτρον
quid sit h. l., Hermogenes ipse explicat: τὰ μὲν γὰρ ἀπομνημο-
νεύματα καὶ διὰ μακροτέρων ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρείαν σύντομον εἶ-
ναι δεῖ. Corruptam lectionem: τῷ μέτρῳ· τῷ τὰ μὲν ἀπομνημ. . .
. . . ἂν γένοιτο, quam offerunt codd. Parr. et Ambr., sanant Taur.

μονεύματα καὶ διὰ μακροτέρων ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρεῖαν σύντομον¹⁴ εἶναι δεῖ. Ἔτι¹⁵ δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἀναφέρεται εἰς τινὰ πρόσωπα. τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα καὶ καθ' αὐτὸ μνημονεύεται. Γνώμης δὲ διαφέρει, τῷ τὴν μὲν ἐν ἀποφάνσει¹⁶ ψιλῆ¹⁷ λέγεσθαι, τὴν δὲ χρεῖαν πολλάκις κατ' ¹⁸ ἐρώτησιν καὶ κατ' ἀπόκρισιν καὶ πάλιν τῷ¹⁹ τὴν μὲν χρεῖαν καὶ²⁰ ἐν πράξεσιν εἶναι, τὴν δὲ γνώμην ἐν λόγοις μόνον. Καὶ πάλιν τῷ τὴν μὲν²¹ χρεῖαν τὸ πεποιηκὸς²² πρόσωπον ἔχειν, τὴν δὲ γνώμην ἄνευ προσώπου λέγεσθαι. Λέγεται δὲ περὶ διαφορᾶς²³ χρεῶν πλεῖστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ὅτι αἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἀποφαντικαὶ²⁴, αἱ δὲ ἐρωτηματικαὶ, αἱ δὲ²⁵ πνευματικαί. Ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τὸ συνέχον χωρῶμεν, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ ἐργασία. Ἐργασία τοίνυν οὕτως ἔστω. Πρῶτον ἐγκώμιον διὰ βραχέων²⁶, τοῦ εἰπόντος ἢ πράξαντος²⁷. εἶτα²⁸

et Med. Confusionem ἀπομνημονεύματος et γνώμης non invenio. 14 σύντομον εἶναι δεῖ· ἔτι δὲ — — — ψιλῆν λέγεσθαι, τὴν δὲ χρεῖαν Par. BC om. ἔτι δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἀναφέρεται — — — καθ' αὐτὸ μνημονεύεται Par. A Med. Ambr. om. 15 Codd. ἔστι δέ. Scripsi ἔτι δὲ sc. διαφέρει χρεῖα ἀπομνημονεύματος. Ita infra c. VII. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅσον ἐβίωσε, Taur. Ambr. ἔστι. Pausan. I. 14. 5. ἔτι δὲ ἀπωτέρω ναδὸς Εὐκλείας, ἀνάθημα καὶ τοῦτο ὑπὸ Λήδων. codd. Bekkeri Medic. 1, 2. Angel. ἔτι. Claviger ἔστι. IX. 11. 5. ἔθαψεν ἔνθα καὶ νῦν ἔτι αὐτῷ χώμα οὐ μέγα ἐπὶ ἄκρας ἐστίν. Angel. καὶ νῦν ἐστὶν αὐτῷ. 16 Ambr. Par. A ἀποφάνσει. 17 Taur. ψιλῆν. Med. Ambr. Par. A ψιλῆ. 18 Med. Par. AB κατὰ ἐρώτ. καὶ κατὰ ἀπόκρ. 19 τῷ Taur. om. 20 καὶ Med. om. 21 μὲν Taur. om. 22 Par. ABC τὸ πρόσ. τὸ πεποιηκός. 23 Par. C διαφορῶν. 24 Ambr. Parr. ἀποφαντικαί. 25 αἱ δὲ πνευματικαί Taur. Ambr. om. 26 Med. βραχέος. 27 Par. BC πράξαντος. ad marg. πράξαντος. 28 εἶτα αὐτ. τ. ἴρ. παράφρασις Par. BC om. Ward.: „Locus mutilus, qui sic restitui debet: γράψοντος· εἶτα ἡ χρεῖα· εἶτα ἡ αἰτία. Sic Priscianus. Disponendum igitur sic, primum ut laus breviter dicatur ejus, qui fecit vel dixit: deinde expositio ipsius usus: hinc

αὐτῆς τῆς χρείας παράφρασις· εἶτα ἡ αἰτία, οἷον δ²⁹.
 Ἰσοκράτης³⁰ ἔφησε³¹ τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν εἶναι
 πικρὰν, τὸν δὲ καρπὸν γλυκύν. — Ἐπαινος. Ἰσοκράτης
 σοφὸς ἦν, καὶ πλατυνεῖς³² ἠρέμα τὸ χωρίον. Εἶθ' ³³ ἡ
 χρεία· εἶπε³⁴ τόδε· καὶ οὐ θήσεις αὐτὴν ψιλὴν, ἀλλὰ
 πλατύνων³⁵ τὴν ἐρμηνείαν. Εἶτα ἡ αἰτία· Τὰ γὰρ μέ-
 γιστα τῶν πραγμάτων ἐκ πόνων φιλεῖ κατορθοῦσθαι·
 κατορθωθέντα³⁶ δὲ, εἰς³⁷ τὴν ἡδονὴν φέρει. Εἶτα κα-
 τὰ τὸ ἐναντίον. Τὰ μὲν γὰρ³⁸ τυχόντα τῶν πραγμάτων
 οὐ δεῖται πόνων³⁹, καὶ τὸ τέλος ἀειδέστατον⁴⁰ ἔχει.
 Τὰ σπουδαῖα δὲ τουναντίον. Εἶτ' ⁴¹ ἐκ παραβολῆς·
 ὡσπερ γὰρ τοὺς γεωργοὺς δεῖ πονήσαντας περὶ τὴν γῆν·

causa. Atque hunc ordinem Graecus codex in exemplo statim sequitur.“ 29 δ Ambr. Med. Parr. om. 30 Par. C Ἰσοκράτης. Ward.: „ita Priscian., ut Putschius edidit, sed in Pithöi ed. Socrates. cfr. de hac permutatione Jacobs Lectt. Stob. p. 51. Herm. ad Aristoph. Nub. 970. Schol. Ald. ad Aphth. περὶ ἔγκωμιου: ὡς Ἰσοκράτης ἐν τῇ Ἑλένη. Vind. Σωκράτης. 31 Par. A ἔφησεν. 32 Taur. πλατὴν εἶς, unde Heeren scripsit πλατύνεις, quem sequitur Veessenm. Est ita in Ambr. Parr. Debebant accentu respecto scribere πλατυνεῖς, ut est in Med. Pro ῥέμα Ward. legere vult ἐρμηνείαν. 33 Par. BC εἶτα ἡ. 34 Par. A εἶπεν. Ward.: „εἶπε τὸ lege ἰσπέτω.“ Priscian. sequatur. 35 Ambr. πλατύνεις. Par. BC πλατυνεῖς. 36 Par. A κατορθωθέντα. 37 εἰς in solo Taur. legitur. 38 γὰρ Par. BC om. Saepe excidit, inprimis post μὲν. cfr. epist. crit. p. 19. 39 Par. BC πόνου. reliqui πόνων. 40 Par. BC ἀηδέστατον. De permutatione comparativi et superlativi diximus ad Sopatr. ζητήμ. p. 292. Par. A Med. Ambr. ἀηδέστατον. Taur. ἀειδέστατον, quam lectionem exprimit Priscian. ed. Pith. finem teterrimum habent [Putsch. finem terminum habent. mendose, Ward.]. De ἀειδῆς et ἀηδῆς confusis vide Jacobs ad Philostr. Im. pag. 447. Corrigendus Schol. ad Aristoph. Ran. 961. Ἐρυξιν· οὗτος γὰρ ὡς ἄμορφος καὶ ἀηδῆς διαβάλλεται· scf. ἀειδῆς. 41 Par. Ambr:

χομιζέσθαι τοὺς καρπούς, οὕτω καὶ ⁴²περὶ τοὺς λόγους. Εἶτα ἐκ παραδείγματος. Δημοσθένης καθείρξας ἑαυτὸν ἐν ⁴³οικήματι ⁴⁴, πολλὰ μοχθήσας, ὕστερον ἐχομιζέτο ⁴⁵ τοὺς καρπούς, στεφάνους καὶ ἀναρρήσεις ⁴⁶. Ἔστι δὲ καὶ ἐκ χρήσεως ⁴⁷ ἐπιχειρῆσαι ⁴⁸ οἶον, Ἡσίοδος μὲν γὰρ ⁴⁹ ἔφη·

Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουθεν ⁵⁰ ἔθνησαν. Ἄλλος δὲ ποιητῆς φησι· τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν ἅπαντα ⁵¹ τὰ ἀγαθὰ οἱ θεοί. Ἐν δὲ τῷ τέλει παράκλησιν προσθήσεις· ὅτι χρὴ πείθεσθαι τῷ εἰρηκότι ἢ πεποιηκότι. Τοσαῦτα πρὸς τὸ παρὸν, τὴν δὲ τελειοτέραν ⁵² διδασκαλίαν ὕστερον εἴσῃ ⁵³.

εἶτα. 42 Par. BC Ambrog. καὶ ὁ περί. 43 ἐν Taur. om. est in reliquiis. 44 Par. C οἰκίματι. 45 Taur. ἐκόμιζε. reliqui ἐχομιζέτο. Joseph. bell. Jud. II. 1. 3. ἐπέχετο δὲ τὴν ἄμυναν ὑπὸ τῆς περὶ τὴν ἔξοδον ἐκείσεως. Par. 1425. ἐπέχε. recepi ἐχομιζέτο, quamvis ἐκόμιζε non sit mendosum: dicitur enim etiam τὰ πρῶτα, τὰ δεύτερα φέρειν. Jacobs ad Anthol. t. VI. p. 311. Boisson. ad Eunap. p. 175. et Comment. Epigraph. p. 452. 46 Taur. ἐναρρήσεις, quod Veesenm., de vocis sanitate valde dubitans, vortit, claritatem, illustrem nominis famam. reliqui codd. ἀναρρήσεις. Dem. pro cor. p. 244. εἶτε ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς ἐν τούτοις εἶτε καὶ μή. Himer. Or. V. 12. ταῦτά τοι καὶ μόνος στρατηγῶν Πυθικῆς ἠξιώθη τῆς ἀναρρήσεως. 47 Taur. Med. χρήσεως. reliqui κρίσεως. Ita Theon. cap. VII. εἶτα ἐκ τῆς κρίσεως, ἦτοι νομοθετῶν, ἢ ποιητῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας λέγοντες. Med. συγκρίσεως. cap. VIII. δεῖ δὲ λαμβάνειν καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἐνδόξων, καθάπερ οἱ ἐπαινοῦντες Ἑλένην. Nihilominus praetuli χρήσεως, quod Priscianus exprimit: a testimonio. Etymol. M. χρήσις ἢ τῶν ἀρχαίων ποιημάτων μαρτυρία. cfr. ep. crit. p. 19. 48 Par. BC Ambrog. ἐπιχείρημα. Par. A Med. Taur. ἐπιχειρῆσαι. 49 Taur. γὰρ om. Hes. ἔργ. 287. 50 Par. C προπάρουθε. 51 Parr. ἅπαντ' ἀγαθὰ. 52 Taur. τελειοτέραν. reliqui τελειωτέραν. cfr. Rhet. Gr. Vol. II. p. 67. Ald. εἰ γοῦν ἀντὶ τοῦ Κλέωνος γράψαι τις Θηραμένην πέμπειν στρατηγόν, τελίως ἔρρωται τὸ ζήτημα.

Cap. IV.

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος¹ κεφαλαιώδης ἐν ἀποφάσει καθολικῇ, ἀποτρέπων τι, ἢ² προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖόν ἐστιν ἕκαστον³ δηλῶν. Ἀποτρέπων μὲν ὡς ἐν ἐκείνῳ⁴

Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Προτρέπων δὲ ὡς ἐν ἐκείνῳ

Χρὴ πενήνην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακίτητα⁵ πόντοι
Ῥιπτεῖν⁶ καὶ πετρῶν Κύρονε κατ' ἡλιβάτων.

Par. τελείως. p. 76. ὡς ἔξωσ δὴ ἐπιστημονικωτέρας τε καὶ τελιωτέρας δεομένην. Ven. τελειοτέρας. Jos. bell. Jud. VII. 4. 2. τελειοτέραν τὴν ἄσκησιν τῆς ἡλικίας πεποιημένος. Par. 1423. τελιωτέραν. Theon. Prog. cap. VI. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζει τὰς τοιαύτας μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρερρύηκεν ὁ τοιοῦτος λόγος ἀποφαίνειν, τελιωτέρας [sic] ἐστὶν ἔξωσ. Med. τελιωτέρας cfr. Boisson. ad Marin. p. 122. 53 Par. A εἶσι.

1 Par. C λόγος ἐν ἀποφάνσεσι, κεφαλαιώδης, καθολικαῖς ἀποτρέπων τι ἢ ἐπιτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖόν ἕκαστόν ἐστιν. de quo Ward.: „Locus mancus, qui partim ex sequentibus, partim ex Prisciano ita restitui potest: ἀποτρέπων, ἢ προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ἀποφαινῶν ὁποῖόν etc. Nam is ordo statim in exemplis servatur: ἀποτρέπων μὲν etc. προτρέπων δὲ etc. ἀποφαίνεται δὲ etc. Similiter Priscianus, nisi quod turbato ordine secundum membrum primo loco ponat: Hortans aliquam rem, vel deterrens, id est, dehortans, vel demonstrans, quale sit aliquid. At in exemplis, quae sequuntur, Graeci codicis ordinem servat. Confirmatur etiam ex Aphthonio, qui γνώμην ita dividit: τὸ μὲν ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν.“ Lectio recepta est in Taur. Med. Ambr. Par. AB. 2 Taur. καὶ, reliqui ἢ. 3 Parr. Med. Ambr. ἕκαστόν ἐστι. Sq. δηλῶν Parr. non habent. codd. Itali legunt δηλοῖν, quod correxi. 4 Par. B ἐν κείνῳ. II. B. 61. 5 Par. C μεγακίτητα πόντιον. 6 Taur. ῥίπτεσθαι καὶ πετρῶν. metri causa correxit Heeren ῥίπτεσθαι τε πετρῶν, quem sequuti sunt Veesenm. et Krehl. Par. A ῥίπτειν καί. Par. BC Ambr. Med.

Ἡ τούτων μὲν οὐδέτερον⁷ ποιῆ, ἀποφαίνεται δὲ περὶ⁸ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως, οἷον τὸ γὰρ⁹ εὐπράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνότοις¹⁰ γίνεται. Ἐτι δὲ¹¹ τῶν μὲν¹² γνωμῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀληθεῖς, αἱ δὲ πιθαναί, αἱ δὲ ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμένοι, αἱ δὲ ὑπερβολικαί. Ἀληθεῖς μὲν, οἷον οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί¹³. Πιθαναὶ δὲ¹⁴, οἷον

Ὅστις¹⁵ δ' ὁμιλῶν ἤδεται κακοῖς ἀνὴρ¹⁶,

οὐπόποτε¹⁷ ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι,

Τοιοῦτός ἐστιν¹⁷, οἷςπερ¹⁸ ἤδεται ξυνών. — Ἀπλαῖ δὲ, οἷον, δύναται τὸ πλουτεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖν.

Συνεξευγμένοι δὲ, οἷον

οὐκ ἀγαθὸν πολυχοιρανίη¹⁹, εἰς κοίρανος ἔστω

εἰς βασιλεύς²⁰.

Ἐπερβολικαὶ²¹ δὲ, οἷον²².

οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

ῥιπτεῖν καί. Offendit fortasse scribam usus verbi ῥιπτεῖν, de quo vide Monk. ad Eur. Alc. 908. Theognidis hic locus [v. 173.] certatim laudatur a veteribus, quorum locos congescit Jacobs' Lectt. Stob. p. 57. 7 Ambr. οὐδέποτε τι ποιῆ. Par. BC οὐδέτερον ποτέ τι ποιῆ. recepta lectio est in Par. A Taur. Med. 8 Taur. Med. ἀπό, reliqui περὶ. 9 γὰρ Taur. om. Sententiam Demosthenis Olynth. I. p. 16. triverunt rhetores, vide Wyttenb. ad Julian. Or. I. p. 35. C. 10 Taur. ἀνότοις. De permutatione harum litterarum vide Bast. comment. palaeogr. p. 716. et saepe. 11 δὲ Parr. om. 12 μὲν Parr. Med. om. 13 Taur. Par. A οὐδενός. Med. Ambr. οὐδενί. Parr. ἐν οὐδενί. 14 δὲ Par. C om. 15 Par. AB ὅς τις δ'. Eurip. Phönic. Fragm. IX. cfr. Dem. παραπροσβ. p. 417. 16 Parr. Ambr. ξυνών. Taur. Med. ἀνὴρ. 17 post ἐστιν Par. BC et Doxor. in Homiliis inserunt ἕκαστος. 18 Taur. οἷς παρήδεται. 19 Par. C πουλιχοιρανίη. II. β. 204. 20 εἰς βασιλεύς addit Med., absunt a reliquis. 21 Taur. ὑπερβολικοί, ut supra πιθανοὶ δέ. 22 οἷον Med. om. Od. Σ. 129. 23 δὲ Par. BC om. — „In Prisciani versione“, ut Putschius edidit, „hic novum incipit caput, sed male; hac enim ratione

Ἡ δὲ²³ ἐργασία παραπλησία²⁴ τῆς χρείας, πρόεισι γὰρ²⁵ τοῖςδε ἐγκωμίῳ τοῦ εἰρηκότος βραχεῖ, καθάπερ ἐν χρείᾳ, κατὰ τὸ ἀπλοῦν, κατὰ τὴν αἰτίαν, κατὰ τὸ ἐναντίον, κατὰ τὸ ἐνθύμημα, κατὰ παραβολὴν²⁶, κατὰ παράδειγμα, κατὰ κρίσιν. Ἔστω δὲ ἢ γε²⁷ γνώμη ὡς ἐν παραδείγματι

Οὐ γὰρ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Οὐκοῦν ἐπαινήσεις²⁸ διὰ βραχείων τὸν εἰρηκότα. εἶτα κατὰ²⁹ τὸ ἀπλοῦν. Τοῦτο δὲ ἔσται³⁰ τὸ παραφράσαι τὴν γνώμην, οἷον δι'³¹ ὅλης νυκτὸς οὐ προσήκει ἄνδρα ἐν βουλαῖς ἐξεταζόμενον καθεύδειν. — Κατὰ³² τὴν αἰτίαν. Δεῖ μὲν γὰρ αἰεὶ διὰ³³ φροντίδος εἶναι τὸν ἡγούμενον ὕπνος δὲ βουλὴν ἀφαιρεῖται. Κατὰ τὸ ἐναντίον

tredecim fient capita, cum Hermogenes duodecim tantum προ-
 γυμνάσματα scripsit. Sic auctor συνοπτικῆς παραδόσεως, a Fa-
 bricio laudatus: τὰ φητορικὰ προγυμνάσματα εἰς δώδεκα περιέστησε
 πρὶν ὃ Ταρσεὺς Ἐρμογένης, εἰς ὕστερον δὲ ταῦτα εἰς δέκα καὶ τέσ-
 σαρα παρεξέτεινεν ὃ Ἀντιοχεὺς Ἀφθόνιος. B. G. I. 4. cap. 31. de
 Hermogene. Rectius igitur hic Pithoei edit. nullam divisionem
 constituit. " Ward. 24 Taur. πολλαπλασία, reliqui παρα-
 πλησία, unde tollitur Heerenii conjectura, pro τῆς χρείας
 scribendum esse τῆς γνώμης, quam in textum recepit Krehl.
 25 γὰρ τοῖςδε Parr. BC om. Ambr. Par. A γὰρ om., tum Parr.
 BC legunt: τὰ δὲ ἐγκώμια τοῦ εἰρ. βραχεῖα. Par. A ἐγκώμια. Codd.
 Itali ἐγκωμίῳ τ. ε. βραχεῖ [Ambr. βραχεῖα]. 26 Parr. κατὰ πα-
 ραβολὴν. Taur. Ambr. κατὰ τὸ παράβολον. Med. κατὰ παράβο-
 λον. 27 γε praeter Taur. omnes om. 28 Par. BC ἐπαινήσεις.
 29 κατὰ Parr. Ambr. om. 30 Par. BC Ambr. δι' ἐπί. Par. A
 δὲ ἔστι. Med. δ' ἔστι. Taur. δὲ ἔσται. 31 Par. C δ' ὅλης.
 32 κατὰ τὴν αἰτίαν Par. BC om. Ponenda esse vidit Ward :
 „Nam haec verba causam continent, quae male hic ut pars ex-
 positionis continentur. Ordo partium hoc requirit, nec aliter
 Priscianus, a causa debet praeses in curis semper esse, somnus
 vero curas omnibus aufert.“ 33 Taur. διὰ φροντῖδος, unde
 Heeren scripsit: διαφόρον φροντίδα, sequitur Vesenn.: bene
 Krehl διὰ φροντίδος, quod habent Parr. Ambr. Med. Lucian.

Ἐναντίον ἐστὶ³⁴ βασιλεῖ μὲν³⁵ ἰδιώτης, τῷ³⁶ δὲ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν. Πῶς ἂν οὖν λαμβάνοιτο³⁷; εἰ τὸν ἰδιώτην³⁸ οὐδὲν δεινὸν³⁹ δι' ὅλης τῆς⁴⁰ νυκτὸς καθεύδειν, εὐδηλον, ὡς⁴¹ τὸν βασιλέα προσῆκον ἀγρυπνοῦντα φροντίζειν. Κατὰ παραβολήν ὥσπερ γὰρ οἱ κυβερνήται ἐγρηγορότερος⁴² ὑπὲρ τῆς κοινῆς διατελοῦσι σωτηρίας, οὕτως⁴³ προσήκει καὶ⁴⁴ τοὺς ἡγουμένους⁴⁵. Κατὰ παράδειγμα. Καὶ γὰρ Ἐκτωρ νυκτὸς οὐ καθεύδων, ἀλλὰ φροντίζων, κατάσκοπον⁴⁶ ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπεμπε Δόλωνα⁴⁷. Ὑστατος⁴⁸ δὲ ἐστὶ τόπος ὁ κατὰ κρίσιν, τὸ δὲ τέλος παράκλησιν⁴⁹ ἐχέτω.

Cap. V.

Περὶ ἄνασκευῆς καὶ κατασκευῆς.

Ἄνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ τοῦ προτεθέντος πράγματος, κατασκευὴ δὲ τούναντίον βεβαίωσις. Τὰ δὲ πάνυ

Demosth. Encom. c. 35. ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. 34 Ambr. Med. δ' ἐστὶ, Parr. μὲν ἐστὶ. 35 μὲν Taur. om., recepi ex Med. et Ambr. In Parr. ἐναντίον μὲν ἐστὶ βασιλεῖ μὲν ἰδ. Ward. alterum μὲν improbat, ὁ legendum putans. 36 Par. A τὸ δέ. 37 Par. C λαμβανοῖτο. Ante πῶς ἂν Wardio omitti videtur: κατὰ τὸ ἐνθύμημα. „Nam quae sequuntur, enthymema sunt; licet Priscianus etiam cum contrario perperam confundit.“ 38 Med. Taur. ἰδιῶτα. 39 δεινὸν Par. C om., unde Ward. scribendum censuit: ἢ καθεύδειν. 40 τῆς Taur. Med. om. 41 Taur. Ambr. ὥστε. 42 Par. BC ἐγρηγόρασιν, omisso διατελοῦσι. Par. A ἀγρηγορότερος. 43 Med. οὕτω. 44 καὶ Par. BCom. 45 Ambr. Parr. ἡγεμόνας. 46 Par. BC ἐπίσκοπον. 47 Par. C δόλωσιν Ward.: „lege Δόλωνα. Priscianus: Dolonem. Et ita appellat Hom. II. K. 390.“ 48 Ambr. Par. A ὑστερός ἐστὶ. Par. BC ὑστερον ἐστὶ. 49 Med. περίκλησιν.

I Par. BC ὄρος ἀνασκευῆς. Med. περὶ ἀνασκευῆς. Taur. Ambr. περὶ ἀνασκ. καὶ κατασκευῆς. Par. A περὶ ἀνασκ. καὶ κατ.

γε² ἀνασκευαστέον οὔτε κατασκευαστέον, ὡσπερ
 οὐς. Ἀλλὰ δεῖ δήπου τὰς ἀνασκευὰς καὶ τὰς³
 ἀς τῶν⁴ ἐφ' ἐκάτερα τὴν⁵ ἐπιχείρησιν δεχο-
 ροιῖσθαι. Ἀνασκευάσεις⁶ δὲ, ἐκ τοῦ ἄσαφους,
 ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ ἀνακολούθου⁷,
 τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς⁸, ἐκ τοῦ
 ἀσυμφόρου. Ἐκ τοῦ ἄσαφους, οἷον, ἀσαφής ἦν ὁ περὶ
 Νάρκισσον⁹ χρόνος. Ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἀπίθανον ἦν
 τὸν¹⁰ Ἀρίωνα¹¹ ἐν κακοῖς ὄντα¹² βουληθῆναι ἄσαι ἐκ
 τοῦ ἀδυνάτου· ἀδύνατον ἦν τὸν Ἀρίωνα ἐπὶ δελφίνος¹³
 σωθῆναι. Ἐκ τοῦ ἀκολούθου τοῦ καὶ ἐναντίου καλου-
 μένου, ἐναντίον ἦν τῷ¹⁴ σῶσαι τὴν δημοκρατίαν, τὸ
 καταλῦσαι¹⁵ ἂν αὐτὴν θελῆσαι¹⁶. Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς,
 ἀπρεπὲς ἦν τὸν¹⁷ Ἀπόλλω, θεὸν ὄντα, θνητῇ μίγνυ-
 σθαι. Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ συμ-
 φέρει ταῦτα ἀκούειν. Κατασκευάσεις¹⁸ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

ὁμοῦ. 2 Parr. ABC οὐχ ἀνασκευαστέον, ὡσπερ τοὺς μίθους,
 οὐδὲ κατασκευαστέον. 3 τὰς Med. om. 4 τῶν Ambr. Par. A om.
 5 Taur. τῶν ἐφεκατέρην ἐπιχείρησιν, recepta lectio est in reliquis
 codd. 6 Taur. ἀνασκευάσεις. 7 Taur. ἀκολούθου, recepit
 Krehl in marg. codicis: ἦτοι τοῦ φύσει πολεμίου. Veesenm. po-
 suit ἀνακολ., quod est in reliquis codd. 8 Taur. ad marg. διὰ
 τοῦ ἀπρεποῦς αἰνίττεται καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδι-
 κον. 9 Ambr. Par. BC Ναρκίσσου. 10 τὸν Ἀρίωνα ἐν κακοῖς
 ὄντα βουλ. ἄσαι· ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἀδύνατον ἦν Taur. om. 11
 Par. A Ambr. Ἀρίωνα. Med. Ἀρίωνα. Par. BC Ἀρσίωνα. h. l.
 et paullo post. 12 Par. BC Ambr. ὄντα. Par. A Med. ὄντα.
 13 Taur. δελφῶν. correxit Heeren. 14 Taur. Par. C Med. τῷ.
 Par. A τὸ. Par. B Ambr. τοῦ σῶσαι. Heerenio duce editores
 scripserunt τῷ σῶσαντι. — Par. BC ἦν om. 15 Par. BC λῦσαι.
 Par. A [ab edit. Anglo non notatus] et Codd. Itali καταλῦσαι.
 sq. ἂν Taur. om. tum Par. C αὐτόν. 16 Ambr. θελῆσαι. Med.
 Parr. ἐθελῆσαι. Taur. ἐθέλησαν, pro quo Heeren posuit θελῆσαι.
 17 τὸν Taur. om. Par. AB τὸν Ἀπόλλωνα. Par. C τὸν Ἀπόλ-
 λωνα. 18 Aphthonius refutationem et confirmationem in duo

Cap. VI.

Περὶ κοινού τῶπος.

Ὁ κοινός¹ τῶπος προσαγορευόμενος αὐξήσιν ἔχει τοῦ ὁμολογουμένου πράγματος, ὡς τῶν ἀποδείξεων ἤδη γεγενημένων. Οὐ γὰρ ἔτι ζητοῦμεν, εἰ οὗτος ἱερόσυλος, εἰ οὗτος² ἀριστεύς, ἀλλ' ὡς ἀποδεδειγμένου³ τὴν αὐξήσιν ποιούμεθα. Λέγεται δὲ κοινός τῶπος, διότι ἀρμόττει κατὰ⁴ παντός⁵ μὲν ἱεροσύλου, ὑπὲρ παντός δὲ ἀριστεύς. Χρὴ δὲ οὕτως⁶ προάγειν πρῶτα⁷ μὲν κατὰ τὴν⁸ ἐξέτασιν τοῦ ἐναντίου· εἶτα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· εἶτα ἢ σύγκρισις· εἶτα ἢ γνώμη· εἶτα στοχαστικῶς τὸν παρελθόντα βίον ἀπὸ τοῦ παρόντος διαβαλεῖς⁹, εἶτα ἐκβαλεῖς¹⁰ τὸν ἔλεον¹¹, τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις¹² καλουμένοις, καὶ

progymnasmata distinguens separatim de illis tractat. Atque hinc evenit, ut confirmatio unum sit ex duobus istis capitibus, quibus duodecim Hermogenis προγυμνάσματα in quatuordecim adauget. Ward.

1 Ambr. Med. ὁ κοινός ὁ τῶπος. Farr. ὁ τῶπος ὁ κοινός. Taur. ὁ κοινός τῶπος. 2 Taur. ἱερόσυλος, εἰ οὗτος om., Heeren et Veesenm. scripserunt ἱερόσυλος ἢ ἀρ. recepi lectionem a reliquis codd. oblatam. 3 Par. C ἀποδεδειγμένων. 4 Par. BC ἐπι. 5 Taur. μὲν ἱεροσύλου [sic] ὑπὲρ παντός ἀριστεύς: Heeren, Priscianum sequens, qui habet: Convenit contra omnem, v. c. sacrilegum, vel etiam, ut quibusdam placet, pro omni viro forti, posuit: κατὰ παντός, οἷον μὲν ἱεροσύλοι, ἢ καὶ ὑπὲρ παντός ἀρ. Veram lectionem, quam ex codicibus nostris reposuimus, vidit Veesenm., sed Prisciani autoritate corruptus in textum recipere non ausus est. 6 Par. BC Med. οὕτω. tum Farr. προάγειν. 7 πρῶτα μὲν Farr. et Ambr. om. Med. habet πρῶτα sine μὲν. 8 τὴν Par. BC om. 9 Parr. Ambr. διαβάλλεις. correxit Ward. Taur. Med. διαβαλεῖς. 10 Farr. A ἐκβάλλεις. 11 Par. B ἔλαιον. cfr. ad Nicol. Soph. VII. 4. 12 Med. καλουμένοις κεφαλαίοις. Heeren post καλουμένοις pauca desiderari putat, quia Priscianus vertit: per capitula, quae finalia

ὑποτυπώσει¹³ τοῦ πράγματος, προοίμια γὰρ οὐκ ἔσται
καθαρῶς ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μέχρι τούτου¹⁴ σωθήσεται.
Οἷον ἵνα¹⁵ ἐπὶ παραδείγματος γένηται¹⁶ σοι φανερόν,
ἔστω τόπος καθ' ¹⁷ ἱεροσύλου. Οὐκοῦν τὰ προοίμια
οὐ¹⁸ τῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ τῷ τύπῳ¹⁹ τοιαύδε πάντας²⁰ μὲν
μισεῖν προσήκει²¹, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοὺς κακούργους,
μάλιστα δὲ ὅσοι περὶ τοὺς θεοὺς τολμῶσι. Δεύτερον·
Εἰ μὲν οὖν²² βούλεσθε τοὺς ἄλλους πονηροὺς²³ ποιεῖν,
ἐατέον²⁴ καὶ τοῦτον· εἰ δὲ μὴ, κολαστέον²⁵. Τρίτον,
τὸ²⁶ μὲν οὖν δοκεῖν ὁ κρινόμενος²⁷ κινδυνεύει μόνον, τῇ
δ' ²⁸ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. Τὸ γὰρ περὶ
τοὺς ὅρκους πλημμελῆσαι οὐκ οἶδα, εἰ φανυλοτέραν δίκην
ἔχει τῆς παρανομίας. Εἶτα πρὶν ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸ τὸ
πρᾶγμα, περὶ τοῦ ἐναντίου²⁹ διαλεκτέον, ὅτι οἱ νόμοι
τῆς τῶν θεῶν θεραπείας προῦνοήσαντο, βωμοὺς ἔστη-
σαν, ἀναθήμασιν ἐκόσμησαν, θυσίαις³⁰ ἐτίμησαν, πα-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et
per demonstrationem hujus rei actae." Priscianus suo more
explicat, quas sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώ-
σει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Pris-
cian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et
Krchl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat
enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooe-
mia servanda sint, in sqq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr.
et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr.
Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Hee-
ren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, sub-
stitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur.
πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr.
Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν.
24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26
Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28
Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναν-
τίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit
θυσίαις, facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

νηγύρεσι, προσόδοις³¹. *Εἶτα ἡ*³² *ἐπίκρισις κατὰ τὴν*

tio : Finckhiius confert Isocr. Encom. Helen. 29. ἀναθήμασι καὶ θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλάσκεσθαι καὶ τιμῶν αὐτὴν χρῆ-
attamen Veesenm. etiam οὐσίαις defendit, facultates, redditus,
quibus et sacrificia publica comparentur et sustententur sacro-
rum administrari. Prisc. hostiis honestaverunt. Aristoph. Nub.
307. Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται, Εὐοτέφανοί τε θεῶν θυσίαις
θαλάμῃ τε. Plat. Pol. I. p. 362. C. θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα
ἰκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι. p- 365. E. οἱ
δὲ αὐτοὶ οὕτω λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἱοὶ θυσίαις τε καὶ εὐχολαῖς
ἀγαθῆσι καὶ ἀναθήμασι παρῴεσθαι ἀναπειθόμενοι. Demosth.
pro Cor. pag. 254. Τῶν θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ προσόδους ὡς
ἀγαθῶν τούτων ὄντων ὑμᾶς πεποιῆσθαι. Lucian. Prom. c. 14.
ἀπανταχοῦ δὲ βωμοὺς καὶ θυσίας καὶ ναοὺς καὶ πανηγύρεις.
Jur. confut. c. 77. οἱ δὲ ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, προσόδοις καὶ θυσίαις
γεραίροντες. Jur. trag. c. 18. μᾶτην ἐν οὐρανῷ καθιδόμεθα, λι-
μῶν ἐχόμενοι, ἑορτῶν ἐκείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. Calumn. non tem-
pered. c. 17. τεμένη καθιδρέτετο, καὶ βωμοὶ καὶ θυσίαι καὶ ἑορταὶ
τῶν καινῶν τούτων θεῶν ἐπιτελοῦντο. de Dea Syr. c. 1. ἐρέω δὲ καὶ
τόμοις, τοῖσι ἐς τὰ ἱερά χρέονται, καὶ πανηγύριαις τὰς ἄγουσι, καὶ
θυσίαις, τὰς ἐπιτελοῦσι. Aristid. Asclepiad. pag. 45. καὶ διὰ
πάντων ἡ κοινωνία τῶν πατρῶν σώζεται, νεῶν, θυσιῶν, παιάνων,
προσόδων, ἔργων ἃ πράττουσιν. Panath. pag. 185. αὐθις τοίνυν
τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, τοῦτο μὲν οἱ νεῶν, τοῦτο δὲ αἱ δι' ἔτους
θυσίαι καὶ πρόσοδοι. Diod. Sic. III. 2. φασὶ δὲ [sc. οἱ Αἰγύπτιοι]
παρ' αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμῶν καὶ θυσίας ἐπιτε-
λεῖν, καὶ πομπὰς καὶ πανηγύρεις καὶ τᾶλλα, δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ
θεῖον τιμῶσι. Plut. Lysand. c. 18. πρώτῳ μὲν γὰρ, ὡς ἱστορεῖ
Δοῦρις, Ἑλλήνων βωμοὺς αἱ πόλεις ἀνέστησαν, ὡς θεῶν, καὶ θυσίας
ἔθυσαν, ubi codd. Vat. Patav. Ven. et unus Card. Rodulfi πρώ-
τον, Muretus : ἴσως πρώτῳ. Post Ἑλλήνων Vat. Patav. et tres
Card. Rod. inserunt, ἐκείνων. Sertor. c. 22. θυσίαις δ' αὐτῶν αἱ
πόλεις ἐπιφοιτῶντα καὶ βωμοῖς ἐδέχοντο. 31 Pagg. Med. προσόδοις.
Taur. Ambr. παρόδοις. Prisc. redditibus celebraverunt. Aristid.
Panath. p. 148. πρώτον μὲν πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς

ἐξέτασιν τῆς αἰτίας εἰκότως. Τὸ μὲν γὰρ τούτων εὐμε-
νὲς διασώζει τὰς πόλεις. Εἰ δὲ³³ ἑτέρως ἔχοιεν, ἀνάγ-
κη³⁴ ταύτας διαφθείρεσθαι³⁵. Καὶ πρόβαινε³⁶ ἐπὶ τὸ
προκείμενον. Τούτων οὕτως ἔχόντων οὗτος³⁷ τί ἐτόλ-
μησε; Καὶ λέγε τὸ πεπραγμένον, οὐχ ὡς διδάσκων, ἀλλ'
ὡς δεινοποιῶν. Καὶ ὅτι ὅλη τῇ πόλει ἐλυμήνατο, καὶ
τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. Καὶ δέος μὲν, μὴ ἐπιλίπω-
σιν³⁸ οἱ καρποὶ, δέος δέ, μὴ τῶν πολεμίων ἠττηθῶμεν,
καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐξῆς³⁹ καὶ ἐπὶ τὰς συγκρίσεις προί-
θι. Ὅτι τῶν ἀνδροφόνων χαλεπώτερος, τὸ δὲ διάφορον
ἐκ τῶν πεπονθότων· οἱ μὲν εἰς ἀνθρώπους⁴⁰ παρετόλ-
μησαν⁴¹, ὁ⁴² δὲ εἰς θεοὺς παρώνησε⁴³. Τοῖς τυράννοις
οὗτος

ἦσαν. p. 149. ὅτι εἰ κάλλιστον ἀνθρώποις καὶ τὸ αὐτὸ λυσιτελέ-
στατόν τε καὶ νικῶν ἡδονῇ, θεῶν πρόσοδοι καὶ ὀμιλία. 32 Par.
BC εἶτα ἐπίκρισιν. Taur. εἶτα ἐπίκρισις. Par. A Ambr. Med. po-
nunt articulum. 33 Ambr. Parr. εἰ δ' ἑτέρως. Par. C εἰ δ'
ἑτέρως ἐκεῖνοι ἔχοιεν. 34 Parr. ἀνάγκη. 35 Par. C διαφθί-
ρεσθαι. correxit Ward. 36 Taur. προῦβαινε. 37 Par. BC
οὗτος ἐτόλμησε. 38 Parr. ἐπιλείπωσιν. Commode Veesenm.
affert Symmachi locum L. X. ep. 54.: „Secuta est hoc factum
(sc. destructionem aræ Victoriae) fames publica, et spem pro-
vinciarum omnium messis decepit. Non sunt haec vitia terra-
rum, nihil imputamus astris. Nec rubigo segetibus obfuit, nec
arena fruges necavit. Sacrilegio annus exaruit.“ Plut. Caes.
c. 69. de portentis loquens, quibus Dii Caesaris caedem displi-
cere sibi significarent: ὅλον μὲν γὰρ ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ὠχρὸς
μὲν ὁ κύκλος (sc. τοῦ ἡλίου) καὶ μαρμαρυγὰς οὐκ ἔχων ἀνέτελλεν,
ἀδρανὲς δὲ καὶ λεπτὸν ἀπ' αὐτοῦ κατῆει τὸ θερμόν ὥστε τὸν μὲν
αἶρα δυοφερὸν καὶ βαθὺν ἀσθενεῖα τῆς διακριούσης αὐτὸν ἀλίας
ἐκφέρεσθαι, τοὺς δὲ καρποὺς ἡμιπέπτους καὶ ἀτελεῖς ἀπανθῆσαι
καὶ παρακμάσαι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ περιέχοντος. 39 Parr.
ἔξεις. sq. καὶ Parr. Ambr. Med. om. sq. ἐπὶ Taur. om. inseruit
Hegeren. 40 Ambr. Parr. ἀνθρώπων. 41 Parr. Med. Ambr.
ἐτόλμησαν. 42 Ambr. Par. A οἱ δέ. 43 Med. Par. A παρῶ-

οὗτος παραπλήσιος, κακείοις⁴⁴ οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς χαλεπωτάτοις. Ἐκείνων γὰρ τοῦτ'⁴⁵ εἶναι δοκεῖ τὸ δεινότατον⁴⁶, ὅτι⁴⁷ τῶν ἀναθημάτων⁴⁸ ἄπτονται⁴⁹. Τὰς δὲ⁵⁰ πρὸς τὸ ἔλαττον συγκρίσεις κατ' ἐπιτίμησιν εἰσάξεις, ἐπειδήπερ εἰσὶ καθαιρετικαί. Οὐ δεινὸν τὸν μὲν κλέπτην⁵¹ δίδοναι⁵² δίκην, τὸν δὲ ἱερόσυλον μή; Ἐξεστι δέ σοι καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐκ τοῦ παρόντος διαβάλλειν,⁵³ ὡς ἀπὸ μικροῦ⁵⁴ ἀρξάμενος ἐπὶ τοῦτο προὔβη τελευταῖον, ὥστε⁵⁵ ὁμοῦ καὶ κλέπτην ἔχετε⁵⁶, καὶ τοιχωρῶν⁵⁷ καὶ μοιχόν. Ἐξετάσεις δὲ καὶ τὴν γνώμην⁵⁸ ἀφ'

τησιν. Taur. Ambr. παρώνησε. Par. B παρήρησε. Par. C παρόρησε. Ward.: „lege παρανόμησε“. [voluit παρενόμησε, nam MS. A παράνησεν. ed. Angl.]. Primum conjecerat: πανούρησε. Confundi παροινεῖν et παρανομεῖν docet Jacobs ad Achill. Tat. p. 872. 44 Taur. κακείνοις. reliqui κακίοις, quod conjecit Heeren, in textum recepit Krehl. 45 Parr. Ambr. τοῦτο. 46 Taur. δεινότερον. superscripto δεινότατον. Heeren, Veesenm. et Krehl δεινότερον retinuerunt, reliqui δεινότατον. Prisc. ed. Pithöi saevissimum, Putsch. levissimum, corrupte: Ward. 47 Par. A ὅτι. Phöbamm. p. 588. τὰ γὰρ πλείστα ἐκ τοῦ εὐθείου καὶ ἄπλοῦ σχηματίζεται ὡς ὅτε ἀποφαινόμεθα τι. Farn. ὅτι. Menand. ἐπιδεικτ. p. 618. ἔστι δὲ ὅτι καὶ τρισὶ χρήσῃ, ὅταν ἀπαιτῇ καὶ τοῦτο ἢ ὑπόθεσις. Par. ὅτι. Alex. de fig. p. 574. infr. ὅτι γὰρ οἷα ἐπ' εὐθείας ἐκφέρεται ὁ λόγος, γίνεται διὰ τοῦτο σχῆμα. Norrm. conjecit ὅτι. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 6. ἐξ ἀρχῆς, ὅτι — — πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε χαλεπά. Par. 1425. 1426. ὅτι. Theop. Progymn. c. 1. Ὁμηρον μεταφράζων, ὅτι φησὶ, τοῖος γὰρ πόος ἐστίν etc. Par. Med. ὅτι. 48 Med. Taur. ἀγαλμάτων. Ambr. Parr. ἀναθημάτων, quomodo legendum esse Krehlius vidit. 49 Par. A ἄπτονται. 50 δὲ Par. BC om. „Prisc. A majore ad minus comparationes. Clarius forsan: Comparationes cum minore.“ Ward. 51 Par. A κλαίπτην. 52 Taur. δίδοναι. 53 Ambr. Parr. διαβάλλειν. 54 Par. B Med. μικρῶν. 55 Taur. ὡστ' ὁμοῦ. Med. ὡς θ' ὁμ. Ambr. Parr. ὥστε. 56 Taur. ἔχοιτε. reliqui ἔχετε. 57 Par. C τοιχωρῶν

Cap. IV.

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος¹ κεφαλαιώδης ἐν ἀποφάσει καθολικῇ, ἀποτρέπων τι, ἢ² προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖόν ἐστιν ἕκαστον³ δηλῶν. Ἀποτρέπων μὲν ὡς ἐν ἐκείνῳ⁴

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Προτρέπων δὲ ὡς ἐν ἐκείνῳ

Χρὴ πενήνην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακῆτητα⁵ πόντου
Ῥιπτεῖν⁶ καὶ πετρῶν Κύρονε κατ' ἠλιβάτων.

Par. τελείως. p. 76. ὡς ἔξωσ δὴ ἐπιστημονικωτέρας τε καὶ τελιωτέρας δεομένην. Ven. τελειοτέρας. Jos. bell. Jud. VII. 4. 2. τελειοτέραν τὴν ἄσκησιν τῆς ἡλικίας πεπονημένος. Par. 1423. τελιωτέραν. Theop. Prog. cap. VI. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζει τὰς τοιαύτας μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρεφύηκεν ὁ τοιοῦτος λόγος ἀποφαίνειν, τελειωτέρας [sic] ἐστὶν ἔξωσ. Med. τελιωτέρας cfr. Boisson. ad Marin. p. 122. 53 Par. A εἶσι.

1 Par. C λόγος ἐν ἀποφάνσεσι, κεφαλαιώδης, καθολικαῖς ἀποτρέπων τι ἢ ἐπιτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖόν ἕκαστόν ἐστιν. de quo Ward.: „Locus mancus, qui partim ex sequentibus, partim ex Prisciano ita restitui potest: ἀποτρέπων, ἢ προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ἀποφαινῶν ὁποῖον etc. Nam is ordo statim in exemplis servatur: ἀποτρέπων μὲν etc. προτρέπων δὲ etc. ἀποφαίνεται δὲ etc. Similiter Priscianus, nisi quod turbato ordine secundum membrum primo loco ponat: Hortans aliquam rem, vel deterrens, id est, dehortans, vel demonstrans, quale sit aliquid. At in exemplis, quae sequuntur, Graeci codicis ordinem servat. Confirmatur etiam ex Aphthonio, qui γνώμην ita dividit: τὸ μὲν ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν.“ Lectio recepta est in Taur. Med. Ambr. Par. AB. 2 Taur. καὶ, reliqui ἢ. 3 Parr. Med. Ambr. ἕκαστόν ἐστι. Sq. δηλῶν Parr. non habent. codd. Itali legunt δηλοῖν, quod correxi. 4 Par. B ἐν κείνῳ. II. B. 61. 5 Par. C μεγακῆτητα πόντιον. 6 Taur. ῥίπτισθαι καὶ πετρῶν. metri causa correxit Heeren ῥίπτισθαι τε πετρῶν, quem sequuti sunt Veesenm. et Krebl. Par. A ῥίπτειν καί. Par. BC Ambr. Med.

Ἡ τούτων μὲν οὐδέτερον⁷ ποιῆ, ἀποφαίνεται δὲ περὶ⁸ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως, οἷον τὸ γὰρ⁹ εὐπράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνότοις¹⁰ γίνεται. Ἐτι δὲ¹¹ τῶν μὲν¹² γνωμῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀληθεῖς, αἱ δὲ πιθαναί, αἱ δὲ ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμένα, αἱ δὲ ὑπερβολικαί. Ἀληθεῖς μὲν, οἷον οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί¹³. Πιθαναὶ δὲ¹⁴, οἷον

“Ὅστις¹⁵ δ’ ὀμιλῶν ἦδεται κακοῖς ἀνήρ¹⁶,

Οὐπώποτ’ ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι,

Τοιοῦτός ἐστιν¹⁷, οἷσπερ¹⁸ ἦδεται ξυνών. — Ἀπλαῖ δὲ, οἷον, δύναται τὸ πλουτεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖν.

Συνεξευγμένα δὲ, οἷον

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη¹⁹, εἰς κοίρανος ἔστω

Εἰς βασιλεύς²⁰.

Ἐπερβολικαὶ²¹ δὲ, οἷον²².

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

ῥιπτεῖν καί. Offendit fortasse scribam usus verbi ῥιπτεῖν, de quo vide Monk. ad Eur. Alc. 908. Theognidis hic locus [v. 173.] certatim laudatur a veteribus, quorum locos congregavit Jacobs' Lectt. Stob. p. 57. 7 Ambr. οὐδέποτε τι ποιῆ. Par. BC οὐδέτερον ποτέ τι ποιῆ. recepta lectio est in Par. A Taur. Med. 8 Taur. Med. ἀπό, reliqui περὶ. 9 γὰρ Taur. om. Sententiam Demosthenis Olynth. I. p. 16. triverunt rhetores, vide Wyttenb. ad Julian. Or. I. p. 35. C. 10 Taur. ἀνότοις. De permutatione harum litterarum vide Bast. comment. palaeogr. p. 716. et saepe. 11 δὲ Parr. om. 12 μὲν Parr. Med. om. 13 Taur. Par. A οὐδενός. Med. Ambr. οὐδενί. Parr. ἐν οὐδενί. 14 δὲ Par. C om. 15 Par. AB ὅς τις δ'. Eurip. Phōnic. Fragm. IX. cfr. Dem. παραπρεσβ. p. 417. 16 Parr. Ambr. ξυνών. Taur. Med. ἀνήρ. 17 post ἐστιν Par. BC et Doxop. in Homiliis inserunt ἕκαστος. 18 Taur. οἷς παρήδεται. 19 Par. C πολυκοιρανίη. II. β. 204. 20 εἰς βασιλεύς addit Med., absunt a reliquis. 21 Taur. ὑπερβολικοί, ut supra πιθανοὶ δέ. 22 οἷον Med. om. Od. Σ. 129. 23 δὲ Par. BC om. — „In Prisciani versione“, ut Putschius edidit, „hic novum incipit caput, sed male; hac enim ratione

Ἡ δὲ²³ ἐργασία παραπλησία²⁴ τῆς χρείας, πρόεισι γὰρ²⁵ τοῖςδε ἐγκωμῖα τοῦ εἰρηκότος βραχεῖ, καθάπερ ἐν χρείᾳ, κατὰ τὸ ἀπλοῦν, κατὰ τὴν αἰτίαν, κατὰ τὸ ἐναντίον, κατὰ τὸ ἐνθύμημα, κατὰ παραβολὴν²⁶, κατὰ παράδειγμα, κατὰ κρίσιν. Ἔστω δὲ ἢ γε²⁷ γνώμη ὡς ἐν παραδείγματι

Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Οὐκοῦν ἐπαινήσεις²⁸ διὰ βραχέων τὸν εἰρηκότα. εἶτα κατὰ²⁹ τὸ ἀπλοῦν. Τοῦτο δὲ ἔσται³⁰ τὸ παραφράσαι τὴν γνώμην, οἷον δι'³¹ ὅλης νυκτὸς οὐ προσήκει ἄνδρα ἐν βουλαῖς ἐξεταζόμενον καθεύδειν. — Κατὰ³² τὴν αἰτίαν. Δεῖ μὲν γὰρ αἰεὶ διὰ³³ φροντίδος εἶναι τὸν ἡγούμενον ὕπνος δὲ βουλὴν ἀφαιρεῖται. Κατὰ τὸ ἐναντίον

tredecim fient capita, cum Hermogenes duodecim tantum προ-
 γυμνάσματα scripsit. Sic auctor συνοπτικῆς παραδόσεως, a Fa-
 bricio laudatus: τὰ ρητορικά προγυμνάσματα εἰς δώδεκα περιέστησε
 πρὶν ὃ Ταρσεὺς Ἐρμογένης, εἰς ὕστερον δὲ ταῦτα εἰς δέκα καὶ τέσ-
 σαρα παρεξέτισεν ὃ Ἀντιοχεὺς Ἀφθόνιος. B. G. I. 4. cap. 31. de
 Hermogene. Rectius igitur hic Pithoei edit. nullam divisionem
 constituit. “ Ward. 24 Taur. πολλαπλασία, reliqui παρα-
 πλησία, unde tollitur Heerenii conjectura, pro τῆς χρείας
 scribendum esse τῆς γνώμης, quam in textum recepit Krebl.
 25 γὰρ τοῖςδε Parr. BC om. Ambr. Par. A γὰρ om., tum Parr.
 BC legunt: τὰ δὲ ἐγκώμια τοῦ εἰρ. βραχέα. Par. A ἐγκώμια. Codd.
 Itali ἐγκωμῖα τ. ε. βραχεῖ [Ambr. βραχέα]. 26 Parr. κατὰ πα-
 ραβολὴν. Taur. Ambr. κατὰ τὸ παραβόλον. Med. κατὰ παράβο-
 λον. 27 γε praeter Taur. omnes om. 28 Par. BC ἐπαινήσεις.
 29 κατὰ Parr. Ambr. om. 30 Par. BC Ambr. δὲ ἐπί. Par. A
 δὲ ἔστι. Med. δ' ἔστι. Taur. δὲ ἔσται. 31 Par. C δ' ὅλης.
 32 κατὰ τὴν αἰτίαν Par. BC om. Ponenda esse vidit Ward :
 „Nam haec verba causam continent, quae male hic ut pars ex-
 positionis continuantur. Ordo partium hoc requirit, nec aliter
 Priscianus, a causa debet praeses in curis semper esse, somnus
 vero curas omnibus aufert.“ 33 Taur. δια φοροντ ιδος, unde
 Heeren scripsit: διαφόρον φροντίδα, sequitur Vesenn.: bene
 Krebl διὰ φροντίδος, quod habent Parr. Ambr. Med. Lucian.

Ἐναντίον ἐστὶ ³⁴ βασιλεῖ μὲν ³⁵ ἰδιώτης, τῷ ³⁶ δὲ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν· Πῶς ἂν οὖν λαμβάνοιτο ³⁷; εἰ τὸν ἰδιώτην ³⁸ οὐδὲν δεινὸν ³⁹ δι' ὅλης τῆς ⁴⁰ νυκτὸς καθεύδειν, εὐδηλον, ὡς ⁴¹ τὸν βασιλέα προσῆκον ἀγρυπνοῦντα φροντίζειν. Κατὰ παραβολήν ὥσπερ γὰρ οἱ κυβερνῆται ἐγρηγορότας ⁴² ὑπὲρ τῆς κοινῆς διατελοῦσι σωτηρίας, οὕτως ⁴³ προσήκει καὶ ⁴⁴ τοὺς ἡγουμένους ⁴⁵. Κατὰ παράδειγμα. Καὶ γὰρ Ἐκτωρ νυκτὸς οὐ καθεύδων, ἀλλὰ φροντίζων, κατάσκοπον ⁴⁶ ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπεμπε Δόλωνα ⁴⁷. Ὑστατος ⁴⁸ δὲ ἐστὶ τόπος ὁ κατὰ κρίσιν, τὸ δὲ τέλος παράκλησιν ⁴⁹ ἐχέτω.

Cap. V.

Περὶ ἄνασκευῆς καὶ κατασκευῆς.

Ἄνασκευή ἐστὶν ἀνατροπὴ τοῦ προτεθέντος πράγματος, κατασκευὴ δὲ τοῦναντίον βεβαίωσις. Τὰ δὲ πάνυ

Demosth. Encom. c. 35. ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. 34 Ambr. Med. δ' ἐστὶ, Parr. μὲν ἐστὶ. 35 μὲν Taur. om., recepi ex Med. et Ambr. In Parr. ἐναντίον μὲν ἐστὶ βασιλεῖ μὲν ἰδ. Ward. alterum μὲν improbat, ὃ legendum putans. 36 Par. A τὸ δέ. 37 Par. C λαμβυνοῖτο. Ante πῶς ἂν Wardio omitti videtur: κατὰ τὸ ἐνθύμημα. „Nam quae sequuntur, enthymema sunt; licet Priscianus etiam cum contrario perperam confundit.“ 38 Med. Taur. ἰδιῶτα. 39 δεινὸν Par. C om., unde Ward. scribendum censuit: ἢ καθεύδειν. 40 τῆς Taur. Med. om. 41 Taur. Ambr. ὥστε. 42 Par. BC ἐγρηγόρασιν, omisso διατελοῦσι. Par. A ἀγρηγορότες. 43 Med. οὕτω. 44 καὶ Par. BCom. 45 Ambr. Parr. ἡγεμόνας. 46 Par. BC ἐπίσκοπον. 47 Par. C δόλωσιν Ward.: „lege Δόλωνα. Priscianus: Dolonem. Et ita appellat Hom. Il. K. 390.“ 48 Ambr. Par. A ὕστερός ἐστὶ. Par. BC ὕστερον ἐστὶ. 49 Med. περίκλησιν.

I Par. BC ὄρος ἀνασκευῆς. Med. περὶ ἀνασκευῆς. Taur. Ambr. περὶ ἀνασκ. καὶ κατασκευῆς. Par. A περὶ ἀνασκ. καὶ κατ.

ψευδῆ οὔτε² ἀνασκευαστέον οὔτε κατασκευαστέον, ὡσπερ τοὺς μύθους. Ἀλλὰ δεῖ δήπου τὰς ἀνασκευὰς καὶ τὰς³ κατασκευὰς τῶν⁴ ἐφ' ἑκάτερα τὴν⁵ ἐπιχείρησιν δεχομένων ποιῆσθαι. Ἀνασκευάσεις⁶ δὲ, ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ ἀνακολούθου⁷, τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς⁸, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς, οἷον, ἀσαφῆς ἦν ὁ περὶ Νάρκισσον⁹ χρόνος. Ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἀπίθανον ἦν τὸν¹⁰ Ἀρίωνα¹¹ ἐν κακοῖς ὄντα¹² βουλευθῆναι ἄσαι ἐκ τοῦ ἀδυνάτου· ἀδύνατον ἦν τὸν Ἀρίωνα ἐπὶ δελφίνος¹³ σωθῆναι. Ἐκ τοῦ ἀκολούθου τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐναντίον ἦν τῷ¹⁴ σῶσαι τὴν δημοκρατίαν, τὸ καταλῦσαι¹⁵ ἂν αὐτὴν θελῆσαι¹⁶. Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς, ἀπρεπὲς ἦν τὸν¹⁷ Ἀπόλλω, θεὸν ὄντα, θνητῇ μίγνυσθαι. Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ συμφέρει ταῦτα ἀκούειν. Κατασκευάσεις¹⁸ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

ομοῦ. 2 Parr. ABC οὐχ ἀνασκευαστέον, ὡσπερ τοὺς μύθους, οὐδὲ κατασκευαστέον. 3 τὰς Med. om. 4 τῶν Ambr. Par. A om. 5 Taur. τῶν ἐφεκατέρην ἐπιχείρησιν, recepta lectio est in reliquis codd. 6 Taur. ἀνασκευάσεις. 7 Taur. ἀκολούθου, recepit Krehl in marg. codicis: ἦτοι τοῦ φύσει πολεμίου. Veesenm. posuit ἀνακολ., quod est in reliquis codd. 8 Taur. ad marg. διὰ τοῦ ἀπρεποῦς αἰνίττεται καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδικον. 9 Ambr. Par. BC Ναρκίσσου. 10 τὸν Ἀρίωνα ἐν κακοῖς ὄντα βουλ. ἄσαι· ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἀδύνατον ἦν Taur. om. 11 Par. A Ambr. Ἀρίωνα. Med. Ἀρίωνα. Par. BC Ἀρείωνα. h. l. et paullo post. 12 Par. BC Ambr. ἴοντα. Par. A Med. ὄντα. 13 Taur. δελφῶν. correxit Heeren. 14 Taur. Par. C Med. τῷ. Par. A τὸ. Par. B Ambr. τοῦ σῶσαι. Heerenio duce editores scripserunt τῷ σώσαντι. — Par. BC ἦν om. 15 Par. BC λῦσαι. Par. A [ab edit. Anglo non notatus] et Codd. Itali καταλῦσαι. sq. ἂν Taur. om. tum Par. C αὐτόν. 16 Ambr. θελῆσαι. Med. Parr. ἐθελῆσαι. Taur. ἐθέλησαν, pro quo Heeren posuit θελῆσαι. 17 τὸν Taur. om. Par. AB τὸν Ἀπόλλωνα. Par. C τὸν Ἀπόλλωνα. 18 Aphthonius refutationem et confirmationem in duo

Cap. VI.

Περὶ κοινοῦ τόπου.

Ὁ κοινὸς¹ τόπος προσαγορευόμενος αὐξήσιν ἔχει τοῦ ὁμολογουμένου πράγματος, ὡς τῶν ἀποδείξεων ἤδη γεγενημένων. Οὐ γὰρ ἔτι ζητοῦμεν, εἰ οὗτος ἱερόσυλος, εἰ οὗτος² ἀριστεύς, ἀλλ' ὡς ἀποδεδειγμένου³ τὴν αὐξήσιν ποιούμεθα. Λέγεται δὲ κοινὸς τόπος, διότι ἀρμόττει κατὰ⁴ παντὸς⁵ μὲν ἱεροσύλου, ὑπὲρ παντὸς δὲ ἀριστεύς. Χρὴ δὲ οὕτως⁶ προάγειν πρῶτα⁷ μὲν κατὰ τὴν⁸ ἐξέτασιν τοῦ ἐναντίου· εἶτα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· εἶτα ἢ σύγκρισις· εἶτα ἢ γνώμη· εἶτα στοχαστικῶς τὸν παρελθόντα βίον ἀπὸ τοῦ παρόντος διαβαλεῖς⁹, εἶτα ἐκβαλεῖς¹⁰ τὸν ἔλεον¹¹, τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις¹² καλουμένοις, καὶ

progymnasmata distinguens separatim de illis tractat. Atque hinc evenit, ut confirmatio unum sit ex duobus istis capitibus, quibus duodecim Hermogenis progymnasmata in quatuordecim adauget. Ward.

1 Ambr. Med. ὁ κοινὸς ὁ τόπος. Parr. ὁ τόπος ὁ κοινός. Taur. ὁ κοινὸς τόπος. 2 Taur. ἱερόσυλος, εἰ οὗτος om., Heeren et Veesenm. scripserunt ἱερόσυλος ἢ ἀρ. recepi lectionem a reliquis codd. oblatam. 3 Par. C ἀποδεδειγμένων. 4 Par. BC ἐπί. 5 Taur. μὲν ἱεροσύλου [sic] ὑπὲρ παντὸς ἀριστεύς: Heeren, Priscianum sequens, qui habet: Convenit contra omnem, v. c. sacrilegum, vel etiam, ut quibusdam placet, pro omni viro forti, posuit: κατὰ παντὸς, οἷον μὲν ἱεροσύλου, ἢ καὶ ὑπὲρ παντὸς ἀρ. Veram lectionem, quam ex codicibus nostris reposuimus, vidit Veesenm., sed Prisciani autoritate corruptus in textum recipere non ausus est. 6 Par. BC Med. οὕτω. tum Parr. προσάγειν. 7 πρῶτα μὲν Parr. et Ambr. om. Med. habet πρῶτα sine μὲν. 8 τὴν Par. BC om. 9 Parr. Ambr. διαβάλλεις. correxit Ward. Taur. Med. διαβαλεῖς. 10 Par. A ἐκβάλλεις. 11 Par. B ἔλαιον. cfr. ad Nicol. Soph. VII. 4. 12 Med. καλουμένοις κεφαλαίοις. Heeren post καλουμένοις pauca desiderari putat, quia Priscianus vertit: per capitula, quae finalia

ὑποτυπώσει¹³ τοῦ πράγματος, προοίμια γὰρ οὐκ ἔσται καθαρῶς ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μέχρι τούτου¹⁴ σωθήσεται. Οἷον ἵνα¹⁵ ἐπὶ παραδείγματος γένηται¹⁶ σοι φανερόν, ἔστω τόπος καθ' ¹⁷ ἱεροσύλου. Οὐκοῦν τὰ προοίμια οὐ¹⁸ τῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ τῷ τύπῳ¹⁹ τοιαύδε· πάντας²⁰ μὲν μισεῖν προσήκει²¹, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοὺς κακούργους, μάλιστα δὲ ὅσοι περὶ τοὺς θεοὺς τολμῶσι. Δεύτερον· Εἰ μὲν οὖν²² βούλεσθε τοὺς ἄλλους πονηροὺς²³ ποιεῖν, ἐατέον²⁴ καὶ τοῦτον· εἰ δὲ μὴ, κολαστέον²⁵. Τρίτον, τὸ²⁶ μὲν οὖν δοκεῖν ὁ κρινόμενος²⁷ κινδυνεύει μόνον, τῇ δ' ²⁸ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. Τὸ γὰρ περὶ τοὺς ὄρκους πλημμελῆσαι οὐκ οἶδα, εἰ φανυλοτέραν δίκην ἔχει τῆς παρανομίας. Εἶτα πρὶν ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; περὶ τοῦ ἐναντίου²⁹ διαλεκτέον, ὅτι οἱ νόμοι τῆς τῶν θεῶν θεραπείας προῦνοήσαντο, βωμοὺς ἔστησαν, ἀναθήμασιν ἐκόσμησαν, θυσίαις³⁰ ἐτίμησαν, πα-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

dicuntur, i. e. utili, justo, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Krehl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in seq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κωλύσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις; facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

νηγύρεσι, προσόδοις³¹. *Εἶτα ἡ*³² *ἐπίκρισις κατὰ τὴν*
 tio: Finckhiius confert Isocr. Encom. Helen. 29. ἀναθήμασι καὶ
 θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλάσκεσθαι καὶ τιμῶν αὐτὴν χρῆ-
 attamen Veeseum. etiam οὐσίαις defendit, facultates, reditus,
 quibus et sacrificia publica comparentur et sustententur sacro-
 rum administri. Prisc. hostiis honestaverunt. Aristoph. Nub.
 307. Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἰσρώταται, Εὐστέφανοί τε θεῶν θυσίαις
 θαλίαι τε. Plat. Pol. I. p. 362. C. θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα
 ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι. p. 365. E. οἱ
 δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἷοι θυσίαις τε καὶ εὐχολαῖς
 ἀγαθῆσι καὶ ἀναθήμασι παρύγεσθαι ἀναπειθόμενοι. Demosth.
 pro Cor. pag. 254. Τῶ θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ πρόσόδους ὡς
 ἀγαθῶν τούτων ὄντων ὑμᾶς πεποιῆσθαι. Lucian. Prom. c. 14.
 ἀπανταχοῦ δὲ βωμοὺς καὶ θυσίας καὶ ναοὺς καὶ πανηγύρεις.
 Jur. confut. c. 77. οἱ δὲ ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, πρόσοδοις καὶ θυσίαις
 γεραίροντες. Jur. trag. c. 18. μάτην ἐν οὐρανῷ καθεδόμεθα, λι-
 μῶ ἐχόμενοι, ἰορτῶν ἐκείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυ-
 σιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. Calumn. non tem-
 cred. c. 17. τεμένη καθιδρύετο, καὶ βωμοὶ καὶ θυσίαι καὶ ἰορταὶ
 τῷ καινῷ τούτῳ θεῷ ἐπιτελοῦντο. de Dea Syr. c. 1. ἐρέω δὲ καὶ
 τόμοις, τοῖσι ἐς τὰ ἱερά χρέονται, καὶ πανηγύριαις τὰς ἄγουσι, καὶ
 θυσίας, τὰς ἐπιτελεύουσι. Aristid. Asclepiad. pag. 45. καὶ διὰ
 πάντων ἡ κοινωνία τῷ πατρὶ σώζεται, νεῶν, θυσιῶν, παιάγων,
 πρόσόδων, ἔργων ἃ πράττουσιν. Panath. pag. 185. αὐθις τοίνυν
 τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, τοῦτο μὲν οἱ νεῶ, τοῦτο δὲ αἱ δι' ἔτους
 θυσίαι καὶ πρόσοδοι. Diod. Sic. III. 2. φασὶ δὲ [sc. οἱ Αἰγύπτιοι]
 παρ' αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμῶν καὶ θυσίας ἐπιτε-
 λῆν, καὶ πομπὰς καὶ πανηγύρεις καὶ τἄλλα, δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ
 θεῖον τιμῶσι. Plut. Lysand. c. 18. πρώτῃ μὲν γὰρ, ὡς ἱστορεῖ
 Δούρις, Ἑλλήνων βωμοὺς αἱ πόλεις ἀνέστησαν, ὡς θεῶν, καὶ θυσίας
 ἔθυσαν, ubi codd. Vat. Patav. Ven. et unus Card. Rodulfi πρώ-
 τον, Muretus: ἴσως πρώτῃ. Post Ἑλλήνων Vat. Patav. et tres
 Card. Rod. inserunt, ἐκείνῃ. Sertor. c. 22. θυσίαις δ' αὐτὸν αἱ
 πόλεις ἐπιφοιτῶντα καὶ βωμοῖς ἐδέχοντο. 31 Parr. Med. πρόσοδοις.
 Taur. Ambr. παρόδοις. Prisc. redivibus celebraverunt. Aristid.
 Panath. p. 148. πρώτον μὲν πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς

ἐξέτασιν τῆς αἰτίας εἰκότως. Τὸ μὲν γὰρ τούτων εὐμε-
νὲς διασώζει τὰς πόλεις. Εἰ δὲ³³ ἑτέρως ἔχοιεν, ἀνάγ-
κη³⁴ ταύτας διαφθεیرهσθαι³⁵. Καὶ πρόβαινε³⁶ ἐπὶ τὸ
προκείμενον. Τούτων οὕτως ἔχόντων οὗτος³⁷ τί ἐτόλ-
μησε; Καὶ λέγε τὸ πεπραγμένον, οὐχ ὡς διδάσκων, ἀλλ'
ὡς δεινοποιῶν. Καὶ ὅτι ὅλη τῇ πόλει ἐλυμήνατο, καὶ
τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. Καὶ δέος μὲν, μὴ ἐπιλίπω-
σιν³⁸ οἱ καρποὶ, δέος δὲ, μὴ τῶν πολεμίων ἠττηθῶμεν,
καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐξῆς³⁹ καὶ ἐπὶ τὰς συγκρίσεις προῖ-
θι. "Οτι τῶν ἀνδροφόνων χαλεπώτερος, τὸ δὲ διάφορον
ἐκ τῶν πεπονθότων· οἱ μὲν εἰς ἀνθρώπους⁴⁰ παρετόλ-
μησαν⁴¹, ὁ⁴² δὲ εἰς θεοὺς παρώνησε⁴³. Τοῖς τυράννοις
οὗτος

ἦσαν. p. 149. ὅτι εἰ κάλλιστον ἀνθρώποις καὶ τὸ αὐτὸ λυσικλέ-
στατόν τε καὶ νικῶν ἡδονῇ, θεῶν πρόσοδοι καὶ ὀμιλίαι. 32 Par.
BC εἶτα ἐπίκρισιν. Taur. εἶτα ἐπίκρισις. Par. A Ambr. Med. po-
nunt articulum. 33 Ambr. Parr. εἰ δ' ἑτέρως. Par. C εἰ δ'
ἑτέρως ἐκεῖνοι ἔχοιεν. 34 Parr. ἀνάγκην. 35 Par. C διαφθῆ-
ρεσθαι. correxit Ward. 36 Taur. προῦβαινε. 37 Par. BC
οὕτως ἐτόλμησε. 38 Parr. ἐπιλείπασιν. Commode Veesenm.
affert Symmachi locum L. X. ep. 54.: „Secuta est hoc factum
(sc. destructionem aræ Victoriae) fames publica, et spes pro-
vinciarum omnium messis decepit. Non sunt haec vitia terra-
rum, nihil imputamus astris. Nec rubigo segetibus obfuit, nec
arena fruges necavit. Sacrilegio annus exaruit.“ Plut. Caes.
c. 69. de portentis loquens, quibus Dii Caesaris caedem displicere
sibi significarent: ὅλον μὲν γὰρ ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ὠχρὸς
μὲν ὁ κύκλος (sc. τοῦ ἡλίου) καὶ μαρμαρυγὰς οὐκ ἔχων ἀνέτελλεν,
ἀδρανὲς δὲ καὶ λεπτὸν ἀπ' αὐτοῦ κατῆει τὸ θερμόν ὥστε τὸν μὲν
ἀέρα δυοφερὸν καὶ βαθὺν ἀσθενεῖα τῆς διακρινότητος αὐτὸν ἀλίας
ἐκφέρεσθαι, τοὺς δὲ καρποὺς ἡμιπέπτους καὶ ἀτελεῖς ἀπανθῆσαι
καὶ παρακμάσαι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ περιέχοντος. 39 Parr.
ἴξεῖς. sq. καὶ Parr. Ambr. Med. om. sq. ἐπὶ Taur. om. inseruit
Hseren. 40 Ambr. Parr. ἀνθρώπων. 41 Parr. Med. Ambr.
ἐτόλμησαν. 42 Ambr. Par. A οἱ δέ. 43 Med. Par. A παρώ-

οὗτος παραπλήσιος, κακείοις⁴⁴ οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς χαλεπωτάτοις. Ἐκείνων γὰρ τοῦτ'⁴⁵ εἶναι δοκεῖ τὸ δεινότατον⁴⁶, ὅτι⁴⁷ τῶν ἀναθημάτων⁴⁸ ἄπτονται⁴⁹. Τὰς δὲ⁵⁰ πρὸς τὸ ἔλαττον συγκρίσεις κατ' ἐπιτίμησιν εἰσάξεις, ἐπειδήπερ εἰσὶ καθαιρετικάι. Οὐ δεινὸν τὸν μὲν κλέπτην⁵¹ δίδόναι⁵² δίκην, τὸν δὲ ἱερόσυλον μή; Ἐξεστι δέ σοι καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐκ τοῦ παρόντος διαβάλλειν,⁵³ ὡς ἀπὸ μικροῦ⁵⁴ ἀρξάμενος ἐπὶ τοῦτο προῦβη τελευταῖον, ὥστε⁵⁵ ὁμοῦ καὶ κλέπτην ἔχετε⁵⁶, καὶ τοιχωρῶν⁵⁷ καὶ μοιχόν. Ἐξετάσεις δὲ καὶ τὴν γνώμην⁵⁸ ἀφ'

ησεν. Taur. Ambr. παρήγησε. Par. B παρήργησε. Par. C παρήργησε. Ward.: „lege παρανόμησε“. [voluit παρενόμησε, nam MS. A παράησεν. ed. Angl.]. Primum conjecerat: πανούργησε. Confundi παροινεῖν et παρανομεῖν docet Jacobs ad Achill. Tat. p. 872. 44 Taur. κακείνοις. reliqui κακίοις, quod conjecit Heeren, in textum recepit Krehl. 45 Parr. Ambr. τοῦτο. 46 Taur. δεινότερον. superscripto δεινότατον. Heeren, Veessenm. et Krehl δεινότερον retinuerunt, reliqui δεινότατον. Prisc. ed. Pithōi saevissimum, Putsch. levissimum, corrupte: Ward. 47 Par. A ὅτι. Phōbamm. p. 588. τὰ γὰρ πλεῖστα ἐκ τοῦ εὐθείος καὶ ἄπλοῦ σχηματίζεται ὡς ὅτι ἀποφαινόμεθα τι. Fagn. ὅτι, Menand. επιδεικτ. p. 618. ἔστι δὲ ὅτι καὶ τρισὶ χρήσῃ, ὅταν ἀπαιτῇ καὶ τοῦτο ἢ ὑπόθεσις. Par. ὅτι. Alex. de fig. p. 574. infr. ὅτι γὰρ οἷα ἐπ' εὐθείας ἐκφέρεται ὁ λόγος, γίνεται διὰ τοῦτο σχῆμα. Norrm. conjecit ὅτι. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 6. ἐξ ἀρχῆς, ὅτι — — πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε χαλεπά. Par. 1425. 1426. ὅτι. Theon. Progymn. c. 1. Ὁμηρον μεταφράζων, ὅτι φησὶ, τοῖος γὰρ νόος ἐστίν etc. Par. Med. ὅτι. 48 Med. Taur. ἀγαλμάτων. Ambr. Parr. ἀναθημάτων, quomodo legendum esse Krehlius vidit. 49 Par. A ἄπτονται. 50 δὲ Par. BC om. „Prisc. A majore ad minus comparationes. Clarius forsan: Comparationes cum minore.“ Ward. 51 Par. A κλαίπτην. 52 Taur. δίδωναι. 53 Ambr. Parr. διαβάλλειν. 54 Par. B Med. μικρῶν. 55 Taur. ὥστ' ὁμοῦ. Med. ὡς ϑ' ὁμ. Ambr. Parr. ὥστε. 56 Taur. ἔχοιτε. reliqui ἔχετε. 57 Par. C τοιχωρῶν

ἧς ἦλθεν⁵⁹ ἐπὶ τοῦτο· ὅτι μὴ βουλόμενος γεωργεῖν, ἀπὸ
τούτου⁶⁰ πλουτεῖν ἐθέλει. Εἰ δὲ λέγεις⁶¹ κατ' ἀνδρο-
φόνου, καὶ τὰ παρακολουθοῦντα, γυνὴ ἐν χηρείᾳ, παῖδες
ὄρφανοί. Χρῶ δὲ καὶ τῇ ἐκβολῇ τοῦ ἐλείου. Ἐκβαλεῖς
δὲ⁶² τὸν ἔλεον τοῖς τελικοῖς καλούμενοις⁶³ κεφαλαίοις,
τῷ νομίμῳ, τῷ δικαίῳ, τῷ συμφέροντι, τῷ δυνατῷ, τῷ
πρέποντι, καὶ ὑπογραφῇ τοῦ ἀδικήματος⁶⁴. Μὴ μοι τὸν
νῦν δακρύνοντα θεωρεῖτε, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν καταφρονοῦντα
τῶν θεῶν, τὸν προσιόντα τοῖς ἀνακτόροις, τὸν ἀνασπῶν-
τα τὰς θύρας⁶⁵, τὸν τῶν ἀναθημάτων⁶⁶ ἀπτόμενον.
καὶ τελεύτα εἰς παράκλησιν· τί μέλλετε⁶⁷; τί βουλεύε-
σθε⁶⁸, περὶ οὗ⁶⁹ πάλαι κέκριται; Ταῦτα νῦν⁷⁰ ἐν τῷ
παρόντι, τὴν δὲ τελεωτέραν⁷¹ μέθοδον ὕστερον⁷² εἶση⁷³.

χον. 58 At supra γνώμην quarto loco proposuit, quae hic
quinto collocatur. Aphthon. priorem sequitur ordinem. Ward.
59 Med. προσῆλθεν. 60 Parr. Med. Ambr. ἀπὸ τῶν φόνων.
Ward.: „Forsan ἱεροσυλιῶν. Causa forsitan erroris, quae se-
quuntur. εἰ δὲ λέγεις κατὰ ἀνδροφόνου. Priscianus etiam hic
corruptus esse videtur.“ Taur. ἀπὸ τούτου πλουτεῖν ἐθέλειν.
61 Par. A λέγοις. 62 Par. AB Ambr. δὲ om. Par. C. ἐκβα-
λεῖς δὲ καί. 63 Taur. καλούμενοις τελικοῖς. reliqui τελ. κα-
λούμενοις. ssq. κεφαλαίοις, τῷ νομίμῳ — — — τῷ πρέποντι ab-
sunt a Parr. et Ambr. 64 Par. BC ἐγκλήματος. 65 Par.
C θείας. AB θόρας. 66 Par. BC ἀναθημάτων. 67 Par. B
μέλλετε. vide de hac permutatione ad Sopatr. ζητημ. pag. 309.
68 Med. Taur. βούλεσθε. Ambr. Parr. βουλεύεσθε., quod Hee-
ren dedit ex conjectura, Veesenm. non recepit, vertens: quid
vultis? anne vultis excusare, aut crimine eum ex culpa libe-
rare? frequens confusio: cfr. infra c. IX. Hermog. περὶ εὐ-
ρέσ. τόμ. β. c. 2. οἱ περὶ μετοικίας βουλευόμενοι. Schol. anon.
tom. VII. in Par. 2. et Mon. βουλόμενοι. idem comment. ad
στάσ. c. 1. πγ. τοὺς Σιφνίους βουλεύεσθαι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἀρχῆς. Mon. Par. 2. βούλεσθαι. Apsin. p. 727. βουλομένων τῶν
Ἀθηναίων αὐτὸς ὁ Περικλῆς ἀξιοῖ ἀπιέναι. Par. βουλευομένων.
Joseph. bell. Jud. IV. 1. 5. ὅσα κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἢ περὶ σφῶν

Cap. VII.

Περὶ¹ ἐγκωμίου.

Ἐγκωμίον ἐστὶν ἔκθεσις² τῶν προσόντων ἀγαθῶν
τινι³ κοινῶς ἢ ἰδίως. Κοινῶς μὲν, οἷον ἐγκωμίον ἀν-
θρώπου⁴, ἰδίως δὲ, οἷον ἐγκωμίον Σωκράτους. Ἐγκω-
μιάζομεν δὲ καὶ⁵ πράγματα, οἷον δικαιοσύνην, καὶ ἄλο-
γα ζῶα, οἷον ἵππον, ἤδη⁶ δὲ καὶ φυτὰ, καὶ ὄρη καὶ πο-
ταμούς. Κέκληται⁷ δὲ ἐγκωμίον, ὡς φασιν, ἐκ τοῦ τοῦς

ὁ δῆμος ἐβουλεύετο. Par. 1429. ὅσα κακὰ εἰργάσαντο τῶν Ῥω-
μαίων εἰ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβούλετο. Pausan. I. 23. 10. πάν-
τως γὰρ ἐβούλοντο ἄρχειν Φορμίωνα. codd. ἐβουλεύοντο. Angel.
ἐβούλοντο: ut ex Kuhnii emendatione legitur, cfr. Wesseling.
ad Herod. I. 165. VI. 85. Jacobs. ad Achill. T. p. 705. 69

Par. BC περὶ ὧν. 70 Taur. Med. ὡς. Parr. Ambr. νῦν. 71

Taur. τελευταίαν. 72 ὕστερον abest a Taur. Med. 73 Par.

A εἶσι.

1 Par. BC ὄρος ἐγκ. 2 Par. BC μέθοδος. Ward.: „aut
ἔκθεσις legendum videtur, aut vocabulum aliquod excidit.“
3 τινι Par. BC om. 4 ἀνθρώπου ἰδίως δὲ, οἷον ἐγκωμίον.
Parr. et Ambr. om. Ward.: „Locus mutilus, quem Priscia-
nus integrum servavit. Communiter, ut laus hominis, priva-
tim vero, ut laus Socratis. Scribendum igitur: κοινῶς μὲν...
οἷον ἐγκωμίον Σωκράτους.“ Idem postea: Hic desiderari videtur
exemplum, quod ex Aphthonio explere possis. 5 Parr. τὰ
pro καί. 6 Par. BC εἶδη. Ward. forsan δένδρη δέ. Prisc.
arbores. Etiam Heeren post καί supplendum putat δένδρη,
quia Priscianus addit: arbores, sed recte observat Veesenm.
ponendum esse: καὶ δένδρη καὶ ὄρη: neque vero esse necessa-
rium, cum sequatur φυτὰ, sub quibus ut genere arbores com-
prehendi possunt. Taur. καὶ ὄρη καὶ φυτὰ, reliqui καὶ φυτὰ
καὶ ὄρη. [Par. BC ὄρη]. 7 Κέκληται δὲ ἐγκωμ. — διεξόδω Hee-
ren uncis inclusit, ut in textum e margine immissa, primo,
quod ea Priscianus non verterit, deinde quod etymologia vo-
cis ἐγκωμίον glossema redoleat, ac denique de discrimine lau-

ποιητὰς τοὺς ὕμνους τῶν θεῶν ἐν ταῖς κώμαις τὸ παλαιὸν ἄδειν⁸. Ἐκάλουν δὲ κώμας τοὺς στενωπούς⁹. Ἐπαίνου δὲ διαφέρει τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ὁ μὲν ἔπαινος καὶ ἐν βραχεῖ γένοιτ' ¹⁰ ἂν, οἷον Σωκράτης σοφός, τὸ δὲ ἐγκώμιον καὶ ¹¹ ἐν μακροτέρῳ διεξόδῳ. Μὴ ἀγνόει δὲ, ὅτι καὶ τοὺς ψόγους¹² τοῖς ἐγκωμίσι προσνέμουσιν, ἦτοι ¹³ κατ' εὐφημισμὸν ὀνομάζοντες, ἢ ὅτι τοῖς αὐτοῖς τόποις ἀμφοτέρα προάγεται. Τίνι ¹⁴ οὖν διαφέρει τὸ ἐγκώμιον τοῦ κοινοῦ τόπου; Δοκεῖ γὰρ ἐν ἐνίοις¹⁵ καὶ σφόδρα ταῦτα ἀμφοτέρα¹⁶ συμβαίνειν, οἷον¹⁷ ἀριστεύς ἐγκώμιον καὶ ὑπὲρ ἀριστεύς. Φασὶ τοίνυν τὴν διαφορὰν ἐν τῷ τέλει φαίνεσθαι καὶ ¹⁸ ἐν τῇ ἐκβάσει. Ἐν μὲν

dis et encomii hic posita infra repetantur. Krehl sequitur Heerenium. Veesenm. uncos sustulit. 8 Par. AC ἄδειν. 9 Par. C ἐνωπούς. Ward.: „vox nihili, corrige ex Aphthonio στενωπούς. Quaedam apud Priscianum hic deesse videntur.“ 10 Parr. γένοιτο. 11 καὶ Parr. om. 12 Aphthonius autem in diversa capita distinguit, unde quatuordecim πρόγυμνάσματα efficit. Ward. 13 Par. C οἷον. 14 Par. BC τί οὖν. 15 ἐν ἐνίοις Ambr. Parr. om., est in Med., in Taur. ἐνίοις sine ἐν, quod addidit Heeren. sq. καὶ Med. om. 16 Med. ἀμφοτέρα ταῦτα. 17 οἷον Barr. Ambr. om. Taur. οἷον ἀριστεύς ἐγκώμιον καὶ ὑπὲρ ἀριστεύς, quae Heeren, quia a Prisciano in versione plane non expressa sint, ex contextu ejicienda, aut, si retineantur, legenda censuit: οἷον ἀριστεύς ἐγκώμιον καὶ ἔπαινος ἀριστεύς. Veesenm. eam, quam codices praebent lectionem, conjectura invenit, ope Scholiastae in Aphthonium Aldini, quem manuscriptum vocat. Is enim ad vocem ἐκθετικός haec notat: Τινὲς ἐκθετικός καὶ ἀνζητικός φασιν· εἰ μὴ γὰρ τοῦτο προστεθείη, οὐδὲν διοίσει ψιλῆς ἱστορίας. Διαφέρει δὲ ἐγκώμιον τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου τῷ τέλει καὶ τῇ ἐκβάσει κ. τ. λ. 18 καὶ inserui ex Scholiasta vix laudato: abest a Taur. et Med. Ab Ambr. et Parr. ἐν τῇ ἐκβάσει absunt. Heerenio ἐν τῷ τέλει glossa videbatur, quae suspicio inserto καὶ tollitur. Taur. ἐν τῇ ὑπο-

γὰρ τῷ κοινῷ τόπῳ σκοπός ἐστι δωρεὰν λαβεῖν, τὸ δὲ ἐγκώμιον ψιλὴν ἔχει¹⁹ ἀρετῆς μαρτυρίαν. Τόποι δὲ εἰσιν²⁰ ἐγκωμιαστικοὶ ἔθνος, οἷον Ἕλληνας, πόλις, οἷον Ἀθηναῖος, γένος, οἷον Ἀλκμαιωνίδης²¹. Ἐρεῖς δὲ τινα καὶ ἅ περὶ τὴν γένεσιν συνέπεσαν²² ἄξια θαύματος, οἷον ἐξ ὄνειράτων ἢ συμβόλων, ἢ τινῶν²³ τοιούτων. Ἐπὶ τούτοις²⁴ ἢ τροφή, ὡς²⁵ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτι μυελῶ²⁶ λεόντων ἐτρέφη, καὶ παρὰ τῷ Χείρωνι²⁷, εἶτα ἢ ἀγωγή²⁸, πῶς ἤχθη²⁹, ἢ πῶς ἐπαιδεύθη. Καὶ μὴν καὶ φύσις³⁰ ψυχῆς καὶ σώματος ἐξετασθήσεται³¹, καὶ

βάσει. 19 Ambr. Med. Parr. ἀρετῆς ἔχει. 20 εἰσίν Ambr. Parr. om. 21 Parr. A Ἀλκμαιωνίδης. vide de hoc genere Herod. IV. 125. Pausan. II. 18. 9. 22 Krehl scripsit συνέπεσαν. Omnes codd. συνέπεσαν: quae forma non debebat offendere, cfr. Phōbamm. p. 590. ἡχῶν ἐπέρασα ἀντὶ τοῦ πεφῶν ἡχῆσα. Norrmannus scripsit ἔπεσα, quod confirmat Paris. 3032. 23 τινῶν Parr. Ambr. om. 24 Taur. ἐπὶ τούτοις ἢ τροφή, καὶ παρὰ τῷ χείρωνι. εἶτα ἢ ἀγωγή περὶ ἡχθη ἢ περὶ ἐπαιδεύθη. Heeren restituit: ὡς παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὡς λεόντων μυελῶ ἐτρέφη, εἶτα ἢ ἀγωγή, ὡς παρὰ τῷ χείρωνι ἐπαιδεύθη. Veessenm. pro textus: ἐπαιδεύθη e codicis vestigio legendum censet ἡχθη, cui ut insuetiori glossa adscripta fuit: ἢ περὶ ἐπαιδεύθη. Krehl ὡς παρὰ τῷ Ἀχ. — ἐτρέφη καὶ παρὰ τῷ χείρωνι: εἶτα ἢ ἀγωγή, ἢ περὶ ἐπαιδεύθη. In lectione recepta consentiunt Ambr. Med. et Parr. 25 Med. οἷον ὡς περ. 26 Parr. Ambr. μυελοῖς. 27 Par, BC Ambr. χείρωνι. Med. Par. A χείρωνι. 28 Par. BC εἰσαγωγή. 29 Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 162. οὐ γὰρ ἐνῆν, οὐκ ἐνῆν αὐθιγερὸν ἄνδρας γενέσθαι κοσμίους — ἐν θαυμάσι τραφέντας ἐξ ἀρχῆς, καὶ φαύλως ἐν τοῖς ὅλοις ἡγμένους — οὐκ οὐκ Δολόπων γε οὐδεὶς ἐπὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀπήντησεν, οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίως ἐκείνοις ἡγμένων. Plut. Agesil. c. 1. ἡχθη τὴν λεγομένην ἀγωγήν ἐν Λακεδαιμονίᾳ, σκληρὰν μὲν οὖσαν τῇ διαίτῃ καὶ πολύπονον, παιδεύουσαν δὲ τοὺς νέους ἀρχεσθαι. — Pro sq. ἢ πῶς Ambr. Par. A ἢ ὅπως. 30 Parr. καὶ ψυχῆς. 31 ἐξετασθήσεται καὶ τούτων ἐκ. —

τούτων³² ἑκάτερον κατὰ διαίρεσιν. Ἐρεῖς³³ γὰρ περὶ μὲν σώματος³⁴ ὅτι καλὸς, ὅτι μέγας, ὅτι ταχὺς, ὅτι ἰσχυρός· περὶ δὲ³⁵ ψυχῆς, ὅτι δίκαιος, ὅτι σώφρων, ὅτι σοφός, ὅτι ἀνδρείος. Ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, οἷον ποῖον ἐπετήδευσε³⁶ βίον, φιλόσοφον, ἢ ῥητορικόν, ἢ στρατιωτικόν; Τὸ δὲ κυριώτατον αἱ πράξεις³⁷. Ἐν³⁷ γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἱ πράξεις, οἷον στρατιωτικόν βίον ἐλόμενος³⁸, τί ἐν τούτῳ³⁹ κατέπραξε; — τὰ δὲ ἕκτος, οἷον συγγενεῖς, φίλοι, κτήματα⁴⁰, οἰκέται, τύχη, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐτι⁴¹ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅσον ἐβίωσε⁴², πολὺν ἢ καὶ⁴³ μέτριον, ἑκάτερον δὲ ἀφορμὴν ἐγκωμίων δίδωσι. Τόν τε γὰρ μακροβιώτατον ἐξ⁴⁴ αὐτοῦ τούτου ἐπαινέσεις, τόν τε μὴ μακρόβιον ἐν τῷ μὴ μετασχεῖν νοσημάτων, τῶν⁴⁵ διὰ τὸ γῆρας⁴⁶ γενομένων⁴⁷. Ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς, ὅπως ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχόμενος, καὶ εἴ τι παράδοξον ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τοῦ Καλλιμάχου, ὅτι καὶ νεκρὸς

— — περὶ μὲν σώματος Par. C om. 32 Med. Taur. τοῦτο. 33 Par. B ἔξεις. 34 Par. A τοῦ σώματος. 35 δέ Par. C om. 36 Par. BC ἐπιτήδευσε. A ἐπετήδευσεν. Ward.: „lege vel ποῖος vel ποῖον ἐπιτήδευμα βίου.“ 37 Par. C καὶ πράξεις. Sqq. ἐν γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἱ πράξεις Par. BC om. 38 Med. προελόμενος. 39 Par. BC ἐκ τούτων. 40 κτήματα Par. BC om. 41 Taur. Ambr. ἔστι. Med. Par. AB ἔτι. Par. C εἰ. 42 Par. A ἐβίωσεν. 43 καὶ Parr. Med. Ambr. om. 44 ἐξ αὐτοῦ τούτου ἐπαινέσεις, τόν τε μὴ μακρόβιον Codices Itali om. recepī ex Parr., quorum τόν τε μὴ μακροβιώτατον mutavi in μακρόβιον. Fallitur igitur Heeren, sensum loci esse putans: sortem longaevis inde praedicandam esse, quod a morbis liber fuerit. Ceterum recte posuit μὴ ante μετασχεῖν, quod abest a Taur. 45 τῶν Parr. Med. om. 46 Ambr. διὰ γῆρας. Par. C διὰ γηρῶν. 47 Parr. Med. Ambr. γινομένων. sq. ἔτι δὲ posui pro ἔστι δέ, quod est in codd. cfr. supra ad c. III. mox pro τελευτῆς Taur. τῆς τελευτῆς, quod correxit Heeren, Prisc.

εἰσθήκει⁴⁸. Ἔτι⁴⁹ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀποκτείναντος⁵⁰ αὐτόν⁵¹ ἐπαινέσεις, οἷον ὅτι⁵² Ἀχιλλεὺς ὑπὸ θεοῦ ἀπέθανε⁵³, τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐξετάσεις δὲ καὶ⁵⁴ τὰ μετὰ τὴν τελευταίην, εἰ ἀγῶνες ἐτέθησαν ἐπ' αὐτῶ, ὡς ἐπὶ τῷ⁵⁵ Πα-

ex qualitate mortis. 48 Parr. Med. Ambr. εἰσθήκει. Ad haec Heeren ita: „Ridicula haec de Callimacho fabula, nescio, quo, in Prisciani versione non exstat, ac senioris grammatici figmentum esse videtur.“ Sed Suidas haec: Καλλίμαχος, Ἀθηναῖος. οὗτος εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον εὐρέθη ἐπὶ δοράτων ἰστάμενος νεκρός. Eius Polemarchi meminere Herodotus VI, 109. et 114., ubi solum narrat: ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός. Pausanias in Atticis p. 14. ed. Sylburg. Plinius Hist. Nat. XXXV, 34. (al. 8.) de mortuo vero stante nemo quidquam. Veesenm. Inter insignia pugnae Marathoniae facta, a rhetoribus certatim celebrata, huius quoque non raro fit mentio: Aristid. Panath. p. 125. ἤδη δὲ τις καὶ τελευτήσας εἰσθήκει περιτοξευθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, φοβῶν τοὺς λοιποὺς, ὡς περὶ ἀθάνατος. Nicol. Sophist. Ethop. 7. καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλίμαχε, στήθι κτεινόμενος. Himer. Or. II. 20. Ἐμάχοντο δὲ οὐχ οἱ ζῶντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ὃν προσαφίρητο τὸν βίον ἢ μάχη· καὶ διπλοῦς περιέστηκε τοὺς ἄνδρας πόλεμος, ὁ μὲν πρὸς Πέρσας, ὁ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν ὑπὲρ ἀνδραγαθίας τὴν φύσιν. Τῇ μὲν γὰρ οὐκ εἶχον, ἵνα μὴ Πέρσαις ὀφθῶσι πίπτοντες, τῇ δὲ καὶ ἀποθανόντες ἐμάχοντο, ἵνα φυγόντων οὕτω τῇ φύσει παραχωρήσωσι. Theodul. Magist. in Boisson. Anecd. T. II. p. 254. οὐ γὰρ συγχωσθεὶς τοῖς βέλεσιν ἔκειτο, ὡσαύτως τις εἶκων τῇ τελευτῇ, ἀλλ' ὡς περὶ τις ἀκάμας εἰσθήκει φόβον οὐκ ὀλίγον ἐνείεις τοῖς βαρβάροις τῷ δοκεῖν ἔτι ἔμπρους εἶναι καὶ τεθνεώς· καὶ λύσαντες ἀνεχώρουν, μὴ καὶ τὰς ταῦς ἐμπρήση δραμῶν. 49 ἔτι Parr. Ambr. Med. om. 50 Med. κτείναντος. 51 Par. BC λαυτόν. „Legendum esse αὐτόν sequens exemplum demonstrat. Sic Priscian. ab eo, qui eum interfecit.“ Ward. 52 Ambr. Parr. ὡς omisso οἷον. 53 Taur. ἀπέθανε, Ἀπόλλωνος. reliqui τοῦ Ἀπ. Par. A ἀπέθανεν τοῦ Ἀ. 54 καὶ Parr. om. sq. τὰ in solo Med. est, ex quo recepi. 55 τῷ Par. A Taur. Med.

τρόκλω, εἰ χρησμός τις περὶ⁵⁶ τῶν ὀστέων, ὡς ἐπὶ Ὀρέ-
 στου, εἰ οἱ παῖδες ἔνδοξοι, ὡς ὁ⁵⁷ Νεοπτόλεμος. Μεγίστη⁵⁸
 δὲ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις ἀφορμὴ ἢ ἀπὸ τῶν συγκρίσεων, ἢ
 τάξεις ὡς ἂν ὁ καιρὸς ἀφηγῆται⁵⁹. Παραπλησίως⁶⁰ δὲ
 καὶ⁶¹ τὰ ἄλογα ζῶα κατὰ τὸ ἐγκωροῦν. Καὶ γὰρ ἀπὸ
 τοῦ τόπου⁶², ἐν ᾧ γίνεται, ἐγκωμιάσεις, εἰς δὲ τὴν τοῦ
 γένους χώραν ἐρεῖς, τινὶ θεῶν⁶³ ἀνάκειται; οἶον ἢ γλαυξ
 τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ ἵππος τῷ Ποσειδῶνι. Ὁμοίως⁶⁴ δὲ ἐρεῖς,
 πῶς τρέφεται; ποταπὸν τὴν ψυχὴν, ποταπὸν τὸ σῶμα;
 τίνα ἔργα ἔχει; ποῦ χρήσιμα⁶⁵; πόσος ὁ⁶⁶ χρόνος τοῦ
 βίου; καὶ συγκρινεῖς δὲ, καὶ ὅλοις⁶⁷ τοῖς ἐμπίπτουσι τῷ
 τόπῳ⁶⁸ χρήση. Τὰ δὲ πράγματα ἐγκωμιάσεις ἀπὸ τῶν
 εὐρόντων, οἶον τὴν θηρευτικὴν⁶⁹ Ἄρτεμις εὗρηκε⁷⁰ καὶ
 Ἀπόλλων, καὶ ἀπὸ τῶν χρησαμένων, ὅτι οἱ ἥρωες⁷¹ αὐ-
 τῇ ἐχραῖντο. Μέθοδος δὲ⁷² ἀρίστη ἐπὶ τῶν τοιούτων
 ἐγκωμίων, ὅσα περὶ πραγμάτων, τὸ τοὺς⁷³ μετιόντας αὐ-

om. 56 Par. A περὶ. mox pro Ὀρέστου. Taur. Ὀρέου, quod
 Heeren correxit. 57 ὁ Taur. om. 58 Par. BC μεγίστη δὲ
 ἀφορμὴ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 59 Taur. ἀφηγῆται. Ambr. Med.
 ὑφηγῆται. Parr. ὑφηγεῖται. 60 παραπλησίως δὲ καὶ τὰ Med.
 om. 61 καὶ Taur. om. 62 Taur. τοῦτό που γίνεται.
 Heeren correxit τοῦ τόπου τῷ γίν. Veesenm. τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γ.
 63 Taur. Ambr. Par. BC θεῶ. Med. Par. A θεῶν. 64 Parr.
 ὁμοιον. Ward. conjecit ὁμοίως, ut codd. Itali. 65 Taur.
 χρήσιμον. reliqui χρήσιμα. 66 ὁ in solo Ambr. est. 67
 Parr. ὅλως. 68 Par. BC τῶν τόπων. 69 Parr. Ambr. Med.
 θηρατικὴν. 70 Parr. Ambr. Med. εὗρεν Ἀπόλλων ἀπὸ τῶν
 χρησμῶν. [Par. A χρησμένων. Med. χρησαμένων]. Ward.: „Lo-
 cus vitiatus, quem ita vertit Priscianus: ab inventoribus, ut
 venationem Diana invenit et Apollo: et ab his, qui ea usi sunt,
 ut heroes venationibus utebantur. Si hic sit verus loci sensus,
 καὶ omittitur ante Ἀπόλλων, et pro χρησμῶν legendum videtur
 χρησαμένων.“ Lectio recepta est in Taur. 71 Taur. Med.
 οἱ om. 72 Par. C δ' ἀρίστη. 73 Taur. τε. reliqui τοὺς.

τὰ σκοπεῖν, ὅποιοί τινές εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, οἷον⁷⁴ εἰ οἱ θηρῶντες ἀνδρείοι, εὐτολμοὶ⁷⁵, ὀξύτεροι⁷⁶ τὰς φρένας, ἐρῶμένοι τὰ σώματα. Ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις ὅπως⁷⁷ θεοὺς ἐγκωμιαστέον, ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ εἰς θεοὺς ὕμνους κλητέον. Καὶ μὴν καὶ τὰ φυτὰ παραπλησίως⁷⁸ ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ φύεται, ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ᾧ ἀνάκειται, ὡς ἡ ἐλαία τῇ Ἀθηνᾶ⁷⁹ καὶ ἀπὸ τῆς τροφῆς, οἷον, πῶς τρέφεται; Καὶ εἰ μὲν πολλῆς ἐπιμελείας δέοιτο, τοῦτο θαυμάσεις, ἂν δὲ ὀλίγης⁸⁰, καὶ τοῦτο. Ἐρεῖς δὲ, ὡς ἐπὶ σώματος, τὴν ἀναδρομὴν, τὸ κάλλος, τὸ⁸¹ ἀειθαλές, ὡς ἡ ἐλαία εἶτα⁸² τὸ χρήσιμον, ᾧ μάλιστα ἐνδιατρίψεις⁸³. Τὰς δὲ συγκρίσεις πανταχοῦ παραληπτέον. Καὶ μὴν καὶ πόλεως ἐγκώμιον ἐκ τούτων⁸⁴ οὐκ ἂν χαλεπῶς μεταχειρίσαιο⁸⁵. Ἐρεῖς γὰρ καὶ⁸⁶ περὶ γένους ὅτι αὐτόχθονες, καὶ περὶ τροφῆς⁸⁷, ὡς ὑπὸ θεῶν

74 Med. οἷον εἰ οἱ. reliqui εἰ om. 75 Taur. εὐτολμοί, Heeren correxit τολμηροί. Veram lectionem vidit Schaefer, quam confirmant Parr. Med. Ambr. ita Plut. Alex. c. 58. οὐδὲν ᾔειτο τοῖς θαρρόουσιν ἀνάλωτον, οὐδ' ὀχυρόν εἶναι τοῖς εὐτόλμοις. Vat. ἀτόλμοις. Saep̄ confunditur a privat. cum εὐ. Sop. ζητήμ. pag. 301. πλὴν ἐκαίνην προσθεῖναι τὴν εὐπορίαν εὐλογον, εἰ ἀπεδείχθησαν οἱ παῖδες οὐ προδεδωκότες. Par. ἄλογον. ad marg. εὐλογον. Nicol. Soph. XII. 10. Τὰ δὲ Θηβῶν ἀτυχήματα τεθέαται μὲν κατὰ μέσον Ἑλλάδος. Liban. ed. Reiske pag. 1119. εὐτυχήματα. 76 Taur. ὀρύτεροι. correxit Heeren. Aristid. Panath. p. 186. Στρατηγοὶ σοφώτατοι καὶ ὀξύτατοι καὶ ἀσφαλέστατοι. 77 Taur. ᾧπερ. 78 Ambr. Par. BC ὡς ἀπό. 79 καὶ Ambr. Parr. om. 80 ὀλίγης Taur. om. Heeren substituit μικρᾶς. 81 Par. B Taur. Ambr. Med. εἰ. Par. AC τὸ ἀειθ., ut correxit Heeren, receperunt Veesenm. et Krehl. tum Par. BC ἀειθαλής. 82 Itali εἶτα τό. Par. BC εἰ τῷ. Par. A εἰ τό. 83 Taur. διατρίψεις. 84 ἐκ τούτων Taur. om. 85. Ambr. Par. BC μεταχειρήσαιο. 86 καὶ Par. BC om. 87. Par. C θεοφυῆς. „Legè cum Capperonnero τρο-

ἐτράφησαν⁸⁸, καὶ περὶ παιδείας ὡς ὑπὸ θεῶν ἐπαιδεύθησαν. Ἐξετάσεις⁸⁹ δὲ ὡς ἐπὶ⁹⁰ ἀνθρώπου⁹¹, ποταπή⁹² τοὺς τρόπους ἢ πόλιν; ποταπή τὴν κατασκευὴν; τίσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσατο; τίνα κατέπραξεν⁹³.

Cap. VIII.

Περὶ συγκρίσεως.

Ἡ σύγκρισις παρείληπται μὲν καὶ ἐν τόπῳ κοινῷ, κατὰ σύγκρισιν ἡμῶν ἀυξόντων τὰ ἀδικήματα¹, παρείληπται δὲ καὶ ἐν² ἐγκωμίῳ, κατὰ σύγκρισιν ἡμῶν ἀυξόντων τὰ χρηστά³ παρείληπται δὲ καὶ ἐν ψόγῳ, τὴν αὐτὴν παρεχομένη δύναμιν. Ἐπεὶ³ δὲ οὐ⁴ τῶν φαύλων τινὲς καὶ αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐποίησαν γύμνασμα⁵, μικρὸν περὶ αὐτῆς λεκτέον. Πρόεισι⁶ τοίνυν κατὰ τοὺς ἐγκωμιαστικούς τόπους. Συγκρίνομεν γὰρ καὶ πόλιν πόλει, ἀφ' ὧν οἱ ἄνδρες, καὶ γένος γένει, καὶ τροφήν τροφῇ, καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ πράξεις, καὶ τὰ ἐκτὸς, καὶ τρόπους⁷ θανάτων, καὶ τὰ μετ' ἐκεῖνα. Ὁμοίως δὲ εἰ

φείας. Priscian. de victu." Ward. 88 Par. C ἐξέφησαν. Ward. forsan ἐξέφυσαν. 89 Parr. Ambr. ἐξισταστίον. 90 Taur. Med. περί. vide epist. crit. p. 67. 91 Par. BC ἀνθρώπων. 92 Parr. Med. Ambr. ποδαπή bis. in Med. primo loco fuit ποταπή, sed mutatum est in ποδαπή, ut scriptum est secundo loco. Ward.: „Prisc. qualis sit statura. nullo sensu: forsan constituta.“ 93 Taur. Med. κατέπραξε. reliqui κατέπραξεν.

1 Par. C ἀδικήματα. 2 ἐν Ambr. Med. Par. BC om., iidem paullo post ante ψόγῳ om. ἐν. 3 Ambr. Parr. ἐπειδὴ δέ. 4 οὐ Parr. Ambr. Med. om. Priscian. doctissimi rhetores infra c. X. τινὲς οὐ φαῦλοι. Particulum οὐ restituendum esse vidit Ward. 5 Med. προγύμνασμα. 6 Krehl. προϊόντες, quoniam Prisc. habet: procedentes. 7 Par. C τóπους. Ward.: „Lege τóπους. Prisc. modos, et recte. Annumerat

καὶ⁸ φυτὰ συγκρίνοις⁹ ἀντεξετάσεις τοὺς δόντας θεοὺς¹⁰, τοῖς τόπους ἐν οἷς φύεται, τὸ ἡμέρον¹¹, τὴν χρεῖαν τῶν καρπῶν, καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁμοίως δὲ¹² εἰ καὶ πράγματα¹³ συγκρίνοις, ἐρεῖς τοὺς πρώτους ἀψαμένους τῶν πραγμάτων, καὶ τοὺς μετιόντας, παραθήσεις δὲ¹³ ἀλλήλοις ποιότητα¹⁴ ψυχῆς, ποιότητα σώματος. Ταῦτό¹⁵ δέ σοι καὶ περὶ πάντων κείσθω θεώρημα. Ἐνίστε μὲν¹⁶ οὖν κατὰ τὸ ἴσον προάγομεν τὰς συγκρίσεις, ἴσα δεικνύντες¹⁷ ἃ παραβάλλομεν, ἢ διὰ πάντων¹⁸ ἢ διὰ πλειόνων ἐνίστε δὲ θάτερον προτίθεμεν¹⁹, ἐγκωμιάζοντες κάκεινο, οὗ

enim hic laudationis capita, in quibus supra posuit: ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς.“ Τόπος et τρόπος permutantur: Commentar. anonymi ad στάσ. cap. XVII. κη. (Vol. VII.) τὰ μὲν οὖν ὠρισμένα διὰ τῶν ἐγκωμιαστικῶν χρητῶν τόπων διεξιέναι. Par. 1. τρόπων. Pausan. II. 9. 7. ὁ θεὸς τόπον ὄντινα εἰπὼν ἔνθα ἔκειτο αὐτὸν ξύλον. codd. τρόπον. Theon. Prog. c. V. fine ἐπιχειρεῖν δεῖ ἐξ ὅσων τρόπων εἴαν δυνατόν ἦ. Med. τόπων. contra cap. VI. οὐκ ἀεὶ μὲν οὖν οἷόν τε ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐν τοῖς διηγήμασιν ἐγχειρεῖν. Med. τρόπων. cfr. cap. IX. fine. Vide Bast additam. ad ep. crit. p. XXVI. in edit. Lipsiensi Pluti Hemsterhusiani, cum annotatione Schaeferi. 8 Ambr. Par. BC ὁμοίως δὲ καὶ φυτὰ συγκρίνων ἐρεῖς τοὺς πρώτους ἀψαμένους. omissis: ἀντεξετάσεις — — — πράγματα συγκρίνοις. Par. A ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φυτὰ συγκρίνοις, ἀντιτάσεις κ. τ. λ. 9 Taur. συγκρίσεις. Par. A Med. συγκρίνοις. 10 Taur. τοὺς δόντας τοὺς θεοὺς, Krehl ex Heerenii conjectura scripsit τοὺς προϊστάνας αὐτοῖς θεοῖς, Prisc. praesidentia. 11 Par. A ἡμερότερον. 12 δὲ Taur. om. 13 δὲ abest a Taur. Ambr. Par. A. 14 Taur. ποιότητα τοῦ σώματος, ποιότητα τῆς ψυχῆς. receptam lectionem praebuerunt reliqui codd. Heeren Prisciani auctoritate scripsit εἶτα ποιότη. τοῦ σώμ., quod probant Veesenm. et Krehl. 15 Parr. Med. ταῦτόν. 16 μὲν Ambr. om. In Taur. ἐνίστε μὲν οὖν — πλειόνων ad marginem eadem, qua Codex ipse, manu adscripta sunt, in textum recepit Heeren. 17 Taur. δεικνύντας. 18 Taur. παντός. 19 Par. A προστίθεμεν. Sqq. ἐγ-

τοῦτο προτίθεμεν, ἐνίοτε²⁰ δὲ τὸ μὲν ψέγομεν ὅλως, τὰ δὲ ἐπαινοῦμεν, οἷον εἰ λέγοις²¹ σύγκρισιν δικαιοσύνης καὶ πλούτου. Γίνεται δὲ καὶ πρὸς τὸ βελτίον²² σύγκρισις, ἔνθα ἀγὼν²³ τὸν ἐλάσσονα ἴσον τῷ κρείττονι δεῖξαι· οἷον εἰ σύγκρισιν λέγοις Ἡρακλέους²⁴ καὶ Ὀδυσσεώς. Ἀπαιτεῖ δὲ τὸ τοιοῦτο βίαιον²⁵ ῥήτορα καὶ δεινότητα. Δεῖται δὲ καὶ γοργότητος ἢ ἐργασία πανταχοῦ, διὰ τὸ δεῖν ταχείας ποιεῖν²⁶ τὰς μεταβάσεις.

Cap. IX.

Περὶ ἠθοποιΐας.

Ἠθοποιΐα ἐστὶ¹ μίμησις ἠθους ὑποκειμένου² προσώπου, οἷον τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀνδρομάχη ἐπὶ³ Ἐκτορι; Προσωποποιΐα⁴ δὲ, ὅταν πράγματι περιτιθῶμεν πρόσωπον, ὡσπερ ὁ ἔλεγχος παρὰ Μενάνδρῳ⁵, καὶ ὡσπερ

κωμιάζοντες κἀκεῖνο, οὗ τοῦτο προτίθεμεν [Par. A προστίθ.] Taur. om. 20 ἐνίοτε δὲ τὸ μὲν ψ. τὸ δὲ ἐπαινοῦμεν Parr. om. 21

Taur. Med. λέγεις. reliqui λέγοις. 22 Par. A βέλτιστον. 23

Parr. ἐλῶν. 24 Ambr. Ἡρακλέως. Par. AC Ἡρακλέως. Taur. Med. Par. B Ἡρακλέους. 25 Par. C βλον. inde Ward. pro ῥήτορα conjecit ῥήτορος. 26 reliqui codd. ποιεῖσθαι.

1 Taur. Ambr. ἐστίν. 2 ed. Anglus posuit ὑποκ. τινός. 3 Med. περί. 4 Par. C προσωποΐα. 5 Pro exemplo ex

Menandro petito habet Priscianus: ut Cicero patriae et reipublicae in invectivis dat verba. Menander hic quis fuerit, incertum est: Commemorat quidem Menander Rhetor de Encomiis pag. 51. sese aliquando finxisse τὸν λόγον Jovis fratrem; sed Menandri hujus aetas post Hermogenis tempora rejicienda videtur. Cfr. Comment. nostram opusculo ejus praefixam p. 21. Intelligenda itaque potius videntur haec de Menandro poëta: nisi alius forte rhetor hujus nominis inclaruerit. Heeren. — Lucian. Pseudol. c. 4. παρακλητίος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου προλόγων εἷς, ὁ ἔλεγχος, φίλος ἀληθείᾳ καὶ παρῆρησίᾳ θεός, οὐχ ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τὴν σκητὴν ἀναβαινόντων. cfr. Meineke ad

παρὰ τῷ Ἀριστείδῃ ἢ Θάλασσα⁶ ποιῆται τοὺς⁷ λόγους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ἡ δὲ διαφορὰ δῆλη, ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄντος προσώπου λόγους πλάττομεν, ἐνταῦθα δὲ οὐκ ὄν πρόσωπον πλάττομεν. Εἰδωλοποιῖαν⁸ δὲ φασιν ἐκεῖνο, ὅταν τοῖς τεθνεῶσι λόγους περιάπτωμεν, ὡς περ Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ τῶν τεττάρων⁹, τοῖς γὰρ ἀμφὶ τὸν Θεμιστοκλέα περιῆψε λόγους. Γίνονται δὲ ἡθοποιῖαι καὶ¹⁰ ὠρισμένων καὶ ἀορίστων προσώπων. Ἀορίστων μὲν¹¹, οἷον ποίους¹² ἂν εἴποι λόγους τις πρὸς τοὺς οἰκείους μέλλων ἀποδημεῖν, ὠρισμένων δὲ, οἷον ποίους ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς πρὸς Δηιδάμειαν¹³, μέλλων ἐπὶ τὸν¹⁴ πόλεμον ἐξιέναι. Τῶν δὲ ἡθοποιῶν¹⁵ αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖ, ὅταν¹⁶ τις αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὑποκίηται¹⁷ λόγους διατιθέμενος, αἱ δὲ διπλαῖ, ὅταν πρὸς ἄλλον. Καθ' ἑαυτὸν μὲν, οἷον τίνος ἂν εἴποι λόγους στρατηγὸς ἀπὸ¹⁸ τῆς νίκης ἀναστρέφων; πρὸς ἄλλους δὲ, οἷον ποίους ἂν εἴποι λόγους στρατηγὸς πρὸς τὸ στρατόπεδον μετὰ τὴν νίκην¹⁹. Πανταχοῦ δὲ σώσεις²⁰ τὸ

Menandr. p. 284. 6 Parr. Ambr. Θάλαττα. Heeren Aristidis Panath. p. 98. Jebb. respici dicit: in tota oratione nihil inveni. 7 τοὺς Parr. Ambr. om. 8 Parr. et Itali εἰδωλοποιῖαν. 9 Parr. τεσσάρων. p. 116. Jebb. 10 καὶ Parr. om. tum Par. A ὠρισμένων. 11 Par. BC δέ. 12 Par. BC τινάς. 13 Par. A Δηιδάμειαν. 14 Par. BC Ambr. τὸν om. 15 Par. BC Ambr. Med. ἡθοποιῶν. [Par. B τῶν δ' ἡθ.] Taur. Par. A ἡθοποιῶν. 16 Par. BC ὅτις. Ward. conjecit ὅταν. 17 Taur. ὑποκίηται. Heeren et Krehl: ὑποτίθεται, Veesenm. ὑποκίεται. Parr. Ambr. Med. ὑποκίηται. 18 ἀπὸ τῆς νίκης ἀποστρέφ. — — — εἴποι λόγους στρατηγός Parr. om. Supplevit lacunam Ward. ex Prisciano. 19 Taur. ἀπὸ τῆς νίκης ἀναστρέφων. Heeren ex indicio versionis addidit: πρὸς τὴν στρατιάν ἀπὸ τῆς νίκης ἀν. probante Veesenm. et Krehlio. Ambr. Med. et Parr. πρὸς τὸ στρατόπ. [Ambr. στρατόπαιδον]

οἰκεῖον πρέπον τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις²¹ τε καὶ καιροῖς. Ἄλλος μὲν γὰρ νέου λόγος, ἄλλος δὲ²² πρεσβύτου²³. ἄλλος δὲ γεγηθότος, ἄλλος δὲ λυπουμένου²⁴. Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἡθικαὶ, αἱ δὲ παθητικαὶ, αἱ δὲ μικταί. Ἡθικαὶ μὲν, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ ὄλον²⁵ τὸ ἡθος, οἷον τίννας ἂν εἶποι λόγους γεωργός²⁶ πρῶτον²⁷ ἰδὼν ναῦν παθητικαὶ δὲ, ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον ποίους ἂν εἶποι λόγους Ἀνδρομάχη ἐπὶ Ἐκτορι. Μικταὶ δὲ, αἱ σύνυδον ἔχουσαι²⁸ ἡθους καὶ πάθους· οἷον τίννας ἂν εἶποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῷ²⁹ Πατρόκλῳ. Καὶ γὰρ τὸ πάθος διὰ τὴν τοῦ Πατρόκλου σφαγὴν, καὶ τὸ ἡθος, ἐν³⁰ ᾧ περὶ πολέμου βουλευέται³¹. Ἡ δὲ³² ἐργασία κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους πρόεισι. Καὶ ἄρξῃ γε³³ ἀπὸ τῶν παρόντων, ὅτι χαλεπά. Εἶτα ἀναδραμῇ³⁴ πρὸς τὰ πρό-

μετὰ τὴν [Med. τὴν om.] νίκην. 20 Par. BC δώσεις. 21 προσώποις Par. BC om. 22 δέ Taur. om. 23 Par. BC πρεσβυτέρου. 24 Taur. ἄλλος ἀνωμένου. reliqui codd. ἄλλος δὲ λυπουμένου. 25 Taur. ὄλον. Med. διόλου. Ambr. δι' ὄλου. 26 γεωργός πρῶτον ἰδὼν ναῦν, παθητ. δὲ ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον π. ἂ. εἶποι λόγους Taur. om. Orationem mancam esse, non fugit Heerenium, id quod lineis inter τὸ ἡθος et οἷον τίννας ἂν εἶποι λ. interjectis innuit: bene supplevit Veesenm. ex Prisciano, debebatque in textum recipere, quae certa conjectura invenerat. Par. C παθητικαὶ μὲν, οἷον ποίαν ἂν εἶποι λόγους γεωργός πρώτως ἰδὼν ναῦν· μικταὶ δὲ etc. Par. A Ambr. παθητ. μὲν, ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον π. ἂν εἶποι Ἀνδρ. ἐπὶ Ἐκτορι. ἡθικαὶ δὲ, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ τὸ ἡθος, οἷον, τίννας ἂν εἶ. λ. γεωργός etc. Par. B παθ. μὲν, οἷον ποίους ἂν εἶποι λόγους Ἀνδρομάχη ἐπὶ Ἐκτορι, ἐν αἷς γὰρ πάθος, ἡθικαὶ δὲ ἐν αἷς ἐπικρατεῖ τὸ ἡθος, οἷον τίννας ἐν εἰ λ. γεωργός etc. Lectionem receptam praebuit Med. 27 Par. C πρώτως. reliqui πρῶτον. 28 Par. BC ἔχουσι. Par. A ἔχουσιν. Sqq. ἡθους καὶ πάθους Ambr. et Parr. om. 29 τῷ Med. Parr. om. 30 Par. BC ὅτι περὶ. 31 Med. βούλεται. 32 δέ Par. BC om. 33 Taur. τε, reliqui γε. Permutantur hae particulae, vide ep. crit. pag. 23.

τερα, ὅτι πολλῆς εὐδαιμονίας μετέχοντα, εἶτα ἐπὶ³⁵ τὰ μέλλοντα μετάβηθι, ὅτι πολλῶ³⁶ δεινότερα τὰ καταληψόμενα. Ἔστω δὲ καὶ σχήματα καὶ λέξεις πρόσφοροι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις.

Cap. X.

Περὶ¹ ἐκφράσεως.

Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικὸς, ἐναργῆς², ὡς φρασι, καὶ ὑπ' ὄψιν³ ἄγων⁴ τὸ δηλούμενον⁵. Γίνονται δὲ ἐκφράσεις προσώπων⁶ τε καὶ πραγμάτων, καὶ καιρῶν⁷, καὶ τόπων, καὶ χρόνων, καὶ πολλῶν ἑτέρων. Προσώπων μὲν, ὡς παρ' Ὀμήρω.

Φολκὸς⁸ ἔην, χωλὸς⁹ δ' ἕτερον πόδα.

Πραγμάτων δὲ, οἷον ἐκφράσεις¹⁰ πεζομαχίας καὶ ναυμαχίας¹¹. καιρῶν δὲ, οἷον εἰρήνης, πολέμου· τόπων δὲ¹², οἷον λιμένων, αἰγιαλῶν, πόλεων· χρόνων¹³ δὲ, οἷον ἔαρος, θέρους, ἑορτῆς. Γένοιτο δ' ἄν¹⁴ τις καὶ μικτὴ ἐκφρασις, ὡς παρὰ Θουκυδίδη¹⁵ ἡ νυκτομαχία, ἡ μὲν γὰρ νύξ

34 Taur. Par. C ἀναδρομή, quod Veesenm. interpretatur: recursus. Par. AB Med. ἀναδραμῆ. Ambr. ἀναδραμεῖ. 35 Ambr. Par. BC εἰς. 36 Par. BC Ambr. πολλῶν.

1 Par. BC ὄρος ἐκφράσεως. 2 Taur. ἐνεργῆς, quod repetit Heeren: recte Veesenm. ἐναργῆς. [de permutatione vide Boisson. ad Tiber. iy.] Parr. Ambr. Med. ὡς φασιν [Par. C φασί] ἐναργῆς. 3 Aphthonius ἀπ' ὄψιν. Ward. 4 Par. BC ἄγων ἐναργῶς. 5 Par. AB Ambr. γινόμενον. Par. C γιγνόμενον. 6 Taur. ἐκφρ. τε καὶ προσώπων καὶ πραγμάτων. 7 καὶ καιρῶν Parr. Ambr. om. 8 Parr. Ambr. φοξός. Il. B. 217. 9 Par. C χολός. 10 Parr. Med. ἐκφρασις. 11 καὶ ναυμαχίας· καιρῶν δὲ, οἷον Par. BC Ambr. om. Par. A καὶ ναυμαχίας om. 12 τόπων δὲ, οἷον λιμ. αἰγιαλῶν, πόλεων Ambr. Parr. om. Desiderat locorum descriptionem Ward. 13 Par. BC Ambr. καιρῶν. Par. A τόπων. 14 Taur. δέ τις. 15 Taur. παρα

καιρός τις, ἢ δὲ μάχη πρᾶξις. Ἐπιχειρήσομεν¹⁶ δὲ τὰ
 μὲν πράγματα ἐκφράζοντες ἀπὸ τῶν προγεγονότων¹⁷,
 καὶ ἐν αὐτοῖς γινομένων καὶ ἐπισυμβαινόντων¹⁸. οἷον
 εἰ πολέμου λέγοιμεν¹⁹ ἔκφρασιν, πρῶτον μὲν τὰ πρὸ²⁰ τοῦ
 πολέμου ἐροῦμεν, τὰς στρατολογίας²¹, τὰ ἀναλώματα,
 τοὺς φόβους. Εἶτα τὰς συμβολὰς²², τὰς σφραγᾶς, τοὺς
 θανάτους, εἶτα τὸ²³ τρόπαιον, εἶτα τοὺς παιᾶνας²⁴
 τῶν νενικηκότων, των δὲ [ἠττωμένων]²⁵ τὰ δάκρυα,
 τὴν

Θουκυδίδει. Par. C παρὰ Θουκυδίδη. reliqui παρὰ τῷ Θουκυδί-
 δη. III, 20. 16 Par. A ἐπιχειρίσομεν. 17 Taur. γεγονότων.
 18 καὶ ἐπισυμβαινόντων Taur. Med. om. Veessenm. ex Prisciano,
 qui addit, quae sequuntur, et ex iis, quae apud Hermogenem
 sequuntur, excidisse suspicatus est: καὶ ἐξ αὐτῶν γενησομένων,
 vel ex Aphthonio: καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἐκβαίνει: et collato Theo-
 ne „ἐκ τε τῶν προγενομένων καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων τούτοις pae-
 ne in ipsa verba, quae codd. Parr. et Ambr. offerunt, incidit,
 sed non ausus est in textum recipere. 19 Med. λέγομεν.
 20 πρὸ Med. Taur. om. 21 Taur. στρατουργίας. reliqui στρα-
 τολογίας: eodem modo αἰσχροουργία et αἰσχρολογία permutantur
 in argumento II. orationis in Mid. p. 513. 11. Schaef. tum
 pro φόβους Taur. habet φόρους. correxit Heeren, ex Prisciano,
 qui vertit: timores. cfr. ep. crit. p. 39. 22 Parr. συμπλο-
 κάς. 23 τό Parr. Ambr. om. 24 Par. AC παιάνας. 25
 Codd. uno ore τῶν δὲ τὰ δάκρυα. Priscian. illorum qui victi
 sunt. Heeren inseruit ἠττωμένων. Veessenm. et Ward. νενικη-
 μένων. Aristid. or. IV. p. 61. καὶ τὴν αὐτὴν ψῆφον περὶ τῶν
 ἐγνωσμένων ὅ τε ἠττηθεὶς καὶ ὁ νικήσας. Or. X. p. 74. μόνον τῶν
 μετ' αὐτὸν ἠττησόμενος, τὰ δ' ἄλλα τοὺς ἐξήκοντας ἦδη νικῶν.
 Themist. or. II. p. 38. a. μόνοι γὰρ οὗτοι νικῶσιν ἐπ' ὠφελείῃ
 τῶν ἠττωμένων. Lucian. Navig. c. 44. καὶ εἰ δόξειέ μοι προσθέ-
 μενος ἂν τοῖς ἠττημένοις, κοιμίσας τοὺς κρατοῦντας, νικᾶν παρεῖχον
 τοῖς φεύγουσιν. Plut. Alcib. 27. τοῖς μὲν ἠττώμενοι μέρεσι, τοῖς
 δὲ νικῶντες ἄχρι δαίλης ἁγῶνι μεγάλῃ συνείχοντο. Coriol. 35. ἄ-
 δηλος δ' ὢν ὁ πόλεμος τοῦτ' ἔχει πρόδηλον, ὅτι σοι νικῶντι μὲν

τὴν δουλείαν²⁶. Ἐὰν δὲ τόπους ἐκφράζωμεν²⁷, ἢ χρό-
 νους, ἢ πρόσωπα, ἔξωμέν τινα καὶ ἐκ τῆς διηγήσεως, ἐκ
 τοῦ καλοῦ, ἢ χρησίμου, ἢ παραδόξου λόγον²⁸. Ἄρεται
 δὲ ἐκφράσεως μάλιστα μὲν σαφήνεια καὶ ἐνέργεια. Δεῖ
 γὰρ τὴν ἑρμηνείαν διὰ τῆς ἀκοῆς σχεδὸν τὴν ὄψιν μηχαν-
 νᾶσθαι. Ἔτι μέντοι συνεξομοιοῦσθαι τὰ τῆς φράσεως
 ὀφείλει τοῖς πράγμασιν· ἂν ἀνδρῆρόν τὸ πρᾶγμα, ἔστω

ἀλάστορι τῆς πατρίδος εἶναι περίεστιν· ἠττώμενος δὲ δόξεις — —
 τῶν μεγίστων συμφορῶν αἴτιος γεγονέναι. *ib.* 36. νενίκηκας, εἶπεν,
 εὐτυχῆ μὲν τῇ πατρίδι νίκην, ἐμοὶ δ' ὀλέθριον ἕπειμι γὰρ ὑπὸ
 σοῦ μόνης ἠττώμενος. *Aemil. Paul.* 28. τοὺς γὰρ ἠττημένους τοῖς
 νικῶσιν ἐξίστασθαι χώρας προσήκειν. *Pelop.* c. 33. σιγῆν δὲ καὶ
 κατήφειαν εἶναι τοῦ στρατοπέδου παντός, ὡσπερ οὐ νενικηκότων ἐπι-
 φανεσιότατην νίκην καὶ μεγίστην, ἀλλ' ἠττημένων ὑπὸ τοῦ τυράννου.
Cat. Maj. 10. νικῶντας μὲν γὰρ ἀποδώσειν ἀπὸ τῶν πολεμίων, εὐ-
 παρ' αὐτῶν ἠττημένων δὲ μήτε τοὺς ἀπαιτούμενους ἔσεσθαι, μήτε
 τοὺς ἀπαιτοῦντας. *Cato min.* 55. ἠττωμένῳ μὲν γὰρ πάντων εἶναι
 βεβαιότατον ἐνόμιζεν· εἰ δὲ νικῶν etc. *Lysand.* 29. καὶ νικήσαντας
 οὕτω τὸν ἄνδρα θύπτειν ἠττημένοις δὲ καλὸν ἐνταῦθα κείσθαι με-
 τὰ τοῦ στρατηγοῦ. *Crass.* 11. εἰπὼν, ὅτι νικῶν μὲν ἔχοι πολλοὺς
 ἵππους — ἠττώμενος δὲ οὐ δεῖται, κατέσφαξε τὸν ἵππον. *Ages.* 21.
 εἰσὶ δ', οἱ νενικηκότες πρότερον, ὕστερον ἠττημένοι ἀνεγράφησαν.
 29. οὐδὲν ἂν τις ἦτιον ἐξήλωσε — τὴν ἠττημένην πόλιν, ἢ τὴν νι-
 κῶσαν. *Contra Plut. Fab. Max.* 10. σκοπεῖν, ὅπως τοῦ νενικημέ-
 νου καὶ καθυβρισμένου παρὰ τοῖς πολίταις ὁ τετιμημένος καὶ νενι-
 κηκῶς οὐ φανέεται μᾶλλον ὀλιγορῶν τῆς σωτηρίας αὐτῶν καὶ τῆς
 ἀσφαλείας. *Demosth.* 20. in Pythiae oraculo: κλαίει ὁ νικηθεὶς,
 ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλε. *Aemil.* 36. πλήν ὅτι Περσεὺς μὲν ἔχει καὶ
 νενικημένος τοὺς παῖδας, Αἰμίλιος δὲ τοὺς αὐτοῦ νικήσας ἀπέβαλεν.
Marcell. 26. μόνος γὰρ οὗτος οὐδὲ νικῶν δίδωσιν ἀνάπαυσιν, οὔτε
 λαμβάνει νικῶμενος. *Cato min.* 53. ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῆς πα-
 τρίδος ἐν σχῆμα, νικῶντων ὁμοίως καὶ νικωμένων, ἄχρι τελευτῆς δια-
 φυλάξαι.

καὶ ἡ λέξις τοιαύτη, ἂν ἀνχηρόν²⁹ τὸ πρᾶγμα, ἔστω καὶ ἡ λέξις παραπλησία. Ἰστέον δὲ, ὅτι³⁰ τῶν ἀκριβεστέρων τινὲς οὐκ ἔθηκαν³¹ τὴν ἔκφρασιν εἰς³² γύμνασμα, ὡς προειλημμένην καὶ ἐν μύθῳ καὶ ἐν διηγήματι, καὶ ἐν τόπῳ κοινῷ καὶ ἐν³³ ἐγκωμίῳ. Καὶ γὰρ ἐκεῖ, φασιν³⁴, ἐκφράζομεν καὶ τόπους καὶ ποταμούς³⁵, καὶ πράγματα καὶ πρόσωπα. Ἄλλ' ὅμως, ἐπειδὴ τινες οὐ φαῦλοι καὶ ταύτην ἐγκατηρίσθησαν τοῖς γυμνάσμασιν, ἠκολουθήσαμεν³⁶ καὶ ἡμεῖς, ῥαθυμίας ἔγκλημα φεύγοντες.

Cap. XI.

Περὶ¹ θέσεως.

Τῆς² θέσεως ὄρον ἀποδεδώκασιν³ τὸ⁴ τὴν θέσιν εἶναι ἐπίσκεψιν⁵ πράγματός τινος⁶ θεωρουμένου⁷, ἀμοιροῦσαν⁸ πάσης ἰδικῆς⁹ περιστάσεως. Ἔοικε γὰρ¹⁰

σία Par. C om. 30 Parr. Med. Ambr. ὡς. 31 Med. Taur. ἔθησαν. 32 Parr. ὡς. 33 ἐν Med. om. In praepositione talibus locis repetenda vel omittenda fluctuant codices. Joseph. bell. Jud. I. 17. 6. προσεγίνετο δὲ αὐτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων ἐκ τε αὐτῆς Ἰεριχοῦντος καὶ τῆς ἄλλης χώρας. Par. 1425. προσεγίνοντο δ' αὐτῷ. — — καὶ ἐκ τῆς ἄλλης χ. III. 7. 25. ἀγωνίζεσθαι τε ἕκαστον, ὡς οὐχ ὑπὲρ σωθησομένης, ἀλλ' ὡσπερ ὑπὲρ ἀπολωλίας ἤδη τῆς πατρίδος ἀμυνόμενον. Par. 1429. secundum ὑπὲρ om. 34 Parr. Med. φησίν. Ward. „forsan φασίν, nam praecedit τινὲς. 35 Ward. „forsan χρόνους vel καιρούς. 36 Parr. οἷς ἠκολουθήσωμεν. Ward.: „forsan, οὗτοις contracte, [sic], vel οἷς pro αὐτοῖς“.

1 Par. BC ὄρος θέσεως. 2 Taur. Med. ὑπὲρ θέσ. 3 Taur. δεδώκασιν. Ambr. Med. Par. C ἀποδεδώκασιν. Par. AB ἀποδεδώκασιν. 4 Taur. Med. τῷ. reliqui τό. sqq. τὴν θέσιν Par. AB om. 5 Post ἐπίσκεψιν in Taur. a recentiori manu suppletum est λογικῆν, ex Aphthonio et Theone, qui habent, huc translatum. Retinuerunt Heeren, Veesenm. et Krehl. 6 Parr. Ambr. Med. τινὸς πρᾶγμ. 7 Par. C θεωρούμενον. corr. Ward. 8 Par. B ἀμοιροῦσα. 9 Par. BC εἰδικῆς.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

ἡ θέσις καθολικῆς¹¹ συμβουλῆς¹² τόποι
 πρὸς τι πρόσωπον¹³ ὑποκείμενον, ἀλλ' ἀπὸ
 πρὸς ὅτιοῦν κατ' ἀναθεώρησιν μόνων τῶν
 πράγματι τὴν¹⁴ διέξοδον λαμβάνουσα. ἢ
 τάσωμεν, εἰ γαμητέον, οὐχ οὕτω¹⁵ δεῖ προσθέντας¹⁶ λέ-
 γειν, οἷον Περικλεῖ ἢ Ἀλκιβιάδῃ, ἢ ἐπὶ τοῖσδε τοῖς συμ-
 βεβηκόσιν, ἢ ταύτην ἔχοντι τὴν ἡλικίαν, ἢ τοιαύτη κα-
 χημένῳ¹⁷ τύχῃ, ἀλλ' ἀπλῶς, ταῦτα πάντ'¹⁸ ἀφελόντες,
 τὸ πρᾶγμα ἐφ' ἑαυτοῦ¹⁹ θεωρήσομεν, τῶν προσόντων
 αὐτῶ²⁰ τὴν ἐξέτασιν ποιούμενοι, οἷον εἰ πρῆντέον τόδε²¹
 ὥτινιοῦν διὰ τὸ τοιάδε εἶναι τὰ ἀποβαίνοντα τοῖς μετιοῦ-
 σιν²². ὥς ἂν πρόσωπον²³ ὠρισμένον λάβωμεν²⁴ καὶ
 περιστάσιν τινα, καὶ οὕτως²⁵ τὴν διέξοδον τῶν λόγων
 ποιώμεθα²⁶, οὐ²⁷ θέσις ἔσται, ἀλλ' ὑπόθεσις. Τῶν δὲ
 θέσεων αἱ μὲν πολιτικαί, αἱ δὲ οὐ. Καὶ πολιτικαὶ μὲν
 αἱ ὑποπεπτωκυῖαι ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις, οἷον εἰ ῥητο-

10 γὰρ Taur. om. 11 Ambr. καθόλης. Parr. καθ' ὅλης.
 12 Par. C συμβολῆς. 13 Ambr. πρόσω πρόσωπον. 14 Par.
 A κοινός. 15 τὴν διέξοδον Taur. om., unde Heeren et Vee-
 senm. λαμβάνουσα uncis incluserunt, ut redundans, ideoque e
 textu fere ejiciendum. Veesenm. conjecit: ἀλλ' ἀπλῶς κοινῶς
 πρὸς ὅτιοῦν, ἀναθεώρησιν μόνων τῶν προσόντων τῷ πράγματι λαμ-
 βάνουσα. 16 οὕτω Par. om. Sq. δεῖ in solo Taur. est: re-
 liqui δεῖν. correxit Ward. 17 Par. BC προσθέντας. Par. A
 προσθέντες λέγομεν. 18 Parr. κερημένῳ. Taur. Med. Ambr.
 κερρωμένῳ. 19 Ambr. πάντ' ἀφ. 20 Par. BC ἀφ. ἑαυτοῦ.
 Par. A ἐφ' ἑαυτό. Codd. Itali ἐφ' ἑαυτοῦ. 21 αὐτῶ Par. A
 om. μοι pro ποιούμενοι Taur. ποιούμενος. correxit Heeren.
 22 Par. BC τόδε om. Par. A τόδε ὅτι οὖν. 23 Par. AB μετι-
 οῦσιν. reliqui μετιοῦσι. 24 Par. B Ambr. ὠρισμένον πρόσ.
 25 Taur. Med. λάβοιμεν. 26 Parr. Med. οὕτω. 27 Ambr.
 Med. ποιούμεθα. 28 Par. B ἐκθεσίς ἐστιν καὶ οὐκ ὑπόθεσις.
 Par. C ἐκθεσίς ἐστι καὶ οὐχ ὑπόθ. Ward. ex conj. bene resti-
 tuit, Priscianum secutus: non positio sed suppositio est.

ρευτέον, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Οὐ πολιτικά δέ, ὅσαι οἰκεῖαι²⁹ τινος³⁰ ἐπιστήμης, καὶ³¹ προσήκουσαι τοῖς περὶ αὐτάς³² ἀναστρεφόμενοις· οἷον εἰ σφαιροειδῆς³³ ὁ κόσμος, εἰ πολλοὶ κόσμοι, εἰ ὁ ἥλιος πῦρ; Αἶδε³⁴ μὲν οὖν φιλοσόφοις ἀρμόζουσιν· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις τοὺς ῥήτορας γυμνάσιον. Ὠνόμασαν δὲ τινες ταύτας μὲν πραγματικὰς³⁵, ἐκείνας δὲ θεωρητικάς. Ταύτας³⁶ μὲν οὖν³⁷ ἐνδέχεται καὶ³⁸πραχθῆναι, ἐκείνων δὲ τὸ³⁹ τέλος ἡ θεωρία. Διαφέρει δὲ τόπου ἡ θέσις, ὅτι ὁ μὲν⁴⁰ τόπος ἐστὶν ὁμολογουμένου πράγματος αὔξησις, ἡ δὲ θέσις ἀμφισβητημένου πράγματος ζήτησις. Τῶν⁴¹ δὲ θέσεων αἱ μὲν ἀπλαῖ, αἱ δὲ κατὰ τὸ⁴² πρὸς τι λαμβάνονται, αἱ⁴³ δὲ διπλαῖ νομίζονται. Ἐὰν γὰρ λέγωμεν εἰ γαμητέον⁴⁴,

29 Taur. οἰκίας. 30 Par. BC τινές, corr. Ward. 31 Par.

BC καὶ αἱ προσ. 32 Par. BC αὐτά. 33 Par. C σφεροειδῆς.

34 Par. BC αἱ μὲν. Par. A αἱ δὲ μὲν. 35 Par. C πρακτικὰς.

36 Par. C πάντα, corr. Ward. 37 Taur. οὖν. Par. A Ambr.

Med. γάρ. Par. BC om. 38 Par. BC om. καί. 39 τὸ

Taur. om. 40 μὲν Par. BC om. Par. A ὁ τόπος μὲν. 41

„Hic duplex genus constituitur. Sequuntur autem tria exempla, tot generibus accommodata: ἐὰν γὰρ λέγωμεν, εἰ γαμητέον ἀπλῆ, ἐὰν δὲ, βασιλεῖ γαμητέον, πρὸς τι· ἐὰν δὲ λέγωμεν, ἀθλητέον μᾶλλον ἢ γεωργητέον, διπλῆ. Secundum autem exemplum ad certum quoddam personae genus refertur, quod finitae potius, quam infinitae quaestioni convenire videtur. Priscianus igitur totum hunc locum duobus generibus concludens ita exprimit. Positionum autem aliae sunt simplices, aliae ad aliquid comparantur, et duplices videntur esse. Si enim dicamus, an luctationem exercendum, simplex positio; sin vero, luctationem exercendum an agriculturam duplex“. Ward. 42 τὸ Par. A om. 43 αἱ δὲ διπλαῖ νομίζονται Par. BC om. 44 Heeren ex Prisciano, vertente: an luctationem exercendum, et proxime sequentibus coniecit, etiam hoc loco rescribendum esse ἀθλητέον. Dubitationem tollunt sequentia, ἐὰν δὲ, εἰ βασιλεῖ

ἀπλῆ, ἔαν δὲ, εἰ⁴⁵ βασιλεῖ γαμητέον, πρὸς τι λέγωμεν⁴⁶, εἰ ἀθλητέον μᾶλλον ἢ γεωργητέον. Δεῖ γὰρ τοῦ μὲν ἀποτρέπειν, ἐπὶ⁴⁷ δὲ τὸ πρ. Διαιροῦνται δὲ αἱ θέσεις τοῖς τελικοῖς λεγομ. φαλαίοις, τῷ συμφέροντι⁴⁸, τῷ δικαίῳ, τῷ δυνατῷ, τῷ πρέποντι οἷον⁴⁹ ὅτι δίκαιον γαμεῖν, καὶ τὸν αὐτὸν ἔρανον εἰσφέρειν τῷ βίῳ· ὅτι συμφέρον, πολλὰ γὰρ ἐξ αὐτοῦ τὰ παραμύθια· ὅτι δυνατόν, ἐκ γὰρ τῶν ὁμοίων γαμεῖν δυνατόν.⁵⁰ — — ὅτι πρέπον, τῷ⁵¹ μὴ θηριωδῶς δοκεῖν διακεῖσθαι· οὕτω κατασκευάσεις. Ἀνατρέψεις δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων, λύσεις δὲ καὶ τὰς εὐρισχομένας ἀντιθέσεις. Ἐπὶ δὲ⁵² τελευτῆς αἱ προτροπαὶ, καὶ τὰ κοινὰ ἔθνη πάντων⁵³ ἀνθρώπων.

Cap. XII.

Περὶ νόμου εἰσφορᾶς.

Καὶ τὴν τοῦ¹ νόμου εἰσφορὰν τάττουσιν τινες ἐν γυμνάσμασιν². Ἐπεὶ³ δὲ καὶ ἐν πραγματικῇ νόμων θέσεις καὶ κατηγορίαι ἐμπίπτουσιν⁴ ποιῶσι ζήτησιν⁵,

γαμητέον, πρὸς τι, quae a Taur. omissa, codd. Parr. Med. Ambr. supplent. 45 εἰ Parr. om. 46 λέγωμεν Par. A om. Sq. εἰ Parr. om. 47 ἐπὶ δὲ τὸ προτρέπειν Taur. om. Heeren supplendum censuit: πρὸς τ' ἄλλο προτρέποντα, sed nec ipse, nec Veesenm., nec Krehl in contextum receperunt. 48 Parr. Med. Ambr. τῷ δικαίῳ, τῷ συμφέροντι. Paullo ante pro λεγομένοις Ambr. Med. καλουμένοις. 49 οἷον Parr. Ambr. Med. om. 50 ἐκ γὰρ [Par. BC γὰρ om.] τῶν ὁμοίων γαμεῖν δυνατόν Med. Taur. om. Est in iis ὅτι δυνατόν, ὅτι πρέπον. Ward.: „ita locum supple: ὅτι δυνατόν, ἐκ γὰρ τῶν ὁμοίων. Priscian. quod possibile: a similibus enim“. Ἐκ τῶν ὁμοίων spectat ad proverbium: τὴν καθ' ἑαυτὸν ἔλα. Anthol. Gr. VII. 98. Plut. de educ. p. 13. F. 51 τῷ abest a Par. A. 52 Par. C δὲ om. 53 Par. A τῶν.

1 Par. B Ambr. om. τοῦ. 2 Ambr. Med. Par. A γυμνάσματι. 3 Par. AC ἐπειδή. Par. B et codd. Itali ἐπεὶ δέ.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

διαφορὰν ἐκείνην⁶ φασίν. Ἐν μὲν γὰρ πραγματικῇ πε-
ρίστασις ἐστίν, ἐν γυμνάσματι δὲ οὐκ ἐστίν. Οἷον⁷ ἐν
σπάνει χρημάτων γράφει τις⁸, ὠνητὰς εἶναι τὰς ἀρχάς.
οὐκοῦν⁹ ἔχεις¹⁰ τὸν καιρὸν, τὴν σπάνιν. Ἐν γυμνάσ-
ματι δὲ τοῦτο οὐκ ἐστίν, ἀλλ' ἀπλῶς γράφει¹¹ τις, ὠνη-
τὰς εἶναι τὰς ἀρχάς, ἄνευ καιροῦ καὶ τῆς ἄλλης περι-
στάσεως. Διαιρεῖται δὲ τῷ σαφεῖ, τῷ δικαίῳ, τῷ νομί-
μῳ, τῷ συμφέροντι, τῷ δυνατῷ, τῷ πρέποντι. Τῷ μὲν
σαφεῖ, ὡς παρὰ τῷ¹² Δημοσθένει. Ἀλλὰ πᾶσιν ἐστὶ¹³
ταῦτα γνῶναι καὶ μαθεῖν ἀπλᾶ καὶ σαφῆ τὰ¹⁴ δίκαια.
Τῷ νομίμῳ, δὲ, ὅταν¹⁵ λέγωμεν, ὅτι παρὰ¹⁶ τοὺς ἀρ-
χάιους ἐστὶ νόμους· τῷ δικαίῳ δὲ, ὅταν¹⁷ λέγωμεν, ὅτι¹⁸
παρὰ τὴν φύσιν καὶ παρὰ τὸ ἔθος¹⁹. τῷ συμφέροντι
δὲ, ὅταν λέγωμεν, ὅτι καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν ἐπιόντα²⁰ χρό-
νον βλάπτει· τῷ δυνατῷ δὲ²¹ ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ
δύναται γίνεσθαι²². τῷ πρέποντι δὲ²³, ὅταν λέγωμεν,
ὡς εἰς²⁴ δόξαν βλάπτει.

4 Par. A om. 5 Parr. ζήτησιν. Διαφορὰν. Par. A addit δέ.
6 Parr. Ambr. Med. ἐκείνην. Taur. ἐκείνου. 7 Par. A οἷον
ἐν τῷ γυμνάσματι ἐν σπάνει. 8 Parr. τοὺς. 9 Par. C οὐκοῦν.
10 Taur. ἔχει. 11 γράφει Par. A om. 12 τῷ Parr. Med.
om. 13 Taur. ἐστὶ. reliqui εἶναι. 14 Par. BC καί. Par.
A codd. Itali τά. 15 Par. AC ὅτι. Sqq. ὅταν λέγωμεν, ὅτι
παρὰ τοὺς ἀρχαίους — — — τῷ συμφέροντι δὲ absunt a Taur.
et miror, Heerenium et Veessenm., qui in restituendo hoc lo-
co elaboraverunt, non observasse lacunam. 16 Med. περί,
Ambr. παρὰ τοὺς ἀρχαίους ἐστὶ νόμος. Parr. ὅτι παρὰ τοῖς ἀρ-
χάιους ἐστὶ νόμος. 17 ὅταν Par. A om. 18 Med. καί. Ambr.
Parr. ὅτι. 19 Par. BC ἔθος. 20 Par. BC ἔπειτα. 21 δ'
ὅταν. 22 Parr. Med. λέγειν. 23 δέ Par. A om. 24 εἰς
Taur. Ambr. om. Pro ὡς Ward. conjecit ὅτι: „nam ita in
singulis membris praecedentibus“. Post finem in Parr. et
Ambros. additur: Περιστατικὰ ἔξ; τίς, τί, πῶς, ποῦ, πότε, διατί.
περιστατικὰ δὲ λέγεται, διότι εἰς ἐν τούτων ἢ εἰς πλείω ἢ εἰς πάντα
περιίσταται ἢ ὑπόθεσις.

II.

ΑΦΘΟΝΙΟΥ ΥΠΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

I. Fabricius et Harlesius

in bibl. graec. lib. IV. c. XXXIII. nr. XIII. Vol. VI. p. 94.

Aphthonius, Sophista Antiochenus, Aristide, cujus orationem *ὑπὲρ τῶν τεσσάρων*¹ laudat, et Hermogene, (quot annis, vel saeculis non dixerim,) junior², cujus³ progymna-

1 Aphthon. progymn. ubi de Ethopoeia, p. 82. ed. Scobarrii.

2 Saxius in Onom. I. p. 394. aetatem Aphthonii et Theonis ad a. Chr. circ. 315. refert, et, equidem, ait, ab hac ipsa sive superioris, sive hujus saeculi aetate, quae sophistarum feracissima est, neutrum divelli et sejungi velim. De Aphthonii ratione docendi et dicendi bene judicat Camerar. in praef. ad suam editionem. Harl.

3 Suidas vocat εἰς τὴν Ἑρμογένους τέχνην προγυμνάσματα, nisi duo diversa Aphthonii scripta his verbis voluit indicare, Progymnasmata nimirum, et in Hermogenis artem Commentarios. Anonymus auctor Graeci in Aphthonium commentarii appellat προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς. Aphthonii μελέτας legisse se testatur Photius Cod. CXXXIII., quae interciderunt. Laudant praeterea Aphthonium Tzetzes, Eustathius, Thomas Magister, Matthaeus Camariota, qui Antiochenum vocat, et alii. Non meminere, quod miror, si juniores sunt, Priscianus et Theo, qui de progymnasmatis scripserunt. Fabr. Omnino diversa sunt et in cod. Matrit. supersunt Aphthonii progymnasmata in Hermogenem, v. supra in notitia codd. msst. Her-

smata rhetorica duobus additis auxit, sive potius, ut paullo ante ex Matthaeo Camariota notavi, duo in quatuor dispendendo distinctius proposuit et exemplis illustravit. Junio-rem etiam atque adeo alium hunc esse oportet ab Aphthonio [†], quem sine Sophistae elogio addito memorat Suidas in Σέργιος, testaturque, fuisse patrem Sergii, Zeugmatensis et Sabini, Sophistae, qui Hadriano imperante floruit. Alius quoque Aphthonius, quo Theodoretus in Hist. religiosa, et alii item Aphthonii quinque vel sex, ad quos S. Nili epistolae exstant [S. Aphthonii et aliorum martyrium in cod. Florent. monasterii B. Mar. teste Montfaucon in Diario ital. p. 364. Aphthonius, manichaeus, in Photii narratione, a Montf. edita in bibl. Coislin. p. 357. med.]. Nec minus Aphthonius, comes, ad quem heroicum poema scriptum a Panolbio, poeta, commemorat Suidas in Πανόλβιος. Aelii Festi Aphthonii Fragmentum de carminis appellatione citatur ab Is. Vossio lib. de viribus rythmi et poematum cantu, p. 90.

II. Joannes Schefferus

ad frontem annotationum suarum.

Aphthonius quis fuerit, vel ex adjecto Sophistae titulo cognoscitur. Ita namque dicebantur, qui praecepta eloquentiae tradebant iuventuti. Quae vero patria extiterit ipsius, quove tempore floruerit, incertum est. Mentionem quidem ejus facit ex veteribus Etymologici Magni Auctor, sed alla-

mogenis. adde Bandin. cat. codd. gr. bibl. Laurent. Vol. II. col. 616. nr. II. etc. Harl. (Fallitur, sunt tituli diversi libri ejusdem, vide prolegg. nostra ad Hermog. Prog. Walz.).

4 Aphthonius quidam, professor eloquentiae Alexandrinus, memoratur a Philosotrgio lib. III. cap. 15. Et hic forsasse est auctor progymnasmatum. Certe hic p. 43. mentionem facit biblioth. Alexandrinae (conf. Camerar. ad Aphthon. p. 237.). Alius Aphthonius decurio sacri palatii in aula Honorii imperat. memoratur a Symmacho lib. X. 76. Ex fine ep. 75. adparet, eum fuisse scribam imperatoris. Heum.

tis paucis verbis, in vocabulo Ἀφθοναῖος, ut nihil inde queat colligi, quod huc pertineat. Suidas, qui nonnihil est vetustior, de eo ita habet: Ἀφθόνιος σοφιστῆς ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑρμογένου τέχνην προγυμνάσματα: h. e. Aphthonius Sophista scripsit in artem Hermogenis progymnasmata. Quibus verbis illud saltem constat, post Hermogenem vixisse. Fuit autem Hermogenes aequalis Marci, qui circa An. Chr. CLXV imperio Romano praefuit. Idem discimus et ex Tzetze, qui simul cap. 369. ex Hermogenis progymnasmatibus duodecim, primum quatuordecim fecisse ait. Verba Tzetzis:

Καὶ τὰ μὲν προγυμνάσματα κατὰ τὸν Ἑρμογένην
 εἰς ἀριθμὸν εἰς δώδεκα ποσότητι προσβαίνει.
 — — Ἀφθόνιος δ' ὑστέρως
 τὰ δώδεκα ἐποίησε τέσσαρά τε καὶ δέκα.

Et progymnasmata quidem juxta Hermogenem ad numerum duodenarium multitudine sua processerunt: At Aphthonius post ex duodecim fecit quatuordecim. Est hoc eo magis observandum, quia docet aliud nonnihil de Aphthonii aetate. Nempe progymnasmata quatuordecim etiam apud Libanium reperimus, qui proinde numerum hunc ab Aphthonio acceperit. Quod si verum, vetustior Aphthonius Libanio extiterit, qui aetate vixit Juliani. Imperavit autem Julianus circa annum CCCLXI, id est, annis circiter ducentis, post Marcum, quo proinde intervallo floruerit Aphthonius necesse est. Certiora hactenus de aetate ejus cognoscere non licuit. Scripsit alias Aphthonius et libellum fabularum, qui non ita pridem Francofurti est excusus cum aliis ejusdem argumenti scriptoribus.

Προγυμνάσματα. Longe aliter Etymologici Magni auctor, ita namque format titulum hujus operis: Ἀφθόνιος εἰς προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς, quasi commentarium in progymnasmata Hermogenis contineant, nam ῥητορικὴ non est alia, quam Hermogenis, quae a Suida τέχνη nomi-

natur. Neque aliud intelligendum opus est Aphthonii, cum quae laudat verba, hodieque in nostro legantur.

Aphthonii, in usus scholasticos saepissime descripti, codices in quavis fere bibliotheca inveniuntur, praecipue autem Parisiensis et Ambrosiana codicibus abundant. Praemittitur plerumque Hermogenis arti rhetoricae. In usum nostrae recensione contulimus

1. Paris. 1983. sec. X. membran. 4., cujus uberiorem descriptionem ad Vol. VII. rejicimus. Parum discrepat ab editis, quo factum, ut ab octavo inde capite non amplius ad verbum conferremus, sed in locis difficilioribus consuleremus.
2. Vindobonensem 18. Fol. membran. sec. XV. splendidissimum, litteris initialibus pictis, titulis auratis, qui recensionem ab impressis et reliquis codicibus nostris satis differentem sequitur.
3. Monacensem 327. [Mon. 1.] bombyc. sec. XIII. bonae notae.
4. Monacensem 8. [Mon. 2.] chartac. sec. 15. fortasse etiam 16., negligenter scriptum.

Hos tres contulimus integros. Praeterea recepimus variam lectionem editionis principis, Aldinae, Ven. 1508. fol., cujus paginae margini adjectae sunt, Juntinae, Florent. 1515. 8., quae cum Aldina verbotenus consentit, Francisci Porti, Genev. 1569. 8., qui codicibus adhibitis de Aphthonio, Hermogene et Longino expoliendis bene meritus est. Annotationem Jo. Schefferi non contemnendam eo magis recipendam censui, quoniam libellus hic, a. 1670. Upsalae editus, ita rarus est, ut nec Parisiis, nec Goettingae, nec Dresdae, nec Lipsiae inveniatur. Usus sum exemplari Dan. Wyttenbachii, Berolini asservato, quod summi Ministerii permissu Tubingam transferendum mihi concessit V. Cl. Wilken.

ΑΦΘΟΝΙΟΥ
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

Cap. I.

Ὅρος μύθου.

Ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθε¹, γεγένηται δὲ καὶ ῥη- 1
τόρων κοινὸς ἐκ παραινέσεως. Ἔστι δὲ μῦθος, λόγος ψευ- Ald.
δῆς εἰκονίζων ἀλήθειαν· καλεῖται δὲ Συβαριτικὸς², καὶ
Κίλιξ, καὶ Κύπριος, πρὸς τοὺς εὐρόντας³ μεταθεῖς τὰ
ὀνόματα· νικᾷ δὲ μᾶλλον Αἰσώπειος λέγεσθαι, τῷ τὸν Αἰ- 5
σωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους. Τοῦ δὲ
μύθου, τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ μικτόν·
καὶ λογικόν μὲν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται·
ἠθικόν δὲ τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον⁴· μικτόν

1 Ald. Junt. Port. Mon. 1. 2. Vind. προῆλθεν, Par. προ-
ῆλθε. 2 Qui auctores fuerint harum fabularum docet Theon,
ubi de fabula loquitur, quem vide. Scheff. 3 Port. εὐρόν-
τας αὐτόν. 4 Hoc vult; fabulas hasce sic componi, ut re-
spondeant moribus ac ingeniis bestiarum, quas loquentes fa-
ciunt, et sic homines doceant. Calliditatis scilicet ingenium
depingitur per vulpeculam, stupiditatis per asinum, et sic
deinceps. Interpretatio Latina nimirum obscura est. Certe
non hoc agitur hisce fabulis, ut ex eis ingenia moresque bru-

δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρου⁵, ἀλόγου, καὶ λογικοῦ. Τὴν δὲ πα-
ραίνεσιν, δι' ἣν ὁ μῦθος τέτακται⁶, προτάτων μὲν,
ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ, τελευταῖον ἐπενεγκών.

Μῦθος ὁ τῶν μυρμηκῶν⁷ καὶ τῶν τεττίγων, προτρέπων
5 τοὺς νέους εἰς πόνους⁸.

Θέρους ἦν ἀκμὴ, καὶ οἱ μὲν τέττιγες μουσικὴν ἀνε-
βάλλοντο σύντονον, τοῖς μύρμηξι δὲ πονεῖν ἐπήει, καὶ
συλλέγειν καρπούς, ἐξ ὧν ἔμελλον⁹ τοῦ χειμῶνος τραφή-
σεσθαι. Χειμῶνος δ' ¹⁰ ἐπιγεγονότος, μύρμηκες¹¹ μὲν
10 οἷς ἐπόνουν ἐτρέφοντο· τοῖς δὲ ἢ τέρψις ἐτελεύτα πρὸς
ἔνδειαν. Οὕτω¹² νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα παρὰ τὸ
γῆρας¹³ κακοπραγεῖ.

Cap. II.

Ὅρος διηγήματος.

Διήγημά¹ ἐστὶν ἕκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς
15 γεγονότος. Διενήνοχε δὲ διηγήσεως, ὡς ποιήσεως ποίη-
μα· ποίησις² μὲν γὰρ πᾶσα ἢ Ἰλιάς, ποίημα δὲ ἢ τῶν

torum cognoscantur, quod ipsa innuit. Scheff. 5 Port.
ἀμφοτέρων. 6 Port. ad marg. ἴσως συντέτακται. 7 Mon. 1.
2. τῶν τεττίγων καὶ μυρμηκῶν. 8 Vind. addit ἠθικός. 9
Mon. 2. ἔμελλον. ad marg. corr. ἔμελλον. 10 Par. δὲ ἐπιγεγ.
11 In libello fabularum Aphthonii a Kimedoncio ex Mss. Pa-
latinis edito legitur cum articulo οἱ μύρμηκες. Scheff. 12
Mallem οὕτως, quod in dicto est libello. Scheff. 13 Ald.
Junt. Port. γῆρας.

1 Imperfectionis arguit hanc definitionem Harbartus. Fru-
stra, quod abunde docet Vossius III. Inst. Orat. c. 3. Scheff.
2 Similiter Ammonius et Thomas. Vide Nunnesium ad Phry-
nichum pag. 90. Vossius in de Nat. et Const. Poëtices erro-
neum hoc putat, et poëma quidem censet esse materiam, poë-
sin vero formam, qua poëma est contextum. Ipsum vide c. 2.

Ἀχιλλέως ὄπλων κατασκευή. Τοῦ δὲ διηγήματος τὸ μὲν ἔστι δραματικὸν³, τὸ δὲ ἱστορικὸν, τὸ δὲ πολιτικὸν· καὶ δραματικὸν μὲν τὸ πεπλασμένον· ἱστορικὸν δὲ τὸ παλαιὰν ἔχον⁴ ἀφήγησιν· πολιτικὸν⁵ δὲ, ᾧ παρὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ῥήτορες κέχρηται⁶. Παρέπεται δὲ τῷ διηγήματι ἕξ⁵ τὸ πρᾶξαν πρόσωπον· τὸ πραχθέν πρᾶγμα· χρόνος, καθ' ὃν· τόπος, ἐν ᾧ· τρόπος, ὅπως αἰτία, δι' ἣν. Ἄρεται δὲ διηγήματος, τέσσαρες, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης καὶ ὁ τῶν ὀνομάτων ἑλληνισμός⁷.

Διήγημα τὸ κατὰ ῥόδον⁸.

10

Ὁ τὸ ῥόδον θαυμάζων τοῦ κάλλους τὴν τῆς Ἀφροδίτης λογιζέσθω⁹ πληγὴν· ἦρα μὲν γὰρ ἡ θεὸς τοῦ Ἀδώνιδος, ἀντήρα δὲ καὶ ὁ Ἄρης αὐτῆς, καὶ τοῦτο ἡ θεὸς ὑπῆρχεν Ἀδώνιδι, ὅπερ Ἀφροδίτῃ Ἄρης ἐτύγχανε¹⁰.

et Scaligerum l. Poët. c. 2. Quicquid autem sit de ea re, non tamen puto illam esse mentem Aphthonii, quàm ei tribuit Harbartus, quasi διήγημα sit narratio brevior, διήγησις prolixior et plenior, qualis Rhetorum, cum agant causas. Nam nec causas Rhetores agunt, verum Oratores, et διήγησις videtur nostro plenam causae per partes omnes singulasque significare tractationem, saltem juxta ea, quae de voce ποιήσεως ante protulerat. Scheff. 3 Mox appellat πεπλασμένων, quoniam in veritatis quandam speciem formatur. Mu-

δικὸν est aliis. Scheff. 4 Vind. ἔχον. 5 cf. Morum ad Longin. de Subl. Sect. I. p. 2. 6 Ald. Junt. κέχρηται. 7 Cicero ad perspicuitatem refert. Verum alia mens nostri. Nam respectu tractationis quidem requirit tria praecedentia, respectu elocutionis vero quartum, et σαφήνειαν intelligit eam, quando nihil turbate vel praepostere vel mutilate narratur, quae quidem omnia possunt accidere, licet verbis optimis utamur. Scheff. 8 In Mon. 1. manus serior addidit δραματικόν. 9 Doxopat. in homilia λογιζέσθω εἶναι. 10 Ald. Junt.

θεὸς ἦρα θεοῦ, καὶ θεὸς ἐδίωκεν ἄνθρωπον πόθος ὅμοιος, κὰν ¹¹ τὸ γένος διήλλαττε ¹². Ζηλοτυπῶν δὲ ὁ Ἄρης, τὸν Ἄδωνιν ἀνελεῖν ἐβούλετο ¹³, λύσιν ἔρωτος τὸν Ἄδωνίδος ἠγησάμενος θάνατον· καὶ πλήττει μὲν Ἄρης
 5 τὸν Ἄδωνιν· μαθούσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἢ θεὸς ἀμύνειν ἠ-
 πείγετο· καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβαλοῦσα τῷ ῥόδῳ ταῖς
 ἀκάνθαις προσέπταισε ¹⁴· καὶ τὸν μὲν ταρσὸν τοῦ ποδὸς
 περιπείρεται, τὸ δὲ καταρρέυσαν ¹⁵ αἷμα τοῦ τραύματος,
 τὴν τοῦ ῥόδου χροιάν εἰς τὴν οἰκείαν ὄψιν μετέθηκε ¹⁶
 10 καὶ τὸ ῥόδον τὴν ἀρχὴν λευκὸν γεγονὸς εἰς ὃ νῦν ὁράται
 μετῆλθε ¹⁷.

Cap. III.

Ὅρος χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστόχως ἐπι-
 τι πρόσωπον ἀναφέρουσα ¹· χρειώδης δὲ οὖσα, προσαγο-
 2 ρεῦεται χρεία. Τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ
 πρακτικόν· τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν τὸ τῷ λόγῳ

Port. ἐτύχανεν. Mon. 1. ἐτύχανε. 11 Exemplar Aldinum
 Par. ad marg. εἰ καί. 12 Ald. Junt. Port. διήλλαττε. Vind.
 διήλλαττε. Par. Mon. 2. ἀντήλλαξε. 13 Par. Vind. Mon. 1.
 ἠβούλετο. 14 Ald. Junt. Port. προσέπταισεν. Mon. 1. 2. Par.
 προσέπταισε. Vind. προσέπαισε. 15 Ald. Junt. Port. καταρρεῖ-
 σαν. Par. Mon. 1. Vind. καταρρέυσαν. 16 Ald. Junt. μητέ-
 θεκεν. Port. Mon. 2. μετέθηκεν. Mon. 1. Par. Vind. μετέθηκε.
 Ad rem cfr. Procopii Gazaei ethopoeiam, ex cod. Par. 1038. a
 Boissonadio ad Marin. p. 76. editam: Σιωπῶ τὸ πάθος τῆ θεῆ
 χαριζόμενος, μὴ καὶ λυπήσω λέγων, καὶ μοι δεῖξῃ τὴν ἀγέλην ἀνέρα-
 στον· πλὴν αἵματι τῆς Ἀφροδίτης τὸ ῥόδον ἡμῖν ἠρουθραίνεται. 17
 Ald. Junt. Port. Mon. 2. μετῆλθε. Vind. Par. Mon. 1. μετῆλθεν.

1 Vind. φέρουσα. Mon. 1. ἀναφέρουσα. de hac constru-
 ctione apte quaedam notantur a Schol. no. IV. codicis Vati-

δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν· οἷον Πλάτων² τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι³ καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πράξι⁴ σημαῖνον· οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, πόσος⁵ ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος, βραχὺ τι φανείς, ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θεάν ποιούμενος· μικτὸν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἑωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισεν, ἐπειπὼν⁶, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις; Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς χρείας· ἐργάσαιο δὲ αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

Χρεία λογική.

¹Ισοκράτης τῆς παιδείας τὴν ῥίζαν πικρὰν ἔφη⁷, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς.

15

Θαυμάσαι⁸ δίκαιον Ἰσοκράτην τῆς τέχνης, ὃς ὄνομα αὐτῇ κατεφάνη λαμπρότατον, καὶ ὅση⁹ τις ἦν, ἀσκῶν ἐπεδείξατο, καὶ κηρύττει τὴν τέχνην, οὐκ αὐτὸς ἐκ ταύτης κεκήρυκται. Ὅσα μὲν τοίνυν ἢ βασιλεῦσι νομοθετῶν, ἢ παραινῶν τοῖς¹⁰ καθ' ἕκαστον, τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ²⁰ πεποίηκε βίον, μακρὸν ἂν εἴη διεξελθεῖν, ἀλλ' ὅσα¹¹ περὶ τῆς παιδείας ἐφιλοσόφησεν.

cani 108. 2 Vind. ὁ Πλάτ. 3 Vind. Mon. 1. ἰδρῶσι. 4

Puto nostrum scripsisse πράξι [sic] sicut supra τῶ λόγῳ. Ceterum hoc genus Fabius videtur timide, ac ex mente magis aliorum, quam sua inter chrias numerare Lib. I. c. 9. Et sane multa ipse aliter habet, etiam in caeteris. Sed Aphthonii simpliciora et evidentiora sunt. Scheff. 5. Vind. ὅσος.

6 Mon. 1. εἰπὼν. 7 Par. ἔφη πικρὰν. Mon. 1. τὴν μὲν ῥίζαν ἔφη πικρὰν. 8 Ald. θαυμάσαι. 9 Doxopat. in Homil. γράφεται δὲ καὶ ὡς ἦτις ἦν. 10 Mon. 2. τῆς. 11 Vind. οἷα.

Scheff.: „Hic quidem aliquid ad sententiam deest, nec sequentia recte videntur ab initio se habere: videant qui codices

Παραφραστικόν. Ὁ παιδείας, φησὶν¹², ἐρῶν, πόνων μὲν ἄρχεται, πόνων δὲ ὅμως τελευτώντων εἰς ὄνησιν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε¹³ ταῦτα, τοῖς δὲ ἐφεξῆς¹⁴ θαυμασόμεθα.

5 Τὸ τῆς αἰτίας. Οἱ γὰρ παιδείας ἐρῶντες τοῖς τῆς παιδείας ἡγεμόσι συνεξετάζονται, παρ' οἷς καὶ τὸ προσελθεῖν φοβερόν, καὶ τὸ διαλιπεῖν ἀμαθέστατον. Φόβος αἰεὶ τοῖς παισὶ περιγίνεται, καὶ παροῦσι καὶ μέλλουσι· διδασκάλους¹⁵ παιδαγωγοὶ διαδέχονται, φοβεροὶ μὲν
 10 ἰδεῖν, αἰκίζόμενοι δὲ φοβερώτεροι¹⁶. φθάνει τὴν πείραν τὸ δέος, καὶ διαδέχεται τὸ δέος ἢ κόλασις· καὶ τὰ μὲν ἀμαρτήματα τῶν παιδῶν μετέρχονται· οἰκεῖα¹⁷ δὲ τὰ κατορθώματα κρίνουσι¹⁸. Τῶν παιδαγωγῶν οἱ πατέρες εἰσὶ χαλεπώτεροι, τὰς ὁδοὺς ἀνακρίνοντες, προσελθεῖν ἐπι-
 15 τάττοντες¹⁹, καὶ τὴν ἀγορὰν ὑποπτεύοντες· καὶ δὲ κολάζειν

habent MSS⁶. Nihil addunt codices: supplendum videtur ex praecedentibus: ταῦτα διεξελθέον. 12 φησὶν ex Vind. recepi. 13 Edd. ἐφιλοσόφησεν. Mon. 1. 2. ἐφιλοσόφησε, ταῦτα τοῖςδε [Mon. 1. τοῖςδ'] ἐφεξῆς θ. etiam Vind. ἐφιλοσόφησε. 14 Par. ἐξῆς. 15. Differunt enim: illi quippe pueros erudiebant in litteris ac disciplinis, latineque dicebantur Magistri, hi sequebantur eos in viis, informabant mores ipsorum, et custodiebant vitam. Vide Plautum in Bacchidibus. Scheff. 16 Mon. 2. φοβερώτεροι. 17 Vind. ὡς οἰκεῖα: vide ad Theon. c. 1. fine. 18 Edd. Par. Mon. 1, κρίνουσιν. Mon. 2. Vind. κρίνουσι. 19 Edd. ἀναγκίζοντες. Codd. ἐπιτάττοντες. Vind. προσελθεῖν ἐπιτ. Scheff.: „Locus obscurus est: idēo Harbartus, Agricola et alii negative reddiderunt, vetantes in publicum progredi, vel ut Catanaeus, imperando ad se propius accedere, quasi negatio desideretur. Verum puto recte scripturam se habere, hancque sententiam esse, jubere quidem prodire in publicum, ut ad ludum literarium, ad gymnasium, et id genus, sed in forum nolle venire, propter turbam malorum

λάξεν, ἀγνοοῦσι τὴν φύσιν ἀλλ' ἐν τούτοις ὧν ὁ παῖς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν ἀρετῇ περιστέφεται.

Ἐκ τρυῦ ἐναντίου. Εἰ δέ τις ταῦτα φοβούμενος φύγοι²⁰ μὲν τοὺς διδασκάλους, ἀποδράσειε²¹ δὲ τοὺς πατέρας, τοὺς δὲ παιδαγωγούς ἀποστραφείη, παντελῶς 5 τῶν λόγων ἐστέρηται, καὶ μετὰ τοῦ δέους²² καὶ τοὺς λόγους ἀφήρηται. Ταῦτα δὴ πάντα τὴν Ἰσοκράτους ἔπεισε²³ γνώμην, πικρὰν ὀνομάσαι τῆς παιδείας τὴν ρίζαν.

Παραβολή. Ὡσπερ γὰρ οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι πόνῳ μὲν τῇ γῇ τὰ σπέρματα²⁴ καταβάλλουσι, τοὺς δὲ 10 καρποὺς ἡδονῇ μείζονι συγκομίζονται²⁵, τὸν αὐτὸν οἱ παιδείας ἀντιποιούμενοι τρόπον, πόνῳ τὴν εἰς ἔπειτα δόξαν εἰλήφασιν.

Παραδείγματα. Τὸν Δημοσθένους ὄρα μοι βίον, παντὸς μὲν ὄντα φιλοπονώτερον²⁶ ῥήτορος, γεγυνότα δὲ 15

et hominum et exemplorum, longe ibi majorem, quam alibi per urbem“. 20 Par. Mon. 1. 2. φύγη. Vind. φεύγει. 21 Par. Vind. Mon. 2. ἀποδράσει. 22 Par. Mon. 2. Vind. καὶ om. Cfr. anonymum proëtam περὶ γραμματικῆς editum a Boisson. Anecd. Vol. II. p. 352.:

Ὁ σοφιστὴς δ' Ἀφθόνιος περὶ νουθεσιῶν εἰρήκει,

Ὡς πρὸς τῷ φόβῳ μὴ παθεῖν ἀφηρήνται τῶν λόγων.

23 Ald. Junt. Mon. 1. ἔπεισεν. Par. Mon. 2. Vind. ἔπεισε.

24 Mon. 1. καταβάλλουσι τὰ σπέρματα. 25 Edd. Mon. 1. ἡδ. συγκομίζονται μείζονι. Par. Vind. Mon. 2. μείζ. συγκομ., tum Vind. τὸν αὐτὸν τρόπον. 26 Βραχυλόγως pro φιλοπονώτερον τοῦ βίου παντὸς ῥήτορος. ut Dionys. Hal. Ep. ad Cn. Pomp. I. 10. ἀλλὰ καὶ κράτιστον τῶν τότε ῥητόρων ἕτερον αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρῳ συντάξατο λόγον. ubi Krüger. Eur. Cycl. 352. Κρείσσονας Ἰλίου πόρους. Pind. Ol. I. 6. μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον ἀνδάσομεν. ubi Bökh. Xen. Cyrop. VI. 1. 50. ἐπειράτο συντελεῖν αὐτῷ εἰς τὰ ἑκατὸν ἄρματα — ὅμοια ἐκείνῳ i. e. τοῖς ἐκείνου. ut 2. 7. ὅμοια τοῖς Κίρου. III. 3. 41. χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔντιμον τῶν προστατῶν. Horat. Od. 2. 14. meo pontificum po-

παντός εὐκλεέστερον· καὶ γὰρ τοσοῦτον αὐτῷ σπουδῆς περιῆν, ὡς καὶ πολλάκις ²⁷ τὸν κόσμον παραιεῖσθαι τῆς κεφαλῆς ²⁸, κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησάμενον ²⁹, καὶ πόνοις ἀνάλωσεν ³⁰, ἃ πρὸς ἡδονὰς ἀναλίσκου-
5 σιν ἕτεροι.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ θαυμάσαι τὸν Ἡσίο-
δον χρή ³¹ τραχεῖαν εἰπόντα τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν, τὴν
δὲ ἄκραν ῥαδίαν, τὴν αὐτὴν Ἰσοκράτει ³² γνώμην φιλο-
σοφήσαντα. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος ὁδὸν ἀπεφήνατο, Ἰσοκρά-
10 τῆς ῥίζαν ἐκάλεσεν, ἐν διαφόροις ὀνόμασι ³³ μίαν ἀμφό-
τεροι δηλοῦντες διάνοιαν.

tiore coenis. cfr. Herm. ad Vig. p. 717. Wyttenb. ad Plut. de Prof. Virt. p. 84. D. Schaef. Melet. crit. p. 57. 127. et 134. ad Dionys. de Comp. p. 170. Jacobs. ad Achill. T. IV. 19. 27 πολλάκις e Par. Mon. 2. recepi. Mon. 1. post κόσμον ponit. Vind. et edd. om. 28 Uno verbo, capillos. Fuit enim tam industrius, ut domi se includeret, rasa parte tantum capitis, ut neque prodire in publicum, neque ad se aliquem admittere posset, Suida et Plutarcho testibus. Quae Harbartus hic notavit ex Valerii lib. VIII. c. 7., huc nil faciunt. Scheff. Doxopat. in Hom. παραιεῖσθαι, quod explicat: ἦτοι γὰρ ἀπεκείρετο τὰς τρίχας τοῦ ἡμίσεος μέρους — — ἢ ὅτι τὸ κοσμεῖν τὴν κεφαλὴν παρελογίζετο καὶ ὡς οὐδὲν ἠγεῖτο. Vide de hac permutatione Jacobs. ad Achill. T. p. 952. 29 Edd. - Par. Mon. 2. Vind. ἠγησάμενος. Mon. 1. ἠγησάμενον. Doxopat. ἠγησάμενος. τῆς συντάξεως τοῦ λόγου δοτικὴν ἀπαιτούσης δόσιν, ἐν ᾗ τὸν κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησαμένῳ λήθη τῶν ἀντιγράφων αἰτιατικῇ σχεδὸν ἀπίσαις ταῖς βίβλοις ἐκτέθειται. 30 Vind. ἀνάλωσεν. 31 Mon. 2. Par. δεῖ. Apsin. p. 726. ἀλλ' ἀλυσιτελεῖς τοῦτό γε ἀλλὰ διεξελθεῖν δεῖ. Par. 1741. χρή. Joseph. bell. Jud. II. 16. 4. θεραπεύειν δέ, οὐκ ἐρεθίζειν δεῖ τὰς ἐξουσίας. Par. 1425. γὰρ, οὐκ ἐρ. χρή. ibid. τί δεῖ λέγειν ἠριόχους τε καὶ κόλχους. Cod. χρή. Eadem permutatio est apud Aristoph. Ran. 1019. 32 Mon. 2. Ἰσοκράτους. 33 Edd. Par. Monn. ὀνόμασιν. Vind.

Ἐπίλογος. Πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας³⁴ Ἰσοκράτην θαυμάζειν κάλλιστα περὶ τῆς παιδείας³⁵ φιλοσοφήσαντα.

Cap. IV.

Ὅρος Γνώμης.

3

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσει¹ κεφαλαιώδης, ἐπι-
τι προτρέπων, ἢ ἀποτρέπων. Τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν
ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντι-
κόν· καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεζευγμένον· καὶ² τὸ
μὲν πιθανόν, τὸ δὲ ἀληθές· τὸ δὲ ὑπερβολικόν. Καὶ⁵
προτρεπτικόν μὲν³, ὡς τὸ,

Χρὴ ξεῖνον⁴ παρέοντα⁵ φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀποτρεπτικόν δὲ, ὡς τὸ⁶,

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεῖν βουλευφόρον ἄνδρα.

Ἀποφαντικόν δὲ, ὡς τὸ, δεῖ δὴ⁷ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού- 10
των οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Καὶ ἀπλοῦν μὲν,
ὡς τὸ,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Συνεζευγμένον δὲ, ὡς τὸ,

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.

15

Πιῦσανόν δὲ, ὡς τὸ,

Τοιοῦτός⁸ ἐστὶν ἕκαστος, οἷσπερ ἤδεται⁹ ξυνών.

ὄνόμασι. 34 Edd. Monn. Vind. βλέποντα. Par. βλέποντας.

35 Vind. σοφίας.

1 Mon. 2. ἀποφάσει. Vind. ἀποφάσει. 2 Pro καὶ τὸ
μὲν Par. τὸ δέ. 3 Vind. μὲν ἐστι. 4 Hoc ex Odysseae Θ,
74. est desumptum sicut sequens ex Iliad. B, 61. et locus ter-
tius ex Iliad. M, 243., quartus iterum ex Odysseae B, 204., quin-
tus vero ex Odysseae Σ, 129. 5 Vind. παρέοντα μὲν φ. 6 τὸ
Par. constanter om. Port. ἀποφαντικόν δέ etiam Mon. 2. τὸ om.
7 ex prima Olynthiaca Demosthenis [p. 15.]. Scheff. 8 Est
Euripidis. Scheff. [Phœnic. Fragm. IX.]. 9 Doxop. τινές δέ

Ἀληθές δὲ, ὡς τὸ, οὐκ ἔστιν ¹⁰ εὐρεῖν βίον ἄλυπον οὐδε-
νί ¹¹. Ὑπερβολικὸν δὲ, ὡς τὸ,

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης· ἐργάσαιο δ' αὐ-
5 τὴν τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ, παραφρα-
στικῶ ¹², τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, πα-
ραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ. Διενή-
νοχε δὲ ἡ χρεία τῆς γνώμης, τῶ τὴν μὲν χρείαν εἶναι
ποτε καὶ ¹³ πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ λογικὴν, καὶ
10 τῶ τὴν ¹⁴ χρείαν δεῖσθαι προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπρο-
σώπως ἐκφέρεσθαι.

Γνώμη προτρεπτική.

Χρῆ ¹⁵ πενήνην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον
Ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτων.

15 Κατηγορεῖσθαι τὴν ποίησιν οὐκ ἀφῆκεν ὁ Θεόγνης,
ἀντὶ τῶν ¹⁶ μύθων ἀσκήσας παραίνεσιν ¹⁷. Ὅρων γὰρ
τοὺς ¹⁸ ποιητὰς τὸ μυθολογεῖν περὶ πολλοῦ ποιουμένους,
τοὺς μύθους ἀφείς ὑποθήκας ¹⁹, ὡς χρῆ ζῆν, ἐν ²⁰ τῶ

το εἶδεται διὰ διφθόγγου γράφουσιν, ὥστε σημαίνει τὸ φαίνεται.

10 Ex Herodoti l. VII. Scheff. 11 Mon. 2. ἐν οὐδενί.

12 Vind. addit καὶ τοῖς λοιποῖς omissis τῶ τῆς αἰτίας — ἐπιλόγῳ βραχεῖ. 13 καὶ Vind. om. 14 Mon. 1. τὴν μὲν χρ.

15 Theogn. Gnom. 173. 16 τῶν Edd. Mon. 1. Vind. om. re-

cepi ex Par. Mon. 2. 17 Quod alias est proprium philoso-

phorum, qui philosophiam dividunt in δογματικὴν καὶ παραινε-
τικὴν. Vide Senec. ep. 24. Scheff. 18 τοὺς et sq. τό Par.

et Mon. 2. om. in Par. τὸ manu superiori insertum est. 19

Quae eadem sunt cum paraenesibus, similiterque ad philoso-
phiam spectant proprie. Vide quae disserui de his in de Nat.

et Const. Philos. Pythagoricae c. 10. p. 88. Scheff. 20 ἐν

Par. om. Vind. Port. ad marg. Scheff. ἐν τῶ βίῳ. Scheff.

in notis: „Vetus Aldina, Coloniensis Soteris, Genevensis Cri-
spini, et Lipsiensis Labergi habent, ἐν τῶ μέτρῳ, quod primus

μέτρῳ συνήγαγεν, ἅμα τοῦ μέτρου τὴν χάριν τηρῶν ²¹, καὶ τῆς ὑποθήκης ἐπισφύρων τὸ κέρδος. Καὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἐπαινέσειε ²² τὸν Θεόγνιν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τὴν ²³ πενίαν ἐφιλοσόφησε ²⁴. Καὶ τί φησιν;

Παραφραστικόν. Ὁ πενία συζῶν, ἀγαπάτω ⁵ πεσεῖν ²⁵ ὡς ἄμεινον τοῦ βίου προαπελθεῖν, ἢ τὸν ἥλιον αἰσχύνῃς κτήσασθαι μάρτυρα. καὶ ἅ μὲν ἐφιλοσόφησε ²⁶, ταῦτα πάρεστι δὲ ἰδεῖν ὡς καλῶς.

Τὸ τῆς αἰτίας. Ὁ γὰρ πενία συζῶν πρῶτον μὲν ἐν παισὶν ὧν, ἀρετὴν οὐκ ἀσχεῖ ²⁷, προῖων δὲ εἰς ¹⁰ ἄνδρας, πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα· πρεσβεύων μὲν γὰρ τὴν πατρίδα χρημάτων προήσεται, δημηγορῶν δὲ πρὸς ἀργύριον φθέγγεται ²⁸, καὶ δικάζειν λαχῶν δωροδοκήσει ταῖς ψήφοις.

immutavit Fr. Portus. Sed recedit nimium haec mutatio a lectione veteri. Num scripsit Aphthonius ὑποθήκας, ὡς χρηζήν, εἰς ἐν τῷ μέρῳ [sic] συνήγαγεν? bene se habet vulgata, offendit comma post μέτρῳ positum a Porto. 21 Vind. πληρῶν.

⁰¹
22 Par. ἐπαινέση. Mon. 1. ἐπαινέσοι. Mon. 2. ἐπαινέση. Vind. ἐπαινέσαι. 23 Vind. τῆς πενίας. 24 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. v ephelk. omittunt. Sq. καὶ τί φησι Vind. om. 25 Nescio, quid hic asteriscus faciat. Veteres editiones sane non agnoscunt. Et solet noster etiam alias τὸ πίπτειν ita absolute ponere pro mori. Vide infr. p. 22. p. 50. et alibi. In Theognide non legas ista verba, quoniam sententiam Aphthonius tantummodo retinuit. Verba Theognidis sic habent:

Τεθνάναι, φίλε Κύρνε, πενιχρῷ βέλτερον ἀνδρὶ,

ἢ ζῶειν χαλεπῇ τειρόμενον πενήνῃ.

Mori, amice Cyrne, pauperi melius est viro, quam vivere afflictum paupertate dura. Scheff. Cod. Vind. Doxopatri habet πενῶν. 26 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. ἐφιλο-

σόφησε. 27 Mon. 1, ἀσκήσει. 28 Vind. φθέγγεται:

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Οὐ μὴν οἱ πενίας ἀπηλλαγμένοι τοιοῦτοι· παῖδες τε γὰρ ὄντες ἀσκοῦσι τὰ κάλλιστα, καὶ προϊόντες εἰς ἄνδρας πάντα δρῶσι περιφανῶς, χορηγοῦντες μὲν παρὰ τὰς ἑορτάς, ἐν δὲ ταῖς μάχαις²⁹ εἰς-
5 φέροντες.

Παραβολή. Ὡσπερ δὲ³⁰ οἱ δεσμῶ κατειλημμένοι δεινῶ, τὸν δεσμὸν ἔχουσι τοῦ ποιεῖν κώλυμα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ³¹ οἱ πενία συζῶντες τὴν ἀπορίαν τῆς παρρησίας³² ἐμποδῶν ἀπειλήφασιν³³.

10 Παραδείγματα. Σκόπει τὸν Ἴηρον, ὃς Ἰθάκης μὲν εἰς³⁴ ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις οὐ μετελάμβανεν ἄδειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶ τῆς ἐνδείας προσῆν, ὡς μεταθεῖναι τῇ πενία τὴν κλῆσιν. Ἀρναῖος³⁵

29 post μάχαις vellem comma poni, quoniam εἰσφέροντες absolute ponitur. Versio quoque non est bona. Debat sic formari: Nam in festivitibus quidem liberales sunt, belli vero tempore conferunt pecunias. Μάχην pro bello habes cum alibi, cum apud Herodianum l. VII. c. 2. Scheff. 30 Mon. 1. γάρ. 31 καὶ Vind. Par. om. 32 Vind. παρησίας. 33 Par. Vind. ἀπειλήφασιν. Monn. et edd. ἀπειλήφασιν. 34 Ald. Junt. μὲν εἰσεγένετο. sqq. edd. et codd. εἰς ἐγένετο. Par. ἐγγένητο. Dem. in Mid. p. 542. καὶ νῦν εἰς Ἀθηναίων — ἀπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει. p. 542. ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα εἶναι δεῖ. p. 545. τῶν πολλῶν εἰς. Plut. de discrim. adul. p. 60. C. εἰς τῶν κολάκων ἀναστάς ἔφη. Aporhth. p. 194. A. εἰς τῶν πλουσίων γεγωνῶς καὶ μακαρίων. Ael. V. H. 1. 34. τῶν βασιλικῶν δικαστῶν ἐποίησαν ἕνα. Julian. Caes. p. 312. A. εἰς εἶναι μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον. Ep. 40. p. 417. A. τῶν βασιλείων ὑπασπιστῶν εἰς. Long. p. 70. Vill. εἰς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν. Achill. T. 2, 15. τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι. 2, 16. ἐνὶ τῶν οἰκετῶν. 7, 1. ἕνα τῶν δεσμοτῶν. 8, 8. ὡς τῶν πολλῶν εἰς. cfr. Bergl. ad Alciph. I. 3. 35 Homerum vide Odys. Σ. 6. Scheff. Alia nominum mutatorum exempla invenies apud Eustath. in Odys. A. p. 1697. et Winckelm. ad Monum. ined. nr. 43.

γὰρ τὴν ἀρχὴν προκληθεὶς, Ἴρος μετωνομάζετο³⁶, τὴν ἐπονυμίαν ἐκ τοῦ διακονεῖν³⁷ κομισάμενος. Καὶ τί δεῖ τὸν Ἴρον εἰπεῖν; ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ὁ τῆς Ἰθάκης κρατῶν, ἐπειδὴ τῆς αὐτοῦ γῆς ἐπιβάς, πενίαν ἐσχηματίζετο³⁸, τῶν τῆς πενίας κακῶν μετελάμβανεν, οἴκοι βαλλόμενος, κακῶν τῶν θεραπευαίνιδων παροινούμενος. Οὕτω πενία καὶ μέχρι τοῦ δοκεῖν ἐστὶ χαλεπή.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ δὴ³⁹ θαυμάσαι τὸν Εὐριπίδην⁴⁰ μὲ δεῖ, κακὸν τὸ μὴ ἔχειν εἰπόντα, τὴν 4 δ' ⁴¹ εὐγένειαν ἀδύνατον εἶναι τὴν πενίαν μεταβαλεῖν⁴² 10

36 Ald. Junt. μπιονομ. 37 Solebat quippe nuncius ultro citroque mitti a civitatibus, Homero teste. Hinc Hesychius: Ἴρος, ἀπάγγελος. Ita enim recte ibi emendarunt. Phavorinus: Ἴρος κατὰ τὸν ποιητὴν κατὰ τὸ εἶρω, τὸ ἀπαγγέλλω. Adde caetera. Scheff. Suid. ἰρῶν· μηνύσας παρὰ Ὀμήρω. Hesych. ἰρῶ· ἐρῶ, λέγω. et sic Homerus:

Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,

Ὅννεκ' ἀπαγγέλλεσκε κίων, ὅτε πού τις ἀνώγοι.

Ad eandem etymologiam spectat Aristoph. Av. 1204. Ἴρις ταχεῖα. Πάραλος ἢ Σαλαμυλα; ubi Bergl. itaque addendus hic locus iis, quae Buttmannus in Lexilogo I. 54. de voce διάκονος disputavit. 38 Mon. 2. εὐσχηματ. 39 δὴ Par. om.

40 Locum ejus respexisse puto, qui habetur in Bellerophonte, laudaturque etiam Stobaeo serm. 94. verba sunt Aphthonii.

Scheff. 41 Par. δέ. 42 Vind. μεταλαβεῖν. Pausan. II. 16. 3. παραλαβὰν δὲ αὐτὸς τὴν ἐκείνου Μυκήνας κτίζει. Angel. παραβαλών. II. 28, 5. Κερύνην μὲν ὡς κατελάμβανεν ἀναιρεῖ βαλών. Angel. λαβών. III. 3, 6. παρέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα. Riccard. παρέλαβεν. ad marg. γρ. παρέβαλεν. III, 10, 2. τὸν μὲν κατὰ τὴν πορείαν ἐπέλαβεν ἡ μοῖρα. Angel. ἐπέβαλεν. 1), 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν ἐτόλμων οἱ Φωκεῖς. Riccard. καταλαβεῖν. ad marg. καταβαλεῖν. ut VI. 18, 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν πᾶσαν.

θεὸς ἦρα θεοῦ, καὶ θεὸς ἐδίωκεν ἄνθρωπον πόθος ὁμοίος, κἄν ¹¹ τὸ γένος διήλλαττε ¹². Ζηλοτυπῶν δὲ ὁ Ἄρης, τὸν Ἄδωνιν ἀνελεῖν ἐβούλετο ¹³, λύσιν ἔρωτος τὸν Ἀδώνιδος ἠγησάμενος θάνατον· καὶ πλήττει μὲν Ἄρης
 5 τὸν Ἄδωνιν· μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἡ θεὸς ἀμύνειν ἠ-
 πείγετο· καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβαλοῦσα τῷ ῥόδῳ ταῖς
 ἀκάνθαις προσέπταισε ¹⁴· καὶ τὸν μὲν ταρσὸν τοῦ ποδὸς
 περιπεύρεται, τὸ δὲ καταρρέῦσαν ¹⁵ αἷμα τοῦ τραύματος,
 τὴν τοῦ ῥόδου χροιάν εἰς τὴν οἰκείαν ὄψιν μετέθηκε ¹⁶
 10 καὶ τὸ ῥόδον τὴν ἀρχὴν λευκὸν γεγονὸς εἰς ὃ νῦν ὁράται
 μετῆλθε ¹⁷.

Cap. III.

Ὅρος χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστόχως ἐπί-
 τι πρόσωπον ἀναφέρουσα ¹· χρειώδης δὲ οὖσα, προσαγο-
 2 ρεῦεται χρεία. Τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ
 πρακτικόν· τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικόν μὲν τὸ τῷ λόγῳ

Port. ἐτύχανεν. Mon. 1. ἐτύχανε. 11 Exemplar Aldinum
 Par. ad marg. εἰ καί. 12 Ald. Junt. Port. διήλαττε. Vind.
 διήλλαττε. Par. Mon. 2. ἀντήλλαξε. 13 Par. Vind. Mon. 1.
 ἠβούλετο. 14 Ald. Junt. Port. προσέπταισεν. Mon. 1. 2. Par.
 προσέπταισε. Vind. προσέπαισε. 15 Ald. Junt. Port. καταρεῦ-
 σαν. Par. Mon. 1. Vind. καταρρέῦσαν. 16 Ald. Junt. μητέ-
 θεκεν. Port. Mon. 2. μετέθηκεν. Mon. 1. Par. Vind. μετέθηκε.
 Ad rem cfr. Procopii Gazaei ethopoeiam, ex cod. Par. 1638. a
 Boissonadio ad Marin. p. 76. editam: Σιωπῶ τὸ πάθος τῆ θεῆ
 χαριζόμενος, μὴ καὶ λυπήσω λέγων, καὶ μοι δεῖξῃ τὴν ἀγέλην ἀνέρα-
 στον· πλὴν αἵματι τῆς Ἀφροδίτης τὸ ῥόδον ἡμῖν ἠρυθραίνετο. 17
 Ald. Junt. Port. Mon. 2. μετῆλθε. Vind. Par. Mon. 1. μετῆλθεν.

1 Vind. φέρουσα. Mon. 1. ἀναφέρουσα. de hac constru-
 ctione apte quaedam notantur a Schol. no. IV. codicis Vati-

δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν· οἷον Πλάτων² τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι³ καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πρᾶξι⁴ σημαῖνον· οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, πόσος⁵ ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος, βραχὺ τι φανείς, ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θεῶν ποιούμενος· μι-⁵ κτὸν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἐωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισεν, ἐπειπὼν⁶, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις; Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς χρείας· ἐργάσαιο δὲ αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰ-¹⁰ τίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

Χρεία λογική.

Ἰσοκράτης τῆς παιδείας τὴν ρίζαν πικρὰν ἔφη⁷, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς.

15

Θαυμάσαι⁸ δίκαιον Ἰσοκράτην τῆς τέχνης, ὅς ὄνομα αὐτῇ κατεφάνη λαμπρότατον, καὶ ὅση⁹ τις ἦν, ἀσκῶν ἐπεδείξατο, καὶ κηρύττει τὴν τέχνην, οὐκ αὐτὸς ἐκ ταύτης κεκήρυκται. Ὅσα μὲν τοίνυν ἢ βασιλεῦσι νομοθετῶν, ἢ παραινῶν τοῖς¹⁰ καθ' ἕκαστον, τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ²⁰ πεποίηκε βίον, μακρὸν ἂν εἴη διεξελθεῖν, ἀλλ' ὅσα¹¹ περὶ τῆς παιδείας ἐφιλοσόφησεν.

cani 108. 2 Vind. ὁ Πλάτ. 3 Vind. Mon. 1. ἰδρῶσι. 4

Puto nostrum scripsisse πρᾶξι [sic] sicut supra τῶ λόγῳ. Ceterum hoc genus Fabius videtur timide, ac ex mente magis aliorum, quam sua inter chrias numerare Lib. I. c. 9. Et sane multa ipse aliter habet, etiam in caeteris. Sed Aphthonii simpliciora et evidentiora sunt. Scheff. 5 Vind. ὅσος.

6 Mon. 1. εἰπὼν. 7 Par. ἔφη πικρὰν. Mon. 1. τὴν μὲν ρίζαν ἔφη πικρὰν. 8 Ald. θαυμάσαι. 9 Doxopat. in Homil. γράφεται δὲ καὶ ὡς ἥτις ἦν. 10 Mon. 2. τῆς. 11 Vind. οἷα.

Scheff.: „Hic quidem aliquid ad sententiam deest, nec sequentia recte videntur ab initio se habere: videant qui codices

Παραφραστικόν. Ὁ παιδείας, φησὶν¹², ἐρῶν, πόνων μὲν ἄρχεται, πόνων δὲ ὅμως τελευτώντων εἰς ὄνησιν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε¹³ ταῦτα, τοῖς δὲ ἐφεξῆς¹⁴ θαυμασόμεθα.

5 Τὸ τῆς αἰτίας. Οἱ γὰρ παιδείας ἐρῶντες τοῖς τῆς παιδείας ἡγεμόσι συνεξετάζονται, παρ' οἷς καὶ τὸ προσελθεῖν φοβερόν, καὶ τὸ διαλιπεῖν ἀμαθέστατον. Φόβος αἰεὶ τοῖς παισὶ περιγίνεται, καὶ παροῦσι καὶ μέλλουσι· διδασκάλους¹⁵ παιδαγωγοὶ διαδέχονται, φοβεροὶ μὲν
 10 ἰδεῖν, αἰκίζόμενοι δὲ φοβερώτεροι¹⁶. φθάνει τὴν πείραν τὸ δέος, καὶ διαδέχεται τὸ δέος ἢ κόλασις· καὶ τὰ μὲν ἀμαρτήματα τῶν παιδῶν μετέρχονται· οἰκεῖα¹⁷ δὲ τὰ κατορθώματα κρίνουσι¹⁸. Τῶν παιδαγωγῶν οἱ πατέρες εἰσὶ χαλεπώτεροι, τὰς ὁδοὺς ἀνακρίνοντες, προσελθεῖν ἐπι-
 15 τάττοντες¹⁹, καὶ τὴν ἀγορὰν ὑποπτεύοντες· κἂν δέη κο-
 λάζειν

habent MSS“. Nihil addunt codices: supplendum videtur ex praecedentibus: ταῦτα διεξελθέον. 12 φησὶν ex Vind. recepi. 13 Edd. ἐφιλοσόφησεν. Mon. 1. 2. ἐφιλοσόφησε, ταῦτα τοῖςδε [Mon. 1. τοῖςδ'] ἐφεξῆς θ. etiam Vind. ἐφιλοσόφησε. 14 Par. ἐξῆς. 15. Differunt enim: illi quippe pueros erudiebant in litteris ac disciplinis, latineque dicebantur Magistri, hi sequebantur eos in viis, informabant mores ipsorum, et custodiebant vitam. Vide Plautum in Bacchidibus. Scheff. 16 Mon. 2. φοβερότεροι. 17 Vind. ὡς οἰκεῖα: vide ad Theon. c. 1. fine. 18 Edd. Par. Mon. 1. κρίνουσιν. Mon. 2. Vind. κρίνουσι. 19 Edd. ἀναγκάζοντες. Codd. ἐπιτάττοντες. Vind. προσελθεῖν ἐπιτ. Scheff.: „Locus obscurus est: idéo Harbartus, Agricola et alii negative reddiderunt, vetantes in publicum progredi, vel ut Catanaeus, imperando ad se propius accedere, quasi negatio desideretur. Verum puto recte scripturam se habere, hancque sententiam esse, jubere quidem prodire in publicum, ut ad ludum literarium, ad gymnasium, et id genus, sed in forum nolle venire, propter turbam malorum

λάζεν, ἀγνοοῦσι τὴν φύσιν ἀλλ' ἐν τούτοις ὧν ὁ παῖς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν ἀρετῇ περιστέφεται

Ἐκ τῶν ἐναντίου. Εἰ δέ τις ταῦτα φοβούμενος φύγοι²⁰ μὲν τοὺς διδασκάλους, ἀποδράσει²¹ δὲ τοὺς πατέρας, τοὺς δὲ παιδαγωγούς ἀποστραφείη, παντελῶς τῶν λόγων ἐστέρηται, καὶ μετὰ τοῦ δέους²² καὶ τοὺς λόγους ἀφήρηται. Ταῦτα δὴ πάντα τὴν Ἰσοκράτους ἔπεισε²³ γνώμην, πικρὰν ὀνομάσαι τῆς παιδείας τὴν ῥίζαν.

Παραβολή. Ὡσπερ γὰρ οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι πόνῳ μὲν τῇ γῆι τὰ σπέρματα²⁴ καταβάλλουσι, τοὺς δὲ¹⁰ καρποὺς ἡδονῇ μείζονι συγκομίζονται²⁵, τὸν αὐτὸν οἱ παιδείας ἀντιποιούμενοι τρόπον, πόνῳ τὴν εἰς ἔπειτα δόξαν εἰλήφασιν.

Παραδείγματα. Τὸν Δημοσθένους ὄρα μοι βίον, παντὸς μὲν ὄντα φιλοπονώτερον²⁶ ῥήτορος, γεγνονότα δὲ¹⁵

et hominum et exemplorum, longe ibi majorem, quam alibi per urbem“. 20 Par. Mon. 1. 2. φύγη. Vind. φεύγει. 21 Par. Vind. Mon. 2. ἀποδράσει. 22 Par. Mon. 2. Vind. καὶ om. Cfr. anonymum proëtam περὶ γραμματικῆς editum a Boisson. Anecd. Vol. II. p. 352.:

Ὁ σοφιστὴς δ' Ἀφθόνιος περὶ νωθῶν εἰρήκει,

Ὡς πρὸς τῷ φόβῳ μὴ παθεῖν ἀφηρῆνται τῶν λόγων.

23 Ald. Junt. Mon. 1. ἔπεισεν. Par. Mon. 2. Vind. ἔπεισε.

24 Mon. 1. καταβάλλουσι τὰ σπέρματα. 25 Edd. Mon. 1. ἡδ. συγκομίζονται μείζονι. Par. Vind. Mon. 2. μείζ. συγκομ., tum Vind. τὸν αὐτὸν τρόπον. 26 Βραχυλόγως pro φιλοπονώτερον τοῦ βίου παντὸς ῥήτορος. ut Dionys. Hal. Ep. ad Cn. Pomp. I. 10. ἀλλὰ καὶ κράτιστον τῶν τότε ῥητόρων ἕτερον αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρω συντάξατο λόγον. ubi Krüger. Eur. Cycl. 352. Κρείσσονας Ἰλίου πόνους. Pind. Ol. I. 6. μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον αὐδάσομεν. ubi Bökh. Xen. Cyrop. VI. 1. 50. ἐπειράτο συντελεῖν αὐτῷ εἰς τὰ ἑκατὸν ἄρματα — ὅμοια ἐκείνῳ i. e. τοῖς ἐκείνου. ut 2. 7. ὅμοια τοῖς Κέρου. III. 3. 41. χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔπιμον τῶν προσιατῶν. Horat. Od. 2. 14. mero pontificum po-

παντός εὐκλεέστερον· καὶ γὰρ τοσοῦτον αὐτῷ σπουδῆς περιῆν, ὡς καὶ πολλάκις²⁷ τὸν κόσμον παραιεῖσθαι τῆς κεφαλῆς²⁸, κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησάμενον²⁹, καὶ πόνοις ἀνάλωσεν³⁰, ἃ πρὸς ἡδονὰς ἀναλίσκουσιν ἕτεροι.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ θαυμάσαι τὸν Ἡσίοδον χρῆ³¹ τραχεῖαν εἰπόντα τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν, τὴν δὲ ἄκραν ῥαδίαν, τὴν αὐτὴν Ἰσοκράτει³² γνώμην φιλοσοφήσαντα. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος ὁδὸν ἀπεφήνατο, Ἰσοκράτης ῥίζαν ἐκάλεσεν, ἐν διαφόροις ὀνόμασι³³ μίαν ἀμφότεροι δηλοῦντες διάνοιαν.

tiore coenis. cfr. Herm. ad Vig. p. 717. Wyttenb. ad Plut. de Prof. Virt. p. 84. D. Schaef. Melet. crit. p. 57. 127. et 134. ad Dionys. de Comp. p. 170. Jacobs. ad Achill. T. IV. 19. 27 πολλάκις e Par. Mon. 2. recepi. Mon. 1. post κόσμον ponit. Vind. et edd. om. 28 Uno verbo, capillos. Fuit enim tam industrius, ut domi se includeret, rasa parte tantum capitis, ut neque prodire in publicum, neque ad se aliquem admittere posset, Suida et Plutarcho testibus. Quae Harbartus hic notavit ex Valerii lib. VIII. c. 7., huc nil faciunt. Scheff. Doxopat. in Hom. παραιεῖσθαι, quod explicat: ἦτοι γὰρ ἀπεκείρετο τὰς τρίχας τοῦ ἡμίσεος μέρους — — ἢ ὅτι τὸ κοσμεῖν τὴν κεφαλὴν παρελογίζετο καὶ ὡς οὐδὲν ἠγεῖτο. Vide de hac permutatione Jacobs. ad Achill. T. p. 952. 29 Edd. - Par. Mon. 2. Vind. ἠγησάμενος. Mon. 1. ἠγησάμενον. Doxopat. ἠγησάμενος. τῆς συντάξεως τοῦ λόγου δοτικὴν ἀπαιτούσης δόσιν, ἢ τὸν κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησαμένῳ λήθη τῶν ἀντιγράφων αἰτιατικῇ σχεδὸν ἀπάσαις ταῖς βίβλοις ἐκτέθειται. 30 Vind. ἀνίλωσεν. 31 Mon. 2. Par. δεῖ. Apsin. p. 726. ἀλλ' ἄλυσιτελὲς τοῦτό γε ἀλλὰ διεξελθεῖν δεῖ. Par. 1741. χρῆ. Joseph. bell. Jud. II. 16. 4. θεραπεύειν δὲ, οὐκ ἐρεθίζειν δεῖ τὰς ἐξουσίας. Par. 1425. γὰρ, οὐκ ἐρ. χρῆ. ibid. τί δεῖ λέγειν ἠνιόχους τε καὶ κόλχους. Cod. χρῆ. Eadem permutatio est apud Aristoph. Ran. 1019. 32 Mon. 2. Ἰσοκράτους. 33 Edd. Par. Monn. ὀνόμασιν. Vind.

Ἐπίλογος. Πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας³⁴ Ἰσοκράτην θαυμάζειν κάλλιστα περὶ τῆς παιδείας³⁵ φιλοσοφήσαντα.

Cap. IV.

Ὅρος Γνώμης.

3

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσεσι¹ κεφαλαιώδης, ἐπιτι προτρέπων, ἢ ἀποτρέπων. Τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν· καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεζευγμένον· καὶ² τὸ μὲν πιθανόν, τὸ δὲ ἀληθές· τὸ δὲ ὑπερβολικόν. Καὶ⁵ προτρεπτικόν μὲν³, ὡς τὸ,

Χρὴ ξεῖνον⁴ παρέοντα⁵ φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀποτρεπτικόν δὲ, ὡς τὸ⁶,

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδεῖν βουληφόρον ἄνδρα.
Ἀποφαντικόν δὲ, ὡς τὸ, δεῖ δὴ⁷ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού-¹⁰
των οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Καὶ ἀπλοῦν μὲν,
ὡς τὸ,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
Συνεζευγμένον δὲ, ὡς τὸ,

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.¹⁵
Πιθανόν δὲ, ὡς τὸ,
Τοιοῦτός⁸ ἐστὶν ἕκαστος, οἷσπερ ἦδεται⁹ ξυνών.

ὀνόμασι. 34 Edd. Monn. Vind. βλέποντα. Par. βλέποντας.

35 Vind. σοφίας.

1 Mon. 2. ἀποφύσει. Vind. ἀποφάσει. 2 Pro καὶ τὸ μὲν Par. τὸ δέ. 3 Vind. μὲν ἐστι. 4 Hoc ex Odysseae Θ, 74. est desumptum sicut sequens ex Iliad. B, 61. et locus tertius ex Iliad. M, 243., quartus iterum ex Odys. B, 204., quintus vero ex Odys. Σ, 129. 5 Vind. παρέοντα μὲν φ. 6 τὸ Par. constanter om. Port. ἀποφαντικόν δέ etiam Mon. 2. τὸ om. 7 ex prima Olynthiaca Demosthenis [p. 15.]. Scheff. 8 Est Euripidis. Scheff. [Phœnic. Fragm. IX.]. 9 Doxor. τινές δέ 5..

Ἀληθές δέ, ὡς τὸ, οὐκ ἔστιν¹⁰ εὐρεῖν βίον ἄλυπον οὐδε-
νί¹¹. Ὑπερβολικὸν δέ, ὡς τὸ,

Οὐδέν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης· ἐργάσαιο δ' αὐ-
5 τὴν τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ, παραφρα-
στικῶ¹², τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῇ, πα-
ραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ. Διενή-
νοχε δέ ἡ χρεία τῆς γνώμης, τῶ τὴν μὲν χρείαν εἶναί
ποτε καὶ¹³ πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ λογικὴν, καὶ
10 τῶ τὴν¹⁴ χρείαν δεῖσθαι προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπρο-
σώπως ἐκφέρεσθαι.

Γνώμη προτρεπτική.

Χρῆ¹⁵ πενήνην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακῆτεα πόντον
ῤιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

15 Κατηγορεῖσθαι τὴν ποιήσιν οὐκ ἀφῆκεν ὁ Θεόγνις,
ἀντὶ τῶν¹⁶ μύθων ἀσκήσας παραινέσιν¹⁷. Ὅρων γὰρ
τοὺς¹⁸ ποιητὰς τὸ μυθολογεῖν περὶ πολλοῦ ποιουμένους,
τοὺς μύθους ἀφείς ὑποθήκας¹⁹, ὡς χρῆ ζῆν, ἐν²⁰ τῶ

το εἶδεται διὰ διφθόγγου γράφουσιν, ὥστε σημαίνει τὸ φαίνεται.

10 Ex Herodoti l. VII. Scheff. 11 Mon. 2. ἐν οὐδενί.

12 Vind. addit καὶ τοῖς λοιποῖς omissis τῶ τῆς αἰτίας — ἐπιλόγῳ βραχεῖ. 13 καὶ Vind. om. 14 Mon. 1. τὴν μὲν χρ.

15 Theogn. Gnom. 173. 16 τῶν Edd. Mon. 1. Vind. om. re-

cepi ex Par. Mon. 2. 17 Quod alias est proprium philoso-

phorum, qui philosophiam dividunt in δογματικὴν καὶ παραινε-
τικὴν. Vide Senec. ep. 24. Scheff. 18 τοὺς et sq. τό Par.

et Mon. 2. om. in Par. τὸ manu seriori insertum est. 19

Quae eadem sunt cum paraenesibus, similiterque ad philoso-

phiam spectant proprie. Vide quae disserui de his in de Nat.

et Const. Philos. Pythagoricae c. 10. p. 88. Scheff. 20 ἐν

Par. om. Vind. Port. ad marg. Scheff. ἐν τῶ βίῳ. Scheff.

in notis: „Vetus Aldina, Coloniensis Soteris, Genevensis Cri-

spini, et Lipsiensis Labergi habent, ἐν τῶ μέτρῳ, quod primus

μέτρῳ συνήγαγεν, ἅμα τοῦ μέτρου τὴν χάριν τηρῶν ²¹, καὶ τῆς ὑποθήκης ἐπειςφύρων τὸ κέρδος. Καὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἐπαινέσειε ²² τὸν Θεόγνιν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τὴν ²³ πενίαν ἐφιλοσόφησε²⁴. Καὶ τί φησιν;

Παραφραστικόν. Ὁ πενία συζῶν, ἀγαπάτω ⁵ πεσεῖν ²⁵ ὡς ἄμεινον τοῦ βίου προαπελθεῖν, ἢ τὸν ἥλιον αἰσχύνῃς κτήσασθαι μάρτυρα. καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε²⁶, ταῦτα πάρεστι δὲ ἰδεῖν ὡς καλῶς.

Τὸ τῆς αἰτίας. Ὁ γὰρ πενία συζῶν πρῶτον μὲν ἐν παισὶν ὧν, ἀρετὴν οὐκ ἀσχεῖ²⁷, προῖων δὲ εἰς ¹⁰ ἄνδρας, πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα· πρεσβεύων μὲν γὰρ τὴν πατρίδα χρημάτων προήσεται, δημηγορῶν δὲ πρὸς ἀργύριον φθέγγεται²⁸, καὶ δικάζειν λαχῶν δωροδοκήσει ταῖς ψήφοις.

immutavit Fr. Portus. Sed recedit nimium haec mutatio a lectione veteri. Num scripsit Aphthonius ὑποθήκας, ὡς χρῆ ξῆν, εἰς ἐν τῷ μέτρῳ [sic] συνήγαγεν? bene se habet vulgata, offendit comma post μέτρῳ positum a Porto. 21 Vind. πληρῶν.

⁰⁴
22 Par. ἐπαινέση. Mon. 1. ἐπαινέσοι. Mon. 2. ἐπαινέση. Vind. ἐπαινέσαι. 23 Vind. τῆς πενίας. 24 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. v ephelk. omittunt. Sq. καὶ τί φησι Vind. om. 25 Nescio, quid hic asteriscus faciat. Veteres editiones sane non agnoscunt. Et solet noster etiam alias τὸ πίπτειν ita absolute ponere pro mori. Vide infr. p. 22. p. 50. et alibi. In Theognide non legas ista verba, quoniam sententiam Aphthonius tantummodo retinuit. Verba Theognidis sic habent:

Τεθνήναι, φίλε Κύρνε, πενιχρῶ βέλτερον ἀνδρὶ,

ἢ ζῶειν χαλεπῇ τειρόμενον πενήη.

Mori, amice Cyrne, pauperi melius est viro, quam vivere afflictum paupertate dura. Scheff. Cod. Vind. Doxopatri habet πενῶν. 26 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. ἐφιλο-

σόφησε. 27 Mon. 1. ἀσκήσει. 28 Vind. φθέγγεται.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Οὐ μὴν οἱ πενίας ἀπηλλαγμένοι τοιοῦτοι· παῖδες τε γὰρ ὄντες ἀσκοῦσι τὰ κάλλιστα, καὶ προϊόντες εἰς ἄνδρας πάντα δρῶσι περιφανῶς, χορηγοῦντες μὲν παρὰ τὰς ἑορτάς, ἐν δὲ ταῖς μάχαις²⁹ εἰσφέροντες.

Παραβολή. Ὡσπερ δὲ³⁰ οἱ δεσμῶ κατεῖλημμένοι δεινῶ, τὸν δεσμὸν ἔχουσι τοῦ ποιεῖν κώλυμα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ³¹ οἱ πενία συζῶντες τὴν ἀπορίαν τῆς παρόρησίας³² ἐμποδῶν ἀπειλήφασιν³³.

10 Παραδείγματα. Σκόπει τὸν Ἴρον, ὃς Ἰθάκης μὲν εἰς³⁴ ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις οὐ μετελάμβανε ἀδειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶ τῆς ἐνδείας προσῆν, ὡς μεταθεῖναι τῇ πενία τὴν κλῆσιν. Ἄρναϊος³⁵

29 post μάχαις vellem comma poni, quoniam εισφέροντες absolute ponitur. Versio quoque non est bona. Debebat sic formari: Nam in festivitibus quidem liberales sunt, belli vero tempore conferunt pecunias. Μάχην pro bello habes cum alibi, cum apud Herodianum l. VII. c. 2. Scheff. 30 Mon. 1. γάρ. 31 καὶ Vind. Par. om. 32 Vind. παρησίας. 33 Par. Vind. ἀπειλήφασιν. Monn. et edd. ἀπειλήφασιν. 34 Ald. Junt. μὲν εἰσεγένετο. sqq. edd. et codd. εἰς ἐγένετο. Par. ἐγγένητο. Dem. in Mid. p. 542. καὶ νῦν εἰς Ἀθηναίων — ἀπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει. p. 542. ἄτιμον Ἀθηναίων ἓνα εἶναι δεῖ. p. 545. τῶν πολλῶν εἰς. Plut. de discrim. adul. p. 60. C. εἰς τῶν κολάκων ἀναστάς ἔφη. Apophth. p. 194. A. εἰς τῶν πλουσίων γεγονῶς καὶ μακαρίων. Ael. V. H. 1. 34. τῶν βασιλικῶν δικαστῶν ἐποίησαν ἓνα. Julian. Caes. p. 312. A. εἰς εἶναι μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον. Ep. 40. p. 417. A. τῶν βασιλείων ὑπασπιστῶν εἰς. Long. p. 70. Vill. εἰς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν. Achill. T. 2, 15. τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι. 2, 16. ἐνὶ τῶν οἰκετῶν. 7, 1. ἓνα τῶν δεσμωτῶν. 8, 8. ὡς τῶν πολλῶν εἰς. cfr. Bergl. ad Alciph. I. 3. 35 Homerum vide Odys. Σ. 6. Scheff. Alia nominum mutatorum exempla invenies apud Eustath. in Odys. A. p. 1697. et Winckelm. ad Monum. ined. nr. 43.

γὰρ τὴν ἀρχὴν προκληθεὶς, Ἴρος μετωνομάζετο³⁶, τὴν ἐπονυμίαν ἐκ τοῦ διακονεῖν³⁷ κομισάμενος. Καὶ τί δεῖ τὸν Ἴρον εἰπεῖν; ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ὁ τῆς Ἰθάκης κρατῶν, ἐπειδὴ τῆς αὐτοῦ γῆς ἐπιβὰς, πενίαν ἐσχηματίζετο³⁸, τῶν τῆς πενίας κακῶν μετελάμβανεν, οἴκοι βαλλόμενος, κακῶν τῶν θεραπευαίνιδων παροινούμενος. Οὕτω πενία καὶ μέχρι τοῦ δοκεῖν ἐστὶ χαλεπή.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ δὴ³⁹ θαυμάσαι τὸν Εὐριπίδην⁴⁰ μὲ δεῖ, κακὸν τὸ μὴ ἔχειν εἰπόντα, τὴν δ' ⁴¹ εὐγένειαν ἀδύνατον εἶναι τὴν πενίαν μεταβαλεῖν⁴² 10

36 Ald. Junt. μετονομ. 37 Solebat quippe nuncius ultro citroque mitti a civitatibus, Homero teste, Hinc Hesychius: Ἴρος, ἀπάγγελος. Ita enim recte ibi emendarunt. Phavorinus: Ἴρος κατὰ τὸν ποιητὴν κατὰ τὸ εἶρω, τὸ ἀπαγγέλλω. Adde caetera. Scheff. Suid. ἰρῶν· μηνύσας παρὰ Ὀμήρω. Hesych. ἰρῶ· ἐρᾶ, λέγω. et sic Homerus:

Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,

ὄννεκ' ἀπαγγέλλεσκε κίων, ὅτε πού τις ἀνώγοι.

Ad eandem etymologiam spectat Aristoph. Av. 1204. Ἴρις ταχεῖα. Πύραλος ἢ Σαλαμνία; ubi Bergl. itaque addendus hic locus iis, quae Buttmannus in Lexilogo I. 54. de voce διάκονος disputavit. 38 Mon. 2. εὐσχηματ. 39 δὴ Par. om.

40 Locum ejus respexisse puto, qui habetur in Bellerophonte, laudaturque etiam Stobaeo serm. 94. verba sunt Aphthonii.

Scheff. 41 Par. δέ. 42 Vind. μεταλαβεῖν. Pausan. II. 16. 3. παραλαβὰν δὲ αὐτὸς τὴν ἐκείνου Μυκῆνας κτίζει. Angel. παραβαλεῖν. II. 28, 5. Κερύνην μὲν ὡς κατελάμβανεν ἀναιρεῖ βαλῶν. Angel. λαβῶν. III. 3, 6. παρέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα. Riccard. παρέλαβεν. ad marg. γρ. παρέβαλεν. III, 10, 2. τὸν μὲν κατὰ τὴν πορείαν ἐπέλαβεν ἡ μοῖρα. Angel. ἐπέβαλεν. 1), 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν ἐτόλμων οἱ Φωκεῖς. Riccard. καταλαβεῖν. ad marg. καταβαλεῖν. ut VI. 18, 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν πᾶσαν.

Ἐπίλογος. Ὡστε πῶς ἔνεστι κατ' ἀξίαν θαυμάσαι τὸν Θεόγνιν, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα⁴³;

Cap. V.

Ὅρος Ἀνασκευῆς.

5 Ἀνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. Ἀνασκευαστέον δὲ τὰ μήτε λίαν σαφῆ, μήτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσῃν ἔχει τὴν¹ τάξιν. Δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων διαβολὴν· εἶτα ἐπιθεῖναι² τὴν τοῦ πράγματος
10 ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίοις χρήσασθαι τοῖςδε· πρῶτον μὲν ἀσαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ³ πρὸς τούτῳ³ καὶ ἀδυνάτῳ, καὶ ἀνακολούθῳ, καὶ ἀπρεπεῖ· καὶ⁴ τελευταῖον ἐπενεγκεῖν⁵ τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν⁶ ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς τέχνης ἰσχύν.

15 Ἀνασκευὴ, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Λάφνην.

Ἐκ⁷ τῆς τῶν φησάντων διαβολῆς. Ποιηταῖς μὲν ἀντερεῖν ἄλογον, αὐτοὶ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιλέγειν

Angel. καταλαβεῖν. 43 Ald. Junt. φιλοσοφίσαντα. Doxop. in Homil. ἄνω μὲν εἶπε, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε· νῦν δὲ περὶ τῆς πενίας τοιαῦτα φιλοσοφήσαντα, ἢ κατὰ διάφορον διαλέκτων συνήθειαν, ὡς τινες εἶπον, τοῦτο ἐποίησε. Τὸ μὲν γὰρ, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα τῆς κοινῆς φασιν εἶναι διαλέκτου· τὸ δὲ, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, τῆς Ἰάδος. Ἰστίον μέντοι, ὅτι ἐν τισὶ τῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, κεῖται.

1 τὴν Edd. Vind. om. recepi ex Monn. Par. 2 Ald. Junt. Mon. 2. ἐπιθεῖναι. 3 Vind. Mon. 1. τούτοις, omisso sq. καί. 4 καὶ edd. Vind. Mon. 2. om. recepi ex Mon. 1. Par. 5 Mon. 2. ἐπέγειν. sq. τό Mon. 2. et Par. om. 6 ἐν Par. Mon. 2. om. 7 ἐκ τῆς τ. φ. διαβ. Mon. 1. om. Vind. ἢ τῶν

ἐπαίρουσιν, εἰς θεοὺς πρότεροι⁸ λογοποιοῦντες τοιαῦτα. Πῶς οὖν οὐκ ἄλογον, θεῶν μὲν αὐτοὺς μηδένα ποιήσασθαι λόγον, ἡμᾶς δὲ λόγον ἔχειν τῶν ποιητῶν; πάντων μὲν οὖν ἤλγουν ἐγὼ προπηλακιζομένων θεῶν, Ἀπόλλωνος δὲ μᾶλλον⁹, ὃν ἡγεμόνα τῆς οἰκείας αὐτοὶ πεποι- 5
νται τέχνης. Οἷα γὰρ περὶ τῆς Ἀπόλλωνος μεμυθολογήκασι¹⁰ Δάφνης.

Ἐκθεσις. Δάφνη, φασὶ¹¹, γῆς¹² προῆλιθε καὶ Λάδωνος· καὶ τὴν ὄψιν τῶν πολλῶν διαφέρουσα, ἐραστήν ἑαυτῆς¹³ ἐποίητο τὸν Πύθιον· ὁ δὲ ἐρῶν μὲν ἐ- 10
δίωκε¹⁴, διώκων δὲ οὐχ ἤρει, ἀλλ' ἡ γῆ τὴν παῖδα δεξαμένη, ἄνθος¹⁵ ὁμώνυμον τῆς κόρης¹⁶ ἀνέδωκε· καὶ μεταβεβλημένην ἐστεφανώσατο, καὶ τὸ φυτὸν στέφανος εἰς τρίποδα¹⁷ τὸν Πύθιον διὰ πόθον τὸν ἐπὶ τῇ¹⁸ κό-
ρη θνητῇ προτιθέμενος, καὶ τὸ βλάστημα γνώρισμα¹⁹ 15

οι
φησ. διαβολή. 8 Par. πρότερον. 9 Credebatur enim facultatem vaticinandi eis inspirare. vide Platonem in Phaedro. Atque hinc implorant opem ejus passim, ut est obviam. Scheff. 10 Edd. Vind. μεμυθολογήκασιν. Monn. Par. v ephelk. om. 11 Edd. Par. Vind. φησί. Monn. et margo exemplaris Par. φασί. frequens permutatio: Pausan. II. 35. 2. τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώτοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαία. Angel. φασί. cfr. Courier ad Luc. Asin. p. 230. Boisson. ad Marin. p. 142. et 149. 12 Mallem Γῆς, littera majuscula, propter imperitiores. Vide Palaephatum. Scheff. 13 ἑαυτῆς ex Vind. recepi. 14 Edd. Vind. Mon. 1. ἐδίωκεν. Mon. 1. Par. ἐδίωκε. 15 Vertunt florem. At fuit arbor laurus, ut ex fabula est certum. Itaque mox reddit per φυτόν, et dein per δένδρον. Quare observandum, ἄνθος etiam de arbore usurpari. Scheff. 16 Port. ad marg. γρ. τῇ κόρη. 17 Vind. Par. Mon. 1. εἰς Πύθιον τὸν τρίπ. 18 τῇ ex Par. recepi. 19 Quoniam coronabantur olim lauro. v. Vossium Artis Poët. c. X. 2. Scheff.

ποιεῖται τῆς τέχνης· καὶ ἃ μὲν μεμυθολογήκασι²⁰, τὰ-
δε· πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς²¹.

Ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς. Δάφνη Λάδωνος προῆλθε καὶ
γῆς· τίνα τοῦ γένους ἔχουσα πίστιν; ἢ μὲν γὰρ ἄνθρωπος,
5 οἱ δὲ φύσιν ἄλλην²² παρὰ ταύτην ἐκτήσαντο; πῶς δὲ ὁ
Λάδων συνάπτεται τῇ²³ γῆ, ἐπικλύζων τοῖς ὕδασιν; οὐ-
κοῦν ἅπαντες οἱ ποταμοὶ, γῆς ἄνδρες ἐπονομάζονται²⁴,
πάντες γὰρ αὐτὴν ἐπικλύζουσιν· εἰ δὲ ποταμοῦ προελήλυ-
θεν ἄνθρωπος, ἄρα²⁵ καὶ ποταμόν ἐστιν ἐξ ἀνθρώπων
10 προελθεῖν, διαδοχαὶ²⁶ γὰρ δηλοῦσι τοὺς φύσαντας· τί
δὲ²⁷ γάμον ποταμοῦ τε καὶ γῆς ὀνομάζουσι²⁸; τῶν αἰ-
σθανομένων²⁹ ὑμέναιος, ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων οὐ
πέφυκεν ἢ τοίνυν τὴν Δάφνην λογιστέον ἐν ρεύμασιν, ἢ
τὸν Λάδωνα θετέον εἰς ἄνθρωπον³⁰.

15 Ἐκ τοῦ ἀδυνάτου. Ἄλλ' ἦτω³¹, συγκεχωρή-
σθω³² τοῖς ποιηταῖς γενέσθαι τὴν Δάφνην γῆς τε καὶ
Λάδωνος· ἢ παῖς τεχθεῖσα παρὰ τίσιν ἐτρέφετο; καὶν

20 Par. Mon. 1. μυθολογοῦσι. 21 Vind. ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Par.
Mon. 2. om. 22 Cum mater Terra sit, pater vero Ladon
fluvius. Vide Palaephatum supra dicto loco. Ladonis fluvii
meminerunt Strabo, Plinius, alii. Scheff. 23 τῇ Par. om.
24 Ald. Junt. ἐπανομάζ. Port. Par. Mon. 2. ἐπωνομ. Mon. 1. ἐπονομ.
Vind. ἀπονομ. 25 Vind. ὄρα καὶ ποταμόν ἐξ ἀνθρ. ἐλθεῖν. Mon. 2.
ἔστιν ἐλθεῖν. Mon. 1. ἔστι προελθεῖν. Ald. ἐξ ἐνῶν προελθεῖν.
26 Succedendi vices noster, Catanaeus successiones
reddidere, parum bene. Nam διαδοχαὶ hic grandius οἱ διύδο-
χοι, h. e. liberi. Sententia est evidens, et quam habes etiam
apud Pacatum nostrum c. 6. ubi vide, quae notavi. Scheff.
27 Vind. θαί. 28 Edd. Vind. Mon. 1. ὀνομάζουσι. Par.
Mon. 2. ὀνομάζουσι. 29 Vind. αἰσθανομένων ὁ ὑμέν. mox,
ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων [Ald. et Junt. ὑμάντος.]. 30 Ad
marg. exempl. Par. ἀνθρώπους. 31 Ald. Junt. ἦτω. Port.
ἔστω. Codd. ἦτω. vide de hac forma Schneid. ad Plat. de

γὰρ συγχωρήσω τὴν γένεσιν³³. ἡ τροφή προῆλθεν ἀδύ-
 τατος³⁴. ποῦ γὰρ ἡ παῖς εἶχε τὴν διαίταν; νῆ Δία πα-
 ρὰ τῶ φύσαντι; καὶ τίς ἀνθρώπων ἐν ποταμῶ φέρει
 τὴν διαίταν; ἐλάνθανεν ὁ πατήρ ἀποπνίγων³⁵ τοῖς νά-
 μασιν, ἢ τρέφων τοῖς ρεύμασιν· ἀλλ' ὑπὸ γῆν ἡ παῖς⁵
 διητᾶτο παρὰ τὴν φύσασαν; οὐκοῦν ἐλάνθανε³⁶, καὶ
 θεατὴν οὐκ εἶχε λανθάνουσα· ἧς δὲ τὸ κάλλος ἐκρύπτε-
 το, πόθος γένεσιν³⁷ οὐκ ἐδέχετο.

Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς. Εἰ³⁸ βούλει, καὶ τοῦτο συγ-
 χωροῦμεν³⁹ τοῖς ποιηταῖς· Πῶς ἦρα θεὸς, καὶ πόθῳ¹⁰
 τὴν φύσιν ἐψεύδετο; ἔρως τῶν ὄντων τὸ χαλεπώτατον,
 καὶ θεοῖς ἐπιμαρτυρεῖν⁴⁰ ἀσεβὲς τὰ δεινότατα· εἰ μὲν
 γὰρ πάντα νοσοῦσιν⁴¹ θεοὶ, τί θνητῶν ἔτι διοίσουσιν;
 εἰ δὲ τὸ δεινότατον⁴² ἔρωτα φέρουσι, τί τῶν πολλῶν ἠλ-
 λοτριῶνται, τὸ χαλεπώτατον⁴³ φέροντες; ἀλλ' οὔτε τὸ¹⁵
 πάθος οἶδεν ἡ φύσις⁴⁴, οὔτε ὁ Πύθιος ἐραστής κατε-⁵
 φαίνεται⁴⁵.

Rep. p. 361. C. Exempl. Par. ad marg. ἀλλά τοι. 32 Mon.
 1. συγχωρήσθω. 33 Par. Mon. 2. γένησιν. Fluctuant in his
 formis codices. Aristid. τέχνη. ἔρη. p. 486. εἰ δὲ τοῦτο γενήσε-
 ται, δέδοικα μὴ περὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ κίνδυνος ἡμῶν γένηται. Par.
 1741. γενήσεται. Joseph. bell. Jud. VII. 3. 4. καθάπερ ἐμμανεῖς
 γεγεννημένοι. Par. 1425. γεγεννημένοι. VII. 8. 7. ἐπὶ μὲν γὰρ θά-
 νατον ἐγενήθημεν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγενήσαμεν. Par. 1425.
 ἐγενήθημεν et ἐγενήσαμεν. 34 Interpretes hic iterum non per-
 ceperunt mentem. Vult, non potuisse natum cibo necessario
 convenientique, lacte scilicet, alere. 35 Mon. 2. ἀποπνήγων.
 36 Edd. Mon. 1. ἐλάνθανεν. Vind. Par. Mon. 2. ἐλάνθανε.
 37 Par. Mon. 1. 2. οὐκ ἐδέχετο γένεσιν, [Mon. 2. γένησιν]. 38
 Vind. Mon. 2. om. 39 Vind. συγκεχωρήσθω. 40 Vind.
 μαρτυρεῖν. 41 Loquitur de morbis animi seu passionibus.
 Ideo subdit: ἀλλ' οὔτε τὸ πάθος οἶδεν. Interpretes et hoc non
 recte assecuti videntur. Scheff. 42 Hic δεινότατον, quod su-
 pra χαλεπώτατον, Phavorinus δεινός, ὁ χαλεπός. Scheff. Mox
 Edd. Monn. Vind. φέρουσιν. Par. φέρουσι. 43 Par. Vind.

Ἐκ τοῦ ἀνακολούθου. Πῶς δὲ διάκων τὴν κόρην ὁ Πύθιος θνητῆς ἐγένετο δεύτερος; ἄνδρες γυναικῶν ὑπερέχουσι⁴⁶, καὶ γυναῖκες θεῶν μείζον εἰλήφασιν; τὸ θνητοῖς ἐλαττούμενον πῶς⁴⁷ καὶ θεοὺς ὑπερέβαλε; τί δὲ⁴⁸ ἢ μήτηρ τὴν κόρην ἐδέχετο φεύγουσαν; τῶν⁴⁹ φαύλων ὁ γάμος; καὶ πῶς αὐτὴ μήτηρ ἐγένετο; ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν; καὶ τί τὴν παῖδα τῶν καλῶν ἀπεστέρησεν; ἢ τοίνυν μήτηρ οὐ γέγονεν, ἢ γενομένη φαύλη νομίζεται.

Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Τί δὲ⁵⁰ τοῖς οἰκείοις ἔργοις ἢ γῆ διεμάχετο; ἐλύπει τὸν Πύθιον σώζουσα, καὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἐψυχαγωγῆι παράγουσα; ψυχαγωγῆιν οὐκ ἐχρῆν, εἰ λυπεῖν ἐβούλετο· τί δὲ⁵¹ ὁ θεὸς ἐστεφανοῦτο, τὸ δὲ⁵² δένδρον παρὰ τοὺς τρίποδας⁵³; ἠδονῆς τὸ βλάστημα γέγονε⁵⁴ σύμβολον⁵⁵, ἀρετῆς δὲ μαντεία⁵⁶ τεκμήριον δείκνυται⁵⁷. πῶς οὖν συνῆψεν ὁ Πύθιος, ἅ μὴ πέφυκε μίγνυσθαι; τί δὲ⁵⁸ θνητὴ μὲν ἢ πρόφασις, τὸ δὲ πάθος ἀθάνατον; Πέρας ἔστω τῶν ποιητῶν, μὴ κατὰ ποιητὰς δόξω φθέγγεσθαι⁵⁹.

χαλεπώτερον. 44 Deest vocula, ut arbitror, τὸ πάθος Θεῶν οἶδεν ἢ φύσις. Scheff. 45 Vind. ἀρετῆς ἀπεφαίνεται. 46 Edd. Par. Vind. Mon. 1. ὑπερέχουσιν. Mon. 2. ὑπερέχουσι. 47. πῶς Par. om. 48 Mon. 1. δαί. 49 Vind. Par. φαῦλον sine τῶν. 50 Vind. Mon. 1. δαί. 51 Vind. δαί. 52 δέ Par. Mon. 1. om. 53 Qui sine lauro non putabantur posse constitui. Consule denuo Palaephatum. Scheff. 54 Edd. Monn. γέγονεν. Par. Vind. γέγονε. 55 Ald. Junt. Monn. σύμβουλον. Par. Vind. σύμβολον. Vide epist. crit. p. 29. 56 Ald. Junt. Vind. μαντεία. Port. Par. Mon. 1. μαντεία. Mon. 2. μαντείας. 57 δείκνυται Vind. om. 58 Vind. Mon. 1. δαί. 59 Mon. 2. φθεγγόμενος.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Cap. VI.

“Ορος¹ Κατασκευῆς.

Κατασκευὴ ἐστὶ, προκειμένου τινὸς βεβαίωσις πρά-
γματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μήτε λίαν σαφῆ, μήτε
ἀδύνατα παντελῶς², ἀλλ’ ὅσα μέσσην ἔχει τὴν τάξιν.
Δεῖ δὲ κατασκευάζοντας, τοῖς ἐναντίοις χρῆσθαι³ τῆς 5
ἀνασκευῆς⁴· καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφήμιαν τοῦ φήσαν-
τος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἔκθεσιν, καὶ τοῖς ἐναντίοις
χρήσασθαι κεφαλαίοις· ἀντὶ μὲν ἀσαφοῦς τῷ σαφεῖ· ἀντὶ
δὲ⁵ ἀπιθάνου τῷ πιθανῷ· καὶ τῷ δυνατῷ ἀντὶ⁶ ἀδυ-
νάτου καὶ⁷ ἀκολούθῳ ἀντὶ ἀνακολούθου· τῷ τε πρέποντι 10
ἀντὶ τοῦ⁸ ἀπρεποῦς· καὶ⁹ συμφέροντι ἀντὶ τοῦ ἀσυμ-
φόρου· ἡ γυμνασία δὲ αὕτη πᾶσαν¹⁰ περιέχει τὴν τῆς
τέχνης ἰσχύν.

Κατασκευὴ, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνην.

Ἐκ τῆς τῶν φησάντων εὐφημίας. Ὁ ποιη- 15
ταῖς ἀντερῶν αὐταῖς ἀντερεῖν δοκεῖ μοι ταῖς Μούσαις·
εἰ γὰρ ὅσα ποιηταὶ φθέγγονται ταῦτα τῇ τῶν¹¹ Μου-
σῶν διεξέρχονται γνώμη, πῶς οὐκ ἂν¹² ἀντιλέγοι αὐ-
ταῖς¹³ ταῖς Μούσαις ὁ τὰ τῶν¹⁴ ποιητῶν κακίσαι ζη-

1 Vind. περί. 2 Vind. λίαν ἀδύνατα. 3 Vind. Mon. 1.

ἀνα
Par. χρήσασθαι. 4 Vind. κατασκευῆς. 5 Port. τοῦ ἀπιθ. et
paullo post τῷ δυνατῷ. 6 Port. et Vind. τοῦ ἀδυνάτου et τοῦ
ἀνακολούθου. Cum fluctuent codices in τοῦ post ἀντί modo
omittendo, modo inserendo [vide indic. ad Gregor. Cor. s. v.
ἀντί.] Parisiensis auctoritatem sequendam censui. 7 Port.
τῷ ἀκολ. 8 τοῦ Vind. om. 9 Port. Vind. τῷ συμφ. 10
Vind. Mon. 1. ἐν ἑαυτῇ περ. 11 τῶν Vind. om. 12 ἂν
Vind. Mon. 1. om. 13 Mon. 1. ταύταις. Jos. bell. Jud. III.
3. 3. τό γε μὴν μαλθακὸν αὐτῆς καὶ πάμφορον. Par. 1429. ταύ-

τῶν; Πάντων μὲν οὖν ἐγὼ τὴν γνώμην ἀποδέχομαι τῶν ποιητῶν, πάντων δὲ μάλιστα τοῦ τὴν Δάφνην ἐρωμένην εἶναι¹⁵ τοῦ Πυθίου φιλοσοφήσαντος. Οἷα γὰρ εἰπόν-
τος τινὲς ἀπιστοῦσι, Δάφνη, φησὶν, ἐκ γῆς προήλθε καὶ
5 Λάδωνος.

Ἐκθεσις ἐκ τοῦ σαφοῦς. Τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐχ¹⁶ ἅπασι γένεσις ὕδωρ¹⁷ καὶ γῆ; οὐ σπέρμα τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα προέρχεται; εἰ δὲ γῆς τε καὶ ὕδατος ἅπαν ὃ γίνεται πρόεισι, βεβαιοῖ Δάφνη τὴν κοι-
10 νὴν ἀπάντων γονήν, γῆς προελθούσα καὶ Λάδωνος. Γεγονυῖα δὲ ὄθεν ἅπαντα γίνεται τὴν ὄψιν προεῖχε τῶν ἄλλων, καὶ μάλα εἰκότως· ἅ γὰρ πρῶτα γῆς ἀναδίδοται, μετὰ τοῦ τῆς φύσεως προέρχεται κάλλους· πολλαὶ μὲν γὰρ σωμάτων¹⁸ μεταβολαὶ καθεστήκασι, παρ' οἷς ὁρά-
15 ται τὸ κάλλος· τὸ δὲ πρῶτον φανέν, τῶν πάντων ἐστὶν

της. Menand. p. 637. ὅτι ἀκούω λόγων αὐτὴν εἶναι καὶ Μουσῶν ἐργαστήριον. Med. 2. ταύτην. Vind. αὐταῖς om. 14 τῶν Par. Vind. om. 15 εἶναι Vind. om. 16 Mon. 1. Ald. Junt. οὐκ. 17 Haec non satis assecuti sunt interpretes. Agit de primis rerum principiis, seminibus, elementis noster. Ideo mox vocat σπέρματα et στοιχεῖα τοῦ βίου. Debent enim de duabus hisce rebus omnia intelligi. Aqua et terra σπέρματα et στοιχεῖα βίου. Quare nec absurde post τὸ βίου comma poneretur, nisi quis malit repeti, οὐ σπέρματα τοῦ βίου, τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα. Caeterum de his principiis Homerus ipse testis est, auctore Heraclito quando ait: ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα. Consule Stobaeum in Eclog. Phys. lib. I. p. 25. Scheff. 18 Summa hic interpretum varietas, unde constat locum esse difficilem et obscurum: mihi hoc videtur velle, corpus nullum statim esse pulchrum, sed evadere demum per mutationes varias, quia non nascitur statim ex ipsis primis rerum elementis, sicut Daphnis, sed ex parentibus, neque statim, rerum semine, multis vicibus immutato. Scheff. Vind. σώμα-

ώραιότατον¹⁹· εικότως οὖν Δάφνη τὴν ἰδέαν προήνεγκε²⁰
πρώτη τῶν ἄλλων γενομένη τῆς γῆς.

Ἐκ τοῦ πιθανοῦ. Διαφερούσης δὲ Δάφνης τὴν
ᾧψιν, ἠράσθη τῆς παιδὸς ὁ Πύθιος, καὶ μάλα εικότως·
παῖς²¹ γὰρ εἴ τι καλὸν ἐν γῆ πολιτεύεται, προῆλθε θεῶν·⁵
εἰ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὸ κάλλος εὐδαιμονέστερον²²,
οἷς τὸ κάλλος δωρεὰ τῶν θεῶν, ἐραστήν εἶχε τὸ κάλλος
θεόν· ἃ γὰρ οἱ θεοὶ δροῦνται, στέργουσιν ἅπαντες.

Ἐκ τοῦ δυνατοῦ. Ἐρῶν δὲ ὁ θεὸς προηρεῖτο τὸ
πάθος ἰάσασθαι. Τοιαῦται²³ γὰρ αἱ ἀρεταί, πρὸς βίαν¹⁰
ἔχουσι κτώμεναι, καὶ πόνων χωρὶς ἀρετὴν οὐχ ὑπάρχει⁶
λαβεῖν ὅθεν ἐπόνει ποθῶν, καὶ ποθῶν²⁴ οὐ κατείληφε.
Πέρας γὰρ οὐκ ἔστιν ἀρετῆς κατιδεῖν· ὅθεν ἐρῶν τὸν
Πύθιον λέγουσιν, οὐ τὴν²⁵ φύσιν τῶν θεῶν ἐξελέγχοντες,
ἀλλὰ τῆς ἀρετῆς τὴν φύσιν δηλοῦντες ἐπαίτιον· καὶ χα-¹⁵
ρακτηρίζει τὸ διῶκον τὸ διωκόμενον.

Ἐκ τοῦ ἀκολούθου. Φευγούσης δὲ τῆς παιδὸς,
ἡ μήτηρ ἐδέχετο· τὰ γὰρ θνητὰ πάντα τοιαῦδε γέγονε
φύσεως· ἀφ' ὧν προῆλθον, ἐπὶ ταῦτα²⁶ ἐπείγονται. διὸ
χωρεῖ Δάφνη πρὸς γῆν, τῆς γῆς προελθούσα.

20

τος. 19 Vind. Mon. 2. ώραιότατον. pro πάντων Vind. ἄλλων.

20 Mon. 1. διήνεγκε. 21 Port. παῖς. Codd. et Ald. Junt.
πάν. cfr. Bast comment. palaeogr. p. 726. tum Mon. 1. μὲν
γάρ. 22 Vide Menandrum et Melanconium apud Stobaeum
serm. 63. itemque dissertationem eruditionis profundissimae
de pulchro Socratis, viri summi, Danielis Heinsii. Scheff.

23 Parr. 1983. et 2977. et Marg. exempl. Par. τοιαῦται. Ald.
Junt. Port. et Codd. Monn. et Vind. τοιαῦτα. Hinc aestiman-
dum, quod dicit Koen. ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff.:
„MSS. et editt. omnes magno consensu hic praebent τοιαῦται.“
locum ipsum sic explicat Bastius l. l. τοιαῦται γάρ (εἰσιν) αἱ
ἀρεταί, πρὸς βίαν (βιαίως) κτώμεναι (passive) ἔχουσιν (ὑπὸ τῶν
ἀρετῆν ἐχόντων). 24 in Mon. 1. superscriptum est: γρ. πονῶν,
ut Koen. scripsit ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff. 25

Ἐκ τοῦ πρέποντος. Καὶ δεξαμένη τὴν κόρην ἢ γῆν, φυτὸν ἀνέδωκεν. ἄμφω γὰρ ἔργα καθέστηκεν²⁷ γῆς, καὶ παρὰ ταύτην²⁸ οἱ ἄνθρωποι πίπτοντες, καὶ δένδρα παρ' ἐκείνης φυτόμενα.

5 Ἐκ τοῦ συμφέροντος. Καὶ φανέν τὸ φυτὸν Ἀπόλλωνι τιμῆς γέγονεν αἴτιον· θεοὶ γὰρ ἔξωθεν²⁹ τῆς ἑαυτῶν προνοίας³⁰ οὐδὲ τὰ φυτὰ καταλείπουσιν· ἀλλὰ καὶ στεφανοῦνται γινόμενα· ἀπαρχαὶ γὰρ γῆς θεοῖς ἀνατίθενται, καὶ μαντικῆς γέγονε σύμβολον, προσῆχον οἶ-
10 μαι καὶ τοῦτο· τὴν τε γὰρ κόρην³¹ σωφροσύνην³² ὀνομάζουσιν, καὶ τὸ χρησιμώδειν σωφροσύνης³³ προέρχεται. Οἷς τοίνυν ἠγνόησεν ἢ παῖς³⁴ ἠδονὴν, ἀρεταῖς ἀνατίθεται, οὐ γὰρ ἦν ἰδεῖν τὸ μέλλον ἀκρασίαν νοσήσασαν³⁵. Ἐπὶ τούτοις θαυμάζω τοὺς ποιητὰς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ
15 μέτρον τιμῶ.

Cap. VII.

Ἄροσ¹ κοινού τόπου.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος ἀνζητικός τῶν προσόντων τινὶ² κακῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινῆ παῖσιν ἀρμό-

οὐ γῆν Vind. om. 26 ἐπὶ ταῦτα Vind. om. 27 Par. καθέστηκεν. Edd. Monn. Vind. καθέστηκεν. 28 οἱ Par. Vind. om. 29 in Mon. 1. superscriptum: γρ. ἔξω. 30 Ald. Junt. προνοίας. 31 Ald. Junt. κόρον. 32 Codd. et edd. σωφρόνην. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνην. Par. σωφρο νην. eraso συ. 33 Edd. σωφρόνης. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνης, ut est in Vind. Mon. 1. — in Par. Mon. 2. σωφροσύνη. 34 Vind. ἢ παῖς ἠγνόησεν. 35 Par. Monn. νοσήσαντα. Vind. νοσήσασαν. Doxor. in Homil. τινὰ τῶν βιβλίων νοσήσασαν ἔχει, τινὰ δὲ νοσήσαντα, ἀλλὰ κρείττων ἢ πρώτη γραφή. καὶ διὰ τοῦτο τὰ μέτρον τιμῶν μέτρον λέγει τὰ τῶν ποιητῶν ποιήματα, ἕμμετρα γὰρ εἰσιν.

1 Vind. περί. 2 τινὶ Mon. 2. om. Sequitur in edd. et

ἀρμόττειν τοῖς μετασχοῦσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος· ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῇ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς κοινω-
νοῦσι⁴ τῆς πράξεως. Δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπιλό-
γω, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει, προοι-
μίων δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας⁵ ἕνεκα τῆς πρὸς⁵
τοὺς νέους, μεθ' ἃ θήσεις κεφάλαια⁶, πρῶτον ἐκ τοῦ
ἐναντίου, εἶτα ἐποίσεις⁷ τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων,
ἔγνωσται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροώμενον, μεθ'
ἣν ἐποίσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ
κατηγορουμένῳ τὸ μείζον, εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω¹⁰
καλούμενον⁸, διαβάλλων τὴν τοῦ πράξαντος⁹ διάνοιαν,
εἶτα παρέκβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα
βίον, ἔπειτα ἐλέου¹⁰ ἐκβολὴν, καὶ τελευταῖα τοῦ προγυ-
μνάσματος τὰ τελικὰ κεφάλαια, νόμιμον¹¹, δίκαιον, συμ-
φέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

15

Par. Mon. 1. 2. καλῶν ἢ κακῶν. Vind. καλῶν ἢ om. cf. Schol.
Ald. ad cap. περὶ ψόγου. Ἐοικεν ὁ Ἀφθόνιος τὸν ὑπὲρ τινος κοινὸν
τόπον μὴ εἰδέναι, ἐπειδήπερ ἐν μὲν τῷ ἐγκωμίῳ διαφορὰν κοινοῦ
τόπου καὶ ἐγκωμίου οὐκ εἰσήνεγκεν, ἐν δὲ τῷ ψόγῳ εἰσήνεγκε· τὸ
γὰρ ἐν τῷ ὄρω τοῦ κοινοῦ τόπου προσκείμενον „ἢ καλῶν“ οὐχὶ τοῦ
Ἀφθονίου φαοῖν εἶναι, ἀλλ' ἑτέρου· καὶ γὰρ καὶ οὐδαμοῦ ἐν τῇ
τοῦ κοινοῦ τόπου διδασκαλίᾳ τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου ἐμνημό-
νευσε, διόλου δὲ τοῦ κατὰ τινος. 3 Ald. Junt. Monn. Vind.
μετασχοῦσιν. Par. μετασχοῦσι.

4 Vind. μετασχοῦσι τοῦ πράγ-
ματος. 5 Vind. γυμνασίου. 6 Par. κεφάλαιον. 7 Mon. 1.
εἶτα ἐποίσεις [supra lin. ἐπάξεις] τὴν ἀπαγγελίαν καὶ πίστιν. 8
Quod addit, ne quis putet agi hic de γνώμῃ progymnasmate,
quo de supra egerat. Notandum autem, esse inter τὰ κεφάλαια,
id est partes tractationis, quae vocatur γνώμη. Scheff. 9
Doxopat. ὁ μὲν ἐξηγητὴς τὴν τοῦ πράγματος διάνοιαν ἀνέγνω, καὶ
φθισιν, ὅτι πρᾶγμα λέγει ὁ Ἀφθόνιος αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καθ' οὗ
τὸν λόγον ποιούμεθα, τυραννίδα, μοιχείαν, τὸ λιπεῖν τὴν τάξιν·
τῶν δὲ βιβλίων τὰ πλείω τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν ἔχει, καὶ ἔστιν
κρείττων ἢ τοιαύτη γραφή.

10 Mon. 2. ἐλαίου.

11 Vind.

Ἐπίλογος. Ὡστε πῶς ἔνδοσι κατ' ἀξίαν θαυμάσαι τὸν Θεόγνιν, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα⁴³;

Cap. V.

Ὅρος Ἀνασκευῆς.

5 Ἀνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. Ἀνασκευαστέον δὲ τὰ μήτε λίαν σαφῆ, μήτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσσην ἔχει τὴν¹ τάξιν. Δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων διαβολὴν· εἶτα ἐπιθεῖναι² τὴν τοῦ πράγματος
10 ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίοις χρήσασθαι τοῖςδε· πρῶτον μὲν ἀσαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ· πρὸς τούτῳ³ καὶ ἀδυνάτῳ, καὶ ἀνακολούθῳ, καὶ ἀπρεπεῖ· καὶ⁴ τελευταῖον ἐπενεγκεῖν⁵ τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν⁶ ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς τέχνης ἰσχύν.

15 Ἀνασκευὴ, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Λάφνην.

Ἐκ⁷ τῆς τῶν φησάντων διαβολῆς. Ποιηταῖς μὲν ἀντερεῖν ἄλογον, αὐτοὶ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιλέγειν

Angel. καταλαβεῖν. 43 Ald. Junt. φιλοσοφίσαντα. Doxop. in Homil. ἄνω μὲν εἶπε, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε· νῦν δὲ περὶ τῆς πενίας τοιαῦτα φιλοσοφήσαντα, ἢ κατὰ διάφορον διαλέκτων συνήθειαν, ὡς τινες εἶπον, τοῦτο ἐποίησε. Τὸ μὲν γὰρ, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα τῆς κοινῆς φασιν εἶναι διαλέκτου· τὸ δὲ, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, τῆς Ἰάδος. Ἰστίον μέντοι, ὅτι ἐν τισὶ τῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, κεῖται.

1 τὴν Edd. Vind. om. recepi ex Monn. Par. 2 Ald. Junt. Mon. 2. ἐπιθῆναι. 3 Vind. Mon. 1. τούτοις, omisso sq. καί. 4 καί edd. Vind. Mon. 2. om. recepi ex Mon. 1. Par. 5 Mon. 2. ἐπέγειν. sq. τό Mon. 2. et Par. om. 6 ἐν Par. Mon. 2. om. 7 ἐκ τῆς τ. φ. διαβ. Mon. 1. om. Vind. ἢ τῶν

ἐπαίρουσιν, εἰς θεοὺς πρότεροι⁸ λογοποιούντες τοιαῦτα. Πῶς οὖν οὐκ ἄλογον, θεῶν μὲν αὐτοὺς μηδένα ποιήσασθαι λόγον, ἡμᾶς δὲ λόγον ἔχειν τῶν ποιητῶν; πάντων μὲν οὖν ἤλγουν ἐγὼ προπηλακιζομένων θεῶν, Ἀπόλλωνος δὲ μᾶλλον⁹, ὃν ἡγεμόνα τῆς οἰκείας αὐτοὶ πεποι- 5
νται τέχνης. Οἷα γὰρ περὶ τῆς Ἀπόλλωνος μεμυθολο-
γήκασι¹⁰ Δάφνης.

Ἐκ θεοῖς. Δάφνη, φασὶ¹¹, γῆς¹² προῆλθε καὶ Λάδωνος· καὶ τὴν ὄψιν τῶν πολλῶν διαφέρουσα, ἐρα-
στὴν ἑαυτῆς¹³ ἐποιεῖτο τὸν Πύθιον· ὁ δὲ ἐρῶν μὲν ἐ- 10
δίωκε¹⁴, διώκων δὲ οὐχ ἦρει, ἀλλ' ἡ γῆ τὴν παιῖδα
δεξαμένη, ἄνθος¹⁵ ὁμώνυμον τῆς κόρης¹⁶ ἀνέδωκε καὶ
μεταβεβλημένην ἐστεφανώσατο, καὶ τὸ φυτὸν στέφανος
εἰς τρίποδα¹⁷ τὸν Πύθιον διὰ πόθον τὸν ἐπὶ τῇ¹⁸ κό-
ρη θνητῇ προτιθέμενος, καὶ τὸ βλάστημα γνώρισμα¹⁹ 15

οἱ

φησ. διαβολή. 8 Par. πρότερον. 9 Credebatur enim facultatem vaticinandi eis inspirare. vide Platonem in Phaedro. Atque hinc implorant opem ejus passim, ut est obviam. Scheff. 10 Edd. Vind. μεμυθολογήκασιν. Monn. Par. v ephelk. om. 11 Edd. Par. Vind. φησί. Monn. et margo exemplaris Par. φασί. frequens permutatio: Pausan. II. 35. 2. τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώτοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαία. Angel. φασί. cfr. Courier ad Luc. Asin. p. 230. Boisson. ad Marin. p. 142. et 149. 12 Mallem Γῆς, littera majuscula, propter imperitiores. Vide Palaephatum. Scheff. 13 ἑαυτῆς ex Vind. recepi. 14 Edd. Vind. Mon. 1. ἐδίωκεν. Mon. 1. Par. ἐδίωκε. 15 Vertunt florem. At fuit arbor laurus, ut ex fabula est certum. Itaque mox reddit per φυτόν, et dein per δένδρον. Quare observandum, ἄνθος etiam de arbore usurpari. Scheff. 16 Port. ad marg. γρ. τῇ κόρη. 17 Vind. Par. Mon. 1. εἰς Πύθιον τὸν τρίπ. 18 τῇ ex Par. recepi. 19 Quoniam coronabantur olim lauro. v. Vossium Artis Poët. c. X. 2. Scheff.

ποιείται τῆς τέχνης· καὶ ἃ μὲν μεμυθολογήκασι²⁰, τὰ-
δε· πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς²¹.

Ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς. Δάφνη Λάδωνος προῆλθε καὶ
γῆς· τίνα τοῦ γένους ἔχουσα πίστιν; ἢ μὲν γὰρ ἄνθρωπος,
5 οἱ δὲ φύσιν ἄλλην²² παρὰ ταύτην ἐκτήσαντο; πῶς δὲ ὁ
Λάδων συνάπτεται τῇ²³ γῆ, ἐπικλύζων τοῖς ὕδασι; οὐ-
κοῦν ἅπαντες οἱ ποταμοὶ, γῆς ἄνδρες ἐπονομάζονται²⁴,
πάντες γὰρ αὐτὴν ἐπικλύζουσιν· εἰ δὲ ποταμοῦ προελήλυ-
θεν ἄνθρωπος, ἄρα²⁵ καὶ ποταμόν ἐστιν ἐξ ἀνθρώπων
10 προελθεῖν, διαδοχαὶ²⁶ γὰρ δηλοῦσι τοὺς φύσαντας· τί
δὲ²⁷ γάμον ποταμοῦ τε καὶ γῆς ὀνομάζουσι²⁸; τῶν αἰ-
σθανομένων²⁹ ὑμέναιος, ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων οὐ
πέφυκεν ἢ τοίνυν τὴν Δάφνην λογιστέον ἐν ρεύμασι, ἢ
τὸν Λάδωνα θετέον εἰς ἄνθρωπον³⁰.

15 Ἐκ τοῦ ἀδυνάτου. Ἄλλ' ἦτω³¹, συγκεχωρή-
σθω³² τοῖς ποιηταῖς γενέσθαι τὴν Δάφνην γῆς τε καὶ
Λάδωνος· ἢ παῖς τεχθεῖσα παρὰ τίσιν ἐτρέφετο; καὶν

20 Par. Mon. 1. μυθολογοῦσι. 21 Vind. ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Par.
Mon. 2. om. 22 Cum mater Terra sit, pater vero Ladon
fluvius. Vide Palaephatum supra dicto loco. Ladonis fluvii
meminerunt Strabo, Plinius, alii. Scheff. 23 τῇ Par. om.
24 Ald. Junt. ἐπανομάζ. Port. Par. Mon. 2. ἐπωνομ. Mon. 1. ἐπονομ.
Vind. ἀπονομ. 25 Vind. ὥρα καὶ ποταμόν ἐξ ἀνθρ. ἐλθεῖν. Mon. 2.
ἔστιν ἐλθεῖν. Mon. 1. ἔστι προελθεῖν. Ald. ἐξ ἐνῶν προελθεῖν.
26 Succedendi vices noster, Catanaeus successiones
reddidere, parum bene. Nam διαδοχαὶ hic grandius οἱ διύδο-
χοι, h. e. liberi. Sententia est evidens, et quam habes etiam
apud Pacatum nostrum c. 6. ubi vide, quae notavi. Scheff.
27 Vind. θαί. 28 Edd. Vind. Mon. 1. ὀνομάζουσι. Par.
Mon. 2. ὀνομάζουσι. 29 Vind. αἰσθανομένων ὁ ὕμν. mox,
ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων [Ald. et Junt. ὑμῶντος.]. 30 Ad
marg. exempl. Par. ἀνθρώπους. 31 Ald. Junt. ἦτω. Port.
ἔστω. Codd. ἦτω. vide de hac forma Schneid. ad Plat. de

γὰρ συγχωρήσω τὴν γένεσιν³³. ἢ τροφή προῆλθεν ἀδύ-
 νατος³⁴. ποῦ γὰρ ἢ παῖς εἶχε τὴν διαίταν; νῆ Δία πα-
 ρὰ τῷ φύσαντι; καὶ τίς ἀνθρώπων ἐν ποταμῷ φέρει
 τὴν διαίταν; ἐλάνθανεν ὁ πατήρ ἀποπνίγων³⁵. τοῖς νά-
 μασιν, ἢ τρέφων τοῖς ρεύμασιν· ἀλλ' ὑπὸ γῆν ἢ παῖς⁵
 διητᾶτο παρὰ τὴν φύσασαν; οὐκοῦν ἐλάνθανε³⁶, καὶ
 θεατὴν οὐκ εἶχε λανθάνουσα· ἧς δὲ τὸ κάλλος ἐκρύπτε-
 το, πόθος γένεσιν³⁷ οὐκ ἐδέχετο.

Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς. Εἰ³⁸ βούλει, καὶ τοῦτο συγ-
 χωροῦμεν³⁹ τοῖς ποιηταῖς. Πῶς ἦρα θεός, καὶ πόθῳ¹⁰
 τὴν φύσιν ἐψεύδετο; ἔρωσ τῶν ὄντων τὸ χαλεπώτατον,
 καὶ θεοῖς ἐπιμαρτυρεῖν⁴⁰ ἀσεβὲς τὰ δεινότατα· εἰ μὲν
 γὰρ πάντα νοσοῦσιν⁴¹ θεοὶ, τί θνητῶν ἔτι διοίσουσιν;
 εἰ δὲ τὸ δεινότατον⁴² ἔρωτα φέρουσι, τί τῶν πολλῶν ἡλ-
 λωτριῶνται, τὸ χαλεπώτατον⁴³ φέροντες; ἀλλ' οὔτε τὸ¹⁵
 πάθος οἶδεν ἢ φύσις⁴⁴, οὔτε ὁ Πύθιος ἐραστής κατε-⁵
 φαίνεται⁴⁵.

Rep. p. 361. C. Exempl. Par. ad marg. ἀλλά τοι. 32 Mon.
 1. συγχωρήσθω. 33 Par. Mon. 2. γένησιν. Fluctuant in his
 formis codices. Aristid. τέχνη. φησι. p. 486. εἰ δὲ τοῦτο γενήσε-
 ται, δέδοικα μὴ περὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ κίνδυνος ἡμῶν γένηται. Par.
 1741. γενήσεται. Joseph. bell. Jud. VII. 3. 4. καθάπερ ἐμμανεῖς
 γεγενημένοι. Par. 1425. γεγεννημένοι. VII. 8. 7. ἐπὶ μὲν γὰρ θά-
 νατον ἐγενήθημεν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγενήσαμεν. Par. 1425.
 ἐγενήθημεν et ἐγενήσαμεν. 34 Interpretes hic iterum non per-
 ceperunt mentem. Vult, non potuisse natum cibo necessario
 convenientique, lacte scilicet, alere. 35 Mon. 2. ἀποπνήγων.
 36 Edd. Mon. 1. ἐλάνθανεν. Vind. Par. Mon. 2. ἐλάνθανε.
 37 Par. Mon. 1. 2. οὐκ ἐδέχετο γένεσιν. [Mon. 2. γένησιν]. 38
 Vind. Mon. 2. om. 39 Vind. συγκεχωρήσθω. 40 Vind.
 μαρτυρεῖν. 41 Loquitur de morbis animi seu passionibus.
 Ideo subdit: ἀλλ' οὔτε τὸ πάθος οἶδεν. Interpretes et hoc non
 recte assecuti videntur. Scheff. 42 Hic δεινότατον, quod su-
 pra χαλεπώτατον, Phavorinus δεινός, ὁ χαλεπός. Scheff. Mox
 Edd. Monn. Vind. φέρουσιν. Par. φέρουσι. 43 Par. Vind.

Ἐκ τοῦ ἀνακολούθου. Πῶς δὲ διάκων τὴν κόρην ὁ Πύθιος θνητῆς ἐγένετο δεύτερος; ἄνδρες γυναικῶν ὑπερέχουσι⁴⁶, καὶ γυναῖκες θεῶν μείζον εἰλήφασιν; τὸ θνητοῖς ἐλαττούμενον πῶς⁴⁷ καὶ θεοὺς ὑπερέβαλε; τί δὲ⁴⁸ ἢ μήτηρ τὴν κόρην ἐδέχετο φεύγουσαν; τῶν⁴⁹ φαύλων ὁ γάμος; καὶ πῶς αὐτὴ μήτηρ ἐγένετο; ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν; καὶ τί τὴν παιῖδα τῶν καλῶν ἀπεστέρησεν; ἢ τοίνυν μήτηρ οὐ γέγονεν, ἢ γενομένη φαύλη νομίζεται.

Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Τί δὲ⁵⁰ τοῖς οἰκείοις ἔργοις ἢ γῆ διεμάχετο; ἐλύπει τὸν Πύθιον σώζουσα, καὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἐψυχαγωγεῖ παράγουσα; ψυχαγωγεῖν οὐκ ἔχρη, εἰ λυπεῖν ἐβούλετο· τί δὲ⁵¹ ὁ θεὸς ἐστεφανούτο, τὸ δὲ⁵² δένδρον παρὰ τοὺς τρίποδας⁵³; ἠδονῆς τὸ βλάστημα γέγονε⁵⁴ σύμβολον⁵⁵, ἀρετῆς δὲ μαντεία⁵⁶ τεκμήριον δείκνυται⁵⁷. πῶς οὖν συνῆψεν ὁ Πύθιος, ἂ μὴ πέφυκε μίγνυσθαι; τί δὲ⁵⁸ θνητὴ μὲν ἢ πρόφασις, τὸ δὲ πάθος ἀθάνατον; Πέρας ἔστω τῶν ποιητῶν, μὴ κατὰ ποιητὰς δόξω φθέγγεσθαι⁵⁹.

χαλεπώτερον. 44 Deest vocula, ut arbitror, τὸ πάθος Θεῶν οἶδεν ἢ φύσις. Scheff. 45 Vind. ἀρετῆς ἀπεφαίνεται. 46 Edd. Par. Vind. Mon. 1. ὑπερέχουσιν. Mon. 2. ὑπερέχουσι. 47. πῶς Par. om. 48 Mon. 1. δαί. 49 Vind. Par. φαῦλον sine τῶν. 50 Vind. Mon. 1. δαί. 51 Vind. δαί. 52 δέ Par. Mon. 1. om. 53 Qui sine lauro non putabantur posse constitui. Consule denuo Palaephatum. Scheff. 54 Edd. Monn. γέγονεν. Par. Vind. γέγονε. 55 Ald. Junt. Monn. σύμβουλον. Par. Vind. σύμβολον. Vide epist. crit. p. 29. 56 Ald. Junt. Vind. μαντεῖα. Port. Par. Mon. 1. μαντεία. Mon. 2. μαντείας. 57 δείκνυται Vind. om. 58 Vind. Mon. 1. δαί. 59 Mon. 2. φθεγγόμενος.

Cap. VI.

"Ορος¹ Κατασκευῆς.

Κατασκευῆ ἐστὶ, προκειμένου τινὸς βεβαίωσις πρά-
 γματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μήτε λῖαν σαφῆ, μήτε
 ἀδύνατα παντελῶς², ἀλλ' ὅσα μέσην ἔχει τὴν τάξιν.
 Δεῖ δὲ κατασκευάζοντας, τοῖς ἐναντίοις χρησθαι³ τῆς 5
 ἀνασκευῆς⁴ καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφημίαν τοῦ φήσαν-
 τος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἔκθεσιν, καὶ τοῖς ἐναντίοις
 χρήσασθαι κεφαλαίοις· ἀντὶ μὲν ἀσαφοῦς τῷ σαφεῖ· ἀντὶ
 δὲ⁵ ἀπιθάνου τῷ πιθανῷ· καὶ τῷ δυνατῷ ἀντὶ⁶ ἀδυ-
 νάτου καὶ⁷ ἀκολούθῳ ἀντὶ ἀνακολούθου· τῷ τε πρέποντι 10
 ἀντὶ τοῦ⁸ ἀπρεποῦς· καὶ⁹ συμφέροντι ἀντὶ τοῦ ἀσυμ-
 φόρου· ἡ γυμνασία δὲ αὕτη πᾶσαν¹⁰ περιέχει τὴν τῆς
 τέχνης ἰσχύν.

Κατασκευῆ, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνην.

Ἐκ τῆς τῶν φησάντων εὐφημίας. Ὁ ποιη- 15
 ταῖς ἀντερῶν αὐταῖς ἀντερεῖν δοκεῖ μοι ταῖς Μούσαις·
 εἰ γὰρ ὅσα ποιητὰι φθέγγονται ταῦτα τῇ τῶν¹¹ Μου-
 σῶν διεξέρχονται γνώμη, πῶς οὐκ ἂν¹² ἀντιλέγοι αὐ-
 ταῖς¹³ ταῖς Μούσαις ὅ τὰ τῶν¹⁴ ποιητῶν κακίσαι ζη-

1 Vind. περί. 2 Vind. λῖαν ἀδύνατα. 3 Vind. Mon. 1.

ἀνα

Par. χρήσασθαι. 4 Vind. κατασκευῆς. 5 Port. τοῦ ἀπιθ. et paullo post τῷ δυνατῷ. 6 Port. et Vind. τοῦ ἀδυνάτου et τοῦ ἀνακολούθου. Cum fluctuent codices in τοῦ post ἀντὶ modo omittendo, modo inserendo [vide indic. ad Gregor. Cor. s. v. ἀντὶ.] Parisiensis auctoritatem sequendam censui. 7 Port. τῷ ἀκολ. 8 τοῦ Vind. om. 9 Port. Vind. τῷ συμφ. 10 Vind. Mon. 1. ἐν ἑαυτῇ περ. 11 τῶν Vind. om. 12 ἂν Vind. Mon. 1. om. 13 Mon. 1. ταύταις. Jos. bell. Jud. III. 3. 3. τό γε μὴν μαλθακὸν αὐτῆς καὶ πάμφορον. Par. 1429. ταύ-

τῶν; Πάντων μὲν οὖν ἐγὼ τὴν γνώμην ἀποδέχομαι τῶν ποιητῶν, πάντων δὲ μάλιστα τοῦ τὴν Δάφνην ἐρωμένην εἶναι¹⁵ τοῦ Πυθίου φιλοσοφήσαντος. Οἷα γὰρ εἰπόν-
τος τινὲς ἀπιστοῦσι, Δάφνη, φησὶν, ἐκ γῆς προῆλθε καὶ
5 Λάδωνος.

Ἐκθεσις ἐκ τοῦ σαφοῦς. Τί τοῦτο πρὸς θεῶν
ἀπιστον; οὐχ¹⁶ ἅπασι γένεσις ὕδωρ¹⁷ καὶ γῆ; οὐ σπέρ-
μα τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα προέρχεται; εἰ δὲ γῆς τε καὶ
ὑδατος ἅπαν ὃ γίνεται πρόεισι, βεβαιοῖ Δάφνη τὴν κοι-
10 νὴν ἀπάντων γονῆν, γῆς προελθούσα καὶ Λάδωνος. Γε-
γονυῖα δὲ ὅθεν ἅπαντα γίνεται τὴν ὄψιν προεῖχε τῶν
ἄλλων, καὶ μάλα εἰκότως· ἅ γὰρ πρῶτα γῆς ἀναδίδονται,
μετὰ τοῦ τῆς φύσεως προέρχεται κάλλους· πολλαὶ μὲν
γὰρ σωμάτων¹⁸ μεταβολαὶ καθεστήκασι, παρ' οἷς ὄρα-
15 ται τὸ κάλλος· τὸ δὲ πρῶτον φανέν, τῶν πάντων ἐστὶν

της. Menand. p. 637. ὅτι ἀκούω λόγων αὐτὴν εἶναι καὶ Μουσῶν
ἐργαστήριον. Med. 2. ταύτην. Vind. αὐταῖς om. 14 τῶν Par.
Vind. om. 15 εἶναι Vind. om. 16 Mon. 1. Ald. Junt. οὐκ.
17 Haec non satis assecuti sunt interpretes. Agit de primis
rerum principiis, seminibus, elementis noster. Ideo mox vo-
cat σπέρματα et στοιχεῖα τοῦ βίου. Debent enim de duabus
hisce rebus omnia intelligi. Aqua et terra σπέρματα et στοι-
χεῖα βίου. Quare nec absurde post τὸ βίου comma poneretur,
nisi quis malit repeti, οὐ σπέρματα τοῦ βίου, τοῦ βίου τὰ στοι-
χεῖα. Caeterum de his principiis Homerus ipse testis est, au-
ctore Heraclito quando ait: ἀλλ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ
γαῖα. Consule Stobaeum in Eclog. Phys. lib. I. p. 25. Scheff.
18 Summa hic interpretum varietas, unde constat locum esse
difficilem et obscurum: mihi hoc videtur velle, corpus nul-
lum statim esse pulchrum, sed evadere demum per mutatio-
nes varias, quia non nascitur statim ex ipsis primis rerum
elementis, sicut Daphnis, sed ex parentibus, neque statim, re-
rum semine, multis vicibus immutato. Scheff. Vind. σώμα-

ώραιότατον¹⁹. εικότως οὖν Δάφνη τὴν ἰδέαν προήνεγκε²⁰
πρώτη τῶν ἄλλων γενομένη τῆς γῆς.

Ἐκ τοῦ πιθανοῦ. Διαφερούσης δὲ Δάφνης τὴν
ὄψιν, ἠράσθη τῆς παιδὸς ὁ Πύθιος, καὶ μάλα εικότως
παῖς²¹ γὰρ εἴ τι καλὸν ἐν γῆ πολιτεύεται, προῆλθε θεῶν· 5
εἰ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὸ κάλλος εὐδαιμονέστερον²²,
οἷς τὸ κάλλος δωρεὰ τῶν θεῶν, ἐραστὴν εἶχε τὸ κάλλος
θεόν· ἃ γὰρ οἱ θεοὶ δροῦνται, στέργουσιν ἅπαντες.

Ἐκ τοῦ δυνατοῦ. Ἐρῶν δὲ ὁ θεὸς προηρεῖτο τὸ
πάθος ἰάσασθαι. Τοιαῦται²³ γὰρ αἱ ἀρεταί, πρὸς βίαν 10
ἔχουσι κτώμεναι, καὶ πόνων χωρὶς ἀρετὴν οὐχ ὑπάρχει 6
λαβεῖν· ὅθεν ἐπόνει ποθῶν, καὶ ποθῶν²⁴ οὐ κατείληφε.
Πέρας γὰρ οὐκ ἔστιν ἀρετῆς κατιδεῖν· ὅθεν ἐρῶν τὸν
Πύθιον λέγουσιν, οὐ τὴν²⁵ φύσιν τῶν θεῶν ἐξελέγχοντες,
ἀλλὰ τῆς ἀρετῆς τὴν φύσιν δηλοῦντες ἐπαίτιον· καὶ χα- 15
ρακτηρίζει τὸ διῶκον τὸ διωκόμενον.

Ἐκ τοῦ ἀκολούθου. Φευγούσης δὲ τῆς παιδὸς,
ἡ μήτηρ ἐδέχετο· τὰ γὰρ θνητὰ πάντα τοιαῦδε γέγονε
φύσεως· ἀφ' ὧν προῆλθον, ἐπὶ ταῦτα²⁶ ἐπείγονται. διὸ
χωρεῖ Δάφνη πρὸς γῆν, τῆς γῆς προελθούσα. 20

τος. 19 Vind. Mon. 2. ώραιότερον. pro πάντων Vind. ἄλλων.

20 Mon. 1. διήνεγκε. 21 Port. παῖς. Codd. et Ald. Junt.
πάν. cfr. Bast comment. palaeogr. p. 726. tum Mon. 1. μὲν
γάρ. 22 Vide Menandrum et Melanconium apud Stobaeum

serm. 63. itemque dissertationem eruditionis profundissimae
de pulchro Socratis, viri summi, Danielis Heinsii. Scheff.
23 Parr. 1983. et 2977. et Marg. exempl. Par. τοιαῦται. Ald.
Junt. Port. et Codd. Monn. et Vind. τοιαῦτα. Hinc aestiman-
dum, quod dicit Koen. ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff.:
„MSS. et editt. omnes magno consensu hic praebent τοιαῦται.“
locum ipsum sic explicat Bastius l. l. τοιαῦται γάρ (εἰσιν) αἱ
ἀρεταί, πρὸς βίαν (βιαιώς) κτώμεναι (passive) ἔχουσιν (ὑπὸ τῶν
ἀρετῆν ἔχόντων). 24 in Mon. 1. superscriptum est: γρ. ποθῶν,
ut Koen. scripsit ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff. 25

Ἐκ τοῦ πρέποντος. Καὶ δεξαμένη τὴν κόρην ἢ γῆ, φυτὸν ἀνέδωκεν. ἄμφω γὰρ ἔργα καθέστηκεν²⁷ γῆς, καὶ παρὰ ταύτην²⁸ οἱ ἄνθρωποι πίπτοντες, καὶ δένδρα παρ' ἐκείνης φνόμενα.

5 Ἐκ τοῦ συμφέροντος. Καὶ φανέν τὸ φυτὸν Ἀπόλλωνι τιμῆς γέγονεν αἷτιον· θεοὶ γὰρ ἔξωθεν²⁹ τῆς ἑαυτῶν προνοίας³⁰ οὐδὲ τὰ φυτὰ καταλείπουσιν· ἀλλὰ καὶ στεφανοῦνται γινόμενα· ἀπαρχαὶ γὰρ γῆς θεοῖς ἀνατίθενται, καὶ μαντικῆς γέγονε σύμβολον, προσῆκον οἶ-
10 μαι καὶ τοῦτο· τὴν τε γὰρ κόρην³¹ σωφροσύνην³² ὀνομάζουσιν, καὶ τὸ χρησμωδεῖν σωφροσύνης³³ προέρχεται. Οἷς τοίνυν ἠγνόησεν ἢ παῖς³⁴ ἡδονὴν, ἀρεταῖς ἀνατίθεται, οὐ γὰρ ἦν ἰδεῖν τὸ μέλλον ἀκρασίαν νοσήσασαν³⁵.
Ἐπὶ τούτοις θαυμάζω τοὺς ποιητὰς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ
15 μέτρον τιμῶ.

Cap. VII.

Ἄροσ¹ κοινού τόπου.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος ἀϋξητικός τῶν προσόντων τινὲ² κακῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινῆ πᾶσιν ἀρμό-

οὐ γῆν Vind. om. 26 ἐπὶ ταῦτα Vind. om. 27 Par. καθέστηκεν. Edd. Monn. Vind. καθέστηκεν. 28 οἱ Par. Vind. om. 29 in Mon. 1. superscriptum: γρ. ἔξω. 30 Ald. Junt. προνοίας. 31 Ald. Junt. κόρον. 32 Codd. et edd. σωφρόνην. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνην. Par. σωφρο νην. eraso συ. 33 Edd. σωφρόνης. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνης, ut est in Vind. Mon. 1. — in Par. Mon. 2. σωφροσύνη. 34 Vind. ἡ παῖς ἠγνόησεν. 35 Par. Monn. νοσήσαντα. Vind. νοσήσασαν. Doxop. in Homil. τινὰ τῶν βιβλίων νοσήσασαν ἔχει, τινὰ δὲ νοσήσαντα, ἀλλὰ κρείττων ἢ πρώτη γραφή. καὶ διὰ τοῦτο τὰ μέτρον τιμῶ· μέτρον λέγει τὰ τῶν ποιητῶν ποιήματα, ἕμμετρα γάρ εἰσιν.

1 Vind. περί. 2 τινὲ Mon. 2. om. Sequitur in edd. et

ἀρμόττειν τοῖς μετασχοῦσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος· ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῇ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς κοινω-
νοῦσι⁴ τῆς πράξεως. Δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπιλό-
γω, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει, προοι-
μίων δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας⁵ ἕνεκα τῆς πρὸς⁵
τοὺς νέους, μεθ' ἃ θήσεις κεφάλαια⁶, πρῶτον ἐκ τοῦ
ἐναντίου, εἶτα ἐποιήσεις⁷ τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων,
ἔγνωσται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροώμενον, μεθ'
ἣν ἐποιήσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ
κατηγορουμένῳ τὸ μείζον, εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω¹⁰
καλούμενον⁸, διαβάλλων τὴν τοῦ πράξαντος⁹ διάνοιαν,
εἶτα παρέκβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα
βίον, ἔπειτα ἔλέου¹⁰ ἐκβολὴν, καὶ τελευταῖα τοῦ προγυ-
μνάσματος τὰ τελικὰ κεφάλαια, νόμιμον¹¹, δίκαιον, συμ-
φέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

15

Par. Mon. 1. 2. καλῶν ἢ κακῶν. Vind. καλῶν ἢ om. cf. Schol.
Ald. ad cap. περὶ ψόγου. Ἐοικεν ὁ Ἀφθόνιος τὸν ὑπὲρ τινος κοινὸν
τόπον μὴ εἰδέναι, ἐπειδήπερ ἐν μὲν τῷ ἐγκωμίῳ διαφορὰν κοινοῦ
τόπου καὶ ἐγκωμίου οὐκ εἰσήνεγκεν, ἐν δὲ τῷ ψόγῳ εἰσήνεγκε· τὸ
γὰρ ἐν τῷ ὄρῳ τοῦ κοινοῦ τόπου προσκειμένον „ἢ καλῶν“ οὐχὶ τοῦ
Ἀφθονίου φαοῖν εἶναι, ἀλλ' ἑτέρου· καὶ γὰρ καὶ οὐδαμοῦ ἐν τῇ
τοῦ κοινοῦ τόπου διδασκαλίᾳ τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου ἐμνημό-
νευσε, διόλου δὲ τοῦ κατὰ τινος. 3 Ald. Junt. Menn. Vind.
μετασχοῦσιν. Par. μετασχοῦσι.

4 Vind. μετασχοῦσι τοῦ πράγ-
ματος. 5 Vind. γυμνασίου. 6 Par. κεφάλαιον. 7 Mon. 1.
εἶτα ἐποιήσεις [supra lin. ἐπάξεις] τὴν ἀπαγγελίαν καὶ πίστιν. 8

Quod addit, ne quis putet agi hic de γνώμῃ progymnasmate,
quo de supra egerat. Notandum autem, esse inter τὰ κεφάλαια,
id est partes tractationis, quae vocatur γνώμη. Scheff. 9

Doxopat. ὁ μὲν ἐξηγητὴς τὴν τοῦ πράγματος διάνοιαν ἀνέγνω, καὶ
φθισιν, ὅτι πρᾶγμα λέγει ὁ Ἀφθόνιος αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καθ' οὗ
τὸν λόγον ποιούμεθα, τυραννίδα, μοιχείαν, τὸ λιπεῖν τὴν τάξιν
τῶν δὲ βιβλίων τὰ πλείω τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν ἔχει, καὶ ἔστιν
κρείττων ἢ τοιαύτη γραφή. 10 Mon. 2. ἐλαίου. 11 Vind.

Κοινός τόπος κατὰ τυράννου.

Προοίμιον α. Ὡς¹² ἐστήκασιν νόμοι καὶ δικαστήρια παρ' ἡμῖν πολιτεύεται, νόμοις ὑπεχέτω τὴν κόλασιν, ὃ μηκέτ' εἶναι τοὺς νόμους ποιῶν. Εἰ μὲν¹³ γὰρ
5 ἔμελλε τὴν παροῦσαν δίκην διαφυγῶν, δημοτικώτερος¹⁴
ἔσεσθαι, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς δίκης· ἐπειδὴ δὲ
τὸ παρὸν ἐκφυγῶν, βιαίτερος¹⁵ ἔσται, ποῦ δίκαιον τυραννίδος ἀρχὴν τὴν τοῦ παρόντος καταστήναι συγγνώμην;

Προοίμιον β. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ὅσοι
10 τὸ δικάζειν εἰλήχασιν, οὐδέν τι βλάβος¹⁶ ἐκ τῆς τῶν
κρινομένων ἀφέσεως κέκτηνται· τυραννίδος δὲ ἄφεις
ἐπὶ τοὺς δικάζοντας ἐποίσει τὴν βλάβην· οὐδὲ γὰρ τὸ
δικάζειν ἔτι καταλιμπάνεται τυράννου κρατήσαντος.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Δοκεῖτε δέ μοι μᾶλλον περὶ
15 τῆς τοῦ παρόντος διανοίας σκοπεῖν ἀκριβέστερον, εἰ τὰς
τῶν προγόνων λογισθεῖτε¹⁷ γνώμας. ἡμῖν γὰρ¹⁸ ὡσπερ
καλῶς ποιῶντες οἱ πρόγονοι πολιτείαν εὖρον δυναστείας
ἀπηλλαγμένην· καὶ μάλα δικαίως¹⁹· ἐπειδὴ γὰρ ἄλλοτε
ἄλλαι τοῖς ἀνθρώποις τύχαι²⁰ προσπίπτουσι, καὶ μετα-
20 ποιῶσι τὰς²¹ τῶν ἀνθρώπων γνώμας, ἐπανορθούμενοι

νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ, ἐνδόξῳ, τῷ ἐκβησομένῳ. 12

Varie se torquent interpretes in reddenda hac periodo. Ego

ita verterim: Ut permancant leges, et judicia apud nos exer-
ceantur, secundum leges poenas subeat, quisquis hoc agit, ut

ne leges existant. Scheff. ὡς = ἕως. 13 μὲν Vind. Mon.

1. om. in Mon. 1. supra lineam positum est. Scheff.: „Post
ἔμελλε vellem comma scribi, ut oratio fieret evidentior.“ 14

Opponitur sequenti βιαίτερος. Itaque modestiorem red-
dere, quam populariorem, aut aequabiliorem, quod fit ab

aliis, mallet. Scheff. 15 In Mon. 1. supra lineam: τυ-

ραννικώτερος. Vind. βεβαιοτέρως. vide ep. crit. p. 53. 16 Mon.

2. βλάβης. 17 Par. Mon. 2, λογισοισθε. 18 γὰρ recepi ex

Mon. 1. tum Par. οἱ πρόγονοι ὡσπερ καὶ ποιῶντες. 19 Mon.

1. εἰκότως. 20 Vind. εὐχαῖς. 21 Par. Vind. τῶν ἀνθρ. τὰς

τὸ τῆς τύχης ἀνώμαλον τῇ τῶν νόμων ἰσότητι, νόμους ἕξευρον, μίαν πᾶσιν ἐξ αὐτῶν ἐργαζόμενοι²² γνώμην· καὶ τοῦτο ταῖς πόλεσι γίνεται νόμος, ἐπανόρθωμα²³ κακῶν, ὧν αἱ τύχαι ποιούσιν.

Ἐκθεσις. Ὡν οὗτος οὐδὲν ἐνθυμούμενος, βεβού- 5 7.
λευταί τι βούλευμα κάκιστον, τὸν τῆς πολιτείας μετα-
θεῖναι θεσμόν· καὶ τοιαῦτα πρὸς ἑαυτὸν²⁴ διελέγετο, τί
ταῦτα θεοί; παρὰ²⁵ τοὺς πολλοὺς ὀφθεῖς ἴσον καθά-
παξ τοῖς ἄλλοις ἔχων²⁶ ἀνέξομαι; καὶ μάτην²⁷ ἔω τὴν
τύχην φιλοτιμεῖσθαι τὸν πλοῦτον, εἰ ταῦτα τοῖς πολλοῖς 10
ὑποστήσομαι; καὶ συνίοντες κρινούσιν με²⁸ πένητες; καὶ
τὸ δοκοῦν τοῖς πολλοῖς νόμος προῆλθεν ἐμοί; τίς οὖν
ἔσται τούτων ἀπαλλαγὴ; καταλήψομαι τὴν ἀκρόπολιν,
καὶ τοὺς κάκιστα ἀπολουμένους ἐκποδῶν καταστήσομαι
νόμους· καὶ οὕτω²⁹ νόμος ἔσομαι τοῖς πολλοῖς, οὐχ³⁰ 15
οἱ πλείους ἐμοί· ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν διεξήρχετο, οὐκ ἐπι-
θεῖς τὸ πέρασ· θεῶν γὰρ κατεκώλυσεν³¹ εὐνοία. μὴ οὖν
δι³² ὧν³² χάριν τοῖς θεοῖς ἐποφείλομεν, ταῦτα τουτονὶ³³
διασώσει³⁴ τήμερον.

Σύγκρισις. Δεινὸν ὁ φονεὺς, ἀλλ' ὁ³⁵ τύραν- 20

γνώμας. 22 Ald. ἐργαζόμενοι. Vind. ποριζόμενοι, supra lineam manus secunda ἢ ἐργαζόμενοι. 23 Ald. Junt. ἐπανόρθωμα. 24 Vind. αὐτόν. 25 Mon. 1. ὑπέρ. 26 Par. ἔχων τοῖς ἄλλοις. 27 Vertunt et haec, ut ipsi sua vix intellexisse videantur. Puto hoc velle dicere: frustra Fortunam permitto ambire divitias. An, inquit, hoc concedam, ut fortuna, quae me ambit, propter divitias meas, omniaque offert, quae donare potest, frustra sit, nec a me exaudiatur vel admittatur? Quod est longe elegantissimum et cum sententiae fundamento prolatum, cuius nihil cernitur in interpretatione vulgari. Scheff. 28 με ex Vind. recepti: abest ab edd. et ceteris codd. 29 Par. οὕτως. 30 Mon. 2. οὐχὶ πλ. 31 Port. διεκώλυσεν. 32 Vind. τὴν χάριν. 33 Par. τοῦτον καί. 34 Vind. διασώσειεν.

νος μείζον καθίσταται· ὁ μὲν γὰρ εἰς ἓνα³⁶ παρατυχόν-
τα μαιφρονεῖ· ὁ δὲ ὅλας μεταβάλλει τὰς τῆς πόλεως τύ-
χας. ὅσω τοίνυν τὸ λυπεῖν ἐν βραχεῖ τοῦ πάντας μαι-
φρονεῖν ὑπάρχει καταδεέστερον, τοσοῦτω³⁷ ἀνδροφόνου³⁸
5 τύραννος φαυλότερον.

Γνώμη. Ἐπεται τοῖς ἄλλοις ἅπασιν³⁹ ἀνθρώποις,
κὰν τὰ⁴⁰ δεινότατα πράξωσι, τὴν γνώμην γοῦν⁴¹ ἐξε-
λέσθαι τῆς πράξεως, μόνος δὲ ὁ⁴² τύραννος ἀκούσιον⁴³
εἰπεῖν οὐκ ἔχει τὴν τόλμαν· εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἐνεχείρει
10 τῷ τυραννεῖν, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς γνώμης·
ἐπεὶ⁴⁴ δὲ βεβουλευμένος⁴⁵ ἔδρασε, ποῦ δίκαιον αἰτίας
ὑπεξελεῖν⁴⁶ τὸν⁴⁷ πρὸ τῶν ἔργων τῇ γνώμῃ γενόμενον;

Παρέκβασις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀνθρω-

35 Par. ἀλλὰ τῷ. 36 Mon. 1. τὸν παρατ. 37 Par. τοσοῦτω.
Vind. Mon. 1. τοσοῦτον. 38 Ald. Junt. Monn. Vind. ἀνδροφόνος τυ-
ράννου. Port. Par. ἀνδροφόνου τύραννος. 39 ἅπασιν Vind. om.
Saep̄ excidit Aristid. τέχνη. p. 462. καὶ διεξῶν ἡλικα τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν
ἀδικοῦσιν. Par. πᾶσαν om. Arsin. p. 690. προκαθιστάμεθα δὲ ἐν τοῖς
ζητήμασιν ἢ ἐκ διανοίας ἐξετάσεως. Par. post ζητήμ. addit πᾶσιν.
Vit. Josephi c. 4. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται. Par. 1423.
ἅπαντες ἐλ. c. 9. καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν
τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχαῖα. Par. 1423. addit πάντα. 40 τὰ Vind.
om. 41 Men. 1. οὖν. 42 ὁ Par. Mon. 2. Vind. om. 43
Edd. Par. εἰπεῖν οὐκ ἔχει [Par. ἔσχε] τὴν τόλμαν ἀκούσιον. Monn.
Vind. ἀκούσιον ἐ. οὐκ ἔσχε [in Mon. 1. superscriptum ἔχει] τὴν
τόλμ. 44 Mon. 1. ἐπειδὴ δὲ. 45 Ald. Junt. Monn. Vind.
βεβουλευμένως. 46 Port. ὑπεξελεῖν. ad marg. γρ. ὑπεξελεῖν,
ut legitur in Ald. Junt. et in codd. Scheff.: „Fr. Portus
conjiiciebat ὑπεξελεῖν. Ego nihil censeo mutandum.“ Lectio
ὑπεξελεῖν orta ex absentia genitivi αἰτίας, quem rec~~ipi~~ ex
Mon. 1. 47 Par. τὸ eraso γ. Vind. Mon. 1. τὸ — γινόμε-
νον. Scheff.: „Putat τύραννον, quod intelligendum est. In-
terpres denuo aliud egisse videtur.“ 48 Par. ὑμῖν.

ποι παρ' ἡμῶν⁴⁸ οἱ κρινόμενοι τὸ παρὸν μόνον ὑπεύθυ-
νον ἔχουσι, διὰ δὲ τὸ φθάσαν πολλάκις⁴⁹ ἀφίενται μόν-
νος δὲ ὁ παρὼν ἐπ'⁵⁰ ἀμφοτέρω κρίνεται βίῳ· τὸ τε
γὰρ φθάσαν ἐπὶ μετρίοις⁵¹ οὐκ ἤγαγε, καὶ τὸ παρὸν
τῶν γεγεννημένων ἐστὶ χαλεπώτερον· ὥστε ἀμφοτέρων ὑπε- 5
χέτω τὴν δίκην, ὧν τε πρότερον, καὶ ὧν μετ' ἐκεῖνα⁵²
λελύπηκε⁵³.

Ἐλέου ἐκβολή. Τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαυτούμενοι
λύσονται; νῆ Δία παῖδες; ἀλλ' ὁπότ'⁵⁴ ἂν ὀδύρωνται,
τότε παρεστάναι τοὺς νόμους νομίσατε· οἷς πολλῶ δῆ- 10
που δικαιοτέρον⁵⁵, ἢ τοῖς τούτου παισὶ τὴν ψῆφον ἐπε-
νεγκεῖν· διὰ μὲν γὰρ⁵⁶ τοὺς τούτου παῖδας ἢ⁵⁷ τυραν-
νὶς βεβαιωθήσεται⁵⁸, διὰ δὲ τοὺς νόμους τὸ δικάζειν
ὑμεῖς⁵⁹ παρειλήφατε· ὥστε δι' οὓς ὑμεῖς δικασταὶ κα-
θεστήκατε, τούτοις ἐστὲ δικαιοτέροι τὴν ψῆφον ἐπε- 15
νεγκεῖν.

Νόμιμον. Καί τοι⁶⁰ εἰ νόμος, τοὺς ἐλευθεροῦν-
τας τὴν πατρίδα τιμᾶν, τοὺς καταδουλουμένους⁶¹ κό-
λάζεσθαι λείπεται.

Δίκαιον. Δίκαιον δὲ τοσαύτην ἐν ἡμῶν⁶² ὑπο- 20
στῆναι τὴν δίκην, ὅποσιν αὐτὸς κατειργάσατο.

Ἐυμφέρον. Λυσιτελήσει δὲ πρῶτων τύραννος· ἐστά-
ναι γὰρ παρασκευάσει τοὺς νόμους.

Δυνατόν. Ἐῤῥῶν δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσα-
σθαι κόλασιν· αὐτὸ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ δορυφόρων ἐδέησεν 25

49 Par. om. 50 Vind. ἐπ' αὐτῷ γε ἀμφ. 51 Vind. Mon. 2.

ἐπὶ μετρίου. 52 Vind. μετὰ ταῦτα. 53 Vind. Mon. 1. λε-

λύπηκεν. 54 Vind. ὁπόταν. Vind. et Mon. 2, ὀδύρονται. 55

In Mon. 1. superscriptum βοηθήσαι. 56 Vind. γε. 57

Par. Mon. 1. Vind. ἢ τούτου τυραννὶς. servato τούτου antece-

dente. 58 Vind. βεβαιώσεται. 59 Port. ἡμῖς. 60

Scheff.: „καὶ εἰ ποιεῖ ὁ νόμος“. in notis: „Omnes veteres:

καὶ τοι εἰ νόμος, atque sic scribendum“. 61 Ald. Junt. κα-

ταδουλουμένους. 62 Vind. ὑμῶν. 63 τῆς Ald. Junt. Monn.

εἰς τὴν τῆς⁶³ τυραννίδος ἐπίθεσιν⁶⁴, οὕτω καὶ ἡμῖν δε-
 ῆσει συμμάχων εἰς τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν· ἀλλὰ
 δικαστῶν ἀρκέσει ψῆφος, ὅλην⁶⁵ ἀνελεῖν τυραννίδος τὴν
 δύναμιν.

Cap. VIII.

5 Ὅρος¹ ἐγκωμίου.

Ἐγκώμιόν ἐστι λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ²
 καλῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἐκ τοῦ ἐν κώμαις ἄδειν³ τὸ πα-
 λαιόν· κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς. Διενήνοχε⁴
 δὲ ὕμνου, καὶ ἐπαίνου, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν, τὸ
 10 δὲ ἐγκώμιον θνητῶν· καὶ τῷ τὸν μὲν ἔπαινον ἐν βρα-
 χει⁵ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκώμιον κατὰ τέχνην ἐκφέρεσθαι.
 Ἐγκωμιαστῆον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιροῦς

om. est in Par. Vind. Port. 64 Par. Mon. 2. ἐπίδειξιν. 65
 Par. Vind. ὅλης.

1 Vind. περι. 2 τινὶ Par. om. 3 Convenit Theon,
 Auctor Etymologici Magni, Phavorinus, Scaliger, Vossius, alii.
 Sunt tamen, qui derivationem reddant aliam. Scheff. 4
 Edd. et Monn. διενήνοχεν. Par. Vind. διενήνοχε. 5 Idem cen-
 set Scaliger l. III. Poët. c. 10., qui videtur hinc sumsisse.
 Verum carpit eum Vossius lib. I. Inst. Orat. c. 5., qui contra
 censet ἔπαινον esse totum, ἐγκώμιον vero partem. At profecto
 si τὸ ἔπαινος vulgariter accipiatur, etiam ἐγκώμιον est ἔπαινος,
 tali enim acceptione ἐπαινεῖ, quisquis quoquo modo facta alte-
 rius commendat. Id quod sine dubio volebat Scaliger, quan-
 do dixit, omnem ἐγκωμιάζοντα ἐπαινεῖν. Verum alia est ratio
 Rhetorum, qui τὸ ἔπαινος accipiunt sensu magis proprio pro
 brevi iudicii honore, factis alicujus habito. Atque sic et Xe-
 nophon. in Paed. V. ubi ait: ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν πάντες μὲν ἐπῆνον,
 πάντες δ' ἐνεκωμιάζον [sic]. Praemittit ἐπῆνον, tanquam minus,
 et calore subito effusum, ac subdit ἐνεκωμιάζον, tanquam ma-
 jus, et cum meditatione prolatum, quasi diceret, non laudarunt
 solum, sed et verbis amplissimis plurimum commendarunt.

τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτὰ πρό-
 σωπα μὲν, ὡς Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ,
 ὡς δικαιοσύνην, ἢ σωφροσύνην· καιροὺς δὲ, ὡς ἔαρ, ἢ 8
 θέρος· τόπους δὲ, ὡς λιμένας καὶ κήπους· ἄλογα ζῶα,
 ὡς ἵππον, ἢ βοῦν· φυτὰ δὲ, ὡς ἐλαίαν⁶, ἢ ἄμπελον. 5
 Ἐγκωμιαστέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον· κοινῇ
 μὲν, ὡς ἅπαντας Ἀθηναίους· ἰδίᾳ δὲ, ὡς Ἀθηναῖον ἕνα·
 ἣ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τοῦ ἐγκωμίου· ἐργάσαιο δ'
 αὐτὸ⁷ τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· προοιμιᾶση μὲν πρὸς τὴν
 οὔσαν ὑπόθεσιν· εἶτα θήσεις τὸ γένος, ὃ διαιρήσεις εἰς 10
 ἔθνος, πατρίδα, προγόνους, καὶ πατέρας· εἶτα ἀνατρο-
 φὴν, ἣν διαιρήσεις εἰς ἐπιτηδεύματα, καὶ τέχνην, καὶ νό-
 μους· εἶτα τὸ⁸ μέγιστον τῶν ἐγκωμίων κεφάλαιον, ἐποί-
 σεις τὰς πράξεις· ἃς διαιρήσεις εἰς ψυχὴν⁹, καὶ σῶμα,
 καὶ τύχην· ψυχὴν μὲν, ὡς ἀνδρείαν¹⁰, ἢ φρόνησιν· σῶμα 15
 δὲ, ὡς κάλλος, ἢ τάχος, ἢ ῥώμην· τύχην δὲ, ὡς δυ-
 ναστείαν καὶ πλοῦτον, καὶ φίλους· ἐπὶ τούτοις, τὴν σύγ-
 κρισιν ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ ἐγκωμιαζομένῳ τὸ
 μείζον· εἶτα ἐπίλογον εὐχῇ μᾶλλον προσήκοντα.

² Ἐγκώμιον¹¹ Θουκυδίδου.

20

Τιμᾶν ἄξιον τοὺς εὐρόντας τὰ χρήσιμα, οἷς ἐπορί-
 σαντο κάλλιστα, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανέν ἐπανατίθε-
 σθαι δικαίως τοῖς δείξασιν· οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσω
 τοῖς λόγοις αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ τιμᾶν προελόμενος. Ἄπαν-
 τας μὲν οὖν τοὺς εὐεργέτας τιμᾶσθαι καλόν· τοσοῦτῳ 25
 δὲ μᾶλλον τὸν¹² Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσῳ τῶν ἁπάν-
 των εὖρε τὸ κάλλιστον· οὔτε γὰρ λόγων ἐν τοῖς οὔσι

Scheff. 6 Par. 1. ἄμπελον ἢ ἐλαίαν. 7 Vind. αὐτήν.

8 τό Vind. om. 9 Valde duriter dicitur, πράξεις διαιρήσεις
 εἰς ψυχὴν, nec enim ψυχὴ est πράξις. Quare suspicor deesse
 quidpiam, fortasse κατὰ, vel quid simile. Scheff. 10 Par.
 ἀνδρείαν. 11 Vind. εἰς Θουκυδίδην. 12 τὸν Vind. om.

κρείττον ὑπάρχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου περὶ τοὺς λό-
 γους σοφώτερόν ἐστιν εὐρεῖν. Προῆλθε τοίνυν Θουκυδί-
 δης ἐκ γῆς, ἣ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε καὶ τέχνην. Οἱ γὰρ
 ἐτέρωθεν γέγονεν, ἀλλ' ὅθεν οἱ λόγοι καὶ μητέρα βίου
 5 τὰς Ἀθήνας εὐρῶν, προγόνοις μὲν βασιλεῦσιν ἐχρήσατο,
 καὶ τὸ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον ἐκ τοῦ προτέρου
 προελήλυθε¹³ γένους. καὶ προσλαβὼν ἄμφω, γένους
 ἰσχύν, καὶ πολιτείαν δημοτικὴν, εἰς ἐπανόρθωσιν ἐκατέ-
 ρου¹⁴ τὸ παρ' ἐκατέρου φέρεται κέρδος· τὸ μὴ πλουτεῖν
 10 ἀδίκως διὰ τῆς ἰσηγορίας ἐπανορθούμενος, καὶ πολιτικὴν
 ἔνδειαν τῇ παρὰ τοῦ γένους εὐδαιμονία συγκρούπτων.
 Καὶ τοιούτων φανεῖς τρέφεται μὲν πολιτεία καὶ νόμοις,
 ἃ τῶν ἄλλων ἀμείνω πεφύκασι¹⁵. Καὶ πρὸς ὄπλα καὶ
 νόμους ἕμα ζῆν ἐγνωκῶς, φιλοσοφεῖν ὁ αὐτὸς καὶ στρα-
 15 τηγεῖν ἐβουλεύσατο, οὔτε τοὺς λόγους ὀπλων ἀποστερῶν,
 οὔτε τὰς μάχας ἐν μέρει τιθεῖς τῆς φρονήσεως¹⁶. καὶ
 μίαν ποιεῖται μελέτην, ὣν μίαν οὐκ εἶχε τὴν τέχνην, εἰς
 ἕν συνάγων, ἃ τῇ φύσει διέστηκεν ὡς δέ¹⁷ εἰς ἄνδρας
 ἀφίκετο, ἐζήτει καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν, ὣν καλῶς προησκή-
 20 σατο¹⁸. καὶ ταχὺ παρέσχεν ἢ τύχη τὸν πόλεμον, καὶ τὰ
 πεπραγμένα πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείαν αὐτὸς ἐποιήσατο
 τέχνην· καὶ φυλακὴ γέγονεν ὣν ὁ πόλεμος ἤγαγεν. ἃ
 γὰρ ἐποίουν ὡς ἕκαστοι, ταῦτα συγκρούπτειν οὐκ ἀφῆκε¹⁹
 τὸν χρόνον· ἐξ ὧν ἀλισκομένη μὲν ἔγνωσται Πλάταια²⁰,

13 Mon. 2. προελήλυθε. Edd. Mon. 1. Vind. προσλήλυθεν. 14
 Vind. ἐκατέρας τὸ παρ' ἐκατέρας φέρ. 15 Mon. 1, πεφήνασι.
 superscripto πεφύκασι. 16 Contrarium profertur ab inter-
 pretibus hoc loco. Vereor ne hic quoque desit aliquid, scri-
 pseritque noster, οὔτε τὰς μάχας λόγων, ut sit sensus, putasse
 partem prudentiae, neutrum altero privare. Scheff. 17
 Vind. δ' εἰς. tum Junt. ἀφίκεντο. 18 Mon. 2. προσήκατο.
 19 Edd. Mon. 1. ἀφῆκεν. Vind. Mon. 2. ἀφῆκε. 20 A The-
 banis tempore nocturno, de quo Thucydides l. II. Scheff.

θρούμενα ²¹ δὲ τὰ τῆς Ἀττικῆς ἐγνωρίζετο· καὶ περιπλεο-
 μένη παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐδηλοῦτο Πελοπόννησος ²².
 ναυμαχίας ²³ εἶδεν ἢ Ναύπακτος· λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε ταῦ-
 τα Θουκυδίδης συγγράφων. Λέσβος ²⁴ ἰάλω, καὶ μέχρι
 τοῦδε ²⁵ κηρύττεται· πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας καθίστατο ⁵
 μάχη ²⁶, καὶ τὸ γεγονός οὐκ ἀφείλεν ὁ ²⁷ χρόνος· δίκη
 Λακεδαιμονίων ²⁸ οὐκ ἀγνοεῖται παράνομος. Σφακτηρία
 καὶ Πύλος ²⁹, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἔλαθεν ἔρ-
 γον ³⁰. ὅθεν Κερκυραῖοι ³¹ μὲν παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλη-
 σιάζουσι ³². Κορίνθιοι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. ¹⁰
 Διγινῆται δὲ ³³ κατήγοροῦντες εἰς Λακεδαίμονα ἔρχον-
 ται. καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος ³⁴.
 Σθενελαΐδας δὲ ἐπὶ ³⁵ μάχην κινῶν καὶ πρὸς τούτοις ὁ

21 A Peloponnesiis ductu Archidami regis Lacedaemoniorum.

Idem dicto libro. Scheff. 22 Classe centum navium, cui

Corcinus, Proteas et Socrates praefuere. Idem eodem loco.

Scheff. Ald, Junt. Mon. 2. Πελοπόννησος. Monn. ἐδηλοῦτο, [de

qua permutatione vide epist. crit. p. 43.,] sed ἐδηλοῦτο respon-

det h. l. antecedentibus ἐγνωσται, ἐγνωρίζετο. 23 Quas Phor-

mio commisit cum Peloponnesiis. Idem ibidem. Scheff.

24 Ab Atheniensibus. Videtur enim eam occupationem intel-

ligere, quam Thucydides describit l. III. quamquam capta

fuerit et secunda vice, de qua idem l. VIII. Scheff. 25

Mon. 1. ad marg. γρ. τούτου. 26 Acarnensium videlicet.

Idem l. III. Scheff. 27 Ald. Junt. Mon. 2. ὁ om. est in

Mon. 1. Vind. Port. 28 De civibus et urbe Plataensium.

Idem ibid. Scheff. 29 Ubi Lacedaemonios interceperunt,

eosque ad pacem petendam compulerunt, atque tandem per

Cleonem et Demosthenem vicerunt. Idem l. IV. Scheff.

30 Mon. 1. ἔργον οὐκ ἔλαθεν. 31 De hac utriusque populi

legatione agit l. I. Scheff. 32 Edd. Mon. 1. Vind. ἐκκλη-

σιάζουσι. Mon. 2. ἐκκλησιάζουσιν. 33 δὲ Vind. Mon. 1. om.

Habes et haec l. I. Scheff. 34 Eitat et haec deliberatio

l. I. cum responsione Stenelei de bello Atheniensibus infe-

rendo. Scheff. 35 Mon. 1. πρὸς superscripto ἐπὶ.

Περικλῆς³⁶ πρεσβείαν ἀτιμάζων Λακωνικήν, καὶ χαλα-
 παίνειν³⁷ οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίους νοσοῦντας ταῦτα
 καθάπαξ παρὰ³⁸ τῆς Θουκυδίδου συγγραφῆς πρὸς ἅ-
 παντα τηρεῖται τὸν βίον. Εἶτα τίς³⁹ αὐτῷ παραβαλεῖ⁴⁰
 τὸν Ἡρόδοτον; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν διηγεῖται πρὸς ἡδονήν·
 ὁ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται ὅσον δὴ τὸ πρὸς
 χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος
 τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. Πολλὰ ἦν ἕτερα
 περὶ Θουκυδίδου διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πάντα ἐρεῖν, τὸ
 τῶν ἐπαίνων παρείλετο πλήθος.

Σοφίας⁴¹ ἐγκώμιον.

Σοφίαν εὐτυχὲς μὲν λαβεῖν, ἐπαινέσαι δὲ πρὸς ἀξίαν
 ἀδύνατον, ἢ τοσοῦτον εὐδαιμονίας περίεστιν, ὡς κοινὸν
 κτῆμα καταστῆναι θεῶν. Ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλό τι τῶν
 θεῶν ἐπετήδευσεν Ἡρα τῶν γάμων ἐπιστατεῖ, πολέμων
 Ἄρης μετὰ τῆς Ἀθηναῖς πυρὶ παρεχάλκευσεν Ἡφαιστος·
 Ποσειδῶν ἠγεῖται τοῖς πλείουσι ἄλλος ἄλλό τι τῶν θεῶν
 ἐπισηκῆσατο· σοφίας δὲ ἅπαντες μετέχουσιν⁴²· ἰδίως δὲ
 παρὰ πάντας ὁ Ζεὺς· ὅσῳ γὰρ τῶν θεῶν ἐστὶ δυνατώ-
 τερος, τοσοῦτω πάντων κατέστη σοφώτερος· καὶ σοφία
 Διὶ τὴν δυναστείαν πιστοῦται, καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν ἐκτή-
 σαντο σύμφυτον, τὸ δὲ κτῆμα προῆλθεν εἰς γῆν, καὶ
 θεῶν παῖδες εἰς τὸν βίον ἠνέγκαντο· διὸ καὶ θαυμάσαι
 τοὺς ποιητὰς μοι περίεστιν, οἷς Παλαμήδην, καὶ Νέστο-

36 Eam intelligit, quam Athenienses mitti ad Lacedaemonios
 voluere de pace, quam ostendit Atheniensibus non esse hone-
 stam. Vide Thucyd. l. II. Interpres mentem non percepit.
 Scheff. 37 Ald. Junt. χαλαιπένειν. 38 Ald. Junt. Mon. 2.
 Vind. καὶ τῆς. Mon. 1. Port. καὶ om. 39 Port. εἶτά τις.
 tum Ald. Junt. Mon. 1. 2. παραβάλλει. Port. παραβάλλοι. Vind.
 παραβαλεῖ. 41 Caput hęc abest a Vind. 42 Ald. Junt.
 μετέχουσι. 43 Fr. Portus vult, οὐ γὰρ ἔν, quod non conve-

ρα, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν τοῖς πρώτοις σοφώτατος ἄδεται, θεῶν παῖδας ἐποίησαν, οὐ καταστάντας τὴν φύσιν θεῶν ἢ⁴³ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ θεοὶ καθειστήκεσαν, καὶ τῇ κοινῆς τοῦ γένους, τὸ κοινὸν ἐδήλουν⁴⁴ τῆς ἀρετῆς· ἀλλ' οἷς⁴⁵ τὴν θεῶν ἀρετὴν προσεκτίσαντο, θεῶν ἐνομίζοντο 5 παῖδες, καὶ δοκοῦσι θεῶν, ὧν σοφία κτῆμα τοῦ γένους προῆλθεν ὑπόμνημα. Σοφία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερα κρατεῖ τῶν καιρῶν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παρὰ τὴν εἰρήνην μόνον⁴⁶ εὐδοκιμεῖ· τὰ δὲ παρὰ τὸν πόλεμον μόνον θαυμάζεται· μόνη δὲ σοφία τῶν ὄντων ἑκατέρων κρατεῖν, ὡς ἐνός 10 ἐξεπίσταται· πολιτεύεται μὲν γὰρ κατὰ πόλεμον, ὡς εἰρήνην παντελῶς ἀγνοήσασα· τῆς δὲ εἰρήνης οὕτω μετέσχευ, ὡς ἀγνοῦσα καθάπαξ τὰς μάχας· καὶ παρ' ἣν ἂν κρατῆ⁴⁷, μόνης εἶναι νομίζεται· νομοθετεῖ μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῶ, καὶ παντοδαποῖς⁴⁸ ἡσυχίας εἶδεσι κέχρη- 15 ται· τοῖς δὲ πολέμοις εἰσηγεῖται τὰς νίκας· καὶ σοφία κρατεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παρέχουσα⁴⁹, παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἄλλον οὐκ ἐᾷ κατορθοῦν· ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέρα κρατεῖν οἶδεν ἐπίσης, πολεμοῦντας, καὶ μένοντας⁵⁰. μόνη σοφία τὰ θεῶν ὑποκρίνεται· μόνη γὰρ ὡς θεὸς τὸ μέλλον ἐπί- 20 σταται· αὕτη γεωργοῖς ἀνήκε τὴν γῆν, καὶ τοῖς πλέουσι νέμει τὴν θάλασσαν· οὔτε καρπὸς ὑπῆρχε λαβεῖν σοφίας χωρὶς, οὔτ' αὖ πάλιν ἐπιβαίνειν νεὼς χωρὶς τοῦ σοφῶς

nit. Scheff. 44 Mon. 2. ἐδήλου. 45 Illud οἷς sic est positum hoc loco, ut supra, οἷς Παλαμήδην ἄδεται. Itaque sententia: sed ut quorum opera Deorum virtutem essent consecuti, ab iisdem haberentur et pro filiis Deorum. Vult, poëtas tribuisse ipsis virtutem humana ampliorem, ut non sine causa videantur simul fecisse filios Deorum. Scheff. 46

Port. μόνην. 47 Mon. 2. κρατεῖ. 48 Edd. Mon. 1. παντοδαπῆς. Mon. 2. παντοδαποῖς. 49 Mon. 1., in quo hoc folium manu recentiore scriptum est; παρασχοῦσα. 50 Istuc μένειν ita usurpatum absolute, ut oppositum sit τοῦ πολεμεῖν, non memini me alibi observare. Quare suspicor deesse quid-

κυβερνήσοντος ὥστε πᾶν εἴ τι θάλαττα φιλοτιμεῖται,
καὶ ὅσα γῆ τοῖς ἀνθρώποις παρέχει, ταῦτα σοφίας κα-
θεστήκασιν⁵¹ εὗρεσις αὕτη λαθεῖν οὐ κατέλιπεν ἅ τῶν
ἀπορρήτων οὐρανὸς ἔχει παρ' ἑαυτῶ. καὶ γὰρ ὅσον ἥλιος
5 περιέρχεται κύκλον, καὶ ἅ τῶν ἀστέρων περιέδραμεν ἕκα-
στος⁵², μόνη σοφία τοῖς ἀνθρώποις ἐξεῦρεν. ἤδη καὶ
τὰ τῆς γῆς⁵³ ὁ σοφὸς οὐκ ἠγνόησεν, καὶ ἄς τελευτῶν-
τες ἐσόμεθα, μόνη σοφία παρέσχεν. Τροίαν εἶλεν⁵⁴ ἦν
ἐλεῖν ὁ πολὺς οὐ δεδύνηται χρόνος, σοφὸν παρεστήσατο
10 βούλευμα⁵⁵ καὶ Περσῶν⁵⁶ ὄλην διέλυσε⁵⁷ δύναμιν, δι'
ἑνὸς⁵⁸ κυροῦσα βουλεύματος ὁ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς
διεφθείρετο⁵⁹, βεβουλευκότος Ὀδυσσεύς σοφώτερον ὥστε
πᾶν εἴ τι⁶⁰ κρατεῖ, σοφίας προῆλθεν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν
ἀνδρείαν παραβαλεῖ⁶¹; ἀλλ' ὁ ποιεῖν πέφυκε δύναμις, ἐκ
15 σοφίας κομίζεται⁶²· κἂν τῆς ἀνδρείας ἀνέλης τὴν φρό-

priam, forte ἐπὶ ἡσυχίᾳ. Scheff. 51 Mon. 1. καθέστηκεν. ita
Pausan. VII. 9. 6. γράμματά τε αὐτίκα ὑπὸ τῆς βουλῆς ἔς τε Ἀ-
θήνας κατεπέμπετο. Angel. κατεπέμποντο. 52 ἕκαστος Ald.
Junt. Mon. 2. om. est in Mon. 1. Port. 53 Atqui hoc
praecessit jam. Quare ista lectio mihi valde est suspecta.
Mallet τὰ τῆς ζωῆς. Scheff. Mon. 1. ἤδη δὲ καὶ κατὰ γῆν.
Sq. ὁ abest a Monn. Ald. Junt. posuit Port. 54 εἶλεν Mon.
1. om. 55 Graecorum atque Heleni equi machinam admo-
ventium, de qua re Virgilius, Dycitis Cretensis, atque alii.
Scheff. 56 Ad marg. exempl. Par. Τρώων. Schol. Ald.
ἕτεροι Τρώων ἀναγινώσκουσι. 57 Edd. Mon. 1. διέλυσεν. Mon.
2. διέλυσε. 58 Mon. 1. τοῦτο κυροῦσα. 59 Portus mallet
διεπείρετο, sed nil necesse est. Scheff. Par. et Monn. tuen-
tur ἐφθείρετο. 60 Port. ὁ τι. 61 Ald. Junt. Mon. 2. πα-
ραβαλλεῖ. Mon. 1. Port. παραβαλεῖ. Port. iterum εἶτά τις.
62 Mon. 1. 2. νομίζεται. exempl. Par. κομίζ. Vita Joseph. c.
28. τὰ ἐκ τῆς ἀσπαγῆς κομισθέντα χρήματα. Par. 1423. νομισθέν-
τα. Dem. in Mid. p. 530. παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἕλλη-
κας κομίζεται. 3 codd. Bekkeri νομίζεται.

νησιν, κατηγορούμενον ἔμεινε· πολλὰ ἦν ἄλλα περὶ τῆς σοφίας διεξιλεῖν· ἀλλ' εἰς ἅπαν ἐρεῖν τοῖς διεξιούσιν ἀμήχανον.

Cap. IX.

Ὅρος ψόγου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ ¹ 5 κακῶν. Τόπου δὲ κοινῷ διενήνοχε τῷ τὸν μὲν τόπον ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ² ἔχειν διαβολήν ³. διαιρεῖται δὲ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις, οἷσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τσαῦτα δεῖ ψέγειν, ὅσα καὶ ἐγκωμιά- 10 ζειν πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, 10 ἄλογα ⁴ ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά· ψεκτέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον καὶ προοιμιαζόμενος ⁵ ἐποιήσεις τὸ γένος, ὃ ⁶ διαμήσεις ὁμοίως τῷ ἐγκωμίῳ, καὶ τὴν ἀνατροφὴν, καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ τὸν ἐπίλογον οὕτω θήσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 15

Ψόγος ⁷ Φιλίππου.

Οὔτε τὴν ἀρετὴν ἐπαίνων χωρὶς, οὔτε τὴν κακίαν ἔξω ψόγου προσήκει καταλιπεῖν, ὅτι καὶ ⁸ δι' ἀμφοτέρων ἐγκαταλείπεται κέρδος, ἐπαινουμένων μὲν ἀγαθῶν, κακίζομένων δὲ πονηρῶν ⁹. ἅπαντας μὲν οὖν ἀκούσαν κακῶς 20

1 τινὶ Mon. 2. om. 2 Vind. κοινήν μόνην. super κοινήν scribitur: γρ. ψιλὴν. 3 Medio sensu, sic ut nudam signet incusationem, quomodo et Isocrates usurpavit, et aliam dixit esse ψευδῆ, aliam non esse. Nisi malimus accipere pro iudicio vel opinione de re, quomodo apud Hesychium est ὑπόληψις. Interpretatio vulgaris non est idonea. Scheff. 4 Ald. ἄλλογα. 5 Vind. inserit μὲν. 6 Mon. 2. καί. 7 Habes idem progymnasma elaboratum a Libanio, quocum conferre possunt, qui dant operam Graecae eloquentiae. Scheff. 8 καὶ Vind. om. 9 Vind. iterum ἀγαθῶν.

νος μείζον καθίσταται· ὁ μὲν γὰρ εἰς ἓνα³⁶ παρατυχόν-
τα μαιφρονεῖ· ὁ δὲ ὅλας μεταβάλλει τὰς τῆς πόλεως τύ-
χας. ὅσω τοίνυν τὸ λυπεῖν ἐν βραχεῖ τοῦ πάντας μαι-
φρονεῖν ὑπάρχει καταδεέστερον, τοσοῦτω³⁷ ἀνδροφόνου³⁸
5 τύραννος φαυλότερον.

Γνώμη. Ἐπεται τοῖς ἄλλοις ἅπασιν³⁹ ἀνθρώποις,
κὰν τὰ⁴⁰ δεινότατα πράξωσι, τὴν γνώμην γοῦν⁴¹ ἐξε-
λέσθαι τῆς πράξεως, μόνος δὲ ὁ⁴² τύραννος ἀκούσιον⁴³
εἰπεῖν οὐκ ἔχει τὴν τόλμαν· εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἐνεχειρεῖ
10 τῷ τυραννεῖν, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς γνώμης·
ἐπεὶ⁴⁴ δὲ βεβουλευμένος⁴⁵ ἔδρασε, ποῦ δίκαιον αἰτίας
ὑπεξελεῖν⁴⁶ τὸν⁴⁷ πρὸ τῶν ἔργων τῇ γνώμῃ γενόμενον;

Παρέκβασις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀνθρω-

35 Par. ἀλλὰ τῷ. 36 Mon. 1. τὸν παρατ. 37 Par. τοσοῦτω.
Vind. Mon. 1. τοσοῦτον. 38 Ald. Junt. Monn. Vind. ἀνδροφόνος τυ-
ράννου. Port. Par. ἀνδροφόνου τύραννος. 39 ἅπασιν Vind. om.
Saep̄ excidit Aristid. τέχνη. p. 462. καὶ διεξιὼν ἡλίκα τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν
ἀδικοῦσιν. Par. πᾶσαν om. Arsin. p. 690. προκαθιστάμεθα δὲ ἐν τοῖς
ζητήμασιν ἢ ἐκ διανοίας ἐξετάσεως. Par. post ζητήμ. addit πᾶσιν.
Vit. Josephi c. 4. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται. Par. 1425.
ἅπαντες ἐλ. c. 9. καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν
τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχαῖα. Par. 1425. addit πάντα. 40 τὰ Vind.
om. 41 Men. 1. οὖν. 42 ὁ Par. Mon. 2. Vind. om. 43
Edd. Par. εἰπεῖν οὐκ ἔχει [Par. ἔσχε] τὴν τόλμαν ἀκούσιον. Monn.
Vind. ἀκούσιον ἐ. οὐκ ἔσχε [in Mon. 1. superscriptum ἔχει] τὴν
τόλμ. 44 Mon. 1. ἐπειδὴ δὲ. 45 Ald. Junt. Monn. Vind.
βεβουλευμένως. 46 Port. ὑπεξελεῖν. ad marg. γρ. ὑπεξελεῖν,
ut legitur in Ald. Junt. et in codd. Scheff.: „Fr. Portus
conjeciebat ὑπεξελεῖν. Ego nihil censeo mutandum.“ Lectio
ὑπεξελεῖν orta ex absentia genitivi αἰτίας, quem recēpi ex
Mon. 1. 47 Par. τὸ eraso γ. Vind. Mon. 1. τὸ — γινόμε-
νον. Scheff.: „Putat τύραννον, quod intelligendum est. In-
terpres denuo aliud egisse videtur.“ 48 Par. ὑμῖν.

ποι παρ' ἡμῶν⁴⁸ οἱ κρινόμενοι τὸ παρὸν μόνον ὑπεύθυνον ἔχουσι, διὰ δὲ τὸ φθάσαν πολλάκις⁴⁹ ἀφίενται μόνος δὲ ὁ παρὼν ἐπ'⁵⁰ ἀμφοτέρω κρίνεται βίω· τὸ τε γὰρ φθάσαν ἐπὶ μετρίοις⁵¹ οὐκ ἤγαγε, καὶ τὸ παρὸν τῶν γεγενημένων ἐστὶ χαλεπώτερον ὥστε ἀμφοτέρων ὑπε-
5 χέτω τὴν δίκην, ὧν τε πρότερον, καὶ ὧν μετ' ἐκείνα⁵² λελύπηκε⁵³.

Ἐλέου ἐκβολή. Τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτούμενοι λύσσονται; νῆ Δία παῖδες; ἀλλ' ὅπότε⁵⁴ ἂν ὀδύρωνται, τότε παρεστάναι τοὺς νόμους νομίσατε· οἷς πολλῶν δῆ-
10 που δικαιοτέρον⁵⁵, ἢ τοῖς τούτου παισὶ τὴν ψῆφον ἐπενεγκεῖν· διὰ μὲν γὰρ⁵⁶ τοὺς τούτου παῖδας ἢ⁵⁷ τυραννὶς βεβαιωθήσεται⁵⁸, διὰ δὲ τοὺς νόμους τὸ δικάζειν ὑμεῖς⁵⁹ παρειλήφατε· ὥστε δι' οὓς ὑμεῖς δικασταὶ καθεστήκατε, τούτοις ἐστὲ δικαιοτέροι τὴν ψῆφον ἐπε-
15 νεγκεῖν.

Νόμιμον. Καί τοι⁶⁰ εἰ νόμος, τοὺς ἐλευθεροῦντας τὴν πατρίδα τιμᾶν, τοὺς καταδουλομένους⁶¹ κόλαζεσθαι λείπεται.

Δίκαιον. Δίκαιον δὲ τοσαύτην ἐν ἡμῶν⁶² ὑπο-
20 στήναι τὴν δίκην, ὅποσιν αὐτοῖς κατειργάσατο.

Ἐυμφέρον. Αὐσιτελήσει δὲ πρῶτων τύραννος· ἐστάναι γὰρ παρασκευάσει τοὺς νόμους.

Δυνατόν. Ἐῤῥῶν δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσασθαι κόλασιν· αὐτὸ γὰρ ὡσπερ αὐτῶν δορυφόρων ἐδέησεν
25

49 Par. om. 50 Vind. ἐπ' αὐτῶ γε ἀμφ. 51 Vind. Mon. 2.

ἐπὶ μετρίου. 52 Vind. μετὰ ταῦτα. 53 Vind. Mon. 1. λε-

λύπηκεν. 54 Vind. ὅποταν. Vind. et Mon. 2, ὀδύρονται. 55

In Mon. 1. superscriptum βοηθῆσαι. 56 Vind. γε. 57

Par. Mon. 1. Vind. ἢ τούτου τυραννὶς. servato τούτου antecede-
dente. 58 Vind. βεβαιώσεται. 59 Port. ἡμεῖς. 60

Scheff.: „καὶ εἰ ποιεῖ ὁ νόμος“. in notis: „Omnes veteres:

καὶ τοι εἰ νόμος, atque sic scribendum“. 61 Ald. Junt. κα-

ταδουλομένους. 62 Vind. ὑμῶν. 63 τῆς Ald. Junt. Monn.

εἰς τὴν τῆς ⁶³ τυραννίδος ἐπίθεσιν ⁶⁴, οὕτω καὶ ἡμῖν δε-
 ῆσει συμμάχων εἰς τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν· ἀλλὰ
 δικαστῶν ἀρκέσει ψῆφος, ὅλην ⁶⁵ ἀνελεῖν τυραννίδος τὴν
 δύναμιν.

Cap. VIII.

5 Ὅρος¹ ἐγκωμίου.

Ἐγκώμιόν ἐστι λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ²
 καλῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἐκ τοῦ ἐν κώμας ἄδειν³ τὸ πα-
 λαιόν· κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς. Διενήνοχε⁴
 δὲ ὕμνου, καὶ ἐπαινοῦ, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν, τὸ
 10 δὲ ἐγκώμιον θνητῶν· καὶ τῷ τὸν μὲν ἔπαινον ἐν βρα-
 χει⁵ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκώμιον κατὰ τέχνην ἐκφέρεσθαι.
 Ἐγκωμιαστῆον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς

om. est in Par. Vind. Port. 64 Par. Mon. 2. ἐπίδειξιν. 65
 Par. Vind. ὅλης.

1 Vind. περι. 2 τινὶ Par. om. 3 Convenit Theon,
 Auctor Etymologici Magni, Phavorinus, Scaliger, Vossius, alii.
 Sunt tamen, qui derivationem reddant aliam. Scheff. 4
 Edd. et Monn. διενήνοχεν. Par. Vind. διενήνοχε. 5 Idem cen-
 set Scaliger l. III. Poët. c. 10., qui videtur hinc sumsisse.
 Verum carpit eum Vossius lib. I. Inst. Orat. c. 5., qui contra
 censet ἔπαινον esse totum, ἐγκώμιον vero partem. At profecto
 si τὸ ἔπαινος vulgariter accipiatur, etiam ἐγκώμιον est ἔπαινος,
 tali enim acceptione ἐπαινέει, quisquis quoquo modo facta alte-
 rius commendat. Id quod sine dubio volebat Scaliger, quan-
 do dixit, omnem ἐγκωμιάζοντα ἐπαινέειν. Verum alia est ratio
 Rhetorum, qui τὸ ἔπαινος accipiunt sensu magis proprio pro
 brevi iudicii honore, factis alicujus habito. Atque sic et Xe-
 nophon. in Paed. V. ubi ait: ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν πάντες μὲν ἐπῆνον,
 πάντες δ' ἐνεκωμιάζον [sic]. Praemittit ἐπῆνον, tanquam minus,
 et calore subito effusum, ac subdit ἐνεκωμιάζον, tanquam ma-
 jus, et cum meditatione prolatum, quasi diceret, non laudarunt
 solum, sed et verbis amplissimis plurimum commendarunt.

τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτὰ πρό-
 σωπα μὲν, ὡς Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ,
 ὡς δικαιοσύνην, ἢ σωφροσύνην· καιρούς δὲ, ὡς ἔαρ, ἢ 8
 θέρος· τόπους δὲ, ὡς λιμένας καὶ κήπους· ἄλογα ζῶα,
 ὡς ἵππον, ἢ βοῦν· φυτὰ δὲ, ὡς ἐλαίαν⁶, ἢ ἄμπελον. 5
 Ἐγκωμιαστέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον· κοινῇ
 μὲν, ὡς ἅπαντας Ἀθηναίους· ἰδίᾳ δὲ, ὡς Ἀθηναῖον ἕνα·
 ἢ μὲν οὖν διαιρέσεις αὕτη τοῦ ἐγκωμίου· ἐργάσαιο δ'
 αὐτὸ⁷ τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· προοιμιᾶσιν μὲν πρὸς τὴν
 οὖσαν ὑπόθεσιν· εἶτα θήσεις τὸ γένος, ὃ διαιρήσεις εἰς 10
 ἔθνος, πατρίδα, προγόνους, καὶ πατέρας· εἶτα ἀνατρο-
 φὴν, ἣν διαιρήσεις εἰς ἐπιτηδεύματα, καὶ τέχνην, καὶ νό-
 μους· εἶτα τὸ⁸ μέγιστον τῶν ἐγκωμίων κεφάλαιον, ἐποί-
 σεις τὰς πράξεις· ἃς διαιρήσεις εἰς ψυχὴν⁹, καὶ σῶμα,
 καὶ τύχην· ψυχὴν μὲν, ὡς ἀνδρείαν¹⁰, ἢ φρόνησιν· σῶ- 15
 μα δὲ, ὡς κάλλος, ἢ τάχος, ἢ ῥώμην· τύχην δὲ, ὡς δυ-
 ναστείαν καὶ πλοῦτον, καὶ φίλους· ἐπὶ τούτοις, τὴν σύγ-
 κρισιν ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ ἐγκωμιαζομένῳ τὸ
 μείζον· εἶτα ἐπίλογον εὐχῇ μᾶλλον προσήκοντα.

² Ἐγκώμιον¹¹ Θουκυδίδου.

20

Τιμᾶν ἄξιον τοὺς εὐρόντας τὰ χρήσιμα, οἷς ἐπορί-
 σαντο κάλλιστα, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανέν ἐπανατίθε-
 σθαι δικαίως τοῖς δείξασιν· οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσω
 τοῖς λόγοις αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ τιμᾶν προελόμενος. Ἄπαν-
 τας μὲν οὖν τοὺς εὐεργέτας τιμᾶσθαι καλόν· τοσοῦτῳ 25
 δὲ μᾶλλον τὸν¹² Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσῳ τῶν ἁπάν-
 των εὔρε τὸ κάλλιστον· οὔτε γὰρ λόγων ἐν τοῖς οὔσι

Scheff. 6 Par. 1. ἄμπελον ἢ ἐλαίαν. 7 Vind. αὐτήν.

8 τό Vind. om. 9 Valde duriter dicitur, πράξεις διαιρήσεις

εἰς ψυχὴν, nec enim ψυχὴ est πράξις. Quare suspicor deesse

quidpiam, fortasse κατά, vel quid simile. Scheff. 10 Par.

ἀνδρείαν. 11 Vind. εἰς Θουκυδίδην. 12 τὸν Vind. om.

κρείττον ὑπάρχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου περὶ τοὺς λό-
 γους σοφώτερόν ἐστιν εὐρεῖν. Προῆλθε τοίνυν Θουκυδί-
 δης ἐκ γῆς, ἣ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε καὶ τέχνην. Οἱ γὰρ
 5 ἐτέρωθεν γέγονεν, ἀλλ' ὅθεν οἱ λόγοι καὶ μητέρα βίου
 τὰς Ἀθήνας εὐρῶν, προγόνοις μὲν βασιλεῦσιν ἐχρήσατο,
 καὶ τὸ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον ἐκ τοῦ προτέρου
 προελήλυθε¹³ γένους. καὶ προσλαβὼν ἄμφω, γένους
 ἰσχὺν, καὶ πολιτείαν δημοτικὴν, εἰς ἐπανόρθωσιν ἑκατέ-
 10 ρου¹⁴ τὸ παρ' ἑκατέρου φέρεται κέρδος· τὸ μὴ πλουτεῖν
 ἀδίκως διὰ τῆς ἰσηγορίας ἐπανορθούμενος, καὶ πολιτικὴν
 ἔνδειαν τῇ παρὰ τοῦ γένους εὐδαιμονία συγκρούπτων.
 Καὶ τοιούτων φανεῖς τρέφεται μὲν πολιτεία καὶ νόμοις,
 ἃ τῶν ἄλλων ἀμείνω πεφύκασι¹⁵. Καὶ πρὸς ὄπλα καὶ
 νόμους ἕμα ζῆν ἐγνωκῶς, φιλοσοφεῖν ὁ αὐτὸς καὶ στρα-
 15 τηγεῖν ἐβουλεύσατο, οὔτε τοὺς λόγους ὄπλων ἀποστερῶν,
 οὔτε τὰς μάχας ἐν μέρει τιθεῖς τῆς φρονήσεως¹⁶. καὶ
 μίαν ποιεῖται μελέτην, ὣν μίαν οὐκ εἶχε τὴν τέχνην, εἰς
 ἕν συνάγων, ἃ τῇ φύσει διέστηκεν ὡς δὲ¹⁷ εἰς ἄνδρας
 ἀφίκετο, ἐξήτει καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν, ὣν καλῶς προησκή-
 20 σατο¹⁸. καὶ ταχὺ παρέσχεν ἢ τύχη τὸν πόλεμον, καὶ τὰ
 πεπραγμένα πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείαν αὐτὸς ἐποιήσατο
 τέχνην καὶ φυλακὴν γέγονεν ὣν ὁ πόλεμος ἤγαγεν. ἃ
 γὰρ ἐποίουν ὡς ἕκαστοι, ταῦτα συγκρούπτειν οὐκ ἀφῆκε¹⁹
 τὸν χρόνον· ἐξ ὧν ἀλισκομένη μὲν ἔγνωσται Πλάταια²⁰,

13 Mon. 2. προελήλυθε. Edd. Mon. 1. Vind. προσλήλυθεν. 14
 Vind. ἑκατέρας τὸ παρ' ἑκατέρας φέρ. 15 Mon. 1, πεφύγασι.
 superscripto πεφύκασι. 16 Contrarium profertur ab inter-
 pretibus hoc loco. Vereor ne hic quoque desit aliquid, scri-
 pseritque noster, οὔτε τὰς μάχας λόγων, ut sit sensus, putasse
 partem prudentiae, neutrum altero privare. Scheff. 17
 Vind. δ' εἰς. tum Junt. ἀφίκεντο. 18 Mon. 2. προσήκατο.
 19 Edd. Mon. 1. ἀφῆκεν. Vind. Mon. 2. ἀφῆκε. 20 A The-
 banis tempore nocturno, de quo Thucydides l. II. Scheff.

φρούμενα²¹ δὲ τὰ τῆς Ἀττικῆς ἐγνωρίζετο· καὶ περιπλο-
 μένη παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐδηλοῦτο Πελοπόννησος²².
 ναυμαχίας²³ εἶδεν ἢ Ναύπακτος· λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε ταῦ-
 τα Θουκυδίδης συγγράφων. Λέσβος²⁴ ἐάλω, καὶ μέχρι
 τοῦδε²⁵ κηρύττεται πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας καθίστατο 5
 μάχη²⁶, καὶ τὸ γεγονός οὐκ ἀφείλεν ὁ²⁷ χρόνος· δίκη
 Λακεδαιμονίων²⁸ οὐκ ἀγνοεῖται παράνομος. Σφακτηρία
 καὶ Πύλος²⁹, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἔλαθεν ἔρ-
 γον³⁰. ὅθεν Κερκυραῖοι³¹ μὲν παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλη-
 σιάζουσι³². Κορίνθιοι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. 10
 Αἰγινῆται δὲ³³ κατήγοροῦντες εἰς Λακεδαίμονα ἔρχον-
 ται. καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος³⁴.
 Σθενελαΐδας δὲ ἐπὶ³⁵ μάχην κινῶν καὶ πρὸς τούτοις ὁ

21 A Peloponnesiis ductu Archidami regis Lacedaemoniorum. Idem dicto libro. Scheff. 22 Classe centum navium, cui Corcinus, Proteas et Socrates praefuere. Idem eodem loco. Scheff. Ald. Junt. Mon. 2. Πελοπόννησος. Monn. ἐδηλοῦτο, [de qua permutatione vide epist. crit. p. 43.,] sed ἐδηλοῦτο respondet h. l. antecedentibus ἐγνωσται, ἐγνωρίζετο. 23 Quas Phormio commisit cum Peloponnesiis. Idem ibidem. Scheff. 24 Ab Atheniensibus. Videtur enim eam occupationem intelligere, quam Thucydides describit l. III. quamquam capta fuerit et secunda vice, de qua idem l. VIII. Scheff. 25 Mon. 1. ad marg. γρ. τούτου. 26 Acarnensium videlicet. Idem l. III. Scheff. 27 Ald. Junt. Mon. 2. ὁ om. est in Mon. 1. Vind. Port. 28 De civibus et urbe Plataeensium. Idem ibid. Scheff. 29 Ubi Lacedaemonios interceperunt, eosque ad pacem petendam compulerunt, atque tandem per Cleonem et Demosthenem vicerunt. Idem l. IV. Scheff. 30 Mon. 1. ἔργον οὐκ ἔλαθεν. 31 De hac utriusque populi legatione agit l. I. Scheff. 32 Edd. Mon. 1: Vind. ἐκκλησιάζουσι. Mon. 2. ἐκκλησιάζουσιν. 33 δὲ Vind. Mon. 1. om. Habes et haec l. I. Scheff. 34 Exitat et haec deliberatio l. I. cum responsione Stenelei de bello Atheniensibus inferendo. Scheff. 35 Mon. 1. πρὸς superscripto ἐπί.

Περικλῆς³⁶ πρεσβείαν ἀτιμάζων Λακωνικήν, καὶ χαλεπαίνειν³⁷ οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίους νοσοῦντας ταῦτα καθάπαξ παρὰ³⁸ τῆς Θουκυδίδου συγγραφήσιν πρὸς ἅπαντα τηρεῖται τὸν βίον. Εἶτα τίς³⁹ αὐτῷ παραβαλεῖ⁴⁰ τὸν Ἡρόδοτον; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν διηγεῖται πρὸς ἡδονήν· ὁ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται· ὅσον δὲ τὸ πρὸς χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. Πολλὰ ἦν ἕτερα περὶ Θουκυδίδου διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πάντα ἐρεῖν, τὸ τῶν ἐπαινῶν παρείλετο πλήθος.

Σοφίας⁴¹ ἐγκώμιον.

Σοφίαν εὐτυχὲς μὲν λαβεῖν, ἐπαινεῖσαι δὲ πρὸς ἀξίαν ἀδύνατον, ἢ τοσοῦτον εὐδαιμονίας περίεστιν, ὡς κοινὸν κτῆμα καταστῆναι θεῶν. Ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπετήδευσεν· Ἡρα τῶν γάμων ἐπιστατεῖ, πολέμων Ἄρης μετὰ τῆς Ἀθηναῶν πυρὶ παρεχάλκευσεν· Ἡφαιστος Ποσειδῶν ἡγεῖται τοῖς πλέουσιν· ἄλλος ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπησκήσατο· σοφίας δὲ ἅπαντες μετέχουσιν⁴². ἰδίως δὲ παρὰ πάντας ὁ Ζεὺς· ὅσῳ γὰρ τῶν θεῶν ἐστὶ δυνατώ-
 20 τερρος, τοσοῦτῳ πάντων κατέστη σοφώτερος· καὶ σοφία Διὶ τὴν δυναστείαν πιστοῦται, καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν ἐκτήσαντο σύμφυτον, τὸ δὲ κτῆμα προῆλθεν εἰς γῆν, καὶ θεῶν παῖδες εἰς τὸν βίον ἠνέγκαντο· διὸ καὶ θαυμάσαι τοὺς ποιητάς μοι περίεστιν, οἷς Παλαμῆδην, καὶ Νέστο-

36 Eam intelligit, quam Athenienses mitti ad Lacedaemonios voluere de pace, quam ostendit Atheniensibus non esse honestam. Vide Thucyd. I. II. Interpres mentem non percepit. Scheff. 37 Ald. Junt. χαλαιπένειν. 38 Ald. Junt. Mon. 2. Vind. καὶ τῆς. Mon. 1. Port. καὶ om. 39 Port. εἶτά τις. tum Ald. Junt. Mon. 1. 2. παραβάλλει. Port. παραβάλλοι. Vind. παραβαλεῖ. 41 Caput hoc abest a Vind. 42 Ald. Junt. μετέχουσι. 43 Fr. Portus vult, οὐ γὰρ ἔν, quod non conve-

ρα, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν τοῖς πρώτοις σοφώτατος ἄδεται, θεῶν παῖδας ἐποίησαν, οὐ καταστάντας τὴν φύσιν θεῶν ἢ⁴³ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ θεοὶ καθειστήκεσαν, καὶ τῇ κοινῶν τῶν γένους, τὸ κοινὸν ἐδήλουν⁴⁴ τῆς ἀρετῆς· ἀλλ' οἷς⁴⁵ τὴν θεῶν ἀρετὴν προσεκλήσαντο, θεῶν ἐνομίζοντο 5 παῖδες, καὶ δοκοῦσι θεῶν, ὧν σοφία κτήμα τοῦ γένους προήλθεν ὑπόμνημα. Σοφία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερα κρατεῖ τῶν καιρῶν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παρὰ τὴν εἰρήνην μόνον⁴⁶ εὐδοκιμεῖ· τὰ δὲ παρὰ τὸν πόλεμον μόνον θαυμάζεται· μόνη δὲ σοφία τῶν ὄντων ἑκατέρων κρατεῖν, ὡς ἐνός 10 ἐξέπιστάται· πολιτεύεται μὲν γὰρ κατὰ πόλεμον, ὡς εἰρήνην παντελῶς ἀγνοήσασα· τῆς δὲ εἰρήνης οὕτω μετέσχευ, ὡς ἀγνοῦσα καθάπαξ τὰς μάχας· καὶ παρ' ἣν ἂν κρατῆ⁴⁷, μόνης εἶναι νομίζεται· νομοθετεῖ μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῶ, καὶ παντοδαποῖς⁴⁸ ἡσυχίας εἶδεσι κέχρη- 15 ται· τοῖς δὲ πολέμοις εἰσηγεῖται τὰς νίκας· καὶ σοφία κρατεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παρέχουσα⁴⁹, παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἄλλον οὐκ ἐᾷ κατορθοῦν· ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέρα κρατεῖν οἶδεν ἐπίσης, πολεμοῦντας, καὶ μένοντας⁵⁰· μόνη σοφία τὰ θεῶν ὑποκρίνεται· μόνη γὰρ ὡς θεὸς τὸ μέλλον ἐπί- 20 σταται· αὕτη γεωργοῖς ἀνῆκε τὴν γῆν, καὶ τοῖς πλέουσι νέμει τὴν θάλασσαν· οὔτε καρποὺς ὑπῆρχε λαβεῖν σοφίας χωρὶς, οὔτ' αὖ πάλιν ἐπιβαίνειν νεὼς χωρὶς τοῦ σοφῶς

nit. Scheff. 44 Mon. 2. ἐδήλου. 45 Illud οἷς sic est positum hoc loco, ut supra, οἷς Παλαμήδην ἄδεται. Itaque sententia: sed ut quorum opera Deorum virtutem essent consecuti, ab iisdem haberentur et pro filiis Deorum. Vult, poëtas tribuisse ipsis virtutem humana ampliorem, ut non sine causa videantur simul fecisse filios Deorum. Scheff. 46 Port. μόνην. 47 Mon. 2. κρατεῖ. 48 Edd. Mon. 1. παντοδαπῆς. Mon. 2. παντοδαποῖς. 49 Mon. 1., in quo hoc folium manu recentiore scriptum est; παρασχοῦσα. 50 Istuc μένειν ita usurpatum absolute, ut oppositum sit τοῦ πολεμεῖν, non memini me alibi observare. Quare suspicor deesse quid-

κυβερνήσοντος ὥστε πᾶν εἴ τι θάλαττα φιλοτιμεῖται,
καὶ ὅσα γῆ τοῖς ἀνθρώποις παρέχει, ταῦτα σοφίας κα-
θεστήκασιν⁵¹ εὗρεσις· αὕτη λαθεῖν οὐ κατέλιπεν ἅ τῶν
ἀπορρήτων οὐρανὸς ἔχει παρ' ἑαυτῶ. καὶ γὰρ ὅσον ἥλιος
5 περιέρχεται κύκλον, καὶ ἅ τῶν ἀστέρων περιέδραμεν ἕκα-
στος⁵², μόνη σοφία τοῖς ἀνθρώποις ἐξεῦρεν. ἤδη καὶ
τὰ τῆς γῆς⁵³ ὁ σοφὸς οὐκ ἠγνόησεν, καὶ ἄς τελευτῶν-
τες ἐσόμεθα, μόνη σοφία παρέσχεν. Τροίαν εἶλεν⁵⁴ ἣν
ἐλεῖν ὁ πολὺς οὐ δεδύνηται χρόνος, σοφὸν παρεστήσατο
10 βούλευμα⁵⁵. καὶ Περσῶν⁵⁶ ὄλην διέλυσεν⁵⁷ δύναμιν, δι'
ἐνὸς⁵⁸ κυροῦσα βουλευμάτων· ὁ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς
διεφθείρετο⁵⁹, βεβουλευκότος Ὀδυσσέως σοφώτερον ὥστε
πᾶν εἴ τι⁶⁰ κρατεῖ, σοφίας προῆλθεν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν
ἀνδρείαν παραβαλεῖ⁶¹; ἀλλ' ὁ ποιεῖν πέφυκε δύναμις, ἐκ
15 σοφίας κομίζεται⁶². καὶ τῆς ἀνδρείας ἀνέλης τὴν φρό-

priam, forte ἐπὶ ἡσυχίᾳ. Scheff. 51 Mon. 1. καθίστηκεν. ita
Pausan. VII. 9. 6. γράμματά τε αὐτίκα ὑπὸ τῆς βουλῆς ἔς τε Ἀ-
θήνας κατεπέμπετο. Angel. κατεπέμποντο. 52 ἕκαστος Ald.
Junt. Mon. 2. om. est in Mon. 1, Port. 53 Atqui hoc
praecessit jam. Quare ista lectio mihi valde est suspecta.
Mallet τὰ τῆς ζωῆς. Scheff. Mon. 1. ἤδη δὲ καὶ κατὰ γῆν.
Sq. ὁ abest a Monn. Ald. Junt. posuit Port. 54 εἶλεν Mon.
1. om. 55 Graecorum atque Heleni equi machinam admo-
ventium, de qua re Virgilius, Dycitis Cretensis, atque alii.
Scheff. 56 Ad marg. exempl. Par. Τρώων. Schol. Ald.
ἕτεροι Τρώων ἀναγινώσκουσι. 57 Edd. Mon. 1. διέλυσεν. Mon.
2. διέλυσε. 58 Mon. 1. τοῦτο κυροῦσα. 59 Portus mallet
διεπείρετο, sed nil necesse est. Scheff. Par. et Monn. tuen-
tur ἐφθείρετο. 60 Port. ὁ τι. 61 Ald. Junt. Mon. 2. πα-
ραβαλεῖ. Mon. 1. Port. παραβαλεῖ. Port. iterum εἶτά τις.
62 Mon. 1. 2. νομίζεται. exempl. Par. κομίζ. Vita Joseph. c.
28. τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κομισθέντα χρήματα. Par. 1423. νομισθέν-
τα. Dem. in Mid. p. 530. παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἑλλη-
κας κομίζεται. 3 codd. Bekkeri νομίζεται.

νησιν, κατηγορούμενον ἔμεινε· πολλὰ ἦν ἄλλα περὶ τῆς σοφίας διεξελθεῖν· ἀλλ' εἰς ἅπαν ἐρεῖν τοῖς διέξιουσιν ἀμήχανον.

Cap. IX.

"Ὀρος ψόγου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθρετικὸς τῶν προσόντων τινὶ ¹ 5 κακῶν. Τόπου δὲ κοινοῦ διενήνοχε τῷ τὸν μὲν τόπον ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ² ἔχειν διαβολήν ³. διαιρεῖται δὲ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις, οἷσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τοσαῦτα δεῖ ψέγειν, ὅσα καὶ ἐγκωμιά- 10 ζειν πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, 10 ἄλογα ⁴ ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτό· ψεκτέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον καὶ προοιμιαζόμενος ⁵ ἐποιήσεις τὸ γένος, ὃ ⁶ διαμήσεις ὁμοίως τῷ ἐγκωμίῳ, καὶ τὴν ἀνατροφὴν, καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ τὸν ἐπίλογον οὕτω θήσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 15

Ψόγος ⁷ Φιλίππου.

Οὔτε τὴν ἀρετὴν ἐπαίνων χωρὶς, οὔτε τὴν κακίαν ἔξω ψόγου προσήκει καταλιπεῖν, ὅτι καὶ ⁸ δι' ἀμφοτέρων ἐγκαταλείπεται κέρδος, ἐπαινουμένων μὲν ἀγαθῶν, κακίζομένων δὲ πονηρῶν ⁹. ἅπαντας μὲν οὖν ἀκούσαν κακῶς 20

1 τινὶ Mon. 2. om. 2 Vind. κοινὴν μόνην. super κοινὴν scribitur: γρ. ψιλὴν. 3 Medio sensu, sic ut nudam signet incusationem, quomodo et Isocrates usurpavit, et aliam dixit esse ψευδῆ, aliam non esse. Nisi malimus accipere pro iudicio vel opinione de re, quomodo apud Hesychium est ὑπόληψις. Interpretatio vulgaris non est idonea. Scheff. 4 Ald. ἄλλογα. 5 Vind. inserit μὲν. 6 Mon. 2. καί. 7 Habes idem progymnasma elaboratum a Libanio, quocum conferre possunt, qui dant operam Graecae eloquentiae. Scheff. 8 καὶ Vind. om. 9 Vind. iterum ἀγαθῶν.

δίκαιον τοὺς διακειμένους κακῶς, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἀ-
 πάντων τὸν Φίλιππον, ὅσω καὶ πάντας πογηροὺς ὑπερ-
 έβαλλε¹⁰. Προῆλθε μὲν γὰρ ἔθνους, ὃ τῶν βαρβάρων
 καθίσταται χειριστον, τόπον ἐκ τόπου δι' ἀνανδρίαν με-
 5 ταβάλλειν ζητοῦντος¹¹. Ἀργεῖοι¹² μὲν γὰρ τὸ πρῶτον
 ἐξέωσαν, εἶτα πλανώμενοι, πρὸς ἣν ἔχουσι καταπεφεύγα-
 σι ταῖν δυοῖν δυστυχίαν¹³ εἰς τὴν οἴκησιν χρώμενοι,
 τοῖς μὲν κρείττοσιν εἴκοντες, τοὺς δὲ χεῖρους ἐκβάλλον-
 τες, ἐξ ἀνανδρίας καὶ πλεονεξίας οἰκῶν βεβαίως οὐ συγ-
 10 χωρούμενοι; καὶ γεγεννημένος ἔθνους τοιούτου, φαυλοτέ-
 ρας προεβλήθη πόλεως. Μακεδόνες γὰρ τῶν βαρβάρων
 οἱ¹⁴ χειριστοι, Πέλλη δὲ τῆς Μακεδόνων γῆς τὸ φαυλό-
 τατον¹⁵, ἐξ ἧς οὐδὲ¹⁶ δουλούμενοι χαίρουσιν ἄνθρωποι.
 Καὶ τοιαύτης γῆς γεγονῶς προγόνοις ἐχρήσατο χαλεπω-
 15 τέροις τῆς γῆς. Φίλιππος γὰρ τούτῳ καθίστατο πρό-
 γονος¹⁷, κρατεῖν τῆς χώρας ἐκ τοῦ γένους οὐ συγχωρού-
 μενος¹⁸. εἶτα Ἀμύντας πατὴρ εἰς βασιλείαν ἐτέρων δεό-

10 Port. ὑπερέβαλε. 11 Mon. 1. ἐπιζητοῦντος. 12 Habet
 ex Herodoti lib. VIII., qui Gavonem, Argeum et Perdiccam
 ex Argo profugos condidisse scribit regnum Macedoniae. Vi-
 de totum locum. Scheff. 13 Suam, qui ejecti erant, et
 aliorum, quos exules ejiciebant. Interpretatio nimis est ob-
 scura. Scheff. 14 Scheff. καὶ χεῖρ. in notis: „scribe οἱ
 χειριστοι. Ita enim habent omnes aliae editiones“. 15 Ante
 Philippi quidem tempora fuisse minutum, etiam Eclogae Stra-
 bonis doceant. Scheff. 16 Vind. καί. Rhetor noster in-
 commode expressit Demosthenem Philipp. III. p. 119. ὀλέθρου
 Μακεδόνας, ὅθεν οὐδ' ἀνδρίποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον
 πρίασθαι. Aptius imitatus est Lucian. Parasit. c. 42. Φίλιππος
 γὰρ ὁ Μακεδόνων ὕλεθρος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον πρίαυτό τις ποτε.
 17 Fuit nonus a Philippo, uti clare docet Rupertus in doctis-
 simis animadversionibus ad Besoldum. Itaque hic πρόγονος
 unus ex majoribus Philippi, sicut saepe alias apud nostrum.
 Scheff. 18 Vertunt varie; ut cui ob genus, ut regnum

μενος Ἰαθηναῖοι¹⁹ γὰρ ἐληλαμένον κατήγαγον²⁰. Καὶ τοιούτων ὄφθεις, μένων παρὰ Θηβαίοις²¹ ὠμήρευε, καὶ διατρίβων ἐπὶ μέσης τῆς Ἑλλάδος, οὐ μετετίθει τῇ συνουσίᾳ τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀκρασίαν βαρβαρικὴν ἐν Ἑλληνικοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔφερε· καὶ διηρημένων ἀπάντων⁵ Ἑλλησι καὶ βαρβάροις, ἐφ' ἑκατέρων ἦν ὁ αὐτός, πονηρίαν ἴσην ἐν οὐχ ὁμοίοις ἐργαζόμενος γένεσι. Καὶ πρῶτον κατεδουλοῦτο²² τὸ συγγενές, τὴν ἀπιστίαν οἷς προῆλθεν ἐπιδεικνύμενος· ὄθεν ἐπιὼν τοὺς προσχώρους διέφθειρε, καὶ Παιόνας²³ λαβὼν Ἰλλυριοὺς προσετίθειτο,¹⁰

obtineret, permissum non est: item, quo minus ejus terrae regnum ei obtingeret, obstitit generis indignitas. Atqui falsum hoc; fuit enim filius Argaei regis, quod Justinus lib. VII. c. 2. aliique testantur. Itaque vix dubito, quin hic aliqua exciderint. Scheff. 19 Schol. Ald. ἐν τισὶ τῶν βιβλίων Θηβαῖοι γράφονται [l. γράφεται]. 20 De hac ejectione Amyntae regis per Illyrios facta scribit Diodorus l. XIV. Ideo et lib. XVI. Philippum ait regnum jugo Illyriorum pressum accepisse. At vero non ab Atheniensibus servatum scribit, verum Thracibus. Etiam Libanius non Amyntam ab Atheniensibus servatum scribit, sed Philippum. Non est mihi dubium, quin hic totus locus cum sequentibus corruptus sit et mutilus. Scheff. 21 Ald. Junt. Vind. Mon. 1. Ἰαθηναίοις. Mon. 2. Port. Scheff. Θηβαίοις. Haud raro nomina haec permutata inveniuntur: vide interpr. ad Dem. Lept. p. 489. 11. Theon. Prog. c. 5. Ἰαπαμεινώνδας ὁ τῶν Θηβαίων στρατηγός. Med. et ed. princ. Ἰαθηναίων. Phöbamm. II. 4. ex Demosth. pro Cor. οὐδὲ ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους. Ald. Vind. Par. Monn. Ἰαθηναίους. Farn. Θηβαίους. Pausan. VII. 1. 5. πολεμησάντων Ἰαθηναίοις Ἰελευσινίων. Angel. Riccard. Θηβαίοις. Riccard. in marg. Ἰαθηναίοις. 22 Perdiccae, qui Philippi frater fuit, filium intelligit, cujus regnum aliquandiu tutoris nomine gubernavit. Mox vero ipse delatum sibi a populo, ut videri voluit, accepit. Vide Justinum. Nam Diodorus paulo aliter. Scheff. Mon. 1. et Vind. post πρῶτον inserunt μὲν. 23 De

καὶ Τριβαλλῶν²⁴ ἤρει τὴν γῆν ἐπιῶν, τοσαῦτα λαμβάνων ὅποσα τῶν γενῶν ἤτύχει προσκείμενα· καὶ ~~ἐν~~ μὲν σώματα τῶν βαρβάρων ἤρει μαχόμενος, τὰς δὲ γνώμας μετὰ τῶν σωμάτων οὐχ ἤρει· ἀλλ' ὠνειροπόλουν²⁵ ἀπόστασιν οἱ τοῖς ὅπλοις δουλεύοντες· καὶ τοῖς λογισμοῖς ὑπῆρχεν αὐτόνομα, τὰ²⁶ τοῖς ἔργοις δουλεύοντα²⁷. καὶ παραστησάμενος τοὺς τῶν²⁸ βαρβάρων ὁμόρους, ὁδῶν προῖων ἐχώρει παρὰ τοὺς Ἑλληνας· καὶ πρῶτον μὲν τὰς ἐπὶ Θράκης Ἑλλήνων κατεστρέφετο πόλεις, αἰρῶν²⁹ μὲν 10 Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ Πύδναν χειρούμενος, καὶ Ποτίδαιαν³⁰ μετ' αὐτῶν ἐπαγόμενος, οὔτε τὰς Φερὰς ἔξω τῶν Παγασῶν, οὔτε Μαγνησίαν³¹ ἔξω Φερῶν ποιούμενος, ἀλλ' ἄλλαι Θετταλῶν³² ἠλίσκοντο πόλεις, καὶ ὡσπερ σύμβολον³³ τοῦ γένους τὴν δουλείαν ἐφέροντο. Ἄξιον δὲ καὶ 15 περὶ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς διελθεῖν· ὡς γὰρ ἐπιῶν τὰ πολ-
λά

hoc iterum Diodorus l. XVI., Justinus et Libanius, qui et de sequentibus testantur. Scheff. Mon Vind. Πυρριούς. 24 Mon. 1. Τριβαλλῶν ἤρει γῆν τ. λαμβ. ὅσα. 25 Ald. Junt. ὠνειροπόλουν. 26 τὰ Vind. om. 27 Ald. Junt. δουλεύοντας. 28 τῶν abest ab edd. et Monn., recepi ex Vipd. 29 Vind. ἰλών. 30 In Mon. 1. superscriptum est: Βεργόϊαν. Sequuntur in contextu manu diversa et litteris paene erasis: ταῦτ' ἐπιτιθεῖς, καὶ παρὰ Θετταλοῦς ἐπειγόμενος. 31 De his Thessaliae civitatibus nominatim alii nil prodidere, quod sciam. Scheff. Ald. Junt. et Codd. Μάγνησσαν. Port. Μαγνησίαν. Suid. Μαγνησία, πόλις. 32 Vind. Θεταλῶν. 33 Vertunt, velut notam, aut, generis mercedem, aut, velut ad serviendum constructae forent. Puto σύμβολον τοῦ γένους denotare signum, quo ipsorum natio internoscatur ab aliis, et hic respectum fieri ad servitutem frequentissimam gentis hujus, praesertim apud Graecos. At vero tale quidpiam de Thessalis haud legas. Itaque videndum, annon in superioribus scribendum sit Θρακῶν pro Θετταλῶν, quod et interpreti placuisse videtur.

λά καταστρέφετο, καὶ παρασπονδῶν κατεδουλοῦτο τοὺς σπενθομένους αὐτῷ, ἀγανακτοῦντες ἐπὶ τοῖς παρασπονδιθεῖσιν οἱ θεοὶ³⁴ πρέπουσαν αὐτῷ τελευτήν ἐπηγάγοντο· οὐ γὰρ ἀνεῖλον μαχόμενον, οὐδὲ μάρτυρα τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ἀριστεία³⁵ ἐποίησαν, ἀλλ' ἐπ' αὐταῖς ταῖς³⁶ ἡδοναῖς διαφθείρουσι, καλὸν ἐντάφιον τοῖς Φιλίππου κακοῖς πεποιημένοι τὰς ἡδονάς· ὡς ἂν κατ' ἄμφω τῆς ἀκρασίας φέροιτο μάρτυρας, καὶ βιούς, καὶ κτεινόμενος. Εἶτα τις αὐτῷ παραθήσει τὸν Ἐχέτον³⁷; ἀλλ' ὁ μὲν μικρὰ τὴν ἄκρων ἀποστερῶν, τὸ λοιπὸν εἶα³⁸ τοῦ σώ- 10 ματος, ὁ δὲ ὅλα μεθ' ὅλων διέφθειρε σώματα· ὅσω δὲ χαλεπώτερον ὄλον³⁹ ἢ μέρος διαφθειρόμενον⁴⁰, τοσοῦτω Φίλιππος Ἐχέτου δεινότερος. Λήγειν ὁ Φίλιππος περὶ τῶν 11 οὐκ ἠπίστατο, λήγειν δὲ ἀνάγκη τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον διεξερχόμενον. 15

Cap. X.

"Ορος¹ ἰ συγκρίσεως.

Σύγκρισις ἐστὶ λόγος ἀντεξισταστικός, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον ἢ τὸ ἴσον. Λεῖ δὲ συγκρίνοντας ἢ καλὰ παραθεῖναι χρηστοῖς, ἢ φαῦλα φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ παραθεῖναι 20 τοῖς μείζουσι· καὶ ὅπως ἢ σύγκρισις διπλοῦν ἐγκωμίον ἐστίν, ἢ ψόγος ἐξ ἐγκωμίου² συγκείμενος, καὶ πᾶς μὲν

Scheff. Vind. σύμβουλον. 34 Mon. 2. inserit καί. 35 Hoc vocabulum mihi valde suspectum est, nec enim proponitur ἡδοναῖς. Scribo plane ἀριστείαν. Scheff. 36 ταῖς Ald. Junt. et codd. om.; posuit Portus. 37 Fuit hic Epirotarum tyrannus, qui hominibus aures naresque amputare solebat. Vide Homerum Odyss. Φ. et Suidam. Scheff. 38 Mon. 2. εἶτα. 39 Vind. ἄπαν. 40 Vind. φθειρόμενον.

1 Vind. περὶ. 2 Vind. et Mon. 1. addunt: καὶ ψόγου. Rhetor. I. 1.

τόπος συγκρίσεως δεινός καθάπαξ³ καθέστηκε, μάλιστα
 δὲ ὁ τὰ μικρὰ παραβάλλων τοῖς μείζοσι τρσαῦτα δὲ συγκ-
 κρίνειν προσήκει, ὅσα⁴ καὶ ψέγειν καὶ ἐγκωμιάζειν πρό-
 σωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ἄλογα
 5 ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις γυτά. Οὐ⁵ δεῖ δὲ συγκρίνοντας
 ὄλον ὄλω παραβάλλειν (ὑπτιον γὰρ τοῦτο⁶ καὶ οὐκ ἀ-
 γωνιστικόν), ἀλλὰ κεφαλαίω κεφάλαιον ἀγωνιστικόν γὰρ
 τοῦτό γε· ἐπεὶ τὸ διαιρεῖν⁷ ἐγκωμίου τρόπος, οὐ συγκ-
 κρίσεως· σύγκρισις δὲ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν, ἐπεὶπερ ὄλον
 10 ἐστὶ τὸ προγύμνασμα σύγκρισις.

Σύγκρισις Ἀχιλλέως καὶ Ἑκτορος.

Ἄρετήν ἀρετῇ συγκρίναι ζητῶν, ἀντεξετάζω τὸν Πη-
 λέως πρὸς Ἑκτορα· καθ' αὐτὰς μὲν γὰρ αἱ ἀρεταὶ τί-
 μαι, παραβαλλόμεναι δὲ ζηλωτότεραι⁸ καθεστήκασιν.
 15 Γεγόνασι τοίνυν ἄμφω γῆς οὐ μιᾶς, ἐπαινούμενης δὲ ὁ-
 μοίως⁹ ἑκάτερος. ὁ μὲν γὰρ Φθίας, ὅθεν ὁ τῆς Ἑλλά-
 δος¹⁰ προῆλθεν ἐπώνυμός. ὁ δὲ Τροίας, ἧς οἰκιστὰι

Eadem verba Scheffero deesse videntur. 3 Angel. ἄπαξ. ad
 marg. γρ. καθάπαξ. 4 Vind. Mon. 2. ὅσαπερ. sq. καὶ ψέγειν
 Mon. 2. om. 5 Vind. δεῖ δὲ συγκρ. μὴ ὄλον etc. 6 τοῦτο
 Edd. Vind. et Mon. 2. om., recepi ex Mon. 1. 7 Hoc vult,
 opinor, quando laudamus, solemus partes singulas consecrari,
 et in eis, quae laudanda sunt, proponere. At in comparatio-
 ne hoc non agitur, verum illa tantum tractantur, quae inter
 sese possunt comparari. Mallem porro legere ἐγκωμίου τόπος,
 quam τρύπος. Scheff. 8 Ald. Junt. ζηλωτότεραι. 9 Edd.
 et Monn. ὁμως. Vind. ὁμοίως. Cfr. paullo post: τὸ γεγενησθαι
 χώρας ὁμοίας. Schol. Ald. in Aphthon. p. 3. τοῖς δὲ νέοις ὁμως
 δυσμεταχείριστον τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο. Farn. ὁμοίως. Menand.
 p. 634. ὁμως δὲ κέρδος μέλλοντες κερδαίνειν etc. Med. 2. ὁμοίως.
 Pausan. VI. 1. 1. οἱ δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλοις ἔργοις, ὁμως οὐ τετυχήκα-
 σιν εἰκότων. Angel. ὁμοίως. Joseph. bell. Jud. III. 5. 4. καὶ
 τρίτον δὲ ὁμοίως αἱ σάλπιγγες προσημαίνουσι τὴν ἔξοδον. Par.

θεῶν οἱ ¹¹ πρῶτοι γεγόνασιν ὅσον ¹² δὴ τὸ γεγενῆσθαι
 χώρας ὁμοίας οὐχ ἦττον ¹³ εἰς ἔπαινον, τοσοῦτον Ἐκτωρ
 Ἀχιλλέως οὐκ ἀπολείπεται ¹⁴. Καὶ γεγονότες γῆς ἐπαι-
 νουμένης ἀμφοτέροι, ἄμφω ¹⁵ τὴν ἴσην ἔσχον συγγένειαν
 ἑκάτερος γὰρ προῆλθε Διός· Πηλέως μὲν γὰρ Ἀχιλλεύς, 5
 Αἰακοῦ δὲ Πηλεὺς, καὶ Διὸς Αἰακός. Ἐκτωρ τε ὁμοίως
 Πριάμου καὶ Λαομέδοντος, Λαομέδων δὲ προῆλθε Δαρ-
 δάνου, Δάρδανος δὲ Διὸς ἐγεγένητο παῖς. Καὶ προγό-
 νου γεγονότες Διὸς, πατράσι παραπλησίις ἐχρήσαντο.
 Ἀχιλλεῖ μὲν γὰρ πατέρες ¹⁶ Αἰακὸς καὶ Πηλεὺς ὧν ὁ 10
 μὲν ἀνγμῶν ¹⁷ ἐξαιρεῖται ¹⁸ τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Λαπί-
 θας ἀνελῶν ¹⁹, ἄθλον τῆς ²⁰ ἀρετῆς θεᾶ ²¹ συνοικεῖν
 ἐκληρώσατο ²². Ἐκτορι δὲ πρόγονος ὑπῆρχε Δάρδανος,
 θεοῖς τὸ πρῶτον συνδιαιτώμενος. πατὴρ δὲ Πρίαμος, κρα-
 τῶν πόλεως τετειχισμένης ὑπὸ θεῶν ὅσον δὴ παραπλή- 15
 σιον τὸ θεοῖς συνοικεῖν ²³ καὶ συνδιαιτᾶσθαι τοῖς κρείτ-
 τοσι, τοσοῦτον Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Καὶ γεγο-

1429. ὁμος. 10 Hellas enim, quae Latinis Graecia, nomen
 habet ab Hellene, Phthii filio. Stephanus de urbibus: Ἑλλάς
 ἐκτίσθη ὑπὸ Ἑλλήνος, οὐ τοῦ Δευκαλίωνος, ἀλλὰ τοῦ Φθίου καὶ
 Κρυσήππης [sic] τῆς Ἰφου. ὁ δὲ Φθίος ἦν Ἀχαιοῦ. Phthias ergo
 nomen habuit a Phthio, patre Hellinis, a quo Hellines dicti,
 qui Latinis Graeci. Scheff. 11 Scheff. καὶ πρῶτοι. in
 notis: „scribe οἱ πρ. intelligit porro Apollinem et Neptunum,
 qui eam condiderunt.“ tum Port. γεγόνασι. 12 Mon. 2.
 ὅσω — τοσοῦτω. Vind. ὅσω — τοσοῦτον. 13 Vind. Mon. 1.
 οὐ χεῖρον. 14 Ald. Junt. ἀπολλίπεται. 15 ἄμφω τὴν Mon. 1.
 om., supra lineam habet τὴν. 16 μὲν γὰρ πατέρες Vind. om.
 17 Vide Plutarchum in Euagora. Scheff. 18 In Mon. 1.,
 glossa superscripta: ἀπαλλάττει. 19 Vind. ἀναιρῶν. ad marg.
 γρ. ἀνελῶν. Mon. 1. ἀνηρηκώς. supra lineam: γρ. ἀναιρῶν. 20
 Vind. articulum om. 21 Thetidi. Vide Ovidium. Scheff.
 22 Mon. 1. ἐχρήσαντο, supra lin.: γρ. ἐκληρώσαντο. 23 Ald.

νότες ἐκ τοιῶνδε προγόνων ἄμφω πρὸς ἀνδρείαν²⁴ ἐτρά-
 φησαν· ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ Χείρωνι τρέφεται, τῷ δὲ Πριά-
 μος κατέσθη τροφεὺς²⁵, φύσει τῆς ἀρετῆς εἰσφέρων δι-
 δάγματα· τὸ δὲ τραφῆναι πρὸς ἀρετὴν ἴσον ὄν ἐπ' ἀμ-
 5 φοτέροιον²⁶, ἴσην αὐτοῖς ἐπιφέρει τὴν εὐκλειαν. Ἐπεὶ δὲ
 εἰς²⁷ ἄνδρας ἄμφω προῆλθον, ἐφ' ἐνὸς πολέμου τὴν
 ἰσχὺν ὁμοίαν²⁸ ἐκέκτηντο· πρῶτον μὲν γὰρ Ἐκτωρ ἠγεῖτο
 τῶν Τρώων, καὶ περιῶν Τροίας καθίστατο πρόβολος· ἔ-
 πειτα θεοῖς συμμαχοῦμενος ἔμενε, καὶ κείσθαι πεσῶν παρ-
 10 ἔσχε τὴν Τροίαν. Ἀχιλλεὺς δὲ τῆς μὲν Ἑλλάδος ἐν τοῖς
 ἔπλοις ἠγεῖτο, καὶ πάντας φοβῶν κατηγωνίζετο²⁹ Τρῶας,
 καὶ συναγωνιζομένην εἶχε τὴν Ἀθηναῖαν, καὶ πεσῶν τοῦ
 κρατεῖν ἀφηρεῖτο τοὺς Ἀχαιοὺς· καὶ ὁ μὲν ἠττηθεὶς
 ἀνηρεῖτο διὰ τῆς Ἀθηναῖας³⁰· ὁ δὲ πρὸς Ἀπόλλωνος³¹
 15 βαλλόμενος ἔπιπτε· καὶ γεγονότες ἄμφω παρὰ θεῶν, ἐκ
 θεῶν ἀνηρέθησαν· ὅθεν γὰρ³² τὸ γένος, καὶ τὸ τοῦ βίου
 τέλος εἰλήφασιν· ὅσον³³ δὴ παραπλήσιον βίος καὶ θά-
 νατος, τοσοῦτον Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Ἦν ἕτερα
 πλείονα λέγειν περὶ τῆς ἀμφοῖν ἀρετῆς, εἰ μὴ τὴν δόξαν
 20 ἄμφω παραπλησίαν εἶχον τῶν ἔργων.

συνοικεῖ.

24 Mon. 1. ἀνδρείαν.

25 videtur quid deesse in-

ter ista duo [sc. τροφεὺς et φύσει]. Interpres velut a natura.

Verum non est naturale, ut parentes hoc faciant. Puto istuc

innuere, Priamum et bonam ei dedisse naturam sive indolem,

quatenus fuit pater, et virtutem, quatenus fuit educator.

Scripserit itaque τροφεὺς, σὺν φύσει. Scheff. recte dativus:

naturalem indolem virtutis praeceptis imbuens. 26 Vind.

ἐπ' ἀμφοτέρα.

27 Mon. 2. ἀνδρείας εἰς ἄμφω.

28 Mon. 1.

ὁμοίως.

29 Ald. Junt. κατηγωνίζετο. Vind. ἠγωνίζετο.

30

Quippe quae Jovem de salute Hectoris sollicitum, et jam de-
 liberantem avertit. Vide Homer. Iliad. X. Scheff. 31

Tela Paridis dirigentis in Achillem. Vide Virgil. VI. Ovid.

Metam. Scheff.

32 γὰρ Mon. 2. om.

33 Vind. ὅσῳ δὴ

παραπλήσιος

Cap. XI.

"Ορος¹ ἡθοποιίας.

12

Ἡθοποιία ἐστὶ μίμησις ἥθους ὑποκειμένου προσώπου. Διαφοραὶ δὲ αὐτῆς εἰσι τρεῖς, εἰδωλοποιία², προσωποποιία, ἡθοποιία καὶ ἡθοποιία³ μὲν ἢ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ μόνον τὸ ἦθος, ὅθεν⁵ καὶ ἡθοποιία προσαγορεύεται οἷον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς Εὐρυσθέως ἐπιτάσσοντος⁴· ἐνταῦθα ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ τοῦ λέγοντος ἦθος πλαττόμεθα⁵. Εἰδωλοποιία δὲ ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὸς⁶ δὲ, καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον· ὡς ἐν Δήμοις⁷ 10 Εὐπολις ἔπλασεν, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν τεσσάρων⁸. ὅθεν καὶ εἰδωλοποιία προσαγορεύεται· προσωποποιία δὲ, ὅταν ἅπαντα⁹ πλάττηται, καὶ ἦθος, καὶ πρόσωπον, ὡσπερ ἐποίησε Μένανδρος ἔλεγχον¹⁰. ὁ γὰρ ἔλεγχος πρᾶγμα μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ πρόσωπον· ὅθεν καὶ 15 προσωποποιία προσαγορεύεται. πλάττεται γὰρ μετὰ τοῦ¹¹ ἥθους καὶ πρόσωπον· ἢ μὲν οὖν διαίρεσις αὐτῆς τῶν δὲ ἡθοποιῶν αἰ μὲν εἰσι παθητικαὶ, αἰ δὲ ἡθικαὶ, αἰ δὲ μικταὶ, καὶ παθητικαὶ μὲν, αἰ κατὰ¹² πάντα πάθος ση-

1 Vind. περί. 2 Ald. Junt. ἰδωλοπ. et paullo post ἡθοποιία. 3 Mon. 1. ἡθ. μὲν οὖν ἔστιν. 4 Mon. 2. προστάσσοντος. 5 Ald. Junt. πραττόμεθα. a Mon. 2. ἐνταῦθα ὁ μὲν Ἡρ. — — πλαττόμεθα absunt. 6 Edd. Mon. 2. τεθνεὸς. sq. δὲ Mon. 2. om. 7 Comoedia sic nuncupata. Scheff. 8 Quae oratio ipsius hodieque exstat. Scheff. Miltiades pag. 162. loquens inducitur: p. 228. Miltiades, Themistocles, Cimon et Pericles: 9 Vind. ἅπαν. Ald. Junt. πλάττηται. Mon. 1. πλάττη. sed erasum est aliquid. 10 Vertunt, in argumento, item, in redargutione. Puto agi de Comoedia, cujus titulus fuit ἔλεγχος, et in qua Menander Elenchum, ut personam aliquam fecit loquentem. Caeterum hoc, quantum scio, ex Aphthonio solo intelligimus, nam alii non meminerunt. Scheff. 11 τοῦ Vind. om. 12 κατὰ Vind. Mon. 1. om. pro πάντα

μαίνουσαι οἶον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἐκάβη κειμένης
 τῆς Τροίας ἠθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἠθος εἰσφέρουσαι οἶον,
 τίνας ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ἀνῆρ¹³ πρῶτον θεασά-
 μενος θάλασσαν¹⁴. μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφότερον ἔχου-
 5 σαι οἶον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρό-
 κλῳ κειμένῳ, βουλευόμενος πολεμεῖν¹⁵. ἠθος μὲν¹⁶ γὰρ
 ἢ βουλῆ, πάθος δὲ φίλος¹⁷ πεσών. Ἐργάσῃ δὲ τὴν
 ἠθοποιῖαν χαρακτῆρι σαφεῖ, συντόμῳ, ἀνθηρῶ, ἀπολύτῳ,
 ἀπηλλαγμένῳ πάσης πλοκῆς τε καὶ σχήματος· καὶ δια-
 10 ρήσεις ἀντὶ κεφαλαίων τοῖς τρισὶ χρόνοις, ἐνεστῶτι, πα-
 ρωρηκότι, καὶ μέλλοντι.

ἠθοποιῖα Παθητικῆ¹⁸.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Νιόβη κειμένων τῶν παιδῶν.

Οἷαν ἀνθ' οἷας ἀλλάσσομαι τύχην, ἅπαις, ἢ πρὶν
 15 εὐπαις δοκοῦσα; καὶ περίεστη τὸ πλῆθος εἰς ἔνδειαν, καὶ
 μήτηρ ἐνὸς οὐχ ὑπάρχω παιδός, ἢ πολλῶν τοῦτο¹⁹. δό-
 ξασα πρότερον. ὡς ἔδει τὴν ἀρχὴν μὴ τεκεῖν, ἢ τίκτειν
 εἰς δάκρυα. τῶν οὐ τεκουσῶν²⁰ αἱ στερηθεῖσαι εἰσιν
 ἀτυχεστέραι· τὸ γὰρ εἰς πείραν ἦκον ἀνιαρὸν εἰς ἀφαι-
 20 ρεσιν²¹. ἀλλ' οἷμοι, παραπλησίαν ἔχω τῷ τεκόντι τὴν
 τύχην. Ταντάλου²² προῆλθον, ὃς συνδιητᾶτο μὲν τοῖς²³

Mon. 1. πᾶν. 13 Mon. 1. ἀνῆρ ἠπειρ. 14 Mon. 1. θάλατ-
 ταν. 15 Mon. 2. πόλεμον. 16 μὲν Vind. om. 17 Vind.
 φίλον. 18 παθητικῆ Vind. om. 19 Sc. μήτηρ ὑπάρχειν.
 Cfr. Dem. Lept. p. 499. ὅτι παντάπασι φύσεως κακίας σημείον
 ἐστὶν ὁ φθόνος, καὶ οὐκ ἔχει πρόφασιν, δι' ἣν ἂν τύχοι συγγνώμης
 ὁ τοῦτο πεπονθώς. Eur. Suppl. 192. αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη, χαίρον-
 τα τίκτειν· ἦν δὲ μὴ πάσχῃ τόδε etc. Vide Krüger, ad Dion. Hal.
 Ep. ad Pomp. 7. 20 Vind. τεκόντων οἱ στερηθέντες εἰ. ἀτυχέ-
 στεροι. 21 Aperte Schol. Ald. confert Thucydidis locum II. 44.
 καὶ λύπη οὐχ ὧν ἂν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ'
 οὐ ἂν ἐθὺς γενόμενος ἀφαιρεθείη. 22 Sic Hyginus fab. 9. et

θεοῖς· θεῶν δὲ μετὰ τὴν²⁴ συνουσίαν ἐξέπιπτε· καὶ κα-
 ταστᾶσα Ταντάλου, βεβαιῶ τὸ γένος τοῖς ἀτυχήμασι²⁵.
 συνήφθην Λητοῖ²⁶, καὶ διὰ ταύτην κακοπραγῶ, καὶ τὴν
 ὁμιλίαν²⁷ εἰς ἀφαιρέσιν εἴληφα παιδῶν, καὶ τελευτᾶ μοι
 πρὸς συμφορὰς συνουσία θεοῦ. Πρὶν εἰς πείραν ἀφικέ- 5
 σθαι Λητοῦς, ζηλωτοτέρα μήτηρ ὑπῆρχον· καταστᾶσα δὲ
 γνώριμος ἀπορῶ γονῆς, ἦν πρὸ τῆς πείρας εἶχον εἰς πλῆ-
 θος· καὶ νῦν ἑκατέρων παιδῶν κεῖται μοι γόος, καὶ θρη-
 νεῖν ἀπορώτερον, ὃ κατέστη σεμνότερον· ποῖ τράπωμαι;
 τίνων ἀνθέξωμαι; ποῖος ἀρκέσει μοι τάφος πρὸς ὄλων 10
 παιδῶν κειμένων ὄλεθρον; ἐπιλείπουσι πρὸς τὰς συμφο-
 ρὰς αἱ τιμαί· ἀλλὰ τί ταῦτα ὀδύρομαι, παρὸν αἰτῆσαι
 θεοὺς ἑτέραν ἀλλάξασθαι φύσιν; μίαν τῶν ἀτυχημάτων
 τεθέαμαι λύσιν, μεταστῆναι πρὸς τὰ μηδὲν αἰσθανόμενα·
 ἀλλὰ μᾶλλον δέδοικα, μὴ καὶ τοῦτο φανείσα, μείνω δα- 15
 κρύουσα.

Cap. XII.

Ἔκφρασις ἑκφράσεως.

¹ Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικὸς, ὑπ' ὅψιν ἄγων
 ἐναργῶς τὸ δηλούμενον. Ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε
 καὶ πράγματα, καιροῦς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα καὶ 20
 πρὸς τούτοις φητὰ πρόσωπα μὲν, ὡσπερ² Ὅμηρος [ἐν³
 τῇ Ὀδυσσεΐᾳ περὶ τοῦ Εὐρυβάτου]

Ovid. VI, Met. Alii aliter. Scheff. 23 τοῖς Vind. Mon. 1.
 om. 24 τὴν Vind. Mon. 1. om. 25 Edd. et Monn. ἀτυ-
 χήμασιν. Vind. ἀτυχήμασι. 26 De hac familiaritate praeter
 nostrum unicus testatur Libanius in simili Progymnasmate.
 Caeteri omnes contrarium prodidere. Scheff. 27 Ald. Junt.
 ὁμιλίαν. Vind. Mon. 2. ὁμηλίαν. Mon. 1. Port. ὁμιλίαν.

1 Vind. περί. 2 Mon. 2. οἶον. ad marg. ὡσπερ. 3
 ἐν τῇ Ὀδ. περὶ τ. Εὐρ. Vind. Monn. om. sepsi tanquam glos-

Γυρός ἔην⁴ ὤμοισι, μελάγχροος, οὐλοκάρηνος.

13 πράγματα δέ, ὡς ναυμαχίας, καὶ πεζομαχίας, ὡσπερ ὁ
 συγγραφεὺς⁵ καιρούς δέ, ὡς ἔαρ, καὶ θέρος, φράζων.
 ὅποσα παρ' αὐτὰ τῶν ἀνθέων προέρχεται· τόπους δέ,
 5 ὡς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης⁶ τὸν λιμένα τῶν Θεσπρωτῶν εἶ-
 πε Χειμέριον, καθάπερ ἔχει σχήματος. Ἐκφράζοντας δέ
 δεῖ πρόσωπα μὲν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἰέ-
 ναι⁷, τουτέστιν ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ πόδας· πράγματα δέ
 δὲ ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν τε, καὶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὅσα ἐκ
 10 τούτων ἐκβαίνειν φιλεῖ· καιρούς δὲ καὶ τόπους, ἐκ τῶν
 περιεχόντων⁸ καὶ⁹ ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων. Τῶν δὲ ἐκ-
 φράσεων αἱ μὲν εἰσὶν ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμέναι καὶ
 ἀπλαῖ μὲν, ὡς¹⁰ αἱ πεζομαχίας ἢ ναυμαχίας διεξερχό-
 μεναι· συνεξευγμέναι δέ, ὡς αἱ πράγματα καὶ καιροὺς
 15 ἅμα συνάπτουσαι, ὡσπερ ὁ Θουκυδίδης τὴν ἐν Σικελίᾳ¹¹
 νυκτομαχίαν ἐκφράζει· μετὰ γὰρ τῆς μάχης ὅπως ἐπράτ-
 τετο, καὶ νυκτὸς ὅπως¹² εἶχεν, ὠρίσατο. Ἐκφράζοντας
 δὲ δεῖ τὸν τε χαρακτῆρα ἀνειμένον ἐκφέρειν¹³, καὶ δια-
 φόροις ποικίλλειν τοῖς σχήμασι, καὶ ὅλως ἀπομιμῆσθαι
 20 τὰ ἐκφραζόμενα πράγματα.

Ἐκφρασις τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ¹⁴ ἀκροπόλεως.

Αἱ ἀκροπόλεις δὲ ἄρα ταῖς πόλεσιν εἰς κοινὴν¹⁵ μὲν

sam: Ald. Junt. πρὸς τὸν Εὐρυβάτην. Port. περὶ τοῦ Εὐρυβάτου.

4 Vind. ἐν. tum idem et Mon. 1. μελανόχροος. Od. T. 246.

5 ὁ συγγραφεὺς aut συγγραφεὺς secundum excellentiam hic po-
 nitur pro Thucydide, quod alibi non recordor fieri, aut, quod
 magis credo, amissa vox est, ὁ Θουκυδίδης, cum praesertim se-
 quatur, ὡς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης, quod αὐτὸς sine respectu ad si-
 mile praecedens vix potest aptum videri. Scheff. 6 li-
 bro II. 7 ἰέναι Vind. om. 8 Doxop. τινὲς τὸ περιεχόντων

ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῶν περιεχομένων φασὶ τεθεῖσθαι ἀπτικῶς. 9 Junt.
 Port. καὶ om. Vind. καὶ ἐν ᾧ. ὑπαρχόντων om. 10 Mon. 1.

ὡς πεζομ. ἢ ναυμ. εἴ τις ἐκφράσειε. 11 libro VIII. 12 Vind.

πῶς. 13 Mon. 1. προφέρεισθαι. 14 Ald. Monn. τῆς ἀκρο-

πολεως.

ἰσταῖσιν ἀσφάλειαν· πόλεων γὰρ ἄκραι γεγόνασι· τειχίζονται δὲ οὐ¹⁶ μᾶλλον αὐταὶ τοῖς οἰκήμασιν, ἢ τὰς πόλεις τειχίζουσι¹⁷. Καὶ τὴν μὲν Ἀθηναίων¹⁸ ἀκρόπολιν μέσος Ἀθηναίων περιεῖληφε¹⁹ χώρος· ἄκραν δὲ ἦν Ἀλέξανδρος τῆς οἰκείας²⁰ τίθεται πόλεως οἷς προσηγόρευσεν 5 εἰργασταὶ· πρὸς ἄκρον γὰρ ἔστησε²¹ πόλεως, καὶ γνησιώτερον²² αὐτὴν ἔστι προσεπειῖν ἀκρόπολιν, ἢ ἐφ' ἣ φρονεῖν Ἀθηναῖοι παρέλαβον· ἔχει γὰρ ὧδέ πως²³, ὡς ὁ λόγος διέξεισιν· ἄκρα τις ἐξανέχει τῆς γῆς, μέχρι μὲν πολλοῦ προϊούσα εἰς ὕψος, καλουμένη δὲ δι' ἀμφοτέρων²⁴ 10 ἀκρόπολις, οἷς τε εἰς ἄκρον ἐπαίρεται, καὶ οἷς ἐπ' ²⁵ ἄκρω τέτακται πόλεως· ὁδοὶ δὲ ἐπὶ ταύτην οὐκ ἴσαι²⁶. τῇ μὲν γὰρ ὁδὸς, τῇ δὲ γέγονεν εἴσοδος· καὶ τὰς προσηγορίας αἱ ὁδοὶ μεταβάλλουσιν, ὡς ἔχουσι τρόπου²⁷ καλούμεναι· τῇ μὲν γὰρ ὑπάρχει²⁸ ποδὶ προσελθεῖν, καὶ 15

πόλεως τῆς Ἀλεξανδρείας. Junt. Port. alterum τῆς om. Vind. τῆς ἐν Ἀλ. ἀκρ. 15 Ald. Junt. κεινήν. 16 In Mon. 1. οὐ erasum est. pro αὐταὶ legitur αὐταί. 17 Edd. Mon. 1. τειχίζουσιν. Mon. 2. Vind. Par. τειχίζουσαι. 18 Ita Aristides, ejusdemque scholiastes. Vide Meursium in peculiari de arce illa libello, cujus nomen Cecropia. Scheff. 19 Par. Vind.

Mon. 2. περιεῖληφε. 20 Mon. 2. οἰκείας. 21 Vind. ἔστηκε. 22 Par. inserit ἄν. Mon. 2. γνησιωτέραν ἂ. ε. προσ. τὴν ἀκρόπ. 23 πως Mon. 1. om. 24 Ald. Junt. Monn. ἀμφοτέρων. Vind. Port. ἀμφοτέρων. Ita Dem. in Mid. p. 515. ἡξιὸν καὶ παρεκλείουσι ἐπεξελεθεῖν — — δι' ἀμφοτέρω, ὃ ἄνδρ. Ἀθην. 25 Vind. Mon. 1. ἐν. 26 Sunt haec admodum obscura. Puto autem agi non de viis duabus, una ab hac, alia ab alia parte, quasi per duas vias, duasque partes aditus patuisset, sed eandem viam in imo quidem fuisse commodam, tum factam abruptam, ut in arcem non nisi per gradus, eosque centum quis potuerit eniti. Scheff. 27 Edd. Mon. 1. Vind. τρόπων. Port. ad marg. γρ. τόπου. Par. Mon. 2. τρόπου. 28 Ald. Junt.

κοινή²⁹, καὶ πρὸς ἄμαξαν τοῖς εἰσιούσιν ὁδός· τῇ δὲ, προσανεσπιάσθησαν ἀναβαθμοὶ, ἔνθα διελθεῖν ἀμάξαις³⁰ ἄβατον· κλίμαξ γὰρ ἐπὶ κλίμακι δίδωσιν αἰεὶ τὸ μείζον, ὡς ἐξ ἐλάττονος ἄγουσα, καὶ ἀνάγει μετεωρότερον, πρὶν
 εἰς ἑκατὸν ἤκειν οὐ λήγουσα· πέρας γὰρ ἀριθμοῦ τελευ-
 τῇ πρὸς ἐντελὲς ἐκφέρουσα μέτρον· προπύλαιον δὲ δια-
 δέχεται κλίμακας³¹ μετρίαις κιγκλίσι περικλειόμενον· καὶ
 τέτταρες μὲν ἀνέχουσι³² μέγισται κίονες, ὁδοὺς παντο-
 दाπὰς ἐπὶ μίαν εἴσοδον ἄγουσαι· ταῖς δὲ δὴ κίοσιν ἐπα-
 10 νέχει τις οἶκος μετρίας³³ προβαλλόμενος κίονας, αἱ χροί-
 ἂν μὲν οὐχὶ μίαν³⁴ παρέχουσι, παραβαλλόμεναι δὲ τῇ
 κατασκευῇ παραπεπήγασι κόσμος³⁵. Ὀροφὴ δὲ τῷ οἴκῳ
 προῆλθεν εἰς κύκλον· παρὰ³⁶ δὲ τῷ κύκλῳ μέγα τῶν
 ὄντων ὑπόμνημα πέπηγεν³⁷. εἰσιόντι³⁸ δὲ παρ' αὐτὴν
 15 τὴν ἀκρόπολιν τέτταρσι³⁹ πλευραῖς εἰς χώρος⁴⁰ ἴσαις
 διήρηται, καὶ τὸ σχῆμα πλαίσιον τυγχάνει τοῦ μηχανή-
 ματος· αὐλὴ δὲ κατὰ μέσον περιστυλος· καὶ τὴν μὲν
 αὐλὴν στοαὶ διαδέχονται· στοαὶ δὲ ἴσαις διαιρούμεναι
 κίοσι⁴¹, καὶ μέτρον αὐταῖς, μεθ' ὃ, τι πλεον οὐχ ὑπάρ-
 20 χει λαβεῖν· ἐκάστη δὲ στοὰ τελευτᾷ πρὸς ἐγκαρσίαν ἐτέ-

Monn. ὑπάρχειν. Vind. Port. ὑπάρχει. 29 Vind. καὶ κοινή πρὸς ἄμαξ. 30 Mon. 1. ἀμάξας. 31 Ald. Junt. Vind. Mon. 2. Par. κλίμακος. Mon. 1. Port. κλίμακας. 32 Par. Mon. 2. ἀνέχουσαι. 33 Vind. addit: πολλάς. 34 Editiones veteres χροιάς μὲν οὐχ ὁμοίαν, ex quo Portus faciebat, οὐχὶ μίαν, quod non displicet, tali sensu, quamlibet habuisse colorem non unum simplicemque, sed multiples et varios. Scheff., ipse habet χροιάς μὲν οὐχ ὁμοίας. recepi Porti conjecturam, quam confirmat Vind. 35 Edd. Monn. κόσμον. Port. γρ. κόσμος. ita Par. et Vind. recte, nam πέπηγα sensum passivum habet. 36 Mon. 1. Vind. περί. 37 Vind. γέγονεν. 38 Vind. εἴσω δέ. Mon. 1. εἰσιόντι δέ τι. 39 Par. τέτταρσι. De forma πλευραῖς vide Lobeck. ad Aj. 1240. Monk. et Wüstem. ad Eur. Alc. 376. 40 Mon. 2. εἰς χώρους ἴσους. 41 Edd. Monn.

ραν, καὶ κίων διπλῆ πρὸς ἑκατέραν διαιρεῖται στοᾶν, τῆς
 μὲν αὐτῆς λήγουσα, τῆς δ' αὐτῆς πάλιν κατάρχουσα. παρωκο-
 δόμενται⁴² δὲ σηκοὶ τῶν στοῶν ἔνδοθεν, οἱ μὲν ταμίαι⁴³
 γεγενημένοι ταῖς βίβλοις, τοῖς φιλοπονοῦσιν ἀνεωγμένοι
 φιλοσοφεῖν, καὶ πόλιν ἅπασαν εἰς ἐξουσίαν τῆς σοφίας⁵
 ἐπαίροντες· οἱ δὲ τοὺς πάλαι τιμᾶν ἰδρυμένοι θεοῦς. ὄρο-
 φῆ⁴⁴ δὲ στοαῖς, ἣν χρυσὸς κατεσκεύασε⁴⁵, καὶ κορυφαὶ
 κίοσι χαλκῶ μὲν δεδημιουργημένοι, χρυσῶ δὲ συγκροπτό- 14
 μεναι⁴⁶. Τῆς μὲν οὖν αὐτῆς οὐχ εἰς ἅπασαν ὁ κόσμος·
 ἄλλο⁴⁷ μὲν γὰρ ἄλλως ἦν· τὸ δὲ τὰ Περσέως εἶχεν ἀθλή- 10
 ματα καὶ μέσον ἀνέχει τις κίων, μῆκος μὲν ὑπερέχουσα,
 κατάδηλον δὲ ποιούσα τὸν χώρον· οὐπω τις προβὰς, ὅ-
 ποι⁴⁸ πρόεισιν ἔγνωκε, μὴ⁴⁹ σημείῳ τῇ κίονι τῶν ὁδῶν
 χρώμενος· καὶ περιφανῆ ποιεῖ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς γῆν
 τε καὶ θάλατταν· ἀρχαὶ⁵⁰ δὲ τῶν ὄντων τῇ τῆς⁵¹ κίο- 15
 νος κορυφῇ περιεστήκασιν, καὶ πρὶν εἰς⁵² μέσην διελθεῖν

κίοσιν. Par. Vind. κίοσι. μοx Vind. καὶ τὸ μέτρ. 42 Par.
 Mon. 1. παρωκοί. Vind. προσπαρωκοί. 43 Port. ταμεία. 44
 Mon. 1. ὄροφαι δὲ στοαῖς. supra lin. ταῖς. 45 Vind. κατε-
 σκεύασε. 46 Mon. 2. συγκροπτόμεναι. Mon. 1. manu recen-
 tiori συγκροπτόμεναι. 47 Port. ad marg. γρ. ἄλλω μὲν γὰρ
 ἄλλο. Vind. ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλω. Edd. et Par. Mon. 2. ἄλλο
 μὲν γὰρ ἄλλως. Mon. 1. ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλως: idem conjecerat
 Scheff.: „Veteres ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλως, unde Portus: ἄλλω μὲν
 γὰρ ἄλλο. An scribendum, ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλω?“ . 48 Edd.
 Mon. 2. Vind. ὄπη. Par. Mon. 1. ὅποι. 49 μὴ Vind. om.
 Doxop. διπλῆ ἢ γραφή· τὰ μὲν γὰρ τῶν βιβλίων σημείῳ τῇ κίονι
 ἔχει, χωρὶς τοῦ μὴ ἐπιφώρηματος, τὰ δὲ μὴ σημείῳ, μετὰ τοῦ μὴ· ἀ-
 ποδέχεται δὲ τὴν προτέραν γραφὴν ὁ Γεωμέτρης, περὶ μὲν τῆς δευ-
 τέρας λέγων, μὴ εἶναι θαυμασιόν, εἰ μὴ τις οἶδεν, ὄπη πρόεισι, μὴ
 σημείῳ τῇ κίονι τῶν ὁδῶν χρῆσάμενος. 50 Vertunt, principia
 rerum, primaque elementa. Verum locus mihi totus mutilus
 corruptusque videtur. Sane, quid hic elementa faciant, non
 video. Scheff. 51 τῆς Par. om. 52 εἰς Vind. Mon. 1.

τὴν αὐλὴν, ἴδρυται κατασκευάσμα διηρημένον πρὸς πύ-
 λας, ὅσαι τοῖς πάλαι θεοῖς ὀνομάζονται⁵³. δὺα δὲ ὄβελοὶ
 ἀνεστήκασι λίθινοι, καὶ κρήνη τῆς⁵⁴ τῶν Πεισιστρατι-
 δῶν⁵⁵ ἄμεινον ἔχουσα· καὶ τὸ θαῦμα γέγονεν ἄπιστον,
 5 τῶν κατασκευασάντων ἔχον τὸν ἀριθμὸν. ὥσπερ γὰρ ἐνὺς
 οὐκ ἀρχοῦντος εἰς ποίησιν, δημιουργοὶ τῆς ὅλης ἀκροπό-
 λεως ὤφθησαν ἐπὶ δέκα δύο προσκείμενοι· κατιόντι δὲ
 τῆς ἀκροπόλεως, τῇ μὲν ὀμαλὸς διαδέχεται χῶρος σταδίων
 προσεικῶς, ὃ καὶ τῷ χώρῳ⁵⁶ γεγένηται κλήσις· τῇ δὲ
 10 ἕτερος μὲν διηρημένος πρὸς ὅμοια, οὐ πρὸς ἴσον δὲ γε-
 ρόμενος⁵⁷. τὸ μὲν δὴ κάλλος κρεῖττον, ἢ λέγειν· εἰ δὲ
 τι⁵⁸ παρεῖται, ἐν⁵⁹ παρενθήκη γεγένηται θαύματος. οἷς
 γὰρ οὐκ ἦν εἰπεῖν, παραλέλειπται.

Cap. XIII.

Ἔσθρος¹ θέσεως

15 Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικὴ θεωρουμένου² τινὸς
 πράγματος. Τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν εἰσι πολιτικαὶ, αἱ
 δὲ θεωρητικαί· καὶ πολιτικαὶ μὲν αἱ πράξις ἔχουσαι πό-
 λιν συνέχουσαν· οἷον, εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον, εἰ τει-
 χιστέον· ταῦτα γὰρ πάντα πόλιν συνέχει γινόμενα· θεω-
 20 ρητικαὶ δὲ, αἱ μόνῳ τῷ νῷ³ θεωρούμεναι· οἷον, εἰ σφαι-
 ροειδῆς ὁ οὐρανός,· εἰ κόσμοι πολλοί. Ταῦτα δὲ⁴ εἰς

om. 53 Scheff. ἐπονομάζονται. in notis: „Veteres simpli-
 citer ὀνομάζονται. Portus volebat ὠνομάζοντο. 54 Par. Vind.
 τῆς om. 55 Doxor. Τινὲς δὲ παροξυτόνως ἀνέγνων, καὶ κρήνη
 τῶν Πεισιστρατίδων ἄμεινον ἔχουσα, ὡς εἶναι τὰς Πεισιστρατίδας
 κρήνας, δια τὸ τὸν Πεισίστρατιον ἀνακαθᾶραι αὐτάς. 56 Vind.
 τῷ χωρίῳ γέγονε. 57 Mon. 1. Vind. addunt μέτρον. 58 Mon.
 1. τι καί, tum Vind. παραλέλειπται. 59 ἐν recepi ex Par.
 Mon. 2.

1 Vind. περί. 2 Mon. 2. θεωρουμένη. 3 Vind. μόνῳ
 θεωρ. τῷ νῷ. 4 Mon. 1. γάρ.

πειραν μὲν⁵ ἀνθρώποις οὐκ ἔρχεται, μόνῳ δὲ θεωρεῖται τῷ νῶ· διενήνοχε δὲ θεῖσις ὑποθέσεως, τῷ τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἔχειν περίστασιν, τὴν δὲ θεῖσιν ἀπερίστατον εἶναι. περίστασις δὲ ἐστὶ⁶ πρόσωπον, πράγμα, αἰτία, καὶ τὰ λοιπὰ. οἷον, τὸ μὲν εἰ τειχιστέον, ἐπίσκειρις⁷ οὐκ ἔχουσα⁵ πρόσωπον· τὸ δὲ, ἐπίοντων Περσῶν, Λακεδαιμόνιοι βουλεύονται τειχίσαι⁸ τὴν Σπάρτην, ὑπόθεσις· πρόσωπον γὰρ ἔχει Λακεδαιμονίοις σκοποῦντας, πράγμα δὲ τὸ τειχισθῆναι τὴν Σπάρτην, αἰτίαν⁹ δὲ ἐπίοντας τοὺς Πέρσας· πρῶτον δὲ ἢ θεῖσις ἐν προγυμνάσμασιν, ἀντίθεσιν¹⁰ καὶ λύσιν· κατὰ ζήτημα δέχεται· διαιρεῖται τοίνυν ἢ θεῖσις, πρῶτον μὲν τῇ καλουμένῃ ἐφόδῳ¹⁰, ἔν ἑνὶ ἀντὶ προσιμίων ἔρεις· εἶτα χρῆσιν τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

Θεῖσις¹¹ εἰ γαμητέον.

15

Ὅ τὸ πᾶν ἐν βραχεῖ τιμῆσαι ζητῶν, ἐπαινείτω τὸν γάμον, προῆλθε μὲν γὰρ οὐρανοῦ, μᾶλλον δὲ οὐρανὸν πληροῖ¹² τῶν θεῶν, καὶ κατέστη πατὴρ τῶν, ὅθεν τὸ πατρὸς ὄνομα δίδοται¹³. καὶ θεοὺς ἐνεγκῶν φυλάττειν αὐτοὺς ἀγῆκε τὴν φύσιν. εἶτα εἰς γῆν προελθὼν, ἅπασιν²⁰ τοῖς λοιποῖς ἐπιφέρει τὴν γένεσιν. καὶ παρενεγκῶν ἃ μένειν οὐκ οἶδεν, τὸ μένειν αὐτὰ ταῖς διαδοχαῖς ἐσοφίσατο¹⁴. καὶ πρῶτον μὲν ἄνδρας¹⁵ εἰς ἀνδρείαν¹⁶ ἐπαίρει. διῶν γὰρ παῖδας καὶ γυναῖκας οἶδεν¹⁷ ἄγειν ὁ γάμος, ὑπὲρ ὧν πράττεται πόλεμος, ἐρῶσθαι δίδωσι ταῖς αὐ-²⁵

5 μὲν Vind. om. 6 Edd. et Monn. ἐστὶν. Vind. ἐστί. 7

Mon. 1. θεῖσις, superscripto ἐπίσκειρις. 8 Ald. Junt. Mon. 1.

2. τειχισθῆναι. Vind. Port. τειχίσαι. 9 Vind. ἔτι δὲ αἰτίαν.

10 Sic appellat Plato etiam. Scheff. 11 Eadem Thesis

etiam apud Libanium tractata reperitur. 12 Ald. Junt. πλη-

ρεῖ. 13 Vind. δέδοται. 14 Vind. ἐχαρίσατο. 15 Vind.

ἀνθρώπους. 16 Mon. 1. ἀνδρείαν. 17 Mon. 1. ἄγειν οἶδεν.

τοῦ δωραῖς. εἶτα δικαίους σὺν ἀνδρείοις¹⁸ ποιεῖ δι' ὧν
 γὰρ φιλοτιμεῖται τὰ γένη περὶ¹⁹ ὧν ἄνθρωποι δίκαια
 πράττουσι δείσαντες, ὁ γάμος δικαίους ἅμα καὶ ἀνδρεί-
 οὺς ἀποτελεῖ καὶ μὴν καὶ σοφοὺς, οἷς προγοεῖσθαι τῶν
 5 φιλτάτων ἐπαίρει. καὶ τὸ παράδοξον²⁰, σωφροσύνην οἶδε
 κομίζειν ὁ γάμος, καὶ ἐν²¹ τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν ἡδονῶν
 τὸ²² σωφρονεῖν ἀναμέμικται. δι' ὧν γὰρ νόμον ταῖς ἡ-
 δοναῖς ἐπιτίθησι, νόμῳ παρέχει σωφροσύνης²³ τὰς ἡδο-
 νὰς, καὶ τὸ κατηγορηθὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ σὺν τῷ γάμῳ
 10 θαυμάζεται. εἰ τοίνυν ὁ γάμος ἄγει μὲν τοὺς θεοὺς, καὶ
 15 μετ' αὐτοὺς τῶν γενῶν τὸ²⁴ καθ' ἕκαστον, ἀνδρείους
 τε²⁵ ἅμα καὶ δικαίους ἀποτελεῖ, καὶ σοφοὺς παρασκευά-
 ζει καὶ σώφρονας, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἷόντε τιμητέον
 τὸν γάμον;

15 Ἀντίθεσις. Ναί φησιν, ἀλλ' ὁ γάμος συμφορῶν
 αἴτιος.

Λύσις. Τύχης μοι δοκεῖς, οὐ τοῦ γάμου κατηγο-
 ρεῖν. ἃ μὲν γὰρ κακοπραγοῦντες πάσχουσιν ἄνθρωποι²⁶,
 τύχη παρέσχεν, οὐ γάμος. ἃ δὲ φιλοτιμεῖται τοῖς ἀνθρώ-
 20 ποῖς ὁ γάμος, οὐκέτι ταῦτα κέρδος ἐκ τύχης. ὥστε θαυ-
 μάσαι μᾶλλον ἐστὶ τὸν γάμον, ὧν ἔχει καλῶν, ἢ κατη-
 γορηῆσαι²⁷ δεινῶν ὧν παρέσχεν ἡ τύχη. εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ
 μάλιστα γάμῳ δοίημεν τὰ τῶν ἀνθρώπων φανλότατα, τί
 μᾶλλον ἐστὶν²⁸ ἀποστατέον τοῦ γάμου; οὐχ ὅσα γὰρ²⁹
 25 ἂν τοῖς πράγμασι³⁰ προσῆ δυσχερῆ, ταῦτα καὶ φυγῆν

18 Vind. ἀνδρείους. 19 Portus [ad marg.] ὑπὲρ ὧν, atque ita
 habet in superioribus. 20 Mon. 2. παράλογον. 21 καὶ ἐν

τῇ Mon. 2. om. 22 τὸ Mon. 1. om. 23 Vind. σωφροσύνης.

24 Vind. τὰ καθ' ἕκαστα. Mon. 2. τὰ καθ' ἕκαστον. 25 Vind.

δέ. 26 Mon. 1. ἄνθρωποι πάσχουσιν. Vind. ἄνθρωποι πράτ-
 τουσι. 27 Vind. κατηγορεῖσθαι. 28 Edd. Monn. ἐστὶ ἀπ.

Vind. ἐστὶν. 29 γὰρ ex Vind. recepi. 30 Edd. Mon. 1.

τῶν πραγμάτων ἐργάζεται· καὶ μοι τὰς καθ' ἕκαστον
 ἐξέταξε τέχνας, αἷς πρόσεστιν³¹ ὅ, τι δήπου κατατιγᾶ.
 τοὺς γεωργοῦντας ἐνοχλοῦσι σκηπτοὶ, καὶ τῆς χαλάζης
 ἐμβολαὶ διαφθείρουσιν³². οὐ μὴν οἷς γεωργοῖς³³ τὴν
 γῆν διαφθείρει σκηπτὸς, τὴν γῆν ἀποφεύγουσιν, ἀλλὰ⁵
 γεωργοῦντες ἐμμένουσιν, κἂν ἐξ οὐρανοῦ τι λυπῆ³⁴ προ-
 σιόν. αὐθις ἀτυχοῦσιν ἄνθρωποι πλείοντες, καὶ τὰς ναῦς
 διαφθείρουσιν ἐπιόντες³⁵ χειμῶνες· οὐ μὴν ἐνθένδε τὸ
 πλεῖν καταλύουσιν, οἷς ἐν μέρει πεπόνθασιν. ἀλλ' ἀνά-
 γουσι μὲν εἰς τὴν τύχην τὸ δυσχερές, ἀναμένουσι δὲ τὸν¹⁰
 ἀπὸ θαλάσσης γινόμενον πόρον. καὶ μὴν αἶ τε μάχαι
 καὶ πόλεμοι τὰ τῶν ἀγωνιστῶν διαφθείρουσιν σώματα,
 καὶ οὐχ ὅτι πεσοῦνται μαχόμενοι, τὰς μάχας ἐκλείπουσιν,
 ἀλλ' ὅτι πολεμοῦντες θαυμάζονται, καὶ πεσεῖν ἠγαπήκα-
 σιν, καὶ τὸ προσὸν ἀτυχές ἐκ τοῦ συνόντος ἀγαθοῦ συν-¹⁵
 απέκρουσαν. οὐ γὰρ διὰ τὰ φαῦλα φευκτέον ὅσα τῶν
 ἀγαθῶν, ἀλλ' ἔνεκα τῶν καλῶν ὑποιστέον τὰ χείριστα.
 οὐκοῦν ἄλογον γεωργοὺς μὲν, καὶ πλείοντας, καὶ πρὸς
 τούτοις ὅσοι στρατεύονται, φέρειν τὰ πρὸς αὐτοὺς δυ-
 σχερῆ τῶν ἐπαινουμένων χάριν τῶν σὺν αὐτοῖς³⁶, ἡμῖν²⁰
 δὲ γάμον ἀτιμαστέον, διότι γάμος ἄγει τι λυποῦν.

Ἀντίθεσις. Naί φησιν, ἀλλὰ χηρείαν μὲν γυ-
 ναιξιν, ὀρφανίαν δὲ παισὶν ἐπεισήνεγκε.

Λύσις. Ταῦτα θανάτου δεινὰ, καὶ τὸ πάθος οἶ-
 δεν ἢ φύσις· σὺ δὲ μοι δοκεῖς αἰτιᾶσθαι τὸν γάμον, ὅτι²⁵
 μὴ καὶ θεοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἐργάζεται· καὶ τοῦ γάμου
 κατηγορεῖν, ὅτι μὴ θεοῖς τὰ θνητὰ συνηρίθμησε. τί γὰρ,

πράγμασιν. Vind. Mon. 2. πράγμασι. Mon. 2. addit κἂν. 31

Vind. Mon. 1. πρόσεστι μὲν. 32 Ald. Junt. διαφθείρουσι. 33

Mon. 2. γεωργοί. Vind. γεωργοὺς, διαφθείρει σκηπτὸς τὴν γῆν.

34 Vind. λυπῆ τι. 35 Edd. Mon. 1. Vind. ἐπιόντος χειμῶνος.

Mon. 2. ἐπιόντες χειμῶνες. Doxop. διπλῆ ἢ γραφή· τὰ μὲν γὰρ

τῶν βιβλίων ἐπιόντος χειμῶνος ἔχει, τὰ δὲ ἐπιόντες χειμῶνες. 36

εἶπέ μοι, γάμου κατηγορεῖς, ἃ πραγματεύεται θάνατος; τί δὲ ὑμεναίων³⁷ ἐρεῖς, ὅσα φύσις ἐπίσταται; συγχώρει πεσεῖν τὸν ὅπως πεσεῖται γένόμενον. εἰ δὲ πίπτουσι μὲν ὅτι γέγονασιν ἄνθρωποι, πεσῶν δὲ χηρεύειν³⁸ μὲν σύν-
 5 οἶκον, ὄρφανὸν δὲ παρασκευάζει τὸν ἐξ αὐτοῦ, τί γάμου ἐρεῖς ἀπεργάζεσθαι τὰ παρὰ μόνης γεγονότα τῆς φύσεως; ἐγὼ δὲ αὖ τούναντιον, γάμον ἐπανορθοῦσθαι καὶ³⁹ ὄρφανίαν καὶ χηρείαν⁴⁰ ἡγοῦμαι. τέθνηκέ τῷ⁴¹ πατῆρ, καὶ ταύτῃ παῖς ὄρφανός; ἀλλ' ἕτερον ἐπεισήνεγκε πατέ-
 10 ρα τοῖς ὄρφανοῖς ὁ γάμος. καὶ τὸ πάθος γάμου μὲν οὐ προέρχεται, γάμῳ δὲ συγκαλύπτεται, καὶ γίνεται γάμος ὄρφανίας ἀφανισμός, οὐχ ὑπόθεσις. εἶτα χηρείαν ἐκ τελευτῆς μὲν ἡ φύσις ἤγεν⁴², ἐξ ὑμεναίων δὲ μετέθηκε γάμος. ἦν γὰρ χηρεύειν εἰργάσατο⁴³ θάνατος, ἀνδρὶ συν-
 15 οικεῖν παρέσχεν ὁ γάμος, ὥσπερ καταστάς φύλαξ τῆς αὐτοῦ χάριτος. ἃ γὰρ ἐξ ἀρχῆς εἰσηνέγκατο, παρηρημένον πάλιν ἀπέδωκεν⁴⁴. ὡς τε⁴⁵ χηρείαν ἀναιρεῖν, οὐκ ἐπάγειν οἶδεν ὁ γάμος· καὶ μὴν καὶ πατὴρ θανάτῳ μὲν ἀφαιρεῖται παῖδας· γάμῳ δὲ μετέσχεν ἑτέρων. καὶ πατὴρ
 20 γίνεται⁴⁶ δεῦτερον ὁ προσάπαξ⁴⁷ εἶναι μὴ συγχωρούμε-
 νος

τῶν οὖν αὐτοῖς Mon. 1. Vind. om. 37 Locus est corruptus. Ideo et editiones primae [Portus, neque vero Ald. nec Junt.] stellulam hic posuere. Scribo facili mutatione, τί δὲ ὑμεναίων ἀντερεῖς. Syllabam priorem similitudo litterarum sustulit in praecedentis vocis fine. Scheff. Port. ad marg. ἴσως καθ' ἑμ. malim ὑμεναίων κατερεῖς: cfr. epist. crit. p. 6. et 7. Vind. τί δαί. 38 Edd. et Monn. χηρεύει. Vind. πεσῶν δὲ τις χηρεύειν, sc. παρασκευάζει. 39 καὶ Mon. 1. om. 40 Vind. χηρίαν. 41 Ald. Junt. Mon. 1. Vind. τεθνηκέτω. Mon. 2. τῷ θνησκέτω. bene Port. τέθνηκέ τῷ. 42 Mon. 1. Vind. ἤγεν ἡ φύσις. 43 Ald. Junt. ἡργάσατο. 44 Ald. Junt. ἐπέδωκεν.

Port. et Codd. ἀπέδωκεν. 45 Vind. ὥσπερ. 46 Vind. παίδων δεύτερος. Doxop. δεύτερος· γράφεται καὶ δεύτερος. 47 Du-

νος. τί οὖν τὰ τοῦ⁴⁸ γάμου καλὰ πρὸς αἰτίαν μεταφέ-
 ρεις τοῦ γάμου; καὶ μοι δοκεῖς οὐκ ἐλέγξαι⁴⁹ ζητεῖν,
 ἀλλ' ἐπαινεῖν τὸν ὑμέναιον· οἷς γὰρ ἐξαριθμεῖν κατα-
 ναγκάζεις τῶν ὑμεναίων τὰς χάριτας⁵⁰, τούτοις ἐπαινε-
 τής, οὐ κατήγορος τοῦ γάμου γεγένησαι⁵¹. καὶ κατηγο- 5
 ρῶν τοῦ γάμου, θαυμάζειν ἡμᾶς ἀναγκάζεις, καὶ ποιεῖς
 εὐεργετημάτων κατάλογον, τὰ τοῦ γάμου κατηγορήματα.

Ἀντίθεσις. Ναί, φησιν, ἀλλ'⁵² ὁ γάμος ἐπι- 16
 πονον.

Λύσις. Καὶ τί πόνον ἐπίσταται λύειν ὡς⁵³ γά- 10
 μος; ὅποσα πονεῖ⁵⁴, δι' ὑμεναίων ἀνήρηται· καὶ ῥαστώ-
 νη παντάπασιν εἰς ὀμιλίαν γυναικὶ συνελθεῖν· ἡλίχον εἰς
 εὐνήν ἀνὴρ γυναικὶ συνιών; μεθ' ὄσης δὲ ῥαστώνης ἐλ-
 πίζεται παῖς; καὶ προσδοκώμενος⁵⁵ φαίνεται; καὶ πα-
 τέρα φανεῖς προσερεῖ; καὶ πρὸς μελέτην ἔρχεται τέχνης, 15
 καὶ πατρὶ συνεργῶν, καὶ παρὰ⁵⁶ τὰς ἐκκλησίας δημη-
 γορῶν, καὶ πατέρα γηροτροφῶν, καὶ ὅλως ἅπαν ὃ, τι
 δέοι γινόμενος οὐκ ἔστι λόγῳ διεξελθεῖν, ἃ φέρειν οἶδεν
 ὁ γάμος.

Ἐπίλογος. Μέγα ὁ γάμος, καὶ παράγων θεοῦς, 20

biae fidēi videtur hoc adverbium Schneidero in lex., defendi-
 tur a Schaefero ad Dem. c. Mid. p. 512. v. 29. 48 τοῦ
 Mon. 1. Vind. ὀμ. 49 Vind. ἐξελέγξαι. 50 Illud χάριτας
 suspectum mihi est. Ecquid enim mirum hoc, si commemora-
 tione ista laudatur? Neque tamen temere quid muto, cum et
 supra habeat γάμη [sic] καλὰ. Scheff. 51 Vind. Mon. 1.
 inserunt: πρὸς ταῦτα. 52 Vind. ἀλλὰ ὁ. 53 Ald. Junt. et
 Monn. ἦ. Vind. ὡς, superscripto ἦ. Port. ὡς. 54 Rursum
 asteriscum adscribunt, tanquam mutilus esset locus. Ego su-
 spicor ὅποσα πόνων legendum. Scheff. Suspicionem movit
 lectio πονεῖν, quae est in Monn. Ald. et Junt., quamquam hae
 editiones asteriscum non habeant. Vind. Port. et Scheff. ipse
 πονεῖ. 55 Portus mallet προσδοκηθεῖς. Scheff. Ald. et Junt.
 προσδοκόμενος. 56 Mon. 1. περί.

καὶ παρέχων θνητοῖς θεοὺς εἶναι δοκεῖν, οἷς μένειν σοφίζεται. καὶ παιδεύει μὲν τοὺς χρωμένους τὰ δίκαια⁵⁷, πρὸς δὲ τὸ σῶφρον⁵⁸ παροξύνει σκοπεῖν. καὶ φιλοτιμεῖται τὰς ἡδονὰς, ὅσαι μὴ φανεῖσθαι⁵⁹ κακίζονται. διὸ τὸν
5 γάμον περὶ πλείστου⁶⁰ ἐν πᾶσι ποιητέον καθέστηκεν.

Cap. XIV.

Ὅρος¹ νόμου εἰσφορᾶς.

Καὶ τὴν εἰσφορὰν τοῦ νόμου τινὲς εἶναι δεδώκασιν γύμνασμα. ἔστι μὲν γὰρ σχεδὸν ὅλη ὑπόθεσις², οὐ μὴν ἅπαντα σώζει τὰ τῆς ὑποθέσεως. εἰσάγεται μὲν γὰρ ἐν
10 αὐτῇ πρόσωπον, οὐ μὴν ἐφ' ἅπασιν γνώριμον. ὅθεν θέσεως μὲν ἔστι μᾶλλον, ἥττον δὲ ὑποθέσεως, οἷς μὲν γὰρ ὅλως σχήματος³ δέχεται πρόσωπον, ὑπερβαίνει τὴν θέσιν. δι' ὧν δὲ σαφῆ μὴ σώζει τὴν περίστασιν, ὑποθέσεως λείπεται. νόμου τοίνυν ἔστιν εἰσφορὰ, διπλῆ γυμνασία,
15 συνηγορία, καὶ κατηγορία νόμου τεθέντος. ἔστι δὲ νόμος⁴, εὔρημα μὲν καὶ⁵ δῶρον θεῶν, δόγμα δὲ ἀνθρώπων φρονιμῶν, ἐπανόρθωσις⁶ δὲ⁷ πλημμελημάτων τῶν⁸

57 Ald. δλαια. 58 Vind. σωφρονεῖν. 59 Ald. Junt. φανῆσαι.
60 Mon. 2. πλείους.

1 Vind. περὶ εἰσφορᾶς νόμου. 2 Ergo progymnasmata, quae hactenus proposita, non sunt ὅλαι ὑποθέσεις, sed illarum tantum partes aliquae, quod bene observandum. Vulgo enim aliter de progymnasmatibus judicare consueverunt. ὅλη ὑπόθεσις αὐτὴ ἐστὶν, quam Latini vocant causam, id est plenam, integram, justamque materiam, circa quam oratores versantur. Scheff. 3 Mon. 2. σχήματι. Doxor. ἀντίπρωσις ἐστὶν τοῦτο δῖον γὰρ εἰπεῖν, σχήμα προσώπου, σχήματος πρόσωπον εἶπε, καὶ ἔστιν Ἰατρικόν — — — ἐν τινὶ δὲ τῶν βιβλίων σχήματι δέχεται πρόσωπον εὔρημα. 4 Dem. c. Aristogit. A. p. 774. 5 Mon. 2. καὶ om. 6 Port. Scheff. ex Demosthene receperunt: ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, πόλεως δὲ κοινῆ

εἰς ἀμφοτέρωθεν καὶ ἡ μὲν διαίρεσις⁹ αὕτη τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νόμου, ἐργάση¹⁰ δὲ αὐτὴν κεφαλαίως, οἷς καὶ τὴν πραγματικὴν¹¹, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ, προοίμια δὲ θήσῃς καὶ μετὰ τὰ προοίμια, τὸ κεκλημένον ἐναντίον. εἶτα χρῆσθαι τοῖς προειρημένοις κεφαλαίως. 5 ὅθεν καὶ ταύτη διήνεγκε θέσεως.

Κατηγορία νόμου τοῦ κειμένουτος ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μαιχρὸν κτείνεσθαι¹².

Οὔτε εἰς ἅπαν ἐπαινέσῃ τὸν νόμον, οὔτε ἐπὶ παντὶ τὰ γραφὴν αἰτιάσομαι. οἷς μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τὰ μαιχρῶν, 10 ἐπαινῶ τὸ τιθέμενον δι' ὧν δὲ δικαστῶν οὐκ ἀνέμεινε ψῆφον, αἰτιῶμαι τὴν αἴρεσιν, εἰ μὲν οὖν δωραδοχίαν τῶν δικαζόντων κατεγνωκῶς ἀνήρει τὰ δικαστήρια, φράυλην ἐλέγχεται περὶ τοὺς δικαστὰς κεκτημένος¹³ τὴν γνώμην, εἰ δὲ δίκαια κρίνειν, ὥσπερ καὶ δίκαια κρίνετε, ποῦ δὲ 15 καιον ἐπαινεῖν μὲν δικαστὰς, ἐξαιρεῖσθαι δὲ τῶν δικαζόντων¹⁴ τὸν νόμον; οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τοῖς κειμένοις διαμάχονται νόμοις, οἱ μὲν ἐναντιοῦνται ταῖςδε ταῖς πόλεσιν, οἱ δὲ ὁμολογοῦσιν ἑτέροις. μόνος δὲ ὁ παρῶν πᾶσιν ἐναντίος προελήλυθε¹⁵ νόμος. δοκεῖτε δέ μοι 20 πολὺ κάλλιον ἐξετάσαι τὸν νόμον, εἰ πάντα¹⁶ τὰ παρ' ὑμῖν πολιτευόμενα κρίνητε, τοὺς στρατηγούς, τὰς ἱερουσύννας¹⁷, τὰ ψηφίσματα πάντα. ὀλίγου δέω λέγειν, ὅσα

συνθήκη, καθ' ἣν πᾶσι προσήκει εἶναι τοῖς ἐν τῇ πόλει. Rhetor ex memoria citavit. 7 δὲ Mon. 2. am. 8 Vind. τῶν om.

9 Haec in praecedentibus proposita, quando lex laudari dicitur, vel reprehendi. Alii aliter exposuerunt. Scheff. 10

Vind. ἐργάσαιτο δ' αὐτήν. 11 Scheff. ζητήσιν desiderari putat. 12 Vind. κτείνειν. 13 Vind. κεκτημένων. 14 Vind.

δικαζομένων. 15 Edd. Mon. 1. προελήλυθεν. Vind. Mon. 2.

προελήλυθε. Tum Vind. χάμαις δοκεῖ δέ μοι. 16 Mon. 2. εἰ-

πάντα παρ' ἡμῖν πολιτευόμενα κρίνεται. 17 Ald. Junt. ἱερουσύννας.

παρὰ τὸν πόλεμον ἄριστα πράττεται, ἅπαντα δικαστῶν
οἶδεν ἐξέτασιν, καὶ στρατηγεῖ μὲν, ὃν ὁ κρίνων ἐξήτασεν¹⁸.
ιεράται δὲ, ὃν ὁ δικαστῆς ἐβεβαίωσε. καὶ ψήφισμα κύ-
ριον, τὸ παρ' ἑτέροις ἀνακρινόμενον. καὶ νῆκαι¹⁹ πόλε-
5 μων γερῶν οὐ μετέχουσι²⁰, μὴ κρινόμεναι πρότερον.
πῶς οὖν οὐκ ἄλογον ἅπαντας μὲν ἀναμένειν τοὺς ἐξετά-
ζοντας²¹, μόνον δὲ τὸν παρόντα νόμον τὴν τῶν δικα-
ζόντων ἀναδύεσθαι ψῆφον;

Ἀντίθεσις ἁ. Ναί, φησιν, ἀλλὰ μεγάλα τὰ μοι-
10 χῶν ἀδικήματα.

Λύσις. Τί δὲ τὰ τῶν ἀνδροφόνων οὐ μείζω; τοὺς
δὲ προδότας ἐλάττους νομιοῦμεν ἑτέρων²²; ἱερόσυλοι δὲ
τῶν προδιδόντων οὐ²³ φαυλότεροι; ἀλλ' ὅμως ὁ τούτοις²⁴
ἀλοῦς, ἀναμένει τοὺς κρίνοντας· καὶ οἷτε προδότης ὑπέ-
15 σχε τὴν δίκην μὴ τοῦ δικαστοῦ ψῆφον ἐπάγοντος, οὔτε
17 ἀνδροφόνου πεσεῖν ὑπῆρξε²⁵, μὴ τοῦ κατηγοροῦ τὸ πά-
θος ἐλέγχοντος²⁶; οὔτε τοῖς ὑφαιρουμένοις τὰ τῶν κρει-

18 Ald. Junt. ἐξέτασεν. 19 Vind. δὲ inserit. 20 Edd. Monn.
μετέχουσιν. Vind. μετέχουσι. 21 Ald. Junt. ἐξαιτάζοντας. Do-
χορ. τινὰ τῶν βιβλίων ἅπαντας ἔχει μετὰ τοῦ σ., τινὰ δὲ ἅπαντα
χωρὶς τοῦ σ. 22 Mon. 1. addit: ἀδίκων. 23 οὐ Edd. Mon.
2. Vind. om., recepi ex Mon. 1. Saepe excidit. Apsin. p. 728.
Ὅτι οὐ τὰ ἐναντία γράφεις λογισμοὺς εἰς τοῦτο παραλαμβάνειν. Par.
οὐ om. Schol. Ald. in Aphthon. p. 4. ὁ ὅπως οὗτος δοκεῖ μόνον
τῷ μύθῳ ἀρμόζειν, ἀλλὰ καὶ πᾶσι πιθανοῖς καὶ ψευδέσι λόγοις.
Mon. οὐ δοκεῖ. Pausan. I. 17. 2. ἐπεὶ οὐ δύνασθαι τὴν σφραγίδα
— ἀφέντι εἰς θάλασσαν ἀνασῶσαι οἱ. Angel. Neapol. Med. 36.
11. οὐ omittunt: in Riccard. manus recentior inseruit. Cfr. ibid.
II. 31. 3. et 9. Vitá Jos. c. 60. μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ἀ-
φικνοῦνται πάλιν, οἷς ἐπέμψαμεν. et c. 69. μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας.
Par. 1423. οὐ utroque loco omittit. Cf. Schaef. Meletem. crit.
p. 96. Bekker Lectt. in Apollon. de Pron. p. 161. Boisson.
ad Aristaen. p. 298.; ad Eunap. 290. 24 Vind. τούτων. 25
Vind. ὑπῆρχε. 26 Mon. 2. ἐλέγξαντος. 27 Sunt hic τὰ κρεί-

τόνων²⁷ ὑπῆρξε²⁸ παθεῖν, πρὶν ταῦτα μαθεῖν παρέστη τοῖς κρίνουσιν²⁹. οὐκοῦν ἄτοπον, τὰ μὲν μείζω δίκην ὑπέχειν παρὰ τοῖς κρίνουσιν, καὶ μὴ δοκεῖν τι τούτων ἕκαστον³⁰, ἂν μὴ δικαστῆς ἐπενέγκῃ τὴν ψῆφον, μοιχὸν δὲ μόνον πεσεῖν ἀνεξέταστον³¹, ὃν πρὸ τῶν ἄλλων ἔδει³² κρίνειν, ὅσω τῶν ἄλλων καταδεέστερον;

Ἀντίθεσις β. Καὶ τί διοίσει μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ παραδοῦναι τοῖς δικασταῖς, εἰ τὸν ἴσον ἐξ ἀμφοῖν ὑποστήσεται θάνατον;

Λύσις. Ὅσον τυράννου καὶ νόμου τὸ μέσον, καὶ 10 δημοκρατίας³³ πρὸς τὰς μοναρχίας ὅσον διάφορον. τυ-

τονα [quidni oī kreittones?] dii, unde supra ἱεροσύλους memora-
vit. Consule, quae notavi in indie Aeliani. Scheff. Plene
apud Aesch. Prom. 910. κρείσσονες θεοί. Lucian. conviv. c. 7.
ὑπεξανίσταντο πάντες αὐτῶ, καὶ ἐδειξιῶντο ὡς τινα τῶν κρείττωνων,
καὶ ὅλως θεοῦ ἐπιδημία τὸ πρᾶγμα. Aristid. or. IX, p. 78. ὅτι
Ἐτρωπεὺς οἴχεται παρὰ τοὺς κρείττονας. — Ἐπερ τῶν τετετ. p. 206.
τί οὖν, εἰ τοῖς κρείττοσιν οὕτως ἔδοξεν; Panath. p. 96, ὅτι τῆς Ἑλλάδος
ἐστὶν ἔρυμα ὑπὸ τῶν κρείττωνων πεποιημένον. Sopat. ζητημ. p. 303.
ἀλλὰ κἂν μάχας λέγῃ, καὶ συνουσίας κρείττωνων etc. Plut. Mar. c. 37.
δ δ' ἄνθρωπος, εἴτε πάλαι γινώσκων, εἴτε πρὸς τὴν ὄψιν ὡς κρείτ-
τονα θαυμάσας, ἀναπαύσασθαι μὲν ἔφη δεομένῳ τὸ σκηνύδριον ἐξ-
αρκεῖν. Sed Lucian. confut. c. 7. οἱ δὲ γε θύοντες οὐ τῆς χρείας
ἐνεκα θύουσι, ἀνιδέουσιν δὲ τινα ποιούμενοι — ἢ τιμῶντες ἄλ-
λως τὸ βέλτιον. Et paucis interjectis: καὶ τοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν
ἐκείνων παρῆν, ἤρετο ἔν σε, καθ' ὃ τι βελτίους φῆς τοὺς θεοὺς.
Menand. p. 613. τῇ δὲ ἀληθείᾳ παρὰ τοῦ θεοῦ παραπέμπονται,
καὶ εἰσιν ἀπόρροιαὶ ὄντος τοῦ κρείττονος. 28 Par. 2916. ὑπῆρξε
om. ad marg. γρ. ὑπῆρξε παθεῖν τι. 29 Ald. Junt. h. l. et
paulo post κρίνουσιν. 30 Vind. ὡς ἕκαστον. Scheff.: „aste-
riscus adjectus docet, aliquid hic desiderari. Veteres editio-
nes tamen asteriscum habent nullum. Puto ergo magis, locum
esse depravatam, et scribendum: καὶ μὴ δοκεῖν τοιοῦτον ἕκαστον“.
31 Vind. ἀνεξέστατον. 32 ἔδει Vind. om. 33 Ald. Junt.

ράννου μὲν γὰρ ἀνελεῖν, ὃν ἂν βούλοιο νόμου δὲ κτεῖ-
 ναι δικαίως τὸν ἐλεγχόμενον· καὶ δῆμος μὲν ὅσα ἂν ἐκ-
 κλησιάζων σκοπῇ, πρὸς ἐξέτασιν τίθησι³⁴. μοναρχία δὲ
 κολάζει μὲν³⁵, ἢ συναμφοτέρα δῆμός τε καὶ νόμος· ἐξ
 5 ἐναντιωμάτων δὲ ἅπαντα πέπραγε³⁶ πρὸς τὸν μόνον
 ἄρχειν καὶ τυραννεῖν προσλάμενον. πῶς οὖν οὐ διοίσει
 τὸν μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ παραδοῦναι τοῖς κρίνουσι³⁷; καὶ
 ἔτι πρὸς τούτοις, ὁ μὲν ἑαυτῷ τὸν μοιχὸν ἀνελεῖν, ἑαυτὸν
 κύριον τοῦ δεδρακότος ἐργάζεται· ὁ δὲ δικαστῆ παραδοῦς,
 10 κύριον ποιεῖ τοῦ δεδρακότος τὸ δικαστήριον. κραττον δὲ
 δήπου τὸν δικάζοντα κύριον, ἢ τὸν κατήγορον γίνεσθαι.
 καὶ μὴν ὁ μὲν ἑαυτῷ διαφθείρας μοιχὸν ἄλλου χάριν
 ἀνελεῖν ὑποπτεύεται· ὁ δὲ κρίνει³⁸ παρσχηκῶς μόνον
 ἔδοξε τῶν δικαίων ἀντιλαμβάνεσθαι.

15 **Ἀντίθεσις.** Ναι, φησιν, ἀλλὰ χαλαρωτέραν ὑφέ-
 ξει τὴν³⁹ τιμωρίαν παραχρημα πεσών, κέρδος γὰρ⁴⁰ ἔξει
 τὸν μέχρι κρίσεως χρόνον.

Λύσις. Τούναντίον μὲν οὖν ἔξει κρινόμενος ἀνια-
 ρώτερον⁴¹ γὰρ τὸν μετὰ ταῦτα βίον ὑποίσει· τὸ γὰρ
 20 παθεῖν προσδοκᾶν, τοῦ πεπονθέναι δεινότερον· καὶ τιμω-
 ρίας ἀναβολή, προσθήκη φανεῖται ζημίας. πεσεῖται πολ-
 λάκις ὁ πεσεῖσθαι δοκῶν, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς πείρας

Monn. δημοκρατίας. Vind. Port. δημοκρατίας. 34 Edd. Monn.
 τίθησιν. Vind. Port. τίθησι. 35 Sequitur in edd. et Monn.
 1. 2. οὐ συνεξτάζει δὲ, ad quas Scheffer scribit: „Hoc Grae-
 culus odio Regni absurdissimo scripsit, percussus umbra et
 inani libertatis specie, qua sola Graeci semper velut pueri
 20 gloriabantur“. Ejeci auctoritate Vind. et Angel., quorum hic
 legit; κολάζει δὲ μοναρχία, ἢ μὲν συναμφοτέρα, ad marg. γρ. μο-
 ναρχία δὲ κολάζει, ἢ μὲν συναμφοτέρα. Mon. 1. ἢ συναμφοτέρα.
 36 Mon. 2. πέπραγε. 37 Edd. Mon. 1. 2. κρίνουσιν. Vind.
 κρίνουσι. 38 Vind. ὁ δὲ κρίνει ζητῶν μόνων ἔδ. 39 τὴν
 Vind. om. 40 Mon. 1. δέ. 41 Ald. Junt. Mon. 1, ἀνια-

ἔξει δεικνότεραν. ὥστε παραχρηῖμα πεσὼν ὁ μοιχὸς, πεσὼν ⁴²
 οὐκ αἰσθάνεται κλέπτει τὴν αἴσθησιν τῆς τιμωρίας τὸ
 τάχος. ἀνάληγτος θάνατος, ὁ πρὶν δόξαι συμβᾶς ⁴³. ὁ δὲ
 πολλάκις μὲν ἐλπιαθεὶς, εἰσάπαξ δὲ γεγρονῶς, ταῖς ἐλπίσι
 τὰς τιμωρίας μετροῖ. σκόπει τοίνυν ⁴⁴ παράλληλα θεῖς, 5
 ὁ μὲν ἑαυτῷ ⁴⁵ διαφθείρας μοιχὸν, οὐδένα μάρτυρα τῆς
 τιμωρίας ποιεῖται· ὁ δὲ δικασταῖς παραδοῦς, πολλοὺς
 θεατὰς ποιεῖται τῆς δίκης· λυπηρότερος ⁴⁶ δὲ τιμωρίας
 τρόπος ὑπὸ θεαταῖς πολλοῖς καθιστάμενος· καὶ ἄλλως
 συνοίσει μοιχοῖς κρύβδην πεσοῦσιν. ὑποψίαν γὰρ τοῖς 10
 πολλοῖς καταλείψουσιν, ἔχθρας ἔνεκα πίπτοντες. ἐξελεγ-
 χομένου δὲ τοῦ πάθους ἐν τοῖς δικασταῖς, ἀναμφισβή-
 τητον ὁ πεσὼν ὑφέξει τὴν δίκην· ὥστε διοίσει ⁴⁷ πρὸς
 αὐτοῦ ⁴⁸ τὸν μοιχὸν πεσεῖν ἀδήλως, ἢ δικασταῖς παρα-
 δίδοσθαι. δεικνὸν ὁ μοιχὸς, καὶ πᾶσαν παρηλθὲν ἀδικη- 15
 μάτων ὑπερβολὴν. ὅθεν ἐξελεγχέσθω πρότερον ⁴⁹, εἶτα
 πιπτέτω· καὶ κρινέσθω μᾶλλον, ἢ δίκην ὑπεχέτω ⁵⁰ πρὸ
 κρίσεως. ὡς μοιχὸς ἀναιρούμενος, σαφεστέραν δώσει τὴν
 τῶν παίδων γονήν. οὐ γὰρ ἀμφισβητήσῃ τις, ὅτου γέγονε
 παῖς, ἐκλελοιπότερον μοιχῶν τοιοῦτον. κοινῆς ⁵¹ ἀδίκημα 20

ρότερον. 42 Vind. Mon. 2. πεσὼν om., in Mon. 1. deletum
 est. 43 Mon. 2. συμβαίνων. 44 Vind. σκόπει δὲ καίτοι περ.
 45 Mon. 2. ἑαυτόν. 46 Mon. 2. λυπηρότερον. 47 Vind.
 πρὸς αὐτοῦ διοίσει. Par. 2916. Mon. 2. διοίσει om. Par. 2916.
 ad marg. ἀντὶ τοῦ προαιρεῖται ὁ μοιχὸς ἀποθανεῖν ἀδήλως καὶ ἀ-
 φανῶς, ἢ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 48 Par. 2916. ad marg. γρ. αὐτοῦ
 τοῦ μοιχὸν τοῦ τε ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ μοιχοῦ ἐστι, καὶ θυμῆρὲς ἐστὶν
 αὐτῷ τῷ μοιχῷ· ἐστὶ δὲ ἡ σύνταξις Ἀττικῆ, ὥσπερ ἐστὶ καὶ τὸ, πρὸ
 θυμοῦ μοι ὑπάρχει τόδε, ἀντὶ τοῦ θυμῆρὲς μοί ἐστι. 49 Vind.
 πρότερον. 50 Ald. Junt. ὑπεσχεῖτω. 51 Portus mallet κοινόν,
 atque sic accepit et Agricola, quod ex versione ipsius liquet.
 Ego tamen censeo mutandum nihil. Putat enim, per adulte-
 rium ipsi naturae humanae fieri injuriam, quae nobis omnibus
 est communis. Scheff.

φύσεως, ὅθεν καὶ κοινὴ ψῆφος ἀναιρείτω⁵² γινόμενον.
ὡς ἐγὼ δέδια, μὴ λαθῶν μοιχὸς, οἷς διαφθείρεται, πολ-
λοὺς ἑτέρους καταλίπη⁵³ τοιούτους. ὅν γὰρ οὐκ ἴσασιν,
ἐφ' οἷς διαφθείρεται, ζηλώσουσιν ἕτεροι, καὶ τὸ κεκολά-
σθαι οὐ πέρας, ἀλλ' ἀρχή⁵⁴ γενήσεται πάθους⁵⁵.

52 Vind. τὸ γιν. 53 Edd. Mon. 2. καταλίποι. Vind. Μοῖ. 1.
καταλίπη. 54 Ald. Junt. Vind. Mon. 1. ἀρχήν. Mon. 2. Fort.

ἀρχή. 55 In Angel. adjicitur: Τέλος τῶν Ἀφθονίου προγυ-
μνασμάτων, ὡςπερ ἐστὶ δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιγράμματος, ὅπερ ἐστὶ ἰωυῶτον·

Εἴ σοι ῥητορικῆς φίλης πόθος ἔμπεσε θυμῷ,

Μὴ σε γε γυμνασίη Ἀφθονίαιο λάθῃ.

ΤΟΥ ΣΟΦΛΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΡΗΤΟΡΙΚΩΤΑΤΟΥ

ΚΤΡΙΟΥ

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΜΑΡΙΩΤΟΥ²

ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΙΣ ΤΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ¹

“Ορος προγυμνάσματος.

Προγύμνασμά ἐστιν ἄσκησις μετρίων πρὸς μειζόνων ἐπιρρώσειν πραγμάτων, ἢ προγύμνασμά ἐστιν εἰσαγωγικὴ τριβὴ διὰ λόγων τῶν κατὰ ῥητορικὴν μερῶν καὶ εἰδῶν χρήσιμά τινα προασκουμένη. 5

Εἰσὶ δὲ προγυμνάσματα τὸν ἀριθμὸν δεκατέσσαρα μῦθος, διήγημα, χρεία, γνώμη, ἀνασκευὴ, κατασκευὴ, κοινὸς τόπος, ἐγκώμιον, ψόγος, σύγκρισις, ἠθοποιΐα, ἔκφρασις, θέσις καὶ νόμου εἰσφορά.

Τούτων τὰ μὲν ὑπὸ τὸ συμβουλευτικὸν τῆς ῥητορικῆς ἀνάγεται εἶδος, ὡς ὁ μῦθος, ἡ χρεία, ἡ γνώμη καὶ θέσις, εἰ καὶ τῷ πανηγυρικῷ κατὰ τὴν ὕλην ἡ θέσις ἐπικοινωνεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ τὸ δικανικὸν, ὡς ἡ ἀνασκευὴ καὶ ἡ κατασκευὴ, ὅ τε κοινὸς τόπος, καὶ πρὸς τούτοις ἵ τοῦ

¹ Descripsi ex cod. Taurinensi.

² Cod. Μακαριώτου.

νόμον εισφορά τὰ δὲ τοῦ πανηγυρικοῦ εἰσιν εἶδους, ὡς τὸ ἐγκώμιον καὶ ὁ ψόγος, ἢ τε σύγκρισις καὶ ἢ ἡθοποιία· τὰ δὲ πᾶσιν ἐπικοινωνεῖ, ὡς ἡ ἔκφρασις καὶ τὸ διήγημα·

Περὶ μύθου.

8 Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν· τοῦτου δὲ τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον· τὰ δὲ ἐστὶν ἐξ ἀμφοτέρων μικτόν· ἐστὶ δὲ καὶ ὁ μῦθος διήγημα ἐκ τῶν περιστατικῶν καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ
19 τὸ διήγημα ὑφαινόμενος. Χρήσιμον δὲ τὸ τοῦ μύθου οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην ἐξ ὁμοιώσεως παραίνεσιν.

Περὶ διηγήματος.

Διήγημα ἐστὶν ἔκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς
15 γεγονότος· τούτου δὲ τὸ μὲν ἐστὶ δραματικόν, ὡς πεπλασμένον, τὸ δὲ ἱστορικόν, τὸ παλαιὰν ἔχον ἀφήγησιν, τὸ δὲ πολιτικόν, ᾧ χρῶνται παρὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ῥήτορες. Παρέπεται δὲ τῷ διηγήματι τὰ καλούμενα ἐξ περιστατικὰ, ἐξ ὧν καὶ γίνεται τὸ πράξαν πρόσωπον, τὸ πραχθὲν
20 πρᾶγμα, ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐπράχθη, ὁ τόπος, ἐν ᾧ, ἢ ὁ τρόπος, ὅπως, ἢ αἰτία, δι' ἣν. Ἄρεται δὲ διηγήματος σαφήνεια, συντομία, πιθανότης καὶ ὀνομάτων ἑλληνισμός.

Περὶ χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστοχῶς ἐπὶ
25 τι πρόσωπον ἀναφέρον· ἐστὶ δὲ ἢ μὲν λογικῆ, ἢ λόγῳ μόνῳ δηλοῦσα τὴν ὠφέλειαν· οἷον ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶσι καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· ἢ δὲ πρακτικῆ, ἢ πρᾶξιν σημαίνουσα τίνος τῶν ἀξιοζηλωτῶν εἰς τροπὴν τε καὶ μίμησιν· ἢ δὲ μικτὴ ἐξ ἀμφοῖν. Κε-
30 φάλαια δὲ, οἷς κατασκευάζεται ἡ χρεία, ἐγκωμιαστικόν

τοῦ εἰπόντος τὴν προτροπὴν ἢ τοῦ πράξαντος, ἢν χρὴ ζηλοῦν· παραφραστικὸν τὸ τῆς αἰτίας, δι' ἣν τόδε τι εἴρηται ἢ πέπρακται, τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου, τί ἂν ἦν, εἰ μὴ τόδε ἐλέγτο ἢ ἐπράττετο· παραβολή, παράδειγμα, μαρτυρία παλαιά, ἐπίλογος βραχύς. 5

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάσει κεφαλαϊώδης, ἐπὶ τι προτρέπων ἢ ἀποτρέπων. ἔστι δὲ αὐτῆς τὸ μὲν προτρεπτικὸν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικὸν, τὸ δὲ ἀποφαντικὸν, καὶ ἔτι τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεζυγμένον, πιθανὸν τε ἢ 10 ἀληθές ἢ ὑπερβολικόν. Κεφάλαια δὲ κατασκευαστικὰ τῆς γνώμης τὰ αὐτὰ, ἅπερ καὶ τῆς χρείας ἐγκωμιαστικόν, παραφραστικόν, τὸ τῆς αἰτίας, τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολή, παράδειγμα, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπίλογος βραχύς. Ἔστι δὲ ἡ γνώμη αἰεὶ λογικὴ καὶ ἀπροσώπως 15 ἐκφερομένη, τῆς χρείας πρακτικῆς τε οὔσης ἐνίστε, καὶ αἰεὶ δεομένης προσώπου.

Περὶ ἀνασκευῆς.

Ἀνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. Ἀνασκευάζεται δὲ τὰ μήτε λίαν σαφῆ, μήτε ἀδύ- 20 νατα παντελῶς, ἀλλὰ τὰ μέσση ἔχοντα τάξιν. Κεφάλαια δὲ ἀνασκευῆς ἢ τῶν εἰπόντων διαβολή, ἢ τοῦ εἰρημένου πράγματος ἐκθροισίς, ἀσαφές, ἀπίθανον, ἀδύνατον, ἀνακόλουθον, ἀπρεπές, ἀσύμφορον.

Περὶ κατασκευῆς.

25

Κατασκευὴ ἐστὶ βεβαίωσις προκειμένου τινὸς πράγματος· κεφάλαια δὲ αὐτῆς εὐφημία τοῦ εἰπόντος, τοῦ εἰρημένου πράγματος ἐκθροισίς, σαφές, πιθανόν, δυνατόν, ἀκόλουθον, πρέπον, συμφέρον, ὅπως τὰ ἐναντία τῆς ἀνασκευῆς. 30

Περὶ καινοῦ τόπου.

Καινὸς τόπος ἐστὶ λόγος αὐξητικὸς τῶν προσόντων
 τινὲ καλῶν ἢ κακῶν. Κεφάλαια δὲ αὐτοῦ μετὰ τὸ εἰσα-
 γαγεῖν αὐτὸν ἐν εἰκόνι δευτερολογίας καὶ ἐπιλόγου ἢ καὶ
 5 μετὰ τὸ προοιμιάσασθαι γυμνασίας χάριν, πρῶτον τὸ ἐκ
 τοῦ ἐναντίου, εἰ τόδε τι ἐποίει ἀντὶ τούτου· εἶτα ἔκθεσις,
 αὐτὴ διδακτικὴ τοῦ πράγματος, ἔγνωσται γάρ, ἀλλὰ παρο-
 ξυντικὴ τοῦ ἀκροατοῦ, μεθ' ἣν ἡ κρίσις, ἐκ παραθέσεως
 συνάγουσα τῷ κατηγορουμένῳ τὸ μείζον, ἢ τῷ ἐπαινου-
 10 μένῳ, οἷον εἰ ὁ μοιχὸς κολάσεως ἄξιός, πολλῷ μᾶλλον ὁ
 προδότης, ὅσῳπερ ἂ μὲν ἓνα τινὰ τυχόν, ὁ δὲ κοινῇ πᾶ-
 σαν ἀδικεῖ τὴν πόλιν· μείζων δὲ ἢ εἰς πάντας ἀδικία τῆς
 εἰς¹ ἓνα τινὰ· εἶτα γνώμη διαβλητικὴ τῆς τοῦ πράξαντος
 διανοίας· παρέκβασις στοχαστικῶς κακίζουσα τὸν φθά-
 15 σαντα βίον ἢ θαυμάζουσα· ἐλέους ἐκβολὴ ἢ εἰςβολὴ, νό-
 μιμον, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

Περὶ ἐγκωμίου καὶ ψόγου.

Ἐγκώμιόν ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὲ
 καλῶν· ψόγος δὲ ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων
 20 τινὲ κακῶν· κεφάλαια δὲ αὐτῶν προοίμιον, γένος, εἰς ἔθ-
 νος διαιρούμενον καὶ πατρίδα, προγόνους τε καὶ πατέρας,
 ἀνατροφὴν, διαιρουμένην εἰς ἐπιτηδεύματα, τέχνην καὶ νό-
 μους, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ μέγιστον καὶ συνεκτικώτατον, αἱ
 πράξεις, μεθ' ἃς αἱ συγκρίσεις καὶ οἱ ἐπίλαοι.

25 Περὶ συγκρίσεως.

Σύγκρισίς ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικὸς ἐκ παραθέσεως
 συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον, ἢ τὸ ἴσον, ἢ τὸ
 ἔλαττον· παραβάλλεται δὲ ἢ χρηστὰ χρηστοῖς, ἢ φαῦλα
 φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ μείζουσιν, ἢ ἴσα τοῖς

1 εἰς abest a codice.

ἴσοις· ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ τῷ ἐγκωμίῳ καὶ ψόγῳ καὶ ἡ σύγκρισις ἔχει τὴν γένεσιν.

Περὶ ἠθοποιίας.

ἠθοποιία ἐστὶ μίμησις ἠθους ὑποκειμένου προσώπου· ἐστὶ δὲ αὐτῆς ἢ μὲν ὁμωνύμως τῷ γένει καλουμένη ἠθο- 5 ποιία, ἢ γνωρίμου τινὸς προσώπου μόνον τὸ ἠθος πλάττουσα εἰς μίμησιν, ἢ δὲ εἰδωλοποιία, ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα ὠρισμένον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, παραλαμβανόμενον δὲ ἴσως, ὡς τοιαῦτα ἂν λέγον, εἴπερ ἦν ἐν ζῶσιν· ἢ δὲ ἐστὶ προσωποποιία, ἢ καὶ τὸ πρόσωπον 10 ἀναπλάττουσα καὶ τὸ πρᾶγμα· καὶ ἔτι αἱ μὲν ἠθοποιῶν εἰσι παιθητικαὶ, αἱ δὲ ἠθικαὶ, αἱ δὲ μικταί· κατασκευάζεται δὲ ἡ ἠθοποιία ἀντὶ κεφαλαίων τῆ τοῦ χρόνου τριάδι, τῷ ἐνεστώτι δηλαδή, τῷ παρῳχηκότι καὶ τῷ μέλλοντι· χαρακτήρ δὲ αὐτῆς σαφής, σύντομος, ἀνθηρὸς, ἀπόλυτος, 15 καὶ πάσης ὁμοίως ἀπηλλαγμένος πλοκῆς καὶ παντὸς σχήματος.

Περὶ ἐκφράσεως.

Ἐκφρασίς ἐστὶ λόγος περιηγηματικὸς ὑπ' ὄψιν ἄγων ἐνάργως τὸ δηλούμενον· ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράξεις, καιροὺς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα καὶ φυτά. 20 Πρόσωπα μὲν οὖν ἐκφράζουσιν ἀπὸ κεφαλῆς ἀρκτέον· πράγματα δὲ ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν τε καὶ ἐν αὐτοῖς· ἐκφράσεως καὶ χαρακτήρ ἀνειμένος, καὶ διαφόροις ποικιλλόμενος σχήμασι, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐκφραζομένου πράγματος.

25

Περὶ θέσεως.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικῆ θεωρουμένου τινὸς πράγματος. Τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν πολιτικαὶ, αἱ πρᾶξιν ἔχουσαι πόλιν σὺνέχουσιν, οἷον εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον·

αί δὲ θεωρητικά, αἱ μόνῳ τῷ νῦν θεωρούμεναι πρὸς εὐ-
 ρεσιν καὶ γνῶσιν τῆς ἀληθείας, ὡς τὸ, εἰ σφαιροειδῆς ὁ
 οὐρανὸς, εἰ κόσμοι πολλοὶ, εἰ ἀθάνατος ἡ ψυχὴ· ποιεῖ δὲ
 τὴν θέσιν πρῶτον ἢ καλουμένη ἔφοδος, ἣτις ἐν τάξει
 5 προοιμίου πρὸς αὐτὸ φέρει τὸ τιθέμενον πρᾶγμα, μεθ'
 ἣν τὰ τελικὰ καλούμενα κεφάλαια, δηλαδὴ τὸ νόμιμον, τὸ
 δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ δυνατόν.

Περὶ νόμον εἰσφορᾶς.

Νόμου εἰσφορᾶ ἐστὶ συνηγορία ἢ κατηγορία νόμου
 10 τιθεμένου ἢ πάλαι κειμένου, μᾶλλον δὲ συνηγορία ἅμα
 καὶ κατηγορία τοῦ τε νῦν τιθεμένου καὶ τοῦ πάλαι κει-
 μένου, ὡς ἐπιβλαβοῦς, συνηγορούντων δὲ τῷ ἤδη τιθε-
 μένῳ ὡς ἐπωφελεῖ καὶ συνιστώντων αὐτὸν, τῶν δὲ τὸ
 ἀνάπαλιν τὸν πάλαι μὲν κείμενον ἀξιούντων κύριον εἶναι,
 15 περὶ δὲ τοῦ ἤδη εἰσαγομένου κρινόντων, ἐν ἀμφιβόλῳ δεῖν
 ἔχειν, εἰ ὠφέλιμος ἔσται ἢ βλαβερὸς, μήπω πείραν εἰλη-
 φότας αὐτοῦ, ἢ καὶ ὡς ἀσυμφόρου φανερωῶς οὕτως κα-
 τατρεχόντων αὐτοῦ, ἐκ τῶν ὡς εἰκὸς συμβησομένων δι'
 αὐτὸν, εἰ κυρωθεῖη. Ἐπὶ δὲ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νόμου
 20 προοιμιαστὲρον πρῶτον οἰκείως τῇ ἀξιώσει, εἶτα τὸ κεκλη-
 μένον ἐναντίον εἰσακτέον, ὡς ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τόπου, μεθ'
 ὃ νομίμῳ χρηστέον, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

Τοσαῦτα περὶ τῶν προγυμνασμάτων ὡς ἐν βραχεῖ
 κατὰ τὸν ἐπίτομον τουτονὶ λόγον.

Α Ν Ω Ν Υ Μ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

Τ Ο Υ Α Φ Θ Ο Ν Ι Ο Υ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ¹

Τὰ τοῦ Ἀφθονίου προγυμνάσματα μικρὰ μὲν ἔστιν, ὥσπερ ῥητορικὴ, ἀτελεῖ δέ εἰσι, καθὸ τούτων μὲν οὐδὲν εἰς δικαστήριον ἢ εἰς ἐκκλησίαν εἰσάγεται, ἢ διὰ τῶν τελικῶν κεφαλαίων κατασκευάζεται, λέγω δὴ προοιμίων, διηγήσεων, ἀγώνων καὶ ἐπιλόγων· ἕκαστον δὲ μᾶλλον προ- 5 γύμνασμα τῶν ταιούτων μερῶν τοῦ λόγου ὥσπερ εἰκόνα φέρει παρ' ἑαυτῷ καὶ σκιάν, ὡς τὸ διήγημα καταστάσεως, ἀνασκευὴ δὲ καὶ κατασκευὴ τῶν ἀγώνων, ὁ κοινὸς δὲ τόπος ἴχνος ἐπιλόγων προστίθησι, προοιμίων δὲ αἱ προκαταρκτικαὶ πάντων τῶν ἐπιδεχομένων προγυμνασμάτων 10 ἔννοιαι. χρὴ οὖν τὸν ταῦτα μελετῶντα οὐχ ὡς τελείοις λόγοις, ἀλλ' ὡς ἀτελέσι λόγοις μᾶλλον χρῆσθαι.

Τὰ προγυμνάσματα ταῦτά εἰσι δεκατέσσαρα, μῦθος, διήγημα, χρεία, γνώμη, ἀνασκευὴ, κατασκευὴ, κοινὸς τόπος, ἐγκώμιον, ψόγος, σύγκρισις, ἠθοποιῖα, ἔκφρασις, 15 θέσις καὶ εἰσφορὰ νόμου. — Τοίτων ὁ μὲν μῦθος καὶ ἡ χρεία καὶ ἡ γνώμη τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους εἰσὶ τῆς ῥητορικῆς· ἡ δὲ ἀνασκευὴ καὶ κατασκευὴ, καὶ ὁ κοινὸς

¹ Ex codice Veneto 444.

τόπος, καὶ ἡ εἰσφορὰ τοῦ νόμου τοῦ δικανικοῦ τὸ δὲ ἐγκώμιον καὶ ὁ ψόγος, καὶ ἡ σύγκρισις καὶ ἡ ἠθοποιία τοῦ πανηγυρικοῦ ἢ δὲ ἔκφρασις καὶ τὰ διήγημα κοινά· ἡ δὲ θέσις ἐστὶ μὲν τοῦ συμβουλευτικοῦ, τὴν δὲ ὕλην ἐπιδέ-
 5 χεται ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ.

Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν· ἐστὶ δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν λογικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ μίκτον· λογικόν μὲν, ὅτε ἄνθρωπον ἔχει πρὸς ἄνθρωπον διαλεγόμενον, ἢ τι καθ' ἑαυτὸν πράττοντα· ἠθικόν δὲ, ὅτε ἄλο-
 10 γα μόνον ζῶα, τὰ ἦθη τούτων μιμούμενος, οἷον λέοντος μὲν τὸ μεγαλόφρον, ἐλάφου δὲ τὸ ἀνόητον, τὸ πανούργον τῆς ἀλώπεκος, τοῦ λαγωῦ τὸ δειλόν, τὸ λίχνον τῶν μύ-
 ῶν, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως· μίκτον δὲ, ὅτε ἄνθρω-
 πον ἔχει καὶ ζῶον διαλεγόμενα· τὴν δὲ τούτου παραίνεσιν
 15 προτάττον μὲν ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ τε-
 λευταῖον ἐπενεγκῶν· ἡ τοιαύτη δὲ παραίνεσις τριχῶς ἐκ-
 φέρεται, παραδειγματικῶς, ἐνθυμηματικῶς καὶ προσφω-
 νηματικῶς· παραδειγματικῶς, οὕτως ἡμᾶς ὁ μῦθος δι-
 δάσκει· ἐνθυμηματικῶς, οἷον, ὁ γὰρ μὴ τότε ποιῶν κα-
 20 τηγορίας ἄξιός· προσφωνηματικῶς, οἷον, σὺ, ὦ παῖ,
 τῶνδε ἢ τῶνδε ἀπέχου.

Διήγημά ἐστιν ἔκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς γεγονότος. Διαφέρει δὲ διηγήσεως τῷ ταύτην μὲν εἶναι καθολικωτέραν, ἐκεῖνο δὲ μερικώτερον· ἐστὶ δὲ τούτου τὸ
 25 μὲν δραματικόν ἢ πλασματικόν, τὸ δὲ πολιτικόν, ὅπερ ἐστὶ πρακτικόν καὶ δικανικόν, τὸ δὲ ἱστορικόν. Παρέπε-
 ται δὲ τῷ διηγήματι ἕξ· τὸ πράξαν πρόσωπον, τὸ πραχ-
 θέν πρᾶγμα, χρόνος καθ' ὃν, τόπος ἐν ᾧ, τρόπος ὅπως, αἰτία δι' ἣν. Ἀρεταὶ δὲ αὐτοῦ τέσσαρες, σαφήνεια, συν-
 30 τομία, πιθανότης, καὶ ὁ τῶν λέξεων ἑλληνισμός. Πεν-
 ταχῶς δὲ τὸ διήγημα γίνεται, κατὰ τὸ ὀρθόν, κατὰ τὸ ἐγκεκλιμένον, κατὰ τὸ ἐλεγκτικόν, κατὰ τὸ συγκριτικόν καὶ κατὰ τὸ ἀσύνδετον· καὶ κατὰ τὸ μὲν ὀρθόν οὕτως.

Φαέθων

Φαέθων ἡλίου παῖς ἐρασθεὶς τοῦ ἄρματος τοῦ ἰδίου πα-
 τρός ἐπέβη καὶ τὰ ἐξῆς· κατὰ δὲ τὸ ἐγκεκλιμένον οὕτως.
 Φαέθοντα τὸν ἡλίου παῖδά φασιν ἐρασθῆναι τοῦ ἄρμα-
 τος τοῦ ἰδίου πατρός, καὶ τὸν πατέρα πείσαντα ἐπιβῆναι
 τοῦ ἄρματος· κατὰ δὲ τὸ ἐλεγκτικὸν οὕτως· τί δὲ, οὐκ 5
 ἠράσθη Φαέθων, ἡλίου παῖς, τοῦ πατρικοῦ ἄρματος, οὐκ
 ἔπεισε τὸν πατέρα, οὐκ ἐπέβη τοῦ ἄρματος· κατὰ δὲ τὸ
 συγκριτικὸν, ὅταν λέγωμεν, ἀντὶ τοῦ σωφρονεῖν ἠράσθη
 ἀτόπως, ἀντὶ τοῦ κρατῆσαι τοῦ ἔρωτος ἐπέβη τῶν ἵππων,
 ἐδέξατο τὰς ἡνίας, οὐχ ὑπεῖξε λέγοντι ὡς πατρί· χρησι- 10
 μεύει δὲ ἕκαστον τούτων, τὸ μὲν κατ' ὀρθὸν ἐν τοῖς ἱστο-
 ρικοῖς, καὶ ὅτε δεόμεθα σαφηνείας, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἐγκε-
 κλιμένον καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν ἐν τοῖς ἀγῶσι, τὸ δὲ κατὰ τὸ
 ἀσύνδετον ἐν τοῖς ἐπιλόγοις· τὸ δὲ κατὰ τὸ συγκριτικὸν,
 ὅπου ὁ καιρὸς δίδωσι· πανταχοῦ γὰρ καὶ ἐν ἅπασι τῆς 15
 ῥητορικῆς εἶδεσι καὶ τοῖς τοῦ πολιτικοῦ λόγου μέρεσιν
 αὐτῷ χρώμεθα.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον εὐστόχως ἐπί-
 τι πρόσωπον ἀναφέρουσα· χρειώδης δὲ οὖσα προσαγο-
 ρεῦεται χρεία· τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν, τὸ δὲ 20
 μικτόν· καὶ λογικὸν μὲν τὸ τῷ λόγῳ δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν,
 οἷον ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι καὶ πό-
 νοις ἔλεγε φύεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πράξιν σημαῖνον,
 οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, ὅσος ἂν εἴη ὁ τῶν ἀνθρώ-
 πων βίος, μικρόν τι φανείς ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου 25
 τὴν θεῖαν ποιούμενος· μικτόν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου
 καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἑωρακῶς ἀτακτοῦν
 τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισεν εἰπὼν, τί σὺ τοιαῦτα παιδεύεις;
 Ἔργασαι δ' αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ,
 παραφραστικῶ, τῷ τῆς αἰτίας ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβο- 30
 λῆ, παραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ
 καὶ ἔστιν ἐγκωμιαστικὸν μὲν κατὰ τὸ τὸν εἰρηκότα τὸ
 τῆς χρείας ῥητὸν ἐγκωμιάσαι δι' αὐτό· παραφραστικὸν
 Rhetor. I. 1.

δὲ τὸ μὴ ἀντολεξεί ἀλλὰ παραφραστικῶς τὸ ῥητὸν εἰσά-
 ξαι· τὸ τῆς αἰτίας δὲ, τὸ καὶ τὴν ὠφέλειαν τούτου πρᾶτ-
 τομένου προσθεῖναι, ἐκ τοῦ ἐναντίου, τὸ καὶ τὴν βλάβην
 αὐτοῦ μὴ πραττομένου εἰπεῖν· παραβολὴ δὲ ἐστὶ τὸ καὶ
 5 ἐκ τῶν ἄλλοις πραττομένων τὴν ὠφέλειαν τοῦ ῥητοῦ πι-
 στῶσασθαι ὡς ὅτι οἱ περὶ τὴν γεωργίαν πονοῦντες
 τοὺς καρποὺς ἠδέως κομίζονται, οὕτω καὶ οἱ περὶ τὴν ἀρετὴν,
 εἰς ἡδὴ τὸ τέλος αὐτοῖς κατανατᾶ· παράδειγμα τὸ καὶ τοῦ
 Κόνωνος μνησθῆναι μετὰ θαύματος, εὐδοκίμου τοῖς
 10 ἅπασιν γεγονότος· ὅτι δὴ κατὰ τοῦτο τὸ ῥητὸν ἐπολιτεύ-
 σατο· μαρτυρία δὲ παλαιῶν, τὸ καὶ ἕτερον ἄνδρα παλαιῶν
 τῶν ὀνομαστῶν θαυμάσαι, ὡς τὰ αὐτὰ περὶ τοῦτον κα-
 κείνον ἀποφηνάμενον. Ἐπίλογος βραχὺς τὸ ἐπὶ τῷ τέλει
 διὰ βραχείων θαυμάσαι τὸν εἰρηκότα.

15 Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσει κεφαλαιώδης ἐπί-
 τι προτρέπων ἢ ἀποτρέπων· τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν ἐστὶ
 προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν·
 καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεζευγμένον καὶ τὸ μὲν πι-
 θανόν, τὸ δὲ ἀληθές, τὸ δὲ ὑπερβολικόν· καὶ προτρεπτι-
 20 κὸν μὲν ἐστίν, ὡς τό·

Χρὴ ξείνον παρέοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν·
 ἀποτρεπτικὸν δὲ, ὡς τό·

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.
 ἀποφαντικὸν δὲ ὡς τό· δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού-
 25 των οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεόντων· καὶ ἀπλοῦν μὲν,
 ὡς τό·

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης·
 συνεζευγμένον δὲ, ὡς τό·

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.
 30 πιθανόν δὲ, ὡς τό·

Τοιοῦτός ἐστὶν ἕκαστος, οἷσπερ ἡδεταὶ ξυνῶν·
 ἀληθές δὲ, ὡς τό·

Οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί.

ὑπερβολικὸν δὲ, ὡς τό·

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

ἐργάζεται δὲ τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις· διενήνοχε δὲ τῆς χρείας τῷ τὴν μὲν χρείαν εἶναι ποτὲ μὲν πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην ἀεὶ λογικὴν, καὶ τῷ τὴν μὲν χρείαν δεῖσθαι 5 προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπροσώπως ἐκφέρεσθαι.

Ἄνασκειν ἔστιν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. ἀνασκευαστέων δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσσην ἔχει τάξιν· δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων¹ δια- 10 βολὴν, εἶτα ἐπιθεῖναι τὴν τοῦ πράγματος ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίοις χρήσασθαι τοῖςδε· πρῶτον μὲν ἀσαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ, πρὸς τούτῳ καὶ ἀδυνατῳ καὶ ἀνακολούθῳ καὶ ἀπρεπεῖ, καὶ τελευταῖον ἐπάγειν τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς 15 τέχνης ἰσχύν. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐκ ἔχει ταῦτα τὰ κεφάλαια τάξιν ἐν τῇ ἀνασκευῇ καὶ κατασκευῇ, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ τοῦ ὑποκειμένου δίδωσι φύσις χρῆσθαι τῇ τέχνῃ, οὕτω πράττειν δεῖ τὰ κεφάλαια, μικρὰ τῆς τάξεως² αὐτῶν φροντίζοντας· ἀλλ' οὐδὲ πάντα τὰ κεφάλαια δεῖ βιά- 20 ζεσθαι, ἂν μὴ χορηγῇ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τοῖς ἐμπίπτουσιν ἀρκεῖσθαι· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, εἰς ψυχρολογίαν περιστῆναι τὸν λόγον ἀνάγκη.

Κατασκευὴ ἔστι προκειμένου τινὸς βεβαίωσις πράγματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, 25 μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσσην ἔχει τὴν τάξιν. Δεῖ δὲ κατασκευάζοντας τοῖς ἐναντίοις χρήσασθαι τῆς ἀνασκευῆς, καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφημίαν τοῦ φήσαντος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἔκθεσιν καὶ τοῖς ἐναντίοις χρήσασθαι κεφαλαίοις, ἧγουν τῷ σαφεῖ, τῷ πιθα- 30 νῳ, τῷ δυνατῳ, τῷ ἀκολούθῳ, τῷ πρέποντι καὶ τῷ συμφέροντι· περιέχει δὲ αὕτη ἡ γυμνασία ἐν ἑαυτῇ πᾶσαν

1 Cod. φησάντων.

2 Cod. πράξεως.

τὴν τῆς τέχνης ἰσχὺν, οἷον προοίμιον, διήγησιν, ἀντίθε-
σιν, λύσιν καὶ ἐπίλογον.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος αὐξητικὸς τῶν προσόν-
των τινὲ καλῶν ἢ κακῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινῆ
5 πᾶσιν ἀρμόττειν τοῖς μετασχοῦσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος·
ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῆ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς
κοινοῦσι τῆς πράξεως· δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπι-
λόγῳ, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει· προοι-
μίων δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας ἕνεκα τῆς πρὸς
10 τοὺς νέους· θήσεις δὲ κεφάλαια πρῶτων μὲν ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου, εἶτα ἐποίσεις τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων, ἔγνω-
σται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροώμενον, μεθ' ἣν
ἐποίσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ κα-
τηγορουμένῳ τὸ μείζον· εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω
15 καλούμενον, διαβάλλον τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν· εἶτα
παρέκβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα βίον,
ἔπειτα ἐλείου ἐκβολὴν, καὶ τελευταῖον τὰ τελικὰ κατὰ
νόμιμον, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον καὶ τὸ ἐκ-
βησόμενον. τελικὰ δὲ καλοῦνται τὰ κατὰ ταῦτα, διὰ τὸ
20 καὶ ἕκαστον αὐτῶν τέλος ἐπιθεῖναι δύνασθαι τῷ λόγῳ·
ἐκβαλεῖς δὲ τὸν ἔλεον ἢ διὰ πάντων τούτων τῶν κεφα-
λαίων, ἢ δι' ἑνός, καὶ οὕτω τελειώσεις τὸν λόγον, οὐ γὰρ
πᾶσιν ἀναγκαῖον χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖς λυσιτελέσι μόνοις.

Ἐγκώμιόν ἐστι λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὲ
25 καλῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐν κώμας ἄδειν τὸ
παλαιόν· κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς· διαφέρει δὲ
καὶ ὕμνου καὶ ἐπαίνου, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν,
τὸ δὲ ἐγκώμιον θνητῶν, καὶ τῷ τὸν μὲν ἐπαῖνον ἐν βρα-
χεῖ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκώμιον κατὰ τέχνην. Ἐγκωμια-
30 στέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τό-
πους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φητὰ πρόσωπα μὲν,
ὡς Θουκυδίδην ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ, ὡς δικαιο-

³ Cod. κατασχοῦσι.

σύνην ἢ σωφροσύνην κειροῦς δέ, ὡς ἔαρ ἢ θέρους. τό-
πους δέ etc., ut apud Aphthonium, omissis tantum: ἡ μὲν
οὖν διαίρεσις αὕτη τοῦ ἐγκωμίου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ
κακῶν. τόπου δέ κοινού διενήνοχε, τῷ τὸν μὲν τόπον 5
ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ἔχειν διαβο-
λήν· χρήσῃ δέ καὶ ἐν τούτῳ τοῖς αὐτοῖς τῷ ἐπαίνῳ κε-
φαλαίοις, ψέγων πάντα καὶ διαβάλλων καθ' ἕκαστον.

Σύγκρισίς ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικὸς ἐκ παραθέ-
σεως συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον ἢ τὸ ἴσον 10
δεῖ δὲ συγκρίνοντας ἢ καλὰ παραθεῖναι χρηστοῖς, ἢ
φαῦλα φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ παραθεῖναι
τοῖς μείζοσι· καὶ ὅλως ἢ σύγκρισις διπλοῦν ἐγκώμιόν
ἐστίν, ἢ ψόγος ἐξ ἐγκωμίου καὶ ψόγου συγχείμενος, καὶ
πᾶς μὲν τύπος συγκρίσεως δευτὸς ἀπαξ καθέστηκε, μά- 15
λιστα δὲ ὁ μικρὰ παραβάλλων τοῖς μείζοσι, καὶ διὰ τοῦτο
δεῖ οὐκ ἐπιχειρημάτων καὶ ἐπενθυμημάτων· τοσαῦτα δὲ
συγκρίνειν προσήκει, ὅσα καὶ ψέγειν καὶ ἐγκωμιάζειν· δεῖ
δὲ συγκρίνοντας μὴ ὅλον ὅλῳ παραβάλλειν, ὑπτιον γὰρ
τοῦτο καὶ οὐκ ἀγωνιστικόν, ἀλλὰ κεφαλαίῳ κεφάλαιον, 20
τὸ γὰρ διαιρεῖν ἐγκώμιον τρόπος καὶ οὐ συγκρίσεως·

Περὶ ἡθιοποιῶσας. Διαφοραὶ δὲ αὐτῆς εἰσι τρεῖς,
εἰδωλοποιῶσα, προσωποποιῶσα, ἡθοποιῶσα· καὶ ἡθοποιῶσα μὲν
ἢ πρόσωπον ἔχουσα γνώριμον, οἷον τίνος ἂν εἴποι λόγους
Ἑρακλῆς· ἐνταῦθα γὰρ ὁ μὲν Ἑρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ 25
τοῦ λέγοντος ἡθος πλαττόμεθα. Εἰδωλοποιῶσα δὲ, ἢ πρό-
σωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν
παυσάμενον, οἷον καὶ εἰδωλοποιῶσα προσαγορεύεται. προ-
σωποποιῶσα δὲ, ὅταν ἅπαντα πλαττήται, καὶ τὸ ἡθος καὶ
τὸ πρόσωπον. Τῶν δὲ ἡθοποιῶσων αἱ μὲν εἰσι παθητι- 30
καὶ, αἱ δὲ ἡθικαὶ, αἱ δὲ μικταί. Καὶ παθητικαὶ μὲν αἱ
πάθος δηλοῦσαι· οἷον τίνος ἂν εἴποι λόγους Ἐκάβη κει-
μένης τῆς Τροίας· ἡθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἡθος εἰσφέρουσαι·

οἷον, τίνας ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ἀνὴρ πρῶτον θεασάμενος θάλασσαν, μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφοτέρων ἔχουσαι, καὶ ἡθὸς καὶ πάθος, οἷον τίνας ἂν etc., ut apud Arhthonium, nisi quod pro παρωχηκότι habet παρωχημένω.

5 Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικός, ὑπ' ὅψιν ἄγων ἐναργῶς τὸ δηλούμενον· ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα¹, καιρούς τε καὶ τόπους etc. ut apud Arhthonium, nisi quod καθάπερ ἔχει σχήματος omittitur, ~~ita~~ καὶ ὅσα ἐκβαίνειν ἐκ τούτων φιλεῖ scribitur, et καὶ
10 ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων omittitur.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικὴ θεωρουμένου τινὸς πράγματος· τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν εἰσι πολιτικαὶ, αἱ δὲ θεωρητικαί· καὶ πολιτικαὶ μὲν, αἱ πράξις ἔχουσαι πόλιν συνέχουσαν, οἷον εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον, εἰ τει-
15 χιστέον, ταῦτα γὰρ πόλιν συνέχει γινόμενα· θεωρητικαὶ δὲ, αἱ μόνῳ τῷ νῷ θεωρούμεναι, οἷον εἰ σφαιροειδῆς ὁ οὐρανός· διενήνοχε δὲ θέσις ὑποθέσεως, τῷ τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἔχειν περίστασιν, τὴν δὲ θέσιν ἀπερίστατον εἶναι· περίστασις δὲ ἐστὶν πρόσωπον, πράγμα, αἰτία, χρόνος,
20 τόπος καὶ τρόπος. οἷον τὸ μὲν εἰ τειχιστέον, ἐπίσκεψις οὐκ ἔχουσα πρόσωπον, τὸ δὲ ἐπίοντων Περσῶν βουλευόνται Λακεδαιμόνιοι, τειχίσει τὴν Σπάρτην ὑπόθεσις· πρόσωπον γὰρ ἔχει τοὺς Λακεδαιμονίοις σκοποῦντας, πράγμα τὸ τειχισθῆναι τὴν πόλιν, αἰτίαν τοὺς ἐπίοντας
25 Πέρσας· πρώτη δὲ ἡ θέσις ἐν γυμνάσμασιν etc. ut Arhthonius. Omittitur ἐφόδῳ.

Ἡ τοῦ νόμου εἰσφορὰ σχεδὸν ὅλη ὑπόθεσις ἐστίν, οὐ μὴν ἅπαντα σώζει τὰ τῆς ὑποθέσεως· εἰσάγεται γὰρ ἐν αὐτῇ πρόσωπον, οὐ μὴν ἐφ' ἅπασιν γνώριμον·
30 ὅθεν θέσεως μὲν ἐστὶ μᾶλλον, ἥττον δὲ ὑποθέσεως· οἷς μὲν γὰρ ὅλως σχήματος δέχεται πρόσωπον ὑπερβαίνει τὴν θέσιν, δι' ὧν δὲ σαφῆ μὴ σώζει τὴν περίστασιν, ὑποθέ-

1 In codice superscriptum est πράξεις.

σως λείπεται ἔστι δὲ διπλῆ γυμνασία, συνηγορία καὶ κατηγορία νόμου τεθέντος ἐργάση δ' αὐτὴν κεφαλαίως, αἷς καὶ τὴν πραγματικὴν, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δευατῶ· προοίμια δὲ θήσεις, καὶ μετὰ τὰ προοίμια τὸ κεκλιμένον ἐναντίον· εἶτα χρῆση τοῖς προειρημένοις κεφα- 5 λαιαίς.

In cod. Vat. 1361. sec. 16. chartac. fol. similis epitome exstat, titulum gerens: „Εἰς τὰ τοῦ Ἀφθονίου προ- γυμνάσματα“, quam integram describere operae non fuit, id quod ex specimine adjecto elucebit.

Μῦθος ἐστὶ λόγος εἰκονίζων ἀλήθειαν· διαιρεῖται εἰς λογικὸν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται, ἠθικὸν, τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενος, μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν, ἀλόγου καὶ λογικοῦ. 10

Sequitur — διήγημα. χρεία. γνώμη. κοινὸς τόπος. ἐγκώμιον. ψόγος. σύγκρισις.

Ἡθοποιῖα ἐστὶ μίμησις ἠθους ὑποκειμένου προσώ- πον· διαιρεῖται εἰς εἰδωλοποιῖαν, ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, ὡς 15 Ἀριστείδης ὑπὲρ τῶν τεοσάρων¹: προσωποποιῖαν, ὅταν ἅπαντα πλαττηται καὶ ἦθος καὶ πρόσωπον, καὶ λόγος, ὡς ὁ Μένανδρος ἐποίησεν ἔλεγχον, καὶ Ἀριστοφάνης πλοῦτον καὶ πενίαν, καὶ ἠθοποιῖαν, ἢ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ τὸ ἦθος, οἷον τίνας ἂν εἴποι 20 λόγους Ἡρακλῆς Εὐρυσθέως αὐτῷ προστάσσοντος. Τῶν δὲ ἠθοποιῶν αἱ μὲν εἰσι παθητικαὶ, αἱ κατὰ πάντα πά- θος σημαίνουσαι, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἐκάβη Τροίας κειμένης, ὡς αἱ τραγωδίαὶ ἠθικαὶ, αἱ μόνον ἦθος εἰσφέ- ρουσι, τίνας ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ἀνὴρ, πρῶτα θά- 25

1 p. 162. Jebb. Miltiades, p. 228. Miltiades, Themistocles, Cimon et Pericles loquentes inducuntur.

λατταν καὶ πλοῖα θεασάμενος μικταὶ αἱ τὸ συναμφοτέρον
ἔχουσαι, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ
κειμένῳ βουλευόμενος πολεμεῖν, ἦθος μὲν γὰρ καὶ βουλὴ
πάθος δὲ Φίλιππος πεσών.

Sequitur ἔκφρασις, θείσις, νόμου εἰσφορά.

III.

Θ Ε Ω Ν Ο Σ

Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

I. Fabricius et Harlesius

In bibl. graec. lib. IV. c. XXXIII. nr. XIV. Vol. VI. p. 97.

Theon, Alexandrinus, sophista, Aelius cognomine, scripsit et ipse *Τέχνην περὶ προγυμνασμάτων*, (unius enim scripti hunc titulum esse apud Suidam, non duorum, mihi persuadeo), quae etiamnum exstat, atque doctrinam de praexercitamentis rhetoricae, ab Hermogene et Aphthonio traditam, (licet neutrius meminerit,) luculentius explicat atque erudite illustrat, ut hic liber tironibus eloquentiae merito debeat esse quam commendatissimus.

Alia hujus Theonis scripta, Suidae memorata, quae aetatem non tulere, sunt *ὑπόμνημα εἰς τὸν Ξενοφῶντα*, *εἰς τὸν Ἰσοκράτην*, *εἰς Δημοσθένην*. *Ῥητορικαὶ ὑποθέσεις*, et *ζητήματα περὶ συντάξεως λόγου*. Plura non nominat, etsi plura longe scripsisse eum testatur.

Dubito valde, (licet nihil ambigat Vossius lib. de Rhetoricae natura p. 64.) Theonem hunc esse eundem cum Theone, sophista, quem Damascius apud Photium p. 552. memorat. Certe a Suida distingui video, qui ab illo quo-

que τέχνην ῥητορικὴν scriptam refert: et plures fuere Theones rhetores ac sophistae, vel eodem teste Suida. Sed et hoc minime adeo exploratum est, quando vixerit noster, et num idem auctor sit scholiorum in Aratum, et qui Apollonium, Rhodium, teste schol. Aristoph. aliosque poëtas, ut Lycophronem ac Nicandrum, teste Stephano Byz. commentariis illustravit, quod grammatico potius quam sophistae convenit. [Sed Küster ad Suid. II. p. 182. illa scholia nostro adtribuenda esse censet. Num ille Theon, an alius scripserit in Theocritum scholia, haud omnino liquet. Theon quidem, Nicandri interpres atque commentator, medicus fuisse videtur. Cf. Warton ad Theocrit. tom. I. p. 135. et quos ille laudat V. D. Harl.],

II. Joannes Schefferus

ad frontem notarum suarum in Theonem,

Fuere multi Theones, ut ex Suida novimus, interque ipsos etiam Sophistae, unus Sydonius, filius Gymnasii, qui temporibus vixit Constantini, scripsitque μελέτας i. e. declamationes. Item alius Alexandrinus, cognomento Aelius, qui videtur Camerario is ipse, cui libellus hic debetur. Verba Camerarii in epist. dedicatoria editioni Theonis praemissa. *Quis autem hic auctor fuerit, et quo tempore floruerit, certo affirmare non possum. Illum quidem hunc accipio, qui sibi Aelii cognomentum sumsisse à Suida et Alexandrinus fuisse perhibetur.* Ac profecto Suidas ita de hoc Aelio Tuberone: ἔγραψε τέχνην προγυμνασμάτων, Artem de progymnasmatibus (quomodo videlicet componi debeant) conscripsit, quod in nullum alium, quam hunc nostrum, rectius videtur convenire. Quando vero vixerit, Suidas indicare omisit. Neque aliunde satis potest disci. Ideo et Camerarius superius negabat sese certo posse affirmare. Unum tamen est, quod observamus, extitisse

primum, qui progymnasmatibus singulis suas dederit definitiones ususque eorum demonstraverit, sicut ipse statim ab initio libelli hujus testatur. Inde namque colligitur, Aphthonio saltem fuisse vetustiore, quippe apud quem ista omnia leguntur. Idem et ex eo liquet, quia sunt conjuncta apud Theonem destructio et assertio, laudatio item et vituperatio, quae autore Tzetze a se mutuo primus Aphthonius divisit. Porro quando vixerit Aphthonius ex iis aliquomodo potest sciri, quae de aetate ipsius supra annotavimus.

Theonem jam antiquis temporibus minus quam Aphthonium ad usum scholarum adhibitum esse, apparet ex magna codicum raritate: nam in omnibus, quas adii, bibliothecis, non amplius tres investigare mihi licuit.

1. **Mediceus Plut. 55. 10.** chartaceus, octavo, sec. XV. ad marginem brevia scholia continens: sed fallitur Bandinius, omnia quae ad marginem adscripta sunt, pro scholiis in Theonem habens: primum enim Rufus *περὶ ῥητορικῆς* sine auctoris nomine, tum Tiberius rhetor, denique Andronicus *περὶ παιδῶν* margini alliti sunt, interjectis scholiis brevibus in Theonem, manu diversa scriptis, quae eadem etiam in codice Mutinensi 116, et ex parte in Paris. 2918. continentur. Contuli codicem integrum non sine fructu.
2. **Mutinensis 116.** chartac. sec. 15. continens Hermogenis rhetoricam cum scholiis, quae volumini sexto editionis nostrae inserentur, tum *Ρούφου τέχνην ῥητορικῆν*, Tiberium et Theonem, sed omnia inter se mixta, ita ut mox Tiberii, mox Theonis caput occurrat. Ceterum scriptura lectu facilis et satis correctata est. Conferre codicem per temporis brevitatem non licuit.

3. Parisiensis 2918. qui Hermogenis rhetoricam cum scholiis continet, seculo 14. ut videtur, bene scriptam, Fol. 118. b. *Περὶ σχημάτων, ὧν Ἑρμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ εὐρέσεων καὶ ἰδεῶν βιβλίοις, σύννοψις.*

Fol. 119. b. *Χαρακτῆρες Θεοφράστου.*

Fol. 122. a. *Διονυσίου Ἀλικαρνασέως τοῦ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ἐπιτομή.*

Fol. 129. *Προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς στάσεις. His adjecta est appendix, varia scripta rhetorica continens, manu recentiori ductibus minutissimis scripta.*

Fol. 132. — 136. b. *Νικολάου σοφιστοῦ προγυμνάσματα, quae continuantur Fol. 141 — 152. et Fol. 181. b.*

Fol. 136. b. *Ἠθοποιῖαι τοῦ Βασιλάκη, partim consentientes cum Leonis Allatii excerptis rhetorum p. 188. sqq. partim ineditae.*

Fol. 140 b. *Severi Ethopöiae.*

Fol. 152. b — 169. *Λιβανίου μελέται προγυμνασμάτων, ordine ab editione Reiskiana diverso.*

Fol. 169. — 174. *Μῦθοι τοῦ ῥήτορος χυρίου Νικηφόρου τοῦ Βασιλάκη, διηγήματα, eadem, quae edidit Leo Allatius, tum capita quaedam inedita, περὶ ἀνασκευῆς, περὶ κατασκευῆς, περὶ γνώμης: denique ἠθοποιῖαι ex parte ineditae.*

Fol. 174. b. *Expositio rhetorica, incipiens: Πᾶσα λόγου ἰδέα ἐκ μερῶν ὀκτὼ σύγκειται.*

Fol. 177. *περὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ τελείου λόγου.*

Fol. 179. b. *περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου.*

Fol. 182. *Θέωνος σοφιστοῦ προγυμνάσματα.*

Fol. 190. a. *Ρούφου τέχνη ῥητορικὴ.*

Fol. 190. b. *Τιβερίου περὶ τῶν παρὰ Δημοσθένει σχημάτων.*

Theonis caput primum et partem secundi cum codice hoc contuli, in quo labore cum idem mihi accideret, quod Boissonadio in conferendo Tiberio, scilicet ut parum bonae frugis invenirem, reliqua conferre supersedi.

4. Varia ad rhetores et grammaticos pertinentia excerpta continentur in codice Darmstadino, ex quo Theonis caput V. *περὶ χρείας* liberaliter mecum communicavit Creuzerus, V. CL. Sumta sunt ex codice bonae notae, id quod apparet ex specimine, quod hoc loco subjicio.

Ἰστέον ὅτι τὸ λογικὸν καὶ πρακτικὸν ὑποδιαίρεισιν ἐπιδέχεται· τοῦ μὲν γὰρ λογικοῦ τὸ μὲν ἐστὶν ἀποφαντικὸν, τὸ δὲ ἀποκριτικόν· καὶ τοῦ μὲν ἀποφαντικοῦ τὸ μὲν εἰς τε τὸ καθ' ἐκούσιον ἀποφαντικόν, ὡς Ἰσοκράτης τοὺς εὐφρεῖς τῶν μαθητῶν· καὶ εἰς τὸ κατὰ περίστασιν ἀποφαντικόν, ἐν ᾧ ἕκτινος περιστάσεως ἐπὶ τὸν λόγον κεκίνηται ὁ εἰπὼν, ὡς ὁ Διογένης ἰδὼν πλούσιον ἀπαιδευτον εἶπεν· οὗτός ἐστιν ἵππος περιηργυρωμένος· τοῦ δὲ ἀποκριτικοῦ τὸ μὲν εἰς τε τὸ κατ' ἐρώτησιν, ἥτις ἄρνησιν ἔχει μόνην, ἢ συγκατάθεσιν, τὸ ναὶ ἢ οὐ· πολλάκις δὲ καὶ διὰ σχήματος μόνη ἀνάνευσις ἢ κατάνευσις· ὡς Πιπτακὸς Μιτυληναῖος ἐρωτηθεὶς, εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς κακὰ πράττων, ἔφη, οὐδὲ διανοούμενος· περιττὸν γὰρ ἐνταῦθα τὸ μηδὲ διανοούμενος, ἀρκούσης καὶ μόνης τῆς ἀποφάσεως· καὶ εἰς τὸ κατὰ πύσμα, ὃ μακροτέρων [sic] ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόκρισιν· οἷον Θεανὼ ἢ Πυθαγορικὴ φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα, ποσταία ἀπὸ ἀνδρὸς γυνὴ καθαρά τοῖς θεσμοφορίοις κάτεισιν, εἶπεν, ὡς ἀπὸ μὲν ἀνδρὸς τοῦ ἰδίου παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλοτρίου οὐδέποτε· καὶ εἰς τὸ κατ' ἐρώτησιν αἰτιῶδες, ὅταν

εἰς καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῶ· οἷον Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, εἰ εὐδαίμων αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἔφησε μὴ εἰδέναι, μὴ γὰρ εἰδέναι πῶς ἔχει παιδείας· καὶ τέταρτον τὸ ὁμωνύμως τῷ γένει καλούμενον ἀποκριτικόν, ὃ μῆτε ἐρώτησιν ἔχει, μῆτε ἀπόκρισιν. πρὸς δέ τινα λόγον ἀπλῶς ἀντιρῶσιν, οἷον Διογένους ἀριστῶντός ποτε, καὶ Πλάτωνα παριόντα πρὸς τὸ ἄριστον προσκαλεσαμένου, ὃ Πλάτων, ὡς χαριέν ἦν ἄν σου, Διόγευες, τὸ ἄπλαστον, ἔφη, εἰ μὴ πλαστὸν ἦν. καὶ τὸ μὲν λογικὸν οὕτω· τοῦ δὲ πρακτικοῦ τὸ μὲν ἐστὶν ἐνεργητικόν, ἐν ᾧ τι ποιῶν τις ὑπόκειται, οἷον Διογένους ἰδὼν ἀδδιδυφάγον παιῖδα, τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισε· τὸ δὲ παθητικόν, ἐν ᾧ τι πάθος ὑποσημαίνεται, οἷον Διδύμων ὃ αὐλητῆς ἀλοὺς ἐπὶ μοιχείᾳ ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη, ἦτοι ἐκ τῶν διδύμων. Ἔτι ἡ χρεία διαιρεῖται κατ' ἐπιδιαίρεσιν εἰς τε τὰς γνωμολογικὰς, ὅσαι περὶ τινος καθολικοῦ κοινῶς ἀποφαίνονται, ὡς ὁ Βίας τὴν φιλαργυρίαν ἔφη μητρόπολιν εἶναι πάσης κακίας, καὶ εἰς τὰς ὑποδεικτικὰς, αἱ καὶ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ λεγομένου ἐπιφέρουσιν, ὡς Ἰσοκράτης παρῆνει τῶν γονέων τοὺς διδασκάλους προτιμᾶν, οἱ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν, οἱ δὲ τοῦ εὐ ζῆν γεγόνασιν αἰτιοί, καὶ εἰς τὰς κατὰ χαριεντισμὸν, ὡς τοῦ Ἀλεξάνδρου παιῖδα τοῦ Διὸς ἑαυτὸν εἶναι λέγοντος, Ὀλυμπίας ἀκούσασα ἔφη, οὐ παύσεται τὸ μεριάκιον διαβάλλον με πρὸς τὴν Ἥραν; ἢ ὡς ὁ παιδοτρίβης Δάμων χωλὸς ὢν, ὑφελομένου τινὸς αὐτὸν τὰ ὑποδήματα, εἶθε φησὶν, ἐφαρμόσειαν τοῖς τοῦ κλέπτου ποσί· καὶ εἰς τὰς συμβολικὰς, οἷον Διογένους¹ μεριάκιον ἐκ μοιχοῦ βάλλον εἰς πλῆθος λίθους, οὐ παύση, ἔφη, μεριάκιον, μὴ ἀγνοοῦν παίσης σου τὸν πατέρα;

¹ deest ἰδών.

καὶ εἰς τὰς τροπικὰς, ὅσαι ταῖς λέξεσι μεταφορικῶς χρῶνται ὡσπερ ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶσι καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· καὶ εἰς τὰς κατὰ ἀμφιβολίαν οἷον Ἰσοκράτης τινὸς αὐτοῦ [I. αὐτῶ] συνιστῶντος τὸν παῖδα, καὶ ἔρομένου, τίνος αὐτῶ δεῖ, γραφιδίου, ἔφη, καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καινοῦ εἰς τὰς κατὰ μετάληψιν, ὅταν ἄλλο μὲν τὸ ἐρωτώμενον ἦ, ἄλλο δὲ τὸ ἀποκρινόμενον οἷον Ἐπαμινώνδας ἀμφισβητούντων τιμῶν περὶ πότον, πότερον μᾶλλον ἀύλητῆς κρείττων Ἀντιγενίδης ἢ Σάτυρος, ἐμοὶ μὲν, ἔφη, δοκεῖ στρατηγὸς Πολυσπέρχων· καὶ εἰς τὰς συνεζευγμένας, αἵπερ οὐκ ἄλλαι παρὰ ταύτας εἰσὶν, ἀλλ' ἐκ τούτων συνίστανται· ἔτι τῶν χρειῶν αἱ μὲν δηλοῦσι, ποῖά ἐστι τὰ πράγματα, ὡς Αἴσωπος ἐρωτηθεὶς, τί ἰσχυρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις, ὁ λόγος, εἶπεν. αἱ δὲ, ὅποια δεῖ εἶναι ὡς Ἀριστείδης δὴ εἶπεν, εἶναι τὸ μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων.

Subsequuntur brevia excerpta ex eodem Sophista, inter quae haec exstant: ὅτι τὸν ἐνδιάθετον λόγον ἄλλοι τε κοσμοῦσι καὶ Λολλιανὸς καὶ Θεόφραστος.

Aphthonii excerpta praecedunt versiculi, ad calcem Aphthonii adjecti: *Εἴ σοι ῥητορικῆς κ. τ. λ.*

5. Holstenius in epist. III. p. 20. ed. Boisson. Theonis Προγυμνάσματα ex MS. codice Oxoniensi variis locis a se suppleta et emendata esse dicit. Alterum codicem in bibl. Escoriali memorat Harles. ad Fabric.

Theonis progymnasmata primum edita sunt Romae per Angelum Barbatum MDXX. 4. Servatur Monachii exemplar hujus editionis ex bibliotheca Petri Victorii cum ejusdem emendationibus ad marginem adjectis, ex codice a Mediceo nostro diverso depromptis, quae multis locis depravatis egregiam medelam attulerunt. Notavi marg. Vict. Paradigmata olim Theoni, nunc Libanio adscripta,

quae suo hujus editionis exemplari contineri dicit Veesenmeyer, testis fide dignus in *Analectis bibliograph. et biograph.* Ulm. 1826. p. 43. adsentiente Fabricio, absunt ab exemplari Victoriano, bene conservato. Paginae hujus editionis margini nostrae adjectae sunt. Textum multis vitiis purgatum edidit Joachimus Camerarius, Basil. 1541. 8. adjectis exemplis, quae nunc Libanio adscribuntur. Levitate, nomine suo indigna rem tractavit Dan. Heinsius, qui editione principe, ut videtur, ne inspecta quidem libellum edidit Lugd. a. 1626. 8. latina interpretatione Camerarii ex adverso Graecorum posita, et passim emendata. Ex multis exemplis pauca afferam. Cap. V. Codices et editiones habent: *Πιπτακοῦ τοῦ Μιτυληναίου ἐρωτηθέντος*. Heinsius τοῦ omittit. Cap. IX. in editione Romana legitur: *καὶ εἴτι πέπραχταί τοῖς ἀντιδίοις ἀμάρτημα, ἐπαύξομεν*. Camerarius ἐπαίξομεν, in corrigendis vero ἐπάξομεν, quo Heinsius non animadverso fecit: ἐμπαίξομεν. *ibid.* καθὰ εἴ τις φαίη. Heinsius καθώς. Plura qui desiderat, in libro ipso inveniet. Hanc editionem Schefferus in editione anni 1670. cum ipsis vitiis typographicis expressit ita, ut nonnisi notae ejus recipiendae viderentur, textus vero rationem nullam haberem. Editionis vero Romanae, Camerarii et Heinsii lectio varians integra enotata est.

Lederlini, Professoris olim Argentoratensis, cujus editionem jam Fabricius annuntiavit, apparatus inspexi apud Renouardum, librarium Parisiensem celeberrimum, eundemque ampliozem etiam possidet Veesenmeyerus, Professor Ulmanus, qui copiarum harum descriptionem humaniter mecum communicavit: at nec versio latina, nec commentarii uberrimi in singulis verbis explicandis versantes editioni nostrae potuerunt inservire; si quis vero specialem hujus autoris editionem tironum in usum velit curare, eum multa utilia in his voluminibus inventurum esse credo.

Θ Ε Ω Ν Ο Σ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α .

Cap. I.

Οἱ μὲν παλαιοὶ τῶν ῥητόρων, καὶ μάλιστα οἱ εὐ-
δοκιμηκότες, οὐκ ᾔφροντο δεῖν ἐφικέσθαι τρόπον τινὰ τῆς ^{Rom.}
ῥητορικῆς, πρὶν ἀμωσγέπως ¹ ἀψασθαι φιλοσοφίας,
καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐμπλησθῆναι μεγαλονοίας· νῦν δὲ οἱ
πλείους τοσοῦτον ² δέουσι τῶν τοιούτων λόγων ³ ἐπαϊ-

1 Eadem habet auctor de causis Cor. Eloq. c. 31. neque
multo abeunt, quae legas apud Petronium ab initio. Adde
Vossium de Const. Rhet. c. 3. Scheff. 2 Ed. princ. τοσοῦ-
τω sine ι subscr. Camer. Heins. Scheff. τοσοῦτου. Med. Par.
marg. Vict. τοσοῦτον. Sine dubio editores emendaverunt,
quoniam vulgo dicitur, πολλοῦ, ὀλίγου δέω, sed legitur apud
Lucian. Icaromen. c. 5. οἱ δὲ τοσοῦτον ἄρα ἐδέησάν με τῆς
παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας
φέροντες ἐνέβαλον. Plut. Rom. c. 18. Ῥωμύλου τὴν κεφαλὴν
πληγέντος λίθῳ, καὶ πεσεῖν ὀλίγου δεήσαντος. Bodl. 1. 2. ὀλίγον.
Timol. c. 1. ἡ δὲ πόλις — μικρὸν ἀπέλιπεν, ἔρημος εἶναι. Cat.
min. c. 56. ἦσαν δὲ μυρίων ὀλίγον ἀποδέοντες. Codd. duo Card.
Rodulfi ὀλίγῳ. Pyrrh. c. 17. καὶ γὰρ ἡ διάμειψις τῶν ὅπλων —
ὀλίγον ἐδέησεν ἀνατρέψαι τὰ πράγματα. c. 30. μικρὸν ἐδέησε τῷ
εἶφει τὴν ἐπὶ τῆς ἡνίας χεῖρα διακόψαι τοῦ Πύρρου. Mar. c. 5.
ὑστερον δ' οὐ πολλῷ στρατηγίαν μετελθὼν ὀλίγον ἐδέησεν ἐκπεσεῖν.
c. 10. σπέρμα στάσεως, ἡ μικρὸν ἐδέησεν ἀνατρέψαι τὴν Ῥώμην.
c. 3. καὶ μικρὸν ἐδέησαν συγχέαι τὴν ἡγεμονίαν. Nic. c. 17. ἀλ-
λὰ τοῦτ' ἐξεργάσεσθαι μικρὸν ἐδέησε τοῦ παντὸς ἄνθρωπος. Crass.

ειν, ὥστε οὐδὲ τῶν ἐγκυκλίων ⁴ καλουμένων μαθημάτων ὅτιοῦν μεταλαμβάνοντες ἄπτιουσιν ⁵ ἐπὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ πάντων ἀγροικότερον, ὅτι οὐδὲ οἷς προσῆκόν ἐστιν ἐγγυμνασάμενοι, ἐπὶ τὰς δικανικὰς καὶ δημηγορικὰς ἔνται ὑποθέσεις· τὸ δὴ λεγόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐν πίθῳ ⁶ τὴν κεραμείαν μανθάνοντες. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων, ἃ χρὴ μανθάνειν τὸν μέλλοντα ῥητορεύειν, ἄλλοι γραφέτωσαν, ἃ δὲ πρὸ τῆς ὑποθέσεως ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰδέναι τε καὶ ἐπιεικῶς ἐγγυμνάζεσθαι, ¹⁰ ταῦτα νῦν πειράσομαι παραδοῦναι, οὐχ ὡς οὐχὶ καὶ ἄλλων ⁷ τινῶν συγγεγραφότων περὶ τούτων, ἀλλ' οὐ

c. 9. μικρὸν ἐδέησε συναρπάσαι. Cōmpar. Nic. c. Crasso. c. 3. τοῦ λαβεῖν Συρακούσας ὀλίγον ἐδέησε. Sert. c. 22. ὀλίγον ἐδέησεν ὑπὸ λίπης προέσθαι τὸν βίον. Theodul. Magist. in Boisson. Anecd. T. II. p. 251. ἀλλὰ τοσοῦτ' ἐδέησεν ἀνδρὸς ἀγενοῦς ἐπὶ τούτοις ἔργον παθεῖν — ὥστ', εἰ παράδοξον εἰπεῖν, θάρσους ἐνταῦθεν μῖλλον καὶ μένους πλησθῆναι. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεσσ. p. 232. ἀλλὰ τοσοῦτον ἔδει τιμᾶν ἢ πείθεσθαι λέγοντι, ὥστ' etc. 3 λόγων recepi ex Par. et marg. Vict. 4 Quae hic philosophiae opponi annotandum est. Intelliguntur autem ea, quae Latinis Artes liberales, ut Grammatica, Rhetorica, Logica et id genus. Vide Woverium de Polym. c. 3. et Vossium de Philolog. c. 1. p. 7, et c. 3. Scheff. Clem. Alex. Strom. I. 5. ἀλλ' ὡς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα συμβύλλεται πρὸς φιλοσοφίαν, τὴν δέσποιναν αὐτῶν, οὕτω καὶ φιλοσοφία αὐτῇ πρὸς σοφίας κτῆσιν συνεργεῖ. ubi Potter. Plut. de educ. c. 10. Δεῖ τοίνυν τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον μηδενὸς μηδὲ τῶν ἄλλων τῶν καλουμένων ἐγκυκλίων παιδευμάτων μήτ' ἀνίκοον, μήτ' ἀθέατον ἔαν εἶναι. ubi Wyttenb. coll. eodem ad Plut. de aud. p. 45. C. Julian. Or. VII. p. 255. D. ἀπηλαύσαμεν τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς, οὐ τὴν σύντομον, ἣν σύφης, ἀλλὰ τὴν κύκλω πορευθέντες. ib. Fragm. p. 295. D. 5 Ed. princ. ἄπτιουσιν. corr. Vict., Camer. Heins. Scheff. ἄπτιουσιν. scripsi ἄπτιουσιν. Etiam ab codd. i. subscr. abest. De permutatione verborum ἄπτω et ἄπτιω diximus in epist. crit. p. 8. 6 cfr. Arsen. s. v. ἐν πίθῳ τὴν κεραμ. 7 Theon ergo

μικρόν τι καὶ αὐτὸς ἐλπίζων συλλήψεσθαι τοῖς λέγειν προαιρουμένοις. Οὐ γὰρ μόνον τοῖς ἤδη παραδεδομένοις γυμνάσμασιν ἕτερα ἅττα ἐπεξεύρομεν⁸, ἀλλὰ καὶ ἐκόστου ὄρον⁹ ἐπειράθημεν ἀποδοῦναι, ὥστε ἐρωτηθέντα, τί ἐστίν¹⁰ ἕκαστον αὐτῶν, ἔχειν εἰπεῖν· οἷον,⁵ ὅτι μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν ἔτι τε καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα δεδηλώκαμεν, καὶ τὰς ἀφορμὰς¹¹ τῶν εἰς ἕκαστον λόγων¹² παραδεδώκαμεν· προσυπεδείξαμεν δὲ καὶ, ὡς ἂν τις αὐτοῖς¹³ ἐπιμελέστατα χρῆσαιτο. Ὡς δὲ καὶ παντελῶς εἰσὶν ὠ-¹⁰φέλιμα τοῖς τὴν ῥητορικὴν δύναμιν ἀναλαμβάνουσιν, οὐδὲ τοῦτο ἄδηλον· ὅ τε γὰρ καλῶς καὶ πολυτρόπως διήγησιν καὶ μῦθον ἀπαγγείλας, καλῶς καὶ ἱστορίαν συνθῆσει καὶ τὸ ἰδίως ἐν ταῖς ὑποθέσεσι καλούμενον

non fuit primus, qui progymnasmata conscripsit, verum ante ipsum scripserunt et alii, praecipue Hermogenes, quod ex Tzetze atque Prisciano constat. Immo auctor primus exercitiorum istiusmodi memoratur Mattheo Camariotae, vel quicumque tandem compendium Rhetoricae Hermogenianae concinnavit, ubi vide, quae a nobis sunt notata. Scheff. 8 ut paraphrasin, exergasiam, antirrhesin, et id genus. Scheff. 9 Observandum, datas a Theone primum definitiones progymnasmatum singulorum. Unde sequitur, definitiones eas, quae leguntur apud Aphthonium et Priscianum, non esse Hermogenis, sed vel Theonis, vel alterius posterioris, qui eas ad exemplum Theonis ita formavit. Scheff. 10. Edd. Rom. Camer. Heins. Scheff. τί ἐστίν ἕκ. Med. ἐστίν. 11. Scheff. in notis: ἐφορμὰς: et ἐφορμαὶ τῶν λόγων Nostro sunt loci, unde promi possunt, debentque, quae in qualibet materia sunt dicenda. Ipse noster infra c. 7. de loco communi: διόπερ τινὲς καὶ ἀφορμὴν ἐπιχειρημάτων αὐτὸν ὥρισαντο. Nempe ἀφορμὴ Atticis repositorium, cujus hi loci speciem prae se quandam ferunt. Vide Hesychium, Phrynichum, Harpocrationem.“ 12 Med. Par. λόγον. 13 Heus. Scheff. αὐτοῖς.

ἴδιον¹⁴ διήγημα· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τί ἐστὶν ἱστορία, ἢ σύστημα διηγήσεως¹⁵, ὅτ' ἂν¹⁶ ὁ ἀνασκευάσαι ταῦτα ἢ κατασκευάσαι δυνάμενος, μὴ μακρὸν ἀπολείπεται¹⁷ τῶν τὰς ὑποθέσεις λεγόντων πάντα γὰρ ὅσα ποιούμεν
 5 ἐν ταῖς δικανικαῖς ὑποθέσεσι, καὶ ἐνταῦθά ἐστι· πρῶτον μὲν προοίμιον καὶ διήγημα ἔπειτα δὲ πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐν τῷ διηγήματι ἢ τῷ μύθῳ περὶ ἡμῶν ἀπαντᾶν, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ πορίζεσθαι ἔλεγχον ἔτι δὲ καὶ φροντίζομεν, ὅπως καλῶς τάξωμεν¹⁸ ἕκαστον
 10 τῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ αὐξάνομεν δὲ καὶ διασύρομεν, καὶ τᾶλλα, περὶ ὧν ἐπὶ τοῦ παρόντος μακρὸν ἂν εἶη λέγειν· καὶ μὴν ἢ διὰ τῆς χρείας γυμνασία οὐ μόνον τινὰ δύναμιν λόγων ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ χρηστὸν τι ἦθος, ἐγγυμναζομένων ἡμῶν τοῖς τῶν σοφῶν ἀποφθέ-
 15 γμασιν. Ὁ δὲ καλούμενος κοινὸς τόπος καὶ ἡ ἔκφρασις προφανῆ τὴν ὠφέλειαν ἔχουσι, πανταχοῦ τῶν παλαιῶν, τῶν μὲν ἱστορικῶν πάντων ἐπὶ πλεῖστον τῆ ἐκφράσει, τῶν δὲ ῥητορικῶν τῷ τόπῳ κεχρημένων. καὶ ἡ προσωποποιῖα δὲ οὐ μόνον ἱστορικὸν γύμνασμα ἐστὶν, ἀλλὰ
 20 καὶ ῥητορικὸν, καὶ διαλογικὸν¹⁹ καὶ ποιητικὸν, καὶ τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, καὶ ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίαις πολυωφελέστατον, καὶ πρὸς τὰς ἐντεύξεις τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατον. Διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν Ὀμη-

14 Illud ἴδιον mihi admodum suspectum est. An enim aliquod διήγημα non ἴδιον? Quid, si ex superiori ἰδίων male hic sit repetitum. Invenias et alibi hujusmodi errores. Scheff. Placet haec conjectura. 15 Nunquam rei unius est σύστημα, sed plurium. Quare puto διηγήσεων hic scribendum. Scheff. 16 Edd. ὅ τ' ἀνασκευάσαι. Med. ὅτ' ἂν ὁ ἀ. Par. ὅταν ὁ. 17 Rom. ἀπολίπται [sic]. Cam. Heins. ἀπολείπεται. Med. ἀπολείπεται. Par. ἀπολίπεται. 18. Rom. Camer. τάξομεν: paullo post Heins. καὶ τ' ἄλλα. 19 Non video, quid sit γύμνασμα διαλογικόν, et quomodo cum ἱστορικῷ et ποιητικῷ

ρον ²⁰ ἐπαινοῦμεν, ὅτι οἰκείους λόγους περιτέθεικεν ἐκά-
 στῶ τῶν εἰσαγομένων προσώπων, τὸν δὲ Εὐριπίδην
²¹ καταμειφόμεθα, ὅτι παρὰ καιρὸν αὐτῷ Ἐκάβη φι-
 λοσοφεῖ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τῆς συγκρίσεως γύμνασμα
 καὶ ἐν τοῖς δικανικοῖς λόγοις ἐστὶ χρήσιμον, συγκρι- 5
 νόντων ἡμῶν, ἥτοι τὰ ἀδικήματα τοῖς ἀδικήμασιν, ἢ
 τὰ εὐεργετήματα τοῖς εὐεργετήμασιν· ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς
 ἐγκωμίοις ἀντιπαραβαλλόντων ἡμῶν τὰς εὐπραγίας· ἐν
 δὲ ταῖς συμβουλαῖς καὶ πάνυ ἔκδηλος ἢ ²² ὠφέλεια.
 Περὶ γὰρ τὸ αἰρετώτερόν εἰσιν οἱ τῶν συμβουλευόντων 10
 λόγοι. Περὶ δὲ τῆς θέσεως ²³ τί ἂν τις λέγοι; οὐ-
 δὲν γὰρ ἄλλο τῆς ὑποθέσεως διαφέρει, πλὴν ὅτι προ-
 σώπων ὠρισμένων καὶ τόπου καὶ χρόνου καὶ τρόπου καὶ
 αἰτίας ἐστὶν ἀπαρέμφατον· οἷον θέσις μὲν, εἰ προσήκει

jungatur. Agit noster de peculiaribus quibusdam disciplinis,
 quibus confecit προσωποποιίαν. Nulla vero διαλογική est, si-
 cut est ιστορική, φητορική vel ποιητική. An censendum, scrip-
 sisse nostrum διαλεκτικόν? Scheff. 20 Notandum, quod in-
 ter caeteras hac etiam virtute Homerus fuerit aestimatus a
 veteribus. Scheff. 21 Etiam hoc de Euripide criticorum
 veterum observandum est iudicium. Puto autem respexisse,
 quae ab ipso afferuntur in Hecuba Tragoedia. Ibi namque
 statim ab initio disputatione longa Ulysem satagit convincere
 ingratitude, et injustae de nece Polyxenae sententiae a
 Graecis prolatae, in qua multa sunt, quae nec simplicitati
 mulieris, nec dolori summo matris, jamjam filiam charissi-
 mam morte indignissima amissurae videri possunt convenire.
 Atque sic in caeteris nonnulla sese habent. Scheff. 22
 ἢ Med. et edd. omnes om. recepi ex Par. et marg. Vict. ut
 paullo ante: ὁ δὲ καλούμενος κοινὸς τόπος καὶ ἡ ἔκφρασις προφα-
 τῆ τὴν ὠφέλειαν ἔχουσι. 23 Interpres addidit, sive univer-
 sali quaestione, quod nollem, quia non est dubium, quia
 hic sermo sit de exercitio Rhetorico, Graece θέσις dicto. Ca-
 merarius rectius propositum ex Prisciano vertit. Scheff.

πολιορκουμένοις στράτευμα πέμπειν εἰς τὴν ὑπερορίαν
 ὑπόθεσις δέ; εἰ Ἀθηναίοις ²⁴ προσήκει πολιορκουμένοις
 ὑπὸ Πελοποννησίων, εἰς Σικελίαν στράτευμα πέμπειν.
 Ὅμοίως δὲ καὶ ἡ τῶν νόμων κατηγορία; καὶ ἡ ἀπολο-
 5 γία, οὐκ ἐλάχιστον μέρος τῆς ὑποθέσεώς ἐστιν. Οἱ γοῦν
 κάλλιστοι τῶν δημοσίων ²⁵ λόγων εἰσὶν, ἐν οἷς περὶ
 νόμου τὴν ἢ ψηφίσματος ἀμφισβητεῖται, λέγω δὲ τὸν τε
 περὶ ²⁶ στεφάνου, καὶ τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος, καὶ Τι-
 μοκράτους ²⁷ καὶ πρὸς Λεπτίνην καὶ κατὰ Ἀριστοκρά-
 10 τούς· ὀλίγον γὰρ διήνεγκεν, εἰ μὴ νόμον ἀλλὰ ψήφισ-
 μα ὃ Ἀριστοκράτης ἔγραψε. Τοῦτο ²⁸ δὲ τὸ ἐγκώμιον,

24 Qua de re ab Atheniensibus est actum, cum Nicias obsi-
 deretur a Gylippo in Sicilia, quod opinor nostram respicere.
 v. Thucyd. VIII. Scheff. 25 Hoc mihi admodum suspec-
 tum est. Mallet τῶν Δημοσθενικῶν. Sane quae sequuntur,
 sunt Demosthenis, neque has Demosthenis secundum excellen-
 tiam δημοσίους dici, alias est lectum. Scheff. 26 Edd.
 περὶ. Med. Par. marg. Vict. κατά. Non cogitare licet de
 orationibus κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν, quae neque δημό-
 σιαι, neque κάλλισται sunt, neque omnino laudari solent a
 rhetoribus nostris, qui orationem pro corona ubique in ani-
 mo et in ore habent. Quare non potui recipere lectionem
 codicum. Vide de synchysi harum praepositionum epist. crit.
 p. 71. 27 Edd. Τιμοκράτους καὶ Ἀριστοκράτους. receptam le-
 ctionem habent Med. Par. Marg. Vict. 28 Non videtur re-
 cte istud se habere, nec enim ante quidquam actum de hoc
 genere, ut eo referri possit illud τοῦτο. Puto autem cohae-
 rere hoc cum praecedenti ἔγραψε, ac respicere superius ψή-
 φισμα, et scribendum esse hoc modo: ἀλλὰ ψήφισμα ὃ Ἀριστο-
 κράτης ἔγραψε τοῦτο. Τὸ δὲ τὸ ἐγκώμιον, etc. Scheff. Re-
 ferre debebat τοῦτο ad sqq. inseruit enim ad introducendam
 novam notionem, ἐγκώμιον. Menand. p. 337. ed. Mein. κοι-
 νον ἀγαθόν ἐστι τοῦτο, χρηστὸς εὐτυχῶν. Julian. Or. VII. p. 233.
 C. ὁρᾷς ὅτι καὶ τοῦτον τὸν κληρονόμον τοῦτο ἐπέτριψεν, ἢ πρὸς
 τοὺς φίλους ἀπιστία. Misop. p. 355. B. αἱ πλατεῖαι τῶν ὁδῶν οὐκ ἐπὶ

οὐδὲ αὐτὸς μὲν ²⁹ ἀγνοῶ, ὅτι εἶδος ἐστὶν ὑποθέσεως
 τῆς γὰρ ὑποθέσεως εἶδη τρία· ἐγκωμιαστικὸν, ὅπερ
 ἐκάλουν ἐπιδεικτικὸν οἱ περὶ τὸν Ἀριστοτέλην, δικανι- 3
 κὸν, συμβουλευτικὸν· ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τοῖς νεωτέροις προ-
 βάλλειν πολλάκις εἰώθαμεν ἐγκώμια γράφειν, διὰ τοῦτο 5
 ἐν ³⁰ τοῖς προγυμνάσμασιν αὐτὸ ἔταξα, καὶ ἅμα τὴν
 μὲν ἀκριβῆ τούτου τεχνολογίαν ὑπερεθέμην εἰς τὴν προσ-
 ἤκουσαν χώραν· νῦν δὲ ἀπλουστέραν πεποίημαι τὴν δι-
 δασκαλίαν· ἢ δὲ ἀνάγνωσις, ὡς τῶν πρεσβυτέρων τις
 ἔφη, Ἀπολλώνιος, ³¹ δοκεῖ μοι, ὁ Ῥόδιος, τροφή λέ- 10
 ξεῶς ἐστι· τυπούμενοι γὰρ τὴν ψυχὴν ἀπὸ καλῶν πα-

τούτω δῆποι πεποιήνται, τῷ χρῆσθαι αὐταῖς τοὺς κανθηλίους· ἀλλ'
 ἐκεῖνοι μὲν αὐτὸ δὴ τοῦτο κόσμου τινὸς ἕνεκα πρόκεινται. p. 356.
 A. ἐκεῖνο δὲ ἄδαμοῦ σπουδαῖον — εἶργειν καὶ κολάζειν τῶν νέων
 τὸ ἀκόλαστον. Plut. de Mult. Amic. p. 94. D. ἔστι δὲ τοῦτο
 χαλεπὸν καὶ οὐ ῥάδιον τὸ φυγεῖν ἢ ὑποθέσθαι δυσαρεστομένην
 φιλίαν. Achill. Tat. VII. 2. φάρμακον αὐτῷ τοῦτο — ἢ πρὸς ἄλλον
 εἰς τὸ παθεῖν κοινωνία, ubi Jacobs. 29 Med. μόνον, manu prima
 scriptum fuit μὲν. 30 Par. ἐν om. Deliberent eruditi, num
 hinc possit colligi, quod Theon primus laudationes retulerit in-
 ter progymnasmata. Supra sane dixit, se proposuisse, quae ab
 aliis non fuerint proposita. Quod si de laudationibus esset cer-
 tum, videretur Theon etiam ante Hermogenem vixisse, cum in
 Hermogenianis saltem Priscianus habeat laudationem. Quanquam
 Priscianum presse Hermogelem secutum in omnibus non existi-
 mem, vel ob id quod supra monui, de progymnasmatum de-
 finitionibus, et Hermogenem primum progymnasmata propo-
 sisse cur auctori veteri, seu Camariotae credere non debeat-
 mus, minime dispiciam. Scheff. 31 Quis? An Poëta,
 scriptor Argonauticorum? At hactenus apud ipsum non inve-
 ni. Num ergo Rhetor, praeceptor Antonini? sed hic Chalci-
 densis fuit. Scheff. Recte Victor. ad marg. de illo cogitat,
 quem Cic. Inv. 1. 56. nominat, cuique primum Romae, [Brut.
 89.] deinde in insula Rhodo [ib.91.] operam dederat.

ραδειγμάτων, κάλλιστα καὶ μιμησόμεθα· τὴν δὲ ἀκρό-
 ασιν, τίς οὐκ ἂν ἀσμενίσσει, τὰ μετὰ πόνων τοῖς ἄλ-
 λοις εἰργασμένα ἐτοιμῶς λαμβάνων; ἀλλ' ὥσπερ τοῖς
 ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν τὰ τε
 5 Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ
 καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσιν, οὕτω καὶ τοῖς ῥητι-
 ρεύειν μέλλουσιν οὔτε τῶν ³² πρεσβυτέρων οἱ λόγοι,
 οὔτε τῶν διανοημάτων πλήθος, οὔτε τὸ περὶ τὴν λέ-
 ξιν καθαρὸν, οὔτε σύνθεσις ἡρμοσμένη, οὔτε ἀκρίασις
 10 ἀστεία, οὔτε ὅλως τῶν ἐν τῇ ῥητορικῇ καλῶν οὐδὲν
 ἐστι χρήσιμον, ἐὰν μὴ καὶ αὐτὸς ἕκαστος ταῖς καθ'
 ἑκάστην ἡμέραν γραφαῖς ἐγγυμνάζῃται. Ἡ δὲ παρά-
 φρασις, οὐχ ὡς τισιν εἴρηται ἢ ἔδοξεν, ἀχρηστός ἐστι·
 τὸ γὰρ καλῶς εἰπεῖν, φασιν, ³³ ἀπαξ περιγίνεται, δις δὲ
 15 οὐκ ἐνδέχεται· οὗτοι δὲ σφόδρα τοῦ ὀρθοῦ διημάρτη-
 κασι. Τῆς γὰρ διανοίας ὑφ' ἐνὶ πράγματι μὴ καθ'
 ἓνα τρόπον κινουμένης, ὥστε τὴν προσεσοῦσαν αὐτῇ
 φαντασίαν ὁμοίως προσενέγκασθαι, ³⁴ ἀλλὰ κατὰ
 πλείους, καὶ ποτὲ μὲν ἀποφαινομένον ἡμῶν, ποτὲ δὲ
 20 ἐρωτῶντων, ποτὲ δὲ πυνθανομένων, ποτὲ δὲ εὐχομένων,
 ποτὲ δὲ κατ' ³⁵ ἄλλον τινὰ τρόπον τὸ νοηθὲν ἐκφερόν-
 των, οὐδὲν κωλύει κατὰ πάντας τύς τρόπους τὸ φαντα-
 σθὲν ἐπίσης καλῶς ἐξενεγκεῖν. Μαρτυρία δὲ τούτου καὶ
 παρὰ ποιηταῖς καὶ ἱστορικοῖς· καὶ ἀπλῶς πάντες οἱ πα-
 25 λαιοὶ φαίνονται τῇ παραφράσει ἄριστα κεχρημένοι· ³⁶ οὐ
 μόνον τὰ ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀλλήλων μεταπλάσσον-
 τες. Ὅμηρον μεταφράζων, ³⁷ ὅτε ³⁸ φησὶ,

³² οὔτε τῶν πρεσβυτέρων οἱ λόγοι Med. et edd. om. recepi
 ex Par. et marg. Vict. Mox Rom. Camer. διαν. τὸ πλήθος.

³³ Par. φράσιν. ³⁴ Par. προσενέγκασθαι. ³⁵ Med. Par. κα-

τά. ³⁶ Ed. Rom. κεχρημένος. corr. Vict. ³⁷ Hic μεταφρά-

ζων, quod supra παραφράζων, fitque etiam in eadem lingua,
 cum verbis aliis una res effertur. Vulgo aliter censent. Lo-

Τοῖος γὰρ ³⁹ νόος ἐστὶν ἐπιχθόνιον ἀνθρώπων,
 Οἶον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 ὁ Ἄρχιλοχος ⁴⁰,

Τοῖος ἀνθρώποισι θυμὸς Γλαῦκε Λεπτίνεω παῖ,
 Γίνεται θνητοῖσ' ὄκοῖον Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει.

5

Καὶ πάλιν Ὅμηρος ⁴¹ ἄλωσιν πόλεως τοῦτον τὸν τρόπον
 εἶρηκεν

Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,

Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.

4

Ὁ δὲ Δημοσιθένης ⁴² οὕτως ὅτε γοῦν ἐπορευόμεθα εἰς ¹⁰
 Δελφοὺς, ἐξ ἀνάγκης ὄραῖν ἦν ταῦτα πάντα οἰκίας κα-
 τεσκαμμένας, τείχη περιηρημένα, χώραν ἔρημον τῶν ἐν
 ἡλικίᾳ, γυναῖα δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας ἀν-
 θρώπους οἰκτρούς. Ὁ δὲ Αἰσχίνης ⁴³ οὕτως ἀλλὰ ταῖς
 γε ⁴⁴ διανοίαις ἀποβλέψατε αὐτῶν εἰς τὰς συμφοράς, καὶ ¹⁵
 νομίσατε ὄραῖν ἀλισκομένην τὴν ⁴⁵ πόλιν, τειχῶν κατα-
 σκαφὰς, ἐμπρήσεις οἴκων, ἱερὰ συλῶμενα, ἀγομένας γυναῖ-
 κας καὶ παῖδας ⁴⁶ εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους,

cus Homeri est Odyss. Σ. [135.]. Scheff. ed. Rom. Ὅμηρος
 παρ. 38 Med. Par. ὅτι. Diximus de hac confusione ad Her-
 mog. Prog. c. VI. 39 γὰρ Med. Par. Rom. om. 40 Med.
 Par. Rom. ὁ δὲ Ἄρχιλ. Poëta, inventor carminis Jambici, de
 quo plerique veterum. Est autem insigne hoc exemplum πα-
 ραφράσεως, seu μεταφράσεως, ex quo liquet, quid per utrumque
 vocabulum debeat intelligi. Multum enim aliter usurpat No-
 ster, quam vulgo consueverunt. Scheff. Fragm. XI. apud
 Gaisf., cujus ex mente versus disposui. Heins. disposuit:
 Τοῖος ἀνθρ. γὰρ [Par. Med. Rom. γὰρ om.] Θυμὸς γ. λ. παῖ γί-
 νεται, θνητοῖσ' ὄκοῖον etc. Camer. Τοῖος ἀνθρ. γὰρ θυμὸς γ. λ.
 παῖ γίνεται θνητοῖσ' ὄκ. etc. Rom. legit θνητοῖσι ὄκ. ζ. ε. ἡμέ-
 ραν ἄ. Laudantur hi versus, praeter locos a Gaisfordio lau-
 dados, a Plut. περὶ εὐγενείας c. 21. 41 Il. I, 593. 42 Pro
 Cor. p. 361. 43 In oratione in Ctesiphontem. p. 157. 44
 Med. Par. τε. De confusione harum particularum vide epist.
 crit. p. 23. 45 Par. τὴν om. 46 καὶ παῖδας — — πρεσ-

πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὅψε μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευ-
 θερίαν. Ἔτι δὲ ὁ μὲν Θουκυδίδης⁴⁷ φησὶ φθόνος γὰρ
 τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν, ἀναν-
 ταγωνίστῳ εὐνοία τετίμηται. ὁ δὲ Θεόπομπος⁴⁸ ἐπίστα-
 5 μαι γὰρ, ὅτι τοὺς μὲν ζῶντας πολλοὶ μετὰ δυσμενείας
 ἐξετάζουσι, τοῖς δὲ τετελευτηκόσι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν
 ἐπανιᾶσι τοὺς φθόνους. Ὁ δὲ Δημοσθένης⁴⁹ οὕτω τις
 γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων, ὅτι τοῖς μὲν ζῶσιν ἀπασιν
 ὑπεστί τις ἢ⁵⁰ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος; τοὺς τεθνεῶ-
 10 τας⁵¹ δὲ οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ. Καὶ μὲν
 τοί γε ὁ Φίλιστος⁵² τὸν Ἀττικὸν ὄλον πόλεμον ἐν τοῖς
 Σικελικοῖς⁵³ ἐκ τῶν Θουκυδίδου μετενήνοχε, καὶ Δημο-

βύτ. γυναῖκας Med. Par. oculi lapsu om. 47 Lib. II. [45.]

in oratione Periclis, qua laudat eos, qui occubuerunt in pugna
 Marathonia. In qua tamen nota, quod legatur πρὸς τὸν ἀντί-
 παλον, item ἀνανταγωνίστῳ, non ut apud nostrum, quod an in-
 terpretis factum cura sit, ignoro, cum textus editionis Came-
 rarianae cum Thucydide conveniat. Scheff. Nempe Med.
 ἀνανταγώνιστον. Rom. Camer. ἀνταναγώνιστον [sic]. Heins.
 ἀνανταγωνίστῳ. 48 Nobilissimus historicus, qui Philippica
 historiam suam inscripsit, ex qua cum paucis aliis, hoc frag-
 mentum quoque superstes nos habere notandum. Scheff.

49 Pro cor. p. 330. 50 ἢ Med. Par. Rom. om., posuit Ca-
 mer., quem sequitur Heins. 51 Med. Par. τοῖς τεθνεῶσι δὲ
 οὐδὲ τ. ἐχ. τις μισεῖ. 52 Quae hic notat de Philisto, quod
 Thucydidem immutatis tantum verbis exscripserit paene to-
 tum, observationem meretur, cum ut sciamus, quid in ipso
 amiserimus, et quomodo jactura illa resarciri debeat, tum ut
 intelligamus, quid voluerit Tullius, quando eum in II. ad
 Quint. Fratrem ep. 12. pusillum Thucydidem appellavit; nec
 enim alia verior videtur caussa, et viri doctissimi, qui de ipso
 scripserunt, Theonis istoc iudicium annotare omiserunt. Scheff.

53 Quae complexus est libris XI. Suida teste. Vide Vossium
 in de Hist. Graec. c. 16. Scheff.

σθένης εἰς τὸν κατὰ Μειδίου, τὰ τε Λυσίου⁵⁴ καὶ Λυκούργου⁵⁵ ἐκ τῶν τῆς ὕβρεως λόγων, καὶ τὰ Ἰσαίου ἐκ τῶν κατὰ Διοκλέως⁵⁶ ὕβρεως. Εὐροῖς δ' ἂν καὶ παρὰ Ἰσοκράτει ἐν τῷ πανηγυρικῷ τὰ ἐν τῷ Λυσίου ἐπιταφίῳ, καὶ τῷ Ὀλυμπικῷ⁵⁷. Ἀλλὰ μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης πολλάκις ἑαυτὸν παραφράζει⁵⁸, οὐ μόνον τὰ ἐν ἄλλοις λόγοις αὐτῷ⁵⁹ εἰρημένα ἀλλαχόσε μεταφέρων, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ πολλάκις φαίνεται ταῦτα⁶⁰ μυριάκις

54 Quem hinc discimus scripsisse orationem τῆς ὕβρεως, seu injuriae. Quanquam cum mox in citatione orationis Isaei, quae simile habet argumentum; addatur ἐκ τῶν κατὰ Διοκλέως ὕβρεως, aliquid hujus generis mihi videatur excidisse, cum talis sit solennis istiusmodi orationum inscriptio, quod et ex aliis Lysiae ipsius videmus. Scheff. 55 Etiam hunc argumenti ejusdem scripsisse orationem videmus, quae inter alias illius hodie non comperet. Scheff. 56 Etiam haec nobis perit oratio. Scheff. Tum Par. Med. ὕβρεων. Camer. Διοκλέους. 57 Prior exstat, posterior amissa est. Scheff. 58 Hoc non est se ipsum interpretatur, quod vult nostri versio et Camerarii, sed sua ipsius verba reddit verbis aliis. vide p. 8. et quae ibi notavimus. Meminit hujus exercitii, quod variationem vulgo nominant, et inferius p. 13., ubi propterea cum lectione atque auscultatione conjungit. Scheff. 59 Med. Rom. Camer. αὐτῷ. Par. Heins. Scheff. αὐτῷ. 60 Med. Par. Rom. Camer. ταῦτα. Heins. Scheff. ταῦτά. Ita Alex. de fig. I. β. ταῦτα οἱ μὲν ὑπλούστερον — λέγοντες, οἱ δὲ ἐναργέστερον. lege ταῦτα cum Norrmanno. Ald. et codd. ταῦτα. Plat. Symp. p. 173. C. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγῆσασθαι, ταῦτα χρῆ ποιεῖν. vetus lectio ταῦτά. Josephi Vita c. 35. καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτά συνεβούλευον ποιεῖν. Par. 1423. αὐτοὺς δὲ ταῦτα. Pausan. I. 20. 7. ἀλλὰ γὰρ οὐ ταῦτα δὴ αἰτίαν γενέσθαι οἱ δοκῶ τῆς συμφορᾶς. Neapol. τὰ αὐτά. IV. 10. 5. ἦσαν δὲ καὶ τῶν μάντεων αἰ γνῶμαι κατὰ ταῦτα ἀμφοτέρων. Angel. ταῦτα. VIII. 42. 1. κατὰ ταῦτά σφισιν οἱ Φιγαλεῖς νομίζουσι. Angel. ταῦτα. IX. 13. 6. τῶν δὲ βωιωταρχούντων οὐ κατὰ ταῦτα ἐγίνοντο αἰ γνῶμαι. Angel.

εἰρηκώς· τῇ δὲ τῆς ἐρμηνείας ποικιλία, λανθάνει τοὺς
 ἀκούοντας. Ἐκ μὲν γὰρ τῷ κατὰ Μειδίου⁶¹ φησὶ· τίς
 γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδε τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα⁶² γενέσθαι
 τὸ⁶³ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἑξαμαρτάνοντας αἴτιον ὄν,
 5 τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν τὸ⁶⁴ δίκην τὸν ἀεὶ
 ληφθέντα, ἣν προσήκει, δίδόναι, μόνον αἴτιον γενόμενον;
 ἐν δὲ τῷ⁶⁵ κατὰ Ἀριστοκράτους· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ κατὰ
 Ἀνδροτίωνος⁶⁶. οὐ γὰρ εἴ τι⁶⁷ πώποτε μὴ κατὰ τοὺς
 νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτο ἐμμήσω, διὰ τοῦτο ἀπο-
 10 φύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ τὸνναντίον, πολὺ μᾶλλον ἀλίσ-
 καιο⁶⁸ διὰ ταῦτα· ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων ἐάλω, σὺ
 τὰδ' οὐκ ἂν ἔγραψας, οὕτως ἂν σὺ δίκην δῶς, ἄλλος οὐ
 5 γράψει. Ἐν δὲ τοῖς Φιλιππικοῖς τὰ αὐτὰ πράγματα ἄνω
 καὶ κάτω λέγων διατετέλεκε· καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην,
 15 ὅτι μὴ δεῖ⁶⁹ τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀφελέσθαι τὰ δοθέντα,
 οὐδ' ὀλιγάκις εἴρηκεν· ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, ὅτι
 οὐκ ἐπὶ τῷ τέλει τῶν πεπραγμένων κατηγορεῖν δίκαιον
 ἦν, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτευμάτων ἐλέγχειν, παρ'
 ὅλον τὸν λόγον παρέσπαρται· τὰ δὲ περὶ τῆς λύσεως τῶν
 20 αἰχμαλώτων, τίς οὐκ οἶδεν ἐν τῷ περὶ τῆς παραπροσβείας
 διατεθρυλημένῳ⁷⁰; καὶ μὴν καὶ τὸ τῆς ἐξεργασίας⁷¹

ταῦτα. Post tot exempla licebit etiam apud Thuc. I. 124. εἴ-
 περ βεβαιότατον τὸ ταῦτα ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶ-
 ναι, scribere ταῦτά. Cfr. Bast ad Gregor. Cor. p. 57. Bois-
 son. ad Tiber. Rhet. κα. Schaef. ad Dionys. Halic. de Comp.
 IX. 66. 61 p. 526. 62 Par. γενέσθαι τοιαῦτα. 63 Med.
 Par. τοῦ. edd. τό. 64 Par. Med. Rom. τήν. Camer. et sqq.
 τό. Paullo post Rom. ἣ προσήκει. 65 Heins. Scheff. καὶ ἐν
 τῷ. Med. Par. Rom. Camer. ἐν δὲ τῷ. 66 p. 595. 67 Par.
 ἐν τι. ante ἐν manu recentiori inserto εἰ. 68 Codd. et fdd.
 ἀλίσκεσθαι. reposui ἀλίσκοιο ex Demosth. 69 Par. Med.
 μηδέ. ita Rhet. Gr. Vol. VII. comment. εἰς στάσ. c. XV. ιε.
 ὅτι εὐδὲ ἐπὶ τοῖς τεχοῦσι πράγμασι κατηγορεῖσθαι εἰκός. Par. 1.
 οὐ δεῖ. 70 Par. διατεθρυλημένῳ. Med. Rom. διατεθρυλλημένῳ.

εἶδος, πολλαχοῦ τε ἄλλοθεν ὠφέλιμον, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς δευτερολογίαις⁷². ἡ δὲ ἀντιρρήσις⁷³ ἐν ταῖς ἀντιγραφαῖς. Τὴν δὲ τάξιν τῶν γυμνασμάτων αὐτῶν οὕτω ποιησόμεθα· πρῶτον μὲν, ἀπὸ τῆς χρείας, βραχὺ τε γὰρ τοῦτο, καὶ εὐμνημόνευτον· ἔπειτα δὲ τοῦ μύθου καὶ τῆς 5 διηγήσεως, πλὴν τῆς τούτων ἀνασκευῆς τε καὶ κατασκευῆς, ταῦτα γὰρ τῶν ἄλλων ὕστερα ἔοικέ πως εἶναι· ὠμολόγηται γὰρ παρὰ πᾶσιν, ὅτι τοῦ ῥήτορος ἔργον ἐστὶ, τό τε ἀποδειῖξαι τὰ ἀμφισβητούμενα, καὶ τὸ αὐξῆσαι τὰ ἀποδειγμένα· προτερεῖ μὲν οὖν τῇ φύσει καὶ τῇ χρήσει ὁ 10 ἀποδεικτικὸς λόγος, ἔπεται δὲ ὁ αὐξητικὸς· πρῶτον⁷⁴ γὰρ δεῖ τινα ὡς προδότην ἐλέγξαι, εἶτα ὡς⁷⁵ ἐπὶ μεγάλῳ ἀδικήματι τῇ προδοσίᾳ τοὺς ἀκούοντας παροξύναι. οὐ μὴν ὡσπερ τῇ φύσει προτερεῖν τὴν ἀπόδειξιν ἔφαμεν τῆς αὐξήσεως, οὕτω καὶ τὴν γυμνασίαν ἔχειν συμβέβηκεν, ἀλ- 15 λά καὶ πᾶν τούναντιον· πρότερα γὰρ τὰ ῥᾶστα τῶν δυσχερεστέρων· ῥᾶον δὲ αὐξῆσαι τὸ φανερόν, ἢ τὸ ἀφανὲς ἀποδειῖξαι, διόπερ αὐτοὶ ἀρχόμενοι ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἐγ-

Camer. et Heins. διατεθρυλλημένα. 71 Quod peculiare fuit exercitium, et a παραφράσει tanquam difficilius, distinguit etiam in sequentibus, quod notandum. Scheff. 72 Sic et Hermogenes appellat actiones, quae post primam de re eadem instituuntur ab aliis pluribus. Scheff. 73 Phavorinus: Ἀντιρρήσις ἐστὶ λόγος τὸ πιθανὸν εἰαίρου [i. εἰτέρου] λόγου διαβάλλον. Facit autem noster ipsam quoque peculiare quoddam exercitium, difficilius παραφράσει et postremo loco instituendum capitis hujus fine. Veteres Latini Rescriptionem vocasse videntur, de qua vide, quae pridem disseruimus in opusculo de stylo. Scheff. 74 Med. Par. marg. Vict. πρότερον. edd. omnes πρῶτον. 75 ὡς Par. om. In eadem conjunctione omittitur Sop. ζητήμ. p. 300. ἀλλ' ἀνελὼν καὶ τὸν δεύτερον ὡς ἐπὶ ἐρμαίου, καὶ τὸν τρίτον παρήρχειτο. Ald. et Vind. ὡς om. recepi ex Par. Aphthon. c. III. οἰκεία δὲ τὰ κατορθώματα κρούουσιν. Vind. ὡς οικ. Rhet. Gr. Vol. II. p. 90. Ald. ἐν δὲ τῇ πραγ-

χειρῖν, καὶ ἀνασχετάζειν, ἢ κατασχετάζειν, ἀρξόμεθα
 ἀπὸ τοῦ τόπου, εἶτα τῆς ἐκφράσεως, ἐξῆς δὲ τῆς προσω-
 ποποιΐας, εἶτα ἐν τοῖς ἐγκωμίοις γυμνασόμεθα, εἶτα ἐν
 ταῖς συγκρίσει· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ὁμολογούμενα, καὶ
 5 μηδεμίαν ἀντιλογίαν ἔχοντα μετὰ δὲ ταῦτα καὶ πρὸς τοῖς
 ἀμφισβητούμενοις γυμνάσμασι τὴν ἄσκησιν ποιησόμεθα.
 Ἔστι δὲ πρῶτον αὐτῶν ἡ τῶν χειρῶν ἀνασχετῆ, εἶτα τῶν
 Λισωπειῶν λόγων καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ μυθικῶν διηγή-
 σεων, εἶτα ἡ⁷⁶ τῶν θέσεων, καὶ ἐξῆς ἡ τῶν νόμων τῆ
 10 δὲ ἀναγνώσει καὶ τῆ ἀκροάσει καὶ τῆ παραφράσει χρησό-
 μεθα ἀπ' ἀρχῆς, τῆ δὲ ἐξεργασία, καὶ πολλῶ μᾶλλον τῆ
 ἀντιφρόσει⁷⁷, ὅταν ἔξιν τινὰ περιποιησώμεθα.

Cap. II.

6 **Περὶ τῆς τῶν νέων ἀγωγῆς,**
 ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως τῶν
 15 προγυμνασμάτων.

Πρῶτον μὲν ἀπάντων χρῆ τὸν διδάσκαλον ἐκάστου
 γυμνάσματος εὖ ἔχοντα παραδείγματα ἐκ τῶν παλαιῶν
 συγγραμμάτων ἀναλεγόμενον προστάττειν τοῖς νέοις ἐκ-
 20 μανθάνειν, οἷον χρείας μὲν, ὅποια ἐστὶν ἡ παρὰ Πλά-
 τῶνι ἐν τῷ πρώτῳ τῆς πολιτείας· Σοφοκλεῖ¹ ποτε τῷ
 ποιητῇ προσελθὼν τις, πῶς, ἔφη, Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς

ματικῇ ὁμολόγηται μὲν τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀριστέως κατὰ το ἀπὸ
 τοῦ νόμου διωρισμένον ἐστίν. inserendum videtur ὡς ante κατά.
 Alia exempla vide ad Sop. p. 315. 76 ἡ edd. omnes om.
 recepi ex Med. Par. marg. Vict. 77 Par. ἀντιφρόσει.

1 Videtur ista noster ex memoria scripsisse, quia quae-
 dam aliter se habent apud Platonem. Ut pro γυναιξὶ est γυ-
 ναικί, pro αὐτῷ, αὐτὸ, ut respiciat subsequens δεσπότην, pro
 ἀποδράς, ἀποφυγών. Sed et ab initio additur, ὧ Σοφόκλης [sic],
 more Graecorum, item τ' ἀφροδίσια, τ' εἰ γυναικί, quomodo

τὰ ἀφροδίσια; ἔτι οἷός τε εἶ γυναιξὶ συγγίνεσθαι; καὶ
 ὄς, εὐφήμει², ἔφη, ὦ ἄνθρωπε· ἀσμενέστατα μὲν τοι
 αὐτὰ ἀπέφυγον, ὥσπερ λυτῶντ' αἴ τινα καὶ ἄγριον³ δε-
 σπύτην ἀποδράς⁴. Μύθου δὲ, ὁποῖός ἐστι παρὰ Ἑρο-
 δότῳ⁵ τοῦ ἀύλητοῦ, καὶ παρὰ Φιλίστῳ τοῦ ἵππου, καὶ 5
 παρὰ Ἑκαταίῳ⁶ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ, καὶ ἐν
 τῇ εἰκοστῇ Θεοπόμπου τῶν Φιλιππικῶν ὁ τοῦ πολέμου
 καὶ τῆς ὕβρεως, ὃν ὁ Φίλιππος διεξέρχεται πρὸς τοὺς αὐ-
 τοκράτορας τῶν Χαλκιδέων, καὶ Ξενοφῶντος ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ τῶν ἀπομνήμονευμάτων ὁ τοῦ κυνὸς καὶ τῶν προ- 10
 βάτων. Διηγήσεως δὲ παραδείγματα ἂν εἶη κάλλιστα,
 τῶν μὲν μυθικῶν ἢ Πλάτωνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς πολι-
 τείας περὶ τοῦ δακτυλίου τοῦ Γύγου⁷· καὶ ἐν τῷ συμπο-
 σίῳ, περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἔρωτος περὶ δὲ τῶν ἐν Ἄι-
 δου, ἐν τῷ Φαίδωνι, καὶ τῷ δεκάτῳ τῆς πολιτείας· καὶ 15
 παρὰ Θεοπόμπῳ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν ἢ τοῦ σε-

fortassis et apud nostrum est scribendum. Scheff, 2 Med.
 ed. Rom. Par. εὐφήμει. Vict. ad marg. „apud Plat. [p. 329. c.]
 εὐφήμει“. in Par. mutata est scriptura in εὐφήμει, ut Camer.
 et reliqui post eum. 3 Harpocrat. ἄγριους Αἰσχίνης ἐν τῷ
 κατὰ Τιμάρχου τοὺς σφόδρα ἐπτοημένους περὶ τὰ παιδικὰ καὶ χα-
 λεπὸς παιδεραστίας φησι· καὶ ἄγριον κυβευτὴν Μένανδρος λέγει τὸν
 σφόδρα κυβεύειν ἰσπουδακότα. 4 Vict. ad marg.: „apud Plat.
 ἀποφυγόν“. 5 L. L, ubi fabulam eam narrat Cyrus, cum
 Jones et Aeoles peterent, ut iisdem, quibus Lydi, conditioni-
 bus in deditionem reciperentur. Scheff. 6 Med. Par. ed.
 Rom. καὶ τῶν ἐν ἑκατέρῳ. Camer. legendum censuit τῷ Ἑκα-
 ταίῳ quae annotatio cum in textum incultata esset, orta est
 lectio καὶ παρὰ Ἑκαταίῳ τῶν ἐν ἑκατέρῳ, quam post Camer. edi-
 tiones servarunt. Scheff.: „non est dubium, quin sit depra-
 vatus locus, nec sanabilis, citra manuscripti opem. Nam παρὰ
 Ἑκαταίῳ τῶν ἀλεκτῶρων longius utique recedit“. recepi emen-
 dationem Camer. sed deest utique exemplum fabulae, ab
 Hecataeo tractatae. 7 De quo et Cicero debet legi. Scheff.

λίνου πῶν δὲ πραγματικῶν⁸ ἢ περὶ Κύλωνος παρ' Ἡ-
 ροδότῳ καὶ Θουκυδίδῃ⁹; καὶ περὶ Ἀμφιλόχου τοῦ Ἀμ-
 φιάρεω ἐν τῇ τρίτῃ Θουκυδίδου, καὶ τὰ περὶ Κλεόβιν καὶ
 Βίτωννα ἐκ τῆς πρώτης Ἡροδότου ἔχουσι δὲ καὶ περὶ
 5 Δαιδάλου¹⁰ τῆς ἀφίξεως, πρὸς Κωκαλὸν¹¹ τὸν Σικανῶν
 βασιλέα, Ἐφορος μὲν ἐν τῇ ἐβδόμῃ, Φίλιστος δὲ ἐν τῇ
 πρώτῃ. Εὐροῖς δ' ἂν καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας
 Δημοσθένους ἰσχνὸν καὶ γλαφυρὸν διήγημα, περὶ τῶν
 ἀγομένων Ὀλυμπίων ὑπὸ Φιλίππου μετὰ τὴν¹² Ὀλύν-
 10 θου¹³ ἄλωσιν ἔχομεν δὲ καὶ ἀνασκευὰς καὶ κατασκευὰς
 παρὰ τοῖς παλαιοῖς, χρειῶν, καὶ γνωμῶν, καὶ ἀποφά-
 σεων¹⁴, καὶ τοιούτων. καὶ δεῖ ἀρμόττειν ἂν εἰς¹⁵ τοῦτο
 τὸ εἶδος, ὅσα λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου¹⁶ ἐν τῇ ἐνδεκά-
 τη

[Offic. III. 9.]. 8 *Observa, διηγήσεις πραγματικὰς ὀρρονὶ
 μυθικαῖς. Atque ita fit et paulo post p. 17. Forte hoc re-
 spectu et πραγματικὴν vocarunt ἱστορίαν, in qua nihil ficti fa-
 bulosique. Scheff.* 9 *Apud illum quidem L. V. hunc ve-
 ro Lib. I. Scheff.* 10 *Pro Ephoro et Philisto, qui perie-
 re, legi poterit Diodorus l. IV., Palaephatus, Hyginus, atque
 alii. Scheff.* 11 *Par. Med. Rom. Κοκαλόν. in Par. supra
 lineam Κωκαλόν, quod habent Camer. et sqq.* 12 *τὴν recepi
 ex Med.* 13 *Ed. Rom. μετὰ Φιλίππου ἄλωσιν. Viet. ad marg.
 Ὀλύνθου.* 14 *Hic ἀνασκευὰς et κατασκευὰς ἀποφάσεων puto
 confirmationes vel destructiones esse opinionum vulgariū,
 qualium ponitur exemplum proxime sequens de opinione cir-
 ca ortum Nili, ab Ephoro repudiata. Ut ἀποφάσεις sint sen-
 tentiae communiter receptae, vel quod idem innuit, communi-
 ter prolatae. Scheff.* 15 *Ed. princ. ἀρμ. ἂν τοῦτο. Ca-
 mer. ἀρμ. ἐπὶ τοῦτο, quem sequuntur editi. marg. Vict. Med.
 Par. ἂν εἰς τοῦτο.* 16 *Quia libri hujus sunt amissi, divinare
 vix licet, quas hic censeat opiniones veterum de Nilo, cum et
 de origine ipsius, et de incrementis, et de aliis similibus di-
 sputarint, nec partis hujus ex Ephoro praeter nostrum alius,*

τη¹⁷ τῶν ἱστοριῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν παλαιότερων περὶ τοῦ Νεῖλου καταβεβλημένας ἀποφάσεις· διηγημάτων μὲν¹⁸ μυθικῶν, ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἡροδότου, τούτων περὶ¹⁸, ὧν Ἕλληνες μυθεύουσιν, ὡς Αἰγύπτιοι μὲν Ἡρακλέα ἐπιδημήσαντα θύειν ἐπεχείρουν τῷ Διῷ, ὁ δὲ πολλὰς μυριάδας αὐτῶν κατεφόνευσεν· καὶ παρὰ Ἐφόρου ἐν τῇ πρώτῃ τὸ περὶ τῶν πενήκοντα Θεστίου¹⁹ θυγατέρων, αἷς ἀπάσαις παρθένοις οὔσαις φασὶν ἅμα μιγῆναι τὸν Ἡρακλέα· καὶ περὶ τοῦ Ἀριστοδήμου²⁰, ὡς ἐτελεύτησε κεραυνόβλητος γενόμενος· τῶν δὲ πραγματικῶν διηγήσεων ἔστι μὲν τινα²⁰ καὶ παρὰ²¹ Ἡροδότου λαβεῖν, ὡς τὰ ἐκ τῆς τετάρτης περὶ²² τοῦ διαιρεῖσθαι τὴν ὅλην γῆν εἰς τρία μέρη, καὶ καλεῖσθαι τὸ μὲν Εὐρώπην, τὸ δὲ Λιβύην, τὸ δὲ Ἀσίαν· καὶ παρὰ Θουκυδίδου ἐκ τῆς πρώτης τὰ περὶ τῆς ἀναίρεσεως Ἰππάρχου ὑπὸ τῶν περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστο-¹⁵ γείτονα· πλείω δὲ ἔχομεν καὶ παρ' ἄλλων ἱστορικῶν λαβεῖν· παρὰ μὲν Ἐφόρου, ἐκ τῆς πρώτης τὰ περὶ τὴν διαίρεσιν τῆς Πελοποννήσου²³ κατὰ τὴν τῶν²⁴ Ἡρα-

quod sciam, fecerit mentionem. Scheff. 17 marg. Vict. πέμπτη. 18 Heins. Scheff. τούτων περὶ, Med. ed. Rom. Cam. τούτων, περὶ. 19 Haec, amisso Ephoro, leguntur hodie apud Pausaniam in nono [27. 6.], ubi pariter Θεστίου θυγατέρες nuncupatur, [Consentit Angel. et Par. Bekkeri.] Verum puto, utrobique Θεστίου scribendum. Θεσπεία profecto non Θεσπεία regio est Straboni, Plinio et aliis. Porro eam Diodorus dicit nominatam a quinquaginta illarum puellarum patre. Unde sequitur, nomen ejus fuisse Θεσπεία, non Θεσπεία, quidquid contra etiam apud Arphthonium, Clementem, Arnobium, Suidam atque alios legitur. Hyginus c. 162. Et duodecim Thespiades, quos ex Thespii Regis filiabus procreavit. Scheff. Med. Rom. Θεσπίου, Camer. posuit Θεστίου. 20 Apud Pausaniam in Lacon. II. [III. 1, 6. Bekk.] dicitur confixus sagittis Apollinis periisse. At cum nostro fecit et Apollodorus lib. II., qui hic noluit nugari. Scheff. 21 Med. παρ' Ἡρ. 22 περὶ Camer. om. 23 Meminit Pausanias in Corinth. II. [18, 7. sqq.] Diodorus Siculus lib. IV., Vellejus l. I. c. 2. Scheff. 24 τῶν recepi ex marg. Vict. Rhetor. I. 1, II

κλειδῶν κάθοδον, παρὰ δὲ Θεοπόμπον ἐκ τῆς πέμπτης
καὶ εἰκοστῆς τῶν Φιλιππικῶν, ὅτι Ἑλληνικὸς ὄρκος κα-
ταψεύδεται, ὃν Ἀθηναῖοί φασιν ὁμοῖαι τοὺς Ἑλληνας²⁵
πρὸ τῆς μάχης τῆς ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους,
⁶ καὶ αἱ πρὸς βασιλέα Δαρεῖον²⁶ Ἀθηναίων καὶ²⁷ πρὸς
Ἑλληνας συνθῆκαι· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην,
οὐχ²⁸ ἅμα πάντες ὑμνοῦσι γεγενημένην, καὶ ὅσα ἄλλα
φησὶν, ἧ Ἀθηναίων πόλις ἀλαζονεύεται καὶ παρακροῦ-
ται τοὺς Ἑλληνας. Ὁμοίως τὸν καλούμενον τόπον παρὰ
¹⁰ τοῖς παλαιοῖς ἐστὶν εὐρεῖν, καθάπερ τὸ Δημοσθενικὸν ἐν
τῷ ὑπὲρ τοῦ²⁹ στεφάνου· παρὰ γὰρ τοῖς Ἑλλησιν, οὐ τι-
σὶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν καὶ δωροδόκων
καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι τοσαύτην³⁰,
καὶ τὰ ἐξῆς· ἔτι δὲ καὶ Λυκούργου κατὰ μοιχοῦ³¹, ἐν
¹⁵ τῷ κατὰ Λυκόφρονος· καὶ Ὑπερίδου κατὰ τῶν ἑταιρῶν³²,

abest ab edd. et codd.

25 De hoc juramento apud eos qui-
dem, qui nunc sunt superstites, invenire hactenus nil potui.
Videntur fuisse olim, qui retrocessionem Graecorum, de qua
scribit Herodotus lib. IX. factam dicerent ex compacto con-
ventioneque cum barbaris. Scheff. 26 Etiam de hoc foe-
dere nihil lego apud alios. Scheff. 27 καὶ Med. om. 28
Med. οὐχι. 29 τοῦ recepi ex Med. et marg. Vict. Locus est
p. 245. 30 Med. τοσαῦτα συνέβη, sine γενέσθαι. 31 Codd.
et edd. μόσχου. Scheff. „mihī valde illud μόσχου est suspa-
ctum. Nempe vult, exemplum ibi esse loci communis, poster.
At quis possit esse locus communis κατὰ μόσχου, si Moschus no-
men est proprium? Quid si legamus ἀμάχου? Scribendum po-
tius μοιχοῦ, quod thema solenne fuit apud rhetores. Luc. praee-
rhet. c. 18. κἂν περὶ ὑβριστοῦ τιος ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθήνησι, τὰ
ἐν Ἰνδοῖς καὶ τὰ ἐν Ἑβραίοις λέγέσθω. Hanc conjecturam, in
ep. crit. p. 52. propositam, jam a Valcsio ad Harpocr. p. 448.
ed. Lips. praereptam esse indicavit mihi C. E. Finkhius. 32
Ed. princ. Camer. Med. κατὰ τὴν ἑταιρῶν. Camer. ad marg.
κατὰ τινῶν ἑτέρων, quod Heins. et Scheff. receperunt. Scheff.
in notis: „Haud dubie hoc vitiosum est, nam et hic argumen-
tum loci communis, qui ab Hyperide tractabatur, memoratum

ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας³³ ὁμοίως καὶ τοὺς ἄλλους ἐν τῷ περὶ τόπων ἐκθησόμεθα. Πολλὰ δὲ καὶ ἐκπέφραστοι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὥσπερ καὶ παρὰ Θουκυδίδη ἐν τῇ δευτέρᾳ ὁ λοιμὸς, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ὁ περιτειχισμὸς τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἄλλοθι ναυμαχία καὶ ἱππομαχία· καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Τιμαίῳ³⁴ τὰ περὶ τὴν Σαῖν³⁵ καὶ παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῇ δευτέρᾳ³⁶ τὰ ἱπτά τεῖχη τὰ ἐν Ἐκβατάνοις· ἔχομεν δὲ καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν³⁷ Φιλιππικῶν Θεοπόμπου τὰ ἐν Θετταλίᾳ³⁸ Τέμπη³⁸, ἃ ἴσθι μὲν μεταξὺ δύο ὄρων μεγάλων, τῆς τε Ὀσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου, ῥεῖ δὲ δι' αὐτῶν μέσος ὁ Πη-

fuit. Camerarius edidit, κατὰ τὴν ἱταίων. Forte scribendum, κατὰ τὴν τῶν ἱταίων. Firmat, quod ex Athenaeo constat, Hyperidem in oratione ista egisse de meretricibus. Vide lib. XIII, c. 6. [l. 58.] In epist. crit. p. 54. scripsi κατὰ τῶν ἱταίων, ut jam ante me Meurs. Attic. lect. III. 33 Codd. et Edd. Ἀρισταγόρου. Non dubito, quin scribendum sit Ἀρισταγόρας. Aristagora enim Hyperidis concubina fuit. [Athen. XIII. 58. p. 590. e. Plut. Vit. X. erat. Vol. XII. p. 272. Hutt.] contra quam bis oravit. Maussac. ad Harpocr. Vol. II. p. 149. ed. Lips. — Med. Camer. ad marg. Heins. καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρου. [Rom. ἐν τῇ, quod corrigit margo Victor.] Omisi καὶ cum Rom. 34 Codd. et Edd. Τιμαίῳ, ὡς τὰ: omisi ὡς jubente Scheff. „Quid vult illud ὡς isto loco? Ego non dubito, quin formatum sit ex proxime praecedentia vocis littera ultima, et ideo delendum. Σαῖς urbs est Aegypti, caput inde dictae Saiticae regionis.“ 35 Med. παρ' Ἡ. 36 Camer. in corrigendis notat, locum extare Κίλλοι, i. e. libro primo: huc etiam referenda nota Schefferi, quam ad p. 161. l. 3. ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἡροδότου adscripsit: „num fuit alia librorum Herodoti divisio apud veteres, quam quae nobis est recepta? vix opinor, sed erratum in littera numerali“. 37 τῶν ex Med. Rom. Camer. restitui, om. Heins. Tum Rom. Camer. ἐνάτῃ. Fluctuant in hac scriptura codd. Joseph. bell. Jud. VII. 9. 1. ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἐνακασίοις. Par. 1423. 1426. ἐνακασίοις. ib. ἵνα ὁ λαχὼν τοὺς ἐνάτι. Par. 1426. ἐνάτι. 38 Hoc amissum explet Aelianus noster lib. III. var. Hist. c. I., quem operae pretium fuerit consuluisse.

νειός, εἰς ὃν ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Θετταλίαν ποταμοὶ
 συρρέουσι· καὶ παρὰ Φιλίστῳ ἐν μὲν τῇ ὀγδόῃ τὰ περὶ
 τὴν παρασκευὴν τὴν ³⁹ ἐπὶ Καρχηδονίους Διονυσίου τοῦ
 τυράννου, καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν νεῶν, καὶ τῶν ὀργά-
 5 νων τὴν ποιήσιν· ἐν δὲ τῇ ιά, τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν ⁴⁰
 αὐτοῖ, καὶ τῆς πυρᾶς τὴν ποικιλίαν. Προσωποποιίας δὲ
 τί εἴη παράδειγμα κάλλιον τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, καὶ
 τῶν Πλάτωνος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν Σωκρατικῶν διαλό-
 γων, καὶ τῶν Μενάνδρου δραμάτων; ἔχομεν δὲ καὶ Ἴσο-
 10 κράτους μὲν τὰ ἐγκώμια ⁴¹, Πλάτωνος ⁴² δὲ καὶ Θουκυ-
 δίδου ⁴³ καὶ Ὑπερίδου ⁴⁴ καὶ Λυσίου ⁴⁵ τοὺς ἐπιταφίους,
 καὶ Θεοπόμπου τοῦ Φιλίππου ἐγκώμιον καὶ Ἀλεξάνδρου,
 καὶ Ξενοφῶντος τὸν Ἀγησίλαον ⁴⁶. Εἰσὶ δὲ καὶ συγκρι-
 σεις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, παρὰ τε Δημοσθένει ἐν τῷ πρὸς
 15 Λεπτίνην, ὅποτε βούλεται προκρίνειν Κόνωνα Θεμιστο-
 κλέους· εὗροις δ' ἂν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τῷ συμπο-

Scheff. 39 Med. Camer. τῶν. Memorat compendio haec
 eadem Diod. l. XIV. Scheff. 40 Hujus quidem verbo
 mentionem facit idem Diodorus lib. XV., ubi de Dionysio ju-
 nio: τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς θάψας κατὰ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς
 ταῖς βασιλῆαι καλουμέναις πύλαις, ἠσφαλλασατο κατὰ τὴν ἀρχήν.
 Scheff. 41 Ut Helenae, cujus mentionem noster facit infra
 c. 7. et id genus. Scheff. 42 Qui liber alias Menexenus
 appellatur. Scheff. 43 libro II. arbitror, ubi Pericles
 laudat caesos in pugna Marathonica. Scheff. 44 Hanc
 Hyperidis orationem, quam inscripsit ἐπιτάφιον, laudatam ali-
 bi non observo, ut fortassis memoria ipsius nostro soli debeat-
 tur. Scheff. Vide Plut. vit. X. orat. p. 272. Vol. XII. Hutt,
 Harpocr. s. v. πύλαι. et egregium epitaphii fragmentum apud Stob.
 Tit. 124, 36. Gaisf. 45 Extat hodieque, titulo ὁ ἐπιτάφιος τοῖς
 Κορινθίων βοηθοῖς. Sed praeter ipsam scripsit et alias, quod
 ex eo constat, quia Suidas laudat in plurali ἐπιταφίους ipsius,
 Ut non illam solam noster intellexerit. Scheff. 46 Hoc
 non videtur rectum, sed scribendum τοῦ Ἀγησιλάου, quo re-
 ferri possit ad praecedens ἐγκώμιον, nisi malis τὸν εἰς Ἀγησί-
 λαον, ut intelligatur λόγον. Nam titulus libri est: Ξενοφῶντος

σίῳ Σωκράτη Καλλία⁴⁷ μαρτυροῦντα, ὡς πολὺ κρείττων ἔστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος ἔρως· παραδείγματα δὲ τῆς τῶν θέσεων γυμνασίας λοβεῖν ἔστι παρά τε Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου· πολλὰ γάρ ἐστιν αὐτῶν βιβλία θέσεων ἐπιγραφόμενα· ἤδη δὲ τινα καὶ παρά ῥήτορσιν εἴρηται θεικὰ κεφάλαια⁴⁸· καὶ δὴ καὶ ὅλοι λόγοι νομίζονται ἂν σχεδὸν εἶναι θέσεως, ὡς ὁ τε περὶ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἐπιγραφόμενος Λυσίου⁴⁹, καὶ ὁ περὶ τῆς ἀμβλώσεως· ἐν μὲν γὰρ θατέρῳ ζητεῖται, εἰ τὰ δοθέντα ἀνακαλυπτήρια γυναικὶ γαμουμένη βεβαίως⁵⁰, 10 ἔχειν αὐτὴν δεῖ· ἐν θατέρῳ δὲ, εἰ τὸ ἔτι ἐγκυούμενον⁵¹

λόγος εἰς Ἀγηάλαον. Scheff. 47 Ed. Rom. Σωκράτι Καλλίῳ. corr. marg. Vict. Etiam Med. καλλίῳ. Victor. ad marg.: „Ξενοφ. ἐν συμποσίῳ. 191. ὅπως δὲ καὶ ἔτι μᾶλλον εὐφραίνεται, βούλομαι αὐτῷ μαρτυρῆσαι, ὡς καὶ πολὺ κρείττων ὁ τῆς ψυχῆς ἢ ὁ τοῦ σώματος ἔρως“. 48 Sic vocantur haec a Rhetoribus. Est autem θεικὸν κεφάλαιον, quando thesis una per suas rationes probatur, vel improbatur, ut, sitne foetus in utero conclusus appellandus homo, quod exemplum mox subjicitur. Interpres non videtur mentem Graecorum satis expressisse. Scheff. 49 Vide Lysiae Fragm. VIII. IX. ed. Reisk. Locis a Reiskio laudatis, Apostol. Cent. 2. 89. et Harpocrat. s. v. ὑπόλογον. adde eundem Lexicographum s. v. θεμιστεύειν, ἀντὶ τοῦ χρησμοδεῖν. Λυσίας ἐν τῷ περὶ τῆς ἀμβλώσεως, εἰ γνήσιος. 50 Med. et edd. βεβαίως. Hinc Scheff.: „Haec obscura mihi quidem videntur. Nec juvari possumus ab oratione ipsa, quippe quae non extet, nec ab alio, quo l sciam, nominetur. Certe si βεβαίως, quomodo data fuerint ἀνακαλυπτήρια, non video, cum darentur sponsae ab amicis, die nuptiarum. An loquitur de nuptiis cum rapta in loco peregrino habitis, ubi nempe raptor voluit“. marg. Vict. βεβαίως, quod placet: jungendum enim cum ἔχειν. Vide ep. crit. p. 52. 53. 51 De quo nimirum dubitatum fuit, quod vel ex hoc uno loco intelligimus, aliis negantibus, aliis asserentibus, si esset vivus non, priusquam

ἄνθρωπος ἐστὶ καὶ εἰ ἀνεύθυνα τὰ τῶν ἀμβλώσεων ταῖς
 γυναῖξί. Λυσίου⁵² μὲν οὐ φασιν εἶναι τούτους τοὺς λό-
 γους, ὅμως δὲ οὐκ ἀχάριστον τοῖς νέοις γυμνασίας ἕνεκα
 καὶ τούτοις ἐντυγχάνειν. Ἔστι δὲ καὶ ἐν ἑκάστῳ λόγῳ
 5 εὐρεῖν θετικὸν κεφάλαιον· οἷον ἐν τῷ Δημοσθένους κατὰ
 Ὀνήτορος ἐξούλης⁵³, εἰ ἀληθεῖς⁵⁴ αἱ βάσανοι, καὶ ἐν τῷ
 παρὰ Αἰσχίνῃ κατὰ Τιμάρχου, εἰ ἀληθεῖς αἱ φῆμαι, καὶ
 ἄλλα ἄλλοθεν εὐπορήσομεν δὲ καὶ νόμων ἀνασκευῆς πολ-
 λαχοῦ μὲν παρὰ πλείστοις τῶν ῥητόρων ἐντελέστατα δὲ
 10 παρὰ Δημοσθένει, ἐν τε τῷ κατὰ Τιμοκράτους καὶ Ἀρι-
 στοκράτους, καὶ πρὸς Λεπτίνην· κατασκευῶν δὲ παρὰ τε
 ἄλλοις, καὶ παρὰ Λυσίᾳ ἐν τῷ πρὸς Διοκλέα⁵⁵ ὑπὲρ τοῦ
 κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου. Καὶ γὰρ εἰ μὴ πάσαις κέ-
 9 χρηνται οἱ παλαιοὶ ταῖς ὑφ' ἡμῶν παραδεδομέναις⁵⁶
 15 ἀφορμαῖς, τῷ μὴ πρὸς γυμνασίαν ἀλλὰ πρὸς ἀγῶνας
 τοὺς λόγους πεποιῆσθαι, ἀλλ' ὅμως τὴν γε ὅλην διάθε-
 σιν ἐμφαίνουσι τῶν τοιούτων λόγων ὅτι δὲ οὐδὲ τῆς
 παραφράσεως ἰμέλουν οἱ παλαιοὶ, δῆλον ἐκ τῶν μικρῶν
 ἔμπροσθεν εἰρημένων. Πολλὰ δὲ ἐστὶ καὶ ἐξεργασμένα
 20 μᾶλλον παρὰ⁵⁷ ἑτέροις αὐτῶν τὸ γοῦν Κυλώνειον ἄ-
 γος⁵⁸, μᾶλλον τοῦ⁵⁹ Ἡροδότου καὶ Εὐφρονοῦ⁶⁰ ἐξείρ-

inciperet se movere, de quo ipse Aristoteles in Politicis lib.
 VII. c. 16. SchEFF. 52 Hoc notandum, nam et Suidas do-
 cet, multas ei tributas orationes, quae essent aliorum. SchEFF.
 53 Titulus hic est causae. Caeterum ἐξούλην sic exponit au-
 ctor vetus Argumenti, quod orationi ipsi praefixum est: τὸ
 τῆς ἐξούλης ὄνομα Ἀττικόν· ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν καὶ ἐκ-
 βάλλειν βία. Consule et quae habet Harpocration hac voce.
 SchEFF. 54 In fine orationis prioris haec habentur. SchEFF.
 55 Periit et haec, cum aliis ipsius. SchEFF. 56 Med. πα-
 ραδιδόμεναις. 57 Rom. Camer. παρὰ τοῖς ἑ. Med. Heins.
 τοῖς om. 58 Quo Minerva fuit laesa, occupata per Cylonem
 arce temploque Minervae, ac post ad aram ejus interfectis
 quibusdam Cylonis complicibus, unde ἄγος τῆς Θεοῦ Thucydi-

γασται Θουκυδίδη· καὶ Δημοσθένης δὲ μᾶλλον Ὑπερίδου
 τὴν γεγενημένην Ἀθηναίους ταραχὴν· ὅτι ἦκεν ἐσπέρας
 ἀγγέλλων.⁶¹ τις ὡς τοὺς πρυτάνεις, ὡς ἡ Ἐλάτεια κατεί-
 ληπται· ἔστι δὲ καὶ ἱστορίας καὶ ὅλους λόγους ἀλλήλοις
 ἀντιπαραβάλλειν, σκοποῦντα τὸ ἄμεινον ἐξειργασμένον·⁵
 οἷον Δημοσθένους μὲν πρὸς⁶² τοὺς Ὑπερίδου, Θεοπόμ-
 που δὲ τὰς Ἑλληνικὰς ἱστορίας πρὸς τὰς Ξενοφῶντος·
 τὴν δὲ ἀντιρῶσιν ἔστιν εὐρεῖν μάλιστα ἐν τοῖς λόγοις,
 ἐν οἷς ὁ μὲν κατηγορεῖ, ὁ δὲ ἀπολογεῖται περὶ τῶν κα-
 τηγορουμένων, οἷον ἐν τῷ Αἰσχίνου κατὰ Κτησιφῶντος,¹⁰
 καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, καὶ ἔτι ἐν τῷ ἑκα-
 τέρου, περὶ τῆς παραβρεσβείας, εὐροῖς δ' ἂν καὶ ἐν ἱστο-
 ρίαις· παρὰ μὲν Θουκυδίδη ἐν μὲν τῇ πρώτῃ Κορινθίων
 ἔστιν ἀντιλογία πρὸς Κερκυραίους, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Διο-
 δότου καὶ Κλέωνος· παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ τὴν ἐξεργα-¹⁵
 σίαν καὶ τὴν ἀντιρῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἔστιν ἰδεῖν·
 ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαίδρω εἰς⁶³ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τῷ
 Λυσίᾳ εἰπὼν ἐξῆς ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις ἀντιλέγει, τῷ
 τε αὐτοῦ καὶ τῷ Λυσίου, ἐν δὲ τῇ πολιτείᾳ καταρχὰς
 διὰ τῶν περὶ τὸν Γλαύκωνα καὶ Ἀδεϊμαντον συναγορεύ-²⁰
 σας τῷ Θρασυμάχῳ περὶ τῆς δικαιοσύνης, μετὰ ταῦτα
 εὐθὺς ἀπολογεῖται πρὸς πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. Ταῦτα
 μὲν οὖν παρεδέμην, οὐ νομίζων μὲν, ἅπαντα εἶναι πᾶσιν
 ἀρχομένοις ἐπιτήδεια, ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς εἰδῶμεν, ὅτι πάνν

di I. I., quem locum noster habuit in animo. Scheff. marg.
 Vict. laudat Cicer. de legg. [II. 11.]. 59. Med. δὲ pro τοῦ.
 60 Quis hic Εὐφρων? Nam Euphronem alibi, qui quidem scri-
 pserit historias, non lego. Suidae memoratur Εὐφρων, sed
 poëta comicus. Itaque opinor hic scribendum vel Εὐφορος,
 vel Ἐφορος, cum praesertim Ephori testimonio et alibi utatur.
 Scheff. 61 Med. Rom. Camer. ἀγγέλων. et quamvis cor-
 rexerit Camer. in corrigendis, tamen Heins. et Scheff. men-
 dam propagaverunt. Pro Cor. p. 284. 62 Med. Rom. Ca-
 mer. μὲν τῶν κατὰ Ἰπ. Heins. μὲν πρὸς τοὺς. 63 Med. ed.

ἔστιν ἀναγκαῖον ἢ τῶν γυμνασμάτων ἄσκησις, οὐ μόνον τοῖς μέλλουσι ῥητορεύειν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἢ ποιητῶν⁶⁴, ἢ λογοποιῶν, ἢ ἄλλων τινῶν λόγων δύναμιν ἐθέλει μεταχειρίζεσθαι. Ἔστι γὰρ ταῦτα οἰονεὶ θεμέλια πάσης
 5 τῆς τῶν λόγων ιδέας. καὶ ὡς ἂν αὐτὰ τις ὑπάγεται⁶⁵ τῇ τῶν νέων ψυχῇ, ἀνάγκη τὸν⁶⁶ αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ μετὰ ταῦτα συμβαίνειν· διόπερ χρὴ πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλον ἀνασκευάς τινας καὶ κατα-
 10 σκευὰς μάλιστα κάλλιστα ποιησάμενον, προστάξαι τοῖς
 10 νέοις ἀπαγγεῖλαι, ὅπως τυπωθέντες κατὰ τὴν ἐκείνων ἀγωγὴν μιμήσασθαι δυνηθῶσιν· ἐπειδὴν δὲ καὶ αὐτοὶ γράφειν⁶⁷ ἱκανοὶ γένωνται, ὑπαγορευτέον μὲν αὐτοῖς τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων, σημαντέον δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς παρεκβάσεως καὶ τῆς ἀυξήσεως
 15 καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· δῆλον δὲ ποιητέον καὶ τὸ ἦθος τοῦ προβλήματος⁶⁸. ἐπιμελητέον δὲ καὶ τῆς συνθέσεως τῶν ὀνομάτων, πάντα διδάσκοντα ἐξ ὧν διαφεύξονται τὸ κακῶς συντιθέναι, καὶ μάλιστα δὲ τὴν ἔμμετρον⁶⁹

Rom. εἰ. marg. Vict. γρ. εἰς. ita Camer. 64 Vict. ad marg. ποιητός. 65 Ed. Rom. ὑπάγεται. marg. Vict. ὑπάγεται. ita Med. et Camer. Sed Heins. ὑπάγεται. 66 Ed. Rom. τῶν. marg. Vict. τόν. 67 Med. γράφειν καὶ αὐτοί. 68 Utrum nempre concitationem postulet, an moderationem; utrum cum fiducia, num cautione; utrum graviter, an humiliter omnia proponenda, atque sic deinceps. Hoc enim puto esse ἦθος προβλήματος, eique respondere ἦθος λόγου, quod alias character appellatur. Scheff. Philostr. Jun. Im. I. καὶ τί τὸ ἦθος τῆς γραφῆς. II. διδοῦσά τι τῷ θυμῷ ἦθος. VII. ὄμμα τε αὐτῷ χαρπὸν μὲν ὑπέκειται τῷ τῆς ὑφρύος ἦθει, ubi vide annot. Jacob. sii. 69 Ἐμμετρος λόγος plane proprius poëtarum. μέτρον enim, quod poëtae custodiunt. Aliud est ῥυθμός. Aristot. III. Rhet. c. 8. ῥυθμὸν δεῖ ἔχειν τὸν λόγον, μέτρον δὲ μὴ, ποίημα γὰρ ἔσται. Rithmum oportet habere orationem, non metrum, alioquin poëma erit. Noster tamen in oratione repraehendit etiam

καὶ εὐρυθμον λέξιν, ὡς τὰ πολλὰ τῶν Ἡγησίου⁷⁰ τοῦ ῥήτορος, καὶ τῶν Ἀσιανῶν⁷¹ καλουμένων ῥητόρων, καὶ τινὰ τῶν Ἐπικούρου, οἷά που καὶ πρὸς Ἰδομενέα⁷² γράφει· ὃ πάντα τὰ μὰ κινήματα τερπνὰ νομίσας ἐκ νέου· καὶ τῶν περιφερομένων δ' ὡς ἐκείνου· ἡμεῖς δ' οὐδέπω⁵ καὶ νῦν αὐτὰ εὐρίσκομεν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ· λέγε δὴ μοι Πολύαινε⁴ συναπέριμεν⁷³ μεγάλη χαρὰ γενη-

τὸ εὐρυθμον. Nempe aliud ἔχειν ῥυθμόν, et aliud esse εὐρυθμον. Εὐρυθμον enim non minus atque ἔμμετρον poëticum. Fabius l. IX. c. 4. Cicero testatur frequenter, se quod numerosum sit quaerere, ut magis non ἀριθμόν [sic], quod esse inscitum atque agreste, quam εὐρυθμόν, quod poëticum est, esse compositionem velit. Ἐμμετρον quoque non oportere orationem esse, licet proxime ut accedat, necesse sit, testatur Hermogenes l. II. de Ideis capite περὶ γλυκύτητος. Scheff. 70 Qui fuit et Orator et Historicus, primus auctor styli Asiatici, ut ex Strabone docet Vossius in de Hist. Graec. Et haec caussa, cur subjungat Ἀσιανούς ῥήτορας. Observandum vero, quod inter alia styli hujus vitia recenseat τὸ ἔμμετρον καὶ εὐρυθμον; nam alii monere omiserunt. Scheff. De Hegesia cfr. loco omnium Ruhnken. ad Rutil. Lup. p. 25. sqq. 71 Cic. Brut. c. 13. Nam ut semel e Piraeo eloquentia evecta est, omnes peragravit insulas, atque ita peregrinata tota Asia est, ut de externis oblineret moribus, omnemque illam salubritatem Atticae dictionis, et quasi sanitatem perderet, ac loqui paene dediceret. Hinc Asiatici oratores non contemnendi quidem nec celeritate nec copia, sed parum pressi et nimis redundantes. Orat. c. 8. Itaque Caria et Phrygia et Mysia, quod minime politae, minimeque elegantes sunt, adsciverunt aptum suis auribus opimum quoddam et tanquam adipale dictionis genus. Quint. Inst. or. XII. 10. Asiana gens tumidior alioqui et jactantior vaniore etiam dicendi gloria inflata est. 72 Lampsacenum, unum ex praecipuis Epicuri discipulis, ad quem epistolas scripsit plures. Vide Laërtium in vita Epicuri. Scheff. 73 Nihil usquam inveni, quo expellere pos-

ται. τὰ οὖν τοιαῦτα καὶ τελέως ἐστὶν ἐπίπεμπτα⁷⁴, καὶ πρόδηλον ἔχει τὴν κακίαν τῆς συνθέσεως· συγγνώμης δ' ἄξιον, ὅταν εἰς ἐκαῖνά τις ἐμπέσῃ ποτὲ τὰ μέτρα, ἅπερ ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὸ πεζόν οἷόν ἐστι τὸ ἰαμβικόν· διὸ
 5 καὶ πάντες οἱ συγγραφεῖς ἄκοντες ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ γένος τοῦτο. Ὁ γοῦν Ἐφορος ἐν τῷ περὶ λέξεως⁷⁵, δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπαγορευόντος λόγου, μὴ τῇ εὐρύθμῳ χρῆσθαι διαλέκτῳ, εὐθύς ἐν ἀρχῇ στίχον εἶρηκεν, εἰπὼν· πάλιν δὲ περὶ τῆς εὐρύθμου διέξιμι. Περιέχεσθαι δεῖ οὐδὲν ἤτ-
 10 τον καὶ τῆς ἀνπρεπείας, ὥστε μὴ ἐκ τοῦ εὐθέως γυμνῶσαι τὰ αἰσχροῦ, περισταλμένως δὲ ἀπαγγέλλειν, ὡς Αἰσχίνης εἰς ἀρήητοποιῖαν τὸν Δημοσθένην διαβάλλων⁷⁶, φησὶν αὐτὸν μὴ καθαρεύειν τὸ στόμα, μήδ' ὄθεν τὴν φωνὴν προῖεται· πρὸς δὲ τούτοις χρὴ τὴν ἐρμηνείαν καὶ
 15 σαφῆ καὶ ἐναργῆ εἶναι· οὐ γὰρ ἀπαγγεῖλαι⁷⁷ μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον ἐνοικειῶσαι τῇ διανοίᾳ τῶν ἀκουόντων, ὡς τε γενέσθαι τὸ ὑπὸ Ὀμήρου⁷⁸ λεγόμενον,

sem hoc monstrum, nisi forte scribendum: σὺν ᾧ περ ἂν ἡμῖν, Scheff. suspicatur, scripsisse nostrum: „λέγε δή μοι Πολύαινε, πῶς ἂν ἡ περὶ ἡμῖν μεγάλη χαρὰ γένηται. Polyaeus, quem hic compellat, et ipse illius fuit discipulus, Athenodori filius, Lamsacenus [sic]. Vide Laërtium supra dicto loco“. 74 Ed. Rom. ἐπίπεμπτα. corr. marg. Vict. 75 Hoc ejus scriptum puto nostrum unicum laudare. Quod notandum, quia qui caetera ejus scripta commemorant, hoc omiserunt. Scheff. 76 Heins. Scheff. οὐ φησιν. a Med. Rom. Camer. οὐ abest. Idem ἀλλὰ, quod Heins. et Scheff. ante μήδ' ὄθεν habent, om. Scheff. in notis: „Quia hoc nimis apertè indicasset flagitium, cujus insimulabant Demosthenem. Sed in Camerarii editione aliter se ista habent; atque hunc in modum: φησὶν ἂ. μ. καθαρεύειν, μήδ' ὄθεν τ. φ. προῖεται. Quod videtur esse melius et ad objectionem mollitiei propius spectare. Sed deliberent eruditiores“. 77 Heins. παγγεῖλαι. Fideliter repetiit Scheff. 78 Od. A. Verum ibi vulgo aliter est scri-

ῥηϊδίον· τε ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω·

ἢ δὲ διορθώσεις ἐστὶν οὐκ ἀπ' ἀρχῆς πάντα τὰ ἀμαρ-
τήματα περιαίρουσα, ἀλλ' ὀλίγα, καὶ μάλιστα τὰ πρό-
δηλα, ὅπως μὴ ἀθύμως ὁ νέος διατεθεὶς δυσέλπιστος εἰς
τὰ μετὰ ταῦτα γένηται· ἅμα δὲ ὁ διορθῶν ὑποδεικνύτω, 5
παρὰ τί γέγονε τὸ ἀμάρτημα, καὶ πῶς ἐνδέχεται βέλτιον
ποιῆσαι· πολὺ δ' ὠφελιμώτερον καὶ τὸ προστάττειν τοῖς 11
νέοις γράφειν εἰς⁷⁹ τινὰ προβλήματα τῶν ἤδη τοῖς πα-
λαιοῖς ἐξειργασμένων, οἷον τόπον, ἢ διήγησιν, ἢ ἔκφρασιν,
ἢ ἐγκώμιον, ἢ θέσιν, ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων· μετὰ δὲ 10
ταῦτα ποιῆσαι τοῖς ἐκείνων αὐτοὺς ἐντυγχάνειν, ἵν' εἰ μὲν
ὁμοίως εἴεν γεγραφοίτες, πεισθῶσιν· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ διορ-
θωτὰς ἔχουεν αὐτοὺς τοὺς παλαιούς· ἐπεὶ δὲ οὐ πάντες
πρὸς πάντα πεφύκαμεν, ἀλλ' οἱ μὲν τῶν παθῶν⁸⁰ ἀπο-
λείπονται, περὶ δὲ τὰ ἤθη μᾶλλον κατορθοῦσιν, οἱ δ' ⁸¹ 15
ἀνάπαλιν, οἱ δ' ἀμφοῖν ὑστεροῦσι, τὰ δὲ ἐνθυμήματα
ἄμεινον ἐργάζονται, πειρατέον τὰ μὲν φυσικὰ πλεονεκτί-
ματα αὔξειν, τὰ δὲ ἐλλείποντα ταῖς αὔξήσεσιν ἀναπλη-
ροῦν, ἵνα δυνηθῶμεν μὴ μόνον τὰ μεγάλα προβλήματα
καλῶς λέγειν, ὡς Διοσχίνης⁸², μηδὲ τὰ μικρὰ, ὡς Λυσίας, 20

Ptus iste versus, sc. ῥηϊδίον· τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
Scheff. Paulo post Med. Rom. Camer. ἐστίν. Heins. ἔστω.
79 Nescio, quid hic velit comma [edd. post γράφειν comma
habent], et illud εἰς, nisi forte aliquid hic desit. Scheff.
mox Rom. τοῖς παλαιοῖς et ἔφρασιν. 80 Versio hujus loci
[aliique in affectibus gravioribus nihil, in levioribus pluri-
mum] non videtur exhibere mentem Theonis. Dicuntur ἀπο-
λείπειν παθῶν, qui affectus nequeunt cedere, contra bene mora-
ta utuntur oratione, quod est κατορθοῦν περὶ τὰ ἤθη. ἐργάζε-
σθαι vero ἐνθυμήματα, multum pollere argumentatione atque
rationibus, ut haec sit sententia, cum in omni oratione sint
affectus, mores, et rationes, alium alio genere praestantiorum
plerumque esse. Scheff. 81 Med. Rom. Camer. δέ, et
paullo post Med. οἱ δὲ ἀμφοῖν. 82 Quem notandum venit

ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀμφοτέρω παρασκευὴν ἔχωμεν, ὡς Δημοσθένης· ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ τὴν προσήκουσαν ὑπάκριτον ἐκάστη τῶν λόγων ἰδέα πειρατέον ἐκμανθάνειν.

Cap. III.

Περὶ Μύθου.

5 Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν εἰδέναι δὲ¹ χρῆ, ὅτι μὴ περὶ παντὸς μύθου τανῦν ἡ σκέψις ἐστίν, ἀλλ' οἷς μετὰ τὴν ἐκθεσιν ἐπιλέγομεν τὸν λόγον, ὅτου εἰκὼν ἐστίν· ἔσθ' ὅτε μὲν τοι τὸν λόγον εἰπόντες, ἐπαισφύρομεν τοὺς μύθους· καλοῦνται δὲ Αἰσώπειοι, καὶ
10 Λιβυστικοί², ἢ Συβαριτικοί τε καὶ Φρύγιοι, καὶ Κιλικιοί, καὶ Καρικοί³, Αἰγύπτιοι, καὶ Κύπριοι· τούτων δὲ πάντων μία ἐστὶ πρὸς ἀλλήλους διαφορὰ, τὰ προσκείμενον αὐτῷ ἕκαστον ἴδιον γένος· οἷον, Αἰσωπος εἶπεν, ἢ Λίβυς ἀνὴρ, ἢ Συβαριτής, ἢ Κυπρία γυνή, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ

ex his verbis eminuisse in hoc genere, sicut Lysiam in contrario. Adde de utroque Dionys. Halicarnass. Scheff.

1 δὲ Med. Rom. Camer om., posuit Heins. 2 Apud Hesychium videntur esse Λυβικοὶ λόγοι. Ita Theo Smyrnaeus c. 18. καὶ ὁ Λυβικὸς λόγος λέγεται. et Aristot. II. Rhet. c. 20. λόγοι, οἷον οἱ Αἰσώπειοι καὶ Λυβικοί. Scheff. nihil mutandum: Aesch. Eum. 280. ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυτικοῖς. Apud Ttetz. ad Lycophr. 519. eundem versum citantem Cod. Vit. 1. et Ciz. Λυβικοῖς. 3 Hasce fabulas alibi laudatas non recorder, quemadmodum nec fabulas Aegyptiacas. Scheff. Notatu dignum est schol. in Cod. Angel. F. 6. 17., quod integrum ad scholia Aldina in Aphthon. adjeci c. I. Καρικὸς δὲ αἶνος λέγεται, ὃν ἀναφέρουσιν εἰς γένει Κᾶρα ἄνδρα· τοῦτον γὰρ ἀλιεῖα τυγχάνοντα χειμῶνος θεασάμενον πολύποδα εἰπεῖν· εἰ μὲν ὑποδὺς κολυμβήσαιμι ἐπ' αὐτὸν, ῥιγώσω, ἐὰν δὲ μὴ λάβω τὸν πολύποδα, τῆ λιμῶ τὰ παιδί' ἀπολώ. Κέχρηται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ Τιμοκρίων ἐν μέλει, καὶ Σιμωνίδης αὐτοῦ μνημονεύει ἐν τῷ εἰς Ὀριλλαν [sic]

τῶν ἄλλων· ἐὰν δὲ μηδεμία ὑπάρχη προσθήκη σημαίνουσα τὸ γένος, κοινοτέρως τὸν τοιοῦτον Αἰσώπειον καλοῦμεν· οἱ δὲ λέγοντες τοὺς μὲν ἐπὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις⁴ συγκειμένους, τοιούσδε εἶναι, τοὺς δὲ ἐπ' ἀνθρώποις τοιούσδε, τοὺς μὲν ἀδυνάτους τοιούσδε, τοὺς δὲ δυνατῶς⁵ ἔχομένους τοιούσδε, εὐήθως μοι ὑπολαμβάνειν δοκοῦσιν· ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς προειρημένοις εἶσιν ἅπασαι αἱ ἰδέαι. Αἰσώπειοι δὲ ὀνομάζονται ὡς ἐπίπαν, οὐχ ὅτι Αἴσωπος³ πρῶτος εὐρετής τῶν μύθων ἐγένετο, (Ὅμηρος γὰρ καὶ Ἡσίοδος⁶ καὶ Ἀρχιλόχος καὶ ἄλλοι τινὲς πρεσβύτεροι¹⁰ γεγονότες αὐτοῦ φαίνονται ἐπιστάμενοι, καὶ δὴ καὶ Κόννης ὁ⁷ Κίλιξ, καὶ Θουῖρος⁸ ὁ Συβαρίτης, καὶ Κυβισσὸς⁹ ἐκ Λιβύης, μνημονεύονται ὑπὸ τινῶν ὡς μυθοποιοὶ) ἀλλ' **12**

ἐπιεικίῳ. . 4 Vide Vossium l. II. Inst. Or. p. 313. 3 Philostr. l. I. Imag. φοιτῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται· ἐμέλησεν μὲν γὰρ καὶ Ὅμηρος μύθου καὶ Ἡσιόδου, ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκίμβην. Ad Aesopum Fabulae proficiscuntur, quod ipsarum sit studiosus, eum diligentes. Nam et Homero quidem curae fuit fabula et Hesiodo, nec non in Lycamben Archiloche. Scheff. Wyttenbach. ad Plut. Symp. p. 158. B. laudato nostro et Philostrati loco subjecit: „In Theonis quidem, ut eruditissimi diligentissimique scriptoris, loco haud scio an Homeri mentio aliunde invecta sit; quippe quem hoc genus fabularum, αἴνων, attigisse a nemine Veterum proditum novimus. Quamquam dubitari nequit, quin diu ante Homerum in vulgari hominum consuetudine frequens fuerit“. 6 Med. Αἰόλος. 7 Med. et edd. καὶ Κόννης, καὶ Κίλιξ. Scheff.: „Vix dubito, quin noster scripserit, Κόννης ὁ Κίλιξ. Caeterum hic Connis aliis praeter nostrum, memoratus non videtur“. Eandem, pro se quisque, emendationem faciunt Colomes. Opusc. pag. 224. Voss. Instit. Rhet. IV. c. 11. P. 3. p. 199. Koen. ad Gregor. Cor. p. 291. ed. Schaef. 8 Etiam hunc alibi necdum invenire potui. Scheff. 9 Ne hic quidem aliis est nominatus,

ὅτι ~~Αἰσωπος~~ αὐτοῖς μᾶλλον κατακόρως καὶ δεξιῶς ἐχρή-
 σατο ὡσπερ Ἀριστοφάνειόν τι μέτρον, καὶ Σαπφικόν,
 καὶ Ἀλκαϊκόν¹⁰, καὶ ἄλλο ἀπ' ἄλλου λέγεται οὐχ ὡς
 τούτων ποιητῶν μόνων, ἢ πρῶτον¹¹ ἐξευρακίτων¹² τὰ
 5 μέτρα, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐχρήσαντο. Πρὸς-
 αγορεύουσι δὲ αὐτοὺς, τῶν μὲν παλαιῶν οἱ ποιηταὶ μᾶλ-
 λον αἶνους¹³, οἱ δὲ μύθους¹⁴ πλεονάζουσι δὲ μάλιστα
 οἱ καταλογάδην συγγεγραφότες, τὸ λόγους ἀλλὰ μὴ μύ-
 θους καλεῖν ὅθεν λέγουσι καὶ τὸν Αἰσωπον λογοποιόν.
 10 Πλάτων δὲ ἐν διαλόγῳ τῷ περὶ ψυχῆς, πῆ μὲν μῦθον,
 πῆ δὲ λόγον ὀνομάζει· εἴρηται δὲ μῦθος, οἷον λόγος τις
 ὢν¹⁵· ἐπεὶ καὶ μυθεῖσθαι τὸ λέγειν¹⁶ ἐκάλουν οἱ πα-

quantum scio. Scheff. 10 Ed. Rom. Ἀλκαϊκόν. corr. marg.
 Vict. 11 Marg. Vict. πρῶτων. 12 Observa, non idcirco
 dicta esse haec metra, quasi ejusdem secum nominis habue-
 rint auctores, sicut vulgo credunt. De Alcaico vide Voss. In-
 stit. Poët. l. III. p. 82. et in de Prosodia, ubi agit et de Sap-
 phico. De Aristophaneo Frischlinum in vita Aristophanis.
 Auctor Graecus vitae hujus tantum ita habet: Ὀνομάσθη δὲ
 ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔνδοξον τὸ μέτρον τὸ Ἀριστοφάνειον. unde id
 non sequitur, quod Frischlinus volebat. Scheff. Vide Herm.
 Elem. doctr. metr. L. II. c. 33. 1. p. 398. 13 Phavorinus:
 αἶνος παρὰ τοῖς παλαιοῖς λόγος συμβολικὸς ἐκ μύθου ἢ ἱστορίας
 περιπέτειαν ἔχων πιθανετικὴν. Scheff. 14 Sunt tamen, qui
 haec duo distinguant. Theo Smyrnaeus c. 18. καὶ ὁ Λυβικός,
 καὶ ὁ μῖθος [sic Scheff.], καὶ ὁ αἶνος, λόγος λέγεται. Doctissi-
 mus interpres ibi μῦθος fabulam, αἶνος apologum vertit. Pha-
 vorinus et Eusthatius aliter. μῦθος αἶνου διαφέρει τῷ τὸν αἶνον
 μὴ πρὸς παῖδας, ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας πεποιῆσθαι, καὶ μὴ πρὸς ψυ-
 χαγωγίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ παραίνεσιν ἔχειν τινα, βούλεται γὰρ ἐπι-
 κριπτόμενος παραινεῖν τι καὶ διδάσκειν, ὅπερ καὶ Ἡσίοδος φαίνεται
 πεποιηκώς. Scheff. 15 Phavorinus: Μῦθος ἀντὶ τοῦ λόγου
 λέγουσιν Ἴωνες· αἰεὶ ὁ ποιητὴς μῦθον ἀπλῶς τὸν λόγον φησὶ· τὸ δὲ
 ἐπὶ ψευδοῦς λόγου τεθεῖναι αὐτὸν, τὸν [l. τῶν] ὑστερόν ἐστι. Scheff.

λαιοί· αἶνος δὲ, ὅτι καὶ παραίνεσίν τινα¹⁷ περιέχει, ἀνα-
 φέρεται γὰρ ὅλον τὸ πρᾶγμα εἰς χρησίμην ὑποθήκην·
 νῦν μὲν τοι καὶ τὰ αἰνίγματα¹⁸ αἶνους τινὲς καλοῦσι¹⁹,
 καὶ τοῦτο τὸ γύμνασμα· καὶ γὰρ ἀπαγγέλλομεν²⁰ τὸν
 μῦθον, καὶ κλίνομεν, καὶ συμπλέκομεν αὐτὸν διηγήματι, δ
 καὶ ἐπεκτείνομεν, καὶ συστέλλομεν. Ἔστι δὲ καὶ ἐπιλέ-
 γειν αὐτῷ τινὰ λόγον, καὶ αὐτὸν λόγου τινος προτεθέντος,
 μῦθον ἰοικότα αὐτῷ συμπλάσασθαι· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις
 ἀνασκευάζομεν, καὶ κατασκευάζομεν τὴν μὲν ἀπαγγελίαν
 ἣτις ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς χρείας δεδηλώκαμεν· ἐν δὲ 10
 τοῖς μύθοις ἀπλουστέραν τὴν ἑρμηνείαν εἶναι δεῖ καὶ
 προσφυῆ, καὶ ὡς δυνατόν, ἀκατάσκευόν τε καὶ σαφῆ· διὸ
 καὶ προεκμανθάνειν δεῖ, ὅσους καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς
 ἐστὶν εὐρεῖν οὕτως ἀπηγγελμένους· χρήσιμον δὲ καὶ τὸ,
 ὀλοκλήρου τινὸς εἰρημένου μύθου, ἐθισθῆναι τὸν μαν- 15
 θάνοντα χαριέντως ἐκ τῶν μύθων ἄρξασθαι, ὡσπερ
 Ἡσίοδος²¹.

16 Hesych. μυθεῖσθαι, λέγειν, μυθήσασθαι, εἰπεῖν· μυθήσομαι εἴ-
 πωμαι ἢ εἴποιμι. Scheff. 17 Hoc, praeter nostrum, non
 puto quenquam alium ex veteribus habere, quod notandum.
 Scheff. 18 Eustathius II. ψ. veteribus hoc tribuit, quod
 debet observari. Σημείωσαι δὲ, ὅτι αἶνον οἱ παλαιοὶ τὸν ἀπόκρι-
 φον λόγον καὶ ἐσηματισμένον λέγοντες, καὶ ὡς οἶον εἰπεῖν αἶνον
 διὰ τὸ βάθος, ὅθεν καὶ τὸ αἰνίζομαι ἐπὶ αἰνίγματος. Hesych. αἰ-
 νιττόμενος, δι' αἰνιγμάτων ἢ παραβολῶν λαλῶν. Scheff. 19
 Heins. et Scheff. distinguunt: τὰ αἰνίγματα, αἶνους τινὲς καλοῦ-
 σι, καὶ τοῦτο τὸ γύμνασμα. Inde Scheff. in notis: „Distinctio
 est prava. Scribe καλοῦσι, καὶ τοῦτο, et verte totum locum:
 nunc vero et aenigmata quidam vocant αἶνους, et hoc progym-
 nasma“. 20 Exercitium innuit singulare, quod inferius
 ἀπαγγελίαν nominas, non uno loco, et a διηγήσει, seu narra-
 tione distinguit, estque praesens illud ipsum, quod expositio-
 nem, sive explicationem nominant Latini, cum maxima mini-
 maque in re quapiam repraesentantur. Vide infra in chria

Ὡδ' ἴφθι προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδουρον ²²
 ἐκ μὲν γὰρ τῶν ἐπενεχθέντων,
 Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζει,
 δηλοῦται, ὅτι ἄρα ἤριζεν ἀηδῶν πρὸς ἰέρακα· κάπειτα.
 5 ἀγανακτήσας ὁ ἰέραξ καὶ συναρπάσας αὐτὴν οὕτω τάδε ²³
 εἶπε· κλιτίον δὲ τοὺς μύθους καὶ τὴν χρεῖαν εἷς γε τοὺς
 ἀριθμοὺς καὶ τὰς πλαγίας ²⁴ πτώσεις· μάλιστα δὲ ἐμμε-
 λετητίον ταῖς αἰτιατικαῖς, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ τοὺς πλεί-
 στους τῶν μύθων οὕτως ἀπήγγειλαν, καὶ μάλα ²⁵ ὀρθῶς,
 10 ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ²⁶. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπου
 λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναφέρουσιν, ἵνα παρα-
 μυθήσωνται ²⁷ τὸ δοκεῖν ἀδύνατα λέγειν οὐκ αἰεὶ δὲ χρῆ
 13 καθάπερ ἠναγκασμένῳ τινὶ ἔπεσθαι νόμῳ τῇ τῆς προ-
 κειμένης πτώσεως ἀκολουθία, ἀλλ' ἔνια προσακτέον, καὶ
 15 μικτῷ τρόπῳ ²⁸ χρῆσθαι, ὡς προκείσθαι μὲν ἄλλην τινὰ
 πτώ-

pag. 75., ubi pariter interpretes non commode reddiderunt.
 Scheff. 21 *Ἔργ.* 200 — 209. Nescio, quid Scheffero acci-
 derit, scribenti: „Hoc inter fragmenta Hesiodi referendum
 una cum versu sequenti, qui sine dubio cum praecedenti co-
 haeret. Videtur autem Hesiodus non integram narrasse fabu-
 lam, sed ad eam tantum allusisse, prolatis binis istis versibus,
 nam aliter non excogito, cur noster dicat ἐκ [l. ἐξ] ἐπενεχθέν-
 των δηλοῦται, ὅτι ἤριζεν. Nec enim hoc colligendum fuit, si
 Hesiodus aperte enarravit. Quare quoque suspicor, in supe-
 rioribus excidisse negationem, et scribendum esse: καὶ τὸ μὴ
 ὀλοκλήρου“. 22 Ed. Rom. ποικιλότερον. corr. Vict. ad marg.
 23 Med. τάδ'. 24 Marg. Vict. πλαγίους. 25 Edd. μάλιστα.
 Med. marg. Vict. μάλα. 26 Ubi Aristoteles hoc tradat, in
 iis quidem, quae supersunt hodie, non invenio. libro certe II.
 Rhet. c. 20., ubi agit de fabula, nihil habet istiusmodi. Scheff.
 27 Edd. Rom. et Camer. παραμυθήσονται. corr. marg. Vict.
 Med. Heins. 28 Post τρόπῳ Heins. et Scheff. posuerunt δεῖ,
 quod abest a Med. Rom. Camer. Non animadverterunt illi.

πτῶσιν, μεταβεβηκάναι δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰς ἑτέραν ἐπι-
 τερπέστερον γὰρ τούτου τὸ²⁹ καὶ ποικίλον ὁποῖός ἐστι
 καὶ παρὰ τῷ Σωκρατικῷ Φαίδωνι μῦθος ἐν τῷ Ζωπύ-
 ρῳ³⁰ τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς ἔχει φασὶ
 τοίνυν, ὃ Σώκρατες, τὸν νεώτατον βασιλέως υἱὸν χαρί- 5
 σασθαι τινι³¹ λέωντος σκύμνον· μικρὸν δὲ ὑποβάς μετέ-
 βαλεν εἰς τὴν εὐθείαν οὕτω· καὶ μοι δοκεῖ ὁ λέων, σύν-
 τροφος ὢν τῷ παιδί νεανίσκῳ ἤδη ὄντι, ἀκολουθεῖν ὅπου
 βαδίζοι, ὥστε οἱ γε Πέρσαι ἐρᾶν ἔφασαν τοῦ παιδὸς αὐ-
 τόν, καὶ τὰ ἐξῆς· συμπλέκομεν δὲ ὧδε· ἐκθέμενοι τὸν μῦ- 10
 θον ἐπιφέρομεν διήγημα, ὡς ἔοικεν, ἢ ἀνάπαλιν· τὸ μὲν
 διήγημα πρότερον, ἕστερον δὲ τὸν μῦθον, οἷον πεπλασμέ-
 νον, ὅτι³² κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τῶν ὠτων
 ἑστερήθη· ταῦτο προσιπόντες ἐποίσομεν³³ τὸ διήγημα
 τοῦτον τὸν τρόπον παραπλήσιόν μοι δοκεῖ τι παθεῖν τῇ 15
 καμήλῳ ταύτῃ καὶ Κροῖσος ὁ Λυδὸς, καὶ ὅλον ἐφεξῆς τὸ
 διήγημα τὸ περὶ αὐτόν. Ἐπεκτείνουμεν δὲ τὰς ἐν τῷ μύθῳ
 προσωποποιῖας μηκύνοντες, καὶ ποταμὸν ἢ τι τῶν τοιού-
 των ἐκφράζοντες· τὸ ἐναίτιον δὲ ποιῶντες συστέλλομεν·
 ἐπιλέγειν δὲ ὧδε· ὅταν μύθου ῥηθέντος εἰκότα τινὰ γνω- 20
 μικόν αὐτῷ λόγον ἐπιχειρῶμεν κομίζειν, οἷον· κύων³⁴ πα-
 ρὰ ποταμὸν τινα φέρων κρέας, καὶ κατὰ τοῦ ὕδατος τὴν

orationem ad institutum ordinem ἀεὶ δὲ χρῆ — ἐπισθαι redire.

29 Restitui lectionem Med. et edd. Rom. Camer., quam Heins. mutavit in: ἐπιτερπέστερον γὰρ τοῦτο, καὶ ποικίλον. Non enim dicere vult: jucundius hoc est et varium, sed: varietas, quae hoc modo efficitur, est jucundior. 30 Dialogo sic dicto, cujus meminit Laërtius in vita Phaedonis. Scheff. 31 Camer. τινά. 32 Edd. οἷον. Med. marg. Vict. ὅτι. Fabulam hanc legas inter Aesopicas numero 200., et inter fabulas Aphthonii n. 15., item Gabriae n. 34., Avieni n. 8. Meminit et Libanius declam. 10. Scheff. 33 Camer. ἐποιήσομεν. 34

Etiam haec fabula plerisque antiquiorum narrata. Scheff.

αὐτοῦ σκιάν θεασάμενος, ὀτήθεις ἄτερον εἶναι κύνα μείζον
 κρέας ἔχοντα, ὃ μὲν εἶχεν, ἀπέβαλλεν³⁵. ἀλλόμενος δὲ εἰς
 τὸν ποταμὸν ὡς ἀρπάσιον, ὑπόβρυχιος ἐγένετο. Τὸν λό-
 γον δὲ οὕτως ἐποίσομεν ὅτι ἄρα πολλάκις³⁶ οἱ τῶν μει-
 ζόνων ὀρεγόμενοι καὶ ἑαυτοὺς πρὸς αὐτοῖς τοῖς³⁷ ὑπάρ-
 χουσιν ἀπολλύουσιν· γένοιτο δ' ἂν καὶ ἐνὸς μύθου πλειό-
 νες ἐπίλογοι, ἐξ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ μύθῳ πραγμάτων τὰς
 ἀφορμὰς ἡμῶν λαμβανόντων· καὶ ἀνάπαλιν, ἐνὸς ἐπιλό-
 γου πάμπολλοι μῦθοι, ἀπεικασμένοι αὐτῷ. Τὴν γὰρ τοῦ
 10 ἐπιλόγου δύναμιν ἀπλήρῃ προτείναντες προστάξομεν τοῖς
 νέοις μῦθόν τινα πλάσαι τῷ προτεθέντι πράγματι οἰκεῖον·
 προχειρῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν δυνήσονται, πολλῶν ἐμπλησθέν-
 τες μύθων, τοὺς μὲν ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων ἀνει-
 ληφότες, τοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ μόνον ἀκούσαντες, τοὺς δὲ καὶ
 14 15 παρ' ἑαυτῶν³⁸ ἀναπλάσαντες· ἀνασχευάσομεν δὲ καὶ κα-
 τασχευάσομεν τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ

35 Rom. Camer. ἀπέβαλεν, et ἀλόμενος. marg. Vict. ἄλλομ.
 36 Edd. οἱ τῶν μειζόνων πολλάκις ὀρεγ. Secutus sum ordinem
 codicis Med. 37 τοῖς edd. Rom. Camer. om., restituit marg.
 Vict. Heins. Med., absorptum est terminatione antecedentis αὐ-
 τοῖς. 38 Edd. αὐτῶν. Med. ἑαυτῶν. Ita Menand. διαίρ. ἐπίδ.
 p. 637. συνεύξη δὲ αὐτῷ καὶ πλοῦν ἀγαθὸν καὶ ἐπάνοδον χρηστῶν.
 Med. 2. ἑαυτῷ et χρηστήν. Joseph. bell. Jud. III. 6. 1. οἰόμε-
 νος ἐξ ἐφόδου μὲν αἰρήσειν ῥαδίως, μέγα δὲ κλέος ἑαυτῷ παρὰ τοῖς
 ἡγεμόσι. Par. 1429. αὐτῷ. III. 7. 18. περισβέννυσθαι δὲ αὐτοῖς
 τὰς ὀρμὰς. Par. 1429. ἑαυτοῖς. VII. 5. 5. ἐνεργεσιτάτην ὄψιν
 ἑαυτοῦ παρεῖχεν. Par. 1425. αὐτοῦ. VII. 7. 1. οἰόμενος καθαρὸν
 Ῥωμαίοις ἑαυτὸν ἀποδειῖξαι. Par. 1425. αὐτόν. VII. 8. 7. ἀλλ'
 ἑαυτὸν ἐπεγείρας. Par. 1425. αὐτόν. VII. 10. 1. Ῥωμαίους μὲν
 μηδὲν κρείττους ἑαυτῶν ὑπολαμβάνειν. Par. 1425. αὐτῶν. VII.
 11. 4. καὶ κατέχειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος. Par. 1425. αὐτόν. De-
 mosth. apud Aristid. τέχνη. A. p. 451. τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν
 κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτοῖς ἄχθεσθαι.

μυθοποιός ὁμολογεῖ καὶ³⁹ ψευδῆ καὶ ἀδύνατα συγγρά-
 φειν, πιθανὰ δέ⁴⁰ καὶ ὠφέλιμα, ἀνασκευαστέον μὲν, δει-
 κνῦντας, ὅτι ἀπίθανα καὶ ἀσύμφορα λέγει κατασκευα-
 στέον δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἀνώτατα
 κεφάλαια, εἰς ἃ τὰ κατὰ μέρος ἐμπίπτει· τὸ μὲν οὖν προ- 5
 οίμιον πρόσφορον εἶναι δεῖ τῷ μύθῳ· μετὰ δὲ τὸ προοί-
 μιον ἐκθέσθαι δεῖ τὸν μῦθον, ἐνίοτε δὲ καὶ παρατίθε-
 σθαι⁴¹, ὅπερ ἐν ὑποθέσει οὐκ ἀναγκαῖον ἀεὶ διηγείσθαι·
 ἔπειτα δὲ μεταβαίνειν ἐπὶ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἀνασκευά-
 ζειν τῶν εἰρημένων ἕκαστον ἐν μέρει, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρ- 10
 ξαμένους, καὶ πρὸς ἕκαστον μέρος τοῦ μύθου, ἐφ' ἑκάστου
 τόπου λόγων εὐπορεῖν πειρωμένους· ληπτέον δὲ τὰ ἐπιχειρή-
 ματα ἐκ τόπων τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθανοῦ, ἐκ
 τοῦ ἀπρεποῦς, ἐκ τοῦ ἔλλιποῦς, ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ
 ἀσυνήθους, ἐκ τοῦ μαχομένου, ἐκ τῆς τάξεως, ἐκ τοῦ 15
 ἀσυμφοροῦ, ἐκ τοῦ ἀνόμοιου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς· ἀσάφεια
 μὲν οὖν γίνεται ἢτοι δι' ἐν ὄνομα, ἢ καὶ πλείονα· δι' ἐν
 μὲν, ὅταν τις ἀνόμασι χρήσηται, ἢ παρὰ τὰ εἰωθότα, ἢ
 ὁμωνύμως· διὰ πλείω δὲ, ὅταν δυνατὸν ἦ, μηδενὸς μήτε
 προστιθεμένου, μήτε ἀφαιρουίντος, πολλαχῶς ἐκδέχεσθαι 20
 τὸ εἰρημένον· οἷον, ἐγὼ σ' ἔθνηκα⁴² δοῦλον ὄντ' ἐλεύθε-
 ρον. οὐ γὰρ σαφές, πότερον ἐλεύθερον ἔθνηκεν ἀντὶ δού-

Par. Ιανιούς. 39 καὶ edd. om., recepi ex Med. 40 δὲ
 Med. Rom. om., posuit Camer. 41 Sententia haec est, non
 semper necessum esse, ut fabula proferatur tota, sufficere, si
 fiat quaedam allusio, cum ne quidem justis in orationibus
 semper necessaria sit narratio. ὑπόθεσις est oratio justa, sive
 caussa integra, quod non satis explicavit interpres. Caeterum
 suspicor pro παρατίθεσθαι cum negatione μὴ παρατίθεσθαι le-
 gendum. Scheff. ἐκθέσθαι exponere. παρατίθεσθαι seponere.
 42 Veteris comici est versus, fortasse Menandri, respondet
 certe versus Terentii, qui secutus est in Andria Menandrum:
 Feci ex servo, ut esset libertus mihi [I. 1. 10.]. Scheff.

λου, ἢ δούλον ἀντ' ἐλευθέρου· ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγήματος ῥηθῆ-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατόν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται ἦτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφέρεται
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἰρησθαι ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεποῦς⁴⁵. Τὸ ἔλλιπές, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστίν, ὅταν τι τῶν ῥηθῆσεσθαι δυναμένων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μηδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πράγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τῶν
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνήθές ἐστι, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον· οἷον, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθεύς⁴⁸, ἀλλ' ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὄνον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχόμενον τὸν μυθογράφον·
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δεικνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἀπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. ἐλελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιούτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεποῦς
 τὸ ἔλλιπές. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἢ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide dignis tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liqueet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἃ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ῥηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγεμένα· ἃ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαγῶν προκείμενα· καὶ ὅλως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφῆς ἐστίν, ⁵ ᾧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν ταῦ ἐπιλόγου· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴ τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεικότα ὑπάρχη· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ ¹⁰ κατὰ πᾶν συμβαίη· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στερίσκονται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἀληθές ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν ἀνακεφαλαιουῖσθαι δὲ χρῆ· ὅταν πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ ὡσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαί· ἐπεὶ ὅταν ¹⁵ ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον ⁵¹ τὴν ἀνακεφαλαιώσιν· χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ ⁵² διασύρειν ⁵³, καὶ αὐξήσεσιν, καὶ μειώσεσιν, καὶ παρεκβάσει, καὶ ἔθεισι ⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων ⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, σμικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα ²⁰ τοῦτο δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δείκνυμεν. marg. Vict. δεικνύωμεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentemque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὡσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda; nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αὐξίς. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσ. 54 Rom. Camer. ἦθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδέας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθνη nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθέσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκθετικὸς¹ πραγμάτων γεγονότων, ἢ ὡς γεγονότων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεώς εἰσιν ἕξ· τὸ τε πρόσωπον, εἴ τε ἐν εἴῃ, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
 5 πρᾶγμα τὸ πραχθέν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρόπος τῆς πράξεως, καὶ ἕκτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦται ἡ
 τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόντων²
 10 τῶν³ αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἡ τινὸς τούτων ἐπιδέουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῷ μὲν προσώπῳ, γένος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις, πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῷ δὲ πράγματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
 13 ἢ ἀδύνατον, ῥᾶδιον ἢ δυσχερὲς, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγκαῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφωρον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἐνδοξον ἢ ἄδοξον τῷ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθὸς, τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τί πρῶτον, ἢ δεύτερον, καὶ τὰ⁴
 ἐξῆς ἢ τί τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρέπει, τί τῷ παλαιῷ. ἐπὶ
 20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἅς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἄνθρωποι συντίθενται· ἔπειτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος, θέρους, ἢ μετοπώρου, νυκτὸς οὔσης, ἢ μεθ' ἡμέραν· ἐκκλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς· καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
 25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῷ δὲ τόπῳ παρακολουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιωσα πόλις, ἢ χώρα εἴ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρευόντα, quae
 mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστώς. 4 Med.
 Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om.
 posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ
 ἐφοβοῦ, ἄλλως ἔδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ἑρὸς ἦν ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος,
 ἢ οἰκούμενος ὄχυρός⁶, ἢ⁷ ἐπισηφαλής, πεδινός⁸, ἢ ὄρει-
 νός· ἀνδρός, ἢ κάθυγρος ψιλός, ἢ δεινός· καὶ πάν-
 τα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἐκουσίως⁹ ἢ ἀκουσίως·
 ἑκάτερον δὲ εἰς τρία διαίρεται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ-⁵
 γνοιαν, καὶ τύχην, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἐκούσιον, πότερον
 βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτίᾳ τῶν πρά-
 ξων παρέπεται, πότερον ἔνεκεν ἀγαθῶν κτήσεως γέγονεν,
 ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ γυναῖκα,
 ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ πάθη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος,¹⁰
 φθόνον, ἔλθρον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ
 διηγήσεως τρεῖς, σαφήνεια, σύντομία, πιθανότης. Διὸ
 κάλλιστον¹⁰ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστίν, ἀπάσας τὰς ἀρετάς¹⁷
 ἔχειν¹¹ τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ
 ἐναντίαν εἶναι πως τὴν σύντομίαν τῇ τε σαφηνείᾳ καὶ τῇ¹⁵
 πιθανότητι· ταῦ δὲ¹² κατεπείγοντος μᾶλλον στοχαστέον·
 οἷον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρῶγμα φύσει περισχελές, ἐπὶ τὴν σα-
 φηνείαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πο-
 λύπλοκον, ἐπὶ τὴν σύντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα. δεῖ
 γὰρ ἔχσθαι αἰεὶ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγῆσει· τοῦτο γὰρ²⁰
 αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος
 αὐτῇ, ὅσῳ¹³ ἂν σαφῆς καὶ σύντομος ἦ, τοσοῦτῳ μᾶλλον

6 Med. ἐχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ.
 ἐπιδαικτ. p. 616, ὄχυρότερον τοῖς βασιλέως ὄπλοις τετειχίσμεθα.
 Par. ἐχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὄ-
 χυράς οὕτως. Par. 1428. ἐχυράς. VII. 8. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα
 νίκης ἐχυράς παρασχεῖν δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξεν. Par. 1423. ἅπασι
 τοῖς ἐλπίδα κ. ὄχυράς παρασχεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om.
 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινής. 9 Med. ἀκου-
 σίως ἢ ἐκουσίως. 10 Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom.
 Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τς Med.
 Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον.
 Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ
 ἐγίνωσκεσ ἀπεύδοντά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα
 φύσει πιθανὸν ἢ, χρηστότεον πῆ μὲν τῇ συντομίᾳ, τὸ¹⁴ δὲ
 πλεῖστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ
 προκείμενον· ἔτι δὲ τὰ μὲν λυπήσοντα τοὺς ἀκουσομένους
 5 συντομώτατα διηγητέον, ὡς Ὀμηρος, κεῖται Πάτροκλος.
 Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτέον, ὡς περὶ αὐτὸς ποιητῆς
 τοῖς Φαίαξιν¹⁵ οὖσιν φιλομήθους πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῶα
 μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμε-
 νον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν ἐξ αὐτῶν
 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς
 ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμά-
 των, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη
 διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῇ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρίᾳ.
 ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἕκα-
 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσιν τινες τῷ Θουκυ-
 δίδῃ¹⁷. διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ¹⁸ τὰ θέρη καὶ χειμῶ-
 νας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶ-
 γμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med.

marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff.

16 Edd. et Med. διηγῆται, scripsi διηγῆται. 17 Miror dili-

gentissimum Vossium hoc inter naevos Thucydidis non con-

numerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis

in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus.

Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic

Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit.

p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πο-

λιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα

μείνη τις ἡμῶν κατορωφυγμένος ἐν σκότῳ, κατὰ μηδεμίαν εὐρη τῶν

κατεχόντων ἀπαλλαγὴν. scr. καί. Joseph. bell. Jud. IV. 7. 2.

ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τέως ἡρεμοῦν

τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ ἀ. V. 7. 3. καὶ συνδιωχθέντες

ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκάς ἤτιῶντι, τῆς Ῥωμαίων ἐπι-

στήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρόν· εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου
χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγᾶται· ἐνίατε δὲ καὶ τρί-
του καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδειήθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος
προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγᾶτο, ἀεὶ τὰ
καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναναλαμβάνων¹⁹ τῆ 5
πρώτῃ διηγῆσει· ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνη-
μόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτέον δὲ καὶ τὸ
μὴ συγγεῖν τοὺς χρόνους, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων·
ἔτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἥττον τῶν
ἄλλων καὶ τοῦτο συγγεῖ τὴν διάνοιαν. παραιτητέον δὲ 10
καὶ τὸ παρεκβάσεις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξὺ διηγῆσεως μα-
κράς. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιτεῖσθαι, καθάπερ 18
ὁ Φίλιστος²⁰. ἀναπαύει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροα-
τῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριοῖ
τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο- 15
μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπος²¹ ἐν ταῖς Φι-
λιππικαῖς. δύο γὰρ πον, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας
ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως
Φιλίππου, ἀλλ' οὔτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσα-
φῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχρῆν 20
ἀναγκαίως μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀπο-
κεκρυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυ-
λακτέον τῷ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ
πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ
ὀμιώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως 25
δεῖται. οἷον, κρήγγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρνασθαι²⁶,

19 Edd. συλλάμβάνων. Med. marg. Vict. συναλαμφ. 20

Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist. Gr. et Arte Hist.

Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium
non opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.

εὐρίσομεν. Heins. εὐρήσομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-

ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Con-

sule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δέ, οἷον κέλαδος²⁷, κόναβος²⁸, κελαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δέ, οἷον, Τειχος²⁹ τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ τῆς τροπῆς ταύτης ἐσήμανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις οἷον τείχει χρήσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ παλαιὰ μὲν συνήθη, νῦν δὲ ἐκλελοιπότα ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Δράκοντος νόμου τόδε μὴδ' ἀποινα³⁰, μὴδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήματα³¹ ἀποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη ὡς εἴ τις ἀγορὰν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοὶ³², ἢ κείναν³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου³⁴, ὡς Κρήτες. ὀμώνυμα δέ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κρήμιον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud nostrum parum bona est. Scheff. 25 Meminit Hesychius, Eustathius, Suidas etc. Scheff. Med. Rom. ἀλλερίζειν. Camer. Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μύρασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι. Scheff. ed. Rom. μάρμασθαι, corr. Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat Homerus Iliad. I. a se ipso formatum, ut opinor, sicut caetera. Interpretis adjectamentum nil huic facit. Scheff. 28 κόναβος, κελαρύζειν. utrumque Homeri est, alterum ex Od. X., alterum ex Od. Σ. Scheff. Med. Rom. κελλαρύζει. Camer. κελαρύζει. Heins. κελαρύζειν. 29 Est versus Apollinis Delphici apud Herodotum lib. VII., ubi vide integram historiam. Scheff. — Med. Rom. Τριτογενεῖη. 30 Med. Rom. τόδε, μὴδ' ἀποινα μὴ χρήματα. marg. Vict. γρ. τὸ δὲ μὴδ' ἀποινα. Camer. μὴδ' ἀποινα, μὴ χρήματα. 31 Notandum hoc, nam plerique aliter. Phavorinus: ἀποινα τὰ δῶρα, ἔστι δὲ ἀντὶ τινὸς κτήματα, ubi nescio, annon legi debeat κτήματα, si non χρήματα. Scheff. 32 Hesychius: Θετταλοὶ καὶ τὸν λιμένα ἀγορὰν καλοῦσιν. Scheff. 33 Hoc tali sensu alibi legisse non re-

ἔστιν, ὃν φωνὴ μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 μαινόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, οἷον παῖς· σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱὸν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παῖδα, καὶ τὸν δοῦλον.
 Ἄσαφῆ δὲ τὴν ἐρμηνείαν ποιεῖ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδαιρήτου τε
 καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ· αὐλητρὶς πεισοῦσα δημοσία
 ἔστω· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστὶ τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδαιρήτον, αὐ-
 λητρὶς ἔστω πεισοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον,
 αὐλητρὶς παῖς οὔσα ἔστω δημοσία· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τι μὲ-
 ριον ἄδηλον ἦ, μετὰ τίνος³⁵ συντέτακται, οἷον· οὐχ ἐν ταύ- 10
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται. σημαίνει γὰρ δύο· οὐχὶ κενταύ-
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ οὐχὶ ἐν³⁶ ταύροις ὁ Ἡρα- 19
 κλῆς μάχεται· ὁμοίως δὲ ἄσαφῆς γίνεται φράσις, καὶ ὅταν
 τι σημαῖνον μὲριον ἄδηλον ἦ, μετὰ τίνος συντέτακται· οἷον,

Οἱ δὲ³⁷ καὶ ἀχνύμενοί περ' ἐπ' αὐτῷ ἕδῃ γέλασαν. 15

ἀμφίβολον γὰρ, πότερον ἐπὶ τῷ Θερσίτῃ ἀχνύμενοι, ὅπερ
 ἔστι ψεῦδος, ἢ ἐπὶ τῇ καθολικῇ³⁸ τῶν νεῶν· καὶ πάλιν,

Δῆμον Ἐρεχθίδος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη

Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τίς³⁹ δὲ ζείδωρος ἄρουρα.

πότερον τὸν δῆμον, ἢ τὸν Ἐρεχθίδα φησὶν ὑπὸ τῆς Ἀθη- 20
 νᾶς τραφῆναι, καὶ τεκεῖν τὴν γῆν. Παρὰ ταύτην δὲ τὴν
 ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου⁴⁰ τοῦ φιλοσόφου βιβλία
 σκοτεινὰ γέγονε κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου, ἥτοι ἐξ-

cordor. Sch. eff. Legendum potius κλεινόν, teste Hesychio s. v.
 φιλήτωρ, Ephoro apud Strab. X. p. 483, e. Doxopater, qui haec
 exempla omnia in commentarios suos ad Aphth. transtulit, hoc
 unum omittit, substituto alio: ὡσπερ ἀγορὴν λέγουσι μὲν Θετα-
 λὸς τὸν λιμένα, ἄλλων δὲ τὸν ἐρωμένον. 34 Rom., ἐφ' ἑωμένον,

marg. Vict. Med., ἐρωμένον. Cam. Heins., ἐρωμένου. 35 Cam.

h. l. et paullo post Rom., et Cam., μετὰ τίνος. 36 ἐν Med.

Cam. Heins. om., recepi ex Rom. 37 Il., β. 270. 38 Ed.

Rom. καθολικῇ. ut Doxopatri eod. Vind., corr. marg. Vict.

39 τίς δὲ ζείδ. ἄ, absunt a Med, Rom, Cam. [Il., β. 548.] 40

Notandum, quod obscuritatem istam dicat ex orationis vitio,

eo praesertim, quod amphiboliam vocant, provenisse. Sch. eff.

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δὲ, οἷον κέλαδος²⁷, κόνα
 βος²⁸, κηλαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δὲ οἷον, Τει-
 χος²⁹ τριτογενεῖ ξύλιναν διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ
 τῆς τροπῆς ταύτης ἐσημανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἔκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις
 οἷαν τεῖχει χρήσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ πάλαι μὲν συνήθη,
 νῦν δὲ ἐκλειπούτα ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Ἀράκοντος νόμου τόδε μὴδ'
 ἀποιναῶν³⁰, μὴδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήμα-
 10 τα³¹ ἀποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις
 μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη ὡς εἴ τις ἀγο-
 ρῶν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θατταλοὶ³², ἢ κεί-
 νων³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου³⁴, ὡς Κρήτες. ὀμώνυμα δὲ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κή-
 γιον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud no-
 strum parum bona est, Scheff, 25 Meminit Hesychius, Eustathius, Suidas etc. Scheff, Med. Rom. ἀλλερίζειν. Cam. Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μάρασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι, Scheff. ed. Rom. μάρασθαι, corr. Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat

ἔστιν, ἐν φωνῇ μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 μαινόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, ὅλον παῖς· σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱὸν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παῖδα, καὶ τὸν δοῦλον.
 Ἄσαφῆ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιῶ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κατὰ τοῦ ἀδελφεοῦ τι β
 καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ· εὐλητρὶς παῖδας δημοσί-
 ῶτας· ἐν μὲν γὰρ τι ἔστι τὸ ἑνὶ ἐν καὶ ἀδελφεοῦ, εὐ-
 λητρὶς ἔστι παῖδας δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον,
 εὐλητρὶς παῖς ὅσα ἔστι δημοσία· οἳ δὲ καὶ ἕτερον τι μί-
 ριον ἄδηλον ἢ, μετὰ τίνος β· συντίθενται, ὡς ὅτι ἐν τῷ 16
 ροῖς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται· σημαίνει γὰρ τὸν εὐλὴ κατὰ
 ροῖς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ ὅτι ἐν 16 ταύτης ὁ Ἡρα- 17
 κλῆς μάχεται· ὁμοίως δὲ ἀσάφως γίνονται γράμματα, καὶ ἕτερον
 τι σημαῖνον μῆλον ἄδηλον ἢ, μετὰ τίνος συντίθενται ὡς
 αὐτῶν 16 καὶ ἐγγράμματι καὶ ἐξ αὐτῶν ἕτερον γίνονται. 26
 ἀμφιβολοῦ γὰρ, πότερον ἐκ τῶν φωνῶν ἐγγράμματι ἕτερον
 ἔστι φωνῶν, ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὴν 20 τὴν αὐτῶν καὶ τῶν 21
 ἑτέρων ἑξ ἑαυτῶν, ὡς ἐν τῷ 16 ἑτέρων
 ἑτέρων τῶν ἑτέρων, ἢ καὶ τῶν ἑτέρων γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ
 τῶν ἑτέρων, καὶ τῶν ἑτέρων τῶν 21, ἕτερον τῶν 21 τῶν
 ἀμφιβολοῦ τῶν Ἡρακλῆος ἐκ τῶν φωνῶν γὰρ
 ἑτέρων γὰρ τῶν ἑτέρων ὡς ἐν τῷ 16 ἑτέρων

λου, ἢ δούλον ἀντ' ἐλευθέρου· ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγήματος ῥηθῆ-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατὸν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται· ἤτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφέρεται·
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἰρησθαι· ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι·
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου· ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεποῦς⁴⁵. Τὸ ἔλλιπές, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστίν, ὅταν τι τῶν ῥηθῆσεσθαι δυναμένων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μηδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πράγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τῶν
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνηθές ἐστι, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον· οἷον, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθεύς⁴⁸, ἀλλ' ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὄνον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχόμενον τὸν μυθογράφον·
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δεικνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἀπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. ἐλελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιούτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεποῦς
 τὸ ἔλλιπές. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἢ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide dignis tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liqueet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἃ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ῥηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγελμένα· ἃ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαγῶν προκείμενα· καὶ ὅλως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφῆς ἐστίν, 5 ὧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν ταῦ ἐπιλόγου· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴν τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεικότα ὑπάρχη· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ 10 κατὰ πᾶν συμβαίη· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στιρίσκονται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἀληθές ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν· ἀνακεφαλαιούσθαι δὲ χρὴ· ὅταν πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ ὦσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαί· ἐπεὶ ὅταν 15 ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον⁵² τὴν ἀνακεφαλαίωσιν· χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ⁵² διασύρειν⁵³, καὶ αὐξήσεσιν, καὶ μειώσεσιν, καὶ παρεκβάσει, καὶ ἔθεισι⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, μικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα 20 τοῦτο δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ ἅποιοι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δείκνυμεν. marg. Vict. δεικνύωμεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentemque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὦσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda; nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αὐξήσ. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσ. 54 Rom. Camer. ἤθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδέας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθνη nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθείσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκθετικὸς¹ πραγμάτων γεγονότων, ἢ ὡς γεγονότων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεως εἰσιν ἕξ· τὸ τε πρόσωπον, εἴ τε ἐν εἴῃ, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
 5 πρᾶγμα τὸ πραχθέν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρόπος τῆς πράξεως, καὶ ἕκτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦται ἡ
 τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόν-
 10 των² αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἢ τινὸς τούτων ἐπιδέουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῷ μὲν προσώπῳ, γένος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις, πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῷ δὲ πράγματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
 13 ἢ ἀδύνατον, ῥᾶδιον ἢ δυσχερὲς, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγκαῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφορον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἐνδοξον ἢ ἄδοξον τῷ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθὸς, τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τί πρῶτον, ἢ δεύτερον, καὶ τὰ⁴ ἐξῆς ἢ τί τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρέπει, τί τῷ παλαιῷ. ἐπὶ
 20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἃς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἄνθρωποι συντίθενται· ἔπειτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος, θέρους, ἢ μετοπώρου, νυκτὸς οὔσης, ἢ μετ' ἡμέραν· ἐκκλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς· καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
 25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῷ δὲ τόπῳ παρακολουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιώσα πόλις, ἢ χώρα· εἴ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρεύοντα, quae
 mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστώς. 4 Med.
 Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om.
 posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ
 φόβου, ἄλλως ἔδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ἱερὸς ἢ ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος,
 ἢ οἰκούμενος ὄχυρός⁶, ἢ⁷ ἐπισηφαλής, πεδινός⁸, ἢ ὄρει-
 νός· ἄνδρος, ἢ κάθυγρος ψιλός, ἢ δεινῶδης· καὶ πάν-
 τα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἐκασίως⁹ ἢ ἀκουσίως·
 ἐκάτερον δὲ εἰς τρία διαίρεται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ- 5
 γνοιαν, καὶ τύχην, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἐκούσιον, πότερον
 βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτία τῶν πρά-
 ξων παρέπεται, πότερον ἔνεκεν ἀγαθῶν κτήσεως γέγονεν,
 ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ γυναῖκα,
 ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ παῖδη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος, 10
 φθόνον, ἔλπον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ
 διηγήσειως τρεῖς, σαφήνεια, σύντομία, πιθανότης. Διὸ
 κάλλιστον¹⁰ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστίν, ἀπάσας τὰς ἀρετάς 17
 ἔχειν¹¹ τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ
 ἐναντίαν εἶναι πῶς τὴν σύντομίαν τῇ τε σαφηνείᾳ καὶ τῇ 15
 πιθανότητι· ταῦ δὲ¹² κατεπείγοντος μᾶλλον στοχαστέον·
 οἷον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρᾶγμα φύσει περισχέλης, ἐπὶ τὴν σα-
 φηνεῖαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πο-
 λύπλοκον, ἐπὶ τὴν σύντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα. δεῖ
 γὰρ ἔχασθαι αἰεὶ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγήσει· τοῦτο γὰρ 20
 αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος
 αὐτῇ, ὅσῳ¹³ ἂν σαφὴς καὶ σύντομος ἦ, τοσοῦτῳ μᾶλλον

6 Med. ἐχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ.
 ἐπιδοικτ. p. 616, ὄχυρότερον τοῖς βασιλέως ὅπλοις τετειχισμένα.
 Par. ἐχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὄ-
 χυράς οὕτως. Par. 1428, ἐχυράς. VII. 8. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα
 νίκης ἐχυράς παρασχεῖν δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξε. Par. 1423. ἅπασι
 τοῖς ἐλπίδα κ. ὄχυράς παρασχεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om.
 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινής. 9 Med. ἀκου-
 σίως ἢ ἐκουσίως. 10 Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom.
 Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τὴ Med.
 Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον.
 Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ
 ἐγίνωσκε σπεύδοντά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα φύσει πιθανὸν ἦ, χρηστέον πῆ μὲν τῇ συντομίᾳ, τὸ¹⁴ δὲ πλείστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ προκείμενον· ἔτι δὲ τὰ μὲν λυπήσοντα τοὺς ἀκουσομένους 5 συντομώτατα διηγητιόν, ὡς Ὅμηρος, κεῖται Πάτροκλος. Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτέον, ὡσπερ ὁ αὐτὸς ποιητῆς τοῖς Φαίαξιν¹⁵ οὖσιν φιλομύθοις πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῖα μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμενον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν ἕξ αὐτῶν 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμάτων, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῇ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρίᾳ. ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἕκα- 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσιν τινες τῷ Θουκυδίδῃ¹⁷. διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ¹⁸ τὰ θέρη καὶ χειμῶνας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶγμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med. marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff. 16 Edd. et Med. διηγεῖται, scripsi διηγῆται. 17 Miror diligentissimum Vossium hoc inter naevos Thucydidis non connumerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus. Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit. p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πολιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα μείνη τις ἡμῶν κατορωφυμένος ἐν σκότι, κατὰ μηδεμίαν εὐρη τῶν κατεχόντων ἀπαλλαγὴν. scr. καί. Joseph. bell. Jud. IV. 7. 2. ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τέως ἡρεμοῦν τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ ἄ. V. 7. 3. καὶ συνδωχθέντες ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκὰς ἠτιῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπιστήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρὸν εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγᾶται· ἐνίστε δὲ καὶ τρίτου καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδεήθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγῆτο, αἰεὶ τὰ καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναναλαμβάνων¹⁹ τῆ 5
 πρώτη διηγῆσει· ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνημόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτέον δὲ καὶ τὸ μὴ συγγεῖν τοῖς χρόνοις, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων· ἔτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἦττον τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο συγγεῖ τὴν διάνοιαν. παραιοτήτεον δὲ 10
 καὶ τὸ παρεκβάσεις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξὺ διηγῆσεως μακράς. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιοῖσθαι, καθάπερ 18
 ὁ Φίλιστος²⁰· ἀναπαύει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροατῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριοῖ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο- 15
 μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπας²¹ ἐν ταῖς Φιλίππικαῖς. δύο γὰρ πον, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως Φιλίππου, ἀλλ' οὔτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσαφῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχρῆν 20
 ἀναγκαίως μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀποκεκρυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυλακτέον τῷ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ ὁμώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως 25
 δεῖται. οἶον, κρήγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρνασθαι²⁶,

19 Edd. συλλάμβανον. Med. marg. Vict. συναλαμφ. 20

Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist, Gr. et Arte Hist. Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium non opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.

εὐρίσομεν. Heins. εὐρήσομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-

ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Consule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

Ὡδ' ἰσηε προσίειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον ²²
 ἐκ μὲν γὰρ τῶν ἐπενεχθέντων,
 Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
 δηλοῦται, ὅτι ἄρα ἤριζεν ἀηδῶν πρὸς ἰέρακα· κᾶπειτα.
 5 ἀγανακτήσας ὁ ἰέραξ καὶ συναρπάσας αὐτὴν οὕτω τάδε ²³
 εἶπε· κλιτέον δὲ τοὺς μύθους καὶ τὴν χρεῖαν εἰς γε τοὺς
 ἀριθμοὺς καὶ τὰς πλαγίας ²⁴ πτώσεις· μάλιστα δὲ ἐμμε-
 λετητέον ταῖς αἰτιατικαῖς, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ τοὺς πλεί-
 στους τῶν μύθων οὕτως ἀπήγγειλαν, καὶ μάλα ²⁵ ὀρθῶς,
 10 ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ²⁶. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπου
 λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναφέρουσιν, ἵνα παρα-
 μυθήσωνται ²⁷ τὸ δοκεῖν ἀδύνατα λέγειν οὐκ αἰεὶ δὲ χρῆ
 13 καθάπερ ἠναγκασμένῳ τινὶ ἔπεσθαι νόμῳ τῇ τῆς προ-
 κειμένης πτώσεως ἀκολουθία, ἀλλ' ἔνια προσακτέον, καὶ
 15 μικτῷ τρόπῳ ²⁸ χρῆσθαι, ὡς προκεῖσθαι μὲν ἄλλην τινὰ
 πτώ-

pag. 75., ubi pariter interpretes non commode reddiderunt.
 Scheff. 21 *Erg.* 200 — 209. Nescio, quid Scheffero acci-
 derit, scribenti: „Hoc inter fragmenta Hesiodi referendum
 una cum versu sequenti, qui sine dubio cum praecedenti co-
 haeret. Videtur autem Hesiodus non integram narrasse fabu-
 lam, sed ad eam tantum alluisse, prolatis binis istis versibus,
 nam aliter non excogito, cur noster dicat ἐκ [l. ἐξ] ἐπενεχθέν-
 των δηλοῦται, ὅτι ἤριζεν. Nec enim hoc colligendum fuit, si
 Hesiodus aperte enarravit. Quare quoque suspicor, in supe-
 rioribus excidisse negationem, et scribendum esse: καὶ τὸ μὴ
 ὀλοκλήρου“. 22 Ed. Rom. ποικιλότερον. corr. Vict. ad marg.
 23 Med. τάδ'. 24 Marg. Vict. πλαγίους. 25 Edd. μάλιστα.
 Med. marg. Vict. μάλα. 26 Ubi Aristoteles hoc tradat, in
 iis quidem, quae supersunt hodie, non invenio. libro certe II.
 Rhet. c. 20., ubi agit de fabula, nihil habet istiusmodi. Scheff.
 27 Edd. Rom. et Camer. παραμυθήσονται. corr. marg. Vict.
 Med. Heins. 28 Post τρόπῳ Heins. et Scheff. posuerunt δεῖ,
 quod abest a Med. Rom. Camer. Non animadverterunt illi.

πτῶσιν, μεταβεβηκέναι δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰς ἑτέραν ἐπι-
 τερπέστερον γὰρ τούτου τὸ²⁹ καὶ ποικίλον· ὁποῖός ἐστι
 καὶ παρὰ τῷ Σωκρατικῷ Φαίδωνι μῦθος ἐν τῷ Ζωπύ-
 ρῳ³⁰· τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς ἔχει φασὶ
 τοῖνον, ὃ Σώκρατες, τὸν νεώτατον βασιλέως υἱὸν· χαρί- 5
 σασθαι τινι³¹ λέοντος σκύννον· μικρὸν δὲ ὑποβάς μετέ-
 βαλεν εἰς τὴν εὐθείαν οὕτω· καὶ μοι δοκεῖ ὁ λέων, σύν-
 τροφος ὢν τῷ παιδί νεανίσκῳ ἤδη ὄντι, ἀκολουθεῖν ὅπου
 βαδίζοι, ὥστε οἱ γε Πέρσαι ἐρᾶν ἔφασαν τοῦ παιδὸς ἀν-
 τὸν, καὶ τὰ ἐξῆς· συμπλέκομεν δὲ ὧδε· ἐκθέμενοι τὸν μῦ- 10
 θον ἐπιφέρομεν διήγημα, ὡς ἔοικεν, ἢ ἀνάπαλιν· τὸ μὲν
 διήγημα πρότερον, ὕστερον δὲ τὸν μῦθον, οἷον πεπλασμέ-
 νον, ὅτι³² κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τῶν ὠτων
 ἄστερήθη· ταῦτο προειπόντες· ἐποίσομεν³³ τὸ διήγημα
 τοῦτον τὸν τρόπον· παραπλήσιόν μοι δοκεῖ τι παθεῖν τῇ 15
 καμήλῳ ταύτῃ καὶ Κροῖσος ὁ Ἄνδρος, καὶ ὅλον ἐφεξῆς τὸ
 διήγημα τὸ περὶ αὐτόν. Ἐπεκτείνομεν δὲ τὰς ἐν τῷ μύθῳ
 προσωποποιίας μηκύνοντες, καὶ ποταμὸν ἢ τι τῶν τοιού-
 των ἐκφράζοντες· τὸ ἐναίτιον δὲ ποιῶντες συστέλλομεν·
 ἐπιλέγειν δὲ ὧδε· ὅταν μύθου ῥηθέντος εἰκότα τινα γνω- 20
 μικόν αὐτῷ λόγον ἐπιχειρῶμεν κομίζειν, οἷον· κύων³⁴ πα-
 ρὰ ποταμὸν τινα φέρων κρέας, καὶ κατὰ τοῦ ὕδατος τὴν

orationem ad institutum ordinem ἀεὶ δὲ χρῆ — ἐπισθαι redire.

29 Restitui lectionem Med. et edd. Rom. Camer., quam Heins. mutavit in: ἐπιτερπέστερον γὰρ τοῦτο, καὶ ποικίλον. Non enim dicere vult: jucundius hoc est et varium, sed: varietas, quae hoc modo efficitur, est jucundior. 30 Dialogo sic dicto, cujus meminit Laërtius in vita Phaedonis. Scheff.

31 Camer. τινά. 32 Edd. οἷον. Med. marg. Vict. ὅτι. Fabulam hanc legas inter Aesopicas numero 200., et inter fabulas Aphthonii n. 15., item Gabriae n. 34., Avieni n. 8. Meminit et Libanius declam. 10. Scheff.

33 Camer. ἐποιήσομεν. 34 Etiam haec fabula plerisque antiquiorum narrata. Scheff.

αὐτοῦ σκιάν θεασάμενος, ὀδηθεὶς ἕτερον εἶναι κύνα μείζον
 κρέας ἔχοντα, ὃ μὲν εἶχεν, ἀπέβαλλεν³⁵· ἀλλόμενος δὲ εἰς
 τὸν ποταμὸν ὡς ἀρπάζων, ὑπόβρυχιος ἐγένετο. Τὸν λό-
 γον δὲ οὕτως ἐποίσομεν ὅτι ἄρα πολλάκις³⁶ οἱ τῶν μεί-
 5 ζόνων ὀρεγόμενοι καὶ ἑαυτοὺς πρὸς αὐτοῖς τοῖς³⁷ ὑπάρ-
 χουσιν ἀπολλύουσιν· γένοιτό δ' ἂν καὶ ἐνὸς μύθου πλείο-
 νες ἐπίλογοι, ἐξ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ μύθῳ πραγμάτων τὰς
 ἀφορμὰς ἡμῶν λαμβανόντων· καὶ ἀνάπαλιν, ἐνὸς ἐπιλό-
 γου πάμπολλοι μῦθοι, ἀπεικασμένοι αὐτῷ. Τὴν γὰρ τοῦ
 10 ἐπιλόγου δύναμιν ἀπλήν προτείναντες προστάξομεν τοῖς
 νέοις μῦθόν τινα πλάσαι τῷ προτεθέντι πράγματι οἰκείον·
 προχειρῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν δυνήσονται, πολλῶν ἐμπλησθέν-
 τες μύθων, τοὺς μὲν ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων ἀνει-
 ληφότες, τοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ μόνον ἀκούσαντες, τοὺς δὲ καὶ
 14 15 παρ' ἑαυτῶν³⁸ ἀναπλάσαντες· ἀνασχευάσομεν δὲ καὶ κα-
 τασχευάσομεν τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ

35 Rom. Camer. ἀπέβαλεν, et ἀλόμενος. marg. Vict. ἀλλομ.
 36 Edd. οἱ τῶν μείζονων πολλάκις ὀρεγ. Secutus sum ordinem
 codicis Med. 37 τοῖς edd. Rom. Camer. om., restituit marg.
 Vict. Heins. Med., absorptum est terminatione antecedentis αὐ-
 τοῖς. 38 Edd. αὐτῶν. Med. ἑαυτῶν. Ita Menand. διαίρ. ἐπιδ.
 p. 637. συνεύξη δὲ αὐτῷ καὶ πλοῦν ἀγαθὸν καὶ ἐπάνοδον χρηστὸν.
 Med. 2. ἑαυτῷ et χρηστήν. Joseph. bell. Jud. III. 6. 1. οἰόμε-
 νος ἐξ ἐφόδου μὲν αἰρήσειν ῥαδίως, μέγα δὲ κλέος ἑαυτῷ παρὰ τοῖς
 ἡγεμόσι. Par. 1429. αὐτῷ. III. 7. 18. περισβένυσθαι δὲ αὐτοῖς
 τὰς ὀρμύς. Par. 1429. ἑαυτοῖς. VII. 5. 5. ἐνεργεστάτην ὄψιν
 ἑαυτοῦ παρεῖχεν. Par. 1425. αὐτοῦ. VII. 7. 1. οἰόμενος καθαρὸν
 Ῥωμαίοις ἑαυτὸν ἀποδείξαι. Par. 1425. αὐτόν. VII. 8. 7. ἀλλ'
 ἑαυτὸν ἐπεγείρας. Par. 1425. αὐτόν. VII. 10. 1. Ῥωμαίους μὲν
 μηδὲν κρείττους ἑαυτῶν ὑπολαμβάνειν. Par. 1425. αὐτῶν. VII.
 11. 4. καὶ κατέχειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος. Par. 1425. αὐτόν. De-
 mosth. apud Aristid. τέχνη. A. p. 451. τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν
 κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτοῖς ἄχθεσθαι.

μυθοποιός ὁμολογεῖ καὶ³⁹ ψευδῆ καὶ ἀδύνατα συγγρά-
φειν, πιθανὰ δὲ⁴⁰ καὶ ὠφέλιμα, ἀνασκευαστέον μὲν, δει-
κνύντας, ὅτι ἀπίθανά καὶ ἀσύμφορα λέγει κατασκευα-
στέον δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· τὰυτὰ γὰρ ἐστὶ τὰ ἀνώτατα
κεφάλαια, εἰς ἃ τὰ κατὰ μέρος ἐμπίπτει· τὸ μὲν οὖν προ-
οῖμιον πρόσφορον εἶναι δεῖ τῷ μύθῳ· μετὰ δὲ τὸ προοί-
μιον ἐκθέσθαι δεῖ τὸν μῦθον, ἐνίοτε δὲ καὶ παρατίθε-
σθαι⁴¹, ὅπερ ἐν ὑποθέσει οὐκ ἀναγκαῖον ἀεὶ διηγείσθαι·
ἔπειτα δὲ μεταβαίνειν ἐπὶ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἀνασκευά-
ζειν τῶν εἰρημένων ἕκαστον ἐν μέρει, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρ- 10
ξαμένους, καὶ πρὸς ἕκαστον μέρος τοῦ μύθου, ἐφ' ἑκάστου
τόπου λόγων εὐπορεῖν πειρωμένους· ληπτέον δὲ τὰ ἐπιχειρή-
ματα ἐκ τόπων τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθανοῦ, ἐκ
τοῦ ἀπρεποῦς, ἐκ τοῦ ἔλλιποῦς, ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ
ἀσυνήθους, ἐκ τοῦ μαχομένου, ἐκ τῆς τάξεως, ἐκ τοῦ 15
ἀσυμφοροῦ, ἐκ τοῦ ἀνομοίου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς· ἀσάφεια
μὲν οὖν γίνεται ἢτοι δι' ἐν ὄνομα, ἢ καὶ πλείονα· δι' ἐν
μὲν, ὅταν τις ἀνόμασι χρήσηται, ἢ παρὰ τὰ εἰωθότα, ἢ
ὁμωνύμως· διὰ πλείω δὲ, ὅταν δυνατὸν ἢ, μηδενὸς μήτε
προστικθεμένου, μήτε ἀφαιρουῦντος, πολλαχῶς ἐκδέχεσθαι 20
τὸ εἰρημένον· οἷον, ἐγὼ σ' ἔθηκα⁴² δούλον ὄντ' ἐλεύθε-
ρον. οὐ γὰρ σαφές, πότερον ἐλεύθερον ἔθηκεν ἀντὶ δού-

Par. ἱαντιούς. 39 καὶ edd. om., recepi ex Med. 40 δι
Med. Rom. om., posuit Camer. 41 Sententia haec est, non
semper necessum esse, ut fabula proferatur tota, sufficere, si
fiat quaedam allusio, cum ne quidem justis in orationibus
semper necessaria sit narratio. ὑπόθεσις est oratio justa, sive
caussa integra, quod non satis explicavit interpres. Caeterum
suspicio pro παρατίθεσθαι cum negatione μὴ παρατίθεσθαι le-
gendum. Scheff. ἐκθέσθαι exponere. παρατίθεσθαι seponere.
42 Veteris comici est versus, fortasse Menandri, respondet
certe versus Terentii, qui secutus est in Andria Menandrum:
Feci ex servo, ut esset libertus mihi [I. 1. 10.], Scheff.

λου, ἢ δούλον ἀντ' ἐλευθέρου· ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγήματος ῥηθῆ-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατὸν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται ἦτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφέρεται
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἰρῆσθαι ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου· ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεποῦς⁴⁵. Τὸ ἔλλιπές, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστίν, ὅταν τι τῶν ῥηθῆσεσθαι δυναμένων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μηδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πρᾶγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τῶν
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνηθές ἐστὶ, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον οἷον, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθεύς⁴⁸, ἀλλ' ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὄνον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχόμενον τὸν μυθογράφον·
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δεικνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἀπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. ἐλελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιούτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεποῦς
 τὸ ἔλλιπές. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἢ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide dignis tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liqueet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἃ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ῥηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγεμένα· ἃ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαγῶν προκείμενα· καὶ ὅλως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφῆς ἐστίν, ⁵ ὧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν τοῦ ἐπιλόγου· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴν τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεικότα ὑπάρχη· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ ¹⁰ κατὰ πᾶν συμβαίη· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στερίσκονται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἀληθές ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν· ἀνακεφαλαιοῦσθαι δὲ χρή· ὅταν πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ ὦσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαί· ἐπεὶ ὅταν ¹⁵ ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον ⁵¹ τὴν ἀνακεφαλαιώσιν· χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ ⁵² διασύρειν ⁵³, καὶ αὐξήσεσιν, καὶ μειώσεσιν, καὶ παρεκβάσει, καὶ ἔθεισι ⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων ⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, σμικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα ²⁰ τοῦτο δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ ἅπαντες χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δείκνυμεν. marg. Vict. δεικνύωμεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentemque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὦσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda: nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αὐξίς. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσ. 54 Rom. Camer. ἤθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδέας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθῃ nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθέσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκθετικὸς¹ πραγμάτων γεγονότων, ἢ ὡς γεγονότων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεως εἰσιν ἕξ· τὸ τε πρόσωπον, εἴ τε ἓν εἴη, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
 5 πρᾶγμα τὸ πραχθέν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρόπος τῆς πράξεως, καὶ ἕκτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦται ἡ
 τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόντων²
 10 τῶν³ αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἢ τινὸς τούτων ἐπιδέουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῷ μὲν προσώπῳ, γένος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις, πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῷ δὲ πράγματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
 13 ἢ ἀδύνατον, ῥάδιον ἢ δυσχερές, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγκαῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφερον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἔνδοξον ἢ ἄδοξον τῷ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθὸς, τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τί πρῶτον, ἢ δεύτερον, καὶ τὰ⁴
 ἐξῆς ἢ τί τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρέπει, τί τῷ παλαιῷ. ἐπὶ
 20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἃς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἄνθρωποι συντίθενται· ἔπειτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος, θέρους, ἢ μετοπώρου, νυκτὸς οὔσης, ἢ μεθ' ἡμέραν ἐκκλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς· καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
 25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῷ δὲ τόπῳ παρακολουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιῶσα πόλις, ἢ χώρα εἰ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρεύοντα, quae
 mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστώς. 4 Med.
 Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om.
 posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ
 φόβου, ἄλλως ἔδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ἱερὸς ἢ ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος,
 ἢ οἰκούμενος ὀχυρὸς⁶, ἢ⁷ ἐπισφαλὴς πεδινὸς⁸, ἢ ὄρει-
 νός ἄνυδρος, ἢ κάθυγρος ψιλὸς, ἢ δεινῶδης καὶ πάν-
 τα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἐκασίως⁹ ἢ ἀκουσίως
 ἐκάτερον δὲ εἰς τρία διαίρεται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ-
 γνοιαν, καὶ τύχην, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἐκούσιον, πότερον
 βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτία τῶν πρά-
 ξων παρέπεται, πότερον ἔνεκεν ἀγαθῶν κτήσεως γέγονεν,
 ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ γυναῖκα,
 ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ πάθη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος,¹⁰
 φθόνον, ἔλπον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ
 διηγήσεως τρεῖς, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης. Διὸ
 κάλλιστον¹¹ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστίν, ἀπάσας τὰς ἀρετάς¹⁷
 ἔχειν¹¹ τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ
 ἐναντίαν εἶναι πῶς τὴν συντομίαν τῇ τε σαφηνείᾳ καὶ τῇ¹⁵
 πιθανότητι· ταῦ δὲ¹² κατεπείγοντος μᾶλλον στοχαστέον·
 οἷον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρᾶγμα φύσει περισχελές, ἐπὶ τὴν σα-
 φηνείαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πο-
 λύπλοχον, ἐπὶ τὴν συντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα. δεῖ
 γὰρ ἔχεσθαι αἰεὶ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγήσει· τοῦτο γὰρ²⁰
 αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος
 αὐτῇ, ὅσῳ¹³ ἂν σαφὴς καὶ σύντομος ἦ, τοσοῦτῳ μᾶλλον

6 Med. ἐχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ.
 ἐπιδεικτ. p. 616, ὀχυρότερον τοῖς βασιλέως ὄπλοις τετειχισμεθα.
 Par. ἐχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὀ-
 χυράς οὕτως. Par. 1428, ἐχυράς. VII. 8. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα
 νίκης ἐχυράς παρασχεῖν δυναμέων οὐχ ὑπῆρξε. Par. 1423. ἅπασι
 τοῖς ἐλπίδα κ. ὀχυράς παρασχεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om.
 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινής. 9 Med. ἀκου-
 σίως ἢ ἐκούσιως. 11) Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom.
 Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τς Med.
 Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον.
 Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ
 ἐγίνωσκεσ ἀπείδοντά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἔαν δὲ τὸ πρᾶγμα
 φύσει πιθανὸν ἦ, χρηστέον πῆ μὲν τῆ συντομίᾳ, τὸ¹⁴ δὲ
 πλεῖστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ
 προκείμενον· ἔτι δὲ τὰ μὲν λυπήσοντα τοὺς ἀκουσομένους
 5 συντομώτατα διηγητιόν, ὡς Ὀμηρος, κεῖται Πάτροκλος.
 Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτέον, ὡσπερ ὁ αὐτὸς ποιητῆς
 τοῖς Φαίαξιν¹⁵ οὖσιν φιλομύθοις πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῖα
 μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμε-
 νον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν· ἐξ αὐτῶν
 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς
 ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμά-
 των, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη
 διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῆ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρίᾳ.
 ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἑκα-
 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσιν τινες τῷ Θουκυ-
 δίδῃ¹⁷. διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ¹⁸ τὰ θέρη καὶ χειμῶ-
 νας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶ-
 γμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med.

marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff.

16 Edd. et Med. διηγῆται, scripsi διηγῆται. 17 Miror dili-

gentissimum Vossium hoc inter naevos Thucydidis non con-

numerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis

in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus.

Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic

Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit.

p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πο-

λιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα

μείνη τις ἡμῶν κατορωφυμένος ἐν σκότῳ, κατὰ μηδεμίαν εὐρη τῶν

κατεχόντων ἀπαλλαγῆν. scr. καί. Joseph. bell. Jud. IV. 7. 2.

ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τέως ἡρεμοῦν

τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ ἄ. V. 7. 3. καὶ συνδιωχθέντες

ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκάς ἠτιῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπι-

στήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρὸν εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου
 χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγῆται· ἐνίοτε δὲ καὶ τρί-
 του καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδεήθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος
 προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγείτο, αἰεὶ τὰ
 καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναναλαμβάνων¹⁹ τῆ 5
 πρώτη διηγῆσει· ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνη-
 μόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτέον δὲ καὶ τὸ
 μὴ συγχεῖν τοὺς χρόνους, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων·
 ἔτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἦττον τῶν
 ἄλλων καὶ τοῦτο συγχεῖ τὴν διάνοιαν. παραιοτήτων δὲ 10
 καὶ τὸ παρεκβάσεις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξὺ διηγήσεως μα-
 κράς. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιοῦσθαι, καθάπερ 18
 ὁ Φίλιστος²⁰· ἀναπαύσει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροα-
 τῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριοῖ
 τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο- 15
 μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπας²¹ ἐν ταῖς Φι-
 λιππικαῖς. δύο γὰρ πον, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας
 ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως
 Φιλίππου, ἀλλ' οὐτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσα-
 φῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχρήσθαι 20
 ἀναγκαίως μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀπο-
 κερυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυ-
 λακτέον τῷ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ
 πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ
 ὁμώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως 25
 δεῖται. οἶον, κρήγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρνασθαι²⁶,

19 Edd. συλλάμβάνων. Med. marg. Vict. συναναλαμβ. 20

Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist, Gr. et Arte Hist. Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium

non opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.

εὐρίσομεν. Heins. εὐρήσομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-

ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Con-

sule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δέ, οἷον κέλαδος²⁷, κόνια-
 βος²⁸, κελαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δέ, οἷον, Τει-
 χος²⁹ τριτογενεῖ ξύλιναν διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ
 τῆς τροπῆς ταύτης ἐσήμανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἐκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις
 οἷον τείχει χρήσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ πάλαι μὲν συνήθη,
 νῦν δὲ ἐκλελοιπότα· ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Δράκοντος νόμου τόδε· μηδ'
 ἀποινα³⁰, μηδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήμα-
 10 τα³¹ ἀποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις
 μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη· ὡς εἴ τις ἀγο-
 ρὰν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοὶ³², ἢ κεί-
 ναν³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου³⁴, ὡς Κρηῖτες. ὁμώνυμα δέ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κρήμιον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud nostrum parum bona est. Scheff, 25 Meminit Hesychius, Eustathius, Suidas etc. Scheff, Med. Rom. ἀλλερίζειν. Camer, Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μάρμασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι. Scheff. ed. Rom. μάρμασθαι, corr. Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat Homerus Iliad. I. a se ipso formatum, ut opinor, sicut cactera. Interpretis adjectamentum nil huic facit. Scheff. 28 κόνιαβος, κελαρύζειν. utrumque Homeri est, alterum ex Od. K., alterum ex Od. Σ. Scheff. Med. Rom. κελλαρύζει. Camer, κελαρύζει. Heins. κελαρύζειν, 29 Est versus Apollinis Delphici apud Herodotum lib. VII., ubi vide integram historiam. Scheff. — Med. Rom. Τριτογενεῖη. 30 Med. Rom. τόδε, μήδ' ἀποινα μὴ χρήματα. marg. Vict. χρ. τὸ δὲ μήδ' ἀποινα. Camer. μηδ' ἀποινα, μὴ χρήματα. 31 Notandum hoc, nam plerique aliter. Phavorinus: ἀποινα τὰ δῶρα, ἔστι δὲ ἀντὶ τινὸς κτήματα, ubi nescio, annon legi debeat κτήματα, si non χρήματα. Scheff. 32 Hesychius: Θετταλοὶ καὶ τὸν λιμένα ἀγορὰν καλοῦσιν. Scheff. 33 Hoc tali sensu alibi legisse non re-

ἔστιν, ὃν φωνή μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 μαινόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, οἷον παῖς· σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱὸν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παιῖδα, καὶ τὸν δούλον,
 Ἄσαφῆ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιεῖ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδικοῦ τε
 καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ· ἀνλητρὶς πεισοῦσα δημοσία
 ἔστι· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστι τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδικίον, ἀν-
 λητρὶς ἔστω πεισοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον,
 ἀνλητρὶς παῖς οὔσα ἔστω δημοσία· ἐτι δὲ καὶ ὅταν τι μό-
 ριον ἄδηλον ἦ, μετὰ τίνος³⁵ συντέτακται, οἷον· οὐκ ἐν ταύ- 10
 ροῖς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται. σημαίνει γὰρ δύο· οὐχὶ κενταύ-
 ροῖς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ οὐχὶ ἐν³⁶ ταύροις ὁ Ἡρα- 19
 κλῆς μάχεται· ὁμοίως δὲ ἄσαφῆς γίνεται φράσις, καὶ ὅταν
 τι σημαῖνον μόριον ἄδηλον ἦ, μετὰ τίνος συντέτακται· οἷον,

Οἱ δὲ³⁷ καὶ ἀχνύμενοί περ' ἐπ' αὐτῷ ἰδὺ γέλασαν. 15

ἀμφίβολον γὰρ, πότερον ἐπὶ τῷ Θερασίτῃ ἀχνύμενοι, ὅπερ
 ἔστι ψεῦδος, ἢ ἐπὶ τῇ καθολικῇ³⁸ τῶν νεῶν· καὶ πάλιν,

Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποί' Ἀθήνη

Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τίκε³⁹ δὲ ζειδωρος ἄρουρα.

πότερον τὸν δῆμον, ἢ τὸν Ἐρεχθῆα φησὶν ὑπὸ τῆς Ἀθη- 20
 νᾶς τραφῆναι, καὶ τεκεῖν τὴν γῆν. Παρὰ ταύτην δὲ τὴν
 ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου⁴⁰ τοῦ φιλοσόφου βιβλία
 σκοτεινὰ γέγονε κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου, ἥτοι ἐξ-

cordor. Sch. eff. Legendum potius κλειῶν, teste Hesychio s. v.
 φιλήτωρ, Ephoro apud Strab. X. p. 483, e. Doxopater, qui haec
 exempla omnia in commentarios suos ad Aphth. transtulit, hoc
 unum omittit, substituto alio: ὡσπερ ἀγορᾶν λέγουσι μὲν Θερα-
 λὸς τὸν λιμένα, ἄφταν δὲ τὸν ἐρωμένον. 34 Rom., ἐρώμενον,

marg. Vict. Med., ἐρωμένον. Cam. Heins., ἐρωμένοι. 35 Cam.

h. l. et paullo post Rom. et Cam. μετὰ τίνος. 36 ἐν Med.

Cam. Heins. om., recepi ex Rom. 37 Il. β. 270. 38 Ed.

Rom. καθολικῇ. ut Doxopatri sod. Vind., corr. marg. Vict.

39 τίκε δὲ ζείδ. ἄ, absunt a Med. Rom. Cam. [Il. β. 548.] 40

Notandum, quod obscuritatem istam dicat ex orationis vitio,
 eo praesertim, quod amphiboliam vocant, provenisse. Sch. eff.

πίτηδες, ἢ ⁴² καὶ δι' ἄγνοιαν· Παρατηρητέον δὲ καὶ τὸ
 μὴ ⁴³ ὑπερβατοῖς χρῆσθαι, οἷά ἐστι τὰ πολλὰ τῶν Θου-
 κυδίδου· ⁴³ οὐ γὰρ καθόλου τὸ τῶν ὑπερβατῶν γένος
 ἀποδοκιμάζομεν, ποικίλη γὰρ διὰ τούτον καὶ οὐκ ἰδιωτι-
 5 κῆ γίνεται ἡ φράσις· μηδὲ μεταξυλογίαις ⁴⁴, καὶ ταύταις
 διὰ μακροῦ· τὰ γὰρ ἐγγὺς λαμβάνοντα τὴν ἀπόδοσιν ⁴⁵
 οὐ λυπαῖ τοὺς ἀκροατάς· καὶ μέντοι καὶ τὸ ἐλλεῖπαι
 τινὰ ὀνόματα πρὸς τὴν σαφήνειαν ἐναντίον ἐστί· Πα-
 ραφυλακτέον δὲ καὶ τὸ παραλλήλους ⁴⁶ τιθέναι τὰς
 10 πτώσεις ἐπὶ διαφόρων προσώπων· ἀμφίβολον γὰρ γίνε-
 ται τὸ ἐπὶ τινὰ φέρεσθαι· οἷον ἐπὶ μὲν τῆς αἰτιατικῆς,
 ἐφ' ἧςπερ καὶ μόνης ⁴⁷ τῶν πτώσεων πολλοὶ γίνεσθαι
 τὴν ἀμφιβολίαν νομίζουσιν, ὡς παρὰ Δημοσθένει κατὰ
 Μειδίου· ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ τὸν Λεωδάμαντος ἀδελ-

41 ἢ Med. Rom. om. posuit Cam. 42 Ed. Rom. με, corr.
 marg. Vict.

43 De hyperbatibus Thucydidis notabilis hic lo-
 cus est, omissus aliis plerisque, praeter Dionysium Hal., qui
 similiter observavit. Scheff. 44 Ita et scholiastes Thuc.

l. II. vocat, quod nos vulgo parenthesin appellamus. Vossius
 tamen generalius quid putat hic intelligi, quod alias παρεμβολή
 vel ὑποστροφή, vel etiam καταπλοκή dicatur. Quanquam rectius
 opinione mea dicat alibi, μεταξυλογίαν sub se comprehendere
 παρεμβολήν et παρίνθειν. Nam ὑποστροφή et καταπλοκή vix huc
 possunt pertinere. Vide ipsum inst. Orat. IV. et V. Scheff.

45 Sic existimo vocare id, quod respondet illis, quae ante με-
 ταξυλογίαν erant proposita. Ut in illo Virgilii, et istum oro,
 est πρότισις, sequitur μεταξυλογία, si quis adhuc precibus lo-
 cus, tum excipit ἀπόδοσις, respondens superiori, exue men-
 tem. Simile quid in eo notavit etiam Dionys. Halic. Scheff.

46 Edd. Med. παραλλήλοις, scripsi παραλλήλους. — l. 11. malim
 legere: ἐπὶ τινὰ φέρονται, pro ἀναφέρονται. coll. p. 187. l. 10. et 14.

47 Observandum, quod existimarint veteres, accusativum red-
 dere praecipue ambiguum orationem, ut in eo adhibendo si-
 mus circumspecti, nec in vitium hoc prolabamur. Scheff.

48 Κολχοί τισιν — Αἰγύπτιοι Edd. om., recepi ex Med., Doxop.
 habet: πόταρον οἱ Αἰγύπτιοι Κολχοί, ἢ οἱ Κολχοί Αἰγύπτιοι.

φθὸν ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δειπνῷ· ἄδηλον γὰρ, πό-
 τερον Εὐαίων ἀπέκτεινε Βοιωτὸν, ἢ Βοιωτὸς Εὐαίωνα,
 ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος· ἀλλὰ καὶ ὁ Λεωδάμαντος ἀδελφὸς,
 πότερον Εὐαίων ἐστὶν, ἢ Βοιωτὸς. ἐπὶ δὲ τῆς εὐθείας,
 ὡς παρ' Ἡροδότῳ, ἐν τῇ πρώτῃ· εἰσὶ δὲ καὶ Αἰγύπτιοι καὶ
 Κολχοί· ἄδηλον γὰρ, πότερον οἱ Αἰγύπτιοι Κολχοί⁴⁸ εἰ-
 σὶν, ἢ τοῖναντίον οἱ Κολχοὶ Αἰγύπτιοι· καὶ τὸδ' αὐτὸ
 καὶ ἐπὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς· Κολχῶν δὲ ὄντων Αἰ-
 γυπτίων· καὶ, Κολχοῖς δὲ οὖσιν Αἰγυπτίοις· ἐπὶ μὲν οὖν
 τῆς αἰτιατικῆς, ἀναμφισβήτητόν ἐστιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλ- 10
 λων πτώσεων φανερόν, ὅτι προσθέσει ἄρθρων οὐκ ἔτι
 ἀμφίβολος γίνεται ἡ λέξις· εἰσὶ δὲ Αἰγύπτιοι οἱ Κολχοί·
 δῆλον γὰρ γέγονεν, ὅτι περὶ Κολχῶν λέγει, ὡς εἰσιν Αἰ-
 γύπτιοι. Ὁμοίως δὲ ἔσται καὶ σύντομος ἡ διήγησις ἐκ
 τῶν πραγμάτων καὶ τῆς λέξεως. ἔστι γὰρ ἡ συντομία, 15
 λόγος τὰ καιριώτατα τῶν πραγμάτων σημαίνων, μήτε
 προστιθεὶς τὸ μὴ ἀναγκαῖον, μήτε ἀφαιρῶν τὸ ἀναγκαῖον,
 κατὰ τὰ πράγματα καὶ τὴν λέξιν. ἐκ μὲν οὖν τῶν πρα-
 γμάτων, ὅταν μήτε συλλαμβάνωμεν ἅμα τὰ πολλὰ πρά-
 γματα, μήθ' ἐτέροις ἐπεμβάλλωμεν, παραλείπωμέν τε, 20
 ὅσα συνυπακούεσθαι δοκεῖ· μήτε πόρρωθεν ἀρχώμεθα,
 μήτε εἰς τὰ παρίλλοντα τὸν λόγον καταναλίσκωμεν, ὡς
 οἱ μετὰ τὰ πράγματα⁴⁹ εἰωθότες διηγείσθαι. ταῦτα
 γὰρ ἂν ἴσως ἱστορία πρέποι, τό τε μηκύνειν, καὶ τὸ

49 Non est dubium, quin hic vitium sit scripturae. Quid enim est διηγείσθαι μετὰ τὰ πράγματα? lege plane, οἱ μὲν τὰ πράγματα, et per πράγματα intellige res gestas. Nam ut μετὰ de tempore accipiamus, otiosum fuerit, cum utique narratio vel historia scribatur nulla prius, quam res gestae fuerint, quae conscribi debent. Scheff. Nihil mutandum, οἱ μετὰ τὰ πράγματα διηγούμενοι opponuntur iis, qui rebus gestis sunt coaevi: ii enim, qui a temporibus, quorum historiam scribunt, remoti sunt, πόρρωθεν ἀρχεσθαι καὶ εἰς τὰ παρίλλοντα τὸν λόγον

πόρρωθεν ἄρχεσθαι, καὶ ἐπεξεργάζεσθαι τινα τῶν πα-
 ρέρων εἶναι δοκούντων. διήγησιν δὲ λέγων τις πρὸς
 τὸ κεφάλαιον τοῦ ὄλου πράγματος, ὃ προὔθετο, ἀποβλέ-
 πειν ὀφείλει, τὰ εἰς τοῦτο συντελοῦντα μόνᾳ ἐν τῇ διη-
 5 γήσει παραλαμβάνων οἶον, ἐπὶ τοῦ Κυλωνος, εἰ μὲν τις
 ἱστορίαν περὶ αὐτοῦ συγγράφει, προσήκει καὶ τίνων προ-
 γόνων ἦν, καὶ τίνος πατρός τε καὶ μητρός, καὶ ἄλλα
 πάμπολλα λέγειν· τὸ τε ἀγώνισμα, ὃ ἠγωνίζετο ἐν Ὀλυμ-
 πιά, καὶ ὅσας νίκας ἀνείλετο, καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας ὀνο-
 10 μάζειν ἐφ' ὧν ἐνίκα· διήγημα δὲ τις περὶ αὐτοῦ λέγων,
 οὐδὲν τῶν τοιούτων ἀκριβολογεῖσθαι δίκαιόν ἐστι, καθά-
 περ ἐποίησεν Ἡρόδοτος⁵⁰ τε καὶ Θουκυδίδης, ἑκάτερος τὸ
 Κυλώνειον ἄγος εἰπεῖν προθέμενος. Ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν
 λέξιν παρατηρητέον καὶ τὸ μήτε συνωνύμοις χρῆσθαι· τὰ
 15 γὰρ τὴν αὐτὴν ἔχοντα ὀνόματα μακρότερον ποιεῖ
 τὸν λόγον⁵¹, οὐδὲν δέον, ὡς παρὰ Δημοσθένει ἐν τῶν
 Ὀλυμπιακῶν δευτέρῳ· δαιμονία τιτὶ καὶ θεία παντάπα-
 σιν ἔοικεν εὐεργεσία· μήτε λόγον ἀντὶ ὀνόματος ποιεῖν,
 οἶον, ἀντὶ τοῦ ἀπέθανεν, ἐξέλιπε τὸν βίον, καὶ ὅσα τού-
 20 τοις ὁμοῖα. Ἔτι δὲ καὶ τὰ συνυκαπούμενα πάντως συμ-
 περιαιρετέον τῷ συντόμως ἀπαγγέλλειν βουλομένῳ· χρη-
 στέον δὲ καὶ τοῖς ἀπλοῖς ὀνόμασι μᾶλλον, ἢ τοῖς συνθέ-
 τοις, καὶ τοῖς βραχυτέροις μᾶλλον, ἢ τοῖς μακροτέροις,
 ὅταν τὸ αὐτὸ σημαίνωσιν· εὐλαβητέον δὲ ὅμως, μὴ λάθῃ
 25 τις ἐπιθυμία συντομίας εἰς ἰδιωτισμὸν ἢ ἀσάφειαν ἐκπε-
 σῶν. Ὑπὲρ γε μὴν τοῦ πιθανῆν εἶναι τὴν διήγησιν
 παραληπτέον λέξεις μὲν προσφεύει τοῖς τε προσώποις, καὶ

καταναλίσκειν solent. 50 l. V. cujus una cum Thucydidis
 [sic] narrationem, tanquam nihil factam contra leges historiae,
 a nostro excusari observandum. Scheff. 51 Ita vocat,
 quod vulgo phrasin dicimus. Caeterum hoc de non temere
 pro verbo simplici substituenda phrasi pertinet ad narratio-
 nem solam, idque propter brevitatem, quod notandum.

τοῖς πράγμασι, καὶ τοῖς τόποις, καὶ τοῖς καιροῖς· πρά-
 γματα δὲ ὅσα εἰκότα ἐστὶ, καὶ ἀλλήλοις ἀκόλουθα· δεῖ δὲ
 καὶ τὰς αἰτίας βραχέως προστιθέναι τῇ διηγήσει, καὶ τὸ 21
 ἀπιστούμενον πιστῶς λέγειν, καὶ ἀπλῶς στοχαζέσθαι
 προσήκει τοῦ πρέποντος, τῷ τε προσώπῳ καὶ τοῖς ἄλλοις 5
 στοιχείοις τῆς διηγήσεως⁵², κατὰ τε τὰ πράγματα καὶ
 κατὰ τὴν λέξιν. Παράδειγμα δὲ ἡμῖν ἐστὶ τὸ ἐν ἀρχῇ
 τῆς δευτέρας τοῦ Θουκυδίδου περὶ Πλαταιέων καὶ Θηβαί-
 ων διήγημα· εἰκὸς γὰρ ἦν τοὺς Θηβαίους αἰεὶ διαφόρους
 ὄντας τοῖς Πλαταιεῦσι, μαθόντας, ὅτι ἔσοιτο πόλεμος, 10
 ἐθελῆσαι προκαταλαβεῖν τὴν Πλάταιαν ἔτι ἐν εἰρήνῃ·
 ταῦτα δὲ βουλευσαμένοις, ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ μὴ ἐπι-
 χειρεῖν, νυκτὶ δὲ ἀσελήνῳ⁵³ ἐπιχειρῆσαι, καὶ πρὸς τού-
 τοις ἔχειν τινὰς Πλαταιέων, οἱ καὶ ἀνοιξουσιν αὐτοῖς
 τὰς πύλας, μηδεμίᾳς φυλακῆς προκαθεστηκυίας διὰ 15
 σπονδᾶς, τοὺς τε προδιδόντας ἰδίου⁵⁴ ἕνεκεν ἐχθροῦ
 πρὸς τινὰς τῶν πολιτῶν, οὓς ᾤοντο διαφθεῖραι τούτων
 γυνομένων· ἀλλὰ μὴ τὸ τοῖς Θηβαίοις⁵⁵ προδεδωκέναι.
 πιθανὸν δὲ, τὸ μὴ αἰσθανομένους τοὺς Πλαταιέας προ-
 κατειλημμένην τὴν πόλιν ἐξαπιναιῶς ὑπὸ τῶν πολεμίων, 20
 νομίσαι τε διὰ τὴν νύκτα πολλῶν πλείους εἰσεληλυθέναι,
 πρὸς ξύμβασιν τε χωρῆσαι· ὕστερον δὲ κατανοήσαντας
 οὐ πολλοὺς ὄντας, ἐπιθίσθαι αὐτοῖς. καὶ θόρυβος δὲ πᾶ-
 νυ πιθανώτατος· τῶν μὲν Πλαταιέων προσβαλλόντων
 τοῖς Θηβαίοις, καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα 25
 ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, κραυγῇ δὲ καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων, λί-
 θοῖς τε καὶ κεράμοις βαλλόντων τοὺς Θηβαίους, καὶ ὑε-

Scheff. 52 Sic ab initio, ubi recenset numero sex, per-
 sonam, negocium, locum, tempus, modum etc. Vulgo circum-
 stantias vocamus. Scheff. 53 Interpres reddere omisit.
 Latini dicunt: nocte illuni. Scheff. 54 Med. Rom. ἰδοῦ
 ἕνεκα. Vict. γρ. ἰδίου ἕνεκα ἐχθροῦ: i. e. propter privatas ini-
 micitias. 55 Med. Rom. τοὺς Θηβαίους [Rom. προδεδωκέναι].

τοῦ πολλοῦ ἐπιγενομένου νυκτός, πολλοὺς τῶν Θηβαίων
 διὰ τε πηλοῦ καὶ σκότους διωκομένων, ἀπειρία δὲ τῶν
 ὁδῶν οὐ δυναμένων ἐκφυγεῖν⁵⁶ πιθανὸν δὲ τὸ καὶ κλει-
 σαί τινα τὰς πύλας, στυρακίῳ⁵⁷ ἀκοντιοῦ ἀντὶ βαλά-
 5 νου⁵⁸ χρησάμενον εἰς τὸν μοχλόν· πολὺ δὲ πιθανώτερον
 τὸ τῆς δούσης γυναικὸς πέλεκυν· εἰκὸς γὰρ ἦν, γυναῖκα
 πρὸς ἐρήμοις πύλαις οἰκοῦσαν, θεασαμένην τοὺς πολε-
 μίους ἀποκεκλεισμένους, φοβηθῆναι, μὴ ἀπελπίσαντας
 τὴν σωτηρίαν, καὶ εἰς ἀπόνοιαν περιστάντας, τραπέσθαι
 10 ἐπὶ τὸ κακῶς ποιεῖν, μάλιστα μὲν οὖν οὓς ἐὰν δύνωνται,
 πολὺ δὲ πρότερον τὰς πλησίον οἰκίας· ἐῷ γὰρ ὅτι κατὰ
 γυναῖκα ἦν, ἐλεῆσαι καὶ πολεμίους νενικημένους· ὁμοίως
 δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν. Οὐ μο-
 νοειδῆς δὲ τοῦ διηγήματος ἡ γυμνασία, ἀλλὰ καθάπερ
 22 15 ὁ μῦθος, καὶ ἀπαγγέλλεται, καὶ κλίνεται, καὶ συμπλέκε-
 ται μύθῳ, συστήλλεται τε καὶ ἐπεκτείνεται· ἔτι δὲ κατὰ
 τὴν ἀπαγγελίαν⁵⁹ ἐναλλάττομεν τῶν κεφαλαίων τὴν τά-
 ξιν. καὶ πρὸς τούτοις ἐστὶ⁶⁰ καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν φυ-
 λάττουσι κατὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους ποιεῖσθαι
 20 τὴν φράσιν· ἔτι δὲ καὶ⁶¹ ἐπιφωνεῖν διηγούμενον, καὶ
 συμπλέ-

56 Rom. ἐκφυγεῖν. corr. Vict. 57 Cuspide. Scholia Thu-
 cydidis: στυρακίον ἐστὶν ὁ καλούμενος σαυρωτῆρ τῶν δοράτων.
 Hesych. σαυρωτῆρες, τοῖς στύραξιν τῶν ὀπίσω τῶν δοράτων, ἧτοι
 σιδήρου τοῦ δόρατος. Ita habent omnes, etiam novissima Lu-
 gduno-Batava. Sed scribendum σαυρωτῆρσι, quod nos Suidas
 docet, qui hunc locum Hesychii, ut plerosque alios, exscribit.
 Scheff. Vide Boisson. ad Philostr. Her. p. 601. Schweigh.
 Lex. Herod. s. v. σαυρωτῆρ. 58 Interpres Thucydidis: βά-
 λανος τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλὸν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον.
 Scheff. 59 Notanter distinguit a διηγήσει [sic]. Scheff.
 60 ἐστὶ Med. Rom. Camer. om. Posuit ad marg. Camer. re-
 cepit Heins. Idem post τάξιν posuit καὶ, quod delevi. 61
 καὶ Med. om.

συμπλέκειν ἀλλήλοις δύο ἢ καὶ τρεῖς διηγήσεις, κατὰ
 τὴν ἀπαγγελίαν ἐφ' ἅπασιν δὲ τὸ τε ἀνασκευάζειν καὶ
 κατασκευάζειν. Περὶ μὲν οὖν ἀπαγγελίας, καὶ κλίσεως,
 καὶ συμπλοκῆς, ἔτι δὲ⁶² συστολῆς τε καὶ ἐπεκτάσεως, ἐν
 τῷ περὶ μύθων εἴρηται τὴν δὲ ἀναστροφὴν τῆς τάξεως, 5
 πολλαχῶς ποιησόμεθα· καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν μέσων ἐστὶν
 ἀρξάμενον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀναδραμεῖν, εἶτα ἐπὶ τὰ τε-
 λευταῖα καταντῆσαι, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ὀμηρος πεποίη-
 κεν ἤρξατο μὲν⁶³ γὰρ ἀπὸ τῶν χρόνων, καθ' οὓς Ὀ-
 δυσσεὺς ἦν παρὰ Καλυβοῖ, εἶτα ἀνέδραμεν ἐπὶ τὴν ἀρ- 10
 χὴν μετὰ τινος οἰκονομίας γλαφυρᾶς, ἐποίει γὰρ τὸν
 Ὀδυσσεὺς τοῖς Φαίαξι τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμενον, εἶτα
 συνάψας τὴν λοιπὴν διήγησιν ἔληξεν εἰς τὰ τελευταῖα,
 μέχρι τοὺς μνηστῆρας ἀπέκτεινεν Ὀδυσσεὺς, καὶ πρὸς
 τοὺς γονέας αὐτῶν φιλίαν ἐποίησατο· καὶ⁶⁴ Θουκυδίδης 15
 δὲ ἀπὸ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ἀρξάμενος, ἀνέδραμεν ἐπὶ
 τὴν πεντηκονταετίαν, ἔπειτα κατῆλθεν ἐπὶ τὸν Πελοπον-
 νησιακὸν πόλεμον. ἔξεστι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρ-
 ξάμενον ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ μέσα, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
 καταντῆσαι, ὅπερ Ἡρόδοτος διὰ τῆς τρίτης ἡμᾶς διδά- 20
 σκει, λέγων οὕτω· πέμψας Καμβύσης εἰς Αἴγυπτον κή-
 ρυκα, αἵτεε Ἀμασιν θυγατέρα· αἵτεε δὲ ἐκ συμβουλῆς
 ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἀμασιν, ἔπραξε⁶⁵ ταῦ-
 τα, ὅτι μιν ἀποσπάσας γυναικὸς τε καὶ τέκνων, ἔκδοτον
 ἐποίησεν εἰς Πέρσας· εἶτα καὶ τὰ αἴτια διηγεῖται, ὅτι ὁ 25
 τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἠτήκει παρὰ τοῦ Αἰγυπτίων βασι-
 λέως ἰατρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἶη ἄριστος· ἢ γὰρ κατὰ
 φύσιν ἦν τάξις τῆς διηγήσεως, πρῶτον μὲν τὴν ὀφθαλ-
 μίαν εἰπεῖν τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ ὡς πέμψας εἰς
 Αἴγυπτον ἦτησε παρὰ βασιλεύοντος ἐκεῖ ἰατρὸν ὀφθαλ- 30

62 δὲ Heins. om. est in Med. Rom. Camer.

63 μὲν Rom.

Camer. Heins. om. recepi ex Med. marg. Vict.

64 marg.

Vict. καὶ ὁ. 65 Edd. ἔπραξε. Med. ἐπρηξε.

μῶν, ὁ δὲ τοῦτον ἀναπέμπει, ἔπειτα ὅτι χαλεπῶς φέρων
ὁ ἰατρὸς, γυναικὸς τε καὶ παιδῶν ἀπολειφθεῖς, ἠμύνατο
23 τὸν ἐκδόντα, συμβουλεύσας τῷ Περσῶν βασιλεῖ, αἰτῆσαι
θυγατέρα παρὰ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως, ἵνα ἢ δοῦς ἀ-
5 νιώτο, ἢ μὴ δοῦς ἀπέχθαιτο· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν μέσων ἀρ-
ξάμενος, ἐπὶ τὴν τελευταίην ἐλθεῖν, εἶτα ἐν τούτοις λῆξαι
καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρχάμενον ἀναδραμεῖν ἐπὶ
τὴν ἀρχὴν, καὶ λῆξαι εἰς τὰ μέσα, καὶ ἔτι ἀπὸ τῶν πρώ-
των ἀρχάμενον μεταβαίνειν⁶⁶ ἐπὶ τὰ τελευταῖα, καὶ ἐν
10 τοῖς μέσοις καύσασθαι. Κατὰ μὲν οὖν τὴν ἀναστροφὴν
τῆς τάξεως οὕτως· ἐπεὶ δὲ εἰώθαμεν ἐκφέρειν τὰ πράγμα-
τα, ἐνίοτε μὲν ὡς ἀποφαινόμενοι, ἐνίοτε δὲ ὡς πλείον τε
τοῦ ἀποφαινέσθαι ποιῶντες, καὶ ἐνίοτε μὲν ὡς ἐρωτῶν-
τες, ἄλλοτε δὲ ὡς πυνθανόμενοι, ἔσθ' ὅτε δὲ ὡς ἐπαπο-
15 ροῦντες, καὶ ἄλλοτε μὲν ὡς προστάττοντες, ἄλλοτε δὲ ὡς
εὐχόμενοι, καὶ ποτε μὲν ὡς ὀμνύοντες, ποτε δὲ ὡς ἀπα-
γορεύοντες, ἄλλοτε δὲ προστιθέμενοι, ποτε δὲ προσδια-
λεγόμενοι· ἐνδέχεται γὰρ κατὰ πάντας τούτους τοὺς τρό-
πους εἰσφέρειν, ποικίλλοντας τὰς διηγήσεις. Θουκυδίδης
20 μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας τῶν ἱστοριῶν κατὰ τὸν
τοῦ ἀποφαινομένου τρόπον ἐξήνεγκεν τὴν διήγησιν ταύ-
την· Θηβαίων ἄνδρες, ὀλίγων πλείους τριακοσίων, εἰσηλ-
θον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν⁶⁷ ὅπλοις εἰς⁶⁸ Πλάταιαν
τῆς Βοιωτίας, οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· ἀνοῖξαι⁶⁹

66 Med. μεταβῆναι. Rom. μεταθῆναι. marg. Vict. μεταβῆναι.

67 In Thucydide est ξὺν, quod ex lingua veteri Attica usita-
tum Thucydidi fuisse, docet in vita ejus Marcellinus. Itaque
et hic tali modo scribendum, et in sequentibus ξυμμαχίδα,
quod rursum ita legitur apud ipsum Thucydidem. Scheff.

68 Thucydides ipse habet ἐς. Scheff. 69 Totum hunc lo-
cum usque ad οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα, ἀνέωξαν αὐτοῖς τὰς
πύλας. Edd. omnes et Par. om. exstat in Med. et exemplari
Victoriano insertus est.

δ' αὐτοῖς τὰς πύλας Ναυκλείδην τε⁷⁰ καὶ τοὺς μετ' αὐ-
 τοῦ, μηδεμιᾶς φυλακῆς προκαθεστηκυίας διὰ τὰς σπονδαίς.
 καὶ οὕτω τὰ μετὰ ταῦτα· εἰ δὲ διαλογικῶς ἐπαγγέλλειν /
 βουλοίμεθα, ὑποδησόμεθα τέ τιναις ἀλλήλοις διαλεγόμε-
 νους περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ τὸν μὲν διδάσκοντα, τὸν 5
 δὲ μανθάνοντα τὰ γέγενημένα, οἷον, πολλάκις μὲν σε καὶ
 πρότερον ἐπῆλθεν ἔρυσθαι μοι περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς
 συμβεβηκότων Θηβαίοις τε καὶ Πλαταιεῦσιν, ἀτὰρ καὶ
 νῦν ἠδέως ἂν ἀκούσαιμι, εἴ σοι ἐν καιρῷ ἐστὶ διηγήσα-
 σθαι· ἀλλὰ νῆ Δία καιρός ἐστὶ, καὶ δὴ καὶ ἤδη σοι λέ- 10
 γω, εἴπερ, ὡς φης, ἐπιθυμίαν ἔχεις ἀκούσαι περὶ τούτων·
 Θηβαῖοι γὰρ, ἀεὶ διάφοροι ὄντες τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἐβού-
 λοντο τὴν Πλάταιαν ἐν εἰρήνῃ προκαταλαβεῖν. ἄνδρες
 οὖν ἐξ αὐτῶν ὀλίγω πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ
 πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν πόλιν, οὔσαν Ἀθηναί- 15
 ων συμμαχίδα. πῶς οὖν νυκτὸς οὔσης καὶ τῶν πυλῶν
 κεκλεισμένων, ἔτι δὲ καὶ φυλακῆς προκαθεστηκυίας ῥαδίως ἔ-
 λαθον εἰσελθόντες; ἀπρὸν μὲν ἔφθης· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς
 ἔμελλον εἰπεῖν, ὅτι τὰς πύλας ἀνέωξαν αὐτοῖς ἄνδρες,
 Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, φυλακῆς οὐδεμιᾶς 20
 προκαθεστηκυίας διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰ ἐξῆς. Τὸν
 αὐτὸν τρόπον διεξιλευσόμεθα ἰρωτῶντές τε καὶ ἀποκρι-
 νόμενοι κατὰ τὸν διαλεκτικὸν νόμον· ἔτι δὲ ἀπαφαινό-
 μενοι τὰ πράγματα, ποτὲ μὲν καταφάσκωμεν, οἷον, Θεῶν
 διαλέγεται· ἐστὶ δὲ μὴ μόνον καταφάσκοντας, ἀλλὰ καὶ 25
 ἀποφάσκοντας ἐκφέρειν τὰς διηγήσεις, καταφάσκοντας
 μὲν, ὡς ἔφαμεν τὸν Θουκυδίδην τὴν διήγησιν ἐξνηνοχέ-
 ναι ἀποφάσκοντας δὲ, οἷον οὔτε Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγω
 πλείους τριακοσίων εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅ-
 πλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὔσαν Ἀθηναίων ξυμ- 30
 μαχίδα, οὔτε τὰς πύλας ἀνέωξαν Ναυκλείδης τε καὶ οἱ
 μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω μέχρι τέλους· ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλος

70 Med. Vict. δέ. scripsi τε, ut est paullo inferius.

τρόπος ἀσύνδετος καλούμενος, ὅτ' ἂν τοὺς συνδέοντας
 τὴν φράσιν συνδέσμον παραλείπωμεν⁷¹, οἷον, Θηβαίων
 ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον
 ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὕσαν
 5 Ἀθηναίων συμμαχίδα ἀνέωξαν αὐτοῖς τὰς πύλας, καὶ
 τὰ ἐξῆς. ἡμεῖς δὲ εἰ βουλοίμεθα πλέον τι τοῦ ἀποφαίνε-
 σθαι ποιεῖν, οὕτως ἐρωθῶμεν μεγάλων ὡς ἔοικε πραγμά-
 των αἰτία γέγονεν Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ
 τοῖς ἐξ ἐκάστων συμμαχοῖς, Θηβαίων εἰς Πλάταιαν ἄ-
 10 φιξίς· Θηβαίων γὰρ ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τριακοσίων,
 εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν
 τῆς Βοιωτίας καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ τῆς διηγήσεως συνά-
 ψομεν· εἰ δὲ ἐρωτᾶν βουλοίμεθα, οὕτως ἐρωθῶμεν ἄρά γε
 ἀληθές ἐστιν, ὅτι Θηβαίων ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τρια-
 15 κοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς
 Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας· καὶ οὕτως ἐρωτηματικῶς τὰ
 μετὰ ταῦτα διελευσόμεθα· οὕτω⁷² δ' ἂν πυνθοίμεθα,
 τίνες ἦσαν οἱ Θηβαίων ἄνδρες, οἱ ὀλίγω πλείους ἦσαν
 τριακοσίων, εἰσῆλθόν τε⁷³ περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις
 20 εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας; καὶ τὰ λοιπὰ πυνθανόμε-
 νοι ἐποίσομεν· τὸ δὲ ἐπαπορεῖν καὶ τὸ ἐρωτᾶν, κατὰ μὲν
 τὴν προφορὰν, οὐδὲν ἀλλήλων διήνεγκε, διόπερ τῷ ἐτέρῳ
 24 αὐτῶν ἀρκεσθησόμεθα· ἐάν τε γὰρ ἐρωτῶμεν, ἐάν τε
 ἐπαπορῶμεν, οὕτως ἐξοίσομεν·

25 Ἄρ' ἔστι⁷⁴ πάντων ἀγρυπνία λαλίστατον⁷⁵;

διαφέρειν δὲ δοκεῖ, ὅτι ὁ μὲν ἐρωτῶν ἀπόκρισιν ἐπιζητεῖ,

71 Vict. παραλείπομεν. Med. παραλείπωμεν. 72 Edd. Rom.

Camer. οὔτοι. Heins. corr. οὕτως. Med. marg. Vict. οὕτω.

73 Edd. Rom. Camer. εἰσῆλθόν τε. Med. τε om. Heins. εἰσ-
 ῆλθόν τε, ex quo Scheff. fecit εἰσελθόντες. 74 Est Menan-

dri, ex fabula, cujus fuit titulus Epiclerus, quod ex sequenti-
 bus apparet, ubi denuo repetitur. Scheff. 75 Med. Rom.

λαλίστατον. Camer. Heins. λαλίστατον.

ὁ δὲ ἐπαπορῶν οὐ πάντως, ἀλλὰ μόνον πρὸς ἑαυτὸν ἀπορεῖ· εἰ δὲ προστάττειν βουλοίμεθα, οὕτω ποιήσομεν· ὑποθησόμεθα γὰρ ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς διηγήσεως, μετὰ τὴν τῶν εἰσελθόντων εἰς Πλάταιας ἀναίρεσιν, ἕνα τινὰ παραινοῦντα ἢ τοῖς Θηβαίοις, ἢ τοῖς Πλαταιεῦσιν, 5 οὕτως· ἄγετε, ὦ Πλαταιεῖς, ὅπως ἄξιοι τῆς πόλεως ἔσισθε, καὶ τῶν προγόνων πρὸς Πέρσας τε καὶ Μαρδόνιον ὑγωνισμένων, καὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ ἡμετέρᾳ κειμένων, δείξατε τοῖς Θηβαίοις, ὅτι μὴ δίκαια ποιούσιν, ἀξιοῦντες μὲν ὑμᾶς σφίσιν ὑπακούειν καὶ δουλεύειν· οὐκ ἐθέλοντας 10 δὲ, πολέμῳ βιαζόμενοι παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων· εἶτα εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν, οὔσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· καὶ ὡσαύτως τὰ ἐξῆς, ὡς πρὸς Πλαταιεῖς διηγησόμεθα. εἰ δὲ ὑποθώμεθα τὴν πα- 15 ρακέλευσιν γίνεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους, οὕτως ἐροῦμεν· ἄγετε, ὦ Θηβαῖοι, ὅπως φανήσεσθε αὐτῶν τε καὶ τῶν πατέρων ἄξιοι⁷⁶, καὶ τῆς ἀρχῆς, ἣν ἔχετε⁷⁷, συμπάσης τῆς Βοιωτίας, καὶ δείξατε τοῖς Πλαταιεῦσιν, ὅτι δοῦλοι ὄντες ὑμέτεροι, οὐ μόνον ἀποδεδράκασι πρὸς Ἀθηναίους, 20 ἀλλὰ καὶ ἄνδρας ὑμετέρους ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων, ἐλθόντας περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν Πλάταιαν τὴν ἑαυτῶν, διέφθειραν. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ διηγησόμεθα. ἔστι δὲ καὶ οὕτω πρόσταξιν ποιήσασθαι, εἰ ὑποθώμεθά τινὰ τοῖς Θηβαίοις, πρὶν 25 γενέσθαι τὴν εἰς Πλάταιαν εἴσοδον, προστάττοντα, ἃ δὴ καὶ ἔπραξαν· ἄγετε, ὦ Θηβαῖοι, ὅπως ἄνδρες ἐξ ὑμῶν ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων εἰσέλθωσι περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν τὴν ὑμετέραν, νῦν δ' οὔσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς ἂν ἐνδέχῃται, κα- 30 τὰ τοῦτον τὸν⁷⁸ τρόπον διεξελευσόμεθα· εἰ δὲ εὐχόμεθα,

76 Ed. Rom. ἄξιοι. corr. Vict. 77 Med. Rom. Camer. ἔχετε. Heins. ἔχετε. 78 τὸν Edd. om. recepi ex Med.

οὕτως ἐροῦμεν· εἴθε ⁷⁹ μηδέποτε Θηβαίων ἄνδρες, ὀλίγω
 πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν
 ὄπλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὔσαν Ἀθηναίων
 συμμαχίδα· καὶ μέχρι τέλους κατὰ τὸν τοῦ εὐχθμένου
 25 ἢ τρόπον διηγησόμεθα. Οὐκ ἄδηλος δὲ ὁ τρόπος, πῶς
 κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν προφορὰν ἢ διήγησις ἐξενεχθή-
 σεται· τὴν δὲ προσαγορευτικὴν παραιτούμεθα, ὅτι καὶ
 πρότερον, ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς πτώσεις ἐγκλίσεων, ἤδη πα-
 ραδεδώκαμεν ἐπὶ τῆς κλητικῆς· ὑποτιθέμενοι δὲ οὕτως
 10 ἐροῦμεν· ὑποθώμεθα γάρ, Θηβαίων ἄνδρας, ὀλίγω πλεί-
 ους τριακοσίων, εἰσελθεῖν περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὄπλοις
 εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὔσαν Ἀθηναίων συμμαχί-
 δα· ἀνοίξαι ⁸⁰ δ' αὐτοῖς τὰς πύλας Ναυκλείδην τε καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔθεντο εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὄπλα.
 15 ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ παρὰ Δημοσθένει ⁸¹ Ἀμφί-
 πολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἀλόννησον, οὐδενὸς τούτων
 μέμνηται. εἶτι ⁸² καὶ πάλιν ἄλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχε-
 ται, πρότερον ⁸³ ἤκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Ἡλιν ⁸⁴ ἔχει, τη-
 λικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ· Μεγάρους ἐπεβούλευσε
 20 πρῶτην. Ἔστι δὲ καὶ τούτους ἀλλήλοις ἐπιπλέκειν τοὺς
 τρόπους, καὶ μίχτον ἐκ δυοῖν ἢ πλείονων ποιεῖν, ὡς τοῦ
 διηγήματος τὰ μὲν ἀπαγγεῖλαι κατὰ τὸν τοῦ ἀποφαινο-
 μένου τρόπον, τὰ δὲ συνδέτως ⁸⁵, τὰ δὲ ὅπως ἂν τις βού-

79 Rom. εἴθε. 80 Edd. ἀνέφξαν αὐτοῖς τ. π. Ναυκλείδης τε καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ. recepi lectionem Med. in quo post αὐτοῦ lacu-
 na est. marg. Vict. καὶ ἀνέφξαν. Heins. ἀνέφξαν δέ. 81 Id
 oratione de corona, et Philipp. III. Scheff. 82 Med. ὅτι.
 ut Pausan. II. 31. 4. εἶη δ' ἂν εἶτι καὶ ἄλλο οὐ γνωσκόμενον ἐπὶ
 ἐμοῦ. Angel. ὅτι. 83 Ed. Rom. πρότερον. marg. Vict. πρότερον.
 Contra apud Sopatr. ζητ. p. 375. πρὸ πάντων ἔμαθον ἂν παρ'
 ὑμῶν, πρότερον παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἢ παρ' Ἀθηναίοις τυγχάνει τὸ δι-
 κτυτήριον. legendum πρότερον, ut Pag. 84 Med. edd. Ἡλιν.
 85 Med. συνδέτως. Rom. Camer. ἀσυνδέτως. Heins. συνθέτως.

λοιτα ποικίλλων τὴν φράσιν⁸⁶. ἐπιφωνεῖν δὲ διηγήσει
 ἔστι, τὰ καθ' ἕκαστον μέρος τῆς διηγήσεως γνώμην ἐπι-
 λέγειν· τὸ δὲ τοιοῦτον οὐδ' ἱστορία πρέπον ἐστίν, οὔτε
 πολιτικῶ λόγῳ θεάτρῳ δὲ καὶ σκηνῇ μᾶλλον ἐπιτήδειον.
 διὸ καὶ παρὰ τοῖς τριούτοις ποιηταῖς, ἐπιπλεϊστὸν ἐστίν,⁸
 ὡς παρὰ Μενάνδρῳ πολλαχοῦ μὲν ἀλλαχόθι, καὶ ἐν ἀρ-
 χῇ δὲ τοῦ τε Δαρδάνου⁸⁷ καὶ τοῦ ξενολόγου⁸⁸.

Ἄνδρὸς πένητος υἱὸς, ἐκταθραμμένος

Οὐκ ἐξ ὑπαρχόντων, ὄρων ἤχοχίνατο

Τὸν πατέρα μικρ' ⁸⁹ ἔχοντα· παιδευθεὶς γὰρ εὖ

10

Τὸν καρπὸν εὐθύς ἀπεδίδου χάριτος⁹⁰ καλόν.

ὁ γὰρ τελευταῖος στίχος ἐκ περιττοῦ πρόκειται, θηρό-
 μενος μόνον τὸν παρὰ τῶν θεατῶν ἔπαινον· ὅταν μὲν
 τοι συνεχῶς ἐγκαταμιγνύη τις, καὶ λανθόνῃ ταῦτα τὰ⁹¹
 γνωμικὰ, ἐπιχαρίς πως ἢ διήγησις γίνεται, ὡς παρὰ Ἡ-¹⁵
 ροδότῳ ἐν τῇ πρώτῃ λέγων γὰρ περὶ τοῦ ἀνθρωπέιου
 βίου, ὡς οὐκ ἔστι σταθερὸς, ἀλλὰ πολλὰς ἐν⁹² ἑαυτῷ
 ἔχει τὰς μεταβολὰς, ἔπειτα ἐξαριθμησάμενος ὅσων ἡμε-
 ρῶν ἐστὶν ἀνθρωπίνη ζωὴ, ὡς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπιφέ-
 ρει τούτων τῶν ἀπασέων ἡμερέων, ἢ ἑτέρη αὐτέων τῇ²⁰
 ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον εἰσάγει πρῆγμα⁹³,
 εἶτα ἐπιφωνεῖ τοῦτον τὸν τρόπον· οὕτως, ὦ Κροῖσε, πᾶς⁹⁴

86 Heins, φάσιν. 87 Comoedia sic dicta, quam aliis lauda-
 tam necdum observare potui. Scheff. 88 Ne hanc quidem
 Comoediam ejus alibi memoratam arbitror. Scheff. 89
 Med. μικρά. 90 χάριτος Med. om. 91 τὰ Med. Heins. om.
 recepi ex Rom. Camer. 92 ἐν Rom. Camer. om. 93 In
 Herodoto ipso est προσάγει, ut mox pro οὕτως, οὕτω, item pro
 τίνα λόγον ἔχεις οὐκ ὑγία, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγία, quod He-
 rodoto convenientius. Denique pro κελεύων δέσποιναν, Hero-
 dotus una voce auctius, κελεύων με δέσποιναν, ut et pro χιτῶνι,
 κιθῶνι, quod est rursus Herodoto magis congruum. Phavori-
 nus: Κιθῶν, ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ χιτῶν. Scheff. 94 Marg.

26 ἔστιν ἄνθρωπος συμφορή⁹⁵. ὡς καὶ⁹⁶ ὁ Γύγης πρὸς τὸν
 Κανδαύλην⁹⁷ λέγει· δέσποτα, τίνα λόγον ἔχεις⁹⁸ οὐχ
 ὑγίεια, κελεύων δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνὴν,
 ἅμα δὲ χιτῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ⁹⁹
 5 γυνή. Καὶ μὴν καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εὐροίμεν ἄν,
 οὐχ' ἥκιστα καὶ παρὰ τῷ πολιτικωτάτῳ Δημοσθένει, καὶ
 ἐν τοῖς πολιτικωτάτοις αὐτοῦ λόγοις· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ
 τῶν Ὀλυμπιακῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Φιλίππου, ὅτε
 περὶ αὐτὸν ἔχει μίμους γελοίων, καὶ ποιητὰς αἰσχροῦν
 10 ἄσμάτων, καὶ οὓς γε ἡ πόλις Ἀθηναίων ἐξέβαλεν ὡς
 ἀσελγεστάτους ὄντας, καὶ ὅτι τοιοῦτος¹⁰⁰ ὢν Φίλιππος
 εἰκότως λανθάνει πάντας ἀνθρώπους, τῷ κατορθοῦν
 ἐν τοῖς πολέμοις, μετὰ ταῦτα ἐπιφωνεῖ· αἱ γὰρ εὐπρα-
 ξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιᾶσαι¹⁰¹ τὰ τοιαῦτα
 15 ὄνειδη. ἔστι δὲ καὶ ἀνάπαλιν προθέντα¹⁰² γνωμικὸν λό-
 γον διηγῆσασθαι, καθάπερ καὶ¹⁰³ ἐπὶ τοῦ μύθου παρε-
 σημειωσάμεθα· οἷον καὶ παρὰ Μενάνδρῳ ἐν¹⁰⁴ τῇ χρη-
 στῇ¹⁰⁵ ἐπικλήρῳ,

Ἄρ' ἔστι¹⁰⁶ πάντων ἄγρυπνία λαλλιστάτη;

20 εἶτα ἐξῆς τὸ διήγημα.

Vict. πάν. Edd. et Med. πᾶς. 95 Camer. συμφορῆ. 96
 Med. Rom. Camer. οἷος. Camer. ad marg. καὶ ὡς. Heins.
 ὡς καὶ. 97 Camer. Κανδαύλιν. 98 Marg. Vict. ap. He-
 rod. λέγεις. 99 Ed. Rom. αἰδῶν. marg. Vict. αἰδῶ. 100
 Med. Camer. τοσοῦτος. 101 Camer. συσκιᾶσαι. In ed. Heins.
 συσκιᾶσαι, linea enim post συ finita σ excidit: nihilominus red-
 didit etiam Scheffer συσκιᾶσαι. 102 Med. Rom. προσθέντα.
 103 Med. καὶ om. 104 Med. καί. 105 Suspicio illud
 χρηστῆ corruptum esse, ac fortasse numerum latitare hujus
 comoediae in ipso. Nam Athenaeus citat ἐπικλήρον πρώτην, un-
 de satis constat scripsisse plures nominis ejusdem. Epitheton
 profecto parum commodum hoc loco videtur. Scheff. Ed.
 Rom. χρήστη. Hemsterh. ad Luc. I. p. 460. χρυσῆ, quod pro-
 bat Meineke ad Menandr. p. 63. 106 Med. Rom. εἶστιν ἄγρυπν.

Ἐπεὶ γοῦν ἀναστήσασα δευρὶ προάγεται

Λαλεῖν¹⁰⁷ ἀπ' ἀρχῆς πάντα τὸν ἑαυτοῦ βίον.

Διήγησιν δὲ διηγήσει συμπλέκειν ἔστιν, ὅταν δύο διηγήσεις, ἢ καὶ πλείους ἅμα διηγεῖσθαι ἐπιχειρῶμεν· τοῦτο δὲ μάλα ἐπετήδευσαν¹⁰⁸ οἱ ἀπὸ Ἴσοκράτους, καὶ αὐτὸς¹⁰⁹ 5 ὁ Ἴσοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ οὕτως· ἦλθον οἱ θ' Ἡρακλέους παῖδες, καὶ μικροῦ πρὸ τούτων Ἄδραστος ὁ Ταλαΐδαν, βασιλεὺς ἂν Ἄργους· οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ Θήβας δεδυστυχηκῶς, καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ πάλιν ἔτι γὰρ ταπεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος, ἦλθον εἰς τὴν 10 χώραν ἡμῶν Θραῖκες μὲν μετὰ Εὐμόλπου τοῦ Προσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετὰ Ἀμαζόνων, τῶν Ἄρειως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ περὶ μὲν τῶν¹¹⁰ τρόπων τῆς γυμνασίας τοσαῦτα· καὶ ὅτι κατ' αὐτοὺς δυνατόν ἐστι γυμνάσασθαι καὶ τοῖς μύθοις. 15

Cap. V. .

Περὶ χρείας.

27

Χρεία ἐστὶ σύντομος ἀπόφασις, ἢ πράξις, μετ' εὐστοχίας¹ ἀναφερομένη εἰς τιώρισμένον πρόσωπον, ἢ ἀναλογοῦν προσώπῳ· παράκειται δὲ αὐτῇ γνώμη² καὶ ἀπομνημονεύματα³· πᾶσα γὰρ γνώμη σύντομος εἰς πρόσω-

omisso πάντων. 107 Med. et edd. λαβεῖν. Vict. ad marg.

et Var. Lect. XXVII. 12. γρ. λαλεῖν, quod recepi. 108 Ca-

mer. Heins. ἐπιτήδευσαν. 109 Med. Rom. Camer. ὁ αὐτός.

Heins. αὐτός δ. 110 Med. et edd. τὸν τρόπον. marg. Vict.

τῶν τρόπων.

1 Edd. ἀναφέρομ. μετ' εὐστοχίας. Med. Par. Vict. μετ' εὐστοχ. ἀναφ. 2 γνώμη Heins. om. 3 Mallem ἀπομνημόνευμα

in singulari. Caeterum hac notione primus usus videtur Xenophon, de quo Laërtius: πρῶτος ὑποσημειώσάμενος τὰ λεγόμενα, εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν, ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. Primus omnium, quae dicebantur (a Socrate) notis excerpta dedit in

πον ἀναφερομένην χρείαν ποιῶ. καὶ τὸ ἀπομνημόνευμα
 δὲ πρᾶξις ἐστίν, ἢ λόγος βιωφελής. διαφέρει δὲ ἢ μὲν
 γνώμη τῆς χρείας τέτρασι τοῖσδε· τῷ τὴν μὲν χρείαν πάν-
 τως ἀναφέρεσθαι εἰς πρόσωπον, τὴν δὲ γνώμην οὐ πάν-
 5 τως· καὶ τῷ, ποτὲ μὲν τὸ καθόλου, ποτὲ δὲ τὸ ἐπὶ μέ-
 ρους ἀποφαίνεσθαι ⁴ τὴν χρείαν, τὴν ⁵ δὲ γνώμην κα-
 θόλου μόνον· ἔτι δὲ τῷ χαριεντίζεσθαι τὴν χρείαν ἐνίοτε
 μηδὲν ἔχουσαν βιωφελές. τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ περὶ τῶν ἐν
 τῷ βίῳ χρησίμων εἶναι· τέταρτον, ὅτι ἢ μὲν χρεία πρᾶ-
 10 ξις, ἢ λόγος ὑπάρχει, ἢ δὲ γνώμη λόγος ἐστὶ μόνον. Τὸ
 δὲ ἀπομνημόνευμα δυοῖ ⁶ τοῖσδε κεχώριστα τῆς χρείας,
 ἢ μὲν γὰρ σύντομος, τὸ δὲ γὰρ ἀπομνημόνευμα ἔσθ' ⁷
 ὅτε ἐπεκτείνεται, καὶ ἢ μὲν ἀναφέρεται εἰς τινα πρόσω-
 πα, τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα καὶ καθ' ἑαυτὸ μνημονεύε-
 15 ται. Εἴρηται δὲ χρεία κατ' ἐξοχίην, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλ-
 λων πρὸς πολλὰ χρειώδης ἐστὶ τῷ βίῳ, καθάπερ καὶ
 Ὀμηρον, πολλῶν ὄντων ποιητῶν, κατ' ἐξοχίην τοῦτον
 μόνον καλεῖν εἰώθαμεν ποιητήν. Τῆς δὲ χρείας τὰ ἀνω-
 τάτω γένη τρία· αἱ μὲν γὰρ εἰσι λογικαί, αἱ δὲ πρακτι-
 20 καί, αἱ δὲ μικταί· λογικαὶ μὲν εἰσιν αἱ χωρὶς πράξεως
 διὰ λόγων ἔχουσαι τὸ κῦρος· οἷον, Διογένους ὁ φιλόσο-

publicum, et Apomnemoneumata inscripsit. Vulgo reddunt,
 dicta et facta Socratis memorabilia. Noster Chrias esse osten-
 dit. Scheff. 4 Edd. ὑποφαίν. Med. Par. ἀποφαίν. Diximus
 de hac confusione in epist. crit. p. 61. 5 τὴν δὲ γνώμην —
 — χαριεντίζ. τὴν χρείαν recepi ex marg. Vict. absunt a Par.
 Med. et edd. 6 δυοῖ τοῖσδε — — τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα ab-
 sunt ab edd. recepi ex Med. Par. marg. Vict. id quod non
 fugit Schefferum dicentem: „Non dubito, quin hic exciderint
 aliqua, quae ostendebant, quomodo Chria differret ab apo-
 mnemoneumate; sequitur enim de chria καὶ ἢ μὲν, cum tamen
 nihil de ipsa praecesserit. Puto autem hanc fecisse differen-
 tiam, quod chria semper sit verborum paucorum, apomnemo-
 neuma verò saepe prolixam contineat orationem.“ 7 h. e.

φος ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, πῶς ἂν ἐνδοξος γένοιτο, ἀπε-
κρίνατο, ὅτι ἤκιστα δόξης φροντίζων· ⁷ τῶν δὲ λογικῶν,
εἶδη δύο· ἀποφαντικὸν καὶ ἀποκριτικόν· τοῦ δὲ ἀποφαν-
τικοῦ αἰ μὲν εἶσι κατ' ἐκούσιον ἀπόφασιν· οἷον Ἰσοκρά-
της· ὁ σοφιστὴς τοὺς εὐφρεῖς τῶν μαθητῶν θεῶν παῖδας ⁵
ἔλεγεν εἶναι· αἰ δὲ κατὰ περίστασιν· οἷον, Διογένης· ⁸ ὁ
Κυρικός φιλόσοφος ἰδὼν μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον,
εἶπεν, οὗτός ἐστι ῥύπος ⁹ περιηρογυρισμένος· οὐ γὰρ ὁ
Διογένης ἀπλῶς ἀπεφώνησε, ἀλλ' ἐξ ὧν εἶδεν. Ἔτι καὶ
τοῦ ἀποκριτικοῦ εἶσιν εἶδη τέσσαρα, τό τε κατ' ἐρώτη- ¹⁰
τησιν, καὶ τὸ κατὰ πύσμα, καὶ τὸ κατ' ἐρώτησιν αἰτιῶ-
δες, καὶ τὸ ὁμωνύμως τῷ γένει λεγόμενον ἀποκριτικόν.
Διαφέρει δὲ τοῦ πύσματος ἢ ἐρώτησις, ὅτι πρὸς μὲν τὴν
ἐρώτησιν συγκαταθέσθαι δεῖ μόνον, ἢ ἀρνήσασθαι, οἷ-
ον ἀνανεῦσαι, ἢ κατανεῦσαι, ἢ διὰ γε τοῦ ναὶ ἢ τοῦ ¹⁰ ¹⁵
οὐ ἀποκρίνασθαι, τὸ δὲ πύσμα μακροτέραν ἀπαιτεῖ τὴν
ἀπόκρισιν· κατ' ἐρώτησιν μὲν οὖν ἐστίν, οἷον, Πίττα- ²⁸
κὸς ὁ Μιτυληναῖος ¹¹ ἐρωτηθεὶς, εἰ λανθάνει τις τοὺς
θεοὺς φαῦλόν τι ποιῶν, ¹² εἶπεν οὐ, οὐδὲ διανοούμενος.

si minime sectaretur gloriam. Respexit id, quod habet Seneca
V. de Benef. Gloria fugientes magis magisque sequitur. Item
in Epistolis: Gloria umbra virtutis est, etiam invitos comi-
tatur. Interpres non attendit. Caeterum hoc esse inter dicta
Diogenis, alibi non legi. Scheff. ⁸ Etiam hoc dictum ne-
scio an reperias alibi. Nam alii vocasse dicunt πρόβατον χρυ-
σόμαλον. Vide Laërtium in vita ejus. Scheff. ⁹ Darm-
stadt. et. ed. Rom. ἵππος, marg. Vict. ῥύπος, ut est in Med.
et reliquis edd. ¹⁰ Med. τοῦ om. ¹¹ Habes et inferius
p. 77. Scheff. ¹² Heins. Med. εἶπεν οὐδὲ διαν. Rom. Ca-
mer. εἶπεν οὐ, οὐδὲ, quod revocavi. Scheff. „Nescio utrum
non scripserit noster, τί ποιῶν, οὐκ εἶπεν, οὐδὲ etc. quia sequi-
tur μετὰ τὴν ἀπόφασιν, cum si legamus sicut nunc se habent,
nulla sit ἀπόφασις, quae quidem directe respondeat quaesito.
Quamquam isto modo habeat et inferius, ut forte nil mutan-

μετὰ γὰρ τὴν ἀπόφασιν τὸ προστιθέμενον περισσὸν ἐστίν¹³,
 ἐπεὶ καὶ ἀφαιρέθέντος αὐτοῦ ἐπὶ ἴσκει ἡ ἀπόφασις. ἡ δὲ
 πνευματικὴ τοιαύτη ἐστίν· οἷον Θεανὼ¹⁴ ἢ Πυθαγορικὴ
 φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τινος, ποσταία¹⁵ γυνὴ ἀπ'
 5 ἀνδρὸς καθαρὰ εἰς τὸ θεσμοφορεῖον κάτεισιν, εἶπεν,
 ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτριῶν
 οὐδέποτε· αἱ δὲ κατ' ἐρώτησιν αἰτιώδεις¹⁶ εἰσὶν, ὅσαι
 χωρὶς τῆς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίσεως, καὶ αἰτίαν
 τινὰ ἔχουσιν, ἢ συμβουλήν, ἢ τι τοιοῦτον, οἷον, Σω-
 10 κράτης ἐρωτηθεῖς, εἰ εὐδαίμων αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν
 βασιλεὺς; οὐκ ἔχω λέγειν, εἶπε, μηδὲ γὰρ εἰδέναι,¹⁷ πῶς

dum sit." Ad Thaletem refert Clem. Alex. Strom. V. p. 704.

Pott. πνευμένου δὲ ἑτέρου, εἰ λανθάνει τὸ θεῖον πράσσειν τι ἄν-
 θρωπος; καὶ πῶς, εἶπεν, ὅς γε οὐδὲ διανοούμενος; ubi Potter
 nostri loci non oblitus est. 13 Camer. Heins. Scheff. ἐστὶ.

14 De hac agemus in nostro de Claris Pythagoricis, si nobis
 vitam valetudinemque Deus dederit, Scheff. 15 Med. et

edd. ποτα. Videtur hoc corruptum, nam quod in responsione
 sequitur παραχρῆμα, item οὐδέποτε, ostendit, quaesitum fuisse

de tempore, non vero de modo. Et certe quaerebatur olim,
 quamdiu a coitu immunda esset femina. Itaque praefero,

quod habet Stobaeus serm. 72, in eadem historia: ποσταία γυ-
 νή, Scheff. Exstat haec lectio in excerptis codicis Darmsta-

dini, quorum specimen in prolegomenis ad Theonem dedimus,
 et apud Clem. Al. Strom. IV. 19. p. 619. 4. et alios, quos

laudat Potter ad l. Paulo post Med. et edd. ὑπ' ἀνδρὸς, scri-
 psi ἀπ', ut est in iisdem excerptis Darmst. 16 Ed. Rom.

αἰτιώσεις. marg. Vict. δεις. 17 Hoc εἰδέναι non respondet
 praecedenti εἶπε. Itaque vel deest aliquid, vel scripsit οὐδὲ γὰρ

εἶδον, Scheff. Transit ab oratione recta ad obliquam. Plut.
 de educ. c. 8. σύμφωνος δὲ καὶ ἀναρδὸς καὶ ἡ Σωκράτους ἀπό-

κρισις ταύτη φαίνεται· καὶ γὰρ οὗτος, ἐρωτήσαντος αὐτὸν (μοι δο-
 κεῖ) Γοργίου, ἦν ἔχοι περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπόληψιν, καὶ εἰ

νομίζοι τοῦτον εὐδαίμονα εἶναι, οὐκ οἶδα (ἔφησε) πῶς ἀρετῆς καὶ

ἔχει παιδείας ἀποκριτικαὶ δὲ εἰσιν, αἱ μῆτε κατ' ἐρώ-
τησιν, μῆτε κατὰ πύσμα λόγον δὲ τινα ἔχουσαι, πρὸς
ὃν ἔστιν ἡ ἀπόκρισις· οἷον, Πλάτων ποτὲ Διογένους ἀρι-
στῶντος ἐν ἀγορᾷ καὶ καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὸ ¹⁸ ἄρι-
στον, ὃ Διόγευες, εἶπεν, ὡς χαρίεν ἂν ἦν σου τὸ ἄπλα- 5
στον, εἰ μὴ πλαστὸν ἦν· οὔτε γὰρ Διογένης περὶ τινος
ἠρώτα τὸν Πλάτωνα, οὔτε ὁ Πλάτων πυνθάνεται αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς τὸ ἄριστον καλεῖ αὐτὸν, ὅπερ
ἔστι τῶν οὐδετέρων· ἔστι δὲ παρὰ ταῦτα καὶ ἄλλο εἶ-
δος, ἐμπύπτον εἰς τὰς λογικὰς, καλούμενον διπλοῦν δι- 10
πλῆ δὲ ἔστι χρεία ἢ δύο προσώπων ἀποφάσεις ἔχουσα,
ἧν καὶ ἡ ἑτέρα μεθ' ἑνὸς προσώπου χρείαν ποιεῖ· οἷον,
Ἀλέξανδρος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐπιστὰς Διο-
γένει κοιμωμένῳ, εἶπεν,

Οὐ χρὴ ¹⁹ παρνύχιον εὔδειν βούληφόρον ἄνδρα. 15

καὶ ὁ Διογένης ἀπεκρίνατο,

᾿Ωι λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα ²⁰ μέμηλεν.

ἦν γὰρ καὶ οὕτω χρεία μὴ προστιθεμένης τῆς ἀποκρι-
σεως. Πρακτικαὶ δὲ εἰσιν αἱ χωρὶς λόγου ἐμφαίνουσαι
τινα νοῦν· τῶν δὲ πρακτικῶν αἱ μὲν εἰσιν ἐνεργητικαί, 20
αἱ δὲ παθητικαί· ἐνεργητικαὶ μὲν, ὅσαι δηλοῦσί τινα
ἐνέργειαν· οἷον, Διογένης ὁ Κυνικὸς φιλόσοφος, ἰδὼν
ὀψοφάγον ²¹ παῖδα, τὸν παιδαγωγὸν τῆ βακτηρία ἔπαι-
σε· παθητικαὶ δὲ, αἱ πάθος τι σημαίνουσαι· οἷον, Δι-
δυμος ²² ὁ ἀύλητῆς ἀλοῦς ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐκ τοῦ ὀνόματος 25

παιδείας ἔχει, ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν τούτοις, οὐκ ἐν τοῖς τυχηροῖς
ἀγαθοῖς κειμένης. ubi Wyttenb. veterum locos collegit. 18

Med. marg. Vict. τόν. 19 Uterque versus est Homeri ex

Iliad. B. ubi somnus sic affatur Agamemnonem. Scheff. 20

Med. Rom. τόσα. corr. marg. Vict. 21 Habet tractationem

chriae hujus Libanius, sed adduntur apud ipsum verba quae-
dam Diogenis, et puer non ὀψοφάγος, verum ἄτακτος vocatur.

Scheff. 22 Habes simile quid apud Laërtium in vita Dioge-

ἐκρεμάσθη· μικτὰ δὲ εἰσιν, ὅσαι τοῦ μὲν λογικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ κοινωνοῦσιν, ἐν δὲ τῷ πρακτικῷ τὰ κῆ-
 29 ρος ἔχουσιν· οἶον, Πυθαγόρας ²³ ὁ φιλόσοφος, ἐρωτη-
 θείς, πόσος ἐστὶν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος; ἀναβὰς ἐπὶ
 τὸ δωμάτιον, παρέκλυψεν ὀλίγον, δηλῶν διὰ τοῦτο τὴν
 βραχύτητα. καὶ ἔτι Λάκων, ²⁴ ἐρομένου τινὸς αὐτὸν,
 ποῦ τοὺς ὄρους τῆς γῆς ἔχουσι ²⁵ Λακεδαιμόνιοι; ἔδειξε
 τὸ δόρυ. Τὰ μὲν οὖν εἶδη τῶν χρειῶν ταῦτά ἐστι· προ-
 φέρονται δὲ αἱ μὲν γνωμολογικῶς, αἱ δὲ ἀποδεικτικῶς,
 10 αἱ δὲ κατὰ χαριεντισμὸν, αἱ δὲ κατὰ συλλογισμὸν, αἱ
 δὲ κατὰ ἐνθύμημα, αἱ δὲ κατὰ παράδειγμα, αἱ δὲ κατ'
 εὐχὴν, αἱ δὲ συμβολικῶς, αἱ δὲ τροπικῶς, αἱ δὲ κατὰ
 ἀμφίβολίαν, αἱ δὲ κατὰ ἀντίληψιν, αἱ δὲ συννεξευγμέ-
 νως, ἐξ οἷων δήποτε τῶν προειρημένων τρόπων συγκεί-
 15 μεναι· γνωμολογικῶς ²⁶ μὲν, οἶον, Βίων ²⁷ ὁ σοφιστής, τὴν

nis. Sed ibi Diogenes tantum optat, ut ex nomine suo suspendatur, non et factum commemorat. Didymus inquam, sic enim est vocandus, et in Graeco pro διδύμων scribendum δίδυμος, quod interpretes non attendit [Diog. Laërt. VI. 68. Διδύμων]. Didymus hic fuit tibicen, de quo nescio, an alii praeterea prodiderint. Sc h e f f.

²³ Hoc quoque soli nostro arbitror deberi. Scheff. Aphth. sub eodem capite: Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς πόσος ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος βραχύ τι φανείς ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θείαν ποιούμενος.

²⁴ Inter apophthegmata Agesilai memorat Plutarchus, qui videri debet. Nam addit is, simul dixisse, quatenus haec pervenit. Scheff. ²⁵ Med. ἔχουσι et paullo post ταῦτά ἐστι, edd. ἔχουσιν et ἐστίν. ²⁶ Med. γνωμολογικῶς. μί per corr. in μο mutato.

²⁷ Habes eadem apud Stobaeum serm. 10. σοφιστής hic, qui docet alios sapientiam. Sic enim tum vocabantur tales. Vide Laërtium in Bione, si modo ille fuit, ad quem sententia haec pertinet. Ego namque rectius vetustiori, qui fuit aequalis Pherecydi, puto assignari. Scheff. Diogeni tribuit Diog. Laërt. segm. 50. De voce σοφιστής cfr. Plut. de amic. mult. p. 96. A. τοῦ σοφιστοῦ Χεί-

φιλαργυρίαν μετρόπολιν ἔλεγε πάσης κακίας εἶναι ἀπο-
 δεικτικῶς ²⁸ δὲ, οἷον, Ἴσοκράτης ὁ ῥήτωρ παρίνει τοῖς
 γνωρίμοις, προτιμᾶν τῶν γονέων τοὺς διδασκάλους, ὅτι
 οἱ μὲν τοῦ ζῆν μόνον, οἱ δὲ διδάσκαλοι καὶ τοῦ καλῶς
 ζῆν αἰτίοι γεγόνασιν· τὴν γὰρ ²⁹ ἀπόφασιν αὐτοῦ Ἴσο- 5
 κράτης μετὰ ἀποδείξεως ἐξενήνοχε. κατὰ χαριεντισμὸν δὲ,
 οἷον, Ὀλυμπιάς πυθομένη τὸν υἱὸν ³⁰ Ἀλέξανδρον Διὸς
 αὐτὸν ³¹ ἀποφαίνειν, οὐ παύσεται οὗτος, ³² ἔφη, δια-

λῶνος, ubi Wyttenb. ex uno codice posuit σοφοῦ. Clem. Strom.
 I. 3. p. 329. ὅθεν Ἕλλητες καὶ αὐτοὶ τοὺς περὶ ὀτιοῦν πολυπράγ-
 μονας σοφοὺς ἕμα καὶ σοφιστὰς παρωνύμως κεκλήκασι. ubi Potter
 Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 311. ἀρχὴν δὲ οἶδ' εἰδέναι μοι δοκοῦσιν
 οὐδ' αὐτὸ τοῦνομα τῆς φιλοσοφίας ὅπως εἶχε τοῖς Ἕλλησι, καὶ ὅτι ἡδύ-
 νατο οὐδ' ὅλως τῶν περὶ ταῦτ' οὐδέν. οὐχ Ἡρόδοτος Σόλωνα σοφιστὴν
 κέκληκεν, οὐ Πυθαγόραν πάλιν, οὐκ Ἀνδροτίων τοὺς ἐπιτὰ σοφιστὰς
 προσείρηκε, λέγων δὴ τοὺς σοφοὺς, καὶ πάλιν αὖ Σωκράτη σοφι-
 στὴν τοῦτον τὸν πᾶν; αὐτὸς δ' Ἴσοκράτης σοφιστὰς μὲν τοὺς περὶ
 τὴν ἔριν, καὶ τοὺς ὡς ἂν αὐτοὶ φαῖεν διαλεκτικοὺς — — οὐ Λυ-
 σίας Πλάτωνα σοφιστὴν καλεῖ καὶ πάλιν Δισχύνην; — — ἔτι δ' εἰ
 καὶ Πλάτωνος ἐξῆν κατηγοροῦντα σοφιστὴν προσειπεῖν, τί τούτους
 γ' ἂν εἴποι τις; ἀλλ' οἶμαι καὶ σοφιστῆς ἐπεικῶς κοινὸν ἦν οὐνο-
 μα καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦτ' ἡδίνατο, φιλοκαλία τις εἶναι καὶ διατριβὴ
 περὶ λόγους. 28 Liqueet ex hoc exemplo, tum chriam sic compo-
 sitam putandam, cum adjectam habet probationem, sive caus-
 sam, quae ἀπόδειξις, vulgari sensu, ut fortassis clarius Inter-
 pres probativum reddidisset. Scheff. Idem de Alexandro
 refert Arsen. in Apophth. ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, τίνα μᾶλλον ποθεῖ,
 τὸν πατέρα Φίλιππον ἢ Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον, τὸν διδάσκα-
 λον ἔφη· ὁ μὲν γὰρ τοῦ γενέσθαι, ὁ δὲ τοῦ καλῶς γενέσθαι αἷχιος.
 29 γὰρ Heins. om. est in Med. Rom. Camer. Laërtius hoc tribuit
 Aristoteli. Aliter noster etiam in sequentibus, ubi semper Iso-
 cratem autorem facit. Scheff. 30 υἱὸν Edd. om. recepi ex Med.
 31 Camer. αὐτόν. 32 Sunt ipsa verba Plutarchi in vita Alexandri.
 Gellius in litteris ad filium hoc scripsisse ait lib. XII. cap. 4.

βάλλον με πρὸς τὴν Ἑραν; συλλογιστικῶς δὲ, οἶον, Διογένης ὁ φιλόσοφος, ἰδὼν μειράκιον ³³ περισσῶς καλωπιζόμενον, εἶπεν· εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς, εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς. ἐνθυμηματικῶς δὲ, οἶον, Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, Ἀπολλοδώρου ³⁴ τινὸς γνωρίμου λέγοντος αὐτῷ, ἀδίκως σου θάνατον κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, γελάσας ἔφη, σὺ δὲ ἐβούλου δικαίως; προσενθυμῆσθαι ³⁵ γὰρ ὑμᾶς δεῖ, ὅτι ἄρα βέλτιον ἀδίκως ἢ δικαίως κατεγνώσθαι, ὅπερ ἐν τῇ χρεῖα δοκεῖ παραλελειφθαι δυνάμει ³⁶ δηλούμενον. κατὰ παράδειγμα δὲ, οἶον, Ἀλέξανδρος ³⁷ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν φίλων συναγαγεῖν χρήματα, εἶπεν, ἀλλὰ ταῦτα οὐκ ὤνησεν οὐδὲ Κροῖσον εὐκτικῶς δὲ, οἶον, Δάμων ³⁸ ὁ παιδοτρίβης χωλοὺς ἔχων τοὺς πόδας κλαπέντων αὐτοῦ τῶν ὑποδημάτων, ἔφη, εἴθε ἐναρμόσειε τῷ κλέπτῃ συμβολικῶς δὲ, οἶον, Ἀλέξανδρος ³⁹ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, ποῦ ἔχει τοὺς θησαυροὺς; ἐν τούτοις, ἔφη, δείξας τοὺς φίλους. τροπικῶς δὲ, οἶον Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ⁴⁰ τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἔφη ἰδρῶτι καὶ πόνοις φύεσθαι κατὰ ἀμφιβολίαν

Scheff. 33 Habes eadem apud Laërtium. Scheff. 34

Laërtius hoc ab uxore ejus scribit dictum. Scheff. 35

Med. Camer. Heins. προσενθυμῆται, ὅτι etc. ed. Rom. προσενθυμῆσθαι. Vict. ad marg. addit: γὰρ ἡμᾶς δεῖ. 36 δυνάμει

edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict. 37 De pecuniarum

contemptu Alexandri habent alii multi, sed hoc dictum nec-

dum observavi annotatum. Scheff. Ne hoc quidem facile

reperies alibi. Scheff. vide Plutarchum de aud. poët. p. 18.

D. αἱ Λημονίδου τοῦ χωλοῦ κρηπίδες, ἃς ἀπολέσας εὐχετο τοῖς τοῦ κλίπαντος ἐναρμόσαι ποσίη. Dorioni tribuit Aristodemus Athenaei VIII. p. 338. A.

39 Chriam hanc tractavit Libanius, in quem vide, quae notavit Morellus. Scheff. 40 Hoc

Platonis dictum puto a solo nostro conservatum. Scheff.

λίαν δὲ, οἶον, Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ, συνισταμένου αὐτῷ παιδίου, καὶ ἐρωτῶντος τοῦ συνιστάντος, τίνος αὐτῷ δεῖ, εἶπε, πινακιδίου καὶ νοῦ, καὶ γραφιδίου.⁴¹ καὶ νοῦ ἀμφιβαλλόμενον γὰρ, πότερον νοῦ καὶ πινακιδίου λέγει, ἢ πινακίδος καινῆς, καὶ καινοῦ γραφιδίου· κατὰ μετάληψιν δέ ἐστιν, ὅταν τὸ λεγόμενον, καὶ τὸ ἐρωτώμενον, ἐπ' ἄλλο τις ἀποκρινόμενος μεταλαμβάνη, οἶον· Πύρρος ὁ τῶν Ἡπειρωτῶν⁴² βασιλεὺς, ζητούντων τινῶν παρὰ πότον, πότερος κρείττων αὐλητῆς Ἀντιγεννίδας,⁴³ ἢ Σάτυρος, ἐμοὶ μὲν, εἶπε, στρατηγὸς Πολυσπέρχων. ὁ δὲ¹⁰ συνεζευγμένος τρόπος οὐκ ἄδηλός ἐστιν, ὅτι πολλαχῶς γίνεται ἢ γὰρ γνωμικῶ χαριεντισμῶ συμπλακῆσεται, ἢ παραδείγματι συμβολικῶ, ἢ ἀμφιβολία καὶ μεταλήψει ἢ ἀπλῶς καθ' ὅσους καὶ ἄλλους τρόπους δύναται συγγενέσθαι συζυγία, ἢτοι δύοῖν, ἢ καὶ πλειόνων τρόπων¹⁵ εἰς μίαν χρεῖαν παραλαμβανομένων· οἶον, Διογένης ὁ Κυνικός φιλόσοφος, ἰδὼν μεράκιον ἐκ μοιχοῦ⁴⁴ λίθους

41 Hoc Antistheni a Laërtio tribuitur Scheff. Med. γραφιδίου bis. 42 Ed. Rom. πειρωτῶν corr. marg. Vict. 43 Edd. Ἀντιγεννίδας. Darmstad. Ἀντιγεννίδης. Med. Ἀντιγεννίδας. Plutarchus, qui hoc ipsum memorat in libello Apophthegmatum, [et in vita Pyrrhi c. 8.] tibicines nominat alios, nempe Πύρρον et Καφίσιον. Antigenidam tamen, tanquam optimum tibicinem, laudat ipse alibi in illo libello, ut et in vita Alexandri, imo certum genus modorum ab ipso scribit excogitatum, quod Antigenidum sit dictum, in libello de Musica. Satyrum vero tibicinem memorat Aelianus noster l. III. Var. Hist. c. 33. ubi Aristoni philosopho facit aequalem. Scheff. vide Wyttenb. ad Plut. Apophth. p. 184. C. 44 Edd. τοίχου. „Habet Laërtius, ubi νόον ἱταίρας ait fuisse, quodque noster scribit, εἰς ἀγοράν, ipse reddit εἰς ὄχλον. Videndum autem an ἐκ τοίχου rectum sit apud nostrum: quid enim hic τοίχος? an legendum ἐκ σιέγον“? Scheff. bene Med. Darmst. et marg. Vict. μοιχοῦ. offendit scribas seu editores constructio
Rhetor. I. 1.

βάλλον εἰς ἀγοράν, παῦσαι, ἔφη, παιδίον, μὴ ἀγνοῦν
 παίσης, τὸν πατέρα. ἔχει γὰρ ἅμα καὶ συμβολικῶς καὶ
 χαριέντως ἢ ἀπόφασις. Γυμνάζονται δὲ κατὰ τὰς χρεΐ-
 5 ας, τῇ ἀπαγγελίᾳ, τῇ κλίσει, τῇ ἐπιφωνήσει, τῇ ἀντι-
 λογίᾳ. ἐπεκτείνομεν τε, καὶ συστέλλομεν τὴν χρεΐαν·
 πρὸς δὲ τούτοις ἀνασκευάζομεν, καὶ κατασκευάζομεν.
 καὶ ἡ μὲν ἀπαγγελία φανερά ἐστι. ῥηθεΐσαν γὰρ χρεΐ-
 αν πειρώμεθα κατὰ τὸ δυνατόν αὐτοῖς ὀνόμασιν, ἢ
 καὶ ἑτέροις σαφέστατα ἐρμηνεύσαι. ἡ δὲ κλίσις ἐστὶ
 10 ποικίλη· τὰ γὰρ ἐν τῇ χρεΐᾳ πρόσωπα, εἰς τοὺς τρεῖς
 ἀριθμοὺς ἐναλλάττομεν· καὶ τοῦτο οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλ' οἶ-
 ον ἑνὸς πρὸς ἕνα, καὶ δύο πρὸς δύο, καὶ πλείους πρὸς
 πλείους. καὶ πάλιν, δυοῖν πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς δύο, καὶ
 πρὸς πλείους, ἔτι δὲ ⁴⁵ πλεῖον πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς δύο,
 15 καὶ πρὸς πλείους; Προκειμένης γὰρ χρεΐας, ὅτι Ἰσοκρά-
 τῆς ὁ ῥήτωρ τοὺς εὐφυΐας ⁴⁶ τῶν θεῶν παῖδας ἔλεγεν
 εἶναι, οὕτω κλίνομεν ἑνὸς μὲν πρὸς ἕνα οἶον, Ἰσοκρά-
 τῆς ὁ ῥήτωρ τὸν ⁴⁷ εὐφυΐα τῶν μαθητῶν θεοῦ παῖ-
 δα ἔλεγεν εἶναι· δυοῖν δὲ πρὸς δύο· Ἰσοκράτῃ τὸ ῥή-
 20 τορε τὸ εὐφυΐε τῶν μαθητῶν θεῶν παῖδε ἔλεγέτην
 εἶναι· πλειόνων δὲ πρὸς πλείους· Ἰσοκράτῃ οἱ ῥήτορες,
 τοὺς εὐφυΐε τῶν μαθητῶν, θεῶν παῖδας ἔλεγον εἶναι.
 Φανερόν δὲ ἐκ τούτων, πῶς καὶ τοὺς ἄλλους τρόπους
 κλινοῦμεν· μεταλαμβάνονται γὰρ καὶ εἰς τὰς πέντε πτώ-
 25 σεις ⁴⁸· ἀλλ' ἐπεὶ τῶν χρεΐων αἱ μὲν εἰσιν λογικαὶ, αἱ
 δὲ πρακτικαὶ, αἱ δὲ ἐξ ἀμφοῖν τούτοις μικταὶ, καὶ τού-

μικράκιον ἐκ μοιχοῦ, sc. γεγόμενον 45 ἔτι δὲ πλεῖον — πρὸς
 πλείους edd. et Med. om., recepi ex marg. Vict. 46 Med.
 εὐφυΐε. Camer. τοὺς εὐφυΐας τῶν μαθητῶν θεῶν. 47 marg.
 Vict. τοὺς εὐφυΐε. 48 Quot scilicet habet declinatio Grae-
 corum, ut est notum; observandum tamen, vel ad autorita-
 tem. quia alii in alia sunt sententia. Vide Voss. I. de Anal.
 c. 45. Vult autem has inflexiones fieri per casus omnes. S c h e f f.

των αὐτῶν ἕτερά ἐστιν εἶδη, καθ' ἕκαστον αὐτῶν πειρασό-
 μεθα διδάσκειν τὴν κλίσιν ἐπὶ παραδείγματος· ἡ μὲν οὖν
 ὀρθὴ οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν· κατὰ γὰρ τὴν ⁴⁹ αὐτὴν
 ἐκάστη ⁵⁰ τῶν χρειῶν εἴωθε προφέρεσθαι. τὴν δὲ γενι-
 κῆν πτώσιν, οὕτω κλινούμεν· ἐὰν μὲν λογικὴ ἦ, ἢ ⁵¹ 5
 χρεία, προσθήσομεν αὐτῇ, τὸ ῥηθὲν μνήμης ἔτυχεν, ἢ
 λόγος ἀπομνημονεύεται εἰπόντος. τὸ μὲν οὖν πρότερον
 μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν ὅλης τῆς χρείας εὐπρεπὲς ἐστὶν
 ἐπενεγκεῖν· οἷον, Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, τοὺς εὐφρευεῖς
 τῶν μαθητῶν Θεῶν παῖδας λέγοντος εἶναι, τὸ ῥηθὲν 10
 μνήμης ἔτυχε· τὸ δὲ δεύτερον, μεσοῦσης αὐτῆς, καὶ τῆς
 ἀποφάσεως ἀρχομένης· οἷον, Πιπτακοῦ τοῦ ⁵² Μιτυλη-
 ναίου ἐρωτηθέντος εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φαῦλόν
 τι ποιῶν, λόγος ἀπομνημονεύεται, εἰπόντος, οὐδὲ διανο-
 ούμενος. ἀρμόττει δὲ μᾶλλον, τὸ μὲν, λόγος ἀπομνημο- 15
 νεύεται, πάσαις ταῖς λογικαῖς χρείαις, πλὴν τῆς καθ'
 ἐκούσιον ἀπόφασιν· ταύτῃ γὰρ τὸ ῥηθὲν μνήμης ἔτυχεν·
 ἐὰν δὲ πρακτικὴ ἦ χρεία, εἰ μὲν παιθητικὴ εἴη, προσ-
 θετέον, τὸ συμβὰν μνήμης ἔτυχεν. εἰ δὲ ἐνεργητικὴ, τὸ
 πραχθὲν μνήμης ἔτυχεν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μικτοῦ. 20
 ἐπὶ τέλει μέντοι τῶν χρειῶν καὶ τούτων ἕκαστον προσ-
 θετέον· οἷον, Διδύμου τοῦ ἀγλήτου ἀλόντος ἐπὶ μοιχείᾳ,
 καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος ⁵³ κρεμασθέντος, τὸ συμβὰν μνή-
 μης ἔτυχε· καὶ Διογένους τοῦ Κυνικοῦ φιλοσόφου ἰδόντος
 ὀψοφάγον παῖδα, καὶ τὸν παιδαγωγὸν τῇ βακτηρίᾳ παί- 25
 σαντος, τὸ πραχθὲν μνήμης ἔτυχε, τῇ δὲ δοτικῇ, ἐπὶ
 πάσης χρείας πλὴν τῆς παιθητικῆς προσθήσομεν τὸ ἔδο-
 ξεν, ἢ τὸ ἐφάνη, ἢ τὸ ἐπῆλθεν, ἢ καὶ τὸ ⁵⁴ παρέστη,
 ἢ τι τῶν τοιούτων· οἷον, Διογένει τῷ Κυνικῷ φιλοσόφῳ
 ἰδόντι μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, ἔδοξεν εἰπεῖν, 30

49 τὴν Med. om. 50 Ed. Rom. ἐκάστην corr. marg. Vict.

51 ἢ Med. om. 52 τοῦ Heins. om. est in Med. Rom. Camer.

53 Darmstad. addit: ἦτοι ἐκ τῶν διδύμων. 54 τὸ edd. om.

οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἐπὶ μὲν τῆς παιθητικῆς προσθήσομεν τὸ, συνέβη οἷον Διδύμῳ τῷ αὐλητῇ, ἀλόντι ἐπὶ μοιχείᾳ, συνέβη ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμασθῆναι. ἐπὶ δὲ τῆς αἰτιατικῆς προσθήσομεν καθόλου ἐπὶ πάσης χρείας τὸ φασί, τὸ λέγεται οἷον, Διογένην τὸν Κυνικὸν φιλόσοφον, ἰδόντα μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, φασὶν εἰπεῖν, ἢ λέγεται, οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἢ δὲ κλητικὴ σαφής ἐστι ποιησόμεθα γὰρ τὸν λόγον πρὸς παρὸν ἡμῖν πρόσωπον, ἐφ' ὃ ἡ χρεία ἀναφέρεται. οἷον, Διόγενες Κυνικὲ φιλόσοφε, ἰδὼν μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, εἶπας, οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἐπιφωνεῖν δὲ ἐστὶν ἀποδεχομένους, οἰκείως ⁵⁵ καὶ συντόμως τὸ εἰρημένον, διὰ τῆς χρείας, ἢ ὡς ἀληθές ἐστιν, ἢ ὡς καλὸν, ἢ ὡς συμφέρον, ἢ ὡς καὶ ἄλλοις τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔδοξεν ἀνδράσι δεδοκιμασμένοις οἷον, Εὐριπίδης ⁵⁶ ὁ ποιητὴς τὸν νοῦν ἡμῶν ἑκάστου ἔφησεν εἶναι θεόν· ἐπιφωνήσομεν δὲ ἐκ μὲν τοῦ ἀληθοῦς οὕτως· θεὸς γὰρ ὄντως ἑκάστῳ ὁ νοῦς, ἐφ' ᾧ μὲν συμφέρει προτρέπων ἡμᾶς, ἀπείργων δὲ τῶν ζημιούντων. ἐκ τοῦ καλοῦ, οὕτω· καλὸν γὰρ ἕκαστον, μὴ ἐν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ νομίζειν εἶναι τὸν θεόν, ἔλλ' ἐν ἑαυτῷ· ἐκ δὲ τοῦ συμφέροντος, οὕτως· ἵνα μὴ ⁵⁷ διὰ μακροῦ κείσθαι τὸ τιμωροῦν, οἰόμενοι, πολλὴν τοῦ ἀδικεῖν ἔχοιμεν εὐχέρειαν. ἐκ δὲ τῆς τῶν εὐδοκίμων μαρτυρίας, ὅταν ἢ σοφὸν, ἢ νομοθέτην, ἢ ποιητὴν, ἢ ἄλλον τινα τῶν διωνομασμένων, λέγωμεν ὁμογνωμονεῖν τῷ ῥηθέντι οἷον, ἐπὶ τῆς προκειμένης χρείας φήσομεν

recepti ex Med. 55 Heins. ὡς οἰκείως κ. σ. εἰρημένον τὸν διὰ τῆς χρ. revocavi lectionem Med. Rom. Camer. 56 Ubi haheat, adhuc requiro. Tamen postea et alii hoc modo, Stoici praecipue. Senec. ep. 31. de animo; quid aliud voces hunc, quam Deum, in humano corpore hospitantem. Scheff. 57 Vix mihi persuaderi patior, non praecessisse quaedam hoc in loco, ut, συμφέρον γὰρ νομίζειν εἶναι τὸν θεόν ἐν ἡμῶν [sic] ἵνα

Τοῖος γὰρ νόος ἴσταν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

Οἷον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγῃαι πατρὸς ἀνδρῶν τε θυῶν τε.

ἀντιλέγομεν δὲ ταῖς χρείαις ἐκ τῶν ἐναντίων, ὡς πρὸς τὸν Ἰσοκράτην εἰπόντα, ὅτι τοὺς⁵⁸ διδασκάλους προτιμητέον τῶν πατέρων· οἱ μὲν γὰρ τὰ ζῆν ἡμῖν, οἱ δὲ διδάσκαλοι τὸ καλῶς ζῆν παρέσχοντο, φημὲν γὰρ ἀντιλέγοντες, ὅτι οὐκ εὖ ζῆν καλῶς ζῆν, εἰ μὴ τὸ ζῆν αἱ πατέρες παρέσχοντο. Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι οὐ δυνατόν ἀντιλέγειν πάσῃ χρείᾳ, πολλὰν καλῶς καὶ ἀμέμπτως εἰρημένων ὥσπερ οὐδὲ πάσας ἐστὶν ἐπαινεῖν, διὰ τὸ τινῶν εὐθύς¹⁰ προσπίπτειν τὴν ἀτοπίαν. ἐπεκτείνομεν δὲ τὴν χρείαν, ἐπειδὴν τὰς ἐν αὐτῇ ἐρωτήσεις τε καὶ ἀποκρίσεις, καὶ εἰ πρᾶξις τις ἢ πάθος ἐνυπάρχη, μηκύνομεν, συστέλλομεν δὲ τὸ ἐναντίον ποιοῦντες· οἷον, σύντομος μὲν χρεία· Ἐπαμεινώνδας⁵⁹, ἄτεκνος ἀποθνήσκων, ἔλεγε τοῖς φίλοις,¹⁵ δύο θυγατέρας ἀπέλιπον, τὴν τε περὶ Λεύκτραν νίκην, καὶ τὴν περὶ Μαντινείαν· ἐκτείνομεν δὲ οὕτως· Ἐπαμεινώνδας, ὁ τῶν Θηβαίων⁶⁰ στρατηγός, ἦν μὲν ἄρα καὶ παρὰ τὴν εἰρήνην ἀνὴρ ἀγαθός, συστάντος δὲ τῇ πατρίδι πολέμου πρὸς Λακεδαιμονίους, πολλὰ καὶ λαμπρὰ ἔργα τῆς μεγα-²⁰λοψυχίας ἐπεδείξατο· βοιωταρχῶν μὲν περὶ Λεῦκτρα⁶¹ ἐνῆκα τοὺς πολεμίους, στρατευόμενος δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ ἀγωνιζόμενος ἀπέθανεν ἐν Μαντινείᾳ. ἐπεὶ δὲ³³ τρωθεὶς ἐταλεύτα τὸν βίον, ὀλοφυρομένων τῶν φίλων τὰ τε ἄλλα, καὶ διότι ἄτεκνος ἀποθνήσκου, μειδιάσας, παύ-²⁵σασθε, ἔφη⁶², ὦ φίλοι, κλαίοντες, ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἀθανά-

μή. Scheff. 58 Habet et hoc in superioribus noster. Similis sententia fuit Alexandri, ut ex Plutarcho scimus. Scheff. 59 Med. constanter: Ἐπαμεινώνδας. 60 Med. ed Rom. Ἀθηναίων. Cam. marg. Vict. Heins. Θηβαίων. „Habet apud Cornel. Nepot. c. 10. vitae ejus, sed ille quidem unius Leuctriacae facit mentionem. At Diodorus utriusque, sicut noster. vide librum ejus XV.“ Scheff. 61 Med. Λεύκτρα. 62

τους δύο καταλέλοιπα θυγατέρας, δύο νίκας τῆς πατρίδος
 κατὰ Λακεδαιμονίων, τὴν μὲν ἐν Λεύκτροις, τὴν πρεσβυ-
 τέραν, νεωτέραν δὲ τὴν ἄρτι μοι γενομένην ἐν Μαντι-
 χείᾳ. ἀνασκευαστέον δὲ ἔτι τὰς χρείας, ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς,
 5 ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ ἐλλείποντος, ἐκ τοῦ ἀδυνά-
 του, ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου,
 ἐκ τοῦ ἀχρήστου, ἐκ τοῦ αἰσχροῦ. ἐκ μὲν τοῦ ἀσαφοῦς,
 ὡς εἰ λέγομεν⁶³ τὸν Ἰσοκράτην μὴ σαφῶς διωρικέναι,
 ὧν δεῖται πρὸς ῥητορείαν τὸ συνιστάμενον αὐτῷ παιδίον·
 10 ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἡ Διδύμου τοῦ αὐλητοῦ· οὐ γὰρ ἅπα-
 σι⁶⁴ σαφές ἐστι τὸ ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη· ἐκ δὲ
 τοῦ πλεονάζοντος, ἐπειδὴν λέγεται τι, οὐ ἀφαιρεθέντος
 οὐδὲν ἦττον διαμένει ἡ χρεία· οἶον, Σωκράτης· ὁ φιλόσο-
 φος ἐρωτηθεὶς, εἰ εὐδαίμων αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν βασι-
 15 λεύς, οὐκ ἔχω λέγειν, ἔφη, μὴ γὰρ εἰδέναι πῶς ἔχει παι-
 δείας· ἐπλεόνασε⁶⁵ γὰρ, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀ-
 ποκρινόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀποκρίσεως αἰτίαν εἰπὼν·
 οὐκ ἀναμείνας, εἴπερ ἄρα ἐπανέρωτήσῃ, ὅπερ οὐκ ἦν κα-
 τὰ Σωκράτην, ἄνδρα διαλεκτικὸν⁶⁶ ὄντα· ἐκ δὲ τοῦ ἐλλεί-
 20 ποντος, ὅταν δείκνυμεν μὴ καλῶς φάμενον τὸν Δημοσθέν-
 νην, ὑπόκρισιν⁶⁷ εἶναι τὴν ῥητορικὴν· πολλῶν γὰρ καὶ

ἔφη Med. et edd. om. inserit marg. Vict. 63 Med. Rom.

ὡς ἐλέγομεν. Respicit chriam supra allatam, ubi dixit opus esse
 πινακίου καὶ νοῦ. Idem facit in sequentibus. Scheff. 64

Med. ἅπασι. edd. ἅπασιν. 65 Ed. Rom. πλεόνασε. marg.
 Vict. ἐπλ. 66 Hic ἄνθρωπος διαλεκτικός, qui utitur dialogis, quo-

rum corpus constat ex interrogatione ac responsione, eaque
 succincta (quod hinc discimus) nec quid continente amplius,
 quam quod in interrogatione habebatur; quemadmodum plane
 liquet ex dialogis Socratis apud Platonem. Scheff. 67

Hoc alibi non legitur, quod sciam, et fortassis noster ex con-
 sequenti sic proposuit, nam ipse quidem hypocrisin agebat
 vindicare sibi partem primam, secundam; tertiam, et ultimam
 rhetorices. Vide Ciceronem l. III. de Orat. aliosque, quos

ἄλλων εἰς αὐτὴν δεόμεθα. ἐκ δὲ τοῦ ἀδυνάτου, ὡς ἂν φώ-
 μεν πρὸς τὸν Ἰσοκράτην, μὴ δυνατόν ἐκ θεῶν⁶⁸ ἀνθρώ-
 πους γενέσθαι, μήδ' ἂν εὐφνεῖς ὦσιν· ἐκ δὲ τοῦ ἀπιθά-
 νου, ὅτι μὴ εἰκὸς ἐστίν, Ἀντισθένην Ἀττικόν γε ὄντα,
 παραγεγόμενον⁶⁹ Ἀθήνηθεν εἰς Λακεδαιμόνα, ἐκ τῆς 5
 γυναικωνίτιδος⁷⁰ λέγειν εἰς τὴν ἀνδρωνίτιν ἐπιέναι· ἐκ δὲ
 τοῦ ψευδοῦς, ὅτι μὴ ἀληθῶς ὁ Βίων⁷¹ ἔλεγε, τὴν φιλαρ-
 γυρίαν μητρόπολιν εἶναι τῆς κακίας, μᾶλλον γὰρ ἀφροσύ-
 νη ἐστίν· ἐκ δὲ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅτι βλαβερῶς παραινεῖ
 Σιμωνίδης⁷² παίζειν ἐν τῷ βίῳ, καὶ περὶ μηδὲν ἀπλῶς 10
 σπουδάζειν· ἐκ δὲ τοῦ ἀχρήστου, ὅσον⁷³, εἰ φαίνοιτο πρὸς
 οὐδὲν ὠφέλιμον τὸ ῥηθὲν τῷ βίῳ· ἐκ δὲ τοῦ αἰσχροῦ, ὅ-
 πταν αἰσχρὰν καὶ ἐπονείδιστον ἀποφαίνωμεν τὴν χρεῖ-
 ᾶν· οἷον, ἀνὴρ Συβαρίτης ἰδὼν Λακεδαιμονίους ἐπιπό-
 νως⁷⁴ ζῶντας οὐ θαυμάζειν ἔφησεν, ὅτι ἐν τοῖς πολέ- 15
 μοις οὐκ ὀκνοῦσιν⁷⁵ ἀποθνήσκειν, ἄμεινον γὰρ εἶναι 34
 τὸν θάνατον τοῦ τοιοῦτου βίου πάνυ γὰρ μαλακῶς, καὶ

citavit Vossius lib. VI. Institut. Orat. cap. 8. Scheff. Idem
 latius refert Arsen. in Violeto pag. 181. 68 Respicit,
 quod dictum supra est, eum appellare solitum ingeniosos dis-
 cipulos Deorum filios. Interpretatio [Et si fieri non potuisse
 dicamus, ut aliqui, quod affirmat Isocrates, quamvis ingeniosi
 fuerint, ex diis facti sint homines] est obscura, meliorque Ca-
 merarii, quae sic habet; fieri non posse dicemus filios esse
 aliquos deorum, quod affirmavit Isocrates, quamvis ingeniosi
 fuerint. Scheff. 69 Inter παραγεγόμενον et Ἀθήνηθεν lacu-
 na est in' Med. [Rom. εἰς Λακεδαίμ.]. 70 Haec alii de Anti-
 sthene non habent. De Diogene quid legimus apud Laërtium
 non absimile, sed inverse, cum redisset Athenas, dixisse ait se
 venire ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος εἰς τὴν γυναικωνίτην [sic]. Scheff. 71
 Habes idem apud Stobaeum sermone 10., ubi Bion hic vocatur
 σοφιστής. Vide supra p. 29. Scheff. 72 Hoc alibi vix in-
 venias. Scheff. 73 Med. ὅσον. 74 Athenaeus de phlidi-
 tiis Laconum coenis hoc ait protulisse. Vide ipsum l. IV. c. 6.

οὐκ ἀνδραίοσ τρόπου τὴν ἀπόφασιν ἐποιήσατο. Ἐκ μὲν
 οὖν τούτων ἀνασκευαστέον πρὸς ἕκαστον δὲ μέρος τῆς
 χρείας ἀρξάμενον ⁷⁶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπιχειρεῖν δεῖ, ἐξ
 ῥῶων τόπων ⁷⁷ ἐὰν δυνατὸν ἦ. μὴ λανθανέτω γὰρ ἡμᾶς
 5 ὅτι οὐχ' οἷόν τε ἔστιν ἐν πάσαις ἐκ πάντων ἐπιχειρεῖν.
 Τὴν μέντοι τάξιν τῶν ἐπιχειρημάτων ποιησόμεθα, καθὰ
 καὶ τῶν τόπων ἐπιτιθέμεθα· οἱ αὐτοὶ δ' ἂν εἶεν καὶ πρὸς
 τὴν τῶν γνωμῶν ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν· τοῖς δὲ
 ἤδη τελειότεροις προσήκει τὰς ἀφορμὰς λαμβάνειν καὶ
 10 ἐκ τῶν πρὸς τὰς θέσεις ἡμῖν παραθησομένων· χρὴ δὲ
 τὸ προοίμιον μὴ τοιοῦτον ⁷⁸ εἶναι, ὥστε ἐφαρμόττειν
 ἑτέραις χρείαις, ἀλλ' ἴδιον τῆς ὑποκειμένης. Τοῦτο δ'
 ἂν καλῶς γένοιτο, ἐπὶ τε χρείας καὶ μύθου, καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων, ὅταν ἐξ ἑνὸς ἢ δύο τῶν ἀνωτάτω με-
 15 ρῶν τὰς ἀφορμὰς τῶν προοιρίων λαμβάνωμεν. Μετὰ δὲ
 τὸ ⁷⁹ προοίμιον αὐτὴν τε τὴν χρείαν ἐκθετέον· εἶτα ἐ-
 ξῆς τὰς ἐπιχειρήσεις· χρηστέον δὲ ⁸⁰ ἐνταῦθα καὶ αὐξή-
 σεσι, καὶ παρεκβάσεσι, καὶ ἤθεσιν, οἷς δυνατὸν ἔστιν.

Cap. VI.

Περὶ ἀνασκευῆς, καὶ κατασκευῆς.

20 Περὶ δὲ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς εἵπομεν ὅτι
 οἱ αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι, οἵπερ καὶ πρὸς τοὺς μύ-
 θους· ἐν δὲ τοῖς διηγήμασι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς

Scheff. 75 Edd. Rom. Camer. Med. ὀκνοῦσιν. Heins. ὀκνώ-
 σιν. 76 Heins. αὐξάμενον. 77 Edd. τρόπων. Med. marg.
 Vict. τόπων. Attigimus hanc confusionem ad Hermog. Prog.
 c. VIII. 78 Interpres contrarium protulit: causam non in-
 telligo: prooemii profecto cujuslibet eo melior est ratio, quo
 minus est commune. Scheff. 79 τὸ Heins. om., revocavi
 ex Med. Rom. Camer. 80 δὲ Edd. om. recepi ex Med.
 marg. Vict.

καὶ ἀδυνάτου τόποι ἀρμόττουσιν, ὅπερ ποιῆ Θουκυδίδης²
 μὲν, ἀνασκευάζων, τὸ μὴ τύραννον ὄντα Ἰππαρχον, ὑπὸ
 τῶν περὶ τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα ἀναιρεθῆναι·
 Ἡρόδοτος δὲ ἐναντιούμενος τοῖς ἀπαφαινομένοις, Αἰγύ-
 πτιον εἶναι μητρόθεν τὸν Καμβύσην². Οὐκ αἰεὶ μὲν οὖν δ
 οἶόν τε, ἐκ πάντων τῶν τόπων³ ἐν τοῖς διηγήμασιν ἐπι-
 χειρεῖν, ἐὰν δέ ποτε ἐγγένηται, ταύτῃ τῇ τάξει χρησόμε-
 θα· πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ ἀσαφοῦς, καθ' ὅσους τρόπους
 περὶ σαφηνείας εἶπομεν· δεύτερον δὲ ἀπὸ τοῦ⁴ ἀδυνάτου
 ἐπιχειρήσομεν, δεικνύντες ὅτι ἀδυνάτου τὸ πρᾶγμα οὕτω 10
 γενέσθαι. ὡς φησὶν ὁ συγγραφεὺς, ἤτοι διὰ τὸ μηδὲ ὡς
 πεφυκέναι γίνεσθαι, ἢ διὰ τὸ μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν χρό-
 νον εἶναι τὰ ἱστορούμενα. οἶον, πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι
 Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε Βούσιριν⁵· κατὰ γὰρ Ἡσίοδον πρεσ-
 βύτερος Ἡρακλέους ἐστὶν⁶ ὁ Βούσιρις ἑνδεκα γενεαῖς. 15
 καὶ ὅλως πρὸς τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων ἀφορμὰς ἔξομεν 35
 λόγων ἐκ τῶν Ἀρίωνος⁷ ἐλέγχων· ἔπειτα δὲ, εἰ⁸ καὶ δυ-
 νατὸν ὑποδοίμεθα τὸ πρᾶγμα, λεκτέον ὅτι ἀπίθανόν
 ἐστὶν· εἰ δὲ⁹ καὶ πιθανόν ἐστι, σκεψόμεθα, εἰ ψευδές

1 Libro VI. 2 Habet haec omnia Herodotus l. III. Scheff. 3 Med. Rom. Camer. τρόπων. Heins. τόπων. 4 τοῦ Heins. om. recepi ex Med. et Camer. 5 Inter parerga Herculis numerat Hyginus c. 31. Scheff. 6 ἐστὶν edd. om. recepi ex Med. marg. Vict. Ubi hoc tradiderit Hesiodus, ignoro. Apud Isocratem tamen in laude Busiridis similiter legas Herculem Busiride longe juniorem. Scheff. 7 Quis hic fuerit Arion, mihi quidem est ignotum, nec laudatum aliis hactenus observare potui. Ac fortasse nostro soli servata ejus est memoria. Videtur autem Philosophus fuisse, qui quae vulgo in historiis, vetustioribus praesertim, ambigua vel fabulosa videbantur, refutavit opere peculiari, quod inscripsit ἄλγους. Scheff. 8 Heins. καὶ εἰ. 9 εἰ δὲ καὶ πιθανόν — — ψευδές ἐστὶν edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict.

ἔστιν· εἰ δὲ ἀληθὲς φανείη, ἐξῆς ζητήσομεν, εἰ ἔλλείπει
 τι, ἢ πλεονάζει· ἔπειτα δὲ ὅτι μάχεται κατὰ τὴν διήγησιν
 αὐτὸς ἑαυτῷ ὁ συγγραφεὺς· πρὸς δὲ τούτοις μεμφοίμεθα
 καὶ τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων, εἰ μὴ προσηκόντως εἴη
 5 γεγενημένη· εἰ δὲ ταῦτα πάντα κατὰ τρόπον εἴη διατε-
 θειμένα, ἀλλ' ὡς ἀπρεπὲς τε καὶ ἀσύμφορον δεικτέον·
 ἔστι γὰρ τῶν πραγμάτων, ἃ πραχθῆναι μὲν οὐκ ἐχρήν,
 φθάσαντα δὲ πραχθῆναι σιωπᾶσθαι συμφέρει· οἷον, εἴ-
 τις τὸν Λοκρὸν Αἴαντα¹⁰ τοιαῦτα εἰπὼν εἰς τὴν Ἀθηναῶν
 10 ἀσεβῆσαι, οἷα λέγεται, ἔπειτα ὑπόθοιτο, μήτε ἐν τῇ θα-
 λάττῃ¹¹, μήτε οἴκοι, κακὸν τι αὐτὸν πεπονθότα, ἐν γῆρα
 μετ' εὐδαιμονίας τετελευτηκέναι· ῥαδίῳ δὲ καὶ πλείων
 εὐπορήσομεν ἐπιχειρημάτων, ἂν κατ' ἕκαστον τῶν πα-
 ραδεδομένων τόπων ἐπιχειροῦντες, χρώμεθα καὶ τοῖς κα-
 15 λουμένοις στοιχείοις¹², ἐξ ὧν ἅπαντα πράξεις ὑφίσταται·
 ἔστι δὲ ταῦτα, ἐξ ὧν προείπομεν, πρόσωπόν, πράγμα,
 τρόπος, χρόνος, τόπος, αἰτία. Παραδείγματος δὲ ἕνεκα
 ὁ λόγος ἡμῖν ἔστω ἐφ' ἑνὸς τόπου τοῦ ἀπίθανου. ἂν
 τοίνυν ἀνασκευάζωμεν τὴν διήγησιν ἐκ τοῦ ἀπίθανου,
 20 οὕτως ἐπεξελευσόμεθα, δεικνύντες ὅτι καὶ τὸ πρόσωπον
 ἀπίθανόν ἐστι, καὶ τὸ πραχθὲν, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ
 πράξις· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ χρόνος, καὶ ὁ τρόπος, καὶ ἡ αἰ-
 τία τῆς πράξεως· οἷον ἐπὶ τῆς Μηδείας· ἐκ μὲν τοῦ προ-
 σώπου, ὅτι ἀπίθανόν ἐστι μητέρα κακῶς ποιῆσαι τέκνα·
 25 ἐκ δὲ τῆς πράξεως, ὅτι οὐκ εἰκὸς ἐστὶν ἀποσφάξαι· ἐκ δὲ
 τοῦ τόπου, ὅτι οὐκ ἂν ἀπέκτεινεν ἐν Κορίνθῳ, ὅπου διέ-

10 Ajacem Oilei filium, regem Lacedaemoniorum puto intelli- gere, qui Cassandram in templo Minervae capto Ilio constu- pravit, ut loquitur Servius ad Virg. l. I. Aen. v. 46. Scheff.

11 Hoc solus noster nescio ex qua veterum commemorat. Nam contra Virgilius supra dicto loco, Seneca Medea v. 660. Philostratus lib. II. Icon. tit. Αἴας ὁ Λοκρός. Scheff. 12 Quid nostro sint στοιχεῖα, supra jam ostendi. Scheff.

τριβεν Ἰάσων ὁ τῶν παιδῶν πατήρ· ἐκ δὲ τοῦ χρόνου, ὅτι
 ἀπίθανόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ αὐτὴ μὲν ἐτε-
 ταπείνωτο¹³, τοῦ ἀνδρὸς ἐκπεσοῦσα ξένη γυνή, ὁ δὲ Ἰά-
 σων μείζω δύνάμιν προσειλήφει, γήμας Γλαύκην τὴν Κρέ-
 οντος τοῦ βασιλέως τῶν τόπων θυγατέρα· ἐκ δὲ τοῦ τρό- 5
 που, ὅτι ἐπειράθη ἂν λαθεῖν, καὶ οὐκ ἂν ξίφει διεχρήσα-
 το, ἀλλὰ φαρμάκῳ, ἄλλως τε καὶ φαρμακίς οὔσα· ἐκ δὲ
 τῆς αἰτίας, ὅτι ἀπίθανόν ἐστι δι' ὀργὴν τὴν πρὸς τὸν
 ἄνδρα ἀπεκτονέειν τὰ τέκνα, οὐ γὰρ ἴδιον τοῦ Ἰάσονος,
 ἀλλὰ καὶ αὐτῆς κοινὸν ἐγένετο τὸ ἀτύχημα, καὶ μᾶλλον 10
 αὐτῆς, ὅσῳ μαλακώτεραί πῶς αἱ γυναῖκες πρὸς τὰ πάθη. 36
 ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τόπων ἐφοδεύσομεν, κατὰ
 τὰ ἐξῆς στοιχεῖα ἐπιχειροῦντες, ἐξ ὧν ἂν δυνατὸν ἦ· ἐκ
 δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν. Οἱ δ' αὐτοὶ
 οὔτοι ἀριόττουσι καὶ πρὸς τὰς μυθικὰς διηγήσεις, τὰς 15
 τε ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν λεγομέ-
 νας, περὶ τε θεῶν καὶ ἡρώων· ἔτι τε, καὶ τῶν ἐξηλλα-
 γμένων κατὰ φύσιν, οἷά τινες ἱστοροῦσι περὶ Πηγάσου,
 καὶ Ἐριχθονίου, καὶ Χιμαίρας, καὶ Ἴπποκενταύρων, καὶ
 τῶν παραπλησίων. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζειν τὰς τοι- 20
 αῦτας μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρερῥύηκεν ὁ τοιοῦτος
 λόγος ἀποφαίνειν, τελειώτερας¹⁴ ἐστὶν ἕξως, ἢ κατὰ τοὺς
 πολλοὺς¹⁵. ὅπερ πεποίηκεν Ἡρόδοτος μὲν, ἐν τῇ δευτέρῃ

13 Edd. ἐταπείνωτο. Med. marg. Vict. ἐτισταπ. 14 Med. τε-
 λειωτέρας. edd. τελειωτέρας. cfr. ad Hermog. Prog. c. III. fine.

15 Non hoc ait, parum reperiri hanc facultatem, quod volunt
 interpretes, sed non posse hoc exercitationis genus vulgo et a
 quolibet eorum, qui exercent sese in progymnasmatibus, com-
 mode atque ut oportet tractari, quoniam ad id requiruntur
 vires majores. Alias tractarunt ex veteribus Melissus, Lami-
 scus, Dorotheus, Euanthes, Euphorion, Damascius, Heraclides,
 Silenus, Phornutus Graece, ac Fulgentius latine, ex recentio-
 ribus Natalis Comes, Gyraldus, Vossius et nonnulli alii. Schcff.

τῶν περὶ παιλιῶδων¹⁶ διηγούμενος, ὡς ἐξέστησαν ἐξ¹⁷
 Αἰγύπτου· καὶ ἡ μὲν εἰς Δωδώνην, ἡ δὲ εἰς Ἄμμωνος ἀ-
 φέκετο· ἐξηγούμενός τε τὸ μυθολόγημά φησιν, ὅτι παρ-
 θένιοι τιτῆς ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν ἱέρειαί, ὧν
 5 ἡ μὲν εἰς Δωδώνην ἐπράθη¹⁸, ἡ δὲ εἰς Ἄμμωνος. καὶ
 ἐπειδὴ βαρβαριστὶ ἐφθέγγοντο, καὶ ἀξυνέτως τοῖς ἐπιχω-
 ρίοις λόγος κατέσχευ, ὡς ὄρνιθες ἦσαν. Πλάτων δὲ ἐν
 τῷ Φαίδρῳ τὸ περὶ τῆς Ὠρειθυίας καὶ τοῦ Βορείου διήγη-
 μα οὐκ ἀποδεχόμενος, φησὶ τὴν Ὠρειθυίαν¹⁹, πνεῦμα
 10 βορείου κατὰ τῶν πλησίον²⁰ πετρῶν, οὗ ἡ²¹ φαρμακεία,
 παίζουσαν²² ὥσαι, καὶ οὕτω δὴ λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ βο-
 ρείου ἀνάρπαστον γεγνηέναι· καὶ μὲν τοι καὶ Ἐφορος ἐν
 τῇ τετάρτῃ χρήκει τούτῳ τῷ τρόπῳ· ὅτι ἄρα Τιτυὸς²³

16 Quas fingunt primas praecepisse condere oraculum utrum-
 que, Jovis Hammonia, et Dodonaei. Consule Herodotum di-
 cto loco. Scheff. 17 ἐξ Edd. om. recepi ex Med. et marg.
 Vict. 18 Ed. Rom. ἐπράθη. marg. Vict. ἐπράθη. Ita Achill.
 Tat. VIII. 5. πέπραται, δεδούλευκε, γῆν ἔσκαψε. Vat. Thuan.
 πέπρακται. Plut. Cim. p. 161. Ald. [c. 13.] πραχθέντων δὲ τῶν
 αἰχμαλώτων λαφύρων. Muret. ex tribus codd. Card. Rodulfi
 correxit πραθέντων. 19 De Oritheia, Erechthei, Athenarum
 regis filia, quam Boreas amaverit, videndus est Pausanias in
 Atticis, Dionysius de situ orbis [425.], Ovidius l. VI. Metam.
 Meminit et Apollodorus lib. III. et Hyginus c. 14. Scheff.
 20 Edd. πλησίον. Med. πλησίον. 21 Med. οὗ ἡ Φαρμακεία.
 editiones Theonis et codd. Platonis σὺν Φαρμακείᾳ. Lectio
 Med. notatu digna; Heynius enim Apollod. Tom. II. p. 355.
 legendum censuit ἐπὶ Φαρμ. fontem intelligens, ut Timaeus
 Lex. Plat. p. 190. — σὺν Φαρμ. Nympham fontis significare
 docet Heind. ad Platonis locum p. 229. C. 22 Ed. Rom.
 πίζουσαν. corr. marg. Vict. 23 Med. Τιτυς. Quem amasse
 Latonam, atque ideo ab Apolline telis confixum, apudque in-
 feros expositum esse ferunt vulturi, cor ejus excedenti. Serv.
 ad VI. Virg. Aen. v. 595. Adde Apollon. Rhodium, Tibul-

μὲν ἦν Πανοπείως δυνάστης, ἀνὴρ παράνομος καὶ βίαιος, Πύθων²⁴ δὲ θηριώδης τὴν φύσιν, δράκων ἐπικαλούμενος· οἱ δὲ περὶ τὴν πάλαι μὲν Φλέγραν²⁵, νῦν δὲ Παλλήνην ὀνομαζομένην, κατοικοῦντες ἦσαν ἄνθρωποι ὠμοὶ, καὶ ἱερόσυλοι, καὶ ἀνθρωποφάγοι, οἱ καλούμενοι Γίγαντες, οὓς Ἡρακλῆς λέγεται χειρώσασθαι τὴν Τροίαν ἐλών. καὶ διὰ τὸ κρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Ἡρακλέα ὀλίγους ὄντας, τῶν Γιγάντων πολλῶν ὄντων, καὶ ἀσεβῶν, θεῶν ἔργον ἅπασιν ἐδόκει γεγονέναι τὸ περὶ τὴν μάχην. καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπιλύεται, περὶ τοῦ Λυκούργου, καὶ 10 Μίνωος, καὶ Ραδαμάνθυος, καὶ Διὸς, καὶ κουρήτων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ μυθολογουμένων· καὶ Παλαιφάτῳ²⁶ τῷ Περιπατητικῷ ἔστιν ὅλον βιβλίον²⁷ περὶ

lum et Hyginum c. 55. Porro est notabilis haec Ephori explicatio, neque alibi occurrit, capitque plane lucem. ex hoc loco, quod adfertur a Strabone lib. IX. a quo ipso sine causa suggillatur, ex hoc ipso Ephoro, quod doctissimus commentator observare intermisit. Scheff. 24 Consule Strabonem dicto loco. Fabulam prolixè memorat Ovidius in Metamorph. Scheff. 25 Reddunt et haec lucem Straboni, cujus in Eclogis lib. VII. leguntur ista, non aliunde, quam ex Ephoro, ut arbitror, desumpta: Ἡ Παλλήνη Χερσόνησος, ἣς ἐν τῷ Ἰσθμῷ κεῖται, ἣ πρὶν μὲν Ποτιδαία, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο· ὧκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθεύομενοι Γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς καὶ ἄνομον, οὓς Ἡρακλῆς διάφθειρεν. Plane locus hic Ephori notabilis est, atque observandus. Scheff. 26 Ita Tzetzes Chil. I. hist. 20. Alii faciunt Stoicum. Vide Vossium in de Histor. Graec. Scheff. 27 Ergo auctore Theone nostro non fuit hic, nisi liber unicus. Non potest itaque hic Palae-phatus is esse, qui Suidae Parius, vel Prienaeus, ipse namque scripsit ἀπίστων βιβλία .s. Plane suspicor, Atheniensem fuisse, neque alium, quam cujus hodieque fragmentum habemus, quoniam occurrunt omnes apud ipsum fabulae isto plane modo explicatae, sicut apud nostrum Theonem. Quod notandum,

τῶν ἀπίστων ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται
 37 οἷον, ὅτι Κένταυροι μὲν ὑπελήφθησαν οἱ πρῶτοι ἐπὶ ἵπ-
 ποῖς ὀχοῦμενοι ὀφθέντες. Διομήδης δὲ Θράξ, ἐς ἵππο-
 δρομίαν²⁸ ἐξαναλωθεὶς, ἐλέχθη ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἵππων
 5 ἀπολωλέναι· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ Ἀχταίων ὑπὸ
 τῶν κυνῶν. ἡ δὲ Μήδεια βάπτουσα τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 τῶν ἀνθρώπων πολιὰς, καὶ μελαίνας ποιοῦσα, ἐφημίσθη,
 τοὺς γέροντας εἰς λέβητα κατακόπτουσα, νέους ποιεῖν,
 καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις.

Cap. VII.

10

Περὶ τόπου.

Τόπος ἐστὶ λόγος ἀξητικὸς ὁμολογουμένου πράγμα-
 τος, ἥτοι ἀμαρτήματος, ἢ ἀνδραγαθήματος. ἔστι γὰρ
 διττὸς ὁ τόπος· ὁ μὲν τις, κατὰ τῶν πεπονηρευμένων,
 οἷον κατὰ τυράννου, προδότου¹, ἀνδροφόνου, ἀσώτου· ο
 15 δέ τις ὑπὲρ² τῶν χρηστῶν³ τι διαπεπραγμένων· οἷον,
 ὑπὲρ τυραννοκτόνου, ἀριστέως, νομοθέτου. Τῶν δὲ τό-
 πων οἱ μὲν εἰσιν ἀπλοῖ, οἱ δὲ οὐχ ἀπλοῖ· ἀπλοῖ μὲν οἱ
 προειρημένοι· οὐχ ἀπλοῖ δὲ οἱ κατὰ στρατηγοῦ προδό-
 του, κατὰ ἱερέως ἱεροσύλου, κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος ἐν
 20 ἑορτῇ, ἢ ἱερῶ, ἢ ὑπὲρ γυναικὸς τυραννοκτόνου. Τόπος
 δὲ εἴρηται, ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὀρμώμενδι, οἷον ἐκ τόπου, ῥα-
 δίως ἐπιχειροῦμεν κατὰ τῶν ὁμολογούντων ἀδικεῖν. διό-
 περ τινὲς καὶ ἀφορμὴν⁴ ἐπιχειρημάτων αὐτὸν ὠρίσαντο.
 ἡ μὲν γὰρ τοῦ ὑβριστοῦ κατηγορία⁵ κοινὴ καὶ ἀναμ-

ne putemus cum quibusdam, Palaephatum, quem nos habe-
 mus, esse quendam [sic] veteris verique epitomen solummo-
 do. Scheff. 28 Edd. εἰς ἵπποτροφίαν. Med. ἐς ἵπποδρομίαν.

1 Edd. κατὰ προδότου. Med. κατὰ om. 2 Ed. Rom.
 ὑπό. marg. Vict. ὑπέρ. 3 Heins. χρηστῶν διαπ. 4 Haec
 locorum definitio alibi non legitur, quod sciam. Scheff. 5

φρισβήτητος καὶ τόπος καλεῖται. ἐξ αὐτῆς δὲ ὀρμώμενοι, οἷον ἐκ τόπου, ῥαδίως καὶ κατὰ Κόνωνος, καὶ κατὰ Μειδίου⁶ λόγων εὐποροῦμεν. Διαφέρει δὲ τῶν ἐγκωμίων καὶ τῶν ψόγων, ὅτι ἐκεῖνα μὲν περὶ ὠρισμένων προσώπων, καὶ μετὰ ἀποδείξεως λέγεται οἷον Ἰσοκράτους, τὸ 5 Ἐλένης ἐγκώμιον, καὶ εἴ πού τις Εὐρυβάτου⁷ ψόγος· οἱ δὲ τόποι περὶ μόνων ἀπλῶν εἰσι τῶν πραγμάτων, καὶ χωρὶς ἀποδείξεως. καὶ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἐγκωμίοις καὶ ψόγοις φροντιστέον καὶ προοιμίων⁸. ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου ἐπινοια τοιαύτη τις εἶναι βούλεται⁹, ὥστε ἀποκοπὴν εἶναι 10 δοκεῖν, καὶ μέρος λόγου ἑτέρου προειρημένου, καὶ οἷον ἐπίλογόν τινα μετ' ὄγκου τῶν ἤδη προαποδεδειγμένων· διόπερ καὶ οὕτως ἀρκτέον αὐτοῦ, καθάπερ ἤδη προειρη-

Edd. κατηγορία, κοινή. SchEFF.: „Puto delendam distinctionem. Hoc enim vult, quicquid communiter et citra ullam ambiguitatem dici potest in quemlibet injuriosum, id dici locum, quoniam ex ipso orator potest prodire ad dicendum contra hunc illumve injuriosum, ut Cononem exempli gratia, vel Midiam“.

6 Quae utraque oratio tractata est a Demosthene. SchEFF. Med. Κύνωνος. 7 Helenae encomium habemus, at vituperium Euribatae non item. Neque debet hoc ad Isocratem referri, sed alium, cujus forte nomen scribenti non occurrebat, et idcirco difficulter indicari potest a nobis. Meminit alias Euribatis Hesych. in Εὐρυβάτου πρᾶγμα; ubi dicitur, δεινός τις ἢ ἄνθρωπος ὁ Εὐρυβάτος. Adde Erasmus in Chiliad. voce Eurybatizare. SchEFF. Plat. Protag. p. 327. C. ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις γερόμενος, ἀγαπήσαις ἄν, εἰ ἐντύχοις Εὐρυβάτῳ καὶ Φρυγῶνδι. ubi Heind. et Ast. 8 Sequentia docere videntur, legendum negative, μὴ φροντιστέον, quod et Interpretes secutus est in versione. Certo quod pars orationis praecedentis esse debet, non potest suum habere exordium. Itaque mox repraehendit, qui aliquo utuntur. SchEFF. Nihil mutandum: prooemia dicit esse in encomio et vituperatione, nec vero in loco communi. 9 Ed. Rom. βούληται. marg.

μένων ἑτέρων, ὡς παρ' Αἰσχίνῃ μὴ γὰρ οἴεσθε, ὧ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, τὰς τῶν ἀτυχημάτων ἀρχὰς ἀπὸ θεῶν,
 ἀλλὰ ἀπ' ¹⁰ ἀνθρώπων ἀσελγείας γίνεσθαι· καὶ παρὰ
 38 Δημοσθένει ¹¹· ἄνθρωποι μιαροὶ, καὶ κόλακες, καὶ ἀλά-
 5 στορες, ¹² ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι ¹³ πατρι-
 δας, τὴν ἐλευθερίαν προπεποικότες, πρότερον μὲν Φιλίπ-
 πῳ, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς
 αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· καὶ ἔτι νόσημα γὰρ, ὧ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ
 10 χαλεπὸν, καὶ πολλῆς εὐτυχίας τινός, καὶ τῆς παρ' ὑμῶν
 ἐπιμελείας δεόμενον. Ἦδη δὲ καὶ προοιμίῳ πολλοὶ
 φροντίζουσι, καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐκτίθενται, ὡσανεὶ
 διηγούμενοι, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὰς αὐξήσεις ἐπιφέρουσιν· οἱ
 δὲ τοιοῦτοι, τάχα ἂν καὶ οὕτως ὠφελοῖντο· διαφθείρουσι
 15 μὲν τοι τὴν ἰδιότητα τοῦ γυμνάσματος· ἐπιχειρεῖν δὲ δεῖ
 ἐκ τῆς προαιρέσεως τῶν δεδρακότων, καὶ τοῦ μεγέθους
 τῶν ἔργων ὧν διαπράττονται· ἐκ τε ὧν ἕτεροι πάσχουσι
 δι' αὐτούς· καὶ ἔτι ἐξ ὧν αὐτοὶ μεταλαμβάνουσιν· ἐὰν
 δὲ ὡσπερ ἐν δίκῃ ἐθέλωμεν καὶ προοιμίῳ καὶ διηγήματι
 20 χρῆσθαι, μετὰ τὸ προοίμιον καὶ τὴν τοῦ ἀδικήματος
 ἀπαγγελίαν ληψόμεθα τὰς ἐπιχειρήσεις· πρῶτον μὲν,
 ἀπὸ τῆς διανοίας τοῦ δεδρακότος, ὅτι πονηρά· δεύτερον
 δὲ ἀπὸ τοῦ πράγματος, περὶ οὗ τὸ ἀδίκημα· ὅτι τῶν
 ἀναγκαιοτάτων ἐστίν· οἷον, ὅτι κλέπτης περὶ τὰ χρήμα-
 25 τα ἐπιβουλεύει, ἅπερ εἰσὶν ἀναγκαιοτάτα πᾶσι· καὶ τού-
 των ἕνεκα καὶ γεωργοῦμεν, καὶ πλέομεν, καὶ πάνθ' ἄ-
 πλῶς κατὰ τὸν βίον πράττομεν, ἵν' ἔχωμεν χρήματα, ἐξ
 ὧν ζῆν δυνησόμεθα· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῆς περιοχῆς,
 ὅτι τῷ μὲν ὀνόματι ἐν τὸ ἀδίκημά ἐστι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ
 30 πολλὰ περιέχει ἐν αὐτῷ ἀδικήματα· οἷον, ἢ μοιχεία καὶ
 βίαν,

Vict. βούλεται.

10 Med. ἀλλὰ καὶ ἀνθ.

11 de coron. p.

524.

12 Med. marg. Vict. ἠκρωτηρ.

13 Edd. ἕκαστος.

βίαν, καὶ κλοπὴν, καὶ νοθείαν¹⁴, καὶ μυρία ἄλλα περιέχει· ἔπειτα δὲ ἀπὸ τῆς συγκρίσεως· αὕτη δὲ τριπλῆ. τὸ γὰρ κατηγορούμενον ὑφ' ἡμῶν ἢ μείζονι ἑαυτοῦ συγκρίνομεν, ἢ ἐλάττονι, ἢ ἴσῳ· ὅταν μὲν οὖν μείζονι συγκρίνωμεν, αὐξοῦντες τὸ ἐλάττον, ἴσον ἐκείνῳ ἀποφανοῦμεν· οἷον, 5 ὅτι κλέπτης τῷ ἱεροσύλῳ τὰ ἴσα ἀδικεῖ· μιᾶ γὰρ ἀμφοτέροι χρωῖνται τῇ περὶ τὸ κλέπτειν ἐπιθυμίᾳ, καὶ οὐθ' ὁ κλέπτης εἰ καιροῦ λάβοιτο, ὀκνήσειεν ἱεροσυλεῖν, οὐθ' ὁ ἱερόσυλος κλέπτειν· ὅταν δὲ ἐλάττονι συγκρίνωμεν, οὕτως ἐροῦμεν· εἰ ὁ κλέπτης ἀνθρώπων χρήματα ἀφαιρούμενος 10 κολάζεται, πόσῳ μᾶλλον οὗτος κολασθήσεται, ὁ τὰ τῶν θεῶν συλαῖν; ὅταν δὲ ἴσον ἴσῳ παραβάλλωμεν, φήσομεν, ὅτι εἰ τὸν τὰ ἴσα ἡμαρτηκότα ἀθῶον οὐκ ἐῴμεν, οὐδὲ τοῦτον ἄξιον περιορᾶν· εἶτα ἀπὸ τῶν ἐναντίων· εἰ γὰρ 39 ἀριστεὺς τιμῶν ἄξιος, κολάσεως ὁ προδότης· ἐξῆς δὲ ἀπὸ 15 τῶν πρὸ τοῦ πράγματος· οἷον, τὸ κατὰ τοῦ ἱεροσύλου, ὅτι πρὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβημάτων εἰκὸς ἐστὶ τὸν ἱερόσυλον πολλὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τετολμηκέναι, πολλὰ δὲ εἰς τοὺς κατοικομένους ἐκλελοιπέναι τε τὰ πολλὰ τῶν νενομισμένων ἐπὶ τιμῇ θεῶν, οἷον ἑορτὰς, θυσίας, εὐχὰς, 20 ἔτι τε ἐπιορχηκέναι πολλάκις, καὶ τὰ παραπλήσια· εἶτα ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως, καὶ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα· οἷον, ἱεροσυλίας γενομένης, τὰ μὲν ἱερὰ ἀκόσμητα διαμένει, ὁ δὲ ἱερόσυλος εἰς τὰς ἡδονὰς καταναλίσκει τὰ συληθέντα· καὶ ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας ἀμαρτίας ἐπιγίνεται ταῖς πόλεσι καὶ 25 θεῶν μηνίματα, λοιμοὶ¹⁵ καὶ λιμοὶ, στρατοπέδων ὀλεθροὶ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· ἐξῆς δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνηκέστου· οἷον, ἀνεπανόρθωτόν ἐστι τὸ πρᾶχθέν. εἶτα ἐκ τῆς συγκρίσεως¹⁶ ἤτοι νομοθετῶν, ἢ ποιητῶν, σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας λέγοντες· οἷον, ὅτι καὶ τούτοις πονηρὸν εἶναι δο- 30 κεῖ τὸ πρᾶχθέν, καὶ κολάσεως ἄξιον· ἐφ' ἅπασι δὲ τὴν

Med. marg. Vict. ἕκαστοι. 14 Camer. Heins. νοθεῖαν. Med.

Rom. νοθείαν. 15 Med. λιμοὶ καὶ λοιμοί. 16 Fdd. κρίσεως.

Rhetor. I. I.

διατύπωσιν ¹⁷ ποιησόμεθα, ὅταν ἐνεργούμενον τὸ ἀδίκημα ἀπαγγέλλωμεν, καὶ τὸ πάθος τοῦ ἠδικημένου· οἷον κατὰ ἀνδροφόνου· διαγράψαμεν γὰρ, οἷος μὲν ἦν ὁ ἐργαζόμενος τὸν φόνον, ὡς ὠμῶς καὶ ἀνηλεῶς αὐτόχειρ γενόμενος ἀνθρώπου ἀνθρώπος ὢν· καὶ τὸ ξίφος σπώμενος ¹⁸, καὶ τὴν πληγὴν καταφέρων, καὶ μὴ καιρίας, εἰ τύχοι, τῆς πληγῆς γενομένης, ἄλλας ἐπ' ἄλλαις ποιούμενος, καὶ μαινώμενος αἵματι τοῦ φονευομένου. οἷας δὲ κἀκεῖνος φωνὰς ἤφριε, τοῦτο μὲν τοῦ φονέως δεόμενος, τοῦτο δὲ βοηθούς ¹⁹ ἐπικαλούμενος, νῦν μὲν ἀνθρώπους, νῦν δὲ τοὺς θεούς, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· ἐν δὲ ταῖς οὐχ ἀπλοῖς τόποις, ἔστι μὲν καὶ ἀπὸ τῶν προειρημένων ἐπιχειρεῖν. πλείονων δὲ λόγων εὐπορήσομεν διὰ τὸ προσκείμενον ¹⁹ τοῖς ἀπλοῖς. ὁ γὰρ προδότης, καὶ καθ' αὐτὸν μὲν ὀργῆς ἄξιος, πολὺ δὲ ²⁰ πλέον, ὅταν στρατηγὸς ἢ· τὸ δὲ παρ' ἐλπίδαπραχθέν, πολλὰς ἀφορμὰς λόγων παραδίδωσιν. Ἡ μὲν τῶν ἀμαρτημάτων αὐξήσις ἐκ τούτων ἂν γένοιτο, τῶν δὲ ἐπαινετῶν ἐκ τῶν ἐναντίων.

Cap. VIII.

⁴⁰ Περὶ ἐγκωμίου καὶ ψόγου ¹.

²⁰ Ἐγκωμίον ἐστὶ λόγος ἐμφανίζων μέγεθος τῶν κατ' ἀρετὴν πράξεων, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, περὶ τι ὠρισμένον πρόσωπον· τοῦτο δὲ, τὸ μὲν εἰς τοὺς ζῶντας, ἰδίως νῦν ἐγκωμίον ² καλεῖται· τὸ δὲ εἰς τοὺς τεθνεῶτας ³ ἐπι-

Med. συγκρίσεως. ¹⁷ Docet quid in elocutione observandum, postquam inventionis praecepta proposuit, et quae ibi regnare debeant figurae, diatyposis videlicet ac energia. Interpretamentem ipsius non aperuit. Scheff. ¹⁸ Edd. σπασάμενος. marg. Vict. Med. σπώμενος. ¹⁹ Med. Rom. προσκείμενον. Camer. Heins. προσκ.

¹ καὶ ψόγου Edd. om. adjeci ex Med. et marg. Vict.

² Ergo aliter factum olim, nec de vivis solum usurpatum,

τάφιος λέγεται τὸ δὲ εἰς τοὺς θεοὺς ὕμνος· ἀλλ' εἴτε ζῶντας, εἴτε τελευτήσαντας, ἢ καὶ ἥρωας καὶ θεοὺς τις ἐγκωμιάζοι, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῶν λογῶν ἔφοδος· ἐγκώμιον⁴ δὲ λέγεται τῷ τοὺς παλαιοὺς ἐν κώμῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ τὰς εἰς θεοὺς εὐλογίας⁵ ποιεῖν. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ μάλιστα ἐπαινεῖται, τῶν δὲ ἀγαθῶν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν τε καὶ ἦθος, τὰ δὲ περὶ σῶμα, τὰ δὲ ἔξωθεν ἡμῶν ὑπάρχει, δηλονότι τὰ τρία ἂν εἴη ταῦτα, ἐξ ὧν εὐπορήσομεν ἐγκωμιάζειν. Ἔστι δὲ τῶν ἔξωθεν πρῶτον μὲν εὐγένεια ἀγαθόν· διττὴ δὲ, ἢ μὲν πόλεως καὶ ἔθνους καὶ 10 πολιτείας ἀγαθῆς, ἢ δὲ γονέων καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων. ἔπειτα δὲ, παιδεία, φιλία, δόξα, ἀρχὴ, πλοῦτος, εὐτεχνία, εὐθανασία. τοῦ δὲ⁶ σώματός ἐστιν, ὑγεία, ἰσχὺς, κάλλος, εὐαισθησία· ψυχικὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ σπουδαῖα ἠθικὰ, καὶ τούτοις ἀκολουθοῦσαι πράξεις· οἷον, ὅτι φρόνιμος, ὅτι 15 σώφρων, ὅτι ἀνδρεῖος, ὅτι δίκαιος, ὅτι ὄσιος, ὅτι ἐλεύθερος⁷, καὶ ὅτι μεγαλόφρων, καὶ ὅσα τοιαῦτα· καλαὶ δὲ

sed non vivis etiam, imo heroibus. Quomodo est Caucali rhetoris Ἡρακλείους ἐγκώμιον, itemque Matris apud Athenaeum.

Scheff. 3 Non qualiscunque laudatio defuncti debet intelligi, sed quae fiebat Graeco more ad sepulcrum. Vide Scalig. l. III. de Poët. c. 122. Itaque interpretatio hic est obscura, sicut passim alibi. Scheff. 4 Adde Aphthonium p. 29. et quae nos ibi. Scheff. 5 Hoc vero alii non pro-

didere: itaque notandum est. Discimus autem, encomia proprie fuisse olim solorum Deorum, eaque sic dicta, quod celebrarentur ἐν κώμῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ, hoc est, inter commessationes et ludos, non ut habet Aphthonius, et cum ipso tradunt alii, ἐν κώμῳ. Meminerunt porro vetustissimae illius consuetudinis celebrandi Deos heroasque in conviviiis cum alii, tum et Athenaeus l. XIV. c. 6., ubi vide. Quin imò apud Homerum ipsum aliqua vestigia reperiuntur. Consule Odyss. Θ. Scheff. 6 δὲ Med. et edd. om. addit marg. Vict. 7

Marg. Vict. γρ. ἐλευθέριος. cfr. Niceph. Basil. Ethop. 18. καὶ

εἰσι πράξεις καὶ αἱ μετὰ θάνατον ἐπαινούμεναι, τοῖς γὰρ
 ζῶντας εἰώθασι κολακεύειν· καὶ ἀνάπαλιν, αἱ ζώντων ἔτι
 ἤμῶν ἐγκωμιαζόμεναι, καὶ τὸν τῶν πολλῶν φθόνον ὑπερ-
 βαλλόμεναι· φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι κατὰ Θουκυδίδην
 5 πρὸς τὸ ἀντίπαλον· καὶ ἄς ἄλλων ἔνεκα, καὶ μὴ ἑαυτῶν
 πράττομεν· καὶ τοῦ καλοῦ χάριν, ἀλλὰ μὴ διὰ τὸ συμ-
 φέρον, ἢ τὸ ἡδύ· καὶ ἐφ' ὧν ὁ μὲν πόνος ἴδιος, ἢ δὲ
 ὠφέλεια κοινή· καὶ δι' ἃς οἱ πολλοὶ καὶ μεγάλα πάσχου-
 σιν εὐκαιρίας⁹ χάριν εὐεργετῶν, καὶ μᾶλλον τετελευτηκό-
 10 των· δι' ἧν ἐπαινοῦνται καὶ αἱ πρὸς τῶν φίλων τιμωρίαι,
 καὶ κίνδυνοι· ἐπαινεταὶ δὲ εἰσιν αἱ πράξεις, καὶ αἱ διὰ
 τὸν καιρὸν, καὶ εἰ μόνος ἔπραξέ τις, ἢ πρῶτος. ἢ ὅτε¹⁰
 οὐδεὶς, ἢ μᾶλλον τῶν ἄλλων· ἢ μετ' ὀλίγων, ἢ ὑπὲρ τὴν
 ἡλικίαν, ἢ παρὰ τὴν ἐλπίδα, ἢ μετὰ πόνων, ἢ ὅσα ῥᾶστα
 15 ἢ τάχιστα ἐπράχθησαν· δεῖ δὲ λαμβάνειν καὶ τὰς κρι-
 σεις τῶν ἐνδόξων· καθάπερ οἱ ἐπαινοῦντες Ἑλένην, ὅτι
 41 Θησεὺς προέκρινε¹¹· χρήσιμον δὲ καὶ τὸ εἰκάζειν ἐκ τῶν
 παρεληλυθότων τὰ μέλλοντα· ὥστε εἶ τις λέγοι¹² περὶ
 Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνο, τί δ' ἂν ἔπραξε, τηλικαῦτα
 20 καὶ τοσαῦτα ἔθνη καταστρεψάμενος, εἰ μικρὸν ἔτι ἐπε-

ρῖν φῶς. ἐλεύθερον, καὶ κακῶν ὑπαλλαγῆ. Par. ἐλευθέριον. ibid.
 καὶ νῦν ὅτε μὴδ' ἐλπίς ἐλευθέρας τροφῆς ὑπελείπετο, τὴν φίλην ἐ-
 λευθερίαν αὐτῆς ἀπέλαβον. Par. ἐλευθερίου τροφ. 8 lib. II.
 adde ejusdem lib. VI. in Orat. Alcib. et alia loca. Scheff.
 9 Camer. Heins. εὖ καὶ τὰς χάριν. Med. Rom. εὐκαιρίας χάριν.
 Scheff.: „illud τὰς est depravatum. Mallet καὶ τὰ, ut re-
 feratur ad praecedens μεγάλα, sententiaque sit, laudari, quae
 fiunt incommodum magnum multorum, et eorum, qui bene de
 nobis sunt meriti, vitaque excesserunt“. 10 ὅτε Med. ἢ
 Heins. a Rom. et Camer. abest. 11 Edd. προέκρινεν. Med.
 προέκρινε. Cepit enim admodum adolescentulum adhuc, et in
 conjugem sumere voluit. Vide Liban. declam. II., quae in-
 scribitur Ulysses, et Plutarchum vita Thesei. Scheff. 12
 Edd. λέγει. Med. λέγοι.

βίω χρόνον; καὶ ὡς Θεόπομπος ἐν τῷ Φιλίππου ἐγκω-
 μίῳ¹³. ὅτι εἰ βουληθεῖη Φίλιππος τοῖς αὐτοῖς ἐπιτηδεύ-
 μασιν ἐμμεῖναι, καὶ τῆς Εὐρώπης πάσης βασιλεύσει. οὐκ
 ἄχρηστον δὲ καὶ τὸ μνημονεύειν τῶν ἤδη δεδοξασμένων,
 ἀντιπαρβάλλοντα ἐκείνων¹⁴ τὰ ἔργα πρὸς τὰ τῶν ἐγ- 5
 κωμιαζομένων. χαρίεν δὲ ἐστίν ἐνίοτε, ἀπὸ τῶν ὀνομά-
 των, καὶ τῆς ὀμωνυμίας, ἢ τῶν ἐπωνυμιῶν ἐγκωμιάζειν,
 εἰ μὴ πᾶν φόρτικόν καὶ καταγέλαστον ἦ¹⁵. καὶ ἀπὸ
 μὲν τῶν ὀνομάτων¹⁶. οἷον, Δημοσθένης ὅτι ἦν τὸ τοῦ
 δήμου σθένος· ἀπὸ δὲ τῆς ὀμωνυμίας, ὅταν τις τύχη τὸ 10
 αὐτὸ ὄνομα ἔχων ἀνδρὶ δεδοξασμένῳ· ἐκ δὲ τῶν ἐπωνυ-
 μιῶν, οἷον Περικλῆς Ὀλύμπιος¹⁷ ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς κα-
 τορθώμασι μεγαλειότητος ἐπικεκλημένος. οἱ μὲν οὖν τό-
 ποι, ἐξ ὧν ἐπιχειρήσομεν, οἶδε εἰσὶ χρησόμεθα δὲ αὐτοῖς
 τοῦτον τὸν τρόπον· μετὰ τὸ προοίμιον εὐθύς περὶ εὐγε- 15
 νείας ἐροῦμεν, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν τε ἐκτὸς καὶ περὶ σῶ-
 μα ἀγαθῶν· οὐχ' ἀπλῶς, οὐδ' ὡς ἔτυχε, τὸν λόγον δια-
 τιθέμενοι, ἀλλ' ἐφ' ἐκάστου¹⁹ δεικνύντες, ὅτι μὴ ἀνοή-
 τως, ἀλλὰ φρονίμως καὶ ὡς ἔδει αὐτοῖς ἐχρήσατο. ἦκι-
 στα γὰρ ἐπαινοῦσι μὴ κατὰ προαίρεσιν, ἀλλ' ἐκ τύχης 20
 ἃ ἔχουσιν ἀγαθὰ· οἷον, ὅτι εὐτυχῶν ἦν μέτριος καὶ φι-

13 Hanc Theopompī orationem alibi non video laudari; nec memoravit Vossius, ubi alia ejus opera recenset. Fuit tamen sine dubio inter caeteras orationes ejus, quas scripsit pluri-
 mas. Scheff. 14 Med. edd. Rom. Camer. δ' ἐκείν. Heins. δ' om. 15 Edd. ἦν. Med. marg. Vict. ἦ. 16 Med. ὀνο-
 μάτων, Δημοσθένης ὅτι ἦν οἷον ὅτι ἦν τὸ τοῦ Δημοσθένους. Rom. Camer. ὀνομάτων, Δημοσθένους ὅτι ἦν· οἷον, ὅτι ἦν τὸ τοῦ δήμου σθένος. servavi emendationem Heinsii. 17 Deest hic exem-
 plum, quale tamen adfert cum in praecedentibus, tum in sub-
 sequentibus. Quare suspicor, id excidisse, ac esse hic lacu-
 nam. Scheff. 18 Alii alias tradidere causas. Vide Plut. in vita ejus. Scheff. 19 Edd. ἐκάστῳ. Med. ἐκάστον.

λάνθρωπος, καὶ πρὸς τοὺς φίλους ὁ αὐτὸς, καὶ δίκαιος,
 καὶ τοῖς τοῦ²⁰ σώματος πλεονεκτήμασι σωφρόνως προσ-
 ηνέχθη· εἰ δὲ μηδὲν τῶν προειρημένων ἀγαθῶν ἔχοι,
 λεκτέον, ὅτι ἀτυχῶν ταπεινὸς οὐκ ἦν, οὐδὲ πενόμενος ἄ-
 5 δικος, οὐδὲ δεόμενος ἀνδραποδώδης, καὶ ὅτι ἐκ πόλεως
 ὧν μικρᾶς, λαμπρὸς ἐγένετο, καθάπερ Ὀδυσσεύς²¹ τε
 καὶ Δημόκριτος, καὶ ἐν πολιτείᾳ φράλη τεθραμμένος οὐ
 διεστράφη, ἀλλὰ τῶν καθ' αὐτὸν ἄριστος ἐγένετο, ὡς-
 περ Πλάτων ἐν ὀλιγαρχίᾳ²², ἐπαίνετός τε, καὶ εἴ τις ἐκ
 10 ταπεινῆς οἰκίας ὦν, μέγας ἐγένετο· ὡςπερ Σωκράτης ὁ
 Φαιναρέτου τῆς μαίας υἱὸς καὶ Σωφρονίσκου τοῦ ἔρμο-
 γλύφου²³. Ἄξιον δὲ ἀγασθαι καὶ τὸν ἐκ βαναύσου τέχ-
 νης, ἢ πονηρᾶς τύχης, ἀγαθὸν δυνηθέντα τι ἐργάσα-
 σθαι· ὁποῖον λέγουσιν Ἡρώνα²⁴ μὲν τὸν σκυτοτόμον,
 15 Λεόντιον²⁵ δὲ τὴν ἑταίραν φιλοσοφῆσαι· μάλιστα γὰρ

20 τοῦ edd. om. recepi ex Med. marg. Viet. 21 Quorum
 ille Ithacensis, hic Abderites fuit, ex minuto Thraciae oppido
 oriundus. Scheff. 22 Triginta tyrannorum. Vide Plato-
 nem ipsum ep. 7. Scheff. 23 Laërtio est λιθουργός. Nem-
 pe hermae lapides fuere quadrati, quibus caput deinde viri
 alicujus clari lapide expressum solebat imponi. Suidas vocat
 λιθοξόον. Scheff. 24 Quod sequitur φιλοσοφῆσαι, non ad
 solum Leontium, quod putavit interpres, sed et Heronem re-
 ferendum. Constat nempe hinc, agi de Herone Alexandrino,
 philosopho et mathematico celeberrimo, quem sutorem primo
 fuisse, nescio an alii tradiderint. Videat, qui volet, vitam
 Heronis, a Bernardino Baldo conscriptam, subditamque Belo-
 poeicis ipsius, quae a Vossio laudatur. Nobis enim hactenus
 necdum visa est. Scheff. Meineke ad Menand. p. 113. legere jubet
 Λίμωνα. 25 Cujus meminit Athenaeus I. XIII. c. 7. atque
 Harmasianactis [sic] Colophonii fuisse ait meretriculam. Sed
 de hac philosophia ejus habet nihil, neque alibi ejus factam
 mentionem eredo. Scheff. Med. Λεοντίαν. Cogitandum de Le-
 ontio, muliercula Epicurea, quae contra Theophrastum scripsit.

ἐν τοῖς ἀτυχήμασιν ἐκλάμπει ἡ ἀρετὴ²⁶. μετὰ δὲ ταῦτα, ⁴²
 τὰς πράξεις, καὶ τὰ κατορθώματα παραληφόμεθα, οὐκ
 ἐφεξῆς διηγούμενοι· λέγοντες γὰρ²⁷ ἄλλα προστίθεμεν
 κατὰ μίαν ἐκάστην ἀρετὴν· ἔπειτα τὰ ἔργα διεξιόντες·
 οἷον, ὅτι ἦν σῶφρων, προλέγειν καὶ ἐπιφέρειν εὐθύς, τί ⁵
 αὐτῷ σωφρονητικὸν ἔργον πέπρακται· ὁμοίως ἐπὶ τῶν
 ἄλλων ἀρετῶν. τὰς δὲ²⁸ διαβολὰς ἢ οὐ δεῖ λέγειν· ἀνά-
 μνησις γὰρ γίνεται τῶν ἀμαρτημάτων· ἢ ὡς οἷον τε λά-
 θρα καὶ ἀποκεκρυμμένως, μὴ λάθωμεν ἀπολογίαν· ἀντ'
 ἐγκωμίου²⁹ ποιήσαντες· ἀπολογεῖσθαι μὲν³⁰ γὰρ προσή- ¹⁰
 κει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν ἔχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς
 ἐπὶ ἀγαθῷ τινι διαφέροντας. τὰ δὲ τῶν ἀψύχων ἐγκώ-
 μια, οἷον μέλιτος, ὑγείας, ἀρετῆς, καὶ τῶν παραπλησίων,
 ἀναλόγως ποιησόμεθα, ἀπὸ τῶν προειρημένων τόπων
 ἐπιχειροῦντες, ἐξ ὧν ἂν δυνατὸν ἦ. Ἐκ μὲν τούτων ἐπαι- ¹⁵
 κησόμεθα· ψέξομεν δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

Cap. IX.

Περὶ συγκρίσεως.

Σύγκρισις ἐστὶ λόγος, τὸ βέλτιον ἢ τὸ χεῖρον παρι-
 στάς. Γίνονται δὲ συγκρίσεις προσώπων τε καὶ πραγμά-
 των· καὶ προσώπων μὲν, οἷον Αἴαντος, Ὀδυσσεύς· πρα- ²⁰
 γμάτων δὲ, οἷον σοφίας τε καὶ ἀνδρείας· ἀλλ' ἐπειδὴ
 καὶ τῶν προσώπων θάτερον προκρίνομεν, εἰς τὰς πρά-
 ξεις ἀποβλέποντες, καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ αὐτῶν ἐστὶν ἀγα-
 θόν, μία μέθοδος ἂν εἴη περὶ ἀμφοῖν· πρῶτον δὲ διω-

Cic. N. D. I. 33. 26 Med. τῇ ἀρετῇ. 27 γὰρ Med. Heins.
 om. Scheff. in nōtis: „In editione Camerarii interseritur,
 λέγοντες γὰρ ἄλλα [l. ἄλλα]. Forte scripsit διηγούμενοι, λέγοντες
 αὐτὰς, ut referatur ad praecedens πράξεις. Certe punctum post
 διηγούμενοι non potest stare“. 28 δὲ abest in editione Ca-
 merarii. Scheff. etiam in Rom. 29 Med. ἐγκωμίων. 30
 Rom. καὶ γὰρ. Camer. et Heins. καὶ omiserunt. Med: μὲν γὰρ.

ρίσθω, ὅτι αἱ συγκρίσεις γίνονται, οὐ τῶν μεγάλην πρὸς
 ἄλληλα διαφορὰν ἐχόντων (γελοῖος γὰρ ὁ ἀπορῶν, πό-
 τερον ¹ ἀνδρειότερος Ἀχιλλεύς ἢ Θερσίτης) ἀλλ' ὑπὲρ
 τῶν ὁμοίων· καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, πότερον δεῖ
 5 προϋθέσθαι, διὰ τὸ μηδεμίαν ὁρᾶν τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ
 ἕτερον ὑπεροχὴν ὅταν μὲν οὖν πρόσωπα συγκρίνωμεν,
 πρῶτον μὲν ἀντιπαραβαλοῦμεν τὴν εὐγένειαν, καὶ τὴν
 παιδείαν, καὶ τὴν εὐτεκνίαν, καὶ τὰς ἀρχάς, καὶ τὴν δό-
 ξαν, καὶ τὴν τοῦ σώματος διάθεσιν, καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ
 10 τε τὸ σῶμα καὶ ἔξωθεν ἀγαθόν, ἐν τοῖς περὶ ἐγκωμίων
 προείπομεν. Μετὰ δὲ ² ταῦτα τὰς πράξεις συγκρινοῦ-
 μεν, προκρίνοντες τὰς καλλίους, καὶ τὰς ἀγαθῶν πλειό-
 νων καὶ μειζόνων αἰτίας, καὶ βεβαιότερας, καὶ τὰς πο-
 λυχρονιωτέρας, καὶ τὰς ἐν καιρῷ μᾶλλον πεπραγμένας,
 43 15 καὶ ὧν μὴ πραχθεῖσῶν μεγάλη βλάβη συμβαίνει ³· καὶ
 τὸς ἐκ προαιρέσεως μᾶλλον τῶν δι' ἀνάγκην ἢ τύχην,
 καὶ ἃς ὀλίγοι ἔπραξαν μᾶλλον, ἢ ἃς οὐδεὶς· τὰ γὰρ κοι-
 νὰ καὶ δημῶδη οὐ πάνυ ἐπαινετὰ· καὶ ἃς μετὰ πόνου ⁴
 ἐπράξαμεν μᾶλλον, ἢ ῥαδίως· καὶ ἃς εἰργασάμεθα μετὰ
 20 τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν δύναμιν μᾶλλον, ἢ τὰς ὅτε δυνατόν
 ἐστι· τὰς δὲ διαβολὰς, ὡς ἔφαμεν ἐν τῷ περὶ ἐγκωμίων,
 ἢ οὐ δεῖ λέγειν, ἢ ὡς οἶόν τε τάχιστα· τὰς δὲ τοῦ ἐναν-
 τίου προσώπου διασύρειν μᾶλλον καὶ χλευάζειν ⁶· προσή-
 κει· τούτῳ γὰρ διοίσει σύγκρισις τῆς ὑποθέσεως. ἐν μὲν
 25 γὰρ τῇ ὑποθέσει, πρὸς τῷ τὰ οἰκεία λέγειν κατορθώμα-
 τα, καὶ εἴ τι πέπρακται τοῖς ἀντιδίκους ἀμάρτημα, ἐπαύ-

1 Edd. πότερος Ἀχιλλεύς. marg. Vict. et Med. πότερον ἀν-
 δρειότερος. 2 δὲ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict.

3 Rom. συμζαίνει. 4 Med. marg. Vict. πόνων. 5 Videtur
 interpres intellexisse illum, a quo calumniae factae. Sed lo-
 quitur de eo, quocum instituitur comparatio. Scheff. 6
 Puto quid abesse. Certe statim ista non comparationi ait con-
 venire, sed caussae vel hypothesei. Quid, si scribatur προσήκει

ξομεν⁷. ἡ δὲ σύγκρισις μόνην ἀπλῶς τῶν κατορθωμά-
των τὴν ὑπεροχὴν ζητεῖν ἐπαγγέλλεται· ὅταν δὲ πράγμα-
τα συγκρίνωμεν, γελοῖον μὲν ἴσως ἐνταῦθα δόξει, συγγέ-
νειαν ἢ τι τοιοῦτον ζητεῖν. οὐδὲν δὲ κωλύει κατὰ ἀναλο-
γίαν τοῖς τοιούτοις ἐπισκοπεῖν· οἶον, ἢ τοὺς εὐρετάς αὐ- 5
τῶν, ἢ τὴν φύσιν, ἢ τὴν χώραν, ἐν αἷς πέφυκεν εἶναι
καθὰ⁸ εἴ τις φαίη τὴν ὑγίαν⁹. Ἀπόλλωνος εἶναι θυγα-
τέρα, ἐπειδὴ ἰατρὸς ὁ θεός, ἢ τὸ μέλι ἐξ οὐρανοῦ¹⁰, διότι
δοκεῖ τοῖς πολλοῖς ἐκ δρόσου¹¹ τὴν ὑπόστασιν ἔχειν. ἢ
ναὶ μὰ Δί' ἀλλ' ἐκ τῆς ἀρίστης πόλεως, ἐπειδὴ πέφυκε 10
τὸ κάλλιστον μέλι ἐν τῇ Ἀττικῇ γίνεσθαι, καὶ ὅσα τοι-
αῦτα. ἐξῆς δὲ λεκτέον καὶ τὰς δι' ἑκατέρων¹² τῶν προ-
βαλλομένων συμβαινούσας ὠφελείας· τὰς μὲν οὖν τῶν
βελτιόνων συγκρίσεις ἐκ ταύτης ποιησόμεθα. ἐκ δὲ τῶν
ἐναντίων, ἐπειδὴν ζητῶμεν δυοῖν ὄντων φευκτῶν τὸ χει- 15
ρον ἀνευρεῖν· οἶον, ἀφροσύνης καὶ ἀλγηδόνος· αἱ μὲν
οὖν ἐνὸς πρὸς ἓν τι συγκρίσεις οὕτως ἂν μεθοδεύουντο·
τὰς δὲ πλειόνων τινῶν πρὸς πλείω κατὰ δύο τρόπους
εἰώθαμεν συγκρίνειν. εἷς μὲν γάρ ἐστι τρόπος, ὅταν τῶν
συγκρινομένων λαβόντες τὰ ἀκρότατα, πρὸς ἄλληλα πα- 20
ραβάλλωμεν, κατὰ δὲ τὴν τούτων σύγκρισιν, καὶ τὸ σύμ-
παν γένος πρὸς πᾶν γένος ἀξιοῖμεν ἔχειν· οἶον, εἰ βου-
λοίμεθα τὸ τῶν ἀρρένων γένος πρὸς τὸ τῶν θηλειῶν
συγκρίναι, ὁπότερον αὐτῶν ἐστὶν ἀνδρειότερον, ἀξιοῖμεν
τὸν ἀνδρειότατον ἄνδρα, πρὸς τὴν¹³ ἀνδρειοτάτην γυ- 25

τῇ ὑποθείσει? Scheff. 7 Med. Rom. ἐπαύξομεν. Cam. ἐπαίξομεν
[in corrigendis ἐπάξομεν], unde Heins. formavit ἐμπαίξομεν. 8
Med. Rom. Camer. καθά. Heins. καθώς. 9 Med. ὑγίειαν.
10 Plinius lib. XI. c. 12. de melle: sive ille est sudor, sive
quaedam syderum saliva, sive purgantis se aëris fumus. Virg.
l. IV. Georg. mellis coelestia dona. Scheff. 11 Ita et Ga-
lenus l. III. de fac. Alim. c. 38. Virgilius, sudabunt roscida
mella. Scheff. 12 Edd. ἐτέρων. Med. marg. Vict. ἑκατέρων.

ναῖκα συγκρίνοντες, ὁπότερον ἂν εὐρίσκωμεν κρείττονα, οὕτω καὶ τὸ ὅλον αὐταῦ γένος τοῦ ἑτέρου κρείττον ἀπο-
 44 φαίνειν. εἰ μὲν δὴ βουλοίμεθα¹⁴ προκρίνειν τὸ τῶν ἀρ-
 ρένων γένος τοῦ θήλεος¹⁵, οὕτω ποιήσομεν ὑποθησόμε-
 8 θα γὰρ, Θεμιστοκλέα κρείττονα εἶναι τοῦ τῶν ἀρρένων
 γένους κατὰ ἀνδρείαν, Ἀρτεμισίαν¹⁶ δὲ τοῦ θήλεος. οὐ-
 κοῦν εἰ ἀνδρειότερος ὁ¹⁷ Θεμιστοκλῆς Ἀρτεμισίας¹⁸, καὶ
 τὸ τῶν ἀρρένων γένος τοῦ τῶν θηλειῶν ἀνδρειότερον εἰ
 δὲ τὸ θήλυ γένος τοῦ ἀρρένος προκρίνειν ἐθέλοιμεν, ὑ-
 10 ποθησόμεθα, Τόμυριν¹⁹ μὲν εἶναι ἀνδρειοτάτην γυναι-
 κῶν, Κύρον δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐκοῦν εἰ Τόμυρις ἀνδρειο-
 τέρα Κύρου, καὶ τὸ τῶν θηλειῶν γένος ἀνδρειότερον τοῦ
 τῶν ἀρρένων· δεύτερος δὲ τρόπος ἐστίν, ὅταν μὴ μίαν,
 ἢ δύο τῶν ἐξοχωτάτων τοῖς ἐξοχωτάτοις παραβάλλωμεν²⁰,
 15 ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ γένος προκρίνωμεν²¹, ἐν ᾧ πλείους εἰσὶν
 οἱ εὐδόκιμοι οἷον, εἰ πλείους εἰσὶν ἀρρένες ἀνδρεῖοι, ἢ περ
 αὶ γυναῖκες· καὶ τὸ γένος τῶν ἀρρένων, τοῦ τῶν γυναι-
 κῶν ἀνδρειότερον. οὐ γὰρ εἰ Τόμυρις ἢ Μασσαγέτις, ἢ
 Σπαρέθρα ἢ Ἀμώγου²² τοῦ Σακῶν βασιλέως γυνὴ κρείτ-

13 Heins. τὸν, quod Scheff. fideliter repetivit. 14 Med. Rom. βουλοίμεθα. Camer. Heins. βουλόμεθα. 15 Camer. Heins. θήλεως. Med. Rom. θήλεος. 16 Cur hanc comparat cum Themistocle? quia eodem in praelio fortissime pugnavit a parte Persarum, quo Themistocles a parte Graecorum. Vide Herodotum. Eadem est sequentis comparationis causa. Scheff. 17 Med. ὁ om. 18 Edd. h. l. Ἀρτεμισίας. Med. Ἀρτεμισ. 19 Sic scribitur et Herodoto l. I. Alii aliter formant ejus nomen, quos videsis in nota Berneggeriana l. I. c. 8. Justini. Scheff. 20 Edd. παραβαλλόμενοι [Rom. παραβαλλόμενοι scribens verae lectionis vestigium servat]. Med. παραβίλλωμεν. 21 Edd. προκρίνομεν. Med. προκρίνωμεν. 22 Scribe Σπαρέθρα ἢ Ἀμώγου. Ctesias in Persicis, de Cyro loquens: καὶ ὅτι πρὸς Σίικας ἐπολέμησι Κύρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμώγην τῶν Σακῶν μὲν βασιλεία, ἄνδρα δὲ Σπαρέθρης. Adde reliqua,

των ἐστὶ Κύρου, ἢ καὶ ναὶ μὰ Δία Σεμίραμις Ζοροάστρου τοῦ Βακτρίου, ἤδη συγχωρητέον, καὶ τὸ θῆλυ τοῦ ἀρρέενος εἶναι ἀνδρειότερον, μιᾶς μὲν ἢ δύο γυναικῶν ἀνδρειοτάτων οὐσῶν, ἀρρένων δὲ παμπόλλων. ἐστὶ δὲ ὁ τρόπος ²³ τῶν λόγων διττός. ἢ γὰρ ὑπὲρ ἐκάστου τῶν 5 συγκρινομένων ἰδίᾳ τινὰ λόγον διεξιλευσόμεθα, ἢ ἓνα παρ' ἀμφοῖν πατέρου ²⁴ προκρίνοντες, καθάπερ καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ συμποσίῳ τὸν τῆς ψυχῆς ἔρωτα τῷ τοῦ σώματος ἀντιπαραβάλλον προκρίνει.

Cap. X.

Περὶ προσωποποιίας.

10

Προσωποποιία ἐστὶ προσώπου παρεισαγωγή, διατιθεμένου λόγους οἰκείους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν ἀναμφισβητήτως οἷον, τίνος ἂν εἴποι λόγους ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα, μέλλων ἀποδημεῖν ἢ στρατηγὸς τοῖς στρατιώταις, ἐπὶ τοῖς κινδύνους. καὶ ἐπὶ 15 ὠρισμένων δὲ προσώπων οἷον, τίνος ἂν εἴποι λόγους Κύρος ἐλαύνων ἐπὶ Μασσαγέτας, ¹ ἢ τίνος Δάτις ² μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ³ ἐντυγχάνων τῷ βασιλεῖ ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ γένος τῆς γυμνασίας πίπτει καὶ τὸ τῶν πανηγυρικῶν ⁴ λόγων εἶδος, καὶ τὸ τῶν προτρεπτικῶν, 20 45

ubi hanc Sparethram liberasse maritum captivum, praelio cum Cyro commisso, Cyrumque ipsam coepisse scribit. Scheff. 23 Camer. Heins. τόπος. Med. Rom. τρόπος. Scheff. emendare jubet τύπος. 24 Med. Rom. πατέρου. Camer. Heins. πατέρα.

1 Rom. Μασσαγέτης. corr. Vict. 2 Medus, cui submoto Mardonio Xerxes imperium dederat exercitus, praeceperatque, ut Athenas deleteret. Vide Herod. l. VI. Scheff. 3 Med. μάχη. 4 Qui sint proprie panegyrici, dixit Vossius in Inst. Orat. l. I. c. 5. Puto autem, nostrum non illas intelligere orationes, quas quis habere debeat in concione, sed

καὶ τὸ τῶν ἐπιστολικῶν· πρῶτον μὲν τοίνυν ἀπάντων ἐνθυμηθῆναι δεῖ, τό τε τοῦ λέγοντος πρόσωπον ὁποῖόν ἐστι, καὶ τὸ πρὸς ὃν ὁ λόγος, τὴν τε παροῦσαν ἡλικίαν, καὶ τὸν καιρὸν, καὶ τὸν τόπον, καὶ τὴν τύχην, καὶ τὴν ὑποκειμένην ὕλην, περὶ ἧς οἱ μέλλοντες λόγοι ῥηθήσονται· ἔπειτα δὲ ἤδη πειραῖσθαι λόγους ἀρμόττοντας εἰπεῖν· πρέπουσι γὰρ δι' ἡλικίαν ἄλλοι ἄλλοις, ⁵ πρεσβυτέρῳ καὶ νεωτέρῳ οὐχ' οἱ αὐτοὶ, ἀλλ' ὁ μὲν τοῦ νεωτέρου λόγος ἡμῖν ἀπλότῃ καὶ σωφροσύνῃ ⁶ μεμιγμένος 10 ἔσται, ὁ δὲ τοῦ πρεσβυτέρου συνέσει ⁷ καὶ ἐμπειρίᾳ· καὶ διὰ φύσιν γυναικὶ καὶ ἀνδρὶ ἕτεροι λόγοι ἀρμόττοιεν ἂν, καὶ διὰ τύχην δούλῳ καὶ ἐλευθέρῳ, καὶ δι' ἐπιτήδευμα στρατιώτῃ καὶ γεωργῷ. κατὰ διάθεσιν, ἐρῶντι καὶ σωφρονοῦντι, καὶ διὰ γένος, ⁸ ἕτεροι μὲν λόγοι τοῦ Λάκωνος, παῦροι ⁹ καὶ λιγέες, ἕτεροι δὲ τοῦ Ἀττικοῦ ἀνδρός, 45 στωμύλου. ¹⁰ καὶ βαρβαρικῶς φάμεν ¹¹ εἰπεῖν πολλάκις τὸν Ἡρόδοτον καίπερ ἑλληνιστὶ γράφοντα, ὅτι τῶν ἐκεί-

quas habitas exprimere quadam imitatione in scripto, sicut fit ab Historicis, qui multas efferunt orationes, habitas e. g. a rege, a duce, aliove magno viro, hoc aut illo, in concione, vel exercitu, sicut vel ex unico Thucydide videmus. Atque ita judico et de sequentibus generibus. Scheff. marg. Vict. παρηγορικῶν. ⁵ Heins. posuit: οἷον πρεσβ. a Med. Rom. Camer. οἷον abest. ⁶ Quia haec maxime aetatem istam commendant. Scheff. ⁷ Quid sit σύνεσις, tradit Phavorinus hoc modo: σύνεσις ἐστὶν εὐπαρακολούθησις [sic] ψυχῆς εἰς ἓν ὁξέως συνάγουσα τὰς τῶν πραγμάτων ἐννοίας, εὐπαρακολούθητως ἐκάστῳ πράγματι τὸ οἰκῆον καὶ πρέπον ἐξευρίσκουσα. Scheff. ⁸ Prave sic distinguunt omnes [σωφρονοῦντι, καὶ διὰ γένος, ἕτεροι]. Ante καὶ ponendum punctum, et post γένος comma collocandum. Scheff. ⁹ Respexit Homericum illud de Menelao Lacedaemonio: παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως. Iliad. γ. Scheff. ¹⁰ bono sensu. Vide Phavorinum. Scheff. Cfr. Coray ad Heliod. III. 1. p. 112. ¹¹ Si vera est haec scriptura, vi-

νων λόγους μεμίρηται· πρέπουσι δὲ λόγοι καὶ τόποις, καὶ καιροῖς. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου οἱ αὐτοὶ καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ, οὐδὲ νικῶσι καὶ ἡττημένοις ¹², καὶ ὅσα ἄλλα παρακολουθεῖ τοῖς προσώποις, καὶ μὲν καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἕκαστα ἔχει β· πρέπουσαν ἐρμηνείαν. Ταύτης δ' ἂν ἐγκρατεῖς γενοίμεθα, ἐὰν μῆτε περὶ μεγάλων πραγμάτων ταπεινῶς λέγωμεν, μῆτε περὶ μικρῶν ὑψηλῶς, μῆτε περὶ εὐτελῶν σεμνῶς, μῆτε περὶ δεινῶν ἐκλελυμένως, μῆτε περὶ αἰσχρῶν θρασείως, μῆτε περὶ ἐλεινῶν περιπτῶς, ἀλλὰ τὸ πρέπον 10 ἕκαστῳ τῶν πραγμάτων ἀποδιδῶμεν, ¹³ στοχαζόμενοι ἅμα τοῦ ἀρμότιοντος τῷ τε προσώπῳ, καὶ τῷ τρόπῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τῇ τύχῃ, ¹⁴ καὶ ἕκαστῳ τῶν προειρημένων· ἐπεὶ οὖν ποικίλη ἐστὶν ἡ τῶν προσώπων διαφορὰ καὶ τῶν πραγμάτων, ἢ γὰρ αἰτούμεθα τι, ἢ προτρέπο- 15 μεν, ἢ παρηγοροῦμεν, ἢ συγγνώμην αἰτοῦμεν ἐφ' οἷς ἐπράξαμεν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ καθ' ἕκαστον τούτων ἀφορμὰς οἰκείας εἶπειν. προτρέποντες τοίνυν ἐροῦμεν, ὅτι ἐφ' ὃ προτρέπομεν, καὶ δυνατὸν γενέσθαι, καὶ ῥάδιον, καὶ καλόν, καὶ πρέπον 20 ἐστὶν· ὅτι συμφέρον, ὅτι δίκαιον, ὅτι ὀσιον. διττὸν δὲ καὶ τοῦτο, ἢ πρὸς θεοῦς, ἢ πρὸς τετελευτηκότας· ὅτι 46 ἡδὺ, ὅτι μὴ μόνοι πράττομεν, μηδὲ πρῶτοι, ὅτι εἰ καὶ πρῶτοι, πολὺ χρεῖπτον ἄρξασθαι καλῶν ἔργων, καὶ ¹⁵ ὅτι μὴ μετάνοιαν φέρει πραχθέν· ὑπομνηστέον δὲ, καὶ 25 εἴτι προὔπηρκαται ἀπὸ τοῦ προτρέποντος εἰς τὸν προτρέπόμενον, καὶ εἰ ἄλλοτε ¹⁶ πεισθεῖς ὠφελείθῃ. ὁ δὲ αὐτὸς

detur ponere pro εἶδομεν, quod nescio, an alibi occurrat. Ego mallet legere ὀρῶμεν. Scheff. 12 Distingue, ἡττημένοις. καὶ ὅσα etc. et mox punctum post προσώποις dele, locoque ejus scribe comma. Scheff. 13 Edd. ἀποδίδωμεν. Med. ἀποδίδομεν. Scripsi ἀποδιδῶμεν. 14 Rom. χίχη. 15 καὶ Med. Rom. Camer. om. posuit Heins. 16 Rom. Camer. ἄλ-

τρόπος ἔσται τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ αἰτῶμεθα τι ἀπο-
 τρέποντες δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπιχειρήσομεν. παρηγο-
 ροῦντες ¹⁷ δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἐπιχειρήσομεν· οὕτω χρη-
 σόμεθα δὲ τοῖς λόγοις· ὅτι ἀναγκαῖον, καὶ πάντων κοι-
 νὸν τὸ γεγενημένον, καὶ ¹⁸ ἀκούσιον. ἥκιστα γὰρ οἱ νοῦν
¹⁹ ἔχοντες ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις λυποῦνται· εἰ δὲ ἐκούσιον
 ἦ, ῥητέον, ὅτι αὐτὸς αὐτῷ αἴτιος. ὑπὸ γὰρ τῆς φιλαυ-
 τίας ἦττον λυποῦνται δι' ἑαυτοὺς δυστυχήσαντες· λεκ-
 τέον δὲ, ὅτι καὶ τούτου μείζον κακὸν ὑπάρχει, ὃ παθόν-
 10 τες ἕτεροι πάνυ ²⁰ ἤνεγκαν εὐκόλως· πρὸς δὲ τούτοις,
 ὅτι εἰ κατὰ βραχὺν ἀνιαρόν ἐστιν, ἀλλ' οὖν καὶ καλόν,
 καὶ ἔνδοξόν ἐστιν· ἔπειθ' ὅτι ὠφέλιμον, καὶ ὅτι μηδὲ ²¹
 ὄφελος τῆς ἐπὶ τοῖς ἤδη γεγενημένοις λύπης· καὶ ὁ οἶκ-
 τος δὲ μεγάλην ἰσχὺν ἔχει πρὸς παραμυθίαν, μάλιστα
 15 ὅταν τις ἐπὶ κηδεῖα τοὺς λόγους ποιήσαιο· οἱ γὰρ ἀνι-
 ῶμενοι πρὸς μὲν τούτους τοὺς οἰομένους μηδὲν τι δει-
 νὸν αὐτοὺς πεπονθέναι πεφύκασιν ἀντιτείνειν· καὶ πρὸς
 τῇ λύπῃ οἶον ὀργίζεσθαι τοῖς παραμυθουμένοις. παρὰ ²²
 δὲ τῶν συνολοφυρομένων, εὐμενέστερόν πως προσιέναι,
 20 ὡς παρ' οἰκείων, τὰς παρηγορίας· διόπερ μετὰ τοὺς θρή-
 νους ἐπισιτέον τῶν λόγων τοὺς νοουθετικούς· ὅταν δὲ
 συγγνώμην αἰτῶμεν, τὰς ἀφορμὰς ἐντεῦθεν ἔξομεν· πρῶ-
 τόν μὲν, ὅτι ἀκούσιον τὸ πραχθέν· τοῦτο δὲ, δι' ἄγνοι-
 ας, ἢ τύχην, ἢ ἀνάγκην· εἰ δὲ ἐκούσιον ἦ, λεκτέον, ὅτι
 25 ὄσιον, ὅτι σύνηθες, ὅτι ὠφέλιμον· ἐπιχειρεῖν δὲ δεῖ, ἐξ

λο τε. Heins. ἄλλο τι. Med. ἄλλοτε. 17 παρηγοροῦντες —
 ἐπιχειρήσομεν absunt a Med. et edd. Scheffer παρηγοροῦντες δὲ
 deesse dicit. Restitui παρηγορ. δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἐπιχειρήσομεν.
 Sic enim intelligitur, quomodo per ὁμοιοτέλετον, cujus exem-
 pla congressi in ep. crit. p. 47., haec verba excidere potuerint,
 et δὲ, quod est post χρῆσόμεθα loco suo manet. 18 καὶ
 Med. om. 19 Med. νῖν. 20 Rom. Camer. πολύ. marg.
 Vict. πολλοί. Heins. Med. πάνυ. 21 Marg. Vict. μηδέν. 22

ᾧν ἐνδέχεται τόπων. οὐ γὰρ πάντες ἀρμόττουσι πρὸς πά-
 σας τὰς ὑπὰ τὸ αὐτὸ εἶδος οὔσας προσωποποιῖας· τοῦτο
 δὲ τὸ γύμνασμα μάλιστα ἡθῶν καὶ παιθῶν ἐπιδεκτικόν
²³ ἐστίν· ἀπλῶς μὲν οὖν ὡς ἐν εἰσαγωγῇ ἀπόχρη, καὶ
 ἐκ τοσούτων τόπων τὰ μεριάκια γυμνάζεται. ταῖς δὲ ⁵
 ἀκριβέστερον καὶ τελειότερον ²⁴ βουλομέναις τὰς προ-
 σωποποιῖας μεταχειρίζεσθαι, πάρεστι ²⁵ καὶ ταῖς μικρὸν
 ὑστερον ῥηθησομέναις ἡμῖν ἀφορμαῖς τῶν ἐπιχειρημά-
 των πρὸς τὰς θέσεις χρῆσθαι.

Cap. XI.

Περὶ ἐκφράσεως.

10 47

Ἐκφρασις ἐστὶ λόγος περιηγηματικὸς, ἐναργῶς ὑπ'
 ὄψιν ἄγων τὸ δηλούμενον. Γίνεται δὲ ἔκφρασις προσώ-
 πων τε καὶ πραγμάτων, καὶ τόπων, καὶ χρόνων. προσώ-
 πων μὲν οὖν, οἷον τὸ Ὀμηρικόν· ¹

Γυρὸς ἐν ὤμοισι, μελανόχρους, οὐλοκάρητος.

15

καὶ τὰ περὶ τοῦ Θερσίτου· ²

Φοκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἔτερον πόδα, τῷ δὲ οἱ ὤμοι

Κυρτῶ ἐπὶ στήθος·

καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ παρ' Ἡροδότῳ ³ τὸ εἶδος τῆς ἰβίδος,

καὶ τῶν ἵππων τῶν ποταμίων, καὶ τῶν κροκοδείλων τῶν ²⁰

Med. περί. 23 Edd. Med. ἐπιδεκτικόν. marg. Vict. ἴσως ἐπι-
 δεκτικόν. Confunduntur hae formae Paus. I. 25. 5. ἔργα λαμ-
 πρότερα ἐπιδειξάμενος. Neapol. ἐπιδεξιόμενος, VI. 1. 1. ἀλλὰ καὶ
 ἀποδειξάμενοι λαμπρὰ ἐς τὸν ἀγῶνα. Angel. ἀποδεξιόμενοι. 24
 Camer. Heins. τελειώτερον. Med. Rom. τελειωτ. 25 Med. et
 marg. Vict. πάρεστι χρῆσθαι.

1 Odyss. T. [246] ubi describit Euribatem foecium. Scheff.
 Rom. γυρὸς μὲν ἔην ὤμοισι. ad marg. γυρὸς ἐν ὤμ. tum Cam.
 Scheff. μελανόχρονος. Rom. Med. μελανόχρους. 2 Il. B. Med.
 φοξὸς ἔην κεφαλὴν χωλὸς etc. 3 lib. II. ubi harum rerum
 omnium descriptionem legas. Scheff.

Αἰγυπτίων. πραγμάτων δὲ οἷον, φράσις ⁴ πολέμου, εἰ-
 ρήνης, χειμῶνος, λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ. τόπων δὲ, οἷ-
 ον ⁵ λειμῶνος, αἰγιαλῶν, πόλεων, νήσων, ἐρημίας, καὶ
 τῶν ὁμοίων. χρόνων δὲ οἷον ἔαρος, θέρους, ἐορτῆς, καὶ
 τῶν τοιούτων. αἱ δὲ κατὰ ⁶ τρόπον εἰσὶν ἐκφράσεις, ὁποι-
 αι τῶν σκευῶν, καὶ τῶν ὀπλῶν, καὶ τῶν μηχανημάτων,
 ὃν τρόπον ἕκαστον παρεσκευάσθη. ὡς παρὰ μὲν Ὀμη-
 ρῷ ἢ ὀπλοποιΐα ⁷, παρὰ Θουκυδίδῃ ⁸ δὲ ὁ περιτειχισμὸς
 τῶν Πλαταιέων, καὶ ἢ τοῦ μηχανήματος κατασκευῆς κε-
 10 ραίαν μεγάλην δίχα πρῖσαντες ἐκοίλαναν ⁹ ἅπασαν. ἐν
 δὲ τῇ ἐνάτῃ Κτησίας. οἷον, τὰ εἰδῶλα τῶν Περσῶν, ¹⁰
 ἐπὶ τοῖς μακροῖς ξύλοις ὄρῶντες ὑπὸ τὸν ὄρθρον πρὸς
 τὰς ἀκροπόλεις πόρρωθεν οἱ Λυδοὶ, εἰς φυγὴν ἐτρέπον-
 το, νομίσαντες τὴν ἀκρόπολιν πλήρη εἶναι Περσῶν, κα
 15 ἤδη ἐαλωκέναι. γένοιτο δ' ἂν τις καὶ μικτὴ ἐκφρασις,
 ὡς παρὰ Θουκυδίδῃ ¹¹ καὶ Φιλίστῳ νυκτομαχία. νυκτο-
 μαχία ¹² μὲν γὰρ καὶ νύξ καιρὸς ἐστὶν, ἢ δὲ μάχη πρῶ-
 ξις.

4 Med. Rom. φράσις. Camer. Heins. ἐκφράσεις. 5 Med. οἷον.
 6 Vict. ad marg. τὸν τρόπον. 7 Sic vocatam puto apud ve-
 teres eam partem, quae agit de armis a Vulcano fabrefactis.
 Iliade Σ. Consule plane Aelianum nostrum l. VIII. c. 4. huc
 enim spectat. Scheff. 8 l. II. qui et sequens habet ex-
 emplum; l. IV. 100. ubi machina Bœotiorum describitur, qua
 expugnarunt munimenta Atheniensium ad templum Apollinis
 Delii. Scheff. 9 Med. Rom. ἐκύλιον ἀνὰ πᾶσαν. Camer.
 et Heins. Thucydidis lectionem restituerunt. 10 Habes paene
 iisdem verbis ista, totamque historiam commemoratam apud
 Polyænum l. VII. unde cognoscimus, Cyri fuisse hoc strata-
 gema. Caeterum auctorem historiae hujus esse Ctesiam, haec-
 que tendere l. IX. Persicorum, id ex nostro solo nunc ad-
 discimus. Scheff. Rom. Camerar. κτήσις ad marg. Vict. et
 Camer. κτησίας. 11 l. II. Philisti locum non adscribimus,
 quia periiit. Scheff. 12 Med. Rom. νυκτομαχία. Camer.

ξίς. συγγένειαν δὲ ἔχει τὸ γύμνασμα τοῦτο τῶν προει-
ρημένων¹³ καὶ μὲν γὰρ περὶ οὐδενὸς ὠρισμένου ἐστὶν
ἀμφότερα, ἀλλὰ κοινὰ, καὶ καθόλου ταύτη ὅμοια. δια-
φέρει δὲ ἀλλήλων, πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ μὲν¹⁴ τόπος περὶ
τῶν ἐκ προαιρέσεώς ἐστιν ἢ δὲ ἔκφρασις τὰ πολλὰ περὶ 5
τῶν ἀψύχων καὶ ἀπροαιρέτων¹⁵ γίνεται. δεύτερον,¹⁶
ὅτι ἐν μὲν τῷ τόπῳ τὰ πράγματα ἀπαγγέλλοντες προσ-
τίθεμεν καὶ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἢ χρηστὰ, ἢ φαῦλα
λέγοντες εἶναι· ἐν δὲ τῇ ἐκφράσει ψιλὴ τῶν πραγμά-
των ἐστὶν ἢ ἀπαγγελία, ἐπιχειρήσομεν δὲ, τὰ μὲν πρά- 10
γματα¹⁷ ἐκφράζοντες, ἔκ τε τῶν προγιγνομένων,¹⁸ καὶ
ἐκ τῶν συμβαινόντων τούτοις· οἷον ἐπὶ πολέμου διεξ-
λευσόμεθα, πρῶτον μὲν, τὰ πρὸ τοῦ πολέμου, τὰς στρα-
τολογίας, τὰ ἀναλώματα, τοὺς φόβους, τὴν χώραν δη-
συσμένην, τὰς πολιορκίας, ἔπειτα δὲ¹⁹ τὰ τραύματα, 15 18
καὶ²⁰ τοὺς θανάτους, καὶ τὰ πένθη· ἐφ' ἅπασιν δὲ, τῶν
μὲν τὴν ἄλωσιν καὶ τὴν δουλείαν, τῶν δὲ τὴν νίκην,
καὶ τὰ τρόπαια. ἐὰν δὲ τόπους, ἢ χρόνους, ἢ τρόπους,
ἢ πρόσωπα ἐκφράζωμεν, μετὰ τῆς παρ' ἑαυτῶν διηγῆ-
σεως ἀφορμὰς ἔξομεν λόγων, καὶ ἐκ τοῦ καλοῦ, καὶ ἐκ 20

Heins. ἐν νυκτομαχίᾳ. 13 Camer. ad marg. adjecerat: πρὸς
τὸν τόπον. quod Heins. in textum invexit. 14 Edd. μὲν ὁ.
Med. ὁ μὲν. 15 Hic ἀπροαίρετα non sunt, quae fiunt incon-
sulto, uti vertunt interpretes. Quis enim dubitat, quin ad
ea, quae supra ut exempla seu argumenta rerum describen-
darum attulit, multum sit adhibitum consilii? Sed ea, quae
fiunt sine nostra voluntate, qualia nimirum fiunt sine nobis a
natura ipsa, ut prata, littora, solitudines, et similia, quae pa-
riter supra nominavit, quod notandum. Scheff. 16 Marg.
Vict. δεύτερον δέ. 17 Rom. πράγματος. marg. Vict. πρά-
γματα. 18 Med. Camer. προγιγνομένων. Heins. προγενομέ-
νων. Rom. προσγιγνομένων. marg. Vict. προγ. 19 ἔπειτα δὲ
in versione hac omissum est, quod recte servavit Camerarius
in sua. Scheff. 20 καὶ edd. om., recepi ex Med. et marg.

τοῦ χρησίμου, καὶ ἐκ τοῦ ἠδέος²¹ οἶον Ὅμηρος ἐπὶ τῶν
 Ἀχιλλέως ὕπλων ἐποίησεν, εἰπὼν, ὅτι καὶ καλὰ ἦν, καὶ
 ἰσχυρὰ, καὶ ἰδεῖν τοῖς μὲν συμμαχοῖς ἐκπληκτικὰ, τοῖς
 δὲ πολεμίοις φοβερὰ· ἀρεταὶ δὲ ἐκφράσεως αἶδε· σαφή-
 5 νεια μὲν μάλιστα, καὶ ἐνάργεια τοῦ σχεδὸν ὁραῖσθαι τὰ
 ἀπαγγελλούμενα. ἔπειτα τὸ μὴ τελέως ἀπομηκύνειν περὶ
 τὰ ἄχρηστα. τὸ δὲ ὅλον συνεξομοιοῦσθαι χρῆ τοῖς ὑπο-
 κειμένοις τὴν ἀπαγγελίαν· ὥστε εἰ μὲν εὐανθῆς τι εἴη
 τὸ δηλούμενον, εὐανθῆ καὶ τὴν φράσιν εἶναι· εἰ δὲ ἀνχ-
 10 μηρὸν, ἢ φοβερὸν, ἢ ὁποῖον δὴ ποτε, μηδὲ τὰ τῆς ἱρ-
 μιχείας ἀπάδειν τῆς φύσεως αὐτῶν· ἐνιοὶ μὲντοι γε ἀ-
 ξιοῦσι γυμνάζεσθαι καὶ τὴν ἐκφράσιν, ἀνασκευάζοντες
 καὶ κατασκευάζοντες τὰς ὑπὸ τινων εἰρημίνας ἐκφράσεις·
 οἶον, ὅτι Ἡρόδοτος διέψευσται περὶ τοῦ εἶδους τῆς Ἰ-
 15 βεως, λέγων ὅτι λευκότεραι²² εἰσι, πλὴν κεφαλῆς τε καὶ
 ἀνχίνος, καὶ τοῦ πυγαιίου ἄκρου· τὸ γὰρ πυγαιῖον ὅλον
 λευκὸν ἐστίν. Ἡμῖν δὲ οὐδὲν καινὸν²³ δοκοῦσι λέγειν
 περὶ τὰ προειρημένα, διὰ τὸ τοιοῦτον εἶδος ὑποπίπτειν
 νομίζειν ἐν ταῖς τῶν διηγημάτων ἀνασκευαῖς τε καὶ κα-
 20 τασκευαῖς.

Cap. XII.

Περὶ Θέσεως.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικῆ, ἀμφισβήτησιν ἐπιδε-
 χομένη, ἄνευ προσώπων ὠρισμένων καὶ πάσης περιστά-
 σεως. οἶον, εἰ γαμητέον, εἰ παιδοποιητέον, εἰ θεοὶ εἰσι.
 Διαφέρει δὲ τοῦ τόπου, ὅτι ὁ μὲν ἐστὶν ὁμολογουμένου
 πράγματος αὐξήσις, ἢ δὲ θέσις ἀμφισβητουμένου· διὸ

Vict. 21 Edd. ἠδέως. Med. marg. Vict. ἠδέος. 22 Med.
 λευκότεροι. 23 Rom. κενόν, marg. Vict. καινόν. diximus de
 hac confusione ad Basilac. Ethop. 16.

καὶ Ἐρμιαγόρας¹ μὲν αὐτὸν κρινόμενον προσηγόρευκε,²
 Θεόδωρος³ δὲ ὁ Γαδαρεὺς κεφάλαιον ἐν ὑποθέσει. Δια-
 φέρει δὲ καὶ τῇ ἐκβάσει, ὅτι ἐν μὲν τῇ θέσει τέλος ἐστὶ
 τὸ πείσαι, ἐν δὲ τῷ τόπῳ τὸ τιμωρίαν λαβεῖν· καὶ ὅτι λέ-
 γεται⁴ ὁ μὲν τόπος ἐν δικαστηρίῳ, ἡ δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ
 ἀκροάσει⁵. ἔτι τοῦ μὲν τόπου ἀκροῶνται δικασταὶ, τῆς δὲ
 θέσεως ἀπλῶς πολῖται· καὶ κατὰ ἄλλα πολλὰ τῆς δὲ
 προσωποποιΐας, ὅτι ἡ μὲν θέσις πρόσωπον οὐκ ἐκφαίνει,
 ἡ δὲ προσωποποιΐα, ὅτι πλεῖστον ἀναιρέρεται ἐν τῇ τῶν
 οἰκείων λόγων εὐρέσει τοῖς εἰσαγομένοις προσώποις· οὐ
 γὰρ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τις τοὺς λόγους διαδήσεται, ἀπλῶς
 σκοπῶν, εἰ παιδοποιητέον, καὶ παρεισάγων πατέρα συμ-
 βουλευόντα τῷ νιῷ παιδοποιήσασθαι. Ληφόμεθα δὲ τὰ
 προοίμια τῶν θέσεων, ἧτοι ἀπὸ γνώμης κατασκευαζού-
 σης τὴν θέσιν, ἢ ἀπὸ παροιμίας, ἢ χρείας, ἢ ἀποφθέ-
 γματος χρησίμου, ἢ ἱστορίας, ἢ ἀπὸ ἐγκωμίου, ἢ ψόγου
 τοῦ πράγματος, ὑπὲρ οὗ τὸ ζήτημα. διήγησιν δὲ οὐκ
 ἔχομεν ἐν ταῖς θέσεσιν· ὑπόκειται γὰρ τὸ πρᾶγμα ἀπε-
 ρίστατον⁶. ἀλλὰ μετὰ τὸ προοίμιον τάξομεν τὰ κειρά-

1 Rhetor, Posidonii philosophi aequalis, quocum disputa-
 vit praesente Pompejo de honestate, ut Plutarchus docet in
 vita Pompeji. Romae scholam habuit tempore Augusti, Suida
 teste. Locus hic haud dubie legebatur in libris rhetoricorum,
 quos scripsisse idem tradit Suidas. Scheff. 2 Med. προση-
 γόρευκε. edd. προσηγόρευκεν. 3 Magister Tiberii, ut constat
 ex Suetonii Tib. cap. 57. Adde Suidam. Scheff. 4 Puta
 cum in causa et oratione justa usurpatur. Nam progymnas-
 matum quidem alias in foro vel concione locus fuit nullus,
 sed in schola, vel auditorio. Scheff. 5 Reddunt scholam.
 Puto nostrum non tam scholam intelligere, quam locum quem-
 cumque, ubi audiendi gratia cives conveniunt, si quid publice
 significandum. Certe civium mox facit mentionem, omissis et
 exceptis cunctis aliis, atque ideo et discipulis, quorum locus
 et conventus proprius est schola. Scheff. 6 Rom. nudam

λαια· ἐπεὶ δὲ τῶν θέσεων, αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαὶ, ὅσα
 θεωρίας ἔνεκα καὶ γνώσεως μόνον ζητοῦνται· οἷον εἰ θεοὶ
 προνοοῦνται τοῦ κόσμου· αἱ δὲ πρακτικαὶ εἰς τινα πράξιν
 τὴν ἀναφορὰν ἔχουσαι⁷, οἷον, εἰ γαμητέον, φανερόν, ὅτι
 5 αἱ μὲν πρακτικαὶ καὶ πολιτικώτεραι εἰσι, καὶ κατὰ τὸν
 ῥητορικὸν χαρακτῆρα· αἱ δὲ θεωρητικαὶ μᾶλλον τοῖς
 φιλοσόφοις ἀρμόττουσιν, αἷς οὐδὲν ἥττον ἔγχειρεῖν καὶ
 τοῖς ῥητορικοῖς δυνατόν ἐστίν, ἀπὸ τῶν πρὸς τὰς πρακ-
 τικὰς θέσεις τόπων ὀρμωμένοις⁸. Οὐδὲν μέντοι διαφέ-
 10 ρει, ἐάν τε οὕτω λέγῃ τις· εἰ γαμητέον, ἢ οὐ. καὶ πάλιν,
 εἰ αἰρετέος ὁ γάμος, ἢ φευκτέος· ἐν γὰρ καὶ ταῦτό ἐστι
 διὰ πάντων τοῦτο τὸ δηλούμενον· τῶν μὲν οὖν πρακτικῶν
 θέσεων τὰ ἀνωτάτω κεφάλαια καταλαμβάνεται· κατα-
 σκευάζοντι μὲν ἐκ τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ καλοῦ, καὶ
 15 τοῦ συμφέροντος, καὶ τοῦ ἡδέος· ἀνασκευάζοντι δὲ ἐκ
 τῶν ἐναντίων· εἰς ἐκάστην δὲ ἐπιχειρήσομεν, ἐξ ὧν τόπων
 δυνατόν ἐστίν. Ὡς γὰρ ἐπισημαινόμεθα, οὐχ οἷόν τέ
 ἐστίν ἐκ πάσης ἀφορμῆς πρὸς πᾶν πρόβλημα ἐπιχειρεῖν·
 εἰσὶ δὲ καὶ οἱ τόποι οἷδε· πρῶτον μὲν, ὅτι δυνατόν γε-
 20 νέσθαι τὸ ἀξιούμενον διὰ τῆς θέσεως· δεύτερον δὲ ὅτι
 κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ⁹ τὰ κοινὰ πάντων ἀνθρώπων ἔθι-
 τε καὶ νόμιμα. οὐ γὰρ ἀπόχρη πρὸς τὸ¹⁰ πράξαι τι¹¹,
 τὸ δυνατόν αὐτὸ εἶναι, ἐάν μὴ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ νό-
 μον ὑπάρχη· τρίτον, ὅτι ῥᾶδιον γενέσθαι· εἰ δὲ μὴ ῥᾶ-
 25 διον εἴη, δυνατόν δὲ πραχθῆναι, ὅτι πολὺ πλέον οὕτως

vertunt. Admodum obscure, sicut ego iudico. Nempe hoc
 vult, in thesi nullas addi circumstantias personae, temporis et
 similitum, ut an Alexandro Macedoni, tantorum regnorum do-
 mino, sit ducenda uxor. Scheff. 7 Med. ἔχουσαι. 8 Med.
 ὀρμωμένοις. Rom. ὀρμωμένας. Camer. Heins. ὀρμωμένους. 9
 τὰ Edd. om. absorptum a praecedente κατά. recepi ex Med.
 10 Med. πρὸς τό. Edd. πρὸς τῷ. Diximus de hac confusione
 ad Alex. de fig. c. 1. 11 τι Edd. om. .recepi ex Med.

ἐπαινετόν ἐστιν, εἰ¹² μὴ ῥᾶδιον ἦν· ἔπειθ' ὅτι μὴ μόνοι πράττομεν, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι πολλοί· ἐξῆς, ὅτι μὴ πρῶτοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν, εἰ δὲ καὶ μόνοι, ἢ πρῶτοι, ἀλλ' ὅτι ποτὲ κρεῖττον ἄρξασθαι ἔργων καλῶν· ἐπαινετώτερον¹³ δὲ καὶ τὸ μόνον, ἀλλὰ μὴ μεθ' ἑτέρον, εἴθ' 5 ὅτι ἀρμόττει, εἴθ' ὅτι ὄσιον. διττὸν δὲ τοῦτο· ἢ γὰρ θεοῖς κεχαρισμένον, ἢ τετελευτηκόσιν¹⁴. ἐφεξῆς δὲ, ὅτι 50 ἀναγκαῖον. εἴθ' ὅτι ἔνδοξον, καὶ ὅτι λυσιτελές, καὶ ὅτι πρὸς ἀσφάλειαν ἐπιτήδειον, καὶ ὅτι προκαταρκτικόν ἐστι κρειττόνων πραγμάτων· ὅτι ἡδύ, καὶ ὅτι εἰ μὴ πραχθῆ, 10 μετάνοιαν φέρει, καὶ δυσεπανόρθωτόν ἐστιν. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου· εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον οὐ πρακτέον, τοῦτο πρακτέον· καὶ εἰ τὸ ἐναντίον αἰσχρὸν, τοῦτο καλόν· καὶ εἰ ἐκεῖνο ἀσύμφορον, τοῦτο συμφέρον· καὶ εἰ τὸ ἐναντίον ἀηδές, τοῦτο ἡδύ. τὸν αὐτὰν δὲ¹⁵ τρόπον, καὶ ἐκ τοῦ 15

12 Med. Rom. εἰ μὴ. Cam. Heins. ἢ εἰ. 13 Ἐπαινετώτερον δὲ — ἀρμόττει absunt ab edd. recepi ex Med. et marg. Vict. 14 Edd. τελευτηκόσιν. 15 Med. marg. Vict. δῆ. frequens confusio: Rhöbamm. II. 2. ἐν μόνῳ εἶδει αὐτῆς συνέπεσε. λέγω δὲ τῇ ἠλλεῖπει. Par. δῆ. Menand. p. 637. ὁρῶμεν δὲ καὶ τὴν φύσιν τοῦ παντός πειθομένην ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις. Med. 2. δῆ. pag. 638. διαιρήσεις δὲ τὴν μονωδίαν εἰς χρόνους. Par. δῆ Vita Josephi c. 15. πάντων δὲ τῶν διδομένων ὡς μὴ χρήζων καταφρόνησα. Par. 1423. δῆ. c. 22. ὑπισχνουμένου δῆ πάντα ποιήσιν ἐκείνου. Par. 1423. δέ. cap. 44. βουλευσασθαι δῆ σύν σοι θέλοντες. Par. 1423. δέ. bell. Jud. II. 3. 4. Ἰουδαίους δῆ ἢ τῶν ἔργων etc. Par. 1429. δέ. II. 17. 8. καταλιπόντες δῆ τὸ στρατόπεδον. Par. 1429. δέ. VII. 6. 5. ἀθρόοι δῆ; καὶ μετὰ βοῆς ἀίξαντες. Par. 1426. δέ. Pausan. I. 17. 6. Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου Σκυρίου ποιήσαντος ἀνασιτάτους, δίκην δῆ τοῦ Θησεῖος θανάτου. Neapol. Riccard. δέ. III. 20. 7. ἐκ τούτου δῆ τοῦ Ἐλους ξόανον Κόρης — ἀνάγουσιν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον. Angel. δέ. VII. 2. 6. πολλῶν δὲ πρεσβύτερα ἔτι ἢ κατὰ Ἰωάνης τὰ εἰς τὴν Ἀρτεμιν τὴν Ἐφεσίαν ἐστίν. Codices Bekkeri δῆ. Buttmannus δέ,

ὁμοίου· εἰ γὰρ τὸ ὁμοιον αἰρετόν, καὶ τοῦτο αἰρετόν
ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἐκ τοῦ μείζονος, καὶ
ἐκ τοῦ μέρους, καὶ ἐκ τοῦ τέλους, οὐ γὰρ καὶ τὸ πρᾶ-
γμα αἰρούμεθα· εἰ γὰρ τὸ τέλος αἰρετόν, καὶ τὸ ποιητι-
8 κὸν τοῦ τέλους αἰρετόν. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ τῆς περιο-
χῆς· ὅτι πολλὰ ἐν αὐτῷ περιέχει πράγματα καλὰ, ἢ σιμ-
φέροντα, ἢ ἡδέα. εἶτα ἐκ τῶν πρὸ τοῦ πράγματος ἐπι-
χειρήσομεν, καὶ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· καὶ τρί-
τον, ἐκ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα· εἰ μὲν τοί τις καὶ τῶν
10 τελεωτέριων εἴη, ληπτέον καθ' ἕκαστον τῶν προειρημέ-
νων τόπων, καὶ τὰς τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν, ποιητῶν τε,
καὶ πολιτικῶν, καὶ φιλοσόφων μαρτυρίας· ἔτι δὲ καὶ εἴ-
που τινὲς ἱστορίαι συνάδουσι τοῖς λεγομένοις· καὶ τού-
των μνημονευτέον, μὴ χυδην, μὴδ' ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ κα-
15 τὰ αὐξήσιν ποιουμένους τὰ παραδείγματα· πρῶτον, ἀπὸ
τῶν ἐνὶ ἀνδρὶ καὶ ἰδιώτῃ πεπραγμένων, ἔπειτα ἀπὸ τῶν
ἄρχοντι, ἢ βασιλεῖ· ἐξῆς δὲ, ἀπὸ τῶν πόλει. καὶ ἐπὶ¹⁶
πᾶσιν ἀπὸ τῶν χώραις τισὶν ἢ ἔθνεσι γεγενημένων· μὴ
μὲν τοι ὥστε ἀνάπλεων ἱστοριῶν καὶ ποιημάτων τὸν
20 λόγον γενέσθαι· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων ἀνασκευαστέον. τὴν
δὲ τάξιν ποιησόμεθα τῶν ἐπιχειρημάτων, καθὰ καὶ τὴν
τῶν τόπων ἐποησάμεθα, ἀνωθεν ἀπὸ τῶν πρῶτων ἄρ-
χόμενοι, καὶ προϊόντες μέχρι τῶν τελευταίων. παραδεί-
γματος δὲ ἕνεκα, ἔστω τις θέσις πρώτη ἀπὸ τῶν πρα-
25 κτικῶν· οἷον, εἰ πολιτεύεται σοφός¹⁷. τῷ μὲν οὖν κατα-
σκευάζοντι, ὡς χρὴ πολιτεύεσθαι, λεκτέον πρῶτον μὲν,
ὅτι δυνατόν ἐστι τῷ σοφῷ πολιτεύεσθαι· δεύτερον δὲ, ὡς
κατὰ φύσιν ἐστίν· οἷον ὅτι καὶ ἐν θηρίοις ὑπάρχει πο-
λιτεία, καὶ ἐκάστης ἀγέλης ἐστὶ τις ἡγεμῶν, καὶ ὅτι πα-
30 ρὰ βαρβάροις καὶ παρ' Ἑλλησι, καὶ παρ' αὐτοῖς (ὡς λό-
γος) τοῖς θεοῖς, αἰεὶ ἄρχουσιν οἱ σπουδαιότατοι. ἐξῆς δὲ,

quod confirmat Angel.

16 ἐπὶ Heins. om.

17 De quo ni-
mirum fuit controversia inter Stoicos et Epicureos. Sch. e f f.

ὅτι καὶ ῥάδιον τῷ σοφῷ πολιτεύεσθαι. ἐγγεγυμνασμένος γὰρ ταῖς περὶ ἡθῶν ἀνθρωπίνων πραγματείαις οὐκ ἀρ-
 ρύθμως ἀνθρώπων προστήσεται. ἔπειτα, ὅτι εἰ καὶ μὴ
 ῥάδιον ἦν, ἀλλὰ προὔργιαίτερόν¹⁸ γε χρὴ τίθεσθαι τῶν 51
 πόνων τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν. ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ συν- 5
 αγωνιστὰς ἔχει πολλοὺς τοὺς¹⁹ συμπολιτευομένους.
 καὶ ὅτι μὴ πρῶτος, ἀλλὰ πολλοὶ ἐπολιτεύσαντο σοφοί·
 Πιπταχὸς, Σύλων, Λυκοῦργος, Ζάλευκος, ἄλλοι μυρίοι.
 ἔπειθ', ὅτι καὶ εἰ²⁰ μηδεὶς ἦν πολιτευόμενος²¹ καὶ πά-
 λαι, καὶ νῦν, ἀλλ' ἐπαινετώτερός γε ἀρχόμενος καλῶν 10
 ἔργων· μετὰ δὲ ταῦτα, ὅτι ἀρμόττει τῷ σοφῷ πολιτεύε-
 σθαι. τίς γὰρ ἄμεινον αὐτοῦ κρινεῖ τὰ δίκαια, καὶ συμ-
 βουλεύσεται τὸ συμφέρον, καὶ νόμους, καὶ ψηφίσματα
 εἰσηγήσεται, καὶ ἀδωροδόκητα ταῦτα διαπράξεται; ἐν
 τίνι δὲ ἔργῳ μᾶλλον ἐπιδείξεται τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν πρὸς 15
 τὸν θεὸν ὁμοιότητα; πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι δίκαιον, ἀπο-
 δοῦναι τῇ πατρίδι, καὶ τοῖς πολίταις, καὶ τοῖς πατρώοις
 θεοῖς τὰς ἀμοιβὰς τῆς παρ' αὐτοῖς τροφῆς καὶ παιδεί-
 ας. ἔπειθ' ὅτι ὄσιον, καὶ κεχαρισμένον ἐστὶ τοῖς θεοῖς,
 τοὺς ἀνθρώπους καλῶς πολιτεύεσθαι· ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ 20
 τοῖς κατοικομένοις ἡδύ ἐστι ζῶσεσθαι τοὺς συγγενεῖς.
 εἶθ' ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τῇ πόλει ἔχειν τινὰ τὸν προ-
 νουούμενον²² αὐτῆς, καὶ μάλιστα σπουδαῖον· ἄνευ γὰρ
 τούτου πόλις οὐκ ἂν δύναίτο συστήναι· μετὰ δὲ ταῦτα,
 ὅτι καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ τις ἐνδοξύτερος γίνεται πολιτευό- 25
 μενος, καὶ τέως ἀφανῆς ἦν· ἔπειθ' ὅτι λυσιτελέστατα
 ἂν τὸν καθ' ἡμέραν βίον διάγοι εἰς χρημάτων λόγον²³,

18 Rom. Camer. προὔργιαίστερον, quod quamvis correxerit Ca-
 mer. in corrigendis, tamen a Heins. et Scheff. repetitum est.

19 Med. τοὺς συμπολιτευομένους. Edd. τῶν συμπόλιτευομένων.

20 Camer. ὅτι καὶ μηδ. Rom. Heins. ὅτι εἰ καὶ μ. Med. ὅτι
 καὶ εἰ μ.

21 Med. marg. Vict. πεπολιτευμένος.

22 Edd.

τῶν προνοουμένων. Med. τὸν προνοούμενον.

23 Suspicor hic

καὶ ὅτι ἀσφαλέστατα τοῦ παρὰ τῶν συκοφαντούντων
καὶ ἐπιβουλευόντων φθόνου ἀπηλλαγμένος· ἐξῆς δὲ ὅτι
ἄρχει, καὶ προηγείται τὸ πολιτεύεσθαι τὸν σοφὸν μαι-
ζόνων τε καὶ καλλίωνων πραγμάτων, οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλ-
5 λὰ καὶ κοινῇ, καὶ ὅτι καὶ ἡδιστος ὁ βίος τῶν πολιτευομέ-
νων· τοῦτο δὲ σχεδὸν παρακολουθεῖν πέφυκε καὶ τοῖς
πλείστοις τῶν προειρημένων τόπων· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις,
ὅτι ἀμεληθεῖσα πολιτεία, καὶ μεταβολὴν ἐπὶ τὸ κακὸν
λαβοῦσα, δυσεπανόρθωτός ἐστι, καὶ τῷ πρὶν γενέσθαι
10 πονηρὸν ἡμεληκότι μετάνοια γίνεται, ὅτε μηδὲν ὄφελος·
ἐξῆς δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· εἰ γὰρ τὸ ἀντιπράττειν τῇ πα-
τριίδι αἰσχρὸν, τὸ πολιτεύεσθαι καλόν· εἰ ἐκεῖνο ἀσύμφο-
ρον, τοῦτο συμφέρον· καὶ εἰ ἐκεῖνο ἀηδὲς, τοῦτο ἡδύ. καὶ
εἰ τὸ ὅμοιον τῷ πολιτεύεσθαι, ἔστω δὲ τὸ ἐπιμελεῖσθαι
15 τῶν νέων, εἰ καλόν ἐστι καὶ συμφέρον, καὶ ἡδύ, καὶ αὐτὸ
τὸ πολιτεύεσθαι καλόν ἐστι, καὶ συμφέρον, καὶ ἡδύ. ἐκ δὲ
τοῦ ἐλάττονος ἐπιχειρήσομεν οὕτως· εἰ μιᾶς οἰκίας τῷ σπου-
52 δαίῳ φροντιστέον, καὶ πόλεως μιᾶς ἐπιμελητέον. ἐκ δὲ
τοῦ μέρους, ὅτι εἰ ἓνα νόμον συμφέροντα, ἐπεὶ καὶ μίαν
20 συμβουλήν εἰσηγητέον τῷ σπουδαίῳ, καὶ ὅλην τὴν πολι-
τείαν. ἀνάπαλιν δὲ ἐκ τοῦ ὅλου, εἰ καθολικὴν²⁴ πολι-
τείαν εἰσηγεῖται τοῖς ἀνθρώποις ὁ σοφός, ὡσπερ καὶ
Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ, δίκαιός ἐστι καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ
πατριίδι πολιτεύεσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα διελευσόμεθα τὴν
25 εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐν εἰρήνῃ τε καὶ παρὰ τὸν πό-
λεμον, καὶ ἀπλῶς παρ' ὄντιναοῦν²⁵ χρόνον, ἅπερ τελευτῇ
τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι ἐστίν. εἶτα ἐκ τῆς περιοχῆς·
ὅτι λόγῳ μὲν καὶ τῷ δοκεῖν ἔν τι μέλλει τῇ πόλει χαρί-

aliqua excidisse, atque post διάγω asteriscum pono. Certe quid pecunia hic faciat ad praecedentia, non despicio. Sch e f f. nimis argutari videtur. 24 Sic appellat artem, qua in un-

versum quaelibet resp. recte possit gubernari. Valde obscura est interpretatio. Sch e f f. 25 Coniunctim. Alias dividunt,

ζεσθαι τὸ πολιτεύεσθαι, ἔργῳ δὲ πολλά ἐστι. κατὰ
 γὰρ τοὺς περὶ τὸν Ἀριστοτέλην ²⁶ ἀνάγκη τὸν πολιτευό-
 μενον περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης συμβουλευῆσαι, καὶ περὶ ²⁷
 χρημάτων, καὶ περὶ φυλακῆς τῆς χώρας, καὶ περὶ τῶν
 εἰσαγωγίμων, καὶ ἐξαγωγίμων, καὶ περὶ νομοθεσίας τε ⁵
 καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων. τῶν δὲ πρὸ τοῦ πράγματος τό-
 πων, καὶ τῶν παρ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ μετὰ τὸ πρᾶγμα,
 δυνατόν μὲν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης θέσεως παραδεί-
 γματα ἐκθέσθαι· σαφέστερα δὲ ἔσται, ἐφ' ἑτέρας, οἷον,
 εἰ παιδοποιητέον. λαβόντες γὰρ τὸν γάμον, καὶ πάντα ¹⁰
 ἀπλῶς, ὅσα ἀνάγκη τῆς παιδοποιΐας προὔπαρξαι, ἐπαινε-
 σόμεθα, δεικνύντες καλὰ, καὶ συμφέροντα, καὶ ἡδέα, καὶ
 εἰθ' ἑξῆς παρομαρτοῦντα τῇ παιδοποιΐᾳ· μετὰ δὲ ταῦτα
 τὰ ἐπιγιγνώμενα· οἷον, τὰς γηροκομίας καὶ γηροβοσκίας,
 καὶ τὰς τῶν τέκνων εὐπραγίας, καὶ ἡδονὰς, καὶ τὰ πα- ¹⁵
 ραπλήσια· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων εὐπορήσομεν εἰς ἀνασκευ-
 ῆν· περὶ μὲν οὖν τῆς πρακτικῆς θέσεως τοσαῦτα. φέρε
 δὲ πειραθῶμεν καὶ τῶν θεωρητικῶν τινα διελεῖν ²⁸, ἐκ
 τῶν αὐτῶν τόπων ὀρμώμενοι· οὐ μέντοι τὴν αὐτὴν τά-
 ξιν κἀνταῦθα φυλάξομεν, ἢνπερ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν· ²⁰
 ἀλλ' ὡς ἂν φανῆται τῷ προτεθέντι προβλήματι ἀρμότ-
 τειν, οὕτω καὶ ποιησόμεθα· ἴσως δ' ἄμεινον τὸ αὐτὸ
 ποιεῖν, καὶ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν. ἀρμόττουσα δὲ τάξις
 ἐκάστῳ προβλήματι ἔστιν, ὅταν τὸ καταρχὰς τὰ ἀπλού-
 στερα ²⁹ καὶ κουφότερα τῶν ἐπιχειρημάτων λέγοντες ἢ ³⁰ ²⁵
 καὶ μᾶλλον προϊόντες, τὰ πληκτικώτερα καὶ βαρύτερα
 λαμβάνωμεν· καὶ ὅταν τὰ κατασκευαστικά τινων πρὸ ἐ-
 κείνων τάττωμεν ³¹, ὧν ἔστι κατασκευαστικά· καὶ ὅταν

ὅν τινα οὖν, quod notandum. Scheff.

26 l. I. Rhetorico-

rum c. 4. Scheff.

27 Med. πόρου.

28 Jac. Leopardus con-

jecit διελεῖν. vide epist. crit. p. 41.

29 Med. τὰ κουφότε-

ρα καὶ ἀπλούστερα. etiam Victor. editionum ordinem transpo-

nit. 30 ἢ Edd. om. est in Med.

31 Med. Rom. ταπτό-

τὰ ἀσθενῆ μεταξὺ τῶν ἰσχυροτέρων παρεμβάλλωμεν, καὶ ὅσα ἄλλα λέγεται ἐν τοῖς περὶ τάξεως³². ἔστω δ' οὖν ἡμᾶς ζητεῖν, εἰ προνοοῦσι θεοὶ τοῦ κόσμου οὐκοῦν πά-
 53 λιν ἐροῦμεν, ὅτι δυνατὸν ἐστὶ τοῖς θεοῖς προνοεῖν ἡμῶν,
 5 καὶ μηδὲν αὐτοῖς³³ ἐλαττοῦσθαι ἐκ τῆς περὶ τὸν κόσ-
 μον φροντίδος· ἐπειθ' ὅτι ῥᾶδιόν ἐστι τῷ θεῷ, καὶ ἔνευ
 πάσης πραγματείας· ἐξῆς, ὅτι καὶ³⁴ δαίμονας, καὶ ἥρω-
 ας³⁵, καὶ ἄλλους θεοὺς συναγωνιστὰς ἔχει ταύτης τῆς
 φροντίδος· εἶθ' ὅτι πάντες ἄνθρωποι, "Ἕλληνές τε καὶ

μενὰ ἐστὶ κατ. 32 Hic οἱ περὶ τάξεως. mea sententia sunt li-
 bri, qui agunt de instruendis aciebus. Ita namque inscripse-
 runt veteres hos libros, quos recentiores nominarunt τακτικά.
 Sic Aeliani libri hujus argumenti sunt inscripti περὶ στρατηγι-
 κῶν τάξεων Ἑλληνικῶν, ut habent codices vetustiores, quem pro-
 inde titulum eorum, inductus autoritate hujus loci, puto esse
 verum. Certe talem adversariorum argumentorum destruen-
 dorum rationem aciei comparari, est notissimum et receptissi-
 mum. Vide Fabium I, XII. c. 12., qui propterea ibi aciem
 Homericam adducit. Interpretes non sunt assecuti. Sch e ff.
 33 Edd. αὐτό. Med. αὐτούς. Per omnes hujus pronominis
 formas percurrit confusio, nata, opinor, ex scriptione αὐ, un-
 de scribarum licentiae locus datus. Sopat. ζητ. p. 289. Ald.
 et Vind. εἰ δὲ ὅσι μάρτυρες, διαβάλλειν αὐτά. Par. αὐτά.
 Med. αὐτούς. Vita Josephi c. 11. πέμψας αὐτὸν διάδοχον. Par.
 1423. αὐτῶ. c. 24. φρουρεῖν αὐτοῖς ἀσφαλῶς τὰς ὁδοὺς προστά-
 ξας. Par. 1423. αὐτόν. c. 33. ὁμολόγουν δ' εἰς τὸ λοιπὸν αὐ-
 τοῖς συγγνώσεσθαι. Cod. αὐτός. c. 35. καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτα συ-
 νεβούλευον ποιεῖν. Cod. αὐτούς. c. 39. μηδ' εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν
 τοὺς λόγους αὐτῶν. Cod. αὐτῶ. c. 42. τῷ περὶ αὐτῶν δέει. Cod.
 αὐτόν. c. 44. ἐπέμφθημεν ἐπιπλήζοντες αὐτῶ. Par. αὐτόν. bell.
 Jud. VII. 10. 1. οὐκ ἔτ' ἀσφαλές αὐτοῖς ἐνόμιζον περιορᾶν. Par.
 1423. 1426. 1428. αὐτούς. 34 καὶ Edd. om. recepi ex Med.
 35 Ita veteres pagani. Vide Onatum apud Stobaeum in Ecl.
 Phys. initio, et Sallustium de Diis et Mundo c. 6. et alibi.

βάρβαροι, ἔννοιαν περὶ τῶν θεῶν ἔχουσιν ὡς προνοοῦσιν ἡμῶν. σημεῖον δὲ· οὐ γὰρ ἂν βωμοὶ, καὶ ναοὶ, καὶ χρηστήρια θεοῖς ἀνετίθετο, ἐφ' οἷς ἕκαστοι³⁶ εὐπεπόνθασιν, ἐν λιμῶ, ἢ λοιμῶ, ἢ πολέμῳ, ἢ τινι τῶν τοιούτων, ὡς ἀπαλλαγέντες· οὐδ' ἂν πάντῃ³⁷ προσήκοντο νοῦν, καὶ μάλιστα ὅποτε περὶ 5 τῶν μεγίστων κινδυνεύοιεν· ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ τοῖς σοφοῖς δοκεῖ οἶον, Πλάτωνι, Ἀριστοτέλει, Ζήνωνι· εἶδ' ὅτι τοῖς νομοθέταις· οὐ γὰρ ἂν ἀσεβείας³⁸ ἦσαν γραφαί· εἶδ' ὅτι ἔνδοξοί εἰσι μάλιστα, οἱ ἡγούμενοι προνοεῖν ἡμῶν τοὺς θεούς· εἶδ' ὅτι ἀσφαλέστατα³⁹ ἂν οὗτοι καὶ 10 προσεχόντως τὸν βίον διάγοιεν, νομίζοντες ἔχειν ἐπισκόπους ἀεὶ πασῶν τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων, καὶ ὅτι μάλιστα ἡδέως ζῶσιν οἱ ἡγούμενοι ἐπιμελητάς ἔχειν τοὺς θεούς· μετὰ δὲ ταῦτα, ὅτι δίκαιος ὢν ὁ θεός, οὐκ ἂν ἀπρονοήτους περιεώρα τοὺς σεβομένους αὐτόν. ἔπειθ' 15 ὅτι ἡ φύσις τῶν ὄλων μαρτυρεῖ κατὰ πρόνοιαν πάντα γεγενῆσθαι τῆς σωτηρίας ἕνεκα τῶν ἐν κόσμῳ. αἶ τε γὰρ τοῦ ἔτους ὥραι κατὰ καιρὸν τὰς μεταβολὰς λαμβάνουσαι, οἱ τε ὄμβροι καὶ καρποὶ καθ' ὥραν γινόμενοι, καὶ τὰ μέρη δὲ τῶν ὥρῶν ὡς εὖ δεδημιούργηται ὑπὸ τῆς 20 φύσεως, πρὸς διαμονὴν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν· καθ' ἅπερ

Scheff. 36 Med. ἕκαστος. 37 Edd. et Med. οὐδ' ἂν παντὶ [Med. h. l. repetit ἂν] προσήκοντο νοῦν. Camer. vertit: neque consilium ubique adhiberent, ceterum asterisco posito hesitationem suam significat. Heins.: „Neque illius rei rationem, in maximis praesertim periculis, haberent.“ Equidem scripsi: οὐδ' ἂν πάντῃ προσήκοντο νοῦν, neque omnino sensum admitterent s. haberent. De confusione formae παντὶ et πάντῃ vide Jacobs ad Achill. T. p. 539. προσήκοντο stare nullo modo potest. 38 Rom. εὐσεβείας. corr. Victor. 39 Vertunt tutissime. Atque tales saepe maximis expositi periculis. Itaque mallet reddere per constantissime, firmissime. Vult enim, hos non fluctuare, ac jam honestatem, jam vitia sequi, sed eodem semper tenore virtutis incedere. Scheff.

καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι δηλοῖ εἶθ' ὅτι
ταῦτα πάντων μάλιστα ἀρμόττει τῷ θεῷ, τὸ προνοεῖν
τοῦ κόσμου. οὐ γὰρ δὴ ὅσιον, ἀργὸν καὶ ἄπρακτον τὸν
θεὸν εἰπεῖν, ἢ νῆ Δία τοιαύτας ἔχειν ἀσχολίας, οἷας ἡ-
5 μεις τῷ θνητοῖ εἶναι καὶ ἀσθενεῖς ἀναγκαίως ἀσχολού-
μεθα⁴⁰. εἶθ' ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ πρόνοιαν εἶναι· εἰ
γὰρ τις τὸ προνοεῖν περιέλοι τοῦ θεοῦ, ἀνήρηκε⁴¹ καὶ
ἦν ἔχομεν περὶ αὐτὸν ἔννοιαν, δι' ἣν καὶ⁴² εἶναι αὐτὸν
ὑπολαμβάνομεν. ἐκ γὰρ τῆς περὶ ἡμᾶς αὐτοῦ φροντίδος
10 τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι ὑπάρχει πεπιστεύκαμεν. ἔπειθ' ὅτι οὐ-
δὲ τὴν ἀρχὴν συνέστη ὁ κόσμος, εἰ μὴ τις ἦν πρόνοια.
ὥσπερ γὰρ οὐδὲ οἰκία ἄνευ τοῦ οἰκοδόμου δύναται γε-
κείσθαι, ἐξ αὐτομάτου συνδραμόντων τῶν πλίνθων, οὐδὲ
πλοῖον ἄνευ τοῦ ναυπηγοῦ, οὐδὲ ὅλως τι τῶν εὐτελεστά-
15 των, ἢ τιμιωτάτων, ἄνευ τοῦ περὶ ἕκαστον δημιουργοῦ,
οὕτω γελοῖόν ἐστι φάναι, τὸ καλλίστον καὶ τιμιώτατον
54 ἀπάντων τῶν ὄντων, τὸν κόσμον μὴ ὑπὸ καλλίστου τι-
νὸς καὶ θειοτάτου δημιουργοῦ γεγονέναι, ἀλλ' ἐκ ταυ-
τομάτου. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅτι εὐηθές
20 ἐστι, τὴν τοιαύτην εὐταξίαν τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν φε-
ρομένων, μὴ ὑπὸ τινος προνοίας γενέσθαι νομίζειν, ἀλλ'
εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχεν. ἔπειτα ἐκ τοῦ ὁμοίου ὅτι εἰ μὴ δύ-
ναται καλῶς συστῆναι, μήτε οἰκία ἄνευ οἰκονόμου, μήτε
ναῦς ἄνευ κυβερνήτου, μήτε στρατόπεδον ἄνευ στρατη-
25 γοῦ, μήτε πόλις ἄνευ πολιτευτοῦ, οὐδ' ἂν ὁ κόσμος δύ-
ναται συστῆναι ἄνευ τοῦ⁴³ προνοοῦντος θεοῦ. πρὸς δὲ
τούτοις, ἐκ τοῦ μέρους ὅτι εἰ ὁμολογουμένως φαίνονται
ἡμῶν κατὰ πόλεις προνοοῦντες⁴⁴ ἥρωές τε καὶ δαίμονες

40 Camer. Heins. ἀσχολοίμεθα. Med. Rom. ἀσχολούμεθα. Le-
ctio Camerarii inde orta videtur, quod u in Romana non sa-
tis expressum est, sed u non e positum esse spatium docet.

41 Med. ἀνήρηκε. Edd. ἀνήρηκαν. 42 Med. τὸ εἶναι. 43
τοῦ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict. 44 Loquitur

καὶ θεοὶ, ἀκόλουθόν ἐστιν ὅλου τοῦ κόσμου προνοεῖν θεοὺς· εἶτα ἐκ τῆς περιοχῆς· ὅτι λόγῳ μὲν ἀναιρεῖται δόγμα⁴⁵, τὸ δ' ἀληθές, πολλά· εἰ γὰρ οὐκ ἔστι θεῶν πρόνοια, οὐδὲ δικαιοσύνη δύναται συνίστασθαι, οὔτε εὐσέβεια, οὔτε εὐορκία, οὔτε ἀνδρεία, οὔτε σωφροσύνη, οὔ- 5 τε φιλία, οὔτε χάρις, οὔθ' ἀπλῶς τῶν κατ' ἀρετὴν οὐδέν, ἅπερ οὐκ ἔστι κατ' ἄνδρας νοῦν ἔχοντας ἀναιρεῖν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων εἰς τὸ ἕτερον μέρος ἐπιχειρήσομεν· ἐπεὶ δὲ τῶν θέσεων αἱ μὲν εἰσὶν ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεζευγμέναι· ἀπλαῖ μὲν, εἰ γαμητέον, συνεζευγμέναι δὲ, 10 εἰ βασιλεῖ γαμητέον, διαιρετέον· τὰς συνεζευγμένας εἰς ἐκάστην τῶν συνεζευγμένων, ἵνα τοὺς οἰκείους λόγους ἐκάστῳ τῶν μερῶν ἀποδώμεν, καὶ αὐξήσεις καὶ παρεκβάσεις, καθ' ἃ ἐνδέχεται μέρη τῆς θέσεως, ποιησόμεθα. ὁμοίως δὲ καὶ πάθεσι, καὶ ἡθεσι, καὶ προτροπαῖς χρη- 15 σόμεθα, καὶ σχεδὸν πάσαις τῶν λόγων ἰδέαις, πολλὰς γὰρ⁴⁶ εἰσάξομεν βίων περιστάσεις, καὶ περὶ ἐκάστης τοὺς ἀρμόζοντας λόγους ἐροῦμεν· οἶον, φέρε ζητεῖν, εἰ γαμητέον. μετὰ τὸ κοινούς καὶ καθολικούς περὶ πάντων ἀνθρώπων λόγους ὑποθέσθαι, ἐξ ὧν ἢ συστήσομεν τὸ 20 γαμεῖν, ἢ ἀνασκευάσομεν, καὶ καθ' ἕκαστον βίον ὑπερεξελευσόμεθα· οἶον, γεωργοῦ, ἐμπόρου, στρατιώτου, πλουσίου, πένητος, βασιλέως· καὶ οὕτω πολλὴν περιουσίαν λόγων ἔξομεν, ὡς τὴν μίαν θέσιν ἀμφοτέρω ποιῆσαι. ταῖς δ' αὐταῖς ἀφορμαῖς τῶν ἐπιχειρημάτων χρῆσόμεθα, καὶ πρὸς 25 τὴν τῶν γνώμων ἀνασκευὴν, καθάπερ εἶπον καὶ πρότερον.

de diis tutelaribus. Vide Macrobi. l. III. Sat. c. 9. 45 Deest aliquid, nam πολλά, quod sequitur, non habet, cui respondeat. Quare lego: λόγῳ μὲν ἐν ἀναιρεῖται. Particula haec excidit ob similitudinem litterarum proxime praecedentium. Scheff. 46 γὰρ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict.

Cap. XIII.

Περὶ Νόμου.

Νόμος ἐστὶ δόγμα πλήθους, ἢ ἀνδρὸς ἐνδόξου πολιτικοῦ, καθ' ὃ πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει, οὐκ¹
 55 εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Τῶν δὲ νόμων ἐξίτασις,
 5 διχῶς. ἢ γὰρ εἰσφερομένων αὐτῶν καὶ τιθεμένων, ἢ κει-
 μένων ἤδη. τιθεμένων οὖν γίνεται δοκιμασία, εἰ χρὴ κυ-
 ροῦν, ἢ μή. περὶ δὲ τῶν ἤδη κειμένων, αἱ ἀμφισβητή-
 σεις γίνονται τοῖς δικαζομένοις· οὐ παντελῶς ἀναιροῦσαι
 τοὺς νόμους, ἀλλ' ἐκάτερον πρὸς τὸ λυσιτελέστερον ἐξ-
 10 ηγούμεναι, καὶ αὖξονται μὲν, ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ γεγραψ-
 θαι δοκεῖ, συγκρούπονται δὲ τὰ ἐναντία. ἐπεὶ δὲ νῦν
 ἡμῖν ὁ λόγος περὶ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς νόμου,
 ταῦτα δὲ μάλιστα ἐν ταῖς εἰσηγήσεσι, λεκτέον περὶ τού-
 του. εἰσφερομένων τοίνυν τῶν νόμων, ἢ κατηγοροῦμεν
 15 καὶ ἀνασκευάζομεν, ἢ συνηγοροῦμεν καὶ κατασκευάζο-
 μεν. μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀνασκευάζομεν ἐκ τόπων
 τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ οὐκ
 ἀναγκαίου, ἐκ τοῦ ὑπεναντίου, ἐκ τοῦ ἀδίκου, ἐκ τῆς
 ἀξίας, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ἐκ τοῦ αἰσχροῦ. γίνεται δὲ
 20 ἀσάφεια, ἢ μὲν περὶ τὴν προφορὰν, ἢν τινες περιττὴν
 προσωδίαν καλοῦσιν,² ἢ περὶ τὸ ὄνομα ἢ δὲ περὶ τὴν
 ὁμωνυμίαν, ἢ δὲ περὶ τὴν πολυωνυμίαν, ἢν συνωνυμίαν
 ἕτεροι προσαγορεύουσιν· ἢ δὲ περὶ τὴν σύνταξιν, ἢ δὲ

1 Camer. Heins. πόλει οἷσιν. Med. Rom. πόλει, οὐκ. 2
 Loquitur de peculiari vitio sermonis, quod veteres appella-
 bant προφορὰν, fiebatque, cum pro accentu unico quis efferret
 et alterum eā ambiguitate, ut non posset audiri, qua in syl-
 laba verus esset locus, atque sic ambigua oratio efficeretur.
 Interpretatio hujus loci est obscura. Scheff. Non προφορὰ
 vocabatur vitium, sed περὶ τὴν προφορὰν, in pronuntiatione,

περὶ σύνθεσιν, καὶ διαίρεσιν· ἢ δὲ περὶ πλεονασμὸν, ἢ δὲ περὶ ἔλλειψιν, ἢ δὲ περὶ τὴν μάχην. περὶ μὲν οὖν τὴν προφορὰν ἔστιν, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ τάξει κειμένων τινῶν λέξεων ὁμοίων, δυνατὸν ἢ προφέρεσθαι διττῶς τὸ γεγραμμένον· οἷον, *θεράπαινα χρυσία μὴ φορεῖτω*· εἰ δὲ 5 μὴ, δημοσία ἔστω. ἀμφισβητοῦμεν γὰρ, πότερον ἢ *θεράπαινα δημοσία ἔστω*, ἢ τὰ χρυσία· δύναται γὰρ συστέλλεσθαι καὶ ἐκτείνεσθαι τὸ *ᾱ*³. περὶ δὲ τὸ ὄνομα, ὅταν καινὸν, ἢ σφόδρα παλαιὸν ἢ ξένον ἢ τὸ γεγραμμένον. οἷον, ἢ *ποδοκάκη*,⁴ καὶ ἢ *ἡμεδαπή*. καὶ εἴ τις λέ- 10 γοι τὸν κέραμον ἀντὶ δεσμοτηρίου, καθάπερ Κύπριοι⁵· διὸ καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ τινὲς οὕτως ἐξηγοῦνται.

Χαλκίῳ δ' ἐν κεράμῳ δίδετο τρισκαίδεκα μῆνας.

περὶ δὲ τὴν ὁμωνυμίαν, ὅταν ἐν ὀνόματι δύο, ἢ τρία σημαίνῃ⁶ ἢ καὶ πλείω· οἷον, εἴ τις γράφει, ἐκ παιδὸς μὴ 15 εἶναι μαρτυρίαν. ζητήσομεν⁷ γὰρ ἐνταῦθα, πότερον ἀνηβὸν λέγει μὴ μαρτυρεῖν, ἢ υἱὸν ὑπὲρ πατρὸς, ἢ δούλον ὑπὲρ δεσπότου. οὗτοι γὰρ ἐνὶ ὀνόματι προσαγορεύονται παῖδες. περὶ δὲ τὴν πολυωνυμίαν ἀνάπαλιν· ὅταν τὸ σημαινόμενον ἓν, τὰ δὲ ὀνόματα πολλά. οἷον, ἄορ,⁸ 20 ξίφος, φάσγανον, μάχαιρα. ἀσάφεια γὰρ καὶ οὕτω γίνεται. ὅταν οἴηται⁹ τις ἴσα τοῖς ὀνόμασιν εἶναι τὰ σημαινόμενα, περὶ δὲ τὴν σύνταξιν. οἷον, ἐπειδάν φησι 56

committi dicit. 3 Dubitat Scheff. „utrum non scripserit τὸ ὄ“ nihil mutandum, τὸ *ᾱ* breve est in neutro pluralis, longum in feminino singularis. 4 Vide Hesychium. Puto autem ex his verbis apparere vocem hanc fuisse novam Theonis nostri temporibus. Scheff. Med. *ποδοκάκη*. Utriusque formae mentionem facit Hesychius. 5 Hoc notandum. Nam Hesychius quidem observare omisit. Adde tamen Eustathium ad Iliad. E. qui notavit Scheff. 6 Med. *σημαίνει*. 7 Ed. Rom. *ζητήσομεν*. marg. Vict. *ζητ*. 8 Hesychius videri debet. Scheff. 9 Edd. *οἴεται*. Med. marg. Vict. *οἴηται*.

Πιπταχός ¹⁰ νέμεσθαι πατέρα καὶ μητέρα τὴν ἴσην. ἀμ-
 φιβάλλει γὰρ καὶ ἡδε ἡ λέξις. ἄρα γὰρ τοὺς παῖδας λέγει νέμε-
 σθαι τὰ τῶν γονέων, ἢ τοὺς γονεῖς τὰ τῶν παιδῶν. καὶ ἔτι
 ὅταν ἐν μέσῳ τι κείμενον ὄνομα δύναται συνταττόμενον ἢ
 5 τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἢ τοῖς μετ' αὐτὸ διάφορον διάνοιαν
 ἀποτελεῖν· οἷον ὁ νικήσας ἐν πολέμῳ στρατηγὸς ἀνατι-
 θέτω τοῦ Ἄρειος ἄγαλμα χρυσοῦν ἔχον δόρυ. ἔστι γὰρ
 τὸ λεγόμενον, ἦτοι ἄγαλμα χρυσοῦν, ἢ δόρυ. περὶ δὲ
 τὴν σύνθεσιν, καὶ διαίρεσιν, ἦν τινες περὶ τὴν κοινὴν
 10 τοῦ διηρημένου καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου φασίν, οἷον, ἐπὶ τὸν
 κληρὸν ἔρχεσθαι νόμου κελεύοντος, ἀδελφούς, παῖδας.
 ἔστι μὲν γὰρ διαφοροῦντας φάναι, πρῶτον μὲν καλεῖ-
 σθαι τὸν ἀδελφὸν, εἰ δὲ μὴ οὗτος εἴη, τότε τοῖς παῖ-
 δας παρεῖναι. ἔστι δὲ καὶ συντιθέναι, λέγοντας ἅμα κα-
 15 λείσθαι αὐτούς. καὶ πάλιν, ὁ ψευδομαρτυρῶν ἄλους τρεῖς
 χιλίας δίδότω. ἦτοι γὰρ λέγει, ὁ τρεῖς ¹² ἄλους ψευδο-
 μαρτυρῶν, χιλίας δίδότω ἢ τρεῖς χιλίας δίδότω ἅπαξ ἄ-
 λους. περὶ πλεονασμὸν δὲ γίνεται ἀσάφεια, ὅταν δυνα-
 τὸν ἢ πλεόν τι τοῦ γεγραμμένου συλλογιζέσθαι, ὡς καὶ
 20 αὐτὸ δυνάμει δηλούμενον· οἷον, εἴ τις νομοθετήσῃ κλη-
 ρονομεῖν καὶ τοὺς πρὸς μητρός· ἀμφισβητήσῃ γὰρ ἂν
 καὶ ἡ μήτηρ, ὡς εἰ ¹³ τοὺς πρὸς μητρός νόμος ¹⁴ κληρονο-
 μεῖν καλεῖ, πολὺ πρότερον αὐτὴν τὴν μητέρα καλοῖη. ἢ
 δὲ

10 In legibus. Puto paucis observatum hoc fragmentum
 Scheff. 11 Med. ἔστω. 12 Ed. Rom. ὁ τρεῖς ἄλους. Marg.
 Vict. τρεῖς. Pausan. VII. 27. 5. ἀνελόμενος παγκρατίου νίκας, τὴν
 μὲν Ὀλυμπίασι, τρεῖς δ' Ἰσθμίων, καὶ Νέμεα δύο. Angel τρεῖς.
 notavit hanc confusionem Jacobs ad Achill. T. p. 664. Boisson.
 ad Mar. p. 73. In inscriptione Clarkiana, τρεῖς δεκάτας ἐτίων τεφ-
 ματίας ἔθανες bene emendatur τρεῖς δεκάδας. Vide Boisson.
 Comment. epigraph. ad calcem Holstenii epist. p. 431. 13
 Med. εἰς. 14 Med. et edd. νόμους. marg. Vict. νόμος.

δὲ παρ' ἔλλειψιν ἀσάφεια γίνεται πολλαχῶς οἷον, ὁ πα-
 τροτύπτης χειροκοπεῖσθω. ἔλλείπει γὰρ, πότερον καὶ τὸν
 δι' ἄνοιαν, ἢ καὶ τὸν ἐπ' εὐνοία, καὶ πάντας ἀπαξα-
 πλῶς. ἢ δὲ κατὰ πρόσωπον ἔλλειψις πολυειδής ἐστὶ
 διαφέρει γὰρ δήπου τὰ πρόσωπα, καὶ φύσει, καὶ ἡλι- 5
 κία, καὶ ταῖς ἐγγυτέρω συγγενείαις; καὶ τύχη οἷον, τῷ
 προδότῃ συναναριεῖσθαι τοὺς παῖδας, οὐ γὰρ διώρισεν,
 εἰ καὶ τὸν θετὸν, καὶ τὴν θήλειαν. 15

S C H O L I A

IN

THEONIS PROGYMNASMATA.

Ad Cap. II. fine. τὴν προσήκουσαν ὑπόκρι-
 σιν.] Ὅρος ὑποκριτοῦ. Ὑπόκρισις ἐστὶν ἢ τῶν ὑπο- 10
 κειμένων προσώπων καὶ πραγμάτων μίμησις ἄλλως φω-
 νῆς καὶ σχήματος πιθανὴ διάθεσις; πρέπουσα τῷ ὑπο-
 κειμένῳ προσώπῳ καὶ πράγματι.

Ad cap. III. init. Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδής.]
 Μῦθος μὲν εἴρηται οἷον λόγος τις ὢν, ἐπεὶ καὶ μυθεῖ- 15
 σθαι τὸ λέγειν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ οὐχ ὅτι δὲ λόγος
 ἀπλῶς, ὡς τισιν ἔδοξεν, εἴρηται μῦθος, ἀλλ' ὅτι τις

15 Desunt pluscula. Nihil enim hic de eo, quod supra voca-
 vit τὴν ἀσάφειαν περὶ τὴν μάχην, partemque fecit ἀσαφείας. Nil
 de locis caeteris, excepto loco obscuritatis, ut impossibilitatis,
 necessitatis, contrarii, indigni, inutilis, et turpis, quorum o-
 mnium desideratur ratio, ut omittam, quae monere quolibet
 in capite de dispositione atque elocutione consuevit. Scheff.
 Camer. ad calcem adjecit: λείπει.

Rhetor. I. 1.

17

φύσει ψευδής· τοῦτο γὰρ τοῦ μύθου τὸ ἴδιον, οὗ μὴ παρόντος ¹ οὐδὲ μῦθος κληθήσεται. Τοῦ δὲ μύθου ὡς γένος μὲν ἐστὶν ὁ λόγος, τὰ δὲ εἶδη τὰ διάφορα χωρίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν. Τὸ μὲν οὖν ψευδὴς 5 προτέτακται, ἐπειδὴ ὁμολογουμένως ἐκ ψευδῶν σύγκειται, εἰκονίζων δὲ ἀλήθειαν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ εἰκόνα ἀληθείας ἔχων. Εἰκόνα δὲ ἀληθείας ἔχει ὁ μῦθος, ἐπειδὴ οὐκ ἂν ἐργάσαιτο τὸ ἑαυτοῦ μὴ ἔχων τινὰ πρὸς τὸ ἀληθές ὁμοιότητα. Γένοιτο δ' ἂν πρὸς τὸ ἀληθές ὁμοίως ἐκ τοῦ πιθανοῦ τοῦ κατὰ τὴν πλάσιν. Ψευδὴς 10 οὖν ἐστὶ κατὰ φύσιν, πιθανὸς δὲ κατὰ τὴν πλάσιν. Πόθεν δ' ἂν γένοιτο τὸ πιθανὸν σκοπητέον ἐκ τόπων, περὶ οὓς διατρίβειν εἴωθε τὰ ὑποκείμενα ζῶα, ἐκ λόγων τῶν τῇ φύσει ἐκάστου ἀρμοζόντων, ἐκ πραγμάτων, ἃ μὴ ὑπερβαίνει τὴν ἐκάστου ποιότητα· οἷον ἵνα μὴ λέγωμεν, ὁ μῦς περὶ τὴν βασιλείαν τῶν ζῶων ἐβουλεύσατο, ἢ ὅτι λέων ἐζωγρήθη ὑπὸ τῆς τοῦ τυροῦ κνίσσης· καὶ λόγους τινὰς δεήσει περιθεῖναι, ἵνα ἢ μὲν ἀλώπηξ ποικίλα φθέγγηται, ² τὰ δὲ πρόβατα εὐήθη καὶ 20 μετὰ ἀνοίας, καὶ ἵνα ὁ μὲν αἰετὸς ἀρπακτικὸς καὶ νεβρῶν καὶ ἀρνῶν εἰσάγηται, ὁ δὲ κολοῖος μηδὲν τοιοῦτον μηδὲ ἐννοῶν· ἢ τὸ εἰκονίζων ἀλήθειαν εἶπε, καθότι ἐκ τῶν τῇ ἀληθείᾳ συμβαινόντων πραγμάτων ἔχει τὴν σύνθεσιν· καὶ γὰρ πρὸς τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀνθρώποις ἀποβλέποντες, οὕτω πρὸς εἰκόνα τὸν μῦθον συντιθέμεθα· οἷον ἰδόντες πολλοὺς διὰ κέρδος τι πράττοντας καὶ τὸ προσὸν ἀπολέσαντας, καὶ δι' ἡδονὴν ἄλλως τὴν οἰκίαν προδόντας ἀσφάλειαν, οὕτω τὸν τοῦ κυνὸς καὶ τοῦ ἀκρατοῦς ³ τοῦ ἐρῶντος τῆς κόρης τὸν μῦθον

¹ παρόντος — ἀπὸ τῶν ἀληθῶν in codice ita sunt exesa, ut, an litterarum vestigia conjectura assecutus sim, nolim praestare. ² Cod. φθέγγεται. ³ Haereo in hac voce, cum in codice scriptum videatur ἀκντος. Etiam sqq. παρα-

ἂν ἐπλάσαμεν, παραδείξαντες τὴν συμβουλήν, ἢ τινὰ τῶν πραγμάτων πράττοντες ἢ μὴ πράττοντες κατορθοῖμεν, καὶ παριστῶμεν, οἷον τοῖς ἀνθρώποις ἀποβήσεται πράγματα, οἷον ἐκ τῶν ὑποκριτῶν τὸ φοβερὸν καὶ τὸ ἀρχικόν, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄνου τοῦ περιθέντος ἐαυτῷ τὴν 5 λέοντιῆν. Σώπατρος δὲ οὕτω τὸν μῦθον ὠρίσατο· μῦθος ἐστὶ πλάσμα πιθανῶς πρὸς εἰκόνα τῶν τῇ ἀληθείᾳ συμβαινόντων πραγμάτων συγκείμενον, ⁴ συμβουλήν τινα τοῖς ἀνθρώποις ἢ ὑπογραφὴν τινα τῶν πραγμάτων ποιούμενον· πλάσμα μὲν, διότι πρὸς τὸ δοκοῦν ἡμῖν 10 πρᾶγμα πλάττεται· γίνεται δὲ πιθανός, ὅτι κατὰ τὴν φύσιν, ἢ τὴν ἀξίαν ἑνὸς ἐκάστου ζώου τοὺς λόγους ἢ τὰ πράγματα πλάττομεν. τοῦ μὲν γὰρ λέοντος ὄντος βασιλικοῦ, βασιλικὸν ἐπινοοῦμεν τὸ φρόνημα· τῆς δὲ ἀλώπεκος οὐσῆς κακούργου, κακούργον ἀναπλάττομεν τὴν 15 διάνοιαν· δειλοῦ δὲ καὶ ἀναισθητοῦ ἐλάφου, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς, εἴ τι τούτου παραλλάξομεν, ἀπίθανος ὁ λόγος γένηται· ἐκ δὲ τῶν τῇ ἀληθείᾳ συμβαινόντων ἔχει τὴν σύνθεσιν· ἐτι πρὸς τὰ συμβαίοντα τοῖς ἀνθρώποις, ὡς εἴρηται, ἀποβλέποντες, οὕτω τὸν μῦθον πρὸς 20 εἰκόνα συντίθεμεν.

Αἶνός ἐστι λόγος μυθικῶς ἐκφερόμενος ἀπὸ ἀλόγων ζώων ἢ φυτῶν πρὸς ἄλλων παραίνεσιν.

Med. p.178. Τὸν λόγον δὲ οὕτως ἐποίσομεν.]

Λόγον ἐνταῦθα τὸ ἐπιμύθιον λέγει, καὶ γὰρ ἐπιμύθιον 25 ἐστὶ λόγος ὁ πρὸς τὸν μῦθον εἰσφερόμενος, καὶ δηλῶν τὸ ἐν αὐτῷ χρήσιμον. Τοῦτο δὲ τριχῶς ἐκφέρουσιν, ἢ παραδειγματικῶς, ἢ ἐνθυμηματικῶς, ἢ προφηνηματικῶς· οἷον παραδειγματικῶς μὲν, οὕτω νεότης ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσα παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ· ἐνθυμηματικῶς δὲ, 30

δείξαντες — κατορθοῖμεν *paene exesa sunt*. 4 συγκείμενον — ὑπογραφὴν τινα τῶν *in codice prorsus exesa restitui ex Doro-patri Homil. in Aphthon.*

ὅτ' ἂν λέγωμεν ὁ γὰρ μὴ τότε τι ποιῶν κατηγορίας ἄ-
ξιος προσφωνηματικῶς δὲ, καὶ σὺ, ὦ παῖ, τῶνδε ἢ
τῶνδε ἀπέχου. Ἐπιλόγου δὲ τάξιν τὸ ἐπιμύθιον ἔχει.

Ad cap. IV. Εἰδέναι χρῆ, ὅτι πραγμάτων γεγονό-
5 των εἶπε διὰ τὰ ἱστορικὰ καὶ ἀτελῆ, ἢ ὡς γεγονότων
πάλιν εἶπε διὰ τὰ πλασματικὰ καὶ ψευδῆ. Καὶ γὰρ τὸ
διήγημα ἀφήγησις ἐστὶ πραγμάτων ἀληθῶς γενομένων
ἢ γεγενῆσθαι δοκούντων τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν ἐστὶ
φύσει ἀληθῆ, τὸ γὰρ ἀληθές ὁ ῥήτωρ οὐ μόνον κρίνει
10 πρὸς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ὁρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
τὸ τῶν εἰπόντων ἔνδοξον πρόσωπον τὸ γὰρ ὁμολογού-
μενον ἀληθές ἐν δυσὶ θεωρεῖται τούτοις, ἢ ὅταν δοκῇ
πᾶσι τοῦθ' οὕτως ἔχειν, ἢ ὅταν οὕτως ἀρέσκη τοῖς ἐν-
δόξοις τῶν παλαιῶν φιλοσόφων ἢ ποιητῶν οὕτω γοῦν
15 τὰ μυθικὰ διηγήματα, εἰ καὶ ψευδῆ φύσει τυγχάνει, ἀλ-
λὰ διὰ τοὺς σοφοὺς ἄνδρας, τοὺς μνησθέντας αὐτῶν ὡς
ἀληθῶν καὶ ἡμεῖς τὰ τοιαῦτα ὡς ἀληθῆ λαμβάνομεν,
ἐκ τῶν μνησθέντων κρίσιν τῆς ἀληθείας δεχόμενοι διὸ
καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εὐρεθήσεται σφόδρα πολλὰ, φύ-
20 σιν μὲν ἀληθείας οὐκ ἔχοντα, διὰ δὲ τῶν μνημονευ-
σάντων ἐνδόξων προσώπων ὡς ἀληθῆ τιμώμενα.

Ἔστος σαφηνείας. ¹ Σαφήνειά ἐστὶν ἡ ἐναργῆς τῶν
πραγμάτων διδασκαλία μηδὲν ἐξ ἑρμηνείας ἀμφίβολον
ἔχουσα.

25 Med. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται.] Εἰδέναι
δεῖ, ὅτι οὐκ ἀεὶ φροντιοῦμεν τῆς σαφηνείας, ἀλλὰ σα-
φῶς μὲν ἐροῦμεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀσαφῶς δὲ τὰ καθ' ἡμῶν,
ὡσπερ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου οὐκ
ἔχων λῦσαι τοὺς καθ' ἑαυτοῦ νόμους, οἷς Αἰσχίνης ἐχρή-
30 σατο κατ' αὐτοῦ, κατέφυγεν ἐπὶ τὸ ἀσαφές, οὕτωςι λέ-
γων τῶν μὲν οὖν νόμων, ² οὓς οὕτως ἄνω καὶ κάτω κυ-

¹ Hoc et sq. schol. est etiam in Par.

² Dem. pro Cor.

κῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων, ³ οὔτε ὑμᾶς, μὰ τοὺς θεοὺς, οἶμαι ⁴ μανθάνειν, οὔτε ἐδυνάμην συνεῖναι τὰ πολλά.

Φυλακτέον δὲ καὶ τὰ μὴ συγχεῖν.] Τὸ τοιοῦτον, εἰ καὶ οἰκονομίας πολλάκις ἐπέχει χρεῖαν, ἀλλ' ⁵ ὅμως δυσπαρακολούθητον καὶ ἀσαφῆ τὸν λόγον ποιεῖ.

Καὶ τὸ δις τὰ αὐτά.] Τὸ τοιοῦτον μακρὸν καὶ ὀχληρὸν ἐστίν, εἰ μὴ ἄρα ταῖς ἐργασίαις αὐτὸ μεταχειρισόμεθα, καὶ νῦν μὲν ὡς ἐπιδεικνύοντες λέγομεν, νῦν δὲ ὡς ἀνακεφαλαιούμενοι, ἐν ἐνὶ πάντα ἀναλαμβάνοντες. ¹⁰

Περὶ συντομίας. Ἀναγκαῖον εἶδέναι καὶ τοῦτο, ὅτι τὴν συντομίαν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς χρεῖας δοκιμάζεσθαι δεῖ, οὐ γὰρ φλυαρεῖν τὸν Δημοσθένην ἐροῦμεν ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου τσσαῦτα τιθέντα, οὐδὲ τῆς κατὰ τὴν συντομίαν ἀρετῆς ἐκπεσεῖν· μακρὸν γὰρ οὐχ ¹⁵ ἀπλῶς τὸ μακρὸν, ἀλλ' ὅσον ἔξω τῆς χρεῖας καὶ συντομον, οὐχ ὅπερ τῇ βραχύτητι τῶν στοιχείων ἀδικήσει τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅπερ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων τῇ χρεῖα πὸ μέτρον ἐκτείνει. Δεῖ δὲ προσθεῖναι καὶ τὸ κυρίαις κεχρῆσθαι ταῖς λέξεσιν. Ἄμεινον δὲ, ἀντὶ τῆς ²⁰ συντομίας τὴν συμμετρίαν εἰπεῖν καὶ γὰρ πολλὰ καὶ ἐλάχιστα ἐροῦμεν ἀκολουθοῦντες τῇ ὕλῃ, ἀλλ' οὐδὲ ταῖς λέξεσι πανταχοῦ χρησόμεθα κυρίαις, ὅπερ ἔστι τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀλλ' ἐστίν ὅτε καὶ τροπικαῖς, ὡς ὁ Δημοσθένης.

Περὶ πιθανότητος. Πιθανότης ἐστίν ἔμφρασις ²⁵ ἀληθείας. πιθανὴ γοῦν διήγησις γίνεται, εἰ πάντα ὅσα λέγει τις, ἐξομοιωῦν πειρωτο τοῖς ἀληθείσι· τοῦτο δὲ γένοιτ' ἂν, ἐὰν μὴ ψιλὰ τὰ πράγματα τιθῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν προσλαμβάνωμεν, ἐξ ὧν ἡ διήγησις πληροῦται. μόρια δὲ διηγῆσεώς ἐστι τὰ ἐξ περιστατικά· ποιεῖ ³⁰ δὲ πιθανότητα, καὶ τὸ περὶ ἑαυτοῦ μὲν κακὸν τι εἰπεῖν

p. 263. λόγων. ³ Dem. addit νόμων. ⁴ οἶμαι — τὰ πολλά in Med. excusa restitui ex Par. ⁵ Cod. ὁ περὶ τοῦ. scripsi ὅπερ ἐστὶ τοῦ.

μικρὸν, περὶ δὲ τοῦ ἀντιδίκου ἀγαθὸν ὁμολογούμενον
 συνεργεῖ δὲ πρὸς πειθῶ καὶ λέξις ἀνεπιτήδευτας καὶ τὸ
 αὐτοσχέδιον ἐμφαίνουσα. Ποιήσεις δὲ πιθανότητα, καὶ
 ἐὰν μὴ πάντα βεβαιῶν λέγῃς, ἀλλὰ πραστιθῆς τὸ οἶμαι
 5 καὶ τάχα καὶ ἴσως, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπεὶ γὰρ πιθανόν
 ἔστι τὸ ἐπαγωγόν τι ἔχον καὶ ἐπισπαστικὸν πρὸς συν-
 κατάθεσιν, δῆλον ὅτι στοχάζεται ὁ ῥήτωρ τοῦ πιθανοῦ.
 εἰ μὲν γὰρ πρὸς ἀστείους ἢ ἐγγυτάτῳ τῷ ⁶ ἄστει ἀεὶ
 ἐγίνοντο αὐτῷ οἱ λόγοι, πάντοτε ἂν κατὰ τὸ ἀληθές
 10 πιθανὸν ἐποιεῖτο τὸν λόγον· ἐπεὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 πρὸς ἰδιώτας, οἷς οἰκεῖον διὰ πολλῶν τὸ ἀληθές ἐμφα-
 νίσαι, δῆλον, ὡς οὐχὶ τοῖς ὑγιέσι μόνον χρήσεται, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ψευδέσι, ὡσανεὶ καὶ πρὸς παῖδας ἐποιεῖτο
 τοὺς λόγους· κωλύσει δὲ οὐδὲν καὶ τῷ ψεύδει χρήσασθαι,
 15 ὡς δελέατι τοῦ ἀληθοῦς μηνύοντας, ἱατροῦ δίχην καὶ
 στρατηγοῦ προηγούμενον γὰρ αὐτῷ ἔσται τὸ χωρὶς ἀπά-
 τῆς, εἰ δύναιτο πείσαι· δεύτερος δὲ, ὡς φασὶ πλοῦς τῆς
 τοῦ πείσαι χρείας τὸ καὶ δι' ἀπάτῆς καὶ κακοτεχνίας,
 καὶ συνελόντι εἰπεῖν, ὑπὲρ τοῦ πιθανῆν εἶναι πῆν διήγη-
 20 σιν, πάντα ἢ τινα τῶν εἰρημένων παραληπτέον.

6 Cod. κ.

IV.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

I. Fabricius et Harlesius

In bibl. graec. lib. IV. c. XXXV. Vol. VI. p. 134.

Nicolans e Myris Lyciae, Lacharis discipulus et Procli, vide Marin. vita Procli cap. 10. Suidam in *Νικόλ.* et *Ααχάρης*. Fabr. Scripsit artem rhetoricam et declamationes, v. Suidam ibique Küster. T. II. p. 624. et Eudociam p. 309. Sed apud Suidam et Eudociam ab illo discernitur Nicolaus, rhetor, qui floruit sub Leone seniore, imperatore, usque ad Zenonem et Anastasium, atque scripsit progymnasmata, declamationes rhetoricas et alia quaedam. Inter codd. bibl. Bodlejanae (catal. codd. Angl. et Hibern. I. p. 128 sq.) sunt in cod. MMCCCCLXXXIII. Nicolai, sophistae, progymnasmata, et (ejusdemne, necne?) de rhetorica. In cod. Barocc. CXXXI. (cat. p. 16.) progymnasmata, et ἀποσπασμάτιον, verisimilia esse, quae de Niobe feruntur. — Inter adversaria Ger. Langbaeni (cat. p. 270.), Nicolai progymnasmata. Inter codd. Thom. Gale (cat. II. p. 189.) e Nicolai, sophistae, libro progymnasm. fabulae decem. Quae

tamen in codice Barocc. leguntur sub nomine Nicolai, sophistae, ea sub Libanii nomine a Morello ad calcem tomi II. opp. Libanii esse vulgata, Fabr. infr., lib. V. c. V. p. 385. vol. VII. animadvertit. — Paris. in biblioth. publ. cod. MMDCXX. nro. 30. Nicolai soph. narrationes¹ variae. cod. MMDCXXXVIII. nr. 8. ejusdem progymnasmata. Nicolai Cabasilae orationes et encomia in cod. Coisl. in Montf. bibl. coisl. p. 426. sqq. Harl.

II. Joannes Doxopater

in homiliis in Aphthonium cap. *περὶ διηγήματος*

Ἐτεροι δὲ διήγησιν τὴν τῶν ἀληθῶν πραγμάτων ἐκάλεσαν ἔκθεσιν διήγημα τὴν τῶν ὡς γεγονότων, ὡς καὶ Νικόλαος ἐν τῇ περὶ τῶν προγυμνασμάτων αὐτοῦ πραγματείᾳ.

ibid. cap. περὶ θέσεως.

Ὁ δὲ σοφιστὴς Νικόλαος ἐν τῷ τῶν προγυμνασμάτων βιβλίῳ αὐτοῦ οὕτω τὴν θέσιν ὀρίζεται θέσις ἐστὶν πρᾶγμα λογικὴν ἐπίσκεψιν ἐπιδεχόμενον, ἄνευ προσώπων ὠρισμένων κ. τ. λ. Idem habent schol. Ald.

Ex his Doxopatri locis elucet, a Nicolao etiam theoriam progymnasmatum conscriptam esse, quae an in codicibus Anglis, ab Harlesio enumeratis, lateat, si quando illas bibliothecas pervestigare licuerit, inquiremus. Jam paradigmata, in Paris. 2918. inventa, edimus.

Haec extant in codice Barberino 392. bombyc. sec.

¹ Quinque sunt διηγήματα: τὸ κατὰ τὴν πλάτανον, τὸ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, τὸ κατὰ τὸν Νάρκισσον, τὸ κατὰ τὸν Δαίδαλον, τὸ κατὰ τὴν Πασιφάην, quae sub Nicephori Basilacae nomine edidit Allatius. Cfr. etiam Bastium in epimetro primo ad ep. crit. p. XXXI. in edit. Lips. Pluti Hemsterhusiani. Walz.

14. fol. cujus descriptionem ab Jac. Leopardo, comite Re-canatensi, factam, amice mecum communicavit Sinnertus meus. Codex ab initio et in fine mutilus incipit a *συναρίσει Αἰσχίνου καὶ Δημοσθένους*, et reliqua continet, ut Paris. 2918.

Minus luculenter Schöll in histor. litterat. Gr. T. III. p. 139. vers. Germ. in codice quodam partem progymnasmatum, sub Libanii nomine editorum, Nicolao Sophistae tribui pronuntiat: id quidem recte, nam *ἐκφράσεις, θεσεις* et *κατηγορία* eadem sunt, quae apud Libanium leguntur, sed addere debebat, praecedentia progymnasmata undecim prorsus dissentire, et subinde idem thema novo modo tractare, quibus cum Nicolai nomen praefigatur, cur adjudicare ei dubitemus? Sed illa quoque, quae sub Libanii nomine feruntur, non omisi, quum certe eodem jure, quo Libanio adjudicantur, etiam Nicolao tribui possint, praesertim quum mirum esset, si Nicolaus undecim progymnasmata, solito ordine disposita scripsisset, tria autem ultima omisisset, aut a Libanio mutuatus esset, id quod minus offendit apud Libanium, cujus progymnasmata a solito ordine in editionibus prorsus aberrant, eoque ipso se undique conflata et sub Libanii nomen conjecta esse testantur. Accedit codicis Par. 2918. auctoritas, qui has *ἐκφράσεις, θεσεων* et *κατηγοριαν* Nicolao tribuit, et ex Libanii progymnasmatis quae deinceps continet, omittit. Quamquam id semper tenendum, inter hos homines possessionem ita incertam, furtaque ita solennia esse, ut mihi quidem suum cuique restituendi spes nulla supersit.

Ν Ι Κ Ο Λ Α Ο Υ
Σ Ο Φ Ι Σ Τ Ο Υ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α

Cap. I.

Μ ῦ θ ο ς.

1. Γῆρας ἐλύπει τὸν λέοντα, καὶ θηρᾶν γηρῶν οὐκ ἐδύνατο. Βουλόμενος δὲ πορίσαι τροφήν νοσεῖν ὑπεκρίνετο, καὶ σχήματι νόσου τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς
5 ἀπειρογάζετο· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν ζώων προσιόντα φιλοφρονούμενος τροφήν πρόχειρον ἔχων κατήσθιεν. Ἐαλωκότων δὲ τῶν πολλῶν ἀλώπηξ συνείσα τῆς τέχνης, ἐν προθύροις μὲν φιλοφρονεῖται τὸν λέοντα, τὰ δὲ τῶν ἑαλωκότων ἔχνη τῆς λύμης ἔλεγχον ἔφερεν. Οὕτω
10 σοφία πανουργίας ἐπικρατεῖ.

Ἐτερος.

2. Ὄνος ἐπεθύμει λέων εἶναι δοκεῖν, καὶ μεταθεῖναι τὴν φύσιν οὐκ ἔχων ἐπὶ τοῦ σχήματος ἀνεπλήρου τὸν πόθον, καὶ λεοντῆν περιχειμένος οἷα λέων τοῖς τῶν γε-
15 ωργῶν ἐλυμαίνετο πόρους· καὶ βιαιότερος ἄνεμος πνεύσας γυμνοῖ μὲν αὐτὸν τοῦ προκαλύμματος, φανέντα δὲ ὄνον ῥοπάλοις ἀνήρουν οἱ ἄν τούς πόρους κατήσθιεν. οὕτω κόσμος ἐπείσακτος τοῖς χρωμένοις γίνεται κίνδυνος.

3. Ἴππον ἐλύπει τὸ γῆρας, καὶ μύλωνα ἀντὶ μάχης
20 ἐλάμβανεν. ὡς δὲ ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ πολεμεῖν ἠναγκάζετο, τὴν παροῦσαν ἐδάκρουε τύχην, τῆς δὲ πρώτης ἐμέμνητο, ἐμοὶ, λέγων, ὦ μυλωρὲ; στρατεύεσθαι μὲν ὑπῆρχε τὸ

πρότερον, κόσμος δὲ παντὶ περιέκειτο σώματι, καὶ θε-
ραπέων παρήκολούθει τις ἄνθρωπος· νῦν δὲ οὐκ οἶδα,
ὅ τι παθῶν ἀντιλαμβάνω τὸν μύλωνα τῆς μάχης· καὶ
ὁ μυλωρὸς πρὸς αὐτὸν, ἐπίσχεσ, ἔφη, τὰ πάλαι θρυλῶν,
τύχη γὰρ θνητοῖς τὴν εἰς ἕτερα φέρειν οἶδε μεταβολίην. 5

4. Ἐλαφον ἢ μήτηρ ἐνούθειται, τί ταῦτα, λέγουσα, κέρας
μὲν, ὦ παῖ, παρὰ τῆς φύσεως εἴληφας, μεγέθει δὲ διε-
νήνοχας σώματος, καὶ οὐκ οἶδα, ὅ τι παθῶν ἀποδιδράσ-
κεις ἐπιόντας τοὺς κύνες; ταῦτα ἦν, καὶ κυνῶν δρόμος
ἠκούετο πόρρωθεν. ἢ δὲ μένειν τῷ παιδί παρανέσσασα 10
αὐτῇ τῆς φυγῆς προκατήρχετο. Οὕτω παραινεῖν ἔτοι-
μον ἂ ποιεῖν ἀπρῶτερον.

5. Οἱ λύκοι πρὸς τὰ πρόβατα· τί δὲ ἡμῖν ἄσπονδος
ἄει καὶ ἀκήρυκτος πόλεμος· αἴτιοι δὲ οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι κύνες, οἱ προσιόντας μὲν ἡμᾶς² ὑλακτοῦσιν, οὐ- 15
δὲν δὲ ἡδίκηκότας συγκρονοῦσιν· ἀλλ' εἰ τούτους ἐκπο-
δῶν καταστήσετε, σπονδαὶ ἐγθένδε καὶ διαλλαγὰι κατα-
στήσονται· εἶπον εἰς ἀπάτην, τὰ δὲ ῥαδίως ὑπήγετο, καὶ
οἱ μὲν κύνες ἐλίλαντο, αὐτὰ δὲ ἔρημα φυλακῆς διεφθεί-
ρετο. Ἐχθροῖς πειθαρχῶν ὑποστήσῃ τὸν κίνδυνον. 20

6. Ἐλαία κατεγέλα συκῆς, ὡς αὐτῇ μὲν ἀνθοῦσα
πρὸς ἅπασαν ὥραν, συκῆς δὲ σύμμεταβαλούσης τὸ ἄν-
θος ταῖς ὥραις ταῦτ' ἔν, καὶ καταρῥυεῖσα³ χιῶν τὴν
μὲν ἔλαιαν κομῶσαν εὐροῦσα τοῖς θάλλοις ἐνιζάνουσα
σὺν τῷ κάλλει ταύτην καθάπαξ διέφθειρε, τὴν δὲ φύλ- 25
λων εὐροῦσα γυμνήν οὐδὲν ἡδίκηει πρὸς τὴν συκῆν ὑπορ-
ρέουσα. Κάλλος μὴ σωφρονοῦν τοῖς κεκτημένοις ὀλέ-
θριον.

7. Ὁ βιάτραχος τῆς τῶν ἰατρῶν κατηλαζονεύετο τέ-
χνης· πάντα μὲν εἰδέναι φάρμακα γῆς ὑπισχνούμενος, 30
πᾶσι δὲ μόνος εἰς ὑγίαν ἀρκέσειν καὶ παρεστῶσα τοῖς

2 Cod. ὑμᾶς.

3 Cod. καταρρυεῖσα.

λόγοις ἀλώπηξ τὸ ψεῦδος ἀπὸ τοῦ χρώματος ἤλεγχε, τί δῆτα, λέγουσα, νόσον μὲν αὐτὸς τοὺς ἄλλους ἐλευθεροῖς, νόσον δὲ φέρεις ἐπὶ τῆς ⁴ ὄψεως· σύμβολα. Ἀλαζονεῖα τὸν ἔλεγχον αἰχοῦεν εὐρατο.

5 8. Τῷ κόρακι τὸ θήραμα τυρὸς ἦν, καὶ ἐν μετεώρῳ φέρων καθῆστο. ἰδοῦσα δὲ ἀλώπηξ ἀπάτη περιενόστει τὸν κόρακα, τί ταῦτα; λέγουσα, μετριότητι μὲν, ὦ κόραξ, διενήνοχας σώματος, χροιάν δὲ φέρεις τῇ τῶν ὀρνίθων ἡγεμονία προσήκουσαν, εἰ δὲ καὶ φωνὴ παρῆν,
10 ἀπάσαν εἶχες τὴν τῶν ὀρνίθων ἀρχὴν· εἶπεν εἰς ἀπάτην, ὁ δὲ ὑπαχθεὶς τὸν τυρὸν ἐκβαλὼν ἀνέκραγε μέγιστον, φωνῆς ἐπίδειξιν τὴν ἀφαιρέσιν ποιῶν τοῦ θηράματος· ἡ δὲ λαβοῦσα, φωνὴ μὲν, ὦ κόραξ, εἶπε, προσῆν, ὁ δὲ νοῦς ἐπιλέλοιπεν. Ἐχθροῖς πειθαρχῶν ὑποστήσῃ τὴν
15 βλάβην.

9. Ἐξ ἀγροῦ τις ἦγε σὺν, αἶγα καὶ πρόβατον, ὄνος δὲ πάντα ἦγεν εἰς ἄστν, καὶ τὰ μὲν ἄλλα καθῆστο σιγῇ, μόνη δὲ ἡ ὕς μεγάλη φωνῇ παρηνώχλει τὸν ἄγοντα· καὶ ὁ ὄνος πρὸς αὐτήν· τί δῆτα, ἔφη, κομιδὴν ⁵ ἦσυχον ἅμα τοῖς λοιποῖς οὐ ποιῆ; ὅτι γάλακτος μὲν ἔνεκεν αἰξ, ἐρίων δὲ χάριν ἄγεται πρόβατον, ἐγὼ δὲ σφαγῆς. — Οἶδεν ὁ στένων τὴν πρόφασιν.

10. Θάνατον ἑαυτῶν κατεψηφίζοντο λαγωοὶ, καὶ τελευτᾶν μὲν ἐδόκει, τὸ δ' ὅποι ζητεῖν ὑπελείπετο· λίμνην
25 δὲ τῷ θανάτῳ προσήκοντα χῶρον ὀρίσαντες ἔθρον ἀπαντες, ὡς περὶ ταύτην ἀποθανούμενοι. Προσιόντων δὲ τὸν κτύπον οὐκ ἠνεγκαν οἱ περὶ τὰς ὄχθας διατρίβοντες βάτραχοι, τοὺς δὲ τῆς λίμνης μυχαὺς ἀπαντες κατελάμβανον· ἃ δὲ πρεσβύτης ἑωρακῶς λαγῶος, λελύσθω, ⁶ ἔφη,
30 θανάτου ψῆφος, πεφήνασι γὰρ ἡμῶν ἀνανδρότεροι. —

4 Cod. τοῖς.

5 Cod. κομιδή.

6 Cod. λαλείσθω.

Ψυχαγωγοῦσι ⁷ τοὺς ἀτυχοῦντας οἱ μᾶλλον κακοπραγή-
σαντες.

Cap. II.

Διηγήματα.

1. Τροίας ἀλούσης αἱ μὲν ἄλλαι Πριάμου κόραι τὸ
συμβᾶν ἴστερον, Λαοδίκη δὲ δυσχεραίνουσα φθῆναι ⁵
θανάτῳ τὴν δουλείαν ἤρετο· καὶ διαστᾶσα μὲν αὐτὴν
δέχεται γῆ ² βουλομένων θεῶν. τελευτᾶ δὲ ἡ παῖς ἥλιον
ἔχουσα τῆς δουλείας ἀμάρτυρον.

Ἔτερον.

2. Τὸ δὲ Τιταρησίου ² θαῦμα σιωπῆ παρελθεῖν ἄ- 10
λογον· Θετταλίαν γὰρ οὗτος ὁ ποταμὸς παραρρέει, Πη-
νειῶ δὲ οὐ ³ συμφύρεται, τὸ δὲ αἶτιον, ὅτι τῆς στυγῆς
ἴστω ἀπορρώξ, ⁴ ἔφη τὸ ἔπος.

Ἔτερον.

3. Ἐλαία παῖς ὑπῆρχεν Ἀττικῇ, τὰς μὲν κόρας ὥρα ¹⁵
σώματος, ῥώμη δὲ παριούσα τοὺς ἄνδρας· ἀνακειμένη
δὲ Ἀθηνᾶ τῇ θεῷ παλαιστρας προσῆει καὶ στάδια· νι-
κώμενοι δὲ παρ' αὐτῆς, οἷς συνεγυμνάζετο, κτείνουσι μὲν
ἐκεῖνοι τὴν κόρην ζηλοτυπήσαντες· τιμῶσα δὲ ἡ γῆ τὴν

⁷ Cod. ψυχαγοῦσθ Syllabarum aequalium vel similitum al-
tera saepe excidit: ita Cod. noster p. 273. 8. παιδαγῶν. 273. 26.
παιδαγόν. Sopat, ζητημ. p. 389. πάντας ὑμᾶς ψηφοφοροῦντας ὄρα.
Ald. Vind. ψηφοροῦντας. p. 392. συγκαταθέσθαι τῷ τολμήματι. Ald.
Vind. Par. συγκαθέσθαι. p. 402. τὰ δὲ παραδειγματικῶς, τὰ δὲ ἐν-
θυμηματικῶς. Vind. ἐνθυματικῶς. p. 415. δημαγωγὸν εἶδεν — ἀγέ-
μενον. Ald. δημαγόν. p. 352. μελστητικώτερος ὅλος γενήσεται. Vind.
μελστηκώτερος. Hermog. Prog. c. IX. προσωποποιῖα δέ. Par. C.
προσωποῖα.

¹ Cod. γῆν. Inductus est scriba praecedente αὐτὴν, cuius
erroris exempla congressi in ep. crit. p. 15. ² Cod. Τιταρι-
σίου. cfr. Pausan. Arcad. 18. 2. Bekk. ³ οὐ in codice omissum
manus recentior supra lineam scripsit. ⁴ Cod. ἀπορώξ. Il. β. 755.

Φιδὸν φυτὸν ἀντ' ἐκείνης ἀνῆκε, καὶ μεταβαλοῦσα τὸν βίον μένει τὰ γυμνάσια στείρουσα, καὶ τοὺς μὲν ἀγωνιζομένους ὑπασχεῖ τῷ καρπῷ, τοὺς δὲ νικῶντας στεφανοῖ τῷ θαλῷ.⁵

Ἔτερον.

4. Λίβανος Ἀσούριον⁶ ὄνομα καὶ ἐν ὄρει καὶ ἐν φυτῷ· μισράκιον δὲ τὸ πρὶν ἐγγένητο ταῖς θεοῖς ἀνακειμένον. Ζηλοτυποῦντες δὲ αὐτὸ δυσσεβεῖς⁷ ἄνθρωποι κτείνουσι, καὶ γῆ τιμᾶσα θεοὺς ἀνῆκε φυτὸν ὁμοίως θεοῖς ἀνακειμένον· διὸ μᾶλλον εὐφραίνει τοὺς θεοὺς ὁ λίβανος ἢ περ χρυσὸν ἐπιθείς·

5. Κισσὸς τὸ ἄνθος Διονύσου τὸ πρὶν χορευτῆς ἐγγένητο, καὶ περὶ τὸν ναὸν ἐξορχούμενος διαφθείρεται μὲν εἰς γῆν πεσὼν, γῆ δὲ τιμᾶσα Διόνυσον ἄνθος ἀνῆκε χορεῦον καὶ μετὰ θάνατον τῷ θεῷ, ὅθεν ὁ κισσὸς περιέχει τὴν ἄμπελον τὸ⁸ Διονύσου φυτὸν, ὡς ὅτι νέος ὑπάρχων ἐχόρευεν.

6. Κηφεὺς Αἰθιοπῶν κρατῶν Κασσιέπειαν⁹ ἐκζητητο σύνοικον· ἢ τοσοῦτον ἐπήκει διὰ κάλλος φρονεῖν, ὡς αὐτὰς οἶεσθαι Νηρηΐδας¹⁰ ὑπερβάλλειν· ἀγανακτήσας δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Ποσειδῶν κῆτος ἀνῆκε τὴν Αἰθιοπῶν γῆν λυμαινόμενον· ἀπορῶν δὲ Κηφεὺς λύσειν τοῦ δυστυχήματος ἤκουεν, εἰ τὴν Ἀνδρομέδαν παραθήσει τῷ κῆτι, καὶ παρατυχὼν ὁ Περσεὺς ἀπολιθοῖ μὲν τῇ Γοργόνῃ τὸ κῆτος, σωτηρίας δὲ γέρας τὸν τῆς σωθείσης ἐκομίσατο γάμον.

5 Schneider. Lex. s. v. in dubium vocat hanc formam: credit eadem infra sub nr. 8. et VIII. 1. et 4. 6 Cod. Ἀσούριον.

7 Cod. δυσσεβεῖς. — l. 12. vv. διὸ μᾶλλον εὐφραίνει τοῖς θεοῖς ex margine interiore in contextum inveni. Fortasse respexit ad Antisthenis apophthegma [Arist. Rhet. III. 4.] Ἀντισθένης Κηφισόδοτον τὸν λεπτὸν λιβανωτῶ εἶκασεν, ὅτι ἀπολλύμενος εὐφραίνει. 8 Cod. τῷ, 9 Cod. Κασσιέπειαν. 10 Cod. Νηρηΐδας.

7. Ἀρίων ὁ Μηθυναῖος¹¹ πρὸς καθαράς ἀσκεῖτο τὴν τέχνην. Περιάνδρῳ δὲ τῷ τυράννῳ συνῶν εἰς ἐργασίαν ἀπέπλει χρημάτων, καὶ Κορινθίας νεῶς ἐπιβάς εἰς Ἰταλίαν ἀπῆρεν ἐπαγίων δὲ αὐθις ἐξ Ἰταλίας ἐπὶ τὴν Κόρινθον ἐκ τῶν πλεόντων ἐπιβουλεύεται, καὶ τὴν 5 ἐπιβουλήν θρωῶν ἐδεῖτο τῶν ναυτῶν ἀναβάλλεσθαι θανάτου προοίμιον· καὶ οἱ μὲν εἶασαν, ὁ δὲ ἤδὲ δελφίς δέ τις ἀκούων περιεσχίρτα τὴν ναῦν· καὶ παρὰ¹² τῶν πλεόντων ἐκβαλλόμενον τὸν Ἀρίωνα φέρων ἐπὶ νώτου ἐπὶ τὸ Ταίναρον ἔσωσε, καὶ νῦν ἐκεῖσε χαλκοῦς Ἀρίων κα- 10 θέστηκεν ἐπὶ χαλκοῦ δελφίνος ὀχούμενος, σῶζων εἰκόνι τὸ γεγονός.

8. Ἦρα τῆς πίτυος ὁ Πᾶν ἀντήρα καὶ βορέας αὐτῆς· ἑκατέρου δὲ προσαγομένου τὴν κόρην πρὸς τὸν Πᾶνα μεθίσταται, καὶ ζηλοτυπεῖ μὲν ἐπὶ τούτοις βορέας· πνεύ- 15 σας δὲ ἐπ' αὐτῇ βιαίωτερος τὴν μὲν κόρην ὠθεῖ, παραλαβοῦσαι δὲ πέτραι τῷ θανάτῳ παρέδωσαν, γῆ δὲ ἐλεοῦσα τὸ πάθος, ἀνήκε δένδρον ὁμοίως πρὸς τοῖς ἐραστάς διακείμενον· τὸν μὲν γὰρ Πᾶνα στεφανοῖ τῷ θαλῶ, θρηνεῖ δὲ τοῦ βορέου προσπνεύσαντος. 20

9. Θίσβη καὶ Πύραμος τὸν ἴσον πρὸς ἀλλήλους ἐκέκτηντο πόθον. ἔρωντες δὲ ἐπλησίαζον· κύουσα δὲ ἡ παῖς καὶ τὸ γεγονός πειρωμένη λαθεῖν ἀναιρεῖ μὲν ἑαυτήν, μαθὼν δὲ ὁ νέος παραπλησίαν ὑφίσταται τύχην, καὶ θεοὶ τὸ συμβᾶν ἐλεήσαντες εἰς ὕδωρ ἄμφω μετέστησαν, 25 καὶ ποταμὸς μὲν γεγονῶς¹³ ὁ Πύραμος διαρρέει τοὺς Κίλικας, πηγὴ δὲ ἡ Θίσβη, καὶ παρὰ τοῦτον ποιεῖται τὰς ἐκβολάς.

11 Cod. Μηθυναῖος. De orthographia hujus nominis vide Boisson. ad Herodiar. p. 81. 12 Cod. παρὰ. 13 Cod. γεγονῶς.

10. Ἀταλάντην τὴν Οἰνείως¹⁴ ἔχειν μὲν ἐπόθουν πολλοὶ, Ἴππομένης δὲ παρ' ἑτέροισ ἀπειλήσει μνωμένων γὰρ τὴν κόρην πολλῶν, ἄθλον ἑαυτὴν ἢ παῖς παρετίθει τοῖς νικᾶσιν εἰς δρόμον. Καὶ πάντων ἀπολειπομένων τὸ τάχος, Ἀφροδίτην Ἴππομένης εὐρατο σύμμαχον, καὶ μῆλα χρυσᾶ παρ' ἐκείνης λαβὼν ἠφίει παρὰ τὸ στάδιον, καὶ ἡ μὲν τὰ μῆλα συνέλεγεν¹⁵, ὁ δὲ παρήει συλλέγουσαν, καὶ τέχνη μᾶλλον ἢ ῥώμη τὸν Ἀταλάντης ἐκτήσατο γάμον.

11. Μηκνόμενος τῆς Τροίας ὁ πόλεμος εἰς χρεῖαν 10 τοὺς Τρῶας καὶ τῆς τῶν γυναικῶν συμμαχίας κατέστησε, καὶ παραγίνεται μὲν ἐπικουροῦσα Τρωσὶ Πενθεσίλεια· πεσοῦσα δὲ δι' Ἀχιλλέως ἐν ὅπλοις εἶλεν ἐξ ἔρωτος, ὃν εἰσὶν οὐκ ἔσχε μαχόμενον.

12. Τρίτται χάριτες ἐν ἄνθεσι καὶ θεαῖς καὶ κόραις 15 γεγόνασιν. Ἐθεοκλείους γὰρ παῖδες ἦσαν, αἱ ταῖς Χάρισι θεαῖς ἐξορχούμεναι καταφέρονται μὲν εἰς φρέαρ οὐ προορώμεναι· γῆ δὲ ἔλεοῦσα τὸ πάθος ἄνθος ἀνῆκε ταῖς κόραις ὁμώνυμον καὶ τοῖς βλαστήμασιν ὅμοιον· διαίρεται γὰρ τὸ ἄνθος εἰς τρεῖς κορυφὰς ἀποσῶζον τὴν ὄρχησιν.

Cap. III.

20 Περὶ χρεῖας μικτῆς.

Χρεῖα αὕτη μικτή. Διογένους¹ μειράκιον ἐωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπησεν, ἐπεικῶν, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις.

Φιλοσοφίαν ἅπασαν ἐπαινέσαι καλὸν, μάλιστα δὲ ἦν 25 Διογένους ἠσκήσατο· τὸ μὲν γὰρ ζητεῖν τὰς τῶν ἄστρον ὁδοὺς

14 Manus recentior correxit: σχοινίος. 15 Cod. τῶν μῆλων συνέλεγεν; manus senior correxit: συνέλεγεν.

1 Cfr. Libanii Progymn. p. 862. ed. Reiske.

ὁδοὺς καὶ περισκοπεῖν τὴν ἡλίου περίοδον ἑτέροις παρή-
 κεν². αὐτὸς δὲ τὴν ἐπιστήμην εἰς ἐπανόρθωσιν ἐποιεῖτο
 τῶν τρόπων· ὄθεν κατ' ἀγορὰν ἐμβάλων καὶ περιτυχῶν
 μὴ σωφρονοῦντ, παιδὶ, παρεστηκότος παιδαγωγοῦ, τὸν
 μὲν παῖδα παρήκεν, ἐπὶ δὲ τὸν παιδαγωγὸν μετελθὼν⁵
 ἀντὶ τοῦ παιδὸς σωφρονίζει τὸν φύλακα, καὶ τὴν αἰτίαν
 τῆς πληγῆς οὐκ ἀπέκρυψε· τοσαῦτα γὰρ, ἔφη, πᾶς οὐ
 καλῶς παιδαγωγῶν ὑποστήσεται, καὶ ἂ μὲν εἴργασται,³
 ταῦδε· πάρεστι δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς κατιδεῖν ὡς καλῶς κα-
 τιδῶν γὰρ ὁ Διογένης, ὡς μὲν νεότης χρῆμα τῶν ὄντων⁰¹
 ἀλόγιστον, πολιαὶ δὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον, τὴν ἀπὸ τοῦ
 χρόνου κέκτινται πείραν, καὶ τοὺς πατέρας εἰδῶς, ὡς
 χρημάτων πολλῶν πρεσβύτας ὠνοῦνται, καὶ παρακαθι-
 στᾶσι τοῖς νέοις, ἐπανορθούμενοι τὸ τῆς νεότητος ἄβου-
 λον τῆ τῶν πρεσβυτέρων βουλή, ταῦτα εἰδῶς ἀφείς τὸν¹⁵
 νέον ἐπὶ τὸν παιδαγωγοῦντα μετέρχεται, ἢ τὸν παῖδα
 παρεκατέθεντο σωφρονίζειν, τοῦτον ἀντὶ τοῦ παιδὸς προ-
 ελόμενος· εἰ γὰρ μὴ τῷ παιδαγωγῷ τὴν πληγὴν, ἀλλὰ
 τῷ παιδὶ προσετρίψατο, τίς οὐκ ἂν ἠτιᾶτο τὸν Διογέ-
 νους σωφρονισμόν, μηδὲν μὲν ἐπισταμένης νεότητος, οἷς²⁰
 δὲ μὴ κρίνει θαυμαζούσης αἰεὶ τὸ γεγόμενον ὥσπερ δὲ
 τὰ ναυτῶν ἀμαρτήματα κυβερνήταις ἐπανατίθεται, καὶ
 χορὸς πλημελῶν⁴ ἐν αἰτίαις ποιεῖ τὸν διδάσκαλον, καὶ
 στρατὸς ἀκοσμῶν αἰτιᾶσθαι παρασκευάζει τὸν στρατη-
 γόν, οὕτω παῖς ἀμαρτῶν κατηγορεῖσθαι ποιεῖ τὸν παι-²⁵
 δαγωγόν. Τὴν Ἀθηναίων σκόπει μοι πόλιν, ἢ πεπτωκό-
 των ἐν Ἑλλησπόντῳ στρατιωτῶν, τοὺς στρατηγοὺς μᾶλ-
 λον ἢ τὸν Ἑλλήσποντον ἔκρινεν, ἔφ' οἷς τοὺς πεπτωκό-
 τας τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἀνείλοντο, καὶ γεγονὸς ἐξ ἑτέ-
 ρων ἐπὶ τὴν τῶν στρατηγῶν ἀνήγετο μέμψιν, καὶ Θεμι-³⁰
 στοκλέα τῆς ἐν Σαλαμῖνι νίκης ἠτιῶντο, καὶ ταῦτα ναυ-
 μαχοῦντος δήμου καὶ πόλεως· οὕτω τοῖς ἡγουμένοις ἐφ'

2 Cod. παρήκε.

3 Cod. εἴργασθαι.

4 Cod. πλημελῶν.

ἐχάτερα τὰς αἰτίας ἀνατιθέασι καὶ κατορθοῦσι καὶ πταιούσιν, ἐφ' οἷς τὸν Σοφοκλῆα θαυμάζεσθαι δεῖ, πό-
 λιν ἅπασαν τῶν ἡγουμένων εἰπόντα, τοὺς δ' ἀκοσμοῦν-
 τας ἀνθρώπους διδασκάλων τρόποις πονηροὺς γίνεσθαι·
 5 πρὸς ἃ πάντα δεῖ βλέποντας ὡς σωφρονοστέην ἄριστον
 Διογένην θαυμάζειν.

Περὶ ἀμίκτου¹ χρείας.

Θεανὼ ἡ Πυθαγορικὴ φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα, πό-
 σον ἔσται ἀπ' ἀνδρὸς γυνὴ προσελθοῦσα τοῖς θεσμο-
 10 φορίοις, εἰ μὲν ἐξ οἴκειου, παραχρῆμα, ἔφη, εἰ δὲ ἀπ'
 ἄλλοτριου, μηδέποτε.

Τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινουμένην ἐπὶ παντὶ θαυμάζε-
 σθαι μᾶλλον Πυθαγόρας παρέσχετο· διηρημένων γὰρ
 τῶν γενῶν καὶ πρὸς τὰς φύσεις ποιουμένων τὰς πράξεις
 15 Πυθαγόρας φιλοσοφῶν συνῆψε τὰ γένη πρὸς ἀρετὴν
 οὕτω· γυναῖκας φιλοσοφίαν ἀναπείθων τιμᾶν, ὡς ἄνδρες
 περὶ κασι, καὶ πολλαὶ μὲν τῆς Πυθαγόρου σοφίας ἀπώ-
 ναντο· μάλιστα δὲ Θεανὼ, περὶ ἧς τί δεῖ τᾶλλα διεξελ-
 θεῖν, ἀλλ' οἷα περὶ σωφροσύνης ἐνομοθέτησεν. Μυστή-
 20 ρια ἦν, καὶ περὶ ταῦτα γυνὴ προσῆει τοῖς ἱεροῖς· δεδοι-
 κυῖα δὲ, μὴ προσιοῦσα θεοῖς ἀδικοῖη θεοῦς, Θεανουῶς
 ἐπύθετο, πόσον ἂν χρόνον ἀνδρὸς διεστῶσα γυνὴ προ-
 σιοῖ τοῖς ἱεροῖς· ἡ δὲ τὴν μὲν κατὰ νόμους ἀνδρὶ συνοι-
 κήσασαν² μετὰ τὴν ἀμίλλαν προσάγει τοῖς ἱεροῖς, τὴν δὲ
 25 νόθον ἡδονὴν προτιμήσασαν ἄλλοτριοῖ καθάπαξ τῶν ἱε-
 ρῶν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε τάδε· τὸ δὲ θαῦμα τοῖς
 ἐξῆς δηλωθήσεται. Γάμος μὲν γὰρ ἅπας εὖρημα καὶ
 δῶρον θεῶν, φυλακὴ δὲ τῆς φύσεως, καὶ κοινῇ παντὸς
 συνθήκη τοῦ γένους. οὗτος οὐρανὸν μὲν θεῶν ἀναπίμ-
 30 πλησι, τὴν δὲ γῆν τῶν μετ' ἐκείνους γενῶν, καὶ τοῖς μὲν

¹ Cod. περὶ ἃ χρείας. scripsi ἀμίκτου. ² Cod. συνοικίσασαν.

θεοῖς φύλακα καταλείπει τὴν φύσιν, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν γενῶν ἑαυτὸν ποιεῖ τῆς γονῆς φυλακτῆριον· ἃ γὰρ ἡ φύσις ἀπορεῖ τελευτῶσα, ταῦτα γάμος ταῖς διαδοχαῖς ἀναπληροῖ τῶν γενῶν· καὶ δοκεῖ τὸ γένος ἀθάνατον οἷς ἐπὶ γίνεται· νόθον δὲ ἡδονὴν ἀγνοοῦσι μὲν οἱ θεοί, κολάζου- 5
σι δὲ νόμοι, καὶ σωφρονοῦντες ἄνθρωποι φεύγουσιν· ὡσπερ δὲ ὅσοι τοῖς κρείττους θύουσι, τὰ νενοσηκότα τῶν θυσιῶν ἀποκρίνουσι, οὕτως οἱ νοσοῦντες τὰς ἡδονὰς ἔξω τῆς³ τῶν θεῶν τελετῆς καθεστήκασιν. Ὅρα τὴν Νῖνον, τὴν Ἀθηναίων ἱέρειαν, ἣ τὰς ἡδονὰς ἀναμίξασα θύμασι 10 δέδωκε δίκην οὐ σμικρὰν παροινήσασα. διὸ καὶ περὶ ταῦτα Σοφοκλέα θαυμάσαι με δεῖ, φιλοσοφοῦντα τοὺς θεοὺς προσκειμένους τοῖς σώφροσιν, ἀπεχθανομένους δὲ τοῖς⁴ τὰς ἡδονὰς προτιμήσασιν. Ὁ τοίνυν θαυμάζων τὴν Θεανῶ τὴν Πυθαγόρου θαυμαζέτω σοφίαν. 15

Περὶ χρείας λογικῆς.

Διογένης ἐκ Λακεδαιμόνος εἰς Ἀθήνας ἰὼν, πόθεν ποῖ βαδίσεις ἐρομένου τινός, ἐκ τῆς ἀνδρονίτιδος¹ ἐπὶ τὴν γυναικωνίτιν εἶπεν.

Ὅσον Ἡρακλῆς εὖ ποιεῖ καὶ ζηλούμενος, Διογένης 20 δηλοῖ πρὸς ἐκεῖνον ὁρῶν. Ἡρακλέους γὰρ ζηλωτῆς καταστάς, οὐ μόνον εὖ ποιεῖν ἐπειράτο τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλας ἐπὶ βραχέος ἐσωφρόνισε ῥήματος· τὴν γὰρ Σπάρτην ἀφείς καὶ περὶ τὰς Ἀθήνας ἰὼν, ἐπειδὴ τις αὐτοῦ τὴν πορείαν ἐπυνθάνετο, τὴν ἀν- 25 δρῶν, εἶπεν, ἐστίαν ἀφείς ἐπὶ τὴν γυναικῶν κατελήλυθα, ἔργοις τὰς φύσεις δῆλῶν οὐκ ὀνόμασι· καὶ ἃ μὲν ἐφιλο-

2 Cod. τοῖς. 3 τοῖς inserti: cod. om.

1 Cod. ἀνδρονίτιδος. Diog. Laërt. VI. 2. 59. πρὸς τὸν πυθόμενον, ποῖ καὶ πόθεν, ἐκ τῆς ἀνδρονίτιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνίτιν.

σόφησε τάδε· σαφέστερα δὲ τῶν λεχθέντων τὸν νοῦν
 ἑκατέρα δείκνυσι πόλις· Λακεδαιμόνιοι γὰρ πολιτεύονται
 τὴν ὀλίγων ἀρχὴν, καὶ πόλιν οἰκεῖν ἀτείχιστον εἶλοντο
 τὴν γῆν τοῖς οἰκοῦσι τειχίζοντες. εἶτα τελούμενοι νεώ-
 5 τεροι τελετὰς Ἀρτέμιδος τὴν εὐψυχίαν ἤσκουν μελετῶν-
 τες αἰεὶ καὶ τελούμενοι· μητέρες δὲ περὶ τὰ σπάργανα
 πρὸς ἀνδρίαν παιδαγωγοῦσι τοὺς παῖδας, τεῖχος εἶναι
 τῇ γῆ τοῖς παραγομένοις ἐπιβοῶμεναι. Ταῦτα τὴν Διο-
 γένους παρεσκεύασε² κρίσιν, ἀνδρῶν μητέρα καλεῖν τὴν
 10 Σπάρτην. Ἀθηναίων δὲ τὸ μὲν οἷα δημοκρατεῖν, καὶ
 τὸ μηδὲν ἕτερον ἑτέρου πλεον ἔχειν παρ' ἐκείνοις εὐδο-
 κιμεῖ' ἔπιτα κῶμοι καὶ θεάτρα, καὶ τὰς δεξιὰς ἀδικοῦν-
 τες τῶν φύσεων· ἐπὶ τούτοις σκηνὴ δι' ἐναντίων ποιου-
 μένη τὴν τέχνην, γέλωτα τιμῶσα καὶ δάκρυα, καὶ προ-
 15 σιόντα σπουδάζουσα τοῖς πονηροῖς καὶ τερπνοῖς ἐπιφέ-
 ρεσθαι· δι' ἃ δὴ πάντα Διογένης γυναικῶν ἐστίαν τὰς
 Ἀθήνας προσεῖπεν· ὥσπερ γὰρ οἱ φυτῶν ἐπιμέλειαν ἄγον-
 τες τὰς τῶν δένδρων φύσεις τοῖς οἰκείοις μεταβάλλουσι
 πόνοις, οὕτως ἄνθρωποι τὰς αὐτῶν πράξεις πρὸς τὰς οἰ-
 20 κείας ἐκφέρειν ἐγνώκασι φύσεις. Ἐκατέραν ὄρα μοι
 πόλιν δεῖγμα τοῦ λόγου σαφέστατον· αἶ τε γὰρ Ἀθηναί-
 παραλαβοῦσαι τῆς Ἑλλάδος κρατεῖν ἠδοναῖς τὴν ἀρχὴν
 ἐκβεβλήκασιν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προκινδυνεύειν ἐθέ-
 λοντες τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρχὴν εἰς αὐτοὺς μετεστήσαν-
 25 το. καὶ ταῖς κωμωδίαις Ἀριστοφάνης τῆς τῶν Ἀθηναί-
 ων ῥαθυμίας κατήγορος, μηδὲν ἄλλο δρᾶν πλὴν δικάζε-
 σθαι φήσας· ὁ δ' αὖ Εὐριπίδης φιλοσοφῶν τὰς Λακε-
 δαιμονίων κόρας συγγυμνάζεσθαι τοῖς νέοις φησὶν, οὐκ
 ἀκρασίαν κατηγορῶν, ἀλλὰ τὴν ῥώμην ἑκατέροις ἕξ ἴσου
 30 διδοὺς ἀνδράσι τε ἅμα καὶ μετ' ἐκείνους ταῖς γυναῖξιν.
 Πῶς οὖν ἦν ἐπαληθεῦσαι Διογένη φιλοσοφήσαντι μὴ
 τοῦτον ἀμφοῖν προτεθέντα τὸν ὄρον.

2 Cod. παρεσκεύασαι.

Περὶ χρείας πρακτικῆς.

Λάκων¹ ἐρωτηθεὶς, τίνες ἂν εἴεν τῆς Σπάρτης οἱ ὄροι, τὸ δόρυ ἔδειξεν.

Τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπὶ τῶν ἔργων Λακεδαιμόνιοι φέρουσι· Ἡρακλέους γὰρ ὄντες ἀπόγονοι τοῖς πεπρα- 5 γμένοις δηλοῦσι τὸν πρόγονον, καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ὑπῆρξεν ἐφ' ἅπασιν ἄγασθαι², μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς τῶν πόλεως ἐπράξαντο κρίσεως. Οἰηθεὶς γὰρ τις τὴν Λακεδαίμονα τοσοῦτον χώρας περιβαλέσθαι μέτρον, ὅσον τροπαίων ἐπράξατο πλῆθος, προσιῶν ἐπυνθάνετο· παῖ δὲ 10 οἱ τῆς Σπάρτης καθεστήκασιν ὄροι· ὁ δὲ τὴν γῆν ὑπερβὰς ἐπὶ τοῦ δόρατος κατεμέτρει τὴν Σπάρτην, καὶ ἂ μὲν εἴργασται τάδε, τὸ δὲ θαῦμα παρὰ τῶν ἐφεξῆς ὑπάρχει καταμαθεῖν. Ἄπαντες ἄνθρωποι τὰς αὐτῶν χώρας τοῖς οἰκείοις περιβάλλουσιν ἔργοις, καὶ νικῶντες μὲν 15 ἐπὶ πλεῖστον ἐκφέρουσιν, ἀφαιροῦνται δὲ νικηθέντες τὴν γῆν, καὶ τὴν τῶν ἔργων μένουσι νίκην τοῖς κατορθουμένοις ὀρίζοντες ἢ τῷ χωρίῳ, ὥστε εἰ μὴ τὸ δόρυ, δι' οὗ πράττεται πόλεμος, ἀλλὰ τὴν γῆν ὑπῆρξεν ὁ Λάκων ἐπιδειξάμενος, ἐδόκει ψευδῆς μεταβολὴ τύχης ἕτερον Σπάρ- 20 τῆς φερούσης ὄρον. Ὡσπερ δὲ οἱ πονεῖν τὰ³ τῆς γῆς προελόμενοι τὰ κητεύματα ταῖς ἐργασίαις ἐκτείνουσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ τοῖς ἔργοις αὐτήν. Θέα μοι τῶν Λακεδαιμονίων τὴν πόλιν, ἣ προῆλθε μὲν τὸ πρῶτον ἐκ Δωριέων· ἔπειτα Πελοπόννησον⁴ ἐπεισήνεγκεν ἅπασαν, καὶ 25 τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἠγεῖτο κρατήσασα· πρὸς ἃ δὴ βλέπων

1 Theon. Prog. c. 5. Λάκων ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, ποῦ τοὺς ὄρους τῆς γῆς ἔχουσι Λακεδαιμόνιοι, ἔδειξε τὸ δόρυ. Agesilao tribuit Plut. Apophth. Lacon. p. 179. Hutt. 2 Cod. ἄγεσθαι. Idem vitium infra: καὶ πολλῶν μὲν πάρεστι τοὺς ποιητὰς ἄγεσθαι. in Catasceue nr. 2. 3 τὰ Cod. om., manu seriori supra lineam scriptum, τοῖς, praetuli τὰ. 4 Cod. Πελοπόννησον.

Ἄλκαϊος ὁ ποιητής, οὐ ξύλα καὶ λίθους, ἀλλ' ἄνδρας ἐφιλοσόφησε πόλεως σύστασιν· ἐπαινετέα τοίνυν ἐστὶν ἡ Λακεδαιμόνων καὶ φιλοσοφοῦσα καὶ πράττουσα.

Cap. IV.

Περὶ γνώμης ἀποφαντικῆς.

5 1 Σοφὸν ἐν βούλευμα ὑπὲρ χεῖρας πολλάς. 2

Ἦν ἄρα Εὐριπίδης παλαιᾶς ἄδων ἐπὶ σκηνῆς συμφορᾶς οὐκ ὄνειδίζων τοῖς πεπονθόσι τὰς τύχας, ἀλλὰ φυλάττεσθαι προβιβάζων τοὺς θεατάς· οἷς γὰρ δακρῦει τοὺς πάσχοντας, παθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ κατέλιπε καὶ
10 πολλῶν μὲν ἂν τις τὸν Εὐριπίδην θαυμάσαιτο, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς σοφίας² ἐφιλοσόφησεν³. ὁρῶν γὰρ τοὺς πολλοὺς σοφίας προτιμῶντας τὴν δύναμιν φθέγγεται τὸ περὶ αὐτῆς, ἀντεξετάζων ἑκατέρας τὴν φύσιν· καὶ τί φησιν; ὁ σοφῶς βουλευσάμενος τῶν πολλὰ πράττειν ἐγνω-
15 κότων ἀμείνων· καὶ ἃ μὲν ἐφθέγγετο τάδε, πάρεστι δὲ ἰδεῖν, ὡς καλῶς· πρῶτον μὲν γὰρ περίβολοι πόλεων χερ-

3 Alc. Fragm. IX. ed. Gaisf.: ἄνδρες πόλης πύργοι ἀρήϊοι. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 207. μόνος δέ μοι δοκεῖ πάντων ἀνθρώπων ἢ κομιδῇ γε ἐν ὀλίγοις δεῖξαι Θεμιστοκλῆς ἀληθῆ τὸν λόγον ὄντα, ὃν πάλαι μὲν Ἄλκαϊος ὁ ποιητής εἶπεν, ὕστερον δὲ οἱ πολλοὶ παραλαβόντες ἐχρήσαντο, ὡς ἄρα οὐ λίθοι οὐδὲ ξύλα οὐδὲ τέχνη τεκτόνων αἱ πόλεις εἶεν, ἀλλ' ὅπου ποτ' ἂν ὧσιν ἄνδρες αἰτούς σώζειν εἰδότες, ἐνταῦθα καὶ τείχη καὶ πόλεις. Aeschyl. Pers. 355. ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἔρκος ἐστὶν ἀσφαλές, ubi similes locos congressit Blomf., quibus adde Plut. Lycurg. c. 19. οὐκ ἂν εἴη ἀτείχιστος πόλις, ἂν τις ἀνδρείοις καὶ οὐ πλύνθοις ἐστεφάνωται.

1 Est etiam apud Doxopatrum in Homiliis. Vide Eurip. Antiope: σοφὸν γὰρ ἐν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾶ· σὺν ὄχλῳ δ' ἁμαθία πλεῖστον κακόν. Valk. Diatr. in Eurip. c. VIII. p. 78. a. 2 Fuit in codice φιλοσοφίας: sed philo erasum est. 3 Cod. ἐφιλοσόφησεν.

ὄν ἀνεστήκασι πλείοσι, σοφωτέρα δὲ τελιοῦνται βουλή
 εἶτα αἱ κατὰ θάλατταν ἐργασίαι· ναῦς ἐρέττεται μὲν
 ἐρέταις πολλοῖς, ἰθύνεται δὲ κυβερνήτου βουλευμάσι· καὶ
 κατὰ μάχας στρατεύματα πολλοῖς μὲν ὀπλίταις ἀνταγω-
 νίζεται, κατορθοῖ δὲ νίκην στρατηγὸς τοῖς βουλευμάσιν· 5
 εἰ δέ τις σοφίαν ἐξέλοι τῶν ὄντων, οὐκ ἀσφάλεια πόλε-
 σιν, οὐ σωτηρία τοῖς πλείουσιν, οὐ στρατενομένοις ἴσταν-
 ται τρόπαια· ὥσπερ δὲ ὁ νοῦς παντὸς ἡγεῖται τοῦ σώ-
 ματος, οὕτω καὶ τὸ βούλευμα τῶν χειρῶν ὑπῆρξεν ὠφε-
 λιμώτερον. Θεμιστοκλέα σκόπει τὸν στρατηγὸν, ὃς ἐπὶ 10
 τῶν Περσῶν καὶ συγκρουσάντων πεζῶν μὲν πλήθει τὴν
 γῆν, τριήρεσι δὲ τὴν θάλατταν, μόνος σοφωτέραν ἀντι-
 τάξας βουλήν παῖσαν ἐξήλεγξε τὴν τῶν βαρβάρων παρα-
 σκευήν. διὸ θαυμάσαι τὸν Ὀμηρον⁴ δεῖ βουλήν φιλοσο-
 φοῦντα κρατεῖν ἡνίοχον, καὶ κυβερνήτην ἀμείνονα⁵ τὸν 15
 βουλευμάσι χρώμενον, καὶ δρυτόμον ἐκτεμεῖν ἐτοιμότερον
 τὸν μᾶλλον χειρῶν τοῖς βουλευμάσι χρώμενον. πρὸς ᾧ
 δεῖ βλέποντας ἐπαινεῖν Εὐριπίδην, σοφίαν μᾶλλον χειρῶν
 ἐπαινέσαντα.

2. Δεῖ δὴ¹ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι 20
 γενέσθαι τῶν δεόντων.

Μέγα φανεῖσα τῶν ῥητόρων ἡ τέχνη μείζον τι λα-
 βεῖν ἐκ τῆς Δημοσθένους ἔσχε δυνάμειος· ὥσπερ γὰρ ἡ
 τέχνη τὰς ἄλλας ἐργάζεται τέχνας, τοῦτο παρ' αὐτὴν ὁ
 ῥήτωρ τοὺς ἄλλους ἀπέδειξε ῥήτορας· καὶ πολλῶν μὲν 25

4 Π. Ψ. 315. sqq. 5 Cod. ἀμείνονα.

1 Dem. Olynth. I. p. 15. in codice ἔστι τι τῶν δεόντων.
 supra lineam scriptum est γενέσθαι. Idem thema suo modo
 tractant Georgius Pachymeres, Anonymus in Cod. Ven. 444.
 et Liban. p. 1125. ed. Reiske. Locus ipse saepissime laudatur,
 ab Aphthon. Prog. IV., alios nominat Ruediger ad Demosth.

ἄν τις Δημοσθένην θαυμάσειε, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῶν
 πόρων λέγει² ὁρῶν γὰρ τοὺς πολλοὺς τὸ δέον ἑτέρως
 κρίνοντας, φθέγγεται τι περὶ αὐτοῦ, καὶ δηλῶν τὰλη-
 θές καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων βεβαιούμενος τρόπον καὶ
 5 τί φησιν, ὁ χρημάτων χωρὶς ἐγχειρῶν κατορθοῦν, οὐκ
 οἶδεν ὅθεν ἅπαντα πράττεται· καὶ ὁ μὲν ἐφιλοσόφησε
 τάδε· πάρεστι δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς κατιδεῖν εἰρῆναι καὶ
 μάχαι τὸν τῶν ἀνθρώπων διειλήφασιν βίον τούτων ἐκά-
 τερον τὴν ἀπὸ τῶν χρημάτων ἀναμένει δαπάνην· οὔτε
 10 γὰρ σοφίαν ἐν εἰρήνῃ λαβεῖν, οὔτε τὴν νίκην ἐν πολέμῳ
 περιεῖναι· εἰ μὴ τὰ χρήματα παρεῖχεν ἑκατέροις τὸ πέ-
 ρας. καὶ τί δεῖ πόλεμον ἢ τὴν ἴσυχίαν διεξελεῖν; ἀλλ'
 αὐταὶ τῶν θεῶν αἱ τιμαὶ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐτύγχανον μὴ
 τὰς θυσίας ἐπιφέρουσαι χρήμασι· καὶ γηροτροφεῖν παῖ-
 15 δεσ πατέρας οὐκ εἶχον, μὴ ταῖς εὐπορίαις τελοῦντες τὸν
 νόμον, ἀλλ' οὐδὲ πατέρες ἐδύναντο τρέφειν παῖδας, μὴ
 τοῖς χρήμασι τιμῶντες τὴν φύσιν, καὶ οὔπω γεωργεῖν ἢ
 πλεῖν δίδωμι, ἃ συναμφοτέρα τῇ τῶν χρημάτων περαι-
 οῦνται δαπάνη. Εἰ δέ τις ἐξέλοι τῶν ὄντων τὰ χρήματα,
 20 πᾶσαν ἀναιρεῖ τοῦ βίου τὴν ὄνησιν, οὔτε γὰρ πόλεμος
 εἶχε παρασκευὴν, οὔτε περιβόλους αἱ πόλεις, οὔτε στρα-
 τεύματα δύναμιν, οὔτε ἄλλο τῶν ὄντων οὐδὲν διαπρατ-
 τετο μὴ κατορθούμενα χρήμασιν· ὥσπερ δὲ ναῦς παραι-
 τεῖται τὸ πλεῖν διαμαρτοῦσα τοῦ κυβερνήτου, οὔτως ὁ
 25 βίος ἀπορεῖ τι ποιεῖν χρημάτων διαμαρτῶν. Τὴν Ἀθη-
 ναίων ὄρα μοι πόλιν, ἢ κατορθοῖ μὲν ἐν Ἑλλησι πλειό-
 νων χρημάτων εὐπορήσασα, δαπανήσασα δὲ τὸν περιόντα
 πλοῦτον τῇ πόλει συναφήρηται μετὰ τῶν χρημάτων τὴν
 νίκην. διὸ θαυμάσαι τὸν Πίνδαρον δεῖ εὐρυσθενῆ³ τὸν
 30 πλοῦτον φιλοσοφήσαντα· ἃ δεῖ σκοποῦντα Δημοσθένη
 θαυμάσαι κάλλιστα περὶ τῶν χρημάτων γνωμολογήσαντα.

2 λέγει abest a codice.

3 Pyth. V. 1.

3. Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλει πρὸς κρείσσορα ἀντι-
φερίζειν.

Μουσῶν ἀληθῶς ὁ φιλοσοφῶν Ἡσίοδος ἔφρασε, γνωμολογεῖ γὰρ τὰ θεῶν, καὶ παράγει θεοὺς ἐκ θεῶν, καὶ λαθεῖν οὐκ ἔα, τίς τε ἐκάστου προῆλθε καὶ τίνος, καὶ πολλῶν μὲν ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ἡσίοδον, μάλιστα δὲ, ὧν τὸν βίον εἶπεν οἰκονομῶν· κουθετῶν γὰρ ἥττους ὑπέειπεν τοῖς κρείττοσιν ἄφρονας ὥρισε τοὺς ἀντεροῦν-
τας τοῖς ὑπερέχουσι· καὶ ἃ μὲν ἔφη τοιαύδε· τοῖς δὲ ἐφε-
ξῆς θαυμασθήσεται· λογισάμενος γὰρ, ὡς εἰς ἅπαν οἱ 10
χειροὺς τῶν ἀμεινόνων ἀπολιμπάνονται, συμμάχων, ὄ-
πλων, περιουσίας νεῶν, καὶ ὅσοι ταῖς παρασκευαῖς ἐλατ-
τούμενοι πολεμοῦντες ἠττηθήσονται·² καὶ κατηγοροῦνται
τῶν ἠττωμένων πρὸ τῆς ψυχῆς αἰ γνῶμαι, καὶ ὡς ἄβου-
λότεροι τῷ πεσεῖν ἐνομίσθησαν· ταῦτα σκοπῶν εἰκότως 15
ἀνουτάτους λέγει τοὺς ἀντεροῦντας τοῖς κρείττοσιν· εἰ
δὲ τοῦτο, πῶς ὁ ποιητῆς οὐκ ἔλεγχον τῶν ἠττόνων τὴν
τῶν πραγμάτων ἐκέκτητο φύσιν· εἰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρειο-
τέρων³ ἦν τὸ κρατεῖν, ἢ νίκη δόξαν ἤγε φρονήσεως,
εἰ δὲ τῶν δευτέρων τὸ πίπτειν, τὸ χειρὸν ἄβουλον, οἷς 20
πεσεῖν ἀναγκάζεται· καὶ δι' ἀμφοτέρων ὁ ποιητῆς ἐπαι-
νεῖται γνωμολογῶν, οἷς τε σοφὸν τὸ κρατοῦν, καὶ οἷς
φραίνεται τὸ νενικημένον ἀλόγιστον· ὥσπερ δὲ οἱ νῦν κυ-
βερναῖν κληρωσάμενοι σφοδροτέροις ἀνέμοις μαχόμενοι
πίπτουσιν, οὕτω τις ἀντιλέγων τοῖς κρείττοσι τὴν ἴσιν 25
ὑποστήσεται βλάβην. Ὅρα Θερσίτην, ὅς ἀπάντων Ἑλλή-
νων ὑπάρχων καταδεέστερος, ἔριν ποιῆται πρὸς Ἀγαμέ-
μνονα, καὶ διαλοιδορεῖται τῷ κρατοῦντι τῶν Ἀχαιῶν
ἀνθ' ὧν ὑπέσχε τὴν δίκην ἐξ Ὀδυσσέως πλεῖστα παθῶν,
καὶ περὶ τὴν Τροίαν ἀκηκῶς ἀκριτόμυθος, ἐκ τῆς ἀνοί- 30

1 Hesiod. ἔργ. 208.
δρωτέρων.

2 Cod. ἠττήσονται.

3 Cod. ἀν-

ας φιλονεικῶν τοῖς ἀμείνοσι διὰ θαυμάσαι Σοφοκλέα
 με δεῖ, τοὺς καταδεεῖς φιλοσοφοῦντα παρὰ ⁴ τῶν δυνα-
 τωτέρων κατειργάσθαι, καὶ πεσεῖν μαχόμενον, ἅν μὴ
 παρῆ παραπλήσιον· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς χεί-
 5 ρονος γνώμης ἴσην ἐξενέγκασθαι τύχην, ⁵ ἀλλὰ τούτων ⁶
 ἀνάγκη μετὰ τῆς ἰσχύος ἐκλείπειν τὴν διάνοιαν· πῶς
 οὖν οὐκ ἂν τις μᾶλλον ἐτέρων ἐπαινέσῃ ποιητῶν τὸν Ἡσί-
 οδον, ὃς ἄφρονας ἔφη τοὺς τοῖς κρείττοσιν ἀντιπράτ-
 τοντας.

10 4. Γνώμη, σοφὸς ὁ πολλὰ φυᾷ εἰδῶς, ¹ ἀποφαντικῆ.

Πίνδαρον ἐπαινεῖν τὰ παρ' ἐκείνου παρασκευάζει
 ποιήματα· φθέγγεται μὲν γὰρ ὅσα φίσις ἐπίσταται, θαυ-
 μάξει δὲ περὶ τῶν ἄλλων τὴν φύσιν, καὶ τὸ θαυμάζειν
 παρέχων τὸν Πίνδαρον αὐτὸν ἐπαινᾶν καταφαίνεται·
 15 γεγονῶς γὰρ ὅθεν καὶ θεοὶ προῆλθον νεώτεροι, θεοὺς
 εὐρατο τῶν ποιημάτων ὑπόθεσιν, καὶ κινουῦσι μὲν εἰς τὸ
 λέγειν αἱ Μοῦσαι, φιλοσοφεῖ δὲ τὰ δοκοῦντα θεοῖς, ὅ-
 θεν καὶ τὰς Μούσας καλεῖ καὶ γνωμολογεῖ παρ' ὅλην
 τὴν ποίησιν, καὶ παρέχει δοκεῖν εἶναι Μουσῶν, ἃ φιλο-
 20 σοφῶν ἀνεκρούετο· καὶ τὸ μείζον τὰ ποιήματα συνέμιξε
 κρούμασιν, ἠδονῆ ἴσρας βεβαιῶν τὴν ὠφέλειαν, καὶ πολ-
 λῶν μὲν ἂν τις ἐπαινέσῃ τὸν Πίνδαρον, μάλιστα δὲ ὧν
 περὶ πάσης ἐφιλοσόφησε φύσεως. Σοφὸς ὁ λέγων ἃ πέ-
 φυκε, καὶ ἃ μὲν ἐγνωμολόγησε τάδε· ταῖς δὲ ἐξῆς θαυ-
 25 μασόμεθα. λογισάμενος γὰρ ὁ Πίνδαρος, ὡς σοφία πα-
 ρὰ θεοῖς, καὶ σοφοὶ θεοὶ καθεστήκασιν οὐ μαθόντες
 ἐτέρωθεν, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν ἃ γινώσκουσιν ἴσασι,
 καὶ τὰς τέχνας αὐτοὶ παρασχόντες ἀνθρώποις μαθεῖν
 δεδώκασιν, οἷχ ἐτέρων μανθάνουσι· ταῦτα θεωρήσας ὁ

4 Cod. περί. 5 τύχην in codice manu posteriori scri-
 ptum est supra lineam. 6 Cod. τοῦτον.

1 Pind. Ol. II. 154.

ποιητής, σοφὸν προσερεῖ τὸν φύσει τὰ πλείω δυνάμενον ὁ γὰρ ἑτέρου μαθῶν σοφὸν ἕτερον οὐχ ἑαυτὸν ἐπιδείκνυται, καὶ γίνεται μάθησις σοφίας ἀλλοτρίας ἐπίδειξις. Καὶ ἄλλως ὁ μαθεῖν δεηθεὶς ἀνέμεινεν ἕτερον ἀτελῆς δὲ ὁ μένων ἄλλον εἰς εἴδησιν· εἰ τοίνυν ἀτελῆς ὁ μαθεῖν 5 δεηθεὶς, σοφία δὲ χρῆμα παντὶ ἐντελέστερον, ὁ τὴν τέχνην παραδραμῶν εἰκότως σοφὸς ὀνομάζεται. εἰ δὲ τὴν τέχνην ὁ Πίνδαρος, ἀλλὰ μὴ τὴν φύσιν ἔφη σοφὸν, ἐλάνθανε τὰ μὲν ἀτελεῖ φθγγόμενος τέλεια, τῶν δὲ ἐντελῶν ἀγνοῶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ θνητοὺς μὲν θεῶν δυνατωτέ- 10 ρους ἀποδεικνύς, εἰ πάντα μανθάνειν ἐγνώκασιν· ἀμαθεστέρους δὲ τῶν ἀνθρώπων θεοὺς, οἳ πάντα μαθεῖν ἄλλους ἐδίδαξαν, καὶ ὅλως τὸ μαθεῖν τοῦ μὴ δεῖσθαι μαθεῖν ἐδόκει σοφώτερον, καὶ πόνος ἀρετὴν παρηλθεν αὐτόματον ὥσπερ γὰρ ὅσα γῆ φέρειν οἴκοθεν ἔγνωκεν, 15 ἀμείνω δίδωσι τῶν ὅσα τέχνη περιποιεῖ, οὕτως ὁ πεφυκῶς ² τοῦ μαθόντος ἔφν σοφώτερος· Θεμιστοκλέα σκόπει τῶν Ἀθηναίων δημαγωγὸν, ὃς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξου στρατεύσαντος, σοφία μὲν αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος ἐξήλασεν, οὐδὲν δὲ παρ' ἑτέρου μαθῶν μόνοις βουλευμάσι 20 πρὸς ὅλην ἐξήρκεσε νίκην, καίτοι παρῆν αὐτῷ περὶ τὴν μάχην Ἀριστείδης μαθῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἐκεῖνος ἐκ μαθήσεως ὤνησεν, ἀλλὰ Θεμιστοκλῆς πεφυκῶς εἶχε διάκονον τὸν πολλὰ μελετήσαντα· οὕτως ἡγεμόνος τάξιν ἢ φύσις, ὑπηρέτου δὲ ἢ τέχνη κομίζεται. διὸ θαυμάσαι Θουκυ- 25 δίδην με δεῖ, παντὸς τὴν φύσιν δυνατώτερον φήσαντα, καὶ μήτε προμαθεῖν δεῖσθαι τὸν φύσει χρώμενον, μήτε μετ' ἐκείνην ἐπιμαθεῖν. πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας ἐπαινέσαι τὸν Πίνδαρον, μόνῃ τῇ φύσει τὴν σοφίαν μετρήσαντα.

² Cod. πεφυκός.

Cap. V.

Ἀνασκευὴ τῶν κατὰ Ἄλκηστιν.

1. Ἔως ἔρωτας οἱ ποιηταὶ θεῶν κατεψεύδοντο, με-
 τριώτερον ᾧμην τὸ βλασφημεῖν, εἶγε μέτριον ἀδικουμέν
 θεούς. ἐπεὶ δὲ προϊόντες ὁδῶ καὶ δουλείαν κατεψηφίσαν-
 5 τα, πῶς ἀνεκτὸν ἔτι θεοὺς ἀκούειν τὴν τύχην ἀναβάλ-
 λοντας; οἷα γὰρ εἰς Ἄδμητον λέγουσιν, ὃν δεσπόζειν
 ἐροῦσιν Ἀπόλλωνος. Ἄδμητός φησι βασιλεύσας Φερῶν
 τὸν Πύθειον ἔσχε δουλεύοντα· κατεγνωσμένον δὲ τελευ-
 τῶν ἐκ μοιρῶν, ἐξ Ἀπόλλωνος μετετίθει τὰς μοίρας, καὶ
 10 δόξαν ἀντ' ἐκείνου πείσεσθαι πατὴρ μὲν ὤκνει καὶ μή-
 τηρ· Ἄλκηστις δὲ ἡ συνοῦσα προαπελθεῖν Ἄδμητου δέ-
 χεται, καὶ περὶ τὴν συμφορὰν ἴκων Ἡρακλῆς ξενίζεται
 μὲν παρὰ τὸν Ἄδμητον, ξενιζόμενος δὲ τὴν συμφορὰν
 ἐπυνθάνετο, καὶ μαθὼν ἀνάγειν ὑπέσχετο· καὶ εἰς μά-
 15 χην ἔλθων τοῖς κάτω θεοῖς ἀποσώζει τὴν ἄνθρωπον.
 Καὶ ἃ μὲν λογοποιοῦσι τοιάδε. Πάρεστι δὲ ἐλέγχειν ἐν-
 θένδε. Ἄδμητος κρατεῖ Φερῶν· μέχρι τούτου πεισθήσο-
 μαι· τὸ δ' ἐφεξῆς ἐξελέγχεται· δι' ὅν γὰρ Ἀπόλλωνα δου-
 λεύειν Ἄδμητῷ δεδώκασιν, καὶ τὴν ἀρχὴν καταλείπουσιν¹
 20 ἄπιστον· τί γὰρ πλημμελῶν² Ἀπόλλων ἐδούλευε; πότε-
 ρον εἰς Δία παροινήσας εἶπέ τι; καὶ πῶς ἔτι θεός; ἔξω
 γὰρ εἰσιν τοῦ παροινεῖν οἱ θεοί· ἀλλ' οὐδὲν ἁμαρτῶν,
 οὐκοῦν ὁ Ζεὺς³ μηδὲν ἁμαρτόντος μετετίθει τὴν τύχην·
 τί δὲ ὁ Ἀπόλλων νόμον ἐκίνει μοιρῶν; πότερα χάριν τῆς
 25 δουλείας εἰδώς, καὶ τίς πώποτε δουλεύειν καταγνωσθεὶς
 φυλάττειν τὴν τύχην ἣν κατεψηφίσται βούλεται; μί-
 α τοῖς δουλεύουσιν αἵρεσις ἢ τῶν δεσποτῶν ὑπῆρξεν ἀναί-
 ρεσις, μόνος δὲ τῶν ἄντων δουλεύων ὁ Πύθιος ἠγάπα
 τηρῶν, ἃ παθῶν ἐδυσχέρανε. πῶς δὲ τὰς μοίρας ἐκίνει;

¹ Cod. καταλείπουσιν. ² Cod. πλημμελῶν. ³ εἰ, quod
 in codice est post Ζεὺς, delevi.

τελευτῶν γὰρ οἱ κρείττους οὐκ ἴσασι, νόμοι δὲ ὅμως τοῖς
 τελευτῶσιν, ὅθεν τὸ βέβαιον, καὶ φυλάττειν⁴ ἐθέλουσιν,
 ἃ παθεῖν οὐκ ἐγνώκασιν. Πῶς δὲ ἡ μήτηρ κατώκει τὴν
 τελευτήν, ἢ πῶς ὁ πατήρ ἀνεδύετο θάνατον; τὸν κοινὸν
 τῶν πατέρων ἐψεύσαντο νόμον, παῖδα πρὸ αὐτῶν ἀπει-⁵
 θεῖν προαιρούμενοι, καὶ γεγηρακότες τοῦ γηροτροφοῦν-
 τος προηροῦντο ἁμαρτιῶν, καὶ τῆς ἡλικίας, ἧς νενοσήκα-
 σιν⁶, τὴν παραψυχὴν ἀνηρήκασιν· εἶτα τελευτησάσης⁶
 τῆς γυναικὸς Ἡρακλῆς κατήγετο περὶ τὸν Ἄιδην, ἐξενί-
 ζετο δὲ καταγόμενος· καίτοι τίς εἶδε⁷ πώποτε τοὺς ἀτυ-¹⁰
 χοῦντας ξενίας ἄλλοις παραθεῖναι σπουδάζοντας; τοῦ-
 νατίον ὁ νόμος τοῖς ἀτυχήσασιν, τοὺς κακοπραγοῦντας
 ψυχαγωγοῦσιν οἱ μηδὲν ἀτυχήσαντες, Ἡρακλῆς δὲ παρῶν
 ἐξενίζετο μὲν, ὡς οὐδὲν ἀτυχῶν, οὕτω δὲ συμφορᾶς ὑπῆρ-
 χεν ἄλλότριος, ὡς αὐτῷ προσήκειν ξενίσει τὸν Ἄδμητον.¹⁵
 Πῶς δὲ εἰς μάχην ἀνικνεῖτο τοῖς κάτω θεοῖς; τί δὲ ἀντι-
 βίω; συγγενῆς ἦν τοῖς κάτω, ἢ τί τῶν κάτω θεῶν δυνα-
 τώτερον; ἅπαντα δεύτερα τῆς ἐκείνων ἀρχῆς· καὶ μένει
 παρ' αὐτοῖς τὸ πρῶτον ἰδῶν. Εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα τὸν
 Ἡρακλῆα κρατεῖν συγχωρήσομεν τῶν κάτωθεν, οὐκ ἔχω²⁰
 κατιδεῖν, ὅπως ἐπανῆκεν ἡ γυνὴ τελευτήσασα. Πολὺ θά-
 νατου καὶ βίου τὸ μέσον, καὶ τὸ θατέρου μεταλαβεῖν
 θατέρου διῴστησι· νῦν δὲ οἴχεται μὲν Ἀλκηστis ὡς μη-
 κέτι βιώσουσα, βιοῖ δὲ καὶ αὐθις, ὡς τὴν ἀρχὴν μὴ τε-
 λευτήσασα. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐκ ἔδει²⁵
 τοὺς ποιητὰς, καὶ εἰποῦσιν ἀπισχυρίζεσθαι δίκαιον.

2. Περὶ ἀνασκευῆς τῶν κατὰ Κανταύρους.

Οὐκ οἶδα, ὅ τι παθόντες οἱ ποιηταὶ μυθολογεῖν ἐφ'
 ἑνὸς οὐκ ἐγνώκασιν· ἢ γὰρ τοὺς θεῶν ἔρωτας πλάττου-

4 Cod. φυλάττει. 5 Cod. ναινοσήκασιν, scriptura non val-
 de nitida, quod pro solita τοῦ αι et ε permutatione legendum
 νενοσήκασιν. 6 Cod. τελευτιύσης. 7 εἶδε inserui sensu postu-
 lante: abest a codice.

αιν, ἢ γένη θεῶν παραλογώτερα φράζουσι· καὶ τὸ μὲν
 ἔρωτας διεξιέναι θεῶν, εἰ καὶ μὴ θεῶν, ἀλλὰ γε τῆ φύ-
 σει γέγονε γνώριμον· τὸ δὲ γένη θεῶν τερατεύεσθαι
 καὶ φράζειν παράλογα, καὶ γενέσθαι παραλογώτερα,
 τοῦτο τὴν αἰτίαν μείζονα ποιηταῖς ἐπιφαίνει. Οἷα γὰρ
 φράζουσι; νεφέλη, φασὶ, συνήπτετο Κρόνῳ, καὶ τὴν ὀμι-
 λίαν λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε τὸ παρ' ἐκείνων γενόμενον· Κέν-
 ταυρος γὰρ προῆλθεν ἀμφοῖν προῖων, ὅθεν οὐκ ἔληγε,
 λήγων δὲ ὅθεν οὐκ ἤρχετο· συνέκειτο γοῦν ἵππος πρὸς
 10 ἄνδρα, καὶ πρὸς ὕβριν ἀρθεῖς τὰς τῶν Λαπίθων ἐλυ-
 μαινέτο πόλεις· οἱ δὲ συστάντες στρατηγοῦνται μὲν τῷ
 Θησεῖ, τὸ δὲ γένος προαναρπάσαντες ἄπιστον τοῖς ἔπειτα
 καταλελοίπασιν, εἶποτε γέγονε· καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι
 τοιάδε, πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς. Νε-
 15 φέλη συνήπτετο Κρόνῳ· τί ποτε εἶναι τὴν νεφέλην ὀρί-
 ζουσι, πότερόν τε θνητὴν ἢ θεῶν προελθεῖν; εἰ μὲν γὰρ
 ἀνθρώπων γεγένηται μία, τίς ποτε τούτων νεφέλη παρ-
 εἰκασται; πῶς οὖν συνήπτετο Κρόνος, ἦν φύσει μιγνυ-
 μένην οὐκ ἔσχευ; ἀλλ' ἔστω, συγκεχωρήσθω νεφέλην συν-
 20 εἶναι τῷ Κρόνῳ· πῶς οὐ παρήγαγεν, ἃ θεοὶ παράγειν
 ἐγνώκασιν; ἃ δὲ γέγονε Κένταυρος, οὐδέτερον οἶδε τὴν
 φύσιν θεῶν· πῶς οὖν ὁ Κρόνος ἔτι πατήρ, εἰ μηδὲν
 ἔχει τοῖς ἐκείνου τὸ γένος; Βούλει καὶ ταῦτα συγχωρῶ-
 μεν τοῖς ποιηταῖς· πῶς ἵππος ἀνθρώπῳ συνήπτετο; τὰ
 25 διωστῶτα τῆ φύσει συνελθεῖν οὐκ οἶδε τοῖς σώμασι· πῶς
 δὲ γεγωναὶς ἐξ ἀμφοτέρων ὁ Κένταυρος πολὺν διαβεβί-
 ωκε χρόνον, ἢ ποῖος αὐτῷ διαίτης ἐπορίζετο τρόπος; βε-
 βαιοῦσι γὰρ αἱ τροφαὶ τὰς γονὰς, καὶ τὸ τιχτόμενον,
 ὧ τρέφεται, σώζεται. Τίς τοίνυν διαίτα γέγονε τῷ Κεν-
 30 ταύρῳ¹; εἰ μὲν γὰρ ἃ τρέφειν γέγονεν ἄνθρωπον, ὁ ἵπ-

1 Cod. τί τοίνυν διήτα γεγονέναι τὸν Κένταυρον, quae emen-
 danda censui, ducé lin. 27. ποῖος αὐτῷ διαίτης ἐπορίζετο τρόπος.

πων διαφθείρετο βίος, εἰ δ' αὖ δίαιταν ἐποιεῖτο πρὸς ἵππον, ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος τοῖς αὐτοῖς οὐ τετήρηται· πῶς δὲ γενόμενος εἰς ὄλον¹ Κενταύρων παρήγαγε γένος, ἢ ποῖαν κτησάμενος φύσιν Λαπίθαις ἤρατο πόλεμον; ἄνθρωπος γὰρ ὄλος οὐκ ἦν. ὡς βουλευέσθαι πόλεμον, ἵππος δὲ οὐκ ἐτύγγανεν ἅπας, ὡς ἀρχέσαι πρὸς μάχην· οἷς οὖν ἐκάτερον ὑπῆρχεν ἡμιτελές, τὸ λειπόμενον ἔμενεν ἄπαρκτον· πῶς δὲ γυγονότες πρὸς τὸν λοιπὸν οὐ μεμενήκασι χρόνον· οὐπω τις πέφηνε πόλεμος, ὅς πολεμίων ὄλον ἀνεῖλε γένος· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς, καὶ εἰποῦσιν ἀπιστεῖν καταλείπεται.

3. Περὶ ἀνασκευῆς τῶν κατὰ Κανδαύλην.

Ἀνασκευή, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Κανδαύλην.

Πρότερον μὲν ἔγωγε πολὺ τὸ σεμνὸν ἠγούμην συγγραφέων καὶ ποιητῶν, νῦν δὲ μοι δοκεῖ οὐδὲν ποιητῶν διενηνοχέιναι Ἡρόδοτον· τὸ μὲν γὰρ συγγράφειν ἐστὶ πρὸς ἀλήθειαν, ποιεῖν δὲ πρὸς μύθους· ὁ δ' ἐκατέρας τέχνης τοὺς ὅρους συγχέων, οὔτε τοῦ μέτρου φυλάττει τὴν χάριν, οὔτε τῆς συγγραφῆς τὰ ληθῆς συνετήρησε, καὶ πολλῶν μὲν ἂν τις αὐτὸν αἰτιάσαιτο, μάλιστα δὲ ὧν περὶ Κανδαύλην μεμυθολόγηκεν· οἷα γὰρ διεξέρχεται· Κανδαύλης, φησὶν, Ἡρακλέους προῆλθε, καὶ γεγονῶς ἐραστής τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, θεατὴν ἐποιεῖτο τὸν Γύγην, καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, κατόπιν μὲν αὐτὸν τῆς θύρας κατέστησε, θεατὴν δὲ ἐκεῖθεν παρασκευάζει τῆς συνοίκου· ἢ δὲ συνιεῖσα τῆς θεᾶς, ἀγανακτεῖ μὲν, τὴν δὲ ἔω προσμείνασα μετακαλεῖται τὸν Γύγην, καὶ δυοῖν αὐτῶ προὔθηκεν αἴρεσιν, ἢ κτεῖναι Κανδαύλην, ἢ κατοκνοῦντα ταῦτο παθεῖν. ἐλομένου δὲ περιεῖναι τοῦ Γύγου πίπτει τε Κανδαύλης, καὶ φόνου μισθὸς ὁ τῆς γυναικὸς δίδοται

¹ Cod. ὄλων.

γάμος· καὶ ἃ μὲν φθέγγεται τάδε· παρέστι δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἐξελέγξαι. Κανδαύλης Ἡρακλέους προσῆλθε· ποῖα τοῦ γένους ἐπαγόμενος σύμβολα; Ἡρακλεῖ μὲν γὰρ πρὸς ἀρετὴν ἢ σπουδῇ, καὶ τὰ πεπραγμένα τὴν Ἑλλάδα διέσωζε, Κανδαύλης δὲ πρὸς μόνας ἑώρα τὰς ἡδονάς. πῶς οὖν ἀπόγονος αὐτῷ γεγονώς τὸ γένος ἐψεύδετο; πῶς δὲ Κανδαύλης ἦρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικός; ἢ γὰρ οὐ σύννοκος, ἢ συνῶν οὐκ ἐπόθησεν· ὁμιλίας γὰρ διαλύουσιν ἔρωτας, καὶ πόθου πείρα διακόπτεται γάμῳ· πῶς δὲ τὸν

10 Γύγην οἴκοι παρέλαβε; μεστὰ μὲν γὰρ φυλακῆς τὰ βασιλεία, πλήρη δὲ τῶν φρουρούντων ἀπανταχοῦ, ὥστε πρὶν ἄγειν, ὑπῆρχεν ἔλκεσθαι, καὶ τὸ σόφισμα πρὶν ἰδεῖν διελύετο· ποῖ δὲ τῶν οἴκων ἰδεῖν παρεστήσατο; νῆ Δία τῆς θύρας κατόπιν· οὐκοῦν ἐλάνθανε μὲν, οὐ τεθέαται

15 δέ· τὸ γὰρ ἑτέροις ἀποκρυπτόμενον αὐτὸ πρῶτον διέλαθε· πῶς δὲ τὴν γυναῖκα γυμνουμένην τεθέαται; γυμνοῦσθαι Λυδοῖς οὐκ ἐτίγχανε νόμος, οὐδὲ τοὺς ἄνδρας ἔξω προκαλύμματος γίνεσθαι, μήτοιγε δὴ καὶ γυναῖκας· τί δὲ ἐγυμνοῦτο καθάπαξ εἰς ὕπνον ἐπειγόμενη γυνή; γυναῖ-

20 κες μὲν γὰρ, αἷς πόρος ἐκ τῆς εὐνῆς, κὰν ἀπογυμνωθεῖεν πρὸς ἄνδρας, εἰς ἔρωτα τοὺς θεατὰς βιαζόμενας· αἷς δὲ ὁμιλίας μετὰ τοῦ σιωφρονεῖν, ἀπογυμνοῦσθαι τοῖς συνουσίῳ οὐ κρίνουσι. Πῶς οὖν ἐθεάσατο παρῶν τὴν μηδὲ τὴν ἀρχὴν προαιρουμένην γυμνοῦσθαι; τί δὲ ἡ γυνὴ με-

25 τεπέμπετο Γύγην, καὶ γάμου προὔθηκεν αἵρεσιν, οὐ τὴν θεῶν οὐκ ἦνεγκε, καὶ τιμᾶ σύννοικον, ὃν θεατὴν ἔχειν ἀπόκνησε; πῶς δὲ βασιλείαν τὴν Λυδῶν ἐπηγγέλλετο; βασιλέας αἰροῦνται δῆμοι καὶ πόλεις· νῦν δὲ οὐκ οἶδα, πῶς Ἡροδότῳ δοκοῦν αἰρεῖται βασιλέα γυνή, καὶ φιλο-

30 τιμεῖται τύχην, ἣν ὅλον οὐκ ἐποίει στρατόπεδον. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐ προσῆκεν Ἡροδότῳ· φήσαντι δὲ ἀπιστεῖν καταλείπεται.

4. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
Πενθεσίλειαν.

Ἔρως καὶ πόλεμος κατηγορεῖν με παρασκευάζει τῶν ποιητῶν οἷς γὰρ μῖξαι σπουδάζουσιν, ἃ μὴ μίγνυσθαι πέφυκε, τούτοις τὴν ποίησιν ἐναντίαν δεικνύουσιν. ἕκα- 5
τέρῳ μὲν οὖν ὑπάρχει κατηγορουμένῳ καὶ πόθος καὶ πό-
λεμος, εἰ δὲ θατέρῳ μόνῳ λογοποιῶντες ἐφαίνοντο,
ὑπῆρχε τὴν κατηγορίαν ἐν μέρει ποιήσασθαι, νῦν δὲ ἄμ-
φω τὰς αἰτίας συνάπτοντες ἐπ' ἀμφοτέρῳ καὶ τὴν κρί-
σιν ὑφέξουσιν. Οἷα γὰρ εἰς Ἀχιλλεῖα τὸν τῶν ἡρώων κρά- 10
τιστον ἔφρασαν Ἀμαζόνας εἶχε συμμάχους ἢ Τροία· καὶ
γυναῖκες ἀπειπόντων ἀνδρῶν ἠγωνίζοντο· τῆς δὲ φύσεως
ἐξελεγχομένης τοῖς ἔργοις, τὸ στρατεύμα μετὰ τῆς οὐ-
σης στρατηγοῦ διεφθείρετο, καὶ πρώτη τὴν φύσιν ἐξή-
λεγξεν ἢ τὴν φύσιν ἐπαίρουσα, καὶ κτείνει μὲν Ἀχιλ- 15
λεὺς στρατηγοῦσαν οὐ μὴν ἀνεχώρει μὴ νικηθεῖς· εἶλω
γὰρ τῆς ὥρας ὁ τὴν ῥώμην ἔλων, καὶ κειμένην ἐπόθη-
σεν ὁ κείσθαι πεποιηκῶς, καὶ μόνος Ἀχιλλεὺς ἀριστεύων
ἐν Ἑλλησιν, ἦν ἀνήρηκεν, ἔστεργε καὶ τὴν οἰκείαν κα-
τεμέμφετο νίκην· καὶ μετ' αὐγῶν ἐζήτει λαβεῖν, ἦν ἀγῶ- 20
νος ἀπέπαυσε. Ταῦτα μῦθος ὁ ποιητῶν, τὰ δ' ἐφε-
ξῆς¹ περιθήσει τὸν ἔλεγχον. Ἀμαζόνες ἐπὶ Τροίαν ἐστρά-
τευσαν· τίς Ἀμαζόνας ἐκόμισε χρόνος; ἢ πόθεν αὐταῖς
ἐπιφέρει τὴν πίστιν ἢ ποίησις; ἢ τίνος οὔσαι τοῦτο γε-
γόνασιν; νῆ Δία προεληλύθασιν Ἄρεος, καὶ πῶς οὐ θεαὶ 25
θεοῦ προερχόμεναι; τὴν γὰρ συγγένειαν ἢ κοινωνία τῆς
φύσεως σημαίνει, οὐ γὰρ οἷς πολεμεῖν ἐδεδύνηντο γεγό-
νασιν Ἄρεος, ἀλλ' εἰ προῆλθον ἐξ Ἄρεος, θεαὶ κατε-
στήκασιν· ἠδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν ποιητῶν, πότε-
ρον Ἄρης τῶν Ἀμαζόνων πατήρ, ἢ τίς προελήλυθεν ἔτε- 30

1 Pro τὰ δ' ἐφεξῆς, quae ex meis posui, in codice repe-
titur: ταῦτα μῦθος.

ρος· εἰ μὲν γὰρ ἕτερον φίσουσι, πόθεν ἔξουσι τῆς ἀρ-
 στείας τὴν πίστιν· εἰ δὲ ἐξ Ἄρεος δώσουσι, πῶς συνε-
 χῶρει περὶ τὴν μάχην πεσεῖν ὁ πατήρ, παρ' ἣν ἐκράτει
 παραταττόμενος· εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἑτέρας ἠλίσκοντο τέ-
 5 χνης μέμψις οὐκ Ἄρεος, εἰ δὲ τῆς Ἄρεος ἠλίσκοντο, πῶς
 μαχομένας Ἄρης οὐκ ἔσωζε· δυοῖν οὖν θάτερον, ἢ πόλε-
 μος ἔργον οὐ γέγονεν Ἄρεος, ἢ τῶν Ἀμαζόνων οὐκ Ἄρης.
 πατήρ· ὡσπερ ἢ τὴν φύσιν ἐψεύδετο σώζειν ἀδυνατῶν,
 ἢ τὴν ἐπιστήμην ἐξελέσθαι μὴ βουληθεῖς· οὔτε γὰρ πα-
 10 τρὸς ἦν συγχωρήσαι παθεῖν, οὔτε θεοῦ τινος ἀπορεῖν
 διασώσασθαι· εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα προελθεῖν Ἀμα-
 ζόνας αὐτοῦ συγχωρήσαιμεν, οὐκ ἔχω κατιδεῖν λογιζό-
 μενος, ὅπως γυναῖκες εἰς τὴν ἀνδρῶν εὐψυχίαν προῆλ-
 θον. Ὅροι φύσεως, ὡς ἐγένοντο, μένουσι, καὶ κινεῖν τοὺς
 15 ὅρους οὐκ οἶδεν ὁ χρόνος, ἀλλ' οἷον ἕκαστον προελήλυ-
 θεν, ἔμεινε κατηγορημα φύσεως, εἰ μένειν οὐκ οἶδεν,
 ὅπως ἄρα τὰ πρῶτα παρήγαγε γυναῖκας γὰρ ἰδρῦσθαι
 μὲν ἐν τοῖς οἴκοις νόμος, ἄνδρας δὲ πρὸς μάχας ἄγειν
 ὁ βίος ἐπίσταται, νῦν δὲ οὐκ οἶδ', ὅ τι παθῶν ὁ τὰς
 20 Ἀμαζόνας ποιῶν πολέμῳ δίδωσιν, ἅς οἴκοι ἔδει συγκρού-
 πτεσθαι, καὶ πρὸς ἀγῶνας ὀπλων ἀνέστησεν, ἅς ἠλλω-
 τρίωσέ τῶν κινδύνων ἢ φύσις, καὶ τὸ σχῆμα δοκεῖ πρὸς
 τὰς πράξεις ἀρκεῖν, καὶ παρασκευάσαι ἀνδράσιν εἰκέναι,
 ὡς ἄνδρας κρατεῖν ὑπελάμβανε καὶ τῇ δοκῆσει μετρεῖν
 25 τὴν παράταξιν· ἀλλὰ τὸ μέτρον ὁ τῶν ὀπλων ἀγῶν ἐξ-
 ελέγχει ψευδόμενον· ἄνδρας μὲν γὰρ ἔσχεν ὅσον ὀπλῖσαι,
 ἐξελέγχει δὲ γυναῖκας γενομένας ὅσον ἐργάσασθαι, καὶ
 τὸ δοκεῖν τῷ πεσεῖν διεφθείρετο· καὶ τὸ δὴ τῆς σκευῆς
 ἀπιστότερον εἰς συμμαχίας ἄγει τῆς Τροίας, ἣν σώζειν
 30 οὐκ ἔσχεν Ἔκτωρ, οὐ Σαρπηδῶν, ἀνδρῶν ἐλπίδες ἐπέλι-
 πον, καὶ θρασύτης γυναικῶν κατελάμβανε, καὶ οἱ Διὸς
 μὲν πεπτῶκασιν, Ἄρεος δὲ θυγατέρες ἐν ἐλπίδι περιέσε-
 σθαι, καὶ δι' ἀμφοτέρα γυναικῶν ἄνδρες ἀπελιμπάνον-

το, καὶ τεκόντων θεῶν καὶ γενομένων ἀνδρῶν εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μάχης καὶ μέτρον ἔσται καὶ τελευτῆς, οὐχ οὕτως ὁ μῦθος ὑπαίτιος, καίπερ αἰτίας τυχῶν ἐπ' ἀμφοτέροις· νῦν δὲ πᾶσαν ἐλέγχει τερατευομένην τὴν ποιήσιν ἔρωσι ἐν ὅπλοις καὶ θάνατος φανείσ· τί γὰρ δήποτε μαχομένην δ μὲν ἀνήρει, ἔπειτα δὲ κειμένην ἐζήτει; τί δὲ τὸ ποιῶν ἔρωσι γένεσιν; ἀγῶνες ἔρωτας φύειν οὐκ ἴσασιν, ἀρετῆ² δὲ ἰδίας ἡδονὰς πολιτεύεται· εἰ μὲν οὖν τὰς μάχας πό- νου χωρὶς καὶ κινδύνου κατ' ἐξουσίαν ἔφερον ἄνθρωποι, καὶ τέρπειν ἤδει τῶν ὅπλων τὰ δείματα, συγχωροῦμεν ἔρω- 10 τας καὶ κινδύνους καθίστασθαι· εἰ δὲ παρ' οἷς φόβος, οὐ προῆλθεν ὁ πόθος, πῶς ποθεῖν Ἀχιλλεὺς ἠναγκάζεται, πρὸς ὅπλα τὸν νοῦν ἀποβλέπων οὐχ ἡδονὰς; ποῖ δὲ φανείσαν οἶδε τὴν Πενθεσίλειαν; ὅπλα μαχομένην ἀ- πέκρουσε, καὶ κειμένην κάλλος ἀπέλιπεν. Ἐκατέρα τῶν πό- 15 θων αἰτία κατέλιπεν, ἡ θεὰ καὶ κάλλος· τί δὲ τὴν Ἀχιλλέως εὐψυχίαν ἐλέγχουσιν, εἰ μικρὸς οὗτος ἦν πρὸς τοὺς ἔρω- τας, ὅς πρὸς ἀγῶνας ἦν εὐψυχότατος; τίς δὲ ὁ τοῦ πόθου καθειστήκει καιρός; ἀφείς τὰ ὅπλα πρὸς τὴν κειμένην ἀπέβλεπε, ἠλίσκετο γοῦν τῆς μάχης ἡμεληκῶς, πῶς δὲ 20 οὐκ ἐγκαλύπτεσθαι παρῆν Ἀχιλλεῖ, τοὺς μὲν ἄλλους ὁρῶν- τι πρὸς ἀγῶνας μάχης πονοῦντας, αὐτὸν δὲ βλέπειν πρὸς ἡδονὰς καὶ ταῦτα κειμένην; τίς δὲ ἦν ὄνησις πεπτωκυίας ἐραῖν; ἔρωσι ὅπου τυχεῖν ἐλπίζει καὶ γίνεται, τὸ δὲ μηδὲ πέρασ ἐν τελευτῇ προσδοκᾶν, τοῦτο τὴν ἀρχὴν οὐκ εἶα 25 ποθεῖν, ὥστ' εἰ δρῶν οὐκ ἐδόκει τυχεῖν, οὐκ ἐσχόπει πο- θεῖν, ἀλλ' ἐπέλιπε μετὰ τῆς ἐλπίδος ὁ πόθος. Οὐδέτερα μὲν ποιητὰς ἠξίου μυθολογεῖν, μάλιστα δὲ ταῦτα, δι' ὧν ἐροῦντες οὐδὲν ὄντες ἐλέγχονται.

² Cod. ἀρετῆ δὲ ἰδ. ἡδονῆς.

Cap. VI.

1. Κατασκευή, ὅτι εἰκότα¹ τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ἀχιλλέως ὀπλων.

Εἰ μὲν ἐφ' ἐνὶ ποιηταὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ πεποιή-
 κασι βίον, ἅπαξ συνεροῦντας² αὐτοῖς ἐχρῆν ἀπαλλάττεσθαι,
 5 νῦν δὲ πανταχοῦ τῆς ποιήσεως εὖ ποιούντων καὶ ἡμᾶς
 πανταχοῦ συνεροῦντας προσῆκον ὀφθῆναι. οἷα γὰρ περὶ
 τῆς Ἀχιλλέωςσκευῆς φιλοσοφοῦσιν, ἀντεροῦσί τινες³ ἐπει-
 δῆ, φησιν, εἰς Τροίαν ἀφικόμενος Ἀχιλλεὺς πέπτωκε, τί
 τοῦτο πρὸς θεῶν ἄλογον; οὐχ ἅπαντες, οἱ θεῶν συνε-
 10 στρατεύσαντο παῖδες, καὶ περὶ τὴν Τροίαν ἐλθόντες πεπτώ-
 κασιν; οὐ Σαρπηδῶν ὁ Διός; οὐκ Ἀσκάλαφος Ἄρεος;
 οὐ Ποσειδῶνος γενόμενος Κύκνος; εἰ δὲ θεῶν πλείστοι
 γεγόνασι παῖδες, καὶ παρελθόντες πεπτώκασιν, τὴν αὐτὴν
 ὑπέστη τελευτήν Ἀχιλλεὺς. ὣν γὰρ εἶχε τὸ γένος, ὑπέστη
 15 τὴν τελευτήν⁴ πεπτωκότος δὲ Ἀχιλλέως περὶ τὴν Τροίαν,
 τί ποτε ἔδει τοὺς Ἀχαιοὺς διαπράξασθαι; νῆ Δία πε-
 ριορᾶν, ἀλλ' ἄλογον, αὐτοὺς μὲν ἐξ αὐτοῦ περιόντος³
 σωθῆναι, πεπτωκότος δὲ μὴ τὴν ἴσιν ἐξενέγκασθαι χά-
 ριν, οὐκοῦν ἐχρῆν ἀνασώσασθαι κείμενον⁵ καὶ δεήσαν
 20 Ἑλλησιν Αἴας τε καὶ Ὀδυσσεὺς τὴν τοῦ κειμένου κομι-
 δὴν ἐποιήσαντο, καὶ μάλα εἰκότως, οἱ γὰρ Ἀχιλλεῖ κατὰ
 γένος καὶ κατὰ φιλίαν προσήκοντες, οὗτοι διέσωζον κεί-
 μενον. Ἐκκλησιάζων δεινὸς ἦν Ἀχιλλεὺς ὁ μετ' ἐκεῖνον
 ἦν Ὀδυσσεὺς, μαχόμενος ἦν Ἀχιλλεὺς ὑπὲρ ἅπαντας, καὶ

4 Idem thema tractavit Libanius p. 884. ed. Reisk. 2 Cod. συναιροῦντας, sed ai erasum, scripsi συνεροῦντας. etiam paullo post cod. συναιροῦντας eraso ai. Dem. Lept. p. 503. τοὺς δὲ συνεροῦντας νόμῳ — αὐτοῖς τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι. Cod. Σ. Bekk. συναιροῦντας. Pausan. VII. 13. 2. τὴν δὲ ἐκ Ῥώμης παρουσίαν τῶν ἀνδρῶν προεροῦντας μένειν. Angel. προαιροῦντας. cfr. epist. crit. p. 14. 3 Cod. περιόντας et πεπτωκότας.

τάγε δεύτερα φιλοτιμία τῷ Αἴαντι. οἱ τοίνυν Ἀχιλλέως
 τὰς ἀρετὰς διελόμενοι ἄμφω κείμενον ἀνεσώζοντο. οὐ
 γὰρ ἦν ἐν ἐνὶ κατιδεῖν, ὅσα μόνος Ἀχιλλεὺς ἐκέκτητο
 πρότερον. διὸ δυοῖν ἐδέησεν ἀριστεῶν, Ἀχιλλέα διασώ-
 ζεσθαι κείμενον· σεσωκότων δ' ἄμφοτέρων τὸν Ἀχιλ- 5
 λέα, τί ποτε ἔδει τὴν μητέρα ποιεῖν; νῆ Δία τῶν σεσωκό-
 των ὑπεριδεῖν; ἀλλ' ἄτοπον τοὺς μὲν ὀλίγον ἐκείνω προσ-
 ῆκοντας μὴ περιιδεῖν ἀνηρημένον καὶ κείμενον. μητέρα
 δὲ τὴν καθάπαξ προσήκουσαν ἐν τοῖς ἀντιπάλοις ἔασα
 τὸν παρ' αὐτῆς· οὐκοῦν ἔδει χάριν ἀποδοῦναι τοῖς σώσα- 10
 σιν· τοῦτο τοίνυν ἡ Θέτις εἰργάσατο, καὶ τοῖς κεκομικό-
 σι τὴν τοῦ σωθέντος παρετίθει σκευήν. εἰς ἔριν οἱ
 λαχόντες κατέστησαν· καὶ μάλα δικαίως, τὰ γὰρ μεγάλα
 πρὸς κτῆσιν εἰς ἔριν ἀμφισβητήσιμα. διὸ περὶ τῆς σκευῆς
 ἐρίζοντες ἄμφω δικαστὰς τοὺς Ἀτρεΐδας πεποίηνται. ὧν 15
 γὰρ τὴν ἡγεμονίαν ἐποιοῦντο μαχόμενοι, τούτων τὴν κρί-
 σιν ἐρίζοντες ἐπελέγοντο· ὅθεν κρίνειν μὲν αὐτοὺς τοὺς
 Ἀτρεΐδας αἰτοῦσι, νικᾷ δὲ Ὀδυσσεὺς κρινόμενος Αἴαντα
 προσηκόντως, καὶ τῇ τέχνῃ διαπραττόμενος πρὸςφορα·
 ὥσπερ γὰρ, εἰ δι' ὅπλων ἦν ἀγὼν, Αἴας ἐκράτει παρατατ- 20
 τόμενος, οὕτως ἐπειδὴ λόγων ὑπῆρχε σπουδῆ, τὸ κρατεῖν
 Ὀδυσσεῖ καταλείπετο. περὶ ἃ γὰρ τις ἀσκεῖ, περὶ ταῦτα
 καὶ κατορθοῖ· νικῶντος δὲ Ὀδυσσεὺς, Αἴας πρὸς τὴν
 ἦτταν χαλεπαίνειν ἠνάγκαστο, οὐ γὰρ ὅπλων ἀφαίρεσιν,
 ἀλλὰ γένους ἐνόμιζε, καὶ τὴν Ἀχιλλέως ἀφελέσθαι συγ- 25
 γένειαν ᾧετα περιηρημένον τὴν ἐκείνου σκευήν. διὸ δυσχε-
 ραίνων ἀναιρεῖν ἐπιχειρεῖ τοὺς Ἀτρεΐδας. εἶτα ἐγχειρῶν
 ἔμαρτεν· Ἀθηναῖς οἶμαι τὸ σπούδασμα, καὶ γὰρ ἦν ἄλο-
 γον, κινδυνεύοντα μὲν ἐν μάχῃ παρελέσθαι τῶν Τρώων,
 ἀνγχωρῆσαι δὲ δι' ἐνὸς τῶν Ἑλλήνων πεσεῖν. ὧν γὰρ 30
 εἶργεν ἐν πολέμῳ τὸν φόνον, τούτων ἐφρούρει στασιαζόν-
 των τὸν βίον. ὅθεν Ἀθηναῖ σφάλλει τῶν κρατούντων τὸν
 Αἴαντα· διαμαρτῶν δὲ Αἴας τῆς ἐγχειρίσεως ἑαυτὸν δια-

χειρίσατο. τί γάρ, εἰπέ μοι, πράττειν ἔχρη; αὐτομολεῖν
 εἰς τοὺς Τρῶας; ἀλλ' ἔδεδίαι τῶν ἀνηρημένων τὰ γένη·
 μένειν παρ' Ἑλλησιν; ἀλλ' ἔγελᾶτο μένων ἐν τοῖς ἑαυτοῦ.
 παρὰ τὸν Τελαμῶνα χωρεῖν; ποῖον ἀρεστείας ἐπιφερόμενος
 ὁ σύμβολον; οὐκοῦν ἔδει τεθνάναι, καὶ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν
 Αἴαντος τὸ παρ' Ἑκτορος ὑπηρέτησε ξίφος, καὶ μάλα εἰκό-
 τως, ὅπως ὡς ἂν ἐν πολέμῳ πεπτωκὼς τῆς ⁴ ἐκ τῆς μάχης
 ἀλίσκοιτο· ταῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι
 προστίθεσθαι.

10 2. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Νάρκισσον.

Φθιέγονται μὲν οἱ ποιηταὶ τὰ Μουσῶν, καὶ παρ'
 ἑκείνων ὅτι ἂν διεξέλθωσι φέρουσι καὶ δεῖ βουλὰς οἰ-
 κείας νομίσαι Μουσῶν, ἃ ποιηταὶ κατεμέτρησαν, ὥστε
 τοῖς ἀπιστοῦσι καταλείπεται κίνδυνος. οὐ γὰρ ποιηταῖς
 15 ἀντιρεῖν, ἀλλ' αὐταῖς ἀναγκάζονται Μούσαις. καὶ πολλῶν
 μὲν πάρεστι τοὺς ποιητὰς ἄγασθαι, ² μάλιστα δὲ ὧν
 φιλοσοφοῦσιν εἰς Νάρκισσον. οἷα γὰρ εἰπόντων ἀντι-
 ρεῖν τινες τετολμήκαστ' Νάρκισσός, φασί, μειράκιον γέ-
 γονε. τί τούτου πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐ πρεσβυτάτη τῶν
 20 ἀνθρώπων γένεσις, ἧ τὰ ἀνθῶν προῆλθε βλαστήματα,
 πρὸς ἀνθρώπων τῆ γὰρ τὰ δι' ἀνθρώπους γενόμενα. δι'
 ὧν τοίνυν ἡ γῆ πάντα βλαστήματα πρὸς τὴν ἀνθρώπων
 προενήνοχεν ὄνησιν, μειράκιόν τι νενόμισται Νάρκισσος,
 ἐξ οὗ προῆλθεν ἄνθος ὁμώνυμον, καὶ τὸ παρασχὸν τὴν
 25 γονὴν καταβάλλει τὴν ὄνησιν· γεγονὼς τοίνυν ὁ νέος
 διαπρηπὴς τὴν ὄψιν, εἰς τὸν οἰκεῖον προσλήλυθε πόθον.
 ὧ γὰρ ἄνθρωποι ποθεῖν ἑτέρους ἐπαίρονται, τούτῳ Νάρ-
 κισσος ποθεῖν ἑαυτὸν ἠναγκάζετο, καὶ κάλλος οἰκείου
 ἠγάγεν ἔρωτα, ὡς ἑτέρους κεκίνηκε, καὶ τοιοῦτο μᾶλλον

⁴ τῆς sc. ἀναιρέσεως, εἰ ἀλίσκοιτο i. q. ἔρατο.

¹ Cod. ἄγασθαι.

οἰκείας ὄψεως ἔρᾱν πιθανώτερον, ὅσον τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀκριβέστερον ἔγνωμεν, ἃ δὲ μὴ πρόσεστι μόνον εἰκάζομεν ὥστε εἰ τὸ μᾶλλον εἰδέναι πλέον παρασκευάζει ποθεῖν, οἰκείας ὄψεως ἐτοιμότερον ἔρως ἐγγίνεται, καὶ μᾶλλον παράλογον ἐραστῆς ἑτέρου φανείς, ἢ μορφῆς⁵ οἰκείας ἐαλωκῶς, ὥστε ἢ τὴν ὥραν ἀναιρητέον τοῦ νέου, ἢ τιθεμένου συγχωρητέον τῷ πόθῳ· ἔρῳν δὲ ἑαυτοῦ καὶ τὴν οἰκείαν ὥραν πόθου δεξάμενος εὐρεσιν, ὅθεν ἐπόθει, παρὰ τοῦτον ἠπειγέτο· τῆς γοῦν ἐν ὕδασιν ἰδέας ἀλοῦς, ἐπὶ τῶν ὑδάτων τὸ φαινόμενον ἔστεργεν. Οἶδα τοίνυν,¹⁰ ὅτι τινὲς ἀντεροῦσιν, ὡς οὐχ οἶόν τε εἶναι, σκιάς ἐρασθῆναι τὸν νέον, ἐγὼ δὲ, ὅσον ἔρᾱν τις αὐτὸν συγχωρήσειε, τοσοῦτον ἂν φαίην ἀμαρτάνειν εἰς κρίσιν. ἔρως γὰρ, περὶ ὃ ποθεῖ, κρίνειν οὐκ ἔγνωκεν· καὶ γὰρ ὁπωσοῦν ἐπιθυμίαι τὸ κρίνειν τοῖς ἐπιθυμοῦσιν οὐ καταλείπουσιν.¹⁵ τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ἀφαιρεῖται τὴν κρίσιν, ὅσῳ καὶ μεῖζον παντὸς γέγονεν ἔρωτος· ἴδη δὲ καὶ πολλοὶ σωματικῶν αἰσχροῦν ἐρασται καθεστήκασι· κάλλους μὲν ἔρως προέρχεται, ὃ δὲ μὴ καλὸν εἰδέ τις, τοῦτο δι' ἔρωτος ἔκρινεν ἄριστον. ὅθεν οὐδὲν ἀπεικός, οὐδὲ Νάρκισσον²⁰ ἐμπεσόντα εἰς ἔρωτα τὴν σκιάν τιμᾶν ὡς ἐρώμενον· αἰεὶ γὰρ τι μεῖζον ὁ πόθος οἷς ποθεῖ περιτίθησιν· οὐκοῦν οὐδὲν ἀπεικός, οὐδὲ Νάρκισσον ποθεῖν τὸ τῆς οἰκείας ὄψεως εἰδῶλον· σφαλεις δὲ τὰ πρῶτα τὴν δόξαν, εἰκότως ἀμαρτάνει τὰ δεύτερα, καὶ τοῖς ὕδασιν ἐπαφῆκεν αὐτὸν,²⁵ ὥσπερ τι ληψόμενον· πεσόντα δὲ διαδέχεται θάνατος· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν παραλόγου πόθου πέρας ἔξω κινδύνων εὐρεῖν· πεσόντος δὲ τοῦ νέου παρὰ τὰ νάματα προῆλθεν ἄνθος, ὃ τὴν ἐκ τοῦ νέου δέχεται κλήσιν· καὶ ταῦτα ποιητῶν ἄγαμαι μάλιστα, προσηγορίας εἶναι τῶν ἀνθρώπων φιλοσοφούντων τοῖς ἄνθεσιν; ὧν γὰρ αἱ κλήσεις, τούτων αἱ γενέσεις νομίζονται· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι προστίθεσθαι.

3. Κατασκευή, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δανάην.

Ἐπὶ πολλῶν ἂν τις ἐπαινέσαι τοὺς ποιητὰς μηδὲν συγχωροῦντας ταῖς ἐπαινουμένοις λαθεῖν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ Δανάην ἐφιλοσόφησαν· τὰ γὰρ τοιαῦτα περὶ τῶν ἡμιθέων ἐρεῖν, ὧν ἡ γένεσις πιστοῦται τὸν βίον, ἐκ τῆς ὁμιλίας σημαίνουσιν· οἷα γὰρ περὶ Δανάης ἐροῦσιν· ὁ Ζεὺς, φασί, τῇ Δανάῃ συνῆλθε, τί τοῦτο γέγονεν ἄπιστον; οὐχ ἅπαντες οἱ θεοὶ γυναῖξιν ἐπλησίαζον; Τυροῖ Ποσειδῶν, Κρόνος Νεφέλη· δι' ὧν οὖν ἕτεραι τοῖς θεοῖς ἐπλη-
 10 σίαζον, καὶ τὸ Δανάης κατεφάνη πιστὸν, εἰς ἰμιλίαν συνιούσης Διὶ· καίτοι ἔγωγε ἠδέως ἂν ἐροίμην τοὺς ἀντεροῦντας τοῖς ποιηταῖς, ὅθεν ἀνθρώπων ἀρετὴ προελήλυθεν, ἢ δηλονότι παρὰ θεῶν· οἷς τοίνυν ἀρετὰς ἀνθρώποις οἱ κρείττους δεδώκασιν, οἱ θεῶν γάμοι, τὴν διὰ τῶν ἀρετῶν
 15 φέρουσι πίστιν· οὐδὲ γὰρ ἄνθρωποι τῆς ἀρετῆς μετελάμβανον μὴ παρ' ἑτέρων ἀντοῖς γεγονότων θεῶν, καὶ οἷς τὴν συγγένειαν αἱ κοινωνίαι τῶν ἀρετῶν ἐπιφέρουσι, παῖδες εἰκότως δοκοῦσι θεῶν οἱ τὰ θεῶν κοιμιζόμενοι, καὶ πλησιάζων ὁ Ζεὺς γυναικὶ ἕτερος ἐδόκει, παρ' ὃ προσελή-
 20 λυθεν. οὐ γὰρ οἷόν τε θεοὺς ἀνθρώποις ὃ γέγονασι φαίνεσθαι· διόπερ εἰς ἄλλην πλησιάζοντες μεταπίπτουσιν ὄψιν, καὶ μεταβαλὼν τὴν θέαν ὁ Ζεὺς ἐπὶ τῆς Δανάης ἐδόκει χρυσὸς, καὶ μάλα δικαίως· οὔτε γὰρ χρυσοῦ πρὸς βίον σεμνότερον, οὔτε τοῦ Διὸς ἐν θεοῖς δυνατώτερον,
 25 ὅθεν εἰς σεμνὸν μετεβάλλετο ποθῶν, αὐτὸς τῶν θεῶν γεγεννημένος σεμνότερος, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐκ τῆς τοῦ χρυσοῦ κατεμήνυσε θέας· χρυσὸς δὲ ὁ Ζεὺς εἶναι δοκῶν τῇ κόρῃ τὴν ὁμιλίαν εἰργάσατο, ῥᾶστα γὰρ οὕτως καὶ τὴν κόρην προσήγετο, καὶ τὴν ἡδονὴν ἐξεπλήρου· ἡ δὲ
 30 προχθίρως ἑαυτὴν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ χρυσοῦ σχηματίζουσα τὴν ὁμιλίαν ἐπλήρου Διός. Συγγεγονότος δὲ τῇ Δανάῃ Διὸς Παρσεὺς ἐξ ἀμφοῖν προελήλυθεν, οὐδὲν γὰρ τῶν

Θεῶν ἄγονον, οὐδ' ἔξω γονῆς ἅ συνάπτεται. κριύττοσιν, ὅθεν χρυσὸς κατεφαίνετο καὶ φανεῖς ἐπλησίαζε, καὶ πλησιάζων κατεφάνη πατήρ· τεκούσης δὲ τῆς παιδὸς παραλόγως, Ἀκρίσιος ὁ πατήρ ἐχαλέπαινε· φέρουσι γὰρ ταῖς κόραις αἱ πατέρων ὀμιλῖαι χωρὶς τῶν τεκόντων ἀγανάκτησιν, διὸ τὴν ὀμιλίαν ἔξω τῆς αὐτοῦ γεγονυῖαν βουλῆς ὁ πατήρ ἐδυσχέραινε, καὶ τὸ πρᾶγμα φθορὰν Ἀκρίσιος ἔκρινεν, ἀγνοῶν τὰ Διὸς, καὶ ὡς ἐκ Διὸς κατεφαίνετο πρόγονος, ἀγνοία δ' ἐτίθει τῷ πατρὶ τὴν κόρην συγγνώμονα· διόπερ Ἀκρίσιος ἀγνοῶν, καὶ παραλόγως 10 διεφθάρθαι τὴν κόρην οἰόμενος παραλογωτέρᾳ κολάζειν προήρητο δίκη· οἶαι γὰρ αἱ τῶν ἠδίκημένων ὄργαι, τοιαῦται τοῖς ἀγανακτοῦσιν ἐπινοοῦνται τιμωρίαι, διόπερ Ἀκρίσιος ἐπὶ παραλόγῳ τῷ γάμῳ παραλογωτέραν ἐφεῦρε τὴν δίκην· ἐπλησίαζε χρυσὸς τῇ παιδί· τὸ γεγενημένον 15 παράλογον· παῖς ἐκ πατρὸς ἐπὶ κιβωτοῦ κατὰ θάλατταν ἐτίθετο· τοῦτο τῆς δίκης παραλογώτερον· ἐπὶ παραλόγῳ πάθει παραλογωτέραν ἐπήγε τὴν κόλασιν, οἷς γὰρ ἢ παῖς οὐ διατήρει τὸ σῶφρον, ὁ πατήρ οὐκ ἐτήρει τὸν πάθον, καὶ παράλογος ἠδονὴ δόξασα πατέρα κολάζειν ἐπήγαγεν 20 ἔκτοπα· ὅθεν οὔτε παῖς διέμεινε σῶφρων οἷς ἐνόμιζεν, οὔτε πατήρ ἐδόκει τέκνου, οἷς ἐχαλέπαινε. ἀλλ' ἢ μὲν ἐπὶ τῆς ἠδονῆς ἀνήρει τὸ σῶφρον. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς δίκης ἠδίκηει τὴν φύσιν, καὶ δι' ἀλλήλων ἄμφω τὸ δέον ἐψεύδοντο, καὶ παῖς καὶ πατήρ· ἐψεύδετο γὰρ εἶναι παρ- 25 θένος ἢ παῖς, ἐψεύδετο δὲ καὶ τὸ δοκεῖν εὔνοος εἶναι πατήρ· οὕτως ὁ τεκῶν ἀνεῖλε τὴν εὔνοιαν, ὡς ἢ κόρη τὸ σῶφρον· ἢ δὲ παῖς ἐπὶ κιβωτοῦ φερομένη κατὰ θάλατταν σώζεται. Τεθαύμακα Λία, καθίσταται γὰρ πατήρ τῆς παιδὸς ὁ τοῦ ταῦτα παθεῖν τὴν αἰτίαν καταβαλὼν, 30 καὶ δὴ ἐξέρχεται μὲν ἀβλαβῆς, παράγεται δὲ ὁ Περσεὺς ἔλεγχος τῆς αὐτοῦ γονῆς κατάστας· οἷς γὰρ μεῖζόν τι τῶν ἄλλων ὁ Ζεὺς, τούτοις ὁ Περσεὺς παντὸς εἰς ῥώμην

προσηλθεν επικρατέστερος, καὶ τὸν ἀγῶνα πρὸς Γοργόνας ἀνήρηται, πάντα τῆς τύχης κομιζούσης παραλόγα, καὶ γάμον πατρὸς καὶ σωτηρίαν μητρὸς καὶ παιδὸς ἀγῶνα τοὺς πολλοὺς ἀποκρύπτοντα πρὸς ταῦτα μή μοι κατη-
 5 γόρει τῶν ποιητῶν, οὐ γὰρ ἄξιον αἰτιᾶσθαι τέχνην, ἢ ταῖς παραλόγοις τῶν θεῶν ἰσχυρὸν ἐπιστέσατο.

4. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Πασιφάην.

Ἐπὶ πολλοῖς ἑτέροις ἐπαινέσας τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐθαύμασα, τὸ γὰρ ἐπὶ παντὸς οὕτω φιλοσο-
 10 φεῖν, ὡς μηδαμοῦ τὴν αὐτῶν ποιήσιν ἔξω καταλείπεσθαι θαύματος, πῶς οὐ βεβαιοῖ τῶν ποιητῶν τὸν ἔπαινον ὁ περὶ τὰ δεύτερα καταβαλλόμενος ¹ λόγος, οἷς γὰρ τὸ φθάσαν ὁμολογεῖ τοῖς ἐξῆς, βεβαιοῖ τὴν ἐφ' ἑκάτερα πίστιν, καὶ πολλὰ μὲν τις αὐτῶν αἰρεῖται θαυμάσαι,
 15 μάλιστα δ' ἃ περὶ τῆς Πασιφάης ἐφιλοσόφησαν. Πασιφάην φασὶν ἡλίου γενέσθαι, τί τοῦτο ἄπιστον, πρὸς θεῶν, οὐχ ἡλῖος κοινὸς ἀπάντων κατέστη πατήρ; οὐ πᾶν εἴ τι γέγονεν ἡλίου προῆλθεν; εἰ δὴ κοινὴν τοῖς οὐ-
 σιν ἡλῖος κατεβάλετο γένεσιν, πῶς οὐ φανεῖται Πασι-
 20 φάης πατήρ; οἷς γὰρ τὸν κοινὸν ἐκτῆσατο βίον, τὴν κοινὴν εἴληφε γένεσιν, καὶ μιᾶς κατέστη πατήρ ὁ πᾶσι τοῦτο γενόμενος. Οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδεὶς ἀντερεῖ πρὸς ἐκεῖνα δὲ βλέποντες μέμφονται, τί δὴ ποτέ, φασί, περιεῖδε νοσοῦσαν τὴν ἐξ αὐταῦ, καὶ τοῦτο διῆσχυ-
 25 ρίζονται, ὧν τὴν ἄνοιαν ἐκ τῶν ἐφεξῆς ὑπάρχει καταμαθεῖν, οὐ γὰρ ἅπαντα τῶν ἀνθρώπων μεταβάλλειν οἱ κρείττους ἐγνώκασιν, ἀλλ' ὅσα φύσις οἶδε μεταβάλλειν, συγ-
 χωροῦσι μεθίστασθαι. διὸ τὴν νόσον παιδὸς καταλέλοιπεν ἡλῖος, εἰς γνώρισμα τοῦ γένους κατελεήσας τὸ πάθος, καὶ
 30 περιῶπται νοσοῦσα τὸ πρῶτον, ὅτι γέγονεν ἄνθρωπος ἧς γὰρ παράγει τὴν φύσιν, ἀφῆκε τὴν νόσον καὶ γενομένην

¹ Cod. καταβαλούμενος.

βασίλισσα γυνή πάθος ὑπέστη παραλογέτατον, καὶ κα-
 τεναντιουμένην ἔχουσα τῷ πάθει τὴν τύχην, τοῦναντίον
 δὲ βεβαιούσα τὴν ἀξίαν τῷ δυστυχίματι· ὅποσαι γὰρ
 γυναικῶν περιουσίαν κτῶνται βραχείαν, εἰς ἡδονὰς οὐ
 ῥαδίως ἐπαίρονται, ἀπορίας ἀναιρούσης τὴν ἀκρασίαν, δ
 αἱ δὲ εὐποροῦσαι τῶν γυναικῶν, ὅποσα πλουτοῦσι, τρυ-
 φαῖσι, καὶ τῆς μὲν τρυφῆς ὁ πλοῦτος, τῶν δὲ ἡδονῶν
 ἢ τρυφή πρόφασις γίνεται ὥστε ὅσω βασιλέως ὑπῆρχε
 γυνή, τόσω μᾶλλον ἐτρυφα· καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀπέβλεπε
 παντὸς ἐτοιμότερον, πίπτουσι δὲ εἰς παράλογα πάθη τὰ 10
 ταῖς ἡδοναῖς ἐτοιμότερα διὸ Πασιφάη πρὸς ταῦρα
 ἀπέκλινεν, ὥσπερ ζηταύσης ἄλλο τι τῆς ἐτοιμότητος καὶ
 τῆς εὐκολίας, τῆς πρὸς τὰ σώματα φερούσης ἐπὶ τι καινό-
 τερον· εἰκότως ὁ ταῦρος πρὸ τῶν ἄλλων ἐφάνη. δοκεῖ
 γὰρ τῶν λοιπῶν εὐπρεπέστατος, κέρασ ἀνέχει μικροῦ, ἃ³ 15
 παρεκατέρωθεν κυκλούμενον ἐργάζεται στέφανον· ἔπειτα
 πρόσωπον οὐκ ἀπηλλαγμένον τῆς ὥρας· οἱ γοῦν ὀ-
 φθαλμοὶ πρὸς κάλλος ἐκλάμπουσι καὶ θεοῖς παραβάλλ-
 λεσθαι πρέποντες, εἶτα λευκαίνεται καὶ τὸ χρῶμα προσῆ-
 κον εἰς ἡδονὰς· ἔπειτα μέγεθος σώματος εἰς ἀξίαν ἐπαῖ- 20
 ρον² τοὺς ἐντυγχάνοντας· ἐφ' ἅπασιν δὲ βάδισμα μέ-
 τριον καὶ τρόπος εὐάγωγος· ἄγεται γὰρ ἔνθα ἂν θέλῃς
 ὁ βοῦς, τίκει δὲ πόθον τὰ τῶν ἡθῶν ἐτοιμότερα, πρὸς
 ἃ δὴ πάντα πεφυκῶς ὁ ταῦρος εἰκότως ἐπῆρεν εἰς ἐπι-
 θυμίαν τὴν ἀνθρώπου· ἐρῶσα δὲ μίαν ἠγεῖτο λύσιν τοῦ 25
 πόθου, τὴν πρὸς αὐτὸν ὀμιλίαν· ψυχαγωγοῦσι γὰρ τὰς
 ἐπιθυμίας αἱ πείραι, διὸ ἦρα μὲν παράλογον, ἔδδειτο δὲ
 πλησιάζειν σύνηδες, καὶ τὸ συναλθεῖν οὐκ ἄπαρον, εἰ
 καὶ τὸ παθεῖν ἀπορώτερον. ὠρμημένη δὲ πρὸς ὀμιλίαν
 θεᾶται τὸν Δαίδαλον, καὶ τὴν ἐκείνου τέχνην ἐκάλεσε 30
 σύμμαχον, φιλοῦσι γὰρ αἱ τέχναι νοσοῦσαις ἀμύνειν
 ταῖς φύσεσιν· ὅσω τοίνυν τὸ πάθος ὑπῆρχε παράλογον,

2 Cod. ἐπαίρων.

3 Cod. τό.

τὴν τέχνην θαυμασιώτερος Δαίδαλος· διόπερ καλεῖ, καὶ
 καλοῦσα τετύχηκε, καὶ κληθεὶς Δαίδαλος ἐξήρκει πρὸς
 ἴασιν, καὶ φανεῖσα τέχνη παραλογωτέρα τοῦ πάθους,
 παράλογα γὰρ παραλόγοις εἴωθε λίσσθαι. Νοσησάση
 5 δὲ τῇ φύσει σοφῆς συλλαμβανούσης βουλῆς, πίστις τῇ
 Δαιδάλου τέχνῃ τὰ παρ' αὐτῆς ὑπῆρξε γενόμενον· καὶ
 συνελθόντος τοῦ ταύρου τῇ γυναικὶ παράγεται ὁ παῖς
 οὐχ ἐνός, ἀλλ' ἐξ ἄσων ἐγένετο, καὶ τοῦτο εὖ οἶδα ὅτι
 τινὲς αἰτιάσονται. Σῶμα συγκείμενον ἐκ διπλῆς φύσεως,
 10 ἐγὼ δὲ τόσῳ μᾶλλον πιστοτέραν οἶμαι τὴν γένεσιν, ὅσῳ
 τοὺς φύσαντας κατὰ μέρος παρήγαγεν. εἰ μὲν γὰρ πα-
 ράλογόν τι τικτόμενος βοῦς, ἢ παράλογον γενόμενος ἄν-
 θρωπος, εἰκότως καινὸν ἐδόκει τὸ παρ' ἀμφοτέρων συγ-
 κείμενον. εἰ δὲ τίκτει μὲν ἄνδρας ἢ φύσις, παράγει δὲ
 15 βοῦς, οὐχ ἑτέρα τις δύναμις, καλῶς ἢ φύσις, ἀ κατὰ μέ-
 ρος ἀνθρώπου καὶ βοῦς ἐδημιούργησε, ταῦτα συνθεῖναι
 παρὰ τὸν Μινώταυρον ἴσχυσε, καὶ καινὸν οὐδὲν συνθεῖσα
 πεποίηκεν· παλὺ γὰρ που θαυμαστότερον ἦν μὴ γεγενη-
 μένον δεῖξαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ μὴ φανέντα δημιουρ-
 20 γῆσαι τὸν βοῦν, ἢ τὰ γεγενημένα συνθεῖναι· τὸ γὰρ ἤδη
 λαβὸν ἀφορμὴν ἐτοιμότεραν γίνεται, καὶ συνάπτεται ῥᾶον,
 ἀ κατὰ μέρος ἤδη γεγένηται. Καί μοι σχάπει τὰς τέ-
 χνας, αἱ γεγόναι δευτέραι φύσει, αὗται γὰρ δήπου χρυ-
 σὸν ἀργύρῳ κράσασαι φύρουσι, καὶ τὸ μέσον ἀμφαῖν οὐκ
 25 ἀνεῖλε τὴν μίξιν. εἰ δὲ λειπόμεναι τέχναι τῆς φύσεως τὰ
 διστῶτα συνάπτειν δεδύνηται, τί τοῦτο ἄλογον, εἴ τις
 φύσις ἐστὶ δυνατωτέρα τῆς τέχνης, σῶμα δημιουργῆσαι
 συγκείμενον ἐξ ἀνθρώπου καὶ βοῦς, καὶ τὸ παράλογον
 τεχθὲν παραλογώτερον ἔμεινεν, οἷς ἅπασιν ἐνομίσθη-
 30 οὐκοῦν ἢ τὰ πρῶτα συνάψασα καὶ τεχθῆναι παρέσχε,
 καὶ τεκοῦσα συνεχώρησε τρέφεσθαι καὶ πιστότερον ποι-
 εῖται. Θαῦμα τὸ γεγενημένων τοῖς φθάσασιν καὶ πιστοῦ-
 ται τὴν μίξιν τόκος, τὸν δὲ τόκον ἢ μετ' ἐκείνον τρο-

φή· οἷς μὲν γὰρ συνήφθη, προῆλθεν, οἷς δὲ προῆλθεν, ἔμεινε, οἷς δὲ διέμεινε, τέθραπται, καὶ τὸ γένος παρα-
 χθέν ὁ πολὺς ῥέων οὐκ ἀπέκρουσε χρόνος. ἴσασι γὰρ τὰ
 παράλογα καὶ χρόνου δυνατώτερα φαίνεσθαι. διὸ Μινώ-
 ταυρος ἔμεινε, καὶ πρὸς λήθην συναγωνιζόμενον οὐκ ἔσχε
 τὸν χρόνον· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς
 ποιητὰς, καὶ εἰποῦσι τὴν ψῆφον προστίθεσθαι.

5. Κατασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Μήδειαν.

Ἐπὶ παντὶ ποιητὰς ἐπαινέσαι ζητῶν ἐν τοῖς Μηδείας 10
 τεθαύμακα μάλιστα, τὸ γὰρ τοιαῦτα περὶ Μηδείας φι-
 λοσοφεῖν, ἐξ ὧν ἡ κοινὴ τῶν ποιητῶν δείκνυται φύσις,
 πῶς οὐ θαυμάσαι παρέχει ποιήσιν, ἢ διὰ μιᾶς τὸ κοινὸν
 ἀνθρώπων δείκνυσι γένος· οἷα γὰρ περὶ Μηδείας φιλο-
 σοφούντων αὐτῶν ἀντεροῦσί τινες. Αἰήτης φασὶ προῆλ- 15
 θεν ἡλίου, Αἰήτου δὲ γέγονε Μήδεια, καλῶς ἐπ' ἀμφοῖν
 τοὺς λόγους ποιούμενοι· τό τε γὰρ Αἰήτην πρῶτον ἡλίου
 φιλοσοφῆσαι γενόμενον, καὶ τὴν Μήδειαν Αἰήτου φανῆ-
 ναι, καλῶς ἔχον ἔστι πρὸς ἀμφοτέρα, κοινὸς γὰρ ἀπασί
 τοῖς τικτομένοις ἡλῖος ὑπάρχει πατήρ, καὶ τὸ πρὸς βίον 20
 ἔλθον ἡλίῳ τὴν γένεσιν ἐπιγράφεται· οὐκοῦν Αἰήτης ἡλίου
 προῆλθε· γεγονὼς δὲ ἡλίου Μήδειαν παρήγαγε πρότερον,
 τὴν γὰρ πρώτην ἀνθρώποις γενεὰν παραγαγὼν τῶν
 θεῶν, ἐντεῦθεν ἄνθρωποι δι' ἀνθρώπων προέρχονται.
 Διὸ καὶ τὸν Αἰήτην ἡλίου φιλοσοφοῦσιν εἰκότως οἱ ποιη- 25
 ταί, καὶ τοῦ Αἰήτου γεγενῆσθαι τὴν Μήδειαν, καὶ γενο-
 μένη, φασίν, Αἰήτου Μήδεια θεῶν ἐτίμα μᾶλλον τὴν Ἄρ-
 τεμιν· τὰ γὰρ τῶν βαρβάρων ἐπ' ἄμφω διαιρεῖται θεῶν,
 Ἄπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ μόνη θεῶν ἐν βαρβάροις
 τετίμηται μετ' Ἄπόλλωνος Ἄρτεμις, ὅθεν Ἄπόλλωνι προς- 30
 ετίθετο Μήδεια, καὶ τιμώσης Μηδείας τὴν Ἄρτεμιν Ἑλ-
 ληνικὸς στόλος ἐπὶ Κόλχους ἀνήγετο· φύσει γὰρ τὰ γένη

πρὸς ἄλληλα τὰς ἐπιβουλάς ἀντεπιδείκνυνται κόρας οὖν ἀρ-
 πάζειν ἐξ ἀλλήλων ἐσπούδαζον, οὐκοῦν Ἑλληνες οὐδὲν ἔξω
 τοῦ παρὰ σφίσι πεπράχασιν, ὁμοῦ καὶ πρὸς τοὺς βαρβά-
 ρους ἀναχθῆναι σπουδάζοντες, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν μετὰγειν
 5 εἰς Ἑλληνας. Ἰφικομένων δὲ περὶ τοὺς Κόλχους Ἑλλήνων
 Ἰάσων μὲν ἠγεῖτο τοῦ στόλου, τὰ γὰρ τῆς Ἑλλάδος τοι-
 ἄδε δι' ἡγεμονίας, ἅπαντα δὲ τῶν ἠρώων εἰς Σκύθας.
 Αἰήτης μὲν ἠγανάκτει, καὶ μηχανὴν ἐζήτει παρακρουσο-
 μένην τοὺς ἠκοντας, καὶ ζητῶν ἐπορίσατο ζεύγος ἔξω μὲν
 10 δοκοῦν τῆς κοινῆς φύσεως, οὐκ ἔξω δὲ τῶν ὅσα πρᾶτ-
 τειν ἅπαντα πέφυκεν. χαλκοῦς γὰρ αὐτῶν ἐροῦσι τοὺς
 πόδας, οὐχ ὅτι χαλκὸς συνεκράθη τοῖς σώμασι, ἀλλ'
 ὅτι τοιοῦτοι τῶν ταύρων οἱ πόδες, ὡς χαλκοῦ μιμήσα-
 σθαι φύσαν καὶ πῦρ τῶν στομάτων ἠφίεσαν, οὐχ ὅτι τὸ
 15 πῦρ τοῖς σώμασι σύντροφον, ἀλλ' ὅτι τοιαύτη προῆει
 θερμὴ τῶν πόρων, ὡς μιμῆσθαι πυρὸς τὴν ἰσχύν καὶ
 καθεστῶτος τοιαύτου τοῦ ζεύγους ἠπέρει μὲν Ἰάσων,
 συλλαμβάνουσαν δὲ εὔρε τὴν Μήδειαν καὶ μάλα εἰκότως
 ποριστικώτεραι γὰρ γυναῖκες ἀνδρῶν ἐπὶ τὰς μηχανὰς
 20 καὶ ἄλλως. Μήδεια μὲν ἦν ἐγγενῆς, καὶ τοῦ προστάτ-
 τοντος γεγέννηται παῖς, καὶ διὰ τοῦ συγγενοῦς τῶν αὐτῶ
 ταῖτομένων πόνων ἐγνώκει φύσιν ὅθεν ὡς εἰδυῖα τὴν
 φύσιν ἐπορίζετο λύσιν, μηχανησαμένη τοῖς ἄθλοις τὸν
 πόρον, ἐφ' οὓς προσελήλυθεν Ἰάσων ἔπειτα τοῦ πατρὸς
 25 ἀντεπιτάττοντος μείζονα γῆ μὲν ἐσπείρετο παραλογωτέρῳ
 τινὶ σπέρματι, γῆς δὲ ἄνδρες ἀνήεσαν, καὶ ταῦτα θαυ-
 μάσαι τὴν κοίησιν, οὐκ αἰτιαῖσθαι παρέχεται. εἰ μὲν γὰρ
 ἕτερον ἐκόμισεν ὄφιν, ἕτερον δὲ παρήγαγεν ἄνθρωπον,
 εἰκὸς ἦν ἀπιστεῖν εἰ δράκόντων ὁδοὺς ἀνθρώποις γέγονε
 30 γένεσις, οἱ δὲ παῖδες ἀμφοτέροι καὶ ἄνδρες καὶ δράκον-
 τες, οἷς ἄμφω προῆλθε τῆς γῆς, δι' ἀλλήλων ἄμφω γε-
 γόνασιν ἐφ' οἷς Αἰήτης μὲν κατεπλήττετο, δράκων δὲ
 μετεμάνθανεν ὕπνον, καὶ τούτῳ συνεργὸν ἔσχε τὴν φύ-

σιν ἡ Μήδεια, οἷς γὰρ ἅπαντα κατακλεῖν ἔγνωκεν ὕπνος, τούτοις καὶ δράκων τῆς ὕπνου δυνάμεως ἤττηται· καὶ γέγονε φύσις αὐτῇ τέχνης ἐπίκουρος· λαβοῦσα δὲ τὸ δέρμας ἡ Μήδεια συνεξέπλει τῷ ξένῳ· τοῦτο γὰρ ἐδίδασκα πόθος, ὧν γὰρ αἱ γυναῖκες συναπτόμεναι γέκωνται, 5 τούτους¹ ἠγοῦνται καὶ πολίτας καὶ πόλιν οὐκοῦν οὐ πόλιν κατέλιπε Μήδεια, πατρίδα δὲ μείζω τῆν τοῦ συνοικοῦντος ἐλάμβανε· μεθ' ὧν γὰρ ὁ βίος, μετὰ τούτον ἡ πόλις· καὶ πατρίς γυναιξίν ἡ φιλοτιμηθεμένη τὸν γάμον· ἀποπλεύουσιν δὲ διώκει μὲν Αἰήτης· Ἄψυρτον δὲ ἐλεῖν 10 συνοπέστειλεν, ἣ δὲ τὰδελφῶ μηχανᾶται τὸν γόνον· οὐκ ἔξω τῆς ἔρωτος βίας ἡ μηχανή, ἃ γὰρ ἔρωτες ποιεῖν ἀναπειθουσιν, ἐτοιμότερον πράττουσιν· ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος Ἰάσων ἑτέραν γνώμην ἐλάμβανε, οὐδὲν γὰρ ἔχουσι βέβαιον οὐδὲ πρὸς ἔρωτα γιγνώμενοι γά- 15 μοι· πρὸς Ἑλληνικὸν οὖν ἀπέβλεπε γάμον, καὶ μάλα δικαίως· ἄλογον εἰς παιδῶν γονὴν βάρβαρος ἄνθρωπος· συνεργούσης μὲν γὰρ πρὸς κίνδυνον εἶχετο, παιδοποιεῖν δὲ ἐκ Μηδείας ἀδοξὸν ᾤετο· διὸ τοῖς μὲν κινδύνοις τὸν Μηδείας ἔσταργε γάμον, τοῖς δὲ τῶν Ἑλλήνων νόμοις 20 τὸν τῆς Γλαύκης ἠγάγετο· καὶ ἄλλα ὁ τῆς Γλαύκης πατὴρ ἐκράτει παρὰ τὴν Κόρινθον, καὶ δυνάμεως Ἰάσων προσεδεῖτο μείζονος, ἵαυτε καὶ ἐξ αὐτῆς παιδῆς ἐθέλειν φύσειν Ἑλληνικούς. Λυσιτελέστερος οὖν ὁ Γλαύκης κατεφαίνετο γάμος, ἃ θεωμένη χαλεπῶς ἔφερε Μήδεια, 25 καὶ μάλα δικαίως, γυνὴ γὰρ ἀδικουμένη πρὸς εὐνήν χαλεπώτατον, καὶ τᾶλλα μὲν φέρειν ἐπίσταται, παραιτουμένη δὲ γάμον οὐ καρτερεῖ· διὸ Μήδεια πάντα θυμὸν ἤγειρε μείζονα ἢ φύσις, ὅτι γυνὴ τὸ γένος, ὅτι δὴ βάρβαρος Ἰάσων μετὰ τὴν χάριν ἀγνωμονῶν, καὶ δυσχε- 30 ραίνουσα κτείνειν ἅπαντας προσήκοντας ἐσπούδαζεν, ἐξ

1 Cod. τούτοις.

ὣν ἠδίκειτο, τούτους ἀνταδικῆσαι φιλονεικοῦσα, καὶ πρὸς τιμωρίαν συνεργὸν ἔσχε τὴν τέχνην ἣ γὰρ ἦν ἄλογον Ἰάσωνι μὲν ἐπικουρεῖν μαγγανεύουσαν, ἑαυτῇ δὲ μὴ συμμαχεῖν ὅμοια πράττουσαν· ὅθεν τὴν ἴσῃν ἐκάλεσε τέχνην ἐπ' ἔργοις οὐκ ἴσοις, καὶ πάντα κοινῶ· δαπανᾶται πυρὶ, Κρέων κηδεύων, Γλαύκη παραιρουμένη τὸν γάμον, οἶκος παρ' ὃν ἄλογος ἐγένετο γάμος, καὶ πάντας κτείνας καταλέλοιπεν ἀθῶον Ἰάσωνα, καὶ τοῦτο δικαίως ἂν τις ἀγανακτήσειε, τί δήποτε ἐλύπει μὲν Ἰάσων, ἕτεροι δὲ τὴν δίκην ὑπεῖχον· ὅτι μάλιστα τιμωρίαν ὑπεῖχεν, ἀναιρουμένους ὄρων, οὓς Μηδείας προετίμησε. καὶ θεατῆς γεγονῶς ἐκολάζετο πλέον. θάνατος μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τῶν λυπούντων τὴν αἴσθησιν, βίος δὲ λυπηροτέραν τῶν ἀτυχημάτων ἐργάζεται κρίσιν· ὅθεν περιεῖναι συγχωρεῖ τὸν Ἰάσωνα. Τάχα ἂν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς ποιηταῖς, παίδων ἀναίρεσιν ἐκ Μηδείας ἀκηκοῖς, ἀλλὰ ταῦτα μᾶλλον ἐπαινείσθαι παρέχει τὴν Μήδειαν· εἰ μὲν γὰρ ἐτέρων ὑπῆρχον οἱ παῖδες, εἰκότως ἠδίκηαι παῖδας ἀναιροῦσα τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας, νῦν δ' ὡς ὑπόμνημα τῆς πάλαι μένειν οὐ προηρεῖτο τύχης, ὅθεν ἀνῆρει τοὺς παρ' αὐτῆς, καὶ φθειράσα πάλιν εἰς θεοὺς ἀνελήλυθεν· ὣν γὰρ τικτομένη προῆλθε, καὶ τελευτῶσα πάλιν ἀνῆλθε. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι συντίθεσθαι.

25 6. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Νιόβην.

Ποιητῶν εἰς ἅπαν ἄγαμαι, καὶ τὸ μέτρον φιλοσοφοῦν οὐκ ἐπὶ μετρίου φέρω τοῦ θαύματος, μάλιστα δὲ ἃ περὶ Νιόβης ἐφιλοσόφησαν γράσαντες, θαυμάσαι τῶν ἄλλων μᾶλλον κατέλιπον. Οἷα γὰρ περὶ Νιόβης ἐροῦσιν ἀπιστεῖν τινες ἐπεχείρησαν. Νιόβη, φασὶ, προῆλθε Τάνταλου· τίνα τοῦτον ἀπιστον καταλελοίपाσι λόγον, εἰ μὲν γὰρ Τάνταλον φίλον θεοῖς καθάπαξ εἰρήκασιν, εἰκότως ἀπιστον

ἄπιστον ἦν Ταντάλου παῖδα γενέσθαι Νιόβην, ὃς παρα-
 πλησίως τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἀπηχθάνετο. τὸ γὰρ συγγε-
 νές τῇ κοινωνίᾳ βεβαιούσι τοῦ μίσους, οἷς γὰρ ἀμφότε-
 ροι τοῖς θεοῖς ἀπεχθάνονται, καὶ Νιόβη Ταντάλου καὶ
 Νιόβης Τάνταλος πατὴρ ἐνομίζετο· τὰς γὰρ συγγενείας 5
 αἱ κοινωνίαι πιστοῦνται τῶν τρόπων· ἐκολάζετο Τάντα-
 λος, δίκην ὑπεῖχε μετ' ἐκείνου καὶ παῖς πρὸς θεοὺς ἀπ-
 ηχθάνετο, καὶ πρὸς τὴν Αἰτῶ γέγονεν ἡ παῖς δυσμε-
 νής· ὃ κοινῇ πᾶσι γεγένηται Τάνταλος, τοῦτο πρὸς μίαν
 θεὸν καθειστήκει Νιόβη· καὶ τὸ γεγονός ἐν τῷ μέρει περὶ 10
 τοῦ συμβάντος κοινῶς ὑπῆρχε πιστότερον· φιλεῖ γὰρ τὰ
 καθέκαστον ἐκ τῶν κοινοτέρων παραδειγμάτων φαίνε-
 σθαι· διὸ πρὸς πάσας ἐνυβρίσας ὁ Τάνταλος Αἰτοῖ πα-
 θεῖν παραπλησίως δέδωκεν, καὶ τὸν τρόπον ἡ παῖς ἐκ
 τοῦ τεκόντος ἐμάνθανε· καίτοι πρὸς ταῦτά τινες ἀντε- 15
 ροῦντες ἀναιροῦσι τῆς Αἰτοῦς τὴν φιλίαν, τὴν μὲν ἐν
 οὐρανῷ διαιτᾶσθαι διδόντες, τὴν δὲ διατρίβειν ἐν γῆ·
 καὶ τὰ θεῶν μετροῦσι τοῖς τόποις· τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν
 τούτων, ὡς ἅπαντα θεοὶ περιθέουσι, ¹ καὶ δοκοῦντες μέ-
 νειν ἐν οὐρανῷ τῆς γῆς καθάπαξ ἐντὸς οὐ γεγόνασιν, 20
 ἀλλὰ τὸ πᾶν τῆς αὐτῶν ἐξήρηται χάριτος· εἰ δὲ παντα-
 χοῦ φοιτῶσι θεοὶ, καὶ Αἰτοῖ Νιόβη συνήπτετο, καὶ τῆς
 συνουσίας παρεῖχε τὴν ἀφορμὴν πανταχοῦ περιθέουσα,
 συγγενομένη δὲ τὴν μὲν εὐδαιμονίαν ἐκ τῆς συνουσίας
 ἐλάμβανεν· ἐκ δὲ τῆς εὐδαιμονίας μεταμανθάνει τὴν 25
 ὕβριν· πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος εὐδαιμονήσας

1 Plat. Cratyl. p. 397. d. φαίνονται μοι οἱ πρώτοι τῶν ἀν-
 θρώπων — — — ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν θεοὺς αὐ-
 τοὺς ἐπονομάσαι. Arridet haec etymologia sophistae nostro,
 qui eandem VII. 2. repetit: οἷς γὰρ περιθέουσιν ἅπαντα καὶ
 θεοὶ προσερέθησαν. et X. 4. οἷς γὰρ περιθέουσιν ἅπαντα θεοὶ
 προσερέθησαν, καὶ οἷς ἐκ τοῦ θεῖν προσηγορεύθησαν, πάθος
 ἀργίας παντελῶς ἠγνοήκασιν.

ἐκτρέπεσθαι· διόπερ Νιόβη, δι' ὧν μὲν συνῆμι Λητοῖ,
 διὰ τῆς συνουσίας ἠτύχει, καὶ μέγα φρονεῖν ἠναγκά-
 ζετο. οἷς δὲ ἐφρόνει μέγα, πρὸς ὕβριν ἐχώρει· οὐκοῦν
 οὐδὲν ἄπιστον, εἰ συνιοῦσα Νιόβη θεῶ καὶ τὸν τρόπον
 5 μετέβαλεν· οὐ γὰρ καθάπαξ θεοὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων
 ἀμείβουσι φύσεις, ἀλλὰ νοσεῖν αὐτοὺς καταλείπουσι,
 κἂν νοσεῖν οὐκ ἐθέλωσι. Μεταβληθείσης δὲ τῆς γυναι-
 κὸς ἢ θεὸς εἰσεπράττετο δίκην· καὶ μάλα δικαίως· ὡς
 γὰρ ἐτίμα τὴν ἀρχὴν μετριάζουσαν, οὕτω μεταβεβλημέ-
 10 νην ἐκόλαζε, καὶ τὴν μεταβολὴν οὐχὶ θεὸς τῆς γνώμης,
 ἀλλ' ἢ γυνὴ παρείχε τῆς φύσεως· ἔμεινε γὰρ ἢ θεὸς ἢ
 αὐτὴ καὶ τιμωρουμένη καὶ στέργουσα. τὴν γὰρ αὐτὴν
 κέκτηται δύναμιν χρηστὸς τιμηθεὶς καὶ πονηρὸς κολα-
 ζόμενος. Οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδεὶς ἀν-
 15 τερεῖ· τοῦτο δὲ τῆς ποιήσεως μέμψονται, τί δήποτε, λέ-
 γοντες, πλημμελεῖ μὲν Νιόβη, δίκην δὲ οἱ παῖδες ὑπεῖ-
 χον, καὶ παροινεῖται μὲν ἢ Λητῶ, δίκην δὲ οἱ ταύτης
 κομίζονται παῖδες, ὥσπερ οὐκ εἰδότες, ὅτι κατὰ συγγέ-
 νειαν ὁ τῆς κολάσεως προέρχεται τρόπος, καὶ τῶν δυσ-
 20 σεβούντων ἢ κρίσις μέχρι τοῦ γένους προέρχεται· ἄνευ
 δὲ τούτων καὶ λόγον τινὰ δοκεῖ μοι μείζω κεκτῆσθαι,
 τὸ διὰ τῶν παίδων ἑκατέραν τὴν δίκην εἰσπράττεσθαι·
 τὴν τε γὰρ ἀλαζονεῖαν Νιόβη διὰ τοὺς οἰκείους ἐκτῆσατο
 παῖδας· τὴν τε ὕβριν Λητῶ διὰ τὸ γένος ὑφίσταται· πρὸς
 25 ἃ τοίνυν ἑκατέρα πεπαρώνηκεν, ἐπὶ τοῦ γένους τὸ προσ-
 ῆκον ἐξέτισε· καὶ κολάζονται μὲν παῖδες, ὧν ἢ μήτηρ
 ἐνύβρισε, καὶ δι' οὗς τὸ πάθος, ἐπὶ τούτους ἢ δίκην
 καὶ τὸ δὴ κάλλιστον ἀμφοτέρους ὥπλιζεν ἢ θεός· εἰς
 οὗς ἀμφοτέρους ἐποιεῖτο τὴν ὕβριν· ὥστε τὸ μέτρον τῆς
 30 παροινίας τιμωρίας ἐγένετο τρόπος, καὶ κατὰ γένος
 ὥπλισθησαν οἱ περιοφθέντες κατὰ συγγένειαν· πεπτω-
 κότων δὲ τῶν παίδων θάπτειν οὐκ εἶων ἀνηρημένους οἱ
 θεοὶ, καὶ μάλα δικαίως· τὴν γὰρ δίκην ἐχρῆν ὑπερόριον

γενέσθαι, καὶ κολάζουσιν ἀθανάτως τοὺς εἰς ἀθανά-
 τους ὑβρίσαντας· εἰ δὲ μεγάλα τῆς τεκούσης τὰ δάκρυα,
 μέγα τῶν τεχθέντων τὸ πάθος· καὶ κακοπραγοῦσα συν-
 εμέτρει τῇ τύχῃ τοὺς θρήνους, καὶ προῆλθεν εἰς λίθον
 καινὴν ὑποστᾶσα μεταβολὴν· ἀλλ' ὅθεν προήλθομεν ἄν- 5
 θρωποι, παρὰ τοῦτο μεθίσταται· τὴν γὰρ ἴσην ἄνθρω-
 ποι δέχονται γένεσίν τε καὶ τελευτὴν, καὶ δι' ὧν προέρ-
 χονται φθείρονται. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν
 ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι προστίθεσθαι.

7. Ἀνασκευὴ ¹ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ 10
 Πασιφάην.

Ποιητὰς ὧμην τὴν βλασφημίαν εἰς ἑτέρους ποιεῖν,
 νῦν δέ μοι δοκοῦσιν αὐτοὶ τῆς αἰτῶν ψευδολογίας αἰ-
 σθάνεσθαι, καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον τερατεύεσθαι κίνδυνον·
 τὸ γὰρ εἰς θεοὺς τοιαῦτα λογοποιεῖν καὶ παροινεῖν εἰς 15
 τὸν θεὸν ἀπάντων τυγχάνοντα κάλλιστον, πῶς οὐκ αὐτοὶ
 καθ' ἑαυτῶν λογοποιοῦντες τυγχάνουσιν; οἷα γὰρ περὶ
 τῆς ἡλίου παιδὸς ἀποφαινόνται; Πασιφάη, φασί, προ-
 ῆλθεν ἡλίου, καὶ γενομένη τοῦ καλλίστου θεῶν πάθος
 ὑπέστη παραλογώτατον· ταύρου μὲν γὰρ ἔάλω, καὶ τὸ 20
 πάθος ἀποροῦσα διενεγκεῖν πρὸς τὸν Δαίδαλον ἤνεγκεν·
 ὁ δὲ ξυλίνην μηχανησάμενος βοῦν, καὶ περιβαλὼν τὸ
 μηχανήμα δορᾶ βοῶς, ἧ παρὰ τὴν ἀγέλην ὁ ταῦρος συν-
 ἤπτετο, τὴν μὲν ἄνθρωπον ἔνδον κατέκλεισε· σοφίζεται
 δὲ μίξιν ἐκ τέχνης, ἧ μὴ πέφυκε γίνεσθαι, καὶ τὸ πρα- 25
 χθέν τῆς μίξεως κατέστη μαρτύριον· παῖς γὰρ προῆλθε
 ταύρου μὲν ἀρχόμενος, τελευτῶν δὲ μετ' ἐκεῖνον εἰς ἄν-
 θρωπον, φύσεις ἐφ' ἑνὸς διπλᾶς κομιζόμενος σώματος.
 οὐδέτερον μὲν ἐντελές, ἑκάτερον δὲ δι' ἑτέρου πληρού-
 μενον· καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι τοιάδε. πάρεστι δὲ ἐκ τῶν 30
 ἐφεξῆς ἀπελέγξαι. Πασιφάη προῆλθεν ἡλίου· τίνα τοῦ

1 Praecedens caput finit Fol. 136. b. hoc et sqq. sunt Fol.
 181. b. adjecta nota: Νικολάου καὶ ταῦτα τοῦ ὁφιστοῦ·

γένους ἔχουσα πίστιν; ὁ μὲν γὰρ θεῶν ἐγεγένητο ² κάλ-
 λιστος, ἡ δὲ γυναικῶν δυστυχεστάτη πασῶν· οἷς τοίνυν
 ἠρνεῖτο τὴν τύχην, ἠπιστεῖτο τὸ γένος· ἀλλ' ἔστω, συγ-
 κχωρήσθω τοῖς ποιηταῖς, Πασιφάην ἡλίου γενέσθαι,
 5 τί κακῶπραγούση παιδὶ πατὴρ οὐκ ἐπήμυνε; ³ θεοὶ μὲν
 γὰρ ἅπασι τοῖς νοσοῦσι, μόνος δὲ τῶν θεῶν ἥλιος, ὃ
 κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν, ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κῶρης
 ἀπώκνησεν· ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην τῶν ποιητῶν, πότε-
 ρον συμμαχεῖν οὐ προηρεῖτο δυστυχούση παιδί, ἢ προη-
 10 ρημένος οὐκ ἴσχυσεν· εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἐδύνατο, πῶς ἔτι
 θεός, εἰ δὲ οὐ προηρεῖτο, πῶς ἐνθένδε πατὴρ· λείπεται
 τοίνυν κατὰ γε ποιητὰς δυοῖν θάτερον ἀμαρτεῖν τὸν ἥλιον,
 ἢ μὴ γενέσθαι θεόν, ἢ πατέρα δοκεῖν· ἀλλ' ἔστω συγκε-
 κχωρήσθω, Πασιφάην γενέσθαι ἡλίου πατρὸς, πῶς ἦρα
 15 βοὸς ἄνθρωπος οὔσα; γυναίξιν μὲν γὰρ ἔρωτες φύονται,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ συγγενοῦς ἔχοντες πρόφασιν· πόθος μὲν γὰρ
 τῆς τοῦ σώματος ὥρας προέρχεται, κοινωνία δὲ γένους
 παρέχει τὴν γένεσιν, νῦν δὲ τὸ πολὺ διεστὸς ⁴ ἐν μέσῳ
 τῶν φύσεων κώλυμα ποιεῖται οὐ γέγονεν ἔρωτος· εἰ μὲν
 20 γὰρ ἵππος ἦρα βοὸς, ἢ βοῦς ἵππων ἐάλω ποτὲ, τυχὸν
 ἂν τις αὐτὴν ἐρασθῆναι βοὸς συνεχώρησε, καὶ μικρὸν
 ἐπ' ἀμφοῖν τὸ διάφορον· εἰ δὲ οἷς ὀλίγον ἢ φύσις διήλ-
 λαξεν, οὐδὲ πώποτε πόθον εἰργάσατο, πῶς ἄνθρωπος
 ἐάλω βοὸς, οἷς πολὺ τὸ μέσον ἐκ τοῦ γένους προῆλθεν·
 25 ἀναιρεῖ τὸ πάθος ἢ φύσις, καὶ τῶν γενῶν ἔρις οὐ πρόσ-
 εισιν. Εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα βοὸς ἄνθρωπον ἐρῶντα
 παράσχοι τις, οὐκ ἔχω συνιδεῖν, ὅπως ἐάλω Πασιφάη
 τοῦ ταύρου· εἰ μὲν γὰρ βουκόλου τις ὑπῆρχε γυνὴ καὶ
 συνεχῶς ἐσκόπει τὸν ταῦρον, ἐκ τῆς συνεχείας ὁ πόθος
 30 ἐλάμβανε πρόφασιν· εἰ δὲ βασιλέως γεγένηται σύνοικος,
 καὶ παρὰ τὸν βασιλέα διάγουσα πέφηνε, πῶς εἶχε τὸν

2 Cod. ἐγεγένητο.

3 Cod. ἐπίμυνε.

4 Cod. διεστώς.

πόθον, οὐ μὴ τὴν θεάν ὑφίστατο. Συνεχῆς μὲν γὰρ ὄψις ἐπάξεται πόθον προσλαβοῦσα τὴν ὥραν τοῦ σώματος· τὸ δ' ἅπαξ ἰδεῖν οὐ προῆλθεν εἰς ἔρωτα. Βούλει καὶ ταῦτα συγχωρῶμεν ποιηταῖς, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἔτι μᾶλλον ἀλίσκονται· τί γὰρ δήποτε γυναῖξιν ἀφείσα λέγειν τὸ 5 τῆς γνώμης ἀπόρρητον πρὸς ἄνδρα πονηρὸν ἠγγελε· καί τοι Δαίδαλος συνεξητάζετο Μίνω, καὶ χάριν ἤδει τῷ συνοικοῦντι τῇ γυναικὶ τῆς παρ' αὐτὸν φυγῆς ὧν διεσώσατο· πῶς οὖν πρὸς ἐκεῖνον ἐξήγγελε; τί δὲ ὁ Δαίδαλος τὴν γνώμην παθῶν ὑπισχνεῖτο τὴν ἴασιν; δεινὸς 4 μὲν γὰρ 10 οὗτος ὑπῆρχε τεκτῆνασθαι, καὶ τέχνην εἶχε σοφωτέραν τῶν ἄλλων, οὐ μὲν τι φύσει βιαιοτέραν φαίνεσθαι, οὐ γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις, ἀλλ' αὐταὶ τὰς τέχνας εὗρηκασι· τί δὲ τὸ μηχανήμα δορᾶ βοῦς περιέβαλεν; οὐκ εἶχε συνιδεῖν, ὡς ἅμα τις βοῦς ἀφαιρεῖται τοῦ προκαλύμμα- 15 τος, καὶ συναφαιρεῖται τούτῳ τὸ κάλλος· ἢ πᾶς εἰκασθείσης τῆς μηχανῆς συνελθεῖν ὁ ταῦρος ἐπέθιτο; πολλὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀνεστήκασι βόες, ἅς λίθος ἢ χαλκὸς εἴκασε, καὶ οὐδεὶς πω ταῦρος ἐκ τῆς τέχνης συνελθεῖν ὑπήχθη· πῶς δὲ γυνὴ πρὸς τὴν μίξιν ἐσχη- 20 ματίζετο; πότερα ὡς βοῦς, ἀλλὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων διαφθείρετο πρόσχημα, ἀλλ' ὡς γυνή, καὶ τὸ βοῶν πῶς ἦν διασώζεσθαι; πῶς δὲ προσιόντος βοῦς γυνὴ τὴν ὀρμὴν εἰς μίξιν ὑπήνεγκεν; ἄνθρωποι μὲν γὰρ ἀνθρώποις ὁμιλοῦσι πραότητι, ταῦροι δὲ πρὸς ὀρμὴν καὶ θυμὸν, 25 ὥστε ἐλάνθανεν ἂν διαφθείρας τὴν ἀνθρωπον ἢ πρὸς μίξιν ἐλθῶν· τίς δὲ ὁ χῶρος ὃς ἀμφοτέρους συνῆψε τοῦ σκότους, ἀνδρῶν μὲν γὰρ ἕτερος, βοῶν δὲ προῆλθεν οὐχ εἰς ὧν ὁ τόκος· ἢ πῶς τὸπραχθέν οὐκ ἀνήρει τὴν ἀνθρωπον, τίς δὲ ἢ γνώμη τῆς γυναικὸς τρέφειν τὸ παρα- 30 λόγως φανέν; εἰ μὲν γὰρ εἰς κοινὸν ἐνεγκεῖν προηρεῖτο

τὸν πόθον καὶ τεκοῦσα διέτρεφεν· εἰ δὲ συνῆει λάθρα καὶ κρύπτειν ὤφειλε τίκτουσα, νῦν δὲ παραλόγου βοῦς ὀμιλίας γνώρισμα τὸν παῖδα τρέφειν ἠβούλετο· ἢ πῶς προηρημένης τρέφειν τῆς γυναικὸς τὸ πραχθὲν διατρέ-
 8 φετο, τροφαὶ μὲν γὰρ ἕτεραι βοῦς, ἀνθρώπων δὲ καθε-
 στήκασιν ἕτεραι, καὶ διπλῆ φύσις τροφὴν οὐκ ἔδέχετο
 μίαν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ποιητὰς μὲν οὐκ ἔδει λέ-
 γειν, λέγουσι δὲ ἀπιστεῖν καταλείπεται· φέρει γὰρ ἔπαι-
 νον τοῖς φυγοῦσι μαθεῖν, ἃ μὴ καλῶς οἱ φράζοντες
 10 ἔδειξαν.

8. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
 Νιόβην.

Ἔως οἱ λοιποὶ κατηγοροῦνται θεοὶ, καρτερεῖν ὄμην
 δεῖν κατηγορουμένων ἑτέρων θεῶν· ἐπεὶ δὲ κατὰ βραχὶ
 15 προΐόντες ἐπὶ τὸν Δία τελευτῶντες ἀφίχοντο, πῶς ἔδει
 φέρειν, ὅπου τοῖς λοιποῖς ὁ θεῶν κάλλιστος συμπεπαρ-
 ῶνται· οἷα γὰρ περὶ τῆς ἐκείνου μυθολογοῦσι γονῆς·
 ὁ Ζεὺς, φασί, παρήγαγε Τάνταλον, ὁ δὲ Νιόβην, καὶ
 γεγονυῖα τοῦ καλλίστου θεῶν ἔκγονος Ἀητοῖ τῇ θεῶ
 20 προσιούσα συνήπτετο. καὶ συνοῦσα κατηλαζονεύετο τῆς
 θεοῦ τὴν δ' ἀλαζονείαν παρεῖχε τῶν τεχθέντων τὸ πλη-
 θος· κρεῖττον γὰρ ὄφετο τετοκέσαι Ἀητοῦς τεκοῦσα πολ-
 λούς· τὴν δ' αὖ θεὸν καταδεστέραν ἐνόμιζε τεκοῦσαν
 εἰςάπαξ, καὶ πολλάκις ἐκείνη προήγαγεν, ἢ δὲ θεὸς ἐπὶ
 25 τούτοις ἀγανακτήσασα ὀπλίζει τοὺς ὀλίγους κατὰ τῶν
 πλειόνων, καὶ δι' Ἀρτέμιδος μὲν αἱ κόραι πεπτῶκασιν,
 οἱ δὲ λοιποὶ δι' Ἀπόλλωνος· δακρύουσα δὲ τὸ πάθος
 ἢ μήτηρ λίθου φύσιν ἠλλάξατο, καὶ μεταθεῖσα τὴν φύ-
 σιν οὐκ ἀμείβει τὴν τύχην, ἔστηκε γὰρ ἐν λίθῳ δακρύ-
 30 ούσα, καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι τοιάδε· πάρεστι δὲ ἔλεγ-
 χον λαβεῖν τῶν προκειμένων· Νιόβη Ταντάλου προῆλθε
 τίνα τοῦ προελθεῖν ἔχουσα χρόνον, θεοῖς μὲν γὰρ πρῶ-

τον συναξητάζετο Τάνταλος, ἐξέπιπτε δὲ τελευτήσας θεῶν,
καὶ πεσὼν ἐκολάζετο· πῶς οὖν εἰς ὀμιλίαν ἔλθων κατε-
φάνη πατήρ· οὔτε γὰρ θεοῖς συνδιαιτώμενος προσεῖχε
ταῖς ἡδοναῖς, οὔτε δίκην διδοὺς ἐπὶ γάμον ἀπέβλεπεν,
ἀλλ' ἐκατέρας ἡδονῆς ὑπῆρχεν ἀναιρέσις· ἀλλ' ἔστω, συγ- 5
κεχωρήσθω, Τάνταλον ἐπὶ γάμον ἔλθειν, καὶ τὴν παῖδα
πάρσενεγκεῖν. πῶς ἢ τούτου Νιόβη Λητοῖ τῇ θεῷ πρὸς
φιλίαν συνήπτετο· θεοῖς μὲν γὰρ ἦν ἀπεχθῆς Τάνταλος,
Λητῶ δὲ καλλίστη θεῶν. πῶς οὖν οὐ τὴν αὐτὴν τοῖς
θεοῖς εἶχε προαίρεσιν, ἀλλ' ὃν πάντες κοινῶς ἀπεστρέ- 10
φοντο, τούτου τὴν κόρην Λητῶ μόνη προσίετο, καὶ τῇ
πρὸς αὐτὴν φιλίᾳ ἔχθραν πρὸς θεοὺς ἀνελάμβανε· πῆ
δὲ ἢ θεὸς συνδιῆγε τῇ γυναικὶ; πότερον ἐπὶ γῆς; ἀλλ'
οὐ θέμις διατρίβειν ἐν γῆ· ἀλλ' εἰς οὐρανὸν ἀνῆγε τὴν
ἄνθρωπον; οὐδὲ ἀνθρώποις θέμις διαιτᾶσθαι περὶ τὸν 15
οὐρανόν· ἐκάτερα ἐξήρει τῶν χωρῶν ἡ φύσις, οὔτε γὰρ
γυνὴ διητᾶτο παρὰ θεοῖς, οὔτ' αὖ θεὸν ἐν ἀνθρώποις
ἦν πολιτεύεσθαι· βούλει καὶ ταῦτα συγχωρῶμεν τοῖς ποι-
ηταῖς, πῶς ἢ γυνὴ τὴν συνουσίαν τὴν τῆς Λητοῦς εἰς
κακίαν ἐξέφερε; συναπτόμενοι γὰρ ἀγαθοῖς ἀγαθοὶ κα- 20
θεστήκασιν ἄνθρωποι, καὶ συνουσίαι τοὺς τρόπους ἀμεί-
βουσιν. οὐκοῦν αἱ χρηστὲρὶ τοὺς τρόπους θεοὶ, δι' ὧν ἢ
Λητῶ θεὸς καθεστήκει, τὸν τρόπον ἐπαινούμενον ἐκ τῆς
φύσεως ἔλαχε· συναφθεῖσα δὲ Νιόβη θεῷ πρὸς τὸν ἐκεί-
νης μετετίθετο τρόπον· οὐκοῦν τελευτῶσαν ἐκφέρουσι, 25
καὶ συναπτόμενός τις θεῷ κατηγορούμενον ἔσχε τὸν τρό-
πον ἀνηρημένων δὲ τῶν παιδῶν θάπτειν οἱ θεοὶ τοὺς
προκειμένους οὐκ εἶων, καίτοι θεοὶ μὲν τελευτᾶν οὐκ
ἐγνώκασιν τιμῶσι δὲ ὅμως τῶν ἀνθρώπων τὴν τελευτὴν
τῇ τῆς ταφῆς προσθήκῃ· πῶς οὖν ἀνεῖλον ἢ πράττειν 30
ἐπέταξαν, πῶς δὲ ἢ μήτηρ ἑτέραν ἐκ δακρῶν ἐκθήσατο
φύσιν· καὶ συμφοραὶ φέρουσι θάνατον, οὐχ ἑτέραν φύ-
σιν ἐργάζονται· ἢ δὲ μεταπίπτει μὲν εἰς λίθους, ὡς μη-

δὲν ἐπαισθάνεσθαι, δακρύει δὲ ἐν λίθῳ τὴν τύχην ὡς
μὴ μεταθεῖσα τὴν φύσιν. καὶ τὸν τῶν γενῶν συγγέουσι
τρόπον τὰ μηδὲν εἰδότες τοῖς ἐγνωκόσι συνάπτοντες· δά-
κρυα καὶ λίθος ἄλλο παρ' ἄλλο γεγονότα γνωρίζεται.
5 Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐκ ἔδει τοὺς ποιη-
τάς, εἰποῦσι δὲ ἀντερεῖν καταλείπεται.

9. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
Μήδειαν.

Οὐκ ἐφ' ἐνὶ οἱ ποιηταὶ τὰς βλασφημίας ποιοῦνται
10 κατὰ θεῶν, οὐδὲ λέγειν ἐθέλουσι μυθολογοῦντες κατὰ
θεῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν ἔρωτας, ἄρτι δὲ δουλείαν τῶν θεῶν
κατεγνώκασιν· τελευταῖα δὲ μείζον ἢ πρὶν τερατεύονται·
θεάσασθε γὰρ οἷα περὶ τῶν ἡλίου προελθόντων ἐρουῖσιν
Αἰήτης, φασὶν, ἡλίου φανείς προήγαγε Μήδειαν· ἡ δὲ γε-
15 γονυῖα τοῦ καλλίστου θεῶν ἀνέκειτο μὲν τὸ πρῶτον Ἄρ-
τέμιδι· θεραπεύουσα δὲ τὴν θεὸν ὁμοῦ θεᾶται ξένον Ἰά-
σωνα, καὶ τὸν ἐκείνου πόθον ὑφίσταται· καὶ παράλο-
γον ἄθλον τοῦ πατρὸς ἐπιτάττοντος βούς μὲν εἰς ἄρο-
τρον ἤγοντο πῦρ ἀφιέντες τοῦ στόματος· καὶ ποσὶ βαί-
20 νοντες συγκειμένοις χαλκῷ, καὶ τὸ τοῦ ζεύγους παρα-
λογώτατον ὀδόντες δράκοντος σπόρος τῇ γῆ κατεβάλ-
λοντο. ὃ δὲ τοῦ σπέρματος ἦν ἀπιστότερον, ἄνδρες τῆς
γῆς ἀνεδίδοντο, πρὶν ὕλοι γενέσθαι μαχόμενοι, καὶ δα-
πανήσας τούτους συνεργούσης Μηδείας ἄθλον τῆς νί-
25 κης χρυσοῦν διεδέχετο δέρας, ὃ δράκων μὲν ἐφρούρει
μηδέποτε πρὸς ὕπνον ἰδῶν· κατακλίνας δὲ τοῦτον ἡ
Μήδεια πάντα τῷ ξένῳ καθίστατο καὶ νίκη καὶ δέρας.
συνεπάρασα δὲ κτείνει τὸν ἀδελφὸν μετερχόμενον, εἰς
Ἑλληνας δὲ ἀφικομένη παρὰ τὴν Κόρινθον ὑπερώφθη
30 παρὰ Ἰάσωνος· καὶ ἅ μὲν μυθολογοῦσι τάδε· πᾶρεστι
δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἐξελέγξαι τὸ ψεῦδος. Αἰήτου φανείσα
Μήδεια πρὸς τὴν Ἄρτεμιν ἔβλεπε· καὶ ποῦ θεραπεύειν

θεοὺς ἴσασι βάρβαροι τοῦτο γοῦν Ἑλλησι πρὸς τοὺς
 βαρβάρους τὰ μέσον ὀλιγωρεῖν τῶν θεῶν, οὓς θεραπεύ-
 ειν ἴσασιν Ἕλληνες ἄλλ' ἔστω, συγκεχωρήσθω τοῖς ποιη-
 ταῖς, Μήδειαν βάρβαρον οὖσαν θεραπεύειν τὴν Ἄρτεμιν·
 πῶς δὲ θεραπεύουσα παρθένον θεὸν πρὸς ἡδονὰς ἐξε-
 φέρετο· δυοῖν γὰρ θάτερον λείπεται· ἢ γὰρ τιμῶσα τὴν
 Ἄρτεμιν σωφρονεῖν ἐξηπίστατο, ἢ σωφρονεῖν οὐκ εἰδυῖα
 τὴν θεὸν αὐτὴν τετίμηκεν· ἄλλ' ἔστω καὶ τιμᾶν τὴν θεὸν
 καὶ πρὸς ἡδονὰς παρανόμους ἐκφέρεσθαι, τί συμμα-
 χουσαν οὐκ ἔσχε νοσοῦσα τὴν τιμωμένην θεόν· ὃ γὰρ 10
 σωφρονεῖν ἐγνωκῶς πρὸς ἡδονὴν μὲν τὴν ἀρχὴν οὐκ
 ἐκφέρεται, συμμαχεῖται δὲ παρὰ πάντα ἐξενεχθεῖς· πῶς
 οὖν Ἄρτεμις περιεῖδε νοσοῦσαν, ἣν σωφρονεῖν τὸ πρῶ-
 τον ἐδίδασκεν· εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα περιεῖδε νοσή-
 σασαν Ἄρτεμις, Αἰήτης πατὴρ γεγονῶς καὶ Σκυθῶν 15
 κρατεῖν κληρωσάμενος, παρανομοῦσαν οὐκ εἶα τὴν ἐξ
 αὐτοῦ ἀγριαίνουσι· γὰρ οἷα θῆρες οἱ βάρβαροι, καὶ τὰ
 παράνομα τιμωροῦνται πικρότερον· ποία δὲ τῇ Μηδεῖα
 καθίστατο δύναμις χαλκοῦ καὶ πυρὸς ἐξελεῖν τὸν Ἰά-
 σωνα· εἰ μὲν γὰρ αὐτὴ μαγγανεύειν ἠπίστατο, τί τὸν 20
 οἰκεῖον αὐτὸν μετέθηκε τρόπον· εἰ δὲ τὸν οἰκεῖον πάθον με-
 ταβαλεῖν ἀδύνατος ἦν, πῶς ἑτέρῳ συμμαχεῖν ἐδεδύνητο·
 τὸ γὰρ αἰκοθεῖν ἀπορον ἐφ' ἑτέρων ἐστὶν ἀπορώτερον·
 πῶς δὲ γῆς ἀνίσταν ἄνθρωποι πρὶν βιῶναι μαχόμενοι·
 βίος καὶ πόλεμος ἐνὶ προελθεῖν οὐκ ἴσασι χρόνῳ,¹ ἄλλ' 25
 ἐφ' ἑτέρῳ θάτερον γέγονε βίῳ προστιθέμενος πόλεμος·
 ταύτων δὲ τὸ πρότερον οὐκ ἔσχε τὸ πέρασ· τὸ γὰρ μεθ'
 ἕτερον πρὸς ἀρχὴν οὐ προέρχεται· πῶς δὲ καὶ δράκοντα
 κατεκλήλει πρὸς ὕπνον, ἢ πῶς ὁ δράκων οὐχ ὑπήκουεν
 ὕπνῳ; τὸ λεχθεῖν ἄλογον ἀλογωτέρῳ λόγῳ λύειν ἐπει- 30
 γονται· πῶς δὲ ἀνεξήκει τῷ ξένῳ φυλακῆς ἄτης ἐν βαρ-

1 Cod. χρόνον.

βάρους ἐνούσης; ἢ πῶς Ἰάσων ὑπερέωρα Μηδείας, δι' ἣν τὴν Ἑλλάδα κατείδε; βαρβάρων ἦν ἀτοπώτερος, περὶ τὴν Ἑλλάδα τὰ βαρβάρων μιμούμενος; ἢ πῶς ἡ Μήδεια πανοικὶ διέφθιρε Κρέοντα; τί δὲ τῶν οἰκείων παιδῶν ἀνθήπτετο; ἢ πῶς οἱ θεοὶ τὴν ταιαῦτα δρωσαν ἐλάμβανον; πᾶν εἴ τι δεινὸν ἐρουῖσιν οἱ ποιηταί, τὰ φθάσαντα τοῖς ἐξῆς ὑπερβάλλοντες.

10. Κατασκευῆ¹ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Ἄλκηστιν.

10 Ἐπὶ πολλοῖς ἐπαινέσας τοὺς ποιητὰς, ἐφ' οἷς εὐσέβειαν φιλοσοφοῦσι τοῖς ἀγαθοῖς, ἐπαινέσων προῆλθον· τῷ γὰρ Ἀδμήτῳ τοσαύτην εὐνοίαν ἐκ θεῶν μαρτυρεῖν, ὥστε μεταθεῖναι δυνηθῆναι τὰς μοίρας, πῶς οὐχ ἅπαντας εἰς εὐσέβειαν αἴρουσιν, εἰ θεοῖς προσκείμενος μετα-
 15 θήσει τὰς μοίρας· οἷάπερ ἀπιστεῖν φιλοσοφούντων πρὸς Ἄλκηστιν τινες τετολμήκασιν. Ἄδμητός, φασιν, ἐκράτει Φερῶν· τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐ κρατοῦσιν ἀνθρώπων ἄνθρωποι; καὶ τὸ συγγενὲς ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς ἄγεται τύχης, εἰ δὲ τῷ γένει γένος ὑπακούειν ἐπί-
 20 σταται, καλῶς Ἀδμήτῳ τὰ Φεραίων ὑπήκουε πράγματα· κρατοῦντι δὲ Ἀδμήτῳ Φερῶν Ἀπόλλων συνῆν, καὶ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς φιλοσοφίας περὶ θεῶν, μὴ πόρρωθεν εἶναι θεοὺς εὐσεβοῦντος ἀνθρώπου. ὥσπερ γὰρ δυσσεβούκτων οἱ κρείττους πόρρω γεγονόςαι, οὕτως τοῖς εὐ-
 25 σεβεῖν ἡρημένοις πλησιάζειν πάντες ἐγνώκασιν. καὶ τὴν συνουσίαν δουλείαν ἐπονομάζουσιν, οὐχ ὅτι θεοῖς μετετίθει τὴν τύχην, ἀλλ' ὅτι προχείρως εὐσεβοῦντος κατήκουον. τῶν γὰρ ἀκούειν ἐγνωκότων ἀνθρώπων ἀνθυπακούειν οἱ κρείττους ἐγνώκασιν, ὅθεν Ἀπόλλων προχειρό-
 30 τερον ἤκουσεν, ἣν χάριν αἰτεῖν ἤθελεν Ἄδμητος· συνόν-

1 Haec et seqq. quatuor foliis interjectis ab antecedentibus sejuncta sunt.

τος δὲ τοῦ θεοῦ ταυταῖν Ἄδμητος ἔμελλεν, ὡς ἂν ὁ
 θεῶν ἐνθένδε μᾶλλον καταφαινοίτο πόθος· τὸ μὲν γὰρ
 Ἀπόλλωνα² παρέχειν Ἀδμήτῳ βοσκημάτων πλῆθος παν-
 τοδαπὸν ἢ περιουσίας εὐπόρους ἢ τι τῶν ὅσα φέρουσιν
 ἄνθρωποι, τυχὸν ἂν τις πρὸς ἀλλήλους εἴησι κέρδος. 5
 τὸ δὲ μεταβάλλειν ἐθέλειν τὰς μοίρας, ὃ μηδενὶ τῶν ἄλ-
 λων προσγέγονε, μείζω τὸν Ἀδμήτου πόθον ἐδείκνυεν,
 ὅσῳ γὰρ μείζων Ἄδμητος τὴν εὐσέβειαν, τοσοῦτῳ μᾶλ-
 λον ἢ παρ' Ἀπόλλωνος εἰσεφέρετο χάρις. διὸ ταυταῖν
 μὲν μοῖραι κατέγνωσαν· Ἀπόλλων δὲ μετετίθει τὴν κρί- 10
 σιν· οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἀντεροῦσιν
 ποιηταῖς, ἐλεῖν δὲ τὴν ποιήσιν ἐνθένδε βουλόμενοι τὸ
 τῆς πεπρωμένης θρυλοῦσιν ἀκίνητον, ὡς οἶαι τὰ πρῶ-
 τα γέγονασι μοῖραι, τοιαῦτα φέρουσι μένουσαι· ἐγὼ δὲ,
 εἰ μὲν θνητὸς ἦν ὁ τὰς μοῖρας κινῶν, ἀκίνητον, οἶμαι, 15
 συνωμολόγουν³ τὸν νόμον· εἰ δὲ ἐκίνει ταύτας θεὸς ὁ
 μοίρας κύριος, καὶ τὸν τούτων ἐκίνησε νόμον· ὥστε πῶς
 ἀδυνατῶν ὑπῆρχεν ὁ Πύθιος, πεπρωμένον ἀπελθεῖν Ἄ-
 δμητον, τῆς τελευτῆς ἐξελέσθαι· ἐγὼ δὲ οὐ παράλογόν τι
 πεφιλοσοφημένον ὀρῶ περὶ τῆς ποιήσεως· εἰ μὲν γὰρ ἅπαξ 20
 Ἄδμητον, ἐξεῖλε τῆς τελευτῆς, ἕτερον δὲ μὴ παρεσκεύασε
 ταυταῖν, ἐδόκει τε καινὸν εἰκότως καθάπαξ ἀναιρούμε-
 νος θάνατος· εἰ δὲ ταυταῖν ὄντινοῖν συγκεχώρηκεν, ὁ
 μοιρῶν ἐσώζετο νόμος τεθνεῶτος ἑνός· καὶ ἐφ' ἑτέρου
 παρέβη τὸν νόμον, χρόνος τελευτῆς ἄχαρις ἀναβαλλόμε- 25
 νος, καὶ μοῖραι τὸν οἰκεῖον πεπράχασι νόμον τελευτῆν
 κομισάμεναι· τί δὲ ἄλογον ἦν πατέρα, πρεσβύτην καὶ
 γεγηρακυῖαν μητέρα κατοκνήσαι τὸν θάνατον· μᾶλλον
 τῶν νέων οἱ πρεσβύται⁴ φιλόψυχοι, καὶ τελευτὴν ὀκναῦσι
 πλησιάζουσιν, καὶ πλέον ὅσον ἐλπίζουσι στέρεσθαι, 30

² Cod. Ἀπόλλωνος.

³ Cod. συνωμολόγουν.

⁴ τῶν νέων

post πρεσβύται repetit cod.

τοσοῦτο τοῦ βίου μάλλον ἀντιλαμβάνονται, τὸ γὰρ ἐν ἐλπίδι στερήσεώς ἐστι ποθεινότερον. εἰ δὲ τελευτᾶν Ἄλκηστις ἤθελε, γυναικὸς οἶμαι σωφρονεῖν ἐπισταμένης ἢ γνώμη· χηρεία γὰρ γυναικὶ σώφρονι τελευτῆς λυπηροτέρα, ὅθεν ἠγάπα τελευτᾶν Ἄλκηστις, ἢ τοῦ συνόντος διύστασθαι· περιοῦσα μὲν γὰρ τελευτῶντος ἀνδρὸς συναφθεῖτο μετὰ τοῦ συνοικοῦντος τὴν τύχην, καὶ μία τῶν πολλῶν ἔμενευ Ἀδμήτου πεσόντος, καὶ τὴν αὐτὴν γάμον καὶ δυναστείας ὑπέμενε στέρησιν, ὅθεν προτιμῶται βίου θάνατον, τὸ μηδὲν τῶν δεινῶν ἐπαισθάνεσθαι τοῦ δυσχεραίνειν ἐπὶ πάντα προκρίνασα.

II. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Ἀμαζόνας.

Ἔρως καὶ πόλεμος ἐπαινεῖν με παρασκευάζει τοὺς ποιητὰς, ὅ τε γὰρ ἔρως τῆς τῶν ἀνθρώπων προέρχεται φύσεως, ὅ τε πόλεμος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐπιστατεῖ, δι' ὧν νῦν ποιηταὶ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἐφιλοσόφησαν φύσιν, ἔρωτας ἀνθρώποις φιλοσοφοῦντες καὶ πόλεμον, καὶ τὰ σύντροφα πάθη τῆς φύσεως τὴν κοινὴν φαίνονται φιλοσοφήσαντες φύσιν. καὶ πολλὰ μὲν ἂν τις θαυμάσῃ τῶν ποιητῶν, μάλιστα δὲ ἂν φιλοσοφοῦσιν εἰς Πενθεσίλειαν. Ἀμαζόνες, φασίν, ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν· τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἄλογον; οὐ πάντα γένη παρὰ Τροίαν ἐτάχθησαν, οὐ Μαιόνες, ¹ οὐ Κᾶρες, οὐ Φρύγες; οὐχ ὅσα τὴν Ἀσίαν κατώκισε καὶ Τροίαν; εἰ δ' ἐχομένη ἦν τῆς Ἀσίας Ἀμαζόνων ἡ γένεσις, ἐξ ὧν ἅπαντες τὴν τῆς Ἀσίας ἠκίχασι ² γῆν, κοινὴν ἅπαντες τὴν ὑπὲρ Ἀσίας ἐποιήσαντο μάχην. καὶ γεγονυῖαι τῆς Ἀθηνᾶς Ἀμαζόνες Ἄρεος παῖδες ἐδόκουν, καὶ μάλα δικαίως· ὥσπερ γὰρ Ἄρης τῶν πολέμων ἐπιστατεῖ, οὕτως αἱ κόραι τὴν τοῦ τεκόντος μεμελετήκασι τέχνην, καὶ τὸ συγγενὲς τῇ κοι-

¹ Cod. μήονες.

² Cod. οἰκήσασι.

νωνία τῶν ἔργων ὑπέδειξαν· ἦσαν Ἄρεος, ὅτι τὴν τέ-
 χνην ἐπήσκησαν Ἄρεος· αἱ πράξεις τοῦ γένους ἴσαν βε-
 βαιώσεις, ἐδείκνυον ὅθεν γεγόνασιν, ἀφ' ὧν κατειργά-
 ζοντο, ὥστε εἰ μηδεὶς ὑπῆρχε τῶν ποιητῶν Ἄρεος Ἀμα-
 ζόνας εἶναι φιλοσοφῶν, πρὸς γε τὴν τόλμην ἀποβλέψας
 5 ἐκ τῶν πραχθέντων καὶ τὸ γένος ὠρίζετο· καὶ γεγονυῖαι
 τοῦ Ἄρεος Τρωσὶν ἐπεκούρησαν, ὧν γὰρ ὁ πατὴρ ἐτύγ-
 χανε σύμμαχος, τούτων αἱ κόραι σύμμαχοι καθεστήκασιν·
 καὶ ἔνθα πολέμων ὑπῆρξεν ἅπαξ ἄγων, παροῦσαι τὴν
 γνώμην ἐδείκνυον, ἀφικόμεναι δὲ παρὰ τὴν Τροίαν ὡς
 10 Ἄρεος, ὡς μαχόμεναι περὶ τὴν Τροίαν πεπτώκασιν· ὥσπερ
 γὰρ ἡ φύσις ἐποίει τὰς πράξεις, αἱ πράξεις τελευτὴν
 ὑφειστήκασιν· εἰ μὲν γὰρ ὅσαι θεῶν ὑπῆρχον θεοὶ, και-
 νὸν Ἀμαζόνες πάθος πεπόνθασιν, Ἄρεος οὐσαι καὶ πα-
 ρὰ τὸν πόλεμον πίπτουσαι. εἰ δὲ πάντες ὅσοι θεῶν ἐπὶ
 15 Τροίαν ἐστράτευσαν τελευτὴν ὑφειστήκασιν, τὸ κοινῇ γε-
 γονὸς συμβὰν ἐπὶ τῶν Ἀμαζόνων οὐκ ἄλογον· τὸ γὰρ ἐν
 πολλοῖς γεγονὸς ἐν ὀλίγοις πιστότερον· οὐ γὰρ ὅτι προ-
 ἦλθον Ἄρεος, ἀπιστόν αὐτὰς ἐν μάχῃ πεσεῖν, ἀλλ' ὅτι
 Ζεὺς Ἄρεος ἦν δυνατώτερος, οὐχὶ Διὸς ἀπολλύμεναι, τοῦ-
 20 το πιστότερας ποιοῦσι τὰς φανείσας ἐξ Ἄρεος. ἦλω
 Σαρπηδῶν ὁ υἱὸς Διὸς. Ἀσκάλαφος Ἄρεος πέπτωκεν,
 ὁ Ποσειδῶνος ἀνήρηται Κύκνος· Ἀχιλλεὺς καὶ Διὸς καὶ
 Θέτιδος· εἰ πάντες οἱ θεῶν ἐπὶ Τροίαν ἀνήρηται, πῶς
 οὐκ εἰκὸς Ἀμαζόνες πεσεῖν, καὶ βεβαιῶσαι τὸ γένος καὶ
 25 θανάτῳ καὶ πράξεσι· κείμενης δὲ Πενθεσιλείας τελευτῇ μὲν
 ἐδηλοῦτο τὸ θνητὸν τῆς φύσεως, ἔρωτι δὲ τῆς γυναικείας
 γονῆς τὰ γνωρίσματα· ἐπειδὴ γὰρ τὴν φύσιν ἀγωνιζο-
 μένη παρήλλαξε, ποιθουμένη ταύτην ἐδήλωσεν· ἦν τοῖς
 ὅπλοις ἀνήρηκε τῷ πόθῳ τετέλεκεν· ἀνὴρ ὀπλιζομένη νο-
 30 μίζεται, γυνὴ διὰ πόθον ἐλέγχεται, τὸ μὲν γὰρ πεσεῖν
 οὐκ ἐδήλου γυναικῶ· τῷ δὲ παθεῖν ἐπεδείκνυτο, καὶ δι-
 πλὴν ἐβεβαίου φύσιν Πενθεσίλεια πίπτουσα, θνητὴν μὲν

οἷς ἀνηλίσκετο, γυναικείαν δὲ, οἷς ἔρᾱν παρεσκεύασεν· εἰ δὲ κειμένων οὐ γίνεται πόθος, οὐδὲ καθοπλιζομένων φαίνεται κάλλος, ὧν δὲ τὸ κάλλος συγκρούπτεται, πόθος ἀνήρηται· καὶ σκυλευομένην ἰδὼν Ἀχιλλεὺς εἰς ἀνάμνησιν
 5 ἦλθε καὶ πόθου καὶ φύσεως· ἑκατέρῳ γένει τὸ προσῆκον ἐτήρησεν, ἀνδρὶ δοκοῦντι τὴν μάχην, γυναικὶ φαινομένην τὸν πόθον· ἦρα γυναικὸς, ἦν ὡς ἄνδρα μαχόμενον ἔκτεινεν· ἀνθ' ὧν σύνεστι φιλοσοφοῦσι πείθεσθαι ποιηταῖς, καὶ θαυμάσαι τὸ μέτρον, οἷς ἐφ' ἑκάστῳ τὴν
 10 προσήκουσαν τετήρηκε φύσιν.

12. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Ὀρέστην.

Ἐπὶ παντὶ ποιηταὶ θαυμαζόμενοι, θαυμάσαι μᾶλλον ἐπ' Ὀρέστην δεδράκασιν· τὸ γὰρ ἀνδροφόνους μητέρας ἐκ παίδων ἀγαθῶν διαφθείρεσθαι πῶς οὐ τοῦ θαυμάζεσθαι παρ' ὄλον βίον παρέχει τὴν πίστιν; οἷα γάρ
 15 τινες φιλοσοφησάντων ἠπίστησαν, ἐπειδὴ Τροίας Ἀγαμέμνων ἐπανελθὼν πέπτωκε, τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἄπιστον; οὐχ οἱ πλείστοι μετὰ Τροίαν ἠτύχησαν; οὐδ' Ὀδυσσεὺς ὄλην πεπλάνηται γῆν; οὐ Διομήδης ἐν Ἄργει
 20 πρὸς τῆς συνοικουσίας ἐπανελθὼν δεδυστύχηκεν; οὐχ Αἴας ἀνήρηται παρὰ τὴν θάλατταν; εἰ δὴ τῶν Ἑλλήνων πολλοὶ μετὰ Τροίαν δεδυστυχήκασιν, τῆς ἴσης Ἀγαμέμνων μετελάμβανε τύχης, εἰ δὲ πρὸς τῆς οἰκείας γυναικὸς διεφθείρετο, καὶ τοῦτο Λακωνικόν· ὡς γὰρ Ἑλένη¹ Μενέ-
 25 λαον ἔλιπεν, ἀναιρεῖ Κλυτημναίστρα τὸν Ἀγαμέμνονα· καὶ πεσόντος ἐπὶ Μυκηνῶν Ἀγαμέμνονος, ὁ παῖς ἀντανεῖλε τὴν κτείναςαν· τοιοῦτοι γὰρ, ὅσοι τῶν παίδων ἀρετὴν ἐπησχέκασιν, ἀναιρουμένοις πατράσιν ἀμύνουσιν· ἀναιρῶν δὲ ὁ παῖς ἐκ τῶν Ἐριννύων ἠλαύνετο· καὶ μάλα
 30 δικαίως· ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἀναιρούμενος δίκην ἐπέχειν

1 Cod. Ἑλένην.

ἀναγκάζει τὴν κτείναςαν, οὕτως ὁ μητέρα διαφθαρκῶς λόγον ὧν ἔκτεινε δέδωκε· καὶ φύσις ὑπ' ἀμφοτέρων ἡδίκηται· διὸ τὸ πάθος ἐπ' ἀμφοτέρων κολάζεται, καὶ μανεῖς μετὰ φόνον ὁ παῖς ἐν ταῖς Ἀθήναις τῶν μανιῶν ἀπαλλάττεται· πρέπον γὰρ ἦν τῷ θεῷ χρησιμοδοτοῦντι 5 πειθόμενον ἐκ θεῶν ἐλαυνόμενον σώζεσθαι· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι κόσμον προστίθεσθαι.

Cap. VII.

1. Κοινὸς τόπος κατὰ προδότου¹.

Τοῦτον ὑφ' ἡμῖν γενέσθαι τήμερον, ἀλλὰ μὴ ὑπὸ 10 τοῖς πολεμίοις ἡμῶν ἢ θεῶν εὐνοια δέδωκε· δεῖ δὲ ἀμφοτέροις τὸ προσῆκον ἐκτίσαι· θεοῖς μὲν εἰδέναι τοῦ σωθῆναι χάριν, τοῦτον² δὲ ὧν ἡμαρτεν εἰσπράξασθαι δίκην· εἰ μὲν οὖν ἔμελλε τὸ παρὸν διαφυγῶν φιλόπολις ἔσεσθαι, τυχὸν ἂν τις ἐκ τῶν δευτέρων ἀφῆκε τὸ φθά- 15 σαν· εἰ δὲ τὸ παρὸν ἀποδράς, οἷον ὑμεῖς ἴστε, γινώσκετε, ποῦ δίκαιον προδοσίας ἀρχὴν τὴν τοῦ παρόντος καταστῆναι συγγνώμην· οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὅσοι δικάζειν εἰλήφασιν, κὰν τὴν παροῦσαν ἀναβάλωνται κόλασιν, ἐστῶσαν ἔτι τὴν πόλιν εὐρήσουσιν· προδότης δὲ ἀφε- 20 θεῖς, οὐκέτ' εἶναι παρασκευάσας τὴν πόλιν, ὥστε λύσετε³ μετὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ δικαστήρια, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας, εἰ τοῦτον ἀφήσετε· δοκεῖτε δέ μοι κάλλιον πο-

1 Idem thema tractavit Libanius: et ita quidem primi versus in utroque consentiunt, ut Nicolao nostro Libanii declamatio ante oculos fuisse videatur, quae ita incipit: Τὸ τοῦτον ἐφ' ἡμῖν εἶναι τήμερον, ἀλλὰ μὴ τοὺς πολεμίους δεσπότας, παρὰ τὴν τῶν θεῶν εὐνοϊαν ὑπῆρξε· δεῖ δὲ ὑμᾶς, εἴπερ εὐφρονεῖτε, τοῖς μὲν ὧν ἐκάλυσαν εἰδέναι χάριν, τὸν δὲ ὧν ἐπεχείρησεν ἀπαιτῆσαι δίκην. 2 Cod. τούτων. 3 Cod. λύσεται.

λὺ περὶ τῆς τοῦ παρόντος προδοσίας σκοπεῖν, εἰ τὰς
 ἀπάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε γνώμας· ἅπαντες ἀνθρω-
 ποι περὶ πλείστου τὰς ἑαυτῶν ποιοῦνται πατρίδας, καὶ
 μάλα εἰκότως· ἐστῶσης γὰρ πόλεως θεραπεύονται μὲν
 5 παρὰ τὰ τεμένη θεοὶ, ἐργάζονται δὲ γῆν οἱ ταύτης λα-
 χόντες, καὶ νεὼς ἐπιβαίνουσιν οἱ περὶ ταύτας ἀπεργαζό-
 μενοι· καὶ πολιτεία γαί νόμοι καὶ ὧν ἄνευ ζῆν τοῖς ἀν-
 θρώποις οὐκ ἄξιον ἐστηκυίας πατρίδος περιέσται, ὧν ὀλι-
 γωρήσας ὁ καλὸς κάγαθὸς οὗτος βεβούλευται βούλευμα
 10 χερίστον, ὅλην προέσθαι τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν, καὶ
 τοιάσδε πρὸς αὐτοὺς ἤηρει φωνάς· τί δὲ ὑμῖν ἀνθρωποι
 πολέμου δεήσει καὶ μάχης, δώσει πολιτῶν εἰς εὐνοῶν, ὅ
 μὴ πολὺς εἰργάσατο χρόνος ὑμῖν, καὶ ταῦτα πρὸς ἐκεί-
 νους εἰπῶν οὐδὲν τῶν παρ' ἡμῖν συνεχώρει ἀπορρήτων
 15 λαθεῖν, καὶ προήγγελε μὲν, οὐ διέφθειρε δέ. θεῶν γὰρ
 κατεκάλυπεν εὐνοια· μὴ δὴ τοῦτο σῶσθαι τουτονὶ τὴν τή-
 μερον, εἰ μηδὲν ὧν ἤρειτο ποιεῖν, ἀφίεται τελεῖν, ἀλλὰ
 τοῖς θεοῖς χάριν ὀφείλειν, εἰ τὰ τούτου πάντα καταστή-
 σαιμεν ἄπρακτα· δεινὸν ἱερόσυλος, ἀλλὰ προδίτου κατα-
 20 δειότερον· ἱερόσυλος μὲν γὰρ μόνους ἀδικεῖν οἶδε θεούς·
 προδότης δὲ κοινὰ διαφθείρει τὰ γένη καὶ θνητῶν καὶ
 θεῶν· ὅσῳ δὴ τὸ πάντας ποιεῖν τοῦ λυπεῖν ἐν βραχεῖ
 καθέστηκε μείζον, τοσοῦτον προδότης ἱεροσύλου δεινότε-
 ρον· καὶ τοι μόνους τοῖς προδιδούσῳ ἀκούσιον οὐκ ἔστι
 25 τὴν προδοσίαν προστήσασθαι· τὸ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τυχόν
 ἂν τὴν τοῦ πράξαντος διαφεύξεται γνώμην· τὸ δὲ προ-
 διδόναι βουλευσάμενον ἔχει πρῶτον τὸν ἀδικήσαντα· δεῖ
 τοίνυν πρὸ τῶν ἔργων καὶ γνώμης δίκην ὑποσχεῖν ἐν
 ὑμῖν· εἰ μὲν γὰρ κωλυόμενος τῆς προδοσίας ἕτερον μηδὲν
 30 ἐπεπράχει, δεινὸν ⁴ μέτριόν τι τὸ προδοῦναι παρ' ἡμῖν
 ἐνομί-

4 δεινὸν μέτριον calamitas modica. Neutrum adiectivi pro
 substantivo positum praedicatum adsciscit Eurip. Iph. A. 333.

ἐνομίζετο· νῦν δὲ τοσοῦτον τῆς προδοσίας προεξαιροῦ-
 σατο πρότερον, ὥς μικρὰν ἐν αὐτοῖς τὴν προδοσίαν εἶναι
 δοκεῖν· τίς οὖν ἔτι τοῦτον προεξαίτησει κρινόμενον; νῆ
 Δία πατὴρ καὶ πρὸς τούτοις ἢ μήτηρ· ἀλλ' ὅταν οὗτος
 γονέας παραστησάμενος κλαύσῃται, τοὺς ἡμετέρους ὑμεῖς 5
 πατέρας λογίσεσθε προδιδομένης τῆς πόλεως, οἷα παρ'
 ἡμῖν ἔμελλον ποιῆσθαι, καὶ γενέσθω γονέων ὑβρίζομέ-
 νων ἀνάμνησις ἢ τοῦ προδότου παραγωγὴ· καὶ τοι εἰ
 νόμος τοὺς εὐνοοῦντας τῇ πατρίδι τιμᾶν, τοὺς προδιδόν-
 τας κολάζεσθαι⁵ λείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτην αὐτὸν 10
 ὑποστῆναι τὴν βλάβην, ὅποσιν ἠδίκησε· λυσιτελήσει δὲ
 προδότης πεσών· πολλοὺς γὰρ εὐνοεῖν παρασκευάσει⁶ πο-
 λίτας, ῥᾶον δὲ τὸ δίκην ὑπέχειν· ἂν γὰρ ἐξενέγκητε μό-
 νην τὴν ψῆφον, ἔχω προδότου δίκην.

2. Κοινὸς τόπος κατὰ ἀργουῦ.

15

Ἄχθεται μὲν ὁ μιαρὸς καὶ ὥσπερ ἀπολλύναι τι νο-
 μίζων ἔστηκεν, οὐχ οἷς εὐλαβεῖται τὴν δίκην, ἀλλ' οἷς
 πονεῖν ἀναγκάζεται καὶ λόγον ἀφιέναι περὶ αὐτῆς· δεῖ
 δὲ ὥσπερ ἄγος τι τὸν παρόντα νομίσαντας ἐξελάσαι τῆς
 πόλεως, ὥς ἔστι δέον, μὴ κοινὴν ἀπραξίαν ἢ τοῦ παρόν- 20
 τος ἀργία προστρίψῃται¹. Εἰ μὲν οὖν νοσῶν τι τοῦ
 σώματος, ἢ τὴν χεῖρα κατεαγῶς ἢ πεπηρωμένος τὸ σκέ-
 λος ἐπὶ τοῦτο, ὃ νοσεῖ, προελήλυθε, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν
 ἀφῆκε τῆς κρίσεως· ἐπεὶ δὲ τὰ ἄλλα λαβῶν ἐκ τῆς φύ-
 σεως οὐδενὶ τούτων εἰς δέον ἐχρήσατο, εἰ μηδὲν ἄλλο, δί- 25

πονηρὸν γλῶσσ' ἐπίφθονον σοφῆ. 560. ὁ δ' ὀρθὸς ἐσθλὸν σαφές
 αἰεί. Pind. Ol. I. 99. Diss. τὸ δ' ἀεὶ παράμερον ἐσλὸν θῆατον
 ἔρχεται παντὶ βροτῶ. XII. 12. ἐσλὸν βαθύ. Bion Borysten ap.
 Diog. Laërt. IV. 51. τὴν δυσγένειαν πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι σῖνοικον
 τῇ παφῆσιᾳ. Aristot. Rhet. init. τὸ ἴδιον ἠδὲ ἢ λυπηρόν. 5
 Cod. κολάζεται. 6 Cod. παρασκευάσας.

1 Cod. προστρίψαιται.

Rhetor. I. 1.

κην ὑπέσχετο κριθεῖς, ὧν τὴν φύσιν προήκατο· δοκεῖτε
 δέ μοι πολὺ κάλλιον περὶ τῆς τοῦ παρόντος τιμωρίας
 σκοπεῖν, εἰ τὸν ἀπάντων ἀνθρώπων ἐξετάσετε βίον· ἅπας
 ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ἐν γέ τι ποιοῦντες κατὰ τὴν ἀγο-
 5 ρὰν περιέρχονται, ὁ μὲν ἐργάζεται γῆν, ὁ δὲ ἐπιβαίνει
 νεώς· ἐκκλησιάζουσιν ἕτεροι, νόμους εἰσφέρουσι πλείονες,
 καὶ ὅλως οὐκ ἔστιν, ὧ τὸ πονεῖν οὐ βίου γίνεται σύνθη-
 μα· καὶ τί δεῖ² τοὺς ἀνθρώπους ἐρεῖν· ἀλλ' οἱ θεοὶ πῶς
 περὶ ταῦτα διάκεινται; πονεῖν ἐφ' ἅπαντα παιδεύουσιν,
 10 καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τοῦ πόνου περίεστιν, ὡς ὄνομα αὐ-
 τοῖς καταστήναι τὸν πόνον· οἷς γὰρ περιθέουσιν ἅπαν-
 τα καὶ θεοὶ προσεῤῥήθησαν, καὶ κοινῇ μὲν θεοὶ τιμῶσι
 τοὺς πόνους, ἰδίᾳ δὲ ἀπάντων κάλλιστος ἥλιος, ὅσον
 πονεῖ μὲν περινοστήσας τὴν γῆν, πόνου δὲ φανεῖς τοῖς
 15 ἀνθρώποις γίνεται σύνθημα, ὧν ὁ παρῶν οὐδὲν ἐνθυ-
 μούμενος περὶ πάντας κάκιστον ἐβουλεύσατο βούλευμα,
 εἰς κοινὴν ἀπραξίαν καταστήσαι τὴν πόλιν· δημηγορεῖν
 μὲν ἐπ' ἐκκλησίας μὴ βουλευθεῖς, ὅπλα δὲ περὶ πατρίδος
 μὴ θέμενος· εἶτα τίς αὐτὸν κλέπτη παραβάλλει; ἀλλ' ὁ
 20 μὲν σὺν πόνῳ λυπεῖ, κἂν ἐφ' ἕτερα μεταβάλλης τοῦ κλέ-
 πτου τὸν πόνον, ἐπαινέσῃ τὸν τρόπον· ἀργὸς δὲ καθά-
 παξ προῆλθεν ἀνόνητος· ὅσῳ οὖν τὸ μηδὲν ἐθέλησαι

2 Cod. δῆ. Permutatur in codicibus δεῖ et δῆ. Menand.
 p. 636. infr. καὶ ὅτι πολλῶν ἂν χρημάτων προτιμήσειας πινθάνε-
 σθαι δεῖ περὶ αὐτῶν τὰ βέλτιστα. Med. 2. δῆ. Jos. bell. Jud.
 I. 27. 2. εἰ δὲ δῆ καὶ λόγου μεταλάβοιεν, ῥαδίως Ἀλέξανδρον ἀπο-
 λύσεισθαι τὰς αἰτίας. Pag. 1425. εἰ δὲ δεῖ. Synes. de provid.
 p. 89. ταύτην δῆ τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὐθις ἀναρῆναι. Pag. 138. et
 139. Coisl. 249. δεῖ. Sopat. ζητήμ. p. 443. οὐ γὰρ δεῖ κατε-
 φρονήσαμεν τῶν πατρῶων. lege: δῆ κατεφρόνησα μὲν. Doxopat.
 Homil. in Aphth. c. I. οὐ γὰρ δῆ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον —
 — τὰ τοιαῦτα δεσπόζεσθαι δυνατόν. Vind. δεῖ. Aristid. τέχνη. A.
 pag. 448. Jebb. οὐ γὰρ δεῖ ἐκπιεῖν με αὐτὸ Καλλικλῆς ἕξιόσει.
 Pag. δῆ per rasuram.

πονεῖν τοῦ σὺν πόνῳ λυπεῖν κατέστη δεινότερον, τοσοῦτον ἄργος χαλεπώτερος ἔσται τοῦ κλέπτοντος· εἰ μὲν οὖν ἄκων ἐς τόδε προῆλθε, τυχὸν ἂν τὸ πάθος ἐπὶ τὴν ἀνάγκην ἀνήγετο· εἰ δὲ ἑκὼν καὶ βουλόμενος ἄπρακτος ἦν, τὴν γνώμην παρεῖχε πρὸ τοῦ πάθους εὐθύνειν· ἐβου- 5
λεύσατο γὰρ, ὃ πεποίηκε, καίτοι τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις τὸ παρὸν εὐθύνεται μόνον. τὸ δὲ φθάσαν³ ἀφεῖται τῆς δίκης· μόνος δὲ ὁ παρὼν ἐφ' ἑκάτερα κρίνεται βίου, καὶ παρ' ἑκάτερα προῆλθεν ὑπεύθυνος· τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτήσονται; ναὶ Δία, παῖδες, τίνες; οὓς 10
ὄκνῶν οὐκ ἐφύτευσεν· οὐδὲ γὰρ οἷς ἅπαντες ἄνθρωποι κατακηλοῦνται, ταῖς ἡδοναῖς, οὐδὲ πρὸς ταῦτα οὕτως ἐπῆρται⁴, καίτοι εἰ νόμος τοὺς πονοῦντας τιμᾶν, τοὺς ἀπράκτους κολάζεσθαι λείπεται. Δίκαιον δὲ μὴ τὴν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν τιμήσασθαι γνώμην, μηδὲ καταστῆναι 15
πρὸς τὴν κρίσιν ἄργους, ὡς τὸν τρόπον αὐτός· λυσιτελήσει δὲ ἄργος ἀναιρούμενος· πολλοὺς γὰρ ἐν ἡμῖν ἐνεργοὺς ἀπεργάσεται· ῥᾶον δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσασθαι δίκην· ψηφίσασθαι μόνον προσήκει καὶ κοινὴν ἀπραξίαν συνανελεῖν. 20

3. Κοινὸς τόπος κατὰ μοιχοῦ.

Ἄνδρες, οἱ¹ πατέρες μᾶλλον ἢ δικασταὶ προσαγορευέσθαι σπεύδοντες, τὸ πατρὸς ὄνομα τοῖς λοιποῖς πολίταις βεβαιώτερον κρίνατε· τὸ γὰρ τὸν παρόντα δίκην εἰσπράξασθαι, ὅς ἀμφισβητησίμους τοὺς κοινούς ἀπάντων εἰρ- 25
γάσατο παῖδας, πῶς οὐ βεβαίως ἡμᾶς πατέρας ἐργάζεται· εἰ μὲν οὖν ἐφ' ἑτέροις ὁ παρὼν ἐπλημμέλει, τὸ τολμώμενον ἂν ἦν μετριώτερον· ἐπεὶ δὲ τὸ παρὰ τούτου γινόμενον εἰς τὰ τῆς φύσεως ἀναγκαῖα κατείργασται, ποῦ προσήκει περιιδεῖν, ἐφ' οἷς τὰ γένη δι' αὐτῶν ἀμφιβάλ- 30
λεται· δοκεῖτε δὲ μοι μᾶλλον ἀγανακτήσειν, εἰ τὰς ἀ-

3 Cod. φθάσας.

4 Cod. ἐπῆρθαι.

1 Cod. ἦ.

πάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε γνώμας. Ἄπαντες ἄν-
 θρωποι περὶ πλείστου ποιοῦνται τὰς συνοίκους τὰς ἑαυ-
 τῶν, γυναικὸς γὰρ ἀκεραίου συνούσης τίκεται παῖς οὐχ
 ὑπάρχων ἀμφισβητήσιμος, καὶ καλεῖται πατήρ κοινωνόν
 5 οὐκ ἔχων τῆς κλήσεως ἕτερον· καὶ γυνὴ συνοικεῖ πρὸς ἓνα
 τὸν νοῦν ἀποβλέπουσα, καὶ προκινδυνεύειν ἐθέλουσιν ἄν-
 θρωποι, παῖδας καὶ γυναῖκας αὐτῶν εἶναι νομίσαντες,
 καὶ τὰ καλῶς τῇ φύσει κείμενα διασπᾶν ἀλλήλων ὁ πα-
 ρὼν ἐβουλεύσατο· καὶ τὴν ἐκάστου σύνοικον ὑποδύς ἡδο-
 10 νῆ παρανόμῳ τῆς τοῦ συνοικοῦντος εὐνοίας μετέστησε,
 καὶ πάντα κατέστησεν ἄδηλα πονηρία μία, πατέρα παιδὶ
 καὶ παιδα τῷ φύσαντι, καὶ τῷ λαχόντι κατὰ νόμον τὴν
 σύνοικον· ἀφαιρέσθω τοίνυν τὸν βίον οὗτος, ὡς αὐτὸς
 τὰ γένη καθέκαστον· δεινὸν ἀνδροφόνος, ἀλλὰ τοὺς παῖ-
 15 δας καταλείπει δόξαν τοῦ πίπτοντος, καὶ τελευτᾷ πατήρ
 βριαίτερον, παισὶ βεβαίοις παραμυθούμενος θάνατον·
 μοιχὸς δὲ λυπεῖ συναμφότερον καὶ πατέρας καὶ παιδας,
 τοὺς μὲν οὐκ εἶναι τῶν τεκόντων ἐῶν, τὴν εὐνοίαν δὲ
 μεταφέρων ἐφ' ἕτερα· ὅσῳ δὴ χαλεπώτερον ἄμφω λυπεῖν,
 20 ἢ πρὸς ἓνα ἀδικεῖν, τοσοῦτο μοιχὸς ἀνδροφόνου δεινότε-
 ρος. Εἰ μὲν οἶν ἀνάγκη τὰς παρανόμους ἐτόλμα τῶν
 ἡδονῶν, ἦττον ἐδόκει τὸ παρανόμημα, νῦν δὲ βουλευσά-
 μενος ὅσα λελύπηκε, τὴν παρανομίαν διπλασίαν πεποίηκε·
 καὶ μὴ εἰ μόνον ἐγεγόνει μοιχὸς, ἕτερον δὲ μηδὲν προη-
 25 δίκει, τυχόν ἄν τις αὐτὸν ἐνὸς ἀδικήματος ὀφείλειν ἔφη
 τὴν κρίσιν· νῦν δὲ τί δεῖ μόνης μοιχείας εἰσπράξασθαι
 δίκας τὸν ἕτερα πολλὰ παρ' αὐτὴν ἐργασάμενον; τὴν
 γὰρ πόλιν ἀποστερήσας τῶν παρ' αὐτῆς οὐδὲν ἐδόκει
 πράξαι νεανικόν, εἰ μὴ καὶ τῶν πολιτῶν τὰς συνοίκους
 30 ἀφέλοιτο· καὶ κατηγοροῦσιν ὡς ἕκαστοι μᾶλλον γυναικὸς
 ἢ χρημάτων στερούμενοι. Θαυμάζω τοίνυν, εἰ παιδας
 οὗτος τολμήσει παράγειν, ὁ παιδας εἶναι πατράσιν οὐ

συγχωρῶν. οὐ γὰρ ὡς λέγει, τίς ἐστὶν ἄδικος, τούτῳ σω-
 θήσεται, οὐδὲ οἷς ἐκὼν ἀδικεῖ, ταῦτα δεικνὺς ἀφεθήσεται·
 βεβαιοῖ τὰ μοιχοῦ παῖς τῷ τοιούτῳ συνηγορῶν, καίτοι
 εἰ νόμος τοὺς σωφρονοῦντας τιμᾶν, τοῖς ἀκολάστοις ἐξ-
 ελαύνεσθαι λείπεται, δίκην δὲ μὴ μετρίαν ἐκτίνειν τῷ
 ἀδικεῖν οὐχ ἐλομένῳ μέτρια· λυσιτελήσει δὲ μοιχὸς ἀναι-
 ρούμενος, ἀκέραιοι γὰρ ἐνθὲνδε μένουσιν οἱ ὑμέναιοι.

4. Κοινὸς τόπος κατὰ πατραλοίου.

Ἄνδρες, οἱ πατέρες μᾶλλον ἢ δικασταὶ συνελέγητε,
 πεπαρωνημένην ¹ τὴν κοινὴν διατηρήσατε φύσιν· εἰ γὰρ 10
 πατέρων μὲν προεληλύθαμεν ἅπαντες, πατέρες δὲ γενέ-
 σθαι σπουδάζομεν, ὁ νῦν ἀγὼν κοινὸς, οὐχ ἑνός· δεῖ δὲ
 καὶ τὴν ψῆφον ἡγεῖσθαι παντός, καὶ συναγωνιστὰς πᾶν-
 τας ἀνθρώπους τοῖς ἑμοῖς παρίστασθαι ῥήμασιν, ὡς
 οὐκ ἔστι τοῖς λοιποῖς πολιτεύεσθαι νόμοις, μὴ τοῦ πα- 15
 τραλοίου ² πρῶτον τὰ δίκαια φέροντος. δοκεῖτε δὲ μοι
 περὶ τοῦ παρόντος πολὺ μᾶλλον ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ἅ-
 πάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε τρόπους, κἂν γὰρ εἶεν Ἑλ-
 ληνες κἂν γενόμενοι ³ τύχῳσι βάρβαροι, πρὸς ἓνα κοι-
 νὸν συνάπτονται νόμον, τὸ πατέρας τιμᾶν, καὶ διεστη- 20
 χότες οἷς πολιτεύονται, συνάπτονται δι' ὧν πατέρων πα-
 ράγονται, καὶ προέρχεται μὲν τὸ πρᾶγμα θεῶν, ἀνθρώ-
 πων δὲ καθίσταται κοινὸν, καὶ πᾶν εἴ τι γέγονε, πρὸς ὁμοί-
 αν ἐκφέρεται τύχην, κἂν μὴ τὴν ἴσην κέκτηται φύσιν, καὶ
 πατέρες πάντες, κἂν μὴ πάντα προσόμοια· ὧν ὁ παρῶν 25
 μηδὲν ἐνθυμούμενος πάντα τὰ γένη παραδραμῶν ἐπὶ τὴν
 φύσιν νεανιεύεται, πρὸς οὐδὲν γένος τῶν ὄντων ὄρων, ἀλλ'
 ὥσπερ ἢ τὴν ἀρχὴν οὐ γενόμενος, ἢ ποιεῖν ἑτέρους οὐ
 προαιρούμενος, πρὸς μὲν τὴν φύσιν ἀγανακτεῖ τὴν πα-
 τέρας κομίσασαν, πρὸς δὲ τὸν νόμον παρανομεῖ τὸν πα- 30

¹ Cod. πεπαρωνημ. ² Cod. πατέρων. ³ Cod. γενόμενοι.

τέρας τιμήσαντα, καὶ συνέστηκεν ἀποβλέπειν τολμῶν εἰς
 τοὺς κρίνοντας, ἐπιλελησμένος ἑκατέρας γονῆς, ἧς τε παρ-
 ῆται καὶ ἧς παράγειν ἑτέρους δυνήσεται, καὶ τὸ δόξαι πα-
 τῆρ ἀναιρεῖ, δι' ὧν τὸ γενόμενον ὕβρισε. δεινὸν ὁ φονεὺς,
 5 ἀλλ' εἰς ἑτέρους μαιφονεῖ, πατραλοίας δὲ πρὸς τὸ συγγενὲς
 πειρᾶται νεανιεύεσθαι· ὅσω τοίνυν τὸ συγγενὲς ἀδικεῖν ἢ
 τοῦ μὴ προσῆκον λυπεῖν χαλεπώτερον, καὶ πληγὴ φόνου
 δεινότερα, ἂν εἰς προσῆκόν τι γένοιτο, τοσοῦτω πατρα-
 λοίας ἀνδροφόνου δεινότερος, καίτοι τὸ βούλευμα τῆς
 10 τόλμης ἐστὶν ἀδικώτερον· βουλευσάμενος γὰρ πάντα συγ-
 χεῖν τὰ τῆς φύσεως ἔπληξε, καὶ πληγῇ μιᾷ συγχεῖν ἅπα-
 σαν πειρᾶται τὴν φύσιν, καίτοι τοῖς ἄλλοις οὐχ ὁ βί-
 ος ἐφ' ἅπασιν κρίνεται, πρὸς ἓν δὲ μόνον τὸ παρὸν ἐξ-
 ετάζεται· πατραλοίας δὲ μόνος ἅπαντα συλλαβῶν παρ-
 15 ἦλθε τὰ δυστυχήματα, τί γὰρ τῶν καταδεεστέρων οὐ πέ-
 πραχεν, ὅπου τὸ μείζον ἐτόλμησε· πατῆρ αἰκιζόμενος παν-
 τὸς ὑπῆρξεν ἀδικήματος ἔλεγχος· οὐκ εἰς θεοὺς ἱεροσυ-
 λίας χωρὶς, οὐκ εἰς πολίτας ἔξω μιάσματος ἔμεινεν ὁ πατρι⁴
 τολμῶν θράσος ἐπανατείνασθαι· παντὶ τρῖνν ὑπέσχετο
 20 τὴν κόλασιν ὁ πάντα δι' ἑνὸς παρελθῶν ἀδικήματος.
 ἀλλὰ νῆ Δία παῖδες παραστάντες αὐτὸν ἐξαιτήσονται,
 τίνες; οὓς πατέρα τύπτειν ἐδίδαξε; παῖδες δικάζοντες πεί-
 θουσι, κὰν μὴ πατέρων ὧσι κατήγοροι· τὸ παιδὸς ὄνομα
 τίμιον, ὅτι πατέρα φέρει συνεκφωνούμενον· πῶς ἐξαιτή-
 25 σεται ὁ τὴν πατέρων διαφθεύρων αἰδῶ. τὸν ἐπὶ τῶν πα-
 τέρων ἔλεον⁵ οὐ κομίζεται· καίτοι εἰ νόμος τοὺς αἰσχυ-
 νομένους γονέας τιμᾶν, τοὺς παροινούντας ἀνελεῖν κατα-

4 Cod. πρίν. Vide de hac confusione ep. crit. p. 33. 5 Cod.
 ἔλαιον. idem vitium Hermog. Prog. VI. εἶτα ἐκβαλεῖς τὸν ἔλεον.
 Par. B. ἔλαιον. Arsenii Apophthegm. s. v. Phocion: Φωκίων
 ἔφη, οὔτε ἐξ ἱεροῦ βωμόν, οὔτε ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀφαι-
 ρετιὸν τὸν ἔλεον. Violeti codices Moscov. et Laurent. ἔλαιον.
 Aphthon. Prog. c. VII. ἔπειτα ἐλέου ἐκβολήν. Mon. 2 ἔλαιον.

λείπεται· δίκαιον δὲ παθεῖν αὐτὸν, ἃ πατέρας δράσας ὑβρίσατο· συνοίσει δὲ πατραλοίας ἀναιρεθεῖς, ἐστήξεται γὰρ τῶν πατέρων ἢ φύσις· ῥᾶον δὲ δίκην ἐπαγαγεῖν, μόνη δὲ φύσις εἰς τὸ πάτριον ἀνοίσει τοὺς φύσαντας.

5. Ὑπὲρ ῥήτορος πρεσβευτοῦ.

5

Αὐτὸν μὲν, ὃ ἄνδρες πολῖται, τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἐδόκει καταστήναι συνήγορον, καὶ περὶ τῆς αὐτῆς τέχνης τὴν οἰκίαν εἰσενέγκασθαι χάριν· ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο τῶν εὐεργετημάτων παρέχεται σύμβολον, τὸ δοκεῖν μηδὲν ἐποφείλεσθαι, τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν δωρεὰν οἶσθαι φέρε- 10 σθαι, παρήλθε τὴν αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ὑποκρινόμενος τέχνην· καὶ γὰρ ἄλογον αὐτὸν μὲν ὑπὲρ ὅλης πρὸς πολέμιους φθέγγεσθαι πόλεως, ὑμᾶς δὲ βραχὺ τι τῆς αὐτοῦ μὴ ζηλῶσαι δυνάμεως· ἅπαντας μὲν οὖν εἶδει πολί- 15 τας μιμητὰς τῆς ἐμῆς καταστήναι φωνῆς καὶ δημηγο- ρεῖν ἅπαντας, ὡς ἅπαντες κινδύνων ὑπεξηρέθησαν· ἐπεὶ δὲ τὴν ἐμὴν διάνοιαν ἅπαντες καὶ τὴν ἐνὸς φωνὴν ὅλης νομίζετε πόλεως, τὴν μὲν φιλοτιμίαν ἡμετέραν ἡγοῦμαι τῆς χάριτος, τὸ δὲ λέγειν ὑπὲρ ἁπάντων ἐμὸν· δοκεῖτε δέ μοι κάλλιον περὶ τῆς τοῦ παρόντος δωρεᾶς ἐννοεῖν, εἰ 20 τοὺς πονηροὺς τῶν ῥητόρων λογίσασθε· πονηροὶ ῥήτορες ἀπτόμενοι βήματος, ὅλην ἑξαπατᾶν εἰώθασιν πόλιν, καὶ μεταποιοῦσι τῶν νόμων τὴν οὐσίαν, ἐφ' ὅσον δεινότη- 25 τος ἔχουσι, καὶ τὴν τῶν νόμων μετατιθέντες διάνοιαν, καὶ δημηγορῶσι τὰ φαυλότατα, τὸν δῆμον πείθουσι, καὶ συνηγορῶσιν ἐν δικαίοις, ἀντὶ τῶν δικαίων ἄδικα φθέγγονται; καὶ οἷα τῷ νῦν ἐγκατασκέψοι τις πόλεμος, πρὸς ἀργύριον πρεσβεύοντες φθέγγονται, καὶ παντὶ πονηρῷ ῥήτορι τὰ τῆς τέχνης εἰς κέρδος. ὣν ὁ παρὼν μηδὲν λογισάμενος, ἐφ' οἷς ῥητόρων δεινότης θαυμάζεται, πρὸς 30 τὸν παρόντα δέδειχε πόλεμον· εἴται τίς αὐτῷ παραβάλλει στρατηγὸν ἀριστεύσαντα; ἀλλ' ὁ μὲν στρατηγὸς βιά-

ζεται μᾶλλον ἢ πέπεικε· τὸ δὲ βιασθῆν αὐθις ἀνταγω-
 νίζεται καιροῦ προστυγχάνοντος· ὅσω δὲ τὸ πείσαι βε-
 βαιίως τοῦ βιάσασθαι σφαλερῶς ἄμεινον, τοσοῦτω στρα-
 τηγοῦ τινος ἀριστεύσαντος ῥήτωρ πρεσβεύσας ἀμείνων
 5 καθίσταται· καίτοι τοῖς νικῶσι τῶν στρατηγῶν τύχαι
 τὰς νίκας ἐργάζονται· τοῖς δὲ πεπεικόσι τῶν πρεσβευτῶν
 αἱ γνῶμαι μᾶλλον ἀντὶ τῆς τύχης φιλοτιμοῦνται τὰς τύ-
 χας· καὶ μοι δοκεῖ μὴ νῦν μόνον ὁ παρὼν πρεσβεύσα-
 σθαι κάλλιστος, πολλάκις δὲ καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνον
 10 πεποιημέναι τὰ παραπλήσια, νόμους τιθεὶς, δημηγορῶν
 ἐν κοινῷ, πονηροὺς ἐξελέγχων, φιλοτιμούμενος τοῖς ἀρι-
 στεῦσι τὸν στέφανον, καὶ μετὰ δῆμον καὶ γένη καὶ πό-
 λιν ἐν πολεμίοις εὐδοκίμει πρεσβευόμενος· τὸν οὖν ἐπ'
 ἀμφοῖν θαυμαζόμενον καὶ πολεμίοις καὶ πολίταις, τοῦ-
 15 τον δίκαιον ἀμφοτέρως κομίζεσθαι χάριτας· δοκεῖτε δέ
 μοι πλέον ἐπαρθῆναι πρὸς δωρεάς, εἰ τὰ τῶν παρεστη-
 κότων πολιτῶν λογίσεσθε γένη· παῖδες ἑστᾶσιν ἀνται-
 τοῦντες τὰς χάριτας· ἀντὶ δουλείας ἐλευθερίαν ἰκετεύ-
 ουσαν ἔχοντες· γυναῖκες ὁμοῦ συνεπαίρουσι γηρείαν δι'
 20 αὐτῶν οὐ δακρύνουσαι, πολιά συμπαρέστηκε γῆρας οὐκ
 ἔχουσα δι' αὐτὸν δακρύνουσαν· καίτοι εἰ νόμιος τοὺς
 προδιδόντας τῶν ῥητόρων κολάζεσθαι, τοὺς σεσωκότας
 τιμᾶν περιλείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτης αὐτὸν τυχεῖν
 ἀμοιβῆς, ὁπόσῃν εἰργάσατο· λυσιτελήσει δὲ ῥήτωρ πρεσ-
 25 βευτῆς τιμηθεὶς, πολλοὺς γὰρ εὖ ποιεῖν παρασκευάσει¹
 τὴν πόλιν, ῥᾶον δὲ τᾶ παρόντι τὴν ἀμοιβὴν εἰσενέγκασθαι·
 οὐ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ πόνων ἐδέησεν, ὥστε πείσαι πολέ-
 μιον, οὕτω καὶ ἡμῖν τοῖς κρίνουσι πόνων δεήσει, τιμᾶν
 τὸν πρεσβεύοντα, μόνον γὰρ ἐρεῖτε, καὶ πρεσβευτῆς τι-
 30 μηθήσεται.

1 Cod. παρασκευάσαι.

Cap. VIII.

I. Ἐγκώμιον μηλέας καὶ φοίνικος.

Ἐπαινέσαι φυτόν προαιρούμενος, ἃ προῆλθε θεῶν, οὐκ οἶδα μᾶλλον ὅ τι θαυμάσομαι, μηλέαν ἢ φοίνικα· προῆλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἴσων· ὅτε γὰρ φοίνιξ προῆλθεν Ἀπόλλωνος, τό τε αὖ μῆλον δ εἰς αὐτὸν ἀνεπήνοχεν, ὥστε μίαν ἀμφοῖν λαβοῦσι τοῦ βίου τὴν γένεσιν ἴσος ἔπαινος ἐξ ἡμῶν ἐποφείλεται, καὶ γεγενημένα τοῦ καλλίστου ¹ θεοῦ καλλίστοις χώροις ἐπίστανται φύεσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν δένδρων ἢ φύειν οἶδε τοῖς ὄρεσιν ἢ προσοικεῖν τὴν θάλασσαν· μό- 10 να δὲ τῶν ὄντων μηλέα καὶ φοίνιξ παρὰ τοῖς ἡμερωτέροις τῶν χωρίων εἶωθε φύεσθαι· καὶ τὸ ἡμέρον τὴν τῶν χωρίων σημαίνει πραότητα· καὶ τὸ δὴ κάλλιστον φύσιν οὐκ οἶδε μὴ πονούσης τῆς τέχνης, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενα φύεσθαι μὴ λαβόντα φύσιν καὶ τέχνην, καὶ τιμῶντα ¹⁵ φύσιν καὶ πόνον διαιρεῖται ταῖς ὥραις εἰς βλάστην. ἢ μὲν γὰρ οἶδε προϊέναι τοῦ θέρους καὶ παρὰ τοῦ καλλίστου τῶν θεῶν προελήλυθεν ἔρωτος, καὶ δυεῖν ὥρῶν τῶν ἐπαινουμένων φανεῖσα τὰς μετ' ἐκείνας ἠγνόησε· χειμῶνα μὲν γὰρ ἀγνοεῖ καὶ μετόπωρον, ἃ τῶν ἀνθρώ- 20 πων ἀνεῖλε τὰς πράξεις, καὶ τῆς μηλέας συνανεῖλε τὸ κάλλος· φοίνιξ δὲ τελευτῶν λήγειν οὐκ οἶδε τῆς βλάστης, πρὸς δὲ οὐ μίαν ἠνθῆσεν ὥραν, ἃλλ' ἔστι καὶ ταῖς ὥραις μονιμώτερος, καὶ μεταβαλλούσης τῆς ὥρας ἢ τύχη τὴν τοῦ φοίνικος οὐ μετέθηκε βλάστην· μηλέα τοίνυν ²⁵ καὶ φοίνιξ τιμῶσαν ἔσχε τὴν φύσιν ἑκατέραν· ὅτε γὰρ φοίνιξ ὑψεῖ πρόσσει καὶ γῆς ἀνέχει τὰ μάλιστα, καὶ παρ' αὐτὸν, ὡς εἰπεῖν, ἰέναι σπεύδει τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενος μένειν ἐν γῇ, καὶ τῆς γῆς γεγονῶς τὸν

¹ Cod. καλλίστου et καλλίστοις.

γε οὐκ ἔστι χρίστω περιελάσαν ἔχει τῷ μεγέθει τοῦ
 σώματος αἴματος ἴσων οὐδαμῶς, ὡς θῆτον αἴμα ἀναφοί-
 ρων φέρονται, ἀλλ' ἰσὸν μόνον τῶν φρονέων μακροβι-
 τειαν, καὶ οὐδὲ αἰτίαι προέλασαν αἰ, καὶ ἰσὸν, καὶ διαφέρει
 δ' εἰς τὴν κατὰ τὴν βλάστησιν καὶ ὅτι τῶν δένδρων ἐπινοη-
 τειαν, ἵνα οὐκ αἰσὶν αἴματι προέλασαν πανταχῇ τὰ βλάστη-
 μετα σώματος ἴσων οὐ δάδωσαν ἴσων. μόνον δὲ φρονέ-
 κατ' αἴματι προέλασαν ἐκ τῆς κατὰ τὴν διαφέρει τὴν βλά-
 στησιν, δοσὶ τῶν ἐπινοησάτων καὶ οὐκ ἀναφοίτων, ἐκ
 14 μῆρας ἴσων, ὡς ἀνάμνησιν καὶ πρὸς τοῦτον ἄ-
 νοησάτων ὡς μὴ καὶ τὴν γῆς ἐπινοησάτων ἢ δ' αἰ-
 μῆρας βλάστησιν καὶ μόνον τοῖς ἐπινοησάτων ἐγγὺς,
 καὶ γενομένη ἐπινοησάτων βλάστησιν τοῖς ἐπινοησάτων χαρίζεται
 καὶ τοῖς θάλασσιν οὐκ ἀναφοίτων τὴν ὄψιν καὶ κατέχει
 15 τὸ δένδρον ἢ φρονέσιν ἐκ' ἐπινοησάτων, ὡς περὶ δάδωσαν, μὴ τὴν
 ἐπινοησάτων ἀνεμος διαφθέρη, καὶ τὸ βλάστησιν παντα-
 χῇθεν ἐπινοησάτων, ὡς περὶ γὰρ τοῖς ἐπινοησάτων ψυχαγωγοῦσι
 διὰ παντός· ἀλλὰ μὴν οἱ καρποὶ παρ' ἐπινοησάτων οἶοι;
 φρονέσιν μὲν γὰρ τὸ χρῶμα παντοδαποὶ, καὶ πρῶτον
 20 εἶσι τῶν τεχνόντων ἐπινοησάτων, προϊόντες γὰρ ἐπινοησάτων
 ται, καὶ παρ' αὐτῶν φρονέσιν τὰ μὲν τῷ παντὶ
 βλάστησιν μένουσι, τὰ δὲ πρὸς ἤλεκτρον φέρονται, καὶ
 πάντα χρώματα τῷ κάλλει διέσωσαν· φρονέσιν μὲν
 γὰρ ὡς εἰς ἄλλο τι μεταπίπτοντες· λευκαίνονται δὲ, ὡς
 25 ἰτέρας μὴ προσγενομένοι· καὶ συμμεταβάλλει ταῖς ὄψιν
 ἢ φρονέσιν· ὡς μὲν γὰρ ἔαρος εἴληφεν, εἴτα θέρους
 φρονέσιν καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν οὐκ ἀπέοικε μέλιτος,
 μηλέων δὲ τὸν καρπὸν διετήρησεν, ὅσον ἔρος ἐπόθησεν
 ἄρα καὶ μόνον περὶ τούτων τῶν δένδρων ταῦτα ἔχω
 30 διεξελθεῖν, πολλὰ μὲν τοιαῦτα λέγων ἀποστερῶ τὰ λοιπὰ
 μὴ φρονέσιν· φρονέσιν μὲν γὰρ παντός ἀγῶνος γίνεται

δ Cod. διαφθέρει.

δ Cod. ψυχαγωγούσαι.

στέφανος, καὶ τὸν θαλὸν ἔχει νίκης ὑπόμνημα, μηλέα δ' αὐθις στεφανοῖ ἀγῶνα τὸν Πύθειον, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἐκάτερον τοῖς νοσοῦσιν ἐπικουρεῖ· τὰ τε γὰρ φοίνικος εἰς ἀπαλλαγὴν προῆλθε νοσήματος, ἅ τε μῆλον ἐργάζεται, λύσις καθίσταται πάθους· εἴτα τίς μηλέα παρὰθήσει τὸν φοίνικα; ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ κόμης ἐβλάστησε μόνης, ἢ δὲ διὰ παντὸς ἐξανθεῖ τοῦ βλαστήματος· ταῦτα μὲν μηλέα φέρει τὸ πλεόν, ὁ φοίνιξ δὲ πῶς εἰς τὴν τῆς μηλέας ἀνεισι τάξιν· ὁ μὲν εἰς ἅπασαν ἐκόμησεν ὥραν, ἢ δὲ εἰς ἓνα καιρὸν μόνον ἐβλάστησεν· ἦν πολ-⁴ 19
λὰ ἕτερα περὶ αὐτῶν διαξελθεῖν, ἀλλ' ἀφαιρεῖται τὸ πλῆθος ἐκάτερον. ἅ γὰρ περὶ ἐκάτερον λέγειν καθέστη-
κεν ἄπορον, ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπορώτερον.

2. Ἐγκώμιον ἔαρος.

Ἦρας ἐπαινεῖσαι ζητῶν οὐδὲν ἔαρος ἔμπροσθεν θή- 15
σομαι· πάσας γὰρ παρῆλθε τὰς ὥρας καὶ τῷ χρόνῳ
φανέν καὶ τῷ λόγῳ τιμώμενον. προῆλθε τοίνυν ἐκ χρό-
νου ἔαρ, καὶ χρόνος ὁ πάντα τεκῶν ἐπίσης ἔαρι κατε-
φάνη πατήρ· πάντα γὰρ προελήλυθεν ἔαρος, καὶ δι' ὧν
ἅπαντα δι' αὐτοῦ φαίνεται τὸν χρόνον εἶναι πάντων 20
πατέρα παρέσχεν· ἔμοιγε δοκεῖ τὰς μὲν ἄλλας ὥρας
ἀγνοεῖν τοὺς θεοὺς, ἔαρ δὲ παρ' αὐτοῖς πολιτεύεσθαι
μόνον. ὥστε εἴ τις ὥρα θεοῖς ἔαρ νομίζεται, καὶ τῶν
ἐν θεοῖς δι' ἔαρος μετελήφαμεν ἅπαντες· εἴτα χρόνῳ
φανέν ἡμερωτέρας τὰς πάντων ἐργάζεται φύσεις· ἀγριαί- 25
νει μὲν γὰρ πάντα πρὸ ἔαρος, ἐν ἔαρι δὲ πάντα καθά-
παξ καθίσταται, ἔαρ τοίνυν ἐρώμενα πάντα φανέν ἀπερ-
γάζεται· κομᾶ μὲν γὰρ ἢ γῆ πᾶσι τοῖς ἄνθεσι, καὶ ποι-
κίλη πᾶσι καταφαίνεται χρώμασιν· ἔπειτα θάλασσα
σύνθημα τῆς ἐργασίας ἔχει τῆς παρ' αὐτήν, καὶ τὸ πλεῖν 30
ἐντεῦθεν ἀκίνδυνον· οὐρανὸς δὲ ὅλος τοῖς ἀστροῖς ἅπα-
σι φαίνεται, ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς ὥρας οὐδὲν ἄ-

⁴ Cod. ἐκόσμησεν.

μάρτυρον εἶναι τῶν ἐκείνου καλῶν, οὐ γῆν, οὐ θάλατ-
 ταν, οὐκ αὐτὸν οὐρανὸν, ἔπειτα πόλεμος καὶ τὰ τῶν
 ἔργων ἐπιφανέστατα παρὰ μόνην οἶδε τὴν ἔαρος ὥραν
 ἐνδείκνυσθαι· καὶ μὴν αἱ γοναὶ καὶ τῶν ζώων αἱ δια-
 5 δοχαὶ τὴν ἀρχὴν ἔαρος προῖοῦσαν ἐκτῆσαντο, καὶ πᾶν
 δι' ἔαρος γεγεννημένον προέρχεται, καὶ γὰρ φαίνει τὸ
 πραχθῆν, καὶ παράγει τὸ μὴ φαινόμενον· τέχνη δὲ
 πᾶσαι καὶ σοφία καὶ λόγοι πρὸς ἔαρ εἰσὶν ἐτοιμότεροι·
 διὸ θαυμάζω τῶν ὥραν ἑτέραν τολμώντων ἀντιπαρα-
 10 θεῖναι ἔαρι· θέρους ἀνιάται ταῖς ἡλίου βολαῖς, νοσεῖν
 παρέσχε μετόπωρον, χειμῶνος ἄπρακτοι μένουσιν ἄν-
 θρωποι· μόνον δὲ τὸ ἔαρ περὶ πάντα χειμῶνος μὲν
 ἐναργέστερον, μετοπώρου δὲ προῆλθεν ὑγιεινότερον,¹
 καὶ θέρους αὔθις ῥωμενέστερον. Βραχέα ἄττα πρὸς
 15 ἔπαινον ἔαρος ἤνεγκα· ὀνήσει γὰρ μᾶλλον ἢπερ θαυ-
 μάζεται.

3. Ἐγκώμιον βοῖς.

Πῶς δὲ τοῖς σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν ὁ περὶ βοῦς
 παραλέλειπται λόγος· οἶκον εἶπεν Ἡσίοδος², καὶ γυναῖκα
 20 προσέθηκε, καὶ τούτων ἔσχατον ἐπιφέρει τὸν βοῦν, οὐκ
 ἀτιμάσας ἐκ τάξεως, ἀλλ' ἐπαύξων τὴν φύσιν, ὡς οὐδὲν
 ἐκείνων ὄφελος ὦν μὴ προσόντος βοῦς· προῆλθε τοίνυν
 ὁ βοῦς Δῆμητρος, καὶ πραοτάτης θεοῦ γεγονυῖα μιμεῖ-
 ται τῆς φηνάσης τὸν τρόπον· οὔτε γὰρ Δῆμητρος ἐν
 25 θεοῖς ἡμερώτερον, οὔτ' αὐτοῦ βοῦς ἐν θνητοῖς, καὶ γενόμε-
 νος Δῆμητρος κοινὸς ταῖς ἄλλοις κατέστη θεοῖς· Ἥρα μὲν

¹ Cod. ὑγιεινότερον. Paulo post notanda est forma ῥωμε-
 νέστερον, i. e. magis corroborans, ut in ψόγω θέρους de hieme
 dicitur: ἀλλ' ὁ μὲν ἐρῥωμένα παρασκευάζει τὰ σώματα.

² Ἔργ. 403. ed. Gaisf. Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε,
 βοῦν τ' ἀροτήρα.

γὰρ αὐτὸν ἀπεικάζει τοῖς ὄμμασιν, ὁ Ζεὺς δὲ τοῖς ἔρωσι,
 καὶ φανῆναι ζητῶν τοῖς παιδικοῖς εὐπρεπέστερος εἰς βοῦν
 μεταλλάττεται· θῦμα δὲ Ποσειδῶν οὐκ ἐτέρωθεν εἴλη-
 φεν, ἢ μόνον ἀπὸ βοῶν, καὶ τῶν ἄστρον ὅσα κύκλον
 ἐργάζεται προφέρει τὸν ταῦρον· καὶ γεγρονῶς ἐκ θεοῦ⁵
 ἡμερωτάτης³ ἐνδαιτᾶται χάροις· ἄλσει γοῦν ἐνδαιτᾶ-
 ται καὶ νάμασι, καὶ σώζει τῷ σώματι τῶν ἀνθέων τα
 χρώματα· λευκαίνεται γοῦν καὶ προσέτι πορφύρεται, καὶ
 γίνεται λειμώνον εἰκὼν παρ' οἷς διητήσατο· βοῦν τοί-
 νυν εἰς πᾶν ἢ φύσις ἐτίμησε· πρῶτον μὲν γὰρ ὀπλίζει⁴ 10
 τοῖς κέρασι, καὶ τὸ μὴ παθεῖν ἐγγυᾶται τοῖς παρ' αὐ-
 τοῦ· ἔπειτα μεγέθει διαφέρειν παρέσχε τοῦ σώματος, καὶ
 τὸν ἐναντίον ἐγκατέβαλε τρόπον· εὐάγωγον μὲν γὰρ πα-
 ρασκευάζει τοῖς τρέφουσιν, ἀνάλωτον δὲ τοῖς ἐπιβουλεύειν
 ἐθέλουσι, καὶ τὸ πρᾶον τῆς φύσεως ἐπανορθοῖ τοῦ κέρως 15
 ἢ δύναμις· ἔπειτα χρήσιμος εἰς ἅπασαν καθέστηκεν ὥ-
 ραν· ἄροϊ μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος· τελευτῶντος δὲ
 θέρους τοὺς καρποὺς συγκομίζεται, καὶ τιμᾶ τὸν βοῦν
 ἢ γῆ τοῖς αὐτοῖς ἐπιδιπλασιάζουσα τὰ παρ' ἐκείνου κα-
 ταβαλλόμενα· πρὸς τούτοις ἐφ' ἐκάτερον εὐδοκιμεῖ τὸν 20
 καιρὸν εἰρήνης καὶ μάχης· ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ ἐργά-
 ζεται γῆν, περὶ δὲ τὰς μάχας ὀπλίζει τὸ στράτευμα, καὶ
 τοξότας μὲν ἐργάζεται κέρασιν, ὀπλίτας δὲ τῷ προκα-
 λύμματι· πᾶν εἴ τι μέρος ἐργάζεται φύσις, εἰς πολέμων
 χρείαν ἐξεῖρεν· ἔπειτα θεοὶ τοῖς βοῶν θύμασι χαίρουσιν. 25
² Ἄξιον δὲ περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βοῦς διελθεῖν· βοῦς γὰρ
 ἀναιρούμενος μελίσσαις γίνεται γένεσις, ὥσπερ οὐκ ἀνε-
 χομένης φύσεως οὐδὲ τελευτῶντος βοῦς συντελευτῆσαι τὸ
 κέρδος· εἴτα τίς αὐτῷ προσθήσει τὸν ἵππον; ἀλλ' ἵπ-
 πος μὲν ἐν ταῖς μάχαις εὐδοκιμεῖ, βοῦς δὲ πρὸς εἰρήνην 30
 καὶ πόλεμον. ³ Ἦν ἕτερα περὶ βοῦς διελθεῖν, εἰ μὴ βρα-
 χὺς ἅπας κατεφαίνετο λόγος.

3 Inserendum videtur ἡμερωτάτοις.

4 Cod. ὀπλίζει.

4. Ἐγκώμιον ἐλαίας.

Ἐπαινεῖσθαι τὴν γῆν ἐλαία ποιεῖ γεγονυῖα τῆς γῆς ὥσπερ γὰρ ἵνα πᾶσι δείξῃ τὰ παρ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐλαίας ἐκόμισε βλάστημα, καὶ σημαίνει τὸν ἔπαινον γενομένην τῆς Ἀθηνᾶς· σοφῆς οὖν θεοῦ γεγονυῖα σοφώτερον ἐλαία παρασκευάσει τὸν χρώμενον, καὶ γεγονυῖα τῆς καλλίστου θεοῦ φύειν ἐλαία παρὰ πᾶσαν ἐπίσταται γῆν· καὶ μόνη τῶν ὄντων παρὰ τὰ πεδία κομᾶ, καὶ τοῖς ὄρεσι φύεται, καὶ προσοικεῖν ἔλαχε θάλατταν, ὥσπερ ἀδικεῖν ἠγουμένης τῆς φύσεως, εἰ μὴ πᾶσιν αὐτὴν ἐπιδείξειε, καὶ παρ' ὅλην φύσασα γῆν φύειν παρὰ πᾶσαν ὥραν ἐπίσταται· καιροῖς βλαστήματα κρίνεται, καὶ περὶ τὸ θέρος φανέντα δι' ἔαρος τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς ἠγνόησεν ὥρας, μόνη δὲ τῶν ὄντων ἐλαία ἔαρος ὠφθῆ, καὶ παρὰ τὸ θέρος ἀνθεῖ
 15 καὶ μετοπώρου καθίσταται, καὶ χειμῶνος λήγειν οὐκ ἔγνωκεν, ὥσπερ ἐκάστης ὥρας σεμννομένης τοῖς¹ τῆς ἐλαίας καλοῖς. Ἐλαία τοίνυν ἄνεσι μὲν ἀπὸ γῆς, πρόεισι δὲ ἐπὶ μέγεθος μέτριον, καὶ μέσον ἔσχε τοῦ βλαστήματος μέγεθος, οὔτε μένουσα πρὸς γῆν καὶ οὐ γινομένη
 20 τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, οὔτε εἰς ὕψος ἀνιούσα παμμέγεθες· καὶ παραιροῦσα τοὺς ὀρώντας τῆς θείας, ὅσῳ δίδωσι τὸ κάλλος ἰδεῖν, τὴν ὑβριν ἀπέκλεισε, καὶ γίνεται πᾶς τοῦ καλοῦ θεατῆς οὐ λαβὼν τὸν ὑβρίζοντα, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς πάντα καιρὸν προσῆλθεν ὠφέλιμος·
 25 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ τοὺς ἀγῶνας κοσμεῖ, καὶ δι' ἐλαίας ἀθλα καὶ τιμᾶται καὶ τίθεται, καρπῷ μὲν γὰρ τὴν ἰσχὺν ἀπεργάζεται, κοσμεῖ δὲ θάλῳ τοὺς νικήσαντας, καὶ τὴν μὲν οὐκ οὔσαν ἐργάζεται ῥώμην, τὴν δὲ κατορθοῦσαν ἐτίμησεν, ὥστε τὴν ἰσχὺν ἐλαία καὶ
 30 ποιεῖ καὶ τιμᾶ· καὶ πάντες μὲν ἀγῶνες τῷ τῆς ἐλαίας

1 In Cod. τῆς quod mutatum est in τοῖς: scribendum τοῖς τῆς.

ἐνασκοῦσι καρπῷ· τιμᾶται δὲ ὁ Διὸς τῷ βλαστήματι, καὶ τὴν μὲν ἀνδρείαν οὕτως ἐλαία παρέχεται, σοφίαν δὲ πῶς; ὅσα μεθ' ἡμέραν οὐ πεπονήκασιν, πνεύμασι νυκτὸς ἐπειςφέρουσιν· καὶ φῶς ἕτερον τοῖς ἀσκοῦσιν ἐλαία σφίζεται, καὶ τῶν ἡλίου βολῶν οὐ προσδεῖ, παρ' οἷς ὁ ὅς καρπὸς τῆς ἐλαίας περίεστι. καὶ δι' ἐλαίας ἄνθρωποι λήγουσι καὶ νοσοῦντες ἢ δυστυχοῦντες, καὶ τὰς κακοπραγίας ἐλαία τοῖς ἀνθρώποις μεθίστησιν· εἴτα τίς αὐτῇ παραστήσει τὴν ἄμπελον; ἀλλ' ἄμπελος μὲν φρενῶν ἐρημοῖ, ἐλαία δὲ φρένας ἐπέρῳσεν· ὅσῳ δὴ τὸ νοσεῖν τοῖ 10 μεταθεῖναι νόσον ἐπέλαττον, τοσοῦτον ἄμπελος ἐλαίας καταδεέστερον· λίαν ἀνόητος ὁ τὴν ἐλαίαν οὐκ ἐπαινῶν.

5. Ἐγκώμιον χειμῶνος.

Οὐκ οἶδα ὅ τι παθόντες ἄνθρωποι τὸν χειμῶνα κακίζουσι· λανθάνοντες δὲ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐλέγχουσιν, 15 οἷς κρίνειν οὐκ ἔχουσιν· οἷς γὰρ τὰ καλὰ κρίνειν οὐκ ἴσασιν, ἑαυτοὺς ἐξελέγχουσιν, οὐ κακίζουσιν ἕτερον· χειμῶν τοίνυν γεγένηται χρόνου, καὶ χρόνου φανεῖς πιστοῦνται τὸν φύσαντα· χρόνος τε γὰρ πάντα παράγειν ἐπίσταται, καὶ χειμῶν πάντα παράγεσθαι δίδωσιν· οἷς τοίνυν ὅμοια πέπραχε, τὸ συγγενὲς βεβαιοῖ, καὶ δείκνυται 20 χρόνου τὰ χρόνου ποιεῖν ἐπιστάμενος· εἴτα χρόνος φανεῖς ἡμερώτατα τίθησιν ἅπαντα καὶ τὸ ἀγριαῖον συστέλλει τῶν τρόπων, καὶ καταστάς ὁ χειμῶν πραότητος γίνεται πρόφασις, χειμῶν τοίνυν τὴν προσηγορίαν περιου- 25 σίας ἐκτήσατο γνώρισμα, καὶ μόνος κληθεὶς σημαίνει τὸν πλοῦτον· ἔπειτα πάντα πρὸς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων ἐπιφέρει φανεῖς, καὶ πρῶτα μὲν οὐρανὸς τὴν οἰκείαν χάριν φιλοτιμεῖται τῇ γῆ, καὶ βεβαιοῖ τῆς προσηγορίας τὴν πρόσρῳσιν, χέων ἐπὶ γῆς ἃ συνοίσει διδόμενα, ἔπειτα τὴν 30 γῆν ποταμῶν ἐργάζεται πλήρη, καὶ ῥέουσιν ἅπαντες τὴν προσηγορίαν ἐκ χειμῶνος φερόμενοι, παρ' οὗ τὴν κλήσιν

καὶ τὴν γένεσιν ἔχουσιν· ἔπειτα πάντα βλαστήματα πα-
 λαιὰν βλάστην ῥίπτει πρὸς γῆν, καὶ γῆρας δι' αὐτὸν
 ἀποδύεται· καὶ πάντα νέα καθίσταται, συνακμάζοντα
 τοῖς χειμῶνος καλοῖς, γῆ δὲ λαβοῦσα τὸν ὄμβρον κῆρι
 5 καρπὸν, καὶ τὰς ἐλπίδας φυλάττει τοῖς μέλλουσιν, εἴτε
 ἄπλους ἢ θάλασσα, τὰ παρ' αὐτῇ δυσχερῆ χειμῶνος
 οὐκ ἐπιφέρουσα· ἔπειτα θάνατοι βραχεῖς μὲν χειμῶνος,
 καὶ τοσοῦτοι, ὅσους οἶδεν ἡ φύσις· ἔρρωται δὲ πάντα
 τῶν γενομένων τὰ σώματα, καὶ γοναὶ χειμῶνός εἰσιν
 10 ἐτοιμότεραι· εἴτε τίς αὐτῶ τὸ θέρους παραβάλλοι; ἀλλὰ
 θέρους μὲν ἅπαντα τέμνει καὶ δαπανᾷ, χειμῶν δὲ πάντα
 φύειν ἐπίσταται· ὅσῳ δὲ τοῦ τέμνειν τὸ τίχτειν κατέ-
 στηκεν ἄμεινον, τοσοῦτο χειμῶν παρηλθε τὸ θέρους·
 ἄμοιρος οὖν εἶη τῶν χειμῶνος καλῶν ὁ μὴ χειμῶνα τε-
 15 τιμηκῶς.

6. Ἐγκώμιον εὐαρχίας.

Ἔσα τοὺς ἄνδρας ἐπαινεῖσθαι ποιεῖ, ταῦτα πρὸς
 ἀνδρῶν ἐπαινεῖν δικαιοτέρον· εἰ γὰρ ἂν καταβάλλεται γέ-
 νεσιν, ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς ἀρετῆς ἀπεργάζεται, πᾶς
 20 οὐκ εὐλογον, πρὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμάζειν τὰ δι' ὧν
 ἀνθρώποι θαυμαζόμενοι φαίνονται, μάλιστα δὲ ὁ τοῖς
 ἄρχουσιν τὴν ἡγεμονίαν εὐ διατίθησι· προῆκε τοίνυν τὸ
 προσηκόντως κρατεῖν οὐρανοῦ, καὶ παρὰ θεοῖς γέγονε
 τὴν ἀρχὴν κρατεῖν τὸν Δία, καὶ μετὰ κόσμου παρέχε-
 25 ται, καὶ τούτῳ Ζεὺς τῶν κρείττωνων ἡγούμενος θεσμὸς
 ἀρχῆς ἐπαινούμενος· τὸ γὰρ ἐκ Διὸς γεγονὸς ἐν θεοῖς
 τὴν τοῦ πράγματος δείκνυσι φύσιν, καὶ κρατεῖ μὲν ὁ
 Ζεὺς τῶν λοιπῶν, κρατεῖ δὲ ἕκαστον ἑτέρου, ὁ Ποσει-
 δῶν τῆς θαλάττης, ¹ Δημήτηρ τῆς γῆς, ὅποσον κρατεῖ
 Διὸς

1 τῆς θαλάττης inserui sensu postulante: abest a codice.

Διὸς δεδωκότος ἐπιστατεῖ, καὶ τὸ προελθὸν ἐκ τοῦ μεί-
 ζονος τοῖς μετ' ἐκείνον ἔδωκεν ὄνομα· καὶ γεγονὸς τὸ
 χρῆμα παρὰ θεοῖς προῆλθεν εἰς γῆν τοῖς ἐκείνων παισὶ
 καὶ μοι ποιητῶν ἄγασθαι πάρεστιν, ἐφ' οἷς διάκονον
 καὶ Μίνω καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν Διὸς εἶναι παῖδας ἐλο- 5
 γοποίησαν· οὐχ ὅτι Διὸς, ἦσαν γὰρ θεοὶ γεγονότες Διὸς,
 ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν, ὡσπερ ὁ Ζεὺς, εὖ διακῆκασιν, καὶ
 τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος συγγενείας εἰλήφασιν δό-
 κησιν· τὴν γὰρ ἀρχὴν εὖ διαθέμενοι Διὸς ἐνομίσθησαν,
 καίτοι αὐτοῖς συνοῦσα τὸ πρῶτον πάντα τῶν ἀνθρώ- 10
 πων συνέχει τὸν βίον· εἰρήνης γὰρ οὔσης καὶ μάχης ἑκα-
 τέραν ἀρχὴν θαυμαζομένην καθίστησι· τὴν τε γὰρ εἰ-
 ρήνην καλῶς κρατεῖν ἐγνωκότες, οὐκ οὔσαν μὲν ἐπορί-
 σαντο, φανεῖσαν δὲ τετηρήκασιν· ἔπειτα πόλεμον τύχαι
 μὲν, ὡς θέλουσιν, ἄγουσι· κατορθοῦσι δὲ μόνον οἱ κα- 15
 λῶς ἡγησάμενοι· ἀρχῆς ἐπαινουμένης αἱ νῖκαι, καὶ θαυ-
 μαζομένης ἡγεμονίας τὰ τρόπαια κατορθοῦσιν, ὡς ἂν
 ἄγωσιν ἄνθρωποι· δῆμος πειθόμενος ἐν ἐπαίνῳ ποιεῖ
 τὸν ἡγούμενον, καὶ τὸ πείσαν πλέον τοῦ πειθομένου
 θαυμάζεται· οὐκ ἂν ἐπὶ Σαλαμῖνος ὑπῆρχε τὸ τρό- 20
 παιον, μὴ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος ἄριστα. Μαραθῶν
 οἶδεν οἷα μήπω τολμήματα, Μιλτιάδην ἔχων ἡγούμενον·
 τὰς διπλᾶς ὁ Κίμων εἰργάσατο νίκας πεζομαχεῖν πει-
 θομένου στρατεύματος· Περικλῆς εἶλε τὴν Εὐβοίαν, ²
 Πύθων ὅσα κατώρθωσε, ³ τοῦ Παιανιέως ⁴ ὅσα δεινό- 25
 τερον ἔφρασεν, ἐπαινουμένης, ὑπῆρχεν ἀρχῆς· τὴν Ἰλιον
 εὐαγωγοτέραν εἶλεν Ἀγαμέμνων, καὶ πολλῆς ἀρχῆς ὑπάρ-
 χων ἄρα δι' ὧν ἦρχεν ἐνίκησεν· οὕτως ἀρχῆς ἔπαινος καὶ
 παρὰ τοὺς κινδύνους ἐργάζεται νίκας. Ξέρξης ἀπέκρουσε
 γῆν τε καὶ θάλατταν, καὶ τὰς ἐσχατίας συνῆγε τῆς γῆς 30
 εἰς τὸν πόλεμον, οἷς ἦρχεν ἐν θαύματι, καὶ τί δεῖ διελ-
 θεῖν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ περὶ τὰς ὥρας ἐπαινουμένης

2 Cod. εὐβοίαν. 3 Cod. κατώρθωσε. 4 Cod. παιανιαίως.
 Rhetor. I. 1.

ζεται μάλλον ἢ πέπεικε· τὸ δὲ βιασθῆν αὐθις ἀνταγω-
 νίζεται καιροῦ προστυγχάνοντος· ὅσω δὲ τὸ πείσαι βε-
 βαίως τοῦ βιάσασθαι σφαλερῶς ἄμεινον, τοσοῦτω στρα-
 τηγοῦ τινος ἀριστεύσαντος ῥήτωρ πρεσβεύσας ἀμείνων
 5 καθίσταται· καίτοι τοῖς νικῶσι τῶν στρατηγῶν τύχαι
 τὰς νίκας ἐργάζονται· τοῖς δὲ πεπεικόσι τῶν πρεσβευτῶν
 αἱ γνώμαι μάλλον ἀντὶ τῆς τύχης φιλοτιμοῦνται τὰς τύ-
 χας· καὶ μοι δοκεῖ μὴ νῦν μόνον ὁ παρὼν πρεσβεύσα-
 σθαι κάλλιστος, πολλάκις δὲ καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνον
 10 πεποικημέναι τὰ παραπλήσια, νόμους τιθεῖς, δημηγορῶν
 ἐν κοινῷ, πονηροὺς ἐξελέγχων, φιλοτιμούμενος τοῖς ἀρι-
 στεῦσι τὸν στέφανον, καὶ μετὰ δῆμον καὶ γένη καὶ πό-
 λιν ἐν πολεμίοις εὐδοκίμει πρεσβευόμενος· τὸν οὖν ἐπ'
 ἀμφοῖν θαυμαζόμενον καὶ πολεμίοις καὶ πολίταις, τοῦ-
 15 τον δίκαιον ἀμφοτέρως κομίζεσθαι χάριτας· δοκεῖτε δέ
 μοι πλέον ἐπαρθῆναι πρὸς δωρεάς, εἰ τὰ τῶν παρεστη-
 κότων πολιτῶν λογίσεσθε γένη· παῖδες ἐστᾶσιν ἀνται-
 τοῦντες τὰς χάριτας· ἀντὶ δουλείας ἐλευθερίαν ἰκετεύ-
 ουσαν ἔχοντες· γυναῖκες ὁμοῦ συνεπαίρουσι χηρείαν δι'
 20 αὐτῶν οὐ δακρύνουσαι, πολὺ συμπαρέστηκε γῆρας οὐκ
 ἔχουσα δι' αὐτὸν δακρύνουμενον· καίτοι εἰ νόμος τοὺς
 προδιδόντας τῶν ῥητόρων κολάζεσθαι, τοὺς σεσωκίτας
 τιμᾶν περιλείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτης αὐτὸν τυχεῖν
 ἀμοιβῆς, ὅποσιν εἰργάσατο· λυσιτελήσει δὲ ῥήτωρ πρεσ-
 25 βευτῆς τιμηθεῖς, πολλοὺς γὰρ εὖ ποιεῖν παρασκευάσει¹
 τὴν πόλιν, ῥᾶον δὲ τᾶ παρόντι τὴν ἀμοιβὴν εἰσενέγκασθαι·
 οὐ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ πόνων ἐδέησεν, ὥστε πείσαι πολέ-
 μιον, οὕτω καὶ ἡμῖν τοῖς κρίνουσι πόνων δεήσει, τιμᾶν
 τὸν πρεσβεύοντα, μόνον γὰρ ἐρεῖτε, καὶ πρεσβευτῆς τι-
 30 μηθήσεται.

1 Cod. παρασκευάσαι.

Cap. VIII.

I. Ἐγκώμιον μηλέας καὶ φοίνικος.

Ἐπαινέσαι φυτόα προαιρούμενος, ἃ προῆλθε θεῶν, οὐκ οἶδα μᾶλλον ὅ τι θαυμάσομαι, μηλέαν ἢ φοίνικα· προῆλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἴσων· ὅτε γὰρ φοίνιξ προῆλθεν Ἀπόλλωνος, τό τε αὖ μῆλον ⁵ εἰς αὐτὸν ἀνεπήνοχεν, ὥστε μίαν ἀμφοῖν λαβοῦσι τοῦ βίου τὴν γένεσιν ἴσος ἔπαινος ἐξ ἡμῶν ἐποφείλεται, καὶ γεγενημένα τοῦ καλλίστου ¹ θεοῦ καλλίστοις χώροις ἐπίστανται φύεσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν δένδρων ἢ φύειν οἶδε τοῖς ὄρεσιν ἢ προσοικεῖν τὴν θάλασσαν· μό- ¹⁰ να δὲ τῶν ὄντων μηλέα καὶ φοίνιξ παρὰ τοῖς ἡμερωτέροις τῶν χωρίων εἴωθε φύεσθαι· καὶ τὸ ἡμερον τὴν τῶν χωρίων σημαίνει προῖτητα· καὶ τὸ δὴ κάλλιστον φύσιν οὐκ οἶδε μὴ πονούσης τῆς τέχνης, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενα φύεσθαι μὴ λαβόντα φύσιν καὶ τέχνην, καὶ τιμῶντα ¹⁵ φύσιν καὶ πόνον διαιρεῖται ταῖς ὥραις εἰς βλάστην. ἢ μὲν γὰρ οἶδε προῖέναι τοῦ θέρους καὶ παρὰ τοῦ καλλίστου τῶν θεῶν προελήλυθεν ἔρωτος, καὶ δυεῖν ὥρῶν τῶν ἐπαινουμένων φανεῖσα τὰς μετ' ἐκείνας ἠγνόησε· χειμῶνα μὲν γὰρ ἀγνοεῖ καὶ μετόπωρον, ἃ τῶν ἀνθρώ- ²⁰ πων ἀνεῖλε τὰς πράξεις, καὶ τῆς μηλέας συνανεῖλε τὸ κάλλος· φοίνιξ δὲ τελευτῶν λήγειν οὐκ οἶδε τῆς βλάστης, πρὸς δὲ οὐ μίαν ἠνθήσεν ὥραν, ἃλλ' ἔστι καὶ ταῖς ὥραις μονιμώτερος, καὶ μεταβαλλούσης τῆς ὥρας ἢ τύχη τὴν τοῦ φοίνικος οὐ μετέθηκε βλάστην· μηλέα τῶν ²⁵ καὶ φοίνιξ τιμῶσαν ἔσχε τὴν φύσιν ἑκατέραν· ὅτε γὰρ φοίνιξ ὑψεῖ πρόσσει καὶ γῆς ἀνέχει τὰ μάλιστα, καὶ παρ' αὐτὸν, ὡς εἰπεῖν, ἰέναι σπεύδει τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενος μένειν ἐν γῆ, καὶ τῆς γῆς γεγονῶς τὸν

¹ Cod. καλλίστου et καλλίστοις.

γε τοῦ βίου χρόνον παραπλήσιον ἔχει τῷ μεγέθει τοῦ
 σώματος. οὐκ οὐδὲν οὐδεὶς, ὅς θάττον οἶδεν ἀναιρού-
 μενον φοίνικα, ἀλλ' οἶδε μόνον τῶν φρυομένων μακροβιώ-
 τερον, κομιδῇ δὲ αὐτὸς προήλθεν εἰς κάλλος, καὶ διαιρεῖ
 5 τῆδε κακείσῃ τὸ βλάστημα· καὶ ὃ τῶν δένδρων ἐπαινετώ-
 τερον, ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις προϊόντα πανταχῇ τὰ βλαστή-
 ματα σώματος εἶδος οὐ δίδωσιν ἴσον. μόνος δὲ φοίνιξ
 κατ' εὐθὺ προϊὼν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διασώζει τὴν βλά-
 στην, δυσὶ τοῖς ἐναντιωτάτοις καλοῖς κοσμηθεῖς, ἐπὶ
 10 μῆκος ἰὼν, ὡς ἀνέμῳ κλινόμενος, καὶ πρὸς τοῦτον ἀν-
 θεστικῶς ὡς μὴ πολὺ τι τῆς γῆς ἐπαριθεῖς· ἢ δ' αὖ
 μηλέα βραχὺ τι προελήλυθε καὶ μένει τοῖς ἐρῶσιν ἐγγύς,
 καὶ γεγονυῖα ἔρωτος βλάστημα τοῖς ἐρῶσι χαρίζεται·
 καὶ τοὺς θεατὰς οὐκ ἀφαιρεῖται τὴν ὄψιν· καὶ κατέχει
 15 τὸ δένδρον ἢ φύσις ἐφ' ἑαυτῆς, ὥσπερ δείσασα, μὴ τις
 ἐμπесῶν ἄνεμος διαφθείρη·² καὶ τὸ βλάστημα παντα-
 χάθεν ἀνίησιν, ὥσπερ γὰρ τοὺς ἐραστὰς ψυχαγωγοῦσι³
 διὰ παντός· ἀλλὰ μὴν οἱ καρποὶ παρ' ἑκατέροις οἴοι;
 φοίνικι μὲν γὰρ τὸ χρῶμα παντοδαποὶ, καὶ πρῶτόν
 20 εἶσι τοῦ τεκόντος ἐπώνυμοι, προϊόντες γὰρ ἐρυθραίνον-
 ται, καὶ παρ' αὐτῶν φοινισσόμενοι τὰ μὲν τῷ παντὶ
 βλαστήματι μένουσι, τὰ δὲ πρὸς ἤλεκτρον φέρονται, καὶ
 πάντα χρώματα τῷ κάλλει διέσωσαν· φοινίσσονται μὲν
 γὰρ ὡς εἰς ἄλλο τι μεταπίπτοντες· λευκαίνονται δὲ, ὡς
 25 ἑτέρας μὴ προσγενόμενοι· καὶ συµμεταβάλλει ταῖς ὥραις
 ἢ πρόσοψις· ὡχρὰ μὲν γὰρ ἔαρος εἴληφεν, εἶτα θέρους
 φοινίσσεται καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν οὐκ ἀπέοικε μέλιτος,
 μηλέας δὲ τὸν καρπὸν διετήρησεν, ὅσον ἔρωσ ἐπόθησεν·
 ἄρα καὶ μόνον περὶ τούτων τῶν δένδρων ταῦτα ἔχω
 30 διεξελθεῖν, πολλὰ μὲν τοιαῦτα λέγων ἀποστερῶ τὰ λοιπὰ
 μὴ προσθεῖς· φοίνιξ μὲν γὰρ παντὸς ἀγῶνος γίνεται

² Cod. διαφθείρει.

³ Cod. ψυχαγωγοῦσαι.

στέφανος, καὶ τὸν θαλὸν ἔχει νίκης ὑπόμνημα, μηλέα δ' αὐθις στεφανοῖ ἀγῶνα τὸν Πύθιον, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἐκάτερον τοῖς νοσοῦσιν ἐπικουρεῖ· τὰ τε γὰρ φοίνικος εἰς ἀπαλλαγὴν προῆλθε νοσήματος, ἅ τε μῆλον ἐργάζεται, λύσις καθίσταται πάθους· εἴτα τίς μηλέα παραθήσει τὸν φοίνικα; ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ κόμης ἐβλάστησε μόνης, ἡ δὲ διὰ παντὸς ἐξανθεῖ τοῦ βλαστήματος· ταῦτα μὲν μηλέα φέρει τὸ πλεόν, ὁ φοίνιξ δὲ πῶς εἰς τὴν τῆς μηλέας ἀνεισι τάξιν· ὁ μὲν εἰς ἀπασαν ἐκόμησεν ὥραν, ἡ δὲ εἰς ἓνα καιρὸν μόνον ἐβλάστησεν· ἦν πολ-¹⁰ λὰ ἕτερα περὶ αὐτῶν διεξιλεῖν, ἀλλ' ἀφαιρεῖται τὸ πλῆθος ἐκάτερον. ἃ γὰρ περὶ ἐκάτερον λέγειν καθέστηκεν ἄπορον, ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπορώτερον.

2. Ἐγκώμιον ἕαρος.

Ὡρας ἐπαινέσαι ζητῶν οὐδὲν ἕαρος ἔμπροσθεν θή-¹⁵ σομαι· πάσας γὰρ παρῆλθε τὰς ὥρας καὶ τῷ χρόνῳ φανέν καὶ τῷ λόγῳ τιμώμενον. προῆλθε τοίνυν ἐκ χρόνου ἕαρ, καὶ χρόνος ὁ πάντα τεκῶν ἐπίσης ἕαρι κατεφάνη πατήρ· πάντα γὰρ προελήλυθεν ἕαρος, καὶ δι' ὧν ἅπαντα δι' αὐτοῦ φαίνεται τὸν χρόνον εἶναι πάντων²⁰ πατέρα παρέσχεν· ἔμοιγε δοκεῖ τὰς μὲν ἄλλας ὥρας ἀγνοεῖν τοὺς θεοὺς, ἕαρ δὲ παρ' αὐτοῖς πολιτεύεσθαι μόνον. ὥστε εἴ τις ὥρα θεοῖς ἕαρ νομίζεται, καὶ τῶν ἐν θεοῖς δι' ἕαρος μετελήφραμεν ἅπαντες· εἴτα χρόνῳ φανέν ἡμερωτέρας τὰς πάντων ἐργάζεται φύσεις· ἀγριαί-²⁵ νει μὲν γὰρ πάντα πρὸ ἕαρος, ἐν ἕαρι δὲ πάντα καθάπαξ καθίσταται, ἕαρ τοίνυν ἐρώμενα πάντα φανέν ἀπεργάζεται· κομᾶ μὲν γὰρ ἡ γῆ πᾶσι τοῖς ἀνθεσι, καὶ ποικίλη πᾶσι καταφαίνεται χρώμασιν· ἔπειτα θάλασσα σύνθημα τῆς ἐργασίας ἔχει τῆς παρ' αὐτήν, καὶ τὸ πλεῖν³⁰ ἐντεῦθεν ἀκίνδυνον· οὐρανὸς δὲ ὅλος τοῖς ἄστροις ἅπανσι φαίνεται, ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς ὥρας οὐδὲν ἄ-

⁴ Cod. ἐκόσμησεν.

μάρτυρον εἶναι τῶν ἐκείνου καλῶν, οὐ γῆν, οὐ θάλατ-
 ταν, οὐκ αὐτὸν οὐρανὸν, ἔπειτα πόλεμος καὶ τὰ τῶν
 ἔργων ἐπιφανέστατα παρὰ μόνην οἶδε τὴν ἕαρος ὥραν
 ἐνδείκνυσθαι· καὶ μὴν αἱ γοναὶ καὶ τῶν ζώων αἱ δια-
 5 δοχαὶ τὴν ἀρχὴν ἕαρος προῖοῦσαν ἐκτήσαντο, καὶ πᾶν
 δι' ἕαρος γεγεννημένον προέρχεται, καὶ γὰρ φαίνει τὸ
 πραχθῆν, καὶ παράγει τὸ μὴ φαινόμενον· τέχνηαι δὲ
 πᾶσαι καὶ σοφία καὶ λόγοι πρὸς ἕαρ εἰσὶν ἐτοιμότεροι·
 διὸ θαυμάζω τῶν ὥραν ἑτέραν τολμώντων ἀντιπαρα-
 10 θεῖναι ἕαρι· θέρους ἀνιᾶται ταῖς ἡλίου βολαῖς, νοσεῖν
 παρέσχε μετόπωρον, χειμῶνος ἄπρακτοι μένουσιν ἄν-
 θρωποι· μόνον δὲ τὸ ἕαρ περὶ πάντα χειμῶνος μὲν
 ἐναργέστερον, μετοπώρου δὲ προῆλθε υἱεινότερον,¹
 καὶ θέρους αὔθις ῥωμενέστερον. Βραχέα ἄττα πρὸς
 15 ἔπαινον ἕαρος ἤνεγκα· ὀνήσει γὰρ μᾶλλον ἤπερ θαυ-
 μάζεται.

3. Ἐγκώμιον βοῖς.

Πῶς δὲ τοῖς σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν ὁ περὶ βοῦς
 παραλέλειπται λόγος· οἶκον εἶπεν Ἡσίοδος², καὶ γυναῖκα
 20 προσέθηκε, καὶ τούτων ἔσχατον ἐπιφέρει τὸν βοῦν, οὐκ
 ἀτιμάσας ἐκ τάξεως, ἀλλ' ἐπαύξων τὴν φύσιν, ὡς οὐδὲν
 ἐκείνων ὄφελος ὦν μὴ προσόντος βοῦς· προῆλθε τοίνυν
 ὁ βοῦς Δῆμητρος, καὶ πραοτάτης θεοῦ γεγονυῖα μιμει-
 ται τῆς φηνάσης τὸν τρόπον· οὔτε γὰρ Δῆμητρος ἐν
 25 θεοῖς ἡμερώτερον, οὔτ' αὐτοῦ βοῦς ἐν θνητοῖς, καὶ γενόμε-
 νος Δῆμητρος κοινὸς ταῖς ἄλλοις κατέστη θεοῖς· Ἥρα μὲν

¹ Cod. υἱεινότερον. Paullo post notanda est forma ῥωμε-
 νέστερον, i. e. magis corroborans, ut in ψόγω θέρους de hieme
 dicitur: ἀλλ' ὁ μὲν ἐρῥωμένα παρασκευάζει τὰ σώματα.

² Ἔργ. 403. ed. Gaisf. Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε,
 βοῦν τ' ἀροτήρα.

γαρ αὐτὸν ἀπεικάζει τοῖς ὄμμασιν, ὁ Ζεὺς δὲ τοῖς ἔρωσι,
 καὶ φανῆναι ζητῶν τοῖς παιδικοῖς εὐπρεπέστερος εἰς βοῦν
 μεταλλάττεται· θῦμα δὲ Ποσειδῶν οὐκ ἐτέρωθεν εἵλη-
 φεν, ἢ μόνον ἀπὸ βοῶν, καὶ τῶν ἄστρον ὅσα κύκλον
 ἐργάζεται προφέρει τὸν ταῦρον· καὶ γερονῶς ἐκ θεοῦ⁵
 ἡμερωτάτης³ ἐνδαιτᾶται χάροις· ἄλσει γοῦν ἐνδαιτᾶ-
 ται καὶ νάμασι, καὶ σώζει τῷ σώματι τῶν ἀνθέων τα
 χρώματα· λευκαίνεται γοῦν καὶ προσέτι πορφύρεται, καὶ
 γίνεται λειμώνον εἰκὼν παρ' οἷς διητήσατο· βοῦν τοί-
 νυν εἰς πᾶν ἢ φύσις ἐτίμησε· πρῶτον μὲν γὰρ ὀπλίζει⁴ 10
 τοῖς κέρασι, καὶ τὸ μὴ παθεῖν ἐγγυᾶται τοῖς παρ' αὐ-
 τοῦ· ἔπειτα μεγέθει διαφέρειν παρέσχε τοῦ σώματος, καὶ
 τὸν ἐναντίον ἐγκατέβαλε τρόπον· εὐάγωγον μὲν γὰρ πα-
 ρασκευάζει τοῖς τρέφουσιν, ἀνάλωτον δὲ τοῖς ἐπιβουλεύειν
 ἐθέλουσι, καὶ τὸ πρᾶον τῆς φύσεως ἐπανορθοῖ τοῦ κέρως 15
 ἢ δύναμις· ἔπειτα χρήσιμος εἰς ἅπασαν καθέστηκεν ὥ-
 ραν· ἄροϊ μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος· τελευτῶντος δὲ
 θέρους τοὺς καρποὺς συγκομίζεται, καὶ τιμᾶ τὸν βοῦν
 ἢ γῆ τοῖς αὐτοῖς ἐπιδιπλασιάζουσα τὰ παρ' ἐκείνου κα-
 ταβαλλόμενα· πρὸς τούτοις ἐφ' ἐκάτερον εὐδοκιμεῖ τὸν 20
 καιρὸν εἰρήνης καὶ μάχης· ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ ἐργά-
 ζεται γῆν, περὶ δὲ τὰς μάχας ὀπλίζει τὸ στράτευμα, καὶ
 τοξότας μὲν ἐργάζεται κέρασιν, ὀπλίτας δὲ τῷ προκα-
 λύμματι· πᾶν εἴ τι μέρος ἐργάζεται φύσις, εἰς πολέμων
 χρείαν ἐξεῖρεν· ἔπειτα θεοὶ τοῖς βοῶν θύμασι χαίρουσιν. 25
 Ἄξιον δὲ περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βοῦς διελθεῖν· βοῦς γὰρ
 ἀναιρούμενος μελίσσαις γίνεται γένεσις, ὥσπερ οὐκ ἀνε-
 χομένης φύσεως οὐδὲ τελευτῶντος βοῦς συντελευτῆσαι τὸ
 κέρδος· εἴτα τίς αὐτῷ προσθήσει τὸν ἵππον; ἀλλ' ἵπ-
 πος μὲν ἐν ταῖς μάχαις εὐδοκιμεῖ, βοῦς δὲ πρὸς εἰρήνην 30
 καὶ πόλεμον. Ἦν ἕτερα περὶ βοῦς διελθεῖν, εἰ μὴ βρα-
 χὺς ἅπας κατεφαίνετο λόγος.

3 Inserendum videtur ἡμερωτάτοις.

4 Cod. ὀπλίζει.

4. Ἐγκώμιον ἐλαίας.

Ἐπαινεῖσθαι τὴν γῆν ἐλαία ποιεῖ γεγονυῖα τῆς γῆς ὥσπερ γὰρ ἵνα πᾶσι δείξῃ τὰ παρ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐλαίας ἐκόμισε βλάστημα, καὶ σημαίνει τὸν ἔπαινον γενομένην
 5 τῆς Ἀθηναῶν σοφῆς οὖν θεοῦ γεγονυῖα σοφώτερον ἐλαία παρασκευάσει τὸν χρώμενον, καὶ γεγονυῖα τῆς καλλίστου θεοῦ φύειν ἐλαία παρὰ πᾶσαν ἐπίσταται γῆν· καὶ μόνη τῶν ὄντων παρὰ τὰ πεδία κομᾶ, καὶ τοῖς ὄρεσι φύεται, καὶ προσοικεῖν ἔλαχε θάλατταν, ὥσπερ ἀδικεῖν ἠγουμένη
 10 νης τῆς φύσεως, εἰ μὴ πᾶσιν αὐτὴν ἐπιδείξειε, καὶ παρ' ὅλην φύσασα γῆν φύειν παρὰ πᾶσαν ὥραν ἐπίσταται· καιροῖς βλαστήματα κρίνεται, καὶ περὶ τὸ θέρος φανέντα δι' ἔαρος τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς ἠγνόησεν ὥρας, μόνη δὲ τῶν ὄντων ἐλαία ἔαρος ὤφθη, καὶ παρὰ τὸ θέρος ἀνθεῖ
 15 καὶ μετοπώρου καθίσταται, καὶ χειμῶνος λήγειν οὐκ ἔγνωκεν, ὥσπερ ἐκάστης ὥρας σεμννομένης τοῖς¹ τῆς ἐλαίας καλοῖς. Ἐλαία τοίνυν ἄνωσι μὲν ἀπὸ γῆς, πρόωσι δὲ ἐπὶ μέγεθος μέτριον, καὶ μέσον ἔσχε τοῦ βλαστήματος μέγεθος, οὔτε μένουσα πρὸς γῆν καὶ οὐ γινομένη
 20 τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, οὔτε εἰς ὕψος ἀνιούσα παμμέγεθες· καὶ παραιροῦσα τοὺς ὀρῶντας τῆς θείας, ὅσω δίδωσι τὸ κάλλος ἰδεῖν, τὴν ὑβριν ἀπέκλεισε, καὶ γίνεται πᾶς τοῦ καλοῦ θεατῆς οὐ λαβῶν τὸν ὑβρίζοντα, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς πάντα καιρὸν προσῆλθεν ὠφέλιμος·
 25 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ τοὺς ἀγῶνας κοσμεῖ, καὶ δι' ἐλαίας ἀθλα καὶ τιμᾶται καὶ τίθεται, καρπῷ μὲν γὰρ τὴν ἰσχὺν ἀπεργάζεται, κοσμεῖ δὲ θάλῳ τοὺς νικήσαντας, καὶ τὴν μὲν οὐκ οὔσαν ἐργάζεται ῥώμην, τὴν δὲ κατορθοῦσαν ἐτίμησεν, ὥστε τὴν ἰσχὺν ἐλαία καὶ
 30 ποιεῖ καὶ τιμᾶ· καὶ πάντες μὲν ἀγῶνες τῷ τῆς ἐλαίας

1 In Cod. τῆς quod mutatum est in τοῖς: scribendum τοῖς τῆς.

ἐνασκοῦσι καρπῶ· τιμᾶται δὲ ὁ Διὸς τῷ βλαστήματι, καὶ τὴν μὲν ἀνδρείαν οὕτως ἐλαία παρέχεται, σοφίαν δὲ πῶς; ὅσα μεθ' ἡμέραν οὐ πεπονήκασιν, πνεύμασι νυκτὸς ἐπειςφέρουσιν· καὶ φῶς ἕτερον τοῖς ἀσκοῦσιν ἐλαία σφίζεται, καὶ τῶν ἡλίου βολῶν οὐ προσδεῖ, παρ' οἷς ὁ ὅς καρπὸς τῆς ἐλαίας περίσσι. καὶ δι' ἐλαίας ἄνθρωποι λήγουσι καὶ νοσοῦντες ἢ δυστυχοῦντες, καὶ τὰς κακοπραγίας ἐλαία τοῖς ἀνθρώποις μεθίστησιν· εἴτα τίς αὐτῇ παραστήσει τὴν ἄμπελον; ἀλλ' ἄμπελος μὲν φρενῶν ἐρημοῖ, ἐλαία δὲ φρένας ἐπέρῳσεν· ὅσω δὲ τὸ νοσεῖν τοῦ 10 μεταθεῖναι νόσον ἐπέλαττον, τοσοῦτον ἄμπελος ἐλαίας καταδεέστερον· λίαν ἀνόητος ὁ τὴν ἐλαίαν οὐκ ἐπαινῶν.

5. Ἐγκώμιον χειμῶνος.

Οὐκ οἶδα ὅ τι παθόντες ἄνθρωποι τὸν χειμῶνα κακίζουσι· λανθάνοντες δὲ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐλέγχουσιν, 15 οἷς κρίνειν οὐκ ἔχουσιν· οἷς γὰρ τὰ καλὰ κρίνειν οὐκ ἴσασιν, ἑαυτοὺς ἐξελέγχουσιν, οὐ κακίζουσιν ἕτερον· χειμῶν τοίνυν γεγένηται χρόνου, καὶ χρόνου φανεῖς πιστοῦνται τὸν φύσαντα· χρόνος τε γὰρ πάντα παράγειν ἐπιστάται, καὶ χειμῶν πάντα παράγεσθαι δίδωσιν· οἷς τοῖ- 20 νυν ὅμοια πέπραχε, τὸ συγγενὲς βεβαιοῖ, καὶ δείκνυται χρόνου τὰ χρόνου ποιεῖν ἐπιστάμενος· εἴτα χρόνος φανεῖς ἡμερώτατα τίθησιν ἅπαντα καὶ τὸ ἀγριαῖον συστέλλει τῶν τρόπων, καὶ καταστάς ὁ χειμῶν πραότητος γίνεται πρόφασις, χειμῶν τοίνυν τὴν προσηγορίαν περιου- 25 σίας ἐκτήσατο γνώρισμα, καὶ μόνος κληθεὶς σημαίνει τὸν πλοῦτον· ἔπειτα πάντα πρὸς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων ἐπιφέρει φανεῖς, καὶ πρῶτα μὲν οὐρανὸς τὴν οἰκείαν χάριν φιλοτιμεῖται τῇ γῆ, καὶ βεβαιοῖ τῆς προσηγορίας τὴν πρόσρησιν, χέων ἐπὶ γῆς ἃ συνοίσει διδόμενα, ἔπειτα τὴν 30 γῆν ποταμῶν ἐργάζεται πλήρη, καὶ ῥέουσιν ἅπαντες τὴν προσηγορίαν ἐκ χειμῶνος φερόμενοι, παρ' οὗ τὴν κλῆσιν

καὶ τὴν γένεσιν ἔχουσιν· ἔπειτα πάντα βλαστήματα πα-
 λαιὰν βλάστην ῥίπτει πρὸς γῆν, καὶ γῆρας δι' αὐτὸν
 ἀποδύεται· καὶ πάντα νέα καθίσταται, συνακμάζοντα
 τοῖς χειμῶνος καλοῖς, γῆ δὲ λαβοῦσα τὸν ὄμβρον κύει
 5 καρπὸν, καὶ τὰς ἐλπίδας φυλάττει τοῖς μέλλουσιν, εἴτα
 ἄπλους ἢ θάλασσα, τὰ παρ' αὐτῇ δυσχερῆ χειμῶνος
 οὐκ ἐπιφέρουσα· ἔπειτα θάνατοι βραχεῖς μὲν χειμῶνος,
 καὶ τοσοῦτοι, ὅσους οἶδεν ἡ φύσις· ἐρῶνται δὲ πάντα
 τῶν γενομένων τὰ σώματα, καὶ γοναὶ χειμῶνός εἰσιν
 10 ἐτοιμότεραι· εἴτα τίς αὐτῶ τὸ θέρος παραβάλλοι; ἀλλὰ
 θέρος μὲν ἅπαντα τέμνει καὶ δαπανᾷ, χειμῶν δὲ πάντα
 φύειν ἐπίσταται· ὅσω δὴ τοῦ τέμνειν τὸ τίχτειν κατέ-
 στηκεν ἄμεινον, τοσοῦτο χειμῶν παρηλθε τὸ θέρος·
 ἄμοιρος οὖν εἶη τῶν χειμῶνος καλῶν ὁ μὴ χειμῶνα τε-
 15 τιμηκῶς.

6. Ἐγκώμιον εὐαρχίας.

“Ὅσα τοὺς ἄνδρας ἐπαινέσθαι ποιεῖ, ταῦτα πρὸς
 ἀνδρῶν ἐπαινέειν δικαιοτέρον· εἰ γὰρ ἂ καταβάλλεται γέ-
 νεσιν, ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς ἀρετῆς ἀπεργάζεται, πᾶς
 20 οὐκ εὐλογον, πρὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμάζειν τὰ δι' ὧν
 ἀνθρώποι θαυμαζόμενοι φαίνονται, μάλιστα δὲ ὃ τοῖς
 ἄρχουσιν τὴν ἡγεμονίαν εὐ διατίθησι· προῆκε τοίνυν τὸ
 προσηκόντως κρατεῖν οὐρανοῦ, καὶ παρὰ θεοῖς γέγονε
 τὴν ἀρχὴν κρατεῖν τὸν Δία, καὶ μετὰ κόσμου παρέχε-
 25 ται, καὶ τούτῳ Ζεὺς τῶν κρείττωνων ἡγούμενος θεσιὸς
 ἀρχῆς ἐπαινούμενος· τὸ γὰρ ἐκ Διὸς γεγονὸς ἐν θεοῖς
 τὴν τοῦ πράγματος δείκνυσι φύσιν, καὶ κρατεῖ μὲν ὁ
 Ζεὺς τῶν λοιπῶν, κρατεῖ δὲ ἕκαστον ἑτέρου, ὁ Ποσει-
 δῶν τῆς θαλάττης,¹ Δημήτηρ τῆς γῆς, ὅποσον κρατεῖ
 Διὸς

¹ τῆς θαλάττης inserui sensu postulante: abest a codice.

Διὸς δεδωκότος ἐπιστατεῖ, καὶ τὸ προελθὸν ἐκ τοῦ μεί-
 ζονος τοῖς μετ' ἐκείνον ἔδωκεν ὄνομα· καὶ γεγονὸς τὸ
 χρῆμα παρὰ θεοῖς προῆλθεν εἰς γῆν τοῖς ἐκείνων παισὶ
 καὶ μοι ποιητῶν ἄγασθαι πάρεστιν, ἐφ' οἷς διάκονον
 καὶ Μίνω καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν Διὸς εἶναι παῖδας ἐλο- 5
 γοποίησαν· οὐχ ὅτι Διὸς, ἦσαν γὰρ θεοὶ γεγονότες Διὸς,
 ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν, ὡσπερ ὁ Ζεὺς, εὖ διουκῆκασιν, καὶ
 τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος συγγενείας εἰλήφασιν δό-
 κησιν· τὴν γὰρ ἀρχὴν εὖ διαθέμενοι Διὸς ἐνομίσθησαν,
 καίτοι αὐτοῖς συνοῦσα τὸ πρῶτον πάντα τῶν ἀνθρώ- 10
 πων συνέχει τὸν βίον· εἰρήνης γὰρ οὔσης καὶ μάχης ἑκα-
 τέραν ἀρχὴν θαυμαζομένην καθίστησι· τὴν τε γὰρ εἰ-
 ρήνην καλῶς κρατεῖν ἐγνωκότες, οὐκ οὔσαν μὲν ἐπορί-
 σαντο, φανείσαν δὲ τετηρήκασιν· ἔπειτα πόλεμον τύχαι
 μὲν, ὡς θέλουσιν, ἄγουσι· κατορθοῦσι δὲ μόνον οἱ κα- 15
 λῶς ἠγησάμενοι· ἀρχῆς ἐπαινουμένης αἱ νῆκαι, καὶ θαυ-
 μαζομένης ἡγεμονίας τὰ τρόπαια κατορθοῦσιν, ὡς ἂν
 ἄγωσιν ἄνθρωποι· δῆμος πειθόμενος ἐν ἐπαίνῳ ποιεῖ
 τὸν ἡγούμενον, καὶ τὸ πείσαν πλέον τοῦ πειθομένου
 θαυμάζεται· οὐκ ἂν ἐπὶ Σαλαμῖνος ὑπῆρχε τὸ τρό- 20
 παιον, μὴ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος ἄριστα. Μαραθῶν
 οἶδεν οἷα μήπω τολμήματα, Μιλτιάδην ἔχων ἡγούμενον·
 τὰς διπλᾶς ὁ Κίμων εἰργάσατο νίκας πεζομαχεῖν πει-
 θομένου στρατεύματος· Περικλῆς εἶλε τὴν Εὐβοίαν, 2
 Πύθων ὅσα κατώρθωσε, 3 τοῦ Παιανιέως 4 ὅσα δεινό- 25
 τερον ἔφρασεν, ἐπαινουμένης, ὑπῆρχεν ἀρχῆς· τὴν Ἰλιον
 εὐαγωγοτέραν εἶλεν Ἀγαμέμνων, καὶ πολλῆς ἀρχῆς ὑπάρ-
 χων ἄρα δι' ὧν ἦρχεν ἐνίκησεν· οὕτως ἀρχῆς ἔπαινος καὶ
 παρὰ τοὺς κινδύνους ἐργάζεται νίκας. Ξέρξης ἀπέκρουσε
 γῆν τε καὶ θάλατταν, καὶ τὰς ἐσχατιὰς συνῆγε τῆς γῆς 30
 εἰς τὸν πόλεμον, οἷς ἦρχεν ἐν θαύματι, καὶ τί δεῖ διελ-
 θεῖν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ περὶ τὰς ὥρας ἐπαινουμένης

2 Cod. εὔβοιαν. 3 Cod. κατώρθωσε. 4 Cod. παιανιαίως.

ἀρχῆς ὁ θεσμός πολιτεύεται· ἀλλήλαις ἤκουσι καὶ δι-
 ὧν ἤκουσιν ἄρχουσιν· ὑπ' ἀλλήλων ἄρχονται κάλλιστα,
 καὶ τὴν ἀρμονίαν οἱ καιροὶ τῷ θεσμῷ τῆς ἀρχῆς τετη-
 ρήκασιν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν εὐνομίαν παραβάλλοι; ἀλλὰ
 3 νόμος οὐ μὴν ἐπαινούμενος μὴ πειθούσης ἀρχῆς πολι-
 τεύεσθαι νόμους· ὥστε εἴτι νόμος θαυμάζεται, παρὰ
 τοῦ κρίνειν εἰδότος κηρύττεται· ὅσῳ δὴ τὸ ἄγειν τοῦ ἄγε-
 σθαι κάλλιον, τοσοῦτῳ ἀρχὴ θαυμαζομένη νόμων αἰρου-
 μένων ἐστὶν αἰρετώτερον. Εἰ πάντα θελήσαιμεν ἐπαι-
 40 νεῖν τὰ τοῦ κτήματος, ἐπιλείψομεν λέγοντες ἢ τὸ πρᾶ-
 γμα τιμώντες.

7. Ἐγκώμιον Θεμιστοκλέους.

Ἐφθασε μὲν Θεμιστοκλία θαυμάσας ὁ συγγραφεὺς,
 οἷος ἦν τὴν φύσιν διεξελθών· οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἡμᾶς
 15 βραχέα περὶ αὐτοῦ διελθεῖν· εἴη γὰρ καὶ τοῦτο τῆς Θε-
 μιστοκλέους ἀρετῆς, ἐν παντὶ μεγάλα μὲν ἐκ βραχείων
 κομίζεσθαι, καταλιπεῖν δὲ καὶ τοῖς ἔπειτα λέγουσιν· εἰ
 μὲν οὖν Θεμιστοκλῆς μόνα κατορθοῦν τὰ πολέμου δει-
 νός, λόγῳ δὲ μὴ καθειστήκει δεινότερος, οὐδὲν ἂν προὔρ-
 20 γου ἦν τὰ Θεμιστοκλέους διεξελθεῖν· νῦν δὲ τὰ ἐν καιρῷ
 κομιεῖται τὸν ἔπαινον, ἐπίσης ὅπλα μελετήσας καὶ λό-
 γους· προῆλθε μὲν οὖν Ἀθηνῶν, ὧν ἐρασταὶ καὶ θεοὶ
 καθεστήκασιν, καὶ τὴν γένεσιν ὁμολογοῦσαν ἔσχεν οἷς
 ἐπέστησεν· οἳ τε γὰρ θεοὶ γεγονότες συνέπραττον, καὶ
 25 πολεμοῦντες συνεργοὶ καθίσταντο, καὶ γεγονώς Ἀθηνῶν
 χρῆται προγόνοις οὐκ ἀπολειπομένοις τῆς γῆς· ἀλλ' ὅ-
 τε Θεμιστοκλῆς τῆς Ἀθηνῶν ἀρετῆς οὐ καθίστατο δεύ-
 τερος· οἳ τε Νεοκλία κομίσαντες, οἷς ἐκόμισαν, τίνας
 ἦσαν ἐδείκνυον· καὶ γεγεννημένος, ὧν ἔφην, τρέφεται μὲν
 30 ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις, οἷς¹ πᾶσιν ἴσα παρέχουσιν· οὐ μὴν
 Θεμιστοκλῆς ἴσῃν τοῖς πολλοῖς ἀρετὴν ἀπεδείξατο· πολι-

δ Cod. περὶ τ. κρ. ε. κηρύττετε.

1 Cod. ἦ. cfr. p. 323.

τείας δὲ τιμῶν τὴν ἰσότητα ταύτην τοῖς ἔργοις ἀριστεύ-
 σας παρέδραμεν· ἐκ δὲ τοιούτων Θεμιστοκλῆς καταστάς,
 ἐκκλησιάζοντα μὲν ἐνουθέτει τὸν δῆμον, πολεμοῦντα
 δὲ κρατεῖν παρεσκεύαζε, καὶ πρῶτον μὲν Αἰγινήτων ἀδι-
 κεῖν ἐγνωκότων τὸν δῆμον καὶ πλημμελούντων εἰς τοὺς 5
 θεοὺς καὶ τὰ παρ' ἑκατέροις ἀγάλματα μετατιθεμένων
 παρ' ἑαυτοῖς, πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐξέφερε ναυτικόν,
 καὶ θεοῖς συμμαχῶν καὶ τῇ πατρίδι τὸ προσῆκον ἀποδι-
 δούς· εἶτα Ἀθηναίων οὐπω γινωσκόντων τὰ ναυτικά,
 πρῶτον εἰσηγεῖτο τὴν τέχνην, καὶ μελετᾶν πρὸς θάλασσαν 10
 ἔπεισε, καὶ νεμομένων Ἀθηναίων εἰκῇ τὰ τῆς πόλεως
 πράγματα ἢ χρήματα, δαπάνην ὄλογον εἰς τὴν τῶν νεῶν
 μετέθηκε χρεῖαν, καὶ τρία κάλλιστα διὰ μίαν εἰσηγήσατο
 τέχνην· ἐξ ὧν Ἀθηναῖοι κρατοῦσι τῶν νήσων καὶ τῶν
 Αἰγινήτων· τοὺς λοιποὺς κατεστρέφετο, καὶ τὴν ἀρχὴν 15
 τῆς θαλάττης συγκατεσκεύαζον, καὶ ναυτικὸν ἐποιεῖτο
 πρὸς Ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν πόλεμον, ἑκάτερον γέ-
 νος τέχνη μιᾷ τῶν νεῶν παριστάμενον. Εἰ μὲν οὖν
 ἐπὶ τούτοις μόνοις ἐλυσιτέλει Θεμιστοκλῆς, τὸν μέχρι
 τούτων ἔδει ποιήσασθαι λόγον, ἐπεὶ δὲ προῖων μείζω 20
 τῶν παρόντων κατέπραξεν, οὐδὲν οἶον ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐρ-
 γασάμενος, οὐδὲν οἶον ἐν τοῖς πρὶν θαυμασθήσεται·
 ὧν γὰρ παρῆλθε τὰς πράξεις, παρατρέχει τὴν δόξαν·
 ὥσπερ γὰρ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν τὴν ἔριν ἐπανελόμενος, εἰρ-
 γάζετο μὲν ὧν κατείργαστο μείζονα· τοῖς δὲ δευτέροις 25
 ἦν ἀπιστότερος, οἷς ἐλέλειπτο τῶν δευτέρων τὰ φθάσαν-
 τα· ὡς δὲ τὸ ναυτικὸν Ἀθηναίοις κατεσκευάσατο, καὶ
 τὴν κατὰ θάλατταν ἀσκεῖν Ἀθηναίους ἔπεισε τέχνην,
 πόλεμος Μηδικὸς ἐπὶ γῆ κατασκήπτει, τοῖς Ἑλλησιν ὡς
 εἰς ἐπίδειξιν τῆς Θεμιστοκλέους ἀρετῆς συγκροτούμενος· 30
 ἐπειδὴ γὰρ εἶδε τοὺς προαφιγμένους κειμένους ὁ Μα-
 ραθῶν, καὶ Δαρεῖος ὄλλυτο τὴν Μαραθῶνος ἦτταν οὐκ
 ἐνεγκάν, ὁ μὲν παῖς τὴν ἀρχὴν διεδέχετο, καὶ κληρονό-

μος οὐ μόνον τῆς τύχης, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων
 καθίστατο μάχης· καὶ πάντας ἀνθρώπους ὑπερβαλέ-
 σθαι ζητῶν, τὰς στρατιάς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συνήγαγε
 τῆς γῆς, καὶ ἐστράτευον δὲ ἅπαντες ἄνθρωποι, μίαν
 5 ἐξελεῖν² προαιρούμενοι πόλιν, καὶ τὰ γῆς ἅπαντα πρὸς
 μέρος Ἑλλάδος ἀντηγωνίζετο, καὶ συνῆει μὲν ἅπασα τὸν
 πόλεμον ἠπειρος, ἐστρατήγει δὲ τῶν ἐπιόντων ὁ βασι-
 λεὺς, μικρὰ τὰ θεῶν ταῖς οἰκείαις ἀποφαίνων παρα-
 σκευαῖς· γῆν μὲν γὰρ ἄλα ἐπιῶν κατειργάζετο, παρ'
 10 ἦν ὁ Ζεὺς κατεσκεύασε, θάλατταν δὲ νεωτέραν ἐποίησε,
 παρ' ἦν οἶδεν ὁ Ποσειδῶν, καὶ διὰ στοιχείων ἐστρά-
 τευεν, ὧν αὐτὸς κατεφάνη δημιουργός· οὐδὲν δὲ τῶν ὄν-
 των εἶχε μένειν ὡς γέγονεν, ἀλλ' οἱ τε καιροὶ παρ' αὐ-
 τῷ πρὸς ἀλλήλους ἀντικατήλλαττον· αἱ τε τῶν βαρβά-
 15 ρων βολαὶ τὰς ἡλίου συνέκοπτον· οὕτω τὴν ἀμίλλαν πρὸς
 αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἐποιήσατο Ξέρξης. Πρὸς δὲ τὸν οὕτω
 παρεσκευασμένον εἰς Ἑλληνας ἀντηγωνίζετο μόνος Ἑλ-
 λήνων Θεμιστοκλῆς, καὶ τὰ Ξέρξου παράλογα τοῖς οἰ-
 κείοις ἀπέκρουσε θαύμασι, καὶ θαυμαστότερος ἦν βε-
 20 βουλευμένος Θεμιστοκλῆς, ἢ Ξέρξης πάντα μεταποιῶν·
 πόλιν ἦγεν ἐπὶ νεῶν, καὶ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς θαλάτ-
 τῃς ἀγωνιζομένης ἐδείκνυε. καὶ γῆν κατορθῶν ἀνελάμ-
 βανεν, ἣν ἀγωνιζόμενος ἔλιπε, καὶ πρῶτον μὲν Εὐβοίαν
 ναυτικῶν τροπαίων ἐνέπλησε, καὶ τὴν Ἄρτεμιν μάρτυρα
 25 τῆς οἰκείας ἐποιήσατο νίκης· εἶτα τοὺς Ἑλληνας ἐν Σα-
 λαμῖνι κατέχων, ἀγωνιστὴν ἐποιεῖτο τὸν Ξέρξην ἐξ ἐπι-
 τάγματος, καὶ ἃ μετὰ τὸν ἀγῶνα φυγὰς ἦν βασιλεὺς,
 Θεμιστοκλέους ὑπῆρχε βουλευόμενα· πρὸς ταῦτα Μιλτιά-
 δην παραβαλέτω τις, τὸν μόνους ὑπάρχους βασιλέως νι-
 30 κήσαντα, καὶ πρὸς αὐτὸν κρινέτω τὸν Κίμωνα, τὸν ἐκ
 Θεμιστοκλέους μαθόντα διώκειν τοὺς Πέρσας. Ἦν πάν-

2 Cod. ἐξελεῖν. Vide ep. crit. p. 41.

τα ἡμῖν τὰ Θεμιστοκλέους διεξελθεῖν, εἰ λόγων ἰσχὺς κατὰ Θεμιστοκλία παρῆν.

Cap. IX.

I. Ψόγος θέρους.

Οὐχ ὅτι θέρους ἐπαινεταὶ πολλοὶ καθεστήκασιν, ἐπαινέσων ἀφίξομαι, τούναντίον δὲ σύμβολον ἔξω κατη- 5
γορίας τὸ πλῆθος· μεθ' ὧν γὰρ δι' πολλοὶ, μετὰ τού-
των ἢ μέμψις· προῆλθε μὲν γὰρ χρόνου τὸ θέρους, καὶ
χρόνου γενόμενον ἐναντίαν φέρει τῷ φύσαντι δύναμιν·
χρόνος μὲν γὰρ παράγειν φιλεῖ, θέρους δὲ ἐξάγειν τῶν
ὄντων· οἷς οὖν τῷ φύσαντι μάχεται, τὴν βλάβην οἴκο- 10
θεν ἔδειξε, καὶ γεγονὸς ἐνθένδε τρέφειν ἅπαντας παρα-
τὸ δέον ἐπίσταται· τὰ τε γὰρ σώματα τῆς οὐσῆς ἠλλο-
τρίωσε ῥώμης, καὶ προθυμίαν ἅπασαν συνανεῖλε τῆς γνώ-
μης· ὡς οὖν τοιάδε τρέφειν πεφυκὸς κακίζεσθαι μάλ-
λον ἢ θαυμάζεσθαι πάρεστι, καὶ δυοῖν τοῖν καιροῖν, εἰ- 15
ρήνης καὶ μάχης, αἱ μὲν τῶν ἔργων παρὰ τὰς μάχας φα-
νοῦνται λαμπρότητες, πολέμου δὲ πόνους ἐπενεγκεῖν τὸ
θέρους οὐ συγχωρεῖ. Οἷς οὖν δόξαν τὸ θέρους ἀποστερεῖ,
δι' ὧν πονεῖν οὐκ ἔα, παραιτεῖται καὶ τὸ κηρύττεσθαι·
ἔπειτα πλεῖν ἀνίησι θάλατταν, ὥσπερ τοσαῦτα ποιεῖν 20
συγχωροῦν, ὅσα φθείρει τὸν χρώμενον· καὶ ναυτιλίας μὲν
παρὰ τὸ θέρους σπουδάζονται, καρποὶ δὲ φύονται μὲν
ἔαρος, θέρους δὲ λήγουσι, καὶ τὸ δοκοῦν γεωργίας ἐπαι-
νετὸν παρ' αὐτὸ ἐτελεύτησεν· ἔπειτα τὰ γῆν λυμαινό-
μενα τὸ θέρους ὀφθέν παρασκευάζει κινεῖσθαι· καὶ θέ- 25
ρος προσελθὸν· πονηροῖς εὐρηται γένεσις· χαλεπὸν τὸ νο-
σεῖν τοῦτο γέγονε θέρους, ὅσω μετόπωρον γέγονε πρόσ-
οικον, ὃ γὰρ ἄνθρωποι τέμνουσιν ἐξ αὐτῶν προσηγό-
ρευσαν· καὶ μόνον ταῖς ὥραις γέγονεν ὄνομα· εἴτα τίς
αὐτῷ τὸν χειμῶνα παραβάλλοι; ἀλλ' ὁ μὲν ἐρῶμενα 30

παρασκευάζει τὰ σώματα, τὸ δὲ τοῦ παρόντος ἀφείλετα· ὅσῳ δὴ τὸ μὴ δεδυνῆσθαι τοῦ πονεῖν ἔχει καταδεέστερον, τοσοῦτῳ χειμῶν θέρους ἐστὶν ἀλυπότερος· μικρὰ ἐκ πολλῶν θέρους ἀκήκοα, οὐ γὰρ εἰς ἅπαντα λέγειν
5 κατέλιπεν.

2. Ψόγος μετοπώρου.

Ἄγανακτῆσαί μοι ¹ πάρεστιν, ὅτι ταῖς ὥραις συναριθμεῖται μετόπωρον· ὥσπερ γὰρ κακίσαι τὰς λοιπὰς τῶν ὥρῶν προαιρούμενον, οὕτω μετόπωρον ταῖς ὥραις
10 συνεξετάζεται· προελθὼν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο τοῦ χρόνου τὴν ἐναντίαν τῷ χρόνῳ φέρεται φύσιν, χρόνος μὲν γὰρ πάντα φύειν ἐπίσταται, μετόπωρον δὲ πάντα φθείρειν προέρχεται· ὅσῳ δὴ τὸ φθείρειν τοῦ φύειν ἐναντιώτατον, τοσοῦτῳ μετόπωρον τῷ τεκόντι πολεμιώτατον· καὶ
15 γενόμενον χρόνος μετόπωρον ἐν φαύλοις ἀνθρώποις διήγαγεν ἄνθεσιν, εἶτα μετοπώρου πάντη κρατοῦντος καρποὶ μὲν τῆς γῆς ἀποτέμνονται, πάντα δὲ νοσοῦντα φθείρεται σώματα· κέκλεισται δὲ πρὸς εὐπορίαν ἢ θάλαττα, καὶ τῶν πολλῶν ἄστρων ὁ οὐρανὸς ἀπεστερή-
20 ται, καὶ μακρὸς μὲν παρ' αὐτῷ συντέμνεται βίος, τελευταῖα δὲ ταχεῖα προσγίνεται, καὶ λήγειν ἅπαντα ἐν μετοπώρῳ καταναγκάζεται, ὥσπερ τῆς τύχης μαρτυρεῖν οὐκ ἐώσης οὐδενὶ τῶν ἀγαθῶν τὸ μετόπωρον· εἶτα τίς ἔαρ μετοπώρῳ παραβάλλοι; ἀλλ' ἔαρὸς μὲν ἅπαντα σώζε-
25 ται, μετοπώρου δὲ πάντα διέφθαρται· ὅσῳ δὴ τὸ σώζειν τοῦ φθείρειν ἐστὶν αἰρετώτερον, τοσοῦτῳ μετοπώρου ἔαρ κρεῖττον καθέστηκε. Πολλὰ ἦν ἔτι πλείω κακὰ διελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πλῆθος παρήρει τὸ πέρας.

¹ Cod. μι.

3. Ψόγος ἀμπέλου.¹

Εἰ καὶ πολλοὶ τῆς ἀμπέλου καθεστήκασιν ἐρασταὶ, καὶ τὸ φυτόν τοῖς πλείστοις ἡδονή, ἀλλ' οὖν ἐγὼ κατηγορῶν ἀφιγμαι τῆς βλάστης, οὐδένα τῶν πολλῶν ποιούμενος λόγον· ἄλογον γὰρ, εἰ κακοὶ μὲν οἱ πλείστοι νομίζονται, τὴν δ' ἀμπελον χρηστόν τι νομίζομεν, ὅτι πλείους· ἔτι καὶ τὸ τῆς πονηρίας ὑπόμνημα τοῦ δοκεῖν ἀγαθὸν ποιησόμεθα σύμβολον· ἀμπελος τοίνυν Διονύσου προῆλθεν, ὅψε γεγονότος θεοῦ, μᾶλλον δὲ ἦν ὅτε μηδὲ ὄντος θεοῦ. ὧ τοσοῦτον κακίας περίεστιν, ὡς μόνων θεῶν καὶ θνητῶν θανάτῳ μητρὸς φθῖναι τὸν βίον· ὡσπερ οὐκ ἐθελούσης μητρὸς κατιδεῖν ὃν τῷ βίῳ παρήγαγε· καὶ Σεμέλης ἀτελῶς προελθὼν μηρῷ τοῦ Διὸς ἐναπορῥάπτεται, οὐδετέρῳ τῶν πατέρων ἐντελὲς οὐδὲν κομισάμενος, οὐδὲ τὸ πέρασ ὑπὸ μητρὸς, οὔτε Διὸς τὸ προοίμιον· καὶ γεγονὼς οὕτω Διόνυσος περιήει μὲν ἅπασαν γῆν, ἐθέλων δίδοναι τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀμπελον, ἅπασαν δὲ γῆν παρεχομένην ἔφευγε· καὶ Θραῶνας ἀμαθεῖς κατιδὼν πρώτους ἀνθρώπους ἀναπείθει λαβεῖν, βαρβαρικὴν ἀμουσίαν τοῦ λαβεῖν ἀφορμὴν ποιησάμενος, καὶ πείθει λαβεῖν καθ' ἅπαξ τοὺς ἅπαντας, ἀλλὰ πρῶτος Θρακῶν κομισάμενος Ἴκαρος ὑπέσχε δέκην, ὧν ἐπίσθη λαβεῖν· ὡς γὰρ λαβὼν μετεδίδου τοῦ πόματος, ἔπινον Θραῶνες, καὶ πίνοντες ἐπὶ γῆς κατεκλίνοντο, καὶ τοὺς μὲν εἶχεν ἤδη κειμένους ἢ γῆ, τοὺς δὲ μέλοντας ἠλπίζετο φέρεσθαι, καὶ φάρμακον Θρακῶν τὸ δοθέν ὑποπτεύσαντες² ἀναιροῦσι τὸν Ἴκαρον, ἀμοιβὴν χάριτος ἀντιδιδόντες τὸν θάνατον· οὕτως ἀμπελος ἐκ προοιμίων φέρει τοῖς χρωμένοις τὸν κίνδυνον, καὶ

1 Idem thema tractat Liban. p. 989. ed. Reisk. 2 Cod. ὑπωπτεύσαντες.

προελθοῦσα τοιούτων φύειν μὲν παρ' ὄλην οὐκ ἐπίστα-
 ται γῆν, ἐνθα δὲ φύεται γεωργῶν ἀναμένει τοὺς πόνους,
 ὥσπερ οὐκ ἔν προελθεῖν, εἰ μὴ πόνος ἠγήσαιοτο. Ἄμ-
 πελον τοίνυν ἡ φύσις παρήγαγεν, οὐδὲν ἐπαινούμενον
 5 ἔχουσαν· πρῶτον μὲν γὰρ αὐτὴν οὐκ ἀνέχει τῆς γῆς,
 ἀλλ' ἔᾱ κείσθαι τοῖς ὑβρίζουσι πρόχειρον, κἂν μετεω-
 ρίσης βραχὺ τι τῆς γῆς προςδεῖ καὶ δεσμῶν, καὶ παρε-
 νοχλεῖ τοῖς ὄθεν καὶ ἐξήρτηται, καὶ γενομένη πρὸς βίαν
 μετέωρος τῆδε κακέϊσε πρὸς τὰ πνεύματα φέρεται μι-
 10 μουμένη τοὺς πίνοντας καὶ τούτων οἱ³ κα-
 θεστῶτα τοῖς πνεύμασι, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς μίαν
 ἀνθεῖν ἔγνωκεν ὥραν· βραχὺ γὰρ τι προῖουσα τοῦ ἔα-
 ρος πρὸς ὄλον θέρος οὐκ ἦνθησεν· ἀλλ' ὁμοῦ τοῖς καρ-
 ποῖς καὶ τὴν βλάστην ἀφήρηται· ἔπειτα καιροῦ καρπᾶ
 15 παντὶ διαμάχεται· ἐν τε γὰρ πολέμῳ τοὺς χρωμένους
 ἠδίκησε, καὶ παρὰ τὴν εἰρήνην τοὺς φιλοσοφούντας λυ-
 μαίνεται· ὄθεν οὐδεὶς ἀγὼν ἐξ αὐτῶν φέρεται στέφανον,
 ὧν γὰρ οὐκ οἶδε τοὺς πόνους, οὐκ ἐπάγει τὸ γένος. Μέ-
 γα τι δημιουργούμενος Κένταυρος· τοῦτον οἶνος διέφ-
 20 θειρε· παράλογόν τι Κύκλωψ ὄφθεις, οὗτος ἐξ οἴνου τὸ
 παράλογον ἀπολώλεκεν· ᾧ γὰρ θαυμάζεται, καὶ δι' οἴ-
 νου κολάζεται, καὶ Τροίαν μόνος ἔδαπάνησεν οἶνος· ἦν
 γὰρ ὁ πολὺς οὐκ ἀνάλωσε πόλεμος, ὁ πρὸς χρῆσιν ἐλ-
 θὼν οἶνος διέφθαρκε· Δημοσθένης ὄσσην εὐκλειαν ἐκτῆ-
 25 σατο ἀγνοήσας τὸν οἶνον, ἤδη δι' οἴνου ἀπαράλογος κα-
 τεφάνη γονή· παῖδες γὰρ δι' οἴνου προῆλθον ἀδελφοὶ
 τῷ κομίσαντι· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν ἐλαίαν παραβάλλοι;
 ἀλλ' ἡ μὲν εἰς ἅπασαν ὥραν κομᾶ, βραχὺ δὲ μόνον ἐβλά-
 στησεν ἄμπελος· ὅσῳ δὴ τὸ βλαστάνειν τοῦ φύειν εἰς
 30 ἅπαν ἐν βραχεῖ κατέστηκεν ἄμεινον, τοσούτῳ τῆς ἄμ-
 πέλου κρεῖττον ἐλαία κατέστηκεν. Οὐκ ἦν ἅπαντα ἀκού-
 ειν ἄμπελον, ἀ παροῦσα λυμαίνεται.

³ Lacuna est in codice.

4. Ψόγος μέθης.

Καὶ παρ' αὐτοῖς οἶμαι τοῖς μεθύειν ἐθέλουσιν κατηγορεῖσθαι τὴν μέθην· οἷς γὰρ ἄγνοεῖν ὁμολογοῦσιν, ἃ πεπόνθασι, τὸ μεθύειν κακίζουσι· καὶ οὕτω τὸ πάθος τῶν ἀτυχῶν, ὅτι καὶ μόνη γῆ γινώσκει τὴν νόσον· θεοὶ 5 γὰρ μέθης καθάπαξ ἀλλότριοι, καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τῆς τοῦ μεθύειν ἀγνοίας περισσιν, ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀγνοῆσαι τὸν οἶνον· οὗ γὰρ τὴν χρῆσιν οὐκ ἴσασι, τὸν κόρον οὐκ ἔχουσι, καὶ γεγонуῖα μέθη μόνον ἐν γῆ πάντα τοῖς χρωμένοις φαυλότατα τίθησιν· οὐχ ἓνα καιρὸν 10 οἶδε τὸ πάθος, οὐ τόπον, ἀλλὰ παντὶ μὲν καιρῷ τοὺς χρωμένους λυμαίνεται, πρὸς ἅπαντα δὲ συμβαίνουσα τόπον ἀδικεῖ.¹ μέθη τοίνυν ἐφ' ἑκάτερον κατηγορεῖται καιροῦ, πρὸς εἰρήνην, πρὸς μάχην· ἐν τε γὰρ εἰρήνῃ τολμᾶν ἀναπείθουσα πολέμου καθίσταται μήτηρ, ἐν τε 15 πολέμοις ἀναιροῦσα τὴν δύναμιν ἐπιφέρει ἥτταν, καὶ κατορθοῦν οὐκ ἐπίσταται πόλεμον, ὃν τολμῶσα κεκίνηκεν· ἔπειτα θεοὺς πείθει τῶν ἀναθημάτων ἀποστερεῖν, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἄγει παρανόμους τὸν χρώμενον, εἶτα ὁμοῦ ψυχὴν καὶ σῶμα λυμαίνεται· τό τε γὰρ σῶμα τῆδε 20 κάκιστε μεθίστησι, τὴν τε ψυχὴν οὐκ ἔῃ καθεστάναι, ἀλλὰ προχειρότερον σφάλλεται σώματος κρατούσης τῆς μέθης· οὐκ ἂν ἐάλω Τροία, μὴ πεσοῦσα πρὸς οἶνον, οὐδὲ Κύκλωψ ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν, μὴ τῆς μέθης ἀλούς· οἶον Οἰδίπουν ὁμοῦ καὶ παῖδα καὶ ξύνοικον εἴργασται. 25 Εἶτα τίς αὐτῷ παραθήσει κλοπὴν; ἀλλὰ κλοπὴ μὲν ἠδίκηκεν ἕτερον, οὐ μὴν ἔτι τὸν χρώμενον, μέθη δὲ καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι καὶ τοῖς πεπτωκόσι πολεμιώτατον. "Ὅσω δὴ τὸ κατ' ἄμφω λυπεῖν τοῦ πρὸς ἓνα χαλεπώτερον, τοσοῦτω κλοπῆς δεινότερα καθίσταται μέθη. Πέρας οὐκ 30 ἔχει τῆς μέθης ὁ λόγος, εἰ καὶ πέρας νῦν.

¹ Cod. ἠδίκη.

5. Ψόγος λέοντος.

Εἰ τούτων προσήκει κατηγορεῖν, ἃ πολλοῖς ἀπεχθάνεται, λέοντος δεῖ με κατηγορεῖν, ὅς ἐπιφέρει πρὶν ἀκοῦσαι τὸν φόβον· οἷς μὲν γὰρ φοβεῖ, παρασκευάζει μισεῖν, δι' ὧν δὲ φόβον ἔχει καὶ μῖσος, ἐγείρει κατήγορον. Προῆλθε τοίνυν οὐκ οἶδ' ὅτου θεῶν· Διὸς δὲ γεγονῶς, ὡς νομίζεται, κατηγορεῖται μᾶλλον οἷς οὐ φυλάττει τοῦ τεκόντος τὴν φύσιν· κρατεῖν μὲν γὰρ ἐθέλει παντός, ὡς Διὸς γεγονῶς, ἀπεχθάνεται δὲ πᾶσιν, ὡς

 10 ἑτέρου φανείς, καὶ διαβάλλεσθαι παρασκευάζει τὴν φύσιν τὴν γένεσιν, ἑτέρου μὲν ὧν, δοκῶν δὲ Διός· καὶ γενέσθαι δοκῶν, ὅθεν οὐ γέγονεν, ὄρεσιν ἐνδιδαιτᾶται καὶ νάπαις, τὸ ἀγριαῖνον σημαίνων¹ τοῖς χώροις, ἐξ ὧν γὰρ οἰκεῖ καὶ ἃ πέφυκε δεικνυσι. καὶ τοσοῦτον αὐτῶ

 15 κακίας περίεστιν, ὡς ἄθλον Ἡρακλεῖ καθίστασθαι πρῶτος, ὥσπερ οὐκ ἄλλο τι Ἡρακλέους πρῶτον πορίζοντος, ἢ γῆν ἅπασαν ἐκκαθᾶραι λέοντος· ὧν γὰρ αὐτὸς ἐαυτῶ προοίμιον ποιεῖται τῶν ἄθλων, πᾶσι νομοθετεῖ διαφθεῖραι τοὺς λέοντας, καὶ τὸ μείζον εἰς μέμψιν ἀνελὼν Ἡρακλῆς

 20 λαθεῖν οὐ προείλετο· κομίζει δὲ πανταχῆ τὴν δορὰν καὶ περίκειται δεῖξαι προαιρούμενος ἅπασιν, οἷα δρᾶσαι προσήκει τοὺς λέοντας· καὶ τὸ γεγονὸς ἐξ ἐνός τοῖς ἔπειτα καθίσταται νόμος, ὅθεν Ἡρα μὲν ἀνίησι λέοντα, κτείνει δὲ προσπεσὼν Ἡρακλῆς, καὶ διαφθεύρας τοῦτο

 25 κοινῆ πᾶσι νομοθετεῖ· λέων τοίνυν ὡς ἐπὶ κατηγορίᾳ τῆς κομιζούσης γέγονε φύσεως· προῆλθε μὲν γὰρ ἐπὶ βλάβῃ κοινῆ, καὶ τὸ σῶμα φέρει τοῦ μηδὲν ἔχειν ἐπαινούμενον γνώρισμα· τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις τῶν ζώων ἢ φύσιν ἔν γέ τι δίδωσιν ἐπαινούμενον γνώρισμα, ἢ βιοῦ

 30 σιν ἢ τελευτήσασιν, ἐλάφῳ τὸ κέρασ εἰς τάξον ἀναιρουμένῳ, τὴν βύρσαν βοῖ περιῆψεν ὠφελοῦσαν ἐν μάχαις·

1 Cod. σημαῖνον.

προβάτοις τὰ προκαλύμματα· ἤδη τις καὶ σὺς ἀναιρου-
 μένη ὤνησε· πεσὼν γὰρ εἰργάσατο τράπεζαν, καὶ τι μὲν
 ὑπάρχει πολέμιος, ἄνησε δὲ δαπανώμενος· ἕτερα² τρα-
 πέζης ἢ φύσις ἀπηλλοτριώσεν, ἀλλὰ χρήματα φέρειν
 περιόντα ποιεῖ, καὶ πονοῦντα τὸν βίον ὀνίνησιν, ὧν ἀναι- 5
 ρουμένων τρέφειν οὐκ ἔγνωκε, καὶ ὅλως τῶν ἀλόγων ὁ
 βίος ἐφ' ἑκάτερον φέρει τὸ κέρδος περιῶν ἢ δαπανώμε-
 νος· μόνος δὲ τῶν ὄντων ὁ λέων οὐδὲν προῖλθε τοῖς
 ἀνθρώποις ὠφέλιμος· οὐ κέρας οἶδεν ἄγειν ἄς ἔλαφος,
 οὐκ ἀσπίδα ποιεῖ ὡς βοῦς, οὐκ ἀνεῖται θεοῖς, ὡς κά- 10
 προς ἀναιρεθεῖς, οὐκ ἔποχον ἀνθρώπων ὡς ἵππος ἐκό-
 μισεν· οὐ φόρτον διήγαγεν ὡς ἡμίονος, ἀλλ' ἄχρηστόν τι
 καθάπαξ φανέν ὤνησε μὲν οὐδεπώποτε, λυμαίνεται δὲ
 τοὺς προστυχόντας, καὶ ταῦτόν ἔδαξε λέοντί τε ἐντυχεῖν
 καὶ κατηγορεῖσθαι τὴν τύχην· καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ διελ- 15
 θεῖν, ἀλλ' ὥσπερ εἰς κοινὸν ἀνθρώπων φόνον καθεστη-
 κὼς εἰς ἀναίρεσιν θηράται τῶν πονηρῶν, καὶ πυρὶ μὲν
 ὄρα παραπλήσιον, κομᾶ δὲ πρὸς φόβον, καὶ ἀναιρεῖν
 κατοκνήσειε τὴν οὐρὰν διεγείρει πρὸς θάνατον· καὶ πολ-
 λά βλάπτειν εἰδὼς ἐν γέ τι κέρδος τῷ βίῳ παρέχεται, τὸ 20
 προσάπαξ τεκεῖν· εἶτα τίς αὐτῷ παραθήσει τὸν σῦν; ἀλλ'
 ὁ μὲν εὐωχίαν πληροῖ, διαφθείρει δὲ λέων τὸν βίον· ὅσῳ
 δὴ τὸ³ ζῆν τοῦ μὴ τοῦτο ποιεῖν ἄμεινον, τοσοῦτω λέον-
 τος ἀμείνων φανήσεται σὺς. Εἰ μὴ παρηρεῖτο τὸ πλη-
 θος ὁ φόβος, προῖλθεν ἂν εἰς μῆκος ὁ λόγος. οὕτω 25
 λέων καὶ πρὸς μόνην μνήμην ἔλθων φοβήσας ἠδίκησεν.

6. Ψόγος ναυτιλίας.¹

Δεῖγμα τῆς αὐτῶν πονηρίας ἐκφέρουσιν οἱ τὸ πλεῖν
 προσιέμενοι· οἷς γὰρ τιμῶσι τὰ πονηρότατα πονηροὶ
 καταφαίνονται· πολλῶν γὰρ πονηρῶν γεγονότων, οὐκ 30

² Cod. ἑτέραν. ³ Cod. τοῦζῆν. ¹ Cod. ναυτηλίας. constanter.

οἶδα εἴ τι ναυτιλίας φανεῖται δεινότερον· ὅθεν ἔλεγχον
τὸν εὐρόντα θεὸν ἐποιήσατο· προῆλθε γὰρ φαυλοτάτης
θεοῦ καὶ Ποσειδῶνος ὀφθειῖσα τὴν τοῦ δείξαντος ἐμμή-
σατο φύσιν· ὃ τε γὰρ Ποσειδῶν ἐπαχθέστατος, ἢ τε
5 ναυτιλία τοιοῦτον δοκεῖν αὐτὸν παρεσκεύασεν, ὅθεν ἴσος
γεγονὼς τῷ Διὶ τῆς ἴσης αὐτοῦ παρρησίας οὐ κεκοινώ-
νηκεν, ἀλλ' εἰς ἔριν αὐτῷ καταστάς, τὴν ναυτιλίαν ἀντ'
ἄλλης τινὸς κακοπραγίας ἐκτήσατο, καὶ νικῶμενος κα-
τοικεῖ τὴν θάλασσαν, ὡς ὄνειδος ὄν τῷ θεῷ, θάλατταν
10 οὐρανοῦ καταλλάξασθαι, καὶ γενομένη φαύλου θεοῦ χῶ-
ρον ἔσχεν εἰς τέχνην ἀσταθμητότατον· τῶν μὲν γὰρ ὄν-
των ἕκαστον ἑαυτοῦ γίνεται κύριον, θάλαττα δὲ τοῖς
βιαζομένοις ὑπόκειται πνεύμασι, καὶ τῇ τῶν ἀνέμων ἐμ-
βολῇ μετατίθεται· καὶ ναυτιλία γενομένη περὶ τὴν θά-
15 λατταν φαύλους τοὺς χρωμένους ἀποτελεῖ, πρὸς ἄλλην
ἄλλοτε πόλιν μετάγουσα· ναυτιλία τοίνυν μένειν μὲν ἐφ'
ἐνὸς οὐκ ἐπίσταται, μεταμείβειν δὲ ἐξ ἑτέρου χώρου χῶ-
ρον εἰς ἕτερον, καὶ τὴν πονηρίαν τῇ μεταβολῇ τῶν χῶ-
ρίων παιδεύεται· πᾶν εἴ τι φαῦλον ἐξ ἑκάστου μανθά-
20 νουσα, καὶ δύο περιπίπτει τοῖς ἐσχάτοις ὄνειδεσι, θράσει
καὶ δέει· δι' ὧν μὲν γὰρ ἄρτι παθεῖν προσδοκᾷ, τὸ δέος
ὑφίσταται, οἷς δὲ φέρει τὸν κίνδυνον, καὶ τὸ θράσος
ἐνδείκνυται, ἔπειτα καλοῦσι θεοὺς ὑπερορῶντες θεῶν·
καλεῖ μὲν παρὰ τὴν θάλατταν, ὑπερορᾷ δὲ παρὰ τὴν
25 ἠπειρον τῇ μεταβολῇ τοὺς θεοὺς ἀτιμάζουσα· καὶ περιο-
ρῶσα μετὰ τὸν πλοῦν, ἅπερ ἐπικέκληκε πλείουσα, κατε-
πιорκεῖ μὲν τῶν θεῶν ἐρώσα τοῦ κέρδους, αἰτεῖ δὲ
θεοὺς σωθῆναι σπουδάζουσα, καὶ τοσοῦτον αὐτῇ τῆς
αἰσχροκερδίας περίεστιν, ὡς ὄνομα αὐτῇ καταστήναι τὸν
30 πόρον· ἔπειτα βίου καὶ τελευτῆς ἐν μέσῳ χωρεῖ, καὶ
παρὰ τὸν βίον θάνατον ἔχει τὸν ἐλπίζόμενον, κἂν
τεθνᾶναι συμβῇ, τάφον ἀνεῖλεν, ἐξ ἧς μόνος οἶδε συγ-
κρύπτειν τὸν θάνατον, καὶ τὸν μὲν βίον μένειν οὐ συγ-

χωρεῖ, στερίσκει δὲ τάφου τὸν θάνατον, καὶ τὸ δὴ χαλεπώτατον, διπλῆ τελευτῇ τοῖς ἐν θαλάττῃ γίνεται πίπτουσι· ψυχῆς γὰρ πέρας ὑπάρχει καὶ σώματος· εἴτα τίς αὐτῇ γεωργίαν παραβάλλοι; ἀλλὰ γεωργία μὲν βίον ἀκίνδυνον, καὶ θάνατον εἴληχεν ἔντιμον, ναυτιλία δὲ 5 κατ' ἄμφω λυπεῖ, καὶ βιοῦντας καὶ πίπτοντας· ὅσῳ δὲ κρεῖττον ἐπ' ἄμφοῖν εὖ ποιεῖν, ἢ κατ' ἄμφω λυπεῖν, τοσούτῳ γεωργία ναυτιλίας ἀμείνων. Οὐχ ὅσα λυπεῖ τὸν βίον ἢ ναυτιλία διεξελέλυθα.

7. Ψόγος δρυός.

10

Κατηγορεῖσθαι παρέχει τὴν γῆν βιαζομένη δρυς ἀπὸ γῆς προελθεῖν, ὥσπερ γὰρ τὴν γῆν μητέρα δεῖξαι τῶν κακῶν ἐθελήσασα συναριθμεῖται τοῖς ἀπὸ ταύτης ἢ δρυς· προῆλθε τοίνυν Διὸς μὲν τῷ δοκεῖν. οὐ μὴν ὡς ὅσα τῆς γῆς ἐπαινεῖται βλαστήματα, καὶ θεοῖς ἀνα- 15 τίθεται· προῆλθε τοίνυν φοῖνιξ Ἀπόλλωνος, Διόνυσος παρήγαγεν ἄμπελον, ἔλαια κατέστη τῆς Ἀθηνᾶς, ὅσα τῶν βλαστημάτων θαυμάζεται καὶ τιμᾶται θεοῖς· καὶ φυτὸν μὲν ἄλλο παρ' ἄλλου προῆλθε, δρυς δὲ καθάπερ ἐπ' αἰτία τῆς γῆς βλαστάνουσα μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι, κο- 20 μῶσα δὲ παρ' αὐτοῖς προελθεῖν οὐ δεδίνηται, ὥσπερ μάρτυρας εὐλαβουμένη λαβεῖν κατηγορουμένης γενέσεως· δρυς τοίνυν καρπὸν μὲν οὐκ ἔσχε φέρειν ἐκ φύσεως, ἀδὲ κομίζει τοῖς ἀτιμοτάτοις ἐπιφέρει τροφήν· ἔπειτα πρόεισιν οὐδένα τιμᾶν τῶν ἀγώνων¹ παρέχουσα· πίτυς 25 ἐτίμησεν Ἰσθμῖον, δάφνη Πυθίοις γέγονε στέφανος, σέλινον τὰ Νέμεα, καὶ δι' ἔλαιας τοῖς Ὀλυμπίοις ὁ στέφανος. δρυς δὲ τῶν ἀγώνων παρήρηται· οὐ τιμᾶ τοὺς πόνους, οὐ παρ' ἑτέραν πρεσβεῖται γεγονυῖα πρὸς ναυπηγίας κατασκευήν. ὥσπερ εἰς κίνδυνον τοῖς χρωμένοις 30

¹ Cod. ἀγόνων.

προέρχεται, καὶ πρὸς τοιαύτην ἡ δρυὶς ἐλυσιτέλησε τέχνην·
 ἢ μελετᾶν οἶδε πρὶν συμβῆναι τὸν θάνατον, ἔπειτα
 κάλλους ² οὐδὲν ἐκομίσατο· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν
 δένδρων ἢ φαινόμενα φέρει τὸ κάλλος, ἢ τοῖς χρωμέ-
 5 νοῖς γέγονεν ὄνησις· ἡ δὲ μετὰ τοῦ κέρδους τὴν ὥραν
 ἀγνοεῖ τῆς ὄψεως· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν ἐλάτην παραβάλλοι;
 ἀλλ' ἡ μὲν σχεδὸν οὐρανοῦ ψαύει βλαστάνουσα· τὴν δὲ
 οὐκ ἔστι πλὴν μικροῦ προελθεῖν· ὅσω τᾶννυ τὸ πολὺ
 προελθεῖν τοῦ βραχέος ἄμεινον κέκριται, τοσοῦτον ἐλά-
 10 τη δρυὸς ἀμείνων καθέστηκεν. ³ Ἦν ἔτι περὶ δρυὸς διελ-
 θεῖν, εἰ μὴ πέρας οὐκ ἦν τῶν ταύτης δεινῶν κατιδεῖν.

8. Ψόγος ἐλάφου.

Ὁ κατηγορῆσαι δειλίας ζητῶν λογιζέσθω τὴν ἔλα-
 φον, ταῦτόν γὰρ δειλίαν εἰπεῖν καὶ σημῆναι τὴν ἔλαφον·
 15 ὡσπερ γὰρ ἡ φύσις τύπον ζητοῦσα τοῦ δέους παρενεγ-
 κεῖν παρήγαγεν ἔλαφον, καὶ τὸ φανέν προῆλθεν ἀναν-
 δρίας εἰκῶν, καὶ τῆς ἀτολμίας γεγόμενον σύμβολον δοκεῖ
 μὲν Ἀρτέμιδος, ἀνεῖται δὲ μόνον εἰς τὸ θηροῦν τῇ θεῷ,
 τὴν οἰκειότητα τῷ κτείνεσθαι φέρουσα· καὶ γενομένη
 20 τοιαῦδε θεοῦ δαιτᾶται μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, οὐ τὰ σεμνό-
 τατα τῶν χωρίων τιμήσασα, δι' ἀνανδρίαν δὲ τὰ τῆς
 μάχης ἄμικτα στέργουσα· καὶ δαιτωμένη τοῖς ἀμίκτοις
 τῶν τόπων τιμᾶται μὲν πλείστοις ἐκ φύσεως· οἷς δὲ
 τετίμηται κρίνεται· πρῶτον μὲν γὰρ κέρας παρέσχεν ἡ
 25 φύσις τοὺς ἐναντίους ἀμύνεσθαι· ἡ δὲ ἀποδιδράσκει
 τὰς μάχας, ὡς ἀποροῦσα, δι' ὅτου σωθήσεται· καὶ τοῖς
 μὲν ἄνδρας ὀπλίζει τοῖς κέρασιν, αὐτὴ δὲ τούτοις ἀλίσ-
 κεται· οἷς πάρεστι σώζεσθαι φθείρεται. Ἐπειτα μέγεθος
 εἴληψε σώματος, οὐχ ἵνα μεγάλα φορῇ ¹ τοὺς διώκοντας,
 30 ἀλλ' ἵνα τρέφῃ τοὺς θηράσοντας τὰ μέγιστα. καὶ πό-

² Cod. κάλους.

¹ Cod. φοβεῖ.

δας ἢ φύσις παρέσχεν ὄξεις, φυγῆς ἀφορμὴν διδοῦσα τὸ τάχος· οἱ πόδες ἀρκοῦσιν ἀντὶ μάχης, εἰς ἀναχώρησιν· οὐκ ἂν ἔσχεν Ἀχιλλεὺς ὕβριν Ἀγαμέμνονος πρέπουσαν, εἰ παρῆλθε τὴν ἔλαφον, ἀλλ' οὐδὲ ταύτην Ἡρακλῆς ἠξίου θηρᾶν, εἰ μὴ χρυσὸς ἐπήνθει τοῖς κέρασιν· ὅθεν οὐρανὸς ἄρκτον μὲν ἔσχε καὶ λέοντα, καθιδρῦσασθαι δὲ οὐκ ἠξίωσεν ἔλαφον. Εἶτα τίς αὐτῇ παραθήσει τὸν κάπρον; ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔχων ὅτῳ σωθήσεται μάχεται, ἡ δὲ λαβοῦσα δι' οὗ παρατάσσεται, φθειρεται· ὅσω δὴ τὸ θαρρόειν τοῦ φυγεῖν αἰρετώτερον, τοσοῦτον ἀμείνων ἐλάφου προελήλυθε κάπρος. Ἐλάφοις ὅμοιος ὁ τιμῶν εἶη τὴν ἔλαφον.

9. Ψόγος δειλίας.

Ἐν τι τῶν αἰσχίστων τὴν δειλίαν δοκῶν προῆλθον ταύτης κατήγορος, δεδιὼς μὴ δόξῳ νοσεῖν ὃ κατοκνῶ καταμέμφεσθαι. Προῆλθε τοίνυν οὐδενὸς τῶν θεῶν, οὕπω γὰρ τις θεῶν κατεφάνη περιδεῆς, ἀλλὰ τὸ πάθος ἔξω τῆς θεῶν καθίσταται φύσεως. εἰ γὰρ πάντα ποιῶσι θεοὶ, καὶ δύνανται πράττειν ὅποσα προήρηνται, οἷς θαρρόουσι ποιεῖν, ἔξω δέους παντελῶς καθεστήκασιν· ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλην αἰτίαν ἔσχε θεῶν· Ἄρης ὑπῆρξε θρασύτερος, Ἀφροδίτη ἀποβλέπει πρὸς ἡδονὰς, ὁ Ζεὺς τοὺς τεκόντας ἀπήλασεν· κατηγορεῖται μὲν ἐφ' ἑτέροις τῶν κρειττόνων ὡς ἕκαστός· οὕπω δὲ δειλίας οὐδεὶς κατεγνώσθη θεῶν. ὡς ὅμοιον ὄν δειλίας κατηγορεῖν καὶ θεοὺς ἀλλοτριῶσαι τῶν κρειττόνων τῆς φύσεως. καὶ γεγονυῖα θεῶν ἔξω δειλία τῆς ἐκ τῶν θεῶν οὐ πέφυκε γίνεσθαι· δέος Ἡρακλῆς ἀγνοεῖ, Ἀχιλλεὺς οὐκ ἐπίσταται φόβον, τὸ δεδιέναι Σαρπηδόνοσ ἀλλότριον, ὅποσοι θεῶν, τοσοῦτοι δέους ἐκτὸς καθεστήκασι· δειλία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερον κακίζεται τρόπον καὶ βίου καὶ τελευτῆς.

ἀναιρεῖ μὲν γὰρ τὸν ἐπινοούμενον βίον, πραγματεύεται
 γὰρ κατηγορούμενον θάνατον, ὅσα θανάτου θαυμάζε-
 ται, ταῦτα δειλίαν ἠγνόησε· τὸ σὺν δόξῃ πεσεῖν οὐκ οἶ-
 δεν ὁ φόβος· εἶτα τὸ γεωργεῖν καὶ περαιουῖσθαι τὴν θά-
 5 λατταν τὸ τῆς δειλίας οὐκ ἐπίσταται πάθος· ὅταν γὰρ
 δειλὸς, οὐκ ἐπιλαύνει νεῶς, καὶ τὸ γεωργεῖν ὡς δεινὸν
 ἀποστρέφεται· δειλία γὰρ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δοκεῖ φοβε-
 ρώτατα· λαμπρότατοί εἰσι τοῖς τιμῶσιν οἱ πόλεμοι, δέος
 πολέμου παντελῶς ἠλλοτριῶται, καὶ δεδιέναι παθεῖν εἰ
 10 περιῆν, τὸ πολεμεῖν οὐδενὶ κατελείπετο· δέος μὲν γὰρ
 μάχης ἀναιρέσεις, πολέμου δὲ φόβος ἀλλότριος· καὶ δε-
 διέναι τοὺς μαχομένους οὐ κατέλιπε πόλεμος, κἂν ὁ πό-
 λεμος δεδιέναι ποιῆ παθεῖν, οὐκ ἔα τὸν μαχόμενον·
 πενία κακὸν ἐκ τοῦ δέους προέρχεται, μέγα τι πλοῦτος
 15 ὁ τοῦ δέους ἀλλότριος· καὶ τοσαύτην δειλίας πονηροτά-
 τοις ἐργάζεται γένεσιν, ὅσῃν ἀγαθῶν ἐπιφέρει φυγή·
 ἤδη καὶ βῆμα διὰ δειλίας τοῦ λέγοντος ἔρημον, ῥήτωρ
 δεδιῶς οὐκ ἔσχεν εἰπεῖν ὅσα βεβούλευται· κἂν φιλοτι-
 μεῖται τὴν εὐπορίαν ἢ φύσις, ἀφεῖλε τὴν παρρησίαν ὁ
 20 φόβος. Δουλεία κακὸν ἐκ δειλίας εἰσέρχεται· τὴν ἐλευ-
 θερίαν θαυμάζομεν, ὅτι θάρσος παρέχεται, ὅποσα τῷ
 δέει πολεμεῖ καὶ τετίμηται· εἶτα τίς αὐτὴν μοιχεία παρα-
 βάλλοι; ἀλλὰ τὸ φαῦλον τολμᾶται πρῶτον, εἶτα κακί-
 ζεται, καὶ παραμυθεῖται ῥώμῃ τὴν ἐπιχείρησιν· ὅσῃ δὴ
 25 τὸ θαρρῆεῖν τοῦ προσάπαξ κρατεῖν ἄμεινον, τοσοῦτῳ δει-
 λία μοιχείας δεινότερον. Λήγειν οὐκ ἐθέλω τῆς περὶ
 δειλίας διαβολῆς, μὴ δόξω τὸ πάθος ὑφίστασθαι.

10. Ψόγος πολέμου.

Εἰ περὶ πλείονος τοῖς ἀνθρώποις ὁ βίος καὶ περιεῖ-
 30 ναι μᾶλλον ἢ πεσεῖν ἢ σπουδῇ, κατηγορητέον πολέμου
 τοῦ μένειν ἡμῖν οὐκ ἐῶντος τὸν βίον. Προῆλθε μὲν γὰρ

ο πόλεμος Ἄρεος, φαυλοτάτου θεοῦ, κατήγορον ἔχων πρὸ τῶν ἄλλων τὸν φύσαντα, καὶ γενόμενος πόλεμος Ἄρεος τρέφεται μὲν τοῖς κατὰ Ἄρην¹ δυστυχήματα πολέμου τροφή τε καὶ γένεσις. Διαιτώμενος δὲ τὰ φαυλότατα, ὧν προσάψεται διαφθείρει παντάπασιν, ὡσπερ δ οὐκ ἐνὸν πολέμου φανέντος ἀκαιρίαν διαφυγεῖν· ἅπαν τοῖνυν, ὃ γεγενημένον κακίζεται, πολέμῳ προέρχεται, καὶ πρῶτον μὲν, ὅθεν ἀνθρώποις ὁ βίος, ἀναιρεῖ· καταστᾶσα γὰρ περιεῖναι δίδωσι γῆ, ἔπειτα τέμνων ὅθεν ὁ βίος, ἐπὶ αὐτὸν χωρεῖ τὸν βίον ὁ πόλεμος, καὶ πρὸ τῶν σωμάτων 10 ἀναιρεῖ τοὺς καρπούς· ἔπειτα τοῖς καρποῖς συνδιαφθείρει τὰ σώματα, κοινήν ἅπασιν ἐπιφέρων ἀναίρεσιν καρποῖς, καὶ μετὰ τούτους τοῖς σώμασιν· εἶτα σύμμαχον τὸ λυμαῖνον ἅπαν ἐκτήσατο, καὶ σιδήρῳ μὲν τέμνει, πυρὶ δὲ δαπανᾷ τὰ προσπίπτοντα· ἃ παρήκεν ὁ σίδη- 15 ρος, τὸ πῦρ ἐδαπάνησεν· εἶτα βωμοὶ καὶ νεὸ τῶν θεῶν ἀνεστήκασιν μὲν ἐν ταῖς πόλεσι, πίπτουσι δὲ παρ' οἷς ἂν ἐπιγένηται πόλεμος· ὡσπερ Ἄρεος οὐδὲν νεανικὸν ἐπιφέροντος, εἰ μὴ θεοὺς σὺν ἀνθρώποις λυμήνηται, καὶ τὰ θεῶν ἀναιρῶν πόλεμος τοῖς τῶν προγόνων τάφοις 20 ἐνύβρισε, καὶ κοινήν ἅπασιν ἐπιφέρει τὴν βλάβην τοῖς πάσχειν οὐκ εἰδόσι θεοῖς. ἔπειτα συμφορὰς κατὰ γένος ἐργάζεται, τάφον μὲν ἐπάγων ἀνδράσι, γυναίξιν δὲ χηρείαν,² ὀρφανίαν δὲ τοῖς λειπομένοις τῶν παιδῶν· οὕτω δ' ἂν εἴ τι δεινὸν πόλεμος ἐπιφέρει τοῖς στέργουσι, καὶ 25 τὸ τελευτᾶν δεινὸν γεγονὸς ἐπὶ τοῦ πολέμου δεινότερον φαίνεται· εἶτα τίς αὐτῷ παραβάλλοι τὴν εἰρήνην; ἀλλ' εἰρήνη μὲν φυλάττει τὸν βίον· ἀναλίσκει δὲ διαφθεύρων ὁ πόλεμος· ὅσῳ δὴ κρεῖττον περιεῖναι τοῦ πεσεῖν, τοσούτῳ εἰρήνη πολέμου ἀμείνων. Οὐκ ἦν ἅπαντα τὰ τοῦ 30 πολέμου κακὰ διελθεῖν, ὅθεν ἐπιφέρω τὸ πέρασ.

1 Ἄρην abest a codice. adjeci sensu simile quid postulante. 2 Cod. χειρίαν.

II. Ψόγος χειμῶνος.

Ἐνεργεῖς ἡμᾶς παρασκευάζει χειμῶν καὶ ταῦτα κώλυμα γεγεννημένος τῶν ἔργων· κατηγορούμενος γὰρ ἐργάζεται πόνους, οὓς τιμᾶν οὐ κατέλιπεν. Προῆλθε τοίνυν χειμῶν τοῦ χρόνου, καὶ τοῦ χρόνου φανεῖς ἐναντία τῷ πατρὶ πραγματεύεται, χρόνος μὲν γὰρ ἅπαντα ἀφύειν ἐπίσταται, χειμῶν δὲ πάντα λήγειν ἠνάγκασεν· οἷς οὖν ἐναντία τῷ τικόντι χειμῶν ἀπεργάζεται, τὸν χρόνον ἔχει κατήγορον, καὶ δι' οὗ φύεται κρίνεται· καὶ χρόνου
 10 γεγονῶς ὁ χειμῶν παρὰ τὰ φαυλότατα διαιτᾶται τῆς γῆς· Θραῦκας οὖν αἰρεῖται καὶ Σκύθας, καὶ τρόπον ἐπ' αὐτοῖς ἀποφαίνει φαυλότατον· οἷς γὰρ ὁ χειμῶν ἀεὶ παρ' αὐτοῖς, βαρβάρων ἀπάντων εἰσὶν ἀγριώτατοι, καὶ θηρίων οὐδὲν ἐξαλλάττουσι τῷ χειμῶνι συζῶντες, ὥσπερ
 15 ἐκλειπούσης τῆς κοινῆς φύσεως τοῦ χειμῶνος τιμήσαντος· χειμῶν τοίνυν ἄπρακτον ποιεῖ τῶν στοιχείων ἕκαστον, πρῶτον μὲν γὰρ ἄπλους τοῖς ἀνθρώποις ἢ θάλαττα, καὶ δι' ὧν ὁ πολὺς καθίσταται πόρος, ἐκ χειμῶνος ἀνήρηται γεωργοῦσι καὶ πλέουσιν· ἀνόνητον γὰρ καταλείπει¹
 20 τὴν γῆν, τὴν ἐργασίαν αὐτῆς² ἀναιρῶν· οὐρανὸν ἐπὶ τούτοις ὁ χειμῶν τὰ θαυμαζόμενα παραιρεῖται τῶν ἄστρον, ὥσπερ οὐδενὸς ἀνεχομένου μὴ τοῖς χειμῶνος μαρτυρῆσαι κακοῖς, οὐ θαλάττης, οὐ γῆς, οὐ πρὸς αὐταῖς οὐρανοῦ· καὶ μὴν αὐτὸ τοῦ χειμῶνος τὸ κάλλιστον ἐκ
 25 χειμῶνος διέφθαρται· οὗ μὲν γὰρ πρόσοψις χιόσι συγκρύπτεται, θαλάττης δὲ κάλλος ἀχλὺν ὑποδέδυκε, θεαται δὲ τῶν οὐρανοῦ θεαμάτων οὐ καθιστάμεθα· καὶ οὐ μόνον ταῦτα κατηγορίαν παρέχει χειμῶνος, ἀλλ' ἔτι πρὸς τούτοις ἐκποδῶν αἱ πολέμου λαμπρότητες· ἀγῶνες δὲ
 30 πρὶν τοῦ χειμῶνα³ λήγειν οὐκ ἐπίστανται φαίνεσθαι. λήγουσι μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος, ἀρχονται δ' αὐθις

1 Cod. καταλίπει.

2 Cod. αὐτοῖς.

3 Cod. χειμῶνος.

ἐκείνου λίγοντος, ὥσπερ ἐναντίαν αὐτοὶ πρὸς τὸν χειμῶνα φερόμενοι φύσιν· ἔπειτα τέχνας ἀφαιρεῖται κρυμὸς, καὶ πρὸς μόνην ἄγει τὴν τρυφήν ὁ χειμῶν, καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον δαπάνην μὲν πλείστων ποιεῖται χειμῶν, ὡς πρᾶξαι διδούς, δι' ὧν εὐπορήσουσιν, ἀπραξίας δὲ ποιητῆς καταφαίνεται, ὡς ἀγνοήσας τὸ δαπανᾶν· ἀλλὰ μὴν καὶ θανάτους πάντως ἐργάζεται, ἢ γὰρ τελευτῶσι βιοῦντες, ἢ προαιροῦνται τοὺς πόνους οὐ τελευτήσαντες· καὶ τὸν βίον οὐκ ἀφαιρούμενοι τῶν κειμένων οὐδὲν διαλλάττουσιν, οἷς πονεῖν οὐ δεδύνηται, καὶ θανάτου βίος ἐκ χειμῶνος οὐδὲν διενήνοχεν· οὕτως πάντα θανάτῳ τὰ τοῦ χειμῶνος προσέοικεν· εἶτα τίς αὐτῷ παραθήσει τὸ θέρος; ἀλλὰ θέρος μὲν πάσας εἰς πόνους ἄγει τὰς τέχνας, χειμῶν δὲ πάσης τέχνης ἀλλότριος· ὅσω δὴ τὸ πονεῖν κρεῖττον τοῦ μηδὲν ἐξεργάζεσθαι, τοσούτῳ τῆς ἀπραξίας χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους διενηνόχασι πράξεις. Λήγειν δέδοικα λέγων τῶν χειμῶνος κακῶν, μὴ δόξω παθεῖν ἅ χειμῶν ἀπεργάζεται.

Cap. X.

1. Σύγκρισις Ὀδυσσεύος καὶ Νέστορος.

Ἀμφοτέρους μὲν ἐπαινομένους ἢ Τροία κατεῖδεν, Ὀδυσσεύς καὶ Νέστορα· τίθεμαι δὲ ὅμως τῷ Νέστορι, κὰν Ὀδυσσεὺς κρατῆ¹ πρὸς ἀμφοτέρα, πολεμῶν ἅμα καὶ βουλευόμενος. Γεγόνατον τοίνυν ἄμφω θεῶν· ὃ τε γὰρ Ὀδυσσεὺς ὑπῆρχε Διὸς, ὃ τε Νέστωρ Ποσειδῶνος ἐτύγγαυεν· ἀδελφοὶ δὲ γεγονότες ἀδελφὰς ἔσχον ἐν τῇ Τροίᾳ τὰς ἀρετὰς, καὶ γεγονότες θεῶν παραπλησίως ἐτράφησαν, ὃ τε γὰρ Ὀδυσσεὺς ὑπὸ Λαέρτη σεμνότατα τρέφεται, τροφῆς ἐτέρας παρὰ τὴν γονὴν οὐ δεόμενος· ἀλλ'

¹ Cod. κρατεῖ.

ὁ μὲν προῆλθε καὶ τραφεὶς ἐθαυμάζετο, καὶ τὴν αὐτὴν ἔσχα βίου καὶ τροφῆς ἐπίσης ἀρχὴν· ὃ τε δὴ Νέστωρ ὑπὸ Νηλεΐ τῷ τεκόντι τραφεὶς τὴν τοῦ τεκόντος τροφὴν ὑπερέβαλεν· οὐ γὰρ ὅτι Νηλέως κατεφάνη χρηστός, ἀλλ' ὅτι Νέστωρ ὁ Νηλεὺς ἐκηρύττετο, καὶ τραφέντες ἐπίσης ἀμφοτέρω παρὰ τοὺς ἄνδρας ἐπέδειξαν, ἅ παιῖδες ὄντες ἤσκησαν. Τῷ τε γὰρ Ὀδυσσεΐ μελέτη παιδὸς τὰ σοφὰ διαιτήματα· τῷ Νέστορι παρὰ τὰς ἐκκλησίας εὐδοκιμεῖν ἐκ παιδὸς κατεβάλλετο, καὶ παῖς ἑκάτερος οἷος ἀνὴρ ὢν

10 ἐθαυμάζετο, προκηρύττων μὲν τῇ παιδείᾳ τὸ μέλλον, βεβαιῶν δὲ τὴν παιδείαν τοῖς ἔργοις· ἄμφω δὲ προελθόντες εἰς ἄνδρας τὴν ἀρετὴν κρίνειν ἐπὶ πλέον δεδώκασιν· ὅσω γὰρ καθάπαξ ἐπὶ πλέον εἰργάσαντο, καὶ τὴν ἡλικίαν ἔργων ἔσχον ἐξέτασιν· εἶτα Ἡρακλῆς Μεσσήνην

15 ἔλων Νηλεΐ παραδίδωσιν, ὃ δὲ εἰς ἀρχὴν καταλείπει τῷ Νέστορι· καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ διελθεῖν; ἀλλ' ἐπὶ Τροίαν καθίσταται πόλεμος, ὥσπερ εἰς ἔλεγχον τῆς ἀρετῆς ἑκατέρου γενόμενος· καὶ πρότερον μὲν Ὀδυσσεὺς ζεύξας τοὺς μὴ προσήκοντας μανίας ἐσχηματίζετο πάθος ποι-

20 ούμενος κώλυμα· Νέστωρ δ' ἐμποδῶν εὐρῶν εἰς παράταξιν τὸν χρόνον τῆς ἀρετῆς ἐμποδῶν οὐ πεποιήται, προθυμότερος μὲν τῆς ἡλικίας ὀφθαίς, ἐρῶμενέστερος δὲ τοῦ χρόνου γενόμενος, καὶ καινὸν τῇ Τροίᾳ καθίστατο, Νέστωρ μετὰ πολιᾶς εἰς ἀγῶνα χωρῶν, καὶ μά-

25 λον ἐξέπληττε Τρῶας Νέστωρ ἀγωνιζόμενος, ἢ μετὰ τῆς ἀλκῆς Ἀχιλλεὺς πολεμῶν· ὅθεν Ἀγαμέμνων εἰς εὐχὴν καταστάς ἐν Τρωσὶ δέκα μάλλον γενέσθαι Νέστορας προβαλεῖν δεῖται θεῶν, ἢ κατ' Ἀχιλλεῖα γενέσθαι τοσούτους, καὶ μετὰ μὲν τῆς Νέστορος βουλῆς Ἀγαμέμνων

30 εἶλε τὴν Τροίαν· μετὰ δὲ τῆς ἀκμῆς τῆς Ὀδυσσεύως οὐ παρεστήσατο. Καὶ τί δεῖ τὰ πρὸ τῆς Τροίας εἰπεῖν; ἐπειδὴ παρῆσαν ἐπὶ τῆς πολεμίας ἅπαντες Ἕλληνες, ἐνόσει μὲν ἅπαν τὸ Ἑλληνικόν, ἔλυε δὲ τὴν ἀπορίαν ὁ

Κάλχας εἰς μέσον ἔλθων, καὶ χαλεπήνας ἐπ' αὐτοῖς ὁ
 κρατῶν, ἀφηρεῖτο μὲν τὸν Ἀχιλλέα τὴν δωρεάν, στάσις
 δὲ ἦν τὸ λοιπὸν· καὶ στασιαζόντων τῶν ἄκρων ἐν Ἑλ-
 λησιν, Ὀδυσσεὺς μὲν καθῆστο σιγῇ, Νέστωρ δὲ τὴν
 στάσιν ἀνέκοπτε, φωνὴν ἀφίεις τοῦ μέλιτος ἡδίων· εἶτα 5
 Νέστωρ μὲν ἐν τῇ Τροίᾳ παρῶν συναγωνιζόμενον ἔσχεν
 Ἀντίλοχον, τῷ δὲ Τηλέμαχος μὲν ἐπὶ Τροίας οὐκ ἦν,
 ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ἰθάκης ὑπὸ τῶν μνηστήρων ἐπεβουλευέτο·
 κατὰ θορύβου πρὸς ἐκκλησίαν γεγονότος Ἑλληνικῆν, το-
 σοῦτον Ὀδυσσεὺς ἐκκλησιάζοντας ὤνησεν, ὅσον Θερσίτην 10
 ἀνακόψαι ληρήσαντα· καὶ τὰ τῆς Ὀδυσσεύος ἐκκλησίας
 κατὰ Θερσίτης σιγῶν, ἢ παρὰ τὴν μάχην ὁ Σῶκος πε-
 σῶν, καὶ πεσεῖν οὐκ ἔσχεν ὁ Σῶκος πρὶν Ὀδυσσεῖα πα-
 θεῖν· οὕτω τῆς πληγῆς ἀντεδίδοτο θάνατος, καὶ τῆς
 πληγῆς οὐ τῆς ἀρετῆς ὑπῆρχεν ἡ τελευτή. Νέστωρ δὲ 15
 πρὸς ἀγῶνα χωρῶν ἠπορεῖτο μὲν ἰππικῇ χρώμενος. Ἀλε-
 ξάνδρου δὲ προσβάλλοντος τὸν ἵππον ὁ μὲν πληγὰς ἀνε-
 χαίτισε, τὸν δὲ ἐγκέφαλον ὑπέδου τὸ τόξουμα, διαπορη-
 θέντος δὲ τοῦ ζεύγους ἀπελύετο μὲν τὸ συνέχον ὁ Νέ-
 στωρ, προσιόντας δὲ διαφεύγει τοὺς Τρῶας. οὕτως οὐ- 20
 τε τῶν ἀγωνιζομένων ἀπελιμπάνετο, καὶ βουλῇ τὸ λυ-
 ποῦν ἀπεδίδρασκε, καὶ Παλαμήδους Ὀδυσσεὺς κατέστη
 κατήγορος, βασκανίαν τὴν συκοφαντίαν ποιούμενος·
 Νέστωρ δὲ τὰ Διομήδους ἀντεπλήρου βουλευμάτα, καὶ
 ὁ μὲν τοῖς στρατηγοῦσιν ἐπετίθει τὸ πέρασ, ὁ δὲ στρα- 25
 τηγεῖν τοὺς σοφοὺς ἐγκατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀγῶνα κα-
 τέστη ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς ἀγῶσιν εὐδοκιμοῦν
 ἐπὶ κειμένῳ Πατρόκλῳ, κλοπῇ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐνίκα τὸν
 Αἴαντα, Νέστωρ δὲ γήρως μετείληφεν οὐδὲν ἀγῶνος
 μετείληγώς· οὕτω τιμᾶται παρὰ τοῦ ἀγῶνος ἡ πολιὰ 30
 διὰ Νέστορος, καὶ τελευτῶν αἰρεῖ μὲν τὴν Τροίαν ὁ Νέ-
 στωρ, καὶ ταύτην ἔλων τριταῖος εἰς Πύλον ἀφίκετο,
 τῶν συμπλεόντων οὐδένα κατὰ πλοῦν ἐκβαλὼν· Ὀδυσσεὺς

δὲ Τροίαν ἐλόντων ἄλλων ἐφ' ἑτέροις κινδύνοις τοὺς ἐταί-
 ρους ἐλύπει, καὶ τοῦ θαλασίου² θεοῦ πλέων ἐπεβου-
 λεύετο, ὅψε δὲ τὴν Ἰθάκην τεθέαται, ἀντὶ πολίτου φα-
 νεῖς πένης καὶ τὴν οἰκίαν ἀπαλλάττει τῶν δυσχερῶν ἐν
 5 ἑτέρῳ προσσχίματι. Πολλὰ ἦν ἕτερα περὶ ἑκατέρων
 εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸ πλεον ἔποίησις εἴληφεν.

Β. Σύγκρισις Αἰσχίνου καὶ Δημοσθένους.¹

Δημοσθένης εἰκὼν ἀρετῆς, ὡσπερ Αἰσχίνης κακίας
 παράδειγμα· καὶ τὴν κακίαν κατηγορουμένην² μᾶλλον εὐ-
 10 ρήσομεν, ὅσω πρὸς Δημοσθένην ταύτην ἀντεξετάσομεν·
 κακία μὲν γὰρ ἀξία κατηγορεῖσθαι· ἀρετὴ δὲ δικαία
 θαυμάζεσθαι· πρὸς ἀλλήλας δὲ ἄμφω καθάπαξ παρα-
 βαλλόμεναι βεβαιότερον ὁμοῦ ἔπαινον ποιοῦσι καὶ ψό-
 γον· οὐτ' οὖν Αἰσχίνης περὶ τοὺς πονηροὺς φανήσεται
 15 κάκιον, οὔτε Δημοσθένης ἐν τοῖς ῥήτορσιν ἄμειον· γε-
 γόνασι τοίνυν ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς, ὡσπερ ἐξελέγξαι
 τῆς τύχης τὴν Αἰσχίνου προηρημένης κακίαν· εἰ μὲν γὰρ
 ἑτέρας Δημοσθένης ἐγεγένητο γῆς, καὶ τὴν ἀρετὴν, ἧς
 προῆλθεν, ἔχειν ἐδόκει, νῦν δὲ τῆς αὐτῆς γενόμενον πό-
 20 λεως πᾶσαν ἀνεῖλε τὴν Αἰσχίνου παραίτησιν· ὅσω τοίνυν
 τὸ μιᾶς ἄμφω καθίστασθαι γῆς μίαν δὲ παρ' αὐτὴν
 ἀρετὴν μὴ φανεῖσαν ἐᾷ, τοσοῦτῳ Δημοσθένης τῶν Αἰ-
 σχίνου κακῶν προῆλθεν ἀλλότριος· καὶ γεγονότες ἄμφω
 γῆς τῆς αὐτῆς προγόνοις οὐχ ὁμοίοις ἐχρήσαντο· τῷ μὲν
 25 γὰρ στρατηγὸς ἐγεγένητο πρόγονος, τῷ δὲ πάππος ὅστις
 ἦν οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, πῶς γὰρ τῷ μηδὲ ἐλευθέρῳ;
 ἔπειτα πατὴρ Δημοσθένει μὲν πρὸς ἐπιείκειαν γνώριμος·
 Αἰσχίνῃ δὲ τὴν πονηρίαν περιφανέστατος, χοίνικα περι-
 κείμενος, καὶ ξύλῳ παχεῖ προανακόπτων φυγὴν καὶ ἅμα

² Cod. θαλασίου. ¹ Idem thema tractavit Liban. p. 1000.
 ed. Reisk, ² Cod. κατηγορούμενον.

τούτῳ τὴν πορείαν ποιούμενος, οὐδὲ τὴν προσηγορίαν
 ἑλευθέραν λαβὼν ἀτυχήματος, ἀπὸ τοῦ τρέμω Ἀτρόμη-
 τος ³ προσρηθείς, καὶ μήτηρ πατρὸς οὐ καταδεεστέρα
 πρὸς τὴν φαυλότητα, πρὸς ἄλλας ἄλλοτε μειοῦσα τὰς
 ἡδονὰς, καὶ κατήγορον ἐξ αὐτῶν ἐπειςφέρουσα· τελεῖν ⁵
 μὲν ὑποκρινομένη θεοῖς, τὰς δὲ τῶν τελουμένων οὐσίας
 καθαιρουῖσα· ὅσῳ δὲ τὸ διεστάναι τοῖς γένεσι δηλοῖ τῶν
 παιδῶν τὸ προσόμοιον, τοσοῦτῳ Διοσχίνης Δημοσθένους
 καταδεέστερος, καὶ γεγυότες, ὡς ἔφην, οὐκ ἐφ' ὁμοίοις
 τοῖς φύσασιν οὐ παραπλησίως ἐτραφησαν· ὁ μὲν γὰρ ¹⁰
 εὐθύς περὶ αἰρεῖται πατρὸς ἐκ παιδός, καὶ τὴν ὀρφανίαν
 ὠφέλιμον ἔσχεν ἀτύχημα· τῶν γὰρ ἐπιτροπεύειν λαχόν-
 των μεταστησάντων εἰς ἐπιβουλήν τὴν ἐπιμέλειαν αὐτὸς
 ἑαυτῷ κατεφάνη πατήρ, τῆς μὲν ἡλικίας ζητούσης τὸν
 ἡγησάμενον, αὐτὸς δὲ τοῦ χρόνου καταστάς δυνατώτε- ¹⁵
 ρος· ὁ δὲ γονεῦσι μὲν συνεξετάζετο τρέφουσι, καὶ τὴν
 τῶν τεκόντων εἰσήγησιν πονηρίας ἐλάμβανε δίδαγμα,
 δουλείαν μὲν γὰρ ἐκ πατρὸς, ἡδονὰς δὲ παρὰ τῆς τε-
 κούσης ἐλάμβανε, καὶ τὴν διαίταν ἀντηλλαγμένην εἰργά-
 ζετο· παῖς μὲν γὰρ ὡν συνδιητᾶτο τῷ φύσαντι, τῇ μη- ²⁰
 τέρι δὲ ἀνὴρ ἤδη γενόμενος, καὶ σκευωρούσῃ τελειὰς ⁴

³ Cod. ἄνος, quod solenne compendium est pro ἀνθρωπος.
 Scripsi Ἀτρόμητος. ⁴ Cod. τελειάς. Ita Sopat. ζητήμ. p. 333.
 ὄναρ τις θεασάμενος τὴν τελετήν, ἤρετό τινα τῶν μεμνημένων, εἰ
 ταῦτα εἶη, ἅπερ ἔωρακεν. Ald. et Vind. τελευτήν. Pausan. I. 37. 4.
 ὅστις δὲ ἤδη τελευτήν Ἐλευσίनि εἶδεν, ἢ τὰ καλούμενα Ὀρφικά, ἐπε-
 λέξατο, οἶδεν ὃ λέγω. Riccard. τελευτήν. eraso v. ib. 38. 3. ὡς
 Ἐλευσινίους ἐς τὰ ἄλλα Ἀθηναίων κατηκόους ὄντας, ἰδίᾳ τελεῖν
 τὴν τελετήν. Par. Bekkeri. τελευτήν. II. 14. 1. ἱεροφάντης δὲ οὐκ
 ἐς τὸν βίον πάντα ἀποδείκνυται, κατὰ δὲ ἐκάστην τελετήν etc.
 Angel. τελευτήν. VII. 21. 2. ἐγίνοντο ἔκφρονες, καὶ ἡ τελευτή σφῶς
 παραπλήγας ἐπελάμβανε. Par. et Angel. τελετή. Aeschin. in Ctes.
 130. οὐκ ἰκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανέν σημεῖον φυλάσασθαι, ἢ

τῇ μητέρι συνεπεβούλευε, καὶ περὶ τὰ θεῖα παρενόμει· οὕτως οὐδὲν ἀγαθὸν ἐκ πατέρων ἤδη λαβὼν, ἀλλ' ὁ γεγωνὸς ἀνὴρ ἐλυμαίνετο, παῖς ὢν ἐκ πατέρων ἐμάνθανεν· ὅσω δὴ κρεῖττον οἴκοθεν ἔχειν, ἢ κακῶς ἐπετιθήδενε, τοῦ μαθεῖν ἐκ πατέρων τὰ χεῖριστα, τοσοῦτω κρεῖττων Δίσχινου Δημοσθένης ἦν καὶ τρεφόμενος· ὡς δὲ ἄνδρες ἐγένοντο, ταῖς μετὰ ταῦτα πραχθεῖσι τὸν πρότερον οὐ κατήσχυναν βίον· ὁ μὲν γὰρ ἦν εὐθύς γραμματεὺς καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως ἐλυμαίνετο πράγματα, καὶ τριταγωνιστῆς ἐντεῦθεν ἐμάνθανεν, σκηνὴν καὶ δόλον πονηρίας ἔχων προοίμια, καὶ γραμματεῶν μὲν ἠδίκηι⁴ τὴν καθόλου, τὴν δὲ σκηνὴν ὑποκρινόμενος κάκιον· ὁψὲ δὲ βήματος ἐπιβάς, μᾶλλον δὲ χθῆς καὶ πρῶην ῥήτωρ γενόμενος ὥσπερ εἰς ἀναίρεσιν πόλεως τὴν τοῦ δημηγορεῖν ἐπεδείκνυτο δύναμιν· καὶ πρεσβευτῆς μὲν αἰρεθεὶς Φωκίας ἀπέδοτο, συνήγορος δὲ Δήλου γεγενημένος ἐξέπιπτε, καὶ γραφὴν παρανόμων ἀπένεγκων Ῥόδον ἀντ' Ἀθηναίων οἰκίαν ἵναγκάζετο. καὶ φυγάδα τύχη κατέστησε πόλεως, ἧς προδότην ἑώρα γινόμενον· οὐ μὴν Δημοσθένης τοιοῦτος· ἀλλὰ μίαν ἐκ παιδὸς ἀσκησάμενος τέχνην τὴν αὐτὴν ἀσκῶν μέχρι παντὸς διαγέγονεν. καὶ κατηγορεῖ μὲν ἐπιτρόπων εὐθύς ἐκ παιδὸς, ἀνὴρ δὲ γεγωνὸς τοὺς τῆς πόλεως πολεμίους ἐγράφετο καὶ δημαγωγὸς καταστάς ἄθλον τῆς τέχνης παρετίθει τοῖς Ἕλλησι τὴν αὐτὴν εὐνοίαν αὐτῷ καὶ πόλει καὶ παντὶ τῷ γένει τῶν Ἑλλήνων διατηρῶν, καὶ πόλεμον μὲν ἀντ' εἰρήνης ἐδέχετο, λυμαίνομένην τὴν εἰρήνην ὀρῶν, ἡσυχίαν δὲ προετίμα πολέμων, ὅτε τὴν πόλιν ἠδίκουν οἱ πολέμιοι, τοῦτο ὅπερ ἔδοξε καὶ τῇ πατρίδι φανεῖς, καὶ

τῶν μυστῶν τελευτή, Bekkeri dghl. τελετή. In similitudine utriusque vocis ludit Plut. Fr. de An. VI. 2. 726. καὶ τὸ ῥῆμα τῷ ῥήματι καὶ τὸ ἔργον τῷ ἔργῳ τοῦ τελευτῶν καὶ τελεῖσθαι προσείκει, 4 Cod. ἠδίκη.

δουλεύειν μὲν οὐκ εἶα πολίτας, ἐκ περιουσίας τοὺς ἀλόν-
 τας ὑπεξαιρῶν· δουλεύειν δὲ τοὺς λοιποὺς οὐ κατέλιπεν
 Ἑλληνας, ἐκ δημηγορίας ἐλευθερίαν διατηρῶν, ἐξ ὧν
 στέφανοι μὲν αὐτῷ Βυζαντίων ἐγένοντο, τιμαὶ δὲ ἐκ
 πολλῶν ὑπερόριοι· καὶ στεφανοῦσθαι τῇ πατρίδι διδοὺς 5
 ἐστεφανοῦτο παρὰ ταύτης αὐτός. οὕτως ἀπολαύειν, ὧν μετ-
 εἶχεν, ἐποίησεν, καὶ κοινὴν παρετίθει τὴν ὄνησιν, ὧν τοὺς
 πόνους μόνους ὑφίστατο, καὶ βιοῖ μὲν ἐν τῷ τῶν Ἑλλή-
 νων καλῷ, τελευτᾷ δὲ κάλλιον ἢ βεβίωκεν. Ὅσῳ δὲ κάλ-
 lion ἐν εἰρήνῃ καὶ μάχῃ τὸ λυσιτελεῖν καὶ λυπεῖν πρὸς 10
 ἀμφοτέρω, τοσοῦτῳ Δημοσθένους ἀμείνων ἢ κατὰ τὸν Αἰ-
 σχίνου γεγένηται βίον. Βραχέα τῶν ὄντων ἑκάτερος
 εἴληφεν, οὔτε Δημοσθένους ἐπαινεθεῖς, οὔτε πρὸς ἀξίαν
 Αἰσχίνου ἀκηκῶς.

3. Σύγκρισις Ἡρακλέους καὶ Σαρπη- 15 πηδόνο.

Ἀρετὴν ἀρετῇ παραθεῖναι ζητῶν, ἀντιθέτασα τὰ Σαρ-
 πηδόνο τοῖς Ἡρακλέους, οὐ παθῶν τοῖς πολλοῖς πα-
 ραπλήσια,¹ οὐδὲ Σαρπηδόνα τοῦ Ἡρακλέους διδοὺς εἶναι
 καταδεέστερον· ἀλλ' ἄμφω μὲν τιμᾶν ἐγνωκῶς, θαῦμα 20
 δὲ διδοὺς ἀμφοτέροις οὐκ ἴσον. Προῆλθον τοίνυν ἄμφω
 γῆς οὐ μιᾶς· Ἡρακλῆς μὲν γὰρ κατεφάνη Θηβῶν, Σαρ-
 πηδῶν δὲ ἄθεν Λύκος ἦν ὁ Πανδίωνος· εἰ δὲ Πανδίων
 Ἀθήνηθεν, Θῆβαι δὲ τῶν Ἀθηνῶν² ἀπολείπονται, τοσοῦ-
 τον Σαρπηδῶν Ἡρακλέους διήνεγκεν, ὅσον Ἀθηνῶν 25
 πρὸς τὰς Θήβας τὸ μέσον, καὶ γεγονότες γῆς οὐ μιᾶς
 Διὸς μὲν ἄμφω προῆλθον· οὐ μὴν ἐπίσης ἀμφοτέροι·
 προῆλθε μὲν γὰρ τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς Ἀμφιτρύωνα ἀδι-
 κήσαντος· ὅσῳ δὲ κρεῖττον εἰς βίαν ἐλθεῖν παραναμοῦν-
 τος οὐδὲν τοῦ πατρὸς, τοσοῦτῳ κρεῖττων Ἡρακλέους 30
 Σαρπηδᾶν καταφαίνεται, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις Ἡρα-

¹ Cod. παραπλεῖν. ² Cod. Θηβῶν, de hac confusione
 vide ad Aphthon. p. 95.

κλέους μὲν ὁ Ζεὺς τεκῶν ἠττάτο τῆς Ἥρας, καὶ προά-
 γειν τὴν τοκὴν ὄρων κατεψεύσατο, καὶ προοίμιον τῆς
 Ἡρακλέους γονῆς πατὴρ ὑπῆρχε συκοφαντῶν,³ Σαρπη-
 δῶν δὲ κατηγορεῖσθαι τὸν τρόπον οὐκ ἀφῆκε τὰν φύ-
 5 σαυτά· καὶ γεγονότες ἄμφω Διὸς οὐ παραπλησίας ἐτρά-
 φησαν, τὸν μὲν γὰρ ἀδελφοὶ τρέφοντες ἤγαγον οἱ ζῆν
 ἐγνωκότες εἰς νόμους, ὁ δὲ παρὰ τὰ σπάργανα λυμαι-
 νομένην εἶχε τὴν Ἥραν, οὐδὲ τοῦ βίου προοίμιον ἔχειν
 συχωρούμενος ἀκίνδυνον· Ἡρακλέους σπάργανα δρα-
 10 κόντων ἐπιβουλή καὶ πολεμοῦντες θεοὶ πρὸς ἄρτι φα-
 νέντα τὸν βίον· ὅσω δὴ κρείττον τὸ τραφῆναι πρὸς νό-
 μους τοῦ πρὸς ἐπιβουλήν τοῦ βίου κατάρχεσθαι, το-
 σοῦτω κρείττων⁴ Σαρπηδῶν Ἡρακλέους φανήσεται· καὶ
 γεγονότες ὁμοίως καὶ τραφέντες, ὡς ἔφην, ἄμφω μὲν τῶ
 15 γένει προσήκοντα πράττειν εἶλοντο, οὐ μὲν ἴσα πεπρά-
 χασιν, ἀλλ' ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς Διὸς θυγατρὸς ἠγωνίζετο,
 καὶ Τροίαν κατεΐδε προκινδυνεύουσαν τῆς Ἀσίας ἀπά-
 σης, καὶ τοὺς κινδύνους αὐθαιρέτους ἐτίθειτο γνώμη τὴν
 ἰσχὺν οὐκ ἀρχῆς ἀνάγκη τιθέμενος· ὁ δὲ ἐσχατιᾶς
 20 περιήει τῆς γῆς, καὶ μῆλα νυμφῶν Ἑσπερίδων ἐκόμιζε,
 καὶ διέφθειρεν ὄρνις Ἀρκαδικὰς,⁵ καὶ ἀγῶνων ἀρχὴν
 ἀναιρούμενος ἐθέλοντα⁶ λέοντα, καὶ τοὺς κάτω θεοὺς
 ἀφυλάκτους κατέλιπεν, ἀναγαγὼν τὸν Κέρβερον, καὶ
 θαυμάζειν οὐκ εἶα χρυσόκερων ἔλαφον, καὶ τοιοῦτους
 25 ἀνείλετο πόνους, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν ὑφίστατο κίνδυνον,
 ἡ δὲ χάρις ἄλλοις οὐκ ἐχώρει εἰς κέρδος· καὶ ὁ μὲν λα-
 βῶν διέφθειρεν Εὐρυτον, ὁ δὲ ἐμφανῶς δουλείαν ἀναι-
 ρῶν ἐξηρεῖτο τοὺς Τρωῆας, καὶ ὁ μὲν ἄλλη μετ' ἄλλην
 συνώκει γυναικί, καὶ Δηϊάνειραν ὁ τῆς Ἰόλης ἐγκατε-
 30 λάμβανε γάμος, ὁ δὲ μόνην ἠγάπα λαβεῖν, ἣν κατὰ νό-
 μους παρέσχεν ὁ γάμος· καὶ τῶ μὲν θάνατος εὐκλεῆς

3 Cod. συκοφαντῶν. 4 Cod. κρείττον. 5 Cod. ἀρκαϊκὰς.
 6 Forsan: ἀναιρούμενον εἶδε τὸν λ.

πρὸς Τροίαν πεσεῖν, τῷ δὲ πέρας οὐκ ἐπαινετὸν πῦρ καὶ χιτῶν καὶ παρανομία γάμων παρανόμων ἀντιφέρουσα θάνατον. Ὅσῳ δὴ κρείττων συμμαχούμενος ἢ δουλείας κατεγνωνκῶς, τοσοῦτῳ δὴ μᾶλλον Σαρπηδῶν Ἡρακλέους φρανήσεται κρείττων, ἐφ' οἷς οὐδὲ Διὸς εἶναι παρὰ πᾶσιν ἐνομίζετο.

4. Σύγκρισις δειλίας καὶ ἀργίας.

Πονηρὰ πονηροῖς παρακείμενα τῇ παραθέσει δηλοῖ τὸ φαυλότατον· ἀργίαν τοίνυν κατηγορῆσαι ζητῶν πρὸς δειλίαν ἰδὼν παρὰ ταύτης ἀνθέλκομαι, καὶ κατηναγ- 10 κασμένος ἀμφοτέρων κατηγορεῖν μᾶλλον τῶν ἀργῶν τοὺς δειλοὺς αἰτιάσομαι· καὶ τοῖς ἀνάνδροις τὸ πλεόν προσθεῖς αἰτίας οὐκ ἀφήσω τὸ δεύτερον. Γεγόνατον οὖν ἄμφω καχίας, καὶ παρ' ἑκατέραις πονηρία γίνεται μήτηρ, ὃ τοσοῦτον ἠλλοτριῶται θεῶν, ὡς ἐν οὐρανῷ μηδὲ ἔτε- 15 ρον φαίνεσθαι· θεοὶ μὲν γὰρ ἅπαντα δύνανται, καὶ πᾶσιν ἐγχειροῦσι ῥαδίως, οἷς πάντα ποιοῦσι πρόχειρα· εἰ δὲ θεοῖς ἀνδρεία γίνεται σύμβολον, τὸ μὴ τοιοῦτον φανέν τῆς θεῶν ἠλλωτριῶται φύσεως· καὶ δειλίαν θεῶν οὐκ οἶδε γένος· εἰς πάντα τολμᾶν θεοῖς οἶδεν ἢ φύσις, 20 καὶ γεγонуίας δειλίας ἔξω θεῶν, συνῆλλοτριώθη τῶν θεῶν ἀπραξία, τὸ γὰρ μηδέν τι ποιεῖν μόνοι τῶν ὄντων οἱ κρείττους οὐκ ἴσασι, καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τοῦ πάθους οὐκ ἔνεστιν, ὡς τούναντιον ὄνομα θεοῖσι καταστῆναι τὸν πόνον· οἷς γὰρ περιθέουσιν ἅπαντα θεοὶ 25 προσεῤῥήθησαν, καὶ οἷς ἐκ τοῦ θείου προσηγορεύθησαν, πάθος ἀργίας παντελῶς ἠγνοήκασι, καὶ γεγονότες ἀμφοῖν οἱ κρείττους ἀλλότριοι, μᾶλλον ἀργίας τὴν δειλίαν ἠτίμασαν· τὸ γὰρ μὴ τολμᾶν τοῦ μὴ ποιεῖν αἰσχύνῃ μείζων τῆς κρείττοσι. τοσοῦτον οὖν ἡσυχίας θεοῖς 30 ἀτολμία δεινότερον, ὅσον τῆς ἀνανδρίας ἀργία ἦττον ἔσται δεινόν· καὶ θεῶν οὐδένα τοῦ γενέσθαι φέρουσι

πρόφασιν, οἷς ὢν ὧσιν ἐν γῆ πάντα λυμαίνονται· καὶ
 τοὺς χρωμένους εἰς ἀναίρεσιν τῶν συνοικούντων ἔσχον
 αἰ πόλεις, οὐκοῦν ἔστιν οὐδεὶς, ὃς δειλία συζῶν πατρί-
 δος κατεφάνη σωτήρ. ἀλλ' οὐδὲ ἀργεῖν προελόμενος ἐλ-
 5 πισθέντων δεινῶν προαναρπάξει πατρίδα, καὶ κατηγο-
 ρουμένων ἀμφοτέρων ταῖς πόλεσι, μᾶλλον ἠδίκησαν οἱ
 δέει συζήσαντες· ἀργία τοίνυν ἑκατέρῳ καιρῷ τοὺς χρω-
 μένους παρασκευάζει κακοπραγεῖν, ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ
 οὐκ ἐργάζεται τέχνας, ἐν πολέμῳ δὲ κατοκνεῖ τὴν προ-
 10 ξεν· δειλία δ' αὖ ἀποδιδράσκειν μὲν καταναγκάζεται τέχ-
 νας ἐν πολέμῳ, τῶν δὲ λοιπῶν οὐδὲ καταπειράται τε-
 χνῶν, οἷς γὰρ οὐ θαρρῶν τὴν ἑκατέρου καιροῦ πείραν
 ἀρνεῖται· καὶ τὸ μὲν ἀργὸν τυχὸν ἂν καὶ πονεῖν μετατί-
 θεται, τὸ δὲ ἄνανδρον ἐγχειρεῖν καθάπαξ ἀδυνατεῖ, καὶ
 15 μοι σκόπει τὰς πόλεις, αἱ τὴν ἑκατέρου πάθους νενοσή-
 κασι πείραν. Μεγαρεῖς τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐθάρρῃσαν, καὶ
 τὸ τῆς Ἑλλάδος κρατεῖν ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἀφαιροῦνται
 δειλίας· Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν ἀργίαν νοσήσαντες ἐν μέ-
 ρει μὲν γεγόνασιν ἄπρακτοι, μεταβάλλοντες δὲ τὴν ἀρ-
 20 γίαν εἰς πόνους ὅλης Ἑλλάδος ἡγεμόνες κατέστησαν· ὅσῳ
 δὲ Μεγαρεῖς Λακεδαιμονίων ἀπελιμπάνοντο, τοσοῦτῳ
 δειλία τῆς ἀργίας δεινότερον. καὶ τὴν ἀργίαν οὐκ ἔστιν
 ἄστις καθάπαξ διέφυγεν, ἀλλ' ἐν μέρει κρατεῖ· καὶ παρὰ
 τοῖς πονοῦσι πάθος, δειλίαν δὲ μόνοι οἱ δυστυχήσαντες
 25 ἴσασι· ὅσῳ τοίνυν τὸ μετὰ πονηρῶν προσεῖναι τοῖς ἀγα-
 θοῖς τοῦ μόνοις, τοῖς πονηροῖς προσεῖναι κατέστηκεν
 ἔλατταν, τοσοῦτῳ ἀργία τῆς δειλίας καταδεέστερον· ἔρ-
 γον ἀναίρεσις ἀργίας γέγονεν ὄνομα, δέους δὲ κατηγό-
 ρημα δειλίας παρέσχετο κλῆσιν· ὅσῳ δὲ τὸ δεδιέναι τοῦ
 30 μὴ τι ποιεῖν ὑπάρχει δεινότερον, τοσοῦτῳ δειλία τῆς ἀρ-
 γίας ἐστὶ χαλεπωτέρα· ἀργίαν ἀθλῶν ποτε ὑπέστη καὶ
 Ἡρακλῆς· ἔδεισε δὲ οὐδέποτε, καὶ τὸ μὲν πονεῖν ἐπέτα-
 ξεν ὁ Ζεὺς τῷ παιδί, τὸ δὲ μὴ θαρρῶν ἴ Διὸς οὐκ ἐπι-

σταται γένεσις. ἀλλ' ἐν ἀργίας Ἡρακλῆς ἐπιτάγμασι τὸν τῆς ἀτυχίας διέσωζε τρόπον· οὕτω δειλία μὲν ἀλλοτρία θεῶν, ἀργία δὲ τυχὸν ἂν καὶ παισὶ κατεφάνη θεῶν· ὅσῳ δὴ τὸ παντάπασι χωρὶς εἶναι θεῶν χαλεπώτερον φαίνεται, τοσούτῳ ἀργίας δειλία δεινότερον. Ἡιρούμην ἀργίας μηδέποτε λῆξαι κατηγορῶν, νῦν δὲ δειλίαν δέδοικα, μὴ παραθεῖναι μείζω ζητῶν δόξῳ διατρίβειν τοῖς πονηροῖς.

5. Σύγκρισις ναυτιλίας¹ καὶ γεωργίας.

Τὴν ναυτιλίαν πονηρὰν εὐρὼν τῇ παραθέσει τῆς γεωργίας πονηροτέραν ἐργάσομαι· προῆλθον μὲν γὰρ ¹⁰ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων, ἀλλ' ἢ μὲν Ποσειδῶνος ἀτιμοτάτου θεοῦ, καὶ τὴν θάλατταν ἀντ' ἄλλης τινὸς ἀτιμίας παρεχομένου πρὸς οἴκησιν· ἢ δὲ Δημήτηρ ἡμερωτάτη παρὰ τοὺς ἄλλους θεοὺς, καὶ πόρους ἀνθρώποις ἐξευροῦσα τοῦ βίου· καὶ τῇ μὲν ἢ γῆ τῆς ἐργασίας καθίσταται χῶρος, μένουσά τε αἰεὶ καὶ τὸ βέβαιον ¹⁵ τοῖς ἐργαζομένοις εἰσφέρουσα· τῷ δὲ θάλαττα πρὸς τὴν τέχνην ἀνεῖται κτῆμα τῶν ὄντων ἀσταθμητότατον· καὶ πρὸς τὸ πνέον βιαζομένη καὶ μεταπίπτουσα· ὅσῳ δὲ θάλαττης διέστηκε γῆ, καὶ βίον εὐρεῖν ἢ βίον ἀνελεῖν κα- ²⁰ θέστηκεν ἄμεινον, τοσούτῳ γεωργία ναυτιλίας κρείττων καθέστηκε· καὶ γεωργία μὲν ποιεῖ τοὺς χρωμένους δικαίους, ναυτιλία δὲ πονηροὺς δι' ἐπιμιξίας ἐργάζεται· θεοῖς μὲν γὰρ τὰ γῆς οἱ γεωργοῦντες ἀπάρχονται, κατεπιорκεῖν δὲ θεῶν ἐκ τῆς θαλάττης μανθάνουσιν ἄν- ²⁵ θρωποι, καὶ καλοῦσι μὲν θεοὺς κινδυνεύοντες, ὑπερορῶσι δὲ τῶν κρείττωνων σωζόμενοι· γεωργοῦντες δὲ τιμῶσι θεοὺς ἐξ ὧν πεποιήκασι, καὶ τετιμηκότες ἐπισπῶνται τὴν εὐνοίαν. ὅσῳ δὲ τὸ σέβειν θεοὺς τοῦ περιορᾶν

¹ Cod. constanter ναυτηλίας. Idem thema tractavit Liban. p. 992. ed. Reisk.

θαυμαστότερον, τοσούτω τὸ γεωργεῖν τοῦ πλείν ἐστὶν αἰρετώτερον, καὶ θάνατος μὲν γεωργοῖς ἔντιμος, τελευτῶντας γὰρ διαδέχεται τάφος, τοῖς δὲ πλείουσιν ἐπ' ἀμφοτέρα κίνδυνος καταλείπεται, καὶ ζῆν σφαλερῶς καὶ τελευτῶν ἀτιμότερον· ἀποστερεῖ γὰρ καὶ τῶν νομιζομένων, καὶ τοῖς μὲν γεωργοῦσιν ἀπλοῦς ἐπιγίνεται θάνατος, τοῖς πλείουσι δὲ διπλῆ τελευτὴ περιγίνεται· ψυχὴ γὰρ συναναιρεῖται τῷ σώματι· καὶ τοῖς μὲν πλείουσι βίος οὐ σωφρονῶν, γυναιξὶ γὰρ ἄλλαις ἐξ ἄλλων πλησιάζειν μανθάνουσι, σωφρονουῖσι δὲ γεωργοὶ ταῖς αὐτῶν γυναιξὶ συζῶντες ἐπίπαν. Ὅσῳ δὲ χαλεπώτερον τὸ τεθνᾶναι τοῦ ζῆν καὶ ταφῆς ἀπορεῖν ἢ τῶν νομιζομένων μεταλαβεῖν, καὶ θεοῦς προσορᾶν, ἢ τῶν κρειττόνων ὑπερορᾶν, τοσούτω γεωργία ναυτιλίας ἀμείνων· τὸ μέσον εὐρεῖν ἐκατέρων οὐ γέγονε· καὶ γὰρ τὰ διάφορα φύσις καθάπαξ ἐπίσταται.

6. Σύγκρισις θέρους καὶ χειμῶνος.

Κατηγορεῖται μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ θέρος, ὃ τοῦ χειμῶνος κατεσκέυασε¹ φύσις· τὰ γὰρ πονηρὰ πρὸς τὰ κρείττω κρινόμενα πονηρότερα φαίνεται· προῆλθον τοίνυν ἄμφω τοῦ χρόνου, καὶ γεγονότα τοῦ χρόνου τὴν αὐτὴν οὐ διέσωσε φύσιν· πάντα μὲν γὰρ ὁ χρόνος παράγει μεμάθηκε, πάντα δὲ ὁμοίως παράγει χειμῶν, οἷς τοὺς ὄμβρους ἐργάζεται· θέρος δὲ τὰ τῆς γῆς παρέχον τεμείν ἐναντίαν ἔχει τῷ τεκόντι τὴν φύσιν, καὶ κατηγορεῖται χρόνος· τῷ τεμείν τὸ² θέρος γνωρίζεται, καὶ

1 Cod. κατεσκέβατε. scripsi κατεσκέυασε. sc. hiemis natura efficitur, ut aestas magis quam alia vituperetur: nam mala cum melioribus collata pejora videntur. Litterae υ et β cum eodem sono efferrentur. saepe a scribis permutatae sunt; vide epist. crit. p. 21. sq. 2 Cod. τῷ.

γεγονότα χρόνου τὴν γῆν οὐχ ὁμοίως ἀμφότερα τίθησι. Θέρος μὲν γὰρ ἀνῆμοι ἀνιᾶσι καὶ πάντα λυποῦσιν αἱ ἡλίου βολαὶ παρὰ μέτρον³ γινόμεναι, χειμῶνος δὲ πάντα μὲν ἔρῶται, καὶ γῆ τοῖς ἐκείνου γεωργεῖται καλοῖς· ἔπειτα θάλαττα πλεῖν μὲν ἀνεῖται τοῦ θέρους, χειμῶ- 5 νος δὲ ἀποκέκλεισται, δηλούσης κἀνταῦθα τῆς πείρας, ὅσων χειμῶν διενήνοχε θέρους· τὸ μὲν γὰρ ἀνιῆσι θάλατταν, παρ' ἣν ὑπάρχει τοὺς περαιουμένους παθεῖν, ὁ δὲ ἀνακόπτει τὸ πλεῖν, ἐξ οὗ τοῖς ἀνθρώποις γίνεται κίνδυνος· ἔπειτα ῥώμη τοῖς σώμασιν ἐκ χειμῶνος 10 καθίσταται, καὶ τὰ τοῦ θέρους ὑπολυόμενα σώματα ἐκ χειμῶνος ἐπέρῶται, καὶ μοι δοκεῖ τὸ θέρος ὡσπερ εἰς τομὴν τοῖς ἀνθρώποις ἐλθεῖν, ὧν φιλοτιμεῖται χειμῶν, ὥστε, ἂ μὴ τὸ θέρος παρέχει καλὰ, χειμῶνος προέρχεται, ἂ δὲ χειμῶν ἐπιδίδωσι, θέρος οὐκ ἐπορίσατο· 15 σοφία χειμῶνος ἀνθεῖ, καὶ περὶ τὴν ὥραν ἀκμάζουσι λόγοι, καὶ τὰ σοφίας καλὰ μεμελέτηται, θέρους δὲ πο- νοῦντες μὲν ἐπιλείπουσι λόγοι, λήγουσι δὲ Μοῦσαι φιλοτιμούμεναι· ἂ γὰρ ἐν χειμῶνι Μοῦσαι δεδώκασιν, τὸ θέ- ρος ἔχειν οὐ συγχωρεῖ, καὶ λήθην οὗτος ὁ καιρὸς ἀπερ- 20 γάζεται, ὧν χειμῶνος ἀνθρώποι φέρουσιν, ἔπειτα θάνατοι θέρους μὲν καθεστήκασιν πλείονες· χειμῶνος δὲ τὸ πολλὸν ἐπιλείπουσι, καὶ ποταμοὶ χειμῶνος ἐρῶντες· ἐκλείπουσι τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ θέρους τὰ νάματα· χειμῶν ἄστροις ἀνάπαυλαν ἔδωκε, θέρος δὲ τούτοις ἐπορίσατο 25 πόνον· νοσεῖν οὐκ ἐνῆν, εἰ μόνος ἀνθρώποις ὑπῆρξε χειμῶν· πολεμεῖν οὐκ ἐνῆν, εἰ μόνον ἀνθρώποις ἐπολιτεύετο θέρος. Μικρὸν ἐκ πολλῶν διεξῆλθον περὶ ἀμφοῖν, οὐ γὰρ ἦν ἐν βραχεῖ ἅπαντα διεξελθεῖν.

³ Cod. μέτρον.

7. Σύγκρισις ἐλαίας καὶ φοίνικος.

"Ὅσα τοῖς θεοῖς φέρειν οἶδεν ἡ γῆ, ταῦτα καὶ τοῖς πολλοῖς ἐπαινούμενα φαίνεται· προῆλθον τοίνυν ἐπαι-
 νέτης ἀμφοῖν, ἐλαίας καὶ φοίνικος, ὅτι καὶ θεῶν προῆλ-
 5 θον ἀμφοτέρα· τῆς μὲν γὰρ Ἀθηναῆς ἐλαία προῆλθεν, ὁ δὲ φοίνιξ Ἀπόλλωνος· ἀμφω δὲ σοφῶ τῷ θεῷ, καὶ τοῦ μεγίστου γεγονότες Διὸς, καὶ δηλοῦνται τοῖς παρ' αὐτῶν, ὅτι δὴ σοφῶ καθεστήκατον· ἡ μὲν γὰρ φύειν πρὸς ὕλην ἐπίσταται γῆν, καὶ χῶρον οὐδένα τὸ τῆς ἐλαίας
 10 ἠτίμωσε βλάστημα, καὶ παραπλησίως φοίνιξ ἐλαία παντὸς χώρου προέρχεται, καὶ προσανθεῖν οἶδεν ἅπασαν ὥραν, ὥσπερ ἀδικεῖν ἠγουμένης τῆς τύχης, εἰ μὲν πάντα θείῃ πανταχοῦ τὰ βλαστήματα, καὶ γεγονότα πρὸς ἅπασαν γῆν οὐχ ὁμοίως τετίμηται· ἐλαία μὲν γὰρ βραχὺ
 15 προέρχεται γῆς, οὔτε τοὺς ἐραστάς ἀφαιροῦσα τὴν ὄψιν, οὔτε τοῖς ὑβρισταῖς τυγχάνουσα πρόχειρος, ἀλλ' ὅσον ἐθελῆσαι λαβεῖν ἐξανέχει τῆς γῆς· φοίνιξ δὲ Ἀπόλλωνος γεγονὼς ὥσπερ ἀμιλλᾶσθαι δοκεῖ πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ πρὸς τὸν ἐκείνου δρόμον ἀνέστη, καὶ διῆρται πρὸς τὰς
 20 ἐκείνου ἀκτίνων βολάς· ἐλαία τοίνυν κομᾶ μὲν εἰς ἅπασας ὥρας, ὥσπερ ὁ φοίνιξ, οὐ μὴν εἰς ἅπασαν παράγει καρπὸν, ὥσπερ ὁ φοίνιξ· καὶ πρὸς τούτοις ἐλαία καρπὸν εἰς πόνους ἀνίησιν· ἐλαία γὰρ ἄνθρωποι πρὸς πόνον φαίνονται χρώμενοι, φοίνιξ δὲ τὸν καρπὸν φιλοτιμεῖται
 25 τοῖς ἄθλοις, καὶ πέρασ πόνων ὁ φοίνιξ προστίθησι, καὶ τοσοῦτον αὐτῷ νίκης περίεστιν, ὡς νίκης ὄνομα γίνεσθαι· καὶ μὲν ἐλαία πρὸς μίαν ὄψιν τὸν καρπὸν ἀναδίδωσι, φοίνιξ δὲ πᾶσαν χρωμάτων ἐπιδείκνυσιν ὥραν· ὅ τε γὰρ καρπὸς ἠλέκτρῳ προσόμοιος, καὶ τὰ πλεῖστα
 30 φοινίσσεται, καὶ κάλλος αὐτῷ δι' ἐκατέρου πρόσεστι χρώ-
 ματος

ματος· καὶ πολλὰ μὲν ἐλαίας βλαστήματα διὰ παντὸς
φυόμενα σώματος, φοῖνιξ δὲ μόνον πρὸς τὰς κορυφὰς,
ὡσπερ τῆς φύσεως ἅπαντα κόσμον εἰσφερούσης τῷ φοί-
νικι, καὶ κόσμον ἄλλοθεν οὐκ ἀνεχομένης ἔχειν, ἢ ὅθεν
ἴκομεν· πολλὰ ἦν περὶ ἐκατέρων εἰπεῖν, ἀλλ' ἢ πείρα 5
τὸ λείπον ἀναπληροῖ.

8. Σύγκρισις Χιμαίρας καὶ Κενταύρου.

Ἄμφω μὲν ἡ φύσις ἀνάλογα οἶδεν, Χιμαιράν τε καὶ
Κένταυρον. Κένταυρον δὲ ὅμως ἠκω θησόμενος· προ-
ἤλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων· ἡ μὲν 10
γὰρ ἄδηλον ὅτου προῆλθεν, ὁ δ' ὅτου γνώριμον φαυλο-
τέρου θεοῦ· Κένταυρος δὲ γεγένηται Κρόνου πρεσβυτά-
του θεῶν, ὅθεν οἱ λοιποὶ τῶν θεῶν προγεγόνασιν· ὅσω
δὴ κρεῖττον πρεσβεύειν τοὺς φύσαντας τοῦ τῶν λοιπῶν
ἀπολείπεσθαι, τοσοῦτον Κένταυρος Χιμαίρας διενήνοχε. 15
καὶ γεγονότες ἄμφω θεῶν οὐ παραπλησίως ἐτράφησαν,
Χιμαίρα μὲν γὰρ ἐπὶ Κιλικίας ἐτράφη βαρβάρου γῆς,
καταδεεστέρας δὲ ὅμως πρὸς μάχην καὶ πόλεμον, Κέν-
ταυρος δὲ Θετταλῶν ¹ προελήλυθεν, ἐξ ὧν Ἀχιλλεὺς καὶ
καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρῶτα καθίσταται, καὶ παρὰ τοι- 20
οῖσδε ² δαιτώμενοι (γὰρ) ἐκ τῶν φύσεων τὴν παρενεγκοῦ-
σαν σημαίνουσι γην· Χιμαίρα γὰρ ἐξ ἀλόγων ἅπαντα
σύγκειται· Κένταυρος δὲ προέρχεται μὲν ἐξ ἀνθρώπου
τὸ πρῶτον, εἶτα μετὰ τὸν ἄνθρωπον σώζειν οἶδε χρώ-
μενον ἄνθρωπον. Ὅσω δὴ κρεῖττον ἐξ ἀμεινόνων κατα- 25
στῆναι γενῶν, ἢ πάντα συντεθῆναι φαυλότερον, τοσοῦτω
Κένταυρος ἀμείνων κατεφάνη Χιμαίρας. Χιμαίρα τοί-
νυν σύγκειται μὲν ἐξ ὧν ἡ φύσις κρίνεται φέρουσα,
τί γὰρ ἢ ³ χαλεπώτερον λέοντος, ἢ δράκοντος κατεφάνη
θηριωδέστερον, ἢ Χιμαίρας μετὰ πυρὸς ἀτοπώτερον. ἂ 30

¹ Cod. Θεταλῶν. ² Cod. τοιῶσδε. sq. γὰρ uncis inclusi. ³ Cod. ἦ.
Rhetor. I. 1.

καθ' αὐτὰ παρέρχεται, πρὸς μίαν ἄτοπον συνελήλυθε φύ-
 σιν· ἃ γὰρ ἡ φύσις κατὰ μέρος παρήγαγεν ἀποροῦσα
 παρενεγκεῖν, ἀπορωτέραν τὴν συνθήκην εὔρεν ἀντὶ γε-
 νέσεως, καὶ συνάγουσα ποιεῖ χαλεπώτερα, ὧν παρενεγ-
 5 κεῖν οὐκ ἔσχε δεινότερον, καὶ τὸ μέγιστον εἰς αἰτίαν,
 αὐτὴ, ὅσα μὲν οὐκ ἐφόβει, παρέλιπεν, ἃ δὲ φοβερὰ κα-
 τιδεῖν, παρεστήσατο· φοβερός ὁ λέων ἐν τοῖς πρώτοις
 ἰδεῖν, τοῦτο δέχεται Χιμαιρα· χαλεπὸν ὁ δράκων ἐκ κε-
 φαλῆς, τοῦτο τῇ Χιμαίρα καθίσταται πέρας· Χιμαιραν
 10 οὐκ ἦν κακίζειν καθ' ἑαυτήν, καὶ κατηγορεῖσθαι τὸ πῦρ
 παρεσκεύασεν, ὅθεν προελθοῦσα θεῶν ἀναιρεῖται παρὰ
 θεῶν, καὶ παράλογος φανεῖσα τὴν φύσιν παραλογωτέρῳ
 φθειρεται γάμψ· τί τέρατος γὰρ αὐτὴν διέφθειρεν ἵπ-
 πος, ὥσπερ οὐκ ἐνον ἀπλῶς διαφθείρειν τὸ μὴ τὴν ἀρ-
 15 χὴν ἀπλῶς προσγενόμενον. Κένταυρος δὲ τοῖς ἀρίστοις
 σύγκειται γένεσιν, οὔτε γὰρ ἀνθρώπου κατ' αὐτὸν ἐν-
 τιμότερον, οὔτ' ἐν ἀλόγοις ἵππου σεμνότερον· τὸ ζῶον
 ἡ φύσις μετὰ τοῦ σωζομένου συνήγαγε, καὶ τὸ κατὰ μά-
 χην ὀχοῦμενον μετὰ τοῦ φέροντος ἔστησεν, ὅθεν ἄν-
 20 θρωποι τὴν τῶν ἵππων φύσιν μανθάνουσιν ἀφορῶντες
 εἰς Κένταυρον, ἃ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἡ φύσις μετὰ σωζο-
 μένου συνήγαγε, καὶ τὸ κατὰ μάχην ὀχοῦμενον ἐπὶ τῶν
 μιμουμένων ἡ τέχνη, καὶ γίνεται Κένταυρος τῶν ἵππων
 εἰκῶν, ὅθεν ἡρώων ἀπάντων Κένταυρος ἄφθη διδάσ-
 25 καλος· οὐκ ἂν Ἀχιλλεὺς εἰς τοσοῦτον προελήλυθε τέ-
 χνης, μὴ Κενταύρου μαθὼν, οὐκ ἂν νοσοῦντες ἐσώθη-
 σαν Ἕλληνες, μὴ τὸν Ἀχιλλεῖα Κενταύρου διδάσκοντος
 Χιμαίρας ὡφθη παραλογώτερος ὁ τῇ Χιμαίρα τὰ πρῶ-
 τα διδούς.

30 9. Σύγκρισις ἐλαίας καὶ ἀμπέλου.

Ἀμφότερα τῇ γῆ ἐναντία παρέχει καὶ θαύματα, προ-
 ελθοῦσα τῆς γῆς ἐναντία μὲν ἄμπελος, ἐλαία δὲ μετὰ

θαύματος· προῆλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων· ἔλαια μὲν γὰρ τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν Ζεὺς ἀνήκε τῆς κεφαλῆς, Διονύσου δὲ ἄμπελος, ὃν εἶναι θεὸν οἱ πρῶτοι θεῶν οὐκ ἐγνώκασιν· ὅσον οὖν Ἀθηνᾶς ἀπελείφθη Διώνυσος, τοσοῦτον ἔλαιας ὑστέρησεν ἄμπελος, καὶ 5 γεγονότα προέρχεται· γῆς μὲν γὰρ ἄμπελον ἀγνοεῖ προελθεῖν γεωργοῦ πρὸς γῆν μὴ πονήσαντος, ἔλαια δὲ τέχνης οὐ δεῖται πρὸς γένεσιν, ἀλλ' αὐτόματον ἀνίησιν ἡ γῆ, καὶ δημιουργεῖ πρὸ τῆς τέχνης ἡ φύσις, καὶ γενομένην οὐκ οἶδεν ὁ πόνος· ὅσῳ δὴ κρεῖττον προελθεῖν 10 φύσει μᾶλλον ἢ πόνῳ καὶ τέχνῃ, τοσοῦτον ἔλαια παρελήλυθεν ἄμπελον· ἔλαια τοίνυν κομᾶ μὲν εἰς ἅπασαν ὥραν, καὶ ἅπαντα καιρὸν τῆς βλάστης εὐρατο μάρτυρα, εἶτα ἀνεισι γῆς, οὔτε τοὺς ἐραστὰς ἀποστεροῦσα τῆς θέας, οὔτε τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, ἀλλὰ τὸ μῆκος ὅσον τὴν 15 ὑβριν φυγεῖν καὶ ψυχαγωγῆσαι τὸν πόθον, ἔπειτα ἀγῶνας κοσμεῖ πρὸς ἀμφοτέρα, καρποῖς μὲν ἀσχοῦσα τοῖς ἀγωνιζομένοις τὴν δύναμιν, στεφανοῦσα δὲ θαλλῶ τοὺς νικήσαντας· καὶ τιμᾶ τὴν νίκην οἷς παρέχει τὴν ῥώμην ἔλαια, καὶ νόσων εὐρατο λύσιν· καρποὺς μὲν γὰρ ἰᾶται 20 τοὺς κάμνοντας, καὶ τὰς συμφορὰς ἐπικουφίζει βλαστήματι, θαλλὸν γὰρ διδοῦσα τοῖς ἰκετεύουσι μετατίθησι δι' ἔλαιας τὰς τύχας, ὅθεν οἶκτος δι' αὐτὴν ὄνομα δέχεται· ἄμπελος δὲ προελθεῖν μὲν οὐκ οἶδε τῆς γῆς, ἀλλὰ τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος ἕστηκεν, εἶτα τὸ κάλλος συνεισ- 25 βάλλει τῷ θέρει, καὶ τοσοῦτον ἀπέσχεν ἀγῶνος, ὡς τοὺς ἀγωνιστὰς ἀδικεῖν, εἴ τις τῷ καρπῷ χρώμενος φαινοίτο, καὶ τὰς μὲν γνώμας μεταβάλλειν ἔγνωκεν ἄμπελος, ἔλαια δὲ σωφρονεῖν τοὺς μανέντας μετέστησεν· ὅσῳ δὴ κρεῖττον ἀρετὴν ἢ κακίαν πονεῖν, καὶ σωφρο- 30 νεῖν παρασκευάζειν ἢ μαίνεσθαι, τοσοῦτον ἀμπέλου κρεῖττον ἔλαια προῆλθεν· οὔτε τὴν ἄμπελον καθάπαξ διαβάλλειν, οὔτε τὴν ἔλαιαν ὑπῆρξε θαυμάζειν.

10. Σύγκρισις λιβάνου καὶ δάφνης.

Ἄ θεῶν προελήλυθε θαυμάσαι μετὰ θεῶν καταλείπεται· τοῖς γὰρ φανεῖσι μέγιστος ἔπαινος, ἂν τοῖς φήνασι παραπλήσια γένηται· δάφνη τοίνυν καὶ λίβανος ἄμφω θεῶν γεγονότα μετὰ θεῶν θαυμασθήσεται· προῆλθον γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἴσων· γῆς γὰρ καὶ ποταμοῦ δάφνη φανεῖσα τῶν αὐτῶν ἔσχε γεγόμενον λίβανον, καὶ γεγονότα ποταμοῦ τε καὶ γῆς θεοῦς ἔσχον ἀμφοτέρω ἐραστάς· τὴν μὲν γὰρ δάφνην Ἀπόλλων ἐπόθησεν, ἅπας δὲ λίβανον· καὶ ἡ μὲν τὸν ἐρώμενον ἔφυγεν, ὁ δὲ θεοῖς ἀνακείμενος τοὺς δυσμενεῖς ἀπεδίδρασκεν·¹ ὅσῳ δὲ παραπλήσιον τὸ γεγονέναι τῶν ἴσων καὶ φέρειν ἄμφω τοὺς προδιώκοντας, τοσοῦτῳ δάφνη λίβανος γέγονεν ὅμοιος, γενόμενοι γὰρ ἄνθρωποι πρότερον ἡ μὲν ὑμναιίους ἀπεδοκίμαζεν, ὁ δὲ τοῖς δυσμενέσι τῶν ἀνθρώπων ἀπήχθετο, καὶ παραπλήσιον ἦν ἀκρασίαν καὶ δυσμένειαν διαδραῖναι, ὁμοίως γὰρ ἐχθρὰ τοῖς θεοῖς ἀτιμία θεῶν καὶ νόμου ἡδονὴ μὴ γινώκουσα· δάφνη τρέφεται μὲν ἐν τοῖς ἄλσεσι, καὶ φύειν ἅπας ἔγνωκε τόπος, ὁ τε λίβανος ὄρος μὲν ἔσχεν ὁμώνυμον· φύειν δὲ παρ' ὄρος οὐκ ἔγνωκεν, καὶ φύειν ἔγνωκότα τοῖς ἄλσεσι παραπλησίως τὸν βίον ὀνύνησι· πρῶτον μὲν γὰρ δάφνη τῆς γῆς ἐπὶ μέγιστον αἴρεται, καὶ μιμεῖται τὴν ὥραν, τὸ βλάστημα τοὺς θεατὰς ἔλκει πρὸς ἔρωτα, ὡς ἐκείνη πάλαι τὸν Πύθειον, ὁ τε λίβανος οὐ πολὺ μὲν ἀνέχει τῆς γῆς, οὐδὲ ἐπὶ μέγα βλάστημα πρόεισιν, ὥσπερ δεδιῶς τοὺς πάλαι διώκοντας· ἀμφοτέρω μὲν καρπὸν οὐκ ἔσχεν ἐδώδιμον, οὐδὲ τρέφειν ἀνθρώπους γεγονότα θεῶν, ἀμφοτέρω δὲ τοῖς θεοῖς ἐπιφέρεται, τὰ τεμένη πληροῦσα τοῖς στέμμασι, τοῦ δὲ ὁ καρπὸς θεοῖς ἐναγίζεται, καὶ

¹ Cod. ἀπεδίδρασκε. Eodem modo p. 370. l. 11. παρεσκεύασε, ὅθεν. p. 371. l. 25. ὑβρίζουσι ἔτοιμος.

μένει τοῖς θεοῖς προσφιλῆ καὶ βιοῦντα καὶ κατὰ βίον βλαστάνοντα, καὶ τὴν εὐσέβειαν ὥσπερ τινὰ καρπὸν φέρειν ἕκαστον ἔγνωκεν. Ὅσῳ δὴ τὸ στέφειν νεῶς καὶ καταγαγίζεσθαι θύμασι παραπλήσια, τοσοῦτον δάφνη λιβάνω προῆλθεν ὁμοία· τί δεῖ μικρύνειν, ἂν θεοὶ τιμηθή- 5
κασιν.

II. Σύγκρισις Περικλέους καὶ Θεμιστοκλέους.

Ἦνεγκαν μὲν Ἀθηναὶ δημαγωγούς ἐπαινουμένους πρὸς εἰρήνην καὶ μάχην, οὐ μὲν οἷος Περικλῆς καὶ πρό- 10
γονος τούτου Θεμιστοκλῆς· καὶ τὴν μὲν ἀρετὴν οἷοι γεγονάσιν ἐκ τῆς συγγραφῆς ἀπεδείχθησαν· δεῖ δὲ καμὲ βραχέα περὶ αὐτῶν διελεθῆν· δεῖγμα γὰρ ἦν τῆς αὐτῆς ἀρετῆς τὸ μεγάλα μὲν μεγάλως ¹ ἐνέγκασθαι, δοῦναι δὲ βραχέα καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς ἐπειπεῖν· προῆλθον τοίνυν ἄμφω 15
τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὴν ἴσῃν αὐτοῖς εἰς φιλοτιμίαν ἢ τύχην πόλιν παρέσχετο· καὶ γεγονότες ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς, πατράσιν ἴσοις εἰς τὴν δόξαν ἐχρήσαντο· Ξανθίππῳ μὲν γὰρ Περικλῆς, Νεοκλεῖ δὲ προῆλθε Θεμιστοκλῆς ²· μέχρι μὲν τούτου τὰ παραπλήσια φέροντες, τὰ δὲ ἐνθένδε διήλ- 20
λαξαν. Περικλεῖ μὲν γὰρ Ἀναξαγόρας κατέστη τροφεὺς, καὶ λέγειν ἐκ τῆς Ἀσπασίας ἐμάνθανε τέχνην, ὥσπερ εἰ μὴ διδασκάλου τύχῃ δυοῖν, οὐδὲ ἐξὸν λέγειν Ἀθηναίοις εἰς μέσον· ὁ δὲ τροφέως οὐκ εἰδότης διδάσκειν, ἀλλ' ὁ Περικλεῖ φιλοσοφῶν ἀνὴρ καὶ ἢ ἐκείνου σοφωτέρα γυ- 25
γῆ, τοῦτο Θεμιστοκλεῖ γεγένηται φύσις· ὅσῳ τοίνυν τὸ παρ' ἐτέρου δεῖσθαι λαβεῖν τοῦ μὴ δεῖσθαι λαβεῖν εἰς εὐκλειαν ἔλαττον, τοσοῦτω Θεμιστοκλῆς Περικλέους σεμνότερος, καὶ προελθόντες εἰς ἄνδρας ἐκάτεροι τὸν προελθόντα μεταχειρίζοντο ³ πύλεμον· Περικλῆς μὲν πρὸς 30

¹ Cod. μεγάλην.

² Cod. Νεοκλῆς δὲ πρ. Θεμιστοκλεῖ. cfr.

Plut. Them. c. 1.

³ μεταχειρίζετο πόλεμον in cod. manu re-

Λακεδαιμονίους, Θεμιστοκλῆς δὲ πρὸς Πέρσας· ὅσω δὴ
 Πέρσαι Λακεδαιμονίων εἰσὶ φοβερώτεροι, τοσοῦτω Θε-
 μιστοκλῆς Περικλέους ἐρῶμενέστερος, καὶ ὁ μὲν ἔξω
 τοῦ τείχους οὐκ εἶα χωρεῖν, ὁ δὲ τοῖς βαρβάροις πρὸ τῆς
 Ἀττικῆς ὑπήντα μαχόμενος· καὶ ὁ μὲν πρὶν ἤξειν τὸν
 πόλεμον ἔφραζε,⁴ καὶ τὸ μέλλον ἐξηγεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις
 ὡς μάντις, ὁ δὲ ὡς παροῦσι πολεμίοις ἠπίσται, καὶ τὸ
 φανὲν ἀνεβάλλετο· καὶ ὁ μὲν ἐκκλησιάζων πολλάκις οὐκ
 ἔπειθεν, ὁ δὲ εἰσάπαξ εἰπὼν ἤγε τοὺς ἄνδρας ἐνθά προ-
 10 ἤρητο. καὶ ὁ μὲν οἴκοι λέγων οὐκ ἔπειθεν, ὁ δὲ Σαλα-
 μῖνα τοῖς Ἀθηναίοις ἐκκλησίας ποιῶν ὁποῖοτε ἐδημη-
 γόρει προσήγετο· τὴν ἀπειθειαν οὐ χωρὶς μετρῶν, οὐδὲ
 συνεργοῦσαν ἔχον τὴν γῆν εἰς τὸ τίθεσθαι, δημηγόρος
 δὲ παντοδαπὸς Ἀθηναίων καταστάς ἐκκλησίας ἐποίει το-
 15 σαύτας, ὅσας ἀπῆει κρατῶν. καὶ Περικλεῖ μὲν συνεργοὶ
 τοῦ πολέμου καθεστήκασι, Θεμιστοκλεῖ δὲ μόνος εἷς ἐπὶ
 πάντων ἀγῶνων ἐξήρκει· καὶ τῷ μὲν μάντις συνεργοὶ
 κατεστήκεσαν, ὁ δὲ καὶ τισιν ἐναντιούμενος ἔφραζε· καὶ
 Περικλῆς μὲν ἠγήσατο μάχης Ἀθήνας ἐλούσης Θεμιστο-
 20 κλέους πολέμῳ ἐκσώσαντος· καὶ ὁ μὲν τελευτῶν παρ'
 ἦν εἰργάζετο νόσον ἐφθείρετο, ὁ δὲ παρ' ἦν ἐκράτει μά-
 χην ἐσώζετο, καὶ ὁ μὲν τελευτᾷ θάνατον ὑπομείνας ἐκού-
 σιον, ὁ δὲ δακρύων ἀνηρεῖτο οἷς ὅπλοις οὐκ ἔπιπτε,
 καὶ ὁ μὲν τελευτὴν εὐνοίας ἐκτίσατο μάρτυρα, ὁ δὲ θά-
 25 νατον ἔσχεν ἐκ τῶν οἰκείων κατηγορούμενον. Ὅσω δὴ
 κρεῖττον τεθνάναι καὶ ζῆν ἐμφανῶς τοῦ μετ' αἰτία, καὶ
 βιῶναι καὶ πίπτειν, τοσοῦτω ἀμείνων Περικλέους Θεμι-
 στοκλῆς. Ἦν ἕτερα περὶ ἐκάστου διεξιθεῖν, εἰ μὴ τὴν
 ἑκατέρου καὶ γνώμην καὶ τύχην τῶν Ἀθηναίων ἐσήμαινεν.

centiori insertum est: sqq. Περ. μὲν πρὸς Λακεδαιμ. sensu postu-
 lante adjeci, quamvis absint a codice. 4 Cod. ἔφραζε, h. l.
 et lin. 18.

12. Σύγκρισις Αἰνείου καὶ Ἑκτορος.

Οὐδὲ τὴν Τροίαν ἐπαινῶν χωρὶς ἢ ¹ τῶν ἐνοικούντων κατέστησε γνώμη, κεκόμισται γὰρ ἐπαινουμένους πολλοὺς, οὐ μὴν Αἰνείαν παραβαλλόμενον Ἑκτορι. Ἦνευκε γὰρ καθ' αὐτὸν ἐπαινούμενον, ἐπαινοῦ ² δὲ μᾶλλον γε- ⁵ νόμενον ἄξιον, ὅτε Ἑκτορι κρίνοιτο. Γῆ τοίνυν ἀμφοῖν καθίσταται μία, οὐ μὴν ἀρετὴ προελήλυθεν, ἴση γὰρ κατέστη αὐτοῖς ἢ πατρὶς ἀντ' ἄλλου τινὸς εὐψυχίας γνωρίσματος, ἧς οἰκίσται μὲν οἱ πρῶτοι τῶν θεῶν καθεστήκασι, πολῖται δὲ οἱ περὶ θεῶν διαιτώμενοι· καὶ ¹⁰ θεοὶ πάντες τῇ Τροίᾳ γεγόνασι, καὶ γενομένην τειχίζοντες καὶ τοῖς κρατοῦσι συζῆν προαιρούμενοι, καὶ τοὺς παρ' αὐτὴν εὐωχουμένους στέργοντες· καὶ μόνη Τροία παρήγαγεν ³ υπηρέτην ἀνθρώπων τοῦ νέκταρος, καὶ θεῶν ἐλάνθανε τράπεζα τοὺς ἐκ Τροίας οὐκ ἔχουσα· καὶ γε- ¹⁵ γονότες ἐκ πόλεως ἴσης προγόνων οὐχ ὁμοίων προῆλθον· ἀμφω μὲν γὰρ προῆλθον Διός· οὐ μὴν Ἑκτωρ ἔτυχε τεκούσης θεᾶς, ἀλλ' οὐδὲ πατράσιν ὁμοίοις ἐχρήσαντο· Πριάμου μὲν γὰρ προελήλυθεν Ἑκτωρ, τεκεῖν μόνον σπεύδοντος πλείονας· Αἰνείας δὲ προῆλθεν Ἀγχίσου, ²⁰ πολλῶν ἀντάξιον ἓνα προσάγοντος, καὶ Πρίαμος μὲν οὐκ ἔσχε κειμένης μεῖναι τῆς Τροίας, Ἀγχίσης δὲ καὶ πεπρωκυίας λείπεται γῆς καὶ περιήει ζῶν εὐσεβέστερον, καὶ τὸν Ἀφροδίτης ὑμέναιον ἐπὶ τῆς οἰκείας σωτηρίας ἐδείκνυε. Καὶ γεγονότες τοιῶνδε τρέφονται μὲν παραπλή- ²⁵ σια, οὐ μὴν ἔτι πεπράχασιν, ἀλλ' ἐργάζεται μὲν Αἰνείας ἀμείνονα, τρέφεται δ' Ἑκτωρ Αἰνεία προσόμοια, καὶ τῷ τραφῆναι τῷ Αἰνείᾳ πρὸς ἴσον φιλοτιμία γέγονεν Ἑκτορος· τοῖς μὲν οὖν πρώτοις εὐθύς διηλλάχασιν, ἃ δὲ πεπράχασιν, πλέον ἐπειςφέρει τὸ μέσον· ἔστρα- ³⁰

1 Cod. οἱ.

2 Cod. iterum ἐπαινούμενον. scripsi ἐπαινοῦ.

3 Cod. παρήγαγον.

τήγει μὲν γὰρ Ἐκτωρ θρασύτερον καὶ προκινδυνεύειν
 ἀσφαλῶς ἤρεϊτο τῆς Τροίας, ἀλλ' ἐκάλει μὲν εἰς ἀγῶ-
 νας, καὶ καθίσταται μόνος πρὸς μόνον, καλῶν δὲ ἅ-
 παντας Ἕλληνας οὐχ οἷος ἐκάλει μαχόμενος πέφηνεν,
 5 ἀλλὰ πάντα ἐποίει τοὺς Τρῶας, εἶτα Αἴαντος ἐκπέφευγε
 χεῖρας· ὁ δὲ ἐφόβει μὲν προελθεῖν, καὶ τὸ τάχος εἶχε
 φθάνων πρὸς ἀναίρεσιν· ἐδάκει πρὶν συμμίξαι λαβεῖν,
 καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἤρει τοὺς φύγοντας, εἶτα τραπέισθης
 τῆς γῆς ἔνδον μὲν ἄγειν παρήνει τοῦ τείχους, καὶ νυ-
 10 κτὸς οὐκ εἶα μαχομένους ἀυλίζεσθαι, καὶ μόνος ἐξήρακε
 βουλόμενος ἐκσῶσαι τὴν Τροίαν ἐπ' ἀμφοτέρα πρὸς τὸ
 δεινὸν ὄφθεις, μαχόμενος μὲν ὡς ἐτέρου βουλευόντος,
 βουλευόμενος δὲ ὡς ἐτέρου τοῦ πράττοντος· ἐπεὶ δὲ
 Ἀχιλλεὺς εἰς ἀγῶνα προῆλθεν, ἔστηκε μὲν Ἐκτωρ θρα-
 15 σύτερον μᾶλλον ἢ ἀσφαλέστερον· καὶ περὶ τὴν οὐσαν
 ἀγωνισάμενος δύναμιν πίπτει μὲν, αἴτιος δὲ τῇ γῇ κα-
 τέστη τῶν ἴσων, καὶ δι' Ἐκτορα πεσοῦσης τῆς Τροίας
 Αἰνείας μὲν ἀποδιδράσκει τὴν ἄλωσιν, καὶ γίνεται γῆς
 οἰκιστῆς, ἧς ὅλων ἀνθρώπων ὑπήκουσε γένος. Ὅσῳ δὲ
 20 κρεῖττον προνοία μᾶλλον ἢ θρασύτητι μάχεσθαι καὶ πε-
 ριεῖναι πλεόν ἢ πίπτειν, καὶ τηρῆσαι τὸ γένος ἢ διαφ-
 θεῖραι τὸ συγγενές, τοσοῦτω Αἰνείας Ἐκτορος προελή-
 λυθε κρεῖττων· ἦν ἅπαντα τὰ περὶ ἐκατέρου διεξελθεῖν,
 εἰ μὴ τὸ μέτρον ὡς ἐκάτερος ἔσχεν ἐπέδειξεν.

25 13. Σύγκρισις Διομήδους καὶ Αἴαντος.

Παραβαλεῖν ἥρω πρὸς ἥρω πειρώμενος Διομήδει
 παραθήσω τὸν Αἴαντα, πάντα δεύτερα τῆς ἀμφοῖν ἀρε-
 τῆς ἠγησάμενος· εἰ μὲν οὖν μὴ πρότερος Ὀμηρος, ὅπως
 ἐκάτερος ἔσχε διεξελήλυθε, τυχὸν ἂν τις ἠπόρει παρα-
 30 βαλεῖν, νῦν δὲ τοῖς ἐκείνου παραθεῖς χρήσομαι. Προῆλ-
 θον τοίνυν ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς, οὐ μὴν ἔτι καὶ πό-
 λεως. Ἑλλάδος μὲν γὰρ Αἰτωλοὶ τε καὶ Σαλαμῖνες· οὐ

μὴν ἔτι ταῦτόν Αἰτωλία καὶ Σαλαμίς. Αἰτωλία μὲν γὰρ γῆ τε πολλή καὶ πλείστους ἀγαθοὺς ἐν τοῖς Ἑλλησιν φέρουσα, χωρίον δὲ βραχὺ Σαλαμίς καὶ νῆσος μικρὰ, Τελαμῶνα μόνον φιλοτιμίαν ἐν τοῖς ἄλλοις ἄγουσα· ὅσω δὴ μείζων Αἰτωλία νήσου μικρᾶς, τοσοῦτῳ Αἴαν-⁵τος Διομήδης σεμνότερος, καὶ γεγονότες ἄμφω πατρίδος οὐκ ἴσης, παραπλησίοις προγόνοις ἐχρήσαντο· Διὸς γὰρ ἄμφω Διομήδης καὶ Αἴας, καὶ λαχόντες προγόνων τοιῶνδε πατέρας ἔσχον οὐκ ἴσους· Διομήδους μὲν γὰρ πατὴρ ὁ Τυδεὺς, Θήβας ὅλας ἐπὶ τῆς πρεσβείας ἐκπλήξας, Αἴ-¹⁰αντι δὲ πατὴρ Τελαμῶν, εἰς Τροίας ἄλωσιν Ἡρακλέους δεόμενος. Ὅσω δὴ τὸ πάντα κρατεῖν καθ' αὐτὸν τοῦ δεῖσθαι πρὸς νίκην ἑτέρου σεμνότερον, τοσοῦτῳ Αἴαντος Διομήδης ἐπρέσβευε, καὶ κεχρημένοι πατράσι τοιούτοις παραπλησίως ἐτράφησαν· οὐ μὴν ἴσοι καὶ περὶ τὴν ¹⁵ μάχην παρεφάνησαν· προελθόντες γὰρ εἰς ἄνδρας ἀμφοτέρωθεν ῥώμης ἔσχον ἐξέτασιν, καὶ πρῶτον μὲν Διομήδης κοινῆς περὶ τάξεως ὤφθη προοίμιον, καὶ τῆς ἀριστείας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε σύμβολον, πῦρ ὑποκαίων τῷ κράνει καὶ φλόγα ἀνιείς τῷ προκαλύμματι παράλο-²⁰λογον σκευῆς ἐπιδείκνυτο τρόπον· ἔπειτα Τρώων χιμάρου ² δίκην ἀνήρει τὰς φάλαγγας, καὶ τῆς Ἀθηναῖς ἰκέτην παρεσκεύαζεν Ἐκτορα. Πρὸς γὰρ τὴν μάχην ἀπειρηκῶς ἔδειτο θεοῖς ἀντιπαρατάττεσθαι, καὶ πέπλον Ἀθηναῖ παρειτίθετο, τῆς σωτηρίας τῶν Τρώων ἀντίρροπον· ²⁵ ἐς τοσοῦτον δέος ὁ Διομήδης κατέστησεν Ἐκτορα, ὡς γυναιξὶ θαρσύνειν ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὸ σώζεσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὴν Διομήδους παράταξιν ἰκέτης Ἐκτωρ οὐκ ἀνταγωνιστής· πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα ὡς ἴσος πρὸς ἴσον ἐφέρετο, καὶ μόνος πρὸς μόνον ἀνιέρειτο τὴν μάχην· ³⁰ οὕτως ὁ Ἐκτωρ πρὸς Αἴαντα μὲν ἠγωνίζετο, τὸν Διο-

² Cod. χιμάρου.

μήδην δὲ οὐ βλέπειν ἐθάρῃσεν, καὶ χαλεπαίνοντος Ἀχιλλέως μόνος Διομήδης ἐξήκεδ' πρὸς τὴν ἀπάντων ἀμιλλώμενος τύχην· Διομήδους δὲ βραχὺ τι τῆς μάχης υπεῖξαντος Αἴας τοῖς λοιπαῖς συναπεδίδρασκεν Ἑλλησιν· καὶ τὰ
 5 μὲν ἄλλα τί δεῖ διελθεῖν; ἀλλ' ὅσον ἀμφοτέρων τὸ μέσον, ὃ τοῦ Πατρόκλου δέδειχε τάφος· ὡς γὰρ ὑπῆρχεν ὁ ὀπλιτικός,² ἔδει δὲ ἑκατέρους ἐν τοῖς ὅπλοις ἀνταγωνίζεσθαι, φόβον ἐποίησε τοῖς Ἑλλησιν Αἴας νικώμενος, καὶ ὁ μὲν Τροίαν ἀναιρεῖ καὶ μετὰ Τροίαν ἀφίχεται πρὸς
 10 τὴν οἰκίαν ἀκέραιος, ὁ δὲ πρὸς Τροίαν μὲν διεφθείρετο· ἐπιπτε δὲ οὐ νόμῳ τῆς πράξεως, οὐδ' ἐτέρου πεσεῖν ἀναγκάζοντος, ἀλλ' οἴκοθεν τὸν θάνατον ἔχων πρόφασιν τῆς τελευτῆς τὴν Ὀδυσσεύς κρῖσιν εἰς νίκην· Ἦν ἔτι πλείω τούτων διεξελεθεῖν, εἰ μὴ τὸ μέσον ἢ παρ'
 15 Ὀμήρῳ ποιήσας ἔδειξεν.

14. Σύγκρισις Περικλέους καὶ Δημοσθένους.

Οὐκ ἀρετὴν κακία παραθεῖναι ζητῶν τὸ μέσον Περικλέους καὶ Δημοσθένους θῶ, ἀλλ' ἀρετὴν ἐθέλων παραθεῖναι πρὸς ἀρετὴν· ἄμφω μὲν παρ' Ἀθηνῶν ὄρμητο, καὶ τὴν ἴσιν ἑκάτερος ἐπεγράφετο πόλιν, καλῶς, οἶμαι, προνοουμένης τῆς τύχης, ὡς ἂν μηδεὶς Περικλεῖ

² Cod. πολιτικός. scripsi ὀπλιτικός. Saepe enim confunduntur πολίτης et ὀπλίτης, cfr. Krüger ad Dionys. Hal. p. 255. Koen, ad Gregor. Cor. p. 141. ubi Schaefer ὀπλιτικῶν et πολιτικῶν confusa affert ex Xenoph. de Rep. Laced. XI. 4. Eadem medela adhibenda videtur Athenaeo V. p. 194. c, τούτων κατόπιν ἦσαν ἵππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. non intelligo, quid sint πολιτικοὶ h. l., quare malim scribere
 π τ
 ὀπλιτικοὶ, vel ὀπλίται, cum in a scriptura ο λ i utrumque latere possit.

καταλείπεται λόγος, ὡς Δημοσθένης ἐξ ἑτέρας ὧν γῆς ἀπελείπετο· καὶ γεγονότες ἄμφω τῶν Ἀθηνῶν οὐκ ἴσοις ἐχρῶντο προγόνοις· Περικλεῖ μὲν γὰρ Ἀλκμαιωνίδαί καὶ πατρικὸν τὸ γένος ἐν τύχαις Ἀθήναις, Δημοσθένει δὲ Κύλωνά μὲν ἐστὶν ἐπιγράφεσθαι πρόγονον ἄνδρα, καὶ αὐτὸν στρατηγούντα τῶν Ἀθηνῶν· οὐ μὴν ἐνθένδε ὁ πᾶς ὀρμήσεται λόγος, ἀλλ' ἐκεῖνο πρὸς πίστιν ἡρώων ἔσχα Δημοσθένη καλῶν, οἷς γὰρ ἂν αὐτὸν σφόδρα κακίζοντες χρήσονται, θαυμάζων ἂν ἔγωγε συγχωροίην, ὡς μαχαιοποιοῦ παῖς ἐγεγένητο, καὶ φαύλου τὴν τέχνην 10 ὑπῆρχε πατρός· ὅσῳ δὴ μηδὲν ἔχειν ἐκ πατέρων παράδειγμα τοὺς προγόνους εἰς ἀρετὴν λόγων κατέστηκε κάλλιον, τοσοῦτῳ Περικλέους Δημοσθένης ἀμείνων, οὐδὲν μὲν ἔχων εἰς ὃ βλέπειε, τῶν δὲ πάντας φερόντων ὧν ζηλωτότερος· καὶ γεγονότες προγόνων οὐκ ἴσων τρέφον- 15 ται μὲν οὐ πρὸς ὅμοια· εὐνοοῦσι δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἐπίσης. Δημοσθένει μὲν γὰρ εὐθύς ἐκ παιδὸς πατὴρ ἀφανίζεται, καὶ γίνεται τύχης ἐπαινουμένης ἐπίδειξις ὀρφανία παιδός· ὁ δὲ Ξανθίππῳ συνὼν πατρὶ τῷ πάντα ζηλούμένῳ παρὰ τὴν Ἀττικὴν οὐδὲν ὅμοιος κατέστη τὴν τέχνην· 20 ὅσῳ δὴ τὸ προσβιβάσθαι παρὰ τοῦ φύσαντος τοῦ μηδενὶ χρῆσθαι διδασκάλῳ πρὸς ἀρετὴν ἔλαττον φαίνεται, τοσοῦτῳ Δημοσθένους Περικλῆς ἀπολείπεται. Προϊόντων δὲ ἀμφοτέρων εἰς ἄνδρας τῷ μὲν ἐπιβουλευόντες ἦσαν ἐπίτροποι, καὶ παντὸς εἴργοντες τοῦ πρὸς εὐκλείαν 25 ἄγοντος, τῷ δὲ πολλοὶ τε κάγαθοὶ συγγενεῖς, οὐχ οὕτως ἀνείργοντες, ἀλλ' εἰ μὴ μᾶλλον ἔχει ἢ τῶν τεκόντων καταιτιώμεγοι· καὶ καταστάντες ἄμφω δημαγωγοὶ τὸν καιρὸν ἔσχον τὴν ἑκατέρου δηλώσαντα γνώμην, ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐν καιρῷ τοιῷδε καθειστήκει δημαγωγός, ἐν 30 ᾧ τὸν δῆμον ἔργον ἦν ἐπισχεῖν, ὁ δὲ περὶ τοσοῦτον εἰσηγεῖτο καιρὸν, ἐν ᾧ χαλεπώτερον ἦν Ἀθηναίους ἐξάγειν εἰς μάχην, ἢ Μακεδόνας τῆς Ἑλλάδος ἀπείργειν· ὅσῳ

τοίνυν τὰ πρὸς ἄμφω πονεῖν, πολίτας καὶ δυσμενεῖς.
 τοῦ¹ πρὸς μόνους πολεμίους ἀνταγωνίζεσθαι καθίσταται
 μείζον, τοσοῦτω μᾶλλον Δημοσθένης Περικλέους ἐπαινε-
 θήσεται· τὸ δὲ δὴ μείζον τῆς ἐκατέρων διαφορᾶς, ὅτι
 5 Περικλεῖ μὲν πρὸς Ἕλληνας ἦν ὁ ἀγὼν, ὅπλοις καὶ νο-
 μίμοις χρωμένους στρατεύμασι, Δημοσθένει δὲ καὶ πρὸς
 Μακεδόνας, ἄνδρας ὅξεις ὁμοῦ τοῖς ὅπλοις καὶ κηρυκίῳ
 χρωμένους, καὶ προχειρότερον ὤρμημένους παρασπονδεῖν
 ἢ καθισταμένους εἰς πόλεμον, καὶ μηδεμίαν ὥραν ἐξαι-
 10 ρετον ποιουμένους τῆς μάχης, ὧν ἀπορώτερον ἦν τὴν
 ἀπάτην ἢ τὴν ῥώμην ἐλεῖν· ὅσῳ δὴ βαρβάρων ἢ Ἑλλήνων
 κρατεῖν σφαλερώτερον, τοσοῦτω Περικλέους Δημοσθένης
 εἰς μεγαλοψυχίαν ἀμείνων· ἀλλὰ μὴν ἄγε τοὺς ἀνθεστη-
 χότας τῶν δημαγωγῶν ἑκάτερος ἔγραψεν· Περικλέους μὲν
 15 γὰρ ἐγράφετο Κλέων καὶ μικροῦ γραφόμενος εἶλεν· Αἰ-
 σχίνης δὲ Δημοσθένην ἐδίωκε, καὶ διώκων ἠλίσκετο καὶ
 Ῥόδον Ἀθηνῶν ἀντηλλάττετο, καὶ μετὰ τὴν Περικλέους
 γραφὴν ὁ Κλέων Ἀθήνησιν ἦν, μετὰ δὲ τὴν Δημοσθέ-
 νους δίωξιν οὐκ ἦν Αἰσχίνης παρὰ τὰς Ἀθήνας δημα-
 20 γωγῶν. Ὅσῳ δὴ τοῦ περιεῖναι τῶν δημαγωγούντων ἐν-
 τὸς τοῖς ἀνθεστηκόσιν ὑπέκειν εὐδαιμονέστερον, τοσοῦτω
 Περικλέους Δημοσθένης ἦν ζηλωτότερος. Ἄξιον τοίνυν
 καὶ περὶ τῆς ἐκατέρων ἀρετῆς διεξελθεῖν· Περικλέα μὲν
 γὰρ εἶλεν ἡ νόσος, καὶ κατὰ τοὺς πολλοὺς νενοσηκῶς
 25 διεφθείρετο, Δημοσθένης δὲ καὶ τὴν τῶν Μακεδόνων
 ὑπερεβάλλετο τύχην· οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐξητοῦντο, ὁ δὲ
 ἐξὸν αὐτῷ παρὰ Μακεδόσιν εὐδοκιμεῖν, θάνατον ἤρειτο
 παρὰ βαρβάροις Ἑλληνικὸν τελευτῆ πιστούμενον. Ὅπό-
 σον τιμᾶται τὰς Ἀθήνησιν πράξις, οὕτω καὶ θάνατος
 30 ἑκατέρου σημαίνει τὸ μέσον. Ταῦτα οὐ Περικλέα κα-
 λῶς ἐθέλων εἰπεῖν ἐς μέσον ἐκόμισα, ἀλλὰ Δημοσθένην

¹ Cod. τό.

θαυμάζειν, ὅσον δημαγωγῶ παντὸς ὑπερέσχε. Τίς γὰρ ἂν πρὸς ἕτερον δόξειεν ὁ τὸ μείζον ἔχειν Περικλέους ἀποδειχθεῖς;

Cap. XI.

Ὅρος ἡ ἠθοποιΐας.

Ἡθοποιΐα ἐστὶ μίμησις ἠθῶν ὑποκειμένου προσώπου· διαφοραὶ δὲ ἠθοποιῶν καθεστήκασι τρεῖς· τὸ μὲν γὰρ εἰδωλοποιΐα, τὸ δὲ προσωποποιΐα, τὸ δὲ αὐτὸ ἠθοποιΐα· καὶ ἠθοποιΐα μὲν ἢ γνῶριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ τὸ ἠθος μόνον· ὅθεν ἠθοποιΐα προσαγορεύεται; οἷον τίνας ἂν εἶπη λόγους Ἡρακλῆς Εὐρύσθεως προστάττοντος· ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ τοῦ λέγοντος ἠθος πλαττόμεθα· εἰδωλοποιΐα δὲ ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνῶριμον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, ὡς ἐν δήμοις Εὐπόλις ἔπλασε, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν τεσσάρων· ὅθεν καὶ εἰδωλοποιΐα 15 προσαγορεύεται· προσωποποιΐα δὲ, ὅταν ἅπαντα πλάττηται καὶ ἠθος καὶ πρόσωπον, ὡσπερ ἐποίησε Μένανδρος ἔλεγχον· ὁ γὰρ ἔλεγχος πράγμα μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ πρόσωπον. ὅθεν καὶ προσωποποιΐα προσαγορεύεται· πλάττεται γὰρ μετὰ ἠθῶν τὸ πρόσωπον· ἢ μὲν οὖν 20 διαίρεσις αὕτη· τῶν δὲ ἠθοποιῶν αἱ μὲν εἰσι παθητικαὶ, αἱ δὲ ἠθικαὶ, αἱ δὲ μικταί· καὶ παθητικαὶ μὲν αἱ πάντα τὰ πάθη σημαίνουσαι, οἷον τίνας ἂν εἶπη λόγους Ἐκάβη κειμένης τῆς Τροίας· ἠθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἠθος εἰσφέρουσαι· οἷον τίνας ἂν εἶπη λόγους ἠπειρώτης ἀνῆρ, 25 πρῶτον θεασάμενος θάλασσαν, μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφοτέρον ἔχουσαι ἠθος καὶ πάθος· οἷον τίνας ἂν εἶπη λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ κειμένῳ βουλευόμενος

1 Definitio haec paucis verbis immutatis sumta est ex Aphthonio.

πόλεμον· ἦθος μὲν γὰρ ἢ βουλή, πάθος δὲ φίλος πε-
 σών. Ἐργάση δὲ τὰς ἠθοποιΐας χαρακτηῖρι² σαφεῖ, συν-
 τόμῳ, ἀνθηρῳ, ἀπολύτῳ, ἀπηλλαγμένῳ πάσης πλοκῆς
 τε καὶ σχήματος, καὶ διαιρήσεις ἀντὶ κεφαλαίων τοῖς
 5 τρισὶ χρόνοις, ἐνεστῶτι, παρωχηκότι, καὶ μέλλοντι.

1. Ἠθοποιΐα παθητικῆ, τίνας ἂν εἶπη λόγους Νιόβης
 κειμένων τῶν παίδων. Οἷαν ἀνθ' οἷας ἀλλάττομαι
 τύχην, κ. τ. λ. 3

2. Ἐτέρα παθητικῆ, τίνας ἂν εἶποι λόγους Μενοιτιάδης
 10 ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑαυτὸν ἀναιρῶν.

Καὶ τίς γένωμαι; πρὸς τίνα τράπωμαι γνώμην; ὅτι
 πατὴρ τελευτᾶν οὐκ ἐᾷ, καλεῖ πρὸς τελευτὴν ἢ πατρίδα
 μετὰ τοῦ μάντεως, ἐν μέσῳ βίου καὶ τελευτῆς περιέστη-
 κα καὶ διήρημαι πρὸς φύσιν καὶ τέχνην· πατρί μὲν ἀν-
 15 τερεῖν οὐ βούλομαι, παριέναι δὲ τὴν πατρίδα μὴ βουλη-
 θεῖς ἀμφισβητήσιμον ποιῶ μοι τὴν κρίσιν καὶ πατὴρ καὶ
 πατρίς· τί γὰρ εἶπέ μοι τῶν λαμπρῶν οὐ προσγέγονεν;
 ἐγενόμην Θηβῶν, ὅθεν καὶ θεοὶ προῆλθον νεήλυδες,
 καθέστην Ἡρακλῆους πολίτης ἐγὼ, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπι-
 20 στρέφομαι Διονύσῳ πατρίδα, καὶ πόλις μοι δίδωσι γέ-
 νεσιν, ἢ καὶ Κόδμον ἐκόμισεν, Ἄρης ἐν Θήβαις Ἄρμο-
 νίαν ἐνύμφευσεν, καὶ δράκων φύλαξ τῆς Ἄρμονίας ἐγένε-
 νετο γάμων· καὶ περιῶν μὲν Ἄρμονίαν ἐφύλαξε, τελευ-
 τῶν δὲ γένος Θηβαίους ἀνῆκε παράλογον. ἄνδρες γοῦν
 25 ὀδόντων ἀνεδίδοντο δράκοντος, οὐπω μὲν ὅλοι, πρὸς δὲ
 πόλεμον ἔτοιμοι, καὶ μάχην βίου πρεσβυτέραν παρείχον,

2 Cod. χαρακτηρ εἰς σαφῆς. 3 Est eadem, quae est
 apud Aphthonium, unde nolui transscribere. Duobus modis
 diversis idem thema tractatum legitur apud Liban. p. 1015.
 ed. Reiske.

τούτων ἐγὼ λοιπὸν περιλείπομαι, καὶ γεγωνὸς περὶ ταύ-
την ἐπιίχομαι· βεβαιῶσαι ζητῶ θανάτῳ τὴν γένεσιν.
οὕτω φανεῖται τι σεμνὸν, κείσομαι μὲν ἐγὼ, Θῆβαι δὲ
δι' ἐμὲ περιέσονται, καὶ τὸν ἐμὸν θάνατον Ἀργεῖοι δα-
κρύουσιν· οὕτω καὶ πόλις ἐν πολίτου φόνῳ σωθήσεται,⁵
καὶ πολέμων ἀντ' ἐμαυτοῦ τῷ τεκόντι καταλείψω τὰς
Θῆβας.

3. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Κασσάνδρα,⁴ ὄρωσα τὸν
θεύρειον ἵππον εἰς τὴν Τροίαν ἀγόμενον.

Καινὸς εὔρηται τῆς πολιορκίας ὁ τρόπος, ἀναθή-¹⁰
μασι μάχονται καὶ πολεμοῦσι τῇ τέχνῃ, ἢ ξένης παρα-
τάξεως εἴσω τειχῶν ἀγομένης, ἢ χαίρομεν ἀλισκόμενοι,
πολεμεῖται τις ἠττώμενος,⁵ χαίρει τις ὄνειροπολῶν τῷ
ἐναντίῳ δουλείαν, ἢ δῶρον τοῖς εἰσδεξαμένοις ἀπώλειαν
μηχανώμενον, μικρὸν Ἕλληνες πολεμεῖν ἠγοῦνται τοῖς¹⁵
ὄπλοις, βουλευμάσι χειροῦνται, εἶτα δέχονται χαίροντες
μαντεύμασιν ἀντιπράττοντες· ὁ τρόπος ὁ Δελφικὸς πα-
ρὰ Τρωσὶν ἀπιστούμενος, Ἄπολλον οἱ σωζόμενοι τὸ⁶
σὸν καθυβρίζουσι λόγιον, καὶ τῶν τῆς συμφορᾶς ἀνα-
θημάτων ἀντέχονται, καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἀτυχημά-²⁰
των ἀσπάζονται· τίνι τῶν κρειττόνων ἀναθησόμενοι;
τέχνη μάλιστα πράττεται, Ἄπολλον τοῦτο μεμίσηκεν,
Ἄθηνᾶ δώσομεν, πόλεμον ὄρω κρυπτόμενον· ἐνδοθέν
ἴσθι τέχνημα μυρίας ἔχον τὰς φάλαγγας· εἴσω τούτου
κρύπτεται τῶν ἀριστείων κατάλογος· οἶμαι τάχα λόγων²⁵
ἐμῶν καὶ Διομήδης αἰσθάνεται, ἢ πολύμητις φθέγγασθαι
διὰ τὴν τέχνην αἰσθάνεται· εἴσω θᾶττον βουλεύονται
λόγοις Νέστορος πειθόμενοι· οἶμι τῶν ἀτυχημάτων,
πρότερον ἐκκλησιάζουσι, καὶ κατασκάψειν ἐλπίζοντες οὐχ

⁴ Cod. Κασάνδρα. ⁵ Cod. ἢ πτώμενός, legendum videtur
ἠττώμενος, sed acumen sententiae non satis liquet. ⁶ Cod. τόν.

ὄρωσι τοὺς ἠδικημένους, οὐκοῦν ἤδη καὶ ἴθυσόμεν πο-
λεμίοις τὰ νικητήρια, στεφανούμενοι πίπτομεν εὐχὰς
Ἑλλήνων πληρώσαντες.

4. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Ζεὺς Ἄρεια δεσμώτην ἐξ
5 Ἡφαίστου θεώμενος.

Ἄριστὰ καὶ θεοὶ καὶ τὸ κράτιστον ἐξ ἀνάνδρου κατέ-
χεται, καὶ μηχανὴ βιαιοτέρα τῆς παθεῖν οὐκ ἐπισταμέ-
νης γέγονε φύσεως· καὶ γέλωσ Ἄρειος ἐξ Ἡφαίστου πα-
ρὰ θεοῖς, ὁ γεγωνὸς ἐκ Διὸς τῷ τῆς ὥρας ἀλίσκεται,
10 καὶ τικτόμενοι μὲν οἱ Διὸς ὑπερέχουσιν, εἰς δὲ τέχνην
ἀλίσκονται· τί πολέμων Ἄρες ἐπιστατεῖς, εἰ κρατεῖν
ἀγνοεῖς; ποῦ δὲ μάχαι καὶ ὄπλα πρὸς μίαν ταύτην μη-
χανὴν καθεστήκασιν, ὅθεν ἔτοιμος τοῦ βραδείος ἀλίσκε-
ται.⁷ Ἡφαίστω πόδες οὐκ εἰσὶ καὶ περίεστιν, Ἄρης
15 ἐξορμᾷ καὶ παθῶν οὐκ αἰσθάνεται· δεσμιώτης ὁ παῖς, καὶ
δεσμώτης κατ' οὐρανόν, ὧ θεοὶ, καὶ θεῶν σύλλογος ἐπὶ
γέλωτι σύνεισι, καὶ τὰ τῶν ἡδονῶν ἀπόρρητα φαίνεται,
καὶ δι' ἀμφοτέρων κακοπραγῶν, καὶ τεκῶν Ἄρεια καὶ τὴν
Ἀφροδίτην παρενεγκῶν· ὧ λανθάνοντες κόρης ὑμέναιοι
20 πρὸς ἀδοξίαν τῷ τεκόντι γενόμενοι, τί κατέστην πατῆρ,
εἰ τεκῶν ἀδοξῶ; τί δὲ θεοὺς ὑπερέβαλλον, εἰ τῆς ὥρας
ἦττον⁸ νομίζομαι; πῶς ἔτι κρατῶ κρατούμενον τεκῶν; τί
γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῶν δεινῶν οὐ προσγέγονε; Κρόνου προῆλ-
θον, ὅς εἶναι πατῆρ οὐκ ἠνείχετο, τικτων ἀνήλισκεν, ἃ
25 παρῆγε τεκῶν, καὶ πατῆρ ὁ αὐτὸς τῶν παραγενομένων
ὑπῆρχε καὶ στέρησις· εἶτα τοιούτου φανεῖς τοῖς ἐκ τῆς
Ῥέας ἐσωζόμεν σοφίσμασι, καὶ λίθος ἀντ' ἐμοῦ δεδα-
πάνηται, καὶ σωθεῖς τῇ μητρὶ κρατῶ μὲν θεῶν, ἐπανι-
στα-

7 Hom. Od. 8, 329. οὐκ ἀρετῆ κακὰ ἔργα· κινῶνι τοι βρα-
δύς ὤκνῃ. Theogn. 457. ed. Welck. καὶ βραδύς εὐβουλος εἶλεν
ταχὴν ἄνδρα διώκων. Cfr. Arsen. Violet. p. 320. 8 malim
ἦττων. — l. 26. Cod. φανεῖς τῆς.

σταμένους Τιτάνας ἐξεῖλον, καὶ νῦν παῖδα τεκῶν οἷς παρὰ γὰρ κακίζομαι, καὶ κατ' ἄμφω κακοπραγῶ, καὶ παῖς καὶ πατήρ καθιστάμενος· ἀλλὰ τί ταῦτα διατρίβω παῖδας ἐν αἰσχύνῃ καταλιπών; ἴθι μοι^{9^a} Πόσειδον καὶ πείθε τὸν Ἑφαιστον δεσμῶν ἀφεῖναι τὸν Ἄρεα, καὶ κατεγγύα⁵ τὰ μέλλοντα, ὡς τοῦ λοιποῦ σωφρονήσωσιν.

5. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἄδραστος τοὺς στρατηγοῦντας ἐν Θήβαις ἀποβαλῶν.

Οὐκ ἦν ἄρα μόνον τῶν ἐν ταῖς Θήβαις ἀτυχημάτων μεταλαβεῖν, οὐδὲ στρατηγὸν ἀτυχεῖν οἷς ἐνι καταμαχό- 10 μενος, ἀλλ' ὅσοι Θήβας ἐλεῖν ἐπεχείρησαν παρ' ἐκείνας πεπτώκασιν· ἀριθμὸς στρατηγῶν δηλοῦται τοῖς ἀτυχήμασι, καὶ τὸ μέτρον αὐτῶν ἐλέγχει τὴν τύχην. Καίτοι τί Θήβαις ἀτυχῆς οὐ προσγέγονεν; ὑμέναιοι παρὰ τὰς Θήβας παράνομοι, καὶ παῖδα τῇ μητρὶ παρῆγε Λαῖος σύν- 15 οικον, καὶ τῆς Ἰοκάστης προῆλθεν Οἰδίπους, τὴν αὐτὴν ἔχων καὶ μητέρα καὶ σύνοικον· ἔπειτα Σφιγξ καὶ ταύτης αἰνίγματα, καὶ λύων Οἰδίπους σοφίσματα, παῖδας ἀδελφοὺς τοὺς αὐτοὺς ἐνεγκῶν ταύτης τῆς παρανόμου γονῆς ἔνεκα, κηδεστὴν ἐποιούμην ἐγὼ, καὶ στρα- 20 τείαν παρὰ τὰς Θήβας συναγαγὼν, οὓς ἤγαγον στρατηγούς ἀπολώλεκα· καὶ τί ταῦτα δακρῶ; κεῖνται μὲν γὰρ ἄταφοι στρατηγοὶ, Θηβαῖοι δὲ παρὰ τὰ νομιζόμενα^{9^b} ὑβρίζουσι, καὶ τάφος παρὰ Θηβαίων ἀνήρηται· ἡ κοινὴ τῶν κειμένων αἰδῶς τῶν παρανομημάτων ἔσται τις δίκη, 25 καὶ τῶν κειμένων οἱ παῖδες· οὕτω γὰρ Θήβας κείσθαι ποιήσουσιν, ὡς περὶ ταύτας οἱ πατέρες πεπτώκασιν.

6. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀγαμέμνων ἐκ Κλυταιμνήστρας οἴκοι πεσών.

Ὡς ἐπὶ δυστυχίᾳ τῶν Ἀτρειδῶν κατέστη πατήρ ὁ 30 Τύνδαρος, ἑκατέραις γοναῖς ταῖς Ἀτρέως ἐπὶ συμφοραῖς

^{9^a} Cod. μι.
Rhetor. I. 1.

^{9^b} Cod. παρὰ τῶν νομιζόμενων.

καὶ πλεῖ μὲν δι' Ἑλένην Μενέλαος, ἐγὼ δὲ διὰ Κλυται-
 μνήστραν ἀνήρημαι· Μενέλαος μὲν Ἑλένην τῆς Ἑλλά-
 δος ἀλλοτριοῖ, Κλυταιμνήστρα δὲ τῶν βίων ἐμὲ, καὶ
 κακοπραγοῦμεν δι' ἀμφοτέρας ἐκάτεροι, διὰ δὲ Κλυται-
 5 μνήστραν μᾶλλον ἐγὼ, καὶ πρὸς ἄμιλλαν ἀτυχημάτων
 καθίστανται, τίς μᾶλλον ἀδικήσει τὸν σύνοικον· καὶ πα-
 ρεῖδε μὲν Ἑλένη Μενέλαον, ἐμὲ δὲ ἡ λοιπὴ πρὸς τὸν
 Αἴγιστον· οὐκ ἦν παρὰ ¹⁰ Τροίαν οὐδὲ παρὰ τὰς Μυ-
 κήνας ἐπιλείπειν, οὐδὲ κινδυνεύων τελευτᾶν μετὰ πόλε-
 10 μον, οἷα μάχης κακοπραγῶ ἀρχὴν, καὶ πέρας ὤφθη
 τῆς ἀρχῆς σφαλερώτερον, οἶκος καὶ φόνος, ἐστία καὶ τε-
 λευτή· κεῖται Τροία καὶ μετ' ἐκείνην ἐγὼ, καὶ πολεμίοις
 διαφθείρομαι πίπτουσι, καὶ Τροίας οὐδὲν αἱ Μυκῆναι ¹¹
 διοίσουσι, μᾶλλον δὲ Τροίας ἢ Ἑλλάς δυσμενέστερον,
 15 ἀνεῖλεν οἶκος ὃν ὁ πόλεμος ἔσωσεν· ὡς ἔδει Τροίαν
 ἑστηκέναι μέχρι παντός· οὕτω γὰρ ἂν ἐβίων μετ' ἐκεί-
 νης ἐγὼ, νῦν δὲ πρὸς τοῦναντίον πάντα χωρεῖ, καὶ βε-
 βιώκαμεν ἔνθα πίπτειν ἐχρήν· ἀνήρημαι δὲ ἡ βιωῖναι
 παρήν· οἶκος καὶ Τροία τὰς παρ' ἀλλήλων ἠλλάξαντο
 20 τύχας, καὶ γέγονε μὲν οἶκος Τροίας πολεμιώτερος· Τροία
 δὲ τῆς ἐστίας εὐδαιμονέστερον, ἀλλ', ὧ φίλη γῆ, τὸν
 Ὀρέστην ἀντ' Ἀγαμέμνονος ὀπλιζε, καὶ ποιεῖ Κλυται-
 μνήστρα τὰς Μυκῆνας εἰς Τροίαν.

7. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Μιλτιάδης ἐν Μαραθῶνι
 25 πρῶτον θεασάμενος Πᾶνα τὸν θεόν.

Ὡς ἐπὶ νίκης Ἑλληνικῆς θεὸς κατεφάνη νεωτέρων
 ἔξω τί πλέον· ὡς τὸν ἀριθμὸν οἱ θεοὶ πάντων ἀνθρώ-
 πων ἐσόμεθα κρείττονες, ὥστε πῶς ὁ θεὸς ἐπιφέρει τῷ
 σώματι· κέρασ ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, οὐρανοῦ κύκλον ση-
 30 μαίνων τῷ σχήματι καὶ συμμαχοῦντας ἀποφαίνει θεοὺς,
 οἷς τὰ θεῶν ἐπιδείκνυται, καὶ τὸ στέρνον ὑποδασύνεται,

10 Cod. ἄρα.

11 Cod. μηκίνας.

δηλοῦν μὲν ἅ γῆ φέρειν ἐπίσταται, νίκην δὲ ὄμως προ-
 φητεῦον ἐν γῆ· καὶ πεζομαχῶ κατ' ὀρθὸν εἰς τὸν Πᾶνα
 σκοπῶν· ὑπόκειται γῆ πρὸς μὲν στέρνον Πανὶ, πρὸς δὲ
 νίκην Πανὶ, πρὸς δὲ νίκην ἐμοὶ καὶ βοσκήματα φέρει
 τοῖς σκέλεσιν. ὅσον ἐγκρατῆς ἔσομαι δείκνυσι· πάντα 5
 τὰ Περσῶν εἰς ἐμὲ μεταστήσεται, πάντα τοῦ Πανὸς ἐπὶ
 σώματος ἄγοντος· καίτοι τίς νέος ἐν θεοῖς καταστάς
 οὐ νέοις ἡμῖν δωρεὰς εἰσηνέγκατο; καρπούς Ἀθηναίοις
 ἀνῆκε Διόνυσος, ὅθεν θεὸς ἐνομίζετο· νικᾶν ἐν ὅπλοις
 Ἡρακλῆς ἐδωρήσατο θεὸς ἐξ Ἀθηνῶν κηρυττόμενος, καὶ 10
 νῦν Περσικὸν ἐργάζομαι τρόπαιον, ὅτε μοι καὶ Πᾶν κα-
 τεφάνη θεός· αἱ παρενθῆκαι ὄντως αὐται· τῶν Ἀθη-
 ναίων αἱ δωρεαί· καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλί-
 μαχε, στήθι κτεινόμενος· ¹² νεὼς βαρβαρικῆς ἐπιλαμ-
 βάνου Κυναίγειρε, ¹³ καὶ ναυμάχει χεῖρα πορῶν. (sic) 15

12 Locis ad Hermog. Prog. c. 7. allatis adde Arsenii Vio-
 let. p. 215. Ἐκ τῶν Πλουτάρχου ἱστοριῶν.

Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς περιπεπαρμένος δόρασι καὶ νεκρὸς ἐστάθη·
 Κυναίγειρος δὲ Περσικὴν ἀγομένην ναῦν κατέχων ἐχειροκοπήθη·
 ὅθεν καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Παντελίου τοιαῦτα γεγράφθαι λέγεται.

Ἦλεαντοῦ καμάτιο, καὶ ἀπρήκτου πολέμοιο,

Ἡμετέρῳ βασιλῆϊ τί λέξομεν ἀντιάσαντες;

Ἦ βασιλεῦ, τί μ' ἔπεμπες ἐπ' ἀθανάτους πολεμιστάς;

Βάλλομεν, οὐ πίπτουσι· τιτρώσκομεν, οὐ φοβέονται.

Μοῦνος ἀνὴρ σύλησεν ὅλον στρατόν· ἐν δ' ἄρα μέσσοι

Αἱματόεις ἔστηκε σιδηρεῖαις ὑπὸ ῥίζαις,

Κοῦκ ἐθέλει πεσέειν· etc.

13 Cod. Κυναίγρ — Adjicio locum ex Herodoto VI, 114.
 Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος δια-
 φθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· — — τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος
 ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα
 ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει. Liban. T. IV. p. 431. νῦν μὲν γὰρ ὁ
 Κυναίγειρος καὶ ὁ Καλλίμαχος, καὶ ὁ Λεῶς, καὶ ὁ ἄν ἐμεμνήμην ἄρτι,

8. Τίνας ἄν εἶπε λόγους Θεριστοκλῆς γῆν καὶ θάλατταν μεταποιουμένην ἀκηχοῦς.

Ἐν ἔτι τοῖς Ξέρξου λείπεται θαύμασι, καὶ τὴν οὐκίαν τύχην μεταβαλεῖν· ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι πλέουσι καὶ ποδὶ διέρχονται πέλαγος, καὶ φυγάδα θεάσομαι τὸν μηδὲν εἶδέναι καταλείψαντα βέβαιον· ἀπίτω τῆς γῆς ὁ τὴν γῆν οὐκ ἔων, καὶ δραπετευέτω τὴν θάλατταν ὁ μεταθείς εἰς τὴν ἤπειρον, μαρτυρεῖτω τὴν ἦτταν τὰ παρ' ἐκείνου γεγόμενα, δι' ὧν ἐδημιούργει φευγέτω, γεγόμενα
 10 μὲν Ἀθηναίων θεῶν, καὶ θεῶν ὄνομα κατοικοῦντες ἐλάβομεν καὶ τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς συγγενές· δῆλη κλησις καὶ γένεσις· ἔπειτα τῆς γῆς ἐρῶσι θεοὶ καὶ δικασταὶ τοῖς ἐρῶσιν οἱ κρείττονες, καὶ τὸ ποθοῦν τοῖς κρίνουσιν ὅμοιον, καὶ πάντες γεγονότες ἀπὸ θεῶν οὐ δείσομεν
 15 ἄνθρωπον προσκαυχούμενον¹⁴ μὲν οἶα θεὸν, ἀγῶνα δὲ πρὸς θεοὺς ἀνελόμενον· γῆν ἀφείλετο Δῆμητρος, Δημήτηρ ἡμῖν εἰς ἀγῶνα συλλήψεται, Ποσειδῶν ἀφηρέθη τὴν θάλατταν, συνναυμάχησεν μετὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Ποσειδῶν, ἥλιος ἀφηρέθη τὰς βολὰς τοῖς τοξεύμασι, φυγὰς
 20 ὁ Ξέρξης ὑφ' ἡλίῳ γίνεται μάρτυρι, βαλλομένην τὴν Ἑλλάδα μὴ θεωρῶν Μαρδόνιον ὄψεται κείμενον· ὅποσοι τοὺς θεοὺς ἀφηρέθησαν τοῖς Ἀθηναίοις συμπράξουσι,

κοσμοῦσιν ἐν τοῖς λόγοις τὴν πόλιν. Longiorem de Cynaegiro et Callimacho Monachi Theoduli exercitationem edidit Boisson. Anecd. Vol. II. p. 229. Lucian. Iup. trag. c. 32. ξυναπολέσαι ἐνὶ ποτηρῷ τοσοῦτους, καὶ προσέτι τὴν στοᾶν, αὐτῷ Μαραθῶνι καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγεῖρω, καὶ πῶς ἂν τούτων συμπεσόντων οἱ φήτορες ἔτι φητορεύοιεν, τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑπόθεσιν ἀφηρημένοι. Praes. rhet. c. 18. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθῶν, καὶ ὁ Κυναιγεῖρος, ὧν οὐκ ἂν τι ἄνευ γένοιτο· καὶ αἰεὶ ὁ Ἄθως πλείσθω, καὶ ὁ Ἑλλάσποντος πεζεύσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκεπίσθω, κ. τ. λ. 14 Cod. προσκαυούμενον.

καὶ συμμαχοῦντας σώσει θεοὺς ὃ μηδὲ θεὸς ἐν Ἑλλάδι
δοκῶν· καὶ δείξει Πέρσαις ἀναχωρῶν, ὡς Ἀθηναῖοι τῶν
βαρβάρων τὰς τύχας ἀντὶ θαλάττης καὶ γῆς μεταβάλ-
λουσιν.

9. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ἠπειρώτης ¹⁵ πρῶτα θεασά-
μενος θάλατταν.

Ὡς πάντα ἐλπίσας ἢ γῆν τελευτῶσαν ἰδεῖν προῖών
ἔληγον, καὶ πέρασ ἐθειώμην τῆς γῆς, καὶ τὴν ἠπειραν
ἕτερόν τι φανέν διαδέχεται θαῦμα καὶ πέφηνέ τι παρὰ
ταύτην παράλογον, καὶ τὸ θαυμάσιον κρίνειν ἠπόρηκα. ¹⁰
Τί γὰρ δὴ τοῦτο τὸ πεφηνὸς προσειπεῖν ἄερος φύσιν οὐ
διασέσωκεν, οὐ γὰρ ὑπὲρ κεφαλῆς φερόμενον αἴρεται·
μένειν οὐκ οἶδεν ὡσπερ ἢ γῆ, χρῆσιν οὐ παρέσχε τῶν
ῥευμάτων ἢ φύσις, ἀλλὰ καὶ τρόπον ἔχει παραλογώτε-
ρον· ἐνδοῦθεν μὲν γὰρ ὡς μαχόμενον φέρεται, προσιὼν ¹⁵
δὲ τῇ γῆ φυγῆς παρ' αὐτῆς δέχεται σύνδημα, καὶ προ-
έρχεται μὲν ὡς πολέμιον, ἀπαλλάττει δὲ ὡς ταύτης γενό-
μενον φίλτατον· ἦν ἄρα τοῦτο ὃ πάλαι θρυλοῦντες
ἄνθρωποι λέγουσι θάλατταν, ἐπὶ ταύτης οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι πλέουσιν ἄνθρωποι, καὶ ταύτη τὸν οἰκεῖον βίον ²⁰
πιστεύουσιν· ἀλλ', ὃ Πόσειδον, σὲ μὲν σεβοίμην ἐν γῆ
διαιτώμενος, σὺ δὲ, ὃ Δῆμητερ, ἄμφω τὰς σὰς φιλοτίμη-
σαι χάριτας, βίον ἀκίνδυνον καὶ θάνατον ἔντιμον νέ-
μεσθαι.

10. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ²⁵
θεασάμενος Πριάμον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἰλλοτριῶσθαι θεῶν, οὐδὲ δίχα
Διὸς εἶναι τοὺς Λαομέδοντος, πάντα τοῖς Τρωσίν εἰσιν
οἱ θεοὶ καὶ μαχομένοις καὶ πίπτουσιν. Ἐγσκηνοῖ Πριά-
μος, ὃ θεοὶ, παρὰ τὴν Ἀχιλλέως σκηνὴν καὶ διῆλθε ³⁰

15 Cod. ἠπειρώτας.

λας μηδενὸς ὑπανοίξαντος, καὶ πολεμίοις συνανα-
 ται, μηδὲν δεδοικῶς ὁ τὸν παῖδα θρηνῶν, καὶ πε-
 οὐ λογίζεται πεπτωκότα ζητῶν, οὐκ ἦν ἄρα συμ-
 οραῶς μεγάλης ἀλγεινότερον· τίσιν ὄμμασι Πρίαμος ἐπὶ
 5 τίσι λογισμοῖς Ἀχιλλέα σκοπεῖ; πολιᾶ θάρρῳ προχειρό-
 τερον ἀριστεύς τολμήσαντος. ταύτην τὴν Ἔκτορος εἰρ-
 γάσατο ῥώμην· καρτεροῦντος πατρὸς παῖς ὑπῆρχε θρα-
 σύτερος· ὡς ἔγωγε πείθομαι καὶ Τροίαν τετειχίσθαι θεοῖς·
 Τροίαν Ποσειδῶν περιέβαλλε, καὶ μετὰ Ποσειδῶνος Ἀπόλ-
 10 λων, καὶ θεοὶ τοὺς Τρώων συνδιαιτωμένους ἐκτήσαντο
 παῖδας, καὶ μαχομένους μὲν αὐτοὺς ἐξαιροῦνται πολλά-
 κισ· σεμνύνουσι δὲ συγχωροῦντες πεσεῖν· κἄν γὰρ πολέ-
 μου νόμος εἰς ὕβριν ἐκδῶ, συπρεσβεύων θεὸς ἐξαιρεῖται
 τῆς ὕβρεως· ἀλλὰ τί ταῦτα φέρω πρὸς ἐκπληξιν; λυ-
 15 θήσεται μὲν Ἔκτωρ διὰ θεοῦς, σὺ δὲ Τρωσὶν ἅπασι
 κήρυσσε, ὡς Ἀχιλλεὺς οἶδε δαπανᾶν μὲν ἀνθεστηκότας,
 ἔλειψιν δὲ πεσόντας.

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Κίμων Μιλτιάδου τοῦ πα-
 τρός ἐν δεσμοῖς τελευτήσαντος.

20 Οἷαν ἀνδρῶν οἷων Ἀθηναῖοι παρέχουσι τύχην, Μιλ-
 τιάδης ἐν δεσμοῖς, ὃ θεοὶ, τελευτᾶ· μετὰ Μαραθῶνα
 δεσμὸς, μετὰ τρόπαια θάνατος ἄτιμος, καὶ γίνεται γέ-
 ρας ἔργων λαμπρῶν ἀτιμότερον οἶκημα, κακὴν τοῖς ἀρί-
 στοῖς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ φέρει τὴν τελευτὴν, καὶ κιν-
 25 δύνων εἰςὶ δωρεὰν συμφορῶν αἱ δεινότεραι· τί γὰρ ἐπὶ
 αὐτῷ τῶν περιφανῶν οὐ προσγέγονεν; οὐκ ἐπὶ τὴν Ἑλ-
 λάδα Πέρσαι προσήεσαν, ὡς Ἀθήνας αὐτὰς ἀναρπά-
 σοντες, οὐ τὸν Αἰγαῖον οἰχίσαντες ἔπλεον; οὐ φυγῆς
 ἐνεπίμπλων τὴν θάλατταν; οὐκ ἀπεστέρον τῆς αὐτῶν
 30 θέας τοὺς ἐντυγχάνοντας; οὐ συνῆγον οἰκεῖν; ἅπαντες
 ἔφευγον, οὐκ Ἐρετρίαν ἐμπεσόντες σεσαγηνεύκασιν; οὐ
 πανοικία τὸ τῶν Ἐρετριῶν ἀνῆρπαστο γένος.

12. Τίνας ἄν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς ἐπιβαίνων πυρᾶς.

Εἷς ἄθλος ἔτι μοι λείπεται, λῦσαι τοῦ σώματος ἔμαντῶν, τοῦτό με πρὸς θεῶν ἀνύσει τὸ πῦρ, οὗτος ἀπαλλάξει με γῆς ὁ χιτῶν· ἄθλοις ἅπασαν ἐκάθηρα γῆν, καὶ τῆς ἐμῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἠπείρου μέρος ἀμάρτυ- 5 ρον· ἀλλ' ἔτι τῆς γῆς σχῆμα τῶν ἐμῶν γεγένηται πόνων, ὑπόλοιπον οὖν μοι τὰ τῆς γῆς οὐρανὸν εἰσενέγκασθαι· τί γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῆς Διὸς συγγενείας οὐ προγεγένηται; οὐ περὶ τὰ σπάργανα τοὺς προσπεσόντας διέφθειρα δράκοντας; οὐχ ἄλου βίου προοίμιον γέγονε τῶν 10 ἀγώνων ἀρχή; παρὰ τὴν Ἑλλάδα μέσσην ἐγκατασκήψαντα διέφθειρα λέοντα, καὶ σκευῆ χρῶμαι τῷ προκαλύμματι, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὕδρα διέφθαρται πλείους ἀνιείσα τῶν τεμνομένων τὰς κεφαλὰς· ἦλθον εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς, καὶ τὸν τῶν κατοικομένων ἀνήγαγον φύλακα· 15 ὄρνις διέφθειρα τοὺς ἐπτερωμένους τοῖς βέλεσιν· ἐπ' ἔσχατα προελήλυθα γῆς, καὶ φίσιν βοῶν ἀναγαγὼν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κεχόμικα· καὶ κέρας ἐλάφου χρυσοῦν νομιζόμενον, οὐδ' εἰ γέγονεν ἔγνωκα· τίς δῆτα λοιπὸς ἔσχατος τῶν ἄθλων; θεοὶ, καὶ μετὰ τῆς Ἥβης ἐνθένδε 20 συνέσομαι, τελευτῶν καὶ οὐ κτεινόμενος.

13. Τίνας εἴποι λόγους Μενέλαος ἀκηκοὼς Ἀγαμέμνονα παρὰ τῆς Κλυταιμνήστρας οἴκοι τεθνήσκειν.

Εἷς οἶον ἀδελφῆ τῆς Τροίας ὁ πόνος προῆλθέ σοι πέρας, ἄμεινον ἴν σοι παρὰ τὴν Τροίαν πειεῖν ἀρι- 25 στεύοντι, παρεμυθεῖτο τὸν θάνατον ἢ περὶ τὴν Τροίαν συμβαίνουσα δόξα, καὶ τὰ δυσχερῆς οὐκ εἶα σκοπεῖν βαλὼν ἀριστεύς· κοῦφόν τι θάνατος ἐν πολέμῳ συμβάς· ἀρετὴ πράττει τὸ πάθος, οὐ τύχη· νῦν δὲ τὸν ἐν Τροίᾳ διελθῶν κίνδυνον ἐνδοξον τὸν ἐπ' οἴκου πέπονθας ἄδο- 30 ξον. καὶ κτείνει σε παρὰ τὴν ἑστίαν γυνή καὶ ὁ ταύτην

κατακλινόμενος Αἴγισθος· οἴμοι σφαγεὺς Ἀγαμέμνονος,
καὶ διηκονεῖτο πρὸς τὴν προᾶξιν ἢ ἰσύννοικος· καὶ παρὰ
τὸ δεῖπνον τεθέαμαι κείμενον, ὃν ἀριστεὰ κατεῖδεν ἢ
Τροία· καὶ διεφθάρη τρυφῶν ὁ περὶ τοὺς κινδύνους
5 ἀποφυγῶν, καὶ χοᾶς τελευτῶν οὐ διήνευκεν· ὦ πόσας
Τρώων ὑπερέβη βολὰς, ὅσων δὲ τραυμάτων γέγονε κύ-
ριος, ἐστρατήγει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων πληγεῖς, καὶ τὴν
ἡγεμονίαν οὐκ ἀπεῖργε τὰ τραύματα, καὶ βεβλημένος
εἶργεν εἰς μάχην ἐρῶμένος· ἔνοπλος ὑπῆρχε κρεῖττον
10 Ἀπόλλωνος βάλλον, καὶ διήρκεσε πρὸς ὅλην τὴν μάχην,
πρὸς οὐδένα καταπλαγεῖς· εἶδεν ἀνηρημένον τὸν Θέτιδος,
καὶ μένων ἐμάχετο· διεφθάρη περὶ τὸν ναύσταθμον
Αἴας καὶ πάλιν ἀντεῖχεν εἰς κίνδυνον· οὐδὲν ἐλύπει τὴν
Ἀγαμέμνονος μάχην Ἀντίλοχος κείμενος· ὅσοι τῶν Ἑλ-
15 λήνων ἀνηροῦντο μαχόμενοι, τοσοῦτοι νίκης αὐτῶ κατελεί-
ποντο τρόποι, καὶ διελήλυθε καὶ Τροίαν καὶ τύχην· οἴ-
κοι δὲ Τρωσὶν ἐξέτισε δίκην ὁ Τρῶας ἀνηρηκῶς, καὶ
μιας ἐλείπετο γυναικὸς ὁ Τρώων ὅλων διαφθείρας στρα-
τόπεδον· ἀλλὰ τίς ἂν μοι τὸν Ὀρέστην ἐκσώσειεν; οὗτος
20 Αἴγισθου λήψεται δίκην, οὗτος μητέρα διεφθαρκῶς οὐκ
ἀδικήσει τὴν φύσιν, ἀλλ' ἀμυνεῖται τὸ γένος.

14. Τίνας εἶποι λόγους Λαοδάμεια μαθοῦσα τοὺς Ἑλ-
ληνας ἐπανήκοντας.

Προθεωρία· Ἀνεῖται μὲν εἰς ἡθος ὁ λόγος, οὐ
25 μὴν ἀφηρέθη τὸ πάθος· οὐ γὰρ ὅτι προῆλθεν εἰς ἡ-
θος, ἐπιλείπει τὸ πάθος, ἀλλ' ὅτι προεἰληφεν ἡθος,
καὶ τὸ πάθος συγκέκραται, ἐν γὰρ ταῖς συγκειμέναις
τῶν ἰδεῶν ἢ τῶν προσώπων καὶ μεμιγμένη διαμένει
ποιότης.

30 Εὖγε νίκης Ἑλληνικῆς, εὖγε σωτηρίας ἐπιγραφόμε-
νης τὸν Πρωτεσίλαον· οἴμοι τῆς ἀνδρὸς τελευτῆς, οἴμοι
Τρωικῆς συμφορᾶς, ἧς κοινωνεῖ Λαοδάμεια· πρὸς ὑπό-

μνησιν ἄγει τῶν ἀτυχημάτων ἢ νίκη, καὶ ἀφαιρεῖται τὴν
νίκην ὁ τοῦ δυστυχήματος τρόπος, ἐπ' ἀμφοτέρας διαι-
ρούμενος τὰς τύχας· ἄρα δακρύω τὸν Πρωτεσίλαον, ἢ
νευικηκόσι τοῖς οἰκίοις συνήδομαι, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἅμα
διαιροῦμαι καὶ θρήνον, ἡδονῆς ἢ Ἑλλάς ἀναπίμπλησιν, 5
ἔλκει πρὸς ὀδυρμούς Πρωτεσίλαος· ἐπὶ μιᾶς οὐ δύναμαι
μένειν τύχης, τίνας ἀφήσω φωνὰς, οἰκτρὸν ὀλοφύρομαι,
δόξω Τρωϊκὴ γεγονέναι γυνή, παιανίσω λαμπρὰ, ταύ-
την ἀναιρεῖ τὴν φωνὴν Πρωτεσίλαος· ποίοις σπείσω
θεοῖς; ἄσω γαμήλιον, μία τὸν γάμον ἐδίδαξε νύξ· σω- 10
τῆρας ὀνομάσω θεοὺς; τίνα τῶν οἴκοι θεωμένη σωθέν-
τα, καὶ τί ταῦτα διατρίβω τῆν ἄλλως, ¹⁶ ἐξὸν ἀριθμαῖν
τοὺς ἐν Τροίᾳ κειμένους· δακρύει Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα
οὐ θεώμενος τάφον. Τελαμῶν ἀποδύεται πάλιν οὐ θεώ-
μενος Αἴαντα· Λοκροὺς ἀνιᾶ κείμενος Πάτροκλος, Πυ- 15
λίους Ἀντίλοχος, τῶν ἀριστέων ὅσοι περιπεπτώκασι,
Πρωτεσιλάου μιμηταὶ καθεστήκασι, καὶ μετὰ τῶν πα-
τέρων ἀνωμένη δι' ἀνδρὸς μετὰ τῶν γυναικῶν ἀμαρ-
τίαν ὀδύρουμαι, μετὰ Δηϊδαμείας ἐν Σκύρῳ, μετ' Αἰ-
γιαλείας ἐν Ἄργει, πρώτη δακρύω χηρείαν οὐ μόνη· καὶ 20
τί μοι θρηνεῖν ἀνδρὸς τελευτήν; ἀλλ' ὥρα σπείσαι Πρω-
τεσιλάῳ, ποῖ τέθαπται γῆς; τίς ἔκρυψε χῶρος; τίνος
τῶν ὀρέων ἀπάρξομαι; τίς μεγάλα δακρύουσαν παραμυ-
θήσεται τάφος; ἐπ' ἀμφοτέρας τῆς ἡπείρου κατοπραγῶ,
παρὰ μὲν τὴν Τροίαν ἀφηρημένη τοῦ συνόντος τὸν 25
βίον· ἀλλ' εὖρον ἐνθα τραπήσομαι, παρὰ τὸν θάλαμον·
στήσω τὸν τάφον, παρ' ὃν οὐκ ἔσχον ἄδειν ὑμέναιον,
ἐπιθήσω τὸν θρήνον καὶ συναφθήσομαι δάκρυσιν, ὅτι
συνελθεῖν ἀφηρέθην τοῖς σώμασι. καὶ χοὰς ἐπιφέρειν
παραιτουμένη λέξω τοῖς κάτω θεοῖς· θεοὶ ὅσοι τὰ γῆς 30
ἐκκληρώθητε, Πρωτεσίλαον ἄφετε συγγενέσθαι πρὸς μίαν

16 Cod. τῆν ἄλλως.

αὐθις ἡμέραν. ἀναβιὸς ἐρεῖ, ποία καὶ κάτω τέτακται τάξει, ἢ δηλονότι ἐτι τῇ πρώτῃ, ὡσπερ εἰς Τροίαν ἤριστευσε πρῶτος.

Εἰς τὴν αὐτὴν προθεωρία· ἐν ταῖς γυμνασίοις τὰς ἐξαλλαγὰς ἢ τῶν προσώπων ἐπιφέρει ποιότης, ὅθεν παρέχει ταῖς ἡθοποιῖαις ἢ τέχνῃ καὶ φράσαι περιπαθῶς καὶ πρὸς ἡθος εἰπεῖν καὶ μίξαι τὸ συναμφότερον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἀδακρυτὴ κατασχεῖν, οὐδὲ νίκην βαρβαρικὴν ἔξω τοῖς Ἕλλησι καταστήναι τῶν ὀδυρμῶν· εἰς ἴσον ἐπαίρουσι θρηῖνον καὶ νενικηκότας οἱ Τρῶες· τίς γένωμαι; ποῖ τραπήσομαι γῆς; στόλος ἐπανῆκεν Ἕλληνικός· στόλος, ὃ θεοὶ, Πρωτεσιλάου χωρὶς, ποῖ τέτακται; τίνος ἀποβαίνει νεὺς πρῶτος; Ἕλληνικῆς ἐπιβήσεται γῆς· ὡς βαρβαρικῆς ἐπιβέβηκε πρῶτος, ἀπορῶ κατιδεῖν· ἐπιλιψῶ μᾶλλον ἀριθμήσας τοὺς ἠκοντας, ἢ θεωμένη τὸν σύναικον· οἴμοι τῆς Τροίας, ὡς ἀγνώμων ἢ πόλις, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα τῆς γῆς οὐκ ἀντέδωκεν, ἢ τάχα καὶ αὐτὴ φανέντος ἠράσθη ¹⁷ — — — —

Cap. XII.

1. Ἐκφρασις Πολυξένης ²

20 σφαττομένης ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

Τὸ δὲ Πολυξένης πάθος τεθέαται μὲν γεγενημένον ἢ Τροία· παρέσχε δὲ ἢ σκηνὴ μετὰ τὴν Τροίαν ἰδεῖν. καὶ λαθεῖν δ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἔωσιν οἱ πλάττοντες, χαλκῶ τὸ πραχθέν ἀπεικάζοντες. Ἐν περιφανεί τοίνυν χω-

17 Finem hujus capituli et initium sequentis absorpsit jactura folii, quod post fol. 149. excidit.

1 Partem priorem hujus descriptionis usque ad verba: προσερῖδει τῇ κόρη, καὶ δοκεῖ πιέζειν ex editione Reiskiana p. 1088. supplevi. Ejusdem folii jactura complures alias ἐκφράσεις absorptas esse, nemo erit, qui valde doleat.

ρίω τοῦ ² ἄστιος ἀνάκειται ἢ Πολυξένης εἰκῶν, παρ' αὐτὸν οὕσα τὸν Νεοπτόλεμον· ὁ μὲν γὰρ ἔστηκε παρὰ ταύτην γυμνός, κράνος μόνον λαβὼν περικείμενον· καὶ κράνος οὐχ ὄλον, ἀλλ' οἶον ἄνεμος ἄκραις ἐπιψαύσαιτο ταῖς κόμαις· ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουρ- 5
 γήσαντος Νεοπτολέμῳ περιθεῖναι σκευὴν, ἐπειγομένῳ πρὸς γυναίου σφραγὴν· εἶτα τὸ πρόσωπον, ἐγκάρσιόν τε ἅπαν ἐστὶ, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπονένευκε θυμοῦ μετέχον, ὡς δια-
 χρώμενος ἔτυχεν· ἢ δέ οἱ δειρὴ τῷ παντὶ συναποκλίνει προσώπῳ· ταῖν δὲ δὴ χεροῖν ἢ μὲν δεξιὰ τῆς κόρης ἐπεί- 10
 ληπται, καὶ κόμης τὴν ἄκραν, ἄνω που πρὸς αὐτὴν ἀνα-
 τείνουσα· ἢ δὲ δὴ λαιὰ πρὸς ξίφος ὤπλισται, καὶ τὸ πᾶν ἔργον ὑπισχνεῖται ποιῆσαι· ὥσπερ ἀγανακτοῦντος τάνδρος εἰ πρὸς γυναῖκα δεήσῃ δεξιᾶς, καὶ κόρην χειρὶ
 διαφθερεῖ, ἐν ἣ πρὸς ἄνδρας ἠρίστευσεν· εἶτα τὸ στέρ- 15
 νον ἅπαν ἐξώγκωται, καὶ πρὸς τὸν ἔνδον θυμὸν ἐξοι-
 δεῖ. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν ὁ μὲν δεξιὸς προσερείδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιέζειν, ὡς μὴ καθάπαξ κινοῖτο, ὁ δὲ αἰ λαιὸς ὑποτέτακται, ³ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ βᾶθρον ἐξ ἄκρας ἀνέ-
 στηκε, τοσοῦτον ἀνέχων, ὅσον ἢ χρεία τῆς σφραγῆς ἐβιά- 20
 ζετο· παρ' αὐτὸν δὲ ἢ παῖς οὔτε πρὸς ἅπαν ἀνέστηκεν, οὔτε ἐπὶ τοῦ βᾶθρου πᾶσα καθῆσται· ⁴ ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ θανάτου συνεσχημάτισται ⁵ χρείαν· τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ἅπαν ὡς ⁶ συντέτακται, καὶ δειρὴν ἔχει ⁷ πρὸς ἀναίρεσιν ἔτοιμον· ταῖν δὲ ⁸ χεροῖν τῇ δεξιᾷ μὲν ἐπι- 25
 ψαύει τοῦ βᾶθρου, τὴν δὲ εὐώνυμον ⁹ πρὸς τὴν τοῦ πέπλου συνέστειλε χρείαν· τοῦ δ' αὖ στέρνου προ-
 νέχει μὲν ὁ δεξιὸς τῶν μαζῶν καὶ γυμνὸς ἀνεῖται τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν, ὥσπερ ἐνδείξασθαι προηρημένου τοῦ

² Reisk. ἦν ἄστιος. recepi lectionem codicis bavar. ³ Reisk. ὑποτίταται. ⁴ Reisk. καθεῖσται. ⁵ Reisk. ἐσχημάτι-
 σται. ⁶ ὡς Reisk. om. ⁷ Reisk. ἀνάχει. ⁸ Reisk. ταῖν
 δὲ δὴ χεροῖν ἢ μὲν ἐπιψ. ⁹ Reisk. addit κόμη.

καὶ πλεῖ μὲν δι' Ἑλένην Μενέλαος, ἐγὼ δὲ διὰ Κλυται-
 μνήστραν ἀνήρημαι· Μενέλαος μὲν Ἑλένην τῆς Ἑλλά-
 δος ἀλλοτριοῖ, Κλυταιμνήστρα δὲ τῶν βίων ἐμὲ, καὶ
 κακοπραγοῦμεν δι' ἀμφοτέρας ἑκάτεροι, διὰ δὲ Κλυται-
 5 μνήστραν μᾶλλον ἐγὼ, καὶ πρὸς ἄμιλλαν ἀτυχημάτων
 καθίστανται, τίς μᾶλλον ἀδικήσει τὸν σύνοικον· καὶ πα-
 ρεῖδε μὲν Ἑλένη Μενέλαον, ἐμὲ δὲ ἡ λοιπὴ πρὸς τὸν
 Αἴγιστον· οὐκ ἦν παρὰ ²⁰ Τροίαν οὐδὲ παρὰ τὰς Μυ-
 κήνας ἐπιλείπειν, οὐδὲ κινδυνεύων τελευτᾶν μετὰ πόλε-
 10 μον, οἷα μάχης κακοπραγῶ ἀρχὴν, καὶ πέρασ ὄφθῃ
 τῆς ἀρχῆς σφαλερώτερον, οἶκος καὶ φόνος, ἐστία καὶ τε-
 λευτή· κεῖται Τροία καὶ μετ' ἐκείνην ἐγὼ, καὶ πολεμίοις
 διαφθείρομαι πίπτουσι, καὶ Τροίας οὐδὲν αἱ Μυκῆναι ²¹
 διοίσουσι, μᾶλλον δὲ Τροίας ἢ Ἑλλάς δυσμενέστερον,
 15 ἀνεῖλεν οἶκος ὃν ὁ πόλεμος ἔσωσεν· ὡς ἔδει Τροίαν
 ἑστηκέναι μέχρι παντός· οὕτω γὰρ ἂν ἐβίων μετ' ἐκεί-
 νης ἐγὼ, νῦν δὲ πρὸς τοῦναντίον πάντα χωρεῖ, καὶ βε-
 βιώκαμεν ἔνθα πίπτειν ἐχρήν· ἀνήρημαι δὲ ἢ βιώναι
 παρῆν· οἶκος καὶ Τροία τὰς παρ' ἀλλήλων ἠλλάξαντο
 20 τύχας, καὶ γέγονε μὲν οἶκος Τροίας πολεμιώτερος· Τροία
 δὲ τῆς ἐστίας εὐδαιμονέστερον, ἀλλ', ὃ φίλη γῆ, τὸν
 Ὀρέστην ἀντ' Ἀγαμέμνονος ὄπλιζε, καὶ ποιεῖ Κλυται-
 μνήστρα τὰς Μυκῆνας εἰς Τροίαν.

7. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Μιλτιάδης ἐν Μαραθῶνι
 25 πρῶτον θεασάμενος Πᾶνα τὸν θεόν.

Ὡς ἐπὶ νίκης Ἑλληνικῆς θεὸς κατεφάνη νεωτέρων
 ἔξω τί πλέον· ὡς τὸν ἀριθμὸν οἱ θεοὶ πάντων ἀνθρώ-
 πων ἐσόμεθα κρείττονες, ὥστε πῶς ὁ θεὸς ἐπιφέρει τῷ
 σώματι· κέρασ ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, οὐρανοῦ κύκλον ση-
 30 μαίνων τῷ σχήματι καὶ συμμαχοῦντας ἀποφαίνει θεοὺς,
 οἷς τὰ θεῶν ἐπιδείκνυται, καὶ τὸ στέρνον ὑποδασύνεται,

10 Cod. ἤρα.

11 Cod. μῆκναι.

δηλοῦν μὲν ἅ γῆ φέρειν ἐπίσταται, νίκην δὲ ὁμῶς προφητεῦον ἐν γῆ· καὶ πεζομαχῶ κατ' ὀρθὸν εἰς τὸν Πᾶνα σκοπῶν· ὑπόκειται γῆ πρὸς μὲν στέρνον Πανὶ, πρὸς δὲ νίκην Πανὶ, πρὸς δὲ νίκην ἐμοὶ καὶ βοσκήματα φέρει τοῖς σκέλεσιν. ὅσον ἐγκρατὴς ἔσομαι δείκνυσι· πάντα τὰ Περσῶν εἰς ἐμὲ μεταστήσεται, πάντα τοῦ Πανὸς ἐπὶ σώματος ἄγοντος· καίτοι τις νέος ἐν θεοῖς καταστάς οὐ νέοις ἡμῖν δωρεὰς εἰσηνέγκατο; καρπούς Ἀθηναίοις ἀνῆκε Διόνυσος, ὅθεν θεὸς ἐνομιζέτο· νικᾶν ἐν ὅπλοις Ἡρακλῆς ἐδωρήσατο θεὸς ἐξ Ἀθηνῶν κηρυττόμενος, καὶ νῦν Περσικὸν ἐργάζομαι τρόπαιον, ὅτε μοι καὶ Πᾶν κατεφάνη θεός· αἱ παρενθῆκαι ὄντως αὐται· τῶν Ἀθηναίων αἱ δωρεαί· καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλίμαχε, στήθι κτεινόμενος· ¹² νεὼς βαρβαρικῆς ἐπιλαμβάνου Κυναίγειρε, ¹³ καὶ ναυμάχει χεῖρα πορῶν. (sic) 15

12 Locis ad Hermog. Prog. c. 7. allatis adde Arsenii Violet. p. 215. Ἐκ τῶν Πλουτάρχου ἱστοριῶν.

Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς περιπεπαρμένος δόρασι καὶ νεκρὸς ἐστάθη· Κυναίγειρος δὲ Περσικὴν ἀγομένην ναῦν κατέχων ἐχειροκοπήθη· ὅθεν καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Παντελίου τοιαῦτα γεγράφθαι λέγεται.

Ἔκκατον καμάτιο, καὶ ἀπρήκτου πολέμοιο,

Ἡμετέρῳ βασιλῆϊ τί λέξομεν ἀντιάσαντες;

ὦ βασιλεῦ, τί μ' ἔπεμπες ἐπ' ἀθανάτους πολεμιστάς;

Βάλλομεν, οὐ πίπτουσι· τιτρώσκομεν, οὐ φοβέονται.

Μοῦνος ἀνὴρ σύλησεν ὅλον στρατόν· ἐν δ' ἄρα μέσσω

Αἱματόεις ἔσθηκε σιδηρεῖαις ὑπὸ ρίζαις,

Κοῦκ ἐθέλει πεσεῖν· etc.

13 Cod. Κυναίγρ — Adjicio locum ex Herodoto VI, 114. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· — τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίανος ἐνθαῦτα, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει. Liban. T. IV. p. 431. νῦν μὲν γὰρ ὁ Κυναίγειρος καὶ ὁ Καλλίμαχος, καὶ ὁ Λεῶς, καὶ ἄν ἐμνησθῆται ἄρτι,

8. Τίνας ἄν εἶπε λόγους Θεμιστοκλῆς γῆν καὶ θάλατταν μεταποιουμένην ἀκηκοώς.

Ἐν ἔτι τοῖς Ξέρξου λείπεται θαύμασι, καὶ τὴν οἰκίαν τύχην μεταβαλεῖν· ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι πλέουσι καὶ
 5 ποδὶ διέρχονται πέλαγος, καὶ φυγάδα θεάσομαι τὸν μηδὲν εἰδέναι καταλείψαντα βέβαιον· ἀπίτω τῆς γῆς ὁ τὴν γῆν οὐκ ἔων, καὶ δραπετευέτω τὴν θάλατταν ὃ μεταθίς εἰς τὴν ἤπειρον, μαρτυρεῖτω τὴν ἥτταν τὰ παρ' ἐκείνου γενόμενα, δι' ὧν ἐδημιούργει φευγέτω, γεγόνα-
 10 μεν Ἀθηναίων θεῶν, καὶ θεῶν ὄνομα κατυκοῦντες ἐλάβομεν καὶ τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς συγγενές· δῆλη κλησίς καὶ γένεσις· ἔπειτα τῆς γῆς ἐρῶσι θεοὶ καὶ δικασταὶ τοῖς ἐρῶσιν οἱ κρείττονες, καὶ τὸ ποθοῦν τοῖς κρίνουσιν ὅμοιον, καὶ πάντες γεγονότες ἀπὸ θεῶν οὐ δείσομεν
 15 ἄνθρωπον προσκαυχούμενον¹⁴ μὲν οἷα θεὸν, ἀγῶνα δὲ πρὸς θεοὺς ἀνελόμενον· γῆν ἀφείλετο Δῆμητρος, Δημήτηρ ἡμῖν εἰς ἀγῶνα συλλήφεται, Ποσειδῶν ἀφηρέθη τὴν θάλατταν, συνναυμάχησεν μετὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Ποσειδῶν, ἥλιος ἀφηρέθη τὰς βολὰς τοῖς τοξεύμασι, φυγὰς
 20 ὁ Ξέρξης ὑφ' ἡλίου γίνεται μάρτυρι, βαλλομένην τὴν Ἑλλάδα μὴ θεωρῶν Μαρδόνιον ὄψεται κείμενον· ὅποσοι τοὺς θεοὺς ἀφηρέθησαν τοῖς Ἀθηναίοις συμπράξουσι,

κοσμοῦσιν ἐν τοῖς λόγοις τὴν πόλιν. Longiorem de Cynaegiro et Callimacho Monachi Theoduli exercitationem edidit Boisson. Anecd. Vol. II. p. 229. Lucian. Iup. trag. c. 32. ξυναπολέσαι ἐνὶ ποτηρῷ τσοῦτους, καὶ προσέτι τὴν στοᾶν, αὐτῷ Μαραθῶνι καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγείρῳ, καὶ πῶς ἄν τούτων συμπεσόντων οἱ ῥήτορες ἔτι φητορεύοιεν, τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑπόθεσιν ὑφηρημένοι. Praec. rhet. c. 18. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθῶν, καὶ ὁ Κυναιγειρος, ὧν οὐκ ἄν τι ἄνευ γένοιτο· καὶ αἰεὶ ὁ Ἄθως πλείσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκεπέσθω, κ. τ. λ. 14 Cod. προσκαυούμενον.

καὶ συμμαχοῦντας σώσει θεοὺς ὃ μηδὲ θεὸς ἐν Ἑλλάδι
δοκῶν· καὶ δείξει Πέρσαις ἀναχωρῶν, ὡς Ἀθηναῖοι τῶν
βαρβάρων τὰς τύχας ἀντὶ θαλάττης καὶ γῆς μεταβάλ-
λουσιν.

9. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ¹⁵ πρῶτα θεασά-
μενος θάλατταν.

Ὡς πάντα ἐλπίσας ἢ γῆν τελευτῶσαν ἰδεῖν προῖών
ἔληγον, καὶ πέρας ἐθεώμην τῆς γῆς, καὶ τὴν ἠπειρον
ἕτερόν τι φανέν διαδέχεται θαῦμα καὶ πέφηνέ τι παρὰ
ταύτην παράλογον, καὶ τὸ θαυμάσιον κρίνειν ἠπόρηκα. ¹⁰
Τὶ γὰρ δὴ τοῦτο τὸ πεφηνὸς προσειπεῖν ἄερος φύσιν οὐ
διασέσωκεν, οὐ γὰρ ὑπὲρ κεφαλῆς φερόμενον αἴρεται·
μένειν οὐκ οἶδεν ὡσπερ ἢ γῆ, χρῆσιν οὐ παρέσχε τῶν
ῥευμάτων ἢ φύσις, ἀλλὰ καὶ τρόπον ἔχει παραλογώτε-
ρον· ἔνδοθεν μὲν γὰρ ὡς μαχόμενον φέρεται, προσιὸν ¹⁵
δὲ τῇ γῆ φυγῆς παρ' αὐτῆς δέχεται σύνθημα, καὶ προ-
έρχεται μὲν ὡς πολέμιον, ἀπαλλάττει δὲ ὡς ταύτης γενό-
μενον φίλτατον· ἦν ἄρα τοῦτο ὃ πάλαι θρουλοῦντες
ἄνθρωποι λέγουσι θάλατταν, ἐπὶ ταύτης οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι πλέουσιν ἄνθρωποι, καὶ ταύτη τὸν οἰκεῖον βίον ²⁰
πιστεύουσιν· ἀλλ', ὧ Πόσειδον, σὲ μὲν σεβοίμην ἐν γῆ
διαιτώμενος, σὺ δὲ, ὧ Δῆμητερ, ἄμφω τὰς σὰς φιλοτίμη-
σαι χάριτας, βίον ἀκίνδυνον καὶ θάνατον ἔντιμον νέ-
μεισθαι.

10. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ²⁵
θεασάμενος Πρίαμον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἰλλοτριῶσθαι θεῶν, οὐδὲ δίχα
Διὸς εἶναι τοὺς Λαομέδοντος, πάντα τοῖς Τρωσίν εἰσιν
οἱ θεοὶ καὶ μαχομένοις καὶ πίπτουσιν. Ἐγσκηνοῖ Πρία-
μος, ὧ θεοὶ, παρὰ τὴν Ἀχιλλέως σκηνὴν καὶ διῆλθε ³⁰

15 Cod. ἠπειρώτας.

τὰς πύλας μηδενὸς ὑπανοίξαντος, καὶ πολεμίοις συνανα-
 μίγνυται, μηδὲν δεδοικῶς ὁ τὸν παῖδα θρηνῶν, καὶ πε-
 σεῖν οὐ λογιζέται πεπτωκότα ζητῶν, οὐκ ἦν ἄρα συμ-
 φορᾶς μεγάλης ἀλγεινότερον· τίσιν ὄμμασι Πρίαμος ἐπὶ
 5 τίσι λογισμοῖς Ἀχιλλέα σκοπεῖ; πολὺ θάρρει προχειρό-
 τερον ἀριστεῶς τολμήσαντος. ταύτην τὴν Ἔκτορος εἰρ-
 γάσατο ῥώμην· καρτεροῦντος πατρὸς παῖς ὑπῆρχε θρα-
 σύτερος· ὡς ἔγωγε πείθομαι καὶ Τροίαν τετειχίσθαι θεοῖς·
 Τροίαν Ποσειδῶν περιέβαλλε, καὶ μετὰ Ποσειδῶνος Ἀπόλ-
 10 λων, καὶ θεοὶ τοὺς Τρώων συνδιαιτωμένους ἐκτήσαντο
 παῖδας, καὶ μαχομένους μὲν αὐτοὺς ἐξαιροῦνται πολλά-
 κισ· σεμνύνουσι δὲ συγχωροῦντες πεσεῖν· κἂν γὰρ πολέ-
 μου νόμος εἰς ὕβριν ἐκδῶ, συμπρεσβεύων θεὸς ἐξαιρεῖται
 τῆς ὕβρεως· ἀλλὰ τί ταῦτα φέρω πρὸς ἐκπληξιν; λυ-
 15 θήσεται μὲν Ἐκτωρ διὰ θεοῦς, σὺ δὲ Τρωσὶν ἅπασι
 κήρυσσε, ὡς Ἀχιλλεὺς οἶδε δαπανᾶν μὲν ἀνθεστηκότας,
 ἐλειῖν δὲ πεσόντας.

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Κίμων Μιλτιάδου τοῦ πα-
 τρὸς ἐν δεσμοῖς τελευτήσαντος.

20 Οἷαν ἀνδρῶν οἷων Ἀθηναῖοι παρέχουσι τύχην, Μιλ-
 τιάδης ἐν δεσμοῖς, ὃ θεοὶ, τελευτᾶ· μετὰ Μαραθῶνα
 δεσμὸς, μετὰ τρόπαια θάνατος ἄτιμος, καὶ γίνεται γέ-
 ρας ἔργων λαμπρῶν ἀτιμότερον οἶκημα, κακὴν τοῖς ἀρί-
 στοῖς ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ φέρει τὴν τελευτήν, καὶ κιν-
 25 δύνων εἰσὶ δωρεαὶ συμφορῶν αἱ δεινότεραι· τί γὰρ ἐπὶ
 αὐτῷ τῶν περιφανῶν οὐ προσγέγονεν; οὐκ ἐπὶ τὴν Ἑλ-
 λάδα Πέρσαι προσήεσαν, ὡς Ἀθήνας αὐτὰς ἀναρπιά-
 σοντες, οὐ τὸν Αἰγαῖον οἰχίσαντες ἔπλεον; οὐ φυγῆς
 ἐνεπίμπλων τὴν θάλατταν; οὐκ ἀπεστέρουσιν τῆς αὐτῶν
 30 θείας τοὺς ἐντυγχάνοντας; οὐ συνῆγον οἰκεῖν; ἅπαντες
 ἔφευγον, οὐκ Ἐρετρίαν ἐμπεσόντες σεσαγηνεύκασιν; οὐ
 πανοικία τὸ τῶν Ἐρετριῶν ἀνῆρπαστο γένος.

12. Τίνας ἄν εἶποι λόγους Ἑρακλῆς ἐπιβαίνων πυρᾶς.

Εἷς ἄθλος ἔτι μοι λείπεται, λῦσαι τοῦ σώματος
 ἔμαντόν, τοῦτό με πρὸς θεῶν ἀνύσει τὸ πῦρ, οὗτος
 ἀπαλλάξει με γῆς ὁ χιτῶν· ἄθλοις ἀπασαν ἐκάθηρα
 γῆν, καὶ τῆς ἐμῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἠπειροῦ μέρος ἀμάρτυ- 5
 ρον· ἀλλ' ἔτι τῆς γῆς σχῆμα τῶν ἐμῶν γεγένηται πό-
 νων, ὑπόλοιπον οὖν μοι τὰ τῆς γῆς οὐρανὸν εἰσενέγκα-
 σθαι· τί γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῆς Διὸς συγγενείας οὐ προγεγέ-
 νηται; οὐ περὶ τὰ σπάργανα τοὺς προσπεσόντας διέφθει-
 ρα δράκοντας; οὐχ ἄλου βίου προοίμιον γέγονε τῶν 10
 ἀγώνων ἀρχή; παρὰ τὴν Ἑλλάδα μέσην ἐγκατασκήψαντα
 διέφθειρα λέοντα, καὶ σκευῆ χρῶμαι τῷ προκαλύμματι,
 καὶ μετ' ἐκεῖνον ὕδρα διέφθαρται πλείους ἀνιεῖσα τῶν
 τεμνομένων τὰς κεφαλὰς· ἦλθον εἰς μάχην τοῖς κάτω
 θεοῖς, καὶ τὸν τῶν κατοικομένων ἀνήγαγον φύλακα· 15
 ὄρνις διέφθειρα τοὺς ἐπτερωμένους τοῖς βέλεσιν· ἐπ'
 ἔσχατα προελήλυθα γῆς, καὶ φίσιν βοῶν ἀναγαγὼν ἐπὶ
 τῆς Ἑλλάδος κεκόμικα· καὶ κέρας ἐλάφου χρυσοῦν νομι-
 ζόμενον, οὐδ' εἰ γέγονεν ἔγνωκα· τίς δῆτα λοιπὸς ἔσχα-
 τος τῶν ἄθλων; θεοὶ, καὶ μετὰ τῆς Ἥβης ἐνθένδε 20
 συνέσομαι, τελευτῶν καὶ οὐ κτεινόμενος.

13. Τίνας εἶποι λόγους Μενέλαος ἀκηκοὼς Ἀγαμέμνονα
 παρὰ τῆς Κλυταιμνήστρας οἴκοι τεθνήσκειν.

Εἷς οἶον ἀδελφὲ τῆς Τροίας ὁ πόνος προῆλθέ σοι
 πέρας, ἄμεινον ἦν σοι παρὰ τὴν Τροίαν πρᾶξιν ἀρι- 25
 στεύοντι, παρεμυθεῖτο τὸν θάνατον ἢ περὶ τὴν Τροίαν
 συμβαίνουσα δόξα, καὶ τὸ δυσχερὲς οὐκ εἶα σκοπεῖν βα-
 λῶν ἀριστεύς· κοῦφόν τι θάνατος ἐν πολέμῳ συμβᾶς·
 ἀρετὴ πρᾶττει τὸ πάθος, οὐ τύχη· νῦν δὲ τὸν ἐν Τροίᾳ
 διελθῶν κίνδυνον ἐνδοξον τὸν ἐπ' οἴκου πέπονθας ἄδο- 30
 ξον. καὶ κτείνει σε παρὰ τὴν ἐστίαν γυνή καὶ ὁ ταύτην

κατακλινώμενος Αἴγισθος· οἴμοι σφαγεὺς Ἀγαμέμνονος,
καὶ διηκονεῖτο πρὸς τὴν πρᾶξιν ἢ σύννοικος· καὶ παρὰ
τὸ δεῖπνον τεθέαμαι κείμενον, ὃν ἀριστεὰ κατεῖδεν ἢ
Τροία· καὶ διεφθάρη τρυφῶν ὁ περὶ τοὺς κινδύνους
5 ἀποφυγῶν, καὶ χοᾶς τελευτῶν οὐ διήνεγκεν· ὦ πόσας
Τρώων ὑπερέβη βολὰς, ὅσων δὲ τραυμάτων γέγονε κύ-
ριος, ἐστρατήγει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων πληγεῖς, καὶ τὴν
ἡγεμονίαν οὐκ ἀπεῖργε τὰ τραύματα, καὶ βεβλημένος
εἶργεν εἰς μάχην ἐρῶμενος· ἔνοπλος ὑπῆρχε κρεῖττον
10 Ἀπόλλωνος βάλλον, καὶ διήρχεσε πρὸς ὅλην τὴν μάχην,
πρὸς οὐδένα καταπλαγεῖς· εἶδεν ἀνηρημένον τὸν Θέτιδος,
καὶ μένων ἐμάχετο· διεφθάρη περὶ τὸν ναύσταθμον
Αἴας καὶ πάλιν ἀντεῖχεν εἰς κίνδυνον· οὐδὲν ἐλύπει τὴν
Ἀγαμέμνονος μάχην Ἀντίλοχος κείμενος· ὅσοι τῶν Ἑλ-
15 λήνων ἀνηροῦντο μαχόμενοι, τοσοῦτοι νίκης αὐτῷ κατελεί-
ποντο τρόποι, καὶ διελήλυθε καὶ Τροίαν καὶ τύχην· οἴ-
κοι δὲ Τρωσὶν ἐξέτισε δίκην ὁ Τρῶας ἀνηρηκῶς, καὶ
μιᾶς ἐλείπετο γυναικὸς ὁ Τρώων ὅλων διαφθείρας στρα-
τόπεδον· ἀλλὰ τίς ἂν μοι τὸν Ὀρέστην ἐκσώσειεν; οὗτος
20 Αἴγισθου λήψεται δίκην, οὗτος μητέρα διαφθαρκῶς οὐκ
ἀδικήσει τὴν φύσιν, ἀλλ' ἀμυνεῖται τὸ γένος.

14. Τίνας εἶποι λόγους Λαοδάμεια μαθοῦσα τοὺς Ἑλ-
ληνας ἐπανήκοντας.

Προθεωρία· Ἀνεῖται μὲν εἰς ἦθος ὁ λόγος, οὐ
25 μὴν ἀφηρέθη τὸ πάθος· οὐ γὰρ ὅτι προῆλθεν εἰς ἦ-
θος, ἐπιλείπει τὸ πάθος, ἀλλ' ὅτι προσέληφεν ἦθος,
καὶ τὸ πάθος συγκέκραται, ἐν γὰρ ταῖς συγκειμέναις
τῶν ἰδεῶν ἢ τῶν προσώπων καὶ μεμιγμένη διαμένει
ποιότης.

30 Εὖγε νίκης Ἑλληνικῆς, εὖγε σωτηρίας ἐπιγραφουέ-
νης τὸν Πρωτεσίλαον· οἴμοι τῆς ἀνδρὸς τελευτῆς, οἴμοι
Τρωικῆς συμφορᾶς, ἧς κοινωνεῖ Λαοδάμεια· πρὸς ὑπό-

μνησιν ἄγει τῶν ἀτυχημάτων ἢ νίκη, καὶ ἀφαιρεῖται τὴν
 νικῆν ὁ τοῦ δυστυχήματος τρόπος, ἐπ' ἀμφοτέρας διαι-
 ρούμενος τὰς τύχας· ἄρα δακρῶ τὸν Πρωτεσίλαον, ἢ
 νενικηκόσι τοῖς οἰκείοις συνήδομαι, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἅμα
 διαιροῦμαι καὶ θρήνον, ἡδονῆς ἢ Ἑλλάς ἀναπίμπλησιν, 5
 ἔλκει πρὸς ὄδυρμους Πρωτεσίλαος· ἐπὶ μιᾶς οὐ δύναμαι
 μένειν τύχης, τίνας ἀφήσω φωνάς, οἰκτρὸν ὀλοφύρομαι,
 δόξω Τρωϊκὴ γεγονέναι γυνή, παιανίσω λαμπρὰ, ταύ-
 τὴν ἀναιρεῖ τὴν φωνὴν Πρωτεσίλαος· ποίοις σπείσω
 θεοῖς; ἄσω γαμήλιον, μία τὸν γάμον ἐδίδαξε νύξ· σω- 10
 τήρας ὀνομάσω θεοὺς; τίνα τῶν οἴκοι θεωμένη σωθέν-
 τα, καὶ τί ταῦτα διατρίβω τῆν ἄλλως, ¹⁶ ἐξὸν ἀριθμαῖν
 τοὺς ἐν Τροίᾳ κειμένους· δακρῶ Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα
 οὐ θεώμενος τάφον. Τελαμὼν ἀποδύεται πάλιν οὐ θεώ-
 μενος Αἴαντα· Λοκροὺς ἀνιᾶ κείμενος Πάτροκλος, Πυ- 15
 λίους Ἀντίλοχος, τῶν ἀριστέων ὅσοι περιπεπτώκασι,
 Πρωτεσιλάου μιμηταὶ καθεστήκασι, καὶ μετὰ τῶν πα-
 τέρων ἀνωμένη δι' ἀνδρὸς μετὰ τῶν γυναικῶν ἀμαρ-
 τίαν ὀδύρομαι, μετὰ Δηϊδαμείας ἐν Σκύρω, μετ' Αἰ-
 γιαλίας ἐν Ἄργει, πρώτη δακρῶ χηρείαν οὐ μόνη· καὶ 20
 τί μοι θρηνεῖν ἀνδρὸς τελευτήν; ἀλλ' ὥρα σπείσαι Πρω-
 τεσιλάω, ποῖ τέθαπται γῆς; τίς ἔκρυψε χῶρος; τίνος
 τῶν ὀρέων ἀπάρξομαι; τίς μεγάλα δακρῶσαν παραμυ-
 θήσεται τάφος; ἐπ' ἀμφοτέρας τῆς ἠπειροῦ κακοπραγῶ,
 παρὰ μὲν τὴν Τροίαν ἀφηρημένη τοῦ συνόντος τὸν 25
 βίον· ἀλλ' εὖρον ἐνθα τραπήσομαι, παρὰ τὸν θάλαμον
 στήσω τὸν τάφον, παρ' ὃν οὐκ ἔσχον ἄδειν ὑμέναιον,
 ἐπιθήσω τὸν θρήνον καὶ συναφθήσομαι δάκρυσιν, ὅτι
 συνελθεῖν ἀφηρέθην τοῖς σώμασι. καὶ χοᾶς ἐπιφέρειν
 παραιτουμένη λέξω τοῖς κάτω θεοῖς· θεοὶ ὅσοι τὰ γῆς 30
 ἐκκληρώθητε, Πρωτεσίλαον ἄφετε συγγενέσθαι πρὸς μίαν

16 Cod. τῆν ἄλλως.

αὐθις ἡμέραν. ἀναβιὸς ἐρεῖ, ποία καὶ κάτω τέτακται τάξει, ἢ δηλονότι ἔτι τῇ πρώτῃ, ὡσπερ εἰς Τροίαν ἤρῖστυσε πρῶτος.

Εἰς τὴν αὐτὴν προθεωρία· ἐν ταῖς γυμνασῖαις τὰς ἐξαλλαγὰς ἢ τῶν προσώπων ἐπιφέρει ποιότης, ὅθεν παρέχει ταῖς ἡθοποιῖας ἢ τέχνη καὶ φράσαι περιπαθῶς καὶ πρὸς ἡθος εἰπεῖν καὶ μίξαι τὸ συναμφοτέρον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἀδακρυτὶ κατασχεῖν, οὐδὲ νίκην βαρβαρικὴν ἔξω τοῖς Ἕλλησι καταστῆναι τῶν ὀδυρμῶν·
 10 εἰς ἴσον ἐπαίρουσι θρηνον καὶ νενικηκότας οἱ Τρῶες· τίς γένωμαι; ποῖ τραπήσομαι γῆς; στόλος ἐπανῆκεν Ἕλλη-
 νικὸς· στόλος, ὃ θεοὶ, Πρωτεσιλάου χωρὶς, ποῖ τέτακ-
 ται; τίνος ἀποβαίνει νεὺς πρῶτος; Ἕλληνικῆς ἐπιβή-
 σεται γῆς· ὡς βαρβαρικῆς ἐπιβέβηκε πρῶτος, ἀπορῶ
 15 κατιδεῖν· ἐπιλείψω μᾶλλον ἀριθμήσας τοὺς ἦκοντας, ἢ
 θεωμένη τὸν σύναικον· οἴμοι τῆς Τροίας, ὡς ἀγνώμων
 ἢ πόλις, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα τῆς γῆς οὐκ ἀντέδωκεν,
 ἢ τάχα καὶ αὐτὴ φανέντος ἠράσθη 17 — — — —

Cap. XII.

I. Ἐκφρασις Πολυξένης 2

20 σφαττομένης ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

Τὸ δὲ Πολυξένης πάθος τεθέαται μὲν γεγενημένον ἢ Τροία· παρέσχε δὲ ἢ σκηρὴ μετὰ τὴν Τροίαν ἰδεῖν. καὶ λαθεῖν δ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐῷσιν οἱ πλάττοντες, χαλκῶ τὸ πραχθὲν ἀπεικάζοντες. Ἐν περιφανεῖ τοίνυν χω-

17 Finem hujus capituli et initium sequentis absorpsit jactura folii, quod post fol. 149. excidit.

1 Partem priorem hujus descriptionis usque ad verba: προσερείδει τῇ κόρη, καὶ δοκεῖ πιέζειν ex editione Reiskiana p. 1088. supplevi. Ejusdem folii jactura complures alias ἐκφράσεις absorptas esse, nemo erit, qui valde doleat.

ρίω τοῦ ² ἄστιος ἀνάκειται ἡ Πολυξένης εἰκὼν, παρ' αὐτὸν οὔσα τὸν Νεοπτόλεμον· ὁ μὲν γὰρ ἔστηκε παρὰ ταύτην γυμνός, κράνος μόνον λαβὼν περικείμενον· καὶ κράνος οὐχ ὄλον, ἀλλ' οἶον ἄνεμος ἄκραις ἐπιψάυσαιτο ταῖς κόμαις· ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουρ- ⁵
 γήσαντος Νεοπτολέμῳ περιθεῖναι σκευὴν, ἐπειγομένῳ πρὸς γυναίου σφαγὴν· εἶτα τὸ πρόσωπον, ἐγκάρσιόν τε ἅπαν ἐστὶ, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπονένευκε θυμοῦ μετέχον, ὡς δια-
 χρώμενος ἔτυχεν· ἡ δὲ οἱ δειρὴ τῷ παντὶ συναποκλίνει προσώπῳ· ταῖν δὲ δ' ἡμεροῖν ἡ μὲν δεξιὰ τῆς κόρης ἐπέ- ¹⁰
 ληπται, καὶ κόρης τὴν ἄκραν, ἄνω που πρὸς αὐτὴν ἀνα-
 τείνουσα· ἡ δὲ δὴ λαιὰ πρὸς ξίφος ὥπλισται, καὶ τὸ πᾶν ἔργον ὑπισχνεῖται ποιῆσαι· ὥσπερ ἀγανακτοῦντος τάνδρος εἰ πρὸς γυναῖκα δεήσῃ δεξιᾶς, καὶ κόρην χειρὶ
 διαφθερεῖ, ἐν ἣ πρὸς ἄνδρας ἠρίστευσεν· εἶτα τὸ στέρ- ¹⁵
 νον ἅπαν ἐξώγκωται, καὶ πρὸς τὸν ἔνδον θυμὸν ἐξο-
 δεῖ. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν ὁ μὲν δεξιὸς προσερείδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιέζειν, ὡς μὴ καθάπαξ κινοῖτο, ὁ δὲ αὖ λαιὸς ὑποτέτακται, ³ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ βᾶθρον ἐξ ἄκρας ἀνέ-
 στηκε, τοσοῦτον ἀνέχων, ὅσον ἡ χρεία τῆς σφαγῆς ἐβιά- ²⁰
 ζετο· παρ' αὐτὸν δὲ ἡ παῖς οὔτε πρὸς ἅπαν ἀνέστηκεν, οὔτε ἐπὶ τοῦ βᾶθρου πᾶσα καθῆσται· ⁴ ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ θανάτου συνεσχημάτισται ⁵ χρείαν· τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ἅπαν ὡς ⁶ συντέτακται, καὶ δειρὴν ἔχει ⁷ πρὸς ἀναίρεσιν ἔτοιμον· ταῖν δὲ ⁸ χεροῖν τῇ δεξιᾷ μὲν ἐπι- ²⁵
 ψάυει τοῦ βᾶθρου, τὴν δὲ εὐώνυμον ⁹ πρὸς τὴν τοῦ πέπλου συνέστειλε χρείαν· τοῦ δ' αὖ στέρνου προ-
 νέχει μὲν ὁ δεξιὸς τῶν μαζῶν καὶ γυμνὸς ἀνεῖται τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν, ὥσπερ ἐνδείξασθαι προηρημένου τοῦ

² Reisk. ἦν ἄστιος. recepi lectionem codicis bavar. ³ Reisk. ὑποτίταται. ⁴ Reisk. καθεῖσται. ⁵ Reisk. ἐσχημάτι-
 σται. ⁶ ὡς Reisk. om. ⁷ Reisk. ἀνέχει. ⁸ Reisk. ταῖν
 δὲ δὴ χεροῖν ἡ μὲν ἐπιψ. ⁹ Reisk. addit κόμη.

πλάσαντος, ὧν ¹⁰ ἄλους Ἀχιλλεύς διαφθείρεται· ὁ δὲ ¹¹ λαιὸς τῶν μαζῶν ὑπὸ πέπλον ¹² συγκέκρυπται· εὖ δέ μοι καὶ τότε τοῦ δημιουργήσαντος ¹³ ἔδοξεν αἰδοῖ καὶ πόθῳ τοὺς μαζοὺς διελεῖν, ¹⁴ καὶ τον μὲν συγκρῦσαι τῇ κόρῃ
 5 πρὸς τὴν αἰδῶ, τὸν δὲ καταλιπεῖν πρὸς ἔλεγχον ἔρωτος· καὶ μήτε τὸν ¹⁵ χιτῶνα διαρῥῆξαι πρὸς ἅπαν, μήτε χιτῶνος χωρὶς καταλεῖψαι τὴν κόρην· ¹⁶ τὸ μὲν γὰρ στέρον ὁ χιτῶν περιρῥεῖ καὶ διαχεῖται πρὸς τὸ μέσον ἑμ-
 10 τῆς ¹⁷ τὰ δὲ μετὰ ¹⁸ μαζὸν συνέχει ζωστήρ, οὐκ ἔων τὸ πλεον ὑπορῥεῦσαι ¹⁹ παντάπασιν, καὶ παρασχεῖν ἀνδρῶν ὀφθαλμοῖς, ἃ μηδὲ γυναικῶν θέμις ἰδεῖν· τοὺς ²⁰ δὲ δὴ μηροὺς συλλαβοῦσα μὲν ἑκατέρους ἔχει, καὶ συμπλέκει τασοῦτον, ὅσον ἢ βία τοῦ πιέζοντος ἔταξε· τοῖν
 15 δὲ ποδοῖν ὁ μὲν δεξιὸς ἅπας συγκέκρυπται, ²¹ βᾶθρον ²² δὲ ἄμφω ἀνακειμένους ἔχει, περιφανὲς ²³ πάθημα δεινὸν λαθεῖν καθάπαξ οὐκ ἐώσης τῆς τέχνης.

2. Προμηθεὺς ἔκφρασις.³

Οὐκ ἦν ἄρα τὸν φθόνον οὐδὲ τῶν θεῶν ἔξω καθίστασθαι φύσεως, οὐδὲ τὰς χάριτας θεῶν χωρὶς εἰς ἀν-
 20 θρώπους ἔλθειν, καὶ μοι δοκεῖ τις δημιουργὸς εἰς εὐσέβειαν τοὺς ἀνθρώπους παιδοτριβῶν Προμηθεῖα πλάσαι τῷ χαλκῷ κολαζόμενον· ἀνάκειται γοῦν τις εἰκασθεὶς ²

10 Reisk. ὡς ἄλλους. 11 Reisk. δὲ δὴ. 12 Cod. πλεον. Reisk. πέπλω. 13 Reisk. δημιουργοῦ. 14 Cod. διελθεῖν. Reisk. διελεῖν. 15 Reisk. τοῦ. 16 Reisk. τῇ κόρῃ. 17 Reisk. αἰμαρῥαγῆς. 18 Reisk. μετὰ τόν. 19 Reisk. ὑπορεῦσαι. 20 Reisk. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν. 21 Sequitur in ed. Reisk. ὁ δὲ λαιὸς βραχὺ τι τοῦ πέπλου προφαίνεται. 22 Cod. βᾶραθρον. Reisk. βᾶθρον ἄμφω ἀνακειμένοις ἔχει. 23 Cod. παραφανὲς, Reisk. περιφ.

1 Cfr. Liban. p. 1116. ed. Reisk.

2 Reisk. εἰκασθεὶς.

Προμηθεὺς, οὐχ οἷον ἄνθρωποι κολαζόμενον ἴσασιν, ἀλλ' οἷον θεοὶ κεκλοφότα κολάζουσι· πῦρ γοῦν οὐ παράκει-
 ται Προμηθεΐ, ἀλλὰ τὴν χάριν ἢ τέχνη συνέκρουσεν, ἀετὸς δὲ Προμηθεΐ συνέστηκεν, οὐδὲ πεπλασμένον ἔξω
 τιμωρίας ἔων, ὡς γὰρ ἀνθρώπους ἐπιστρέφων εἰς τιμὴν τῶν θεῶν, οὕτω ³ τὴν δίκην σαφεστέραν ἀνέπλασε. καί
 μοι καιρὸς διελθεῖν, ἃ καθέκαστον ὁ πλάσας ἀνέθηκε· κολάζεται γοῦν Προμηθεὺς, καὶ τὴν κόμην ὁ πλάσας
 οὐκ εἰς κάλλος συνέθηκεν, ἀλλ' εἰς ἐπίδειξιν κολάσεως
 μείζονος· οὐ γὰρ ἀνεῖται πρὸς κόσμον ἢ κόμη, οὐδὲ σύγ- 10
 κείται τοῖς θεωμένοις εἰς ὄραν, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῆς συν-
 ἔστηκε, τὸ δὲ ἐγκάρσιον φέρεται, καί μοι τῶν κολαζο-
 μένων ὑποσημαίνει τὸν τρόπον, ὡς ἀνχμῶσί τε καὶ κε-
 κονιαμένοι ⁴ πεφύκασι, καὶ κόσμου τινὸς ἢ κόμης οὐκ
 ἐπιμέλονται· ἀλλ' ἢ μὲν φύσις τὴν κόμην, τὴν δ' ἀκο- 15
 σμίαν ἢ τιμωρία πεποίηκεν· ἔπειτα τὴν κόμην διαδέχεται
 προσωπον, ὀδυνώμενόν τε παντάπασι καὶ τῆς ἀνίας οὐκα-
 θάπαξ ἀλλότριον, ἀλλ' ἐπῆρται μὲν μετὰ κόμην τὸ μέ-
 τωπον καὶ ἀνιωμένῳ προσέοικεν· ἔπειτα τὰς ὀφρῦς προς-
 διέστειλε καὶ ⁵ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκάτερον μύσας συνέκλεισε. 20
 καὶ τὴν ὀδύνην ἐν μέρει τὸ πρόσωπον ἔστησεν, ἔπειτα
 οἷς τὸ ⁶ στόμα καὶ παρειὰς διαδέχεται, τὸ μὲν μεμυκὸς
 καὶ πρὸς τῆς ἀνίας αὐτῆς πιεζόμενον, αἱ δὲ συστελλό-
 μεναι καὶ τὴν τιμωρίαν αἰτοῦσαι μετριωτέραν καθίστα-
 σθαι· τὸ δὲ τοῦ προσώπου πρόσχημα ἅπαν ἐγκάρσιον, 25
 κατ' εὐθύ μὲν βλέπειν οὐκ ἀνεχόμενον, ὥσπερ οὐκ ἀνε-
 χομένης τῆς δίκης ἐν κέρδει λιπεῖν τῆς ἀνοίας ⁷ τοὺς
 θεούς· ἀλλ' ἐπ' ἅμφω κολάζεται, ὄρων ἅμα καὶ τιμω-
 ρούμενος, γένειον δὲ πρὸς τούτοις ἡμελημένον καθεῖται,
 καὶ τὴν κόμην ἐδήλωσε. συναυχμεῖ γοῦν αὕτη καὶ πέρα 30

Cod. εἰκαστής. 3 Reisk. οὕτω. 4 Reisk. κεκονιωμένοι. 5
 Reisk. καὶ τὴν τῶν. 6 τὸ Reisk. om. 7 Reisk. τῆς ἀγνοίας

τοῦ μετρίου κομᾶ. διερῆ δὲ καὶ στέρνον πάντα εἰς ὅ
 μίαν ἀποβλέπει τὴν δίκην· ἡ μὲν γὰρ τῷ προσώπῳ συνένε-
 νευκε καὶ κάτω συγκέκυπται ὃ βλέποντι, τὸ δὲ ἐξώγκω-
 ταί τε καὶ τὸ ἰὸ δαπανώμενον ἀνθέλκειν δοκεῖ, καὶ λα-
 5 βεῖν οὐκ ἔᾶ τὸ λοιπὸν, ὡς ἱῖ προσπεσὼν ἔλκει πρὸς αὐ-
 τὸν αἰτὸς, τὸ δὲ μετὰ τὸ στέρνον ἅπαν συνήγαγεν, ὡς-
 περ τοῦ δημιουργοῦ πᾶσι σημαίνοντος, ὡς ἅπας, ἱῖ ἐπεὶ
 μὲν ἐκείνῳ δοκεῖ, προσανάλωται· καίτοι θαυμάσαι τοὺς
 τε ποιητὰς, ὧν βουλευόνται, καὶ τὸν δημιουργὸν ἐπῆλθε
 10 τῆς τέχνης, τοὺς μὲν, ὅτι Προμηθεῖα κολαζόμενον λέ-
 γουσι ἱῖ θεοὺς λιπεῖν βουλευσάμενον· καὶ τὴν ἐπιθυμίαν
 τῆς χάριτος, ἐξ ἧς ἀνθρώπους εὖ ποιεῖν ἐβουλεύετο Προ-
 μηθεὺς, ταύτην οἱ μὲν κρείττους κολάζουσιν, οἱ δὲ ποιη-
 τὰ φράσαι προήρηται· λαθεῖν δὲ ὁ ἱῖ ταῦτα δημιουρ-
 15 γήσας οὐκ ἔλιπε· τοῖν δὲ δὴ ποδοῖν ὁ μὲν εἰς γόνυ κέ-
 καμπται ἱῖ καὶ ἐξανέχει τὸν αἰτὸν, βᾶθρον καθιστάμε-
 νος ὄρνιθι, ἱῖ καὶ τῷ τρέφοντι προσηγάγετο σώματι,
 ὡςπερ τὸν αὐτὸν δεικνὺς κολαζόμενον, καὶ τῷ κολάζοντι
 παρέχοντα βᾶσιν. τοῦ γὰρ ὄρνιθος οὐκ ἔχοντος, ὅποι ἱῖ
 20 στήσεται, ἀνέχει τὸν πόδα καὶ συμμαχεῖ τῷ κολάζοντι,
 ὁ δὲ ἱῖ λοιπὸς ἔστηκε, καὶ τὸ λοιπὸν ἐστάναι ἱῖ παρα-
 σκευάζει τοῦ σώματος, καὶ γίνεται βᾶθρον τῷ σώματι·
 ταῖν ἱῖ δὲ χεροῖν ἡ δεξιὰ μὲν πρὸς γόνυ κέκαμπται ἱῖ,

τὴν θεῖαν. 8 Reisk. πρὸς. 9 Cod. συγκέκυπται βλέποντα.
 recepi lectionem Reiskianam. 10 Cod. τόν. Reisk. τό. 11
 Reisk. ὁ πρ. ἑ. πρὸς ἑαυτόν. 12 Reisk. ὡς ἅπαν, ὁ μετ' ἐκεῖνο
 δοκεῖ, τῷ αἰτῷ προσανάλ. καὶ μοι θαυμάσαι πάντας ποιητὰς ὡς
 βουλευόνται. 13 Reisk. λέγουσιν, ὃ θεοὺς λιπεῖν ἐβουλεύετο.
 14 Reisk. ταῦτα ὁ. 15 Cod. κέκαμπται. 16 Cod. καθιστά-
 μενον ὄρνιθον. adscivi lectionem Reiskianam. 17 Reisk. ὅπη
 δὴ. 18. Reisk. ὁ δὲ δὴ λ. 19 Reisk. ἐστάναι. Cod. ἐστάναι.
 20 Cod. τοῖν δὲ χεροῖν. Reisk. ταῖν δὲ δὴ χ. 21
 Cod. κέκαμπται.

καὶ κατόπιν ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, ²² καὶ τοὺς δακτύλους ἐναλλάξ συστέλλει ²³. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν καμπύλος, τῶν δὲ λοιπῶν ἕκαστος ἐν παντὶ συγκείμενος ἔσταλται· καὶ πρόσσχημα ²⁴ μὲν ἕκαστος ἄλλο τι ἂν ἐπέδειξε, μίαν δὲ πάντες ὀδύνην ἐμφαίνουσι, ²⁵ καὶ ὀδύνης ὑπόμνημα ⁵ καθίσταται· χεὶρ δὲ οὔτε ἀμύνειν ἐξαρκεῖ τῷ Προμηθεῖ, οὔτε τὴν ὀδύνην ἐᾷ λαθεῖν, καὶ ἡ μὲν ἀνία δηλοῦται τῇ δεξιᾷ, ἐπικουρεῖν τε οὐκ ἔχει τῷ πάσχοντι, ὡσπερ τῆς φύσεως εἰς ἐπίδειξιν τοῦ δυστυχήματος ἀνείσης τὰς χεῖρας, ἀλλ' οὐκ εἰς συμμαχίαν τῷ δυστυχήσαντι, ἀποσεί- ¹⁰ σασθαι γὰρ τὸν ὄρνιν οὐ δύναται, σημαίνει δὲ μόνον ὡς παρῶν ἀνιᾶ, ἡ δὲ λαιὰ παραπλησίως μὲν ἐκείνη συνέσταλται, ²⁶ τὸν μὲν τῶν δακτύλων συγκάμπτουσα, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰσάπαξ ²⁷ συνέλκουσα, καὶ τῶν μὲν ποδῶν ὁ λαιὸς τῷ παντὶ σώματι γίνεται βάρθρον, τοῦ δὲ παν- ¹⁵ τὸς ἕτερός τις ὑπέχει ἀντέχων, ὡσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουργήσαντος Προμηθεῖα ²⁸ λιπεῖν ἐπὶ γῆς, ἣν διὰ τοῦ πυρὸς εὖ πεποίηκεν· ὁ δὲ δὴ αἰτὸς ἀνέχεται μὲν πρὸς τοῦ γόνατος, εἰς αὐτὸ δὲ τὸ ἦπαρ χωρεῖ, καὶ παρ' αὐτὴν τετάσθαι δοκεῖ τὴν τομὴν, ἣν ἐξειργάσατο, ²⁰ καὶ τοὺς μὲν πόδας ἄμφω μερίσας ἀνέχων συνέχει, ἕκαστέρων ²⁹ δὲ τοῖν πτεροῖν οὔτε καθάπαξ συνέσταλται, οὔτε παντάπασιν ἀποτέταται, ἀλλ' ὡσπερ ἔτοιμος ὢν εἰς ὄρμην, βραχὺ μὲν τι ³⁰ τῶν πτερῶν προσανέτεινε, ἐν δὲ τοῦτο παραδηλοῖ, ὡς ἦν ἀποκάμη ³¹ φέρον τὸ ²⁵ γόνυ πρὸς τιμωρίαν ἀνέχουσι ³² πτέρυγες.

22 Reisk. τὴν κεφαλὴν. 23 Cod. et Reisk. συστειλάς. 24 Cod. πρὸς σχῆμα. 25 Reisk. πάντες ὀδύνην ὑπόμνημα καθίσταται χεῖρ· ἄτε οὔτε ἀμύνειν ἐξαρκούσα. 26 Cod. συνίσταται. Reisk. συνέσταλται. 27 Reisk. εἰσάπαν. 28 Reisk. τὸν Προμ. 29 Reisk. ἑκάτερον. 30 Reisk. τοι. 31 Cod. ἀποτάμη φέρον. recepi lectionem Reisk. 32 Reisk. ἀρκέσουσι.

3. Μηδείας ἔκφρασις.²

Τὰ δὲ Μηδείας δεινὰ τεθέαται μὲν τῆς Ἑλλάδος ἢ
 Κόρινθος, ἅπανσα δὲ δι' ἀγαλμάτων ἔγνωκε γῆ, καὶ τὸ
 πραχθὲν ἐν ἐνὶ τεθέανται πάντες, πάντας εἰς ὄψιν πα-
 5 ραγούσης² τῆς τέχνης· ἐν περιφανεῖ τοίνυν χώρῳ τοῦ
 ἄστυος ἀνάκειται Μήδειά, οὐχ οἴαν ἐν Κόλχοις ἀνιερωμί-
 νην ἔλαχεν Ἄρτεμις, οὐδὲ οἴαν Ἰάσων συναγωνιζομένην
 ἔσχεν ἐν³ ἄθλοις, ἀλλ' οἴαν⁴ Κόρινθος ἀδικουμένην
 εἶδε καὶ κτείνουσαν· καὶ παρελθοῦσα τὸν πόδον ἢ τέ-
 10 χνη πλάττει πρὸς τὰς συμφορὰς ἀπεικάζουσα. Ἀνέστηκε⁵
 τοίνυν, οἴαν ὁ λίθος ἀναστήναι ποιεῖ, πρόσωπον μὲν οὐκ
 ἔξω φέρουσα λύσσης, ἀλλὰ τὸ πάθος, ὅθεν τὸ σῶμα ἅπαν
 ἀπάρχεται⁶, καὶ πρὸς τὸ λαιὸν⁷ ἀπονεύει πρὸς γῆν, ὥσπερ
 οὐκ ἀνεχομένη⁸ κειμένους ἰδεῖν οἷς μανεῖσα διέφθαιρε, καὶ
 15 τιμᾶ τὴν φύσιν τοῖς ὄμμασιν, ἣν τῷ θράσει λελύπηκεν·
 ἔπειτα φάρος περιβάλλει τὴν κεφαλὴν,⁹ καὶ καθεῖται πρὸς
 ὤμους, καὶ τοῦ δεξιοῦ πρὸς τὸ λαιὸν ἀναβέβληται,¹⁰ τοῦ
 δημιουργοῦ γυναῖκα δεῖξαι σπουδάζοντος, ἣν γυναῖκα δο-
 κεῖν οὐκ ἀφῆκεν ἢ τόλμα, ταῖν δὲ¹¹ χειροῖν ἢ δεξιᾶ
 20 ξίφει καθώπλισται, καὶ δοκεῖ τὸν φόνον εἰς τοὺς παι-
 δας ἐπανατείνασθαι, καὶ ποιεῖν αἰεὶ δοκεῖ τὸ πρὸς ἅπαξ
 γινόμενον·¹² ἢ δὲ λαιὰ εἰς ἀγῶνα συγκέκαμπται,¹³
 καὶ ἐπανεχει τὸ φάρος· περιτέταται δὲ τὸ στέρνον ζω-
 στήρ χιτῶνα συνέχων διπλοῦν, τὸν¹⁴ μὲν γὰρ αὐτὸν
 κρύ-

1 Cfr. Liban. p. 1090. ed. Reisk. 2 Cod. παραδούσης.
 Reisk. παραγούσης. 3 ἐν Reisk. om. 4 Reisk. ἢ Κορ. 5
 Cod. ἀφέστηκε. scripsi ἀνέστηκε. Reisk. ἔστηκε τοίνυν, οἴαν ἢ λί-
 θος. 6 Reisk. ἐπέρχεται. 7 Cod. παλαιόν. Reisk. λαιόν.
 8 Reisk. ἀνεχομένην. 9 Reisk. τὴν Μήδειαν. 10 Reisk. ἀνα-
 βέβληκε. 11 Reisk. δὲ δὴ χειροῖν ἢ δεξιᾶ μὲν. 12 Reisk.
 μενόμενον· ἢ δὲ δὴ λαιὰ. 13 Cod. συγκέκαμπται. 14 Reisk.
 ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν κρύψας, ἃ μὴ θέμις ἰδεῖν, αἰωρούμενος ἔληξεν.

κρύψασα ὡς μὴ ὄρατὸν εἶναι· ὁ δὲ καθήκει μέχρι πο-
δῶν, ὅσον θεάσασθαι καταλείψας τοὺς πόδας· τοῖν δὲ
ποδοῖν ὁ μὲν δεξιὸς εἰς γόνυ κέκαμπται, καὶ δοκεῖ πιέ-
ζειν ἀναιρουμένους τοὺς παῖδας, ¹⁵ ὡσπερ ὅτι ¹⁶ ἔτυχε
σφάττουσα· καὶ χειρὸς ¹⁷ ὡσαύτως καὶ γόνατος ἔχουσα, ⁵
ὁ δὲ ¹⁸ λοιπὸς τῷ βάρῳ προσήρυσται, καὶ μετέωρος
ἦρται τῆς γῆς, ὡσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς τέχνης τὸ
ἄγαν ¹⁹ περιφανὲς ἐν ἀφανεῖ μέρει κατακρύψαι τῆς γῆς.

4. Χιμαίρας ἔκφρασις.

Φύσεις δὲ ἄρα παράλογοι προήλθον μὲν ἐκ τύχης ¹⁰
τὸ πρῶτον, γενόμεναι δὲ μένειν οὐκ ἔλαχον, ὁ λόγος δὲ
ὁμῶς ἐτήρησεν, ἄς ὁ χρόνος συνέκρυσεν· καὶ πολλαὶ μὲν
παράλογοι γέγονασιν φύσεις, μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων ἡ
Χιμαίρα, περὶ ἧς ἤδη μὲν ² ἐξῆλθεν, ὡς ἔχει τὸ μέ-
τρον, ζηλώσει δὲ ὁμῶς καὶ τὸ μέτρον ὁ λόγος· συν- ¹⁵
θήκη τριπλῆ γέγονε φύσις, ³ ἐφ' ἐνὸς πάντα πλάτ-
τουσα σώματος· κατήρχετο μὲν, ⁴ ὅθεν οὐκ ἔληγεν,
ἔτελεύτα δὲ, ὅθεν οὐκ ἦρχετο· καὶ τὸ μέσον αὐτῆς
τῶν ἄκρων ἀπήλλακτο, καὶ συνθεῖσα τὰς φύσεις ἡ τύ-
χη συνθεῖναι τὰς κλήσεις οὐκ ἔσχεν, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς ⁵ ²⁰
προσηγορίας τὰ πολλῶν ἀποφήνασα, καὶ τοῦνομα προ-
ῆλθε τῆς γονῆς ἐνδεέστερον· λέων τις ἦν ὅσον ⁶ πρῶ-
τον ἰδεῖν, καὶ δράκων τοῦ παντὸς ἔληγε σώματος με-
σοῦσης ⁷ αἰγὸς, καὶ πῦρ ἐποίει τὸ ⁸ φανέν φοβερώτε-
ρον, ὡσπερ οὐκ ἀρκούντος φοβῆσαι τοῦ πλάσματος, ²⁵

15 Cod. πόδας. Reisk. παῖδας. 16 Cod. ἦτε. Reisk. ὅτε.

17 Reisk. χεῖρας ὡσαύτως καὶ γόνατα. 18 Reisk. ὁ δὲ δὴ δη-

λοῖ πῶς τῷ βάρῳ προσήρυσται. 19 τὸ ἄγαν Reisk. om. tum
pro ἐν habet ὡς.

1 Cfr. Liban. p. 1095. ed. Reisk. 2 Reisk. ἤδη μὲν καὶ
ὡς ἔχει διεξῆλθε τὸ μέτρον. 3 Reisk. φύσεως. 4 Reisk. μὲν

γάρ. 5 Reisk. ἐξ ἐνὸς ἐξηγόρευσεν ἐκ πολλῶν ἀποφῆναι. 6

Reisk. ὅσα. 7 Reisk. μεσοῦσης δέ. 8 τὸ Reisk, om.

καὶ θεάματα μὲν ἄλλο πρὸς ἄλλο προήρχετο· μία δὲ πάντων ἐτύγχανε γένεσις, ὠρμάτο μὲν γὰρ οἷα λέων φοβῶν, κατέπληγτε δὲ οἷα δράκων ἐξελιττόμενος, καὶ φοβεῖν ἢ αἰξ ἀποροῦσα⁹ τῇ φύσει, προσθήκη πυρὸς τῶν λοιπῶν ἦν φοβερώτερον. οὐκ ἦν ὅ τι ἂν τις μᾶλλον καταδείσει, ἀποβλέπων εἰς ἕκαστον, τὸ μήπω φανέν του φοβοῦντος ἤδη δεινότερον· ἢ μὲν γὰρ ἔφλεγεν, ὁ δὲ ὑπεσύριττεν, ὁ δὲ χαλεπώτερος ἦν ὠρούμενος¹⁰. ἠγωνίζετο δὲ πρὸς ταύτην ἀνὴρ παραλογώτερον¹¹ ἐποχοῦμενος ἵππον, καὶ πρὸς τοῖς ἀπὸ γῆς μετ' ἀέρος ἐμάχετο. καὶ πτερὰ φυγῆν τῶν κινδύνων εἰργάζετο, καὶ προήρει μὲν τὸ πῦρ ὡς μαχόμενον, ἤρετο δὲ ὁ Βελλεροφόντης μετέωρος, ἀμφότερα ἐπὶ μιᾶς ὀρμῆς¹² ἐργαζόμενος, καὶ κτείνων τὴν Χίμαιραν, καὶ παθεῖν αὐτὸς ἐξαρνούμενος, καὶ γεγενῆσθαι δοκοῦσα¹³ θεῶ τῷ συμμαχομένῳ παρὰ θεῶν ἀναλίσκεται,¹⁴ καὶ οὕτως Βελλεροφόντης κτείνων τὴν Χίμαιραν, θεοὶ τῶν θεῶν εἰσι καθικνούμενοι, ταῦτα θεάσασθαι μὲν ὑπῆρχε, διεξελθεῖν δὲ ἡδονὴ μᾶλλον, ἢ δέος.

20

5. Ἐκφρασις¹ Παλλάδος.

Θεοὶ δὲ² ἄρα γεγονότες δημιουργοὶ δημιουργεῖσθαι παρὰ τῆς πλαττούσης ἐπίστανται τέχνης, καὶ συγχωροῦσι γενέσθαι³ τῇ τέχνῃ, ὅπερ φύσει γεγόνασι, καὶ πολλοὶ

9 Reisk. ἀποροῦσα, τῇ φύσει προσθήκη πυρὸς, τῶν λοιπῶν ἦν φοβερωτέρα. 10 Reisk. ὠρούμενος. Cod. ὠρούμενος. 11 Reisk. παραλογώτερος ἐχούμενος, ἵππου πρὸς τὰς ἀπὸ γῆς ἐξ ἀέρος ἐμάχετο· καὶ πτερὰ πρὸς φυγ. 12 Reisk. ὀρμῆς. m. Mor. ἴσ. ὀρμῆς. 13 Reisk. δοκοῦσαν θεόν. 14 Reisk. ἀνηλίσκετο· καὶ τοῦτο δὲ ἐδήλου Βελλεροφόντης. κτ. τὴν Χίμ. ὡς θεός, τῶν θεῶν ἀφικνούμενος.

1 Eadem legitur apud Libanium p. 1114. ed. Reisk. 2

δὲ Reisk. om. 3 Cod. συγχωροῦσι. 4 per correcturam ex γ

μὲν θεοὶ κατ' ἀγορὰν ἀνεστήκασιν, Ἀθηναῖα δὲ μᾶλλον
 πρὸ παντὸς ἔστηκε θάύματος, ἐγὼ δὲ, ὃ τεθέαμαι, καὶ
 διηγῆσομαι. Μουσῶν τέμενος ἦν, καὶ πρὸς λόγους ὁ
 χώρος ἀνεῖσθαι βουλόμενος, καὶ δύο ταῦτα δημιουργεῖν
 σύμβολα τῆς οὔσης ἐπιδείξασθαι τέχνης Ἀθηναῖαν προ- 5
 ἀνέστησε, καὶ πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς Μουσῶν τέμενος ἢ θεὸς
 καταφαινεται, τὴν ἔνδον οὔσαν σημαίνουσα τέχνην· καὶ
 μοι δοκεῖ ὁ δημιουργὸς ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν καιροῖν Ἀθη-
 ναῖαν ⁴ ἀναστήσασθαι· δι' ὧν μὲν γὰρ αὐτὴν ἐν Μου-
 σῶν τεμένει καθίδρυσεν, εἰρήνης ἔδειξε πρῦτανιν, οἷς δὲ 10
 ἅπασαν ὥπλισε, καὶ πολέμου κυρίαν καταλιπεῖν ⁵ δοκεῖ
 κράνος τοῖνον αὐτῆς περιβάλλει τὴν κεφαλὴν, καὶ προ-
 ἀνέχει μὲν λόφος τοῦ κράνου, κορυφῆς δὲ τὸ κράνος,
 καὶ περιβαλὼν τὴν κεφαλὴν τῇ κυρτῇ τὴν ὄψιν οὐκ ἔκρυ-
 ψεν, ἀλλ' αὐτόνομον ἀφῆκε τὸ πρόσωπον· ὥσπερ ἀδι- 15
 κεῖν τὸν τεχνίτην δοκεῖν, εἰ δι' οὗ λόγοι προέρχονται,
 ταῦτα συγκρῦψει τοῦ πολέμου τὸ γνῶρισμα, καὶ ἅμα
 μοι δοκεῖ ὑποφῆναι ζητεῖν ὡς οὐδὲν λόγων γίνεται κώ-
 λυμα· το δὲ πρόσωπον γυμνὸν γεγονὸς ἐγκάρσιόν τέ ἐστι, ⁶
 καὶ πρὸς ἕτερα νένευκε, καὶ φοβεῖ τῶν ὀμμάτων ἑκάτε- 20
 ρον ὥσπερ ἄρκοῦν μόνον ἰδεῖν καὶ φοβῆσαι τὸν ἀνθιστά-
 μενον· τὸ δὲ στόμα διηρημένον εἰς λόγους ἀνεῖται, καὶ
 ἡ δειρὴ τῷ προσώπῳ συναποκέκλιται, τὸ δὲ δὴ στέρονον
 θάραξ τε περιβάλλει ποικίλος, καὶ κατὰ μέσον ἀνέχει,
 πάντα τῆς θεοῦ συγκειμένης εἰς ἔκπληξιν, ταῖν δὲ χει- 25
 ροῖν ἢ δεξιὰ μὲν ἀνεῖται γυμνή, καὶ τὸ συνέχον οὐδὲν
 ἔστω ⁷ τῆς πράξεως ἔτοιμον, ψέλιον δὲ ⁸ πρὸ τῆς ἄκρας
 περιβάλλει χειρὸς βραχὺ τῇ θεῶ, τὴν γυναικείαν περιδέ-
 μενος φύσιν, ἢ δὲ λαιὰ πᾶσα μὲν τέταται, καὶ πρὸς

natum esse videtur. Habuit igitur scriba lectionem, συγχω-
 ροῦσι γενέσθαι. 4 Cod. Ἀθηναῖς. Reisk. Ἀθηναῖαν. 5 Cod.
 καταλίπειν. Reisk. καταλείπειν. 6 τί ἐστι deest apud Reisk.
 7 Reisk. ἔστη. 8 ψέλιον δὲ abest ab ed. Reisk.

θέναρ συγκέκαμπται, καὶ τῆς ἀσπίδος ἄκρας ἐπιλαμβάνεται, καὶ πᾶσαν προσερειδεί τῇ γῆ, τὸναντίον τὴν πᾶσαν ὀπλίτην ποιήσασα· τῶν μὲν γὰρ αἱ χεῖρες τῶν ὀχάνων ἀντιλαμβάνονται, καὶ κατὰ μέσας τὰς ἀσπίδας ἀνέχουσιν ὀμφαλοῦ τὸ κατέχον συγκρούποντες, οἱ δὲ τὴν ἴτην τῶν ὀργάνων μεταχειρίζονται, καὶ τὴν τῆς ἀσπίδος κατειλήφασιν ἄκραν, ὥσπερ ἐξαρχοῦντες ἄκρας ἐφάψασθαι, καὶ πᾶσαν μεταχειρίζεσθαι· τὴν δὲ λαιὰν ὁ μετὰ τὸ θέναρ προσέρχεται ἐπελιττόμενος ὄφεις, ταῦτα τῆς

10 θεοῦ περιχειμένης εἰς κόσμον, ἃ φοβεῖν τοὺς ἄλλους ἐπίσταται· τὸ δὲ λοιπὸν τῆς θεοῦ πέπλος περιβάλλει ποδιῆρης, καὶ κατὰ μέσον συνέχει ζωστήρ, τὸν προκείμενον περιστέλλον χιτῶνα· καὶ μοι ἡ τέχνη δοκεῖ διπλοῦν τῇ θεῷ καταστήσασθαι πέπλον, ὥσπερ τοὺς θεατὰς ⁹ εἰς

15 ἀνάμνησιν ἄγουσα τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς Ἀθηναῖα περιβάλλεται· βραχὺ δὲ ¹⁰ οἱ πόδες τοῦ χιτῶνος ἐξέχουσιν, ἅμα μὲν δεικνύντες ἐφ' ὧν ἀνεστήκασιν, ἅμα δὲ αἰδῶ γυναικείαν ἐμφαίνοντες οὐκ εἰς ἅπαν ἐθέλουσι φαίνεσθαι, βραχὺ δὲ τῶν ποδῶν ὁ λαιὸς εἰς γόνυ συγκέκαμπται, ¹¹

20 καθάπαξ ἄπρακτον οὐκ ἀνεχομένης τῆς τέχνης τὴν θεὸν καταστήσασθαι· καὶ γοῦν τὸ γόνυ δοκεῖ καὶ χωρεῖν ἐπὶ βᾶδισμα· ἡ δ' ἀσπίς ἐκ τῆς εἰς ἄκρον ἀνέστηκε χειρός· καταθείσης μὲν τῆς θεοῦ τὴν σκευὴν, παρεχομένης ¹²

δὲ τοῖς θεωμένοις ὄραῖν, ὡς παρασκευῆς μὲν δέοι πρὸς

25 πόλεμον, μὴ εἶναι δὲ πρὸς παράταξιν πρόχειρον· οἷς μὲν γὰρ ἡ γῆ κατέχει τελευταῖος πόλεμος· δι' ὧν δὲ ἡ χεὶρ ἄκρα προσέψαυσε, τὴν παρασκευὴν σημαίνει τῆς μάχης· ἡ δ' ἀσπίς τι δοκεῖ τοῦ Διὸς, ἐν ἣ ἑρῶσανοι ἠώρηται καὶ κατὰ μέσην ἐκπλήττει Γοργῶν, ¹³

30 δηλοῦσα τῆς μάχης, καὶ τὴν πρὸς τὸν Δία βεβαιοῦσα συγγένειαν. Νῖκαι δὲ διπλαῖ πρὸς ἑκατέρας ¹⁴ ἄκρας

9 Reisk. θνητούς. 10 δὲ Reisk. om. 11 Cod. συγκέκαμπται. 12 Reisk. παρεχούσης. 13 Reisk. γοργόν. 14

τῆς ἀσπίδος εἶσιν, ἐπεὶ καὶ διπλῶν ¹⁵ κρατεῖν Ἀθηνᾶ
πέφυκε πρὸς ὄπλα καὶ λόγους, καὶ οὔτε ἡ θεὰ τῆς ἡδο-
νῆς ἠλλοτριῶται, αὐδὲ τὴν ἡδονὴν λαθεῖν ἀφῆκεν ¹⁶ ὁ
λόγος· ἀλλ' ἔστι ῥαστώνη κοινὴ θεωμένοις καὶ λέγουσι.

6. Αἴαντος ἔκφρασις.

5

Παθήματα μὲν παρὰ τὴν Τροίαν ἡρώια πολλὰ μὲν
ὁ Τρώων εἰργάσατο πόλεμος, Αἴας δὲ πάντα μανεῖς ἀπε-
κρύφατο· Αἴαντα τοίνυν οὐ σωφρονήσαντα οἶδε μὲν πρῶ-
τον ἡ Τροία, ἀπειλήφε δὲ μετὰ τὴν Τροίαν σκηνὴ καὶ
μετὰ τὴν σκηνὴν ὁ χαλκὸς ὑποκρίνεται· ἐν περιφρασεῖ τοί- ¹⁰
νυν χώρῳ τοῦ ἄστεος ἐν χαλκῷ τις ἄρας ἀνέστηκε, μηδ'
ἐν αὐτῷ σωφρονεῖν ἐπιστάμενος· ἀνάκειται τοίνυν οὐχ
οἶον Ἐκτωρ εἶδε μαχόμενον, ἀλλ' οἶον εὔρε μετ' αὐτὸν
ἡ σκηνή· πρῶτον μὲν γὰρ ἅπας γυμνὸς προκαλύμματος
ἔστηκε, καὶ τὴν μανίαν δηλοῖ τῷ μὴ δεῖσθαι τοῦ κρύ- ¹⁵
πτοντος, ἔστηκε γὰρ αἰδοῦς ἀμελῶν, οὐκ εἰδὼς ὅπως
ἔστηκε σχήματος, καὶ γυμνὸς ἐσθῆτος ἅπας ἀνθεστη-
κὼς καὶ τὴν μανίαν ταύτην δηλῶν ἐκ τοῦ μέρους οὐχ
ἦττον ὑπομένει τὸ πάθος· οὔτε γὰρ ἔστι μανίας ὄλος
ἐλεύθερος, οὔτε κατὰ μέρος ἐστὶ τοῦ πάθους ἀλλότριος, ²⁰
καὶ πρῶτον μὲν κράνος τῇ κεφαλῇ περιβέβληται, ὥσπερ
ἐνδείξασθαι τοῦ δημιουργοῦ βουλευομένου τὸ πάθος, ²
καὶ τοῦτο τῆς μάχης ποιουμένου τεκμήριον, τοῖς ὅσοι
θεαταὶ αἰροῦνται εἶναι τοῦ σώματος· ἀφέστηκεν Αἴαν-
τος κράνος τῆς κεφαλῆς, ὅτι μηδὲ τοῦτο ἦν παριδεῖν· ²⁵
εἶτα τὸ πρόσωπον αὐτῷ φανερόν ἐμπεποιήται, δεῖγμα
ἧς ³ κατὰ γνώμην νοσοῦσιν ἄνθρωποι λύσσης. ὀφθαλ-
μοὶ δὲ μᾶλλον τοῦ μὴ φρονεῖν καθεστήκασιν ἔλεγχος,
πῦρ γὰρ ἐν αὐτοῖς ὑποφαίνεται, καὶ πρὸς ἄλλον καὶ ἄλ-

Reisk. ἑκατέραν ἄκραν. 15 Reisk. διπλᾶ. 16 Cod. ἀφῆκε.

1 Cod. τοῦ πάθους, et paullo post ποιουμένης. 2 Cod. οἷς.

λον τρέπεται χώρον, καὶ οὕτως ἢ τοῦ πάθους εἰκὼν κα-
 ταφαίνεται· παρειαὶ δὲ οἰδοῦσι τῷ κάτωθεν πνεύματι,
 τὸ δὲ στόμα διήρηται εἰς ἄνοδον πνεύματος, καὶ τὰ κά-
 τωθεν ὄρμην ὑποσημαίνει τῷ σχήματι, καὶ δειρὴ συμ-
 5 μεταβάλλεται τῷ προσώπῳ συχνῶς· τὴν δὲ λύσσαν δηλοῖ
 ἢ πλοκὴ τῶν χειρῶν, καὶ γὰρ ἢ δεξιὰ καθεῖται κατὰ
 μηροῦ, ἢ δὲ λαιὰ πρὸς αὐτὸν ἐπανάκειται· καὶ μικροῦ
 πρὸς ἀλλήλας συμπλέκονται, ὡσπερ τοῦ πάθους οὐδὲν
 αὐτόνομον ἔχοντος, τὸ δὲ προκάλυμμα ἅπαν τῷ λαιῷ
 10 τῶν βραχιόνων συνέσταλται, ὡσπερ ἐνδείξασθαι τὸ μὴ
 καθεσθηκὸς τῶν φρενῶν προηρημένης τῆς τέχνης, καὶ
 οὔτε τοῦτον ἐσθῆτος ἀφῆκε χωρὶς, οὔτε ταύτην περιχει-
 μένην ἔδειξε· τὸ δὲ στέρνον ἅπαν ἐξώγκωται καὶ πρὸς
 τὴν ἔνδον λύσσαν ἐπαίρεται· καὶ ὅση μανία περιέχεται
 15 ἢ γνώμη τοῦ πάθους, ἐστὶ κατιδεῖν ἐκ τοῦ σχήματος,
 γαστήρ δὲ ὑπεδίδοτο καὶ συνεστέλλετο, καὶ τοσοῦτον
 ἀφηρεῖτο τοῦ μετρίου, ὅσον τὸ στέρνον ἐξώγκωται, τοῖν³
 δὲ ποδοῖν ὁ μὲν εὐώνυμος ἔστηκεν ἅπας, καὶ πρὸς ἑαυ-
 τὸν τὸ πᾶν ἐρείδει τοῦ σώματος, ὁ δὲ δὴ δεξιὸς εἰς γό-
 20 νυ κέκαμπται, καὶ προσανέχει τῷ λίθῳ καὶ μικροῦ
 πρὸς ὄδον ἐξορμαῖ, καὶ δῆλον τῆς γνώμης τὸ μεμηνὸς⁴
 ἐπὶ τοῦ σχήματος· οὕτως ὅλον τε αὐτὸν ἢ λύσσα δηλοῖ,
 καὶ κατὰ μέρος ὑποφαίνει τὸ πάθος· ταῦτα θαῦμα μὲν
 κατιδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ παρελθεῖν.

25 7. Ταῦνος ἔκφρασις.⁵

Μιμεῖται τὰς τέχνας ἢ φύσις, καὶ ζωγράφων ἐργα-
 σίας⁶ μετασκευάζει τοῖς χρώμασιν ἀδίδακτον ποικιλίαν
 ὡσπερ δεικνύειν³ ἐθέλουσα. Ἦν τι τέμενος⁷ ἱερὸν κα-

³ Cod. τήν. ⁴ Cod. μεμηνόν.

¹ Eadem est apud Liban. p. 1073. ed. Reisk. ² Reisk. ἐργασίαν. ³ Reisk. δεικνύει.

τεστεμμένον τοῖς ἄνθεσιν· ἐδόκει γάρ πως ὁ δῆμος ἐπέ-
 γεσθαι πρὸς πανήγυριν· ἄρτι δὲ τὰ προπύλαια τοῦ τε-
 μένουσ ἐωρακῶς, κατειδόν τι τοιοῦτον· ὄρνις ἦν ἔνδον
 Περσικὸς, τοῦτο γὰρ αὐτὸ καλούντων τῶν ἱερέων ἀκή-
 κοα, μεγέθει μὲν που ⁴ κύκνων οὐ λίαν ἀπολειπόμενος, ⁵
 χερσὶ δὲ ζωγράφων τὸ σῶμα, μυρίοις ⁵ κατακοσμούμε-
 νον χρώμασιν· Ὀμηρος μὲν γάρ που κατὰ τὴν ποίησιν
 πολλάκις τὴν μὲν βασιλίδα τῶν θεῶν βοῶπιν προσονο-
 μάξει, ὄφθαλμῶν τὸ κάλλος οὕτω τιμᾶν βουλευσάμενος,
 καὶ ⁶ γλαυκώπιδα κούρην ἀνακηρύττει τοῖς ἔπεσιν· ἀλλ' ¹⁰
 ὁ μὲν ⁷ μέρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται τοῖς
 θεοῖς, ὁ δ' ἐν ὅλῳ τῷ σώματι καὶ πτέρυγας φορῶν ὄρα-
 ται τῶν ὀρνίθων τὰς κρείττονας· ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς
 καὶ βασιλείας εἶχε γνωρίσματα ἐπὶ ⁸ τοῖς ἀνεστηκόσι
 πτεροῖς καὶ πτόρωθεν καταλάμπουσι· τὸ δὲ τῆς δειρῆς ¹⁵
 χρυσαυγὲς κυανέῳ συμμίσγει· ² καὶ θείας ὄντως χάρι-
τος ¹⁰ ζωγράφοις γράψαι καὶ τυπῶσαι συγχωρησομένῳ
 τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πτερυγῶν εἰς ἄκρον ἐξησκημένα τοῖς ὀ-
 φθαλμοῖς καὶ ἀστράπτοντα τοῦ Παιανίως ἐπιζητεῖ τὴν
 δεινότητα· ἐπειδὴ δὲ τοῦ ¹¹ ὀρνίθου ἐθεασάμην καὶ κί- ²⁰
 ησιν, ἐπείγει με λόγος ἐξειπεῖν ¹² καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς
παράδοξα θαύματα· ἄρτι γὰρ ἐκατέρωθεν τὰς πτέρυ-
 γας ὡσπερ εἰς πτήσιν δονήσας καὶ ¹³ κυρτῶσαι που
 ὑπὲρ κεφαλῆς βιασάμενος ἀγάλματος μὲν κάλλιστον ἐπε-

4 Reisk. πως. 5 Reisk. καθάπερ μυρίοις κατακοσμούμενος
 ἄσμασιν. 6 Reisk. γλαυκώπιδα δὲ. 7 Reisk. ἀλλ' ὅπερ μέ-
 ρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται, τῶν ποιητῶν ἢ δεινότης,
 τοῦ ὅλου σώματος καὶ πάσης πτέρυγος φορῶν ἐοράτο σαφῶς τῶν
 ὀρνίθων ὁ κάλλιστος. 8 Reisk. ἐπανεστηκόσι πτεροῖς, καὶ τὰ
 πτόρωθεν. 9 Cod. συμμέγει. Reisk. κυανῶ συμμίσγει. 10
 Reisk. τῆς χάριτος, αὐ ζωγράφοις. 11 τοῦ Reisk. om. 12 Reisk.
 ἐπείγοι με λόγος εἰπεῖν καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς παράδοξα θ. 13 Reisk.
 καὶ λοιπὸν κυρτῶσας πως.

δείκνυτο τύπον, ναοῦ τε λαμπροῦ, καὶ προσκυνῆσαι τὸν
 θεατὴν προτρεπόμενος,¹⁴ ὡς ἀγάλματος λαμπροῦ δε-
 δουλωμένον τῷ θαύματι. Ἀπελλῆ,¹⁵ ζωγράφων κάλ-
 λιστε, τότε σου¹⁶ τῆς τέχνης ἐγὼ κατεφρόνησα, ἐπ'
 ἂ Ἀττικῆς τέχνης τιμωμένου, Ὀρίου δὲ γραφᾶς παρ' οὐ-
 δὲν ἐποιησάμην, ὄρνιθος Περσικοῦ νενικημένου¹⁷ τοῖς
 χρώμασιν. ἀλλ' ἰδοῦ¹⁸ ζωγράφων ἐλέγξας τὴν τέχνην
 ὄρνις Ἀττικὸς ἀμείνων ταύτης δεδήλωται, ὡς καὶ τῶν
 θεῶν ἐπαινεῖν ἐθελόντων τὸ τῆς θείας ἔχειν ἀκροάσεως
 10 βέλτιον.

8. Ἐκφρασις τοῦ τυχαίου.¹

Τύχαι δὲ ἄρα πάντα μὲν τὰ ἀνθρώπινα ὅπη βού-
 λονται φέρουσιν· ἐγκαθίδρυνται δὲ δικαίως ταῖς πόλε-
 σιν, ἐξ ὧν ἅπαντα δικαίως κατορθοῦσι τιμώμεναι, καὶ
 15 τὰς μὲν ἐν ἑκάστη² τῶν πόλεων ἰδρυμένας οἱ παρ' ἑκά-
 στην θεώμενοι φράζουσιν· ἐγὼ δὲ ἦν τεθέαμαι καὶ διεξ-
 ἔρχομαι. Τίμενος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ἰδρυται, συγ-
 κείμενον μὲν ἐκ πλείονων θεῶν, τύχης δὲ ἅπαν ὠνό-
 μασται, καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ³ τὴν κλῆσιν τῷ χώρῳ προς-
 20 θέντες εἰς τὸ δέον ποιεῖν, οἷς γὰρ ἅπαντα τύχη συγ-
 κρύπτεται, τούτοις ἢ θεῶν ἀπὸ τῆς τύχης συνεκέκρυπτο
 κλῆσις· κατεσκευάσται δὲ ὁ χώρος ὧδέ πως· ἤσκητο⁴
 μὲν ἅπας ἐξ ἐδάφους εἰς ὄροφην, δηήρηται δὲ ἢ

14 Cod. προστρεπόμενος. Reisk. προτρεπ. omisso sq. ὡς
 15 Ἀπελλῆ Reisk. om. 16 Reisk. σου πρῶτον τῆς τέχνης ἐγὼ
 κατεφρόνησα ὡς ἀτελῆ. ὄφρα γ' ἐπ' Ἀττικῆς τέχνη τιμώμενος·
 ὠραίους δὲ γραφᾶς π. οὐ έ. 17 Cod. νενικωμένου. Reisk. νε-
 νικημένος. 18 Reisk. ἰδοῦ γὰρ ζωγράφον ἐλέγξας τῆς τέχνης
 γραφῆς ἀμείνονος Ἀττικοῦ τῷ λόγῳ δεδήλωται· ὡς καὶ τοὺς ἐπαινεῖν
 ἐθελήσαντας τὸ τῆς θείας ἔχειν τῆς ἀκροάσεως ἕμεινον.

1 Cfr. Liban. p. 1113. ed. Reisk. 2 Reisk, καθ' ἑκά-
 στην. 3 Reisk. ἢ. 4 Reisk. ἤσκητο,

κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας, ἐφ' ἐκάστῳ δὲ παντοδαπαὶ προβέβληνται κίονες· οἱ δ' αὖ κύκλοι εἰσὶ πρὸς ἀγαλμάτων ὑποδοχὰς ἀνιστάμενοι, καὶ μετρεῖν ἔξεστι τοὺς κύκλους μὲν τοῖς ἀγάλμασιν, ἐκ δὲ τῶν ἀγαλμάτων παρεστήκασιν κίονες· θεοὶ δὲ εἰσὶν ἀνεστηκότες οἱ ⁵ πάντες, ἄλλ' ὅσοι δύο κατὰ δέκατον ἀριθμὸν, καὶ κορυφὴν μὲν ἔχει τὸν οἰκιστὴν ἐξ ἐτέρων ἄκρων καὶ μέσων, ἀνέστηκε δὲ φέρων μὲν αὐτὸς τοῦ σωτῆρος ὑπόμνημα, φερόμενος δὲ δι' ὧν ἡ πόλις εἴωθεν τρέφεσθαι, καὶ σημαίνει τῆς γῆς τὴν φύσιν ⁵ ἢ χάρις, κυκλοῖ δὲ ¹⁰ κατὰ μέσον ἡμισυς, ὅσον ἀριθμὸς θεῶν ὀνομάζεται· καὶ μέσον ἐκ μέσου τύχης ἔστηκεν ἄγαλμα, στεφάνῳ δηλοῦν Ἀλεξάνδρου τὰς νίκας, καὶ στέφεται μὲν ὑπὸ τύχης ἢ γῆ, στέφει δὲ αὐτὴ τὸν νικήσαντα· νῆκαι δὲ τῆς τύχης ἰκατέρωθεν ἀνεστήκασιν, καλὴν ⁶ τοῦ δημιουργοῦ ¹⁵ τῆς τύχης δηλοῦντος ⁷ τὴν δύναμιν, ὡς πάντα νικᾶν οἶδεν ἢ τύχη· τελευτᾷ δὲ ἡ τοῦ χώρου κατασκευὴ πρὸς ἡτοιμασμένον ἐξ ἀγάλματος ἐλάφειον στέφανον, καὶ φιλοσοφεῖ εἰς ἐπὶ καθέδρας ἄκρου· γυμνὸς δὲ ἕτερος πρὸς τὸ λοιπὸν ἄκρον ⁸ ἀνέστηκεν, οὐρανοῦ μὲν ἐπὶ τῆς λαιᾶς ²⁰ φερόμενος πρόσχημα, τὴν δ' αὖ δεξιὰν εἰς ἅπαντα πρόχειρον· γυμνὸς προκαλύμματος ἴσταται, καὶ στηλῆαι χαλκαῖ κατὰ μέσον ἐστήκασιν ἔδαφος, ἐγκεκολαμμένα ⁹ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα, καὶ κατὰ μέσον αἱ πύλαι παρὰ τῶν Μουσῶν ἄγουσαι τέμενος· χαλκοῖ δὲ βασιλεῖς κατὰ ²⁵ μέσον ἐστήκασιν, οὐχ ὅσους ἐκάμισε χρόνος, ἀλλ' ὅσοι τῶν κοιμισθέντων ἦσαν σεμνότεροι· ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν ἰδεῖν, κέρδος δὲ μαθεῖν, ἀδίκημα δὲ αἰωπῆ κατακρύπτεσθαι.

⁵ Reisk. δόσιν ἢ χάρις, κύκλοι δὲ κατὰ μέσον ἡμισυ. ⁶

Reisk. καλῶς. ⁷ Cod. δηλοῦντα. ⁸ ἄκρον Reisk. om. ⁹

Cod. ἐγκεκολαμμένα.

Ἡρακλῆς, Ἡρακλῆος βασιλεύοντος
τὸν Ἐριμάνθιον κάπρον.

Ἡρακλῆς δὲ ἄρα γενομένου δὸς οὐρανὸς μὲν ἐμαρ-
 τῆρα τὴν ἄσπετον. ἀέλιος δὲ ἢ γῆ καθαιρομένη τοῖς α-
 ἰσίοις. Λεὼς αὖτ' αὐτῶ τῶν ἀγώνων ἀρχή· καὶ
 μετ' αὐτῆ Ἐριμάνθος, ἕκαστος ἐπεχὼν ἀγώνισμα
 λεγόμενον· κρατοῦμενος ὅς ἔχει τὸν κάπρον Ἐριμάν-
 θος. καὶ δὲ μετ' αὐτῶ ἐπὶ χαλκῆς αὐτὸν εἰκότος φε-
 ρόμενος. καὶ ἄσπετος εἶχε πετιδὴν διγλήσσομαι. Χῶρος ἦν
 11 ἐν ἄσπετος πετιδῶν. καὶ μετ' αὐτῶ Ἡρακλῆς ἐν παντο-
 δεικῆς ἀσπιδῆς ἐκαστοῦ, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐτι-
 κῆτος ἔσπετος. τὸν δὲ δὴ κάπρον ἑλθὼν καὶ ὄσ-
 πετος ἐκαστοῦ, τὸν ἐκαστοῦ γυνὸς οὐν ὡσπερ
 ἀσπιδῆς ἄσπετος. τὸ δὲ εἰ πρόσωπον ἄσπετος βλέπει ἢ εἰς
 12 ἄσπετος δὲ ἀσπιδῆς ἢ λευτῆ. καὶ βάθρον ἐστὶν
 ἐκαστοῦ, αὐτῆ φασκὶς πρώτη ἄσπετος· ταῖν δὲ
 δὴ χαλκῆ ἢ 10 δεξιὰ μὲν ἀσπιδῆτος ἔχει τὸν κάπρον, 11
 ἢ δ' αὖτε ἄσπετος πρὸς ἀσπιδῆτος ἡτοίμασται· καὶ τὸ στέρ-
 τον ἀσπιδῆτος ἄσπετος, ὡσπερ τῶν προσόντων οὐδὲν αἰ-
 20 σπιδῆτος· ὁ δὲ 12 δεξιὸς ποῖς εἰς γόνυ κέκαμπται,
 καὶ ὁ ἀσπιδῆτος ἄσπετος προσερειδὶ τὸ βάθρον, δη-
 λῶν ἔσπετος ἐκαστοῦ τὸν τεχνηδῆτος, ἐπὶ δὲ τῶν

1 Cfr. Liban. p. 1063. ed. Reisk. 2 Cod. βασιλεύοντα.
 3 Reisk. Ἡρακλῆς δὲ ἄρα γενομένου. 4 Reisk. Ἐριμάνθιον.
 5 Reisk. καὶ κρατοῦμενος μὲν εἶλε τὸν κάπρον Ἐριμάνθος· ἐγὼ
 δὲ μετ' αὐτῶ ἐπὶ χαλκῆς εἰκ. φέρω. 6 Reisk. πανῶν. 7
 Reisk. ἢ δὴ πετιδῶν. 8 βλέπει Reisk. om. 9 Reisk. τὸ
 πρῶτον. 10 ἢ Reisk. om. 11 Sequitur in ed. Reisk.
 καὶ τοῦ ὄσπετος ἔχει τὸν ἄσπετος, ὡσπερ οὐδ' ὄν Ἡρακλεῖ πρὸς
 τοῖς ἄλλοις εὐαίονον. τὸ δὲ δὴ στέγον. 12 Reisk. τῶν δὲ

ἄμων ὁ κάπρος ἀνηρημένος μὲν τέταται· διήρηται ¹³ οὐχ ὡς ἔπεσεν, ἀλλ' ὡσπερ δεσμοῖς ταῖς Ἡραλέους χερσὶ προκατεῖληπται· καὶ φέρουσι κείμενον αἰ μαχόμενον ἔκτειναν· ταῦτα εἰ μὴ θεώμενος ἔφραζον ἠδίκουν τὸ κατασκευάσμα.

5

10. Ἐκφρασις Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου ².

Κτίσται δὲ ἄρα περιφανεῖς πλείστοι μὲν καθεστή-
 κασι ² τῶν πόλεων, μάλιστα δὲ πάντων Ἀλέξανδρος, ὅς
 πόλιν ἀνέστησεν οἷαν οὐχ ἕτερος· δηλοῖ δὲ αὐτὸς παρὰ
 ταύτην ἀνεστηκῶς ὡς ἐπὶ γῆς ἐμφανοῦς οἰκιστῆς ἐμφρα- 10
 νέστατος· τὴν γὰρ πόλιν θαλάσση πρόσοικον ἤγειρεν,
 αὐτὸς δὲ παρ' αὐτὴν ³ ἀνέστηκε θάλατταν· καὶ τὴν φύ-
 σιν αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνης δείκνυσι στάσις· πρῶτον
 μὲν γὰρ αὐτὸν ἐποχούμενον ἵππος ἀνέσχευεν, ἵππος δὲ,
 οὐχ οἷον ἂν τις ῥαδίως ⁴ μεταχειρίσειεν· ἀλλ' οἷος πρὸς 15
 τοὺς ἐκείνου κινδύνους ⁵ ἀρκέσει, καὶ τὸ τάχος τῷ ἔργῳ
 ἢ τοῦ φέροντος ἐπιδείκνυται ῥώμη· ἔπειτα αὐτὸς κράνος
 μὲν οὐδὲν ἤγευ ἐπὶ ⁶ τῆς κεφαλῆς, οὐ γὰρ ἔδεῖτο τοῦ
 προκαλύμματος ὁ γῆν ἅπασαν ἐννοῶν παραστήσασθαι
 καὶ περισκοπεῖν· ⁷ δοκεῖ δὲ μοι πάντα τοῖς ὄμμασιν 20
 εἶναι, ἅ προῖων κατεστρέψατο, σχῆμα πρὸς ὅλην ἀπο-
 βλέπον ⁸ τὴν γῆν, καὶ τὸ πᾶν ὡς εἰπεῖν συλλήβδην,
 φαίνει τὸ πρόσωπον. κόμη ⁹ δὲ ἀνειμένη πρὸς αὔραν
 καὶ πρὸς ὄρμην τοῦ φέροντος κλίνουσα, καὶ μοι δοκοῦ-
 σιν οἷον ἀκτῖνες εἶναι πρὸς ἥλιον αἱ τρίχες αὐτῆς· ἔπει- 25

ποδῶν ὁ δεξιὸς εἰς γόνυ κάμπτεται· ὁ δὲ αὐτὸς λαῖος ὀρθὸς ἵστηται
 καὶ προσερείδει τὸ βᾶθρον, δηλῶν ἐξ ἐπιγρύμματος τεχνησάμενον.
 13 Reisk. διήρ. δέ.

1 Cfr. Liban. p. 1120. ed. Reisk. 2 Reisk. καθεστάσαν
 πόλεων. 3 Cod. αὐτήν. 4 ῥαδίως Reisk. om. 5 Reisk.
 ἀγῶνας. 6 Reisk. ἤγε ἐπάνω τῆς κ. 7 Reisk. περιποιήσε-
 σθαι. 8 Reisk. ἀποβλέπει, 9 Cod. μόνη. Reisk. κόμη.

τα δειρή τῷ προσώπῳ συναπονένευκε, καὶ ἡ χεὶρ δεξιὰ
 μετέωρος αἴρεται, καὶ λαβεῖν αἰεὶ τι δοκεῖ καὶ τὸ πρόσω
 ζητεῖ τὸ παρὸν καταστρέψασα· ἡ δὲ λαῖὰ συνεσταλμένην
 ἔχει χλαμύδα, καὶ ταῖς αὔραις αὐτὴν οὐ κατέλιπε φέ-
 5 ρεσθαι, καὶ δεσμὸς κατέστη τοῖς πνεύμασι, στέρνον δὲ
 ἅπαν ἐξωδημένον φαίνεται θώρακι, καὶ χλαμύδα συγκέ-
 κρυπται· καὶ διπλᾶ φέρει τῶν καιρῶν ὑπομνήματα, θώ-
 ρακα μὲν τοῦ πολέμου τὸ σύμβολον, χλανίδα ¹⁰ δὲ τῆς
 εἰρήνης τὸ γνώρισμα, καὶ μοι δοκεῖ τὴν διάνοιον ὁ διη-
 10 μιουργὸς παραστήσασθαι, τὴν χλαμύδα προσθεῖς ἐπάνω
 τοῦ θώρακος· οἷοις γὰρ εἰρήνης πόλεμον ἐτίθετο δεύ-
 τερον, τούτοις ὁ θώραξ τῇ χλανίδι συγκέκρυπται, καὶ
 τὸ λανθάνον παρέσχε δοκεῖν ἑταιμότερον· ἔπειτα μηρῶ
 διηρημένῳ πρὸς ἵππον, καὶ πόδες ἄμφω μετέωροι, καὶ
 15 δεξιὸς μὲν ἀντὶ κέντρον προσάπτεται, ὁ λοιπὸς δὲ αὐ-
 τόνομος φέρεται· Μακεδονικὰ δὲ φέρεται ²² πέδιλα, καὶ
 κνήμην περιστέλλει οὐχ ὅλην, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς κνήμης
 ἐστὶν ἰδεῖν, τὸ δὲ πρὸς εἰρήνην ὀπλίζεται· καὶ τὰ μὲν
 ἀμφοτέρω πρὸς εἰρήνην διαιρεῖται καὶ πόλεμον, καὶ τὰ μὲν
 20 πρῶτα βλέπει πρὸς πόλεμον, τὰ δὲ λοιπὰ πρὸς σπονδαῖς
 ἀπονένευκε, κινδύνους ²² γὰρ σπονδαὶ διαδέχονται, καὶ
 ὧδε μὲν ἔσχεν Ἀλέξανδρος, ἐποχεῖται δὲ καὶ μάλα ῥα-
 δίως ἐφ' ἵππου· ⁴³ καὶ τὸν ἔποχον ὁ κομίζων ἐνδείκνυ-
 ται· μᾶλλον δὲ δι' ἑκατέρου κατιδεῖν ἑκάτερον πάρεστιν·
 25 Ἀλεξάνδρου μὲν τὸν ἵππον οἷον δεικνύντος, τοῦ δ' ἵπ-
 που δηλοῦντος τὸν ἐποχούμενον, κεφαλὴ μὲν γὰρ ὡς
 οἴαν ¹⁴ νομισθῆναι βοῦς, καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφεν
 ἐξ ὧν ἐνομιζέτο, φύσιν ἑτέραν τὰ πρῶτα παρεδήλου
 τοῦ ²⁵ σώματος, μόνον οὐ κέρας ἀνεῖχε τὸ πρόσωπον·
 30 χαλινὰ κατέχειν οὐκ εἶα, οὐ γὰρ οἷον ¹⁶ εὐθύνεσθαι,

10 Reisk. χλαμύδα, et paullo inferius: τῇ χλανίδι. 11

Reisk. φέρει τὰ. 12 Reisk. κίνδυνον. 13 Reisk. ἐφ' ἵππου.

14 Reisk. οἴα. 15 Cod, τὰ. 16 Reisk. οἷος.

μαλλον δὲ χαλινοῦ τέχνην ἔδειξεν ἄπρακτον, καὶ τοῖς
 μὲν ἄλλοις οἷος μὴ κατασχέσθαι, ¹⁷ Ἀλεξάνδρῳ δὲ χα-
 λινῶν εἰπειθέστερος, ὄμμα δὲ φοβερόν καὶ μονονοῦ φο-
 βοῦν πρὸ τοῦ βάλλοντος· ῥῖνες δὲ οἱ διεγείρονται πνεύ-
 μασι, καὶ τὴν μὲν ὄργην ὁ θυμὸς κατεμήνυεν, ἐδήλου δὲ
 τὸν θυμὸν τὸ προκάλυμμα· δειρὴ τε ἐπὶ πλεῖστον
 οὐχ ἤκουσα, συνέστελλε ¹⁸ γὰρ ἡ φύσις πρὸς τὴν ὄρ-
 μὴν· καὶ οἱ πόδες οἱ πρόσθεν ἠρμένοι καὶ πρὸς ἀέρα
 μετέωροι καὶ χωρεῖν πρὸς τὸ πρόσθεν ἐπείγονται, καὶ
 γῆς οὐκ ἐθέλουσιν ἄπτεσθαι, τοῦ δημιουργοῦ καλῶς ἐκ ¹⁰
 τῆς γῆς ἀπαρτήσαντος· πεφύκασι γὰρ ἰθεὶς ἐτοιμότατοι·
 καὶ γῆς ἐπιβαίνειν καὶ δοκεῖν τῆς γῆς μὴ ¹⁹ προσάπτε-
 σθαι· οἱ δὲ τελευταῖοι πρὸς τὸ βάθρον ἐρείδονται, καὶ
 δοκοῦσιν ἰσχὴν διδόναι τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὁ πρὸς ὄρ-
 γην ²⁰ ὑπομένουσι παθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ παρέχουσιν· ¹⁵
 οὐρὰ δὲ οὔτε ὄλη καθεῖται, οὔτε ἀφηρέθη τοῦ μέτρου,
 ἀλλ' ἔσχε μὲν, ὅσον κοσμηθῆναι, τὴν φύσιν· παρείλατο
 δὲ, ²¹ ὅσον ἐμποδῶν μὴ γένηται ταῖς μάχαις, ἀνέχει δὲ
 αὐτὸν ὑπὸ γῆς βάθρον, τέτρασιν ἐπικείμενον κίοσι, καὶ
 τὸ μὲν βάθρον ἐπικείμενον σημαίνει τὴν γῆν, αἱ δὲ ²⁰
 κίονες τῶν τμημάτων ἑκάστη ²² φέρουσιν, ἐφ' ὅσα προ-
 ἦλθεν Ἀλέξανδρος· πρὸς γὰρ ἀνίσχοντα φέρουσιν ἥλιον,
 καὶ ἐν ἄρκτῳ δηλοῦται τεταμένη πρὸς νότον, ὅποσα τῆς
 γῆς Ἀλέξανδρον ἔχει, καὶ λῆξαι τοῦ λέγειν περίεστιν,
 εἰ μὴ τις καὶ πλέον θαυμάσειεν. 25

II. Ἐκφρασις ¹ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους.

Τὰ δὲ Θηβῶν ἀτυχήματα ² τεθέαται μὲν κατὰ μέ-
 σον Ἑλλάδος, ὅλη δὲ παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς σκηνῆς

17 Reisk. κατέχεσθαι. 18 Reisk. συνέστελε. 19 μὴ ab-
 est a codice, recepi ex ed. Reisk. 20 Reisk. γῆν. 21 δὲ
 abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 22 Reisk. ἑκάστη.

1 Cfr. Liban. p. 1119. ed. Reisk. 2 Reisk. εὐτυχήματα.

ἐθεάσατο γῆ³ καὶ κατὰ μέρος αἱ πόλεις εἰλήφασι, χαλκῶ³ τὸ πάθος μιμούμεναι· ἐγὼ δὲ τεθέαμαι ὡς ἐν περιφανεῖ χώρῳ τοῦ ἄστεος· ἀνέστηκε μετὰ Πολυνείκους Ἐτεοκλῆς ἐπὶ ταῖς Θήβαις, τοιοῦτον πρὸς ἀγῶνα τιμώ-
 5 μενος, ὃν ἔξω Θηβῶν ἀγωνίζεται· καὶ πρῶτον μὲν ἐκατέρων αἱ κεφαλαὶ περιβέβληνται κράνεσιν· εἶτα ἀλλήλους πολεμοῦντες ἐκτρέπονται⁴, καὶ τὰ πρόσωπα βλέπειν ἀλλήλοις οὐκ ἀνεχόμενοι δηλοῦσι τὴν φύσιν ἀδικουμένην παραλόγῳ τολμήματι· δευραὶ δὲ τοῖς προσώποις συνα-
 10 πονεῦν οὐσι, καὶ τὸ ξίφος ὁ μὲν ἐπανεχέει τῇ δεξιᾷ, καὶ⁵ δηλοῖ τῇ πληγῇ, ὅτι πάσῃ⁵ ἀλλότριον τῇ φύσει συνάπτεται· ὁ δὲ μαιφονῶν καὶ βραδύτερος ἐστηκῶς καθέλκει τὸ ξίφος, ὡς περ ἔτι σκοπῶν, εἰ νόμος ταῦτα παθεῖν τὴν συγγένειαν, κάθηνται δὲ ἀμφοτέρων εὐώνυμοι, ἐξήρ-
 15 τηται δὲ καὶ θατέρου τὸ ξίφος ἔτι μένον, παρὰ τὸν κουλεῶν, ἐξηρητημένου⁶ τελαμῶνος ἐξ ὤμου· τὰ δὲ στέρνα πρὸς ὄγκον ἔσχεν ἑκάτερος· ἐξοιδούται γὰρ καὶ ἀναπνεῖ πρὸς θυμὸν, τῶν δὲ μηρῶν ὁ μὲν ἔσχε⁷ τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καμπτόμενον, καὶ πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπι-
 20 κλίνοντα, ὁ δὲ τὸν λαιὸν ὁμοίως ἐκάλυψεν ἐφ' ὁμοίου τοῦ σχήματος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ποδῶν τὸ βάθρον ἐρείδουσι, καὶ συνάπτει τὸ βάθρον, οὐς πρὸς ἀγῶνα καθεῖλε⁸ δυσμένεια· διττοὶ δὲ⁹ τὸ βάθρον ἀνέχουσι κίονες, ἑκάτερος¹⁰ δηλοῦντες τῶν ἀγωνιζομένων τὸ μέτρον
 25 ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν¹¹ ἰδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ κατακρύπτεισθαι.

3 Reisk. τῷ χαλκῷ. 4 Reisk. ἐντρέπονται. 5 Reisk. πάθος.
 6 Reisk. ἐξήρηται δὲ καὶ τελαμῶνος. 7 Reisk. ἔσχει τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καὶ ἀπτόμενον. 8 καθεῖλε δυσμένεια Reisk. om.
 9 δὲ Reisk. om. 10 Reisk. ἑκάτεροι. 11 Reisk. ὑπάρχει.

Cap. XIII.

Θ έ σ ι ς.

1. Εἰ τειχιστέον τὰς πόλεις. 1

Ὁ τὴν φυλακὴν τοῦ βίου ζητῶν αἰρείσθω τὰ τεῖχη, πᾶν γὰρ, ὃ ταῖς πόλεσι σώζεται, φρουρεῖται τοῖς τείχεσι· τειχίζει μὲν γὰρ οὐρανὸς τοὺς θεοὺς, τὰ δὲ θνητῶν 5 διατηροῦσι περίβολοι, καὶ ὃ τοῖς θεοῖς οὐρανὸς, τὰ τεῖχη θνητοῖς, καὶ ἔγωγε ποιητὰς ἄγαμαι τειχιστὰς τοὺς θεοὺς πεποιηκότας τῆς Τροίας, οὕτως καὶ ὅσοι θεῶν οὐ δεδύνηνται τεῖχος κατασκευάσαντο, καὶ τιμᾶται καὶ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐν χρεῖᾳ καθεστηκόσιν ἢ τέχνῃ· σοφώ- 10 τεροι μὲν γὰρ ἐκ τειχῶν ἄνθρωποι γίνονται, καὶ κατ' ἐξουσίαν ἐκκλησιάζειν τεῖχη δεδώκασιν· ἔπειτα πρὸς μάχης ἐπαίρει κατασκευὴν, καὶ κατασκευὰς τῶν ὕπλων ἐστηκότες περίβολοι νέμονται· καὶ μὴν τὰ τεῖχη σωφροσύνην διατηρεῖ, παθεῖν γὰρ οὐκ ἐῷσι γυναῖκας, ὅσα γυναῖξιν 2 15 πολέμιοι φέρουσι, καὶ δικαστηρίων σωζομένων ἐκ τείχους ἐντεῦθεν ἄνθρωποι καθεστήκασιν δίκαιοι· εἰ δὲ διὰ τάχους ἐρῶμένοι γεγόναμεν καὶ περὶ τῶν δεόντων ἐβουλεύομεθα καὶ τὰ δίκαια σώζεται τείχεσι, καὶ 3 μετὰ τούτων τὸ σωφρονεῖν, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἶόν τε ποιητέον 20 τὰ τεῖχη; ναὶ φησιν· ἀλλὰ δειλίας τὰ τεῖχη γίνεται πρόφρασις· δεινὸν ὀνομάζεις τὴν πρόνοιαν, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αἰσχίστοις περιβάλλεις ὀνόμασι, καὶ δι' ὧν ἔρεῖς, οὐκ ἐὰς περιβάλλεσθαι, ἀλλὰ καθίστασαι τῆς ἀσφαλείας κατήγορος, ὅκνον ὀνομάζων τὴν φυλακὴν· 25 τούναντίον 4 θαρρῶεῖν τὸ τεῖχος, οὐ δεδιέναι παρέχεται,

1 Cfr. Liban. p. 1134. ed. Reisk. In codice, qui titulum, εἰ τειχιστέον τὰς πόλεις, omittit, legitur tituli loco: εἰ ὁ τὴν φυλ. τοῦ βίου ζητῶν, αἰρείσθω τὰ τεῖχη. 2 Reisk. οἱ πολ. 3 Melius Reisk. καὶ εἰ διὰ τούτων. 4 Reisk. τούναντίον ἄνθρωποι.

λον τρέπεται χῶρον, καὶ οὕτως ἢ τοῦ πάθους εἰκὼν κα-
 ταφαίνεται· παρειαὶ δὲ οἰδοῦσι τῷ κάτωθεν πνεύματι,
 τὸ δὲ στόμα διήρηται εἰς ἄνοδον πνεύματος, καὶ τὰ κά-
 τωθεν ὀρμὴν ὑποσημαίνει τῷ σχήματι, καὶ δειρὴ συμ-
 5 μεταβάλλεται τῷ προσώπῳ συχνῶς· τὴν δὲ λύσσαν δηλοῖ
 ἢ πλοκὴ τῶν χειρῶν, καὶ γὰρ ἢ δεξιὰ καθεῖται κατὰ
 μηροῦ, ἢ δὲ λαιὰ πρὸς αὐτὸν ἐπανάκειται· καὶ μικροῦ
 πρὸς ἀλλήλας συμπλέκονται, ὥσπερ τοῦ πάθους οὐδὲν
 αὐτόνομον ἔχοντος, τὸ δὲ προκάλυμμα ἅπαν τῷ λαιῷ
 10 τῶν βραχιόνων συνέσταλται, ὥσπερ ἐνδείξασθαι τὸ μὴ
 καθεστηκὸς τῶν φρενῶν προηρημένης τῆς τέχνης, καὶ
 οὔτε τοῦτον ἐσθῆτος ἀφῆκε χωρὶς, οὔτε ταύτην περιχει-
 μένην ἔδειξε· τὸ δὲ στέρον ἅπαν ἐξώγκωται καὶ πρὸς
 τὴν ἔνδον λύσσαν ἐπαίρεται· καὶ ὄση μανία περιέχεται
 15 ἢ γνώμη τοῦ πάθους, ἐστὶ κατιδεῖν ἐκ τοῦ σχήματος,
 γαστήρ δὲ ὑπεδίδοτο καὶ συνεστέλλετο, καὶ τοσοῦτον
 ἀφηρεῖτο τοῦ μετρίου, ὅσον τὸ στέρον ἐξώγκωται, τοῦν³
 δὲ ποδοῖν ὁ μὲν εὐώνυμος ἔστηκεν ἅπας, καὶ πρὸς ἑαυ-
 τὸν τὸ πᾶν ἐρείδει τοῦ σώματος, ὁ δὲ δὴ δεξιὸς εἰς γό-
 20 νυ κέκαμπται, καὶ προσανέχει τῷ λίθῳ καὶ μικροῦ
 πρὸς ὄδον ἐξορμαῖ, καὶ δῆλον τῆς γνώμης τὸ μεμνηὸς⁴
 ἐπὶ τοῦ σχήματος· οὕτως ὅλον τε αὐτὸν ἢ λύσσα δηλοῖ,
 καὶ κατὰ μέρος ὑποφαίνει τὸ πάθος· ταῦτα θαῦμα μὲν
 κατιδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ παρελθεῖν.

25 7. Ταῶνος ἔκφρασις.²

Μιμεῖται τὰς τέχνας ἢ φύσις, καὶ ζωγράφων ἐργα-
 σίας¹ μετασκευάζει τοῖς χρώμασιν ἀδίδακτον ποικιλίαν
 ὥσπερ δεικνύειν³ ἐθέλουσα. Ἦν τι τέμενος ιερόν κα-

³ Cod. τήν. ⁴ Cod. μνημόν.

¹ Eadem est apud Liban. p. 1073. ed. Reisk. ² Reisk. ἐργασίαν. ³ Reisk. δεικνύει.

τεστεμμένον τοῖς ἄνθεσιν· ἐδόκει γάρ πως ὁ δῆμος ἐπα-
 γεσθαι πρὸς πανήγυριν· ἄρτι δὲ τὰ προπύλαια τοῦ τε-
 μένουσ ἐωρακῶς, κατειδόν τι τοιοῦτον· ὄρνις ἦν ἔνδον
 Περσικὸς, τοῦτο γὰρ αὐτὸ καλούντων τῶν ἱερέων ἀκή-
 κοα, μεγέθει μὲν που ⁴ κύκνων οὐ λίαν ἀπολειπόμενος, ⁸
 χερσὶ δὲ ζωγράφων τὸ σῶμα μυρίοις ⁵ κατακοσμούμε-
 νον χρώμασιν· “Ὀμηρος μὲν γάρ που κατὰ τὴν ποίησιν
 πολλάκις τὴν μὲν βασιλίδα τῶν θεῶν βοῶπιν προσονο-
 μάξει, ὀφθαλμῶν τὸ κάλλος οὕτω τιμᾶν βουλευσάμενος,
 καὶ ⁶ γλαυκώπιδα κούρην ἀνακηρύττει τοῖς ἔπεσιν· ἀλλ’ ¹⁰
 ὁ μὲν ⁷ μέρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται τοῖς
 θεοῖς, ὁ δ’ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι καὶ πτέρυγας φορῶν ὁρα-
 ται τῶν ὀρνίθων τὰς κρείττονας· ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς
 καὶ βασιλείας εἶχε γνωρίσματα ἐπὶ ⁸ τοῖς ἀνεστηκόσι
 πτεροῖς καὶ πύργωθεν καταλάμπουσι· τὸ δὲ τῆς δειρῆς ¹⁵
 χρυσαυγὲς κυανέῳ συμμίσγει· ⁹ καὶ θείας ὄντως χάρι-
τος ¹⁰ ζωγράφοις γράψαι καὶ τυπῶσαι συγχωρησομέν’
 τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πτερυγῶν εἰς ἄκρον ἐξησκημένα τοῖς ὀ-
 φθαλμοῖς καὶ ἀστράπτοντα τοῦ Παιανιέως ἐπιζητεῖ τὴν
 δεινότητα· ἐπειδὴ δὲ τοῦ ¹¹ ὀρνίθος ἐθεασάμην καὶ κί- ²⁰
νησιν, ἐπείγει με λόγος ἐξαιρεῖν ¹² καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς
παράδοξα θαύματα· ἄρτι γὰρ ἐκατέρωθεν τὰς πτέρυ-
 γας ὡσπερ εἰς πτήσιν δονήσας καὶ ¹³ κυρτῶσαι· που
 ὑπὲρ κεφαλῆς βιασάμενος ἀγάλματος μὲν κάλλιστον ἐπε-

⁴ Reisk. πως. ⁵ Reisk. καθάπερ μυρίοις κατακοσμούμενος
 ἄσμασιν. ⁶ Reisk. γλαυκώπιδα δὲ. ⁷ Reisk. ἀλλ’ ὅπερ μέ-
 ρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται, τῶν ποιητῶν ἢ δεινότης,
 τοῦ ὅλου σώματος καὶ πάσης πτέρυγος φορῶν ἐώρατο σαφῶς τῶν
 ὀρνίθων ὁ κάλλιστος. ⁸ Reisk. ἐπανεστηκόσι πτεροῖς, καὶ τὰ
 πόργωθεν. ⁹ Cod. συμμέγει. Reisk. κυανῶ συμμίσγει. ¹⁰
 Reisk. τῆς χάριτος, εἰ ζωγράφοις. ¹¹ τοῦ Reisk. om. ¹² Reisk.
 ἐπείγοι με λόγος εἰπεῖν καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς παράδοξα θ. ¹³ Reisk.
 καὶ λοιπὸν κυρτώσας πως.

δείκνυτο τύπον, ναοῦ τε λαμπροῦ, καὶ προσκυνῆσαι τὸν
 θεατὴν προτρεπόμενος,¹⁴ ὡς ἀγάλματος λαμπροῦ δε-
 δουλωμένον τῷ θαύματι. Ἀπελλῆ,¹⁵ ζωγράφων κάλ-
 λιστε, τότε σου¹⁶ τῆς τέχνης ἐγὼ κατεφρόνησα, ἐπὶ
 Ἀττικῆς τέχνης τιμωμένου, Ὀρίου δὲ γραφᾶς παρ' οὐ-
 δὲν ἐποησάμην, ὄρνιθος Περσικοῦ νενικημένου¹⁷ τοῖς
 χρώμασιν. ἀλλ' ἰδοῦ¹⁸ ζωγράφων ἐλέγξας τὴν τέχνην
 ὄρνις Ἀττικῶς ἀμείνων ταύτης δεδήλωται, ὡς καὶ τῶν
 θεῶν ἐπαινεῖν ἐθαλόντων τὸ τῆς θεᾶς ἔχειν ἀκροάσεως
 10 βέλτιον.

8. Ἐκφρασις τοῦ τυχαίου.¹

Τύχαι δὲ ἄρα πάντα μὲν τὰ ἀνθρώπινα ὅπη βού-
 λονται φέρουσιν· ἐγκαθίδρυνται δὲ δικαίως ταῖς πόλε-
 σιν, ἐξ ὧν ἅπαντα δικαίως κατορθοῦσι τιμώμεναι, καὶ
 15 τὰς μὲν ἐν ἑκάστη² τῶν πόλεων ἰδρυμένας οἱ παρ' ἑκά-
 στην θεώμενοι φράζουσιν· ἐγὼ δὲ ἦν τεθέαμαι καὶ διεξ-
 ἔρχομαι. Τέμενος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ἰδρυται, συγ-
κείμενον μὲν ἐκ πλείονων θεῶν, τύχης δὲ ἅπαν ὠνό-
μασται, καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ³ τὴν κλῆσιν τῷ χώρῳ προς-
 20 θέντες εἰς τὸ δέον ποιεῖν, οἷς γὰρ ἅπαντα τύχη συγ-
κρύπτεται, τούτοις ἢ θεῶν ἀπὸ τῆς τύχης συνεχέκρυπτο
κλῆσις· κατεσκευάσται δὲ ὁ χώρος ὧδέ πως· ἤσκητο⁴
μὲν ἅπας ἐξ ἐδάφους εἰς ὄροφην, διήρηται δὲ ἢ

14 Cod. προστρεπόμενος. Reisk. προτρεπ. omisso sq. ὡς
 15 Ἀπελλῆ Reisk. om. 16 Reisk. σου πρῶτον τῆς τέχνης ἐγὼ
 κατεφρόνησα ὡς ἀτελῆ. ὅφρα γ' ἐπὶ Ἀττικῆς τέχνη τιμώμενος
 ὠραίους δὲ γραφᾶς π. οὐ ἔ. 17 Cod. νενικωμένου. Reisk. νε-
 νικημένος. 18 Reisk. ἰδοῦ γὰρ ζωγράφον ἐλέγξας τῆς τέχνης
 γραφῆς ἀμείνονος Ἀττικοῦ τῷ λόγῳ δεδήλωται· ὡς καὶ τοὺς ἐπαινεῖν
 ἐθειλήσαντας τὸ τῆς θεᾶς ἔχειν τῆς ἀκροάσεως ἕμεινον.

1 Cfr. Liban. p. 1113. ed. Reisk. 2 Reisk, καθ' ἑκά-
 στην. 3 Reisk. ἢ. 4 Reisk. ἤσκητο.

κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας, ἐφ' ἑκάστῳ δὲ παντοδαπαὶ προβέβληνται κίονες· οἱ δ' αὖ κύκλοι εἰσὶ πρὸς ἀγαλμάτων ὑποδοχὰς ἀνιστάμενοι, καὶ μετρεῖν ἔξεστι τοὺς κύκλους μὲν τοῖς ἀγάλμασιν, ἐκ δὲ τῶν ἀγαλμάτων παρεστήκασιν κίονες· θεοὶ δὲ εἰσὶν ἀνεστηκότες οἱ ⁵ πάντες, ἄλλ' ὅσοι δύο κατὰ δέκατον ἀριθμὸν, καὶ κορυφὴν μὲν ἔχει τὸν οἰκιστὴν ἐξ ἐτέρων ἄκρων καὶ μέσων, ἀνέστηκε δὲ φέρων μὲν αὐτὸς τοῦ σωτῆρος ὑπόμνημα, φερόμενος δὲ δι' ὧν ἡ πόλις εἴωθεν τρέφεσθαι, καὶ σημαίνει τῆς γῆς τὴν φύσιν ⁵ ἢ χάρις, κυκλοῖ δὲ ¹⁰ κατὰ μέσον ἡμισυς, ὅσον ἀριθμὸς θεῶν ὀνομάζεται· καὶ μέσον ἐκ μέσου τύχης ἔστηκεν ἄγαλμα, στεφάνῳ δηλοῦν Ἀλεξάνδρου τὰς νίκας, καὶ στέφεται μὲν ὑπὸ τύχης ἢ γῆ, στέφει δὲ αὐτὴ τὸν νικήσαντα· νίκαι δὲ τῆς τύχης ἑκατέρωθεν ἀνεστήκασιν, καλὴν ⁶ τοῦ δημιουργοῦ ¹⁵ τῆς τύχης δηλοῦντος ⁷ τὴν δύναμιν, ὡς πάντα νικᾶν οἶδεν ἢ τύχη· τελευτᾷ δὲ ἡ τοῦ χώρου κατασκευὴ πρὸς ἡτοιμασμένον ἐξ ἀγάλματος ἐλάφειον στέφανον, καὶ φιλοσοφεῖ εἰς ἐπὶ καθέδρας ἄκρου· γυμνὸς δὲ ἕτερος πρὸς τὸ λοιπὸν ἄκρον ⁸ ἀνέστηκεν, οὐρανοῦ μὲν ἐπὶ τῆς λαιᾶς ²⁰ φερόμενος πρόσχημα, τὴν δ' αὖ δεξιὰν εἰς ἅπαντα πρόχειρον· γυμνὸς προκαλύμματος ἴσταται, καὶ στήλαι χαλκαῖ κατὰ μέσον ἐστήκασιν ἔδαφος, ἐγκεκολαμμένα ⁹ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα, καὶ κατὰ μέσον αἱ πύλαι παρὰ τῶν Μουσῶν ἄγουσαι τέμενος· χαλκοῖ δὲ βασιλεῖς κατὰ ²⁵ μέσον ἐστήκασιν, οὐχ ὅσους ἐκόμισε χρόνος, ἀλλ' ὅσοι τῶν κοιμισθέντων ἦσαν σεμνότεροι· ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν ἰδεῖν, κέρδος δὲ μαθεῖν, ἀδίκημα δὲ αἰωπῆ κατακρύπτεσθαι.

⁵ Reisk. δόσιν ἢ χάρις, κύκλοι δὲ κατὰ μέσον ἡμισυ. ⁶

Reisk. καλῶς. ⁷ Cod. δηλοῦντα. ⁸ ἄκρον Reisk. om. ⁹

Cod. ἐγκεκολαμμένα.

9. Ἐκφρασις ¹ Ἡρακλέους βασιάζοντος ²
τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον.

Ἡρακλεῖ ³ δὲ ἄρα γενομένῳ Διὸς οὐρανὸς μὲν ἐμαρ-
τύρει τὴν γένεσιν, ἐδήλου δὲ ἡ γῆ καθαιρομένη τοῖς α-
5 θλοῖς. Νεμέα μὲν γὰρ αὐτῷ τῶν ἀγώνων ἀρχή· καὶ
μετὰ ταῦτα Ἐρύμανθος ⁴ κάπρον ἐνεγκὼν ἀγώνισμα
δεύτερον· κατοικούμενον ⁵ οὖν εἶχε τὸν κάπρον Ἐρύμαν-
θος, ὁρῶ δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χαλκῆς αὐτὸν εἰκόνος φε-
ρόμενον, καὶ ὅπως εἶχε κατιδὼν διηγήσομαι. Χῶρος ἦν
10 ἐν ἄστει περιφανεῖ, καὶ παρ' αὐτὸν Ἡρακλῆς ἐν παντο-
δαποῖς ἀνεστηκὼς ἀγωνίσμασι, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἔτι
πόνους ⁶ ἐξεικάζεται, τὸν δὲ δὴ κάπρον ⁷ λαβὼν καὶ ὡσ-
περ ἀγανακτήσας πόνῳ ἐπικάμπεται· γυμνὸς οὖν ὡσπερ
εἰώθει ἴσταται, τὸ δὲ οἱ πρόσωπον ἅπαν βλέπει ⁸ εἰς
15 γῆν, ὦμους δὲ ἀμπέχει ἡ λεοντῆ. καὶ βᾶθρον ἐστὶν
ἀγωνίσματος, αὐτὴ φανεῖσα πρώτη ⁹ ἀγώνων· ταῖν δὲ
δὴ χεροῖν ἡ ¹⁰ δεξιὰ μὲν ἀνηρημένον ἔχει τὸν κάπρον, ¹¹
ἡ δ' αἰ λαιὰ ὡς πρὸς ἀθλον ἠτοιμάσται· καὶ τὸ στέρ-
νον ἀνέστηκεν ἅπαν, ὡσπερ τῶν προσόντων οὐδὲν αἰ-
20 σθανόμενον· ὁ δὲ ¹² δεξιὸς ποῦς εἰς γόνυ κέκαμπται,
καὶ ὁ λαιὸς ὀρθὸς ἰστηκὼς προσερείδει τὸ βᾶθρον, δη-
λῶν ἐξ ἐπιγραμμάτων τὸν τεχνησάμενον, ἐπὶ δὲ τῶν

1 Cfr. Liban. p. 1068. ed. Reisk. 2 Cod. βασιάζοντα.
3 Reisk. Ἡρακλῆς δὲ ἄρα γεγόμενος. 4 Reisk. Ἐρυμάνθιον.
5 Reisk. καὶ κρατούμενον μὲν εἶχε τὸν κάπρον Ἐρύμανθος· ἐγὼ
δὲ μετ' αὐτὸν ἐπὶ χαλκῆς εἰκ. φερούμ. 6 Reisk. πανῶν. 7
Reisk. ἤδη παραλαβὼν. 8 βλέπει Reisk. om. 9 Reisk. τὸ
πρῶτον. 10 ἡ Reisk. om. 11 Sequitur in ed. Reisk.
καὶ τοῦ ὀπισθεν ἔχει τὸν ἐξῆς, ὡσπερ οὐδ' ὄν Ἡρακλεῖ πρὸς
τούς ἄλλους εὐάνυμον. τὸ δὲ δὴ στέρνον. 12 Reisk. τῶν δὲ

ὤμων ὁ κάπρος ἀνηρημένος μὲν τέταται· διήρηται ¹³ οὐχ ὡς ἔπεσεν, ἀλλ' ὡσπερ δεσμοῖς ταῖς Ἡραλέους χερσὶ προκατεῖληπται· καὶ φέρουσι κείμενον αἰ μαχόμενον ἔκτειναν· ταῦτα εἰ μὴ θεώμενος ἔφραζον ἠδίκουν τὸ κατασκευάσμα. 6

10. Ἐκφρασις Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου ².

Κτίσται δὲ ἄρα περιφανεῖς πλείστοι μὲν καθεστή-
 κασι ² τῶν πόλεων, μάλιστα δὲ πάντων Ἀλέξανδρος, ὃς
 πόλιν ἀνέστησεν οἷαν οὐχ ἕτερος· δηλοῖ δὲ αὐτὸς παρὰ
 ταύτην ἀνεστηκῶς ὡς ἐπὶ γῆς ἐμφανοῦς οἰκιστῆς ἐμφα- 10
 νέστατος· τὴν γὰρ πόλιν θαλάσση πρόσοικον ἤγειρεν,
 αὐτὸς δὲ παρ' αὐτὴν ³ ἀνέστηκε θάλατταν· καὶ τὴν φύ-
 σιν αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνας δεικνυσι στάσις· πρῶτον
 μὲν γὰρ αὐτὸν ἐποχούμενον ἵππος ἀνέσχευ, ἵππος δὲ,
 οὐχ οἷον ἂν τις ῥαδίως ⁴ μεταχειρίσειεν· ἀλλ' οἷος πρὸς 15
 τοὺς ἐκείνου κινδύνους ⁵ ἀρκέσει, καὶ τὸ τάχος τῷ ἔργῳ
 ἢ τοῦ φέροντος ἐπιδείκνυται ῥώμη· ἔπειτα αὐτὸς κράνος
 μὲν οὐδὲν ἤγευ ἐπὶ ⁶ τῆς κεφαλῆς, οὐ γὰρ ἔδειτο τοῦ
 προκαλύμματος ὃ γῆν ἅπασαν ἐννοῶν παραστήσασθαι
 καὶ περισκοπεῖν· ⁷ δοκεῖ δὲ μοι πάντα τοῖς ὄμμασιν 20
 εἶναι, ἃ προῖων κατεστρέψατο, σχῆμα πρὸς ὅλην ἀπο-
 βλέπον ⁸ τὴν γῆν, καὶ τὸ πᾶν ὡς εἰπεῖν συλλήβδην,
 φαίνει τὸ πρόσωπον. κόμη ⁹ δὲ ἀνειμένη πρὸς αὔραν
 καὶ πρὸς ὄρμην τοῦ φέροντος κλίνουσα, καὶ μοι δοκοῦ-
 σιν οἷον ἀκτῖνες εἶναι πρὸς ἥλιον αἱ τρίχες αὐτῆς· ἔπει- 25

ποδῶν ὁ δεξιὸς εἰς γόνυ κάμπτεται· ὁ δὲ αὐτὸς λαῖος ὀρθὸς ἕστηκε
 καὶ προσερείδει τὸ βᾶθρον, δηλῶν ἐξ ἐπιγράμματος τεχνησάμενον.
 13 Reisk. διήρ. δέ.

1 Cfr. Liban. p. 1120. ed. Reisk. 2 Reisk. καθέστασαν
 πόλεων. 3 Cod. αὐτήν. 4 ῥαδίως Reisk. om. 5 Reisk.
 ἀγῶνας. 6 Reisk. ἤγε ἐπάνω τῆς κ. 7 Reisk. περιποίησε-
 σθαι. 8 Reisk. ἀποβλέπει, 9 Cod. μόνη. Reisk. κόμη.

τα δειρή τῷ προσώπῳ συναπονένευκε, καὶ ἡ χεὶρ δεξιὰ
 μετέωρος αἴρεται, καὶ λαβεῖν αἰεὶ τι δοκεῖ καὶ τὸ πρόσω
 ζητεῖ τὸ παρὸν καταστρέψασα· ἡ δὲ λαϊὰ συνεσταλμένην
 ἔχει χλαμύδα, καὶ ταῖς αὔραις αὐτὴν οὐ κατέλιπε φέ-
 5 ρεσθαι, καὶ δεσμὸς κατέστη τοῖς πνεύμασι, στέρνον δὲ
 ἅπαν ἐξωδημένον φαίνεται θώρακι, καὶ χλαμύδα συγκέ-
 κρυπται· καὶ διπλᾶ φέρει τῶν καιρῶν ὑπομνήματα, θώ-
 ρακα μὲν τοῦ πολέμου τὸ σύμβολον, χλανίδα ¹⁰ δὲ τῆς
 εἰρήνης τὸ γνῶρισμα, καὶ μοι δοκεῖ τὴν διάνοιον ὁ δη-
 10 μιουργὸς παραστήσασθαι, τὴν χλαμύδα προσθεῖς ἐπάνω
 τοῦ θώρακος· οἷοις γὰρ εἰρήνης πόλεμον ἐτίθετο δεύ-
 τερον, τούτοις ὁ θώραξ τῇ χλανίδι συγκέκρυπται, καὶ
 τὸ λανθάνον παρέσχε δοκεῖν ἑταιμότερον· ἔπειτα μηρῶ
 διηρημένῳ πρὸς ἵππον, καὶ πόδες ἄμφω μετέωροι, καὶ
 15 δεξιὸς μὲν ἀντὶ κέντρου προσάπτεται, ὁ λοιπὸς δὲ αὐ-
 τόνομος φέρεται· Μακεδονικὰ δὲ φέρεται ¹¹ πέδιλα, καὶ
 κνήμην περιστέλλει οὐχ ὅλην, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς κνήμης
 ἐστὶν ἰδεῖν, τὸ δὲ πρὸς εἰρήνην ὀπλιζέται· καὶ τὰ μὲν
 ἀμφοτέρω πρὸς εἰρήνην διαιρεῖται καὶ πόλεμον, καὶ τὰ μὲν
 20 πρῶτα βλέπει πρὸς πόλεμον, τὰ δὲ λοιπὰ πρὸς σπονδὰς
 ἀπονένευκε, κινδύνους ¹² γὰρ σπονδαὶ διαδέχονται, καὶ
 ὧδε μὲν ἔσχεν Ἀλέξανδρος, ἐποχεῖται δὲ καὶ μάλα ῥα-
 δίως ἐφ' ἵππου· ¹³ καὶ τὸν ἔποχον ὁ κομίζων ἐνδείκνυ-
 ται· μᾶλλον δὲ δι' ἑκατέρου κατιδεῖν ἑκάτερον πάρεστιν·
 25 Ἀλεξάνδρου μὲν τὸν ἵππον οἷον δεικνύντος, τοῦ δ' ἵπ-
 που δηλοῦντος τὸν ἐποχούμενον, κεφαλὴ μὲν γὰρ ὡς
 οἴαν ¹⁴ νομισθῆναι βοῦς, καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφεν
 ἐξ ὧν ἐνομιζέτο, φύσιν ἑτέραν τὰ πρῶτα παρεδίλου
 τοῦ ¹⁵ σώματος, μόνον οὐ κέρας ἀνεῖχε τὸ πρόσωπον·
 30 χαλινὰ κατέχειν οὐκ εἶα, οὐ γὰρ οἷον ¹⁶ εὐθύνεσθαι,

10 Reisk. χλαμύδα, et paullo inferius: τῇ χλανίδι. 11
 Reisk. φέρει τὰ. 12 Reisk. κίνδυνον. 13 Reisk. ἐφ' ἵππου.
 14 Reisk. οἴα. 15 Cod. τὰ. 16 Reisk. οἶος.

μαλλον δὲ χαλινοῦ τέχνην ἔδειξεν ἄπρακτον, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις οἷος μὴ κατασχέσθαι, ¹⁷ Ἀλεξάνδρῳ δὲ χαλινῶν εὐπειθέστερος, ὄμμα δὲ φοβερόν καὶ μονοῦ φοβοῦν πρὸ τοῦ βάλλοντος· ῥῖνες δὲ οἱ διεγείρονται πνεύμασι, καὶ τὴν μὲν ὄργην ὁ θυμὸς κατεμῆνυεν, ἐδήλου δὲ τὸν θυμὸν τὸ προκάλυμμα· δειρὴ τε ἐπὶ πλείστον οὐχ ἤκουσα, συνέστελλε ¹⁸ γὰρ ἡ φύσις πρὸς τὴν ὄρμην· καὶ οἱ πόδες οἱ πρόσθεν ἠρμένοι καὶ πρὸς αἶρα μετέωροι καὶ χωρεῖν πρὸς τὸ πρόσθεν ἐπείγονται, καὶ γῆς οὐκ ἐθέλουσιν ἄπτεσθαι, τοῦ δημιουργοῦ καλῶς ἐκ ¹⁰ τῆς γῆς ἀπαρτήσαντος· πεφύκασι γὰρ ἰθεὶς ἐτοιμότετοι· καὶ γῆς ἐπιβαίνειν καὶ δοκεῖν τῆς γῆς μὴ ¹⁹ προσάπτεσθαι· οἱ δὲ τελευταῖοι πρὸς τὸ βάθρον ἐρείδονται, καὶ δοκοῦσιν ἰσχὴν διδόναι τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὁ πρὸς ὄργην ²⁰ ὑπομένουσι παθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ παρέχουσιν· οὐρὰ δὲ οὔτε ὄλη καθεῖται, οὔτε ἀφηρέθη τοῦ μέτρου, ἀλλ' ἔσχε μὲν, ὅσον κοσμηθῆναι, τὴν φύσιν· παρείλατο δὲ, ²¹ ὅσον ἐμποδῶν μὴ γένηται ταῖς μάχαις, ἀνέχει δὲ αὐτὸν ὑπὸ γῆς βάθρον, τέτρασιν ἐπικείμενον κίοσι, καὶ τὸ μὲν βάθρον ἐπικείμενον σημαίνει τὴν γῆν, αἱ δὲ ²⁰ κίονες τῶν τμημάτων ἐκάστη ²² φέρουσιν, ἐφ' ὅσα προῆλθεν Ἀλέξανδρος· πρὸς γὰρ ἀνίσχοντα φέρουσιν ἥλιον, καὶ ἐν ἄρκτῳ δηλοῦται τεταμένη πρὸς νότον, ὅποσα τῆς γῆς Ἀλέξανδρον ἔχει, καὶ λῆξαι τοῦ λέγειν περίεστιν, εἰ μὴ τις καὶ πλέον θαυμάσειεν. 25

II. Ἐκφρασις ¹ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους.

Τὰ δὲ Θηβῶν ἀτυχήματα ² τεθέαται μὲν κατὰ μέσον Ἑλλάδος, ὅλη δὲ παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς σκηνῆς

17 Reisk. κατέχεσθαι. 18 Reisk. συνέστελε. 19 μὴ abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 20 Reisk. γῆν. 21 δὲ abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 22 Reisk. ἐκίστη.

1 Cfr. Liban. p. 1119. ed. Reisk. 2 Reisk. εὐτυχήματα.

ἐθεάσατο γῆ³ καὶ κατὰ μέρος αἱ πόλεις εἰλήφασιν, χαλκῶ³ τὸ πάθος μιμούμεναι· ἐγὼ δὲ τεθέαμαι ὡς ἐν περιφανεῖ χώρῳ τοῦ ἄστεος· ἀνέστηκε μετὰ Πολυνείκους Ἐτεοκλῆς ἐπὶ ταῖς Θήβαις, τοιοῦτον πρὸς ἀγῶνα τιμώμενος, ὃν ἔξω Θηβῶν ἀγωνίζεται· καὶ πρῶτον μὲν ἑκατέρων αἱ κεφαλαὶ περιβέβληνται κράνεσιν· εἶτα ἀλλήλους πολεμοῦντες ἐκτρέπονται⁴, καὶ τὰ πρόσωπα βλέπειν ἀλλήλοις οὐκ ἀνεχόμενοι δηλοῦσι τὴν φύσιν ἀδικουμένην παραλόγῳ τολμήματι· δειραὶ δὲ τοῖς προσώποις συναπονεύουσι, καὶ τὸ ξίφος ὁ μὲν ἐπανέχει τῇ δεξιᾷ, καὶ⁵

10 •δηλοῖ τῇ πληγῇ, ὅτι πάσῃ⁵ ἀλλότριον τῇ φύσει συνάπτεται· ὁ δὲ μαιφονῶν καὶ βραδύτερος ἑστηκῶς καθέλκει τὸ ξίφος, ἄσπερ ἔτι σκοπῶν, εἰ νόμος ταῦτα παθεῖν τὴν συγγένειαν, κάθηνται δὲ ἀμφοτέρων εὐώνυμοι, ἐξήρηται⁶

15 15 τηται δὲ καὶ θατέρου τὸ ξίφος ἔτι μένον, παρὰ τὸν κουλεῶν, ἐξηρητημένου⁶ τελαμῶνος ἐξ ὤμου· τὰ δὲ στέρνα πρὸς ὄγκον ἔσχεν ἑκάτερος· ἐξοιδούται γὰρ καὶ ἀναπνεῖ πρὸς θυμὸν, τῶν δὲ μηρῶν ὁ μὲν ἔσχει⁷ τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καμπτόμενον, καὶ πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπι-

20 20 κλίνοντα, ὁ δὲ τὸν λαιὸν ὁμοίως ἐκάλυψε ἐφ' ὁμοίου τοῦ σχήματος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ποδῶν τὸ βάθρον ἐρείδουσι, καὶ συνάπτει τὸ βάθρον, οὓς πρὸς ἀγῶνα καθεῖλε⁸

25 25 ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν¹¹ ἰδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ κατακρύπτεσθαι.

3 Reisk. τῷ χαλκῷ. 4 Reisk. ἐντρέπονται. 5 Reisk. πάθος. 6 Reisk. ἐξήρηται δὲ καὶ τελαμῶνος. 7 Reisk. ἔσχει τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καὶ ἀπτόμενον. 8 καθεῖλε δυσμένεια Reisk. om. 9 δὲ Reisk. om. 10 Reisk. ἑκάτεροι. 11 Reisk. ὑπάρχει.

Cap. XIII.

Θ έ σ ι ς.

1. Εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις. 1

Ὁ τὴν φυλακὴν τοῦ βίου ζητῶν αἰρείσθω τὰ τεῖχη, πᾶν γὰρ, ὃ ταῖς πόλεσι σώζεται, φρουρεῖται τοῖς τείχεσι· τειχίζει μὲν γὰρ οὐρανὸς τοὺς θεοὺς, τὰ δὲ θνητῶν 5 διατηροῦσι περίβολοι, καὶ ὃ τοῖς θεοῖς οὐρανὸς, τὰ τεῖχη θνητοῖς, καὶ ἔγωγε ποιητὰς ἄγαμαι τειχιστὰς τοὺς θεοὺς πεποιηκότας τῆς Τροίας, οὕτως καὶ ὅσοι θεῶν οὐ δεδύνηνται τεῖχος κατεσκευάσαντο, καὶ τιμᾶται καὶ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐν χρεῖᾳ καθεστηκόσιν ἢ τέχνη· σοφώ- 10 τεροι μὲν γὰρ ἐκ τειχῶν ἄνθρωποι γίνονται, καὶ κατ' ἐξουσίαν ἐκκλησιάζειν τεῖχη δεδώκασιν· ἔπειτα πρὸς μάχης ἐπαίρει κατασκευὴν, καὶ κατασκευὰς τῶν ὅπλων ἑστηκότες περίβολοι νέμουσι· καὶ μὴν τὰ τεῖχη σωφροσύνην διατηρεῖ, παθεῖν γὰρ οὐκ ἔωσι γυναῖκας, ὅσα γυναῖξιν 2 15 πολέμιοι φέρουσι, καὶ δικαστηρίων σωζομένων ἐκ τείχους ἐντεῦθεν ἄνθρωποι καθεστήκασιν δίκαιοι· εἰ δὲ διὰ τάχους ἐρρώμενοι γεγονάμεν καὶ περὶ τῶν δεόντων ἐβουλευόμεθα καὶ τὰ δίκαια σώζεται τείχεσι, καὶ 3 μετὰ τούτων τὸ σωφρονεῖν, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἶόν τε ποιητέον 20 τὰ τεῖχη; ναὶ φησιν· ἀλλὰ δειλίας τὰ τεῖχη γίνεται πρόφρασις· δεινὸν ὀνομάζεις τὴν πρόνοιαν, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αἰσχίστοις περιβάλλεις ὀνόμασι, καὶ δι' ὧν ἐρεῖς, οὐκ ἔῃς περιβάλλεσθαι, ἀλλὰ καθίστασαι τῆς ἀσφαλείας κατήγορος, ὅκνον ὀνομάζων τὴν φυλακὴν· 25 τούναντίον 4 θαρρῶν τὸ τεῖχος, οὐ δεδιέναι παρέχεται,

1 Cfr. Liban. p. 1134. ed. Reisk. In codice, qui titulum, εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις, omittit, legitur tituli loco: εἰ ὁ τὴν φυλ. τοῦ βίου ζητῶν, αἰρείσθω τὰ τεῖχη. 2 Reisk. οἱ πολ. 3 Melius Reisk. καὶ εἰ διὰ τούτων. 4 Reisk. τούναντίον ἄνθρωπε.

καὶ γὰρ ὄπλων ἀποσοβῆσαι παρασκευὴν καὶ ξίφος ἀπα-
 μῦναι ἐχθρῶν καὶ κατ' ἐξουσίαν πορίσασθαι νίκην τοῖς
 μαχομένοις μόνη τῶν τειχῶν παρέσχεν ἡ τέχνη· πῶς οὖν
 ἔτι δειλίαν ἐρεῖς τὰ μόνα δειλίαν ἀνηρηκότα καθάπαξ·
 5 τούναντιον γὰρ ἔγωγε ἔγνωκα τοῖς πολεμίοις ἐκ τῶν πε-
 ριβόλων ἐγγίνεσθαι τὸ δέος· καὶ γὰρ ὅτι τί πάθωσιν οἱ
 ἄνωθεν πολεμοῦντες; μὴ δεδοικασιν; ὥστε εἰ μὲν τὸ
 δέος τῶν πολεμίων ἐρεῖς, ὁμολογεῖς καὶ τὸ τεῖχος, εἰ δὲ
 τῶν πολιτῶν, ἀπὸ τῶν ἔργων θήσω τὴν τόλμαν· ἄφες
 10 οὖν ταύτης τῆς αἰτίας τὸ τεῖχος· ναί φησιν, ἀλλὰ δαπα-
 νηρὰ τοῖς κτωμένοις τὰ τεῖχη· τεῖχη τὸν ὄντα πόρον
 ἀνάλωσε, καὶ πόθεν ὁ τῶν ἀνθρώπων τετήρηται πλοῦ-
 τος; τὴν περιουσίαν φρουροῦσι περίβουλοι, καὶ μετὰ τῶν
 χρωμένων ὁ τηροῦσι τὰ χρήματα, καὶ κοινὴ φυλακὴ πε-
 15 ριουσίας εἰσὶ καὶ τῶν πολιτῶν, ὥστε τὰ τεῖχη⁷ τοῖς κατοι-
 κήσασιν οὐ δαπάνην ἐπήγαγεν, ἀλλὰ τὸν ὄντα τετήρηκε
 πλοῦτον. καὶ διχόθεν εἰσὶν αἱ περιουσίαι⁸ δι' αὐτῶν
 τῶν τειχῶν, τὸν μὲν γὰρ οὐκ ὄντα πλοῦτον συλλέγειν
 ἑστηκότες περίβουλοι νέμουσι, τὸν δὲ γεγενημένον ἐκ τῆς
 20 τῶν τειχῶν φυλακῆς ὑπάρχοντα διατηρεῖν· ὥστε οὐ τὸ τεῖ-
 χος δαπανηρὸν, ἀλλὰ τὴν οὔσαν ἐπέσχε⁹ δαπάνην. φέρε
 γὰρ πρὸς θεῶν, εἰ πολέμοι τοῖς οἰκοῦσι προσβάλλοιεν,¹⁰
 καὶ πάντα ἀφελῆ κατεργάσαιτο¹¹ πόλεμος, τὴν τε τῆς πό-
 λεως περιουσίαν ὑφαρπάσαι πειρώμενοι καὶ μηδένα λοιπὸν
 25 τοῖς κατοικοῦσι πόνον καταλιπεῖν· εἰ ταῦτα πράττειν οἱ
 πολέμοι σπεύδοιεν, τί τοῦ μὴ παθεῖν καταστήσεται κώ-
 λυμα; ἢ δηλονότι τοῦ μὴ παραρῥεῖσθαι τὸν ἔνδοθεν
 πλοῦτον φιλοτιμεῖται τῶν περιβόλων ἡ τέχνη· πῶς οὖν
 οὐκ ἄλογον πολεμίους μὲν πάντα καταλαβεῖν ἀπὸ τῶν
 περι-

5 Reisk. μὴν. 6 Reisk. χρημάτων. 7 Reisk. τεῖχη τῶν
 χρημάτων. 8 Reisk. εἰσὶ φυλακαί. 9 Reisk. ἀφαιρεῖται.
 10 Reisk. προσβάλλοιεν. 11 Reisk. κατεργάζεται.

περιβόλων κωλύεσθαι, κατηγορεῖν δὲ τειχῶν, ὡς δαπάνης αἰτίων. Μετὰ τὰ τείχη καὶ περίβολοι τοῖς χρωμένοις σωτήριον, καὶ ἡ τύχη τοῖς κτωμένοις ἀσφάλειαν τὴν περὶ τὰ τείχη πεποιήται τέχνην, ὅτιπερ ¹² οὐκ ἔστιν εἶναι τοὺς ἀγνοοῦντας τειχίζεσθαι, καὶ τοίνυν εἰ νό- 5 μοι ¹³ μὲν κρατοῦσιν ὑπὸ τειχῶν, διὰ δὲ περιβόλων ¹⁴ πολιτεύονται δίκαια, καὶ συνοίσουσιν οἷς ἂν εἶεν ¹⁵ ταῦτα γινόμενα καὶ τειχίσαι, πᾶσι τιμητέον τὰ τείχη, τιμᾶν εἰδότα καὶ πολιτείαν καὶ βίον.

2. Θέσις ἱ εἰ πλευστέον.

10

Οὐκ οἶδα, εἴ τι ἐμπορίαν ἠτίμασεν ὁ θεῶν εἰδῶς γεγονότα τὸν πλοῦν· προῆλθε μὲν γὰρ τὸ χρῆμα τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ σοφῆς θεοῦ γεγονὸς πάντως που τῷ βίῳ καταφανὲς πρὸς ὄνησιν. τὸ γὰρ ἐξ ἀγαθῶν, καὶ ταῦτα θεῶν, τοῖς λαβοῦσιν ὠφέλιμον· ὄρωσα γὰρ ἡ θεὸς ² ¹⁵ ἀνόνητα τὰ ³ τῆς γῆς τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνοντα, μὴ προσόντος τοῦ πλεῖν, οὕτως ἐργάζεσθαι δέδωκε θάλατταν, ὡς παρέσχε πονεῖν ἡ φύσις τὴν ἡπειρον, καὶ τὸ μὴ ῥᾶον ὀπωσοῦν διελθεῖν ἐτοιμότερον παρέσχε πορίζεσθαι. καὶ πρῶτον ἀνθρώπους σοφωτέρους εἶναι πα- 20 ρέσχεν ὁ πλοῦς, οἷς ἄλλην ἐξ ἄλλης καταλαμβάνουσι γῆν. εἶτα ἀνδρείους ἀποτελεῖ, τολμῶντας ῥᾶον τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ τοῖς πνεύμασιν ἀνταγωνίζεσθαι σπεύδοντας, εἶτα δικαίους ἐπιβάντας νεώς. οἷς γὰρ δέονται πρὸς τὸ μὴ τι παθεῖν τῶν θεῶν, καὶ παντός ἐι- 25 σι δικαιοτέροι. καὶ μὴν τὸ σωφρονεῖν ἡ τῆς γῆς ἀλλοτριώσεις δίδωσιν. οἷς γὰρ οὐχ ὄρωσι, πλησιάζουσι, καὶ

12 Reisk. ὅτιπερ οὐκ θαρρόντας τειχίζ. 13 εἰ νόμοι μὲν κρατοῦσιν Reisk. om. 14 Reisk. περιβόλου πολιτεύεται. 15 Reisk. οἷς ἂν * μενα. p. 189. 2. v. u. αὐτοῦ εὔρεῖν c.

1 Cfr. Liban. p. 1435. ed. Reisk. 2 Reisk. θεά. 3 τὰ inserui, quamvis absit a cod. et ab ed. Reisk. — Sqq. ur-Rhetor. I. 1.

σωφροσύνην ἐπιτηδεύουσιν. εἰ δὴ οὖν προῆλθε θεῶν,
καὶ πᾶσαν ἀρετὴν παρέσχευ ἀσκεῖν, εἰς ὅσον οἶόν τε
τιμητέον τὸν πλοῦν. ναὶ φησιν, ἀλλ' ἐπὶ κακία τῶν ἀν-
θρώπων παρεσκευάσται πλοῦς. καὶ τί ἂν ἕτερον φυ-
5 λάξῃ τὸ δίκαιον, εἰ τὸν πλοῦν ἀφαιρήσεται; ἄλλην ἐξ ἄλ-
λης καταλαμβάνουσι γῆν, καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν ἐκμαν-
θάνοντες νόμιμα, τηροῦσι τὰ δίκαια, καὶ τοσοῦτον αὐ-
τοῖς τοῦ δικαίου περίεστιν, ὥστε παρενθήκη αὐτοὺς ⁴
εὐρεῖν τοῖς ὄθεν ἀπαίρουσιν. ἃ γὰρ ἐτέρωθεν ἔμαθον,
10 τοῖς θικείοις εἰσήγαγον, καὶ γίνεται νομοθέτης δικαίων
ἐξ ἐτέρων νομοθετούμενος. καὶ μὴν δεδοικότες μὴ τι
πάθωσι πλείοντες, δικαιοτέροι γίνονται· καὶ καθιστᾶ
τῶν δικαίων φύλαξ ὁ φόβος, εἰ δεδοικότες μένουσι δί-
καιοι, καὶ καλοῦντες¹ θεοὺς εἰσὶν ὀσιώτεροι, καὶ τὰ πα-
15 ρὰ πᾶσιν ἐκμανθάνοντες δίκαια δικαιοσύνην ἐπιτηδεύου-
σιν. Πῶς ἂν τις αἰτιῶτο τὸν πλοῦν ἐπειςφέροντα τοῖς
πλείουσι ἄδικα; ναὶ φησιν, ἀλλὰ τὸ πλεῖν ἐστὶ σφαλερώ-
τατον· οὐκοῦν μέγιστον, εἰ παρ' αὐτὸ κινδυνεύουσιν ἄν-
θρωποι. μεγάλα δὲ μεγάλοις καθορθοῦται τοῖς πόνοις·
20 ἃ δὲ πονεῖν οὐκ ἔῃ τοὺς χρωμένους, οὐκ ὤκησαν. ὄρας
τὰς μάχας εἰς οἶον πόνον τοῖς χρωμένοις ἐκβαίνουσιν·
ἀλλ' εἰ καὶ τὸ πολεμεῖν ἐπικίνδυνον, καὶ καθορθοῦν ἐν-
δοξότερον, καὶ οὐ τὰς μάχας ἀποδιδράσκουσιν ἄνθρωποι
τοὺς κινδύνους σκοποῦντες, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκουσίως ὑφί-
25 στανται, τὸ νικᾶν λογιζόμενοι. καὶ ἀφαιροῦνται τῶν
κινδύνων τὴν αἴσθησιν αἰ τῆς νίκης λαμπρότητες· ὄθεν
μετὰ τὸ πλεῖν καὶ τὸ κτῆμα θεῶν πορισθὲν ὅλοις ὄνη-
σις γίνεται πλείουσι· τετίμηνται μὲν γὰρ οἱ πορίσαντες,
ἠσπάσαντο δὲ οἱ καθάπαξ ἀσκήσαντες, καὶ τὴν εἰς ἀν-
30 θρώπους κομιεὴ πᾶσιν ὄνησιν, θεοῖς μὲν τὴν τιμὴν,
ἀνθρώποις δὲ πόρον οὐ μέτριον.

gente tempore ex Libanio descripsi.

4 Tort. εὐτεῖ.

Cap. XIV.

Κατηγορία

νόμου τοῦ κελεύοντος, τὰς τῶν ἀδελφῶν γαμετὰς
γαμεῖν.

Ἐφθασε μὲν ἡ φύσις τὸν νόμον, καὶ τοὺς ἅμα γε-
γονότας εἰς ὑμέναιον οὐκ ἔα̃ συνελθεῖν. βεβαιοῖ δὲ ὅμως 5
τὴν φύσιν. ὁ νόμος καὶ δι' ἑκατέρων ἄμφω προῆλθε.
φύσις μὲν νόμῳ καταβάλλουσα γένεσιν, νόμος δὲ βε-
βαιῶν, ἃ τῇ φύσει δοκεῖ. δεῖ δ' ἐπὶ τῷ νόμῳ βραχέα
φιλοσοφῆσαι. τῶν ὄντων ὄντως ἅπαντα γένη φύσει μὲν
ὁμοίως ἀπὸ γάμου προῆλθε, γάμῳ δὲ ὅμως οὐχ ὁμοίῳ 10
συνάπτεται· ὁ μὲν γὰρ θηριώδης καὶ ἀλόγιστος βίος,
ἀφηρημένος φύσει τὸ κρίνειν, πάντα μὲν γάμοις συγγέει,
πάντα δὲ ἀλλήλοις πλησιάζειν ἔα̃, οἷς καὶ συνάπτεται
μὲν παῖς, ἧς προελήλυθε, γίνεται δὲ πατήρ, ᾧ συνῆλθε
μιγνύμενος, καὶ μαθεῖν οὐκ ἔα̃ παρὰ τῆς ὀμιλίας, ὃ γέ- 15
γονεν ἕκαστον. ἀδηλον δὲ παρ' αὐτοῖς, καὶ παῖς, καὶ
πατήρ ὅσοις γάμος δοκεῖ, οὐ μὴν τοῦ λόγου μετεληφθό-
τες, τοῖς δὲ γάμοις παραπλήσιοι, ἀλλ' ὠρίσται παῖς,
καὶ διέστη πατήρ, καὶ κατακέκριται μήτηρ, καὶ τὸ πα-
ραχθὲν οὐκ οἶδε τῷ κεκομικότι συνάπτεσθαι, καὶ τὴν 20
συγγένειαν, ἧς διέστη, τετίμηκεν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα
συγγένεια ποιεῖ συναπτόμενα, τὰ δὲ συγγενῆ συγγένειαν
βεβαιοῖ διίστάμενα, ἃ καλῶς εἰδὼς ὁ τὸν παρόντα νόμον
εἰςενεγκῶν, ἀδελφοὺς οὐκ ἔα̃ ταῖς τῶν ἀδελφῶν συναφθῆ-
ναι συνοίκοις. ναί φησιν, ἀλλ' ἐπικουρίας δεῖ χηρευούσαις 25
ταῖς γυναίξιν. ἀδικεῖς ἄνθρωπε τὴν συμμαχίαν ἡδοναῖς
ὀριζόμενος. ὥσπερ οὐκ ἐνὸν συμμαχεῖν, εἰ μὴ γάμος
παρῆν, ἐξ ὑμεναίων ἐπιφέρεις τὴν χάριν ἀμείνω. ἔσο τὴν
συγγένειαν εὐνοία μᾶλλον, ἢ τῷ γάμῳ τιμῶν, τὸ μὲν γὰρ
εὐνοῦν πρὸς χάριν δοκεῖς πεπραχέναι τοῦ γένους, τὸ δὲ 30
γάμῳ συμμαχεῖν συναπτόμενος, αὐτῆς εἶναι παρασκευά-
ζει τῆς ἡδονῆς. τί δὲ χηρεῖαν ἐρεῖς γυναικὸς, ἔνθα τοῦ

συνόντος ἀδελφὸς καταλείπεται; μενέτω πατὴρ τοῖς παρ'
 ἐκείνου γεγονόσι παισὶ, καὶ μὴ συγχωρεῖτω τῆς χηρείας
 αἰσθάνεσθαι· τῶν παρ' αὐτοῦ συμμάχων ἄδηλον ποιεῖτω
 τὴν τύχην ἢ χάρις, καὶ τὴν συμφορὰν ἐπικουριζέτω, τῇ
 5 χηρείᾳ ἐπικουρῶν, καὶ μὴ ποιεῖτω γυναῖκα μὲν δοκεῖν
 ἀποβλέπειν εἰς ἡδονὰς, αὐτὸν δὲ γάμου συγγενείας ἀλλό-
 τριον, ἐπειδὴ συνάπτεται διὰ τὸ γένος. ναὶ φησιν, ἀλλὰ
 γυναῖξιν ἡδοναὶ πρόχειροι· κρείττους δὲ τῶν οὐ προσηκόν-
 των οἱ συγγενεῖς, ἀμείνους εἰς παράπαν οἱ συγγενεῖς, καὶ
 10 τὸ κατ' αὐτῶν κομιζόμενον ἐκ τοῦ προσήκοντος γίνεται
 δέος. οὐπω τεθέαμαι τὸ μᾶλλον παρανομεῖν ἐπαινούμε-
 νον. τί δὲ τῶν γυναικῶν κατηγορεῖς ἡδονὰς, καὶ ταῦτα
 βεβαιοῖς συναπτόμενος; αἱ γυναῖκες νοσήσασαι πράττου-
 σιν, οἱ προσήκοντες εἴργουσι, καὶ κωλυταὶ γίνονται τῆς
 15 ἐκείνων ἀκρασίας, οὐ σύμμαχοι. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὐδὲν
 ἐπαισθάνεσθαι τῶν ἐν τῇ χηρείᾳ κακῶν. τί γὰρ δεῖ τότε
 χηρείαν μὲν ἐλεῖν προσποιῆσαι, καὶ παίδων ὀρφανίαν οἰ-
 κτεῖρειν; εἴτα τὰς συμφορὰς ἐπὶ τῷ πλησιάζειν αὐταῖς
 συναπτόμενος; ὁ χηρείαν εἰσάπαξ μὴ συγχωρῶν, δεύτερον
 20 ἐργάζεται, καὶ παῖδας ὀρφανοὺς ὀδυρόμενος, ἑτέρους ὀρ-
 φανοὺς πραγματεύεται. ὅσῳ γὰρ γάμον ἐργάζεται δευτέ-
 ρον, δευτέρας συμφορὰς ἀπεργάζεται. καὶ ποιεῖ γάμον
 οὐ δυστυχήματος κώλυμα, τὸν ὄντα δυστυχημάτων μᾶλλον
 ἐπίδοσιν. μέγα τοῖς ἀνθρώποις τὸ γένος, καὶ συγγένεια
 25 συνάπτειν οἶδε τὰ διίστάμενα. πατέρες μὲν γὰρ ἐκ τοῦ
 γάμου καθίστανται, προσέρχονται δὲ δι' ὑμεναίων ἀδελ-
 φοὶ, πρὸς ἀλλήλους προσήκοντες, καὶ συζυγία μιᾷ ὁ πο-
 λὺς προέρχεται τῶν σωμάτων κατάλογος. καὶ συμμαχεῖν
 μὲν ἀλλήλοις, ἣν που δέη, προήρηνται, προανακόπτουσι
 30 δὲ τὰς τῶν ἐπιόντων ἐπιβουλάς, καὶ συγγένεια γίνεται πλεί-
 στη ἢ τῆς ἐπικουρίας συντέλεια καλῆ, ὀριζόμενοι βεβαίως
 τὰ παρὰ νόμον τῆς φύσεως οὐ παραβαίνοντα νόμιμα. —

V.

N I K H Φ O P O Y
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α .

Fabricius et Harlesius

in biblioth. graec. lib. IV. c. XXXII, Tom. VI. p. 52.

Nicephorus Basilaca¹, scriptor Christianus, qui sub **Alexio Comneno**, A. C. 1180. defuncto, rhetorices profes-

¹ In bibl. Augustana est, secundum Reiseri catal. p. 36. in cod. Nicephori Basilici progymnasmatum principium. — Florent. in cod. XXIII. medic. Laurent. pl. 32. est nr. 7. hic titulus: *Προγυμνάσματα Κυρλου Νικηφόρου τοῦ βασιλικοῦ Νοταριου* (imperialis notarii) ex hisque *διήγημα τὸ κατὰ Ὀδυσσεά*, narratio de Ulyse; atque Bandin. opinatur tom. II. col. 184. sq. hunc esse fortassis Nicephorum, cujus narrationes Allatius edidit, et Fabric. h. l. memorat. Praeterea in eodem cod. sunt quaedam alia, quae latuerunt Fabricium, nempe nr. 8. sententiae; nr. 9. altera sententia; nr. 10. confutatio eorum, quae circa Atalantam feruntur. — Montfaucon in bibl. Coislin. p. 103. sqq. graec. publicavit decretum circa unionem synodi cum Leone,

sorem gessit CPoli, et Pauli epistolas interpretatus est. **F a b r.** Sequitur catalogus fabularum, narrationum et ethopoeiarum, quas edidit Leo Allatius. Harles. addit: Fabulae V. narrationes VIII. et Ethopoeiae VI. sunt in Patusae encyclopaed. philolog. Vol. I. p. 382. sqq.

In Leonis Allatii Excerptis variis Graec. Sophistarum et Rhetorum, Romae 1641. p. 125—220. continentur *μῦθοι*, *διηγήματα* et *ἠθοποιῖαι*, quae ex Cod. Par. 2918.² et ex margine exemplaris D. Petr. Dan. Huetii, episc. Abrinc., in Biblioth. regia Paris. nr. X. 1759. a. notati passim emendavi: ex eodem codice *χρείας*, *ἀνασκευήν*, *κατασκευήν*, *γνώμας* et *ἠθοποιίας* nr. 1—16. hucusque ineditas adjeci, quae sunt etiam in codice Barberino 392, cujus descriptionem dedit Jacobus Leopardus, et Mediceo, quem Harles. in nota subjecta memorat.

Chalcedonensi, etc. ab Alexio Comnenó editum, in quo p. 105. praeter alios, qui subscripsere, memoratur Nicephorus, notarius patriarchalis. In cod. Paris. bibl. MMDCCCXVIII. Basilacae ethopoeiae, quae ab confectore catalogi t. II. p. 570. dicuntur ineditae; initium *τίνας ἄν εἶπε λόγους ὁ Δαβίδ.* — Inter codd. Langbaeni (in catal. MSSt. Angl. et Hibern. I. p. 270.) ethopoeiae sacrae. Harl.

² Vide Prolegomena ad Theonem p. 140.

Ν Ι Κ Η Φ Ο Ρ Ο Υ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Cap. I.

Μ ὦ ϑ ο ι.

1. Δίοντος καὶ ταύρου.

Λέων ποτὲ ταῦρον ὄρα, καὶ τροφῆς μὲν ἐρα, τὰς ^{Allat.} **125**
δὲ τῶν κεράτων δεδείττεται προβολάς. ¹ καὶ τὸ φάρμα-
κον εὐρών, οὐ θεραπεύει τὸ πάθος· νικᾷ μὲν αὐτὸν ὁ δ
λιμὸς, καὶ τῷ ταύρῳ κελεύει συμπλέκεσθαι, ἀλλ' ἐκφο-
βεῖ τῶν κεράτων τὸ μέγεθος. τέλος πείθεται τῷ λιμῷ,
καὶ φιλίαν πλασάμενος, εἰς ἀπάτην τὸν ταῦρον ὑπέρχε-
ται· ὅπου γε τὸ κακὸν πρόχειρον, ² καὶ τὸ ἀνδρεῖον πε- **126**
φόβηται, κἂν ἴδοι τὸ βία κρατεῖν οὐκ ἀκίνδυνον, τὸ **10**
λάθρα σοφίζεται. ἐγὼ γοῦν ³, φησὶν, ἐπαινῶ σου τὸ καρ-
τερόν, ὑπεράγαμαι τὸ κάλλος, ὁποῖος μὲν εἶ τὴν κεφα-
λὴν, ὁποῖος δὲ τὴν μορφήν· ὅσος ⁴ δὲ τοὺς πόδας, ὅσος
δὲ τὰς ὀπλάς· ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τῆς ⁵ κεφαλῆς φέρεις τὸ
ἄχθος. περιέλε γοῦν οὕτω ματαίαν ἐπιπλοκὴν, καὶ σοὶ καὶ **15**
κόσμος ἔσται τῆς κεφαλῆς, καὶ βάρους ἀπαλλαγὴ, καὶ
πρὸς τὸ κρεῖττον μεταβολή. τί δὲ καὶ δεῖ σοὶ κεράτων,

¹ Par. προβολάς, Allat. προςβολάς. ² Par. πρόδηλον.

³ Par. ἐγωγ' οἶν. ⁴ Par. ὄσους. ⁵ Par. τῆς om.

εἰρήνης οὔσης πρὸς λέοντα· πείθεται τούτοις ὁ ταῦρος,
καὶ τὴν ἐκ τῶν ὄπλων ἰσχὺν ἀποβαλὼν, τῷ λέοντι λοι-
127 πὸν εὐχείρωτος ἦν, καὶ δεῖπνον ἀκίνδυνον. — Οὕτω τὸ
πειθεῖσθαι τοῖς ἐχθροῖς μετὰ τῆς ἀπάτης φέρει καὶ κίν-
5 δυνον.

2. Ἴππου καὶ ἐλάφου.

Ἦν ὅτε καὶ ὁ ⁶ ἵππος ἀχείρωτος ἦν, καὶ πρηνὴ τοῖς
ἀνθρώποις εἰς χειρὰς ἐλθεῖν, κατὰ λειμῶνα ἐκρόαινε,
καὶ τροφὴν ἐποιεῖτο τὸ ἐλευθέριον. καλὸν μὲν ἦν αὐτῷ⁷
10 καὶ τὸ ἄνετον, οὐ σμικρὸν εἰς εὐμοιρίαν, ⁸ καὶ τὸ χαλι-
νοῦ διάγειν ἔξω, καὶ μύωπος. ἀλλ' ἦν ἄρα καὶ τοῦτο
128 τῆς τίχης οὐδὲν ἦττον τὸ φιλοτίμημα. ἄλλος ἀνθηρὸν
ἐπὶ πεδιάδος ἐφηπλωμένον. καὶ χλόη τις εἰς τε ποδῶν
ἀγωνίαν, καὶ τάχους φιλοτιμίαν οὐκ ἄχαρις, καὶ πρὸς
15 τροφὴν οὐκ ἀνέραστος. κατέρρξει τὸ ἄλλος καὶ πηγὴ τις,
ὡς μὲν ὀφθῆναι καλὴ, ὡς δὲ ἠδεῖα πιεῖν. ἡ δὲ καὶ τὸ
χλοάζον ἐχορήγει τοῖς ἀνθεσι· καὶ τῷ ἵππῳ τὴν κόμην⁹
ἐκάθαιρεν. ἐπὶ τούτοις ὡν τοῖς καλοῖς ὁ ἵππος ἔχαιρεν,
οὐδὲν ¹⁰ γὰρ ἐνέδει τῶν, ὅποσα καὶ τρυφᾶν ἵπποι νομί-
20 ζονται. ἀλλ' εἶδε ταῦτα ἔλαφος, καὶ τοῖς τοῦ ἵππου κα-
λοῖς ὀφθαλμὸν ἐπέβαλε βάσκανον, καὶ ξένοις ἀγαθοῖς

6 Par. ὁ om. 7 Par. αὐτό. 8 Huet. f. εὐμορφίαν.
9 Par. κόμην. 10 Par. οὐδὲν, Allat. οὐδέ. Joseph. bell. Jud.
VII. 7. 1. τῶν περὶ Ἀντίοχον οὐδὲ προσδοκῶντων. Par. 1423.
et 1425. οὐδὲν. VII. 10. 4. ὡς μηδ' ἴχνος ἔτι τῆς εἰς θεὸν θερα-
πείας ἐν τῷ τόπῳ καταλιπεῖν Par. 1423. μηδὲν ἱ. Vit. Jos. c. 47.
οὐδενὶ ταῦτα φράσας. Par. 1423. οὐδέ. Minutian. p. 733. ὡς μη-
δὲ δεῖσθαι τῆς ἐν Πειραιεῖ ναυπηγίας. Norrm. μηδὲν. Pausan. VII.
17. 9. Ἄτις δὲ ὅστις ἦν, οὐδὲν οἶός τε ἦν ἀπόρρητον εἰς αὐτὸν
ἐξευρεῖν. Angel. οὐδέ. Plut. Pomp. c. 76. οὐδὲ γὰρ ἀμάρτημα
Πομπηίου μείζον, οὐδὲ δεινότερον στρατήγημα Καίσαρος. Patav. et
cod. Card. Rodulfi οὐδὲν γάρ.

ἐφυβρίζειν οὐκ ἐπησχύνετο. τί μὲν τῆς λόχμης ¹¹ τοῖς
 κέρασιν οὐκ ἀνώρυττε; τί δὲ τῶν ἀνθέων τοῖς ποσὶν
 οὐ κατέκλα; τί δὲ μὴ ξυνεθόλου τῆς πηγῆς, ὡς ἐφ' ὕβρει, ¹²⁹
 καὶ φθόνῳ τῶν ἵππου καλῶν ἀφειδῶς ¹² ἐπιτρέχουσα.
 ἐντεῦθεν ἀλγεῖ μὲν ὁ ἵππος καὶ περισκοπεῖται τὴν ἄμυ- ⁵
 ναν. ἀλλ' οὐκ εἶχεν ὅ, τι καὶ χρήσαιτο, ὡς οὖν ἐπέγνω
 κρεῖττον τῆς αὐτοῦ σοφίας τὸ κακὸν, ὅρᾳ τινα παρι-
 ὄντα τὸ ἄλσος. διηγεῖται τῆς ἐλάφου τὸ βάσκανον, καὶ
 ὅπως ἀμυνεῖται, πυνθάνεται. ὁ δὲ, ἄνθρωπος γὰρ ἦν,
 ἀπάτη καὶ δόλῳ τὸν ἵππον μέτεισι, καὶ τὸν χαλινὸν ¹⁰
 ἐπιδείξας, εἶγε, φησὶν, ὦ ἵππε, τοῦτον μὲν ἐπὶ στό-
 ματος, ἐμὲ δὲ ἐπὶ νώτου φέρειν ἀνέξῃ μικρὸν, ἐγὼ σοι
 δι' ὀλίγου τὴν ἔχθραν ἀμυνοῦμαι. ἤκουσεν ὁ ἵππος ταῦ-
 τα, καὶ πείθεται. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἢ μὲν ἔλαφος ἀπη- ¹³⁰
 λαύνετο τοῦ ἄλσους, ὁ δὲ ἵππος ἐπὶ φάτνης εἰστήκει, ¹⁵
 μετὰ χλόης καὶ τῆς πηγῆς προσαφαιρεθεὶς καὶ τὸ ἀνε-
 τον. Φυλακτέον ἄρα καὶ τὸ ἐλευθέριον, καὶ παρῶρησίαν
 οὐ προδοτέον φρονήματος, εἶγε μὴ ¹³ μέλλοι τις δου-
 λεύειν οὐδὲν ἧττον ἢ περ ἵππος χαλιναγωγούμενος. — Ὁ
 μῦθος οὗτος ἐστὶ μὲν Αἰσώπειος, ¹⁴ τὴν δὲ μελέτην ἐκ ²⁰
 τῶν Ἑρμογένους προγυμνασματικῶν μεθόδων ἠρανίσασ-
 το, πλατύτερον ἐξεργασμένος, ¹⁵ ὡς ἐκεῖνος μεθοδεύει
 ἐν τοῖς περὶ μύθου.

11 Par. τοῖς λύχμοις. 12 Par. ἀναιδῶς. 13 μὴ inserui
 ex conjectura Hugtii. Abest a Par. et Allat. 14 i. e. ad
 modum Aesopi: apud Aesopum non invenio hanc fabulam.
 Utitur ea Stechisorus Aristot. Rhet. II. 20. Himeræis, Pha-
 laridem tyrannum in auxilium vocaturis, quid exspectare de-
 beant, demonstraturus. Est etiam apud Horat. Ep. I. 10. 15
 Par. ἐξεργασάμενος. Ita Pausan. I. 28. 11. μηδὲν εἰς τὸν Αἴαν-
 τος θάνατον εἰργάσθαι. Neapol. εἰργάσασθαι. VI. 9. 6. κατα-
 γνωσθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλληνοδικῶν ἄδικα εἰργάσθαι — — ἔκφρων
 ἐγένετο. Angel. εἰργάσασθαι. VI. 17. 4. Ἀκίστωρ ὁ τὴν εἰκόνα

δ. Λέοντος καὶ κόρης.

Ἀλίσκεται ποτε καὶ λέων ὑπὸ κάλλους, καὶ κόρης
 ἐρᾶ, καὶ δὴ πρόσεισι τᾶ πατρὶ, καὶ λόγους πρὸς γάμον
 ξυνάπτει. Θηρῶν μὲν ἄρχω, φησὶν, ἄνδρας δὲ οὐδ' ἂν ¹⁶
 131 τὴν ἀρχὴν τρέσαιμι. ἐγὼ καὶ λαγῶν ὑπὸ τάχους εἶλον,
 5 καὶ κύνας ἐφόβησα. ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐπέσχον μυκώμενον, καὶ
 ἵππον κατέσχον μικροῦ τοῖς ποσὶν ἱπτάμενον. ἔχεις ἔδνα
 τῆς κόρης τὴν ῥώμην, τὸ κάλλος, τὸ τάχος, τὰς ὀσημέραι
 θήρας. ταῦτα πλουτήσεις, ταῦτα εὐδαιμονήσεις, εἰ μό-
 10 νον κηδεστὴς ἐθελήσεις ἀκοῦσαι λέοντος. ὁ δὲ τοὺς λό-
 γους προσίεται, καὶ τὸν γάμον οὐκ ἀνένευσε μὲν, ἀνε-
 βάλλετο δέ. οἷς δ' ἀπηχθάνετο, τοῦ θηρὸς περιελεῖν τὰ
 ὄπλα σοφίζεται. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, φησὶν ὁ πατήρ, καὶ
 132 τοῦ κάλλους ἄγαμαι, καὶ τῆς ῥώμης ἀποθαυμάζω, καὶ ὡς
 15 ἔδνα ταῦτα δέχομαι, καὶ τὸν νυμφίον εἰς οὐδὲν ὅ τι καὶ
 μέμφομαι. ἀλλ' ἡ κόρη παῖς ἐστὶν ἀπαλὴ, καὶ τὸ ὄλον
 γυνὴ καὶ πεφόβηται. ἂν ἴδῃ τὰς τῶν ὀδόντων ἀκμὰς,
 πέφρικεν, ἂν ἴδῃ τοὺς ὄνυχας, οὐκ ἀνέχεται, ὄξεις γάρ ¹⁷
 εἰσι. φοβοῦσι καὶ μόνον φαινόμενοι. καὶ ¹⁸ ταῦτα καὶ
 20 τὸ σὸν χαροπὸν ¹⁹ ἀγριαίνουσι, ταῦτα καὶ τὴν κόρην δει-
 λαίνουσι καὶ τὸν γάμον ἀπείργουσιν. ἂν σὺ τοὺς ὄνυχας
 ἐξέλῃς καὶ ἡ κόρη συνεξέλῃ τῆς ψυχῆς τὸ φοβούμενον.
 ἂν καὶ σὺ τοὺς ὀδόντας ἐκκόψῃς, καὶ κείνη συνεχκόψῃ ²⁰
 τὸ δέος. αὐτός μοι μόνον τὸ δέος περιέλε, καὶ περίσωζε
 25 τὸ χαροπὸν ἀκραιφνές καὶ τάχα σε καὶ ἡ κόρη οὐκ ἐκ-
 133 φεύζεται. Ταῦτα ὁ μὲν εἰς ἐπιβουλήν καὶ δόλον ἔλεγεν, ²¹

εἰργασμένος. Angel. εἰργασάμενος. 16 Par. οὐδὲν τὴν ἄ. Huet.
 „h. e. nullo modo, ne tantillum quidem, non intellexit Alla-
 tius.“ 17 γὰρ Par. om. 18 καὶ Par. om. 19 Par. h.
 I. et infra χαροπὸν, Homericum leonum epitheton Od. A. 610.
 20 Par. συνεχκόψη. Allat. συνκόψει, Huet. συγκ. 21 Al-
 lat. ἔλεγε.

ὁ δ' ἀβασανίστως ἐδέχετο, τυφλὸς γὰρ ἅπας ἐρῶν, καὶ ἀπροβούλευτος.²² ἐντεῦθεν ὁ μὲν τὴν τῆς φύσεως πανοπλίαν ἀποδύεται, ὁ δὲ τῆς κόρης πατὴρ ἐπιπηδᾷ τῷ δῆθεν νυμφίῳ θρασύτερον, καταγελῶν τῆς ἀσθενίας ἅμα καὶ τῆς ἀνοίας, ὃν οὐδὲ προσβλέπειν ἐθάρρει τὸ 5 πρότερον. Μὴ πείθου, παῖ,²³ τοῖς ἐχθροῖς ἐτοιμότερον, μὴ καὶ γένη τούτοις εὐάλωτος, οἷς τὸ πρῶν ἐδόκεις ἀνάλωτος.

4. Λύκου καὶ ποιμένος.

ἽΟ ἐπίσακτος κόσμος επικίνδυνος τοῖς χρωμένοις ἐστίν.²⁴ 10

Ἔδοξέ ποτε τῷ λύκῳ τὴν φύσιν τῷ σχήματι μεταλλάξασθαι, ὡς ἂν οὕτως ἀφθονίαν ἔξη²⁵ τροφῆς, καὶ 134 δορὰν οἷος περιβεβλημένος μετὰ τῆς ποιμνης ἐνέμετο, τὸν ποιμένα φενακίσας τῷ μηχανήματι· νυκτὸς δὲ γενομένης συναπεκλείσθη καὶ ὁ θῆρ παρὰ τοῦ ποιμένου τῇ 15 μάνδρα, καὶ φραγμὸς τῇ εἰσόδῳ περιτέθη, καὶ ἀτεχνῶς ὁ περίβολος κατησφάλιστο· ὡς δὲ ὁ ποιμὴν ἠράσθη τροφῆς, μαχαίρα τὸν λύκον ἀπέκτεινεν. Οὕτως ἄρα ὁ τὸν ἐπίσακτον κόσμον ὑποκριθεὶς τῆς ζωῆς πολλάκις ἐστέρηται, καὶ τὴν σκηπὴν εὔρει παραιτίαν²⁶ μεγάλου συμ- 20 πτώματος.

5. Κολοιοῦ καὶ ὄρνιθων.²⁷

Ἔδοξέ ποτε τοῖς ὄρνισιν ἄρχεσθαι, ἴν' οὕτως ἀ- 135 σφαλεστέραν ἔξουσι τὴν ζωὴν καὶ ἀνεπιβούλευτον, καὶ βασιλέα ἐλέσθαι τῶν ἄλλων ὄρνιθων τῷ κάλλει προ- 25 ἔχοντα. Ὡς δὲ καὶ ἡ ψῆφος ἐπεκυρώθη, καὶ ἀνεζητεῖτο,²⁸ τίς ἄρα²⁹ καὶ εἶη ὁ τὸ κράτος τῆς βασιλείας ἀναδησόμενος, ὑποκριθῆναι κάλλος ἀλλότριον τὸ εἰδεχθέστατον

22 Par. προβούλευτος. 23 Par. ὦ παῖ. 24 Par. ἐστίν.

25 Allat. et Par. ἔξει. Huet. ἔξη. 26 Par. παραιτίαν. 27 Horat. Epist. lib. I. ep. 3. 18. Huet. 28 Allat. ἐνεζητεῖτο. Par. ἀνεζ. 29 Allat. ἄρα. Par. ἄρα.

ζῶον καὶ ἀκαλλῆς καὶ φανλότατον, ὁ κολοῖος, ἐτεχνά-
 σατο· καὶ συναγαγὼν ὄρνιθων πτερά, οἷς τὸ φαιδρὸν
 ἐπήνθει,³⁰ καὶ τὸ διαφυγῆς ἐναπέστειλε, περιβάλλετο³¹
 ταῦτα, καὶ περικαλλῆς ἐντεῦθεν ἰδοῦαι, καὶ καταστρά-
 5 πτων τῇ ὠραιότητι· μέσον δὲ τῶν ὄρνιθων περιπτά-
 μενος καὶ ταῖς ποικίλαις χροιαῖς καὶ λαμπραῖς κάλλος
 ἔχων ἐμήχανον εἰς θάμβος τοὺς θωμένους ὄρνιθας
136 παρεκίνησεν, ὅθεν βασιλεὺς ἀνηγόρευται, καὶ πάντες
 τούτῳ κατεδουλώθησαν. Ὡς δὲ περιεργότερον τὰς ὄψεις
 10 τούτῳ προσέβαλον, καὶ τὸ οἰκτεῖον ἕκαστος ἀνεγνώρισεν,³²
 τὸν κολοῖον ἀπεγύμνωσαν, καὶ καταδρύναντες τοῦτον τοῖς
 ὄνυξι διεσπάραξαν, καὶ ἔλειπνον πτόμα κείσθαι τὸν πρὶν
 μακάριον παρεσκεύασαν. Τὸν αὐτὸν ἄρα τρόπον καὶ
 ὅσοι περιάπτοις κόσμοις ὑπεκρίθησαν τὸ ἐξαιρετὸν ἔχον
 15 καὶ τὸ μακάριον, τῆς σκηπῆς φωραθείσης μετὰ γέλωτος
 καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν προσαπώλεσαν.

Cap. II.

Διηγήματα.

1. Τὸ κατὰ τὸν Ἀχιλλεῖα.

137 Ἀπόλεμον ἐποίει Πηλέα τὸ γῆρας, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα
 20 νεότης ἀνθρώπιζεν,³ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀφέντες τὸν πατέρα
 ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλουν τὸν παῖδα· ἀλλ' ἡ μήτηρ ἐδε-
 δίαί τὸ Ἴλιον, καὶ τὸ μήτηρ εἶναι τοῖς Ἀπόλλωνος βέλεσιν
 ἀποβαλεῖν ἐμαντεύετο· οὐκοῦν ἐπινοεῖται τι σοφώτερον,
 καὶ τοὺς Ἕλληνας παρακρούεται, ἀρπάξει τῆς Φθίας
 25 τὸν παῖδα, ἐξάγει τοῦ Πηλίου καὶ πρὸς τὸν Λυκομήδους
 παρθενῶνα μετὰγει· συνήρατο³ τῇ θεῷ τοῦ σοφίσματος
 καὶ τὸ τῆς μορφῆς τοῦ παιδὸς ἐπαφρόδιτον ὄλους ἀπα-

³⁰ Allat. ἐπήνθη. Par. Huet. ἐπήνθι. ³¹ Par. περιβά-
 λειτο. ³² Par. ἀνεγνώριζε. ¹ Par. ἀνθρώπιζε. ² Par.
 2918, et 2720 (de quo dixi supra p. 264. not.) ἐνήρατο.

στράπττον ἔρωτας, καὶ καλάϊς κόραις ἀμιλλᾶσθαι δυνά-
 μενον μεταλλάττει, καὶ τὸ τῆς στολῆς ἀνδρεῖον καὶ ὅσον 138
 τοι κάλλους ἀρρενωποτερον εἰς ὥραν ἀπαλὴν μεθηρμό-
 σατο. οὕτω τὸν μέγαν ἦρωα τοῦτον καὶ βραχὺς περι-
 κρύπτει θάλαμος. καὶ ὃν ἐσύτερον ὅλον πεδῖον οὐκ ἐχώ- 5
 ρει, τὸ μέγα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας μεταίχμιον, ὃ τοῦ
 Λυκομήδους τηνικαῦτα παρθενῶν ὑποδέχεται. ἀλλ' Ὀδυσ-
 σεῖς, καὶ πρὶν ἦκειν εἰς Τροίαν, τοῖς Ἕλλησι τὸ σοφὸν
 ὑπεδείξατο. καὶ δόλιος ὢν τοῦ θεοῦ τὸν δόλον οὐκ ἠγνό-
 ησεν, ὅπλα καὶ κερκίδας λαβὼν, περὶ που τὸν παρθε- 10
 νῶνα τίθησιν, ἑκατέρω γένει δέλεαρ ἐπιτεχνώμενος οὐκ
 ἀλλότριον, ἵνα καὶ ταῖς κερκίσι τὰς κόρας ὑπάγειτο, καὶ
 τοῖς ὅπλοις τὸν ἄνδρα θηρεύσαιτο· ὁρᾷ τὴν Ὀδυσσεύς 139
 μηχανὴν Ἀχιλλεύς, οὐ μὲν ὅ τι καὶ βούλεται ξυνορᾷ.
 ἅμα ἐπὶ τὴν πανοπλίαν ἀνέβλεψεν, καὶ τὴν ἐκειῦθεν ἐξ- 15
 αλλομένην ἀστραπὴν, καὶ ὅλως ὑπεκκαίεται τῷ πυρὶ τοῦ
 θυμοῦ· ἀναμιμνήσκειται τοῦ πολέμου, τοῦ παρθενῶνος
 ἐπιλανθάνεται, εἰς νοῦν λαμβάνει τὴν φύσιν, ἀναλαμβάνει
 τὸ ἀνδρεῖον, αἰσχύνεται τὴν παρθενικὴν στολὴν,
 ἀποτίθεται τὸ δράμα, καὶ τὴν σκηνήν. καὶ τὸ τῆς παρ- 20
 θένου προσωπεῖον ἀποδυσάμενος, ἀρπάζει τὰ ὅπλα,
 καὶ γίνεται θήραμα καλὸν Ὀδυσσεῖ, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ
 Ἴλιον στέλλεται, μέγας μὲν τοῖς Ἕλλησι ξύμμαχος, δει-
 νὸς δὲ τοῖς πολεμίοις ἀντίμαχος, οὕτω τὸν Πηλέως γυ-
 ναικειαν φύσιν πλαττόμενον ἀπήλεγξεν Ὀδυσσεύς, ὡς 25
 ἐκεῖνον Παλαμήδης πρότερον μανίαν σχηματιζόμενον, 140
 καὶ τότε πρῶτον Ἕλληνες τῆς Ὀδυσσεύς σοφίας ἀπώ-
 ναντο, οὐχ ἤττον δὲ ἢ ὅτε τὸ παλλάδιον ἐκ μέσης
 Τροίας ἀφείλετο.

2. Τὸ κατὰ τὴν Μύρραν.

30

Μύρραν τὴν Θύαντος φύσις μὲν ἐχαρίτωσεν εἰς μορ-
 φήν, ἔρως δὲ παρανομεῖν εἰς τὴν φύσιν ἠνάγκασεν· εἰ-

δεν ἐρωτικοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν πατέρα καὶ τὸ κάλλος πε-
 ριειργάσατο. καὶ τὸ μὲν δοκεῖν, ὡς πατέρα κατησπά-
 ζετο, τὸ δὲ ἀληθές, ὡς ἐρώμενον περιεπτύσσετο· οὕτως
 141 ἐπὶ ψυχῆς ἐθαλαμηπόλει τὸν ἔρωτα. τὸ γὰρ εἰς φῶς
 5 ἀγαγεῖν οὐ μικρὸν ἠπειλεῖ τὸν κίνδυνον· ὡς δ' οὐκέτι τὸ
 τῆς Ἀφροδίτης ἔστεγε πῦρ, τολμᾷ τι καὶ πρὸς ἐπιβου-
 λὴν τῷ πατρὶ, καὶ μεθύουσα ἔρωτι, ξυνεῖδε μέθην ἄλ-
 λην ἐπίκουρον ἔρωτος, καὶ Διονυσιακοῦ πυρὸς ὅλους ἀνα-
 ψαμένη κραιῆρας τὴν τοῦ Θύαντος ψυχὴν πυρπολεῖν με-
 10 λετᾷ. ὑπεμπίπλαται μέθης. ἐντεῦθεν ὁ πατὴρ ἐραστῆς
 γίνεται, καὶ ὡς ἐρωμένην τὴν παιδα προσίεται, οὐκ ἔλο-
 γίσατο τὴν φύσιν, οὐκ ἐσκέπατο τὸ κακόν. ἔρως γὰρ
 καὶ οἶνος αὐτοῦ τὸν νοῦν ὑπεκύμαινον, ἀνθρωπίνων ψυ-
 142 χῶν ἄμφω λησταί. ὁ μὲν ἠδύς ὡς φίλος ἐπιρῶνεις, λά-
 15 θρα τὴν κεφαλὴν ὡς προδότης ὑπέσειεν. ὁ δὲ τὸν ὡς
 ἐν ἀκροπόλει τῇ κεφαλῇ φύλακα νοῦν, βαθρὺν ὕπνον λή-
 θης ἐκοίμιζεν. καὶ τὰς τῆς ψυχῆς πύλας ἀναπεπταμέ-
 νας εὐρῶν κατὰ σωφροσύνης ἔστησε τρόπαιον. ἀλλ' ἐπα-
 νῆκεν εἰς νοῦν αὐθις ἢ κόρη, καὶ τὴν ἀφροδίσιον ἀπο-
 20 βαλοῦσα μέθην συλλογίζεται τὸ μέλλον. ἀναλογίζεται
 τοῦ πατρὸς τὸν θυμὸν, προσδοκᾷ τὰ ἐσχάτα πείσεσθαι,
 καὶ πρηνὴ τῆς μέθης ἀνανῆσαι τὸν Θύαντα, θεοῖς ἐπεύ-
 χεται, μεταβαλέσθαι τὴν φύσιν. καὶ θεοὶ τὴν κόρην
 οἰκτεῖραντες εἰς φυτὸν μεταβάλλουσιν. ἀλλ' οὐκ εἰς κε-
 25 νὸν ὁ ἔρως ἐξέπασεν, κἂν εἰς φυτὸν ἢ κόρη μετέπασεν.
 ὥρας γὰρ ὠδίνων ἠκούσης ἀναρρήγνυται μὲν ὁ φλοιὸς,
 143 ἐξαστράπτει δέ τι χρῆμα κάλλους ἀμήχανον Ἄδωνις, καὶ
 τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἐντεῦθεν ἄρχεται παιδικά.

3. Διήγημα, ὃ καὶ Πλούταρχος¹ ἐν παραλλήλοις
 30 διηγεῖται.

Ἄλλ' οὐδὲ γυναικὸς ἐπίνοια τοὺς πάλαι διέλαθεν,

¹ Midas obiter meminit Plut. in Poplic. c. 15.

ἀλλ' οἷς εἶχέ τι σοφὸν, εἰκότως θαυμάζουσιν, καὶ τὸ
 θῆλυ τοῦ γένους φθόνον οὐ ποιοῦνται τοῦ θαύματος.
 ἦν γάρ τις ποτε βασιλεὺς τὴν κλησιν μὲν ἕτερος, τὴν δὲ
 ψυχὴν Μίδας, καὶ τὴν γνώμην φιλόχρυσος. πολλῶν μὲν
 ἤρχε πόλεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ φιλοχρηματίας ἄρχειν ἠπί- 5
 στατο. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐκράτει τῷ μεγέθει τῆς 144
 τύχης, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς χρυσὸν ἐδούλευεν ἔρωτι, καὶ
 τᾶλλα σωφρονῶν, τοῦτο μόνον, ὡς οὐκ ἔδει, νοσῶν ἀπη-
 λέγγετο. πάντως χρυσὸς ἦν αὐτῷ τὰ ἐνύπνια. χρυσοῦ
 καὶ νήφων ἦρα, καὶ μὴ νήφων χρυσὸν νυκτὸς ἐφαντά- 10
 ζετο. ἐντεῦθεν τί μὲν οὐκ ἔδρα τῶν ὁπόσα τὸ χρῆμα
 τοῦτο πορίζουσιν; ποῖος δὲ τρόπος εἰς πορισμὸν οὐκ ἐπε-
 νοεῖτο τοῦ χρήματος. φόροι δύσφοροι τοῖς ὑπηκόοις ἐπε-
 φορτίζοντο. καὶ τὰ μὲν οἷς εἶχον ἐπέφερον, τὰ δὲ προσ-
 ετίθουν ἐκ γῆς μεταλλεύοντες. τὰ μὲν τὴν περιουσίαν 15
 ἐξήντλουν, τὰ δὲ τὸ σῶμα κατέτρυχον, καὶ μυρίον εἶδος
 χρηματισμοῦ προσεπινοοῦντες οὐκ ἔληγον, ἀλλ' ἦν καὶ 145
 ἡ πᾶσα σπουδὴ τοῦ κρατοῦντος ἀποπλήσαι τὸν ἔρωτα.
 ὁ δὲ εἶχεν ἄρα μετὰ τοῦ φιλοχρύσου καὶ τὸ φιλόθηρον.
 καὶ ποτε καὶ πρὸς τὴν ὕλην ἔξεισε, καὶ τοὺς κύνας ἐπι- 20
 συρόμενος. ἐνταῦθα ὁ μὲν ἐλάφοις ἐπέτρεχεν, καὶ λα-
 γωαῖς ἐφιππάζετο, καὶ τὸ κυνηγετικὸν ἐπεθώυξεν. ἡ δὲ
 βασιλὶς ἑτέραν εἶχε σπουδὴν, ὅπως ὑγέλη τῆς ἐς τὸ
 χρηματίσασθαι πανταχόθεν ὁρμῆς, καὶ πῶς ἐπιὸν οὕτω
 κατὰ δαίμονα εἰς νοῦν λαμβάνει καὶ μάλα σοφῶς τι ἐν- 25
 θύμιον, ὡς εἰ μηδὲν εἰς τὸ ζῆν ἐκεῖνος γνοίη τὸν φί-
 λον χρυσὸν συμβαλλόμενον, τοῦ πάθους ἂν πάντως ἀπό-
 σχοιτο. τὸ δὲ ἦν, ὡς ἔξει μὲν αὐτὸς μετὰ κόρον τῆς 146
 θήρας, καὶ τὴν γαστέρα κορέσων· εὐρήσει δὲ τὸ δεῖπνον
 ἅπαν χρυσὸν, καὶ μικρὸν τι λιμώξας ἐντεῦθεν τὸ τοῦ 30
 χρυσοῦ περιττὸν καταγνώσεται. ἐδόκει δὴ ταῦτα, καὶ τὸ
 δοκοῦν αὐτίκα ἐπράττετο. χρυσὸς μὲν ἦν μυρίοις τοῖς
 χρυσοχοῖς ἐπὶ μέρος ἀναμετρούμενος. χεῖρες δὲ παλλαί.

διετεχνῶντο τὸ καινὸν ἐκεῖνο καὶ χρυσοῦν ἄριστον. ἦν
 ἐκεῖσε καὶ χρυσήλατος τράπεζα, καὶ κρατήρες, καὶ οἶνο-
 χόαι, καὶ τὰ πάντα χρύσεια. καὶ ἦν ὄραν ὅλον τὸ δεῖ-
 πνον χρυσὸν ἐπὶ χρυσῷ κείμενον· χρυσὸς μὲν ἦν ἡ τρά-
 5 πεζα, χρυσῷ δὲ καὶ τὰ κανᾶ διεσκεύαστο. ἐπὶ δὲ χρυ-
147 σοῖς τούτοις χρυσᾶ καὶ τὰ ὄψα ἐτίθεντο. πέρδικες ἐκ χρυ-
 σοῦ τοὺς ἀπὸ τῆς ὕλης μιμούμενοι. λαγωοὶ, ὄρνεις, καὶ
 πάντα ὡς ἀπὸ χρυσοῦ διελάμπετο, εἶχέ τι καὶ τοῖς ἐκ
 πυρὸς ὀπτωμένοις παρόμοιον. οἷς τὸ τοῦ χρυσοῦ ἄνθος
 10 εἰς τὸ πυρωπότερον δίκην ἀνθράκων ἐπέχρωζεν. ἐπεὶ δὲ
 καιρὸς ἦν, ὡς εἰς ἄριστον ἦκεν ὁ βασιλεὺς πολλοὺς τοὺς
 ἐκ τῆς Θήρας ἀποστάζων ἰδρωῶτας, καὶ δὴ παρήσαν οἱ
 θεράποντες χρυσῆν κομίζοντες τράπεζαν, καὶ ὅποσα ὡς
 ἐπὶ τῆς τοιαύτης τραπέζης ἤμελλον κείσεσθαι. ὁ δὲ τῶν
 15 μὲν ὑπερεώρα, ἕτερα δὲ τὰ πρὸς τροφήν ἐζητεῖτο. τί οὖν ἦν
 ἡ βασιλῆς ἅμα, καὶ ξύνοικος; ἔσθιέ, φησιν, ἀπὸ χρυσοῦ
148 βασιλεῦ, ἐπειδὴ σοὶ καὶ χρυσὸς τὸ φιλουμενον, χρυσὸς
 ἅπαν ἐστὶ σοὶ τὸ σπουδαζόμενον. ἀπὸ χρυσοῦ τοιγαροῦν
 καὶ κορέννυσο, ἵνα σοὶ καὶ ὑπὸ γαστέρα χρυσὸς θησαυ-
 20 ρίζοντο, καὶ σοὶ καὶ τὸ σῶμα εἴη ὅλον ἐπίχρυσον. εἰ δ'
 οὐδὲν ὁ χρυσὸς εἰς τὸ σῶμά σου χρησιμον, ἀλλὰ θᾶττον
 ἀπὸ μόνου χρυσοῦ τις λιμώξεται, ἐς τί ἄρα σοὶ τὸ πολὺ
 τῆς σπουδῆς καταβάλλεται. ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς,
 καὶ τὸ τῆς γυναικὸς σοφὸν μετὰ τοῦ δικαίου προσαιδε-
 25 σθεῖς ἀνῆκε ταῖς πόλεσι μὲν τὸ πολὺ τοῦ φόρου, ἑαυτῷ
 δὲ τὸ ἐσάγαν χρυσομανές.

4. Τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσεῖα.

Εἶχεν Ἑλένην ἡ Τροία καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐκεκίνητο, καὶ
149 Ὀδυσσεὺς εἰς ξυμμαχίαν καλούμενος μανίαν ἐπλάττετο
 30 καὶ ποτε δεῆσαν οὕτως ἰππάσασθαι, βοῦν ἵππων συπο-
 νεῖν ἐβιάζετο, καὶ πρὸς ἓνα ξυνῆγε ζυγὸν, ἃ μήτε φύ-
 σις συνῆψε, καὶ τέχνη διέστησε. καὶ δειλὸς εἶναι λα-
 θεῖν

Θεῖν πειρώμενος εἰς μανίαν ἐξέπιπτεν, ἀκουσίῳ δῆθεν
 κακῷ κακίαν ἐπικρύπτων αὐθαίρετον. ὄρᾳ τὸ πλάσμα ὁ
 Παλαμήδης, εἰς νοῦν βάλλεται τὸ μηχανήμα, καὶ γνοῦς
 ὅ τι καὶ βούλεται τὰ τοῦ δράματος, ἀντιμηχανᾶται σο-
 φώτερον. ἀρπάζει τὸν παῖδα Τηλέμαχον, εἰς μέσον ἄγει 5
 τῆς ἰππηλατίας, καὶ δοκιμάζει τὸν πατέρα ἐλαύνοντα,
 ὡς ἐν τῷ παιδί πάντως ἐπαφήσει τὸ ἄρμα, οὐκ ἔστιν
 Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος καὶ μέμνηεν. εἰ δὲ γνωρίσει τὴν φύ- 150
 σιν, καὶ φείσεται τοῦ παιδὸς, ἐστὶν ἄρα Ὀδυσσεὺς ἐκεῖ-
 νος ὁ δόλιος, καὶ τὸν εἰς Τροίαν ἀπόπλουν ὀκνεῖ, καὶ 10
 παραπαίειν ἐσχηματίσατο, καὶ δὴ ξύμμαχον ἐπαγόμενος
 τὸ φιλότεκνον, ἀναρῥιπίζει τὸ τῆς φύσεως πῦρ, ὑπεκ-
 καίει τὰ σπλάγχνα, πολιορκεῖ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν
 αὐτόμολον ὡς ἀπὸ τείχους ἐξάγει τοῦ πλάσματος. οὕτω
 Παλαμήδης Ὀδυσσεῖα κατεστρατήγησεν. οὕτω σοφῶς 15
 ἀργυρογνωμονήσας τὸν νοῦν ἐθηράσατο, καὶ καθαρὰν
 εἶναι μαθὼν ὡς ὑπὸ γνώμονι τῷ καιρῷ τούτῳ πυρὶ τοῖς
 λοιποῖς ἀρίστοις τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίνει· οὐ γὰρ ἦνεγκε τὸ
 θεῖμα Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ὤκτειρε τὸν παῖδα, καὶ τὸν ἔλεγ-
 χον οὐ διέδρα, τὸ πατὴρ εἶναι τῶν ἐπὶ Τροίας πόνων 151
 ἀνταλλαξάμενος· καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ἑλλησι τοῦ λοι-
 ποῦ, καὶ ψυχῇ πολυμηχάνῳ τοῖς Τρωσὶν ἐπεβούλευε,
 καὶ κατὰ Παλαμήδους ἤσκει τὸ δόλιον. 20

β. Τὸ κατὰ τὸν Δαίδαλον.

Δαίδαλον σοφία μὲν καὶ τέχνη περιεσώσατο. Μί- 25
 νως δὲ, καὶ τοῦ παθεῖν ἐλπίς καὶ τῆς πατρίδος ἀπήλα-
 σαν. οἷς ἔρωτος ἄθεσμον ἐσοφίσατο ξύμπνοιαν. καὶ σο-
 φὸς ὢν ἐρωτικὴν ἀποσβέσαι πυρὰν, βασιλέως θυμὸν ὑπα-
 νάψας ἠγνόησεν· ἐπεὶ γὰρ Πασιφάη μὲν ἦρα παράνο-
 μα, καὶ Δαίδαλος δὲ τὸν ἐπὶ ταύρῳ Πασιφάης οἶστρον 30
 ἐπλήρωσε, πληροῦται Μίνως θυμοῦ, καὶ τῆς ἀνοίας μυ-
 σάττεται Δαίδαλον. ὑφορεῖται τὴν δίκην ἐπὶ τούτοις ὁ 152

Δαίδαλος, καὶ τρόπον φυγῆς ἐπινοεῖται παράδοξον. ὅ-
 λας ἀετῶν ἐπεσώρευσε πτέρυγας, καὶ κηρῶ τὰ πτίλα συν-
 δήσας ταῖς χερσὶν ἐναρμόζεται. οὕτω καὶ τὸν παῖδα πτε-
 ρωσάμενος Ἴκαρον τῆς Κρήτης ἀφίπταται. ἀλλὰ καὶ τῷ
 5 παιδὶ τὸν Μίνω ξυναποδράς οὐχὶ καὶ τὴν δίκην ἀπέ-
 δρασεν, ἀλλ' οἷς τὸν ἀπὸ γῆς ὑπερίπτατο πόλεμον,
 ἄλλον τρόπον οὐρανόθεν αὐθις ἐβάλλετο. καὶ Μίνω
 μὲν οὐκ εἶχεν ὅπως ἀμύναιτο Δαίδαλον. Ἥλιος δὲ τοῖς
 πτεροῖς ἐπεβούλευε, καὶ ταῖς ἀκτίσιν ὑπολυσάμενος τὴν
 10 κηρὸν, κατὰ πελάγους ἔρριπτε τὸν Ἴκαρον. καὶ δικαίως
 ἄρα Δαίδαλον εἰς παῖδα ἐζημίωσεν ἥλιος, οἷς ταύρω
 153 τὴν Ἥλιου παῖδα Πασιφάην ἐξεύξατο. ἐντεῦθεν καὶ
 Δαίδαλος μὴ πάντη τέχνη θάρρειν ἐδιδάσκετο, καὶ Δαι-
 δάλου παῖς Ἴκαρος μὴ πάνυ τι πιστεύειν Ἥλιῳ κηρὸν
 15 ἐπαιδεύετο.

6. Τὸ κατὰ Πασιφάην.

Ἔρως καὶ Πασιφάην εἰς ταῦρον οἰστροηλατεῖ, καὶ τὸν
 πόθον ἦν ἀγαγεῖν ἐς πέρας ἀμήχανον. ἄνθρωπος ἦρα
 βοὸς, καὶ γυναικὸς ἦν ταῦρος ἐρώμενος. ἔρως ἀπαντα-
 20 χόθεν ἀνόμοιος. ἡ μὲν ἴσως που μαλακὴν ἠφίει φωνήν.
 ὁ δὲ οὐδὲν ἐπαῖων, ὡς ταῦρος ὦν ἐμυκήσατο. λόγον ἀλο-
 γία ξυντρέχειν τὸ πάθος ἠνάγκαζεν καὶ γυναικὸς ὄψον
 154 βοεῖα μορφῇ συγκεράννυσθαι, καὶ ταύρω τὴν ἄνθρωπον
 ὑποξεύγνυσθαι, οὐκ εἶχε πείθειν οἷς θέλγουσιν ἄνθρω-
 25 ποι. ἂν ἐπαγωγὸν τι προσεῖπεν, ὁ μὲν οὐκ ἠσθάνετο.
 ἂν ἐρωτικὸν ἐμειδίασεν, οὐ φιλομειδῆς ὁ ταῦρος ἐδεί-
 κνυτο. ἂν δῶρα πρὸς Ἀφροδίτην προὔτεινεν, ἄδωρον
 τὴν Ἀφροδίτην ἢ φύσις τὸν ταῦρον ἐδίδαξεν. ἔρως ἐν-
 τεῦθεν τῇ κόρῃ συνηγωνίζετο, καὶ φύσις αὐθις ἐκειθεν
 30 ἀντέκρουε. παρείχεν ἔρως, ἂ μὴ φύσις ἐβούλετο, καὶ φύ-
 σις ἐπειχεν, ἂ παρέχειν ἔρως παρεβιάζετο. συνηγεν ἔρως,
 ἂ φύσις μακροῖς ὄροις διέστησε, καὶ ἡ φύσις οὐκ ἐδίδου

τα μὴ πεφυκότα συνάπτεσθαι. ἔσαινεν τὴν Πασιφάην τὸ 155
 κάλλος, ἀλλ' ἐλίπει τὸ τοῦ ἔρωτος ἔκφυλον. ὡς ἐπαφρό-
 διτον ἔραϊν ἐγλίχετο καὶ ὡς θῆρα θυμικὸν ὑπεβλέπετο.
 ἠύχετο καὶ βοῦς εἶναι δοκεῖν, ὡς ἂν τὸν ταῦρον ὑπέλθῃ
 τῷ σχήματι, ἀλλὰ θεοὶ μὲν οὐκ ἐπένευσαν, Δαίδαλος δὲ 5
 τοῦτο χαρίζεται, καὶ γίνεται σοφώτερος ἔρωτος, φιλαν-
 θρωπότερος φύσεως. χαλκὸν εἰς βοῦν σχηματίζει, καὶ
 μιμεῖται τοῦ ταύρου τὴν θήλειαν, καὶ τὴν βοῦν ἔνδον
 ὑπογλυψάμενος ὑποβάλλει τὴν ἄνθρωπον. ἐφέλκεται τὸν
 ταῦρον ἢ τέχνη, καὶ δελεάζει αὐτὸν τὸ πρὸς τὸν βοῦν 10
 ἔμφορὸς τοῦ χαλκοῦ, καὶ μυκησάμενος ἔρωτα τῆς Πασι-
 φάης τὸν πόθον ἐπλήρωσε, καὶ τεραστίου γάμου τέρας
 ἀπογεννᾶται Μινώταυρος.

7. Τὸ κατὰ τὸν Ἴκαρον.

Ἐνόσει Πασιφάη παράλογον ἔρωτα, καὶ παστάδα πα- 156
 ραλογωτέραν ἐπήξατο Δαίδαλος. ἐπὶ τούτοις ὀργίζεται 15
 Μίνως, καὶ σπεύδει τὸν Πασιφάης καὶ ταύρου νυμφο-
 στόλον αἰρεῖν, ἀλλ' ἦν ἄρα ἐκεῖνος καὶ πῦρ ἀφροδίσιον
 ἀποσβέσαι σοφός, καὶ βασιλέως ἀναφθέντα θυμὸν ἀπο-
 δράσαι σοφώτερος. οὐ γὰρ οὐκ εὐπόρει μηχανῆς καὶ πά- 20
 λιν ὁ Δαίδαλος. ἀλλὰ κἀνταῦθα τέχνη τὴν φύσιν ὑπερ-
 εβάλλετο, καὶ ἂ φύσις οὐκ ἴσχυσε, Δαίδαλος ἔτεχνάσατο.
 καὶ τὴν φύσιν ἄνθρωπος ὢν, τὸν ὄρνιν ἐμηχανήσατο.
 ἐπτέρωσε τῇ σοφίᾳ καὶ τὸν παῖδα Ἴκαρον, ἵν' ὡς ἐκ
 μιᾶς μηχανῆς καὶ τὸ πατὴρ εἶναι μὴ ζημιωθῇ, καὶ τὸ 157
 περιεῖναι κερδάνῃ. φιλόστοργον γὰρ ὁ πατὴρ, καὶ τὸ 25
 παράπαν ἀπολιπέσθαι τοῦ παιδὸς οὐκ ἀνέχεται. ἵπταντο
 μὲν οὖν ἄμφω, καὶ τὸν Μίνω συναπεδίδρασκον. ἀλλ'
 ὁ μὲν ἂ τε σοφός, καὶ τὴν μηχανὴν εἰδὼς ἐφ' ὅσον
 ἂν καὶ πτερούξαιτο, σύμμετρον τῷ σοφίσματι ποιεῖται 30
 τὴν πτήσιν. ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ πτίλα, καὶ τὸν κηρὸν, καὶ

τὴν τέχνην πτερόσσειται. καὶ περιφρονεῖ μὲν τὸν ἥλιον πιστεύει δὲ ταῖς ἀκτίσι τὸν κηρὸν καὶ τρυφᾶν ἐθέλει μάλλον, ἢ πρὸς ἀσφάλειαν ἵπτασθαι. τοιοῦτον γὰρ τι
158 χρῆμα νεότης, πρὸς ἡδονὰς ἀλόγιστα φέρεται, καὶ τῆς
 5 χρείας ἐκφέρεται. οὐ φέρει περιφρονούμενος ἥλιος. ἐπιβάλλει τῷ κηρῷ τὰς ἀκτῖνας. ἀπελέγχει τὸν σοφιστὴν. λύει τὸ σόφισμα, καὶ ῥίπτει κατὰ πελάγους τὸν Ἴκαρον, καὶ τοῦτο μιμεῖται Δαίδαλον ἥλιος. ἐκ τῆς ἡλίου παιδὸς Πασιφάης Μινώταυρον ἐκαινοτόμησε Δαίδαλος, καὶ
10 ἥλιος ἐξ Ἰκάρου τοῦ Δαιδάλου παιδὸς Ἰκάριον πέλαγος ἀνθρώποις ἐγνώρισεν.

8. Ἄλωσις τῆς Τροίας.

Ὁ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐπιζητῶν, ὅθεν γέγονεν, ἀνιστορεῖτω μοι τῆς Ἑλένης τὴν ἄρπαγὴν. διὰ ταύτην
 15 γὰρ τῶν ὀπλῶν παρασκευαί, στρατευμάτων συναγωγαί, νηῶν σύμπηξις, ἀχανοῦς πελάγους διαπεραίωσις, ἐν ἄλλο-
159 δαπῇ στρατοπέδευσις, ἐν βαρβαρικῇ κατασκήνωσις, τάφρων ὀρυγαί, σχολόπων παρορυγαί, ἐχθρῶν προσβολαί, ἐκατέρων μερῶν ἐξορμαί, ἀγωνιζομένων σφαγαί, αἱμά-
 20 των πηγαί, δακρῶν ῥοαί, λειψάνων ταφαί, καταδρομαί πόλεων, χρημάτων ἄρπαγαί, δεσμωτῶν οἰμωγαί. ὡς δὲ τὸ φρούριον ἀπόρθητον ἦν, ἐπλάσαντο τὴν διάζευξιν, καὶ Χερρόνησος εἶχε τοὺς Ἕλληνας. τεχνασάμενοι δ' ἵππον, ὑπογαστρίους ὀπλοφόρους ἄνδρας καὶ χαλκά-
 25 σπιδας φέροντα, ἔδοξαν τοῦτον καταλιπεῖν, ὡς τῆς φάτνης ἀποσκιρτήσαντα. ἄρτι δὲ τοῦ ἡλίου ὑπὲρ γῆν ἀνακύψαντος, τὸν ἵππον ἰδόντες οἱ Τρῶες, ὡς μὲν εὐμεγέθη, ὡς δὲ περικαλλῆ τε καὶ πίονα, φριμασσόμενον,
160 χρεμετίζοντα, τὸ πόδε πρὸς ὕψος ἐπαίροντα, καὶ περι-
 30 κυρτοῦντα πάλιν ὡσπερ ἐξ ἀρμογῆς, γαῦρον, καὶ ἀτιθάσσευτον τῶν τῆς πόλεως περιβόλων ἔνδον εἰσήγαγον· περὶ δὲ νύκτα μέσῃν οἱ ἐνεδρεύοντες ἐξορμήσαντες κατέ-

σχον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοῖς δὲ δεσμοὺς περιέθεντο, καὶ πυρκαύστους τὰς οἰκίας εἰργάσαντο.

9. Τὸ κατὰ τὸν Θάμυριν.

Θάμυρις καλὸς μὲν ἦν καὶ τὴν ὄψιν, σοφὸς δὲ καὶ τὰ μουσικὰ. κάλλος μὲν οὖν εἶχε, καὶ πρὸς 5
 λύραν ἄδειν ἠπίστατο, σωφρονεῖν δὲ ἄρα πρὸς θεοὺς οὐκ ἐγίνωσκεν. ἄδούσας βλέπει τὰς Μούσας, καὶ τὸ 161
 εὐμουσον εἰς ἀσέβειαν προσβάλλεται καὶ ὕβριν Μουσίων. προκαλεῖται καὶ πρὸς ἀγῶνα τὰς θεάς. καὶ, ὦ Μοῦσαι, φησὶ, οὐκ ἄρα Διὸς θυγατέρες ὑμεῖς, οὐ- 10
 δὲ τὴν μουσικὴν Ἀπόλλων ὑμᾶς ἐδιδάξατο, ὅτι μηδὲν μελιχρὸν ὑπηχεῖτε τοῖς ἄσμασιν. ὡς ἔτι ἔγωγε θνητὸς μὲν εἶμι, νικῶ δὲ καὶ τὰς Μούσας ὑμᾶς, καὶ οὔτε μοι Ζεὺς πατήρ, οὐδὲ μουσικῆς Ἀπόλλων διδάσκαλος. καὶ εἰ βούλεσθε, ἀγωνιζώμεθα. μόνον ἄθλον ἔστω μοι τῆς 15
 νίκης τὸ βούλημα. ἔστω καὶ ὑμῖν ἄθλον, ὅτι καὶ βούλεσθε, καὶ νικῶσαι μὴ φεῖδεσθε τοῦ Θαμύριδος. ἀλγοῦσιν ἐπὶ τούτοις αἱ Μοῦσαι, καὶ τὴν πρόκλησιν δέχονται καὶ λοιπὸν περὶ μουσικῆς ἔρις ἦν Μουσῶν καὶ Θαμύριδος. μεταχειρίζεται τὴν κιθάραν ὁ Θάμυρις. καὶ μέλος 162
 ἄδει τερπνὸν μὲν, καὶ οἶον ἄδουσιν ἄνθρωποι. παύεται 20
 τῆς ἀγωνίας. καὶ τὴν νικῶσαν ἤδη θαρσύνει. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ λοιπὸς ἀγὼν ἦν τῶν Μουσῶν. αἱ δὲ ἄδουσιν, οἶον νικῆσαι μὲν Θάμυριν, ἐμφῆναι δὲ, ὡς μουσικῆς αὐταῖς Ἀπόλλων διδάσκαλος· κἀντεῦθεν ἐδυστύχησε Θάμυρις 25
 καὶ μουσικῆς ἀποβολὴν καὶ στέρησιν ὄψεως.

10. Τὸ κατὰ τὴν Δανάην.

Οὐδὲν ἄρα πατρὸς προμηθέστερον. ἀλλ' οὐδ' εἰς ἐπιβουλήν σοφώτερον ἔρωτος. ἤθελε τὴν παιῖδα Δανάην παρθενεύεν Ἀκρίσιος. καὶ μέγαν οὕτω λειμῶνα¹ κάλλους 163
 ὄρων, ἐδεδίει τοὺς λάθρα τὸ τῆς παρθενίας ἄνθος ἀπο- 30

¹ Allat. λιμῶνα. cfr. p. 440. εὐανθὴς ἦν τὸν τοῦ προσώπου λειμῶνα.

συλήσοντας. καὶ δὴ πρὸς φυλακὴν ἐπινοῦται Θριγγίον
 ἄλλο καινότερον, θάλαμον χάλκειον, ἀτιρές τι χρῆμα,
 τεῖχος ἀνάλωτον, ἀνδράσιν ἄβατον, ἀνεπιβούλευτον ἔρωτι.
 ἀλλ' ὄρα καὶ κρυπτομένην τὴν κόρην ὃ πάντα ἐφορῶν
 5 Ζεὺς. καὶ δεινὸν ἠγεῖται τοσοῦτον κάλλος ἐγκατωρωρυ-
 γμένον¹ τῷ χαλκῷ λανθάνειν, ὡς θησαυρὸν ὑπὸ γῆν,
 ὡς ἐν νυκτὶ σελήνην, ὡς ἐν κάλυκι ῥόδον, ὡς ἐν κόχλῳ
 πορφύραν, ὡς ἐν ὀστρέῳ μάργαρον· δίδεισιν οὖν ἐπὶ τού-
 164 τοις τὸν θάλαμον, καὶ περισκοπεῖται τὸν ὄροφον, καὶ
 10 χαλκὸν ἔχων πολέμιον, εἰς χρυσὸν μετασχηματίζεται. ἴν'
 εἶη καὶ χαλκοῦ κρείττων χρυσὸς, καὶ θεὸς ἀνθρώπου
 σοφώτερος. καὶ χρυσῆ τὸ κάλλος παρθένῳ χρυσὸς ἐρα-
 στήσ γένοιτο. ἐγκολπίζεται τὸν θεὸν ὡς χρυσὸν ἢ παρ-
 θένος ἐξ ὀρόφου ῥύεντα. καὶ τὸ ἐντεῦθεν δρέπεται μὲν
 15 τῆς ὥρας εἰς κόρον ὃ Ζεὺς. καὶ Λαοάη δὲ δῶρον τοῦ
 χρυσοῦ, καὶ τοῦ γάμου Περσέα κομίζεται.

11. Τὸ καθ' Ἡρακλῆα.

Καὶ πρὸς ὕδραν ἀγωνιούμενος Ἡρακλῆς ὑπ' Εὐρυ-
 σθέως ἐστέλλετο. ὃ δὲ ἅμα τε ἤκεν ἐπὶ τὴν θρεψαμένην
 20 τὸ θηρίον τοῦτο πηγὴν, καὶ τὸ ξίφος ἐκβαλὼν ἔργου
 165 εἶχετο. ἀλλ' ἦν ἀνίκητον τὸ κακόν, καὶ ὃ ἄθλος ἀτέλε-
 στος. ἢ μὲν τῶν κεφαλῶν ἐξετέμνετο. ἢ δ' ἀνεφύετο. ἢ
 μὲν ὑπὸ τοῦ ξίφους ἐπιπτεν. ἢ δ' ὑπὸ τῆς τομῆς ἀνεδί-
 δοτο. ἔμενε τὸ θηρίον καὶ πρὸ τῆς τομῆς, καὶ μετὰ τὴν
 25 τομὴν πολυκέφαλον. μίαν ἀφηρεῖτο κεφαλὴν, καὶ πλείους
 ἐλάμβανε, καὶ μιᾶς κεφαλῆς ἐκτομὴ πολλῶν ἐγένετο γέ-
 νεσις. ὃ μὲν ἐξεθέρριζε τὸ φυτόμενον, αἱ δ' οὐκ ἔληγον
 ἐκτεμνόμεναι. ὅλον κεφαλῶν ἀνεφύετο λήϊον, τοσοῦτῳ δὲ
 μᾶλλον εἰς τομὴν ἀπορώτερον, ὅσω μᾶλλον ἐτέμνετο.
 30 ἐπὶ τούτοις διαπορεῖται μὲν Ἡρακλῆς, προσκαλεῖται δὲ
 σύμμαχον ἑαυτῷ τὸν Ἴόλεων, τῷ δὲ ξίφει τὸ πῦρ. καὶ

¹ Allat. ἐγκατωρωρυγμένον.

ὁ μὲν τὸ ξίφος ἐπέβαλλεν. ὁ δὲ ἐπετίθει τὸ πῦρ, οὔτε 166
τὸ ξίφος εἶα μένειν τῶν κεφαλῶν τὸ φαινόμενον, οὐδ'
ὁ καυτὴρ ἀναδίδοσθαι τὸ φνόμενον. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ
ἄθλος ἠνύετο.

12. Τὸ κατὰ τὴν Πλάτανον.

5

Ἡ Πλάτανος καλὴ μὲν ἦν, ὡς κόρη, μεγάλη δὲ, ὡς
Ἀλωέως θυγάτηρ, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀδελφῶν οὐκ ἐλεί-
πετο. ἐπεὶ δ' ἐκείνους κεραυνῶ βαλὼν ὁ Ζεὺς ἔπαυσε
κατὰ τῶν θεῶν μαινομένους, οὐ φέρει τὴν συμφορὰν ἢ
κόρη, καὶ τὴν φύσιν εἰς φυτὸν ἠλλάξατο. ἀλλ' ἔτι καὶ 10
τὸ κάλλος περισώζει, καὶ τὸ μέγεθος οὐκ ἀφήρηται. τοῦ-
το τὸ φυτὸν καὶ ὁ Ξέρξης ποτὲ τῆς εὐφυΐας ἠγάσθη, 167
καὶ τὸ θαῦμα ἐκεῖνος ἐδήλου, χρυσῆν φιλοτεχνήσας
πλάτανον.

13. Τὸ κατὰ τοὺς Ἀλωάδας.

15

Ὡτον καὶ Ἐφιάλτην Ἀλωεὺς παῖδας ἠτύχησε, τὴν
ἰσχὺν ὑπερφυεῖς, τὴν ἡλικίαν ὑπερνεφεῖς. ἀλλ' ἐκεῖνοι
καὶ μείζω τῆς φύσεως φρονεῖν οὐκ ἠσχύνοντο. μικρὸν ἠ-
γοῦντο κρατεῖν ἀνθρώπων, καὶ τηλικούτων σωμάτων
ἀνάξιον. ἐπὶ ταῦς θεοὺς τὴν τόλμαν μετὰγουσιν. ἐπὶ 20
τὸν οὐρανὸν ἀποχρῶνται τῇ ῥώμῃ καὶ τῷ μεγέθει. ἤδη
κινουῦσι τὰ ἀκίνητα. ὅλα ὄρη ὄρεσιν ἐπεγείρουσιν, καὶ
τὴν εἰς θεοὺς πολιορκίαν ἐπισκευάζονται. ἀλλὰ κινεῖ 168
τοὺς πρηστῆρας ὁ Ζεὺς. καὶ θνητὴν λάχοντες φύσιν, μη-
κέτι κατεπαίρεσθαι τῶν θεῶν ἐπαιδεύοντο. ζηλοῖ τὸν 25
ἀδελφὸν Δία καὶ Πλούτων, καὶ γενομένους ἐν Ἄιδου κο-
λάζει. μεγάλους γύπας μεγάλοις σώμασιν ἐπιστήσας, οἱ
καὶ τὰ τούτων σπλάγχνα πλέον τοῖς ῥάμφεσιν ὑπορύτ-
τουσιν, ἥπερ ἐκεῖνοι πάλαι τὴν Ὅσσαν. τοσοῦτον Ἀλω-
εῖδαι σωμάτων ἀλόγου μεγέθους ἀπώναντο, ὅσον ἐπὶ γῆς 30
μὲν πολλῆς γενέσθαι σποδὸς, ὑπὸ γῆν δὲ μεγάλη τράπεζα
κῆσθαι τοῖς τοῦ Πλούτωνος δαιτυμόσιν.

14. Τὸ κατὰ τὸν Νάρκισσον.

- 169 Νάρκισσος, ὁ νῦν διαπρέπων ἐν ἄνθεσιν, ἐν μειρα-
 κίοις πάλαι διέλαμπεν. εὐανθῆς ἦν τὸν τοῦ προσώπου
 λειμῶνα, καλὸς τὴν μορφήν, ἄμαχος τὴν θεάν, τὸ κάλ-
 5 λος ἀνίκητος. ἐφείλκετο καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ὀφθαλμούς·
 ἀλλ' εἶχεν αὐτὸς ἕτερον ἔρωτα, κύννας ἐπισύρεσθαι, καὶ
 πρὸς θήρας ἰππάζεσθαι, καὶ ποτε πολλοὺς τοὺς ἐκ τῆς
 θήρας ἀποστάζων ἰδρωῶτας περιῖσταται τινα πηγὴν, δια-
 φανῆ μὲν ἰδεῖν, ποτιμωτάτην δὲ πιεῖν, ἣ δὲ τὴν μὲν τῆς
 10 δίψης φλόγα μαραίνει τῷ μαιρακίῳ, ἕτερον δὲ πῦρ ἀνά-
 πτει τὸν ἔρωτα. καὶ διψῶντα μὲν ὕδατος παύει, κάλ-
 λους δὲ διψᾶν αὐθις βιάζεται. γίνεται τῆς ἄρας κάτοπ-
 τρον. ὡς ἐν πίνακι τῷ ρεύματι γράφει τὸν Νάρκισσον.
- 170 καὶ τοῖς αὐτοῦ κάλλεσι βάλλεται Νάρκισσος. καὶ ὁ πολ-
 15 λους πρότερον ἔδρασε, τοῦτο τηνικαῦτα παθὼν αὐτὸς
 ἔλαθε. Νάρκισσος ἐκ πηγῆς τὸ κάλλος ἀνέβλυζε, καὶ
 Νάρκισσος διψῶν οὐκ ἐμπίπλεται. Νάρκισσος ὑπερίστα-
 ται τῶν ναμάτων, καὶ Νάρκισσος ἕτερος ὑπὸ τὴν πηγὴν
 διεφαίνετο· ἐμειδία Νάρκισσος ἄνωθεν, καὶ κάτωθεν
 20 αὐθις ἀντεμειδία τὸ κάλλος. ταῦτα ἦν ἀμφοῖν πάντα
 ὡς ἐν κατόπτρῳ διαφανεῖ τῇ πηγῇ. ἀλλ' εἶχέ τι καὶ
 θαύματος, οἷς διήλλαττε τὸ φαινόμενον. ὀφθαλμοὶ πρὸς
 τὴν ὄψιν ἐπεπήγεσαν, καὶ τὸ κάλλος ἐναπέσταζε τῇ πη-
 γῇ· ἣ τῶν ὑδάτων φύσις θᾶσσον ἀπέρρει, καὶ τὸ ρεῦ-
 25 σαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν οὐκ εἰδόσι μένειν ἐπεπήγει τοῖς
 ὕδασιν. ἐντεῦθεν ὁ ἔρωσ θερμοότερον ἐπέζεσεν τῷ Ναρκίσι-
 171 σω. ὁ δὲ μὴ φέρων τὸ πῦρ ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν τοῖς ρεύ-
 μασιν, ὡς ἂν καὶ τὸν δοκοῦντα περιπτύξαιτο Νάρκισσον,
 καὶ τὴν ἔρωτος πυρκαϊᾶν ἀποσβέσειεν. ἀλλ' ἣ τῶν ὑδά-
 30 των φύσις αὐτῷ κάλλει τὸν ἔρωτα ξυναπέσβεσε, τῷ ζῶν-
 τι Ναρκίσσῳ καὶ τὸν δοκοῦντα συναποκρέψασα. οὐ μι-
 μεῖται τὴν πηγὴν ἢ γῆν, ἀλλ' οἰκτεῖρει τὴν συμφορὰν,
 καὶ σοφίζεται τὴν μνήμην τοῦ πάθους, καὶ τοῦ καλοῦ

μειρακίου καλὸν ἄνθος ἀντιχαρίζεται Ναρκίσσῳ καὶ ἔρωτι. οὕτω καὶ μετὰ τελευτὴν περίεστι Νάρκισσος, καὶ αὐθις οὐδὲν ἥττον ἢ πρότερον εἰς κάλλος ἀνθεῖ.

15. Τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον.

172

Δίος εἶχε ποτὲ καὶ τὴν Τροίαν πεσεῖν, καὶ Πρίαμος 5
τὴν ἄλωσιν ἐμαντεύετο, καὶ τὴν συμφορὰν ἐπιγνοὺς προ-
νοεῖται τοῦ γένους, προμυθεῖται τῆς πόλεως σωτηρίαν
παιδὸς, καὶ χρυσοῦ φυλακὴν, καὶ φιλίαν Θρακὸς πρὸς
τὴν τύχην ὡσπερ ἀντισοφίζεται. ὄρα τὸν τῶν παίδων
χορόν. καὶ τῶν μὲν τὴν ἀκμὴν τοῖς Ἑλλησιν ἀνθιστᾶ, 10
καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν τύχην μερίζεται. Πολυδώρου δὲ
τὸ τῆς ἡλικίας ἀπόμαχον ἀποσπᾶ μὲν τοῦ πολέμου, ἐγ-
χειρίζει δὲ Πολυμήστορι, καὶ πρὸς τὴν ἐπιούσαν τύχην
παῖδα καὶ χρυσὸν ταμιεύεται, ἴν' ἐσύστερον καὶ Ἴλιος 173
ἔχη τὸν ἀνορθώσοντα, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ γένους τὸν ζω- 15
πυρήσοντα. δέχεται τὸν παῖδα ὁ Θραῆξ, ὑποδέχεται καὶ
τὸν χρυσὸν, καὶ τὸ τῆς μάχης ἀστάθμητον ὑφορώμενος
ἀπέχει τέως τῆς γνώμης τὸ βάρβαρον. ὑποκρύπτεται τὶ
φιλόχρυσον· σχηματίζεται τὸ φιλόφιλον. τοιοῦτον γάρ
τοῖ χρῆμα βάρβαρος. καὶ τὴν δειλίαν οἰκονομῶν, ἔνθα 20
πεφόβηται, καὶ τὸν φίλον πλαττόμενος, ἔνθα τὸ φανε-
ρῶς λυπεῖν οὐκ ἠνύπορησεν. ὡς γοῦν ἡ τύχη μετὰ καὶ
τῶν Ἑλλήνων τῷ Πριάμῳ ἐπέθετο, καὶ ὁ Πολυμήστωρ
αὐτῷ ξυνεπιτίθεται. καὶ κτείνει μὲν τὸν Πολύδωρον,
καὶ τὸ σῶμα νεκρὸν ἐπαφῆκε πελάγιον. προσαφαιρεῖται 25
δὲ τὸν χρυσὸν, καὶ παρανομεῖ τῆς φιλίας τριπλάσια,
μήτε περιόντα τὸν παῖδα οἰκτεῖρας, καὶ μετὰ τὴν τελευ- 174
τὴν οὐ φεισάμενος, καὶ χρυσοῦ μελετήσας ἀφαιρέσιν, οὐ
τὴν φυλακὴν ἐπιστεύετο, ἀλλ' ὅθεν ἠδίκηει τὸν Φίλιον,
ἐκεῖθεν αὐθις τὴν δίκην ἀπέτισε. χρυσὸς ἐκεῖνον ἀδικεῖν 30
ἐδελέασε, χρυσὸ, καὶ πάλιν εἰς τὸ παθεῖν ὑπηγάγετο.
ἔγνω τὸν τοῦ Θρακὸς δόλον ἢ μήτηρ. ἐπέγνω τὸν τοῦ

παιδὸς φόνον, καὶ μηχανᾶται τὴν ἄμυναν· χρυσὸν καὶ
 πάλιν προβάλλεται· καὶ πιστεύει δῆθεν, ὡς πάλαι καὶ
 χρυσὸν καὶ παῖδα ἐπίστευσεν. πείθεται τούτοις ὁ Θραῦ-
 οῦχ ὑποπτέυει τὴν ἐπιβουλήν. θάρρει τὴν Ἐκάβην,
 175⁵ εἰσεισι τὴν σκηνὴν καὶ θήραμα γίνεται γυναικῶν. καὶ
 χρημάτων ἐλπίσιν ἀλώσιμος. οἷς μὲν γὰρ ἀδίκους ὀφθαλ-
 μοῖς εἶδε χρυσὸν, τούτοις δικαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
 τὸς ἐξορύττεται. οἷς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπανθρώπως Ἐκά-
 βην ἐστέρησε, τούτοις εὐκότως καὶ παίδων πρὸς Ἐκάβης
 10 αὐτὸς ἀπεστέρητο.

Cap. III.

Χ ρ ε ῖ α.

1. Εὐεργετῶν νόμιζε μιμεῖσθαι θεόν. ¹

Καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πολλῶν ὁ πολὺς τὰ θεῖα καὶ μέ-
 γας Γρηγόριος ἐγνωρίζετο, ἡ δὲ σοφία ἦν αὐτῷ τὸ ἐπί-
 15 σημον, οὐ μόνον ἡ κάτω καὶ συρομένη καὶ στροφαῖς λέ-
 ξων καὶ λόγοις ἀποκρότοις κατακηλοῦσα τὰς ἀκοὰς,
 ἀλλ' ὅση καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀνάγει τὴν ἀνθρώπινον ψυ-
 χὴν καὶ τὸν κοσμοποιὸν ἐξαίρει, καὶ τὸν ἄρρητον πλοῦ-
 τον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος ἐκφαντορικῶς ἡμῖν παριστᾷ,
 20 καὶ τὸ εὐσταλὲς καὶ κοῦφον καὶ εὐζωνον τῷ δεσπότῃ χα-
 ρίζεται νῶ, ὡς κατὰ τῆς σαρκὸς συμμαχοῦσα τῷ πνεύ-
 ματι. Ὅσα μὲν οὖν οὗτος περὶ τε φυσιολογίαν πνευμα-
 τικὴν, περὶ τε δογματολογίαν οὐράνιον καὶ περὶ τὰ χω-
 ριστὰ τῆς ὕλης ἐπόνησε, καὶ τὸ μέγα τῆς τριάδος μυ-
 25 στήριον, καὶ τὸ τῆς ἐν ἀνθρώποις τοῦ σωτῆρος ἀπόρρη-
 τον τὸ ἀπ' αἰώνων καὶ γενεῶν κατὰ τὸν θεῖον κεκρυμ-
 μένον ἀπόστολον, τίς ἂν παραστήσῃαι λόγος ἐφίκοιτο·

1 Cfr. apophthegma Aristotelis, quod est inter apoph-
 thegmata codicis Vaticani CLI. Ἀριστοτέλης ἐρωτώμενος, τί ἄν-
 θρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, τὸ εὐεργετεῖν, ἔφη.

ἀλλὰ γε πρὸς τὸ προκείμενον ἡμεῖς τὸν λόγον ἰθύνωμεν, καὶ θεωρητέον, τί περὶ τῆς εὐποιᾶς ἢ τοῦ πνεύματος σάλπιγξ ἐσάλπισεν ἢ πάντα περιηχοῦσα τὰ πέρατα· μέγα γάρ τι κέρδος ἐντεῦθεν ἐμπορευσόμεθα. Ὁ τῶν καταδεεστέρων, φησὶν, ἐπιστρεφόμενος καὶ εὖ ποιῶν κατὰ διηνέκτιαν μιμεῖται τὸν ἀπάντων δεσπόζοντα· καὶ ταῦτα μὲν τῆς θεηγόρου γλώττης τὰ ῥήματα· ὅτι δὲ καὶ πρὸς ἀκρίβειαν ἰαμβοκρότοις λόγοις ταῦτα εἶρηκεν, ἢ τῶν λόγων ἀνάπτυξις τε καὶ μεταχειρήσεις τρανώσει σαφέστατα· πάντα γὰρ ὁ δημιουργὸς πρὸς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων παρήγαγεν, ἥλιον πηγὴν τοῦ τῆδε φωτὸς ἠρέμα πῶς τῷ αἰέρι κεραννύμενον, καὶ προσηνῶς τοῖς ὄμμασι προσεπιπίπτοντα, εἴτε ταῖς ἀυγαῖς τοῦ πυρὸς καταπυρσεύουσαν τὸ περίγειον· γῆν χλοηφόρον μυρίοις περιπτυκαζομένην τοῖς ἄνθεσι, καὶ καρποφόροις δένδροις βλαστάνουσαν μυρία ζῶα ἐκ θαλάσσης, ἐξ αἴρος, ἐκ γῆς, πηγὰς ναούσας γλυκερὰ καὶ διειδέστατα νάματα· ὁ γοῦν πρὸς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας εὐεργεσίας τῆς πηγαίας χρηστότητος ἀφορῶν, καὶ ἑαυτὸν πάντα προϊέμενος, καὶ ἐν ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ κηρύγματι προκαλούμενος, δεῦτε πάντες, ἐμὸν ἄρτον φάγετε, καὶ πίετε οἶνον ὃν ὑμῖν κεκέρακα, ἀπολαύσατε τῶν ἐμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ θεοῦ δωρεῶν, ἀργύρου, χρυσοῦ, μαργάρων, διαυγῶν λίθων πολυτελῶν, περιβλημάτων λαμπρῶν, οὐδὲν ἐμοὶ λέγων ἠδιστον, εἰ μὴ καὶ πρὸς κοινὴν ἀπόλαυσιν καὶ μετάληψιν πρόκεινται· οὐ γὰρ τῆς τῶν ἐτέρων ζωῆς τὴν οἰκείαν αὐτὸς προτίθεμαι. ἄγαλμα τοῦ θεοῦ περικαλλὲς ἑαυτὸν περὶ τὸν χθόνιον τοῦτον χῶρον εἰργάσατο, καὶ παρ' αὐτοῦ παρηγμένος τῆς μὲν κατ' αὐτὸν οὐσίας διύσταται, ἀπομιμεῖται δ' ὡς ἐφικτὸν κατὰ γε τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν καὶ φιλάνθρωπον, ἅτε πᾶσι τὰ πρὸς χρείαν φιλοτιμούμενος· δοτὴρ ἀγαθῶν καὶ αὐτὸς μετὰ θεὸν καὶ ὦν καὶ θρυλούμενος πανταχοῦ· ὁ δὲ συνέχων καὶ κατορύττων τὰ κάτω

μένοντα καὶ ἀνθρώποις ἴσα ῥέοντα καὶ μὴ δεδονημένα πρὸς
 ἑτέραν λῆξιν ἡμῖν ἐντεῦθεν χωροῦσιν ἐφέπεσθαι, τὸ κοι-
 νὸν ἀπαναινόμενος ἀγαθὸν καὶ τὸ φύσει κοινωνὸν, μὴ
 τῆς τῶν ὁμοφυῶν ἀπορίας ἐπιστρεφόμενος, μὴ τῆς τα-
 5 λαιπωρίας τῶν ὁμογενῶν προθυμούμενος, μόνῃς δὲ τῆς
 σφετέρας ἐξεχόμενος ἀπολαΐσεως, ἐκτρέχων τοῦ πρὸς ὃν
 ἀφορᾶν ἐπιτράπημεν, καὶ εἰς προχάραγμά τι καὶ προ-
 κέντημα ἀποδιῦσταται τῆς ὑπερβαλούσης τοῦ Θεοῦ φι-
 λανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος· ἐγγίζει γὰρ ὁ Θεὸς τοῖς
 10 ἐγγίζουσι, καὶ τῶν διῦσταμένων ἀφέστηκεν· ὄρα μοι τὸν
 φυτουργὸν τὸ τῆς φύσεως ἔργον ἀπομιμούμενον· ἐκείνῃ
 διὰ φλεβῶν ὡς διὰ τινων σωλίνων πρὸς τὰ τοῦ σώμα-
 τος μόρια τὸ αἷμα διαπορθμεύουσα τρέφει, ζωογονεῖ,
 συνιστᾷ· οὗτος διὰ τινων συχνῶν ὀχετῶν τὸ ὕδωρ πρὸς
 15 τὰς ἀμάρους ὀχετηγῶν ποτίζει καὶ αὖξει καὶ τὰ βλαστή-
 ματα γόνιμα δείκνυσιν· ὡς οὖν οὗτος τὴν ἐπιτροπεύου-
 σαν φύσιν ἀπομιμεῖται τῆς τῶν φυτῶν ἀρδείας ἐπιμε-
 λόμενος, τῆς τῶν δένδρων προνοίας κηδόμενος, οὕτω καὶ
 οὗτος τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν τοῦ Θεοῦ πα-
 20 ραζηλῶν καὶ φιλάνθρωπον, μιμεῖται τὸν πάσης ὑπερι-
 δρυμένον ὄντοτης Ἀβραάμ καὶ Ἰωσήφ καὶ οἱ φαιδροὶ
 τῆς ἐκκλησίας φωστῆρες ἱκανοὶ τῷ λόγῳ πρὸς ἔνδειξιν,
 τοσοῦτον φιλοξενίας καὶ πτωχοτροφίας φροντίσαντες, ὡς
 οὐδενὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ σοφώτατος Σο-
 25 λομῶν καὶ Δαυὶδ ὁ προφήτης ἅμα καὶ βασιλεὺς μακα-
 ριστὸν ἡγοῦνται καὶ ἔργον Θεοῦ ἐργαζόμενον τὸν εὖ ποι-
 εῖν προελόμενον, καὶ τὸν ἰλαρὸν δοτῆρα καὶ μὴ ἀνώμα-
 λον βλέποντα· διὰ ταῦτα καὶ ὁ Θεοφορούμενος οὗτος
 πατὴρ τὸ σοφὸν τοῦτο καὶ συνέσεως πλήρες ὑψηγόρησε
 30 λόγιον.

2. Χρεία· Χάρις 1 χάριν γὰρ ἐστὶν ἡ τίκτουσ' αἰετ'.

Σοφοκλῆν ἐπαινέσαι προάγομαι, οἷς τοῦ μέτρου τὴν χάριν ἐτήρησε, καὶ γνωμολογεῖν οὐκ ἀπέλιπε· μοιχείαν μὲν γὰρ καὶ γυναικῶν ἀρπαγὴν καὶ τὴν ἄλλην ἐκ τοῦ μύθου φλυαρίαν ἀπέπτυσσε, πρὸς μόνον δὲ τῆς ποιη- 5 τικῆς εἶδε τὸ χρησιμώτατον, καὶ γλωτταν ἀσκῶν εἰς εὐσέβειαν οὐ κατεπαίρεται θεῶν, οὐκ ἐκτραχηλίζει τὴν νεότητα πρὸς ἀσέλγειαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων μυθολογούντων, αὐτὸς τὸ τοῦ μύθου περιττὸν ἀποσκευασάμενος διέξεισι μὲν, εἰ τύχοι, μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ σφαγὴν 10 Ἀγαμέμνονος, ἀλλ' οὐκ ἀφῆκε τὸν κακὸν ἀτιμώρητον, ἀλλ' εὐθύς ἐπὶ σκηνὴν Ὀρέστης εἰσάγεται, καὶ πίπτει μετὰ μοιχείας Αἰγίσθος, καὶ ὁ θεατῆς ὄρα τὸ ξίφος ἐπανατεινόμενον ταῖς μοιχείαις, καὶ τὸ κακουργεῖν οὐκ ἐθάρρῳσε, σωφρονίζει παρ' αὐτοῦ καὶ μαινόμενος Αἴας 15 τοὺς ὁμόφυλον ἐπὶ ψυχῆς μάχην ὠδίνοντας, ἔχει τι παραμύθιον παρ' αὐτῷ καὶ δυστυχῶν ἄνθρωπος· κὰν ἴδῃ τὴν Ἠλέκτραν πενθοῦσαν, οὐ μόνον πενθεῖν ὑπολήπεται, οὐδ' ἔξω φύσεως νομιεῖται τὴν συμφορὰν· Ὀρέστου δ' ἐπανήκοντος κακείνη τὰ τοῦ πάθους οἰχῆσεται, καὶ 20 θεατῆς δυστυχῶν οὐκ ἀτελεύτητον γινώσεται τὸ κακόν· οὕτως ἐγὼ τὴν Σοφοκλέους τραγωδίαν καὶ δῆμιον ἔννομον τίθεμαι, καὶ τύχης ἀγνωμονούσης ὀρίζομαι παραμύθιον, καὶ μοι δοκεῖ 2 λέγειν ὡς ἀπὸ τῆς σκηνῆς· πενθεῖς, ἔλπίζε ποτε καὶ χαιρήσειν, ὅτι καὶ Ἠλέκτρα μετε- 25 βεβλήκει τὸ δάκρυον. Πλουτεῖς καὶ ἐπὶ τούτῳ 3 μέγα φρονεῖς, μὴ θάρρῳει, τὰ τῆς τύχης μένειν οὐκ οἶδε ρεύματα, ἀλλ' οἰχεται θᾶττον καὶ μεταρρῳεῖ, καὶ σωφρονίζετω σε μετὰ βασιλέα ἐκπίπτων ἀλήτης Οἰδίπους· ἀλλ' ἐπιμαίνῃ τῷ κάλλει καὶ συγγέεις γονὴν καὶ, πρὸς τὸ τῆς 30

1 Soph. Aj. 522. ubi Lobeck. cfr. Boisson. ad Nicet. p. 10. ad Anecd. Tom. III. p. 70. 2 Cod. δοκεῖν. 3 Cod. τοῦτο.

μοιχείας καταφέρει καχόν· ὄρα μοι τὸν Ὀρέστην μετὰ
 τοῦ ξίφους καὶ μητρὸς οὐ φεισάμενον, τοιαῦτα τὴν Ἀ-
 θηναίων πόλιν ὁ καλὸς οὗτος ποιητὴς ἐσωφρόνιζεν, ἡμί-
 κον μὲν τὸ πάθος ἐπὶ σκηνῆς ἐχορήγησεν· ὅσον δὲ τί
 5 ἦθος τοῖς δράμασι μετὰ γνωμολογίας ἐγκατέμιξε, καὶ
 τὸ τῆς γνώμης σοφὸν ἔργοις αὐτοῖς ἐβεβαίωσε, τοῦτο
 τοῖς περὶ τραγωδίαν γενόμενος, ὃ τοῖς περὶ ποίησιν
 Ὅμηρος· ἀλλ' ὅσῳ τοὺς ὁμοτέχνους τῷ περιόντι τῆς σο-
 φίας αὐτὸς ἀπεκρύψατο, τοσοῦτῳ καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεί-
 10 νου γνωμῶν τὸ περὶ χάριτος γνωμολογηθὲν χαριέστα-
 τον· ἐκ τοῦ καλῶς, φησι, δρᾶν τὸ καλῶς παθεῖν περι-
 γίνεται· καὶ πάνθ' ὅποσα μήτηρ παιδί, καὶ χάρις ἀπὸ
 χάριτος γίνεται. Πρῶτον μὲν τὸν ποιητὴν ἐπαινῶ, οἷς
 καλῶς τὴν ἀνθρωπιάν φύσιν ἐσκέψατο, καὶ ὡς χαρίζε-
 15 σθαι πεφύκαμεν ἄνθρωποι μετὰ τὸ λαβεῖν, καὶ δρωμέν
 εὖ παθόντες· ἔπειτα καὶ τοὺς ἀγενεστέρους τῶν ἀνθρώ-
 πων ἀπέσκωψεν, εἰ στείραν οὕτως ἔχει τις τὴν ψυχὴν,
 ὡς τὸ τῆς χάριτος σπέρμα λαβοῦσαν μὴ τὸν τῆς εὐ-
 γνωμοσύνης ἀντιδιδόναι καρπὸν· εἰ δὲ τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων
 20 μαρτυρίαν προσεπιθεῖημεν, πολὺ δικαιότερον τῆς γνώ-
 μης τὸν ποιητὴν θαυμασόμεθα. Τίς οὖν ἢ περὶ τῶν
 ἔργων ἐπιβεβαίωσις; οὐ πάντα πᾶσιν ἀρχῆθεν ἐφεύρη-
 ται; ἀλλ' ἕτερα μὲν Ἑλλήνων σοφίσματα, ἕτερα δὲ Φοι-
 νίκων ἐπίνοιαι, καὶ Περσῶν ἄλλα τεχνήματα. ἔχουσί τι
 25 καὶ Θραῖκες οὕτω τοῖς ἄλλοις ἐλθὼν εἰς εὐρεσίαν ἐπιδεί-
 ξασθαι, καὶ τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα διηρημένα τοῖς γέ-
 νεσι καὶ ταῖς ἐπινοίαις διήρηται· ἀλλ' ἦκεν ἢ χάρις
 κοινωνικὸν τι χρῆμα καὶ φίλιον, καὶ τὸ θηριῶδες ἐξε-
 λούσα τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἀνθρωπικώτερον μετερρύνθημι-
 30 σε, καὶ νῦν παρὰ τοῦτο τῶν θηρίων διενηνόχαμεν ἄν-
 θρωποι· ἐκεῖθεν ἡμῖν ἦλθε καὶ τὸ συναγελαστικόν, ἐκεῖ-
 θεν καὶ τὸ τῆς φιλίας ἔχομεν ὄνομα, καὶ τὸ τὴν ἔνδειαν
 ἀναπληροῦν οὐκ ἄλλοθεν ἡμῖν προσεγένετο· ἔχει μὲν Ἰν-

δός, εἰ τύχῃ, ἐλέφαντας, ὄπλα δὲ Λήμνιος, γράμματα
 Φοίνικες. οἱ δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἵππους ὑπὸ ζυγὸν ἀγαγεῖν
 ἐσοφίσαντο, ἀλλὰ πρὶν ἤκειν τὴν χάριν, οἷς οὐκ εἶχον
 πρὸς εὐδαιμονίαν ἐλείποντο· ἀλλ' ἐγνώσαν ὅστις ὁ τρό-
 πος τῆς χάριτος, καὶ οὔτε τῶν παρ' αὐτῆς ἀπεστέρην- 5
 το, καὶ τὰ παρ' ἑτέροις ἐλάμβανον· τεκτονεύειν τις εἰ-
 δὼς ἐδεῖτο μὲν τροφῆς τῆς ἡμέρου ταύτης ἀπὸ σίτου
 τῆς ἐκ σπερμάτων, καὶ πηξάμενος ἅμαξαν ἀπεδίδου τῷ
 περὶ γεωργίαν ἔχοντι, καὶ σῖτον τῆς τέχνης ἀντεκομί-
 ζετο. ἵππεύειν τις τὴν ἀρχὴν ἐπεβάλλετο, καὶ τὴν ἵππι- 10
 κὴν οὐκ ἦν ἐπιδείξασθαι, μὴ παρὰ τοῦ τὰ πρὸς ἵππικὴν
 ξυνεργὰ κομισάμενος· ἐντεῦθεν εἶχε τὸν χαλκὸν καταβα-
 λῶν αὐτὸς πρότερον, ὅτου καὶ προσεδέησε· πλουτεῖς καὶ
 δεῖ σοι λαμπροτέρας οἰκίας· καταβαλέ τι τῶν χρημάτων
 τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ προσευδαιμονίσεις καὶ τοῦτο τὸ μέ- 15
 ρος· περίπλεων ἐθέλεις ἔχειν καὶ θάλατταν, ὃ ναυπηγὸς
 ἀντιδώσει τὸ ποθούμενον, εἰ πρότερον αὐτὸς παρὰ σοῦ
 λήψεται· οὕτω καὶ τὴν ἀρχὴν ἢ χάρις ἐκσοφόρησε· τὴν
 ἀντίχαριν, καὶ νῦν ἔτι τῆς καλῆς ταύτης κνοφορίας οὐ
 παύεται· τοῦτο τὸ μέρος ἀγήρως ἢ φύσις οὐδὲν ἥττον 20
 ἢ περὶ γένεσιν· οὐ δέχεται παρακμὴν τὰ τῆς ἀντιδό-
 σεως, ἀλλ' ὅλας πόλεις ὀσημέραι γεννᾷ· πᾶσαν μὲν πε-
 ριπλεῖ θάλασσαν, πᾶσαν δ' ἐπέρχεται γῆν, καὶ παρὰ
 μέρος ἐστὶν οὐ πολλάκις ἐκλείπουσα· τὸ παντελὲς οὐκ
 ἐξέλιπεν, ἀμβλώσκει μὲν γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ χάρις· καὶ 25
 τὸ βρέφος τὴν ἀντίχαριν οὐκ ἀρτίτοκον ἀποδίδωσιν, ἀλ-
 λά ψυχῆς ἀγόνου ταῦτα καὶ κύειν οὐκ εἰδυίας χάριν
 ἐστίν· ἀλλ' οὐκ ἤδη τὸ τῆς χάριτος ἄνθος ἀπέρευσε, ὅτι
 καὶ φύσις περὶ μὲν τήνδε ἢ τήνδε τῶν γυναικῶν
 οὐκ εὐστοχεῖ τὴν γένεσιν, ἐφ' ἑτέρας δὲ τὸ γεννητὸν ἄρ- 30
 τιον ἐφυλάξατο· ὅσοις μὲν οὖν ἢ χάρις ξύνεστι, καὶ τὰ
 τῆς χάριτος οὐκ ἀμβλώσκειται, ἢ καὶ τὸ σπέρμα μὴ
 πρὸς ἄκανθαν μετατέτραπται· τούτοις δὲ κουροτρόφος

εἰρήνη περιγορεύει τὰς πόλεις, καὶ τὸ τοῦ μίσους δει-
 νὸν ἐξωστράχισται, καὶ τὰ τῆς ἀπεχθείας ἀπέωσται· ἐφ'
 ὅσας δὲ τῶν πόλεων μὴ τὰ τῆς χάριτος γόνιμα, ὅσος
 μὲν ὁ φθόνος ὑφέρπει, ὅση δὲ ἡ ἀπέχθεια ἤδη καὶ
 5 πρὸς μάχην ἀνάπτεται, καὶ ὁ τῶν πόλεων ἀνδραποδι-
 σμὸς μὴ τικτούσης τῆς χάριτος, ἂν ἔχοι τὴν γένεσιν·
 ἀλλ' οὐδὲ μάχης ἠκούσης εἰς τὸ παντελὲς ἐπιλέλοιπεν·
 ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους οὐδ' ἂν ἴχνος ἴδοι τις
 χάριτος· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους ξυνδεῖ μὲν πρὸς ὁμόνοιαν,
 10 ἐπεγείρει δὲ εἰς συμμαχίαν· καὶ στρατιώτης τὸ στρα-
 τευμα μισθῶ τοὺς στρατιώτας εἰς ἀντίχαριν ἐπαγόμε-
 νος· τὰ δὲ ὅπλα πόθεν ἔσχον οἱ στρατευόμενοι; οὐκ ἀπὸ
 τῶν ὅσοι περὶ τὴν ὀπλοποιητικὴν ἐσπουδάκασι; πρότε-
 ρον αὐτοὶ καταβαλλόμενοι χρήματα, τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη
 15 ἕτερον ἢ πάντως ἀντίχαρις; καὶ σὺ, ὦ παῖ, εἰ μὴ πρό-
 τερον πόνους ἀντιδοίης πολλοὺς, οὐκ ἂν ποτε τὸ τῶν λό-
 γων χρῆμα κερδήσεις· τί δεῖ με πολὺν τὸν ἔξω τοῦ λό-
 γου κύκλον ποιῆσθαι, καὶ μὴ ἀφ' ἐστίας ἐπιχειρεῖν ἀπό-
 γε τῆς φύσεως; εἰ γὰρ μὴ πρότερον ἢ φύσις τὸ σπέρμα
 20 λήψεται, οὐκ ἂν ἀποδοίη βούν ἢ ἵππον, ἢ ἄλλοτι τῶν
 εἰς ἕκαστα· εἰ γὰρ μὴ χάρις χάριν ἔτικτεν, οὐδ' ἂν πό-
 λεμον διεδέχето πόλεμος, οὐδ' ὕβρις ὕβριν μετήρχετο,
 ἀλλ' εἶχεν ἂν τις ἐκ τῶν ἐναντίων τὰναντία καρπούμε-
 νος· ὡς γὰρ ὁ σῖτος σῖτον οἶδε γεννᾶν, καὶ ἵππος ἵπ-
 25 πον, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον, οὕτω καὶ χάρις ἀντίχα-
 ριν. Ὅρα μοι τῶν Ἀθηναίων τὸν δῆμον, τὸν πλεῖστα
 τῆς Ἑλλάδος ἰσχύσαντα· ἐπειδὴ γὰρ ἔνδεια τροφῆς καὶ
 λιμὸς τὴν Ἀττικὴν ἐλεβόσκετο, πρὸς Αἰγυπτίους ἀπήε-
 σαν, καὶ κομισάμενοι τοῦτον κατὰ Περσῶν ξυμμαχίαν
 30 συνέθεντο, καὶ Πλαταιεῦσι τῆς ἐπὶ Μαραθῶνος σπουδῆς
 τὴν Ἀθήναζε πολιτείαν ἀντεχαρίσαντο· κοινὴ μὲν οὖν
 καὶ πρὸς ὅλας πόλεις οὕτω χάρις χάριν ἀντέτεκεν· ἰδία
 δὲ

δὲ καὶ κάλλιστα Ἐκτορα μὲν ὁ μέγας Αἴας τοῦ ξίφους ἠμείψατο, ζωστήρα φοινικοῦν ἀντιδιδούς· Γλαῦκον δὲ τῆς πανοπλίας ὁ τοῦ Τυδέως, καὶ Τεῦκρον τῆς κατὰ τῶν Τρώων εὐστόχου τοξικῆς Ἀγαμέμνων ἐθαύμασε· καὶ τὸν αὐτοῦ Τεῦκρου πάλιν ἀδελφὸν μετὰ τὴν πρὸς Ἐκτο- 5
ρα μονομαχίαν τῆς ἀριστείας τιμῶν ἐπὶ τοῦ δείπνου νώτοισι διηνεκέσι γέραιρε· τὰ μὲν οὖν ἔργα τοιαῦτα τὴν μαρτυρίαν, καὶ οὕτως ἐχόμενα τῆς τοῦ ποητοῦ γνώμης, δεῖ δὲ ἡμᾶς μηδὲ τῆς τῶν Μουσῶν ἀποσχέσθαι· εἴη δ' ἂν, οἶμαι, Μουσῶν, ὅσαπερ ἐπιπνοῖα Μουσῶν Ἡσίο- 10
δος ἀποφαίνεται, καὶ τί φησιν ἐκεῖνος ὁ Μούσαις κάτοχος γλῶτταν, μᾶλλον δὲ δι' ἐκείνου αἱ Μοῦσαι; τὸν δὲ δεδωκότα τίς ἠμείψατο; πρὸς δὲ τὸν οὐκ εἰδότα χαρίζεσθαι οὐδεὶς ποτε νοῦν ἔχων τὴν χάριν ἀνάλωσεν· πῶς δ' ἂν καὶ Πρόδικον τὸν σοφιστὴν παραλείπομεν 15
ἀξίως τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀποφθεγγόμενον, δὸς τι καὶ λαβέ τι, καὶ τὸ τῆς ἀντιχάριτος καλὸν αὐτόθεν ἐπὶ τοῦ⁴ συντρόφου σώματος παριστῶντα βεβαιότερον. ἂ δὲ χεῖρ τὴν χεῖρα νίξει,⁵ καὶ ἡ εὐώνυμος τῇ δεξιᾷ τῶν ἔργων ξυναίρεται· καὶ νῦν μὲν αὕτη πρὸς ἐκείνης, νῦν δὲ ἐκείνη 20
πρὸς ταύτης τῶν πόνων ἐπικουφίζεται· οὐκοῦν ἀποδεκτέον τῆς μὲν γνώμης τὸν Σοφοκλέα, τοὺς δὲ χαριζομένους τῆς χάριτος· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως ἑτέρους ἀγαθοὺς φίλους πλουτήσαιομεν, εἰ μὴ τὰς χάριτας διαμειβοίμεθα χάρισιν.

Cap. IV.

Ἄ ν α σ κ ε υ ἦ.

25

Ἔστι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Ἀταλάντην.

Οὐ ζηλῶ τοῦ ψεύδους τοὺς ποιητὰς, εἰ καὶ τῆς σοφίας τεθαύμακα· οἷς γὰρ οὕτω καλῶ χρήματι¹ μὴ πρὸς ἀλήθειαν ἀπεγρήσαντο, οὐ μᾶλλον ἂν εἶεν ἄξιοι θαύματος, ἢ κακῶς ἀκούειν δίκαιοι· ἐχρῆν γὰρ καὶ λόγους 30

4 Cod. τὴν. 5 Cod. δονεῖζει. Notum Epicharmi apophthegma. v. Arsen. Viol. p.19. 1 Cod. καλῶ χρήματα. scilicet χρήματι, i. e. σοφία. Rhetor. I. 1.

ὑποβαλέσθαι, πρέποντας σοφία καὶ Μούσαις, εἰ Μοι
 σῶν ὡς ἀληθῶς εἶχον ἐπίπνοιαν, καὶ ἄσθμα δαιμόνιον
 οἱ δὲ τὰ μὲν ἔξω καὶ δὴ Μουσῶν ἄξιοι, κὰν ἴδοις φρά-
 σιν καὶ σχῆμα, καὶ τερατείαν καὶ τὴν ἄλλην τῆς ἀκοῆς
 5 ἐπήρειαν, φαίην ἂν αὐτὰς δοκεῖν ἄδειν τὰς Μούσας,
 καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ γε Ἀπόλλωνος οὐκ ἀποψηφιεῖ-
 τὰ δ' ἔνδον οὕτως εἰσὶ φαῦλοι, καὶ θεοῦ μηδ' ἔχνος
 ἔπιφερόμενοι, ὥσθ' ἢ μὲν γλῶττα αὐτοῖς ὑψηλὴ καὶ
 περιηχῆς, ὡς καὶ ἀπ' οὐρανοῦ φέρεται, τὴν δὲ διάνοιαν
 10 ἀναπτύξας εἶποις ἂν μὴ ὅτι τῶν ἐν οὐρανῷ διαιτωμένων
 θεῶν, ἀλλ' οὐδ' αὐτῶν ἀνθρώπων τῶν γε μετριοτέρων
 εἶναι τούτους τοὺς λόγους· αὐτίκα γὰρ περὶ τῆς Οἰνέως
 Ἀταλάντης ἠλίκον αὐτοῖς ἢ σοφία τῆς ἀληθείας ἐξέπεσε·
 γυναῖκα μὲν γὰρ πλάττουσι, τὰ δὲ τῆς γυναικὸς ἀφαι-
 15 ροῦνται· καὶ θήλειαν μὲν εἶναι συγχωροῦσιν, πρὸς δὲ
 τὰ τῶν ἀρρένων ἐπαίρουσι· καὶ τί φασιν οἱ σοφοὶ καὶ
 Μουσῶν ἐπίπνοι, καὶ πόθεν ἡμῖν τὰ τῆς ἀπιστίας; Ἀτα-
 λάντη μὲν γὰρ γεγένηται Οἰνέως, ἐλομένη δὲ παρθε-
 νεύειν πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὰ περὶ θήραν ἡσκεῖ-
 20 το· καὶ τόξον ἔτεινε καὶ ζῆλον εἶχεν Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ἦκεν
 ὥρα γάμου, καὶ δρόμον ἐτίθει τοῖς ἐρασταῖς, καὶ τῷ νική-
 σαντι ἑαυτὴν ἐδίδου τὸ ἄθλον· ἐκάλει πολλοὺς ἐπὶ τὸν ἀ-
 γῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους αὐθις ἠφίει τὸ τάχος·
 ἀλλ' ἦν Ἰππομένης καὶ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ κάλλους ἠτιώ-
 25 μενος, καὶ τοῖς ποσὶ μὴ θαρρόων χρυσοῖς μήλοις τὴν νίκην
 σοφίζεται· ἐπεὶ δὲ καὶ εἶχεν ἄμφω τὸ στάδιον, ὁ μὲν ἤρχετο
 τοῦ σοφίσματος, καὶ τὸ μῆλον ἠφίει, ἢ δὲ μηδὲν ὑπει-
 δομένη ξυνέλεγε· καὶ ὁ μὲν ξυνέβαινε, ἢ δὲ περὶ τὴν
 ξυλλογὴν ἀπελείπετο· καὶ οὕτως Ἰππομένης σοφία μᾶλ-
 30 λον ἢ τάχει τῶν τῆς Ἀταλάντης ἔτυχε γάμων· τούτοις
 ἐκεῖνοι τὰς Μούσας ἐπιφημίζουσι, τούτοις αὐτὸς οὐ πεί-
 θομαι· εἰ γυναικείαν Ἀταλάντη γύσιν εἶχεν, ἐκ τῆς τρο-
 φῆς ἐπιγνώσομαι· εἰ παρθενεύειν εἴλετο καὶ θαλαμευο-

μένην ὄψομαι· εἰ δὲ τὰ γυναικῶν οὐκ ἐτρέφετο καὶ τὸ
 γένος παρήλλαττε· βεβαιοῖ γὰρ τὸ γένος ἢ τροφή, καὶ
 διαφόροις γένεσιν αἱ τροφαὶ παραπλησίως διάφοροι· πα-
 τέρα μοι λέγεις Ἀταλάντης Οἰνέα, καὶ δέχομαι· παρθέ-
 νον ὑποτίθης καὶ πείθομαι· ἀπόδος καὶ τροφήν παρθέ- 5
 νοις· προσήκουσαν, ὡς νῦν γε πλάττεις φύσιν μὲν θή-
 λειαν, τρόπον δὲ ἄρρῆνα· καὶ τὸ τῆς τροφῆς παράδο-
 ξον ἀμφίβολον ποιεῖται τὴν γένεσιν· σκοπητέον γὰρ, τί-
 νες γυναιξὶν αἱ τροφαί, καὶ ὅπως αἰδοῦς ἔχουσαι, καὶ
 τίς Ἀταλάντης ὁ τρόπος, καὶ ὅπως τὰ τῆς τροφῆς πα- 10
 ραλλάττονται· οὐκ οὖν ἅμα τίκτεται βρέφος γυνή, καὶ
 προῆλθεν εἰς φῶς ἅμα καὶ θάλαμον, καὶ μετὰ τὴν τε-
 κοῦσαν νηδὺν οὐδὲν οἶδε πλέον θαλάμου· γυνὴ ἐπὶ τού-
 τοις ὑπὸ ταῖς τῆς μητρὸς χερσὶν ἐκπαιδεύεται· τὰ παρ-
 θενικὰ αἰδεῖται μέχρι καὶ βλέμματος, εἰς ἄρρῆνων ὄψιν 15
 οὐκ ἔρχεται, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν αἰδοῦς τὸ τῶν παρθέ-
 νων χρῆμα, ὡς μόνον οἶδε παρθενίας ἐξέχεσθαι· ὑπὸ τῆ
 ταλασίᾳ διαπονεῖται, περὶ τὴν γυναικωνίτιν οἰκουρεῖ,
 ταῖς θεραπευαίνισι συνεξετάζεται· ταῦτα γυναικὸς σωφρο-
 νούσης ἔργα, ταῦτα παρθένων παιδεύματα· τὴν δὲ τῶν 20
 ποιητῶν Ἀταλάντην ταύτην τόξον εἶχε καὶ λόφοι καὶ
 θῆραι, καὶ θῆλυς οὔσα τὴν φύσιν ἠνδρίζετο. Ἦπου
 καὶ περὶ τοξικὴν ἤριζε, καὶ τὸ παρθενικὸν οὐκ ἠσχύνετο,
 ὡς ἔγωγε οὐχ ὀρῶ, πῶς ἂν τις ταῦτα καὶ πείθοιτο, κἂν
 γὰρ τὴν κόρην ἔχειν οὕτω φύσεως δώσομεν, ἄλλ' ἦγε 25
 μήτηρ εἰ μὴ τὴν κλῆσιν ἐψεύδετο, πῶς ἂν ἀφῆκεν ἔξω
 τοῦ θαλάμου, καὶ προσαπέλυσε τῆς χειρὸς, ἣν μέχρι καὶ
 γάμων ἔδει παιδαγωγεῖν· κἂν ἢ μήτηρ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ
 ἐφρόντισε τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ γε πρὸς τοῦ πατρὸς ἤκουσεν
 ἂν, ὃ πᾶσα πρὸς Διὸς Ἀφροδίτη· οὔτι τοι πολεμήϊα ἔργα δέ- 30
 δοται· ἔπειτα θήλεια μὲν θεὸς πολέμου φέρει τὰ δεύτε-
 ρα, καὶ θνητὴν οὐκ ἠνεγκε δεξαμένη πληγὴν· Ἀταλάντη
 δ' ἐπεβάλετο πολεμεῖν καὶ θνητὴ θήλεια μείζον ἴσχυσεν

παιδὸς φόνον, καὶ μηχανᾶται τὴν ἄμνησαν· χρυσὸν καὶ
 πάλιν προβάλλεται· καὶ πιστεύει δῆθεν, ὡς πάλαι καὶ
 χρυσὸν καὶ παῖδα ἐπίστευσεν. πείθεται τούτοις ὁ Θραῦξ.
 οὐχ ὑποπτέυει τὴν ἐπιβουλήν. θαρρῶεϊ τὴν Ἐκάβην,
 5 εἴσεισι τὴν σκηνὴν καὶ θήραμα γίνεται γυναικῶν. καὶ
 175 χρημάτων ἐλπίσιν ἀλώσιμος. οἷς μὲν γὰρ ἀδίκους ὀφθαλ-
 μοῖς εἶδε χρυσὸν, τούτοις δικαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
 τὸς ἐξορύττεται. οἷς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπανθρώπως Ἐκά-
 βην ἐστέρησε, τούτοις εὐκότως καὶ παίδων πρὸς Ἐκάβης
 10 αὐτὸς ἀπεστέρητο.

Cap. III.

Χ ρ ε ῖ α.

1. *Εὐεργετῶν νόμιζε μιμεῖσθαι θεόν.*¹

Καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πολλῶν ὁ πολὺς τὰ θεῖα καὶ μέ-
 γας Γρηγόριος ἐγνωρίζετο, ἣ δὲ σοφία ἦν αὐτῷ τὸ ἐπί-
 15 σσημον, οὐ μόνον ἣ κάτω καὶ συρομένη καὶ στροφαῖς λέ-
 ξων καὶ λόγοις ἀποκρότοις κατακηλοῦσα τὰς ἀκοὰς,
 ἀλλ' ὅση καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀνάγει τὴν ἀνθρώπινον ψυ-
 χὴν καὶ τὸν κοσμοποιὸν ἐξαίρει, καὶ τὸν ἄρρητον πλου-
 τον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος ἐκφαντορικῶς ἡμῖν παριστᾷ,
 20 καὶ τὸ εὐσταλὲς καὶ κοῦφον καὶ εὐζωνον τῷ δεσπότῃ χα-
 ρίζεται νῶ, ὡς κατὰ τῆς σαρκὸς συμμαχοῦσα τῷ πνεύ-
 ματι. Ὅσα μὲν οὖν οὗτος περὶ τε φυσιολογίαν πνευμα-
 τικὴν, περὶ τε δογματολογίαν οὐράνιον καὶ περὶ τὰ χω-
 ριστὰ τῆς ὕλης ἐπόνησε, καὶ τὸ μέγα τῆς τριάδος μυ-
 25 στήριον, καὶ τὸ τῆς ἐν ἀνθρώποις τοῦ σωτῆρος ἀπόρρη-
 τον τὸ ἀπ' αἰώνων καὶ γενεῶν κατὰ τὸν θεῖον κεκρυμ-
 μένον ἀπόστολον, τίς ἂν παραστήσαι λόγος ἐφίκοιτο·

1 Cfr. apophthegma Aristotelis, quod est inter apoph-
 thegmata codicis Vaticani CLI. Ἀριστοτέλης ἐρωτώμενος, τί ἄν-
 θρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, τὸ εὐεργετεῖν, ἔφη.

ἀλλά γε πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖς τὸν λόγον ἰθύνωμεν,
 καὶ θεωρητέον, τί περὶ τῆς εὐποΐας ἢ τοῦ πνεύματος
 σάλπιγξ ἐσάλπισεν ἢ πάντα περιηχοῦσα τὰ πέρατα· μέ-
 γα γάρ τι κέρδος ἐντεῦθεν ἐμπορευσόμεθα. Ὁ τῶν κα-
 ταδεεστέρων, φησὶν, ἐπιστρεφόμενος καὶ εὖ ποιῶν κατὰ 5
 διηνέκειαν μιμείται τὸν ἀπάντων δεσπόζοντα· καὶ ταῦτα
 μὲν τῆς θεηγόρου γλώττης τὰ ῥήματα· ὅτι δὲ καὶ πρὸς
 ἀκρίβειαν ἰαμβοκρότοις λόγοις ταῦτα εἶρηκεν, ἢ τῶν λό-
 γων ἀνάπτυξις τε καὶ μεταχείρησις τρανώσει σαφέστατα
 πάντα γὰρ ὁ δημιουργὸς πρὸς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώ- 10
 πων παρήγαγεν, ἥλιον πηγὴν τοῦ τῆδε φωτὸς ἡρέμα πῶς
 τῷ αἰέρι κεραυνόμενον, καὶ προσηνῶς τοῖς ὄμμασι προσ-
 εμπίπτοντα, εἴτε ταῖς ἀνγαῖς τοῦ πυρὸς καταπυρσεύου-
 σαν τὸ περιγέιον· γῆν χλοηφόρον μυρίοις περιπτυκαζομέ-
 νην τοῖς ἄνθεσι, καὶ καρποφόροις δένδροις βλαστάνου- 15
 σαν μυρία ζῶα ἐκ θαλάσσης, ἐξ αἴρος, ἐκ γῆς, πηγὰς
 ναούσας γλυκερὰ καὶ διαιδέστατα νάματα· ὁ γοῦν πρὸς
 τοσαύτας καὶ τηλικαύτας εὐεργεσίας τῆς πηγαίας χρη-
 στότητος ἀφορῶν, καὶ ἑαυτὸν πάντα προϊέμενος, καὶ ἐν
 ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ κηρύγματι προκαλούμενος, δεῦτε πάν- 20
 τες, ἐμὸν ἄρτον φάγετε, καὶ πίετε οἶνον ὃν ὑμῖν κεκέ-
 ρακα, ἀπολαύσατε τῶν ἐμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ θεοῦ
 δωρεῶν, ἀργύρου, χρυσοῦ, μαργάρων, διαυγῶν λίθων πολυ-
 τελῶν, περιβλημάτων λαμπρῶν, οὐδὲν ἐμοὶ λέγων ἡδιστον, εἰ
 μὴ καὶ πρὸς κοινὴν ἀπόλαυσιν καὶ μετάληψιν πρόκειν- 25
 ται· οὐ γὰρ τῆς τῶν ἐτέρων ζωῆς τὴν οἰκείαν αὐτὸς προ-
 τίθεμαι. ἄγαλμα τοῦ θεοῦ περικαλλῆς ἑαυτὸν περὶ τὸν χθό-
 νιον τοῦτον χῶρον εἰργάσατο, καὶ παρ' αὐτοῦ παρηγμένος
 τῆς μὲν κατ' αὐτὸν οὐσίας διῆσταται, ἀπομιμείται δ' ὡς
 ἐφικτὸν κατὰ γε τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν καὶ 30
 φιλάνθρωπον, ἅτε πᾶσι τὰ πρὸς χρείαν φιλοτιμούμενος·
 δοτὴρ ἀγαθῶν καὶ αὐτὸς μετὰ θεὸν καὶ ὦν καὶ θρυλού-
 μενος πανταχοῦ· ὁ δὲ συνέχων καὶ κατορύττων τὰ κάτω

μένοντα καὶ ἄνθρωποι ἴσα ῥέοντα καὶ μὴ δεδνημένα πρὸς
 ἑτέραν λῆξιν ἡμῖν ἐντεῦθεν χωροῦσιν ἐφέπεσθαι, τὸ κοι-
 νὸν ἀπαναινόμενος ἀγαθὸν καὶ τὸ φύσει κοινωνὸν, μὴ
 τῆς τῶν ὁμοφυῶν ἀπορίας ἐπιστρεφόμενος, μὴ τῆς τα-
 5 λαιπωρίας τῶν ὁμογενῶν προθυμούμενος, μόνῃς δὲ τῆς
 σφετέρας ἐξεχόμενος ἀπολαίσεως, ἐκτρέχων τοῦ πρὸς ὃν
 ἀφορᾶν ἐπετράπημεν, καὶ εἰς προχάραγμά τι καὶ προ-
 κέντημα ἀποδιίσταται τῆς ὑπερβαλούσης τοῦ θεοῦ φι-
 λανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος· ἐγγίζει γὰρ ὁ θεὸς τοῖς
 10 ἐγγίζουσι, καὶ τῶν διίσταμένων ἀφέστηκεν· ὄρα μοι τὸν
 φυτουργὸν τὸ τῆς φύσεως ἔργον ἀπομιμούμενον· ἐκείνη
 διὰ φλεβῶν ὡς διὰ τινων σωλήνων πρὸς τὰ τοῦ σώμα-
 τος μόρια τὸ αἷμα διαπορθεύουσα τρέφει, ζωογονεῖ,
 συνιστᾷ· οὗτος διὰ τινων συχνῶν ὀχετῶν τὸ ὕδωρ πρὸς
 15 τὰς ἀμάρους ὀχετηγῶν ποτίζει καὶ αὖξει καὶ τὰ βλαστή-
 ματα γόνιμα δείκνυσιν· ὡς οὖν οὗτος τὴν ἐπιτροπεύου-
 σαν φύσιν ἀπομιμεῖται τῆς τῶν φυτῶν ἀρδείας ἐπιμε-
 λόμενος, τῆς τῶν δένδρων προνοίας κηδόμενος, οὕτω καὶ
 οὗτος τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν τοῦ θεοῦ πα-
 20 ραζηλῶν καὶ φιλάνθρωπον, μιμεῖται τὸν πάσης ὑπερι-
 δρυμένον ὀντότητος Ἀβραάμ καὶ Ἰωσήφ καὶ οἱ φαιδροὶ
 τῆς ἐκκλησίας φωστῆρες ἱκανοὶ τῷ λόγῳ πρὸς ἔνδειξιν,
 τοσοῦτον φιλοξενίας καὶ πτωχοτροφίας φροντίσαντες, ὡς
 οὐδενὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ σοφώτατος Σο-
 25 λομῶν καὶ Δαυὶδ ὁ προφήτης ἅμα καὶ βασιλεὺς μακα-
 ριστὸν ἠγοῦνται καὶ ἔργον θεοῦ ἐργαζόμενον τὸν εὖ ποι-
 εῖν προελόμενον, καὶ τὸν ἰλαρὸν δοτῆρα καὶ μὴ ἀνώμα-
 λον βλέποντα· διὰ ταῦτα καὶ ὁ θεοφορούμενος οὗτος
 πατήρ τὸ σοφὸν τοῦτο καὶ συνέσεως πλήρες ὑψηγόρησε
 30 λόγιον.

3. Χρεία· Χάρις ¹ χάριν γὰρ ἴστιν ἡ τίκτουσ' ἀεί.

Σοφοκλῆν ἐπαινέσαι προάγομαι, οἷς τοῦ μέτρον τὴν χάριν ἐτήρησε, καὶ γνωμολογεῖν οὐκ ἀπέλιπε· μοιχείαν μὲν γὰρ καὶ γυναικῶν ἀρπαγὴν καὶ τὴν ἄλλην ἐκ τοῦ μύθου φλυαρίαν ἀπέπτυσσε, πρὸς μόνον δὲ τῆς ποιη- 5 τικῆς εἶδε τὸ χρησιμώτατον, καὶ γλῶτταν ἀσκῶν εἰς εὐσέβειαν οὐ κατεπαίρεται θεῶν, οὐκ ἐτραχηλίζει τὴν νεότητα πρὸς ἀσέλγειαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων μυθολογούντων, αὐτὸς τὸ τοῦ μύθου περιττὸν ἀποσκευασάμενος διέξεισι μὲν, εἰ τύχοι, μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ σφαγὴν 10 Ἀγαμέμνονος, ἀλλ' οὐκ ἀφῆκε τὸν κακὸν ἀτιμώρητον, ἀλλ' εὐθύς ἐπὶ σκηνὴν Ὀρέστης εἰσάγεται, καὶ πίπτει μετὰ μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ ὁ θεατὴς ὄρα τὸ ξίφος ἐπανατεινόμενον ταῖς μοιχείαις, καὶ τὸ κακουργεῖν οὐκ ἐθάρρῳσε, σωφρονίζει παρ' αὐτοῦ καὶ μαινόμενος Αἴας 15 τοὺς ὁμόφυλον ἐπὶ ψυχῆς μάχην ὠδίνοντας, ἔχει τι παραμύθιον παρ' αὐτῷ καὶ δυστυχῶν ἄνθρωπος· κὰν ἴδῃ τὴν Ἠλέκτραν πενθοῦσαν, οὐ μόνον πενθεῖν ὑπολήπεται, οὐδ' ἔξω φύσεως νομιεῖται τὴν συμφορὰν· Ὀρέστου δ' ἐπανήκοντος κακείνη τὰ τοῦ πάθους οἰχῆσεται, καὶ 20 θεατὴς δυστυχῶν οὐκ ἀτελεύτητον γινώσεται τὸ κακόν· οὕτως ἐγὼ τὴν Σοφοκλέους τραγῳδίαν καὶ δῆμιον ἔννομον τίθεμαι, καὶ τύχης ἀγνωμοσύνης ὀρίζομαι παραμύθιον, καὶ μοι δοκεῖ ² λέγειν ὡς ἀπὸ τῆς σκηνῆς· πενθεῖς, ἔλπίζε ποτε καὶ χαιρήσειν, ὅτι καὶ Ἠλέκτρα μετε- 25 βεβλήκει τὸ δάκρυον. Πλουτεῖς καὶ ἐπὶ τούτῳ ³ μέγα φρονεῖς, μὴ θάρρῳει, τὰ τῆς τύχης μένειν οὐκ οἶδε ρεύματα, ἀλλ' οἴχεται θᾶττον καὶ μεταρρῳεῖ, καὶ σωφρονίζετω σε μετὰ βασιλέα ἐκπίπτων ἀλήτης Οἰδίου· ἀλλ' ἐπιμαίνῃ τῷ κάλλει καὶ συγγέεις γονὴν καὶ, πρὸς τὸ τῆς 30

¹ Soph. Aj. 522. ubi Lobeck. cfr. Boisson. ad Nicet. p. 10. ad Anecd. Tom. III. p. 70. ² Cod. δοκεῖν. ³ Cod. τοῦτο.

μοιχείας καταφέρει κακόν· ὄρα μοι τὸν Ὀρέστην μετὰ
 τοῦ ξίφους καὶ μητρὸς οὐ φεισάμενον, τοιαῦτα τὴν Ἀ-
 θηναίων πόλιν ὁ καλὸς οὗτος ποιητῆς ἐσωφρόνιζεν, ἡλί-
 κον μὲν τὸ πάθος ἐπὶ σκηνῆς ἐχορήγησεν· ὅσον δὲ τὸ
 5 ἦθος τοῖς δράμασι μετὰ γνωμολογίας ἐγκατέμιξε, καὶ
 τὸ τῆς γνώμης σοφὸν ἔργοις αὐτοῖς ἐβεβαίωσε, τοῦτο
 τοῖς περὶ τραγωδίαν γενόμενος, ὃ τοῖς περὶ ποίησιν
 Ὀμηρος· ἀλλ' ὅσω τοὺς ὁμοτέχνους τῷ περιόντι τῆς σο-
 φίας αὐτὸς ἀπεκρύψατο, τοσοῦτῳ καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεί-
 10 νου γνωμῶν τὸ περὶ χάριτος γνωμολογηθὲν χαριέστα-
 τον· ἐκ τοῦ καλῶς, φησι, δρᾶν τὸ καλῶς παθεῖν περι-
 γίνεται· καὶ πάνθ' ὅποσα μήτηρ παιδί, καὶ χάρις ἀντὶ
 χάριτος γίνεται. Πρῶτον μὲν τὸν ποιητὴν ἐπαινῶ, οἷς
 καλῶς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν ἐσκέψατο, καὶ ὡς χαρίζε-
 15 σθαι πεφύκαμεν ἄνθρωποι μετὰ τὸ λαβεῖν, καὶ δρῶμεν
 εὖ παθόντες· ἔπειτα καὶ τοὺς ἀγενεστέρους τῶν ἀνθρώ-
 πων ἀπέσκωψεν, εἰ στείραν οὕτως ἔχει τις τὴν ψυχὴν,
 ὡς τὸ τῆς χάριτος σπέρμα λαβοῦσαν μὴ τὸν τῆς εὐ-
 γνωμοσύνης ἀντιδιδόναι καρπὸν· εἰ δὲ τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων
 20 μαρτυρίαν προσεπιθεῖημεν, πολὺ δικαιότερον τῆς γνώ-
 μης τὸν ποιητὴν θαυμασόμεθα. Τίς οὖν ἢ περὶ τῶν
 ἔργων ἐπιβεβαίωσις; οὐ πάντα πᾶσιν ἀρχῆθεν ἐφεύρη-
 ται; ἀλλ' ἕτερα μὲν Ἑλλήνων σοφίσματα, ἕτερα δὲ Φοι-
 νίκων ἐπίνοιαι, καὶ Περσῶν ἄλλα τεχνήματα. ἔχουσι τε
 25 καὶ Θραῖκες οὐπω τοῖς ἄλλοις ἐλθὼν εἰς εὐρεσιν ἐπιδεί-
 ξασθαι, καὶ τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα διηρημένα τοῖς γέ-
 νεσι καὶ ταῖς ἐπινοίαις διήρηνται· ἀλλ' ἦκεν ἡ χάρις
 κοινωνικόν τι χρῆμα καὶ φίλιον, καὶ τὸ θηριῶδες ἐξε-
 λούσα τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἀνθρωπικώτερον μετερῶνθμι-
 30 σε, καὶ νῦν παρὰ τοῦτο τῶν θηρίων διενηνόχαμεν ἄν-
 θρωποι· ἐκεῖθεν ἡμῖν ἦλθε καὶ τὸ συναγελαστικόν, ἐκεῖ-
 θεν καὶ τὸ τῆς φιλίας ἔχομεν ὄνομα, καὶ τὸ τὴν ἐνδειαν
 ἀναπληροῦν οὐκ ἄλλοθεν ἡμῖν προσεγένετο· ἔχει μὲν Ἰν-

δός, εἰ τύχη, ἑλέφαντας, ὄπλα δὲ Λήμνιος, γράμματα
 Φοίνικες. οἱ δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἵππους ὑπὸ ζυγὸν ἀγαγεῖν
 ἐσοφίσαντο, ἀλλὰ πρὶν ἤκειν τὴν χάριν, οἷς οὐκ εἶχον
 πρὸς εὐδαιμονίαν ἐλείποντο· ἀλλ' ἔγνωσαν ὅστις ὁ τρό-
 πος τῆς χάριτος, καὶ οὔτε τῶν παρ' αὐτῆς ἀπεστέρην- 5
 το, καὶ τὰ παρ' ἑτέροις ἐλάμβανον· τεκτονεύειν τις εἰ-
 δὼς ἐδεῖτο μὲν τροφῆς τῆς ἡμέρου ταύτης ἀπὸ σίτου
 τῆς ἐκ σπερμάτων, καὶ πηξάμενος ἅμαξαν ἀπεδίδου τῷ
 περὶ γεωργίαν ἔχοντι, καὶ σῖτον τῆς τέχνης ἀντεκομί-
 ζετο· ἵππεύειν τις τὴν ἀρχὴν ἐπεβάλλετο, καὶ τὴν ἵπι- 10
 κὴν οὐκ ἦν ἐπιδείξασθαι, μὴ παρά του τὰ πρὸς ἵππικὴν
 ξυνεργὰ κομισάμενος· ἐντεῦθεν εἶχε τὸν χαλκὸν καταβα-
 λὼν αὐτὸς πρότερον, ὅτου καὶ προσεδέησε· πλουτεῖς καὶ
 δεῖ σοι λαμπροτέρας οἰκίας· καταβαλέ τι τῶν χρημάτων
 τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ προσευδαιμονίσεις καὶ τοῦτο τὸ μέ- 15
 ρος· περίπλεων ἐθέλεις ἔχειν καὶ θάλατταν, ὃ ναυπηγὸς
 ἀντιδώσει τὸ ποδούμενον, εἰ πρότερον αὐτὸς παρὰ σοῦ
 λήψεται· οὕτω καὶ τὴν ἀρχὴν ἢ χάρις ἐκνομήρησε· τὴν
 ἀντίχαριν, καὶ νῦν ἔτι τῆς καλῆς ταύτης κνοφορίας οὐ
 παύεται· τοῦτο τὸ μέρος ἀγήρως ἢ φύσις οὐδὲν ἦττον 20
 ἢ περὶ γένεσιν· οὐ δέχεται παρακμὴν τὰ τῆς ἀντιδό-
 σεως, ἀλλ' ὅλας πόλεις ὀσημέραι γεννᾷ· πᾶσαν μὲν πε-
 ριπλεῖ θάλασσαν, πᾶσαν δ' ἐπέρχεται γῆν, καὶ παρὰ
 μέρος ἐστὶν οὐ πολλάκις ἐκλείπουσα· τὸ παντελὲς οὐκ
 ἐξέλιπεν, ἀμβλώσκει μὲν γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ χάρις· καὶ 25
 τὸ βρέφος τὴν ἀντίχαριν οὐκ ἀρτίτοκον ἀποδίδωσιν, ἀλ-
 λά ψυχῆς ἀγόνου ταῦτα καὶ κύειν οὐκ εἰδυίας χάριν
 ἐστὶν· ἀλλ' οὐκ ἤδη τὸ τῆς χάριτος ἄνθος ἀπέρευσε,
 ὅτι καὶ φύσις περὶ μὲν τήνδε ἢ τήνδε τῶν γυναικῶν
 οὐκ εὐστοχεῖ τὴν γένεσιν, ἐφ' ἑτέρας δὲ τὸ γεννητὸν ἄρ- 30
 τιον ἐφυλάξατο· ὅσοις μὲν οὖν ἢ χάρις ξύνεστι, καὶ τὰ
 τῆς χάριτος οὐκ ἀμβλώσκειται, ἢ καὶ τὸ σπέρμα μὴ
 πρὸς ἄκανθαν μετατέτραπται· τούτοις δὲ κουροτρόφος

εἰρήνη περιχορεύει τὰς πόλεις, καὶ τὸ τοῦ μίσους δει-
 νὸν ἐξωστράχισται, καὶ τὰ τῆς ἀπεχθείας ἀπέωσται· ἐφ'
 ὅσας δὲ τῶν πόλεων μὴ τὰ τῆς χάριτος γόνιμα, ὅσος
 μὲν ὁ φθόνος ὑφέρει, ὅση δὲ ἡ ἀπέχθεια ἤδη καὶ
 5 πρὸς μάχην ἀνάπτεται, καὶ ὁ τῶν πόλεων ἀνδραποδι-
 σμὸς μὴ τικτούσης τῆς χάριτος, ἂν ἔχοι τὴν γένεσιν·
 ἀλλ' οὐδὲ μάχης ἠκούσης εἰς τὸ παντελὲς ἐπιλέλοιπεν·
 ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους οὐδ' ἂν ἴχνος ἴδοι τις
 χάριτος· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους ξυνδεῖ μὲν πρὸς ὁμόνοιαν,
 10 ἐπεγείρει δὲ εἰς συμμαχίαν· καὶ στρατιώτης τὸ στρα-
 τευμα μισθῶ τοὺς στρατιώτας εἰς ἀντίχαριν ἐπαγόμε-
 νος· τὰ δὲ ὅπλα πόθεν ἔσχον οἱ στρατευόμενοι; οὐκ ἀπὸ
 τῶν ὅσοι περὶ τὴν ὀπλοποιητικὴν ἐσπουδάκασι; πρότε-
 ρον αὐτοὶ καταβαλλόμενοι χρήματα, τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη
 15 ἕτερον ἢ πάντως ἀντίχαρις; καὶ σὺ, ὦ παῖ, εἰ μὴ πρό-
 τερον πόνους ἀντιδοίης πολλοὺς, οὐκ ἂν ποτε τὸ τῶν λό-
 γων χρῆμα κερδήσεις· τί δεῖ με πολὺν τὸν ἔξω τοῦ λό-
 γου κύκλον ποιῆσθαι, καὶ μὴ ἄφ' ἐστίας ἐπιχειρεῖν ἀπό-
 γε τῆς φύσεως; εἰ γὰρ μὴ πρότερον ἢ φύσις τὸ σπέρμα
 20 λήψεται, οὐκ ἂν ἀποδοίη βοῦν ἢ ἵππον, ἢ ἄλλοτι τῶν
 εἰς ἕκαστα· εἰ γὰρ μὴ χάρις χάριν ἔτικτεν, οὐδ' ἂν πό-
 λεμον διεδέχeto πόλεμος, οὐδ' ὕβρις ὕβριν μετήρχετο,
 ἀλλ' εἶχεν ἂν τις ἐκ τῶν ἐναντίων τὰναντία καρπούμε-
 νος· ὡς γὰρ ὁ σῖτος σῖτον οἶδε γεννᾶν, καὶ ἵππος ἵπ-
 25 πον, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον, οὕτω καὶ χάρις ἀντίχα-
 ριν. Ὅρα μοι τῶν Ἀθηναίων τὸν δῆμον, τὸν πλεῖστα
 τῆς Ἑλλάδος ἰσχύσαντα· ἐπειδὴ γὰρ ἔνδεια τροφῆς καὶ
 λιμὸς τὴν Ἀττικὴν ἐπεβόσκετο, πρὸς Αἰγυπτίους ἀπίε-
 σαν, καὶ κομισάμενοι τοῦτον κατὰ Περσῶν ξυμμαχίαν
 30 συνέθεντο, καὶ Πλαταιεῦσι τῆς ἐπὶ Μαραθῶνος σπουδῆς
 τὴν Ἀθήναζε πολιτείαν ἀντεχαρίσαντο· κοινὴ μὲν οὖν
 καὶ πρὸς ὅλας πόλεις οὕτω χάρις χάριν ἀντέτεκεν· ἴδια
 δὲ

δὲ καὶ κάλλιστα Ἐκτορα μὲν ὁ μέγας Αἴας τοῦ ξίφους ἠμείψατο, ζωστήρα φοινικοῦν ἀντιδιδούς· Γλαῦκον δὲ τῆς πανοπλίας ὁ τοῦ Τυδέως, καὶ Τεῦκρον τῆς κατὰ τῶν Τρώων εὐστόχου τοξικῆς Ἀγαμέμνων ἐθαύμασε· καὶ τὸν αὐτοῦ Τεῦκρου πάλιν ἀδελφὸν μετὰ τὴν πρὸς Ἐκτο- 5
ρα μονομαχίαν τῆς ἀριστείας τιμῶν ἐπὶ τοῦ δείπνου νώτοισι διηνεκέσι γέραιρε· τὰ μὲν οὖν ἔργα τοιαῦτα τὴν μαρτυρίαν, καὶ οὕτως ἐχόμενα τῆς τοῦ ποητοῦ γνώμης, δεῖ δὲ ἡμᾶς μηδὲ τῆς τῶν Μουσῶν ἀποσχέσθαι· εἴη δ' ἂν, οἶμαι, Μουσῶν, ὅσαπερ ἐπιπνοία Μουσῶν Ἡσίο- 10
δος ἀποφαίνεται, καὶ τί φησιν ἐκεῖνος ὁ Μούσαις κάτοχος γλῶτταν, μᾶλλον δὲ δι' ἐκείνου αἱ Μοῦσαι; τὸν δὲ δεδωκότα τίς ἠμείψατο; πρὸς δὲ τὸν οὐκ εἰδότα χαρίζεσθαι οὐδεὶς ποτε νοῦν ἔχων τὴν χάριν ἀνάλωσεν· πῶς δ' ἂν καὶ Πρόδικον τὸν σοφιστὴν παραλείπομεν 15
ἀξίως τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀποφθεγγόμενον, δός τι καὶ λαβέ τι, καὶ τὸ τῆς ἀντιχάρITOS καλὸν αὐτόθεν ἐπὶ τοῦ⁴ συντρόφου σώματος παριστῶντα βεβαιότερον. ἃ δὲ χεῖρ τὴν χεῖρα νίξει,⁵ καὶ ἡ εὐώνυμος τῇ δεξῆς τῶν ἔργων ξυναίρεται· καὶ νῦν μὲν αὕτη πρὸς ἐκείνης, νῦν δὲ ἐκείνη 20
πρὸς ταύτης τῶν πόνων ἐπικουφίζεται· οὐκοῦν ἀποδεκτέον τῆς μὲν γνώμης τὸν Σοφοκλέα, τοὺς δὲ χαριζομένους τῆς χάριτος· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως ἑτέρους ἀγαθούς φίλους πλουτήσαιμεν, εἰ μὴ τὰς χάριτας διαμειβοίμεθα χάρισιν.

Cap. IV.

Ἄ ν α σ κ ε υ ἦ.

25

Ἐπιπνοία οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Ἀταλάντην.

Οὐ ζηλῶ τοῦ ψεύδους τοὺς ποιητάς, εἰ καὶ τῆς σοφίας τεθαύμακα· οἷς γὰρ οὕτω καλῶ χρήματι¹ μὴ πρὸς ἀλήθειαν ἀπεχρήσαντο, οὐ μᾶλλον ἂν εἶεν ἄξιοι θαύματος, ἢ κακῶς ἀκούειν δίκαιοι· ἐχρῆν γὰρ καὶ λόγους 30

4 Cod. τὴν. 5 Cod. δονεῖζει. Notum Epicharmi apophthegma. v. Arsen. Viol. p.19. 1 Cod. καλῶ χρήματα. scr. χρήματι, i. e. σοφία. Rhetor. I. 1.

ὑποβαλέσθαι, πρέποντας σοφία καὶ Μούσαις, εἰ Μουσῶν ὡς ἀληθῶς εἶχον ἐπίπνοιαν, καὶ ἄσθμα δαιμόνιον· οἱ δὲ τὰ μὲν ἔξω καὶ δὴ Μουσῶν ἄξιοι, κὰν ἴδοις φράσιν καὶ σχῆμα, καὶ τερατείαν καὶ τὴν ἄλλην τῆς ἀκοῆς
 5 ἐπήρειαν, φαίην ἂν αὐτὰς δοκεῖν ἄδειν τὰς Μούσας, καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ γε Ἀπόλλωνος οὐκ ἀποψηφιῆ· τὰ δ' ἔνδον οὕτως εἰσὶ φαῦλοι, καὶ θεοῦ μηδ' ἴχνος
 10 ἀναπτύξας εἶποις ἂν μὴ ὅτι τῶν ἐν οὐρανῷ διαιτωμένων θεῶν, ἀλλ' οὐδ' αὐτῶν ἀνθρώπων τῶν γε μετριωτέρων εἶναι τούτους τοὺς λόγους· αὐτίκα γὰρ περὶ τῆς Οἰνέως Ἀταλάντης ἤλικον αὐτοῖς ἢ σοφία τῆς ἀληθείας ἐξέπεσε·
 15 γυναῖκα μὲν γὰρ πλάττουσι, τὰ δὲ τῆς γυναικὸς ἀφαιροῦνται· καὶ θήλειαν μὲν εἶναι συγχωροῦσιν, πρὸς δὲ τὰ τῶν ἀρρένων ἐπαίρουσι· καὶ τί φασιν οἱ σοφοὶ καὶ Μουσῶν ἐπιπνοί, καὶ πόθεν ἡμῖν τὰ τῆς ἀπιστίας; Ἀταλάντη μὲν γὰρ γεγένηται Οἰνέως, ἐλομένη δὲ παρθενεύειν πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὰ περὶ θήραν ἡσκεῖτο·
 20 καὶ τόξον ἔτεινε καὶ ζῆλον εἶχεν Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ἦκεν ὥρα γάμου, καὶ δρόμον ἐτίθει τοῖς ἔρασταῖς, καὶ τῷ νικῆσαντι ἑαυτὴν ἐδίδου τὸ ἄθλον· ἐκάλει πολλοὺς ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους αὐθις ἠφίει τὸ τάχος· ἀλλ' ἦν Ἴππομένης καὶ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ κάλλους ἠττώμενος,
 25 καὶ τοῖς ποσὶ μὴ θαρρόων χρυσοῖς μήλοισι τὴν νίκην σοφίζεται· ἐπεὶ δὲ καὶ εἶχεν ἄμφω τὸ στάδιον, ὃ μὲν ἤρχετο τοῦ σοφίσματος, καὶ τὸ μῆλον ἠφίει, ἢ δὲ μηδὲν ὑπειδομένη ξυνέλεγε· καὶ ὃ μὲν ξυνέβαινε, ἢ δὲ περὶ τὴν ξυλλογὴν ἀπελείπετο· καὶ οὕτως Ἴππομένης σοφία μᾶλλον ἢ τάχει τῶν τῆς Ἀταλάντης ἔτυχε γάμων· τούτοις
 30 ἐκείνοι τὰς Μούσας ἐπιφημίζουσι, τούτοις αὐτὸς οὐ πείθομαι· εἰ γυναικειαν Ἀταλάντη φύσιν εἶχεν, ἐκ τῆς τροφῆς ἐπιγνώσομαι· εἰ παρθενεύειν εἴλετο καὶ θαλαμευο-

μένην ὄψομαι· εἰ δὲ τὰ γυναικῶν οὐκ ἐτρέφετο καὶ τὸ
 γένος παρήλλαττε· βεβαιοῖ γὰρ τὸ γένος ἢ τροφή, καὶ
 διαφόροις γένεσιν αἱ τροφαὶ παραπλησίως διάφοροι· πα-
 τέρα μοι λέγεις Ἀταλάντης Οἰνέα, καὶ δέχομαι· παρθέ-
 νον ὑποτίθης καὶ πείθομαι· ἀπόδος καὶ τροφήν παρθέ- 5
 νοις· προσήκουσαν, ὡς νῦν γε πλάττεις φύσιν μὲν θή-
 λειαν, τρόπον δὲ ἄρρῆνα· καὶ τὸ τῆς τροφῆς παράδο-
 ξον ἀμφίβολον ποιεῖται τὴν γένεσιν· σκοπητέον γὰρ, τί-
 νες γυναιξὶν αἱ τροφαί, καὶ ὅπως αἰδοῦς ἔχουσαι, καὶ
 τίς Ἀταλάντης ὁ τρόπος, καὶ ὅπως τὰ τῆς τροφῆς πα- 10
 ραλλάττονται· οὐκοῦν ἅμα τίκτεται βρέφος γυνῆ, καὶ
 προῆλθεν εἰς φῶς ἅμα καὶ θάλαμον, καὶ μετὰ τὴν τε-
 κοῦσαν νηδὺν οὐδὲν οἶδε πλέον θαλάμου· γυνὴ ἐπὶ τού-
 τοις ὑπὸ ταῖς τῆς μητρὸς χερσὶν ἐκπαιδεύεται· τὰ παρ-
 θενικὰ αἰδεῖται μέχρι καὶ βλέμματος, εἰς ἄρρῆνων ὄψιν 15
 οὐκ ἔρχεται, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν αἰδοῦς τὸ τῶν παρθέ-
 νων χρῆμα, ὡς μόνον οἶδε παρθενίας ἐξέχεσθαι· ὑπὸ τῆ
 ταλασίᾳ διαπονεῖται, περὶ τὴν γυναικωνίτιν οἰκουρεῖ,
 ταῖς θεραπευαίνισι συνεξετάζεται· ταῦτα γυναικὸς σωφρο-
 νούσης ἔργα, ταῦτα παρθένων παιδεύματα· τὴν δὲ τῶν 20
 ποιητῶν Ἀταλάντην ταύτην τόξον εἶχε καὶ λόφοι καὶ
 θῆραι, καὶ θῆλυς οὔσα τὴν φύσιν ἠνδρίζετο. Ἥπου
 καὶ περὶ τοξικὴν ἤριζε, καὶ τὸ παρθενικὸν οὐκ ἠσχύνετο,
 ὡς ἔγωγε οὐχ ὀρῶ, πῶς ἂν τις ταῦτα καὶ πείθοιτο, κἂν
 γὰρ τὴν κόρην ἔχειν οὕτω φύσεως δώσομεν, ἀλλ' ἦγε 25
 μήτηρ εἰ μὴ τὴν κλῆσιν ἐψεύδατο, πῶς ἂν ἀφῆκεν ἔξω
 τοῦ θαλάμου, καὶ προσαπέλυσε τῆς χειρὸς, ἣν μέχρι καὶ
 γάμων ἔδει παιδαγωγεῖν· κἂν ἡ μήτηρ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ
 ἐφρόντισε τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ γε πρὸς τοῦ πατρὸς ἤκουσεν·
 ἂν, ὃ πᾶσα πρὸς Διὸς Ἀφροδίτη· οὔτι τοι πολεμήϊα ἔργα δέ- 30
 δοται· ἔπειτα θήλεια μὲν θεὸς πολέμου φέρει τὰ δεύτε-
 ρα, καὶ θνητὴν οὐκ ἠνεγκε δεξαμένη πληγὴν· Ἀταλάντη
 δ' ἐπεβάλετο πολεμεῖν καὶ θνητὴ θήλεια μείζον ἴσχυσεν

Ἀφροδίτης· μὴ γὰρ δὴ τὴν θῆραν νομιστέον ἀπόλεμον,
 ἀλλ' εἰσὶ θῆρες ὀπιτῶν φοβερώτεροι· ἀντίκα πρὸς ἓνα
 θῆρα μόλις Αἰτωλῶν πόλεις ὄλαι διήρκεσαν· κὰν θηρα-
 τικὴν εἶναι τὴν κόρην δοίη τις, ἄλλὰ γε τὸ καλὴν εἶναι
 5 πάντως ὑφείλετο· ἀγρότης ἦν, τὰ πολλὰ ἐν ὄρεσι διέ-
 τριβεν, ὑφ' ὑψηλῶν λόφων διῆγεν, ὑφ' ἡλίου ἐβάλλετο·
 τὸ δ' ἄρα καὶ μελαίνειν τὴν ὥραν καὶ τὸ πολὺ τοῦ κάλ-
 λους ἂν ἴσως παρείλετο· καὶ τὸ τῶν Αἰθιοπῶν γένος
 ἡλίου ἔργον ἂν εἶη βάλλοντος ἄκρατα· καὶ τῶν γυναι-
 10 κῶν λευκοτέρας ἴδοι ἂν τις τὰς ἀστυκάς ἤπερ τὰς ὀρο-
 τροφουμένας, τὰς ἐν ἀγροῖς. ἀλλ' ἔστω καλὴ μὲν κόρη,
 πολεμικὴ δὲ, ὡς ἀνὴρ, πόθεν δὲ καὶ ταχυτήτος ποδῶν
 τὸ γυναικῶν ἀλλοτριώτατον εὖρατο· εἰ γὰρ ὅτι καλοὺς
 διὰ τοῦτο καὶ τοὺς πόδας πτηνοὺς, ὥρα καὶ πᾶσαν εὐ-
 15 πρεπῆ κόρην εἰς τάχος ὑπερφέρειν τῶν ἄλλων· εἰ δὲ τῷ
 κάλλει καὶ ταχυτῆς ἔψεται, καὶ ταχὺς ἅπας ἂν εἶη κα-
 λός· εἰ δὲ πρὸς ἀνδρίαν τίθησιν καὶ τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἀν-
 δρεῖα τὸ τάχος συνέζευκται· πολλοὶ μὲν γὰρ τοὺς μὲν
 πόδας κοῦφοι, τὰς δὲ χεῖρας οὐ θαυμαστοί· κὰν γοῦν
 20 τὰ γυναικῶν ἐκβιάζεται, ἀλλ' εἰς ἀνδρὸς ἀρετὴν οὐκ ἂν
 τοὺς ἀνδρας ὑπερεβάλλετο· παρθένος ἠγωνίζετο καὶ ἀνὴρ
 ἀπελείπετο· ἀνδρῶν ἐκράτει γυνή, καὶ πρὸς γυναῖκα ἄν-
 δρες ἠλέγχοντο· ὅλως δὲ τίνα λόγον εἶχεν ὁ τοῦ τάχους
 ἀγῶν; εἰ μὲν ἦλθεν εἰς ἔρωτα, τί μὴ τὸν ἐρώμενον ἠγε-
 25 το; εἰ δ' οὐπω τὴν ψυχὴν ἐξ ἔρωτος ἔπαυσε, τί μὴ τὸ
 παρθευεῖν ἐφύλαττεν, εἴτε τις ἐρώσαν ταύτην ὑπόθοι-
 το, εἴτε μὴ ξυγχωροίη τὸ πάθος, οὐδένα λόγον εἶχεν ἢ
 πρόκλησις, οὐδ' ἐχρῆν ἀγωνίζεσθαι· ἀλλ' ἴδωμεν εἰ δοκεῖ
 καὶ τὸ κήρυγμα· κοινὸν ἀπεκήρυξε τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀπέ-
 30 κλεισεν οὐδενὶ τὸ στάδιον, πᾶσιν ἀνεπέτασε τὸ γυμνά-
 σιον, κὰν φαῦλος τὴν ὄψιν ὑπερβαλεῖται, κὰν ἐνδεὴς
 ἀπὸ τύχης, κὰν ὑψηλὸς ἀπὸ γένους· μετὰ τὴν νίκην τὸ
 ἀθλον ἀποίσειται καὶ τι τῇ γυναικὶ μείζον τούτων εἰς

ὄνειδος, ἀλλ' οὐχὶ κοινὸν, οὐδὲ πρὸς πάντας τὸν ἀθλον
 ἀνείλετο. Καὶ τίνα ταχυτῆτος εἶχε δόξαν τὸ μὴ πάντας
 ἐπίσης θαρρῆν; ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς νωθρὸν ὑποπτέειν
 καὶ δέχεσθαι, τὸν δὲ τὸ τάχος ὑφοραῖσθαι καὶ τὸν ἀν-
 ταγωνιστὴν μὴ προσίεσθαι· τίς δ' οὐκ ἂν τὴν κόρην 5
 ὑπώπτεισε, καὶ τῇ προτέρᾳ² τροφῇ ἐλογίσατο; ἀνδράσι
 συνδιῆγε καὶ τὸ χρῆμα παρθενία πολέμιον· ἅμα τις εἶδε
 παρθένον, καὶ πρὸς τὸ κάλλος ὕλους ἀφῆκε τοὺς ὀφθαλ-
 μούς· καὶ τὸ ἐντεῦθεν λόγος καὶ πείρα καὶ δῶρα πρὸς
 Ἀφροδίτην· ἔστιν οὗ καὶ βίας ἔρωσ ἐπήγαγε· τὸ γοῦν 10
 ἐπὶ τῇ τροφῇ πρὸς ἄνδρας ὁμιλίας τοῖς ἐρασταῖς διεβέ-
 βλητο, καὶ παρθένος οἶκ ἦν ἀνευδοίαστος, εἰ δ' οὐκ
 ἔχει παρθενίαν ὁ γάμος ἀβέβαιος· εἰ δ' οὖν τῇ κόρῃ τὸ
 παρθενεύειν ἀμφίβολον, πολλοὺς ἂν οὐκ εἶχε τοὺς ἐρα-
 στάς· εἰ δ' οὐκ εἰς πλῆθος ἐπαφῆκε τὸν ἔρωτα, τί λοι- 15
 πὸν ἔδει κηρύγματος; ἀλλὰ δεδόσθω καὶ πλῆθος ἐρα-
 στῶν καὶ κήρυκες δρόμου, καὶ γυναικὸς νίκη καὶ ὕβρις
 ἀνδρῶν· ὁ δὲ σοφὸς Ἰππομένης πόθεν εἰς νοῦν ἔβαλλε
 τὸ μηχανήμα, καὶ ὡς ἀπὸ χρυσοῦ τὰς ὀπώρας ἐσκεύαζε
 καὶ χρυσῶ τὴν κόρην ἀπατήσειν ἐνόμισε; διατί μὴ τὸν 20
 χρυσὸν ὡς ἔδρασεν ἐνόμισεν, εἰ δὲ χρυσὸν διδοὺς οὐκ
 ἔπειθε, πῶς ἢ κόρη μετὰ τῆς ἀπάτης ἐδέχετο, ἐξὸν
 καὶ πλείω τὰ ἔδνα λαβεῖν καὶ μὴ προσαπολαβεῖν ἴτταν
 καὶ γνώμης δόξαν οὐ σταθηραῖς· πότερον δὲ πλείω τὰ
 μῆλα ὁ σοφιστὴς ἐκεῖνος εἴτουν ἐραστῆς ἐπεφέρετο, καὶ 25
 πῶς ἦν ἀγωνίσασθαι τισοῦτο βάρους ἐπιφορτισάμενον,
 ὅπου καὶ τὰ περιττὰ τῶν χιτῶνων ἐχρῆν ἀποδύσασθαι·
 εἰ δὲ μικρὸν ἦν εἰς ἀριθμὸν τὸ σόφισμα, βραχὺν ἂν ἢ
 κόρη χρόνον εἰς συλλογὴν ἀπησχόληται, καὶ τὸν χρυσὸν
 ἂν ἐκεῖνος προσαπολωλέκει, μηδὲν τῆς σοφίας προσαπο- 30

² Cod. τῇ προτέρᾳ τροφῇ. Saepe ὁ ὀρθὸς ἔστιν ἡ ἀσκή-
 ρο. cfr. epist. crit. p. 28.

νάμενος· τί δὲ προήλλαττε τὴν ἀρχὴν καὶ τῆς κόρης μᾶλλον εἰς δρόμον προέκοπτε, καὶ τί λοιπὸν ἔδειτο τῶν μῆλων καὶ τὴν νίκην ἰπέκλεπτεν, εἰ τοῖς ποσὶν εἶχε κρατεῖν καὶ δίχα σοφίσματος; ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς βαλβίδος
 5 τὸ τάχος λειπόμενος ἐπὶ τὸ σόφισμα ἔβλεψε καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν ἢ κόρη προέβαινε, καὶ πῶς εἶδε τὰ μῆλα ῥιπτόμενα· συλλέγειν οὐκ ἦν εἰ μὴ βλέπειν εἶχε βαλλόμενα, οὐ γὰρ δήπου πάντως τὴν κόρην ἠκροβολίζετο· ταῦτα καὶ λέγειν οὐκ ἀληθῆ καὶ πιστεύειν οὐ δίκαια·
 10 τό τε γὰρ ψευδολογεῖν οὐκ ἐπαινετὸν, καὶ τὸ πάντα πείθεισθαι πρὸς ἀνδρὸς οὐκ ἔχοντος νοῦν.

Cap. V.

Κατασκευὴ

ὅτι εἰκότα¹ τὰ κατὰ Ἀταλάντην.

Εἰ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώποις γε οὔσι περιποιη-
 15 τέον ἀλήθειαν, πρὸ τῶν ἄλλων αὐτὴν ἐπαινετέον τὴν ποίησιν· Μούσαις μὲν γὰρ ἐπιπνεῖται, Μουσῶν δὲ ἄξια φθέγγεται, καὶ γλώττη θνητῆ τὰ θεῶν εἰς ἡμᾶς τὸ τῶν ποιητῶν γένος μετοχετεύει· καὶ Μουσῶν γενόμενοι κάτοχοι, τὰ Μουσῶν ἀναφαινοῦσι· θεῶν δὲ πάντων καὶ Μουσῶν αὐτῶν τὰ ληθῆ λέγειν· οἷς δὲ χρῶσι τὰ Μουσῶν ποιηται, καὶ τὸ πρὸς ἀλήθειαν ἄδειν ἐφέλκονται· ἀλλ' ὅμως εἰσὶ τινες, οἱ πρὸς τοσοῦτο μανίας ἤκουσιν, ὡς προσχήματι μὲν κατηγορεῖν τῶν ποιητῶν, τῇ δ' ἀληθείᾳ Μουσῶν· καὶ τὸ τῆς ποιήσεως προσωπεῖον περιρῶρηγνύν-
 25 τες λελήθασιν εἰς αὐτὰς τὰς ὑβριζομένας θεὰς τὴν ὑβριν προσάγοντες· τῆς οὖν τούτων ὑβρεως καὶ τῆς πρὸς πάντας δυσπιστίας καὶ Ἀταλάντη μετὰ Μουσῶν ἀπάνατο· οὐ γὰρ φασὶ² τοιαύτην γεγενῆσθαι τὴν Οἰνέως, οἴαν τ ποίησις² βούλεται, ἀλλ' εἶναι πάντα μῦθον καὶ πλάσ-

1 ὅτι εἰκότα Cod. non habet. 2 Cod. φησι. 3 Cod. βούλησις

ματα οὕτως ἀπλᾶ ῥήματα, οὐ περιοπτέυν οὖν ἂν εἶη
 καὶ ποιητὰς κατηγορουμένους καὶ Μούσας περιυβριζομέ-
 νας, ἀλλ' ὑπερμαχητέον τῆς ἀληθείας ὡς οἶόν τε· τί
 γὰρ ἄπιστον, εἰ πατήρ ἤκουσεν Ἀταλάντης Οἰνέως τοῦ
 γάμου ταύτην ἔχοντος φύσιν· εἰ δὲ καὶ κάλλος εἶχεν ἰ 5
 παῖς, θεῶν ἦν ἀπόγονος, καὶ θειοτέραν εἶχε μορφήν,
 καὶ τὴν τοῦ προσώπου ὀπίρην ἔβαλε μὲν πυρωδέστερον
 ἥλιος, ὅποτε φοιτῶη πρὸς θήραν, οὐκ ἀπέφλεγεν, ὅτι
 καὶ Ἀχιλλεὺς περί που τὸ Πήλιον ἐθήρα μὲν, τὸ δέ γε
 τῆς ὄψεως ἄνθος οὐδὲν ἦττον αὐτίς ἐπέλαμπεν· ἀλλὰ 10
 πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὴν οἰκουρὸν ἀπολείπουσα
 τροφήν τὰ παρὰ φύσιν ἠλαζονεύετο· καὶ τί κατηγορημα
 φύσεως; εἰ δὲ καὶ πρὸς γυναῖκά ποτε γέγονεν ἀνδρίας
 φιλότιμος. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ πανταχῆ τὸ θῆλυ τοῦ
 γένους τόγε εἰς ῥώμην ἤκον ἀποδοκιμαστέον, κἂν εἰς 15
 τοὺς θῆρας ἐξιχνεύσης καὶ θήλειον ὄψει δύσμαχον, καὶ
 μᾶλλον, εἰ τύχοι, θαρρήσειας τοῦ ἄρρένος. Ἐπειτα εἰ
 τοῖς ἀνθρώποις ὁ πρὸς τὰ θηρία δέδοται πόλεμος, εἶη
 ἂν καὶ τὴν Οἰνέως οὔσαν ἀνθρωπον τὰ πρὸς θήραν
 ἀσκήσασθαι· εἰ δὲ τῆς ἀνδρείας τὸ γυναικεῖον φύλον ἀπέ- 20
 κλεισας, ὄρα καὶ τῶν ἀνδρῶν μηδένα λέγειν ἀπόλεμον·
 εἰ δ' ἔστιν οὐ καὶ τὸ ἄρρέν εἰς ἀνδρίαν ἐμέμψω καὶ τὸ
 θῆλυ πρὸς ἀνδρίαν θαυμάσειν· εἰ μὲν γὰρ ἀπάσας γυ-
 ναῖκας ἢ ποιήσεις ὤπλισιν, εἶχεν ἂν λόγον δυσπιστεῖν τὸ
 παράλογον· εἰ δὲ τὸ χρῆμα σπάνιον, οὐκ ἄπιστα τὰ 25
 τοῦ θαύματος· ἀκούεις δὲ καὶ τὰς Ἀμαζόνας γυναῖκας,
 ὄλον ἔθνος, ὅπως ἔργον εἶχον τὸν πόλεμον καὶ ἄνδρας
 ὄντας οὐκ ἐδεδίεσαν Ἑλληνας, οὐδ' οἱ περὶ Τροίαν ἄνδρες
 ὄντες οὐκ ἔφερον. Πενθεσίλεια δὲ καὶ τὴν Ἀχιλλέως με-
 λίαν ἐπιούσαν οὐκ ἔτρεσε, καὶ ὁ ἦρωσ τὴν ἀπὸ γυναι- 30
 κὸς μάχην μᾶλλον ὑπώπτεισεν Ἐκτορος· εἰ δ' ἐκείνας τί-
 θης ἐξ Ἄρεος, καὶ τὴν Ἀταλάντην ἐκ Διὸς ἐγὼ, πρὸς
 ὃν τὸ γένος ἀνέφερον· οὐ δὴ πατέρα μὲν λογιστέον τὸν

Ἄρην φιλότιμον, τὸν δὲ Δία πρόγονον ἀφιλοτιμότερον
 θετίον τοῦ Ἄρεος· ἦρως ἦν ὁ πατήρ, τὸ δὲ τῶν ἡρώων
 γένος οἶσθα ὡς ἔφθασε πρὸς αὐτὸ τὸ τῆς ἀνδρείας ἔ-
 σχατον· εἰ γοῦν Ἀταλάντη καὶ πλεόν τι παρὰ τὰς ἄλ-
 5 λας ἴσχυσε, τοῦ πατρὸς ἦν ἢ παῖς κατὰ τὴν παροι-
 μίαν, καὶ τοῖς ἔργοις ἐδήλου τὸν φύσαντα· ἀνδρῶν
 ἐκράτει πατήρ καὶ παῖς παρὰ τὰς ἄλλας ἠνδρίζετο· εἰ
 δ' ὁ πατήρ οὐκ ἐδίδου τῷ θαλάμῳ τὴν παιδα, καὶ πρὸς
 θήραν ἔχειν ἐπέτρεπε, Δία πρόγονον ἐμιμήσατο, καὶ
 10 πρὸς τὸν τῆς ἐκείνου παιδὸς ζῆλον Ἀθηνᾶς καὶ αὐτὸς
 τὴν παιδα ὠπλίζεν· οὔτε Ζεὺς Ἀθηνᾶν τὸ, οὔτι σοι τέ-
 κνον πολεμῆια ἔργα δέδοται, προσαπέσκωψεν, οὐδ' ὁ
 τοῦ Διὸς Οἰνεὺς ἀνδριζομένην τὴν παιδα ἐπέπληξε· μὴ
 θυμᾶσης εἰ τὴν παιδα ὄρεσι καὶ λόφοις ἐπίστευσεν·
 15 οὐδὲ γὰρ ἤδη καὶ παρῆκεν ἀπαιδαγώγητον, ἀλλ' ὡς μὲν
 ἀρρῆνωπὸν τὴν ἀνδρίαν εἰς θήραν ἐστέλλετο· ὡς δὲ χα-
 ρωπὸν τὴν ὄψιν παιδαγωγῶ ἐφυλάττετο, οὐ γὰρ δῆθεν
 βασιλέως γε οὔσαν παιδα τὴν πρέπουσαν παρθένους
 φυλακὴν ἀφαιρήσομεν· ἀλλ' εἶχε πολλοὺς τοὺς ἐπομέ-
 20 νους τοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς θήραν μελειῶν καὶ πρὸς
 ὥρας φυλακὴν· ἦδει πρὸς τούτοις ὁ πατήρ, ὡς ὄρει-
 φοιτᾶ μὲν καὶ Ἄρτεμις, ἀλλ' οὔτ' αὐτὸς ὁ Πᾶν, οὔτ'
 ἄλλος τῶν δαιμόνων τῆς θεοῦ τὴν βίαν ἐθάρρῆσεν· εἵ-
 τις ἐπέθετο, τὸ τόξον ἦρκει πρὸς ἄμυναν· παρῆν καὶ νι-
 25 κωμένην ἰππάσασθαι καὶ τὴν βίαν διαφυγεῖν, τὸ δ'
 αὐτὴν εἰς ἔρωτα πεσεῖν, τοῦτο δὴ γνώμης φανλοτέρας
 ἐνόμισε, καὶ ἅμα τοῦ γένους ἀνάξιον, τὴν ἐξ Οἰνέως,
 τὴν ἀπὸ Διὸς ἄτιμον ἀνθελέσθαι γάμον, καὶ καταισχύ-
 ναι γένος ὑψηλὸν οὕτω καὶ μέχρι θεῶν ἀναγόμενον,
 30 ἐπ' αὐτῇ δὲ ἦν, κἂν ἔπαθ' εἰ τι τοιοῦτον, πρὸς τὸ τοῦ
 γάμου σεμνόν, ὅτε καὶ βούλοιο, μετασκευάσαι· οἷς οὖν
 καιρὸν εἶχε τοῦ γάμου τὴν βούλησιν, ἔρως καιρὸν οὐκ
 ἐδέχετο· εἰ γὰρ δὴ μὴ τοιαύτην εἶναι δώσομεν, κἂν ἐπ'

οἴκου τὸ κακὸν οὐκ ἀπώκησεν, ἀλλ' ἔλαθεν ἄν καὶ μη-
τρὸς ὀφθαλμούς· καὶ τῶν θεραπαινίδων τὰς θαλαμη-
πόλους ῥαδίως ἄν ἠπάτησεν· ὥστε τί πλέον ἄν ἴσχυσεν
εἰς φυλακὴν θάλαμος; ἔστιν ἄρα καὶ θαλαμευομένην
οὐ σώφρονα κόρην ἐξ Ἀφροδίτης παθεῖν, καὶ πρὸς θή- 5
ραν ἐξιοῦσαν τὴν γε σωφρονοῦσαν φυλάξασθαι· τὸ δὲ
τῶν ποδῶν τάχος οὐχὶ θαυμάζειν· ὡς ἐπίπαν μὲν γὰρ
ἔπεται τῷ τάχει καὶ κάλλος· καὶ τοῦτ' ἄν εἴη φύσεως εὐ-
στοχία καὶ κόσμος ἐπιπλεκόμενος· οὐ γὰρ δὴ τὸ κάλ-
λος ἔδοξε τῇ φύσει ἀρκεῖν, ἀλλὰ καὶ δρόμον προσεχα- 10
ρίσατο· ἔδει γὰρ ὡς τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων διέφερεν,
οὕτω καὶ τοὺς πόδας ἔχειν τι πλέον φιλοτιμήσασθαι·
ἀνδρείος ἦν Ἀχιλλεύς, ἀλλὰ καὶ ταχύς οἶος δοκεῖν ἰπ-
πάσασθαι· καλὸς ἦν Ἀντίλοχος, ἀλλ' εἶχε καὶ ποδῶν
ὀξύτητα, πρὸς μάχην ἔτοιμος ὁ Λοκρὸς, ἀλλὰ δραμεῖν 15
ἔτοιμότερος· ὡς τὰ πολλὰ μὲν οὖν ἢ φύσις ἀρετὴν ἀρετῇ
παραζεύγνυσι, καὶ τις καλὸς εἶναι δοκῶν εἰς τὸ τάχος
οὐ λείπεται· εἴη δ' ἄν παιδευτικὸν δρόμου καὶ τὸ γυ-
μνάσιον· ἢ δὲ πρὸς θήραν εἶχε τὸ στάδιον, καὶ τοὺς πό-
δας τοῖς ὁσημέραι δρόμοις ἐκούφιζεν· ἢ γὰρ πόθεν ἢ 20
τοῦ μύθου χελώνη τὸν ἵππον ὑπερεβάλλετο, οὐκ ἀπὸ με-
λίτης, οὐκ ἀπὸ γυμνασίου, ἤγουν φύσεως; φιλοτιμίαν
καὶ τοῦτο λογιστέον ἢ θετέον εἰς ἄσκησιν· ἀλλ' ἦκεν ὁ
τοῦ γάμου καιρὸς, ἢ δὲ οὕτω τοι πρὸς ἀρετὴν ἤσκητο,
ὥστε ἔδνων μὲν ὀλίγα ἐφρόντιζε, γένους δὲ οὐ περιείχε- 25
το, μορφῆς δὲ λόγον ἐποιεῖτο βραχὺν, πρὸς μόνον δὲ τὸ
τάχος ἔβλεψε· τοῦτο μὲν ὡς ἀπὸ τῆς θήρας θαυμάζου-
σα, κακῆ γὰρ ἑώρα τὸ χρῆμα τοῦτο ὅποσα ξυναίρεται,
τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ποδῶν τὰς χεῖρας φιλοκρινήσασα,
ἢ καὶ πρὸς αὐτὸν ἔρωτα πτηνὸν ὄντα· πτηνοὺς καὶ αὐτῇ 30
τοὺς πόδας ἀντεπεδείκνυτο, ἴσως δὲ καὶ παρθενεύειν ἐλο-
μένη μέχρι παντὸς οὕτω σοφῶς τὸν γάμον ἠλπίζε φεύξε-
σθαι. Σὺ δὲ τί ποιεῖν ἐβούλου τὴν ἐξ Οἰνέως, τὴν

ἀπὸ Διός; ὡς μίαν τῶν ἄλλων ἄγεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἦν
 ἀπλῶς παρθένος· ἀλλ' ἔδνα δέχεσθαι; κόρης ἂν ἦν ταῦτα
 σκιατραφουμένης, μὴ πρὸς ἀνδρίαν τραφείσης· ἢ τοὺς
 μὲν ἐραστὰς ἀγωνίζεσθαι, τὴν δ' ἐστάναι καὶ μένειν,
 5 ὅστις αὐτὴν⁴ εἰς ἄθλον μετὰ τὴν νίκην ἄξεται; ὡσπερ
 εἰ μὴ χεῖρες ἦσαν αὐτῇ καὶ πόδες παρ' οὐδὲν ἐκείνων
 λειπόμενοι· ἀλλὰ κηρύττειν τὸν ἀγῶνα καὶ ἅμα αὐτὴν
 ἄθλον εἶναι καὶ ξύναθλον, καὶ μὴν τοῦτο ποιεῖν³ καὶ
 αὐτὴν καὶ ἀποδύσασθαι μὲν εἰς πάλην οὐκ ἐδοκίμαζεν,
 10 ἀπρεπὲς γὰρ, ἐλθεῖν εἰς χεῖρας ἐν ὅπλοις οὐκ ἤβουλεύε-
 το, ἀρρενοπώτερον γὰρ, ἄλλως τε καὶ φονικὰ ταῦτα καὶ
 Ἐριννύος μᾶλλον ἢ κόρης ἔργα ἐνόμισεν, εἰ τοὺς ἐραστὰς
 αὐτῇ μὲν ἀξίφους δέχεται, καὶ φόνον ποιεῖται τὴν γά-
 μου ὑπόθεσιν, καὶ τοῦ καλλίστου πρὸς φιλίαν κτήματος
 15 τὸ δεινότατον εἰς ἀπέχθειαν προβάλλεται πόλεμον· οἷς
 μὲν οὖν ἔτι παρθένος ἦν τὰ παρθένων δηλαδὴ τὸν γά-
 μον ἐκήρυττεν, οἷς δὲ τῶν ἡρωϊδῶν ἦν τὸ κεφάλαιον,
 καὶ τῆς ἀνδρίας ἀδελφὸν ἐζήλου Μελέαγρον, καὶ τὸν ἐς
 τάχος ἀγῶνα τῷ κηρύγματι προσεπέθηκε, μικροῦ καὶ
 20 τοιαῦτα λέγειν ὡς ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τὴν παρθένον
 μαντεύομαι. Οἰνέως εἰμὶ παῖς, εἰς αὐτὸν ἀναφέρω Δία
 τὸ γένος, ἀδελφὸν ἔχω Μελέαγρον, πρὸς ἀνδρίαν ἐτρά-
 φην, καὶ φέρω τρόπον ἀρρενεῖα καὶ τὴν φύσιν ἔχω θή-
 λειαν, καὶ δεῖ με λοιπὸν ὡς γυναῖκα τὰ γυναικῶν ὑποί-
 25 σειν, ὅτι καὶ φύσις τοῦτο βούλεται, καὶ ὡς κατ' ἄνδρα
 τραφεῖσαν καὶ γάμον λαβεῖν ἀνδρικώτερον· οὕτω νομίζω
 τὴν ἡρωῖδα ταύτην ξυλλογίσασθαι· καὶ ἢ ἐπὶ τῷ τάχει
 πρόκλησις τῶν ξυλλελογισμένων τούτων ἂν εἴη συμπέ-
 ρασμα· ἐπὶ τούτοις ἦδει καὶ τὴν ἀδελφὴν Δηϊάνειραν,
 30 ὡς πλείους εἶχε τοὺς ἐραστὰς, καὶ ἢ μὲν ἄθλον ἐτι-
 θετο· οἱ δὲ τῶν ἄθλων μείζους Ἀχελῶος καὶ Ἡρακλῆς
 ὡς ἐπ' ἄθλῳ τῇ κόρῃ διεπυκτεῖοντο· ταύτην οἶμαι τὴν

4 Cod. ἂν τὴν. 5 Cod. ποιεῖ. et paullo post: εἰς πάλην.

ἀδελφὴν καὶ Ἀταλάντη τοῦ ἄθλου μὲν ἐξήλωσε· τὸ δ'
 ὡς ἄθλον κείσθαι τοῦ ἀγῶνος οὐκ ἔδοκίμασεν, ἀλλ'
 αὐτὴ καὶ ἄθλον εἶναι καὶ ἀθλητῆς ἐβούλετο, καὶ τὸν
 ἀγῶνα τοῦτο τὸ μέρος πρὸς τὴν ἀδελφὴν διηλλάττετο,
 ὅτι καὶ τὴν τροφὴν πρότερον. εἰ δὲ καὶ κοινὴν ἀκού- 5
 εις τὴν πρόκλησιν, συλλόγισαι ὡς κοινὴ μὲν ἦν, ἀλλὰ
 πρὸς βασιλεῖς, ἀλλὰ πρὸς ἥρωας, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἀπὸ
 Διὸς, οἳ καὶ τύχης ἰκανῶς εἶχον, καὶ πρὸς τὸ ἀνδρεῖον
 θεοὺς προγόνους ἔχοντες οὐκ ἐλείποντο· περιῆν δὲ αὐ-
 τοῖς καὶ κάλλους, οἴου καὶ θεοὺς προγόνους ἐμφῆναι, 10
 ὥστ' εἶχον ἂν καὶ τῆς κλήσεως τὸ θεοεἶκελον· πρὸς τού-
 τοις κοινὰ τὰ τῆς προκλήσεως λόγισαι, εἰ γὰρ μὴ τὸ
 γένος εἶχον ἀπὸ Διὸς, εἰ μὴ παῖδες ἦσαν κρατούντων,
 εἰ μὴ τοῦ τῆς κόρης κάλλους ἄξιοι, τούτοις οὐδ' ἂν
 τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπὶ σμικρὸν ὑπανεώγη τὸ στάδιον· τότε 15
 γὰρ τὴν ἀπὸ Διὸς τοὺς κάτω τῶν ἀνθρώπων ὑπερβάλ-
 λειν οὐκ εἶχε τι θαύματος, καὶ τὸ ἠττηθῆναι μέγα πρὸς
 ὄνειδος· καὶ δὴ τῶν ἄλλων μὲν ἐκράτει τῷ τάχει· μόνος
 δὲ ταύτην Ἴππομένης παρηλθε σοφίαν τῷ δρόμῳ συγ-
 καταμίξας· οἷς μὲν γὰρ τοῦ κάλλους ἐάλω, τὸν ἀγῶνα 20
 δέχεται, οἷς δ' οὐκ ἐπίστευε τοῖς ποσὶ, τὴν νίκην σοφί-
 ζεται· εὖ μὲν γὰρ ἐπεφύκει τοὺς πόδας, ἀλλ' ἦν ἔτι τὴν
 τοῦ κρατεῖν ἐλπίδα ἀμφίβολος, ἐξ ὧν τὸ κρατεῖν ἢ κόρη
 τοὺς ἄλλους παρείλετο· οὐκοῦν σοφία τὸ τοῦ τάχους λειπό-
 μενον ἀνορθοῖ, καὶ γίνεται σοφὸς ἐραστής· ὄρα τὴν παῖ- 25
 δα, ἰκετεύει ἔρωτα, ζητεῖ τὴν ἐπικουρίαν καὶ τὸ ἐντεῦ-
 θεν ἐπιπνεύσαντος ἔρωτος εἰς νοῦν λαμβάνει τὸ σοφί-
 σμα, καὶ χρυσὸν λαβῶν εἰς ὀπώρας μετασκευάζει, καὶ
 ὀπώρα ἔρωτος ξύμβολον, Ἀφροδίτης ἀνάθημα· ταύτην
 δὴ τὴν χρυσῆν ὀπώραν τὰ μῆλα λαβῶν προκαλεῖται τὴν 30
 κόρην εἰς δρόμον καὶ ἅμα ἐξήλλοντο καὶ τῶν χρυσῶν
 μῆλων Ἴππομένης ἠφίει, ἢ δὲ κόρη τὸ καινὸν τῆς μη-
 χανῆς οὐκ ἔχουσα ξυνιδεῖν ξυνελέγετο μέντοι καὶ τοῦ

ξυναθλοῦντος ἴσως ποιουμένη κατάγελων, εἰ χρυσὸν οὕ-
 τως ἐπιρρίπτει δέον τοῖς ποσὶν ἀγωνίσασθαι, τότε τι-
 θαρροῦσα καὶ μετὰ τὴν συλλογὴν προφθῆναι καὶ δρέ-
 ψασθαι νίκην χρυσοῦν· ὥστε γὰρ ἂν οὕτω διάδηλα μάλ-
 5 λον τὰ τοῦ τάχους ἔσεσθαι, εἰ καὶ παραδράμη ξυλλέ-
 γουσα· ἐντεῦθεν ἠφίει μὲν Ἴππομένης, ἣ δὲ κόρη ξυν-
 ἔλεγε, καὶ πρὸς τὸ συλλέγειν ἀποτεινούσα τὸν λογισμὸν
 Ἴππομένους⁶ ἐλείπετο· ἦκεν ἣ κόρη πάλιν ἐγγύτερον, ὁ
 δὲ τὸν δόλον προεβάλλετο, κάκεινή πρὸς συλλογὴν ἀπη-
 10 αχόλητο, ἀλλ' ἐπέτεινεν αὐτῆς ἐκείνη τοὺς πόδας, καὶ
 ὁ Ἴππομένης τὰ χρυσᾶ μῆλα κατὰ γῆς αὐτῆς ἔβαλλεν,
 ἣ δ' ἀπειρέπετο τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ χρυσοῦ· οὔτε γὰρ
 πάντας τοὺς πόνους Ἴππομένης ὑστερίζε, καὶ τὸ ταχὺ
 τῆς κόρης ὁ δόλος ἐπεῖχεν ἐντεῦθεν, οὔτε τὰ τῆς ἐπινοίας
 15 ἀνόνητα, οὐ γὰρ ἂν ἐς τέλος ἣ ταχύτης ἐπήρκεσεν, οὔτ'
 αὐτῆς ἔδει τὴν κόρην ἀκροβολίζεσθαι. ἀλλ' ἅμα τῆς
 βαλβίδος ἐξήλλοντο. καὶ ἣ μὲν ξυνέλεγεν, ὁ δὲ προέβαι-
 νεν, καὶ τῆς κόρης ἠκούσης ἔγγιον ὁ μὲν αὐτῆς ἐπιρρίπ-
 τει τῶν μῆλων μικρὸν τὴν δεξιὰν προτεινάμενος, ἣ δὲ
 20 καὶ πάλιν ξυνέλεγεν· οὕτω καὶ Μήδειαν λαβεῖν Αἰήτης
 οὐκ ἴσχυσε· τοῦ γὰρ παιδὸς Ἀψύρτου τὰ μέλη προσέρ-
 ρίπτει⁷ τῷ πατρὶ κατόπιν ἦκοντι· ὁ δ' ἐπεκλάτο πρὸς
 τῆς φύσεως, καὶ τῶν μελῶν περιείχετο, καὶ τοῦτο πολ-
 λάκις γινόμενον τὸν μὲν ὑστερίζειν ἐποίει, τὴν δ' οἴχε-
 25 σθαι δραπετεύουσαν· ὁ γοῦν ἀνὴρ πρὸς γυναικὸς εἰς
 δόλον ἠλίσκετο, τοῦτο γυνὴ πρὸς ἀνδρὸς αὐτῆς ἠπάτη-
 ται· καὶ μή μοι λεγέτω μηδεὶς, ὡς εἰ τῇ κόρῃ χρυσοῦς
 ἦν τὸ ποθούμενον, τί μὴ τὰ ἔδνα ἐδέχετο; ἀπάτη γὰρ
 ἦν οὐ πόθος ἣ συλλογὴ καὶ κόμπος εἰς τάχους ὑπερβο-
 30 λὴν οὐκ ἔργον χρυσοῦ· εἰ δὲ καὶ τῶν χρυσῶν μῆλων ἦτ-
 τηται, τὴν ἦτταν οὐκ ἂν ἐδυςχέραινε, ἀλλ' ἔχαιρε παρ'
 Ἴππομένους ὡς Ἀφροδίτη πρὸς Ἀλέξανδρον τὴν χρυσοῦν

6 Cod. Ἴππομένης.

7 Cod. προσεφίπτει.

ὀπόρᾳν δεχομένη κάλλους ἔπαθλον· ἔγνω δ' ἂν ἴσως καὶ
 θερμότερον ἔραστὴν, ὡς μετ' Ἀφροδίτην αὐτῇ τὸ καλὴν
 δοκεῖν ψηφίζομενον· εἰ δὲ καὶ τῇ καλῇ τὸ μῆλον ἐκεῖνος
 ἐπέγραψε τοῦ τάχους ἂν τὴν κόρην ἐξέλυσε, πολλοὶ γὰρ,
 οἷς πρὸς ἔριν οὐ λείπονται, τούτοις πρὸς χάριν ὑπέικουσι ⁵
 θαυμαζόμενοι· κόρη δὲ καὶ μᾶλλον ἐπαίνοις εὐάλωτος,
 κἂν εἰς κάλλος θαυμάσης, ἠπάτησας· τί δ' ἂν Ἀφροδί-
 τῆς ἐπιτερπέστερον ὄνομα; ἢ τί πρὸς εὐφημίῳν κόρης
 μᾶλλον ἀλώσιμον· ταῦτα Μουσῶν ἐπιπνοίας ἄξια τίθε-
 μαι, καὶ τοὺς γε μὴ θαυμάζοντας τῆς τῶν ῥημάτων ¹⁰
 ἀπλότητος τῆς παρὰ τὸ προσῆκον ἀπειθείας αὐτοὺς οὐκ
 ἐθαύμασα· ἀλλ' ἰσχυρσαίμην ἂν ταῦτα τοῖς μαινομέ-
 νοις νοσεῖν· οἱ καὶ πρὸς αὐτὴν αἰσθησιν ἀπομάχονται,
 φλέγειν, οὐ τρέφειν τὸν ἄρτον ἰσχυρίζομενοι.

Cap. VI.

Γ ν ὦ μ η.

15

Ἐχρῆν δ' εὐθύς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσι δίκην,
 Ὅστις πέρα τι τῶν νόμων πράσσειν θέλει
 Κτείνειν, τὸ γὰρ κακούργον οὐκ ἂν ἦν πολὺ.

Ἐμὲ δὲ, εἴ τις ἔροιτο, τίνα δεῖ νομίζειν τὴν τραγω- ²⁰
 δίαν, κοινὴν ἂν εἴποιμι παιδαγωγίαν, καὶ τοὺς γε ταύ-
 τὴν μετιόντας ἰατροὺς ἂν φαίην ἂν ἔγωγε πόλεων. Ταύ-
 τὴν δὴ τὴν ἰατρικὴν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐπησκήσατο Σο-
 φοκλῆς· ὅσα μὲν προφυλακτικὰ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρε-
 τῆς ξυνεκεράσατο φάρμακα, ὅσα δ' ὑπὸ φανλότητος πε- ²⁵
 πονηκυῖαν ψυχὴν αὐθις ἀνεκαλέσατο· αὐτίκα τὸ περὶ
 τῆς τῶν κακούργων ἐκτομῆς, ὅσῃν ἐφ' ἑκάτερον κέκτη-
 ται τὴν ῥοπὴν· ἐπεὶ γὰρ αὐξανόμενον ἑώρα τὸ κακόν,
 καὶ πάντα κακούργων μεστὰ καὶ δέος οὐδὲν τοῖς κακουρ-
 γούσι ἐπῆν, ἠγανάκτησε τῆς ὀλιγωρίας τῶν νόμων, ³⁰
 ὤκτειρε τῆς ἀτοπίας τὰς πόλεις, ὑπερήλγησε τοῦ κακοῦ

καὶ τῆς δίκης, καὶ μέρος τι τῶν ἐν μύθοις ἀδομένων
 ἀπολαβῶν ὑφηγεῖται τὸ φάρμακον· Αἰγίσθου διηγείται
 μοιχείαν, καὶ βασιλέως σφαγὴν, εἴτ' ἐπιφέρει τὸν τοῦ
 πεσόντος παῖδα Ὀρέστην, καὶ τιμωρεῖται μὲν τῆς μοι-
 5 χείας Αἰγίσθον, κολάζει δὲ Κλυταιμνήστραν τῆς ὑβρεως·
 καὶ παράδειγμα καλὸν ἀποδοῦς οἷς ἔδρασεν ἐπὶ τῆς σκη-
 νῆς, ἀποδίδωσι λόγον ξυνάδοντα τοῖς εἰργασμένοις· εἰ
 γὰρ φησι τοὺς καθ' ἕκαστα κακοὺς ὡς νῦν ἐνταῦθα τὸν
 Αἰγίσθον μετὰ τὴν κακουργίαν εὐθὺς τὸ ξίφος ἔδεχετο,
 10 οὐκ ἂν αἱ πόλεις οὕτω μικροῦ δεῖν κακουργούντων πόλεις
 ἐγίνοντο, οὐδ' ἂν τὰ θεοῖς καὶ νόμοις ἀνεκτιμώμενα χῶρος
 ἀσεβῶν ἐδόκει καὶ τὸ φαῦλον εἶχεν ἐπίδοσιν. Ἐπαινετίος
 μὲν οὖν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἐπ' Αἰγίσθῳ δίκης καὶ τῆς ἐπὶ
 Κλυταιμνήστρας σφαγῆς, ἀλλ' οὐδὲν ἤτιον τοῦ καλοῦ
 15 τούτου παραδείγματος δίκαιον ἄγασθαι· καὶ οἷς ὅπως
 δεῖ ἐκτέμνειν τὸ κακὸν οὐκ ἐσίγησεν· εἰ γὰρ ἀνεῖλε μὲν
 Αἰγίσθον, ἐσιώπησε δὲ τὴν κοινὴν τῆς κακίας τομὴν
 ἐπὶ μόνῃν ἂν ἐδόκει μοιχείαν ὀπλίξειν τὸν δῆμιον· νῦν
 δ' εἰς μέρος μὲν τὸν τῆς θεραπείας ἐπεδείξατο τρόπον,
 20 τὴν δὲ τούτου τοῦ φαρμάκου δύναμιν κατὰ πάσης ἄγει
 φαυλότητος, καὶ ὅσον ἔχει τὸ δραστήριον ἐπιδείκνυται,
 μόνον οὐ καὶ ταῦτα προσηπιάζων· γέμουσι κακῶν αἱ
 πόλεις, καὶ νοσοῦσιν ἀθεράπευτα καὶ κάμνουσι μὴ παύο-
 μενα· καὶ δεῖ τοῦ φαρμάκου στήσοντος τὸ δεινόν, ἀλλ'
 25 οἶδα τὴν θεραπείαν ἐγώ· πρὸς γὰρ τῆς σοφίας τοῦτο
 τὸ καλὸν ἀπωνάμην, κἂν οἱ τῶν πόλεων ἐπιστατοῦντες
 ἐθέλοιτε μαθεῖν, οὐ φθονήσω τῆς θεραπείας, οὐ κα-
 θέξω τὸ φάρμακον· ἐγγὺς τὸ παράδειγμα· βαλλόμενος
 Αἰγίσθος καὶ πίπτουσα Κλυταιμνήστρα· οὗτος ἡμῖν τῆς
 30 δίκης ἔστω κανὼν; καὶ τοῦτον τῆς ὑγείας ὄρον τίθεσθε,
 εἰ μοιχείας τις ἐάλω, μετ' Αἰγίσθου πιπτέτω, εἴ τις
 θεῶ χειρὰς ἐπέβαλε, κακείνω τὸ ξίφος ὁ δῆμιος· ἔφθα-
 σέ τις καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀνδροφονίας δεινόν, αὐτὸ τιμω-

ρὸν ἐχέτω τὸ ξίφος, ὃ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχων ἐπέσεισεν·
 ἦλθέ τις καὶ ἐπὶ προδοσίαν πόλεως, ὡς κοινὸς ἀναι-
 ρείσθω πολέμιος· λάμβανε καὶ κλοπῆς τιμωρίαν ὁ τοῖς
 νόμοις ἐφεστηκῶς, κόλαζε καὶ τὸν ἐπ' ἀργύρῳ πρεσβείας
 ποιούμενον, καὶ μὴ διαφυγέτω τὸν δῆμιον μηδ' ὁ πρὸς 3
 χάριν ἐκκλησίας φθεγγόμενος· ἀλλ' ὅπως τάχιον τὰ τῆς
 δίκης ἔψεται· μηδὲν ὁ παρὰ τὴν τιμωρίαν διάμελλε,¹
 μηδ' ἀνάβαλε τὴν ἐκτομὴν, δεῖ σοι καὶ τάχους εἰς ἀναι-
 ρεσιν, ἐκφοβήσει καὶ τοῦτο τοὺς κακουργοῦντας οὐχ ἦκι-
 στα, καὶ εἶγε λάθοις ἀναβαλλόμενος, ἔλαθες² καὶ τὸ 10
 κακὸν τιθεὶς γονιμώτερον. Τοιοῦτους χρὴ τοῦ ποιητοῦ
 νομίζειν εἶναι τοὺς λόγους, τὸ γὰρ εὐθύς τάχος ὑφείται
 καὶ προσεπισπεύδει τὴν ἐκτομὴν· τί δ' ἂν ἄλλο καὶ τὸ
 θέλειν³ ἐπαγόμενον φαίη τις βούλεσθαι· ἐμοὶ δοκεῖ τῇ
 βουλήσει μετρεῖν τὴν ἀναίρεσιν, κὰν οἷόν τέ φησι ξυν- 15
 εἶναι τῆς ἐπιβουλής πρὶν εἰς ἔργον ἔλθειν, ἐκθέρριζε
 τὸ κακόν· φιλοκρῖνοίη δ' ἂν τις καὶ οὕτω τὴν τοῦ φαρ-
 μάκου φύσιν· τῶν φαρμάκων τὰ μὲν προφυλάττει τὴν
 ὑγείαν, καὶ μέλλουσιν τὴν νόσον φυλάττεται, τὰ δ'
 ἐπανακαλεῖται μεταπεσοῦσαν τὴν φύσιν, καὶ γίνεται 20
 τῆς προφυλακῆς ἀπελεγχομένης ἀνόρθωσις· ὁ δὲ τοῦ
 καλοῦ τούτου ποιητῆς καὶ τῆς ἐκείνου γνώμης καυτῆρ
 νεύει καὶ πρὸς ἐκάτερον, καὶ προφυλάττει μὲν τὸ μὴ
 παθεῖν, οἷς οὐδὲν οὕπω τὴν ψυχὴν ἐλυμήνατο· ἀνορθοῖ
 δὲ τὴν δίκην καὶ πεσοῦσαν ἐπανακαλεῖται, καὶ δέει τοῦ 25
 μὴ παθεῖν τοὺς γε τὸν νοῦν ἔτι μὴ καὶ τὴν χεῖρα κλά-
 πέντας ὑπὸ κακίας φυλάξασθαι τὴν ἀπάτην ἠνάγκασε,
 καὶ ὅπως ἐντεῦθεν ἂν εἴη μαθεῖν, ἔπεσεν ὁ μοιχὸς, ἤ-
 κουσεν ὁ δεῖνα, καὶ τὴν πληγὴν ὑφορῶμενος τὸ κακου-
 γεῖν ἐφυλάξατο· ὁ ταῖς ὁδοῖς ἐφεδρεύων ἔάλω καὶ πέπτω- 30
 κεν, εἶδεν ἕτερος ἐφεστῶς καὶ τὸν νοῦν αὐτὸν πεφόβηται

1 Cod. διάμελε.

2 Cod. ἔλαθε.

3 Cod. θε

μετὰ καὶ τῆς δεξιᾶς, κἂν ἔφθασέ τις αἵματος ἀνθρω-
 πείου τὴν δεξιὰν γεῦσαι, κἂν ἀθέμιτον χεῖρα τοῖς ἱεροῖς
 ἐπέβαλλε, κἂν ἄλλο τι τῶν οὐχ ὀσίων ἐτόλμησε, καὶ
 τὸν τῆς δίκης ποίνιμον ⁴ ἔλαθεν ὀφθαλμὸν, ἀλλ' ἐντεῦθεν
⁵ διδάσκεται, μηκέτι θηριώδη τόλμην τρέφειν ἄνθρωπος
 κατὰ ἀνθρώπου, μηδὲ θνητὸς ἀθανάτων κατεπαίρεσθαι,
 μηδ' ἄλλο τι σκαιωρεῖν ἐθέλειν παράλογον. ταχεῖαν
 οὕτω τὴν δίκην ἐφαλλομένην ὀρῶν, καὶ μέχρι τοῦ θέλειν
 τὸ ξίφος ἀνατεινόμενον· οὕτω πρὸς πάντας τὸ τοῦ Σο-
¹⁰ φροκλέους τοῦτο σοφὸν ἴσον φέρει τὸ δέος καὶ ἡ πόλις
 εὐνομεῖται, καὶ τὴν δίκην ἔχει ξυνέστιον, εἰ δὲ μὴ μέ-
 χρι τοῦ θέλειν ἐπέθηγε τὸ ξίφος πῶς ἂν ἐκολάζετο τυ-
 ραννος μετὰ τὴν τῶν νόμων κατάλυσιν καὶ πόλεως δου-
 λείαν καὶ ἀκροπόλεως ἄλωσιν· καλῶς ἂν τὰ τῆς τιμω-
¹⁵ ρίας ἐλάμβανεν, οὐκ ὀλίγης τῆς τῶν δορυφόρων ὑπού-
 σης φρουρᾶς· καὶ τίς οὐκ οἶδεν, ὡς τυραννίδος σκηπτου
 δίκην ἐπεισπεσούσης ἐξ ἀκροπόλεως ἐλευθερία μὲν οἴχε-
 ται, τὰ δὲ τῆς δημηγορίας ἔφθαρται καὶ διαλέλυται,
 νόμων δὲ καὶ δίκης οὐδ' ἔχνος τὸ παράπαν περίεστι· τί
²⁰ δὲ ὁ τὴν θρεψαμένην καταπροέμενος ἀποίσειται τὴν ἀξίαν
 τῆς ἐπιβουλῆς εἰς ἔργον ἠκούσης, καὶ πῶς ὑπὸ τοῖς ἐχ-
 θροῖς γινομένης τῆς πόλεως ἐγὰ μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι· εἰ
 δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ὅτι καὶ πρὸς αὐτὴν ἀντι-
 τακτέον τῆς κακίας τὴν γένεσιν, καὶ μηδὲ τὸ θέλειν
²⁵ ἔστω τοῖς παρανομοῦσιν ἀνεύθυνον, ἀλλ' ἐκτέμνεσθαι
 καὶ βούλησιν πονηρὰν, καὶ τάχ' ἂν οὕτω καὶ τὸ ἔργον
 συντμηθῆσεται· εἰ δ' ἐάσεις τὴν ἀρχὴν τῆς κακουργίας
 ἀκόλαστον, ἥξει ποτὲ καιρὸς, καὶ τομὴν οὐ δέξεται τὸ
 πανούργευμα τῶν νόμων αὐτῇ πόλει συνεκτριβέντων αὐ-
³⁰ τῷ βήματι· τίς δ' ἂν ἔτι τὰ μοιχῶν οὐχ ὀρῶν εὐθυνό-
 μενα, οὐ συγχέη γονὴν, οὐ καταισχύνῃ μὴ προσήκου-
 σαν

⁴ Cod. πίνιμον. De δίκης ὀφθαλμῷ vide ad Arsen. Viol. p. 180.

σαν εὐνήν, ἣ ποῖον τὸν νυκτὸς τοῖς ἱεροῖς ἐπιπέμενον
 μὴ παραχρῆμα τὴν ἀξίαν δεδωκότα μαθῶν οὐ καταφρο-
 νήσει μὲν θεῶν, ὑπερφρονήσει δὲ νόμων, καὶ μετὰ πλείο-
 να αὐτὸς ἐπιθήσεται τῆς σπουδῆς, οὐδ' ἂν ὁ τυμβωρύ-
 χος ἀμελήσῃς κατὰ τῶν κειμένων ἀνδριζόμενος, εἰ μηδεὶς ⁵
 εἴη τῆς τόλμης ὑφέξων, οὐδ' ἂν ἀνδροφόνος, οὐδ' ἂν οἱ
 καθ' ἕκαστα κακουργοῦντες, εἰ μήτις ὑπείργῃ ⁵ τὸ τῆς
 κακουργίας ῥεῦμα δίκη καὶ νόμος ⁶ ἐμφράξων κατὰ τρα-
 νοῦς οὕτω φερόμενον, δεῖ γὰρ τὴν τῶν κακῶν ἀρχὴν
 καὶ τομῆς ἀρχὴν ποιῆσθαι, καὶ ἅμα ἐκλάμπειν τῆς γνώ- ¹⁰
 μης τὸ φαῦλον, καὶ παραντικά τὸ τῆς εὐνομίας πῦρ
 ὑπονέμεσθαι τὰ φνόμενα· οὕτω καὶ γεωργὸς ἐκκαθαίρει
 τὸ λῆιον ἔτι φνόμενας τὰς ἀκάνθας ἐκριζῶν, πρὶν ἢ
 κατὰ γῆς ἐρύζωσθαι καὶ χειρὸς ἀδροτέρας δεηθῆναι
 τὴν ἐκφορὰν· εἶδον ἐγὼ καὶ ἰατρὸν οὐκ ἀδόκιμον, ὃ ¹⁵
 δ' ἅμα τι τῶν μελῶν ἔθνησκε καὶ τὸν σίδηρον αὐτὸς
 ἐπῆγε, συνθνήσκειν οὐκ ἔων τὰ λειπόμενα, καὶ φντουρ-
 γὸς, εἰ κλάδον ὑπαίσθοιτο μαραινόμενον, τὸ πρὸς λύμην
 ἀφείλετο, δεδιῶς μὴ λάθοι τὸ κακὸν καὶ πρὸς τοὺς τῶν
 κλάδων ὑγιεστέρους ἐνσκήψαν καὶ ὅλον τὸ δένδρον ἀν- ²⁰
 τικατοιχήσεται· ἔστιν οὖν καὶ κυβερνήτης ὑφείλετό τι
 τῶν προτόνων, καὶ τὰ ἰστία διέρρηξεν, εἰ τὸ πνεῦμα
 βιαιότερον ἐπεισφρήσει, καὶ καταδυομένην ἤδη τὴν ναῦν
 αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐσώσατο· οὐ δὴ καὶ κακουργοῦντος,
 οὐκουν οὐδαμῶς ἀφεκτέον, εἰ μέλλοι τὸ λοιπὸν τῆς πό- ²⁵
 λεως σώζεσθαι, ἀλλ' ἐκκαθαρτέον τῆς τῶν ἐνοικούντων
 λύμης, καὶ τοῦτο τὸ ἔμψυχον λῆιον· μὴ γάρ μοι μόνον
 χρησιμευέτω σίδηρος εἰς ἀναίρεσιν ἀκανθῶν, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς αὐτῆς τῆς πόλεως ἀνακάθαρσιν· ἴδε μοι τὴν προῦ-
 χουσαν τῆς Ἑλλάδος πόλιν τοὺς Λάκωνας. Πανσανίας ³⁰
 παυσάμενος λακωνίζειν παρ' αὐτοῖς ἔπιπτε, καὶ ὁ τοὺς

⁵ in Cod. scriptum potius videtur ὑπείρη.

⁶ Cod. νόμων.

Μήδους· καθελὼν, ὅτε τὰ Μήδων ἐφρόνησε, τὰ Μήδων
 ὑφίσταται· τούτῳ φαρμάκῳ χρησαμένην οἶδα πρὸς θε-
 ραπείαν καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν· παρείδον οἱ στρα-
 τηγοὶ τὸν ἐπὶ τοῖς πεπτωκόσι νόμον, καὶ ὁ δῆμος τῶν
 5 στρατηγῶν οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' οἷς οὐκ ἀνεῖλοντο τοὺς πε-
 σόντας, δικαίως αὐτοὶ πρὸς τοῦ δήμου τὸ παθεῖν ἐδυς-
 τύχησαν· τί δεῖ λέγειν Αἰγισθον ὡς μοιχὸν ἀναιρούμε-
 νον, καὶ Παλαμήδην ὡς προδότην λιθολευστούμενον; οὐκ
 ἐναριθμῶ τούτοις τὸν Σίσυφον, οὐ λέγω τὸν Τάντα-
 10 λον, παρήμι τὸν Τιτυὸν, οὓς ὁ μῦθος ἐκόλασε, δέος
 ἡμῖν ἐντιθεῖς καὶ μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀνάλυσιν· καὶ τοῦ
 κακουργεῖν ὡσπερ ἐντεῦθεν ἐκκρούων· νοῦν δὲ ἔχόντων ἂν
 εἶη καὶ τὸν σοφὸν Εὐριπίδην ἀγάσαι, οὐ δεινὸν εἶναι
 τὸ τοῖς εἰργασμένους ⁷ παθεῖν ψηφισάμενον. Ἐπαινε-
 15 τέος τῆς σοφίας καὶ Πυθαγόρας, εἰ γὰρ ἄ, φησιν, εἴρ-
 γασται ⁸ πείσεται, τοῦτ' ἂν εἶη νόμων θεσμὸς καὶ δί-
 κης ἀντιταλάντωσις, τί μὴ θαυμάζω κάκεινον τὸν Λά-
 κωνα, ὃς οὐ παντάπασι τὴν πονηρίαν ἀπεδοκίμασεν, ἀλ-
 λά πρὸς γε τοὺς πονηροὺς καὶ ταύτην ἔκρινεν εἶναι τῶν
 20 ὕλων τὸ χρησιμώτατον. Περιαιρετέον ἂν εἶη τῶν πό-
 λεων ἅπαν ὅσον κακουργον, καὶ τὸν ποιητὴν ἐπαινετέον
 τῆς γνώμης, οἷς οὕτω κακίαν δεόντως ἐκόλασεν.

Cap. VII.

Ἡ θ ο π ο ι ῆ α.

1. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἄιδης τετραήμερου τοῦ
 25 Λαζύρου ἀνεγερθέντος.

Ἔπαινετέον πάντα πρότερον ἰδεῖν τε καὶ παθεῖν ἐλπίσας ἐγὼ
 ἢ νεκρὸν ἀφαιρεθῆναι, καὶ κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἔπαυτον

⁷ Hes. 1229. Πολυμ. ὑφῆξω τοῖς κακίοσιν δίκην. Ἄγαμ. Οὐ-
 κων δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακί; ⁸ Cod. εἰργασθαι.

τὰ ἀνέλπιστα· εἶδον τὰ ἀπροσδόκητα, περιήρημαι τοὺς ἐπὶ τοῖς οἰχομένοις θρασμούς· ὦ μάτην ὑπὸ γῆν κρατοῦντες ἡμεῖς, τίνα ταύτην ἀρχὴν ἄρξομεν, εἰ κατὰ τὸ λαβεῖν ἀφαιρούμεθα, καὶ κατέχοντες εἰς τέλος οὐκ ἔχομεν· ψυχὴν ἀπέσπασα σώματος, καὶ τὸ κρατεῖν ἤδη 5 θαρῶν παρ' αὐτὴν ἤδη τοῦ κρατεῖν ἀκμὴν τὸ κράτος ἀποσεσύλημαι, καὶ νεκρῶν ἔχων τὴν ἀρχὴν τοῖς γε περιοῦσιν ἔτι περιυβρίζομαι· πόθεν ὁ καινὸς οὗτος ἡμῖν ὁ πόλεμος; τίς θνητὴν ἔχων φύσιν θανάτου κατηλαζο-νεύσατο; τίς ἐς Ἄιδου μέλλων ἐλθεῖν αὐτὸν Ἄιδον ἀπή- 10 λεγξεν, ἀλλ' οἶδα, πόθεν ὁ πόλεμος, ἤδη ξυνῆκα τοῦ βάλλοντος· ἐξ Ἰουδαίων αὐθις βάλλομαι, ἐκεῖθεν αὐθις ἔχω τὸν πόλεμον· Ἑλλήνων ἄρχω, Ἀσσυρίων ἐκράτησα, ἔμοι καὶ Περσῶν ὄφρους καταβέβληται, καὶ Μῆδος ἀλαζῶν οὐκ ἀντέτεινε· τί μὴ λέγω τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα 15 πάντα οἶδασι τοὺς κατὰ γῆν νόμους καὶ δέχονται· καὶ κατὰ τὸ θανεῖν οὐκ ἔστιν ὅστις ἐκείνων παρεβιάσατο, ἀλλ' εἰς τὴν γένεσιν ἐλθόντες ὑποπτεύουσι τὴν ἀνά-λυσιν, καὶ προσιούσης οὐκ ἀντιτείνουσι· μόνοι τῶν ἀπάντων Ἰουδαῖοι βιοῦσι καὶ θνήσκοντες· τοῦτο τὸ γένος 20 ἔχω πολέμιον· ὑπὸ τούτων ὁ μάτην ἐγὼ αὐχῶν τῶν ὑπὸ γῆν κρατεῖν ἀπελέγχομαι· ἦκα παρὰ τὸν βίον Ἐλισσαῖος προφήτης, Ἰουδαῖος ἄνθρωπος, καὶ θνήσκοντας, ὡς εἰ-πεῖν, λόγῳ μόνῳ ἀφύπνιζε· τὸ δὲ δὴ μείζον καὶ παρ' αὐτὴν τελευτὴν κατεγέλασε τελευτῆς· ἄπνους ἦψατο πα- 25 ρακειμένου νεκροῦ, καὶ μου τῶν χειρῶν μέσων ἀπέσπασεν, ὃν ἐγὼ τοῦ σώματος πρότερον οἶδα καὶ τὸν ἐκείνου διδάσκαλον, καὶ κατεγέλα μου τῆς ἀρχῆς, καὶ τελευτῶν ἔφυγε τελευτὴν, ἣν ἅπας εἶδε γενόμενος· τούτων ἀπόγονος ὁ νῦν οὕτω πολέμιος, οὗτός μου τὴν ἀρχὴν 30 παρεσάλευσεν, οὗτος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνέλυσε τὴν ἀνά-λυσιν καὶ κειμένους οὐκ ἔα, καὶ πεσεῖν μέλλοντας οὐκ ἀγίησεν· ἐπαφίημι πρὸς τελευτὴν τὸ βέλος ἐγὼ, καὶ ὁ

τρωθείς ἀλγεῖ τὰ ἔσχατα· ὁ δ' εὐθύς ἐπαπειλεῖται τῇ
 νόσῳ, καὶ παραχρῆμα οἴχεται δραπετεύουσα· εἰς βάθος
 ἕτερον βέβληκα, ὁ δὲ πάλιν τῆς ὀρμῆς τὸ βέλος ἐξέ-
 κρουσεν· ἤδη τις ἐβλήθη καὶ πέπτωκεν; ὁ δ' ἀντετάξα-
 5 το, καὶ τελευταίην ἔφυγε νόμους ὁ δεξιόμενος τελευταίην. καὶ
 φῶς εἶδε κατὰ φωτὸς ἀποβολὴν καὶ στέρησιν σώματος·
 οὗτός με καὶ νῦν βάλλει καὶ τέτρωμαι, καὶ τῆς βολῆς
 ὁ τρόπος ὡς ἄρρητος οὐκ ἐπὶ κλίνης κείμενον ἤγειρεν,
 οὐ παραπαίοντα ἐσωφρόνισεν, οὐχ ἀπλῶς ἄνθρωπον τε-
 10 θνήξαντα ἐζώωσεν, ἀλλ' ἄνθρωπον οἴμοι νεκρὸν ἐν Ἄι-
 δου χρονίσαντα· ἔβαλλον τὰ καιρία καὶ πέπτωκα· ἀπέ-
 σπασα τοῦ σώματος, ὁ δ' οὐκ ἀντέτεινεν· ξύμμαχον ἤκειν
 ἔφρασκε καὶ πληγὰς μοι προσεπεμαντεύετο· ἐγὼ δὲ ἐποι-
 ούμην κατάγγελων· καὶ λήρους οὖν πάντας ἐνόμιζον· ἐπυ-
 15 θόμην καὶ τίς ὁ ξύμμαχος. ὁ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἔλεγον, ἤκου-
 σα καὶ μόνον τὴν κλήσιν καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὑπώπτειον
 τὴν ἀφαιρέσιν· παρῆλθεν ἡ πρώτη καὶ ὁ μὲν ἐθαύμαζε
 τὴν ἀναβολὴν, ἐμοὶ δὲ πάλιν τῆς ὑποψίας οὐκ ἔληγεν·
 ἤκειν ἡ μετ' αὐτήν, καὶ ὁ μὲν εἰς ἐλπίδα ἦν τὸν φίλον
 20 ἤξειν ποτὲ καὶ βιώσειν, τὸ δεύτερον ἰσχυρίζετο καὶ πάλιν
 ἐμὲ τὸ δέος ἐλάμβανε· μικροῦ τέτταρας ἡλίους¹ οὐκ εἶ-
 δεν ὑπὸ γῆν καταδύς καὶ προσεδόκει τὴν ἀναβίωσιν· ἤδη
 τι καὶ τοῦ σώματος ὄδωδεν καὶ τὰς τῶν μελῶν ἀρμονίας
 ὁ χρόνος διέσπασεν· ὅλος φύσεως δεσμὸς διελύετο· ἐν-
 25 τεῦθεν τὴν εἰς τὸ σῶμα δευτέραν μετοικίαν ἐπέγνων
 ἐγὼ, καὶ τέλος τὴν ἐπαγγελίαν οὐκ ἤλπιζον δέξασθαι·
 ἀλλ' ὡς τῆς ἀθρόας ἐπιβουλῆς, ὡς τῆς ἐξαιφνης ἐπιπέ-
 σεως, ἤκειν, ἐδάκρυσεν καὶ δάκρυον ἰδὼν τὸ πάθος ἀν-
 θρώπινον καὶ τὸ μηδὲν τι παθεῖν ὁ δειλαῖος ἐντεῦθεν
 30 ἐθάρρησα· ὁ τάφος ἀνέωγεν, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰς νοῦν ἔτι τὴν
 μάχην ἐλάμβανον, τὸ γὰρ ἤδη λελύσθαι τὸ σῶμα καμὲ

1 Cod. ἡλιοι.

τοῦ δέους ἐξέλυσαι καὶ θαρῶρειν ἐποίει μηκέτι ψυχὴν κα-
 θέξειν δυνήσεσθαι· ἐλογιζόμενους τοὺς ὅσοι κατὰ τελευτὴν
 βεβιώκασιν, καὶ μετὰ πρώτην ἡμέραν εἰς τὸ παντελὲς
 κειμένους ἅπαντας εὕρισκον· ὁ δὲ, ἅ γῆς καὶ Ἄιδου νό-
 μοι καὶ θεομοὶ φύσεως, ἀνεβρίξατο,² ἐπέταξεν, ἐπηπεί- 5
 λησεν, καὶ τὴν ἀπειλὴν οὐχ ὑπήνεγκα· ὁ δὲ μου τῶν
 χειρῶν ἀπέπτῃ, καὶ τὸ σῶμα ἐνέδου, καὶ ὁ πολὺς ἐκει-
 νος χρόνος ἰλέγγετο, καὶ τὸ τοῦ σώματος παρειμένον
 καὶ αὐθις ἐδέχετο σύνδεσμον, ἄρα δέξομαί ποτε τὸν
 πολέμιον τοῦτον εἰς χεῖρας ἐγώ; ἄρα ποτε κρατήσω τοῦ 10
 βάλλοντος; μανθάνω τοὺς λοιποὺς Ἰουδαίους ὀπλιζέσθαι
 καὶ τάχα τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἀτυχήσομαι· πολλοὶ γὰρ
 τὴν ἀρχὴν ἐθρασύνοντο μὲν καθ' ἡμῶν, ἀλλ' ὕστερον
 ἠττηνται καὶ πεπτώκασιν, ἀλλ' αἴριοι πάλιν ὑποπτεύω
 τὸ μέλλον, δέδοικα μὴ καὶ θεὸς ἦ, καὶν θνητὸς τὸ φαι- 15
 νόμενον· οὕτως ἐγὼ θαρῶν τὸ φαινόμενον καὶ τρέμω τὸ
 κηρυττόμενον.

2. Τίνας ἂν εἴποι λόγους εἰς τάχος ἀπολειφθεῖσα
 Ἀταλάντη¹ ὑπὸ τοῦ Ἰππομέρους χρυσῶν μῆλων ἀπάτη
 καὶ προσαγομένη.

20

Δέχομαι τὴν ἠτταν μεθ' ἡδονῆς, οὐ δυσχεραίνω τὸν
 γάμον Ἰππομέρους, μετ' Ἀφροδίτης τοὺς πόδας πεπέ-
 δημαι, οὐ ῥόδω μὲν ἐμπαγεῖσα, μῆλων δὲ χρυσῶν ἠτ-
 τηθεῖσα· μετὰ Δανάης ὑπὸ χρυσοῦ τὸ παρθενεύειν ἀφή-
 ρημαι, χρυσὸς εἶλεν ἐκείνην διὰ τοῦ ὀρόφου ῥυεῖς, χρυ- 25
 σὸς εἶλε καὶ μετὰ τοῦ σταδίου ἐπαφειθεῖς, αὐτοῦ Διὸς
 τοῦτο τὸ σόφισμα, οὐ σὸν, Ἰππόμενες, τὸ μηχανήμα,
 Ζεὺς με πρῶτον εἶλεν, εἶτα χρυσὸς, σὺ δὲ τρίτος μετὰ
 Δία, μετὰ χρυσόν· ἀπὸ Διὸς ἔχω τὸ γένος, τοιγαροῦν

² Fort. ἀνεβράξατο, vel ἀνεβρυχήσατο.

¹ Cod. Δανάη, error natus sine dubio ex verbis, quae paullo post initium leguntur: μετὰ Δανάης ὑπὸ χρυσοῦ τὸ παρ-
 θενεύειν ἀφήρημαι.

ἀπὸ Διὸς καὶ νενίκημαι· Ζεὺς με πρόγονος εἰς γάμοι
 ἄγει καὶ κομίζει τὰ ἔδνα χρυσᾶ, δεῖ με λοιπὸν πείθε-
 σθαι, ἄλις ἔχω παρθενίαν, ἐφ' ἱκανὸν Ἀρτέμιδι ξυνε-
 θήρυσσα, ² μετατάξομαι καὶ πρὸς Ἀφροδίτην καὶ ξυν-
 5 θαλαμεύσομαι, ἐπεθώυξα τὰ κυνηγητικὰ, ἄσομαι καὶ τὰ
 ἐπιθαλάμια· ὑπὸ πλάτανον ἢ πῖτυν ἀνεκείμην ὄρειτροφου-
 μένην· ὑπὸ παστάδος νῦν ἀνακείσομαι, σκηνήν Ἀφροδί-
 τῆς ἔρωτος ὄροφον, οὐχ ὑμνήσω τόξον Ἀρτέμιδος, ἀλλ'
 ἔχω τόξον ἕτερον ἔρωτος· οὐ παντελῶς τὴν τοξικὴν πε-
 10 ριήρημαι, ἔχω καὶ πάλιν τοξότην θεὸν, τούτου τὰ βέλη
 τιμήσω· τοῦτω καὶ συστρατεύσομαι· ἤσκημαι τοὺς πό-
 δας εἰς δρόμον, οὐκοῦν πτερωτὸν ἔχω καθηγητὴν τὸν
 μέγαν δυνάστην τὸν ἔρωτα· πεπείραμαι τῶν τούτου βε-
 λῶν, εἶδον τὸ τάχος, οὐκ ἄγνοῶ τὸ πτερόν, ταχεῖα μὲν
 15 ἐγὼ καὶ τοὺς πόδας τούτους δὴ τοὺς ἐμοῖς οὐ λαγωὺς
 ὑπερεβάλλετο, οὐ παρέδραμεν ἔλαφος, ἄνδρας δὲ πολ-
 λούς μὲν ἐκάλει πρὸς ἀγῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους
 αὐθις ἠφίει τὸ τάχος· παριππεύειν ἀπλῶς ἐδόκουν τοῖς
 παραθέοντας, ἀλλ' ἦκεν ἔρως Ἰππομένει συστράτηγος,
 20 καὶ παραυτίκα κατεστρατήγημαι· αἰσθάνομαι τῆς ξυμ-
 μαχίας, ξυνῆκα τῶν βελῶν, χρυσῆς Ἀφροδίτης παῖς ὁ
 ἔρως, καὶ χρυσοῖς ἔβαλλεν μῆλοις· ταῦτα γὰρ ἔρωτος
 βέλη, τάχα πού καὶ τοῖς πτεροῖς Ἰππομένει συνανεκού-
 φιζεν· ὦ σόφισμα σύνθετον καὶ πανταχόθεν ἀφροδίσιον,
 25 μῆλον ὡς ὀπώρα ἔρωτος, χρυσὸς ὡς θεοῦ χρυσοῦν ἀνά-
 θημα· πόθεν οὕτω καλὸν ἔδρεψας μῆλον Ἰππομένει;
 ποῖον σοὶ φυτὸν τὴν χρυσῆν ὀπώραν ταύτην ἐδρέψατο;
 μήπω σοὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐκεῖνο μῆλον ὑφελόμενος ὁ παῖς
 ἔρως ἢ Αἴθρα ἐκόμισε. γνώσομαι εἰ τῇ καλῇ τὸ μῆλον
 30 ἐπιγέγραπται, ἀλλὰ τί δεῖ μοι σκιαῶς καὶ γραμμῶτων; αὐ-
 τόθι ἐγὼ καλή σοὶ δοκῶ, καὶ τὸ ἄθλον τοῦ κάλλους ἔχω,
 ὡς Ἀφροδίτη πάλαι πρὸς Ἀλεξάνδρου· τοιγαροῦν ἦκέ μοι

2 Cod. ξυνετήρυσσα.

δεῦρο πρὸς Θάλαμον, ὡς ἐκεῖνος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ λάμβανε παρά μου τὴν εὐνήν, ὡς πρὸς Ἀφροδίτης τὴν Ἑλένην Ἀλέξανδρος.

3 Τίνας ἂν εἶπῃ λόγους ὁ Ἡρακλῆς χρησμὸν λαβὼν
ἐκ Διὸς, ὡς ὑπὸ νεκροῦ μέλλει ἀναιρεθῆναι. 5

Τί φῆς, ὦ πάτερ πρόμαντι Ζεῦ, νεκρός με δείξει νεκρὸν, πρὸς ἀνδρὸς ἤδη κειμένου βαλλόμενος κείσομαι; περιῶν ἑστῶς καὶ χεῖρας ἔχων ἐγὼ τὸν μηκέτ' ὄντα φοβήσομαι; ἀξύνετον τὸ μέλλον· ἀπίθανος ὁ χρησμὸς· πρὶν ἢ πυθέσθαι Διὸς ἠγνόουν τὴν τελευτήν· νυνὶ δὲ μαθὼν 10 ἀγνώστερος γέγονα· καὶ δεῖ μοι πάλιν ἑτέρου χρησμοῦ· λοξὰ γάρ μοι πάντα καὶ μαντείας δεῖται· δευτέρας μήπου πεπλάνημαι, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος ἦκων ἐκ Διὸς ἦκειν δοκῶ· Ἀπόλλωνος ἐγὼ ταύτην λοξίου τίθεμαι, οὕτω πολλὴ νῦξ ἐπικέχνηται τῷ χρησμῷ· τοσοῦτον ἐπιφέ- 15 ρεται γνόφον ἢ πρόρρησις, τίς μοι τὴν νύκτα ταύτην περιανγάζει; τίς ὑπαναπτύξει τὸ αἴνιγμα; πάθεν ἢ καινὴ παράταξις αὕτη; τίς ὁ παράδοξος οὕτω πόλεμος; ἀγνοῶ τὸν τρόπον τῆς μάχης, αὐτὸ συμβάλλομαι τὸν πολέμιον, κατασυστάδην μαχεῖται νεκρὸς, ἐπιόντα δέξεται 20 δόρατι, ἀλλ' ἀπὸ τόξου ποιήσεται τὴν παράταξιν· ἀναφρανδὸν ἐπιθήσεται, ἀλλ' ἐξ ἐνέδρας ἐπειςπεσεῖται, καὶ δόλῳ περιέσται καὶ τὴν νίκην σοφίσειται; ποίοις ταῦτα λογισμοῖς, ποίαις χερσὶ, Ζεῦ καὶ χρησμὲ καὶ δρῦς μαντικῇ, εἰ χεῖρας εἶχεν οὐκ ἂν ἠπίστευσα τὴν παράταξιν, 25 εἰ πόδας ἐδεξάμην ἂν καὶ τὴν ἔφοδον, εἰ δὲ μὴ καὶ φρενῶν αὐτῶν ἀπεστέρηται, δόλον ἂν προσυπώπτουσα, νῦν δ' ἀλλὰ ταῦτα πάντα μάχης μὲν ὄργανα καὶ νίκης ἐχέγγυα· τῷ δὲ νίκη μὲν ἔσται, τὰ δὲ τῆς νίκης ἐπιλελοίपाσι, καὶ μὴ φέρων ὄπλα κρατήσῃ, καὶ κείμενος 30 ἀντιτάξεται· τίς ποτε νεκρὸν ἐπτόηται, τίς εἶδε πολέμιον ἄψυχον, ἠγωνισάμην πρὸς γίγαντας, καὶ μετὰ τὸ

πεσεῖν μηδεὶς ἀντετάξατο· ἀπέκτεινα λέοντα καὶ πεσῶν
 οὐκ ἐφόβησεν· ἅπασαν ἐκάθηρα γῆν, καὶ μετὰ τὸ πεσεῖν
 τὸ πολέμιον ὁ πόλεμος ἔπιπτε· νῦν δ' ἄλλ' ἕτερος ἀγὼν
 οὗτος καινότερος, καὶ τὸ τοῦ πολέμου τέλος ἐφ' ἅπασι
 5 νῦν ἔσται μοι μάχης ἐτέρας ἀρχή, καὶ τοῦτό με διαθή-
 σει νεκρὸν, ὃ μηδεὶς τῶν ἔτι περιόντων ἴσχυσεν· ὧ χεῖ-
 ρες καὶ τόξον καὶ βέλη, ὧ πολέμιος οὗτος βάλλων καὶ
 κείμενος· ὁ νεκρὸς οὗτος ἀήττητος ποῖ ποτε γῆς ἔτι πε-
 ριῶν ἐλάνθανεν, ὅτε τὴν γῆν ἐξεκάθαιρον· εἰ δ' ἔφθης
 10 ὑπὸ γῆν οἰκεῖν παρὰ τῷ Πλούτωνι, τί μὴ περὶ τὴν ἐμὴν
 εἰς Ἄιδου κάθοδον τὴν ἰσχὺν ἐπαδείκνυσο· καὶ νεκρὸς
 ἐχαρίζου τῷ κρατοῦντι νεκρῶν, καὶ παρ' αὐτὴν βαλλό-
 μενος τὴν μάχην ἐπήμυνας· οὐκ ὦμην ἐγὼ ξίφος ἔτι
 καὶ δεξιᾶς ἔργον κήδεσθαι μετὰ τοὺς ἐν σπαργάνοις
 15 δράκοντας, μετὰ τὸν Νεμεέα¹ λέοντα, μετὰ τὴν ὕδραν
 ἐκείνην, μετὰ τοὺς κενταύρους, μετὰ τοὺς γίγαντας,
 μετὰ τὴν τῆς ὅλης γῆς ἀνακάθαρσιν, ἀλλ' αὐτὸν οὐρα-
 νὸν ἀλλάξασθαι τῆς κάτω διατριβῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ
 ξύνοικον εἶναι θεοῖς· ἀλλ' ὁ χρησμὸς μετὰ καὶ τοῦ Διὸς
 20 ἀπονεκροῖ μου τὰς ἐλπίδας, οἷς νεκρὸν ἐπεγεῖρει πολέ-
 μιον· ὑπὸ γῆν ἦλθον, αὐτὸν Ἄιδην ἐχειρωσάμην, εἶλον
 τὸν Κέρβερον, γῆς ξυνέμιξα² πέρασιν, ὅλα θαλάττης
 ἐξέκοψα δείματα, μάχην τοῖς ἄνω ξυνῆψα θεοῖς· εἶδε
 ταυτηνὴ τὴν δεξιᾶν Ἄρης ὅποσα παρὰ τὴν μάχην δεδύ-
 25 νημαι· ἐγεύσατο καὶ Ἥρα τούτων τῶν βελῶν, καὶ σὺ
 δέ, ὧ πάτερ, ἀπεπειράσω μου τῶν χειρῶν, καὶ τῆς ἀλκῆς
 τὸν παῖδα οὐκ ἐμέμψω· ἔπειτα καθελεῖ τὸν σὸν Ἥρα-
 κλέα νεκρὸς καὶ τεθνεῶς ἀπελέγξει τὸν καὶ θεῶν ἀθα-
 νάτων κρατήσαντα, τὸν ἐκ Διὸς τριέσπερον³ ὃ τὸ πᾶν
 30 ἐξ Ἄιδου καὶ τῶν ἐκειῖθεν νόμων ἐσπέριος, ὃ τὴν τύ-
 χην ἀλαμπῆς καὶ τὸν γνόφον οἰκεῖν λαχὼν μὴ παυόμε-

1 Cod. νομέα. 2 Cod. ξυνέμιμξα. 3 Vide ad Georg.
 Pachym. Progymn. c. 6.

νον τόν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τῆς ἐκεῖθεν αἴγλης τὴν τῆς
γονῆς ἀπορροήν εἰςδεξάμενον· οὐδέχομαι ταῦτα, οὐδέ-
δομαι· ἦπου, Ζεῦ πάτερ, εἰρωνεῖα ταῦτα καὶ γέλωσ πλα-
τύς· καὶ παιδὸς εἰς παῖδα σωφρονισμός, ἵνα μικρόν μοι
τῆς ὀφρῦος ὑφέλης καὶ μὴ δόξω πάντα κρατεῖν οἷς μέ- 5
χρι καὶ θεῶν τὴν μάχην ἐθάρρησα, ἀλλ' οὐπω κοῦφος
ἐγὼ καὶ φρονῶ τὰ ὑπέροχα· σοῦ, πάτερ, ἐπεγραφόμην τὰ
τρόπαια. μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἀθηναῖς ἐτέλουν τοὺς ἄ-
θλους, πατρόθεν ἔχω τὸ καλλίνικον, διόθεν μοι καὶ τὸ
ἀλεξίκακον, οὐδὲν ἐπῆρέ μοι τὴν ὀφρῦν, μᾶλλον μὲν οὖν 10
καὶ τοῦ γένους πάντα τίθεμαι δεύτερα, ἢ τί σοι καὶ βού-
λεται τὸ χρησμώδημα, νεκρὸς ἄψυχος, νεκρὸς ἀληθῶς
μένει πολέμιος, ἢ νεκρὸς οὐκ ἐκεῖνος ἔσται καὶ περιών·
ἄτε τὰς χεῖρας ἀπόλεμος, ἀμφοτέρωθεν ἀμήχανος ἢ τε-
λευτή, εὐπορος ὁ χρησμός, γένοιτο δέ μοι, ὦ Ζεῦ πάτερ 15
καὶ ἀδελφῆ πρόμαχος Ἀθηναῖ, εἰς καλὸν ἐκβῆναι τῆς τύ-
χης, καὶ δεξαίμην καὶ τελευτην ἀξίαν μὲν τοῦ γένους,
ἀξίαν δὲ τῶν τροπαίων.

4. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Αἴας ἰδὼν ἐν Ἄιδῃ τὸν
Ὀδυσσεῖα μετὰ σώματος.

20

Ὀδυσσεὺς οὗτος ἐνταῦθα μετὰ σώματος, ἢ διέστρα-
πταί μοι τὰ τῆς ὄψεως αὐθις καὶ μαίνομαι; καὶ μὴν
οὐκ ἔστι νοσεῖν, ὅτε μὴ τὸ σῶμα περίεστιν· ἐγὼ δὲ καὶ
περιών ἔτι τοὺς λογισμοὺς ἀπέβαλον, καὶ πρὸς καιρὸν
τῷ ξίφει χρησάμενος τῆς αἰσχύνης ἐμαυτὸν αὐτῷ σώματι 25
προσαπέλυσα· οὐκ ἔστι ταῦτα οὐκ ἔστι μανία καὶ φρε-
νῶν παραγορά, οὐκ ὀφθαλμῶν διαστροφαι, οὐ πολέ-
μιος Ἀθηναῖ, Ὀδυσσεὺς οὗτος ἀληθῶς, Ὀδυσσεὺς ὁ θε-
οῖς ἐχθρὸς, ὁ πανούργος, ὃν ἐγὼ ποτε μέσων ξιφῶν
ἀφῆρπασα Τρωϊκῶν· τοιγαροῦν αὐτὸς εἰς ξίφος ἔπεσον 30
τοιαῦτά μοι τὰ λύτρα ἀπέδωκεν· ἀλλὰ πῶς ἐν Ἄιδου με-
τὰ σώματος παράδοξος ἢ κάθοδος, ἦπου δόλῳ παρηλθε

τὸν Κέρβερον, ἧπου τὸν Ἑρμῆν παρεκρούσατο, ὃν τοῖς
 δόλοισι αὐτὸς ἐπαγράφετο· ὃ τῆς ἀπάτης καθηγητὰ καὶ
 δόλων πάτερ Ἑρμῆ, ὃ σὸς παρῆλθέ σε μύστης· ὅλον
 σου τὸ δόλιον ἀπεσύλησεν, ἀμήχανον κακὸν Ὀδυσσεὺς
 5 μικρὸν εἰς ἀπάτην ἔλειν ἄνδρας ἐνόμισεν· οὐκοῦν ἐπ'
 αὐτόν σε τὸν διδάσκαλον μεταφέρει τὸ σόφισμα· παρ-
 ῆλθέ σου τὴν ῥάβδον, παρῆλθε τὸν Κέρβερον, οὐχ ὑπώ-
 πτευσε τὸν Λίακὸν, καὶ νῦν ἐν Ἄιδου διάγει καὶ πολυ-
 πραγμονεῖ τὰ ὑπὸ γῆν, ὃ πάντα δόλον πράττων ἄνθρω-
 10 πε, κινδυνεύω μηκέτι δυσχεραίνειν τὴν κρίσιν, μηκέτι
 μέμφεσθαι τοὺς Ἀτρεΐδας, ἔργον σοι τῆς ἀπάτης κακεί-
 νοι γεγόνασι καὶ πρὶν ἢ τῶν ὀπλων ἐμὲ τῆς δίκης ἐκεί-
 νους ἐκβέβληκας· ἀλλ' οἴμοι καὶ τὰ ὄπλα ἐπενδέδυνται,
 καὶ φέρεται ξίφος ἐν χερσίν, ἐφ' ὃ κατὰ τῆς πλευρᾶς ξί-
 15 φος ἕτερον ὤθησα· τί μοι τὸ ξίφος ἐνταῦθα ἐπισείεις,
 τί τὰ τῆς ἀνδρείας ἐν νεκροῖς ἐπιδείκνυσαι, εἰ χεῖρας
 ἱκανὰς εἶχες ἀποχρηῆσθαι τῷ ξίφει, τί μὴ μετὰ τὴν
 ἄδικον ψῆφον ἐκείνην ἔτι μου περιόντος τὴν ὄψιν ἐθάρ-
 20 ρεις, καὶ τὸ ξίφος ἐπέσειες· τάχα που καθ' ἡμῶν καὶ
 τοῦτό σοι μεμηχάνηται, ἵνα καὶ σώματος λυπῆσης γυ-
 μνὸν, ὃν ἔτι λυπεῖν οὐκ εἶχες ἐν σώματι, καὶ θεάσομαί
 σε τοῖς ἐμοῖς ὀπλοῖς ἐν Ἄιδου κοσμούμενον, ὃν ἔτι πε-
 ριῶν ἄνω βλέπειν οὐκ ἔφερον· Παλάμηδες, Ὀδυσσεὺς
 ἐνταῦθα, ὃ κοινὸς ἐχθρὸς, νόθος ἐν νεκροῖς ὑποδύεται,
 25 λαβὲ δίκας τῶν λίθων, οὓς σοι δι' αὐτῶν παλλοὺς ἐπα-
 φῆκε· τὸ στρατεύμα πάρελθε, διαμήνυσσον Λίακῷ τὴν
 ἐπιβουλήν, προσκάλεσαι Μίνω Ῥαδάμανθυν· καὶ τάχα
 καὶ λίθον ὡς ἄλλος Τάνταλος λήψεται τῶν πολλῶν ἐκεί-
 νων λίθων ἀντίπαινον· συγχέει καὶ ταραττεῖ τοὺς κάτω
 30 δεσμοὺς, ἤδη πρὸς φῶς ἄξει πάντα τὰ ὑπὸ γῆν, κοινώ-
 σεται τὰ ἀπόρρητα, καὶ τοῦτο γενήσεται τοῖς κάτω θε-
 οῖς, ὃ τοῖς ἐν οὐρανῷ Τάνταλος, δέδοικα μὴ προσπει-
 λῆσαι τὸν Κέρβερον· τὰ τοῦ Ταντάλου τετόλμηκε· τοι-

γαροῦν ἐπὶ κεφαλῆς ἐχέτω τὸ ἄχθος Ταντάλειον, τὰ
 Σισύφου πεπανούργευκεν, οὐκοῦν παρὰ τῷ Σισύφῳ δε-
 δέσθω, γενέσθω τὴν δίκην ὡς καὶ τὸν δόλον ἕτερος Σί-
 συφος· ἀλλ' εὖγε ξυνῆκα τῆς τόλμης ξυνορῶν τὸ μη-
 χάνημα· Σισύφου παῖς ἐστὶν Ὀδυσσεύς, Σισύφου παῖς δ
 ἀληθῶς, πρὸς ἐκεῖνον, ἄγει τὸν ζῆλον, αἰσχύνεται τοῦ
 πατρὸς ἐπὶ δόλοις φέρειν τὰ δευτερεῖα, καὶ δεύτερα εἰς
 ἀπάτην τῶν κάτω θεῶν· ὤρμησε μετὰ τὸν πατέρα ὁ
 παῖς, μετὰ τὸν Σίσυφον Ὀδυσσεύς· πρὸς πατρὸς καὶ
 παιδὸς ἀμφοτέρωθεν Ἄιδης ἠδίκηται, πατρὸς ψυχὴν ἐκ 10
 μέσου κευθμῶνος ἀποβαλὼν καὶ παῖδα μήπω τὸ σῶμα
 ἐκδύντα δεξάμενος· ὁ μὲν περὶ τὴν ἀνοδὸν ἐκακούργη-
 σεν, ὁ δὲ περὶ τὴν κάθοδον αὐθις ἠσέβησεν· Ἡράκλεις
 ὑβρίζει σου τὸ τρόπαιον, μεθ' Ἡρακλῆα τὸν Διὸς παῖ-
 δα ὁ Σισύφου παῖς Ὀδυσσεύς παρῆλθε τὸν Κέρβερον· 15
 προσεπιφέρεται καὶ ξίφος ὡς αὐτὸς τότε τὸ ῥόπαλον,
 ὡς τάχα καὶ πλήξων, εἰ δεήσει, τὸν Πλούτωνα· ὧ πάντα
 δυστυχῆς ἐγώ· ὅτε τὸ τόξον ἐλάμβανον ἔχαιρον, ὡς μη-
 κέτι Ὀδυσσεῖα ὀψόμενος, ἀλλ' οὔτε μὴν τῆς μανίας,
 οὔτε τῶν ὀπλων ἄμην εἰσέτι με μνήσασθαι· τὸ γὰρ τῆς 20
 λήθης πόμα ταῦτα προσαφελέσθαι παρασκευάζει· νῦν
 δ' ἀλλὰ καὶ πάλιν τῆ μνήμη τῶν προτέρων ἀλγῶ καὶ
 γίνομαι καὶ νεκρὸς δυστυχῆς· οὐ φέρω τὸν ἐμὸν αὐτό-
 χειρα βλέπειν, δι' ὃν τὸ ξίφος ὤθισα διὰ τῆς πλευρᾶς·
 οὐ φέρω τὴν ἐμὴν πανοπλίαν ὄραῖν, ἧς πεσόντα τὸν ὀπλί- 25
 τὴν ὑβρεως ἐξήρπασα Τρωϊκῆς· καὶ τελευτῶν αὐτὸς εἰς
 ὑβριν ἐξέπεσον· πορεύσομαι περὶ που τοὺς Ἄιδου μυ-
 χούς, γένοιτο δὴ μοι, ὧ Πλούτων καὶ Αἰακὲ καὶ πάν-
 τες ὑπὸ γῆν θεοὶ, μήτε τὰ ὄπλα καὶ τὴν ἐπ' ἐκείνοις
 μανίαν εἰς νοῦν αὐθις λαβεῖν, μήτ' αὐτὸν ἰδεῖν Ὀδυσ- 30
 σεία· ἢ δεήσει μοι καὶ τὸν Ἄιδην ἀπολιπεῖν, ὡς πάλαι
 τὴν γῆν, καὶ καταδῦναι πάλιν ἐνθύνδε εἰς τάρταρον.

5. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἢ Δανάη ὑπὸ Διὸς εἰς χρυσὸν μεταβληθέντος διαπαρθενευθεῖσα.

ὦ πάτερ Ἀκρίσιε καὶ χάλκεος παρθενῶν καὶ σφροσίνης προμήθεια, οὐδὲν ἡμῖν εἰς φυλακὴν ἐπισηκί-
 5 σατε, χρυσὸς με τυραννεῖ, χρυσὸς με βιάζεται· ὦ χρυ-
 σὸς κάλλους ἐπίβουλος, ὦ χρυσὸς φιλοπάρθενος, μη-
 κέτι κόσμου χάριν ὦ παρθένοι χρυσῶ τὸ σῶμα πιστεύ-
 ετε· ὡς χρυσὸς ἐτυραύνησεν ὅτε τὴν ἀρχὴν ἐξ ὄρο-
 φου ἐρρύη, καὶ νῦν ὡς ἐραστὴς ἐκ κόλπου θερμὸς πε-
 10 ρικέχεται· ἤδη καὶ χρυστῆς Ἀφροδίτης γένομαι, ἀλλὰ
 πόθεν ἐκίωη τὸν χρυσὸν τοῦτον ἐμεταλλεύσατο· ἐκ
 Μυκίτης ταύτης τῆς ἐκ γειτόνων τῆς πολυχρύσου·
 ἀλλ' ἐκ Πακτωλοῦ ποταμοῦ χρυσοδίνου τὸν χρυσὸν
 ἡμῖν ἐπωχέτευσεν·¹ ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐπὶ γῆς οὐκ ἔστιν
 15 θνητὸς, ἀλλ' οὐρανόθεν τὸν χρυσὸν ἡμῖν ἐπεψέκασεν·
 ἀλλ' οὐκ Ἀθηναῖς ταῦτα γοναὶ καὶ βρωμὸς ἄπυρος,
 καὶ Ῥόδος ὅλη πόλις ἐπ' Ἀθηναῖα χαίροντες· χρυσοῦν
 καὶ τὸ τῶν θεῶν δάπεδον· ἀλλ' ὁ χρυσὸς οὗτος κά-
 κείνου στιλπνότερος, τίς χρυσογνώμων οὕτω τὸν χρυ-
 20 σὸν ἐξεπύρωσε; Δία τὸν χρυσὸν εἶναι μαντεύομαι,
 καὶ πολὺς ὁ ἔρως ἐξέκαυσε· μάτην ἄρα, ὦ πάτερ, τὴν
 παῖδα ἐφρούρεις, μάτην ἐν κόχλῃ πορφύρας τῷ χαλ-
 κῶ τὴν ὥραν ἐκάλυπτες· μάτην ὡς αἰμασιὰν τὸν χαλ-
 κὸν τῆς ἐμῆς ῥοδωνιάς² προὔβηβλησαι· οὐκ ἦν ἀτι-
 25 ρῆς ὁ χαλκός, ὑπέιξεν, ἐμαλθακίσθη, προὔδωκε κλέπταντι
 χρυσῶ τὴν εἴσοδον, οὐκ ἀντέτεινεν, ὅτι σὺ τὸν χαλκὸν
 εἰς παστάδα ἐφιλοτέχνεις, ἔρως εἰς χρυσὸν ἐμεταλλούρ-
 γει τὸν Δία, οἷα νέφος σελήνην τὴν σὴν παῖδα ἐπεσπί-
 αζε χαλκός, ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐμελέτα πάλαι τὴν ξύνοδον,
 30 ἥλιος καὶ τὸ ἐπιπροσθούν ἀναρρήγνυται· ἔρως ἐπέιδε-

¹ Cod. ἐπωχέτευσεν.

² Cod. ῥοδονιάς.

το³ τῷ Διὶ ἔλους καμίνους ὑφῆψεν ἰμέρου, τὸ δέ γε πῦρ ταῖς ἑμαῖς ἐξεπύριζε⁴ παρειαῖς καὶ παρθένου θνητῆς ἐρύθημα τὸν⁵ τῶν θεῶν ὑπατον ἔκαυσεν· ὅλην ἀφροδισίων πυρὶ κατηνθράκωσε, τὸν ἀστέκτω πυρὶ καὶ Τιτᾶνας κοιμήσαντα· ὁ δὲ ὡς δαλὸς ἐκπυροῦται καὶ⁵ χρυσὸς ἀστερωπὸς γίνεται, ὡς ἐν νυκτὶ τὸν χαλκὸν πῦρ αἰθόμενον περιήγασε, καὶ ἔσπερος ἐν οὐρανῷ κυανῷ τῷ χαλκῷ περιήστραψεν· ὃ Ζεῦ ὑπάτε θεῶν καὶ παίγνιον ἔρωτος, ὃ πάντων ἀνδρῶν κρατῶν καὶ παρθένῳ νικώμενος, πάλαι σε ὡς ὄρνιν ἔρωσ ἐπτέρωσε, καὶ ὡς¹⁰ κύκνον ἄδειν ἔπεισε, πάλαι ὡς βοῦν ὀπλαῖς τοὺς πόδας ὠπλισε καὶ ὡς ταῦρον μυκᾶσθαι παρεβιάσατο, καὶ νῦν ὡς χρυσὸν ἐπέχρωσε καὶ ὡς ἔδνον ἐπέδωκεν. ὡς Δία προσκυνῷ, ὡς χρυσὸν φιλῷ, ὡς ἐραστὴν περιπτύσσομαι, εἴη δέ μοι καὶ λαμπρᾶς ἀπόνασθαι τῆς γονῆς, καὶ κρα-¹⁵ τοίη τῶν ἄλλων ὁ παῖς, ὡς θεῶν Ζεὺς, ὡς τῶν μετάλλων χρυσός.

6. Τίνας ἂν εἶπη λόγους ὁ Ζεὺς ἰδὼν τὴν Ἰνὴ μεταβληθεῖσαν εἰς βοῦν.

Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ἀφροδίτης κατηγορήσω βελῶν, ²⁰ ἔ τὴν Ἥραν καὶ τὸ τῆς Ἥρας ζηλότυπον μέμψομαι; βάλλει μὲν με παῖς Ἀφροδίτης, Ἥρα δὲ ξύνοικος ἐπέχει τὸ φάρμακον, ἢ μὲν τῶν ἐρώτων ὑπεκκαίει πυρὶ, ἢ δὲ διψῶντι φθονεῖται τῆς πηγῆς, ἢ μὲν ὡς λειμῶνα τὸ κάλλος ἀναπετάννυσιν, ἢ δ' οὐ συγχωρεῖ τῆς ὥρας ὡς²⁵ ὀπώρας δρέπεσθαι, ὡς ἐκ καλύκων ῥόδον τῶν χειλέων ἀστράπτει τὸ χαρίεν, ἢ δ' ὡς κέντρον ἐπανατείνεται τὸ βαρύζηλον·¹ ὃ δυστυχῆς ἐραστῆς ἐγὼ καὶ δύσερως, ὃ

³ Cod. ἔρωσ ἐπήσθετο.

⁴ Cod. ἐκπυρ νιζε, scripsi ἐξεπύριζε. ut nr. 6. καὶ που τις ἀπανθρακοῦται διπλῶ τῷ πυρὶ.

⁵ Cod. ἐρυθήματὸν τὸν θεῶν.

¹ Cod. βαρύζηλον.

καὶ πρὸς τῆς παιδὸς βαλλόμενος καὶ πρὸς τῆς ξυνοίκου
 φθονούμενος· ἐπαθύρει μὲν ἔρωσ ὁ παῖς, καὶ δέχουαι
 τὴν παιδιὰν ὁ πατήρ· ἐπιτείνει τὸ τόξον καὶ βάλλειν
 καθ' ἡμῶν ἀπειλεῖ, καὶ χαίρω ταῖς βολαῖς οὐκ οἶδ'
 5 ὅπως ἐγώ· ὑποκύπτω μειδιῶντα τοξότην ἂν ὡς τοξότης
 ἀλγύνει με, ὡς μειδιῶν περισαίνει με· ὅσα μοι κατὰ
 τῶν ὀφθαλμῶν ἐπαφῆκε τὰ βέλη, καὶ πάντα βάπτει
 πρῶτον ἰμέρω, οὐδὲν ἐτόξευσεν ὃ μὴ πρότερον ὑπεφάρ-
 μαξεν, οὐδ' ἠπειλήσεν ὃ μάτην ἐκόμπασε· παίζων ἐγώ ποτε
 10 τῶν πτερῶν ἐδραξάμην, ὃ δ' ἐπαθύρας μικρὸν ἐμειδίασε,
 καὶ πτερωτὸς ὁ πατήρ ἄφνω γίνομαι καὶ τὰ κύκνων
 μουσουργεῖν οὐκ αἰσχύνομαι, ἀλλ' οὐ πρότερον ἔρωσ
 ἀνῆκε, πρὶν ἂν θέλξαι μὲν τὴν ἐρωμένην ἐπὶ ζεφυ-
 ρίαις ὤδαῖς ἄσαι ὕμνους εἰς ἔρωτα· ἐμυκησάμην ποτὲ
 15 καὶ ὡς βοῦς διὰ τὸ παιδίον τὸν ἔρωτα· ὃ δ' ἐπεκερτό-
 μει καὶ βουπληῆγας τὰ μέλη ὠνόμαζεν· ἠπειλεῖ καὶ
 θύειν μικροῦ, καὶ ὡς ἐπιβώμιον πῦρ ἐφῆπτε μοι τὸ λαμ-
 πάδιον. κατὰ παντὸς γένους ἔρωσ ἐκόμπασε, καὶ θνη-
 τοῖς ἐφυβρίζει καὶ θεῶν κατεπαίρεται, καὶ ἰχθύας ἐφ'
 20 ὅτῳ ¹ πολὺς τῇ θαλάττῃ φλέγει, καὶ πτηνῶν ἀγέλας εἰς
 ἀέρα φθάνει· οὐκ ἔστιν ὃ μὴ γέγονεν ἔρωτος ἄθυρμα·
 ἄμτελον οἷ φυτεύει καὶ μέθην σοφίζεται, βότρυν οὐ γε-
 ωργεῖ καὶ βαρὶν τὸν κῶμον ἐργάζεται. μικρὸν ὡς βό-
 τρυν τὴν καρδίαν ἔρωσ ἔθλιψε, μικρὸν κατὰ σπλάγχνων
 25 ἐληνοβάτησε, καὶ σπᾶ τις τοῦ κρατῆρος καὶ μέμνηε, μι-
 κρὸν μεθύσκειν οἶνος ἐδίδαξε, μικρὸν βακχεύειν οἶδε Διό-
 νυσος· ἀδελφὸς μὲν Διόνυσος ἔρωτος, ἀλλ' ἥττων, ἀλλ'
 ὑποστράτηγος, ὅλους κρατῆρας ἐπισπένδων πυρὸς, καὶ
 προσαναρῶριπίζει ² πῦρ φιλοτήσιον, καὶ που τις ἀπαν-
 30 θρακοῦται διπλῶ τῷ πυρὶ, καὶ μέγαν ὕμνεϊ δυνάστην
 τὸν ἔρωτα· προσκυνεῖ καὶ Διόνυσον, ἀλλ' ὡς Ἀφροδίτης

1 Cod. οὔτω.

2 Cod. προσαναριπίζει.*

ξύμμαχον, ἀλλ' ὡς Χαρίτων ὑπασπιστήν, ἀλλ' ὡς θερά-
 ποντα ἔρωτος. στρατεύουσιν ἄμφω καὶ χοροὶ γυναικῶν
 τὰ στρατόπεδα. ἀλλ' ὁ μὲν Ἴνδους αἰρεῖ καὶ θῆρας
 ἀναβακχεύει καὶ Τυρρῶηνοὺς ἐπὶ τι ἄγει καὶ φέρει τῷ
 βλέμματι, ἔρωσι οὐκ ὀλίγον καὶ τὸν ἀδελφὸν Διόνυσον 5
 ἐδουλώσατο, ἰμέρω τῆς Ἀριάδνης ἔχρισέ ποτε παρειᾶς,
 καὶ προσίεται τὸ βέλος ὁ Βάκχος καὶ προσκυνεῖ τὸν ἀ-
 δελφὸν ἔρωτα, καὶ κόρης αἰχμάλωτος γίνεται, καὶ κατ'
 αὐτῆς Ἀφροδίτης ὁ παῖς ἔρωσι νεανιεύεται, καὶ τὸν ἀδελ-
 φὸν οὐκ ὤκτειρε, καὶ τοῦ πατρὸς οὐκ ἐφείσατο· Ἀργό- 10
 θεν μοι τὸ τῆς Ἴνους ἐπήστραψε κάλλος, καὶ τᾶνδον
 εὐθύς ὑποσμύχομαι, ἀλλὰ τίς κόχλω τῆς πορφύρας ἐπέ-
 χρωσε, τίς ἐλύτρω τὸν μάργαρον ἐπεκάλυψε· οἴμοι καὶ
 πάλιν Ἥρα ζηλοτυπεῖ, καὶ πάλιν ὡς ἐραστὴν ὑποβλέπε-
 ται· τὴν ἐρωμένην εἰς βοῦν ἐμορφώσατο, καὶ πάλιν ὄσιν 15
 προβάλλεται τὴν εἰδέχθειαν· ἀλλ' ὦ καὶ βοῦς εὐπρεπῆς
 καὶ παρθένος οὐκ ἄμορφος, κοινωνεῖς τῷ Διὶ τῆς τύ-
 χης καὶ τῆς μορφῆς, καὶ καρτέρει μετὰ Διὸς νικωμένη,
 εὐφραίνεις μᾶλλον τὸν ἐραστὴν οἷς τὴν μορφὴν εἰς ταῦ-
 ρον ἠλλάξατο, ἵνα ζυγὸν ἄμφω τὸν ἔρωτος ἔλκωμεν. οἷ- 20
 στρος τὴν ἐμὴν ἔπληξε βοῦν, καὶ πολλὴν μὲν ὄσιν ἐπ-
 ῆλθες ἠπειρον, οὐκ ὀλίγα δὲ διεμετρήσω κύματα. οἷ-
 στρος καμὲ τὸν θεῶν ὑπατον ἔτρωσε, καὶ γέγονα ταῦρος
 μυκώμενος. κατέπτην ἐξ οὐρανοῦ, διέδραμον γῆν, κατέ-
 δυν εἰς θάλατταν, καὶ τοῖς Διὸς νώτοις κόρη θνητῇ καθ- 25
 ιπάσατο· ἐγὼ σε καὶ ὡς βοῶπιν ἀποθανυιάζω καὶ ὡς
 σελήνην φιλῶ· ἠλίκον εἰς κύκλον τὸ κέρασ ἐλίσσεται,
 καὶ ὡς νέφος τὸ τῆς μορφῆς εὐπρόσωπον ὑπεξόφωσεν,
 ἀλλ' ὡς φῶς ἥλιος ἐγὼ σοι τὸ κάλλος ἀποχαρίσομαι.
 Βοῦς εἶ τὴν μορφὴν, καὶ τὸ χρῆμα πανταχόθεν ὄσιον 30
 εἰς θεοὺς ἀφωσίωται, εἰς βωμὸν ἀφιέρωται· σὲ δὲ τὴν
 ἐμὴν φίλην βοῦν στέφουσι μὲν ἔρωτες, κانهφορήσουσι 3

3 Cod. κانهφορ.

δὲ Χάριτες, ἰσρεύσει δὲ Ἀφροδίτη, καὶ Ζεὺς ὑποπτεύσει
τὸ καλλιέρημα, δεινὸς ὁ βουκόλος, καὶ πολλοῖς φρουρεῖ
σε ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ δεινὸς ὑποκλέπτειν Ἑρμῆς, καὶ
κρεῖττον αὐλεῖ πολλῶν ὀμμάτων τὸ δόλιον· ἔχει ῥάβδον
5 οὐκ ἀνθρώπων μόνον ὀφθαλμοὺς θέλγουσας, ἀλλὰ καὶ
βουκόλον ἐπιστήσω κριτὴν, καὶ παρ' Ἀλεξάνδρου κάλ-
λους εὐτυχῆσει τὰ δεύτερα. τί γάρ σοι βουκόλον πανό-
πτην παρέστησε, τί δ' οὕτω καλὴν μορφὴν ἀπηγλάϊ-
σεν· οὕτως ἐπιτεχνάσομαι σοι τὸ βουλευτόν· οὕτω πε-
10 σούσης μοι τῆς βοῦς καὶ σίβλον ἀναφανήσεται μέλιτος·
δεῖ γάρ σε εἰς ἄνθρωπον αὐτίς ἐπανελθεῖν, ἐμὲ δ' ὀψέ
ποτε καὶ τῶν Ἀφροδίτης χαρίτων γεύσασθαι καὶ γλυ-
κὴν ἐπιγνῶναι τὸν ἔρωτα.

7. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ὁ Σαμψών, ὅτε παρὰ των
15 ἄλλοφύλων ἐτυφλώθη.

ὦ χεῖρες, εἰς οἷον ἡμῖν πέρας ἦκει τὰ τῆς ἀνδρείας;
Μύλων ἡμᾶς διεδέξατο, καὶ δουλεία πρὸς ὕβριν, καὶ
ὄνων ἔργα νῦν ὑπέχετε, ἅς ὄνου σιαγῶν ὥπλιζε πρότε-
ρον, καὶ τῶν ἀτυχημάτων μείζων ἐφ' ἡμῖν ὁ κατάγε-
20 λως· ὁ πρὶν γενναῖος ἐκεῖνος ἐγὼ, ὁ καὶ γυμνὸς ὀπλί-
τας φοβῶν καὶ πολλοὺς εἰς ἀναιρῶν αἰχμάλωτος γέγονα
γυναικός· καὶ νῦν γέλως πρόκειμαι τοῖς ἐχθροῖς καὶ
δουλεύω τὰ ἀτιμότατα· ὃ γυναικῶν γένος ἐπάρατον,
ὃν ἐφίλει περιειργάζετο, καὶ ὃν τῆς ῥώμης ἐθαύμαζε,
25 τοῦτον τὰ ὄπλα παρείλετο· ὃ κακῶς ἰδόντες ὀφθαλμοί,
καὶ περὶ τοῦτο νῦν ἐπιβλέπειν οὐκ ἔχοντες· οὐκ εἰς κα-
λὸν ἀπεχρήσασθε τῷ βλέπειν, τοιγαροῦν δικαίως ἀφή-
ρησθε· ὃ τῆς πρώην σωφροσύνης ἐκείνης, ὃ τῶν ἀπὸ
ταύτης ἀριστευμάτων· ἐσωφρόνον καὶ προὔβαινέ μοι
τὰ

I Ethopoïae sequentes in cod. Fol. 137. sqq. iis, quas Allatius edidit, immixtae sunt.

τὰ τῆς ἀνδρείας, ἐφυλαττόμην μέθην καὶ λέων ἠλίσ-
 κετο· οὐκ ἠσέλγαινον καὶ δυσμενεῖς ἐπεφρίκασαν· ἐτή-
 ρουν τὰ τῆς ἐπαγγελίας, καὶ χρυσὴν κόμην ἐπὶ κεφαλῆς
 εἶχον ὄπλον ἀσιδήρον· ἐκράτουν σταγόνος, καὶ πλησμο-
 νῆς ἀλόγου, καὶ σιαγῶν ὄνου τὰ τῶν ὄπλων ἐπλήρου 5
 μοι· τὸ δὲ δὴ μεῖζον καὶ δίψαν ἴστη καὶ τρόπαιον· τὸ
 μὲν ὅτε τοὺς πολεμίους συνέθλιβε, τὸ δ' ὅτε συνθλιβο-
 μένω μετὰ τὴν μάχην ὕδωρ ἐπήγαγεν· ἀλλ' ἐξέπεσον εἰς
 ὕβριν, τοιγαροῦν περιέβρισμαι τὰ δεινότετα, αὐτὸς ἐμαυ-
 τῷ τὴν συμφορὰν ταύτην ἐπήγειρα, αὐτὸς κατὰ τῶν 10
 ὀφθαλμῶν μόνον οὐκ ἐπήνεγκα τὸ σιδήριον, οὐκ ἔξωθεν
 ἀλλ' οἴκοθεν βέβλημαι· παρεῖδον τὴν ἐκ παιδὸς σωφρο-
 σύνην, παρέβην τὰ τῆς ἐπαγγελίας, ἐφ' ἣ γεγέννημαι, εἰς
 ἔν μοι τὰ τῆς ἰσχύος ἔκειτο, εἰς τρυφήν ὑπήχθην, κάλ-
 λος ἐθαύμασα, γυναικὸς ἰάλων, τῇ δὲ καὶ γνώμη καὶ 15
 γένος καὶ τὰ πάντα ἀλλόφυλα· εἰς τοσοῦτον ἐμαυτὸν
 ᾤθησα τὸ κακὸν, τοιγαροῦν ἰάλων καὶ δίκας ἔδωκα τῆς
 πρώην ἀνδρείας ἅμα καὶ τῆς εἰσέπειτα παροιρίας ἐκεῖνο
 τοῖς ἀλλοφύλοις, ὧν τοὺς τραυματίας ἐπλήθυνα, τοῦτο
 θεῷ τῷ πατρίῳ· θεὸν γὰρ ἠθέτου, ὅτε τὰ τῆς ἐπαγ- 20
 γελίας ἤσχυνον· ἀλλ' οἴμοι τὰ τῶν προγόνων δυστυχῶ
 καὶ βεβαιῶ τὸ γένος τῇ συγγενείᾳ τῆς συμφορᾶς· Μα-
 διανίτας ἐπόρθηον καὶ τὴν ἐκείνων ἰσχὺν ἔφερον οὐδὲν,
 ἀλλ' ἐπιπτον αὐτοῖς ὀπλίταις αἱ πόλεις, καὶ ἦν τὸ δει-
 νὸν ὡς ἀμήχανον· ἀλλ' ἦκε τοῖς πολεμίοις οὐκ οἶδ' ὅ- 25
 θεν εἰς νοῦν, καὶ κάλλος γυναικῶν ἐφοπλίζουσι, καὶ οἱ
 προτοῦ βάλλοντες ἐπιπτον καὶ γυναικῶν γεγόνασιν ἔρ-
 γον, οὓς πρότερον ἄνδρες οὐκ ἔφερον· ταύτην δίδωμι
 τῆς ἀσελγίας δίκην καὶ γὰρ, ἀπὸ τοιαύτης ἀλίσκομαι πα-
 ρατάσεως, τοιοῦτον ἤττημαι πόλεμον· ἐπίστευσα ἐμαυ- 30
 τὸν ἔρωτι· προῦδωκα τὰ τιμιώτατα γυναικὸς πόθῳ καὶ
 ἀσελγίας ὑπερβολῇ· ὧ πάντα ἀπλοῦς ἐγὼ καὶ μηδὲν ὀ-
 κνῶν πάντα χαρίζεσθαι πρὸς ἔρωτα· ἤρετό μου τὴν

ἰσχὺν, ἐγὼ δ' ὑπέκρυπτον, καλῶς γε τὰ πρῶτα ἐσχηματί-
 ζετο λύπην καὶ πάλιν ἠπάτησα, ἢ δ' ἀπειρατό μου
 τῶν χειρῶν, καὶ γνοῦσα τὴν ἀπάτην αὐθις ἤσχαλλεν,
 ἔδυσφόρει, καὶ ἅμα δακρῦειν ἐπλήττετο, ἐντεῦθεν ἔμα-
 5 λακίσθην ὁ γενναῖος ἐγὼ, καὶ δακρῦουσιν οὐκ ἦνεγκα
 κόρη· τοιγαροῦν δακρῦειν μοι παραλείπεται· ἐπέδειξα
 τὸ χρυσοῦν ἐπὶ κεφαλῆς ὄπλον, ἢ δ' οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ'
 ἅμα τε τὸν βόστρυχον ἐκείνη καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέ-
 κοπτον οἱ πολέμιοι· ἅμα τὰ τῆς ἐπαγγελίας παρεώρα-
 10 ται, καὶ σίδηρος ἐπὶ τὴν δυστυχῆ ταυτηνὴ κεφαλὴν ἀνα-
 βέβηκε, καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔφθασε τὸ δεινόν·
 ὦ τοῦ γέλωτος, ὦ τῆς ὑβρεως, χεὶρ ἀπήλεγξε γυναικὸς
 χεῖρας ἐκείνας, ὑφ' ὧν λέων ἔπιπτε, καὶ πολλαὶ χεῖρες
 ὀπλιτῶν ἀπηλέγχοντο, ² οἱ δὲ, ἀλλ' ὦ τῆς παρουσίας,
 15 εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐθὺς ἔβλεψαν, ἐπ' αὐτοὺς ὄλον
 ἐξεκένωσαν τὸν θυμὸν, ἴν' ἔτι ³ μᾶλλον ἐφυβρίζειν ἔχοι-
 εν, καὶ δοῦλος ἀλλοφύλων βιώσομαι, ἀλλ' εἰς καιρὸν
 ἡμῶν ἐπανῆκε τὸ ὄπλον, ἦδη μοι τῆς ἀνδρείας ὁ στά-
 χυς ἀνέβλασται, αἰσθάνομαι τῆς ῥώμης ἐπανθούσης·
 20 Σαμψῶν ἐκεῖνος ἐγὼ πάλιν ὁ πρότερον, οὐκέτι μοι καθ'
 ἓνα τὰ τῆς ἰσχύος, ἀλλ' ἐξέφυ τῆς κεφαλῆς ὡς ἀπὸ
 ῥίζης ὁ βόστρυχος· καὶ χεῖρας ἔχω ἀρκούσας πρὸς ὄλον
 στρατόπεδον, μικροῦ καὶ χάριν οἶδα τοῖς ἀλλοφύλοις,
 ὅτι μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐ τὰς χεῖρας ἐξέκοψαν, ὡς
 25 νῦν γε καιρὸς ἀμύνασθαι τοὺς ἐχθροὺς, οἱ δὲ που χαι-
 ρουσι τὰ ἐπινίκια, καὶ προσεντρυφῶσι τῇ καθελοῦσῃ
 τὸν πολέμιον κόρη, τάχα με καὶ προσεπισκώπτουσιν, ὅπως
 ἑμαυτὸν ἀλλοφύλῳ προὔδωκα γυναικί, καὶ τὸν ὄντως
 ἔκφυλον ἐθάρρησα πόλεμον, οἶμαι δ' ὅτι μετὰ γε τὸν
 30 πότον καὶ τὴν πολλὴν μέθην προσεπικαλέσονται καὶ τὸν
 Σαμψῶν ἐμέ καὶ προσεπιχλευάσουσιν, ἐγὼ δὲ ἄλις ἔχω

² Cod. ἀπηλέγχετο. ³ Cod. ἐπι. scr. ἔτι. de qua permuta-
 tione dixi in epist. crit. init. cfr. Boisson. ad Marin. p. 94.

τοῦ γέλωτος, ⁴ οὐκ ἀνέξομαι πολεμίας φωνῆς προσεπι-
 ταττούσης καὶ προσεπορχεῖσθαι τοῖς σκώμμασιν, ἀλλ'
 εὖγε τῆς ἑορτῆς, εὖγε τῶν ἐπινικίων, καιρὸν ἔχει μοι τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς, οἱ μὲν ἄνω πῦρ τρυφῶσιν ἀθρόοι παρὰ
 τὰ μετέωρα, ἐγὼ δὲ κάτω πρὸς αὐτὰ τὰ τὴν οἰκίαν ἐδρά- 5
 ζοντα· ἄγε περιήγησαί μοι, ὦ παῖ, γενοῦ μοι πρὸς μι-
 κρὸν ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀναπλήρωσον ταῖς χερσὶ τὸ
 λειπόμενον, ἐπίδειξον μόνον τοὺς κίονας ταῖς χερσὶ, το
 δ' ἀπὸ τοῦδε τῆς οἰκίας ἔξεθι, δεῖ γάρ σε ζῆν ἔτι καὶ
 περιεῖναι, ὅτι διὰ σοῖ μοι δώσουσι δίκας οἱ δυσμενεῖς, 10
 ἐγὼ συντεθνήξομαι καλῶς τοῖς ἐχθροῖς, ἐπεὶ τὸ σὺν
 ἡδονῇ ζῆν ἀφήρημαι.

8. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ζαχαρίας μετὰ τὸ γεννη-
 θῆναι τὸν πρόδρομον τῆς ἀφωνίας ἀπολυθεῖς.

Ἐπανῆκέ μοι μετὰ τοῦ παιδὸς ἡ φωνή, καὶ τὰ 15
 τῆς ἐπαγγελίας οὐ διέψευσται· ἄγγελος μὲν ἐπηγγείλατο
 τὴν φωνὴν, ἐγὰ δ' ἐνεδοίαζον, γῆρας ἐγὼ προὔβαλλό-
 μην καὶ στείρωσιν γυναικός, ὁ δ' αὖθις τὰ τῆς ἐπαγ-
 γελίας ἐπέτεινεν· ἀκούση, φησὶ, καὶ μετὰ γῆρας πατήρ,
 καὶ στείραν ὄψη μητέρα, τὰ γὰρ τῆς στείρωσεως λέ- 20
 λυται, ὁ δέ σοι παῖς οὐκ ἐπιγνοίη τρυφήν· οὐ πίεται
 σίκερα ἐξ αὐτῆς γονῆς, πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας
 πλησθήσεται· ταῦτα ὁ μὲν ἔλεγεν, ἐγὼ δ' ἠπίστον,
 σημεῖον ἦτον, ὁ δ' ἐπένευεν, οὐκ εἰς καιρὸν ἐχρησά-
 μην τῇ φωνῇ· τοιγαροῦν εἰς τὴν φωνὴν ἐζημιῶμαι· καὶ 25
 λέγειν οὐκ εἰδὼς καιρία κατεκρινόμην σιγὴν, τί γὰρ
 οὐκ ἐπειθόμην ἀπόγονος εἶναι τῆς Σάρρας ἀνχῶν, ταύ-
 την δίδωμι τῆς ἀπειθείας δίκην· τοῦτο λαμβάνω τῆς
 ἐπαγγελίας ἐνέχυρον, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἐνεχυμονεῖτο μὲν
 ὁ παῖς ὑπὸ τῇ μητρὶ, ἐγὼ δ' ἐσίγων, ἀλλ' ἅμα τε τὸ 30

4 Ad marg. γρ. καταγελώμενος.

βρέφος ἀνῆκεν εἰς φῶς ἐκείνη, καὶ παρ' ἐμοὶ αὐτίκα ὁ λόγος ἐπέλαμπε· λέλυται τῇ μητρὶ τὰ τῆς ὠδίνος, καὶ μοὶ τὰ τῆς ἀφωνίας λέλυται, ἀποδίδωμι τὸν εὐχαριστήριον· ὑπεραγάλλομαι τῷ παιδί, ἡσθόμην ἤδη καὶ πνεύματος, ἐμπνεῖ μοι τὰ μέλλοντα, συνίημι τῆς ἐπὶ τῷ βρέφει χάριτος, ὑπὲρ τὸν Σαμψὼν διαγωνιεῖται πρὸς τρυφήν· ὑπὲρ τὸν Σαμουὴλ ἡγήσεται τοῦ λαοῦ, ὦ παῖ, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ καὶ σὺ καὶ λαὸν προσάξεις θεῷ· ἐπέρχεται μοι τὸ μείζον εἰπεῖν· ἐτοιμάσεις κυρίῳ τὴν πρόοδον, κηρύξεις τὸν προσδοκώμενον, ἤδη ξυνῆκα καὶ τῆς σιωπῆς, ξυμβάλλομαι τὴν ἀφωνίαν ἐκείνην, μανθάνω τί βούλεται δεσμῶν τὴν φωνὴν ἄγγελος, φωνῆς ἔμελλον κληθῆναι πατήρ, τοιγαροῦν ἔδει με τὴν φωνὴν ἐγκυμονῆσαι⁵ πρότερον, καὶ σιγᾶν μέχρι καὶ τόκου· ὡς ἔδει καὶ τοῦ λόγου προδραμεῖν τὴν φωνὴν, καὶ πρὶν ἢ παρθένον τεκεῖν στεῖραν ἀκοῦσαι μητέρα, τὸ δ' ἀπὸ τοῦδε σὺ μὲν ὁ παῖς ἢ μεγάλη φωνὴ τοῦ τῆς μητρὸς νέφους περιρῥαγέντος ἐξέλαμπε, καὶ μοὶ δὲ ἢ φωνὴ ξυνεξέλαμπε, καὶ τὰ μὲν τῆς ἀφωνίας διέρρηχται· ἤξει μετ' οὐ μικρὸν, εὖ οἶδα, καὶ ὁ λόγος, καὶ σὺ μὲν ὑπηρετήσεις ἢ φωνὴ καὶ κηρύξεις τὸν ἐλπίζόμενον, ὁ δ' ἐκπληρώσει τοῦ πατρὸς τὴν βουλήν, καὶ πρὸς τὸν πατέρα νοῦν ὁ λόγος ἀναδραμεῖται, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἔσται τὰ προσδοκώμενα.

25 9. Τίνας ἂν εἶπη λόγους ἔρως ἰδὼν δρυτόμον, ἐπιχειροῦντα κόπτειν τὴν Μύρραν¹ ἔτι ἐγκυμονοῦσαν τὸν Ἄδωνιν.

Ἐπίσχεσ, ὦ δρυτόμε, τὴν ἀξίνην, ἐπίσχεσ, μὴ θῆγε κατὰ Μύρρας τὸν σίδηρον, οὐ δρὺς ἐστι Πανος ὀρείου φυτὸν, ἴν' ἢ, καὶ δρυτόμοις ἐγκείμενον εἰς τομήν·

⁵ Cod. ἐγγυμονῆσαι. et nr. 9. in titulo: ἐγγυμονοῦσαν τὸν Ἄδωνιν. ¹ Cod. μοῖραν.

οὐ μηλέα φίλον Ἄρει δένδρον, ἔν' ὑπὸ σιδήρου τέ-
 μνοιτο, καὶ ἀκμὴν αὐθις ὀπλίζοιτο· ἀλλ' ἔρωτος
 δράμα καὶ Ἀφροδίτης σκηνή, καὶ κόρη καλὴ προσω-
 πεῖον ὑποδῦσα φυτοῦ δέδιε πατρὸς ἀπειλὴν καὶ φύσιν
 ἀναίσθητον σχηματίζεται· τί γίνῃ καὶ Θύαντος² χαλε- 5
 πώτερος; κατὰ κόρης ἀπαλῆς οὕτω τραχὺν ἀνατείνεις
 τὸν σίδηρον, φείδου τῶν ὀσίων ἔρωτος, τίμα τὸν Ἰάκιν-
 θον, μὴ τέμνε τὸν Νάρκισσον, οὓς φύσις ἠγλαίσειν,
 οὓς ἔρωτος ἐφυτηκόμησε· σέβου τὴν Δάφνην τὴν καλὴν,
 τὴν μαντικὴν, τὴν Ἀπόλλωνος, τὴν ἐξ ἔρωτος· ἂν ὄψει 10
 μηλέαν ἀγλαόκαρπον μετ' Ἀφροδίτης τοῦ χρυσοῦ μή-
 λου, μέμνησο καὶ τῆς ὥρας, θαύμαζε τὴν ὀπώραν, καὶ
 προσκύνει τὸν ἔρωτα· ἂν ὄψει τὸν Ἀσσύριον φοίνικα,
 μάνθανε καὶ φυτὸν πρὸς Ἀφροδίτης οὐκ ἀναίσθητον.
 ἂν καὶ μύρραν ἴδῃς ἐνταῦθα παρείσθω καὶ χεῖρ, ἀφεί- 15
 σθω καὶ σίδηρος· μικρὸν ἐρχεῖον ἐκτὸς ὁ φλοιὸς, ἀλλ'
 ἔνδον μέγας κάλλους λειμὼν ἐπανθεῖ· ἔρωτος ὁ σοφὸς
 ἐγὼ καὶ δράμα μελετῶ φιλοτήσιον· ἔρωτος ὁ δεινὸς ἐγὼ
 καὶ καλὸς, ὁ νέος ἅμα καὶ παλαιός· ὁ τοξεύων ἅμα καὶ
 μειδιῶν, ἔν' ἧ καὶ τὸ λυποῦν οὐκ ἀνέραστον, καὶ τὸ 20
 σαῖνον οὐκ ἄλυπον· οἴνω|τουτὶ τὸ φυτὸν ἐμόςχευσα, καὶ
 καρπὸν οἴσει πυρὸς Ἀφροδισίου λόχευμα· ἡ μήτηρ Ἀφρο-
 δίτη τὸν κρατῆρα τοῦτον πίεται, καὶ τῶν Ἄρεος παιδι-
 κῶν ἐπιλήσεται, οὕτω τῆς μητρὸς ἐγὼ κατορχήσομαι,
 οὕτω καταπολεμήσω τοῦ Ἄρεος, καλὴ μὲν ἡ Μύρρα, 25
 καλὸς δὲ ὁ πατήρ, καὶ τῆς παιδὸς οὐκ ἐλείπετο, ἀλλ'
 ἐτήρει τοὺς τῆς φύσεως θεσμοὺς καὶ τοὺς ἐμούς οὐ
 προσίετο· ἠγνόει δὲ, ὡς καὶ φύσιν ἔρωτος παράγει, καὶ
 γένος ἅπαν ἐξ ἔρωτος· Ζεὺς μὲν πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν
 τε, ἐγὼ δὲ καὶ αὐτοῦ Διὸς προπάτωρ, καὶ Κρόνου ἀρ- 30
 χαιότερος καὶ οὐρανοῦ ἀρχαιογονώτερος· κλῆρος μὲν
 Διὸς οὐρανός, Ποσειδῶνος θάλασσα, καὶ Ἄιδης ἄρχει

² Cod. Θύαντος. cfr. p. 429. infr.

τῶν ὑπὸ γῆν· ξυνάμα δὲ πάντων ἐγὼ, καὶ θεὸς πανδα-
 μάτωρ γνωρίζομαι, ὡς πτερωτῆς ἄφυκτος, ὡς τοξότης
 ἀνίκητος, ὡς λαμπαδοῦχος ἀλάθητος· δίδωμι πάντα τῷ
 πτερῶ, βάλλω τοῖς βέλεσι, κἄν τις ὑπὸ σκότον περιῶτο
 5 κρύπτεσθαι, ἀκάματόν μοι τὸ πῦρ, καὶ θηρῶμαι τὸν
 φεύγοντα· ἠγνόει ταῦτα ἐκεῖνος, θεοὺς ὁμογνίους ἤδει-
 το, Δία προῖτίθει πατρῶον, ὑπὸ παρθενῶν τὴν παῖδα
 ἐφρούρει, καὶ τὸ καλὸν ἐφ' ἐστίας ἔχων ἠμέλει· οὐχ ὡς
 κόρην ἐραστῆς προσέβλεπεν, ἀλλ' ὡς παῖδα πατὴρ ἔθα-
 10 λάμευε· σύμμαχον ἐπὶ τούτοις δίδωμι τῇ κόρῃ τὸν Βάκ-
 χον, καὶ διπλῶ πυρὶ μερίζω τὸν πόλεμον, ἵνα καὶ παῖς
 ἡμέρω πατρὸς τὴν ψυχὴν ὑπεκκάοιτο· καὶ πατὴρ σω-
 φρονῶν οἴνω πρὸς τῆς παιδὸς ἐκβακχεύοιτο· ἐπεὶ δέ μοι
 καὶ πέρασ εἶχεν ὁ πόλεμος, αὐτὴν τὴν κόρην ἴστημι τρό-
 15 παιον, καὶ τις φυτὸν τὴν Μύρρα τούτην ἰδὼν τῆς μά-
 χης ταύτης μεμνήσεται, καὶ θαυμάσει τὸν στρατηγή-
 σαντα, εἴτ' οὐδὲ Διὸς ἀγρότα θεοῦ μεγάλου τρόπαιον
 ἀνασπῶν, εἴτ' οὐχ ὑφορᾷ τόξον θεοῦ φιλομύθου, καὶ
 τοξότης μῦθον οὕτω καλὸν πειρώμενος ἐκτεμεῖν· ἀδικεῖς
 20 Ἄρες, καὶ πρὸ τῆς ὠδίνος τὸ βρέφος ζηλοτυπῶν, ἀδι-
 κεῖς αὐτῇ τῇ μητρὶ, καὶ πρὸ βλάστης τὸν παῖδα ῥιζοτο-
 μῶν, τί χεῖρα δενδροτόμον εἰς μαιφονίαν ὀπλίζεις; ἀνε-
 λείς, εὖ οἶδα, τὸν Ἄδωνιν, ἀνελεῖς· ἀλλὰ μετὰ γένεσιν,
 ἀλλ' ὑπ' Ἀφροδίτης τῆς ἐρωμένης καὶ τὴν ἡλικίαν μει-
 25 ρακιούμενον· τότε δὴ σοὶ περικνίσει καὶ τὸ ζηλότυπον,
 ἵνα καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἄκανθα² καὶ τὸ καταρυέν αἶμα
 εἰς πορφύραν βάψῃ τὸ ῥόδον,⁴ δεῖ γὰρ ἐκ θεῶν καὶ θεορ-
 ρύτου αἵματος τὰ πάντα φῦναι κάλλιστα, ἐν θεοῖς μὲν
 Ἀφροδίτην, ἐν ζώοις δὲ ἄνθρωπον· τὸ δὲ ῥόδον ἐν ἄν-
 30 θροῖσι, τότε καὶ ἀποκτενεῖς τὸν ἐραστὴν, καὶ ἀμυνῇ τὴν
 ἐρωμένην καὶ γενήσῃ βροτολογὸς οὐκ ἀμφίβολος, ὡς

3 Cod. ἄκαθα.

4 Cfr. Aphthon. Progymn. p. 62.

νῦν γέ σοι καὶ τὸ ἀνδροφόνον εἰς δενδροτόμον καταπε-
 σεῖται, καὶ ζημιώσῃ σεαυτὸν μὲν ἀρχαῖον ὄνομα καὶ
 φίλον, ἐμὲ δὲ τὸ πάγκαλον τοῦτο δράμα καὶ μέγα,
 τὰς χάριτας δὲ τὸ βρέφος, τὴν Ἀφροδίτην δὲ τὸν πό-
 θον, τὴν ὥραν δὲ τὸ ῥόδον, τὰς Μούσας δὲ τὴν ὠδὴν· 5
 ἀλλ' οὐ σοι καὶ μοιρῶν ἐφείται κρατεῖν καὶ τριπλοῦσθαι⁴
 τὸν ἔρωτα· δεῖ με γὰρ καὶ τῇ μητρὶ τῶν βελῶν ἐπα-
 φεῖναι, ἵν' εἴσηται, οἷον ἔτεκε, διὰ ταῦτα καὶ φυτὸν
 ἐξ οὐρανοῦ παρήγαγον καὶ αὐτίς ἀπὸ φυτοῦ μαιεύσο-
 μαι ἄνθρωπον.

10

10. Τίνας ἂν εἶπη λόγους ὁ τοῦ Ξέρξου κυβερνήτης
 στεφανούμενος ἅμα καὶ ἀναιρούμενος.

᾽Ω ναυτίλος ἐγὼ καὶ μετὰ θάλασσαν δυστυχῆς, ὧ
 τύχης ἀλλοκότου παίγνιον, ἀπωθεῖται καὶ προσεφέλκε-
 ται, παίει καὶ περιπτύσσεται,¹ ἀρπάζει θαλάττης καὶ 15
 πρὸς δημίου χεῖρας μεταρῥίπτει· τί ἄρα φιλοτιμεῖται καὶ
 προσαφαιρεῖται τὴν κεφαλὴν, ἀναιρεῖται τὴν ἐκ τῶν λί-
 θων μαρμαρυγὴν ἢ τοῦ ξίφους ἀνγὴ, ἠδονὴν ὁ στέφα-
 νος μειδιᾷ, καὶ τὸ ξίφος φόνον γελᾷ, βασιλέως ἐπαγλαῖ-
 ξει με χεῖρ, καὶ δημίου χεῖρ ἀπειλεῖ. ποῖος τελχὶν ταῦτα 20
 καθ' ἡμῶν εἰρωνεύεται; ποῖος δαίμων τηλικαύτην τραγω-
 δίαν ἐπεχείρισε γέλωτι; τί μοι τοιαύτην ἐκεράσατο κύ-
 λικα, ὀλίγον μὲν ἐπιστάξας τοῦ μέλιτος, ὄλην δὲ ἀψιν-
 θίαν θανάτου ἐπεγγεάμενος; τίς μοι τοιοῦτον ἐπλέξατο
 στέφανον, ὡς ἐκ ῥόδων στίλβοντα καὶ ὡς ἐξ ἀκανθῶν 25
 ἐκμάσσοντα· ὄλην προβέβληται τὴν αἰμασίαν, ἠλίκα πε-
 ριφρίσσει τὰ κέντρα· λειμών τις ἄτης οὗτος, καὶ πλέγμα
 κηρῶν καὶ τελχίνος ἀπαρχὴ καὶ Πλούτωνος στέφανος·

5 Cod. τριποῦσθαι, scripsi τριπλοῦσθαι, quamquam vocem
 hanc non inveniam in Schneideri Lex.

1 Cod. περιπτύσσεται.

βούν τις οὕτω στέψας παρὰ βωμὸν ἐστήσατο, καὶ θεοῖς
 σωτήρσιν ἐκαλλιέρησεν, ἱερεῖον ἄρα ἐριννύων ² ἐγὼ, καὶ
 δαιμόνων ἀλαστόρων ἱερεὺς ὁ δῆμιος· ἀθλοθέτην ἀπό-
 πληκτον δυστυχῶ, τύχης καινὸν ἀεθλεύω παγκράτιον·
 5 ὦ Ξέρξη τὰ πάντα παλίμβολε ³; ὦ καὶ θάλατταν ἀπο-
 γαιώσας καὶ ἤπειρον ἐκπελαγώσας, καὶ νῦν σοφοῦ κυ-
 βερνήτου τύχην μετασκευάσας καὶ καινοτομήσας τὰ ἀ-
 προςδόκητα, τί τὸν ἀριστεῖα θαυμαάζεις, εἰ τὰς χεῖρας
 ἀφελεῖν ἐμελέτησας; τί τὸν σταδιοδρόμον ἀνακηρύττεις,
 10 εἰ τοῖς ποσὶν ἐπεβούλευσας; γλῶτταν τις τέθηπε ῥήτο-
 ρος, καὶ τὴν τομὴν μελετᾷ, σοφὸν τις κυβερνήτην ἀπο-
 καλεῖ, καὶ πρὸς ξίφος δῆμιον ἀπερῶάπισεν; ὦ βασιλεὺς
 οὗτος καὶ θαλάττης αὐτῆς ἀγριώτερος, ἐκείνη μου τὴν
 τέχνην ἠδέσθη, καὶ τὸ περὶ τὴν εὐπλοίαν σοφὸν οὐκ
 15 ἀπήλεγξεν· ὦ θάλαττα καὶ Πόσειδον ἀσφάλει, καὶ Νη-
 ρηΐδων χοροὶ καὶ θεοὶ πάντες ἐνάλιοι, ὑμετέραν ἐγὼ
 τοῦτο τίθεμαι νέμεσιν, ὑμεῖς με τῷ τοῦ βασιλέως ἐτη-
 ρήσατε ξίφει, ὑμεῖς με πρὸς τὴν παροῦσαν συμφορὰν
 ἀπεταμιεύσατε· τί γὰρ τὸν ἡμέτερον ἐχθρὸν ἔσωζον, τί
 20 δὲ καθ' ἡμῶν τὰ τῆς ἡμῶν τέχνης ἐπεδεικνύμην, ἐμά-
 στιξε θάλατταν, καὶ πικρὸν ἐκάλει καὶ ἀλμυρὸν ποτα-
 μὸν, οὐκοῦν εὐλόγως ἠγρίαινε, ἠδίκηε τὸν Ποσειδῶνα,
 καὶ θαλάττης ἄρχειν ἐθέλων, οὐκοῦν εἰκότως ἐπεβρυχᾶ-
 το τοῖς κύμασι· Νηρηΐδας ἐξ Ἄθω μετώκησεν· οὐκοῦν
 25 δικαίως τὸν σάλον ἡμῖν ἐπωρῶντο· ἔφθασε καὶ θεοὺς
 Ἑλληνίους ἐκπολεμῶσαι, καὶ τοῖς φίλοις θεοῖς Ἑλλάδος
 κακῶς ἀπηλλάττετο· ἐτρίπτετο μὲν ὁ μυριόστολος ἐκεῖ-
 νος, ἡ δὲ τῶν Περσῶν ὄφρὺς ξυνεθραύετο, καὶ το φρό-
 νημα ἔπιπτεν· φυγὴν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ φυγὰς ἐφ' ἐνὸς
 30 πλοίου κλέπτων τὴν διαπεραίωσιν καὶ τοὺς Ἑλληνας
 ὑφορώμενος βασιλεὺς ὁ πάντα νικῶν, ὁ μέγας, ὁ μυρι-
 ἀνθρωπος, Ἑλλήνις Ζεῦ καὶ θεοὶ ἑλευθέριοι καὶ δίκη

² Cod. ἱρίννον.

³ Cod. παλίμβολα.

καὶ νέμεσις, ἣ μὲν θάλασσα ὤδινεν ἴσα καὶ ὄρεσι κύματα· ἐπήγειρε δὲ ὁ βορρῶς ὄρθιον, εἶπεν ἂν τις περισαλπίζειν τὸ ⁴ ἐνυάλιον, οἱ κάλως ἐτετρίγεσαν, ἡ ναῦς διαταλαντεύετο, θεοὶ τότε πάντες ἡμῖν ἐπεστράτευσαν, κάτωθεν ἐκύκα τὸ πέλαγος Ποσειδῶν· ἄνωθεν συνῆγε τὰς ⁵ νεφέλας ὁ Ζεὺς, ὁ μὲν ὥσπερ πόλιν τὸ σκάφος ἐπώρυσσεν· ὁ δ' ὡς ἐκ μετεώρων ἠκροβολίζετο· πολιορκία τίς ἦν τὸ πρᾶγμα καὶ πόλεμος ἄφυκτος· θεοὶ τε ἐστρατήγουν καὶ ὁ μέγιστος Ζεὺς πανταχόθεν ἐβάλλετο· ἐπὶ θαλάττης ἠτύχησεν, οὐκ ἐθάρρει τὴν ἠπειρον, φεύ- ¹⁰ γειν ἐξ Ἑλλάδος ὤρμητο, καὶ τὰ δεινὰ πάλιν ὑφείπετο· στρόμβος πνευμάτων, ῥόχθος κυμάτων, σατραπῶν ἐπιβουλή, βασιλέων φυγή, πάντα Περσῶν ἀτυχήματα, ὄρᾳ τὸν κίνδυνον, πυνθάνεται τὴν τῶν κακῶν λύσιν, μανθάνει τὴν σωτηρίαν, ἣ δὲ ἦν ἄχθους ἀποβολὴ καὶ νεῶν ¹⁵ κουφισμὸς, φόρτος δὲ τῆς Περσικῆς μοίρας ὅσον ἀπόλεκτον· ἐντεῦθεν οἱ μὲν εἰς θάλατταν ἀπεσφενδονᾶντο πάντες αὐτόβουλοι, ἐγὼ δὲ διεκυβερνώμην τῷ μὲν δοκεῖν τὴν ναῦν εἰς ἠπειρον, τὸ δ' ἀληθὲς ἐμαυτὸν εἰς Ἀχέρωντα· ἔξιει τῆς νεῶς ὁ βασιλεὺς, ἐπιβαίνει τῆς γῆς, ²⁰ θάρρει τὸ ἀπὸ τοῦδε, καὶ σοφῶ κυβερνήτῃ τῆς προμηθεΐας μνησικακεῖ· τί γὰρ φησι μὴ καὶ τοὺς σατράπας περιεσώσω· οἷς μὲν οὖν βασιλέως ἐγεγόνεις σωτῆρ, στέφου τὰ βασιλέως καὶ γέρας ἔχε βασιλείον, οἷς δὲ σατραπῶν ὅλην ἐξημίωσας φάλαγγα, προσαποζημιού καὶ ²⁵ σὺ τὸ ζῆν παρ' ἐμοῦ· ἐγὼ σοι καὶ κράμα τύχης τεχνάσομαι, οἷς μὴ τὸ καλὸν ἐφύλαξας ἄκρατον, τί φῆς ὦ βασιλεῦ, χάριτας ὀφείλων ἐπισείεις τὸ ξίφος, φοβεῖς τὸν φόβους θαλαττίους λύσαντα, τοιαῦτά σοι πρὸς ἐμὲ τὰ σῶστρα τὸν σοφὸν, τὸν σωτῆρα, τὸν κυβερνήτην· οὐ ³⁰ ταῦτα ἐκάλεις πρὸ μικροῦ κύματα ὄρων ἀφρίζοντα, καὶ θάλατταν ⁴ ζέουσιν, ἦπου καὶ στήλην ἐπεγείρεις καὶ

⁴ Malim τόν.

⁵ Cod. θάλαττα.

πείσεις φιλοτιμότερον; ἀλλὰ τί καὶ προσεπιγράψεις τῷ
 σώματι; ἐνταῦθα καλεῖται βασιλέως σωτὴρ, καὶ πεσόν-
 τα Ξέρξης τιμᾶ· πρόσθε, ὦ βασιλεῦ, παρὰ τοῦ καὶ
 πέπτωκε· πρὸς αὐτοῦ Ξέρξου τῆς δωρεᾶς, Ἄπολλον ἀπο-
 5 τρόπαιε καὶ θεοὶ ἀλεξίκαχοι, τοῦ δι' ἐκείνων περι-
 σωθέντος, τοῦ περιόντος ἔτι, τοῦ μὴ πεσόντος, τοῦ
 ναυαγήσαντος, τί γὰρ μὴ καὶ τοὺς σατράπας τῷ βα-
 σιλεῖ συνετήρησας; βίαν μοι λέγεις θαλάττης, καιροῦ
 μοι λέγεις ἀνάγκην, κυμάτων ἀπειλήν, πνευμάτων ἐπίθε-
 10 σιν, δαιμόνων ἐπιβουλήν, τύχης ἐπήρεια· σὺ μοι δοκεῖς
 μηδ' ἂν φητηκόμενον ἐπαινεῖν, ὅς ἔστιν οὗ καὶ τῶν κλά-
 δων τοῖς μαραινομένοις συνθνήσκειν οὐκ ἔᾶ τὰ λειπό-
 μενα, οὐδ' ἂν ἀριστεὰ θαυμάσεις, εἴτι που τοῦ σώμα-
 τος τέτρωται. Μαρδόνιε δίχα τραυμάτων καὶ φόνου
 15 Περσῶν· σπεῦδε νικᾶν Ἑλληνας, οὐ γὰρ ἂν φθάνοις
 ὑπὸ Ξέρξου κτεινόμενος, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν οἱ σο-
 φώτεροι μικρὰ τὰ πρῶτα λυπήσαντες μειζόνως ἐσύστε-
 ρον θέλγουσιν. ἐκεῖνοι καὶ ἄρθρα ποδῶν ὑπεκκαίουσιν,
 ἵνα τὴν κεφαλὴν περισώσαιντο, πόδας καὶ νῦν παρ' ἐμοῦ
 20 τὰ Περσῶν ἐζημίωσαι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκέρδαινε,
 σατράπας προὔδωκα καὶ βασιλέα κλύδωνος καὶ ναυα-
 γίου ἀφήρπασα, μηκέτι θαρῶρεῖτε, ὦ ναυτίλοι, τὴν γῆν,
 μηκέτι πτοεῖσθε τὰ κύματα· θαλάσσης οὐ γεγόναμεν
 ἔργον καὶ κακοπραγοῦμεν περὶ τὴν ἡπειρον· τίς ἡμῶν
 25 κακοδαιμονέστερος, παρ' οἷς ὑποπτα καὶ τὰ εὐτυχήμα-
 τα; νῦν μὲν ἔχω τῆς ἀριστείας τὴν ἀμοιβὴν τοὺς λί-
 θους, τὴν τιάραν, τὸν στέφανον, ἐπικρέμαται δέ μοι
 τὸ ξίφος ἐτέρωθι, μικρὸν ἤδη καὶ τὰ ἐπιθανάτια ἐπορ-
 χήσομαι, καὶ σκηνοβατήσω τὰ ὕστατα, τίς οὕτω ταχὺ
 30 κῦβος κατακεκύβευται; τίς οὕτω σφραῖρα θᾶπτον κατα-
 κεκύλισται, ἧπου καὶ διήγημα τοῖς πολλαῖς ἀπιστούμε-
 νον ἔσομαι; τάχα μοι καὶ οἱ ἐν Ἄιδου θαυμάσονται,
 καὶ πυνθανομένοις ἐρῶ πάντα καὶ διηγῆσομαι τὴν Περ-

σῶν ἦτταν, τὴν τῶν Ἑλλήνων τόλμαν, τὸν ἐξ Ἑλλάδος
δρασμὸν,⁶ τὸν ἐκ θαλάττης φόβον· τὴν ἐμὴν ἐπὶ τούτοις
παραμυθίαν, τὴν τῶν σατραπῶν ἐπιβουλήν, τὴν τοῦ
βασιλέως ἀπόνοιαν, τὴν ἐντεῦθεν σφαγὴν καὶ ἐπὶ πᾶσι
τὸν στέφανον.

5

11. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ ἀύλητῆς Ἰσμηνίας¹ παρ'
Ἀλεξάνδρου βιαζόμενος ἐπαυλῆσαι τῇ τῶν
Θηβαίων καταστροφῇ.

Ἔγωγε παῖ Φιλίππου, τίνα ταύτην προὔβαλες τὴν ὑπό-
θεσιν· τίني θεῶν ἀπάρξομαι τῆς ὠδῆς, ποῖον ἄδω μέλος²
προνόμιον·² Θήβας ἐπαινέσομαι καὶ κροτήσω Κάδμον
τοῖς μέλεσιν. ἀλλ' ἢ Κάδμου κεῖται καὶ πέπανται τὰ
Θηβαίων σεμνά· Βάκχον ἐπικαλέσομαι κωμαστήν³ θεὸν
εὐγενῆ, ἀλλ' ὁ κᾶμος οὗτος ἄγριος, καὶ Μακεδόνες ἐπε-
βάκχευσαν· Ἡρακλέα παιανίσω καλλίνικον τὸν ἡμέτερον⁴
ἥρωα, τὸν ἐκ Διός, τὸν τῆς Ἀλκμήνης, τὸν Θήβηθεν·
ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅτε καὶ Θήβαις ὁ μέγας οὗτος ἥρως ἐπή-
μυεν, ὃ πάλαι μὲν πόλεως εὐτυχοῦς, νῦν δὲ οἰκοπέδου
λυπροῦ καὶ δυστυχοῦς· ὃ πάλαι μὲν εὐδαίμονος πολίταν,
νῦν δὲ ἀπόλιδος ἀύλητοῦ· κεῖται μὲν ἢ θρεψαμένη τὸν⁵
ἀύλητὴν· ὁ δ' ἐπαυλεῖν ἐκβιάζεται καλλιεροῦσι τοῖς πο-
λεμίοις, καὶ στεφανοῦν τοὺς ἀλάστορας, ὡς ἐν μεταιχμίῳ
καθέστηκα, ὡς ἐν ἀπορίᾳ κατείλημμαι, δυσερωτιῶ περὶ
τὴν ἐνεγκοῦσαν καὶ τὰ ἐκείνης πάθη θρηνηῶ· ἀλλ' ἐτέ-
ρωθεν ἐπισεῖει μοι τὸ ξίφος ὁ Μακεδὼν καὶ πείθει²⁵
παιανίζειν οὐχ ὅσια· ἔρημον ὄρω τὸ σύνηθες ἐκεῖνο καὶ
φίλον θέατρον, καὶ τραγωδίαν ἐπισκευάζω τοῖς μέλεσιν,
ἀλλ' ἀντινομοθετεῖ μοι τρόπον ἄλλον ὁ Μακεδὼν, καὶ
τυραννεῖ μετὰ τῆς πόλεως τοὺς αὐτούς· μέσος εὐτυχοῦν-
τος βαρβάρου καὶ πόλεως ἀτυχοῦσης γίνομαι· ἔλκει πρὸς³⁰

6 Cod. δρασμὸν. 1 Cod. Ἰσμενίας. 2 Cod. προνόμιον.
3 Arist. Nub. 605. κωμαστῆς Διόνυσος.

ὄδυρμόν ἢ πατρίς, πείθει τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐλεῖν ὁ πο-
 λέμιος· τίς ποτε σταδιοδρόμος ἐπιπεσόντι σταδίῳ τὰ
 τῶν ποδῶν ἐπεδείξατο· ποῖος ῥήτωρ ἐποιχομένῳ τῷ βή-
 ματι τὴν γλῶτταν οὐ πρὸς θρηνον ἐκίνησεν· αὐλητῆς
 5 ἐγὼ καὶ με Θῆβαι πόλις Ἑλλάς τοὺς αὐλοὺς ἐξεπαίδευσε·
 πολλάκις ἐν πανελληνίῳ ταύτην ἐξύμνει, πολλάκις ὀφθαλ-
 μὸν Ἑλλάδος ἐκάλεσεν, ἀλλὰ νῦν ὁ καλὸς οὗτος τῆς
 Ἑλλάδος ὀφθαλμὸς ⁴ ὀρώρουται, καὶ δεῖ με θωπεύειν
 βαρβάρους τοὺς τὴν φίλην θεοῖς ἀναρπάσαντας πόλιν,
 10 τοὺς κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἐχθρούς, τοὺς ἐκ Πέλλης,
 τοὺς Μακεδόνας, ὧ θεοὶ τίνα ταύτην ἄσω παλινῳδίαν,
 πῶς βαρβάροις ἐπαυλήσω θύμασι, πῶς ἐπισπείσω Διὶ
 τροπαίῳ τὸ μέλος, οὐκ ἐπ' Ἀργείοις ἐπὶ τῆς Κάδμου
 πεδιάδος πεσοῦσιν, οὐκ ἐπὶ Λάκωσι παρὰ Θηβαίων κομ-
 15 ψοῖς ἐλεγχθεῖσιν, ἀλλ' ἐπὶ παιδί Φιλίππου νεανία Μα-
 κεδόνι, Θήβας ὅλας καταβαλόντι· οὐκ ἄρα Τερψιχόρη
 νῦν προστήσεται τῶν αὐλῶν φίλαυλος Μοῦσα καὶ θεὰ
 παῖς Ἑλληνίου Διός· καὶ φιλοῦσα τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ'
 ἐριννύες τοῖς αὐλοῖς ἐπορχήσονται, καὶ Μακεδονικοὶ τι-
 20 νες ἀλάστορες δαίμονες, ἀποβδελύξεται καὶ Ἀθηνᾶ τὴν
 ὦδην, καὶ τοὺς αὐλοὺς κατὰ γῆς ἀφιείσα τὴν ἀρχὴν οὐ
 μετ' ὦδῆς μελήσεται. ἐπιστενάξει καὶ Ἄρης τοῖς ἐμοῖς
 αὐλήμασιν, ἧπου κάκεινος ὑπὸ μοιρῶν τὴν Θηβαίων
 ἄλωσιν ἐκβεβίασται, ὡς ὑφ' ὑμῶν, ⁵ ὧ Μακεδόνες, ἐγὼ,
 25 τὰ αὐλήματα οἰμώξεται, καὶ Ἀφροδίτης μήτηρ Ἀρμονία
 θεὸς, καὶ ἀναρμοστίαν πᾶσαν ἐνθείη τοῖς ἄσμασιν,
 οὕτως ἀναφρόδιτον ἄσομαι, οὕτως ἀκαλλιέρητον θύσα-
 μαι· πεπτῶκασι Θηβαίων παῖδες Ἀρμονίας, ἀπόγονοι
 Ἄρεος· πεπτῶκασιν οἱ γηγενεῖς, οἱ ἐκ δράκοντος φίλοι,
 30 θεράποντες Ἄρεος, ξίφος Μακεδονικὸν τοὺς σπαρτοὺς
 ἐξεθέρισε, στάχυν χρυσεοπήληκα, ⁶ γένος Ἄρει κάτοχον,

4 Pind. Ol. II. 11. Σικελίας ὀφθαλμὸς, ubi Bökh. Eur. Phön. 809.
 Κιθαιρῶν, Ἀρτέμιδος χιονοτρόφον ὄμμα. 5 Cod. ἡμῶν. 6 Cod.
 χρυσεοπήλικα.

αὐτομαθῆς τὰ πολέμια, οὐχ ὑστέραν γενέσεως ἔχον· τὴν
 ὄπλιον, ⁷ τάχα καὶ πάλιν Ἄρης οὐχ ἐνὸς παιδὸς τελευ-
 τὴν ἀποκλαύσεται παρὰ τῷ Διὶ τῷ πατρὶ, ἀλλὰ τῶν
 ἐξ Ἀρμονίας ἀπάντων, ἀλλ' ὅλην τὴν τῶν σπαρτῶν
 ἐπανάστασιν· ἤδη καὶ Κιθαιρῶν σιγηθήσεται, χωρίον ⁵
 ὡς ἐπὶ συμφοραῖς πάμπορον· καὶ ἡ Κάδμου πόλις ἀκού-
 σεται, οὐ κατ' Ἀργείων καλλίνικος, ἀλλ' ὑπὸ Μακεδόνων
 ἀνάστατος· Ἐριννύων ἄλσος, λειμῶν ἄτης, κοινὸν πολε-
 μύδριον, πολέμου ναυάγιον πάνδεινον· ἐν ταῖς Ἀμφί-
 νος χορδαῖς περισώζουσα τὸν ἀριθμὸν· ἡ ἐπτάπυλος, ¹⁰
 ὧ Ζεῦ καὶ θεοὶ, κατέστραπται, ἀνέστραπται τὰ Θηβαίων
 σεμνολογήματα· ἤρωσε Μακεδῶν νεανίας τὴν τοῦ Διο-
 νύσου, τὴν τῆς Σεμέλης· οὐχ ἵνα πάλιν ἀναδοίῃ σπαρ-
 τοὺς, ἀλλ' ἵνα μηδ' ἔγνος ὑπολείποιτο πόλεως. ἄλλος
 οὗτος τῆς Μακεδόνων ὠμότητος ἄροτος, εἰς ἀγρὸν ⁸ τὴν ¹⁵
 πόλιν μετασκευάζων, ἤρδευσεν ὁμογνίῳ λύθρῳ τὴν γῆν,
 ἄλλος οὗτος ποταμὸς, ὃν ὄπλιτῶν Μακεδόνων νέφος
 ἐπλήμμυρεν· ἵν' ἡ καὶ Κάδμον νεώσας ἀντίθετα· καὶ
 Ἰσμηνοῦ προχοαῖς ἀντερίζειν ἔχει τοῖς αἵμασιν· ἐπι-
 τάττει καὶ Ἰσμηνίᾳ πεσοῦσῃ τῇ πόλει προσεπορχεῖσθαι ²⁰
 τοῖς αὐλοῖς, ἵν' ὑπ' αὐλοῖς ἡ καὶ πίπτουσα, καὶ ταῖς
 τῶν πολυαίμων ὤδαῖς ἀντηγήσῃ μέλος ἀντίμουσον· ὧ
 βάρβαρε Μακεδῶν, οὐκ εἶ σὺ τὸ γένος ἔλκων ἀφ' Ἡρα-
 κλέους, μάτην τὸ πρὸς τὸν ἥρωα κομπάζεις ὁμόγνιον,
 οὐ γὰρ ἂν τὴν Ἡρακλέους ἠθάλωσας, ἡ τάχα καὶ λυτ- ²⁵
 τῶντα τὸν Ἡρακλέα ζηλοῖς καὶ κτείνεις, ὡς ἐκεῖνος, τοὺς
 ἐξ αἵματος; οὐκ ἦν ἐκεῖνος τότε καλλίνικος, οὐκ ἦν ἐκεῖ-
 νος ἀλεξίκακος, ἀλλ' ἐνόσει τὴν γνώμην καὶ λυσσῶν
 οὐκ ἤδει τὰ φίλτατα· παῦσαι καὶ κειμέναις ἐπεμβαινῶν
 ταῖς Θήβαις, ἀπέκειρας τοῦ τείχους τὸν βόστρυχον, καθ- ³⁰

⁷ Cod. ὄπλισις. ⁸ Apostol. Centur. I. 19. ἀγρὸς ἡ πό-
 λις· ἐπὶ τῶν παρανομούντων· Ἐπίχαρμος· ἀγρὸν τὴν πόλιν ποιεῖς.

εἶλες τὰς οἰκίας, ἀνέσπασας τοὺς βωμοὺς, ἀνέτρεψας τὰ
 τεμένη, ἐψίλωσας τῶν ἀναθημάτων τὰ ἀγάλματα, μῦ-
 θον ὅλως εἶναι τὴν πόλιν ἠγώνισαι· τί⁹ καὶ ἀνλητὴν
 δυστυχῆ τῆς θρεψαμένης ἐκβιάζῃ κατειρωνεύεσθαι· Ἰσμη-
 5 νίας ἐγὼ, ἀπ' Ἰσμηνοῦ καλοῦμαι, Θήβης εἰμὶ πολίτης,
 ἐκεῖθεν ἔχω καὶ τοῦνομα, μὴ μου καὶ τὴν κλῆσιν ἀπο-
 συλήσης, μὴ πρὸς θεῶν, μὴ πρὸς Ἡρακλέους, ὃν τοῦ
 γένους αὐχεῖς ἀρχηγόν, χάρισαι μεγάλῳ ἥρωϊ μικρὰν
 ταύτην χάριν, μὴ καὶ τὴν κλῆσιν τοῖς ἔργοις τὸν ἀν-
 10 λητὴν ἐξομόσασθαι· ἐπεχαρίσω μουσοποιῶ καὶ Μούσαις
 οἰκίαν, καὶ ταῦτα τὴν λοιπὴν ἅπασαν πόλιν καταπιμ-
 πρῶν, χάρισαι δὴ τι καὶ Ἀπόλλωνι μουσηγέτῃ καὶ ἀν-
 λητὴν οὐκ ἄμουσον. Ἔα μὴ πρὸς τὸν
 παρανομηῆσαι· ὧ θεοῖς φίλον ἔδαφος, ὧ πάλαι Χαρί-
 15 των χωρίον, ὧ πάλαι Μουσῶν τέμενος, ὧ μέχρι νῦν
 πόλις, ὧ μάτερ⁶ ἐμὰ χρύσασπι Θήβα, τὸ τεὸν καὶ ἀ-
 σχολίας ὑπέρτερον θήσομαι, καὶ Μακεδόνων ὀμότητα,
 οὔτω ζηλώσω καὶ Πίνδαρον, καὶ ταῖς νῦν τύχαις προσ-
 ἦκον ἐπαυλήσω καὶ γοερὸν.

20 12. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἄδραστος νικησάντων
 Θηβαίων καὶ μὴ ἐόντων ταφῆναι τοὺς πεσόντας
 Ἀργείους.

ἜΩ δυστυχοῦς στρατείας, ὧ πονηρῶν νυμφευμάτων·
 Ἀργεῖοι Θηβαίων ἠτήμεθα· Θηβαίων, ὧ θεοὶ, τῶν οὐκ
 25 ἀκριβῶς Ἑλλήνων, τῶν ἐπηλύδων τῶν ἐκ Φοινίκης· κεῖ-
 ται μὲν ὁ τῆς Ἡρας γίγας ὁ Καπανεὺς,¹ κεῖται ὁ τῆς
 Ἀθηνᾶς φίλος Τυδεὺς· οἴχεται δὲ ὁ λοιπὸς τῶν ὀπλιτῶν

9 Cod. τίς. 10 Pind. Istm. I. 1. cfr. Plut. Phaedr. p. 227. B.
 τί δέ; οὐκ ἂν οἶε με κατὰ Πίνδαρον καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον
 πρῶμα ποιήσασθαι τὸ τεῖν τε καὶ Δυσίου διατριβὴν ἀκοῦσαι.

1 Cod. Καππανεύς.

κατάλογος, καὶ μετροῦμεν τὰς ἐναντίων πύλας ἀριστεῶν
 πτώμασι, παρ' ἐκάστην Ἀργεῖος ἐφήδρευε λοχαγός, παρ'
 ἐκάστην καὶ πέπτωκε, νεκρῶν² ἅπαν τὸ πεδῖον ἀνθρῆ,
 γέμει λαφύρων ἢ πόλις, τρυφῶσιν ἐφ' ἡμῖν, ὦ Ζεῦ, καὶ
 κειμένοις Θηβαῖοι, καὶ τὰς ψυχὰς ἀφελόμενοι φθονοῦσι⁵
 καὶ ταφῆς τοῖς σώμασι, μεθ' ἡμᾶς ἐπὶ τὴν λύσιν χω-
 ροῦσι, μεθ' ἡμᾶς ἐπὶ τοὺς κοινούς νόμους τῶν Ἑλλήνων
 στρατεύονται, οὐδὲ πεσοῦσι τοῖς πολεμίοις σπένδονται,
 ἐν θνητοῖς σώμασι καὶ κατὰ θνητῶν ἀθάνατόν ἐστι·
 περιφέρουσι θυμὸν, καὶ ὁ μὲν πόλεμος πέπανται· Θη- 10
 βαῖοι δὲ κατ' Ἀργείων ἔτι μεμήνασιν, οὐκ εὐλαβοῦνται
 τοὺς ὑπὸ γῆν θεούς, οὐκ αἰδοῦνται τοὺς Ἑλληνας, τοὺς
 οὐκ ἀντιτείνοντας βάλλουσιν, τοὺς οὐκ αἰσθανομένους
 κολάζουσιν³ ἐπιπηδῶσι καὶ κειμένοις θηριωδέστερον, βάρ-
 βαρος ὁ τρόπος, ὁ θυμὸς οὐχ Ἑλλήνιος· οὐκ ἦν ἄρα 15
 λόγος ἄλλως, ἀπὸ δράκοντος φῦναι Θηβαίους, ἐκείνου
 τοῦ σπέρματος οὗτος ὁ στάχυς, ἔτι τῆς θηριωδίας ἀπό-
 ζουσι, τηροῦσιν ἔτι τὸν ἰὼν ἐγκαθήμενον ταῖς ψυχαῖς,
 ζηλοῦσι καὶ μετὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν πρόγονον δράκοντα,
 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς θηρίοις τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπιρῶρί- 20
 πτουσι σώματα· Ἦρα πολιοῦχε καὶ Ἄργους ἔφορε δαῖ-
 μον, ἢ σὴ πόλις ἐπ' Ἰσμηνοῦ κεῖται, καὶ τὸ Κάδμου
 χωρίον κατὰ τοῦ τῆς Ἦρας τεμένους χορεύει· ὁ Ζεὺς
 ἡμῖν ὁ σὸς πεπολέμηκε, τῆς περὶ Σεμέλην ἀπάτης
 ἐμέμνητο, τὴν σὴν πόλιν ἐπὶ τῆς Θήβης ἐλὼν ἄλλο 25
 πῦρ ἀντανῆψε κεραύνιον, καὶ στρατόπεδον ὅλον ἀνά-
 λωσε πυρὶ καὶ σιδήρῳ, καὶ λίθοις ἡμᾶς ἐπενείματο, καὶ
 νῦν ἔχουσι τὰς μὲν ψυχὰς οἱ κάτω θεοὶ, τὰ δ' ὄπλα
 Θηβαῖοι, θῆρες δὲ τὰ σώματα· ἐν Θήβαις ἠτυχήσαμεν,
 ἐπὶ Κιθαιρῶνος πεπτώκαμεν, ὦ πόλις εὐρεῖα σκηνὴ καὶ 30
 πλουτοῦσα ταῖς συμφοραῖς, ὦ Κιθαιρῶν ἐριννύων ἄλ-

² Cod. νεκρόν. ³ Ar. Nub. 550. οὐκ ἐτόλμησ' αὐθις
 ἐπεμπεδῆσ' αὐτῷ κειμένῳ.

σος, ὅλα φύων δράματα, σὺ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῖν ἐχορή-
 γησας. ἐπὶ σοι καὶ τὸ δράμα ὁ δαίμων ἐσκεύασεν, ἦκεν
 εἰς Ἄργος, ἕς μὴ ὤφελεν ὁ σὸς Πολυνείκης, ὁ καὶ τὴν
 γονὴν ἀπαίσιος καὶ τὴν τελευτὴν ἀποτρόπαιος, ἦκε φυ-
 5 γὰς ἀλήτης ἀνέστιος, ἠδέσθην ἐπὶ τούτοις τὸν ἕξενιον
 καὶ τῆς ὥρας θαυμάσας καὶ τῆς τύχης οἰκτείρας, συν-
 ἄπτω πρὸς γάμον τῇ θυγατρὶ, ἦκεν ἐξ Αἰτωλίας καὶ
 Τυδεὺς ἄλλος οὗτος, τραγικοῦ κόμματος ἄνθρωπος, καὶ
 τυχῶν τῶν αὐτῶν ἰκέτης ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς γίνεται· ἐπι-
 10 νεύω τοίνυν ἀμφοτέρω τὴν ξυμμαχίαν; καὶ τὴν ἐς τὴν
 σφῶν αὐτῶν κάθοδον παρεγγυῶμαι θαρρῆεῖν, ἀλλ', ὦ
 Πυθία πρόμαντι, ἀληθῶς ἄρα εἶ καὶ μάντις καὶ δαί-
 μονος ἔμπρους, θεοῦ μεγάλου πρόσπολε, ἀληθῆς ἔφε-
 δρος τοῦ τῆς Θέμιδος τρίποδος· οἷς γὰρ θηρίων κηδε-
 15 στήν ἀκοῦσαι με προὔλεγες τοῦ μὲν τὴν μαιφόνον προὔ-
 φαινες τύχην, τοῦ δὲ καὶ τὴν ἐκ γένους θηριωδίαν ἀπε-
 μαντεύου, καὶ τὴν ἐκ μάχης ἀδελφοκτονίαν, τὴν πι-
 κρὰν, ἐπάρατον, τὸ ἀπόπτυστον ἐκεῖνο καὶ ἀφήριστον
 τρόπαιον, ὃ καὶ πεσῶν παραλογώτερον ἔστησε, καὶ παρὰ
 20 μέρος ἠττηθεὶς ἐτροπώσατο· κρεῖσσον ἦν μοι θηρίοις
 ἐκδοῦναι τὰς παῖδας, εἰς ἐμὲ γὰρ ἂν μόνον τὰ τῆς ζι-
 μίας ἐνέσκηψε, νῦν δὲ μοι καὶ τὰ κατ' οἶκον λυπρὰ
 καὶ τὰ τῆς πόλεως οὐκ ἀδάκρυτα· ἀκούω πατὴρ παί-
 δων, ἀλλὰ δυσγάμων, ἀκούω καὶ κηδεστής, ἀλλ' οὐκ
 25 εὐτυχῆς, καὶ στρατηγός, ἀλλ' οὐκ ἀσφαλῆς, καίτοι δι-
 καια μὲν ἐβουλόμην, ἐπὶ δικαίοις δὲ τὰ ὅπλα ἐκίνουν·
 εἶξαι Πολυνεΐκει τὸν ἀδελφὸν τῆς ἀρχῆς, καὶ μὴ γέ-
 νους μὲν κοινωνεῖν, κλήρου δὲ πατρῷου καὶ κοινῆς ἐστίας
 φθονεῖν· ταῦτα Θηβαίοις ἐπρεςβευόμην, οὕτως ἐλληνι-
 30 κῶς ἔστελλον τὸ κηρύκιον, ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι καὶ πρὸς αὐ-
 τὴν ἀπεδυσπέτουν τὴν ἀκοήν, ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς τοὺς
 λόγους ὀφείεις ἐπὶ τὰ ἔργα ἔβλεψα, καὶ δίκη καὶ θεοῖς
 τὸ πᾶν ἐπιτρέψας κριτὴν καθίζω τὸ ξίφος, Ζεὺς, δὲ
 ἄρα

ἄρα ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀκριβῶς ἐθεμίστευε, καὶ Θηβαίοις
 οὐ πρὸς δίκην τὰ τῆς δίκης ἐπρουτάνευσε τάλαντα· τοῦ-
 το ἦν, καὶ ὁ τῆς δίκης πεττὸς πρὸς τοὺς ἠδίκηκότες με-
 τεπεττεύετο, ἔσειε μὲν τὴν αἰγίδα ὁ Ζεὺς, ὑπερῶγγυε
 δὲ τὰς βροντὰς, ἐστόμου τὸ μέγα βέλος τὸν κεραυνόν· 5
 περιστρέβει τὸ πῦρ, καὶ πρηστῆρας ὄλους κατὰ τῶν
 ἡμετέρων κεφαλῶν ἀπεδίσκευεν, ἐκάλει δὲ πρὸς ἐπικου-
 ρίαν τὸν παῖδα τὸν Ἄρεα, φιλαίματον δαίμονα, θεὸν
 ἄλλοπρόσαλλον· 3 τηλικούτον ἡμῖν κακὸν ἐπηρτύετο, ἐμυ-
 κᾶτο μὲν ἐρίγοδυπον οὐρανός, καὶ πρὸ τῶν τοῦ Διὸς 10
 ἀκροβολισμῶν τὸ ἐννάλιον ἐπηλάλαξεν· ἔπνει δὲ θυμοῦ
 καὶ ὁ τῶν θεῶν ὑπάτος, 4 καὶ πᾶν ὅσον ἔμπυρον οὐ-
 ρανόθεν ἐξηκοντίζετο. καὶ ὁ τῆς Ἥρας ἀριστεὺς ὁ μέ-
 γας, ὁ Καπανεὺς, ἀντὶ Σεμέλης ὡς ἄλλος Τυφῶς ὑπὸ
 Διὸς ἐβάλλετο, Ἄρης δὲ τὸ ἔγγος ἐνώμα, καὶ τὰς τῆς 15
 μητρὸς ἐστυφέλιζε φάλαγγας, καὶ ὁ τῆς Ἀθηναῆς ὀπλίτης
 Τυδεὺς, ἀντὶ δράκοντος λίθῳ κατσαγῶς τὴν κεφαλὴν
 ἐπὶ γῆς ὑπέστρωτο ὑπτίος· ἐξ Ἄρεος ἔκειτο, πυρὶ πῦρ
 ἀνθυπεξέκαυσε Ζεὺς, καὶ λίθῳ λίθον Ἄρης ἀπεταλάν-
 τευεν· ὁ μὲν τὴν σύνοικον εἰς ἀγαθὸν λοχαγὸν ἀντὶ 20
 τῆς ἐρωμένης ἐλύπησεν, ὁ δὲ τὴν ἀδελφὴν ἀντὶ φίλου
 θηρὸς οὐκ ἀγενῆ στρατηγὸν ἐξημίωσεν, οἱ δὲ Ποσειδῶν
 τῆς μάχης ταύτης ἐλείπετο· ἀλλὰ συνεστρατεύετο καὶ αὐ-
 τὸς τὰδελφῶν, καὶ καθ' ἡμῶν ἐκίνει τὴν τρίαίναν, καὶ
 τῶν ἐπ' Ἀμυμώνῃ παιδικῶν τῶν αὐτοῦ τοὺς ἐπὶ Σεμέ- 25
 λην Διὸς προὔθηκεν ἔρωτας· ὅλης πόλεως φίλης ἦτταν
 καταψηφίζεται· ἴν' ἀδελφὸν εὐφράνη βαρῦμηνιν, γῆ δὲ
 τὸ στόμα περιεβόθρευε καὶ πλατὺν ὑπέχαινε φάρυγγα,
 οὐχ ἵνα πολυδιψεῖω πόλει πηγὴ τις ἀναρῶοιβδήσῃ πο-
 λύκρουνος καὶ διειδῆς, γλυκέος ἔρωτος ξύμβολον, ἀλλ 30
 ἵνα στρατιώτης αὐτοῖς ὄπλοις καταποθήσεται· ὦ πονη-

3 Il. E. 831. et 889.

4 Cod. ἦπατος.

ρᾶς ταύτης αὔλακος, ἦν οὐ γηπόνος ἐπήσκησεν, οὐκ ἐπό-
 λευε βούς, οὐ περιελάκισεν ⁴ ἄροτρον· τῇ τριαίνῃ δὲ διέ-
 στησε Ποσειδῶν, καὶ μάντιν σοφὸν ἀντὶ σπέρματος
 ἐγκατέχωσεν· ὦ γῆς καὶ φρούσης ὀπίτας παράδοξα καὶ
 5 αὐθις ἀποκρύπτουσης ἀνέλπιστα· ὦ γῆς ἐφ' ἧς οὐδὲ
 θεοὶ κακῶν ἀπείρατοι· Θηβαῖος ἦν Διόνυσος, καὶ θεὸς
 προσγενῆς, ἀλλ' οὐκ ἦν αἵματος ὁμογνίου καθαρὸς, οἷς
 μητέρα κατὰ παιδὸς ἐβάχχευσε· Θηβαῖος ἦν Ἡρακλῆς,
 ἀλλ' εἰς τὸ γένος ἐλύττησε, καὶ τοῖς παισὶ τὰς χεῖρας
 10 ἐπιβαλὼν τὸ Θηβαῖον εἶναι τοῖς κακοῖς ἐβεβαίωσε· τοῦ-
 τον οἶμαι καὶ Πολυνείκης ἐπλήρωσε τὸν κατάλογον,
 καὶ τοῦ γένους ἡμῖν κοινωνήσας καὶ τῆς τύχης μετέδω-
 κεν· οἴους θεοὺς ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐκινήσαμεν· ἠλίχους
 ἐκπεπολεμώκαμεν δαίμονας, Ζεὺς τὸν καταιβάτην μετε-
 15 χειρίζετο, Ἄρης ἐθήγε σίδηρον, Ποσειδῶν τὴν γῆν ἀνε-
 μόχλευε, πάντα ἡμῖν ἄπορα καὶ μαχομένοις καὶ δραπε-
 τεύουσιν· ἠνδρίζετό τις Ἀργεῖος καὶ τὰ μεγάλα παρεκιν-
 δύνευεν, ἀλλ' ἡ γῆ τοῦτον αὐθις ἐπέδησε· καὶ λόχος
 βαθυς ἦν ὁ βόθρος, καὶ πάγη τις ἄφυκτος, οὐκ οἶδεν
 20 ὁ μάντις τὰ ἐν ποσὶ, Ζεὺς γὰρ αὐτῷ συνεδόλου τὸ μαν-
 τικόν, ἧπου καὶ νῦν τῆς Ἡρας κατειρωνεύεται· οὐκ ἦν
 μόνος ὁ Ζεὺς οὐκ εἰδὼς ἐν Θήβαις, ὃ, τι καὶ πείσεται,
 ἀλλὰ καὶ φίλος Ἡρας μάντις ἐξ ἀγνοίας πίπτων· ὡς
 τοῦτό γε τὸ μέρος ἐκεῖνος ἠτύχησεν, αὐτῷ σώματι τὴν
 25 γῆν ὑποδύς, καὶ φυγῶν τὴν Θηβαίων ὀμότητα· καὶ ὡς
 εἶθε καὶ πᾶσι τοῖς πεσοῦσιν Ἀργείοις ταύτην ἐκύρωσε
 τὴν μοῖραν ὁ Ζεὺς· νῦν δὲ στρατόπεδον ὄλον κατὰ πε-
 διάδος ἐφήπλωται, βλέπει τὰ ἀθέατα ἥλιος, τί δράσω;
 τί χρήσωμαι τοῖς παροῦσιν; οὔτε γὰρ περιορᾶν τοὺς οἰ-
 30 κείους οὔτω κειμένους καλὸν, καὶ στρατὸν αὐθις ἐγεί-

5 Cod. περικυλάκισεν, scripsi περιελάκισεν. Suid. περιλακι-
 ζομένη, ἀντὶ τοῦ διασχιζομένη καὶ διακοπτομένη.

ρην ἐξ Ἄργους ἄπορον· Θηβαίοις τὸ πείθειν ἄλλως ἀμήχανον, ἐπὶ τὴν Ἀθηναῖς πόλιν πορεύσομαι, ἐπὶ τὸν ἔλεον βαδιοῦμαι βωμὸν, ἐπισπείσω καὶ δάκρυα καὶ πείσω δῆμον φιλάνθρωπον, οὐδέ μοι τοὺς πολεμίους καταγωνιοῦνται, τοὺς θυμῶ βαρβάρους θύοντες, οἱ θεὸν εἰδότες τὸν ἔλεον, οἱ αὐτόχθονες ⁶ τοὺς σπαρτοὺς, οἱ ἐξ Ἀθηναῖς τοὺς ἐκ δράκοντος, ταύτη τὸ γε νῦν ἰτέον, οὕτω γὰρ ἐμοῖς ἐπικουρητέον, τὸ δ' εἰσέπειτα, Ἦρα τε Ἀργεία καὶ θεοὶ ἐγγώριοι, ἤβήσαιεν οἱ τῶν πεπτωκότων παῖδες, ἴδοιμι τοῖς ὅπλοις ἀνθοῦντας, καὶ στρατὸν αὐ- 10
θις οἰκεῖον ἐπὶ Θήβας ἐλάσαιμι, ἐκεῖνοι τὴν τελεωτέραν ἡμῖν ἐπικουρίαν δοῖεν, καὶ ταχὺ τὴν θεοῖς ἐχθρὰν ⁷ γῆν, τὴν τῶν σπαρτῶν τῶν τοῦ δράκοντος οἰκεῖου τε κορέσομεν αἵματος καὶ δείξομεν ἄσπαρτον ἐπὶ μακρόν.

13. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἢ θεοτόκος, ὅτε μετέβαλεν 15
ὁ Χριστὸς τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον εἰς τὸν γάμον.

Ὡς παῖδά σε περιπτύξομαι, ἢ ὡς θεὸν σεβασθήσομαι; τὸ μὲν γὰρ οἷς ὑπήκουσας, τὸ δ' οἷς ἐκαινούργησας, πέφηνας· ὡς μήτηρ περιλαλεῖν σε γλίχομαι, καὶ ὡς ἄνθρωπος προσελθεῖν ὑποστέλλομαι, καὶ ὡς θεὸν πέ- 20
φρικα καὶ ὡς παῖδα θαρρόω· ὦ θεὲ παῖ, μετέβαλες τὸ μὲν ὕδωρ εἰς οἶνον, εἰς εὐφημίαν δὲ τὸν ὑμέναιον, ἐξέστησας λόγῳ μὲν τὸ ὕδωρ, ἡμᾶς δὲ τῷ θαύματι, ἀκόλουθα ταῦτα τοῖς πρότερον, θεία μὲν ἡ γονή, θεῖος δὲ ὁ τοκετὸς, καὶ μήτηρ ἐγὼ, τὸ μὲν τι τοῦ τέκου φυ- 25
λάξασα, τὸ δ' ὑπερβάσα θεϊότερον· οὔτε τὸ φυλαχθέν ἐστέρηται θαύματος, καὶ τὸ διαλειφθέν οὐκ ἀνέκπληκτον· ἔτικτόν σε, ὦ παῖ βασιλεῦ, σὺ δὲ τὰς ὠδῖνας ἐνδοθεν ἀφελόμενος τὸν τοκετὸν ἐτήρησας, μήτηρ ἤκουσα καὶ παρθένος πάλιν μεμένηκα, οὐρανὸς τῷ τόκῳ ἐφύ- 30

⁶ Cod. ἀντιχθονες.

⁷ Cod. ἐχθροῖς.

μνησε, καὶ πρὸ τοῦ τόκου μὲν ἄγγελος παρῆχέ μοι νυμ-
 φροστόλον, μετὰ δὲ τόκον ἀστέρα καινὸν ἄλλον ἀνέτειλε·
 κήρυξ ἦν ἐκείνος τοῦ τόκου, καὶ Περσίδος εἶχομεν δῶρα,
 καὶ βασιλεὺς αὐτὸς ἤκουες, καὶ νῦν δὲ τοῖς περὶ τὴν
 5 γένεσιν τὰ τῆς ἀνατροφῆς ὡς ἀνάλογα· γάμος ἦν καὶ
 παρθένον ἔχων μητέρα, καὶ γυναῖκας ἰδεῖν οὐκ ἀνώ-
 κνησας, ἀλλ' ἐφείπου τῇ μητρὶ, τοῦτο μὲν ὡς παιδίων
 νόμους τηρῶν, τοῦτο δ' ὡς καὶ γάμον νομοθεσῶν, καὶ
 συγχωρῶν τὸν ὑμέναιον· ἐτίμησας μὲν, ὦ παῖ, πολλοῖς
 10 τὴν παρθενίαν πρότερον θαύμασι, νῦν δὲ καὶ τὸν γά-
 μον καὶ δι' αὐτὸν τὴν μητέρα ἐμέ. Γάμος ἦν καὶ τὸ
 τῶν ἡδυσμάτων ἡδιστον οἶνος ἐλείπετο, ἔπινον μὲν οἱ
 δαιτυμόνες, ἀλλ' ὕδατος, ἐχόρευον μὲν, ἀλλ' ἀνήδυντα,¹
 ἀλλ' ἦδειν ἐγὼ σου τὴν ἰσχὺν, οὐκ ἠγνόουν οἶον ἔτεκον,
 15 ἦδειν καλῶς τὸ ἔνδον κρυπτόμενον, ἐντεῦθεν πρόσειμι
 τῷ παιδί, ἐπιλέγω τὸ τῆς γάμου τελευτῆς² ἀτέλεστον,
 παραθήγω θαυματουργίας ἄψασθαι, ἐπιδείξῃ, λέγουσα,
 πάντως, ὦ παῖ, μετ' οὐ πολὺ τὴν ἰσχύν· ἐγὼ οἶδα τῆς
 ἡλικίας ἀναμένεις τὸ τελεώτερον, χρόνον ἀποταμιεύεις
 20 τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ ὁ ὀρίζεις τοῖς θαύμασιν· ἀλλ' ἄρξαι
 νῦν, ἐπιίγομαί σε τερατουργοῦντα θεάσασθαι, χάρισαι
 τὴν τῶν θαυμάτων ἀπαρχὴν τῇ μητρὶ, ὁ δὲ, ὦ νόμοι
 πατέρων ἐπὶ τέχνοις κείμενοι, οὐκ ἀπένευσεν, οὐκ ἀπεῖ-
 πεν, οὐκ ἀπεδοκίμασε μητρὸς αἴτησιν, ἀλλ' ὕδωρ ἤτησε,
 25 καὶ ὁ μὲν ἐπέταττε, τὸ δ' εἰς οἶνον παρήγετο· ὡς καλὸν
 καὶ τοῖς παισὶν ἐνπειθείας δίδως ὑπόδειγμα· ἐγνώμονεῖτε,
 ὦ παῖδες, περὶ τὰς τακούσας, ἀπὸ τῶν μητέρων τῆς χά-
 ριτος ἄρχεσθε, ὅτι καὶ θεὸς γενόμενος παῖς μητέρα
 αὐτοῦ αἰτοῦσαν ἐτίμησε θαύμασιν· ὦ λόγος ἐκείνος ἐξ
 30 ἀφανῶν πηγῶν ἀναδιδούς οἴνου ρεύματα· ὅσην ἔχεις,
 ὦ παῖ βασιλεῦ, τὴν δύναμιν, διχα βοτρυῶν οἶνος ἀνέ-

¹ Cod. ἀνήδητα.

² fort. τελευτῆς, vid. p. 359.

βλυξεν, ἄμπελος οὐκ ἦν καὶ οἶνος ἀνεδίδοτο· τίς ληνὸς τὸν οἶνον τοῦτον ἐξέθλιψε; τίς ἄμπελος τὸ πόμα τοῦτο ἐθρέψατο; τρυφᾶτε νῦν, ὧ δαιτυμόνες, τὰ γαμικὰ, σπᾶτε οἴνου, σπᾶτε δὲ πλέον τοῦ θαύματος· οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκ πέτρας ὕδωρ ἔπινον, ἀλλ' ὑμεῖς οἶνον ἐξ ὕδατος, ἐκεῖ ῥάβδος ἐπληττε καὶ χεὶρ ἀνετείνετο, ἐνταῦθα λόγος μόνος ἐπαρκεῖ τῷ θαύματι· ἐκεῖ γογγυσμὸς ἐξηκούετο, καὶ ὁ δημιουργὸς ἐνεδοίαζεν.³ ἐνταῦθα μητρὸς μόνῃ παράκλησις, καὶ τὸ θαῦμα ἐπακοποῦθει ἀνεδοίαστον· ὅσω τῶν πατέρων ἡμεῖς μακαριώτεροι, θεοῦ θερά- 10 πων ἐκείνοις ἑτερατούργει· νῦν δ' ἡμεῖς αὐτὸν ἐκείνον ἔχομεν τὸν τῶν σημείων δεσπότην καὶ τεράτων κύριον, λόγῳ τὰ πρῶτα τὸ πᾶν συνεστήσατο, οὐρανὸν, γῆν, θάλασσαν, ποταμοὺς, τᾶλλα πάντα, λόγος καὶ νῦν τὴν ὕδατος φύσιν εἰς οἶνον μετεκίνησε, πῖετε τοῦ κοινοῦ 15 τούτου πόματος καὶ πρότερον τούτου τῆς πίστεως· ἤδη τι καὶ νεανιεύσομαι, ὡς μακαρία ἐγὼ, μήτηρ θεοῦ καὶ κληθεῖσα καὶ γενομένη, ὧ γάμος οὗτος μακάριος, οὗ καὶ θεὸς γέγονε δαιτυμῶν, καὶ δαιτυμόνες οἴνου θαύματος ἔπινον. 20

14. Τίνας ἂν εἶπη λόγους ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἀναβλέψας.

Ἔπαρ ἐστὶ μοι τὰ τῆς ὄψεως ἢ ὄναρ ἠτύχησα, καὶ μὴ βλέπων αὐθις ἠπάτημαι; τὰ μὲν γὰρ ἔργα βεβαιοῖ 25 τὸ φαινόμενον, τὸ δὲ τῆς θεραπείας καινὸν μικροῦ τὴν πίστιν παρείλετο· ἡμέρα μὲν ἦδε καὶ φῶς ἐξ ἀκοῆς τὸ πρότερον γνωσκόμενον· ὀφθαλμοὶ δ' οἱ πρὸ τοῦ μηδὲ ὄντες τὴν ἀρχὴν οὐκ οἶδ' ὅπως νῦν ἀνεώγεσαν, καὶ γέυομαι φωτὸς, ὃ πρὶν ὄραν οὐκ εἶχον γλιχόμενος· ὧ οἶον 30 εἶδες ἦλιε, ἅμα σε βλέπων ἐξέστηκα, καὶ συνέξέστης αὐ-

³ Cod. ἀνεδοίαζεν, scripsi ἐνεδοίαζεν propter sq. ἀνεδοίαστον. De confusione harum praepositionum vide ep. crit. p. 57.

τους οὐδέν ἤττον βλέπόμενος, καὶ μὴ βλέπων τοὺς οὐχ
 ὀραίνας, ὑπερέβαλον πάντας τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς,
 καὶ νῦν ἐξαίφνης ἰδὼν ὑπερβέβληκα τοὺς ὀρῶντας τῷ
 καὶ ὦ τῆς ὄψεως. οὔτε μοι τὰ τῆς ἀβλεψίας ἀνέκ-
 5 πλικτα, καὶ νῦν αὐθις τὰ τῆς ὄψεως οὐκ ἀθαύμαστα·
 ἔλυτο μὲν μοι τὰ τῆς ἀδῖνος, καὶ τὰ τῆς ὄψεως ἐπε-
 πέδητο, καὶ παρηγόμην εἰς φῶς, φωτὸς δ' οὐκ ἀπήλαυ-
 ον· εἰῶρων μὲν οἱ γονεῖς αὐτοὶ πρὸς τοῦ παιδὸς οὐχ
 ὀρῶμενοι, βαθρὸν δέ μοι σκότος ὑπῆν καὶ πρὸ τοῦ τό-
 10 κου καὶ μετὰ γένεσιν· ἐντεῦθεν σύντροφον τὸ κακὸν νύξ
 ἦν τὰ πάντα καὶ ζόφος ἄλυτος· ἦκεν ἡμέρα, ἐγὼ δ' οὐκ
 ἤκουον· ἐπῆλθε νύξ, καὶ πάλιν ἐπυνθανόμην, καὶ ἃ μὴ
 βλέπειν εἶχεν εὐκόλως ἐμάνθανον, ὅλος εἰῶρων ὡς ἤκουον,
 καὶ τὴν ἀκοὴν εἰς ὄρασιν μετελάμβανον· ἀπείρηκα πολ-
 15 λάκις ξυμποδιζόμενος, ἀπείπον τοὺς πόδας, οἷς ἔτυχον
 συντριβόμενος, ἐπεχωρίαζον τῷ ναῶ καὶ τὸ κάλλος ὑφ'
 ἐτέρων ἐμάνθανον· οὕτω μοι ξύμφυτον ἦν τὸ δεινόν, οὐ-
 τω τὰ τῆς ξυμφορᾶς ἀμετάβλητα, ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ τῶν
 ἀπάντων ἀλαμπὲς ἐδόκει τὸ πᾶν καὶ σκότος αὐθις ἀρ-
 20 χαιόγονον, ἔφερον εἰκόνα τοῦ παντός, πρὶν ἢ τὸ φῶς
 ἦκεν, καὶ νύκτα μεταλαβεῖν, καὶ Μωϋσῆν ἐκείνον ἐθαύ-
 μαζον· ἐξηλοτύπουν τῷ πάθει παραβάλλειν ἕτερον, ἀλλ'
 ἦν τὸ κακὸν ἀπαράβλητον, παρῆσαν ἕτεροι ταῦτόν δυσ-
 τυχοῦντες, καὶ τὴν συμφορὰν ἐρευνητῶν ὑστέραν εὕρισκον
 25 ὄψεως. ἐγὼ δ' ἀλλὰ, πρὶν ἰδεῖν, τὸ βλέπειν ἀφήρημαι,
 καὶ πρὶν ἐλθεῖν εἰς ἕξιν ἐστέρημαι· ἐπὶ τοσοῦτον καινό-
 τητος ἦλθέ μοι τὸ κακόν· ἀλλ' ὦ τῆς εἰσέπειτα μετα-
 βολῆς, ὡς οὐχ ἤττον ὁ τῆς ὄψεως τρόπος ἐμοὶ κεκαι-
 νούργηται· ἐφοίτων ἐν τῷ ναῶ, προσήτουν τὰ πρὸς
 30 τροφήν, ἤκουον τοῦ Ἰησοῦ διδάσκοντος, ἐπηκολούθει
 τῇ διδασκαλίᾳ καὶ θαύματα· ἐπὶ τούτοις ὑποφλέγομαι
 τὴν καρδίαν, ἀναζέω πρὸς πίστιν, ζηλῶ τοὺς ἰαθέντας
 τῆς δωρεᾶς· ἔρμαιον ἠγοῦμαι τὸ πρᾶγμα, ἐντεῦθεν ἰκέ-

της πρόσειμι, θεὸν ἐπιβοῶμαι, σωτῆρα καλῶ, τὸ πά-
 ϑος εἰς οἶκτον προβάλλομαι, καὶ προβαίνει μοι τὰ τῆς
 ἐλπίδος εἰς ἔργον καὶ τὰ τῆς θεραπείας ὡς ἄρῶντα,
 γῆν συνέφυρσεν ὕδατι, καὶ φέρων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπι-
 τίθησι· καὶ τὸ φῶς εὐθύς ἀνεδίδοτο, θεὸν ἐγὼ σε θαρ- 5
 ρῶν ἀποφαίνομαι, καὶ πρό γε ἐμοῦ τὰ τοῦ θαύματος·
 ὅλον ἐκ πηλοῦ τὰ πρῶτα συνεστήσω τὸν ἄνθρωπον,
 καὶ νῦν παρὰ μέρος οὐκ ὄντα πηλῶ μεταπλάττεις· ταῦ-
 τά σε κηρύττει θεὸν, ταῦτα δημιουργὸν ἄνθρωπον,
 ταῦτα υἱὸν θεοῦ ἐν θνητῷ προσχήματι· ἃ φῶς νῦν σε 10
 πρῶτως καὶ βλέπω καὶ τέθηπα, ὃ καλὸν ἦλκε δημιούρ-
 γημα· οἶος ὢν ἡμῖν οὐκ ἐπέλαμπες· τίνα ταύτην ὄρω
 τὴν πολλὴν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπήλυσιν, καὶ ὡς κάτοπτρον
 διαφαίνει καὶ ὡς ὕδωρ κέχυται. τίς καὶ ὁ καλὸς καὶ
 μέγας οὗτος ὄροφος, δημιουργὲ βασιλεῦ, ὅσος μὲν ἐπῆρ- 15
 ται, ἡλίκας δὲ ἀνατέταται, θαρῶρεῖτε ὃ πόδες, οὐκέτι
 προσπταῖοντες συντριβήσεσθε, ἀπήλλαχθε μὴ βλεπομέ-
 νης ὁδοῦ, καὶ βακτηρίας ἡμῖν οὐ δεήσει λοιπὸν, ὃ τε-
 κόντος ὄψις γλυκεῖα, νῦν καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὄψομαι καὶ
 γονεῖς ἐπικαλέσομαι βεβαιότερον, οὐδὲν ὑμῖν εἰς ἁμαρ- 20
 τίαν τοῦ λοιποῦ διαγνώσομαι. ἀλλ' ἐφυλαττόμην τη-
 λικούτῳ θαύματι, ἀπειλήφα τὴν λειπομένην τῶν αἰ-
 σθήσεων καὶ τῆς ἀκοῆς, ὡς τάγε τῆς ὄψεως οὐ δεήσο-
 μαι. ὃ ναοῦ κάλλος ἄρῶντον, οὐκέτι σὲ λοιπὸν ὑφ'
 ἑτέροις ὀφθαλμοῖς θαυμάσομαι, ἀλλ' αὐτοψὶ τοῦ θαύ- 25
 ματος ἐμπλήσομαι· κἂν εἰς τὴν συναγωγὴν δεήσῃ με
 παρελθεῖν οὐ καταπροήσομαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐρῶ
 πάντα πυνθανομένοις καὶ διηγῆσομαι τὴν ἐξ αὐτῶν ὠδί-
 νων πήρωσιν, τὴν ἐν τῷ ναῷ προσαίτησιν, τὸν ἐπὶ
 τούτοις οἶκτον, τὸν ἐπιτεθέντα πηλόν, τὴν ἐκεῖθεν ἀνά- 30
 βλεψιν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν ἰασάμενον.

15. Τίνας ἄν εἶποι ὁ δοῦλος λόγους τοῦ ἀρχιερέως ἀποκοπεῖς τὸ ὠτίον παρὰ τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ ἰαθεῖς παρὰ τοῦ Χριστοῦ.

Τὸν μαθητὴν κατηγορήσω τοῦ θράσους, ἢ τῆς ἐπι-
 5 εικείας θαυμάσομαι τὸν διδάσκαλον; ὁ μὲν τὸ ξίφος ἐπέ-
 σεισεν, ὁ δὲ τῆς τόλμης ἐξέπληξε, καὶ τὸ δὴ μείζον εἰς
 ὀλομέλειαν ἀποκαθιστᾷ τὸ τμηθὲν· καὶ τὸ πεπληγὸς
 ἰᾶται τοῦ σώματος, ἐπιτίθησι θαῦμα τῷ θαύματι καὶ
 θεραπεύων καὶ φιланθρωπεύόμενος· ἄγαμαι τὸ φιλάν-
 10 θρωπον, ἀλλ' ὑπεράγαμαι τὸ τεράστιον· οὔτε τὰ τῆς
 ἐπιεικείας ἀνθρώποις ἐγγώρια, καὶ τῆς θεραπείας ὁ τρό-
 πος ὡς ἔνθεος· τίς ἐν μέσοις φόνοις ἔστως οὐκ ἐπτόη-
 ται, καὶ τίς ὑπεραλγεῖ βεβλημένου τοῦ βάλλοντος; ἤψα-
 το μόνον καὶ συνέφυ τὸ διεστῶς, ἐπέθηκε τὴν χεῖρα, καὶ
 15 τοῦτο μόνον πρὸς ἴασιν ἤρκεσεν· ὡς θεραπείας καινῆς,
 ἢ μὴ φαρμάκων ἐδέησεν, ὡς χειρὸς ἀρτιζούσης¹ ἐτοι-
 μως τὰ λειπόμενα πρὸς ὀλότητα, εἶδον ὑγείαν ἀνέλλι-
 στον, εὔρον θεραπευτὴν ἀπροσδόκητον, οὐ χρόνοις τὴν
 .θεραπείαν ὠρίσατο, οὐ μῖσος δίκαιον τὸν θεραπευτὴν
 20 διεκάλυπεν· ἅμα πέπληγμαι καὶ τὸ πεπληγὸς οὐ πεπό-
 νηκα· σύνδρομος ἢ θεραπεία τῷ τραύματι, οὐδ' ἀκρι-
 βῶς ἤψατό μου τῆς ψυχῆς ἢ τομῆ, καὶ ὁ θεραπεύων
 ἐφίσταται, καὶ τὸ καινότερον ἀφῆ μετρεῖται τὴν ἴασιν,
 ὡς τίνα σε καὶ λογίσωμαι; ἢ μὲν ὄψις ἀνθρώπον λέγειν
 25 δίδωσι, τὰ δὲ ἔργα τὴν κλησιν οὐ συγχωρεῖ· ὅσον ἐπὶ
 ψυχῆς ἔχω τοῦ θαύματος, ἠλίκον ἐφ' ἡμῖν τὸ θάμβος
 ἐκίνησας· σφαγεὺς ἐγὼ σοῦ εἰμι, οὐχ ὄρας μου τὴν
 δεξιὰν ὡς ὠπλισται, εἶθ' ὑπερμαχεῖς τοῦ σφαγέως; οὐ-
 κοῦν τοῦτο γε ἀνθρώπινον, ὡς θερμὸς γέρων ἐκεῖνος,
 30 ὅς οὔτε τὸ πολὺ τῶν ἐπιβουλευόντων ἔδεισεν, οὔτε τὸ
 τοῦ διδασκάλου φιλάνθρωπον ἐμιμήσατο, ἀλλ' ἀντέτεινε
 πρὸς οὕτω πολλοὺς, καὶ πρό γε τούτου τὴν τοῦ διδάσ-

¹ Cod. ἀρτιοίσης.

κοντος ἐπιείκειαν· τίνα δὴ καὶ ζηλῶν ταῦτα τολμᾶς τὸν
 συμφοιτητὴν, ἢ τὸν διδάσκαλον· ὁ μὲν ὑπεραλγεῖ τοῦ
 πλήττοντος εἰ πληγήσεται, ὁ δ' ἐξήρτησε τῷ διδασκάλῳ
 τὴν ἐπιβουλήν· οὔτε τοῦτον ἐμιμήσω τῆς ἐπεικειάς, οὔτε
 ἐκεῖνον τῆς προδοσίας ἐζήλωσας· ἀλλὰ τί μέμφομαι τὸν 5
 εἰς τοσοῦτο δέος προκινδυνεύσαντα; θρασὺς μὲν ὁ ἀνὴρ,
 ἀλλ' ὅσον τὸ θράσος παραλογώτατον, τοσοῦτον τὸ τοῦ
 διδασκάλου προκινδυνεύειν τολμᾶν εὐλογώτατον· ὡς πολ-
 λὴν γε τὴν εἰς τὸν διδάσκαλον ζέσιν ἐνέφηνας ἄνθρωπε,
 οὔτω θρασυνόμενος ἄτοπα, ἀλλ' ἔχει ἱκανῶς τὴν ὑπὲρ 10
 τοῦ διδασκάλου τόλμαν μαθῶν· μάθε δὴ μοι καὶ τὴν
 τούτου λοιπὴν ἐπιείκειαν· ἀλλὰ γὰρ, ὧ σὺ νόθε μαθητὰ
 καὶ φιλόχρυσε, ἐφ' οἷον ἡμᾶς ἄγεις τὸν διδάσκαλον, εἰς
 ἡλίκον ἡμᾶς ἐκίνησας τὸ κακὸν, ἀνελεῖν τὸν ἰώμενον;
 δεσμεῖν τὸν οὐκ ἀντιτείνοντα, ξυναρπάζειν τὸν οὐ μαχό- 15
 μενον, ὧ καὶ σὺ δέσποτα καὶ πάντες οἱ λοιποὶ τοῦ γράμ-
 ματος ἔμπειροι, μὴ μοι φθόνος ὑμᾶς ἔλοι καὶ νόσημα
 βάσκανον, ἀκριβῶς οἴδατε τὸν νόμον, τὸν Μεσσίαν 2
 οὐκ ἠγνοήσατε· ἐμβαθύνετε τῷ γράμματι τὸν νοῦν,
 ἐρευνήσατε τὴν ἐθνῶν προσδοκίαν, ἐξακριβώσασθε καὶ 20
 γνοίητ' ἂν τοῦτον εἶναι τὸν προσδοκώμενον, μηδὲ πρὸς
 τὴν ἀλήθειαν μύσομεν, μηδὲ φθόνος ἡμῶν στρατηγεί-
 τω· ἔχομεν ὃν ἠλπίζομεν, ἔχομεν ὃν αἱ γραφαὶ κηρύτ-
 τουσιν, ἦκεν ὁ προσδοκώμενος, ἐπίστασθε τὴν γένεσιν,
 τὸν ἀστέρα τὸν ἐξ οὐρανῶν, ἐν Ἰορδάνει φωνὴν, τᾶλλα 25
 πάντα, ὡς καινὰ καὶ θεὸν ἦκεν ἡμῖν μαρτυροῦντα,
 κἂν θνητὸς ἦ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ γε θεὸς τὸ νοού-
 μενον· μὴ δὴ τὸν νομοθέτην ἀνέλωμεν, οὐκ εἰς καλὸν
 ἡμῖν οἶδα τελευτήσει τὰ τῆς ἐπιβουλής, δώσομεν δίκας,
 εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὸν γε πάντως οὐχ ὑπεύθυνον εὐθύ- 30
 νοντες· ὁ δὲ, οἶμαι, καινοτομήσει τὴν τελευτὴν, [ὡς καὶ
 τὴν τελευτὴν 3] ὡς καὶ τὴν γένεσιν πρότερον.

2 Cod. Μεσίαν.

3 ὡς καὶ τὴν τελ. uncis inclusi.

16. Τίνας ἄν εἴποι λόγους ὁ ἅγιος Πέτρος, καταβαλὼν τὸν Σίμωνα ἀρθέντα εἰς τὸν αἶρα, καὶ μέλλον κύμβαχος σταυρωθῆναι ὑπὸ Νέρωνος.

Ἦδη μοι κέρας¹ ἔχει τὰ τοῦ κηρύγματος καὶ γέμει
 5 πάντα Χριστοῦ· καὶ ὁ πονηρὸς ἀπελήλεγκται, εἰς ἄθλος
 ἐλείπετο, καὶ τοῦτον ἐκράτησα· κεῖται μὲν ὁ κατάρατος
 Σίμων, ὁ πρὶν ὑπερνέφελος, ἐπὶ γῆς. πεφόβηται δὲ τὰ
 δαιμόνια, ὑφ' ὧν ἦν ἐκεῖνος μετέωρος, καὶ τὰ τῆς γοη-
 τείας εἰς κενὸν² ἀπετελεύτησε τῷ δειλαίῳ· πέπτωκεν ἀπ'
 10 οὐρανοῦ βληθεὶς ὁ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθείας πο-
 λέμιος, οὐκ ὀλίγην ἐπῆλθον γῆν, Ἰουδαίῳ³ φθόνον ἐπή-
 νεγκα, Ἑλλήνων μανίαν ἐθάρρησα, βαρβάρων χειρας
 οὐκ ὤκνησα, ἀλλ' ἦν ἐκεῖ πάντα μοι φορητά· καὶ κρα-
 τεῖν ἐποίει τὸ πάντα θαρρῆεῖν, ὅτι καὶ θεὸς ἦν τὰ κή-
 15 ρυγμα· ταῦτα ὁ πονηρὸς ὁ τῆς ἀπιστίας πατήρ οὐκ ἤ-
 νεγκε, καὶ τρόπον ἄλλον ὀπλίζεται· οὐδὲν ἠγήσατο δι-
 ψῶσαν φόνου χεῖρα βάρβαρον, μικρὸν ἐνόμισε καὶ δει-
 σιδαιμονίαν Ἑλλήνων καὶ τυράννων δεσμούς, οὓς ἡμῖν
 τοῖς Χριστοῦ μαθηταῖς πολλοὺς πολλάκις ἐχάλκευσεν·
 20 ἀλλ' εἰς μόνον ὄρα τὸν Σίμωνα καὶ τὴν ἐκείνου τέχνην
 τὴν μάγον, καὶ τὰ ἐκ ταύτης φαντάσματα, κατ' αὐτῆς

1 Fort. πέρας. 2 Cod. καιόν. scripsi κενόν. Frequens per-
 mutatio: Sopat. ζητήμ. p. 339. μήτοι πλίον ἄρα παρὰ ταῦτα τεθέ-
 ασαι, μήτι καινότερον ἔχεις παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν. Vind. κενό-
 τερον. Pausan. 2, 22, 3, Ἐπανιόντι δὲ ἐκ τῆς κοίτης Ἐρμηθεοῦς
 τάφον λέγουσιν εἶναι· εἰ μὲν δὴ κενὸν καὶ ἄλλως ἐς μνήμην τῆς
 γυναικός. Par. Bekkeri. Vat. καιόν. Angel. κενόν. 10, 8. 6.
 καὶ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν (sc. ναῶν) ἐρείπια ἦν, ὁ ἐπὶ τούτῳ δὲ
 κενὸς καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων. Angel. καινάς. Theon.
 Progymn. c. XI. fine ἡμῖν δὲ οὐδὲν καινὸν δοκοῦσι λέγειν παρὰ
 τὰ προειρημένα. ed. princ. κενόν. Cfr. Villois. ad Long. p.
 171. Jacobs ad Ach. T. p. 446. 3 Malim Ἰουδαίων.

ἐπεγείρει πόλεμον τῆς αἰσθήσεως, ἵν' ὑποκλέψας λάθῃ
 τὸν νοῦν, οἷς ἀπατήσει τὴν αἴσθησιν· καὶ πολλοῖς πρό-
 τερον ἐπασκήσας τοῖς φάσμασι θέατρον συγκροτεῖ· πᾶν
 γένος συγκαλεῖται πρὸς θέαν, καὶ κριτὴν ἐφιστᾶ τῆς
 μάχης ταύτης ἄλλον αὐτοῦ δορυφόρον τύραννον· καὶ δὴ 5
 πρῶτα μὲν ἠκροβολιζόμεθα λόγοις, καὶ πολὺς ἦν ἀπὸ
 γλώττης ὁ ἀγών, ὡς δὲ ἤδη τὸ ψεῦδος ἠλίσκετο, ὡς οἶον
 ἐκεῖνος ἠλαζονεύετο, ἐπὶ τὰ φάσματα ἔβλεψεν, ἐπὶ τὴν
 ἀρρήτουργίαν ἔδραμε, θεὸς εἶναι διετεινέτο, καὶ πρὸς
 αὐτοὺς οὐρανοὺς ἀνιέναι δυνήσεσθαι, καὶ καθίσει μετὰ 10
 τοῦ πατρὸς ἐκομψεύετο· ὡς τοῦτό γε τὸ μέρος οὐκ ἐψεύ-
 σατο, τὸν διδάσκαλον θεῖναι τὸν θρόνον ἐπὶ τῶν νεφε-
 λῶν ἀλαζονευόμενον· τοιγαροῦν ἐκεῖνο ἐξέπιπτε, καὶ νῦν
 οὗτος ὡς ἀπ' οὐρανοῦ καταβέβληται, καὶ κεῖται τὰ
 ἔσχατα ταῦτα· ὁ μὲν ἐκόμπαζε καὶ τὸ θέατρον ἐπηλά- 15
 λαξεν, ἐγὼ δὲ Φαραὼ μὲν ἐπεκάλουν τὸν τύραννον, τῶν
 δ' Αἰγύπτου μάγων ἐκείνων πολλῶ τὸν Σίμωνα χαλεπώ-
 τερον· Μωυσῆ δὲ παρεβεβλήμην αὐτὸς καὶ Παῦλον·
 Ἄραρὼν εἶχον ἕτερον, καὶ θεοῦ θεράπων εἶναι λαχὼν
 θεὸν ἐπεκαλούμην ὃν ἐκήρυττον, ὑπὲρ οὗ ταῦτα ἔφερον, 20
 ῥάβδον ἤτουν ἐπαφῆναι τῷ γόητι, ὁ δ' οὐκ ἠμέλησεν
 ἀλλ' ἐπέδωκε, καὶ ῥάβδος ἦν λόγου καὶ κλησις Χριστοῦ,
 ταύτην ἐπαφῆκα τὴν ῥάβδον ἐγὼ, καὶ τὰ ξυνεφαπτό-
 μενα τῶν δαιμονίων ἐπλήττετο, καὶ πᾶσα τοῦ μάγου
 ῥάβδος, ἰσχὺς δηλαδὴ πονηρὰ, πρὸς τῆς ἐμῆς ῥάβδου 25
 ταύτης ἐκπέποται, καὶ ὁ πρὸ τοῦ κομψοῦ γέλως νῦν καὶ
 πτῶμα καὶ δάκρυα· ἡμῖν δὲ τὸ θέατρον εἰς μαρτυρίαν
 ἀντίπεριῖσταται, καὶ τῷ πονηρῷ τὰ τῆς βουλήs ἀντέ-
 στραπται· πάντες γεγόνασι θήρα τοῦ θαύματος καὶ
 προσιένται τὴν ἀλήθειαν, τῶν δὲ ἐκεῖνου φασμάτων οὐ 30
 μικρὸς παρ' αὐτοῖς ὁ κατάγελως, ἀπόστολος ἐγὼ Χρι-
 στοῦ, καὶ τὸν τοῦ πονηροῦ πνεύματος ἀπόστολον κατη-
 γώνισμαι, μαθητῆς ἐκράτησα μαθητοῦ καὶ διδάσκαλος

ἀληθείας καθείλον ψεύδους διδάσκαλον, ἄλλισ οὖν ἔχω
 τῶν πόνων καὶ τοῦ κηρύγματος, ἱκανῶς διεπύκτευσά τὸν
 πολέμιον· δεῖ δὴ με λοιπὸν καὶ πρὸς τὸ ³ στρατηγεῖν
 ἀνελθεῖν, καὶ τοὺς τῆς ἀριστείας στεφάνους κομίσασθαι,
 5 ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν ἀνοδὸν ὁρῶ, καὶ πολλῆς ὄσης γέμω
 τῆς ἡδονῆς· ἀριστεύς εἰμι Χριστοῦ, ἔτι νεάζει μοι τὸ
 ἀριστεύμα· οὐκοῦν δεῖ με πεφαινίχθαι καὶ τὸ σῶμα καὶ
 τὴν τῆς ψυχῆς ἐσθῆτα τῷ αἵματι· τοῦτό τις ἐπὶ οὐρα-
 νοῦ τὰ σύμβολον ἰδὼν τὸν ἀριστεία ἐπιγνώσεται· καὶ
 10 θαυμάσεται μὲν τὴν ἀριστείαν· προσαποθαυμάσεται δὲ
 καὶ τὸ λάφυρον, ὃ νῦν εἰς Χριστὸν ἐφελκυσάμην ὄλον
 θέατρον· οὕτως ἐκεῖνος πρὸς τὸν πατέρα ἀνέδραμεν,
 οὕτως ἐγὼ βαδιοῦμαι πρὸς τὸν διδάσκαλον· ἀλλ' ἦν ἐκεῖ-
 νος ἀπ' οὐρανοῦ καὶ πρὸς οὐρανὸν ἔτεινεν· ἐγὼ δ'
 15 ἀπλῶς καὶ θνητὸς καὶ κάτωθεν ἀπὸ γῆς· τοιγαροῦν δεῖ
 με καὶ τέλος ἀλλάττειν, ἐπεὶ καὶ τὴν γένεσιν, τοῦτο καὶ
 τελευτῶν χαριοῦμαι τῷ διδασκάλῳ.

Allat.

176 17. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ἃ Ἰωσήφ ὑπὸ τῆς Αἰγυπτίας
 γυναικὸς κατηγορηθεὶς, καὶ εἰς εἰρκτὴν ἐμβληθεὶς.

20 Ὡς ἐπὶ ¹ δυστυχία γεγένημαι, καὶ μηδὲν ἀδικῶν
 δοῦλος γίνομαι, καὶ σωφρονῶν παρὰ τοῦτο ² κολάζομαι.
 ἐπ' ἐμοὶ καὶ χορὸς ἀδελφῶν τὴν ³ φύσιν ἐψεύσατο, καὶ
 δεσπότης γυνὴ τὰ σωφρόνων γυναικῶν οὐκ ἐτήρησεν, καὶ ⁴
 φθόνος με καθείλεν ἀδελφῶν τὰ πρῶτα, καὶ νῦν αὖ-
 25 θις ἔρως κατεστρατήγησεν. ἀπόλωλα καὶ φθόνῳ ⁵ καὶ
 ἔρωτι. ὦ ⁶ δυστυχῆς ἐγὼ, καὶ μισούμενος, καὶ φιλού-
 μενος. ἦν μοι πατήρ. εὐδαίμων, καὶ πλῆθος ἀδελφῶν
 177 καὶ πάντα λαμπρά. ἐμοὶ παρὰ τοὺς ἄλλους προσεῖχε τὸν
 νοῦν ὁ πατήρ, ἐμοὶ καὶ τὰς χρηστοτέρας τῶν ἐλπίδων

³ Cod. τόν. ¹ ἐπὶ Par. om. ² Allat. τούτῳ. Par. τοῦτο.
³ τὴν Par. om. ⁴ καὶ Par. om. ⁵ Allat. φόνῳ. Par. φθόνῳ.
 correxit jam Boisson. ad Herodian. p. 144. ⁶ Par. ὡς.

ἔσάλευεν. ἐπὶ τούτοις μέγας ἐγὼ τὰ ἐνύπνια, καὶ γίνομαι λαμπρὸς ὄναρ, ὃν ὕπαρ εἰς δουλείαν φθόνος κατηνέγκατο. ⁷ ἔχαιρον ὑφ' ἡλίου καὶ σελήνη προσκυνούμενος, ἤκουσα καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων δεσπότης· θέρους αἴθρις ἐδόκει καιρὸς, καὶ τοῦμὸν δρᾶγμα πάνθ' ὅποσα ⁸ καὶ δεσπότης πρὸς δούλων τοῖς τῶν ἀδελφῶν εἶχε δράγμασι. ταῦτα τοὺς ἀδελφοὺς εἰς φθόνον ἐξέκαυσεν. ἀπὸ τούτων τὸ τοῦ γένους ἐλευθέριον ἐγὼ περιήρημαι. ἐντεῦθεν ἔπιον τοῦ Νείλου, εἶδον τὴν Αἴγυπτον, ἐπέγνων ¹⁷⁸ τὰ δούλων ἔργα, καὶ τὸ δυστύχημα ἔφερον. ἀλλ' ὡς τῆς ¹⁰ μετέπειτα ἐπηρείας, ὡς τοῦ δευτέρου κλύδωνος, ὃν μοι τὸ κάλλος ἐπήγειρεν, ⁹ ἐλάνθανον ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων τοῦ κακοῦ τὴν ἀρχὴν. ἠγνόουν ὡς καὶ σωφρονῶν τις κολάζεται. δέσποτιν ἔλαχον ἀκόλαστον γύναιον. ἔδοξα τὴν ὄψιν καλὸς, ἐθαυμαζόμενὴν τὴν ὥραν, ἢ δὲ ¹⁵ ἀλλ' εἶδεν, ἐθαύμασεν, καὶ τὴν θεῖαν οὐ μέγρι θαύματος ἔστησεν, ἀλλ' ἔπαθε πρὸς ἔρωτα καὶ τῆ γνώμη δουλεύειν οὐκ ἠσχύνετο, δεσπότις οὔσα τῷ σώματι. εἰς πειθῶ τὸ πρῶτον ἔβλεψεν, ⁹ ἐγὼ δ' οὐκ ἐπένευον. ὀπλίζεται λοιπὸν εἰς ἀναίδειαν. ἐφείλκετό μου ¹⁰ τοῦ χιτωνίου, ἐγὼ δ' ἀντέτεινον. καὶ ἦν ἄγων ἔρωτος ἀκόλα- ¹⁷⁹ στου, καὶ γνώμης σώφρονος. ἢ μὲν ἦρα τῆς τοῦ σώματος ὥρας, ἐγὼ τοῦ τῆς ψυχῆς κάλλους, ἀλλὰ τότε ¹¹ μὲν ἐκράτησεν ἔρωσ οὐμός, ¹² καὶ τὸ χιτώνιον ἀποδύς εὐθύς ἀπεπήδησα. ὁ δὲ λοιπὸς ἐκείνης ¹³ ἔρωσ ἀγανα- ²⁵ κτεῖ τὴν ἦτταν. ἐπιστρατεύει τὸ δεύτερον, καὶ τῆς βίας λάφυρον ἐπαγόμενος τὸ χιτώνιον, συγκροτεῖ πρὸς ¹⁴ ἐπιβουλήν πόλεμον ἕτερον. ἀναστρέφει τὰ πεπραγμένα, καὶ βίαν ἐπεγκαλεῖ, καὶ γνώμην ἀκόλαστον, τῷ σωφρονοῦν-

7 Par. κατήνεγκεν. 8 Allat. Par. ἐπέγειρεν. 9 Par. ἔβλεπε. 10 Par. με. 11 Allat. τό γε. Par. τότε. Vide Boisson. ad Eunap. p. 391. 12 Allat. οὐμός. 13 Allat. ἐκείνος. Par. ἐκείνης. 14 Par. συγκρ. τὴν ἐπιβουλήν.

τι, τῷ βεβιασμένῳ, τῷ πεπονθότι. προσεπιδείκνυσι καὶ
180 σύμβολον, ὅπερ ἐγὼ πρὸς σωφροσύνην ἀπέλιπον. ἐπὶ
 τούτοις δεσμώτης γίνομαι. καὶ νῦν τὰ τῶν κακούργων
 ὑπέχω, μηδὲν κακουργίας μετειληφώς, καὶ δίκας, ὧν οὐ
 β πεπονήρευμαι, δίδωμι. Ὡς φθόνε, καὶ δουλεία, καὶ ἔρως,
 καὶ εἰρκτή, καὶ πάντα ¹⁵ παράλογα. ἔρως ἐπ' ἐμοὶ ταῦ-
 τὰ φθόνῳ δεδύνηται. καὶ πανθ' ὅποσα φθονούμενος
 πρότερον, ταῦτα καὶ νῦν ἐρώμενος δεδυστύχηκα. καὶ ¹⁶
 φθόνος ἀδελφῶν ἀφειλετό μου τὴν ἐσθῆτα τῷ ¹⁷ τότε,
10 καὶ νῦν γυναικὸς ἔρως ἐγύμνωσε. λάκκος εἶχε τότε τὸν
 μηδὲν ἀδικήσαντα, καὶ νῦν εἰρκτή, καὶ δεσμὸς τὸν μη-
181 δὲν κακουργήσαντα. νικῶ σε πάτερ ταῖς συμφοραῖς, καὶ
 τοῦτο μόνον εὐτυχῆς ἐγώ. φθόνον ἔπαθον συγγενῆ, καὶ
 τοῦτο μόνον ἔχω τῷ τέκοντι παρόμοιον, μᾶλλον μὲν
15 οὖν ὑπερβαίνω καὶ τοῦτο τὸ μέρος. ὃ γὰρ ὑφ' ἐνὸς
 ἐκεῖνος ἀπλοῦν ἐδυστύχησε, τοῦτο πρὸς πολλῶν ἐγὼ πολ-
 λαπλάσιον. Ὡς λαμπροτάτων ἐνυπνίων ἐκείνων, ὧς προσ-
 κυνῶν ἦλιε, καὶ ἀστέρες ὑποκλινόμενοι, καὶ δουλεύοντα
 δράγματα, ὕπνος ἄρ' ἦτε σαφῆς, καὶ τῶν εἰσέπειτα κα-
20 κῶν τούτων κατάγελως. ¹⁸

18. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Ἰωσήφ τῆς εἰρκτῆς ἐκ-
 βληθεὶς, καὶ κρίνας τῷ βασιλεῖ τοὺς ὄνειρους, καὶ
 τὴν ὅλην Αἴγυπτον οἰκονομεῖν ἐγχειρισθεὶς.

Οὐκ ἦν ἄρα τὴν δίκην εἰς τέλος ¹⁹ ἀπολιπεῖν, οὐδ'
25 εἰς τὸ παντελὲς κατηγορίαν ἰσχύσαι, καὶ φθόνον ἀδι-
182 κόν. φθόνος μετὰ πρῶτα ξενηλατεῖ, γένους ὑπερορρίζει
 καὶ τῆς ἐστίας, ²⁰ γένους ἀπέχθεια, ²¹ μῖσος ἐφέστιον.
 ἔπειτα πάλιν ἔρως ἐπιστρατεύει, καὶ δεσμώτην εἶλεν ἐπι-
 βουλή γυναικὸς, ὃν ἔρως ἐλεῖν οὐκ ἴσχυσε δέσμιον. οὐ-

15 Par. τὰ πάντα. 16 Par. καὶ om. 17 τῷ Par. om.
 18 Par. ὃ κατάγελως. 19 εἰς τέλος Allat. om., recepi ex Par.
 20 Par. καὶ τοῦ γένους. 21 Par. καὶ μῖσος.

τως ἔδυστύχουν ἐγὼ τὰ ἀνέλπιστα. ἐπὶ τούτοις ἔμενον τὴν δίκην. προὔκαλούμην σύμμαχον τὴν ἀλήθειαν. Θεὸν ἐπευχόμεν 22 τὸν πατριον, ὃ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ' ἦκεν, ἐπήμνε, καὶ τῆς σωφροσύνης ἠμείψατο. καὶ νῦν οὐκέτι δοῦλος ἐγὼ, καὶ τὰ κακούργων ἐκπέφευγα. ὡς πάντα μοι φανέντα παράλογα, καὶ φθόνος πρῶτην οὐκ 183 ἐλπιζόμενος, καὶ δεσμὸς, οἷς ἐσωφρόνουν, μὴ προσδοκώμενος, καὶ νῦν φῶς ἐλευθέρου 23 καὶ κακῶν ἀπαλλαγῆ, καὶ λύσις δεσμῶν. ὡς καλόν καὶ 24 τὸ τῆς σωφροσύνης φυτόν, καὶ καλοὺς τοῖς δρεπομένοις ἀποδίδωσι 10 τοὺς καρπούς. οὐκ ἦσχυνε τὸν ἑαυτῆς ἐραστήν ἐμέ, οὐ προὔδωκεν οὐδ' ἡ ταύτης ἀδελφῆ Δίκη 25 τὸν οὕτω παθόντα τὰ ἀδικώτατα. ἀλλ' ἦκεν ὀψέ μὲν, καὶ μετὰ πολλοὺς τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ἀπέδωκα πάντα σὺν τόκῳ, καὶ τὰς ἐλπίδας ὃ πολὺς οὐκ ἀπήλεγε 26 χρόνος· ἐξ- 15 εἴλετο δεσμῶν 27, συνεξείλετο δουλείας, σοφίας ἐνέπλησε, βασιλεῦσιν ἐπέδειξε, καὶ τὸ δὴ μείζον, ὅλην Αἴγυπτον 184 ἔχαρίσατο. τοῦτο νῦν ἔχω τοῦ φθόνου τόκον καὶ τῆς εἰρκτῆς καὶ τὴν δίκην τῆς μακρᾶς ἀναβολῆς ἐκείνης οὐ μέμφομαι· τίς εἶδέ ποτε 28 τηλικαύτην τύχης καινοτομίαν; τίς ἤκουσεν ἐπιπλοκὴν πραγμάτων οὕτως ἀνέλπιστον; οὐκ ἦδειν ἐξ ἐναντίων τὰναντία καρπούμενος. ὅτε καλῶς ἔχειν ἐδόκουν, τὰ δεινότερα ἔπασχον. καὶ φαινομένων κακῶν κερδαίνων 29 ἐλάνθανον, καὶ ῥόδα μέλλων τρυγᾶν ἐξ ἀκανθῶν οὐκ ἐγίνωσκον. κατακρινόμεν 25 δουλείαν, ὅτε βιοῦν ἐδόκουν τὰ ἐλευθέρια. καὶ νῦν ὅτε μηδ' ἐλπίς ἐλευθέρως 30 τροφῆς ὑπελείπετο, τὴν φίλην ἐλευθερίαν αὐθις ἀπέβαλον. Ἐδυστύχουν τὰ κακούργων, 185

22 Par. ἐπεβοώμην. 23 Par. ἐλευθέρου. Cfr. ad Theon. Progygn. c. 8. 24 Allat. καί. Par. γε. 25 Par. ἡ δίκη. 26 Allat. ἀπήγαγε. Par. ἀπήλεγε. 27 Par. δεσμῶν. Allat. δεσμόν. 28 Par. οἶδα. 29 Par. κερδαίνειν. 30 Par. ἐλευθέρου.

ὅτε μηδὲν ἠδίκουν. καὶ νῦν ὅτε κακουργεῖν ἐκρινόμενι,
 τῆς εἰρκτῆς καὶ τῶν δεσμῶν ἠλευθέρωμαι. Ὡς σὺ τότε
 συνδεσμώτα, καὶ ταῦτὰ δυστυχῶν, καὶ νῦν τὰ μεγάλα
 συνευτυχῶν, ἱκανῶς με τῆς σοφίας ἠμείψω. πρέπουσαν
 5 τὴν χάριν ἀπέδωκας. ἔλυσας δεσμῶν³¹ τὸν πρὸ τοῦ σοι
 τὴν λύσιν ἐπαγγειλάμενον. ἄμφω τῆς εἰρκτῆς συμμετεί-
 χομεν. ἄμφω καὶ νῦν τῶν βασιλείων συμμετεσχῆκαμεν.
 ἀλλ' ὡς τῶν ἐνυπνίων ἐκείνων, ἃ σὺ μὲν προὔτεινες, ἐγὼ
 δ' ὑπέλυον. ὡς τῶν ἐπὶ τούτοις λαμπροτέρων, ἃ βασιλεὺς
 10 μὲν προὔβάλλετο, ἐγὼ δὲ ταῦτα σαφὲς ὑπέπτησον. ὡς
 186 ἦν ἄρα καὶ πάλιν ἐνυπνίοις τὴν ἐλευθερίαν κομίσασθαι,
 τὸν χάριν ἐνυπνίων³² ὑπὸ φθόρου δουλαγωγηθέντα.³³
 ἐξ ὄνειράτων δοῦλος εἶδον τὴν Αἴγυπτον, ἐξ ὄνειράτων καὶ
 νῦν Αἴγυπτίων³⁴ ἐκράτησα. ἤκουσιν οἱ τῶν βοῶν πίονες,
 15 οἱ τῶν ἐνιαυτῶν εὐφορώτατοι. τοῦτον ἐγὼ τὸν χρόνον
 καλῶς διαθήσομαι, ὅλον ἀποταμιεύσω τὸν σῖτον, εἰς
 μάτην οὐδὲν ἀναλώσομαι. ἤκουσι³⁵ μετ' οὐ πολὺ καὶ
 βόες ἰσχυροὶ τὰ σώματα. χρόνος ἕτερος παρ' ὧς λιμὸν
 ἐπαπειλεῖ τὰ ἐνύπνια. καὶ σιτοδοτήσω, καὶ θρέψω τὴν
 20 Αἴγυπτον εἰς καλὸν ταῖς προτέραις εὐφορίαις ἀποχρησά-
 μενος. μᾶλλον μὲν οὖν κοινὸν ἔσται πρὸς πᾶσαν γῆν
 187 τὸ κακὸν, καὶ τῆς σιτοδείας³⁶ κοινώσομαι. τοῦτο ἦν
 ἄρα τὰ δράγματα. τοῦτο προσκυνῶν ἥλιος, καὶ ἀστέρες
 ὑποκλινόμενοι, ὅτι πᾶσαν δεῖ με θρέψαι τὴν ὑφήλιον,
 25 καὶ πάντες, ἐφ' ὅσοις τὸ τῶν ἀστέρων ἔφθασε³⁷ φῶς,
 προσπεσοῦνται σιτοδοτοῦντι, καὶ τῆς ἐμῆς οἰκονομίας
 δεήσονται. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὺς ὄψομαι τοὺς³⁸
 ἀδελ-

31 Par. τῶν δεσμῶν τῶν πρὸ τοῦ σοι τὴν λύπην. 32 Par.
 ἐνυπνίων. 33 Par. δουλεύσαντα. 34 Par. τῶν Αἰγ. 35 Par.
 ἤξοσι. 36 Par. σιτοδοτίας. Allat. σιτοδείας. 37 ἔφθασε
 φῶς. Allat. om. recepi ex Par. 38 τοὺς Allat. om., recepi
 ex Par.

ἀδελφούς προσπίπτοντας ἐπὶ δράγμασι. καὶ θειάσονται
 δεσπότην, ὃν δουλεύειν ἐνόμισαν, τούτους ἀστέρας ἐγὼ
 τίθεμαι τοὺς ἀπὸ Σάρρας, τοὺς ἐξ Ἀβραάμ, τούτων
 γὰρ καὶ θεὸς ὑπὲρ τοὺς ἀστέρας πληθύναι τὴν γονὴν
 ἐπηγγείλατο. καὶ γένοιτό μοι τοὺς ἀστέρας τούτους ἰδεῖν 5
 καὶ προσεποιοίμην τὸν πατέρα τὸν ἥλιον.

19. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Δαυὶδ διωκόμενος ὑπὸ 188
 τοῦ Σαοὺλ, καὶ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ
 μέλλων ἀποσφαγῆναι.

Εὐγε τῆς τῶν ὁμοφύλων ἀνοίας ¹, εὐγε τῆς περὶ 10
 τὴν ἀριστεία προθέσεως. ὡς καλὴν γε τῆς ἀριστείας
 ἀντιλαμβάνω δωρεάν ². μετὰ τροπαιὸν δραπετεύω, μετὰ
 νίκην ἐλαύνομαι, καὶ γίνεται μοι πολέμου τελευτὴ
 μάχης δευτέρας ἀρχή, καὶ τὰ τῆς ἀριστείας εἰς φυ-
 γὴν ἀποτελευτᾶ. Γολιάθ μὲν ἐκεῖνος θεοῦ ζῶντος 15
 ἐξουειδίζων παράταξιν πέπτωκε μετὰ καὶ τῶν αὐτοῦ
 θεῶν, καὶ τὸ δὴ μείζον, οἷς ὄπλιστο καθ' ἡμῶν,
 τούτοις παρ' ἡμῶν ἀπεσφάττετο, καὶ γέγονεν ἔργον
 μαχαίρας ³ μὲν τῆς αὐτοῦ, δεξιᾶς δὲ ταυτησὶ τῆς ἐμῆς, 189
 τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὅσον ἀπερίτμητον ὄχετο. τίνα γοῦν μοι 20
 τὰ γέρα; τίνες αἱ τῶν τροπαιῶν ἀμοιβαί; ὁμόφυλος μά-
 χη μετὰ μάχην ἀλλόφυλον, οἰκείων φυγὴ μετὰ φυγὴν
 δυσμενῶν. πόλεμον ἐκράτησα γνωριζόμενον καὶ φεύγω
 πόλεμον ἄλλον ἀνέλπιστον, ὃν οὔτε κρατεῖν εὐσεβὲς ⁴, τὸ

1 Par. εὐνοίας. 2 Par. τὴν δωρεάν. 3 Allat. μαχαίραις.
 Par. Huet. μαχαίρας. Construitur semper cum genitivo: He-
 liod. 1, 1. 2, 4. Jacobs ad Achill. T. IV, 15. Wyttenb. ad
 Jul. Or. I. p. 17. C. Sic noster p. 452. καὶ τὸ τῶν Αἰθιοπίων
 γένος ἡλίον ἔργον ἂν εἶη βάλλοντος ἄκρατα. p. 474. ἔργον σοι
 τῆς ἀπάτης κακῆνοι γεγόνασι. p. 481. ἐπιπτον καὶ γυναικῶν γε-
 γόνασιν ἔργον. p. 490. θαλίσης οὐ γεγόναμεν ἔργον, καὶ κακο-
 πραγοῦμεν περὶ τὴν ἠπειρον. 4 Allat. εὐσεβῶς. Par. εὐσεβές.

γὰρ δυσμεναῖνον. ὁμοφύλον οὐτ' αὐθις ἀλίσκεσθαι δί-
 καιον. τὸ γὰρ ἐξ ὁμοφύλων πεσεῖν οὐ καλόν. τί ταῦτα
 190 Σαοὺλ; διώξεις, ὃν ἐν ὅπλοις ἐθαύμαζες; ὃν εἰς γένος
 συνῆπτες, τοῦτον τοῦ γένους ἀποδιῶστας, ἀπελαύνεις,
 5 ὑφ' οὗ τὸ πολέμιον πρότερον; μανίας ἔργα ταῦτα, καὶ
 πνεύματος πονηροῦ. ἤπου καὶ πάλιν μέμνηας; ἄγχι⁵
 καὶ πάλιν τάχα σε τὸ δαιμόνιον; ἀπελήλαται μεθ' ἡμῶν
 καὶ τὰ κρούματα, ὑφ' ὧν σοι τῆς ψυχῆς τὸ μαινόμενον
 ἐξεκρούετο. καὶ νῦν ἐπειςπηδᾷ σοι σφοδρότερον, ἐκείνου
 10 τοῦ πονηροῦ πνεύματος τοῦτον ἐγὼ κρίνω τὸν πόλεμον,
 ἐκεῖθεν εἶναι ταῦτα νομίζω τὰ τραύματα. ἐπλήττετο παρ'
 ἡμῶν τοῖς τῆς κιθάρας κρούμασιν. ἔφρευγεν, ἐδραπέτευ-
 σεν, ἤλγει τῆς ἑσῆς ψυχῆς ὡσπέρ τινος οἰκίας ἀπελαυνό-
 μενον. εἶθ' αὐθις παλιχοσταῖ⁶, καὶ χεῖρα μανικὴν πρὸς
 15 μουσικὴν ἀμφώπλισα δεξιάν. ἴν' ἢ πεσοῦμαι φεύγων,
 191 καὶ δίκην λήψομαι τῶν κρουμάτων, ἢ καὶ κρατήσω μα-
 χόμενος, καὶ τὰ τῆς νίκης μεταπεσεῖταιί μοι πρὸς ἀσε-
 βειαν. ὡς ἔμοιγε κρεῖττον πεσεῖν, ἢ πρὸς ὁμοφύλους βιά-
 ψαι τὸ δόρυ, καὶ τρόπαιον⁷ ἐξ ἀσεβείας λαβεῖν⁸. ἀλλ'
 20 οἴμοι, τίνα τοῦτον ὀρῶ πόλεμον ἕτερον; ἐχθρούς ὁμο-
 φύλους⁹ ἐκπέφρευγα, καὶ δυσμενέσιν ἄλλοφύλοις ἐμπέ-
 πτωκα. πόλεμος ἐπ' ἐμοὶ τίχτειν οἶδε πόλεμον καὶ πό-
 λεμον δυσμενῶν ὁμοφύλων διαδέχεται πόλεμος, καὶ δυσ-
 μενεῖς ὁμοφύλους αὐθις ἄνδρες πολέμιοι. ἐγὼ καὶ νικῶν
 25 ἐλαύνομαι, καὶ φεύγων ἀλίσκομαι. τί δράσω; τί χηρήσομαι
 τοῖς παροῦσι; μέσος πολεμίων ἔστηκα. ἤδη μου τὴν
 192 μορφὴν ὑποπτεύουσιν, ἤδη μου περιεργάζονται τὴν δε-
 ξιάν, ἀμήχανον τὸ κακόν, βάρβαρος ὄχλος Γολιάθ τοῦ
 πεσόντος ὑφ' ἡμῶν ὀπλίζεται¹⁰, γένος ὅλον ὑπ' ἐμοῦ

5 Par. ἄγχι ταῦτα καὶ πάλιν σε τὸ δ'. 6 Allat. παλιπο-
 σταῖ. 7 Allat. τροπήν. Par. τρόπαιον. 8 Par. λαβεῖν. Vi-
 de ad Arsen. Violet. p. 80. 9 Par. ἄλλοφύλους ἐπὶ καὶ δυσ-
 μενέσιν ὁμοφύλοις. 10 Par. ὀπλίται.

τὸν στρατηγὸν ἀφηρημένον, τηλικαύτην ἐν πολέμοις πε-
 ρικεκομμένοι¹¹ δεξιάν. ἄρα δακρύσω; ἄρα τὴν συμφο-
 ρὰν ἀποκλαύσομαι; προβαλοῦμαι νόμον πολέμου, καὶ
 συγγνώσονται; ὡς ἦν ἐν ὅπλοις ἀγῶν, καὶ δυσμενεῖς¹²
 βάλλειν ἐπὶ μάχης ἀφεῖται. νῦν δ' ἄλλ' ἰκέτης ἦκω, καὶ
 πέφηνά¹³ σύμμαχος. ἀλλ' οὐκ οἶδε τὸ βάρβαρον σπέν-
 δεσθαι, ἀλλ' οὐκ οἶδεν ἰκεσίας¹⁴ αἰδῶ, οὐ πρὸς οἶκτον
 μαλάσσεται, εἰς οὐδέν μοι τοιγαροῦν πεσεῖται τὰ δά-
 κρυα. γενναῖος εἶ, φήσουσι, δίκας ἡμῖν ὀφείλεις, πέπτω-
 κεν ὑπὸ σοῦ Γολιάθ, πίπτε καὶ σὺ παρ' ἡμῶν. ἀλλ' εὐ- 10
 γε τῆς ἐπινοίας, ὀψὲ μὲν, συνῆκα δ' οὖν. μανίας προ- 193
 σωπεῖον ὑποδύσομαι, καὶ φρενῶν ὑποκρινοῦμαι παρα-
 φορὰν, καὶ σκηνοβατήσω¹⁵ τὰ μανικά. οὕτως οἶμαι τὸ
 τοῦ πάθους ὑπερβίβλον, καὶ τὸ βάρβαρον καταιδέσει,
 καὶ Σαοὺλ εἰς οἶκτον ἴσως ἐφέξεται¹⁶. αἰδεσθήσεται 15
 γὰρ, εἰ δι' ἐκείνον αὐτὸς μέμνηται¹⁷, δι' ὃν μαινόμενος¹⁸
 πέπαιται.

20. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαυὶδ ὑπὸ τοῦ Ἀβεσσα-
 λῶμ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διωκόμενος.

Οὐκ ἐπιλείπω καὶ μετὰ βασιλείαν¹ φυγαδευόμενος. 20
 καὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς ἐδραπέτενον, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν αὐ- 194

11 Par. περικεκοσμημένοι. Allat. περικεκοσμημένοι. Notanda
 horum verborum confusio, cuius mihi quidem nullum constat
 exemplum. Lucian. Toxar. c. 24. τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένη.
 12 Allat. δυσμενῆ β. ἐπὶ μάχῃ ἀφεῖται. secutus sum Par. 13
 Par. γίνομαι. 14 Par. οἰκείας. Ita οἰκέτης et ἰκέτης confun-
 duntur Pausan. III. 3. 4. τὸ δὲ αὐτῶν ἐγκαταληφθὲν τῇ γῆ Λα-
 κεδαιμονίων. ἐγένοντο. οἰκέται. Angel. ἰκέται. III. 7. 7. ἦλθεν
 οἰκέτης ἀπαγγέλλον τετέχθαι οἱ παῖδα. Angel. ἰκέτης. 15 Par.
 σκηνοβατήσω. 16 Par. ἴσως εἰς οἶκτον ἐφέλλεται. 17 Par.
 μέμνηται. 18 Allat. μαινόμενος. corr. Huet. λ.

1 Allat. καὶ βασιλείας. Par. καὶ μετὰ βασι.

θις ἐλαύνομαι. Ὡ χρῆμα φθόνου μεστόν, καὶ πρὶν ἔ-
 καιν ὑποπτευόμενον, καὶ προσιὸν αὐθις ζηλοτυπούμενον.
 ὦ πάντα παθῶν ἐγὼ, καὶ πρὸς τοῦ γένους² βαλλόμενος.
 οὐχ ἴσταται μοι τὸ τῆς ἐπιβουλῆς, ἀλλ' οἴχοθεν ἔχω
 5 τὸν πόλεμον, ἀφ' ἐστίας βάλλομαι, καὶ φθόνον Σαοῦλ
 ὕβρις παιδὸς διαδέχεται, ἔφυγον κηδεστὴν ἐπίβουλον,
 καὶ πρὸς παῖδα τύραννον αὐθις ἐμπέπτωκα. ἀλλὰ τίς
 οὗτος ὁ πόλεμος; πόθεν τὰ τῆς καινῆς ταύτης πείρας;
 195 αἰσθάνομαι τοῦ κακοῦ, προβάλλει μοι³ τὸ δεινόν. εἰς
 10 νοῦν λαμβάνω, πόθεν μοι τὰ τῆς φυγῆς ἐπεψήφισται⁴.
 αὐτὸς ἐμαυτῷ⁵ τὸν παῖδα ἐφώπλισα. δίκης ἔργα ταῦτα
 καὶ θεόθεν ἐλαύνομαι. κατετρώφισα τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς
 ἡδονὴν ἀπήχθην⁶ παράλογον. εἶδον ἀδίκους ὀφθαλμοῖς.
 ἔπαθον εἰς ἔρωτα, παρέβην γάμων θεσμούς, ὑφειλόμην⁷
 15 εὐνήν μὴ προσήκουσαν, ἐπέθηκα τούτοις καὶ φόνον.
 ταῦτά με νῦν βάλλουσι, τοῖς ἐμοῖς ἀπλῶς ἀλίσκουμαι.
 Ὡ δίκης βαρείας μὲν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πεπονθότος ἐχούσης
 τὴν ἀρχήν. γάμον ὕβρισα, καὶ πρὸς γάμου κολάζομαι,
 ὅθεν ἡδίκουν, ἐκεῖθεν καὶ πέπληγμαι. εἰς παιδὸς ἡμάρ-
 20 τανον γένεσιν, καὶ παῖδα νῦν ἔχω τὸν δῆμιον, καὶ πατῆρ
 196 εἰς παίδων γονὰς ἀδικῶν ὑπὸ παιδὸς σωφρονίζομαι.
 παρέβην ὦ παῖ τὴν φύσιν ἐγὼ, καὶ γίνη παρὰ τὴν φύ-
 σιν αὐτὸς ἀδικώτερος. πότερον ἐμαυτὸν τῆς ἀτοπίας, ἢ
 τὸν παῖδα τῆς παρανομίας ἀποκλαύσομαι; ἐμιμήσω τὸν
 25 τεκόντα ὦ παῖ τὰ μὴ προσήκοντα. καὶ πατέρα ἀμαρτόν-
 τα⁸ τιμωρῶν ἀμαρτάνεις διπλάσια, καὶ μὴ προσήκουσαν
 ἀρχὴν ὑφαιρούμενος, καὶ τὸν εἶναί σοι δόντα μηκέτ' εἶ-
 ναι βουλόμενος. ἄρ' οὖν εἰς τὰ ὄπλα βλέψω; καὶ πο-
 λέμῳ διακρινοῦμαι περὶ τῆς ἀρχῆς; καὶ πῶς ἂν ὑπερέλθω
 30 τοῖς ἐμοῖς σπλάγχνοις; οὐκ ἔχω πῶς ἂν ἐπανατείνω τὸ

2 Pag. φθόνου. 3 Ante προβάλλει· λείπει τι. Huet. 4
 Pag. ἐπεψήφιστο. 5 Pag. ἐμαυτοῦ. 6 Pag. ὑπήχθην. 7
 Allat. ὑφειλόμην. Pag. ὑφαιλόμην. 8 Pag. ἀμαρτάνοντα.

ξίφος κατὰ τοῦ ⁹ παιδός. αἰσχύνομαι πατὴρ καλεῖσθαι 197
 πολέμιος, φεύγων οὐγήσομαι, τῆς ἐρημίας καὶ νῦν ἐπι-
 λήσομαι, οὕτως ἐγὼ περιεῖναι πειράσομαι, οὕτω τῷ
 παιδί πατροκτονίας διδοὺς ¹⁰ ἀφορμὴν, καὶ παιδοκτο-
 νίας αὐτὸς οὐ δεχόμενος τρόπαια. εἰ δέ ¹¹ που δεήσει ⁵
 καὶ μάχεσθαι, ἔχω τὸν στρατηγήσοντα. ¹² τοῦτον ἐπα-
 κρήσω τοῖς ὄπλοις, πρότερον παρασκευασάμενος ὡς παι-
 दा ζωγρεῖν, καὶ μὴ κτείνειν ὡς τύραννον. οὕτω καὶ
 Σαοὺλ ἐκείνον ὑπνοῦντα λαβὼν ἐφεισάμην, οὐχ' ὡς
 ἐχθρὸν ἀναιρῶν, ἀλλ' ὡς κηδεστὴν περιποιούμενος. 10

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Δαυὶδ ἐν σπηλαίῳ κατα- 198
 λαβὼν ἀφύλακτον ὑπνοῦντα τὸν Σαοὺλ, ὅτε ὑπ'
 αὐτοῦ ἐδιώκετο.

Ἔχω σε τὸν διώκτην ὁ δραπέτης ἐγὼ, ἔχω σε τὸν
 εἰς ἀναίρεσιν ἔτοιμον, εἰς τὸ παθεῖν ἐτοιμότερον. ὦ τῆς 15
 ἐκ θεοῦ τῶν πραγμάτων ἐπιφορᾶς. ἀντέστραπταί σου
 τὸ βούλημα, καὶ ὁ δρᾶν ἠπειλεις, τοῦτο νῦν αὐτὸς πρό-
 κεισαι. καὶ ὃν λάκκον ὤρυξας, εἰς τοῦτον ἐμπέπτωκας.
 διώκων ἐάλως, καὶ φεύγων κεκράτησαι, ¹ ὑπὸ βέβλησαι,
 καὶ τὸ σῶμα μετὰ καὶ τῆς φυλακῆς καταβέβληται. κἂν ²⁰
 εἰ βούλοιτό τις, ἄπονον τὸ θήραμα. εὐάλωτος ὁ πολέ- 199
 μιός. κεῖται μὲν ὁ φυγαδεύων, ἄφρακτος τὴν δεξιάν,
 ἀφύλακτος τὸ σῶμα. ὡς τάγε τῶν δορυφόρων ὑπνος
 ἐτρέψατο, καὶ τὴν πολλὴν φυγὴν ἐκείνην διέλυσεν. ἐφέ-
 στηκα δὲ ὁ φυγὰς, καὶ τὸ ξίφος ἐγγύς, καὶ ἡ χεὶρ οὐκ
 ἄνοπλος. τί φῆς ² ὁ γυνναῖος; ³ διώκεις, ὃν ἐν σπηλαίῳ ²⁵
 καθεῖρξας; ζητεῖς, ὃν ἔχεις ξυνέστιον; σὺ μὲν ἠπειλεις,

9 τοῦ Allat. om., recepi ex Par. 10 διδοὺς Allat. om.,
 inserui ex Par. 11 Huet. δή. 12 Allat. Par. στρατηγή-
 σαντα. Huet. στρατηγήσοντα.

1 Allat. κεκρότησαι. Huet. Par. κεκράτησαι. 2 Allat. τί
 φῆς. 3 Par. ὦ γυνναῖ.

ἐγὼ δὲ ἐπυθάνομην τῆς ἀπειλῆς. σὸ μὲν ἐσκαίωρεις τῆς
 ἐπιβουλήν, ἐμὲ δ' οὐκ ἐλάινθανε τὸ μηχανήμα. ἐμελέτας
 τὴν δίωξιν. καὶ ὄρων ἐφαντάζου τὰς ⁴ κορυφάς, καὶ
 τοὺς ὑψηλοτέρους περιεσκόπεις τῶν λόφων. ὁ δ' ἐγγὺς
 5 πού παρεδύομην αὐτός. Ὡ θεὲ πάτριε, εἰς χεῖρας ἔχων,
 200 ὄν ἔσπευδε, λαβεῖν οὐκ ἐγίνωσκεν. ἀλλ' ἡμεν ἐφ' ἐνός
 τοῦ σπηλαίου, καὶ μία πέτρα φυγάδα καὶ διώκτην ἐδέ-
 χετο. εἶθ' ὁ μὲν ὑπνώττει, καὶ πέπτωκε, καὶ φρουδοὶ μὲν οἱ
 φύλακες, φρουδα δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ μικροῦ δεῖν ὡς
 10 ἐκ πολιορκίας ἀλόντες τὸ παιθεῖν οὐ δεδοίκαμεν. τίνες
 ἄρα σοι νῦν, ὦ βασιλεῦ, προβάλλουσιν ⁵ ὄνειροι; ἄρα
 δοκεῖς ἔχειν ἐχόμενος; ἄρα νομίζεις ἀλίσκειν, αὐτὸς ἀλι-
 σκόμενος; τάχα πού διώκεις καὶ κείμενος; ἐπισπεύδεις
 ἴσως τὴν καταδρομὴν, καὶ δεσμώτης ὕπνου γενόμενος;
 15 ἀλλ' ὦ κακοὶ φύλακες, ὦ δορυφόροι πρὸς ὕπνων νικώ-
 μενοι, ⁶ εἴ μοι παρῆν, ἠδέως ἂν ὑμᾶς ⁷ ἐκόλασα. τί
 γὰρ ἐφ' ὑμῖν, ἀφύλακτος ὁ βασιλεὺς, καὶ προδέδο-
 201 ται. οὕτως ἐγὼ προδότας ὑμᾶς ⁸ τίθημι. ἀλλ' ἔγωγε
 καὶ ὡς βασιλέα φυλάξω, καὶ ὡς μισοῦντα φυλάξομαι.
 20 κὰν γὰρ ὡς ἐλαίνοντα νομίζω πολέμιον, ἀλλ' ὡς Χρι-
 στὸν Κυρίου σεβάζομαι, κὰν ὡς δυσμεναίνοντα μὴ στέρ-
 γειν βιάζομαι, ἀλλ' ὡς κηδεστοῦ περιέχομαι. φείδεσθέ
 μοι καὶ ὑμεῖς, ὦ συστρατιῶται, τοῦ βασιλέως, ὄν ⁹
 πολλάκις ἐδορυφορήσαμεν. μὴ νῦν τοῦτον ἀνέλωμεν. οὐ
 25 βούλομαι τυραννίδα συναναμίξαι μου τοῖς ἀριστεύμασι.
 μή μοι τὰ τρόπαια φόνῳ παρανόμῳ συγκρούητε, ¹⁰
 μηδὲ μετὰ Γολιάθ καὶ Χριστὸς Κυρίου τὴν ἐμὴν δεξιὰν
 αἰτιάσθω. Μωϋσῆν οἶδα νομοθέτην, καὶ νομοθετοῦντα

4 τὰς Par. om. 5 Par. προσβάλλουσιν. 6 Allat. πρὸς
 ὕπνον διακόμηντοι. Par. πρὸς ὕπνων νικώμενοι. 7 Par. ὑμᾶς.
 8 Par. ἡμᾶς, et paullo post: φείδεσθέ μοι καὶ ἡμεῖς. 9 Par.
 εἶ. 10 Allat. συγκρούητε.

Θεόν, ὑφ' οὗ νῦν σεσώμεθα ¹¹ καὶ ᾧ βασιλέα πολέμιον **202**
 ἐχαρισάμεθα. φόνος ¹² ἅπας νόμοις ἀπείρηται. τὸ δὲ
 τῆς βασιλείας σεμνότερον καὶ τὸν φόνον ποιῆται δεινό-
 τερον· ἀφαιρετέον μικρὸν καὶ ¹³ τῆς χλαμύδος, περιαι-
 ρετέον τι καὶ τοῦ δόρατος, ὡς ἐγὼ τῆς πέτρας ἐξιόντι ¹⁴ **5**
 ταυτησὶ τὰ σύμβολα ἐπιδείξωμαι, καὶ κακίσω μὲν τοῦ
 ὕπνου τοὺς φύλακας, διηγῆσομαι δὲ καὶ ὡς ἡμῖν εἴλη-
 πται, καὶ ὡς ἐφεισάμεθα δυσμεναίνοντος.

22. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἢ ἐξ Ἐδέσσης παρὰ τοῦ
 Γότθου ἀπατηθεῖσα κάρη. 10

Ὡς ἄρα πιθανώτατόν τι χρῆμα γλῶσσα ψευδῆς, **203**
 καὶ βάρβαρος γνώμη τυραννικώτατον· ταῦτά μου τὴν
 παρθενίαν ἐσύλησε, ταῦτά μου τὴν παρθενίαν ἐσκύλευ-
 σεν. εἶχε μὲν γάρ μοι τὰ τῆς πατρίδος οὐκ ἀγαθῶς,
 καὶ κίνδυνος ἐπέκειτο κατὰ κεφαλῆς, καὶ ὅλον ἔθνος **15**
 κατεπεκύκλου τὴν Ἐδεσσαν, δουλαγωγῆσαι ταύτην βαρ-
 βαρικῶς φρουαττόμενον, ἔργον θέσθαι μαχαίρας, καὶ
 ἀφελέσθαι τὸ ἐλευθέριον. ἀλλ' ἦκει συμμαχικὸν ἀξιο-
 χρεων ἀντιπαραταξόμενον πρὸς τὴν ἔφοδον. εἰ μὲν οὖν
 ὅλον ἐπίορκον, εἰ μὲν οὖν ὅλον βάρβαρον, ἐρωτόληπτον, **20**
 οὐκ οἶδα, νῆ τὴν δουλείαν ταύτην, ἣν κατακέκριμαι,
 νῆ τὴν ἐλευθερίαν, ἣν ἀπολώλεκα. ὁ δὲ γε Γότθος ὁ
 πρὸς τὴν ἐμὴν οὐκ ἀγαθῶ ποδὶ φαιτήσας οἰκίαν, βάρ- **204**
 βαρος τὴν γνώμην, τὴν γλῶσσαν ἐπίορκος, καὶ τὰ πολ-
 λά τοῖς ἔρωσι χαριζόμενος, εἶδέ με παρθένον οἰκουρου- **25**
 μένην παρθενικῶς, καὶ ὅλην οὔσαν παρθένον αἰδοῖ, καὶ
 συνέσει, καὶ τῷ σοβήματι. ὁ δὲ, ἀλλ' εἶδεν, ἀλλ' ἐξετά-
 κη τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὅλην αὐτὴν καρδίαν ὑπερεκάη
 τῷ ἔρωτι. Ἐγὼ δὲ ἄρα οὐκ ἤδειν· ἐπ' αὐτοῦ δὴ τοῦ

11 Allat. σίσωσαι, ὡς καὶ βασ. πολ. χαρισώμεθα, recep-
 lectionem Par. 12 Par. φόνον ἅπας νόμος. 13 Par. καὶ
 om. 14 Par. ἐξιόντα.

προσώπου φέρουσα τὰ δεινά. καὶ τῷ κάλλει μέσῳ κα-
 τορωρυγμένα τὰ δυστυχήματα. τὰ μὲν οὖν δὴ πρῶτα
 ἔρωτι συμάχῳ χρησάμενος, καὶ τὴν γλῶτταν ἔχων ἐλέ-
 πολιν κατ' αὐτῆς δὴ τῆς σωφροσύνης κατεπεστράτευσι,
 5 πολιορκῆσαι θέλων τῆς παρθενίας μου τὴν ἀκρόπολιν,
 205 καὶ καταστρατηγῆσαι τῆς σωφροσύνης αὐτῆς. Ἐπεὶ δὲ
 πείρα φθάνει μαθῶν, ὡς οὐχ ἱκανὰ ταῦτα κατασεῖσαι
 τὲ τῆς σωφροσύνης πυργώματα, μέτεισι τὴν μητέρα,
 τὴν ἀλωπεκῆν ἐνδυσάμενος, τὴν γλῶσσαν ὄλην πρὸς ἄλ-
 10 λο σχῆμα μεταμειψάμενος· ἐπαινεῖ τὸν γάμον, καὶ τὸν
 νυμφίον καθυποκρίνεται, καὶ δοῦλος ὅλος γίνεται τῇ
 μητρὶ καὶ γλώσση, καὶ σχήματι, καὶ ζητεῖ με τὴν θυ-
 γατέρα πρὸς γάμον, ἀλλ' ἐννομον, νόμου μεμνημένος,
 ὃ τὰ πάντα παράνομος. ἐπεὶ δ' οὐκ ἔχει πείθειν μητέρα
 15 φιλόπαιδα, τούτῳ δὴ τῷ πρὸς γάμον ἐτοιμῷ θορυβου-
 μένην τὰ μάλιστα, μὴ καὶ προτέραν ἠγάγετο λέγουσαν,
 ὃ τοῖς ἔρωσιν οὕτω πειθόμενος, καὶ πᾶσιν ἀνέμοις ἔρω-
 206 τικοῖς ῥιπιζόμενος, μαρτύρεται θεὸν, μαρτίρεται Δίχην,
 μάρτυρεται Μάρτυρας αὐτοὺς ἐκείνους, τοὺς ἐν Ἐδέσση
 παθόντας ἕνεκα Χριστοῦ, καὶ τῆς καλῆς ὁμολογίας ἀνα-
 δησαμένους τὸν στέφανον. ἡ δὲ γε μήτηρ, τί δ' ἄλλο
 πάντως ἢ μήτηρ, καὶ κηδομένη τῆς θυγατρὸς, τοῖς ὄρ-
 κοῖς πιστεύει τοῦ μηδὲν εὐορκήσαντος. πείθεται τοῖς
 λόγοις τοῦ καὶ θεὸν αὐτὸν παρ' οὐδὲν τιθεμένου παρα-
 25 λογώτερον, καὶ τῷ παρανομωτάτῳ Γότθῳ νόμῳ γάμου
 με παραδίδωσιν. ἕως μὲν οὖν ἡ πατρὶς ἐκυμαίνετο, τὰ
 περὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν ἦσαν ἀκύμαντα. ἕως τὰ περὶ τὴν
 Ἐδέσσαν ἐκλονεῖτο, ἀπερικλόνητά μοι τὰ περὶ τὸν ἄν-
 207 δρα διατετήρηται. ἕως τὸ συμμαχικὸν ἐτῆρει τὴν πόλιν,
 30 ἀνόθευτά μοι τὰ τῆς στοργῆς ἐφυλάττετο, καὶ ἦν ὁ Γότ-
 θος ἀνὴρ τὰ πάντα φιλόστοργος, καὶ μοι τὰ πάντα γε-
 νόμενος, ὅσα καὶ πρὸς γυναῖκα γένοιτ' ἂν ἀνὴρ ἀγαθός·
 ἐπεὶ δ' ὁ κλύδων τῆς πόλεως γηνεμίαν ἔσχεν, καὶ κατε-

ποιμήθη τὰ κύματα, κατ' ἐμῆς αὐτῆς ὄλον μετεγείρεται τὸ κλυδώνιον, καὶ ἀγριοῦται τῶν δυστυχημάτων ἢ θάλασσα, καὶ κύματα τῶν πειρασμῶν ἀλλεπάλληλα. καὶ τῆς ἐλευθερίας δουλείαν ἀλλάσσομαι, καὶ θεραπευτὴς ἀνθ' ὁμοζύγου, καὶ ἀντὶ δεσποίνης αἰχμάλωτος γίνομαι, ὃ ὡς πικρᾶς ταύτης μεταβολῆς, ἣν κενῶς μεταβέβλημαι. ὡς πικρῶν ἐκείνων γάμων, ὡς συναλλαγμάτων οὐκ εὐτυχῶν. ἔλαθες ὡς μήτηρ ἀντὶ γαμηλίων συμβολαιογραφοῦσα πρά- 208
τορα. ἔλαθες ἀργυρολογησαμένη τὴν θυγατέρα, ἀνθ' ἃν ἐδόκεις νυμφοστολήσασθαι. ἔλαθες τὸν ὑμέναιον 10
ἄδουσα, τὸν ἐξιτήριοιον τραγωδήσασα. οὐκ ἀνὴρ ὁ Γότθος, ἀλλὰ δεσπότης, καὶ σὺν δεσποίνῃ λαμπρῶς ἀνακέκλιται. ἐγὼ δὲ δούλη παρίσταμαι, καὶ θεραπευτὴς, ἢ πρὶν ἐλευθέρα καὶ δέσποινα. ὡς τῆς ἐμῆς δυστυχίας, ὡς τῆς σῆς ἀβουλίας, ὡς τῆς ἐμῆς ταύτης πλάνης περὶ 15
τὸν ἄνδρα, ὡς τῆς σῆς ἐκείνης ἀπάτης, ἣν ἐξηπάτησαι. ὄγκωταί μοι τὰ τῆς γαστρὸς, καὶ συνογκοῦταί μοι τὸ τῆς δεσποίνης ζηλότυπον. ¹ ἐπανθεῖ μοι τῷ προσώπῳ 209
τὸ κάλλος, ἢ πού μοι τὸ πᾶν κατεμαράνθη τοῖς δυστυχήμασι, καὶ τὸν θυμὸν ἢ δεσπότις ἐμφαίνει τῷ βλέμ- 20
ματι. ἐρύθημά τι ταῖς παρειαῖς ὀλίγον ἐναπολέλειπται, καὶ ὄλη κάμινος φθόνου περὶ μέσην αὐτὴν ἐκείνης ἐξῆπται ψυχὴν. καιρὸς ὠδίνων καὶ τοκετοῦ. καὶ τίχτει σοι μήτηρ ἢ παῖς, ὡς πικρᾶς ταύτης φωνῆς, κατὰ δούλην αἰχμάλωτον. καὶ τὸ ζηλότυπον ἐγκυμονούμενον τῇ 25
δεσποίνῃ γεννᾶται πρὸς ὄλην ἀντιπαράταξιν, καὶ κατὰ τοῦ παιδὸς ὀπλίζεται γενναίοτατα, συμμάχῳ τῷ δόλῳ χρησάμενον. ἢ δεσπότις ὑποκλέπτει τὴν δούλην, καὶ θανατοῖ τὸν παῖδα μηδὲν ἀδικήσαντα, τοῖς χεῖλεσι τοῦ βρέφους, ὡς τῶν ἐμῶν ἐκείνων κενῶν ὠδίνων, ἐγγύσασα 30
δηλητηρίον. ὡς βρέφος μηδὲν ἀδικῆσαν, καὶ θανόν ἀδι- 210

¹ Allat. ζυλότυπον.

κώτατα. ὃ νήπιον μηδὲν κακουργῆσαν, καὶ κακουργη-
 θέν δολωτάτα. καὶ μέχρι τοῦ σοῦ θανάτου τέκνον πα-
 ρανομούμεθα. ὡ τῶν ἐμῶν δυστυχῶν τούτων σπλάγγνον,
 ἅ σε πρὸς φῶς ἀθλίως ἐξήνεγκαν· ὡ τῶν ἐμῶν ἐλευθεῶν
 5 τούτων χειρῶν, αἱ σε φέρειν² νεκρὸν ἀδικούμενον. ἐπέ-
 τηκα τοῖς δάκρυσι, καὶ τοῖς ὀδυρμοῖς, τοῖς στεναγμοῖς
 ἀπειῖτα, καὶ τοῖς ἀλγήμασι, καὶ ἐν ῥίσιν ἡ πνοή μοί
 ἐστι. δέδουκα μὴ καὶ αὐτὴν φυσήσω ψυχὴν, μὴ φύγοις
 10 Γότθε δίκην αὐτὴν, μὴ παραδράμοις ὀργὴν παραθεω-
 211 ρουμένου θεοῦ· ἀντιπαράθου με τῷ σηκῷ τῶν Μαρτύ-
 ρων, ὅθιν παρέλαβες. εἰ δ' οὖν³ ἐγὼ θαρρήσω τοῖς
 Μάρτυσι, καὶ τὴν δίκην ἐνδυσσαμένη, καὶ θωρακισαμένη
 τοῖς ὄρκοις, οἷς πολλοῖς ἐκείνοις, τῆς ἀνοχῆς σου Χριστέ
 βασιλεῦ, ἡμᾶς ἐξηπάτησας, ἀνδρίσομαι πρὸς τὴν ἁμυ-
 15 ναν, ᾧ βέβλημαι βέλει, τούτῳ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνομαι,
 κἂν χρήσωμαι βοηθῷ τῷ νηπίῳ πρὸ τῆς ὥρας κει-
 μένῳ, οὐχὶ καὶ βέλη νηπίων λογισθήσονται μοι τὰ μη-
 χανήματα, ὅτι συνερίθους ἔχω τοὺς Μάρτυρας, οἷς βέλη
 νηπίων ἐλογίσθησαν αἱ πληγαὶ, ὅσας πολλὰς ἐκείνας
 20 ἔνεκα τῆς εὐσεβείας ἐπλήγησαν καθ' ὅλου τοῦ σώματος.

212 23. Τίνας ἂν εἶποι λόγους κηπῶρος ἐπιμελούμενος
 κήπου, καὶ μεταφυτευσάμενος, καὶ κυπάριττον ἐπ'
 ἐλπίδι καρπῶν, καὶ τῶν ἐλπίδων ἄστοχῆσας.

Ὡ κενῶν ἐκείνων πολλῶν ἐλπίδων, αἷς ἠνδραπόδισμαι.
 25 ὡ πόνων πολλῶν ἐκείνων ἀκαιρῶν, οὓς ἐκπεπόνηκα. Τὸν
 Ἀλκινόου κήπον ἐκηπευσάμην αὐτὸς, καὶ ἦν μοι παρὰ
 τῷ κήπῳ καὶ φυτὰ, καὶ δένδρα, καὶ ἄνθεα, καὶ Χάρι-
 τες ἠρέμα πως ὑπέτρεχον τὰ φυτὰ, καὶ τοῖς ἄνθεσιν
 ὑπεχόρευον, καὶ ἐπὶ πᾶσι κερδῶος Ἑρμῆς, πόνουσι ἀμει-
 30 βόμενος φυτουργοῦ. ἦν ἐκεῖ παρὰ τῷ λειμῶνι μηλέα
 213 πολύκαρπος. εἶπεν ἂν Ὅμηρος ταύτην ἰδὼν ἀγλαόκαρ-

² Huet. f. ἐξίφερον.

³ Huet. οὐκ.

πον.¹ καὶ ἤσπαζέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι καλὸν τὸ
 μῆλον, εὐπρόσωπον τὸ μῆλον, ἡδὺ τὸ μῆλον ἰδεῖν, ἡδὺ
 τὸ μῆλον φαγεῖν, ἡδὺ τὸ μῆλον ὀσφρήσασθαι πάντα κα-
 λὸν τὸ μῆλον, καὶ ἡδὺ, καὶ φαγεῖν, καὶ ὀσφρήσασθαι. χαρίεν
 ὑποπνέει, καὶ ὄλον ἐρωτικόν. τὸν φυτουργὸν ὀλβιοῖ, πολλοῦ
 ζητηθῆν καὶ πριάμενον. εἶποις ἂν ἰδὼν ἐν εἰκόνι γεγραμ-
 μένην μηλέαν ὄραν, καὶ παρὰ τοῖς κλάδοις γεγράφθαι
 τοὺς Ἔρωτας, μῆλα τρυγῶντας, καὶ παίζοντας. οὕτω
 καλὸν τὸ μῆλον, ὡς καὶ τρυγητὰς ἔχει Ἔρωτας. ἐκεί-
 νην μηλέαν ἰδὼν εἶδες ἂν καὶ Πάριον κριτὴν, καὶ θεᾶς 10
 περὶ κάλλους φιλονεικούσας, καὶ μῆλον Ἀφροδίτῃ διδό- 214
 μενον, καὶ τῷ δικαστῇ τὰς ἀμοιβὰς φιλοτίμως ἀντιμε-
 τρούμενον. Συκαῖ περὶ τὸν κῆπον ἦσαν γλυκίκαρποι,
 καὶ τοὺς καρποὺς μελισσῶνας εἶχον. τὸ γὰρ τοι σῦκον
 κεχηρὸς ἀπέρρχει τοῦ μέλιτος, καὶ μονοноῦ προσμειδία 15
 τὸν θεατὴν. ὁ δέ τις ὠνούμενος τὰς ὀπώρας εἶδε τὸ
 σῦκον, ὠνήσατο, τῆς εὐτυχίας μακαρίσας τὸν φυτουρ-
 γόν. καὶ μῆλον Περσικὸν ἐκηπευσάμην παρὰ τῷ κήπῳ
 μου. καὶ ἦν τὸ μῆλον ὑπόχρουν, καὶ ὅλην τὴν παρεΐαν
 κατὰ παρθένον ἐρυθραινόμενον, καὶ παραμέρει τὸ μῆλον 20
 ὑπόκιρρον. κἂν τὸν καιρὸν προδράμοι, καὶ προφοιτήσοι
 τῶν ὀπωρῶν, ζητητέον τὸ μῆλον, οὐκ ὀλίγου τὸν φυ- 215
 τουργὸν ἀμειβόμενον· κἂν μετὰ τὴν ὀπώραν βραδυπο-
 ρήσῃ, ἀργυρίων ἐπριάμην τὸ μῆλον, καὶ τῶν πόνων ἀπω-
 νάμην² τὰς ἀμοιβὰς πολυχέυμονας. ἠνώθει τὸ ῥόδον 25
 καὶ σὺν αὐτῷ δὴ τῷ χρηματισμῷ καθηδυνόμην καὶ
 ὄψιν καὶ ὀσφρησιν. οὐ διὰ κενῆς μοι τὰ τῶν ἰδρώτων,
 κἂν περὶ κρίνα τούτους κεκένωκα, κἂν περὶ δὴ τὴν ἰω-
 νιάν, κἂν περὶ τὴν ἀναδενδράδα, κἂν περὶ νάρκισσον.
 εἰ καὶ μαλάχην ἐφυτηκόμησα, ἢ ἀσφόδελον³ ἐκηπευσά- 30
 μην, κἂν θριδακίνην, καὶ εἴτι τούτων ἐλάχιστον, ἀπω-

¹ Od. H. 115. A. 589. ² Allat. ἀπονάμην. ³ Allat. ἦν Ἀσφόδιον.

216 γάμην τῶν ἰδρώτων ἀργυρολογούμενος. δίκελλαν εἶχον,
 καὶ τὴν ἀμάραν ἀνώρυττον, καὶ ὕδατος μεταδιδούς τοῖς
 φυτοῖς, χρυσᾶς ἀντεφιλοτιμούμην τὰς ἀμοιβὰς, καὶ
 Πακτωλὸν ἐδόκουν μετοχετεύειν τῷ κήπῳ μου, ὅτι μοι
5 τὰ τῶν πόνων ἐπικερδέστατα. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν περιλιχνεύεται τὰ πολλὰ, καὶ φιλοκερδεστέρα προ-
 αἴρεσις τὰ μὴ παρόντα ζητεῖ, καὶ τῶν ὄντων ἡγεῖται
 κρείττω τὰ προσδοκώμενα, εἶδον καὶ κυπάριττον εὐθαλῆ,
 καὶ μετεκηπευσάμην ταύτην τῷ κήπῳ μου. καὶ περὶ μίαν
10 ἀμάραν τὸ ὕδωρ συναγαγὼν μετήγαγον παρὰ τὴν κυ-
 πάριττον, μεταφυτευσάμενος τὸ φυτόν παρὰ τῇ διεξόδῳ
 τοῦ ὕδατος. καὶ χοῦν ἐπέβαλλον τῷ φυτῷ, καὶ πασσά-
 λους περιεκύκλωσα, καὶ λύγοις τοὺς πασσάλους ἐστεφά-
 νωσα, ἐπιμελούμενος τοῦ φυτοῦ καὶ φυλακῆ, καὶ ὕδατι,
15 καὶ χοῖ, ὅλους ὀφθαλμοὺς, ὅλην καρδίαν, ὅλην αὐτὴν
217 μου ψυχὴν περὶ μόνην ταύτην μεταγαγὼν τὴν κυπάρ-
 ιττον, κενὰς τινας ἐλπίδας τῶν ἐν χερσὶ προτιμώμενος.
 Ζέφυρος ἡδὲς ἠρέμα πως ὑποπνέει τῷ ἔαρι καὶ ἡ κυ-
 πάριττος ἐδόκει βλακείεσθαι κατὰ τινα παρθένον σεσο-
20 βημένην ἐξ ἔρωτος. ὦρων ⁴ τοῦ φυτοῦ τὴν ἀναβολὴν.
 κεληνῶς εἰστήκειν ὄρων ἀτενῶς, καὶ ἦν ἐραστής ὁ γη-
 πόνος, καὶ ὁ φυτευργὸς αἰχμάλωτος τοῦ φυτοῦ. ἔαρος
 καιρὸς, καὶ διηρεθίζετο τὰ φυτὰ, καὶ κατηνθίζετο καὶ
 κυπάριττος. παρῆλθεν ἔαρ, καὶ εἰς καρποὺς ἐτράφη τὰ
25 ἄνθη, καὶ τὸ ἄλλο μὲν ἐκαρποφόρησε τῶν φυτῶν. ἡ
218 δὲ καλὴ κυπάριττος ἀπηνθίσασατο. χειμῶνος καιρὸς, καὶ
 φυλλοροεῖ τὰ φυτὰ, καὶ τὸν κόσμον ὅλον παντελῶς
 ἀποβάλλεται. καὶ κατὰ κόμην τὸν ἐκ τῶν φύλλων ἀπο-
 κείρεται βόστρυχον. ἀλλ' ἡ κυπάριττος βόστρυχοῦσα
30 καὶ μέσῳ δὴ χειμῶνι τέθηλεν ἀμετάβλητα. κἂν ἔαρ, ἡ
 κυπάριττος εὐθαλής. κἂν θέρος, ἡ κυπάριττος τέθηλε.

⁴ Allat. ὦρων h. l. et paullo inferius.

χειμῶν, καὶ φθίνουσι τὰ φυτὰ, καὶ οἶον νεκροῦται τῷ
ψύχει βαλλόμενα. ἢ δὲ κυπάριττος, πάλιν κυπάριττος,
καὶ ὄλον ἔαρ ἐνζωγραφεῖ καὶ φύλλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις
ἀναβλαστήμασιν. ἔχαιρον ὄρων το φυτόν. ὦρων ὑψί-
κομον τὸ φυτόν, ὦρων ἀνατρέχον εἰς οὐρανόν, καὶ τὸν 5
καρπὸν ἐκαραδόκουν τὸν οὕτω πολλῶν χαρίτων ἐπάξιον.
τὰ δ' ἦσαν ἐλπίδες κεναί, καὶ ἀντικρὺς ὄνειροι, καὶ νῦν 219
κατὰ τὴν παροιμίαν ἀνθρακας εἰρίσκω τοῖς θησαυροῦς,⁵
καὶ τῶν περὶ τὴν κυπάριττον μόχθων καρπούς καρποῦ-
μαι τὰ δάκρυα, καὶ τῷ Προμηθεῖ μὴ σπείσάμενος νῦν 10
ὄλον συνανακέχραμαι τῷ Ἐπιμηθεῖ. ὄλον τὸ ὕδωρ διεπο-
τίζετο τὴν κυπάριττον. τὰ δ' ἄλλα τῶν φυτῶν ἀπεψύγη
τῷ δίψει, καὶ τέτηκε μονονουχί, καὶ ἀδικίας ἐπεγκαλοῦν-
τα τὸν φυτουργόν, ὅτι μὴ φυτουργεῖται κατὰ τὴν ἄκαρ-
πον ταύτην κυπάριττον· ἐγὼ δὲ ἄρα τῷ εὐθαλεῖ πε- 15
πλάνημαι τοῦ φυτοῦ, τῷ εἰσταλεῖ τὴν ὄψιν σεσύλημαι.
τῷ οὕτως ἰδυτενεῖ κενὰς ἐλπίδας ἀπειθησαύρισα, καὶ νῦν 220
ἐκτέτηκα τοῖς ὀφθαλμοῖς χαρισάμενος. εἰ γοῦν κατὰ
τοὺς εὐηθεστέρους τῶν ἀλιέων καὶ φυτουργὸς νοῦν⁶ οἴσει
πληγεῖς, μετοχετεύσω τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὰ λάχανα, ἐπιμελή- 20
σομαι τῶν φυτῶν, ἀνακαθάρω τοὺς ὄχετοὺς, δένδρο-
κομήσω τὰ νοσήσαντα τῶν φυτῶν, χαίρειν εἰπὼν τῇ
κυπαρίττῳ, καὶ ταῖς ταύτης ἀναβολαῖς. κἂν τὸ ἰδυτενεὺς
προβάλληται, κἂν τὸ εὐσταλές, ἀντιπαραθήσω ταύτης
τὸ ἄκαρπον, γνωμολογούμενος προσφορώτατα, ὡς οὐδε- 25
νός λόγου πριαίμην βροτὸν, ὅστις κεναῖς ἐλπίσι θερ-
μαίνεται.

5 Vide Arsen. Viol. p. 57. c. not.

6 Allat. νῦν. Alludit ad proverbium ἀλιεύς πληγεῖς νοῦν οἴσει, ἐπὶ τῶν μετὰ πείραν εἰς γνῶσιν ἔθόντων. Vide Ars. Viol. p. 41.

ΑΔΡΙΑΝΟΥ
ΤΟΥ ῬΗΤΟΡΟΣ
ΜΕΤΕΤΑΙΤΙΝΕΣ

ΑΠατ.

238 I. Ἄλοῦσ
 ναυ' ὑπέ
 ἔκασεν*

οὐχ οἶά τε ἦν καυθῆ-
 ἢ καύσειν αὐτήν, καὶ
 ανὸς ὁ ῥήτωρ καὶ
 καῆναι.

ε Πρὸς μὲν τὸ λέγειν, ὡς οὐ τὰς κκεκτημένας τὴν τέ-
 χνην ὁ νόμος, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ κακῶ χρησαμένας ἀπαιτεῖ
 τιμωρίαν, ἐνχερὲς ἀπ' αὐτοῦ ποιήσασθαι τοῦ νόμου τὴν
 διδασκαλίαν* ἃ γὰρ οὐ τὴν φαρμακίονουσα εἰπὼν, ἀλ-

1 *Adriannus, Tyrinus, Herodis Attici, quem pro funere laudavit discipulus, in throno sophistico Athenis successor. Hic Marco Antonino imperatori itidem admirationi fuit, amplisque muneribus ab eo donatus est, ut narrat Philostratus in ejus vita. Ex eo tempore τὸν ἄνω θρόνον sive superioram cathedram rhetoricam etiam Romani Athenaei obtinuit, et imperatori Commodo ab epistolis fuit, discessitque e vita Romae, octoginta circiter annos natus quum esset. Fabr. Bibl. Gr. T. VI. p. 50. ed. Harl. 2 Huet. ad marg. exemplaris sui adscripsit: κομψαί, ἢ Δία, καὶ δειναὶ ὡς μάλιστα* τῶν δὲ ἄλλων ψυχραὶ καὶ παιδαριώδεις, πλην αἱ Ἀθηνῶν.*

λὰ τὴν φαρμακίδα, καὶ τῇ προσηγορίᾳ τῆς τέχνης τὴν 239
 τιμωρίαν ὑποθεῖς, δῆλός ἐστι μισῶν τὸ δράσαι δύνα-
 σθαι· καὶ γὰρ ὅσα μὲν τῶν ἀδικημάτων τόλμης ἔχεται
 μόνης, ἐκ τοῦ πραχθῆναι διελέγχεται, ὅσα δὲ ἐστὶ τέ-
 χνης, καθάπερ φαρμακεία, ταῦτα καὶ πρὸ τῆς πράξεως 5
 ἀπὸ τῆς γνώμης διαβάλλεται· καὶ γὰρ τοὺς τέχνας, ἀφ'
 ὧν ἐστὶ τὸ δύνασθαι βλάψαι, προσλαβεῖν μανθάνοντας
 ἀπ' αὐτῆς ὑποπτέειν ἀνάγκη τῆς ἐπιθυμίας· οὐ γὰρ
 χρὴ τὸ παθεῖν ἀναμειναντας οὕτως ἀμύνασθαι ζητεῖν
 τοὺς ἐξ ὧν ἔπαθον δράσαι δυνηθέντας, ἀλλὰ πρὶν τι 10
 παθεῖν ὑποπτέειν τὸ δράσαι δύνασθαι· τί τοίνυν ὁ
 φαρμακεύς ἐστὶ, ληστής ὡμολογημένος, προτείνων τέ- 240
 χνην ἀδικημάτων, ἄσκησις ἐπιβουλῆς· παρανομίας ἐπάχ-
 γελμα, ἰσχύς ἀσεβημάτων, ἐπεὶ καὶ τῶν θηρίων τουτωνὶ
 τῶν ὁμοτέχνων ἡμῖν, ὧ γύναι, τὰ πολλὰ κολάζομεν, οὐ- 15
 δὲν ὑπ' αὐτῶν προαδικηθέντες, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐ-
 τῶν μεμισηκότες, ὅτι κακείνων τι ἕκαστον ἔχει φάρμα-
 κον ἐν τῇ φύσει, καὶ γὰρ εἰ τὸ δυνηθῆναι λαθεῖν³ οὐ
 πεφώρασαι, περὶ ὧν ἔδρασαι, ἀλλ' ὅτι δύνασαι δράσαι,
 πεφωραμένη, δώσεις ὡς δράσασα δίκην, εἰ καὶ μέχρι 20
 νῦν δεδύνησαι λαθεῖν· καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ σοῦ; εἰ
 μὲν γὰρ ἐμίσεις τὴν τέχνην, οὐκ ἂν ἐμάνθανες, εἰ δὲ
 ἔχεις τὴν ἐπιστήμην, ἐφύονται, οὐκ ἐμίσεις, κολάζει γὰρ
 τις, ὃ φεύγει· ζηλοτυπεῖ δὲ, ὃ μετ' ἄλλωα ἔχει· καὶ γὰρ 241
 ληστής ἤδη ληστήν ἀπέκτεινεν ὑπὲρ σκύλων ὠργισμένος, 25
 καὶ τύραννον καθεῖλέ τις μοναρχεῖν ἐθέλων· τοιοῦτόν τι
 γεγένηται καὶ τὸ νῦν ὑπὸ σοῦ τετολμημένον· μοναρχίαν

³ Allat. μαθεῖν. Huet. λαθεῖν. Eadem confusio Jos. bell. jud. VII. 6. 4. αὐτοὶ κατὰ νύκτα λαθόντες ἔγνωσαν ἀποδράναι. Par. 1427. μαθόντες. Pausan. I. 16. 2. οὗτος ὁ Πτολεμαῖος, ὡς προσιῶν ὁ Σηλεύκου στρατὸς ἐγένετο κατὰ Λυσιμαχίαν, λαθὼν Σέλευκον κτείνει. Riccard. Neapol. μαθών.

φαρμακείας οἷσι σεαυτῇ διαπεπράχθαι, τὴν κοινωνοῦσαν τῆς τέχνης μεταχειρισμένη.

2. Μισθοφόροι τὸν ποταμὸν τοῖς πολεμίοις ἐπήγαγον, καὶ ἀπαιτοῦσι τὸν μισθὸν παρ' ἄμφικτύοσι δοκιμαζόμενοι.

242 Οὐκ ἐπαναλώσαμεν τῷ πολέμῳ χρόνον ἀλλὰ προσέθημεν τῇ νίκῃ τάχος, ὑμεῖς δὲ ἀποστερησαί τὸν μισθὸν διεγνώκατε, τὸ πλεονέκτημα τῆς εὐτυχίας ἔγκλημα ποιούμενοι, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο συνίετε, ὅτι πολλοὶ συμ-
10 μαχήσαντες, οὐ μέντοι κρατήσαντες τὰ συνωμολογημένα χρήματα παρὰ τῶν συμμαχίας τυχόντων κομίζονται, διότι τῶν συμμαχοῦντων ἕκαστος συμβαλλόμενος τὴν γνώμην οὐκ ἐπαγγέλλεται¹ τὴν τύχην· ὡς τὸ παράδοξον τοῦτο τόλμημα ἡμῶν· στρατόπεδον ὅλον ποταμῷ
15 βάλλεται, καὶ κλύδωνι χερσαίῳ παρασύρεται, καὶ χειροποιήτῳ χειμῶνι βαπτίζεται· ὡς μὴ πεζομαχήσαντες ἡμεῖς
243 μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νηῶν ναυμαχήσαντες· αὐτανδρον οἴχεται τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. καὶ πάνδημον ἐν ἠπείρῳ μέση τοὺς ἐχθροὺς κατείληψε ναυά-
20 γιον· κῦμα δεδιδαγμένον ἠγείρετο, καὶ ῥοῦς κεκελευσμένος ἐγίνετο, καὶ ποταμὸς ὑπὸ συνθήματος ῥεῖν προσετάττετο· ὡς μὴ μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ποταμῶν ἐστρατηγηκότες.

3. Δεσπότης δούλου κατηγορεῖ ἐπὶ μοιχείᾳ, τῆς οἰκείας γαμετῆς ἐξηγησαμένης ὡς ὄναρ
25 τούτῳ ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ ἐμίγη.¹

“Ὅτι μὲν οὐδεὶς ἂν ἐκὼν ἐπὶ τοιαύτην δίκην ἔλθοι, καὶ ταῦτά σοι μέλλων, βασιλεῦ, χρήσασθαι δικαστῇ,
244 ὅς οὐ μόνον τοὺς τῶν κρινομένων ἐξετάζεις βίους, ἀλλὰ
λα

¹ Allat. ἐπαγγέλλεται.

λά καὶ τοὺς τῶν κατηγορούντων τρόπους, οὐκ ἔστιν ὅστις
 οὐκ ἂν συνομολογήσει ἐμοί· ἔστω δὲ καὶ τοῦτο τεκμή-
 ριον τοῦ τὴν κατηγορίαν εἶναι τὴν γινομένην ἀληθῆ,
 τῷ καὶ τὴν ὑπόθεσιν εἶναι τῷ μέλλοντι κατηγορεῖν ἀη-
 δῆ· τὴν γὰρ τοιαύτην δίκην ἢ νικηθεῖσα μὲν ἀδικεῖ, 5
 ἀτυχεῖ δὲ ὁ νικήσας· παραιτοῦμαι δὲ συγγνώμην ἔχειν
 μοι οὐ κατηγορεῖν βεβουλευμένῳ, ἀλλὰ σιγᾶν μὴ δυ-
 ναμένῳ, οὐ μόνον ὅτι ἀφόρητόν ἐστιν ἀδίκημα μοιχεία,
 ἀλλὰ καὶ ὅτι τῷ κοινῷ τῆς αὐτῆς ὕβρεως ἰδιὸν τι τὸ
 ταύτης πρόσεστιν· ὁ γὰρ μοιχὸς δοῦλός ἐστι, καὶ τὴν 10
 ψυχὴν ταπεινός, κἂν ταύτη ταπεινός εἶναι δοκεῖ· δοῦ-
 λος δὲ οὐδὲ ἄλλου τινός, ἀλλ' ἐμός· ἔδει δὲ καὶ ταύ- 245
 της δοῦλον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ δεσπότην εἶναι, ποιεῖ δὲ
 τὴν μοιχείαν περιττήν, καὶ μᾶλλον αἰσχρὰν ἄμφω συν-
 ελθόντα, ἢ τῆς μεμοιχευμένης δόξα, καὶ ἢ τοῦ μοι- 15
 χεύσαντος ἀδοξία. δέομαι δὲ σου, βασιλεῦ, πρὸς αὐτὰ
 μοι βοηθῆσαι, ὑπὸ μὲν γυναικὸς ὕβρισμένῳ, ὑπὸ δὲ
 δούλου παρευδοκιμημένῳ· νεμεσῆσαι δὲ καὶ τούτοις, ἐν
 μὲν τοῖς ἔργοις λαθεῖν δεδυνημένοις, ὑπὸ δὲ τῶν θεῶν
 μεμνημένοις· ἀπορῶ δὲ πότερον αἰτιάσομαι θατέρῳ 20
 σύμβουλον καὶ διδάσκαλον γεγονέναι τῶν ἀμαρτημάτων·
 οὗτος μὲν γὰρ μειράκιόν ἐστιν, ὁ δὲ τοιοῦτος πεισθη-
 ναι μᾶλλον, ἢ πείσαι πιθανός εἶναι δοκεῖ, καὶ διέφθαρ-
 ται μᾶλλον ἢ διέφθαρκεν· αὕτη δὲ ἐστὶ γυνή· εὐεξα- 246
 πάτητον δὲ εἶναι δοκεῖ γυνή· ὥστε τῷ μὲν τὸ τῆς ἡλι- 25
 κίας ἀσθενές, τῇ δὲ τὸ τῆς φύσεως τοιοῦτον συναγω-
 νίζεται· συνελὼν οὖν λέγω, συναμφοτέροι καλοί· δοῦ-
 λον οὖν τίς προετίμησεν ἀνδρός; ὠραῖος γὰρ ἐστι, καὶ
 καλὸς εἶναι, βασιλεῦ, κἂμοι δοκεῖ, καὶ πολλάκις αὐτὸν
 ὁ μωρὸς πρὸς ταύτην ἐπήνεσα, ὡς εὖ μὲν τὸ πρόσω- 30
 πον ἰστάντα, ὑγροῖς ³ δὲ τοῖς ὄμμασιν ἐμβλέποντα

³ Huet: doux. Anacr. 28, 20. βλέμμα — ἄμα γλαυκὸν
 ὡς Ἀθήνης, ἄμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης: voluptate suffusum,
 Rhetor. I. 1.

ἐπήνεσα δὲ αὐτοῦ πολλάκις καὶ χεῖρας ἄκρας, ὡς λευ-
 κὰς, καὶ κόμας ταύτας, ὡς ξανθὰς, καὶ ταῦτα ἄρα
 λέγων ἐδίδασκον ταύτην ἐρᾶν. οἶδας δὲ καὶ σὺ, βασι-
 247 λεῦ, ὡς ἐστὶ ταῦτα ἀληθῆ, οὐδὲ γὰρ κατέλιπεν αὐτὸν
 5 τὸ κάλλος, οὐδὲ φοβούμενον, ἀλλ' ἔλαμψε μὲν ὑπὸ τοῦ
 δέους ἢ παρειὰ, τὸ βλέμμα δὲ οὐκ ἀπήνθησεν, οὐδὲ
 λυπούμενου· παρέστηκε δέ σοι δεδεμένος, ἀλλ' ἐπέπρε-
 ψεν αὐτῷ καὶ τὰ δεσμά· φθόνος σοι καταρᾶται, καὶ
 τῶν κακῶν ὁ κίνδυνός σε κοσμεῖ, πονηρὸς, καὶ καλέ·
 10 ὄκνῳ δέσποτα λέγειν, ὅτι σήμερον καὶ καλλίων ἐγένετο·
 οὐκ ἔλειψ με, βασιλεῦ, μοιχὸν ἀνὴρ ἐπαινῶ, καὶ ταῦτα
 τῆς μεμοιχευμένης ἀκουούσης· φοβοῦμαι δὲ, μὴ καὶ σί-
 μερον τὸ κάλλος αὐτῷ βοηθήσει· ἐπήνουν αὐτὸν οὕτως
 ὑπώπτενον δὲ αὐτοῦ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν πλάνην, καὶ
 15 τὰ πολλὰ κινήματα, καὶ τὸ ἀποβλέπειν τῆς κύλικος ἔξω,
 248 καὶ τοὺς ὄρους τῶν οἰνοχόων ὑπερβαίνειν· τηρήσας δὲ
 εἶδον ἀμφοτέρων αὐτῶν νεύματα, τὸ μὲν παρ' αὐτοῦ
 πεμπόμενον, τὸ δὲ παρ' ἐκείνης συναντῶν, πάντα δὲ
 ὁμοῦ παρῆν ἐπ' αὐτούς, νεότης, οἶνος, κάλλος· προσῆν
 20 δὲ τούτοις ἐγὼ τῆς μοιχείας συναγωγεὺς, ὁ τοῦ κάλ-
 λους ἐρμηνεὺς· ὦμην δὲ αὐτούς νουθετήσειν, τὸν μὲν
 ἀνυπόδετον ἐκπέμψας, τὸ δὲ πατεῖσθαι καταβαλῶν· ὁ
 δὲ, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἠτιμάσθη πατούμενος, ἀλλ' ἐπατή-
 θη μᾶλλον ἐλεούμενος· καὶ γυναικῶν ἐν ὕπνοις ἢ μὲν
 25 φίλανδρος οἰκουρεῖ, ἢ δὲ φιλότεκνος ὠδίνει, ἢ δὲ ἔρι-
 249 θος ἐργάζεται, ἢ δὲ ἐρῶσα μοιχεύει, ἢ δ' ἐμίγη.⁶ ἕκα-
 στος ἡμῶν τῶν ὀνειρῶν ἑαυτὸν ἀναμνησάτω, τί μὲν
 ὄνειροπλεῖ τὰ πολλὰ, τί δὲ ὄρα, τοξότης τόξον, ἱππό-
 της ἵππον, βασιλεὺς θρόνον, αὕτη δὲ μοιχόν· ἐάλωκας,
 30 ὦ πανουργοτάτη γυναικῶν· ἐώρακά σε αὐτῷ μειρακίῳ

schmach tend. Julian. Misopog. p. 350. D. ὑγρὸν βλέπειν, φει-
 πτοῦντα παντάχοῦ τὰ ὄμματα. 6 Allat. εἰ δεμίγη. scripsi ἢ
 δ' ἐμίγη.

περικειμένην. τὰ γὰρ νυκτερινὰ σου φιλήματα τῶν μεθ' ἡμέραν ἐστὶν ὑπομνήματα· ἃ ποιεῖς ἐρηγορυῖα, ταῦτα καθεύδουσα μελετᾷς. ἐνύπνιον γὰρ ἀνθρωπίνης σπουδῆς εἰδωλόν ἐστι, καὶ συγκατάκεισαι μὲν ἐμοὶ, σχολάζεις δὲ ἐκείνῳ· καὶ παρ' ἐμοὶ μὲν τὸ σῶμα, παρ' ἐκείνῳ δὲ ἡ ψυχὴ, καὶ μοὶ μὲν καθεύδεις, ἐκείνῳ δὲ οὐ.

 ΤΟΥ ἌΥΤΟΥ

250

4. Περὶ προόδου τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως.

Τὸ ἄρμα, ἐφ' ᾧ φέρεται ὁ βασιλεὺς, ἅπαν ἐλέφαντός ἐστιν εἰργασμένον, ἐγγύτατα ἀπήνης Ἑλληνικῆς· αἱ δὲ ἡνῖαι τῶν ἵππων εἰσὶ πορφυραῖ ταινῖαι· ἐφέστηκα 10 δὲ ὁ βασιλεὺς σκευὴν ἐσκευασμένος ἐξαίρετον, ἐν ἣ μῆτε θηρᾶ, μῆτε δικάζει, μῆτε θύει, ἀλλὰ πομπεύει μόνον· ἐστὶ δὲ ἀλουργὶς χρυσῆ, ἐξ ἴσου γὰρ ὁ χρυσοὺς ὕφανται τῇ πορφύρᾳ· φέρει δὲ καὶ σκῆπτρον ἐλεφάντινον, ᾧ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν μετέωρον ἐρείδεται· ἡγοῦνται 15 δ' ἵππεῖς, σκηπτουχοὶ τε καὶ σατράπαι καὶ ἵππαρχοι, καὶ χιλίαρχοι, οἷς τι μέτεστι τοῦ ἔργου, οἱ μὲν πεζοὶ ἀργυράσπιδες· ἔτι δὲ ἀργυροθώρακες, ψελλίοις μὲν τὰς 251 χεῖρας, στρεπτοῖς δὲ δὴ τοὺς τραχήλους κεκοσμημένοι· περὶ δὲ ταῖς κεφαλαῖς οὐ κράνη περιτίθενται, ἀλλὰ 20 ἐπάλξεων σημεῖα, καὶ πύργων στεφανοῦντα τὴν κεφαλὴν καὶ σκέποντα· καὶ ταῦτα μὲν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιημένα. ἐστὶ δὲ ἄλλα καὶ λιθοκόλλητα τοῖς κρείττοσιν· ὀλίγοι δὲ καὶ στεφάνοις χρυσοῖς ἀναδέδονται, οἷς ἂν ἐκ βασιλέως δοθῆ, οἱ δ' ἐφ' ἵππων ἐλαύνουσι Νι- 25 σαίων, τῶν μὲν τὸν πολεμικὸν τρόπον ἐσκευασμένων, προμετωπιδίοις τε καὶ στερνιδίοις καὶ παραπλευριδίοις, καὶ παραμηρίδια τοῖς ἵππεῦσι περικείται, τῶν δὲ εἰς

252 πομπὴν ἡσκημένων χρυσοχαλίνων πάντων, ὡς περ εὐδαι-
 μόνων γυναικῶν, ζωστήρες τε, καὶ τελαμῶνες καὶ ἔφιπ-
 πα, οὐδὲν οὐδὲ τούτων ἐστίν, ὃ μὴ χρυσήλατόν ἐστιν,
 ἢ χρυσόπαστον· τρίχες δὲ τῶν ἵππων οὐλαὶ διαπλέκον-
 5 ται, καθάπερ πλόκαμοι γυναικῶν, καὶ διαδοῦνται, καὶ
 περισφίγγονται πορφυραῖς τε καὶ ποικίλαις ζώναις· αἱ
 δὲ ἐν ταῖς ἵππολοφίαις ἔνθεν καὶ ἔνθεν αἰωροῦνται καὶ
 καθιένται κατὰ τῶν ἀνθένων, αἱ μὲν ἀπαλαί, αἱ δὲ ὀρ-
 θαί, αἱ δὲ οὐλαί, αἱ μὲν φύσει πεφυκυῖαι, αἱ δὲ διὰ
 10 τέχνης ἠναγκασμένοι· πλάττουσι δὲ αὐτῶν καὶ βαδίσμα-
 τα, καὶ βλέμματα, καὶ νεύματα, καὶ φρονήματα, ἐνίων
 δὲ καὶ τὰ φρυάγματα, καὶ χρεμετίσματα· πομπευτῆς
 γὰρ ἵππος πάντα διδάσκειται· πρῶτον μὲν γὰρ αὐτὸς
253 ἐκτείνας εἰς τὸ ἔδαφος τοὺς πόδας, καὶ χαμαιπετῆς γε-
 15 νόμενος ἀναβάτην λαμβάνει, καὶ τρυφῶντα, καὶ κά-
 μνοντα, ὃ δὲ ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον πεπαιδευμένος, οὐκ
 εἰς γαστέρα καθιέται, ἀλλ' εἰς γόνατα πίπτει, ἵνα δο-
 κῇ τὸν ἵππεα δέχεσθαι, καὶ προσκυνεῖν· ἔπειτα παρ-
 ἔχει ὑγρὰν τὴν ῥάχιν, καὶ κραδαινομένην ἐν τῷ δρόμῳ
 20 δίκην ἔρπετοῦ· διδάσκει δὲ καὶ ῥυθμίζειν ἑαυτὸν καὶ
 σχηματίζειν, καὶ ταῖς ῥῖσιν ἐμπνεῖν, καὶ τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς ἐμβλέπειν, καὶ ὑψαυχενεῖν, καὶ σοβεῖν, καὶ γαν-
 ριᾶν, καὶ πάντα ὅσα καὶ ἀθλητῆς ἐπιδείκνυσι τῷ θεά-
 τρω· ἐκ δὲ τούτων ὃ μὲν ἵππος εὐειδέστερος φαίνεται,
 25 ὃ δὲ ἵππεὺς σοβαρώτερος γίνεται.

254 5. Θανάτου κατὰ φρονήσας ἄνθρωπος δεσπό-
 πότην οὐκ ἔχει.

Τὰ ἐνύπνια ὑπὸ μὲν τοῦ δαιμονίου πέμπεται, ὑπὸ
 δὲ τῆς ἐκάστου ψυχῆς τῶν ὄρώντων πλάττεται, καὶ τῆς
 30 μὲν φύσεως αὐτῶν ὁ θεός ἐστι χορηγός, τῆς δὲ ἰδέας
 ἡμεῖς αὐτοὶ δημιουργοί.

7 Allat. h. l. et paullo post οὐλαί.

Φιλαιίτιοι τὰς φύσεις εἰσὶν οἱ βάρβαροι, καὶ πρόχειροι τὰς ὁρμὰς, ὀλίγα μὲν χρώμενοι τοῖς λογισμοῖς, τὰ πολλὰ δὲ τοῖς πάθεσιν εἶκοντες.

Ὅταν ἔρως ζηλοτυπίαν προσλάβῃ, τύραννος ἐκ βασιλέως γίνεται. 5

Ὅξεις οἱ τῶν ἐρώντων λογισμοὶ, καὶ πρόχειροι ὑπο- 255
πτεῦσαι, δεινοὶ δὲ εἰκάσαι, ἔνθεοι δὲ μαντεύσασθαι.

Πάντας μὲν ἀνθρώπους ἐξίστησιν ἔρως, εὐνούχους δὲ ποιεῖ φονικωτέρους, ὥσπερ οἶνος Σκύθας· φονᾶ γὰρ Σκύθης μὲν πιὼν, εὐνούχος δὲ ἐρῶν. 10

VII.

Σ Ε Υ Η Ρ Ο Υ
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΗΘΟΠΟΙΙΑΙ.¹

Fabricius et Harlejus

in biblioth. graec. lib. IV. c. XXXII. Tom. VI. p. 53.

Severi, Alexandrini, Ethopoeiae V. p. 221. (ed. Allat.)
I. Achillis, apud inferos edocti, captam a Pyrrho Trojam

1 De Ethopoeia sic scribit Priscianus: Allocutio quae a Graecis ἠθοποιΐα dicitur, est imitatio sermonis ad mores et suppositas personas accommodata; ut, quibus verbis uti potuisset Andromache Hectore mortuo. Ab hac non multum abeunt προσωποποιΐα et ειδωλοποιΐα. Est autem προσωποποιΐα cum rebus contra naturam datur persona loquendi. Quando autem mortuis verba dantur, erit ειδωλοποιΐα, quales inter has reperiuntur. Sic Euripides et Virgilius Polydori idolum inducunt; et Homerus Patrocli. Alexander Numenius paulo aliter definit Ethopoeiam, uti et Apsines. Aliud est ειδωλοποιΐας genus, cum Homerus Φόβον et Δεῖμον et Λιτάς, aut cum Menander ἔλεγχον ειδωλοποιεῖ, fingebant personas, non etiam orationes et mores. Extant Nicephori Basilacae Ethopoeiae ab Allatio editae. Gal.

esse. II. Menelai, rapta a Paride Helena. III. Hectoris, quum comperisset, Priamum apud inferos cum Achille convivatum. IV. Pictoris, depictae a se imaginis puellae amore capti. V. Herculis, Periclymeno in certamine sese commutante, nec propriam formam referente. [Inter codd. regios Matrit, est, teste Iriarto, in biblioth. Matrit. codd. gr. pag. 461. seq. cod. CXV. in quo fol. 210. seq. sunt Severi ethopoeiae (hoc ordine) II. III. V. IV. et I. Praeterea continet ejusdem, a Fabricio non memoratas, narrationes, *διηγήματα*, de viola, de hyacintho, de Arione, de Icaro, de Oto et Ephialte, quas Iriarte primus e cod. Graece evulgavit. — Eaedem narrationes sunt, teste Mofsfauconio, bibl. bibliothecar. vol. I. pag. 584. e. in biblioth. Mediolan. Ambrosiana. In bibl. Paris. publica sunt ethopoeiae in codd. MMDXLIV. MMDCXXXVIII. et MMDCCLXXXV. — Inter codd. Langbaeni (in catal. codd. Angliae et Hibern. I. p. 270. b.), in quo cod. sunt quoque Nicolai, sophistae, ethopoeiae, latine. — Inter codd. Thom. Galei (ibid. II. p. 189. nr. 5973.) ethopoeiae, editis auctiores. Harl.]. — Has ethopoeias, sed minus integras, ediderat Federicus Morellus graece et latine Paris. ¹ 1616. 8. Post Allatii editionem versionemque denuo auctiores et alio ordine cum nova versione sua et castigationibus vulgavit Thomas Galeus, Oxonii 1676. 8. ad calcem Demetrii Phalerei et alio-

¹ Gale in fin. praefat. scribit, Severi ethopoeias aliquot impressisse Lutetiae a. M. D. XCI. (1591.) Fred. Morellum, gr. et lat. In catal. bibl. Leidensis, pag. 141. nr. 45. inter alia opera Morelli Lutet. 1591. 8. excusa, memorantur quoque Severi ethopoeiae. Editio tamen, Lutet. 1616. 8. fuit etiam in bibl. Asken. pag. 141. nr. 3487. et a Maittario A. T. III. p. 869. sic citatur: Severi Ethop. s. morales fictiones heroum, graece nunc primum ex bibl. reg. cum lat. vers. et notulis Fed. Morelli. Lutetiae 1616. 8. Harl. Editio 1616. est etiam in bibl. Berolinensi.

rum, de quibus infra capite proximo². Addidit autem tres hasce ethopoeias: unam, quam ab Allatio statim dicam vulgatam esse sub nomine Theodori, Cynopolitae: alteram Aeschinis, deprehensa Philippi apud Demosthenem imagine, et tertiam denique, perbreve, Briseidis, quum a praecocibus abduci se sentiret. Ceterum nihil impedire videtur, quominus Severus harum ethopoeiarum auctor sit Severus ille, sophista romanus, Damascio apud Photium cod. CCXLII. (ubi de Severo, imperatore, sermonem esse, p. 546. 543. 558. 560. perperam sibi persuasit eruditus interpret), et Suidae memoratus; nam romanus dicitur *κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀξίωσιν*, quia jure civitatis romanae gaudebat, Alexandriae vero docuit, ut ex eodem Damascio et Suida claret. Floruit Athenis imperante, qui occisus est A. C. 471.

Paris. 2918., quem contuli, sex tantum ethopoeias continet hoc ordine V. VII. IV. VI. I. II., omissa III. et VIII. Octava Libanio adscribitur in editione Reisk. Tom. IV. p. 1097., quo jure, me quidem latet. Notulas Galei et nonnullas Jacobi Leopardi emendationes recepi, Narrationes ex Iriarto descripsi, nusquam alibi inveni.

² Rec. opera J. Frid. Fischeri. Lipsiae 1773. 8. III. ethop. recepit Jo. Patusa in encyclop. philol. vol. I. pag. 407. Harl.

Σ Ε Υ Η Ρ Ο Υ
Δ Ι Η Γ Η Μ Α Τ Α.

1. Διήγημα τὸ κατὰ τὸ Ἴον.

Ἴον τὸ ἄνθος, ἐξ ἧς ὀνομάζεται γέγονεν· ἦρα μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς τῆς Ἰοῦς· ἐρῶν δὲ ἐπλησίαζε· καὶ συνῶν λαθεῖν ἐπετράτο τὴν Ἥραν· καὶ τὸν ἔλεγχον μεταβολὴν ἐποιεῖτο τῆς φύσεως· καὶ τὸ γεγονὸς ὑποκλέψαι δοκῶν, εἰς βοῦν μεταβάλλει τὴν ἄνθρωπον· τιμῶσα δὲ ἡ γῆ τὴν τοῦ Διὸς ἐρωμένην, ἄνθος ἀνῆκε τῇ βοῦ νέμεσθαι· καὶ γεγονὸς δι' αὐτὴν, ἐξ αὐτῆς ὀνομάζεται. Καὶ δηλοῖ τῆς κόρης τὰς τύχας τοῖς χρώμασιν· ἐρυθραίνεται μὲν γὰρ οἷα παρθένος· πορφυρεται δὲ οἷα βοῦς· καὶ 10 λευκαίνεται δηλοῦν τὴν ἐν ἄνθεσι τῆς κόρης μεταβολὴν· ὅσα τε βλαστήματα φαίνεται, γέγονε γηγενῆ¹.

2. Τὸ κατὰ τὸν Ὑάκινθον.

Ἦνεγκεν ὁ χρόνος Ὑάκινθον· ἐν νέοις τὸ πρῖν, ἐν ἄνθεσιν ὕστερον· μειράκιον γὰρ ἦν Ἀμύκλειον πρότερον· 15 ὥρα σώματος ἐραστὴν ἐργαζόμενον τὸν Ἀπόλλωνα τε καὶ ζέφυρον· ἑκατέρου δὲ προσαγομένου τῷ νέῳ πρὸς Ἀπόλλωνα τρέπεται· καὶ χαλεπήνας ἐπὶ τούτοις ὁ ζέφυ-

1 Friart. γέγονεν ἡγενῆ.

ρος, φυλάττει τὸν νέον δισκεύοντα· καὶ ἀντιπνεύσας τῇ
 πνοῇ βιαιότερον, τὴν αὐτοῦ βολὴν εἰς αὐτὸν μετεστήσα-
 το, τὸν αὐτὸν βάλλοντα δεικνὺς καὶ βαλλόμενον· γῆ δὲ
 ἔλθοῦσα τὸ πάθος ἀνῆκεν ὁμώνυμον· τὴν μνήμην τοῦ
 5 νέου φυλάττουσα.

3. Τὸ κατὰ Νάρκισσον.

Παραλόγου πάθους ὁ λόγος ὑπῆρξε παραλογώτερος·
 Νάρκισσος γὰρ ἦν ἐρῶν οἰκοῦεν καὶ φθειρόμενος οἰκο-
 θεν· ὥρα μὲν γὰρ διέφερε σώματος· ὅθεν δὲ τὴν ὥραν
 10 καὶ τὸν πόνον ἐκτήσατο· καταλαμβάνει γὰρ πηγὴν ὁ
 πιόμενος· θεατῆς δὲ τῆς οἰκείας μορφῆς καταστάς, ἐρα-
 στῆς ὁ αὐτὸς καὶ θεατῆς κατεφαίνετο· ἦρα δὲ, ὅθεν
 αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ καταφθίρειται· ἐράμενος ἦν ἐραστὴν
 οὐ κτησάμενος· ἀλλ' ἐπὶ πηγὴν ἑαυτὸν ἐπαφείς, ἔστεργε
 15 μὲν τὴν σκιὰν ὡς ἐρώμενος· ἑαυτοῦ δὲ λαβόμενος, ἑαυτὸν
 ἐναφῆκε τοῖς ὕδασι· καὶ παραψυχὴν τοῦ πάθους ζητῶν
 βίου στέρησιν εὔρατο, τοσοῦτον τῆς τελευτῆς ὀνησάμε-
 νος, ὅσον εἰς τέλος μεταπεσεῖν· καὶ δημοῖ τὴν μνήμην
 ὁμωνύμῳ βλαστήματι.

20 4. Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Ἀρίωνα.

Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος¹ πρὸς κιθάρας ἠσκέετο τέ-
 χνην· Περιάνδρῳ δὲ τυράννῳ συνῶν, εἰς Ἰταλίαν ἀπέ-
 πλει· ὀρμώμενος δὲ ἐκ Τάραντος, νεῶς μὲν Κορινθίας
 ἐπέβη· παρὰ δὲ τῶν συμπλεόντων ἐπιβουλήν ὑφιστάμε-
 25 νος ἀνεβάλλετό τι τῆς μουσικῆς· καὶ δελφῖν τῷ μέλει
 κατακηλούμενος παρασκιρτᾷ τῇ νηϊ· καὶ κατὰ τοῦ πε-
 λάγους ἐκριφθέντα τὸν Ἀρίωνα φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων
 ἐξέσωσε· καὶ νῦν παρὰ τὸν Ταίναρον Ἀρίων ἔστηκεν
 ἐπὶ χαλκοῦ δελφῖνος σχήματος, τῆς πάλαι τύχης σώζων
 30 ὑπόμνημα.

1 Iriart. Μεθυμν. Vide supra p. 271.

5. Τὸ κατὰ τὸν Ἴκαρον.

Δαιδάλου γέγονεν Ἴκαρος· καὶ τὴν τέχνην τοῦ φύσαντος εἰς ἐπιθυμίαν ἔσχε παράλογον· πτερωτὸς γὰρ ἐπεθύμησεν αἶρεσθαι· καὶ προσελθὼν τῷ πατρὶ τὴν τέχνην τοῦ πτηνοῦ κέκληκε σύμμαχον· ὁ δὲ τήξας κηρὸν 5 πτερὰ τοῖς ὤμοις προσεπέλασε· καὶ τέχνη πιστεύσας ὁ παῖς εἰς ὕψος αἶρεται· καὶ κατέστη μετέωρος²· καὶ πρὸς τὸ πέλαγος πεσὼν ἀπώλετο τὸν κηρὸν ἡλίου διατήξαντος· κἀντεῦθεν ὄνομα τῇ θαλάσῃ γεγένηται, διόπερ Ἰκάριον προσαγορεύεται πέλαγος. 10

6. Τὸ κατὰ τὸν Ὠτον καὶ Ἐφιάλτην.

Ὠτος καὶ Ἐφιάλτης Ἀλωέος προῆλθον ἴσα καὶ φρονήματα καὶ μέτρον ἐν σώματος ἔχοντες· μεγέθει γὰρ διαφέροντες σώματος, βατὸν ἑαυτοῖς τὸν οὐρανὸν κατεσκεύαζον· καὶ ὄρος ἐπὶ ὄρει θέντες ἀνήεσαν χαλεπήνας 15 δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Ζεὺς ἐνὶ κεραυνῷ τὴν ἐπιχείρησιν ἔπαυσε· δακρύνουσα δὲ τὸ πάθος ἢ ἀδελφῇ δένδρου φύσιν ἠλλάξατο· καὶ μεταβαλοῦσα τὴν φύσιν, τὸ μέγεθος οἷα γέγονεν, ἔμεινεν· ὅθεν ἢ ποιήσις οὐρανομήκη τὴν ἐλάττην προσήγαγεν. — 20

ΗΘΟΠΟΙΙΑΙ

1. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Αἰσχίνης, εὐρῶν παρὰ Δημοσθένει εἰκόνα Φιλίππου.

Gal.
217

Εὖγε τῆς δίκης, οὐκ ἐώσης διὰ παντὸς λανθάνειν τρόπον πονηρευόμενον· κηρὸς τὴν προδοσίαν, οὐ κατήγορος ἤλεγξεν. εὐρηται¹ Δημοσθένους καινότερον τιμῶν 25

2 Iriart. μετήωρος. 1 Gal. εὐρηται Δημ. τιμῶν. Par. εὐρέ τι Δημοσθένους καινότερον τιμῶν.

τοὺς ἐχθρούς, οὐ μόνον φαινόμενους τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ καὶ γραφομένους τοῖς χρώμασι. μόνος ἐδόκει φιλόπαλις ὁ παρ' ἡμῖν εἰσαγαγὼν τὸν πολέμιον, μόνος ὠνομάζετο μισοφιλιππος, ὁ σύναικον ἑαυτῷ ποιησάμενος Φίλιππον· ὃ προδοσίας ὑπερβολῆς, κηρῷ θεραπεύει τὸν ἔρωτα, καὶ θεώμενος χαίρει τὸν οὐ φαινόμενον· προσφθέγγεται τὸν οὐκ εἰδῶτα πυνθάνεσθαι, θεραπεύειν ἐθέλει καὶ οὐκ αἰσθανόμενον Φίλιππον· προσκυνεῖ τὸν ἐχθρὸν ἐν μόνῃ σκιᾷ σχηματιζόμενος τὴν ἀλήθειαν· τί οὖν ἄρα συμφωνεῖ τούτῳ τῇ διανοίᾳ τὰ ῥήματα; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ὅποτε ἦν ἐκκλησίας καιρὸς, Δημοσθένης ἐν μέσῳ πολέμιον καὶ² ἅπασι θεοῖς ἐχθρὸν ὀνομάζων τὸν Φίλιππον, ἅπαντας μᾶλλον ἐχθρούς ὑπειληφώς διὰ τὰν³ Φίλιππον, εὐπρεπεῖ λοιδορήματι γνώμης ὑποκλήπτων τὰ πονηρεύματα, καὶ βεβιασμένη γλώττῃ κατηγορῶν, ἐνίοτε δὲ προσκυνῶν καὶ τὸ εἶδωλον, ἔγραψεν οἷκαδε Φίλιππον. καὶ προδοσίας Δισχίνης ἐκρίνετο, καὶ Δημοσθένης⁴ ἐθαυμάζετο.

218 2. Τίνας ἂν εἴποι¹ λόγους Δισχίνης ἐν τῇ φυγῇ Δημοσθένους διδόντος αὐτῷ ἐφόδιον².
20

Μετὰ πάθος³ Δημοσθενες ἐλειν οἶδας τοὺς δυστυχήσοντας· μετὰ πάθος σπένδῃ πρὸς τὸν πολέμιον, οἰκτείρη φυγὴν ἧς γέγονας αἴτιος· κατὰ φίλον πράττεις ὁ τὰ δυσμενῶν ἐνδειξάμενος. τί μὴ ταῦτα παρὰ τὸ δι-

2 καὶ inserit Jac. Leopardus. 3 Par. τὸν om. 4 Gal. et Par. Φίλιππος. Leopard. Δημοσθένης.

1 Par. εἶπη. 2 Plutarch. in vita Demosthenis priori ait fuisse τάλαντον ἀργυρίου. Gal. 3 Hanc ethopociam Allatius edidit nomine Theodori Cynopolitae, et est titulus paullo aliter conceptus. Gal. τίνας ἂν εἴποι λ. Ἄ. ἡνίκα φεύγοντα καταλαβὼν Δημοσθένης καὶ φιλοφρονησάμενος παρεγγύα φέρειν τὸ συμβεβηκὸς γενναίως.

καστήριον ἔπραττες, ἔνθα περὶ τε τοῦ βίου ψῆφος καὶ πατρίδος ἔφερετο; τί μὴ κατὰ βραχὺ τῆς κατηγορίας τὴν συντονίαν ἐχαίνωσας; ἀλλ' οὐδ' ὅσον τῆς ποικιλίας ἀφῆκας τὸν λόγον, μᾶλλον δὲ οὐδ' εἰς ἀπαξ λέγων παρετρέχες; ἀλλ' αὖξων τὸ δεινὸν, καὶ⁴ ἐπολυπλασίαζες τῆ⁵ πυκνότητι, καινοῖς ἐπάγων νεώτερα, καὶ τὸ πάλαι ῥηθὲν τῷ κατασκευάζειν πολλάκις ἀνανεούμενος. τί μοι δῶρον προτείνεις ὀλίγον, ὅλης τῆς πατρίδος ἐξωθησάμενος; τίνα ξένια δίδως, ξένον καταστήσας τῶν οἴκαδε; ἴδακρῦεις ἀρτίως ὃ μὴ συγχωρῶν ἐλεεῖσθαι τὰ δάκρυα· παῖδας¹⁰ οἰκτεῖρεις οὓς ἀπωθήσω τοῦ βήματος· ἐλεεῖς διωκόμενον, ὃν οὐκ ἀφῆκας πολιτευόμενον. ἀλλ' ὡς ἔοικε νῦν⁵ δοκεῖς ἡμέτερος, ἠνίκα θαρρόεις⁶, ὡς κὰν ὅπως οὖν συμπράξης, ἔτι σώζειν οὐκ ἔνεστι. τί οὖν τηνάλλως⁷ ὀδύρομαι, τῆς συμφορᾶς ἐμαυτῷ γενόμενος αἴτιος, κινήσας ἐχθρὸν, ὃς¹⁵ καὶ θαυμαζόμενος, ὡς εἰπεῖν, αἰτιᾶται τὸν ἐπαινέσαντα;

3. Ποίους ἂν λόγους εἶπεν Ἡρακλῆς, τοῦ Περικλυμένου μεταβαλόντος παρὰ τὴν μάχην, καὶ τὴν οἰκείαν ἀρνούμενου μορφήν. 221

Ἡττημένη τοῖς πρώην ἢ τύχη, καθ' ἓνα τῶν ἀγῶ-²⁰νων προσφέρουσα, νῦν τι καινότερον ἐτεχνάσατο καθ' ἡμῶν, εἰς ἓνα πάντας συναγαγοῦσα κινδύνους, καὶ τούτους ἀφανῶς ἐπιφέρουσα. δέδωκεν ἡμῖν ἀνταγωνιστὴν Περικλύμενον, οὐκ εἰδότα μένειν ὅπερ γεγένηται· τεθέαμαι πρότερον ἄνθρωπον, καὶ πρὶν εἰπεῖν ἀγωνίζεσθαι,²⁵ τὴν φύσιν μετέβαλε, καὶ μεταβεβλημένος μένειν πάλιν ὃ αὐτὸς οὐκ ἀνέχεται. νῦν μὲν γὰρ, ὡς περ ἐκ μηχανῆς τινος, ἀναφαίνεται λέων, εἶτα δείκνυται πάρδαλις, καὶ μετ' ὀλίγον φυτὸν· καὶ πᾶσαν ἀπλῶς σχηματίζεται φύσιν, ἑτέραν ἐφ' ἑτέρας εὐκόλως ὑποκρινόμενος· θαυμα-³⁰

4 Par. καὶ om. 5 Par. συνδοκεῖς. 6 Gal. θαρρόης.
Par. θαρρόεις. 7 Par. τηνάλλως.

τοποιός δὲ οὗτός ἐστιν ὁ πολέμιος· μείνον ὅπερ γεγένη-
 σαι, καὶ οὐ μένεις ἔτι μεταβαλόμενος· μεταθεῖναι γὰρ
 τὸν βίον, οὐ τὴν θείην παρασκευάσομεν. νῦν δὲ παν-
 τοδαπῆς φύσεως εὐπορῶν, ἀπορεῖν πρὸς τὸν ἀγῶνα παρ-
 5 ἔχεις ἡμῖν· εἰς ὧν καὶ πρὸς πολλὰ διαιρούμενος, καὶ μὴ
 φαινόμενος ὃ μετείληχας, συγγεῖς μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν
 τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα παράταξιν, μεταβαλεῖν γὰρ καὶ
 τὴν μάχην ἀνάγκη πρὸς τὸ φαινόμενον· ἀριθμεῖν ὡς εἰ-
 κὸς τὰς μεταβολὰς, οὐκ ἀγωνίζεσθαι δεόν· οὐ ταῦτα
 10 παρὰ τοὺς πρώην ὑπῆρχεν ἀγῶνας. ἄθλοί μοι πρώτοι
 γεγένηνται δράκοντες, καὶ τούτους ἀνεῖλον ἔτι μειράκιον
 γεγονώς· ἐγκατασκήψαντα περὶ τὴν Ἑλλάδα διέφθιρα
 λέοντα, καὶ οἷς εἶλον ὀπλίζομαι· ὕδρα μετ' ἐκείνον διέ-
 222 φθαρται, πλουτοῦσα ταῖς κεφαλαῖς, καὶ ταῦτα¹ μετροῦ-
 15 σα τῷ φόνῳ. συνήφθην εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς· καὶ
 νῦν μὲν τοὺς τεθνηκότας ἀναβιοῦν παρεσκευάζον· νῦν
 δὲ τοῦ φυλάττοντος ἀπιστέρησα, συλήσας τὸν Κέρβερον.
 ὄρνεις ἀνεῖλον φαρέτρας βελῶν κεκτημένας τὰς πτέρυ-
 γας. Ἦραν ἐναντιουμένην εἶχον σὺν Εὐρυσθεῖ, καὶ πρὸς
 20 ἄθλους, μᾶλλον δὲ πρὸς θάνατον, κατὰ γὰρ ἐκείνους, ἀπο-
 στελλόμενος, ἐπανήειν σύμβολον νίκης ἔχων, οὐ τελευτῆς·
 ἠλευθέρωται δι' ἡμῶν τῶν λυμαινομένων ἢ γῆ· καὶ τό-
 πος οὐδεὶς τῶν ἐμῶν ἀμάρτυρος πόνων καθέστηκε· νῦν δὲ
 μοι τὰ τῆς ἀγωνίας γέγονεν ἄπορα, μήτε λήγειν τῆς μά-
 25 χης, μήτε μάχεσθαι παρεχομένης τῆς τύχης. ἀπιστεῖ τοῖς
 ὀφθαλμοῖς ἢ διάνοια, καὶ μόλις ἐξαρχέσω θεώμενος, ἄ-
 περ ὄραῖν δίδωσιν οὗτος τρεπόμενος· καὶ μόνον ἐκπληττό-
 μενος, οὐ μαχόμενος ἔστηκα, πρὸς ὃ τι μεταβληθήσεται
 λογιζόμενος· ἀλλὰ τί ταῦτα; πρὸς συμμαχίαν καλέσω
 30 τὴν Ἀθηναῖν. δείξει γὰρ ἡμῖν τὸν πολέμιον· καὶ μάχης
 οὐ δεήσει πρὸς τὴν ἀναίρεσιν.

1 Leopard. ταύτας.

4, Τίνας ἂν εἶπε λόγους Μενέλαος, τοῦ 1 Ἀλεξάνδρου τὴν Ἑλένην ἄρπάσαντος.

Οἴμοι τῶν συμφορῶν. ἠτυχήσαμεν εὐσεβήσαντες, καὶ ξένον ἀποδεξάμενοι 2 ξένοι τῶν οἰκείων γεγόναμεν. βαρβαρικὸν μετὰ πάθος τρόπον μεμάθηκα, ὡς 3 εὖ πά- 5 σχοντες τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀμίνονται, συμφορὰς μᾶλλον αὐτοῖς ἀποδιδόντες, ἢ 4 χάριτας. Ἀλέξανδρος ἦκε πεπλανημένος· ἠλέουν τοῦτον 5 ὡς ξένον, τὸ πόρρω τῆς πατρίδος εἶναι 6 τινα μεγίστην συμφορὰν λογιζόμενος, ἔνδον ἐν τοῖς οἴκοις ἐλάμβανον, ἐπικουφίζειν ἐθέλων 7 10 225 τοῦ δυστυχήματος. ὁ δὲ, ὥσπερ τοῦναντίον παρ' ἡμῶν ἀδικούμενος, μισθὸν τῆς φιλοξενίας ἀποδέδωκε 8 δάκρυα. κενὰ μὲν 9 γὰρ χρημάτων τὰ οἴκαδε· χηρεύειν

1 Par. ἄρπαργείσης Ἑλένης ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. 2 Par. ὑποδεξάμενοι. 3 Gal. ὦν. Par. ὡς. 4 οὐ χάριτας. Sic Allatianus codex, sed nostri scriptura melior est. Gal. Etiam Par. οὐ. 5 Par. αὐτόν. 6 Par. ὑπάρχειν. sine τινά. 7 Par. θέλων. 8 Par. ἀπέδωκε, saepe permutantur hae formae. Vita Josephi c. 64. τὸ ἐπιγνωσθὲν ἀποδέδωκα. Par. 1423. ἀπέδωκα. Bell. Jud. II. 21. 10. συναγαγὼν μέντοι πάντα τοῖς δημόταις δέδωκε, Par. 1425. ἔδωκεν. Sopat. ζητήμ. p. 426. Ald. et Vind. νόμος ἔδωκε μονομαχεῖν, ἂν βούλωνται. Med. Par. δέδωκε. Dem. Leptin. p. 467. ὥστε προσκατασκευάσας ἐμπόριον Θεοδοσίαν — κἀνταῦθ' ἔδωκε τὴν ἀτίλειαν ἡμῖν. Vulg. δέδωκε. p. 486. ἀλλ' ἅ τ' ἐδώκατε, κύρια· Vulg. δεδώκατε. Plat. Protag. p. 320. A. ἀπίδωκε τούτῳ, οὐκ ἔχων ὃ τι χρήσαιτο αὐτῷ. Codd. 6. ἀποδέδωκε. 9 μὲν Par. om. Saepe excidit; restitui apud Sopatr. ζητήμ. p. 391. διὰ τοῦτο οὐχ ὑπηκούσαμεν, τῶν μὲν [Ald. et Codd. μὲν om.] ἀναιρουμένων, τῶν δὲ δουλευόντων, τῶν δὲ μεθισταμένων. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 1. ἦν γὰρ ἐκείνοις μὲν ἐπιθυμία τοῦ τυραννεῖν, τοῖς δὲ τοῦ βιάζεσθαι, Par. 1427. ἐκείνοις γὰρ ἦν ἐπιθ. VII. 8. 5. κατασκευὴ παραπλησία τοῖς

τῆς συνοίκου τὸν εὐεργετήσοντα παρεσκεύασε· καὶ ὡς
 ἔοικεν μνηστήρ ὑπῆρχεν ὁ ξένος ¹⁰ ὁ βάρβαρος, καὶ γὰρ τῇ
 συνοίκῳ μοιχὸν ἔτρεφον ἀγνοούμενον. οὐχ ἡμᾶς μόνον
 ἠδίκησας, ἄνθρωπε, πάντας δὲ μᾶλλον, ὅσοι τῆς αὐτῆς
 5 πατρίδος στερήσονται· τίς γὰρ μεθ' ἡμᾶς ὑποδέξεται
 ξένον, ¹¹ τίς ἐλεεῖν δυστυχοῦντας ἀνέξεται, πρόδηλον ἔχων
 ἐκ τῆς εὐσεβείας τὸν κίνδυνον; τίς οἰκτερεῖν ἐθελήσει
 πενόμενον, ἵνα πένης αὐτὸς παρ' ἐκείνου γενήσεται; τί
 οὖν; στρατεύειν κατ' ἐκείνου καιρὸς, καὶ ἢ τοῖς ἐμοῖς
 10 συναπόλλυσθαι, ἢ τιμωρεῖσθαι τὸν ἀδικήσοντα.

5 Τίνας ἂν εἶποι λόγους Βρισηῖς ἀπαγομένη ὑπὸ
 τῶν κηρύκων.

Μετὰ πατρίδος ἀπάλειαν, μετὰ βασιλείως ¹² ἀναίρε-
 σιν, μετὰ τοσοῦτον δυστυχημάτων κατάλογον, ἐκ δευ-
 15 τέρου πάλιν αἰχμάλωτος γίνομαι. "Ἕλληνες καθ' ἡμῶν
 ἐστρατεύοντο, ¹³ καὶ γέγονα δορυάλωτος, "Ἕλληνες καθ'
 'Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ πρὸς δουλείαν ἀπάγομαι" καὶ εἴ
 μὴ μόνος, ὡς ἔοικεν, ἐλευθερώσει με θάνατος, βίος
 δουλείων οὐ παύσεται.

20 6. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Ἐκτωρ ἐν Ἄιδου ἀκούσας
 τὸν Πρίαμον συγγεύσασθαι Ἀχιλλεῖ.

Μόνον ¹⁴ παίδων παρόντων πατὴρ ὑπῆρχεν ὁ Πρία-
 226 μος, μόνον τοὺς παῖδας ἀληθῶς ὀρωμένους ἠσπάζετο·
 ἐν

ὑπὸ μὲν Οὐεσπασιανοῦ πρότερον, μετὰ ταῦτα δὲ ὑπὸ Τίτου πρὸς
 τὰς πολιορκίας ἐπινοηθεῖσι. Par. 1427. μὲν om. Vit. Jo-
 serphi c. 58. ὅτι δὲ τυραννεῖν μὲν ἐπεθύμησε. Par. 1423. μὲν
 om. 10 Gal. οὐ. Par. ὁ. 11 ξένον Par. om. 12 Intel-
 ligit Mynetem, patrem suum, Lyrnessi regem. Homerum in
 Catalogo vide, versu 199. Gal. 13 Par. ἐστρατεύσαντο. 14
 Allatius inepte edidit μόνος. Gal. cfr. ad Hermog. Progymn.
 c. III.

ἐν βίῳ πατήρ, καὶ μετὰ βίον ἐστὶ πολέμιος. φονεὺς ἡμέτερος ὁ πατήρ μᾶλλον ἐστὶ τοῦ τῆς Θέτιδος· ἐχθρὸς ὁ τεκῶν ὑπὲρ τὸν ἀνελόντα γεγένηται· τῷ μὲν γὰρ τὸ ἀντίπαλόν ἐστιν εὐαπολόγητον, ὁ δὲ προαγαγὼν πρὸς τὸν ἀντίπαλον σπένδεται. καὶ οὕτω τοῦτο δεινόν, καὶ ^δ περ ὑπάρχον δεινόν. ἀλλ' ἤδη καὶ γέγονεν ὁμοτράπεζος, συνευχεῖται πανηγυρίζοντι, καὶ κατὰ τοῦ παιδὸς ἄγοντι νικητήρια, οὗ τί ἂν γένοιτο μιαρώτερον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀγριώτερον; οὐδὲ Πηλεὺς ὡς εἰπεῖν εὐθύς μαιφονοῦντι τῷ παιδί συνήσθιε· Πρίαμε οὐκ οἶσθα ¹⁰ πατήρ γενόμενος· ἢ μέχρι τοῦ τεκεῖν ὑπάρχειν ἐνόμιζες· κρεῖττον ἦν περιόντος περιορᾶν, ἢ πεπτωκότος ἐπιλανθάνεσθαι. ἄπτη χειρὸς συνεσθίων, ὦ Πρίαμε, δι' ἧς ἀπώλετό σοι τὰ τιμιώτατα. οὐχ ὄρᾳς φόνῳ τοῦ σου παιδὸς ἡματωμένην τούτου τὴν δεξιάν, καὶ ὡς εἰπεῖν ¹⁵ ἔτι κατὰ τῆς τραπέζης ἀποστάζουσας; ¹⁵ ἀλλ' ὡς ἔοικε νόμον ἀγαπᾶς, οὐκ ἀνθρώπινον, λήθῃ παραδιδούς μετὰ θάνατον τὰ ποθούμενα.

7. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ἀκούσας ¹⁶ ἐν Ἄιδου ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πύρρον πορθήσαντα τὴν Τροίαν. ²⁰

Εὖ γε τῆς φύσεως, οὐ γὰρ ἤμβλυσε Πύρρος τοῦ τεκόντος τὴν εὐκλειαν, μᾶλλον δὲ ¹⁷ καὶ ταύτην παρέδραμε, καὶ ¹⁸ τὴν ἐμὴν γονὴν διὰ τῶν πράξεων ἐπεσφράγισεν. ἠρνήσατο δὲ ¹⁹ τάχα, παῖδα τοῖς ἔργοις ἀποδείξας τὸν φύσαντα. ἐμαχόμην καλῶς, καὶ βαρβάρων πλῆθος ἀπώ- ²²⁹ λεσα, μετέβαλλον ²⁰ Ξάνθου τὰ ῥεύματα, καὶ διὰ τῶν ²⁵ φόνων ²¹ ἐρυθρὸν παρσκευάζον. ²² δραπέτας τοὺς

15 Par. ἀποσταζούσης. 16 Par. Ἀχιλλεὺς ἀκούσας ἐν Ἄιδου. 17 δὲ καὶ Par. om. 18 καὶ Gal. om. recepi ex Par. 19 Par. καί. 20 Par. μετέβαλον. 21 Par. τὸν φόνον. i. e. cruorem, Aeschyl. Theb. 44. καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρίου φόνου. Plut. Pyrrh. c. 31. τάς τε γλώσσας ὤφθησαν προβάλλου- Rhetor. I. 1.

ἐχθροὺς ἐποίουν ἐκάστοτε, καὶ τοῖς τείχεσιν ἐναπέκλειον·²³
 ἀλλ' ἕως τούτων ὑπῆρχεν ἡ δύναμις, μετὰ γὰρ τὸ τεῖ-
 χος ἠσύχαζον, καὶ περαιτέρω τι πράττειν οὐκ ἴσχυον.
 ὁ δὲ γε παῖς ὁ ἐμὸς καὶ τειχῶν κατεφρόνησε, καὶ τὴν
 5 πόλιν ἔχειν εἰς τρόπον. ἀνηρέθην²⁴ μὲν ὑπ' ἐχθρῶν,
 καὶ πάλιν τοὺς ἐχθροὺς διὰ τοῦ παιδὸς ἀνηρήκαμεν. οὐκ
 ἔτι, Πύρρε, δακρύω τὸν θάνατον, ἔκδικόν σε, τὸν αὐ-
 τὸν καὶ παῖδα κτησάμενος. εἰ γὰρ καὶ παρὰ τὸν Ἄιδην
 ἐγεγόνειν²⁵ ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ παρὰ σοι μετὰ τῶν βαρβά-
 10 ρων τὸ Ἴλιον.

8. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ζωγράφος γράψας κόρην,
 καὶ ἐρασθεὶς αὐτῆς.¹

Οὐδὲν ἄρα κάλλους ἐστὶ δυνατώτερον, εἶγε καὶ διὰ
 χρωμάτων θηρᾶν ἐπίσταται, καὶ τοῖς ἀψύχοις ἀλίσκε-
 15 σθαι παρασκευάζει τὰ ἔμψυχα. συνῆλθε πεποικιλμένῳ
 κηρῷ καὶ τὸν εἰργασμένον ἐρᾶν κατηνάγκασεν· ὡς τέχνης
 προελθούσης κατὰ τοῦ κτησαιένου. ὡς δεξιᾶς ἀδικούσης
 μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν διάνοιαν. τεχνίτης καλεῖσθαι
 βουλόμενος ἀγαθός, ἐραστής νῦν ἀτυχῆς ὀνομάζομαι.

σαι καὶ περιλιγνόμεναι τὸν ἐαυτῶν φόνον. cfr. Blömf. ad Prom.
 363. Dorvill. ad Char. p. 427. 23 Par. παρσικίασα. Fre-
 quentissima permutatio, de qua annotarunt quaedam Boisson.
 ad Philostr. p. 530. ad Marin. p. 85. ad Eunap. p. 431.
 Jacobs ad Achill. Tat. p. 543. 552. 562. 571. 612. 617. 619.
 620. 837. ita noster cap. V. Ἕλληνες καθ' ἡμῶν ἰστρατεύοντο.
 Par. ἰστρατεύσαντο. Hermog. Progymn. I. καὶ δὴ τις παρελθὼν
 ἐδημηγόρησεν. Par. B. C. D. ἐδημηγόρει. Plut. Thes. c. VI.
 ἔπεισε τὸν Θησέα κομίζεσθαι διὰ θαλάττης. Cod. Cardin. Ro-
 dulfii ἔπειθε. 23 Gal. εἰσαπέκλειον. Par. ἐναπέκλειον. 24
 ἀνηρέθημεν ὑπ' ἐχθρῶν, cecidimus ab hostibus, ut vertit Alla-
 tius; sed eum fugit ratio. Gal. 25 Par. ἐγεγόνειν. 26
 Ethopoeia haec exstat apud Liban. T. IV. p. 1097. Reisk.

ἔγραψα πολλάκις ἐρώτων ὑπόθεσιν, καὶ διετύπων χρώ-
 μασι τὰ τούτων μυστήρια. ἐποίουν ἔρωτος τινὰ τετρω-
 μένον τῷ βέλει, μὴ παρούσης πληγῆς· ἐξήπτετο πάλιν
 ἐκ λαμπάδος, μὴ φαινομένου πυρός. φωνὴν παρεῖχον
 διὰ τῆς τέχνης, ὡς εἰπεῖν τῷ κηρῷ, καὶ σκιὰν δοκεῖν
 διαλέγεσθαι παρεσκευάζον. ἔγραφον ἄρτι μὲν τὸν ἐρώντα
 δυσφοροῦντα πολὺ, μετ' ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν ἐρωμένην 230
 δηλοῦντα σχήμασι τὴν προαίρεσιν· ἄλλο τε δὲ δῶρον ἐκ-
 πέμποντα, καὶ πολλάκις ψυχαγωγούμενον, οἷα δὴ πεπει-
 κότα, 27 πολλάκις δὲ καὶ ἀποτυγχάνοντα, καὶ πάλιν δα- 10
 κρύνοντα. καὶ οὐ μόνον τὰ παρ' ἀνθρώποις ἐμιμούμην
 εἰκόνι, ἀλλὰ καὶ θεοὺς παρεχόμεν δουλέοντας Ἐρωτι,
 καὶ τὴν ἐκείνων φύσιν μετέπλαττον, πρὸς ὃ μὴ πάσχειν
 πεφύκασιν. οἷον τὸν Δία βοῦν 28 ἐποίουν δι' ἔρωτα, καὶ
 τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῶν νώτων φέρειν ἠνάγκαζον, καὶ 15
 περαιουῖσθαι διὰ τῶν χρωμάτων τὴν θάλατταν. Κύκνος
 ἦν δι' ἐμέ, καὶ ὅτε τούτῳ χαρίζεσθαι προηρούμην, χρυ-
 σος. ἔγραφον πάλιν αὐτὸν μετὰ τοῦ κεραυνοῦ, καὶ σώ-
 ζων τὸ φοβερὸν, ἀπεστρεφόμεν τὸ δεδιός. τί δέ; Ἀπόλ-
 λων βραδύτερος κόρης διὰ τῆς ἐμῆς ἐγένετο δεξιᾶς, καὶ 20
 δρόμον ἀπέραντον ἐνετίθουν τοῖς χρώμασιν ἐν οὐ κινου-
 μένοις ποσίν. οἶδα κηρῷ δήσας τὸν Ἄρεα, καὶ πᾶν μοι
 ἀπλῶς ἐγένετο 29 ὑπόθεσις· ἐγὼ δὲ καὶ νῦν ἐτέροις γεγέ-

27 Allat. Gal. πεποιηκότα. Reisk. πετεικότα. quod probat Bast. in additam. ad epist. crit. p. XXXI. ed. Lips. Pluti Hemsterh.

28 cfr. Anthol. Gr. T. III. p. 161.

Ζεὺς κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, χρυσός δι' ἔρωτα

Λήδης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης.

Niceph. Progymn. p. 477. ὃ Ζεῦ, ὑπατε θεῶν καὶ παίγνιον ἔρωτος., —
 — πάλαι σε ὡς ὄρνιν ἔρωσ ἐπτέρωσε, καὶ ὡς κύκνον ἄδειν ἔπεισε,
 πάλαι ὡς βοῦν ὄπλαϊς τοὺς πόδας ὤπλισε κ. τ. λ. Alios locos
 similes vide ad Arsen. Viol. p. 261. 29 Edd. πᾶσιν ὑπλῶς
 ἐγινόμεν ὑπόθεσις. recepi Wernsdorffi emendationem proposi-

νημαι· γράφετε ὡς τεχνῖται καινόν τι τὸν ἐμὸν ἔρωτα
 ἐκδιηγούμενοι· οἷς ἔπλασα, τούτοις ἰάλωκα, κόρης ἔρω,
 καὶ τυχεῖν μὲν ταύτης γέγονεν εὖπορον, οὔτε γὰρ βαδι-
 ζειν, οὔτε παραιεῖσθαι τὴν προᾶξιν ἐπίσταται. μίγνυ-
 5 σθαι δὲ ταύτη καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἄγειν εἰς πέρας ἐστὶν
 ἀδύνατον· πείθω τὴν οὐ πεφυκυῖαν πυνθάνεσθαι, 3^ο
 ἀσπάζομαι φύσιν ἀναίσθητον, ἀλλ' ὡς χρώματα τῆς τοι-
 αύτης παύεσθε χάριτος, καὶ μὴ πάθος ἐγείρετε, μὴ
 παρεχόμενον μετὰ ταῦτα τὴν ἴασιν.

tam in notis ad Himerii Ecl. V. 20. „omnia mihi praebebant
 picturae materiam: nunc vero eam ipse praebeo aliis.“ Lu-
 cian. de domo c. 21. τὰς γραφὰς ἐζητάζετε, πρὸς ἐκύστην ἀπο-
 στρεφόμενοι· καὶ μηδὲν αἰσχυνθήτε· συγγνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώ-
 πινον πεπόνθατε, ἄλλως τε καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τῆς
 ὑποθέσεις. Demosth. Encom. c. 11. τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν
 ὑποληπτίον, ἀλλὰ δόξης ὑπόθεσιν. 30 In epist. crit. p. 45.
 legendum censui πείθεσθαι, quam conjecturam quo minus re-
 ciperem, deterruit locus similis in ethop. 1. προσφθέγγεται
 τὸν οὐκ εἰδότα πυνθάνεσθαι, θεραπεύειν ἐθέλει καὶ οὐκ αἰσθα-
 νόμον Φίλιππον.

VIII.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ

ΤΟΥ ΠΑΧΥΜΕΡΟΥΣ

Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Fabricius et Harlesius

in biblioth. graec. lib. V. c. I. Tom. VII. p. 775.

Georgius Pachymeres, Constantinopolitano patre exsule Nicaeae circa a. C. 1242. natus ibique educatus, et postea undeviginti annorum juvenis Constantinopolin, a Mich. Comneno Palaeologo a. 1261. recuperatam, delatus, animum omni genere doctrinae inbuit, muneribusque insignibus in ecclesia et aula CPolitana functus, diaconum, patriarchae *ιερουνήμονα* et *πρωτίκδικον* et imperatoris *δικαιοφύλακα* gessit. Manuelis Phile praeceptor fuit, qui funus ejus carmine graeco jambico deploravit, quod exhibet Allatius diatriba de Georgiis p. 373. A Petro Halloisio vero catholici elogio mactatur qu. 2. de scriptis Dionysii, Areopagitae: quod Allatius ipsi invidens, non potuit, inquit, esse catholicus, qui schisma (graecae puta ecclesiae) propugnavit, et contra rom:nam ec-

clesiam scripto etiam defendit. Certe *Λατινόφων* non fuit, et patriarchis, latinae fautoribus ecclesiae, Josepho, Joanni Vecco et Gregorio Cyprio, strenue sese opposuit. Vitam non diu videtur produxisse ultra a. C. 1310. (quamquam Lambecius tom. III. p. 237: et tom. VII. p. 71. eumque secutus Nesselius ait, eum anno 1340. obiisse.) Neque enim post illud temporis in historia CPol. memoratur, et historiam suam continuasset saltim ad finem imperii Andronici, a. 1332. denati, neque in anno ejus XXVI. a. 1308. substitisset, si tam diu ultra ejus non modo aetatem, sed junioris quoque Andronici annum undecimum imperii annos suos proximus centenario produxisset. Fabr.

Descripſi haec progymnasmata ex cod. Par. 2982. chart. 4. sec. 15. lectu difficillimo, de quo Fabr. l. l. p. 786. „Servantur in bibl. regis Galliae cod. MMMCXIX. Pachymeris μελέται εἰς τὰ προγυμνάσματα καὶ εἰς τὰς στάσεις. Exercitamenta rhetorica in Progymnasmata et status. Singulorum titulos et initia exhibet Allatius de Georgiis p. 369. 370. 371. in quibus est etiam ἔκφρασις τοῦ Ἀγουστεῶνος, quam Boivini ¹ beneficio habere nos jam monui.“ Μελέται εἰς στάσεις incipiunt: Στοχασμός. Σχηπτῶ κατενεχθέντος εὐρηται χίλια πανοπλία ἐν τῇ τοῦ Περικλέους οἰκίᾳ καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως. Init. Μελετῶμεν τὸν φεύγοντα, ὃς καὶ ὡς στρατηγὸς λέγει καὶ ὡς ῥήτωρ διίσχυρίζεται. Ejusdem libellum *de probatione capitum* edidit Leo Allatius a. 1643. in libro, qui singulari casu a nemine adhucdum visus est.

¹ Ad Gregoram p. 764. tom. II. De Augusteone Codinus Origg. CPol. n. 32. Goarus ad Codinum p. 130. Fabr. p. 782.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ,

ΔΙΚΑΙΟΦΤΛΑΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΚΛΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΑΧΥΜΕΡΟΥΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ

Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Cap. I.

Μ ὺ ϑ ο ς.

Ἄροτρον καιρὸς ἦν, καὶ γεωργοὶ μὲν τὰ σπέρματα γῆ κατεβάλλοντο· γέρανοι δὲ ἐκείσε που καθιπτάμενοι, τὰ καταβαλλόμενα κατεβίβρωσκον· συνῆν ταύταις καὶ πελαργὸς, ὃν καὶ πάγας στήσας ὁ γηπόνος τοῖς λυμεῶ- 5
σι, μόνον τῶν ἄλλων αἶρεϊ· καὶ πολλὰ μὲν ἐκεῖνος προὔ-
τεινεν εἰς παραίτησιν, τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι οὐ σπέρμασι
τοῖς ἐκ γῆς, ἀλλὰ τοῖς ἐκ θαλάσσης σιτίζοιτο, ἀλλ'
ἀπαραίτητον κολαστὴν εὕρισκει τὸν ἄνθρωπον. Οὕτω
δὴ καὶ πολλοὶ τῆς τῶν κακῶν συνουσίας, μηδὲν ἀμαρ- 10
τάνοντες ἐκεῖνοι, κακὸν ἀδόκητον προσαπήλαυσαν.

Ὅτι πολλάκις καὶ σύνεσις ἄνανδρος ἰσχύος ἀσυνέ-
του κατακαυχᾶται, δείκνυσι καὶ ὁ μυθευόμενος γέρων.
Οὗτος ὠραίαν γάμου κόρην ἐκέκτητο, ἣν καὶ λέων ἦτει
πρὸς γάμον, ἐπιδεικνύμενος τὰ τῆς φύσεως, ὡς μέγας, 15
ὡς εὐσθενής, ὡς τὸ βασιλικὸν ἔχων κατὰ τῶν ἄλλων,
καὶ ἐλεύθερον. ἀλλ' ὁ γέρων οὐκ ἔχων, πῶς ἀποδράσει

τὸν θῆρα, ἐπὶ τὸν δόλον χωρεῖ καὶ τὴν σύνεσιν. καὶ
 ἄθλον προτείνει δῆθεν αὐτῷ εἰς τὴν τῆς ἰσχύος ἐπίδει-
 ξιν, καὶ, ἄγε, λέγει, τοῦτο τὸ ξύλον, οὗ τὴν ἐπ' ὀλίγον
 σχισμὴν σφησί τισιν ἐναπειλήφα, ἐμβαλὼν τοὺς ὄνυχας
 5 σχίσον διηνεκῶς, καὶ γνωριῶ σου τὴν δύναμιν καὶ γαμ-
 βρὸς ἔση γέροντος ἀσθενοῦς· πείθεται ὁ λέων αὐτίκα,
 καὶ τοὺς σφῆνας ὁ γέρον παρακρουσάμενος, ἐναπειλημ-
 μένον τοὺς ἐμπροσθίους, ῥοπάλοις κτείνει τὸν ἀλιτῆ-
 ριον.

Cap. II.

10 Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσεῆα.

Συνέβη ποτὲ καὶ ἴ ἐπὶ τὴν Ἴλιον στρατία τοῖς
 Ἕλλησι, καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἀσμένως τὸ κήρυγμα δέχον-
 ται, Ὀδυσσεὺς δὲ μόνος τὴν ὁδὸν δυσχεραίνει, καὶ γυ-
 ναικὸς καὶ τέχνου καὶ οἰκουρίας πάντα τίθησιν ὕστερα.
 15 Ἐφίστανται οἱ καλοῦντες, καὶ Παλαμῆδης ἦν σὺν αὐ-
 τοῖς· ὁ δ' Ἰθακήσιος τὸν ἐπίληπτον ὑποκρίνεται, καὶ
 συζεύξας ὄνον βοῖ, τέμνων ὥρατο παραφόρως τὴν αὐ-
 λακα. Σηφὸς δὲ ἄρα σοφῶ προσκρούει, ὁ Παλαμῆδης
 τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ σοφωτέρα δοκιμασίᾳ σοφοῦ φωρᾶται
 20 ἐπίνοια· ἄγει γὰρ ἐκεῖσε Παλαμῆδης Τηλέμαχον, καὶ
 τίθησι παρ' αὐτὴν τῆς αὐλακος τὴν ἰθύν, ὅπου ὁ ξένος
 ἐκεῖνος ἀρότης ἔμελλεν ἰθύνειν τὸ ἄροτρον· ἀλλ' ἡ φύ-
 σις μεταξὺ δικάζει ἀνάγκης καὶ προαιρέσεως· καὶ παραυ-
 τίκα τὴν τῆς ἀνάγκης σκηρὴν ἐκκαλύπτει, τὴν πλάσιν
 25 αὐθαίρετον ἀναδείξασα, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρεκκλίνων
 ἐκ τοῦ βρέφους τὸ ζεύγος ἅμα¹ σιτεῖ τὴν θήραν, καὶ
 τοῖς φίλοις θήραμα γίνεται.

1 Vitium latet in verbis ἅμα σιτεῖ, quae an recte legerim
 in scriptura minutissima non praestiterim. Forsan scriben-
 dum: ὕμα ζητεῖ.

Διήγημα τὸ κατὰ τὴν διακεκαυμένην ζώνην.

Ὁ τῆς οὐρανόθεν ζώνης περί θέλων μαθεῖν, ἦν μέσην τῶν ἄλλων καὶ διακεκαυμένην εἶναι λόγος αἰρεῖ φυσικῶς, τὴν ὑμνουμένην διαφορηλασίαν λογιζέσθω Φαῖθοντος. Οὗτος παῖς ἡλίου καὶ πατρικὴν ἀγάπην πλουτῶν, 5 ἐκ ταύτης εἶχε καὶ τὸ πρὸς ἐκεῖνον παρρησιάζεσθαι· πρόσσεισι τοίνυν τῷ πατρὶ, καὶ ὡς πατέρα πείθει λιπαρῶς ἐξαιτῶν, παραχωρησαί οἱ τοῦ ἄρματος, ὥπερ ἐμβεβηκῶς ἐκεῖνος τέμνειν τὴν ἐν ἄστροις ὁδὸν καθ' ἑκάστην πιστεύεται· ἀλλ' ἄς μὲν ἀγαπητὸς παρευθὺς λαμβάνει καὶ ἐποχεῖται, ὡς δ' ἄπειρος παρασύρεται τῆς εὐθείας, καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν ταύτην τὴν οὐρανίαν καὶ ἄκων παρὰ τῶν πῦρ πνεόντων ἐκείνων ἵππων ἀτάκτως ἐκφέρεται, καὶ ἡ τῶν ἵππων ἀταξία καὶ τὸ ἀνωμάλως φέρεσθαι λύμη τῇ ζώνῃ γίνεται, καὶ ὡς τότε τὸ εὐκρατον ἔχεσθαι, πρὸς τὸ θερμότερον μεταβάλλει, καὶ παρὰ φύσιν ἐξάπτεται, καὶ τὸ πάθος φθάνει καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ ὑπ' αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ οἰκουμένην εἶναι καθάπαξ ἀπόλλυσιν. 10 15

Cap. III.

Χ ρ ε ί α λ ο γ ι κ ῆ .

20

Χαιρήμων ἔφη· πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐν μόνῳ τῷ φρονεῖν ἐστιν.

Ἐπαινετὸς καὶ Χαιρήμων, καθότι μὴ μόνον στρατηγὸς ἄριστος ἦν, ἀλλὰ καὶ λόγοις ἐκεκόσμητο, καὶ στρατηγικὴν ἐμπειρίαν λόγοις κοσμῶν, λόγους ἐν μέρει τοῖς κατὰ 25 πόλεμον ἀριστεύμασιν ἔστεφε, τὰ φύσει διεστῶτα συμπλέκων, καὶ παρ' ἀμφοτέρων ἀγλαιζόμενος· ὅσα γοῦν αὐτῷ ἐν ταῖς καθ' αὐτὸν ἠνδραγαθήθῃ μάχαις λεγόντων ἄλλων καὶ ἱστορούντων, ἔστιν ἀκούειν τοῖς θέλουσιν· οἷα δὲ καὶ λόγοις ἐφιλοσόφει περὶ φρονήσεως. 30

ἔλεγε γὰρ, ὡς πάντα συλληπτικῶς ἐν τῇ φρονήσει ἐστὶ
 τὰ κατ' ἀνθρώπου ἀγαθὰ, καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφει, ταῦ-
 τα, πάριστι δὲ ὄρα̃ν, ὅποια ταῦτα τοῖς ἐφεξῆς· ὁ γὰρ
 φρονήσει κοσμούμενος, φίλοις μὲν συμπαρῶν ἀγαστὸς,
 5 ἐχθροῖς δὲ συμπλεκόμενος θαυμαστὸς, τοῖς μὲν ὑποτιθέ-
 μενος τὰ συνοῖσοντα, τοῖς δὲ τὰ βλαβερὰ προξενῶν,
 καὶ ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης οὐδὲν ὅ τι τῶν συνιστάν-
 των αὐτῷ μεθ' ὑπερβολῆς ἐννοούμενος· στάσεως δὲ ἐμ-
 πεσοῦσης τοῖς πολίταις πολλαχοῦ, αὐτὸς οἰκονομῶν τὴν
 10 εἰρήνην, καὶ ὅσα καὶ στάθμη τῇ φρονήσει χρώμενος τὸ
 μὲν ἀνοιδοῦν καὶ φλεγμαινον βαρῦς ἐμπεσῶν καταστέλ-
 λει, τὸ δὲ παρὰ τὸ εἶκὸς ταπεινούμενον ἀνάγει συντα-
 πεινούμενος, καὶ ἀπλῶς ἐκεῖνα φέρει τὰ ἀγαθὰ, ἅπερ
 ὁ τὸ λογιστικὸν ἅπαξ κοσμηθεὶς τῆς ψυχῆς πλουτῶν
 15 ὄρα̃ται διηνεκῶς. Οὐ μὴν δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ τῇ ἀφρο-
 σύνη πεδούμενος, ἀλλὰ πολιτευόμενος μὲν, οὐχ ὅπως
 τοῖς φίλοις ἀνόνητος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τοῖς ἐχθροῖς
 βοηθός. Ἰδιωτεύων δὲ πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα,
 οὔτ' οἶκον ὀφείλων, ἀλλὰ καὶ προσπολλὺς τὰ ὑπάρ-
 20 χοντα, καὶ συνελόντα φάναι, οὔτε τοῖς κοινοῖς χρήσι-
 μος, οὔτε τοῖς κοινοῖς ὠφέλιμος, ἀλλ' οἷον ἄχθος ἀρού-
 ρης τὴν γνώμην παντὶ ἀνέμῳ συμφέρεται τῇ κουφότη-
 τι, οὐδὲν μέσου διαστέλλων ὠφελοῦντος καὶ βλάπτον-
 τος. Ὡσπερ γὰρ ὁ σκότῳ συγκλεισθεὶς ζοφερῷ ἄλλως
 25 ἀλάται, ταῖς γωνίαις παραδυόμενος, οὐ φίλον οἶδεν,
 οὐκ ἐχθρὸν ἐπίσταται, οὐ τὸ συνοῖσον προορα̃ται, οὐ
 τὸ βλαβερὸν φυλάττεται, ἀλλὰ ¹ τούτῳ
 φαίνεται, μηδὲν τὸ καλὸν καὶ μὴ διακρίνοντι, οὔτω καὶ
 ὁ ἀσυνεσία συζῶν συγχεῖ πάντα ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐδὲν
 30 ἔχει θάτερον θατέρου διάφορον· εἰ δέ γε καὶ πολλάκις

1 lacuna est in codice. Supple. πάντα ἐδιάκριτα, aut si-
 mile quid.

κρίσει τινὲ ἐπιτρέψει τὰ συμπεσόντα, τὸ βλαβερόν ἀν-
 θείλετο τοῦ συνοίσοντος, καὶ ἀπλῶς οὐδὲν ὅ τι καὶ μὴ
 βλάψειεν, ἢ ἐαυτὸν ἢ καὶ τοὺς ἄλλους μετεχειρίσατο.
 Σκόπει τοὺς καθ' ἑκάστην ἄφρονας, καὶ ὡς ἐν καθαρῷ
 ἐσόπτρῳ τούτοις ὄψει τὰ τῶν λόγων ἐπαληθίζοντα. Διὸ
 τὸν Ἀντισθένην θαυμάζω, πάντ' εὐχεσθαι τοῖς ἐχθροῖς
 παραινοῦντα, δίχα φρονήσεως· ὥστε θαυμάζειν ἐστὶ
 Χαιρήμονα, ὅτι τοιαῦτα περὶ φρονήσεως ἔδογμάτευσεν.

Cap. IV.

Γ ν ὠ μ η Δ η μ ο σ θ ἑ ν ο υ ς .

Δεῖ¹ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστὶ γενέ- 10
 σθαι τῶν δεόντων.

Οὕτως ἄρα τῷ Δημοσθένει ὁ αἶνος ἦν ἱκανὸς, εἶπερ
 τοῖς αὐτὸς αὐτοῦ λόγοις ἐγκεκωμιάστο· νυνὶ δὲ ἀλλὰ
 ῥήτωρ μὲν ἐκεῖνος τῶν ἀμιμήτων· δέεται δὲ ῥήτορος
 γλώττης τῶν ἀητήτων εἰς ἔπαινον. Ὅσα τοίνυν ἢ συμ- 15
 βουλείων κατώρθωσεν, ἢ νενίκηκε δικαζόμενος, οὐδεὶς
 ὅστις τὰ κατὰ τοῦτον εἰδὼς ἠγνόησεν· τοσοῦτον δ' αὐ-
 τῷ τῆς τέχνης μετῆν, ὥστε καὶ δεῆσαν Ἐρμογένει ῥη-
 τορικὴν στοιχειῶσαι, ἐξ αὐτῶν ἐκείνων τῶν λόγων τοῦ
 ῥήτορος τοὺς κανόνας ἐκθέσθαι, καὶ τὴν ἕως ἐκείνου 20
 τριβὴν ἄλογον λεγομένην, τέχνην ἔλλογον καταστῆσαι
 τοῖς ὕστερον. Ἐν πολλοῖς γοῦν ἔγωγε τὸν ἄνδρα θαυ-
 μάζω, μάλιστα δὲ ὧν ἐν πολιτείᾳ λέγων περὶ τῶν χρη-
 μάτων καλῶς νοῶν ἀπεφήνατο· χρεῖαν γὰρ εἶναι πᾶσιν
 αὐτῶν, ὡς μηδὲν ὅ τι γίνεσθαι τῶν πρεπόντων τισὶν, εἰ 25
 τούτων στερίσκοιντο. Καὶ ἂ μὲν ἀπεφήνατο τάδε, πάρ-
 εστι δὲ μαθεῖν ὡς καλῶς ἐκ τῶν ἐφεξῆς. Πόλις γὰρ

¹ Idem thema tractat Nicolaus Sophista et anonymus in
 Cod. Ven. 444.

ἐκείνη, ἣ τῶν χρημάτων εὐπόρως ἔχουσα, μεγίστη μὲν
 καὶ περιφανής ἐστι, μέγιστας δὲ καὶ περιφανεῖς τὰς
 πράξεις ἐνδείκνυται, ναῶν μεγέθη, κτισμάτων μεγαλο-
 πρέπειαν, ποικίλας ἑορτὰς, τεχνῶν παντοδαπῶν ἐπιμέ-
 5 λειαν, κἂν δέη πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξενέγκαι, ἄνδρας
 ἴδοις ἐκείσε γεννάδας, ἀρεϊκοὺς, καὶ νεῦρα πολέμου τὸν
 χρυσὸν νομιεῖς, καὶ τὸν πλοῦτον εἵποις μέγανορα.² κἂν
 πρεσβείαν στείλαι, κἂν λόγους συνθεῖναι πρὸς ἀποκρι-
 σεις, κἂν ἀπαιτεῖν αὐθις ἐκείνους, πρὸς οὓς καὶ πρεσ-
 10 βεύονται, εὐρήσεις καὶ τοὺς λόγους ἐλευθερίους, καὶ τοὺς
 λέγοντας μεγαλόφρονας, καὶ τὸ περιφανές ἢ πόλις ἐξ
 ἄλλων ἔχουσα, οὐδὲν ἤττον καὶ ἐκ τοῦ πλούτου κυδρουῖ-
 ται καὶ μεγαλύνεται· οὐ φόβος τοὺς ἄνδρας ἐκείνους,
 οὐ δειλία περιστοιχίζεται, ἀλλ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι θαρρόυ-
 15 σιν, ὡς καὶ τὴν τύχην μεταβάλλειν πολλάκις ἐλπίζειν
 δύνασθαι, κἂν πού καὶ ἀτυχήσωσι, καὶ πρὸς δαίμονα
 μάχεσθαι. Οὐ μὴν δὴ τοιοῦτοι οἱ χρημάτων ἀπορούμε-
 νοι, ἀλλ' οἴκοι μὲν φειδωλῶς πάντα πράττουσι, κοινῇ
 δὲ μικροπρεπῶς ἐνεργοῦσι· καὶ μόλις μὲν ἴδοις τούτους
 20 συναγομένους εἰς ἑορτὰς, μόλις δὲ καὶ κοινουμένους εἰς
 τέρψιν τῶν τελουμένων, διὰ τὸ τῆς πανηγύρεως ἄπορον,
 καὶ συγκληθέντας εἰς βουλευτήρια ἀπράκτους θεάσαιο
 καὶ ἀργούς· κἂν γνοῖεν πολλάκις τὸ χρήσιμον, τὸ ἄπο-
 ρον ἐμποδῶν πρὸς τὴν πράξιν. καὶ οὐδὲν ἀπώναντο τῆς
 25 φρονήσεως· κἂν στέλλωσιν εἰς πρεσβείαν ταπεινῶς φθέγ-
 γονται, εἰ δὲ καὶ παρ' ἄλλων πρεσβείας δέξαιντο, ὥσπερ
 ἀπὸ κελεύσματος³ μικροπρεπῶς τοῖς πρέσβεσι χρηματί-
 ζουσιν· ἀλλ' εἰς πολέμους καὶ λίαν δειλοὶ, κἂν πού καὶ
 εὐτυχήσωσιν, αὐτοὶ ἑαυτοῖς διαπιστοῦσι, καὶ οὐ μᾶλλον
 30 ἐπὶ τῇ νίκῃ χαίρουσιν, ἢ περ τοῖς μετὰ ταῦτα δεδίασι·
 καὶ ἀπλῶς οὐδὲν ἐπὶ μηδενὶ τῶν χρημάτων ἀπόντων

2 Pind. Olymp. II. 2. 3 cfr. de hac locutione Hemst. ad
 Arist. Plut. p. 30. Blomf. ad Aesch. Pers. 403. Villois ad Long. p. 197.

ἔχουσιν ἐργάσασθαι χρήσιμον. Ὡσπερ γὰρ τῶν νευρῶν ἀφηρεμένων τοῦ σώματος πηρᾶται τὸ ζῶον αὐτίκα, καὶ πᾶσα κίνησις ἀνενέργητος, οὕτω καὶ πλούτου μὴ παρόντος τῇ πόλει οἱ ἐνοικοῦντες πρὸς ἅπαν ἀκίνητοι χρήσιμον. Ὅρα μοι ἅμα μὲν Ἀθηναίους, ἅμα δὲ καὶ Λα- 5 κεδαμονίους αὐτούς, οἳ δὴ πολλάκις μὲν πρὸς ἀλλήλους εἰς μάχην περὶ τῶν πρωτείων καθίσταντο· μέχρι δὲ τούτου πρὸς ἀλλήλους ἦν αὐτοῖς ἀντιφέρεσθαι, ἕως τὰ τῆς τύχης καὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐκράτει, καὶ τὰ τοῦ πλούτου ἐπέτριβεν· οἷς δὲ τὸ ἄπορον περιῦστατο, οὐκ 10 εἶχεν ⁴ ἀντίσχειν πρὸς τοὺς εὐπόρους, ἀλλὰ τὴν ἦτταν ὠμολόγουν καὶ ὑπεκρίνοντο. Διὸ θαυμάζω τὸν κωμικὸν, πάντ' ἐν τῷ πλουτεῖν συλλαβόντα, καὶ πάνθ' ὑπήκοα τούτῳ ἀποφηνάμενον.⁵ Ὡστε πάρεστιν ἐπαινεῖν κατ' ἀξίαν τὸν ῥήτορα, κάλλιστα περὶ τῆς τῶν χρημάτων ⁶ γνωμα- 15 τεύσαντα κτήσεως.

Cap. V.

Κατασκευὴ τοῦ περὶ τοῦ ῥόδου διηγήματος.

Ὡσπερ ἀληθείας οὐδὲν ἀσφαλέστερον, οὕτω ψεύδους οὐδὲν σαθρότερον πέφυκεν· αὐτόθεν γὰρ τὸν ἔλεγχον ἔχει, καὶ οὐδεμιᾶς ἰσχύος τῶν ἔξωθεν λόγων δεῖ τούτῳ 20 πρὸς τὴν κατάλυσιν· εἰ δὲ καὶ δόξαν τινὰ πρὸς γνῶσιν οἱ τὸ ψεῦδος λέγοντες φέρονται, ἔτι μᾶλλον τοῦ ἀσθενοῦς αὐτῷ περίεστιν· εἴτι που καὶ πιθανὸν ἔχοι, ἐκβαλλομένου κακείνου διὰ τὸ τοῦ λέγοντος ὑποπτον. Ἐγὼ ὄν ἐπὶ πολλοῖς καὶ ἄλλοις τῶν ποιητῶν ψευδηγορίας 25 κατέγνωκα, μάλιστα δὲ ἐφ' οἷς περὶ τῆς τοῦ ῥόδου χροιάς

⁴ Malim εἶχον.

⁵ Ar. Plut. 128. 519.

⁶ Cod.

χρωμάτων. Vide de hac permutatione Jacobs ad Achill. Tat. p. 839. Corrigendus Syrianus, Rh. Gr. Vol. II. p. 50. οἳ μὲν οὖν, ὡς ἀτελὲς ἐκ πραγμάτων τὸ παρὸν ζήτημα διελόντες οὐδὲ χρώματι ὅλως ἐχρήσαντο. Par. χρώματι.

τερατεύεται· ἦρα, φησὶν, Ἀφροδίτης Ἄρης, καὶ Ἀφρο-
 δίτη παρὰ φραῦλον τιθεμένη τοῦτον, ἦρα μᾶλλον ἀντ'
 αὐτοῦ τοῦ Ἀδωνίδος· ζηλοτυπῶν δὲ Ἄρης τὰ παιδικὰ
 τὸν ἀντίζηλον ἀναιρεῖ· ἀλλ' ἡ θεὸς εἰς ἄμυναν σπεύ-
 5 δουσα προσβάλλει τῷ ῥόδῳ, καὶ ταῖς μὲν ἀκάνθαις τὸν
 ταρσὸν τοῦ ποδὸς παραπείρεται· τὸ δὲ καταρῥεῦσαν αἷ-
 μα τῷ ῥόδῳ περιχυθὲν, τὴν χροιάν μεταβάλλει τοῦ ἄν-
 θους, καὶ λευκὸν τὸ πρότερον ὄν ἐρυθρὸν ἐξ ἐκείνου δεί-
 κνυσι τοῖς ἐσύστερον· καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι ταῦτα·
 10 πάρεστι δὲ τὸν λόγον ἐξελέγξαι ψευδόμενον· Ἄρης Ἀφρο-
 δίτης ἦρα· τίνα φέρει πίστιν ὁ λόγος; ὑπόκεινται πά-
 θει θεοὶ καὶ Ἄρης ἐρά; εἰ μὲν θεὸς ὁ Ἄρης, πάντως
 ἀνενδεής, εἰ δὲ ἐρά, ἐλλειπόμενος, οὐ θεὸς ἄρα· τί γοῦν
 τὰ μηδόλως πεφυκότα συνεῖναι συνάγουσιν· ἢ θεὸς ἔστω
 15 καὶ μὴ ἐρῶν, ἢ ἐρῶν τὸ θεῖον πρόσρημα ψεύδεται· τί
 δ' ἐλαττοῦται καὶ ἀνθρώπων ἐπιεικῶν δουλεύων ἔρωτι·
 ἐκεῖνοι σωφροσύνην μεταδιώκουσι, καὶ οὗτος ἀκόλαστος
 φαίνεται; βούλει συγχωρῶμεν¹ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς,
 πῶς ἢ θεὸς ἐρωμένη ἔρωτος ἀνθρώπου ἀντωθεῖτο τὸν
 20 τοῦ θεοῦ· φύσιν ἔχει τὸ μείζον ἀεὶ προκρίνεσθαι τοῦ
 ἐλάττονος, καὶ προκειμένου πολλάκις ῥαδίου τοῦ χείρο-
 νος ζητεῖν τὸ κρεῖττον πεφύκαμεν, κἂν ἢ δυσχερές· τί
 γοῦν ἢ Κύπρις, ἐφιεμένη τοῦ κρεῖττονος ἅμα καὶ ῥάστου
 τὸ χεῖρον ἐζήτει, καὶ οὐ τυχεῖν ἴσως μὲν εὐπετές, ἴσως
 25 δὲ καὶ δυσχερές· τὴν γὰρ ὑπεροψίαν οὐκ ἄλλοθεν, ἀλλ'
 ἐξ αὐτῆς εἶχεν εἰδέναι, ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ κρεῖττον
 ἔχουσα· ἢ τοίνυν καὶ ἄφρονα ταύτην θετέον, καὶ πρὸς
 τῇ ἀκολασίᾳ καὶ ἄλλο πάθος ἐχέτω, ἢ θεὸς οὔσα συνέ-
 σεως πλήρης οὐκ ἂν ἤρεῖτο τῶν κρειττόνων τὰ χείρονα.
 30 ἀλλ' ἔστω, δεδόσθω καὶ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς· πῶς ἐρῶν
 Ἄρης οὐ τὰ τῶν ἐρώντων πρὸς τὴν ἐρωμένην ἔδρα, ἀλλ'

¹ Cod. συγχωροῦμεν.

ἤθελεν ἀντερᾶσθαι, τί λοιπὸν ἦν ἐκείνα πράττειν, ἐξ
ῶν οὐχ ὅπως κερδαίνειν, ἀλλὰ καὶ ζημιοῦσθαι τῷ κακῶν
δόξαι μόνον συνέβαινεν. ἀλλ' εἰς ἄμυναν, εἶποι τις, ἔδρα
τὸν φόνον, τὴν ὑπερόπτιν λυπῶν; καὶ τί θνητῶν διοί-
σουσιν οἱ θεοὶ, εἰ πᾶσι δουλεύουσι πάθουσιν. ἐγὼ δὲ,
εἰ θεὸν τις τὴν Ἀφροδίτην λογιζέται, τὴν λύπην αὐτῆς
ἀπολέγω, ὅτι καὶ ρεία ζῆν τοὺς θεοὺς ποιητῶν ἀκούω λεγόν-
των. Τί δὲ καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἄρην τῆς Ἀφροδίτης ἀντί- 19
στασις; Ἄρης καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν εἰς πόλεμον ἰσχυ-
ρότερος, καὶ Ἀφροδίτης ἔμελλεν ἠττᾶσθαι μαχόμενος
ἢ σπουδὴ κενή, εἰ οὐκ ἔμελλε βοηθεῖν· ἀλλ' ἔγνω δυσ-
ωπεῖν τὸν βροτολογόν; ἀλλ' Ἄρης καὶ μὴ θυμούμενος
ἀδυσώπητος, εἰ δὲ καὶ θυμοῖτο, κολαστῆς ἀπαραίτητος· 16
εἰ δέ γε καὶ ταῖς ἀκάνθαις προσέπταισεν, καὶ ἐν τῶν
ἀνθῶν ἠλλοίωσε τὴν χροιάν ἐκ τοῦ αἵματος, τί κοινὸν
καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ μεταβάλλεσθαι· εἰ δὲ τῆ τοῦ θεοῦ
δυνάμει, κριττον μεταβαλεῖν ἦν ἑαυτὴν τοῦ πάθους
ἰσχύουσαν, ἢ ἄλλοιοῦν ἄνθος, καὶ ποιῆν ἀκολασίας 20
ἀθάνατον σύμβολον. Πέρας ἔστω τῶν λόγων, μὴ καὶ
αὐτὸς ἐκ τοῦ τὸ πάθος ἐλέγχειν τῶν τοῦ ψεύδους κακῶν
ἐμύλησθῶ.

Κατασκευὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου τοῦ διηγήματος
τοῦ κατὰ τὸ ῥόδον.

25

Ἐγὼ γὰρ μὲν φιλεῖν οὐκ ἂν ἀρνηθεῖην τοὺς ποιητάς·
εἰ γὰρ ἅπαν μὲν ἐν ἀνθρώποις χρήσιμον ἐκ θεῶν, αὐ-
τοὶ δ' ἐκείνοις προσεχῶς ὀργιάζοντες, τοῖς ἄλλοις φιλα-
λήθως τῶν μυστηρίων μεταδιδούσι, πῶς οὐκ ἐπαινετίον
τοῖς γε φρονούσιν ὀρθῶς· εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τού- 30
τους ἀψευδοῦντας κατανοῶ· οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ εἰς τὰ
περὶ τῆς χροιάς τοῦ ῥόδου λεγόμενα· οἷα γὰρ λέγουσιν

αὐτοῖς, ἀπιστεῖν τολμῶσί τινες· ἤρα, φασίν, Ἀφροδίτης
 Ἄρης· ἀντήρα δ' αὕτη Ἀδώνιδος· τί πρὸς θεῶν ἔχει
 ὁ λόγος ἄπιστον; οὐκ ἔρως τῶν πάντων κρατεῖ; οὐ γῆ,
 καὶ θαλάσσης δυναστεύει, καὶ ὅσον ἀέρων; οἱ καὶ τὶ
 5 τῶν θεῶν γένος ἐκ διαδοχῆς τὸ γένος εἰλήχασιν; σὶ
 πρῶτον μὲν Ὀφίων καὶ Εὐρυνόμη, εἶτα δὲ Κρόνος καὶ
 Ῥέα, καὶ Ζεὺς καὶ Ἥρα μετέπειτα; τί καινὸν, εἰ καὶ
 Ἄρης ἔρα, καὶ ταῦτα θεοῦ; εἰ δὲ καὶ αὕτη τὸν θεῖον
 ὑπερορῶσα, ἀνθρωπίνῳ ἔρωτι προσανεῖχε, ποῖον ἐντεῖ-
 10 θεν ψεῦδος τοῦ λέγοντος καταγνοίημεν; οὐ πάθος ὁ
 ἔρως, καὶ τυφλὸν περὶ τὸ φιλούμενον λέγεται; ἢ γὰρ
 πάθος οὗτος, καὶ κρίσιν ζητητέον ὀρθήν, παραπασχοῦ-
 σης ψυχῆς, ἢ οὐ πάθος, ἀλλὰ φύσις τῶν ζώων τοῦτο
 κοινὴ, ἤδη καὶ θεῶν, καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις γάμον
 15 ἰφυγοῦσαι φύσιν θεῶν ὑπερβαίνουσι. Τί δ' ἄπιστον,
 καὶ τὸ τὸν Ἄρην δυσχεραίνειν ὑπερορῶμενον, καὶ τὰ παι-
 δικὰ πρὸς Ἀδώνιδος παρενημερούμενα ἐκτόπως ζηλοτυ-
 πεῖν· οὐ τὸ πάθος οἶδεν ἢ φύσις τῶν ζώων, καὶ εἰς
 μανίαν ὁ ἔρως τρέπεται παρορῶμενος; εἰ δὲ καὶ Ἄρης
 20 ὁ πάσχων ἦν, καὶ πρὸς θνητὸν τὸ ζηλότυπον ἔχων, οὐδὲν
 ἀπεικὸς πρὸς φόνον ὀρμαῖν· ἅμα μὲν λυποῦντα τὴν δια-
 θρυπτομένην αὐτῷ, ἅμα δὲ καὶ κολάζοντα τὸν ἀντίζη-
 λον· σπεύδει δ' ἢ Κύπρις πρὸς τὸ ἀμύνειν καὶ λίαν εἰ-
 κότως· ὃν γὰρ καὶ θεοῦ προείλετο τὴν ἀρχὴν, ὑπὲρ αὐ-
 25 τοῦ καὶ τὴν ζωὴν προέσθαι, εἰ ἦν, ἠναγκάζετο, καὶ οὐχ
 ὅτι νικήσειν ἐθάρρει τὸν μαιφόνον, ἠπείγετο, ἀλλὰ τῷ
 ἔρωμένῳ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ σπουδὴν ἀφροσιώσασθαι θέλου-
 σα· ἀνάγκης δ' ἐπειγούσης καὶ πρὸς δαίμονα πολλάκις
 πειρώμεθα μάχεσθαι, οὐχ ὅτι περιεσόμεθα¹ λογιζόμε-
 30 μενοι, ἀλλ' ὅσον τὸ ἐξ ἑαυτῶν συνεισφέροντες· τί γοῦν
 ἄπιστον, καὶ τὸν θεὸν σπεύδειν ἀμύνειν καὶ αἷμα κα-
 ταρ-

1 Cod. περισσόμεθα.

ταρρέῦσαι τοῦ τραύματος· εἰ δὲ καὶ τὸ ῥόδον τοῖς αἵμασι βάπτεται, καὶ ἡ χροιά τοῖς λοιποῖς ἄνθεσι μεταδίδεται, ὡς αἷμα δέξαιτό τις θεῶν, οἷόνπερ ῥέει μακάρεσσι θεοῖς, ² καὶ οὐ καθὼς τοῖς ἀνθρώποις κατὰ τὴν ποίησιν, οὕτω καὶ τὴν πράξιν ταύτην ἠγήσαιντ' ⁵ ἂν οὐ κατ' ἀνθρώπον· τέως δ' οὖν τὸ αἷμα εἶναι δευσοποιόν ³ τοῖς πλησιάζουσι πρὸς τὸ ἐρυθρότερον, τίς οὐ τῇ αισθήσει καὶ μόνῃ πιστεύσει. Πέρας ἔστω τῶν λόγων, μήπως ἐκ τῆς τούτων ἀσθενείας καὶ τὸ ἀληθές τῆς ἱστορίας ἐξίτηλον γένηται. 10

Cap. VI.

Κοινὸς τόπος κατὰ λοιδόρου.

Ἄνδρες δικασταὶ, λόγων ὀλίγων πεπαιδευμένων ἐμῶν κατ' ἀκαθέκτου καὶ λοιδόρου γλώσσης ἀνάσχεσθε· εἰ μὲν γὰρ ἦν φυγόντος τὴν δίκην μηδὲν ἀκοῦσαι κακῶς ὑμᾶς παρ' αὐτοῦ, τυχὸν ἂν τις καὶ καθυφῆκε τῆς ἀγ- 15
νίας, ἐς ὃ δεῖξαι τοῦτον τὰ χεῖριστα πράττοντα· ἐπειδὴ δὲ, ὅσον μᾶλλον ὑμεῖς πρὸς τὸ κολάσαι τοῦτον ἔξετε ῥαθυμότερον, τοσοῦτον οὗτος εἰς λοιδορίαν θήξῃ τὴν γλῶσσαν, ποῦ δίκαιον, μὴ τὴν ἀκοὴν ἵποσχεῖν ὑμᾶς λόγοις σώφροσιν, ἵνα κακῶν τῶν αὐτοῦ ληρημάτων 20
ἀπαλλαγείητε; Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ πάντας τοὺς κακῶς τὸν δῆμον ποιῶντας ἐξέτι νηπίου μεμίσηκα, μάλιστα δὲ πάντων τὸν λοιδορον ὡς ἐχθρὸν κοινὸν ἀποστρέφομαι· τῶν γὰρ ἄλλων ἀπάντων ἔστι δήπου κατ' τινὰς ἐκφυγεῖν τὸ κακόηθες, τούτου δὲ τὴν λοιδορον γλῶσσαν οὐκ ἔστιν 25
ἀποδρᾶναι μὴ ὅτι τοὺς ζῶντας, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς τοὺς ἐκ πολλοῦ τὸν βίον ἀλλάξαντας. Δοκεῖτε δέ μοι τὴν γνώ-

² Π. 5, 340. ³ Cod. δευσιποιόν. Tim. Lex. Δευσοποιόν ἔμμογον καὶ δυσαπόπλυτον.

μὴν αὐτοῦ κατιδεῖν ὡς πικρὰ, εἰ τὴν τοῦ σεμνοῦ καὶ
 εὐφήμου πράξιν λογίσεσθε· ἐκεῖνος γὰρ, καλοῦ μὲν ὄν-
 τος τοῦ γειτονεύοντος, συνήδεται μὲν τῷ καλῷ, καὶ
 κήρυξ τοῖς πολλοῖς ὧν οἶδε γίνεται· ἔστι δ' ὅπου καὶ
 5 προστιθεῖς διὰ τὸ φιλόκαλον, οὐχ ὅσον ἐστὶν ἀλλ' ὅσον
 βούλεται οἱ διεξιῶν· εἰ δέ γε πολλάκις τὰ τῆς γνώμης
 ἐκείνῳ παραποδίζοιτο πρὸς τὸ βέλτιον, ὅσον ἐκείνῳ δεῖ
 τοῦ καλοῦ πράττοντι, τόσον τούτῳ προστίθεται λέγοντι·
 καὶ προσθήκη γίνεται λόγων ἢ τῆς πράξεως ἔλλειψις·
 10 ἀλλ' ἐπὶ τοῖς κοινοῖς, οἷος γέγονεν οἶον ἔδει; πάρεστιν
 ἐκεῖνος, συγχαίρων τῇ πόλει τῶν ἀγαθῶν· ἀντέκρουσέ
 τι καὶ γέγονεν οἶον οὐκ ἔδει; τῇ μὲν λύπῃ, ὥσπερ αὐ-
 τὸς καὶ μόνος παθῶν, ἔχεται σιωπῶν· τοῖς δὲ πράξασιν,
 ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἦν ὁ προσκρούσας τοῖς κοινοῖς συγγι-
 15 νώσκει, καὶ ἄλλον σκώπτοντος αὐτὸς ἢ δυνάμενος κω-
 λύει, ἢ μὴ δυνάμενος ἐγκαλύπτεται· οὐ μὴν δὴ τοιοῦτος
 ὁ λοιδορος, ἀλλ' οἴκοι μὲν μένων περιεργάζεται τὰ ἀλ-
 λότρια, καὶ τίθησι ταῦτα γλώττης ὑπόθεσιν, καὶ τῷ
 κατ' ἄλλων βλασφημεῖν τοὺς κατ' οἶκον πίμπλησιν· ἔξω
 20 δέ που τῆς οἰκίας διάγων, τὰ τῶν πολιτῶν ἐλαττώμα-
 τα ζητῶν περιέρχεται, καὶ τὰ μὲν ἀναφανδὸν λέγει, τὰ
 δὲ καὶ εἰρωνευόμενος ἐξελέγχει πικρότερον· οὐ λόγον οἶ-
 δεν ἄλλον εἰπεῖν, ἀλλ' ὅλον ὕβριν καὶ λοιδορίαν τῶν
 πολιτῶν, ὡς ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὴν γαμετὴν, καὶ οὗτος
 25 ἐκείνου θοιμάτιον κέκλοφεν, καὶ ἄλλος ἄλλο πέπραχε
 τῶν δεινῶν· καὶ οὕτως ἢ πόλις πράττει, καὶ ταῦτα
 ποιεῖ· κὰν εὐδοκιμοῖ, ἀλλ' οὐ δικαίως φησὶν, ἀλλ' ἐξ
 ἀπάτης καὶ ἀπιστίας καὶ τοῦ τὸν ἐχθρὸν ἀνίσχυρον
 εἶναι, καὶ τᾶλλα, οἷς ἐπισκοτεῖται τὸ τῶν πολιτῶν εὐ-
 30 δόκιμον, κὰν ἀτυχοίῃ ποτὲ, οἷα δὴ τὰ ἀνθρώπινα, οἱ
 τῶν ἡμετέρων περιγεγόμενοι οὐ ζητοῦσι τῆς αὐτῶν ἀν-
 δραγαθίας ἕτερον κήρυκα, ἀλλ' ἔστιν οὗτος μεταξὺ ἡ-
 μῶν ἐκείνων κήρυξ ἀνύποπτος, καὶ τῆς συμβάσεως ἥττις

ἢ τούτου γλῶττα βαρύτερον καθικνεῖται τῶν ἡμετέρων ψυχῶν· πικρὸς κωμῶδός, καὶ προδότου πικρότερος· προδότης μὲν γὰρ, κἂν πόλιν ὅλην καταστρέφῃ, κἂν τοῖς πολεμίοις καταπροῖηται, ἀλλὰ τὸ πάθος οἶδεν ὁ κόσμος ἅπας, καὶ πολλοὺς φθάσας πολλά γε τὸν προ- 5 δότην ὁ πόλεμος παρεστήσατο, ὡς μηδὲν ἄλλο τὸν προδότην ὄντα, ἢ συνεργὸν τῇ τῶν πολεμίων ὀρμῇ· εἰ δ' ἐκεῖνοι ἔχοιεν ἀσθενῶς, πάντως καὶ προδοσία ἀνόνητος, λοιδόρος δὲ ἀναστάτης πόλεως ὄντως, καὶ ἀδοξίας τῇ πόλει παραίτιος· δόξης δὲ μὴ πολίταις ὑπούσης τῆς 10 προσηκούσης τί λοιπὸν ἔστιν ἔτι τὸ τὴν πόλιν ἐκείνην οἰκεῖν; Ἄλλοι μὲν οὖν προφάσεις ἔχοιεν λέγειν τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς, καὶ τὴν γνώμην μὲν ἐξαιροῖντο τῆς κακίας, ἔνδειαν δὲ ἢ ἀπάτην ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων προβάλλοιεν· μόνος δὲ οὗτος ἀπὸ γνώμης καὶ μόνης 15 ἔστι κακός, ἐπεὶ καὶ μηδὲν τὸ ἀναγκάζον αὐτὸν εἰς τοῦτο, ὅτι μὴ κακίστη προαίρεσις. Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ φθάσαν τοῦ βίου ὡς οὐ μετρίως διήνεγκεν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ μήγε μόνον τοῦτο πρὸς πᾶσαν κακίαν ἐχέγγυον ἔκρινον. Τέως δ' οὖν ἐκ τούτου ἔστι καὶ τὸ φθάσαν 20 τῷ βουλομένῳ κατανοεῖν, καὶ χωρὶς ἐκείνου ἐκ λόγου τούτου τὴν ψῆφον ἐπενεγκεῖν. Τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτήσονται; παῖδες, ἀλλ' ἢ πόλις ὡς μήτηρ ὑπὲρ τῶν παιδῶν ἀγανακτεῖ, καὶ τούτων λοιδορουμένων οὐ φέρει· ὅτε γοῦν εἰσάγει παῖδας εἰς ἔλσον, πάρεστιν ἐννοεῖν τὴν 25 πατρίδα ὅλην μετασκευαζομένην εἰς τὸ ἐλεεινὸν, καὶ παιδῶν κακῶς ἀκούοντων λιπαρῶς ζητοῦσαν ἐκδίκησιν, ἢ πολλῶ δῆπου ¹ δίκαιον προσέχειν, ἢ τοῖς τούτου πασι. εἰ δὲ καὶ νόμος τοὺς εὐεργέτας τῶν πολιτῶν τοῖς μεγίστοις ἀμείβεται, λείπεται κολάζειν τοὺς βλασφημοῦν- 30

¹ omittitur μάλλον ut saepe: vide Boisson. ad Marin. p. 78.

τας αὐτοὺς, ἵν' ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἑκατέροις τὸ πρόσφο-
 ρον γίγνηται. Συνοίσει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ τοῦτον
 πειθεῖν, καὶ διπλοῦν ἀνθ' ἀπλοῦ τὸ κέρδος ἐσειταὶ τῇ
 πόλει, οἷς τε γεγονὸς τὸ κακὸν ἐξαλείφεται, καὶ οἷς
 5 κωλύεται προσδοκώμενον. καὶ ἡ τῆς πόλεως δόξα παρα-
 μνεῖ, ὅτι τοσοῦτον πρὸς τὸ κακὸν ἀποπέφυκεν, ὥστε
 καὶ μέχρι λόγων ἀδοξούντων ἀγανακτεῖν· ῥαδία δὲ ἔσται
 καὶ ἡ τιμωρία ἡμῖν· οὐ γὰρ ὄπλων δεήσει καὶ συμμα-
 χων πρὸς ἀπαιδέυτου γλώσσης κατάλυσιν, ἀλλὰ μόνης
 10 ψήφου τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ δείξουσι πάντες πάντα κα-
 κὰ λαιδορίας τιθέμενοι δεύτερα. Δεῖ δὲ τὸ ἀφ' ἑαυτῶν
 συνεισενεγκεῖν μόνον, κὰν πείσωμεν τοῦ λοιποῦ, μηδένα
 γενέσθαι τοιοῦτον, εὖ ἡμῖν ἔξει· εἰ δ' οὖν καὶ πάλιν
 ἄλλον ὁ χρόνος δείξει τὸν ἐπ' ἐκείνοις δυσχερανοῦντα,
 15 καὶ ὑμᾶς οἱ τότε πρὸς τὴν κατ' ἐκείνων ψήφον μιμή-
 σονται.

Cap. VII.

Ἐγκώμιον Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου.

Εἰ μὲν ἦν τὸν ἅπαντα βίον μένον τὸ καλὸν ἀπροσ-
 αὔδητον κέντρον ἐνιέναι ταῖς ψυχαῖς πρὸς τὴν μίμησιν,
 20 καλῶς ἂν ἔχειν ἠγούμην σιωπᾶν ἐπὶ τοῖς καλοῖς· ὡς
 μήτ' ἐμὲ καταρῥυπαίνειν τῇ ἀσθενείᾳ τῶν λόγων τὸ τού-
 των εὐδαιμον, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν μη-
 δὲν ἐλαττοῦσθαι τοῖς ἔπεσθαι θέλουσιν. Ἐπειδὴ δὲ
 φύσις αὕτη καλοῦ, ἐπιδιδόναί τοῖς πολλοῖς ἐπαινουμέ-
 25 νην, ὡς φύσις αὕτη πυρὸς, ἀνασκαλειομένην αὐξεσθαι
 ποῦ δίκαιον ἀξιῶν τὸ καλὸν περιστέλλειν ἐν τῷ σιγαῶν,
 καὶ ὡσανεὶ οὐκ ἦν ὄλως ἠγεῖσθαι καὶ πολλοῦ τινοῦ
 ἄξιον· ὅθεν ἐπαινετέον καὶ Αἴαντα τὸν τοῦ Τελαμῶ-
 νος, ἐκεῖνα περὶ αὐτοῦ λέγοντας, αἱ δὴ καὶ παλαιῶν
 30 ἀνδρῶν ἱστορίαι καὶ σοφῶν διεβεβαιώσαντο. Οὗτος πα-

εὐτυχίας τοῦ προπάτορος Δίακου πλησθῆσαν ἀνδρῶν
 καλλίστων εὐνόμων, ἀρηϊκῶν, ὡς εἶναι καὶ τοῖς περὶ
 αὐτῆς ἀναγράφουσι θαῦμα πρὸς τοῖς ἄλλοις τῶν ἀγα- 5
 θῶν τὸ εὐνομον· τὸ γὰρ ἀπανταχόθεν καὶ πολλοὺς τοὺς
 ἐπήλυδας ἔχουσαν μηδὲν νοθευθῆναι τὴν τάξιν αὐτῆν
 καὶ τοὺς νόμους ὡς δυσπαλὲς τοῖς ἐπαινοῦσι ταύτην ἐξυ-
 μνηται· καὶ τοιαύτην σχὼν τὴν ἐκ προγόνων πατρίδα
 οὐδὲν ἤττον εἰς εὐφημίαν τὴν ἐκ πατέρων Σαλαμίνα ἐ- 10
 κτήσατο, ἧς ἵνα τᾶλλα παρῶ, καὶ ὅτι ἀμφισβητούντων
 αὐτῆς Ἀθηναίων καὶ τῶν προσοίκων, Σόλωνος ἐδέησαν
 μόνου ἢ μᾶλλον Ὀμήρου πρὸς τὴν διάλυσιν, ὡς μεγάλης
 οὔσης πάντως προσθήκης, οἷς ἂν δικαίως καὶ προσαρ-
 μόσιμι τὸ μέγα ἔργον τῶν Ἀθηναίων κατὰ Περσῶν τὸ 15
 τῆς εὐφημίας κεφάλαιον. ἀλλ' αἶδε μὲν αἱ πατρίδες,
 οἱ δὲ πατέρες, ὀνόματός τινος φαύλου ἢ κατ' αὐτὰς
 τετυχήκασιν; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, Δίακος γὰρ τούτῳ προ-
 πάτωρ ὁ τοῦ Διὸς, τῷ μὲν Θεοφιλεῖ τρόπῳ οἰκίζων ἐκ
 παραδόξου καὶ τὰ ἀοίκητα· τῇ δὲ πρὸς θεοῦς εὐσε- 20
 βεία ἀνχμῶν τοὺς Ἕλληνας ἐξαιρούμενος καὶ ἀμφοτέ-
 ρωθεν μέγας δόξας, οἷς τε τοὺς μὴ ὄντας παρήνευχε,
 καὶ οἷς τοὺς κινδυνεύοντας διεσώσατο· ἀλλ' ὁ πατὴρ
 αὐτοῦ Τελαμών, καὶ σιγῶ τὰ πλείστα, ποῖον τῶν κατ'
 αὐτὸν πόλεμον οὐ κατώρθωσεν, καὶ τίνος οὐ δόξης χά- 25
 ριν παρακεκινδυνευμένως ἔπραττε τὰ πολλά. Δειῆσαν
 μὲν γὰρ τὴν ἐπὶ τὸ κῶας στέλλισθαι τὸν Ἰάσονα, συν-
 ἦν καὶ οὗτος μετὰ Πηλέως μεγάλη προσθήκη τοῖς ἥρωσι·
 δεῖσαν δὲ καὶ Ἡρακλεῖ ἐπὶ Τροίαν στρατεύειν καὶ Πρία-
 μον τῷ βουθοίνα¹ συνεξιστράτευσεν, καὶ πρῶτος ἄρξας 30

1 Eustath. Opusc. p. 347. l. 56. ed. Tafel: τίς γὰρ ἂν οὕ-
 τως αὐτοῦ κατακαυχῆσθαι, εἰ μὴ αὐτὸ τοῦτο βουθοίνας εἶη ἐκεῖνος.

τοῦ καταστρέφειν τὴν πόλιν, ἔνθα δὴ ὁ ἐκείνου πατήρ
 τοῖς θεοῖς συνεργῶν ὠκοδόμει τὸ πρότερον, ἄξιός οὗτος
 καὶ μόνος καταβολεὺς τῇ τύχῃ κριθεὶς τῶν πατρικῶν
 ἐκείνων οἰκοδομῶν, ἐπὶ τοσοῦτον ἤρθη φιλοτιμίας, ὡς
 5 καὶ παρὰ τοσοῦτον κινδυνεῦσαι παραπολέσθαι, παρ'
 ὅσον καὶ θεοῦ σέβας παρ' αὐτοῦ δεχόμενος ὁ τριέσπε-
 ρος² ἤθελε μὲν δοκεῖν καὶ θεὸς ἐκ τοῦ πρὸς ἐκείνον
 φιλανθρωπεύεσθαι. ὅμως δ' ἠγάπα τιμὴν λαμβάνων
 θεοῦ, ὡς ταύτην μόνην τῆς τοῦ Τελαμῶνος ἀριστείας
 10 οὔσαν ἀντίρροπον· καὶ τοιούτων τῶν γονέων τετυχηκῶς
 ἔστιν οὐ πολλάκις καὶ μετὰ Πηλέως ἐφοῖτα τῷ Χείρωνι
 καὶ ἀδελφικῆς ὁμοπνοίας οὐδὲν ἤττον τὸ ἴσον ἐφέρετο
 τῶν μαθήσεων· τὰ πλεῖστα δὲ συνῆν τῷ πατρὶ, φύσει
 λαμβάνων τὰ τῆς ἀρετῆς διδάγματα. Ἐπεὶ δ' εἰς ἄν-
 15 δρας παρήγγειλεν καὶ τῆς ἐπὶ Τροίαν στρατείας κοινῶς

Apolloḡ. II. 7. 7. Λιαζίων δὲ Ἡρακλῆς τὴν Δρυόπων χώραν, ἀπο-
 ρῶν τροφῆς, ἀπαντήσαντος Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος τὸν ἕτερον
 τῶν ταύρων λύσας εἰωχίσατο. Philostr. Imag. II. 24. Ἡρακλεῖ
 γάρ που παρὰ Πινδάρῳ ἐνέτυχες, ὅποτε ἐς τὴν τοῦ Κορωνοῦ στέ-
 γην ἀφικόμενος σιεῖται βοῦν ὄλον, ὡς μηδὲ τὰ ὀστέα περιττὰ ἠγεῖ-
 σθαι. Secundum Aelianum V. H. 1. 24. Hercules certabat cum
 Leprea, τίς καταδειπνήσει ταῦρον πρότερος — — — καὶ ἐν πᾶσι
 τούτοις ἠττάτο Λεπρέας. Cfr. notam ad Arsen. Viol. sub pron.
 Ἡρακλῆς ξενίζεται. 2' Arsen. Violeto Histor. p. 131. φασὶ
 δὲ Δία, συγκοιμώμενον Ἀλκμήῃ, πείσαι τὸν ἥλιον μὴ ἀνατεῖλαι ἐπὶ
 τρεῖς ἡμέρας, ὅθεν καὶ ἐπὶ τρεῖς αὐτῇ ὁ Ζεὺς τὸν τριέσπερον Ἡρα-
 κλέα ἐποίησεν. — Τριέσπερος λέων Hercules vocatur a Lycophr.
 Cass. 33. Placuit haec vox Sophistis: ita Basilaca Ethop. 3.
 p. 472. τεθνεῶς ἀπελῆγει τὸν καὶ θεῶν ἀθανάτων κρατήσαντα,
 τὸν ἐκ Διὸς τριέσπερον. Lucian. Somn. c. 17. χειμεριῶς ὄνειρος,
 ὅτι μήκισταί εἰσιν αἱ νύκτες· ἢ τάχα που τριέσπερος, ὡσπερ ὁ
 Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐστι. Gall. c. 13. ἄρά σοι ἀλόγως ἀγανακτῆ-
 σαι κατὰ σου δοκῶ, ὡς τριέσπερον ἂν ἠδέως ἔτι εἶδον τὸν ὄνει-
 ρόν μοι γινόμενον.

τοῖς Ἑλλησιν ἤρξεν ἡ τοῦ Πάριδος παρασπόνδησις, ὄρ-
 μα̃ καὶ οὗτος ἐθέλοντής πρὸς τὴν μάχην, ὡς οὐ κινδύ-
 νου πολεμικοῦ, ἀλλὰ δόξης εὐκλεοῦς προκειμένης τοῖς
 εἰς τὸν πόλεμον ἀπαντήσασιν. ὅθεν καὶ ναυσὶ μὲν τῶν
 πολλῶν ἠλαττοῦτο μὴ διδούσης τῆς Σαλαμῖνος ἅμα μὲν 5
 ἀγαθούς, ἅμα δὲ καὶ πολλούς· τὸ μὲν γὰρ ἀρετῆς καὶ
 τῶν ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ τοῦ μεγέθους τοῦ τόπου καὶ οὐ
 τῶν θελόντων κατόρθωμα· ὅσον δὲ τὸ ἔλαττον εἶχεν
 ἐν ταῖς ναυσὶ, τοσαῦτον τὸ μείζον εἶχε τῇ ἀρετῇ, καὶ
 ταῖς ἀνδραγαθίαις τοὺς ἄλλους ὑπερηκόντιζε· δηλοῖ δὲ 10
 τούτου τὴν τόλμαν καὶ ἡ τῶν νεῶν ἐφόρμισις· οὐ γὰρ
 ἀναμιξ τοῖς ἄλλοις ἠγάπα τάττεσθαι, ἀλλὰ πρὸς τὸ
 ἄκρον τῆς νεολαίας τοῦ Ἀχιλλέως ὀρμοῦντος θάτερον
 ἄκρον ἐκεῖνος κατειλήφει, τῷ τοῦ Πηλέως ἀντιφιλοτι-
 μούμενος, καὶ μαχόμενος διεκαρτέρει πρὸς τὰ δεινὰ, 15
 ἐκεῖνα δρῶν, ἃ θαυμαστὰν τὸν δρῶντα ποιεῖ, καὶ ποτε
 τοῦ Ἀχιλλέως μηνίσαντος, αὐτὸς τὸ πρωτεῖον ἐπὶ τοῖς
 ἄλλοις εἶχεν, ὡς καὶ μόνος ὑποστήναι μονομαχοῦντα
 τὸν Ἑκτορα· ἀλλ' ἀφήμι τὰ ἐν μέρει, οἷς φέρων σά-
 κος ἦῦτε πύργον κατὰ πόλεμον ἐτολύπευεν, ἀλλὰ πελά- 20
 σαντος τοῦ Ἑκτορος ταῖς ναυσὶ, καὶ πῦρ κατ' αὐτῶν
 ἐνιέντος τῇ τοῦ Διὸς ἀρωγῇ, θέλοντος τὸν τοῦ Πηλέως
 τιμᾶν, τίς ἄλλος οὕτως ἀντίστη ὡς οὗτος, πηδῶν εἰς
 ναῦν ἐκ νηὸς, καὶ δόρυ κολλητὸν βλήτροισι προβαλλό-
 μενος, καὶ κατὰ στόμα προσυπαντῶν Ἑκτορι· τῆς νυκτὸς 25
 δ' ἐπελθούσης καὶ δεῖσαν πρεσβείας πρὸς Ἀχιλλέα τοῖς
 Ἑλλησι, μόνος οὗτος καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀθωπεύτως
 ἐπρέσβευσε, καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδίδου θαρρόειν μετὰ ταῦ-
 τα, τοῦ Φθιώτου πρὸς τὴν πρεσβείαν μὴ εἷξαντος·
 Πατρόκλου δὲ τὸ σῶμα καὶ μετὰ θάνατον μόνος, ἢ κο- 30
 μιδῇ σὺν ὀλίγοις ἀντιταττόμενος Ἑκτορι τῷ γίλῳ γε
 διεσώσατο· καὶ ἀπλῶς, οὐκ ἦν τι τοῖς Ἀργείοις κατὰ
 πόλεμον ἐνεργεῖσθαι, μὴ παρόντος τοῦ Αἰάντος· ὥστε

καὶ τῆς τύχης ἔρμαιον Αἴαντι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν
 λογίζομαι, ὡσάν ἐπὶ καιροῦ δείξει τὸν ἄνδρα ὁποῖός
 ἐστι, καὶ Ἀχιλλέως μὴ παρόντος τοῖς πράγμασιν. Ἔστι
 δὲ τὸ τούτου φιλότιμον κατιδεῖν κακ τῆς τελευτῆς· ἐπει-
 5 δὴ γὰρ ὡς ἐπίπαν ὁ ἐκ φύσεως θάνατος ἀκλεῆς, ὡς
 συμβαίνων καὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἦν πρέπων πάντως αὐτῷ
 ὁ ἐπὶ τῆς μάχης θάνατος· ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτοῦ περι-
 γενέσθαι πολέμιον, ἐξ ἄλλης αἰτίας αὐτουργεῖ τὴν σφα-
 γὴν, καὶ γίνεται ἐκούσιος θάνατος δεῖγμα ψυχῆς, ἐχοί-
 10 σης ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ ζῆν, ὡς ἢ ζῆν καλῶς, ἢ τελευ-
 τῶν εὐκλεῶς. Εἶτα τίς αὐτὸν παραβάλλει τῷ Ὀδυσσεῖ;
 ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς ἀπρωηφίσασι τὰ τοῦ Αἴαντος ἐν τῷ
 τὴν ψῆφον τοῖς τοῦ Ὀδυσσεύς ἐπενεγκεῖν, δικαίως μέμ-
 φομαι· ἔδει γὰρ κατ' ἀνδρείαν κρίνειν, ἐπειδὴ περὶ
 15 Ἀχιλλείων ὄπλων ἦν ὁ ἀγὼν, καὶ μὴ συγκρίνειν ἀνδρείαν
 φρονήσει, ἢ δὴ καὶ τὰ ὄπλα μάταια μὴ κατ' ἴσον ἔχον-
 τας ἰσχυρίζεσθαι· ἄλλως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσεύς μὴ το-
 σοῦτον κατὰ φρόνησιν ὑπερέχοντος, ὅσον κατ' ἀνδρείαν
 Αἴας τοῦ Ἰθακησίου ὑπερεβάλλετο. εἰ γὰρ καὶ ἀνδρείας
 20 κρείττων ἢ φρόνησις, ἀλλ' οὐκ ἦν ὅσον ὑπερεῖχε κατ'
 ἀνδρείαν Ὀδυσσεύς ὁ Τελαμώνιος, τοσοῦτον ἐκείνου τῆ
 φρονήσει ἐλλείπεσθαι· ἔδειξαν δὲ πάντως αἱ τούτου βου-
 λαὶ καὶ τὰ μετὰ συνέσεως ἀριστεύματα, ὥστε τὰ τῶν
 ἐπαίνων ἄκρα λαβόντα οὐκ ἦν ὅπου καὶ ἐλαττοῦσθαι
 25 πέφυκεν.

Cap. VIII.

Ψόγος τοῦ Πάριδος Ἀλεξάνδρου.

Οἶδέ τις καὶ κέρδος ἀπὸ κακίας, καὶ ζημίαν αὐθις
 ἐξ ἀρετῆς, ὅταν ἢ μὲν, ἦν τι τῶν ἀγαθῶν προῖσχηται,
 ὡς ἢκιστα ἔχοι τὸν ἐροῦντα τοῖς ἄλλοις περὶ αὐτοῦ, κα-
 30 κίαν δὲ λόγων οὐκ ἔρημον ὁ σύμπας αἰὼν χειρωσάμενος

μεμνημένων τῶν κακίστων ἢ πρόθεσις. Κακίαν τοίνυν
καθ' αὐτὴν ἐκφραλίζειν ἴσα καὶ φύσιν ἄλλων διασύρειν
πραγμάτων ἔστιν, ὡς ἐκάστῳ τούτων ξυνηχέθη τὴν ἀρ- 5
χὴν ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι· φύσις δὲ ἄρα, ὅσα καὶ ἀπα-
ραίτητον, συγγνωστόν· οἷς δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχουσι κακοῖς
γενέσθαι, καὶ μὴ τὸ χεῖρον ὑπὲρ τὸ καλὸν αἰρετόν, τού-
τοις καὶ τὸ μωμεῖσθαι προσήκει· ὡσάν ἢ τῆς κακίας
τούτων διαβολὴ ἀφορμὴ τοῖς ἄλλοις ἀρετῆς γένηται· 10
θατέρου γὰρ κακιζομένου ἢ ἐπὶ θάτερα κλίσις πάντως
ἐπαινετόν. Ἐγὼ γ' οὖν τῶν ἄλλων ἀφέμενος τῷ τέως
κακίζῳ τὸν τοῦ Πριάμου Ἀλέξανδρον, καὶ νόμοις δου-
λεύων τέχνης οὐδὲν ὅτι τῶν τούτου ἀδιάβλητον παρεά-
σω, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τοὺς λόγους ποιούμενος· 15
Χώρα τοιγαροῦν Ἀλεξάνδρῳ ἢ μικρὰ Φρυγία, καὶ τοῖς
ἰδία Ἀσianoῖς πρόσχωρος, λόγον ἔχουσα κέντρον πρὸς
κίκλον πρὸς τὴν ἕω Φρυγίαν, ὅπου Ξάνθος ὁ μέγιστος
πλημμυρεῖ, τοσοῦτον θαλάσσης ἀπωκισμένη, ὅσον αὐτῇ
τὸ βάρβαρος εἶναι συμβαίνειν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἑλληνι- 20
κοῦ γειτονεύοντος, καὶ τοσοῦτον αὐτίς πελάζουσα τῇ
θαλάσση, ὅσον τῶν Ἑλλήνων τὰς ἀγχιτάτω νήσους οἰ-
κούντων μηδὲν ἔχειν Ἑλληνικὸν αὐτὴν ὄμορον κατὰ γῆν
καὶ τοιαύτης τῆς χώρας λαχόντι οὐδὲν ἦττον ξυνέβη
τούτῳ, καὶ τὰ τῆς πατρίδος φάυλως ἔχειν κατὰ πολὺ· 25
Τροία γὰρ αὕτη, ἧς ἐκ καταδίκης θεοὶ πολισταί, ὡς
περιστῆναι ταύτῃ τὸ σεμνὸν εἰς αἴσχος, καὶ μὴ φθάνειν
τοὺς πολιστὰς ὀνομάζεσθαι, πρὶν ἢ καταδίκους εἰπεῖν,
καὶ καλὸν ταύτῃ, μὴ πολισθῆναι, ἢ οὔτῳ πολισθῆναι
πονήρως, ἐπὶ προφάσει μηδὲν ἔχουσα καλὸν, καὶ ταῦτα 30
θεοῖς, οἷς ὅτι καὶ Λαομέδων ὁ τούτου πρόγονος τὸ τῆς
τιμῆς οὐκ ἀπεδίδου πρέπον, ἔστι τῷ βουλομένῳ μαθεῖν
ἐκ τῆς ἀμφ' αὐτῷ ἱστορίας· καὶ διὰ τοῦτο κάλειος περὶ

τοὺς θεοὺς ἀμαρτῶν πάντα λόγον ἐπαίνου παρτίλει
 ἑαυτῷ· οἷς γὰρ ἐν μέρει τὸν Ἀπόλλω θυσίαις ἡμείβετα
 οὐκ ἦν καὶ Ποσειδῶνα τιμᾶν, οἷς δὲ τὸν Ποσειδῶνα παρ-
 εώρα, καὶ θατέρῳ παρτίχε μετέχειν τῆς ἀτιμίας, ὅ-
 5 τῶς ἐτίμα παρὰ τὸν ἕτερον· τὸ γὰρ τῶν θεῶν ἴσα
 τὴν μὲν τοῦ ἐνὸς τιμὴν οὐκ ἐδίδου κοινοποιεῖσθαι παρὰ
 θατέρῳ· τὴν δὲ τοῦ λοιποῦ ἀτιμίαν κοινήν ἐποίει τοῖς
 δυσίν· οὐ τοίνυν ἦν τὸν Ἀπόλλω τιμᾶσθαι, παρεωρα-
 μένου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ διὰ τούτων ὁ τῶς τὰ εἰς τι-
 10 μὴν τοὺς θεοὺς διαιρῶν τὰ πάνδεινα ἔπασχεν· τούτου
 δ' ἐξ ἀνθρώπων γεγονότος, Πρίαμος, ὁ τούτου μὲν υἱός,
 πατήρ δὲ τοῦ Πάριδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐκαθέζετο, οὐ-
 δὲν ἄξιον μνήμης πράξας, οὐ μικρὸν οὐ μείζον ὢν εἰ-
 κὸς πράττειν τοὺς περιβοήτου εἰληγότας ὀνόματος· ἀλλ'
 15 οἰκουρῶν ἦν διὰ βίου τὰ πλεῖστα, καὶ φθάσαν τὸ γῆ-
 ρας ἀνώνυμον, μόνον ἅτι Φρυγίαν εἰσηλθε τὴν ἀμπε-
 λόεσσαν, καὶ εἶδε θαυμαστοὺς ἄνδρας λέγειν ἐδίδου· ὅ τι
 δὲ καὶ πράξας μετ' αὐτῶν εἶη οὐδὲν ἔχων λέγειν, παρ-
 εχώρει τῶν πρωτείων διηγουμένῳ τῷ Νέστορι· τούτου
 20 προῆλθεν Ἀλέξανδρος, πλὴν ἐπὶ κακοῖς τοῖς φροίμοις,
 ὀνειρῶν φρικτῶν τῇ κυϊσκούσῃ ἐπιφοιτῶντων, ὅτι τε
 δαλὸν τέκοι, καὶ ὅτι Τροίαν ἐκεῖνος ἐξάψειεν· γεννᾶ-
 ται τοίνυν καὶ χερσὶ βουκόλων εἰς τὸ ἐκτεθῆναι πιστεύ-
 εται, οἱ δὲ τρέφουσι λαθόντες ἐπὶ σφετέρῳ κακῷ καὶ
 25 τῆς πόλεως· πλὴν οὐ κρείττον ἢ κατὰ βουκόλους ἀνά-
 γεται, οὐδὲν πλέον πῆρας καὶ μοχθηρίας καὶ τοῦ κα-
 κῶς εἰπεῖν τὸν πλησίον εἰδώς, ἔστι δ' οὐ καὶ κιθαρίσαι καὶ
 κορδακίσασθαι πόρρω τῆς ἐμφύτου ἀφιγμένος ἀπαιδευσί-
 ας· καὶ τῆς περὶ τὰ κακὰ ἀσχολίας κόμην περιττήν καὶ
 30 περὶ καλλωπισμοὺς ἀκαίρους ἐσπουδάκως, καὶ δὴ Φερέκλω
 ὁμοίῳ ὄντι κακείνῳ συνίστατο, καὶ ἄλλος ἐπὶ τούτοις καὶ
 ἄλλος συνήθροιστο· κακὴ τις ἔταιρεία καὶ νεότης ἀνάγω-
 γος, κακείνα συνάμα βουλεύονται, ἃ δὴ τοὺς τοιούτους συν-

προφανους καταφοροι γενησομενοι, αλλοτριους τοπους
καταλαμβάνουσι· και ὅποι ποτ' ἂν ἴοιεν, κακῶς ἐποί-
ουν τοὺς δεξαμένους, και τέλος ὄρκων ἀλογήσας και σύν-
θηκῶν, οἷς κατεδίτο τῷ Μενελάῳ, τὴν οἱ σύζυγον ἀφαρ-
πάζει, και κακὸς ἐπ' ἀλλοδαπῆς φανείς τὸ μοχθηρὸς
εἶναι και ἐπὶ τῆς οἰκείας οὐκ ἀπεκρύψατο· ἀμέλει τοι
και λαμπρὰν αἶρει ταῖς δυνσὶν ἠπειροῖς τὴν ἔριν, και
ξυνάπτει τῇ κατ' αὐτὸν ἀδικίᾳ γένος Ἑλληνικὸν τῷ βαρ- 10
βάρῳ πρὸς ἀκήρυκτον πόλεμον, ἐφ' οὗ πολλὰ μὲν και
ἀμφοτέρωθεν ἴδοι τις ἔργα συνέσεως, πολλὰ δὲ μά-
λιστα και χειρὸς· μόνος δὲ Πάρις τῶν συνήθων οὐμν-
ουν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλ' ἄπαξ μοιχὸς ἀκούσας και ἄδι-
κος πάντα τρόπους συνιστᾶν βουλόμενος τὸ κακὸν οὐκ 15
ἠσχύνετο, οὔτε τοῖς ἐντὸς συμμαχῶν, οὔτε τοῖς ἐκτὸς
ἀνθιστάμενος· κἂν εἴποτέ τις περὶ τῆς Ἑλένης βουλήν
ἐξῆγεν, ὡς οὐκ ἄλλως συνοῖσον τῇ πόλει, εἰ μὴ τὸ γύ-
ναιον ἀποδώσουσιν, ἐκείνος εὐθύς τιμωρὸς και κολα-
στῆς ἀπαραίτητος καλῆς βουλῆς κακαῖς αὐτὸν ἀμειβό- 20
μενος δωρεαῖς και ταῖς οἰκίαις παρεισδνόμενος, οὐ λό-
γον ἐτίθει ἐξ ἀναιδείας, εἶπον και παρὰ τῆς γυναικὸς
ὄνειδίζοιτο, και πᾶσι μὲν ἀπηχθάνετα τοῖς Τρωσίν·
μόνος δ' Ἐκτωρ ἐθάρρει κακολογεῖν ἐκ τοῦ φανεροῦ,
και ἐπιπλήττων δικαίως, ἔστι δ' οὐ και τῆς Ἑλένης 25
παροτρυνούσης ἐξάγει τῆς πόλεως, και μόλις ἐπὶ τῆς
μάχης φανέντι, στήλην ἔχοντι κατηγορίας τὴν στήλην,
ὕφ' ἣ δὴ και κέρυπτο τοξαζόμενος, πάντες μὲν κατη-
ρῶντο, μόνος δὲ Μενέλαος ἐζήτηε τούτῳ μονομαχεῖν·
οὐκ ὡς σεμνὸν τὸ περιγενέσθαι ἠγούμενος, ἀλλ' ἵνα 30
χερσὶν ἰδίαις τὸν ἀλάστορα τίσηται, κἂν οὕτω ἐγεγόνει,
εἰ μὴ τὸ μοιρίδιον ἦγεν ὑπὸ Φιλοκτήτη και τοῖς ἐκεί-
νου τόξοις πεισεῖν. Εἶτα τίς αὐτῷ παραβαλεῖ τινα κα-

κοῦργον ἄλλον πρὸς σύγκρισιν; ἀλλὰ πολλοὺς ἂν εἴρη-
 σει, πάντας δὲ κρινεῖ¹ πρὸς τοῦτον, κατὰ πολὺν
 ἔλαττον ἔχοντας. ἢ γὰρ ἐκείνων ἐκάστου κακία ἔσ-
 μὲν δράσαι καὶ αὐτὴ τὰ προσήκοντα, οὐχ οἷα δὲ, ὡς π-
 5 Ἰλιάδα ποιῆσαι κακῶν· μόνη δ' ἢ τούτου καὶ καθ' αἶ-
 τὴν ἀνυπέβλητος, καὶ τοῖς παθοῦσιν, "Ἐλλησὶ φημι π-
 βαρβάρους, τοσοῦτον δεινὴ καὶ μεγάλη, ὥστε καὶ π-
 παντὶ αἰῶνι διὰ τῆς παροιμίας² ταύτην συμπαρεκτι-
 νεσθαι· ἀλλὰ λέγειν ἐκεῖνος τῶν κακῶν οὐκ ἠπίσταται
 10 περιῶν, λήγειν δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τούτου λόγον διεξί-
 χόμενον.

Cap. IX.

Σύγκρισις ἐλαίας καὶ ἀμπέλου.¹

Καὶ τὰ φυτὰ παρεικέναι ἀλλήλοις δῶρον καθί-
 στηκε φύσεως· ἐστὶ γὰρ φιλοτιμία ταύτη καὶ τὸ παρ-
 15 ἄγειν διάφορα, ὡσπερ γένη, εἶδη ζώων, οὕτω δὴ καὶ
 φυτῶν· οὐδὲν δ' ἦττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον σεμνὸν αὐτῆ
 καὶ τὸ προσεικότα ἀλλήλοις δεικνύναι, μικρῶ τινι τῶ
 παραλλάττοντι διαστέλλουσιν· ἐκείνη μὲν γὰρ τὸ ταί-
 της πρὸς τὰς τῶν παραγωγῶν ἀποδείξεις καταμανθά-
 20 νομεν πόριμον· ταύτη δὲ τὸ ἀκριβὲς πρὸς ἅπαν αὐτῆς
 ἀγάμεθα καὶ σωτήριον· εἶπου γὰρ τι καὶ τὸ τῆς ὕλης
 ταυτίζοιτο, καὶ πρὸς τὸ παρόμοιον τὰ πραχθέντα συ-
 στέλλεσθαι ἀναγκάζοιτο, τὸ εἶδος ἐπενεχθὲν καὶ πρὸς
 τῶ ὁμοίῳ διαφορὰν ἀμηγέπη τοῖς γένεσι τίθησιν, ὅπερ
 25 καὶ ἐπὶ ἀμπέλῳ τε καὶ ἐλαίᾳ δειχθήσεται περὶ τούτων
 ἄρτι διεξιούσιν ἡμῖν. Ἐλαία καὶ ἄμπελος ἄμφω δῶρα
 θεῶν· ἢ μὲν γὰρ Ἀθηναῖς, τοῦ Διονύσου δ' ἢ ἄμπελος,

1 Cod. κρίνει. 2 Apostol. et Arsen. in Violeto p. 303. Ἰλιάς
 κακῶν ἐπίγει· ἐπὶ τῶν μεγίσταις συμφοραῖς κεχρημένων λέγεται, ubi
 vide notam nostram. Adde Boisson. Anecd. Tom. III. p. 177.
 καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκεῖνα καὶ τὰ τῆς Ἰλιάδος κακὰ.

1 Idem thema tractat Nicol. Soph. X. 7.

Θεῶν ὁμοίων, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ εἰς γένεσιν· ἡ
 μὲν γὰρ κεφαλῆς Διὸς ἐκ Μήτιδος γέννημα, ὁ δὲ μη-
 ροῦ Διὸς ἐκ Σεμέλης κύημα· ὅσον γοῦν ἔσχον οἱ πα-
 ραγωγεῖς θεοὶ τὸ παρόμοιον τῆς γενέσεως, τοσοῦτον καὶ
 τὰ παραχθέντα² τὸ ταῦτόν ἔχουσι· τὸ δ' αἷτιον τῆς τού- 5
 των παραγωγῆς, ὅτι Ἀθηναῖς μὲν ταύτης δὴ καὶ Πο-
 σειδῶνος ἀμφισβητοίντων τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως,
 καὶ σφισιν ἐπιτρεψάντων κρίνειν, ἐκείνου τὸ ῥόθιον
 δείξαντος αὐτῇ θαλλὸν ἐλαίας ἀνίησι, καὶ παραντίκα
 νικᾷ τὸν ἀντίζηλον· Διονύσιος δὲ ταῖς δεχομέναις αὐ- 10
 τὸν πόλεσι φιλοτιμεῖται τὴν ἄμπελον, καὶ ἄμφω θεῶν
 προελθόντα φιλοτιμίας ἔνεκα τῆς αὐτῆς οὐδὲν ἧττον
 καὶ τὴν διαδοχὴν ὁμοίαν ἀνειλήχασιν· οὐ γὰρ ἐκ καρ-
 ποῦ τοῦ σφετέρου, ἄς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκ
 στελέχους γεννῶνται, ἐξισασθείσης γεωργικῆ κοπίδι καὶ 15
 τῆς τομῆς, ὡς εὐθύς βλαστοὺς ἀνεῖναι καὶ μὴ ἐκ τοῦ
 δυνάμει προάγεσθαι εἰς ἐνέργειαν. καὶ τὸν ὅμοιον τρό-
 πον ταῦτα γινόμενα ὁμοίως αἰροῦσιν ἐν μέρει καὶ ἀρι-
 στεῖς δύο, οὓς μάχη καὶ πόλεμος οὐκ ἐκράτησεν, καὶ
 Ἡρακλῆς μὲν τοὺς τῶν Ὑπερβορέων διερχόμενος τό- 20
 πους, ὅλον ἐλαία αἰρεῖ, τῷ καθ' αὐτὴν θαύματι· Τη-
 λεφρον δὲ μαχόμενον Ἀχιλλεῖ ἄλλον τρόπον αἰρεῖ ἄμ-
 πελος, καὶ συμποδισθεὶς ὁ ἥρωσ πίπτει καὶ πλήττεται,
 στεφανοῦται δ' Ὀλυμπιασιν ἐλαίας κοτίνῳ ὁ τῶν ἀν-
 ταγωνιζομένων περιγεγόμενος, στεφανοῦται καὶ ἀμπέ- 25
 λων κλάδοις ὁ τοὺς ἄλλους παρὰ τὸν πότον νικῶν,
 ἔστι γὰρ κἀνταῦθα νεανικὸς ἀγὼν καὶ νίκη τοῖς πί-
 νουσι. Τὸν δὲ τῆς ἀνθῆς καιρὸν τὸν αὐτὸν ἔχουσαι
 καὶ ἀμφοτέραι, ἤρι γὰρ ἀνθοῦσι, καὶ πρῶται τῶν ἄλ-

² Cod. παραχθέντα, scr. παραχθέντα, ut Dem. Lept. p. 497.

1. 6. μὴ δὴ παραγόντων ἡμᾶς, F. Bekkeri παραγόντων. Eodem modo confunditur προύγειν et πρῶττειν, vide ad Minutian. p. 733. Ald.

λων σχεδὸν τελεσφοροῦσι· καὶ πάλιν ἅμα τὸν καρπὸν ἕστεραι καὶ παρὰ ταύτας καὶ μόνας· τὸ μετοπωρινὸν κάρπιμον δείκνυται, καὶ ἡ βραδντῆς τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν πέπανσιν τὴν εἰς ἄκρον τελεσφόρησιν παρορᾷ· ἅ-
 5 φω δὲ καὶ κατὰ ταῦτά τῷ καρπῷ βρίθουσι, καὶ ῥε-
 γας ἴδοις ἐλαίας παρεμφερεῖς, αἱ δὲ τῶν στελεχῶν ἀπὸ
 ὠρηται παρ' ἀμφοτέρω, καὶ παρακινουῦσι πόθῳ δριμύ-
 τὸν μεταληψόμενον, καὶ οἱ καρποὶ ἀμφοτέρων στεμφ-
 λῶ συνέχοντες τὸ ὑγρὸν ἐντὸς φέρουσι τὸ στερέμνισ-
 10 καὶ παρὰ τὰς τῶν ἄλλων δένδρων φορὰς μόνον ἐχούσας·
 τὸ βρώσιμον, αὐταὶ πρὸς τῷ βρωσίμῳ θλιβόμεναι καὶ
 τὸ πότιμον ἔχουσι. τὸ δὲ χρῶμα τούτων ἔστιν οὗ καὶ
 συμφέρεται, ὅταν βλέπῃς τὸν καρπὸν αὐτῶν ὄμφακα,
 καὶ αὐθις ὅτε περκάζουσιν· εἰ δὲ καὶ ἐλαίῳ οἱ παρὰ
 15 τοὺς ἀγῶνας ἀλείφονται, ἀλλὰ καὶ Ἐκάβην οἶδας οἴνω
 δεξιουμένην πολεμοῦντα τὸν Ἑκτορα. Ἰλαρύνει θάλασ-
 σαν χεόμενον ἔλαιον, ἀλλὰ καὶ οἶνος ἰλαρύνει καρδίαν
 φλεγμαινούσαν· συνεργεῖ φωτὶ καὶ πρὸς ἀναψιν ἔλαιον,
 καὶ ὁ φῶς ὀφθαλμοῖς, ταῖς ψυχαῖς ἀλήθεια· οἶνος³
 20 δὲ λέγεται καὶ ἀλήθεια· ἀρτύει πεπαῖνον καὶ βρώματα
 ἔλαιον, ἠδεῖαν· καὶ οἶνος πινόμενος τὴν τροφήν ἀπερ-
 γάζεται· καὶ νοῦν σκοτίζει εἰς κόρον· πινόμενος ἄκρατος,
 καὶ καχλάζον ἐκχεόμενον ἔλαιον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτυ-
 φλοῖ, ὡς ἡ κατὰ Πέρσας ἱστορία διδάσκει με· καὶ τὸ
 25 μείζον, ὅτι καὶ συνάμφω ταῦτα τοῖς Ἀσκληπιάδαις μι-
 γέντα κεκακωμένοις ἐπήρκεσε μέλεσιν. Ἦν εἰπεῖν καὶ
 ἄλλα πλείστα, καὶ παραστήσαι τούτων τὸ ὅμοιον, εἰ
 μὴ τὰ ῥηθέντα ἀρκούντως ἔχειν ἡμῖν ἔδοξεν.

³ Cfr. Arsen. Violet. p. 379. sub prov. οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς.

Cap. X.

Ἡ θ ο π ο ι ῆ α.

ἵνας λόγους εἶποι φειδωλὸς ἀναγκαζόμενος ἰστιάῃν
ἑτέροισι καλίσαντας πρότερον.

Φεῦ, ὡς λαμπρὸς ἐστιάτωρ ἐγὼ καὶ περὶ τὰ δεῖ-
να φιλότιμος· ὡς εὐδαίμων τῶν πολυτελῶν ἀναλωμά-
των, ὧν ἰστιάῃν ἀναγκάζομαι τοῖς χθές καὶ πρῶην κα-
λέσαντας, ὡς εὐκλείης τῆς λαμπρᾶς τραπέζης, ἣν οὐπω
πρότερον ἐπὶ τῆς οἰκίας ἰώρακα· τί ταῦτα θεοί, πῶς
ἐκτέτραπται μοι τὰ τῆς διαίτης, ἣν εἶχον ἐξέτι νηπίου καὶ 10
ἑκείνης ἐκείνης συνηθείας ἐξέστην, πῶς ἐξαίφνης τῆς κα-
λῆς ἐκείνης τελχίν μοι τῆς ἀπραγμοσύνης ἐβράσκη-
σάντα, ποῖος εἰς τοῦτο ἀποπληξίας ἤγαγεν, ὥστε τὰ
πρότερα, τίς δαίμων εἰς τοῦτο ἀρκεῖ τῶν κακῶν, τὸ δαπανᾶν
εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίσσω
εἴμαντοῦ δαπανᾶν μόνον ἀρκεῖ τὸν ἄκρατον
γὰρ οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίσσω
εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίσσω
τίως τοῖς δαιτυμόσι τὸν ἄκρατον
σίτοις τοῦτοις καὶ
ἦν ποτε

καὶ τῆς τύχης ἔρμαιον Αἴαντι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν
 λογίζομαι, ὡσάν ἐπὶ καιροῦ δείξει τὸν ἄνδρα ὁποῖός
 ἐστι, καὶ Ἀχιλλέως μὴ παρόντος τοῖς πράγμασιν. Ἔστι
 δὲ τὸ τούτου φιλότιμον κατιδεῖν καὶ τῆς τελευτῆς· ἐπει-
 5 δὴ γὰρ ὡς ἐπίπαν ὁ ἐκ φύσεως θάνατος ἀκλεῆς, ὡς
 συμβαίνων καὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἦν πρέπων πάντως αὐτῷ
 ὁ ἐπὶ τῆς μάχης θάνατος· ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτοῦ περι-
 γενέσθαι πολέμιον, ἐξ ἄλλης αἰτίας αὐτουργεῖ τὴν σφα-
 γὴν, καὶ γίνεται ἐκούσιος θάνατος δείγμα ψυχῆς, ἐχού-
 10 σης ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ ζῆν, ὡς ἢ ζῆν καλῶς, ἢ τελευ-
 τᾶν εὐκλεῶς. Εἶτα τίς αὐτὸν παραβάλλει τῷ Ὀδυσσεῖ;
 ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς ἀποψηφίσασι τὰ τοῦ Αἴαντος ἐν τῷ
 τὴν ψῆφον τοῖς τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐπενεγκεῖν, δικαίως μέμ-
 φρομαι· ἔδει γὰρ κατ' ἀνδρείαν κρίνειν, ἐπειδὴ περὶ
 15 Ἀχιλλείων ὄπλων ἦν ὁ ἀγὼν, καὶ μὴ συγκρίνειν ἀνδρείαν
 φρονήσει, ἢ δὴ καὶ τὰ ὄπλα μάταια μὴ κατ' ἴσον ἔχον-
 τας ἰσχυρίζεσθαι· ἄλλως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶς μὴ το-
 σοῦτον κατὰ φρόνησιν ὑπερέχοντος, ὅσον κατ' ἀνδρείαν
 Αἴας τοῦ Ἰθακησίου ὑπερεβάλλετο. εἰ γὰρ καὶ ἀνδρείας
 20 κρείττων ἢ φρόνησις, ἀλλ' οὐκ ἦν ὅσον ὑπερεῖχε κατ'
 ἀνδρείαν Ὀδυσσεῶς ὁ Τελαμώνιος, τοσοῦτον ἐκείνου τῆ
 φρονήσει ἐλλείπεσθαι· ἔδειξαν δὲ πάντως αἱ τούτου βου-
 λαὶ καὶ τὰ μετὰ συνέσεως ἀριστεύματα, ὥστε τὰ τῶν
 ἐπαίνων ἄκρα λαβόντα οὐκ ἦν ὅπου καὶ ἐλαττοῦσθαι
 25 πέφυκεν. —

Cap. VIII.

Ψόγος τοῦ Πάριδος Ἀλεξάνδρου.

Οἶδέ τις καὶ κέρδος ἀπὸ κακίας, καὶ ζημίαν αὐθις
 ἐξ ἀρετῆς, ὅταν ἢ μὲν, ἦν τι τῶν ἀγαθῶν προῖσχηται,
 ὡς ἢκιστα ἔχοι τὸν ἐροῦντα τοῖς ἄλλοις περὶ αὐτοῦ, κα-
 30 κίαν δὲ λόγων οὐκ ἔρημον ὁ σύμπας αἰὼν χειρωσάμενος

μεμνημένων τῶν κακίστων ἢ προθέσει. Κακίαν τοίνυν
καθ' αὐτὴν ἐκφραλίζειν ἴσα καὶ φύσιν ἄλλων διασύρειν
πραγμάτων ἐστίν, ὡς ἐκάστῳ τούτων ξυνηχίθη τὴν ἀρ- 5
χὴν ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι· φύσις δὲ ἄρα, ὅσα καὶ ἀπα-
ραίτητον, συγγνωστόν· οἷς δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχουσι κακοῖς
γενέσθαι, καὶ μὴ τὸ χεῖρον ὑπὲρ τὸ καλὸν αἰρετόν, τού-
τοις καὶ τὸ μωμείσθαι προσήκει· ὡσάν ἢ τῆς κακίας
τούτων διαβολὴ ἀφορμὴ τοῖς ἄλλοις ἀρετῆς γένηται· 10
θατέρου γὰρ κακιζομένου ἢ ἐπὶ θάτερα κλίσις πάντως
ἐπαινετόν. Ἐγὼ οὖν τῶν ἄλλων ἀφόμενος τῷ τέως
κακίζω τὸν τοῦ Πριάμου Ἀλέξανδρον, καὶ νόμοις δου-
λεύων τέχνης οὐδὲν ὅτι τῶν τούτου ἀδιάβλητον παρειά-
σω, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τοὺς λόγους ποιούμενος. 15
Χώρα τοιγαροῦν Ἀλεξάνδρῳ ἢ μικρὰ Φρυγία, καὶ τοῖς
ἰδίᾳ Ἀσιανοῖς πρόσχωρος, λόγον ἔχουσα κέντρον πρὸς
κίκλον πρὸς τὴν ἑὼ Φρυγίαν, ὅπου Ξάνθος ὁ μέγιστος
πλημμυρεῖ, τοσοῦτον θαλάσσης ἀπωχισμένη, ὅσον αὐτῇ
τὸ βάρβαρος εἶναι συμβαίνειν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἑλληνι- 20
κοῦ γειτονεύοντος, καὶ τοσοῦτον αὐθις πελάζουσα τῇ
θαλάσσει, ὅσον τῶν Ἑλλήνων τὰς ἀγχιτάτω νήσους οἰ-
κούντων μηδὲν ἔχειν Ἑλληνικὸν αὐτὴν ὄμορον κατὰ γῆν
καὶ τοιαύτης τῆς χώρας λαχόντι οὐδὲν ἥττον ξυνέβη
τούτῳ, καὶ τὰ τῆς πατρίδος φάυλως ἔχειν κατὰ πολὺ. 25
Τροία γὰρ αὕτη, ἧς ἐκ καταδίκης θεοὶ πολισταὶ, ὡς
περιστῆναι ταύτῃ τὸ σεμνὸν εἰς αἰσχος, καὶ μὴ φθάνειν
τοὺς πολιστὰς ὀνομάζεσθαι, πρὶν ἢ καταδίκους εἰπεῖν,
καὶ καλὸν ταύτῃ, μὴ πολισθῆναι, ἢ οὕτω πολισθῆναι
πονήρως, ἐπὶ προφάσει μηδὲν ἐχούσῃ καλὸν, καὶ ταῦτα 30
θεοῖς, οἷς ὅτι καὶ Λαομέδων ὁ τούτου πρόγονος τὸ τῆς
τιμῆς οὐκ ἀπεδίδου πρέπον, ἐστὶ τῷ βουλομένῳ μαθεῖν
ἐκ τῆς ἀμφ' αὐτῷ ἱστορίας· καὶ διὰ τοῦτο κάκεινος περὶ

τοὺς θεοὺς ἀμαρτῶν πάντα λόγον ἐπαίνου παρείλετο
 ἑαυτῷ· οἷς γὰρ ἐν μέρει τὸν Ἀπόλλω θυσίαις ἠμείβετο,
 οὐκ ἦν καὶ Ποσειδῶνα τιμᾶν, οἷς δὲ τὸν Ποσειδῶνα παρ-
 εώρα, καὶ θατέρῳ παρεῖχε μετέχειν τῆς ἀτιμίας, ὃν
 ἢ τέως ἐτίμα παρὰ τὸν ἕτερον· τὸ γὰρ τῶν θεῶν ἴσον
 τὴν μὲν τοῦ ἐνὸς τιμὴν οὐκ ἐδίδου κοινοποιεῖσθαι πρὸς
 θάτερον· τὴν δὲ τοῦ λοιποῦ ἀτιμίαν κοινὴν ἐποίει τοῖς
 δυσίν· οὐ τοίνυν ἦν τὸν Ἀπόλλω τιμᾶσθαι, παρεωρα-
 μένου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ διὰ τούτων ὁ τέως τὰ εἰς τι-
 10 μὴν τοὺς θεοὺς διαιρῶν τὰ πάνδεινα ἔπασχεν· τούτου
 δ' ἐξ ἀνθρώπων γεγονότος, Πρίαμος, ὁ τούτου μὲν υἱός,
 πατήρ δὲ τοῦ Πάριδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐκαθέζετο, οὐ-
 δὲν ἄξιον μνήμης πράξας, οὐ μικρὸν οὐ μεῖζον ὢν εἰ-
 κὸς πράττειν τοὺς περιβοήτου εἰληχότας ὀνόματος· ἀλλ'
 15 οἰκουρῶν ἦν διὰ βίου τὰ πλεῖστα, καὶ φθάσαν τὸ γῆ-
 ρας ἀνώνυμον, μόνον ἅτι Φρυγίαν εἰσηλθε τὴν ἀμπε-
 λόεσσαν, καὶ εἶδε θαυμαστοὺς ἄνδρας λέγειν ἐδίδου· ὅ τι
 δὲ καὶ πράξας μετ' αὐτῶν εἶη οὐδὲν ἔχων λέγειν, παρ-
 εχώρει τῶν πρωτείων διηγουμένῳ τῷ Νέστορι· τούτου
 20 προῆλθεν Ἀλέξανδρος, πλὴν ἐπὶ κακοῖς τοῖς φροιμίαις,
 ὄνειρων φρικτῶν τῇ κυϊσκούσῃ ἐπιφοιτῶντων, ὅτι τε
 δαλὸν τέκοι, καὶ ὅτι Τροίαν ἐκεῖνος ἐξάψειεν· γεννᾶ-
 ται τοίνυν καὶ χερσὶ βουκόλων εἰς τὸ ἐκτεθῆναι πιστεύ-
 εται, οἱ δὲ τρέφουσι λαθόντες ἐπὶ σφετέρῳ κακῷ καὶ
 25 τῆς πόλεως· πλὴν οὐ κρεῖττον ἢ κατὰ βουκόλους ἀνά-
 γεται, οὐδὲν πλέον πῆρας καὶ μοχθηρίας καὶ τοῦ κα-
 κῶς εἰπεῖν τὸν πλησίον εἰδώς, ἔστι δ' οὐ καὶ κιθαρίσαι καὶ
 κορδακίσασθαι πόρρῳ τῆς ἐμφύτου ἀφιγμένος ἀπαιδευσί-
 ας· κακὴ τῆς περὶ τὰ κακὰ ἀσχολίας κόμην περιττὴν καὶ
 30 περὶ καλλωπισμοὺς ἀκαίρους ἐσπουδακῶς, καὶ δὴ Φερέκλῳ
 ὁμοίῳ ὄντι κακείνῳ συνίστατο, καὶ ἄλλος ἐπὶ τούτοις καὶ
 ἄλλος συνηθροιστο· κακὴ τις ἔταιρεία καὶ νεότης ἀνάγω-
 γος, κακείνα συνάμα βουλευόνται, ἃ δὴ τοὺς τοιούτους συν-

προφανοῦς καταφοροὶ γενησομένοι, αλλοτριούς τοποῦς
καταλαμβάνουσι· καὶ ὅποι ποτ' ἂν ἴοιεν, κακῶς ἐποί- 5
ουν τοὺς δεξαμένους, καὶ τέλος ὄρκων ἀλογήσας καὶ σύν-
θηκῶν, οἷς κατεδείτο τῷ Μενελάῳ, τὴν οἱ σύζυγον ἀφαρ-
πάξει, καὶ κακὸς ἐπ' ἀλλοδαπῆς φανείς τὸ μοχθηρὸς
εἶναι καὶ ἐπὶ τῆς οἰκείας οὐκ ἀπεκρύψατο· ἀμίλει τοι
καὶ λαμπρὰν αἶρει ταῖς δυσὶν ἡπίροις τὴν ἔριν, καὶ
ξυνάπτει τῇ κατ' αὐτὸν ἀδικίᾳ γένος Ἑλληνικὸν τῷ βαρ- 10
βάρῳ πρὸς ἀκήρυκτον πόλεμον, ἐφ' οὗ πολλὰ μὲν καὶ
ἀμφοτέρωθεν ἴδοι τις ἔργα συνίσεως, πολλὰ δὲ μά-
λιστα καὶ χειρὸς· μόνος δὲ Πάρις τῶν συνήθων οὐμν-
ουν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλ' ἄπαξ μοιχὸς ἀκούσας καὶ ἄδι-
κος πάντας τρόπους συνιστᾶν βουλόμενος τὸ κακὸν οὐκ 15
ῥισχύνετο, οὔτε τοῖς ἐντὸς συμμαχῶν, οὔτε τοῖς ἐκτὸς
ἀνθιστάμενος· κἂν εἴποτέ τις περὶ τῆς Ἑλένης βουλήν
ἐξῆγεν, ὡς οὐκ ἄλλως συνοῖσον τῇ πόλει, εἰ μὴ τὸ γύ-
ναιον ἀποδώσουσιν, ἐκείνος εὐθύς τιμωρὸς καὶ κολα-
στῆς ἀπαραίτητος καλῆς βουλῆς κακαῖς αὐτὸν ἀμειβό- 20
μενος δωρεαῖς καὶ ταῖς οἰκίαις παρειδυόμενος, οὐ λό-
γον ἐτίθει ἐξ ἀναιδείας, εἶπον καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς
ὄνειδίζοιτο, καὶ πᾶσι μὲν ἀπηχθάνετα τοῖς Τρωσίν·
μόνος δ' Ἐκτωρ ἐθάρρει κακολογεῖν ἐκ τοῦ φανεροῦ,
καὶ ἐπιπλήττων δικαίως, ἔστι δ' οὗ καὶ τῆς Ἑλένης 25
παροτρυνούσης ἐξάγει τῆς πόλεως, καὶ μόλις ἐπὶ τῆς
μάχης φανέντι, στήλην ἔχοντι κατηγορίας τὴν στήλην,
ὕφ' ἧ δὴ καὶ κέκρυπτο τοξαζόμενος, πάντες μὲν κατη-
ρῶντο, μόνος δὲ Μενέλαος ἐζήτει τούτῳ μονομαχεῖν·
οὐχ ὡς σεμνὸν τὸ περιγενέσθαι ἡγούμενος, ἀλλ' ἵνα 30
χερσὶν ἰδίαις τὸν ἀλάστορα τίσηται, κἂν οὕτω ἐγεγόνει,
εἰ μὴ τὸ μοιρίδιον ἦγεν ὑπὸ Φιλοκτήτῃ καὶ τοῖς ἐκεί-
νου τόξοις πισεῖν. Εἶτα τίς αὐτῷ παραβαλεῖ τινα κα-

κοῦργον ἄλλον πρὸς σύγκρισιν; ἀλλὰ πολλοὺς ἂν εὐρή-
 σει, πάντας δὲ κρινεῖ¹ πρὸς τοῦτον, κατὰ πολὺ τὸ
 ἔλαττον ἔχοντας. ἢ γὰρ ἐκείνων ἐκάστου κακία ἔσχε
 μὲν δρᾶσαι καὶ αὐτὴ τὰ προσήκοντα, οὐχ οἷα δὲ, ὡς καὶ
 5 Ἰλιάδα ποιῆσαι κακῶν· μόνη δ' ἢ τούτου καὶ καθ' αὐ-
 τὴν ἀνυπέρβλητος, καὶ τοῖς παθοῦσιν, Ἑλλησί φημι καὶ
 βαρβάροις, τοσοῦτον δεινὴ καὶ μεγάλη, ὥστε καὶ τῷ
 παντὶ αἰῶνι διὰ τῆς παροιμίας² ταύτην συμπαρεκτεί-
 νεσθαι· ἀλλὰ λέγειν ἐκεῖνος τῶν κακῶν οὐκ ἠπίστατο
 10 περιῶν, λήγειν δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τούτου λόγον διεξερ-
 χόμενον.

Cap. IX.

Σύγκρισις ἐλαίας καὶ ἀμπέλου.¹

Καὶ τὰ φυτὰ παρεοικέναι ἀλλήλοις δῶρον καθε-
 στηκε φύσεως· ἐστὶ γὰρ φιλοτιμία ταύτη καὶ τὸ παρ-
 15 ἄγειν διάφορα, ὡσπερ γένη, εἶδη ζώων, οὕτω δὴ καὶ
 φυτῶν· οὐδὲν δ' ἦττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον σεμνὸν αὐτῇ
 καὶ τὸ προσοικότα ἀλλήλοις δεικνύναι, μικρῷ τινι τῷ
 παραλλάττοντι διαστέλλουσιν· ἐκείνη μὲν γὰρ τὸ ταύ-
 της πρὸς τὰς τῶν παραγωγῶν ἀποδείξεις καταμανθά-
 20 νομεν πόριμον· ταύτη δὲ τὸ ἀκριβὲς πρὸς ἅπαν αὐτῆς
 ἀγάμεθα καὶ σωτήριον· εἴπου γὰρ τι καὶ τὸ τῆς ὕλης
 ταυτίζοιτο, καὶ πρὸς τὸ παρόμοιον τὰ πραχθέντα συ-
 στέλλεσθαι ἀναγκάζοιτο, τὸ εἶδος ἐπνευχθὲν καὶ πρὸς
 τῷ ὁμοίῳ διαφορὰν ἀμηγέπη τοῖς γένεσι τίθησιν, ὅπερ
 25 καὶ ἐπὶ ἀμπέλῳ τε καὶ ἐλαίᾳ δειχθήσεται περὶ τούτων
 ἄρτι διεξιούσιν ἡμῖν. Ἐλαία καὶ ἄμπελος ἄμφω δῶρα
 θεῶν· ἢ μὲν γὰρ Ἀθηνᾶς, τοῦ Διονύσου δ' ἢ ἄμπελος,

1 Cod. κρίνει. 2 Apostol. et Arsen. in Violeto p. 303. Ἰλιάς
 κακῶν ἐπήει· ἐπὶ τῶν μεγίσταις συμφοραῖς κεχρημένων λέγεται, ubi
 vide notam nostram. Adde Boisson. Anecd. Tom. III. p. 177.
 καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκεῖνα καὶ τὰ τῆς Ἰλιάδος κακά.

1 Idem thema tractat Nicol. Soph. X. 7.

θεῶν ὁμοίων, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ εἰς γένεσιν· ἡ μὲν γὰρ κεφαλῆς Διὸς ἐκ Μήτιδος γέννημα, ὁ δὲ μηροῦ Διὸς ἐκ Σεμέλης κῆμα· ὅσον γοῦν ἔσχον οἱ παραγωγεῖς θεοὶ τὸ παρόμοιον τῆς γενέσεως, τοσοῦτον καὶ τὰ παραχθέντα² τὸ ταῦτόν ἔχουσι· τὸ δ' αἷτιον τῆς τούτων παραγωγῆς, ὅτι Ἀθηναῖς μὲν ταύτης δὴ καὶ Ποσειδῶνος ἀμφισβητοῦντων τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως, καὶ σφισιν ἐπιτρεψάντων κρίνειν, ἐκείνου τὸ ῥόθιον δείξαντος αὐτῆ θαλλὸν ἐλαίας ἀνίησι, καὶ παραντικά νικᾷ τὸν ἀντίζηλον· Διονύσιος δὲ ταῖς δεχομέναις αὐτὸν πόλεσι φιλοτιμεῖται τὴν ἄμπελον, καὶ ἄμφω θεῶν προελθόντα φιλοτιμίας ἔνεκα τῆς αὐτῆς οὐδὲν ἧττον καὶ τὴν διαδοχὴν ὁμοίαν ἀνειλήχασιν· οὐ γὰρ ἐκ καρποῦ τοῦ σφετέρου, ἄς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκ στελέχους γεννῶνται, ἐξισασθείσης γεωργικῆ κοπίδι καὶ τῆς τομῆς, ὡς εὐθύς βλαστοὺς ἀνεῖναι καὶ μὴ ἐκ τοῦ δυνάμει προάγεσθαι εἰς ἐνέργειαν. καὶ τὸν ὁμοιον τρόπον ταῦτα γινόμενα ὁμοίως αἰροῦσιν ἐν μέρει καὶ ἀριστεῖς δύο, οὓς μάχη καὶ πόλεμος οὐκ ἐκράτησεν, καὶ Ἡρακλῆς μὲν τοὺς τῶν Ὑπερβορέων διερχόμενος τόπους, ὅλον ἐλαία αἰρεῖ, τῷ καθ' αὐτὴν θαύματι· Τηλέφρον δὲ μαχόμενον Ἀχιλλεῖ ἄλλον τρόπον αἰρεῖ ἄμπελος, καὶ συμποδισθεὶς ὁ ἥρωσ πίπτει καὶ πλήττεται, στεφανοῦται δ' Ὀλυμπιάσιν ἐλαίας κοτίνῳ ὁ τῶν ἀνταγωνιζομένων περιγεγόμενος, στεφανοῦται καὶ ἀμπέλων κλάδοις ὁ τοὺς ἄλλους παρὰ τὸν πότον νικῶν, ἔστι γὰρ κἀνταῦθα νεανικὸς ἀγὼν καὶ νίκη τοῖς πίνουσι. Τὸν δὲ τῆς ἀνθῆς καιρὸν τὸν αὐτὸν ἔχουσαι καὶ ἀμφότεραι, ἦρι γὰρ ἀνθοῦσι, καὶ πρῶται τῶν ἄλλων

² Cod. παραχθέντα, scr. παραχθέντα, ut Dem. Lept. p. 497.

l. 6. μὴ δὴ παραγόντων ὑμᾶς, F. Bekkeri ^{παραγ}πρατιόντων. Eodem modo confunditur προύγειν et πράττειν, vide ad Minutian. p. 733. Ald.

λων σχεδὸν τελεσφοροῦσι· καὶ πάλιν ἅμα τὸν καρπὸν ὑστεραὶ καὶ παρὰ ταύτας καὶ μόνας τὸ μετοπωρινὸν κάρπιμον δείκνυται, καὶ ἡ βραδντῆς τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν πέπανσιν τὴν εἰς ἄκρον τελεσφόρησιν παρορᾷ· ἄμ-
 5 φω δὲ καὶ κατὰ ταῦτά τῷ καρπῷ βρίθουσι, καὶ ῥά-
 γας ἴδοις ἐλαίας παρεμφερεῖς, αἱ δὲ τῶν στελεχῶν ἀπη-
 ῶρηται παρ' ἀμφοτέρα, καὶ παρακινουσι πόθῳ δριμεί-
 τὸν μεταληψόμενον, καὶ οἱ καρποὶ ἀμφοτέρων στεμφύ-
 λῳ συνέχοντες τὸ ὑγρὸν ἐντὸς φέρουσι τὸ στερέμνιον·
 10 καὶ παρὰ τὰς τῶν ἄλλων δένδρων φορὰς μόνον ἐχούσας
 τὸ βρώσιμον, αὐταὶ πρὸς τῷ βρωσίμῳ θλιβόμεναι καὶ
 τὸ πότιμον ἔχουσι. τὸ δὲ χρῶμα τούτων ἔστιν οὗ καὶ
 συμφέρεται, ὅταν βλέπῃς τὸν καρπὸν αὐτῶν ὄμφακα,
 καὶ αὐθις ὅτε περκάζουσιν· εἰ δὲ καὶ ἐλαίῳ οἱ παρὰ
 15 τοὺς ἀγῶνας ἀλείφονται, ἀλλὰ καὶ Ἐκάβην οἶδας οἴνω
 δεξιουμένην πολεμοῦντα τὸν Ἐκτορα. Ἰλαρῖνει θάλασ-
 σαν χεόμενον ἔλαιον, ἀλλὰ καὶ οἶνος ἰλαρῖνει καρδίαν
 φλεγμαινούσαν· συνεργεῖ φωτὶ καὶ πρὸς ἄναψιν ἔλαιον,
 καὶ ὁ φῶς ὀφθαλμοῖς, ταῖς ψυχαῖς ἀλήθεια· οἶνος³
 20 δὲ λέγεται καὶ ἀλήθεια· ἀρτύει πεπαῖνον καὶ βρώματα
 ἔλαιον, ἠδεῖαν· καὶ οἶνος πινόμενος τὴν τροφήν ἀπερ-
 γάζεται· καὶ νοῦν σκοτίζει εἰς κόρον πινόμενος ἄκρατος,
 καὶ καχλάζον ἐκχεόμενον ἔλαιον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτυ-
 φλοῖ, ὡς ἡ κατὰ Πέρσας ἱστορία διδάσκει με· καὶ τὸ
 25 μείζον, ὅτι καὶ συνάμφω ταῦτα τοῖς Ἀσκληπιάδαις μι-
 γέντα κεκακωμένοις ἐπήρκεσε μέλεσιν. Ἦν εἰπεῖν καὶ
 ἄλλα πλεῖστα, καὶ παραστῆσαι τούτων τὸ ὅμοιον, εἰ
 μὴ τὰ ῥηθέντα ἀρκούντως ἔχειν ἡμῖν ἔδοξεν.

³ Cfr. Arsen. Violet. p. 379. sub pron. οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς.

Τίνας λόγους εἶποι φειδωλὸς ἀναγκαζόμενος ἰστιᾶν
ἑτέροις καλίσαντας πρότερον.

Φεῦ, ὡς λαμπρὸς ἰστιάτωρ ἐγὼ καὶ περὶ τὰ δει-
πνα φιλότιμος· ὡς εὐδαίμων τῶν πολυτελῶν ἀναλωμά- 5
των, ὧν ἰστιᾶν ἀναγκάζομαι τοῖς χθές καὶ πρόην κα-
λίσαντας, ὡς εὐκλεῆς τῆς λαμπρᾶς τραπέζης, ἣν οὐπω
πρότερον ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐώρακα· τί ταῦτα θεοὶ, πῶς
ἐκτέτραπταί μοι τὰ τῆς διαίτης, πῶς ἐξαίφνης τῆς κα-
λῆς ἐκείνης συνηθείας ἐξέστην, ἣν εἶχον ἐξέτι νηπίου καὶ 10
πρότριτα, ποῖος τελχὶν μοι τῆς ἀπραγμοσύνης ἐβάσκη-
να, τίς δαίμων εἰς τοῦτο ἀποπληξίας ἤγαγεν, ὥστε τὰ
ἔμαντοῦ δαπανᾶν καὶ χαίρειν δοκεῖν ἀναγκάζεσθαι, ἐμοὶ
γὰρ οὐδὲ τούτων μόνον ἀρκεῖ τῶν κακῶν, τὸ δαπανᾶν
εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίοιμι χαριέν- 15
τως τοῖς δαιτυμόσι τὸν ἄκρατον, οὐκ οἶστά τοῖς παρα-
σίτοις τούτοις καὶ φιλοσκώμμοσι· βαβαὶ τῆς μανίας,
ἣν ποτε ταῦτα πράξαι νοῦν ἀνδρὸς ἔχοντος; ἣν ποτε
ὀρθῶς βιοῦντα καὶ τοὺς λογισμοὺς ὑγιαίνοντα οὕτω δια-
τεθῆναι πρὸς τὰ οἴκοι, καὶ ἀναλοῦν ἐν ὀλίγῳ τὰ χρό- 20
νου συναχθέντα συχνοῦ καὶ σπουδῆς μείζονος; οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν, εἰ μὴ μαινομαι· ὧμοι τῶν προτέρων ἐκεί-
νων καὶ καλῶν ἡμερῶν, ὅτε κατ' ἔμαντόν ζῶν οὐ μι-
κρὸν περιεργαζόμεν. οὐ μείζον ἕτερον, ὅτι μὴ πῶς ἂν
τὰ τοῦ βίου αὐξάνοιτο, ὅτι ἀγαπητὸν ἦν μοι, ἐπὶ τῶν 25
γονάτων τρύφος φέροντα, θεραπεύειν τὴν γαστέρα,
τὴν ἀχάριστον δέσποιναν, τὸ ἀνεμπίστευτον ταμεῖον,
τὴν αἰεὶ τοὺς φόρους ἐκλέγουσαν, καὶ αὐθις ἕτερα πρᾶσ-
σουσαν. ὦ πῶς τὸ σῶφρον ἐφίλον καὶ ἄτυγον καὶ
περὶ τὰς δαπάνας μικροπρεπές· ὦ πῶς ἔχαιρον καὶ λι-

μώττων, καὶ δι' ἡμέρας πάσης διψῶν οὐκ ἐφρόντιζον·
 ὦ τῆς λιτῆς ἐκείνης καὶ σχεδίου τροφῆς, τῆς ἀπὸ καρ-
 δάμου καὶ ὕδατος· φειδωλὸς παρά τινων ἦκουον, ἀλλ'
 αὐτάρκη ἐκάλουν ἐγὼ ἑμαυτὸν· ὡς ἄγριός τις ὠνειδι-
 5 ζόμεν καὶ ἀσύμβουλος ἄνθρωπος; ἀλλ' ἐγὼ φιλόσο-
 φον ὠνόμαζον ἑμαυτὸν, ἀποζῶν ἀποχρώντως τοῖς ἀναγ-
 καιοῖς, καὶ τῆς τῶν πολλῶν ἀναχωρῶν κοινωνίας, ὡς
 ὀχληρᾶς, οὐκ ἐκαλούμεν εἰς δεῖπνα καὶ ξυνουσίας, ἀλλ'
 οὐδ' ἐγὼ περὶ τοιούτων ἐφρόντιζον πώποτε· νυνὶ δὲ τί;
 10 ἐξίσταμαι νῆ τοὺς θεοὺς ἑμαυτοῦ τὸ παρὸν ἐννοούμε-
 νος· τίς ἢ περὶ τραπέζας αὕτη σπουδή; τίς ὁ παρῶν
 τῶν δαιτουμένων ὄχλος; τί δὲ καὶ παρασίτους ἕκαστος
 ἐπιφέρειται; τίνος εἰς θεοὺς ἀμπλακίας τὰς ποινὰς ταύ-
 τας ὑπέχω τανῦν· ἔθυσσα βοῦν, πολλοῦ τινος φεῦ εἰλη-
 15 φῶς πρόβατα, μήπω τοῦτο παθῶν πρότερον· ὄρνις ἐπὶ
 τραπέζης εἶδον ὀπτοῦς, καὶ καθαρὸν ¹ ἄρτον ἠτοιμάσα,
 καὶ σησαμοῦντας, ὦ τῶν πάθους, παρεθέμην καὶ πόπα-
 να, ἔστησα κρατῆρα καθαρῶ καὶ εὐώδους οἴνου, οἱ δὲ,
 ὡσπερ λῆκοι ἢ θηρία ποθὲν ἐξ ἐρημίας φανέντα, τοῖς
 20 μὲν παροῦσιν ἐντρυφῶσι δυσὶ χερσὶ καὶ σιαγόσιν, ὃ λέ-
 γεται· ἀλλὰ δ' ἐκδέχονται πάλιν, καὶ τῆς ἐτοιμασίας
 ἐμὲ μακαρίζουσιν. ἐγὼ δὲ ζῶ καὶ ἔτι, καὶ τὸν ἀέρα
 πνέω, καὶ τούτοις ἐξ ἀνάγκης συμφέρομαι, ὦ ἄθλιος
 καὶ τρισάθλιος καὶ τετράκις καὶ πεντάκις ἐγώ· ἐξαν-
 25 τλῶ τὸν βίον καὶ μακαρίζομαι, ἐκφέρω τὰ τίμια καὶ
 δοξάζομαι, μωραίνω, καὶ φρόνιμος εἶναι λογιζομαι·
 φρό-

¹ ἄρτος καθαρὸς, ex pura tritici farina factus, segregato
 furfure, quo homines lautiores utebantur. Stob. T. 17. 16.
 ὁ Διογένης καθαρὸν λαβὼν ἄρτον ἐξέβαλε τῆς πήρας τὸν αὐτόπι-
 ρον, εἰπὼν· ὦ ξένη, τυράννοις ἐκποδὼν μεθίστασο. cfr. Wyttenh.
 ad Plut. de Virt. et Vit. p. 101. C. contrarii generis fuit
 ἄρτος λιτός, ὑπαρός. ibid. p. 101. D.

καὶ σώφροσι· παρ' ἑκάστον ἐνοχλοῦσι κρατῆρα προπί-
 νοντες, καὶ τὸ, φίλους καὶ ἑταίρους καὶ συμπότας καὶ
 συντρόφους λέγουσιν, ὡς ἀπόλοιτο σὺν αὐτοῖς ταῦτα. 6
 Ἐγὼ δὲ μὴ καὶ αὐθις ζῶειν μηδέποτα, δευτέρων τοιού-
 των πειραθῆσούμενον· συχνάκις φιλοτιμοῦνται καὶ πρὸς
 ἐμέ, οὐκ ἐσθίεις, λέγοντες, ἄνθρωπε, λαβὲ τούτω 2 τὸ
 μέλος, ἄψαι κρατῆρος, ἀπόλαυα καὶ τῶν σῶν, εὐγε τῶν
 ἐμῶν φησὶ καὶ δεῖ τὰμὰ οὕτως ἀσώτως κατασποδοῦν; 10
 οὐ φέρω ταῦτα, παρόντες, ἀπολύγομαι τὴν ζωὴν, μία
 μοι τούτων τῶν κακῶν λύσις, ὁ θάνατος, οὐ χρεῖζω ζῆν,
 εἰ τοιαύταις ἀσχολίαις ἐκδέδομαι, ἀπέλθω παρὰ τοὺς
 πλείονας, 3 ὅπου σὺν τοῖς ἄλλοις ἐστὶ καὶ τὸ ἄτροχον·
 οὐ δεῖπνα ἐκαῖσι καὶ φιλοτησίαι καὶ τράπεζαι, οὐ δαι- 15
 τυμόνες, οὐχ ἰστιάτορες, οὐχ ἕτερον ἄλλο δαπανηρόν·
 εἰ δὲ καὶ τῶν κακῶν νομιζέται θάνατος, ἔστω καὶ τού-
 τω ποινή μοι καὶ τίσις τῆς ἐκπλήκτου ταύτης καὶ μα-
 νιώδους ἐπιχειρήσεως, ὡς ἔδει τὴν ἀρχὴν τὴν παρ' ἄλ-
 λων κλησιν ἀπειπασθαι, ἢ προσέμενον τότε, ἢ νῦν ἔχειν 20
 πράγματα· ὡς ἔδει μηδὲν καθυφέσθαι τῆς συνηθείας,
 ἢ παραλύσαντα ταύτην νῦν καὶ παρὰ τὴν φύσιν αὐτὴν
 ἀναγκάζεσθαι· δώσω τοιγαροῦν δικὰς ἀξίας, θανῶν
 ἐκούσιος, δώσω γενναῖον τοῖς ὀπιγόνοις ὑπόδειγμα, ὡς
 ἂν τοῦ λοιποῦ σωφρονίσω τοὺς κατ' ἐμέ, καὶ πείσω, ἢ 25
 μηδὲν τῶν ἀρχῆθεν ἡθῶν παραλύειν, κἂν εἴτι γένηται,
 ἢ πολλάκις ἐξ ἀφροσύνης τινὸς παραλύσαντας τοῦ ζῆν
 ἀνθαιρεῖσθαι τὸν θάνατον.

2 Forsan τοῦτο τὸ μέλι. 3 plures, mortui, vide Is.
 Casaub. ad Diog. L. I. segm. 104.

Ἐκφρασίς τοῦ Ἀύγουστεῶνος.¹

Τὸ τοῦ Θεοῦ τέμενος ἢ σοφία πολλαῖς μὲν καὶ παντοδαπαῖς ταῖς ἐντὸς ωραῖσται χάρισι, πολλαῖς δὲ καὶ ταῖς ἐκτὸς κεκαλλώπισται, καὶ τούτων τὸ θαῦμα κρεῖττον ἢ λέγειν, ὅτι καὶ σιγῇ μᾶλλον ἐστὶ τοῖς ὁρῶσι τῶν θεαμάτων κατατρυφᾶν, ἢ λόγοις διεξιέναι τὰ καὶ λόγους αὐτοὺς ὑπερβαίνοντα. Οὐδὲ γὰρ ἅπαξ μόνον ἢ δεύτερον ἢ καὶ πλειστάκις ἐστὶν ἰδόντα ταῦτα καὶ μεθ' ὑπερβολῆς θαυμάσαντα ἀγαπᾶν, ἀλλ' ὅσον ἂν τις καὶ
 10 βλέποι, μᾶλλον θαυμάζει, καὶ τότε πρώτως ὁρᾶν ἡγεῖται, ὅτε καὶ παραστάς ἐντρυφᾶ τοῖς θεάμασι, εἰ καὶ πολλάκις εἶδέ τις² καὶ τεθαύμακε. Περὶ γοῦν τούτων³ τόσον ἀπέχω λέγειν, ὅσον καὶ ἀφθρευκτον κάλλος ἡγοῦμαι τοῦτο καὶ μυστικόν, καὶ ὃ θεῶ μόνῳ πρέπει, τοῦτο
 15 δευτέρως ἔχειν κατ' ἑμαυτὸν πιστεῦω, τὸ θεῖον τοῦτο καὶ ἱερὸν σκῆνωμα. ὡς εἶπερ ἐστὶν ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖν τὸν θεὸν τοῦτον εἶναι καὶ μόνον αὐτὸν ἀπάντων τῶν ὑπὸ ἥλιον· ὃν δ' ἐστὶν βλέπειν ἐπ' ἀριστερᾷ τὸν νεῶν εἰσιούσιν ἐξ ἀρμογῆς λίθων ἰστάμενον
 20 κίονα, καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντα, τολμητέον δοῦναι τοῖς λόγοις, καὶ ταῦτα παραστήσαι τῷ μὴ ἰδόντι, καθόσον οἶόν τε· ἔχει γὰρ ὡδέ πη, ὡς ὁ λόγος διέξεισιν Ἀυλεῶν ἐξ ἀρχαίου τῷ θεῷ τούτῳ νεῶ οἰκοδομήσασιν

¹ Ad marg. γρ. τοῦ Ἀύγουστιαίου, ὃ καὶ μᾶλλον κατὰ τὸν Προκόπιον. [I, 2.] cfr. Nicephor. Gregor. VII. 12. 4. Exhibet descriptionem nostram Boivinus in notis ad Gregoram p. 39. ed. Ven. ex codice nostro repetitam. Quod mihi cum relictis demum Parisiis innotuisset, codicem ipsum cum Boivino conferre non potui, unde factum, ut nostrum apographum aliquando ab illo discrepet, quod accurate notavi. ² Bo. τε. ³ Bo. τούτου.

εἰς τιμὴν ἐκείνῃ σταθεῖσα, ἄρτι τῶν κατὰ Περσῶν πό-
 νων ὑπανακίψαντι. Βάθρον ἐκ γῆς ὑπανίχει τὴν κίο-
 να, τὸ δὲ βάθρον κλίμακες μέχρι καὶ εἰς ἑπτὰ βαθμί- 5/
 δας λευκῆς μαρμάρου ἀνωκοδομῆται· τὰ δὲ κάτω τῶν
 βαθμίδων μέχρι καὶ εἰς τὰς τρεῖς, οὕτω τοῦ χρόνου
 καινοτομοῦντος κατὰ γῆς κατωρύχεται, ⁴ ἀπὸ πλατεῖος
 τοῦ κάτω εἰς στενὸν λήγουσαι, πλὴν οὐκ ἀφ' ἐνὸς μέ-
 ρους, ἀλλὰ πανταχόθεν, κατὰ σχῆμα τετράγωνον ὡς ἀνα- 10
 βαίνειν μὲν κάτωθεν, ὀπόθεν τις βούλοιο, εἶτα δὲ κα-
 ταντᾶν εἰς ἀγχώμαλον, κἄν ἦν καὶ ἰδεῖν ἐπιπέδον τοῦτο
 διόλου, εἰ μὴ τι ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ὀπτῆς πλίνθου τε καὶ τι-
 τάνου οἰκοδόμημα κατεσκευάστο, τέτρασι μὲν ὡς ἰδεῖν
 κατὰ γωνίας τὰς ἴσας κίοσι συνεχόμενον, οὐ μὴν δὲ καὶ 15
 κίοσιν ἀντικρυς, πλὴν ὅσον ἰδεῖν. ἐπιπολῆς γὰρ πλάκες ⁵
 μαρμάρων ἐξυφασμένοι τὰς ἐντὸς πυρομάχας ⁶ λίθους
 συγκρύπτουσιν, ὡς ἐστὶ μαθεῖν ἐκ μιᾶς ἀποβαλρῦσης
 τῷ χρόνῳ τὴν πλάκα, καὶ τὸ τοῦ οἰκοδομήματος σχῆμα
 εἰς κύβον ἀποτετόρνευται, τῶν ἕξ ἐπιπέδων τὰ κατὰ τὸ 20
 πλατίον ⁷ τέτταρα στοαῖς καλλυνομένων τέσσαρσιν· ἄ-
 νωθεν δὲ τούτου πάλιν βάσις ἑτέρα μαρμάρου λευκῆς,
 καὶ αὐθις ἐπ' αὐτῆς ἄλλη, ἐφ' ἧς καὶ τρίτη, καὶ ζώνη
 τις ἐπὶ ταύταις ἀπὸ μαρμάρων τετάρτη, ὡς τὰς τρεῖς
 μὲν ἀπὸ πλατεῖος καὶ ταύτας εἰς στενὸν καταντᾶν, τὴν 25
 δὲ ἐπ' αὐταῖς ζώνην κυκλοῦσθαι, καὶ διδόναι τῷ στύ-
 λῳ τὴν βάσιν ἀρμόζουσαν. ἐντεῦθεν ὁ στύλος ἐπωκοδό-
 μηται, πάλαι μὲν ὡς ἀκούομεν, κεκαλυμμένος ⁸ ποικίλῳ
 τεμεσίῳ ⁹ χαλκῷ, εἰ δὲ πιστευτέον τῷ λέγοντι, οὐ πολ-

⁴ Bo. ὑπορύχεται. ⁵ In cod. scriptum videtur: ἐπὶ πολλῆς
 γὰρ πλάκῃς. recte emendavit Bo. ⁶ „a nominativo πυρομά-
 χη.“ Bo. ⁷ Bo. πλάγιον. ⁸ Cod. κεκαλυμμένον. ⁹ In
 Cod. supra lineam scriptum: ταμασίῳ.

λῶ καὶ ἀργύρου δέοντι, νῦν δὲ γυμνὸς τὸ παράπαν φαι-
 νόμενος, ὡς ἀριθμεῖσθαι καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ, ¹⁰
 ὅποσοι, καὶ ὅτι πυρομάχαι εἶδέναι, καὶ ὅπως ἀρμόζον-
 ται, ἔχων καὶ ζώνας τῆς αὐτῆς λευκῆς λίθου κατὰ τὸν
 5 κάλαμον· πλὴν ὅσον τὸ ἴσον πρὸς ἀλλήλας τοῦ διαστή-
 ματος ἔχουσαι μέχρι καὶ δεκάδος προΐασιν· ἐντεῦθεν
 ἄλλαι ζῶναι μαρμάρου λευκῆς, ἀλλὰ συνεχεῖς αὐταί,
 δευτέρα ἐπὶ πρώτη, καὶ τρίτη ἐπὶ δευτέρῃ καὶ ἐφεξῆς,
 ἄχρις ἐννέα διήκουσαι, πλὴν οὐκ ἐξ ἴσου τὴν ἐποικοδο-
 10 μὴν ἔχουσαι πᾶσαι, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πλατύτερον ἀνοιγόμε-
 ναι, βάσιν ὡσπερ ¹¹ εὐρεῖαν τῷ ἐπικειμένῳ παρέχου-
 σαι· τὸ δὲ ἐστὶν ἐπὶ ταῖς ἐννέα ζώναις τὸ δέκατον, ὡς
 ἂν καὶ τοῦτο τὸ μέρος μὴ στεροῖτο τῆς τοῦ ἀριθμοῦ
 τελειότητος· τὸ δὲ σχῆμα τοῦ λίθου τετράγωνον, ἀλλὰ
 15 κατὰ τὰ μέσα συνιζάνον, ὡς οἶον τὰς γραμμὰς κλαῖσθαι,
 καὶ λίθοις σημειοῦσθαι τὰς κλάσεις, καὶ παρὰ τού-
 τους καὶ μόνους χαλκῶ τὸ πᾶν τοῦ λίθου καλύπτεσθαι
 γύρωθεν· ἐντεῦθεν αὐθις συστέλλων ὁ τεχνίτης τὸ οἰ-
 κοδόμημα τίθησι λίθον παχύν, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἕτερον
 20 πρὸς αὐτὸν μὲν ἐλαττούμενον, ἱκανὴν δὲ βάσιν τῷ ἵπ-
 πῳ δίδόντα· οὐ μόνον γὰρ ἔδει πλάτους τῷ στύλῳ,
 ἀσφαλείας χάριν τῶν ἐπικειμένων, ἀλλ' ἐτέρωθεν καὶ
 στενότητος, ὡς ἂν πανταχόθεν ἀρίδηλον ἦ τὸ ἐπικείμε-
 μενον τέχνασμα· τὸ δὲ ἵππος ἐστὶ χαλκοῦς, θαυμαστώσ
 25 τοῦ σχήματος ἔχων, καὶ ἥκιστα παροραῖσθαι τοῖς παρι-
 οῦσιν ἄξιος, εἰ καὶ πολλάκις τις τῆς ἡμέρας ἐκεῖσε δι-
 ἐρχοιτο· εἴποις ἂν αὐτὸν βλέπων πρὸς ἄνεμον τρέχειν
 ὀρμῶντα, καὶ τῆς πρὸς ἀνατολὴν ἀπτεσθαι· οὕτως ἄρα
 τὸ τῆς κεφαλῆς ἐσχημάτισται, ὡς ἀνασεσοβημένην εἶ-
 30 ναι καὶ πρὸς βορρᾶν μικρὸν παρεγκλίνουσαν· οὕτως αἰ-
 χαῖται καὶ ὅσαι τρίχες τῇ κεφαλῇ ¹² ἐμπεφύκασι, φυ-

10 Bo. αὐτῷ
τῇ κεφαλῇ.

11 Bo. οἶον.

12 Cod. τῆς κεφαλῆς. Bo.

ἔμπροσθίων ἴδοις ποδῶν, πῶς κατὰ γόνυ κυρτοῦται, καὶ
 τῶν ἄλλων ἐρηρισμένων εἰς γῆν αὐτὸς μόνος ἠώρηται,
 εἴποις ἂν κινεῖσθαι δὴ καὶ τὰ ἄψυχα· εἰ δὲ καὶ χαλι- 5
 νὸν ἔφερεν ἐπὶ στόματος, ὡς ἔχειν εἰκάζειν τὸ πάλαι
 τὸν ὀρθῶς σκοπούμενον, θάτερον ὑπονοοῖτο δυοῖν, ἢ
 τῷ ῥυτῆρι ἀγχόμενος κροαίνειν ἐκ βίας τῷ ἔμπροσθίῳ,
 ἢ μὴν ἀνιέμενον οὕτως ἐπιταχύνειν τὰ τῆς πορείας, ὡς
 μὴ φθάνειν τοῦτον τῆς γῆς ἀπτεσθαι, καὶ προφθάνειν το
 τὸν ὀπισθεν. οὕτως ἄρα ἐκ πνεύματός τινος ἐγκαρ-
 σίου ἐμφύτου πρὸς τὴν ὁρμὴν καὶ τὰ στέγνα τῷ ζῳῷ
 εὐρίνονται, ὡς ἐπισημαίνειν καὶ τὰ οἰδήματα· οἷτως
 ἀκμάζουσα ἢ οὐρὰ ὀπισθεν, οὐ κατὰ τρόπον ¹⁴ κειμέ-
 νη, ἀλλ' οἷον ἀνευγηγεμένη τὸ πρῶτον, εἶτα καθιεμένη ¹⁵
 παρὰ πόδας εἰς γῆν· ὄρα δὲ καὶ τὸν ἐπιβάτην εὐθύς,
 ἱππότου ὁρομέως ἔχοντα ¹⁵ σχῆμα, καὶ τοὺς πόδας
 παρὰ πλευρὰν ἑκατέραν διέχοντας, ¹⁶ εἰ δὲ γε καὶ ἐμ-
 βάδας φοροῖη, ἀλλ' εἰκάσαις ¹⁷ ἂν αὐτὸν ἐπὶ γάννουμέ-
 νῳ τῷ ἵππῳ καὶ κενδρουμένῳ, ὅτι καὶ διχα κέντρον καὶ ²⁰
 μύωπος ἱκανῶς ἀνυστά οἱ τὰ τοῦ δρόμου καὶ τῆς προ-
 θέσεως· καὶ οὕτως ἀτημηλῆτως οἱ πόδες ἔχουσιν, ὥστε
 δοκεῖν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν κρατεῖσθαι, τοῦ καρδιακοῦ ἐξ-
 ημμένους κινήματος, μηδὲν συνεχομένους ἐξ ἐφειστρίδος
 κατὰ τὸ σύνηθις· ἐπικάθηται γὰρ τῷ ἵππῳ θαρρῶν, ²⁵
 ἱππότης νεανικὸς, ὅλος μετάρσιος καὶ λαικῶς μακρὰν
 βλέποντι. ἀνὴρ οὐ τριχώσει φίλος τὰ πρὸς ὑπήνην· τὰς
 δ' ἀπὸ κεφαλῆς τρίχας ἀπεθρισμένος μὲν τὰς εἰς μέτω-
 πον· τὰ δ' ὀπισθεν οὐδὲ μέχρι αὐχένος, ὅσον καὶ αὐ-
 τὸν ὀρᾶσθαι κουρᾷ χαίροντα· οἷον δὲ καὶ τὸ ἐπὶ κεφα- ³⁰

¹³ Bo. τό, · ¹⁴ „ap τόπον?“ Be. ¹⁵ Cod. ἔχον τό.
 Bo. ἔχοντα σχήματα. ¹⁶ Bo. διέχοντα. ¹⁷ Bo. εἰκάσαις ἂ. ἔ.
 ἐπιγαννουμένη.

λῆς κράνος, ὡς μηδὲν ἐπικαλύπτειν καὶ τὸν φοροῦντα
 κοσμεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ πλάτος ἐπικείται, οὐδέ γε κατὰ
 κύκλον ἀποτετόρνενται· ἀλλ' ὅσον μὲν ἐγγίζει τῇ κεφα-
 λῇ στέφανος εἶναι δοκεῖ, κροτάφους περιγράφων ἕξ ἴσου
 5 καὶ μέτωπον· τὸ δ' ἐντεῦθεν καὶ ἄνω ἡρέμα κατὰ μῆ-
 κος ἐκτέταται, καὶ εἰς πολὺ φθάνον πτερὰ τῇ κεφαλῇ
 χρυσαυγῇ γίνεται· καὶ τὸ χρῆμα καὶ εἰς ἐμὲ ἦν ἀκέ-
 ραιον· ἀνέμου δὲ ποτε πνεύσαντος ἐξαισίου ῥιπτοῦνται
 δύο πτερὰ, καὶ τότε μέγιστα πολλῶ τοῖς ὀρῶσιν ἐφαί-
 10 νετο, ἢ καθόσον ὀρῶνται κοσμοῦντα τὴν κεφαλὴν· ἃ
 δὴ καὶ εἰς δεῦρο παρὰ τῷ τῆς ἐκκλησίας ταμείῳ ἀπο-
 τεθησαύριστα· ἔσταλται δὲ καὶ σῶμα, ἐντὸς μὲν οὐ
 περιττῇ τινι καὶ περισσευομένη στολῇ, ἀλλ' οἴαν εὐστα-
 λῆς ἂν ἰππότης ἀμπισχοίτο, ἄνωθεν μὲν μόλις καὶ εἰς
 15 ἀγκῶνα, κάτωθεν δὲ πρὸς γόνατα φθάνουσαν· ἀνῆπται
 δὲ καὶ μανδύαν ἐκτὸς, στολὴν, ὡς φασιν, Ἀχιλλεῖον, ἢ
 καὶ τινα καλύπτουσα τῶν μερῶν κάκειθεν ἐπὶ τὸν ἀρι-
 στερόν ὦμον ἐπικειμένη φθάνει, καὶ μέχρι τῆς τοῦ ἵπ-
 που ἰξύος, πολὺ τε μέρος περιλαμβάνει τῶν ὀπισθεν,
 20 καὶ περιττῇ περικέχυται· αἱ μὲν τοι χεῖρες τῷ ἀνδρι-
 ἀντι οὐκ ἀσχολοῦνται περὶ τὸν ἵππον, οὐδ' ὅσον καὶ
 ἰθύνειν ἰππηλάτου τρόπον δοκεῖν, ἀλλὰ τὴν μὲν δεξιὰν
 ὑψοῦ ἀνατείνει, καθόσον οἶόν τε, μετὰ τινος ἀρείκου
 καὶ γενναίου φρονήματος· καὶ ἐμβριθῶς ἀπειλουμένῳ
 25 ἔοικε τοῖς ἐχθροῖς· πλὴν οὐκ ἀπονοίας τινὸς καὶ θρά-
 σους ἀλόγου, ὡς ἂν οἰηθείη τις, φθάνει γὰρ ἢ λαιὰ,
 τὴν δεινὴν ταύτην ἀναιροῦσα δόξαν καὶ ὑπεραπολογου-
 μένη τάνδρὸς εἰς τὰ μάλιστα· κατέχει γὰρ ἐπὶ ταύτης
 μικρὸν ἀπεχούσης τοῦ σώματος μῆλον χαλκοῦν ἐπίχρυ-
 30 σον, ἐφ' οὗ καὶ σταυρὸς ὁμοίως ἔχων τῆς ὕλης ἴστα-
 ται, καὶ ἔοικε δεικνύειν ὁ θατέραν ἐκτετακῶς καὶ μετ'
 ἐμβριθοῦς ἀπειλούμενος σχήματος, ᾧ θαρρόων ἀπει-
 λεῖται, ὅτι καὶ τὸ μῆλον εἰκονίζειν ἔχει τὸν κόσμον, ὃν

καὶ χειρὶ περισχεῖν πάσης γῆς ἀναψάμενος τὸ κράτος
δυνάμει τεθάρρηκε τοῦ σταυροῦ.

Cap. XII.

Θέσις, εἰ πλευστέον.

Καλὰ μὲν τὰ αὐθιγενῆ δῶρα τῶν πόλεων τοῖς ἐποί-
κοις, ἃς θάλαττα περικλύζει καὶ λιμένες περιστοιχίζου- 5
σιν· ἔστι γὰρ χρίζοντι μόνον λαμβάνειν καὶ μὴ ζητεῖν
τὸ χρεῖῶδες, ὅθεν καὶ ὅτε πορίζοιτο· καλὰ δὲ καὶ τὰ
πόρρωθεν ἀφιγμένα διὰ πλοῦς καὶ θαλάσσης, ὡς μὴ
μόνον ἐκείνας βρῦειν τοῖς ἀλλοδαποῖς ἀγαθοῖς, ἀλλὰ
καὶ ἄλλας τούτοις δωρεῖσθαι τὸν ὅμοιον τρόπον ἢ τοῖς 10
οἰκείοις ἐξ εὐμαροῦς. Πλοῦς γὰρ νόημα μὲν ἐκ θεῶν,
τόλμημα δὲ γενναίων ἀνδρῶν, ἀπόρου δὲ μηχανήμα φύ-
σεως. Διηρημένων γὰρ τῶν στοιχείων τοῖς ζώοις μό-
νος οὗτος ὁ πλοῦς οὐ Δαιδάλου χρίζει τοῦ μυθικοῦ,
ὡς τὸ πεζὸν πτηνὸν ἀπεργάσασθαι, ἀλλ' ἅμα πτηνὸν καὶ 15
νηκτὸν τὸ πεζὸν ἐξ αὐτομάτου δείκνυσι, καὶ ὅπερ ἡ φύσις
οὐκ οἶδε, τοῦτο ξύλον μικρὸν καὶ ἰστία καὶ λῖνα ποιεῖ·
καὶ τὰ μακρὰν ἐγγὺς γίνονται διὰ τούτου καὶ τὰ δι-
στῶτα συνάπτονται, καὶ θεοῖς μὲν δεῆσαν τεμεῖν θά-
λασσαν, ἀπόχρη τῆς φύσεως μόνης ὡς ἀπὸ νήσου ἅμα 20
θατέρῳ ποδὶ ἑτέρας ἐπιβαίνειν νήσου, καὶ οὕτως ἀνύειν
τὴν κέλευθον, μακρὰ βεβῶντας, ὡς λέγουσιν· ἀνθρώποις
δὲ πρὸς τὸ καὶ θαλάσσης βυθὸν ἐρευνήσασθαι, καὶ
ἰχθῦς ἀνελκύσαι, καὶ νήσους οἰκῆσαι, καὶ τοῖς ἀλλοδα-
ποῖς ἐπιμίξαι, καὶ μετενεγκεῖν κόσμου δῶρα, καὶ τὰ 25
παντὸς γνωρίσαι ἀπόρρητα, εἰς πόρος ἐν ἀπόροις καὶ
μηχανὴ μία ἐν ἀμηχάνοις, ὁ διὰ θαλάσσης πλοῦς· ὃν
εἶπουν πομπίλον τις ἰδὼν τὸν θαλάττιον, εἶπουν καὶ ἐπι-
πνοία κινούμενος θείῃ ξύλῳ καὶ λίθοις ἠτύργησε, μέ-
γα τι ἐτόλμησεν ἔργον, οὐχ ἴκιστα δὲ καὶ παντὶ τῷ 30
βίῳ ὠφέλιμον· ἔνθεν τοι καὶ πόλις ἐκείνη, ἣν ἀγκαλί-
ζεται κόλπος θαλάττιος, εἰ μὴ πρώτως ἢ καὶ τὰ μάλι-

στα ναυσὶ χρήται, καὶ ταῖς ἐξ αὐτῶν διοικήσεσιν οὐχ ἦττον, ὅτι μὴ καὶ μᾶλλον τοῖς καθ' ἑαυτὴν νεπέκρωται πράγμασι, καὶ ἔστι μόνον, ὃ φασιν, ἄλμυρόν τὸ γειτόνημα.¹ Naί φησιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῖς εἰς τοῦτο παρεσκευασμένοις ἦκιστα ῥᾶδιον· καὶ τί τῶν καλῶν ἐξ αὐτομάτου καὶ δίχα πόνων γίνεται πώποτε; Ῥαδίον ἔστι τὸ πολεμεῖν, ἀλλὰ τὸ ἐντεῦθεν κέρδος καὶ λίαν μέγιστον· καὶ ὁ φημισμὸς τοῖς νικῶσι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θεάτρου ἀνάρρησις οὐδὲν ἄλλο, εἰ μὴ ὅτι καθώρθωσε 10 τὰ τοῖς πολλοῖς δυσκαιθόρθωτα· κακείνα δὲ πάντως ἐπαινοῦνται τοῖς ἀνθρώποις, ἅπερ παραβαλλόμενα τῇ δυνάμει τῶν ἐπαινούντων αὐτοὺς ἐκείνους ἔχει τὸ ἦττον ὁμολογοῦντας ἔχειν, καὶ διὰ τούτων θαυμάζοντας. Τί τοίνυν ἐξ ὧν ὁ πλοῦς ἔχει θαυμάζεσθαι, οὐ ῥαδίος 15 ὧν τοῖς τυχοῦσιν ἀνύειν, ταῦτ' ἀφαιρεῖν οἷά τε δόξει τὸν τοῦ πράγματος ἔπαινον· ἐγὼ δὲ καὶ ῥαδίον εἶπω τοῦργον καὶ ἀνυστὸν τοῖς βουλουμένοις, εἰ ἀκριβῶς σκοποῖη τις· τί γὰρ πόνος πρὸς τὸ θαλάττης τρόπους μαθεῖν καὶ μεταβολὰς πνευμάτων, καὶ τόπους καὶ και- 20 ροὺς σημειώσασθαι, καὶ εἰδέναι μὲν, ὅτε πλεῖν δεῖ, εἰδέναι δὲ καὶ, ὅτε μὴ δεῖ, καὶ ὅποτε ταῦτα καὶ ἐς ὅποσα, καὶ οὕτω μεταχειρίζειν τὴν ἐργασίαν πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα· ἔστι γὰρ καὶ μικρὸν νέφος φανέν μεγάλην καταιγίδα σημῆναι παραυτίκα, ἢ καὶ ὄψε τῆς ὥ- 2 ρας ἢ καὶ ἐς νέωτα· ἔστι καὶ σελήνης διάφορα πάθη περισκοπεῖν, καὶ ἅπας οὐρανὸς ἀνεῖται τῷ πλείοντι εἰς τὴν τοῦ συνοίσοντος μάθησιν. Ποῦ τοίνυν ἔχει τὸ δυσχερὲς, εἰ ὅπου ποτ' ἂν ἦ καὶ τὸν ὀδηγήσαντα ἐπιφέρεται. Ὡς γὰρ οὐκ ἔστιν ἐκτὸς οὐρανοῦ πλεῖν, οὕτω 30 χωρὶς οὐκ ἔστιν εἶναι τοῦ συνοίσοντος πώποτε. Naί φησιν· ἀλλ' ὁ πλοῦς ἐπικίνδυνον· τύχης μοι δοκεῖς κα-

¹ Arsen. Violetum: ἄλμυρόν δὲ γειτόνημα ἢ θάλασσα· ἔστι δὲ ἡ λέξις Πλατωνική. ἐχρήσατο δὲ ταύτη καὶ Ἀλκμάν ὁ λυρικός.

τηγορεῖν, οὐ πλοῦς, τί δὲ τῶν κατὰ κόσμον πραγμάτων
 τύχην ἐκπέφυγεν; οὐ πᾶσιν ἐφειδρεύει, οἷά τις ἀπα-
 ραίτητος τύραννος, καὶ πάντες οὕτως ἐπιχειροῦνται τοῖς
 ἔργοις κατὰ τῆς τύχης εὐχὰς τὰς μεγίστας ποιούμενοι,
 ἀγαθῇ τύχῃ τούτων λέγοντες ἐπιβάλλομαι, καὶ ἀγαθῇ 5
 τύχῃ στέλλομαι πρὸς ἀποδημίας μακρὰς καὶ τὸ καὶ τὸ δια-
 πράττομαι· τί γοῦν, εἰ καὶ πλοῦς τῶν ἀνθρώπων ὄν τὸ
 μέγιστον καὶ ἀναγκαϊώτατον, ὑπὸ τύχην ἔστι καὶ τοῦτο,
 καὶ ταύτης ἐξῆπται τὸ εὖ ἢ καὶ ὡς ἑτέρως ἀνύεσθαι·
 ἔστι φυγεῖν γεωργίαν, ὅτι σκηπτοὶ καὶ χάλαζαι λυμαί- 10
 νονται τοῖς καρποῖς; ἔστι τὰς κατὰ πόλεμον νίκας καὶ
 τὰς ἐκεῖθεν τιμὰς ἀποδρᾶναι, ὅτι πόνοις τελοῦνται καὶ
 τοῖς πολεμοῦσι τραύματα γίνεται· εἰ τοίνυν καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἔστι τὸ ἐπὶ θάτερα ἐνδεχόμενον καὶ τὸ τυχεῖν
 καὶ τὸ μὴ τυχεῖν, καὶ οὐ διὰ τὴν συνενεχθησομένην πολ- 15
 λάκις ἀπότευξιν καταρῥᾶθυμοῦμεν τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ
 τῇ τοῦ ἐπιτυχεῖν ἐλπίδι ἐπιχειροῦμεν καὶ τοῖς μάλιστα
 φοβεροῖς, τί τὸ κοινὸν τῆς τύχης ἐπὶ θαλάσσης καὶ
 μόνης ἄγεις; καὶ δέον τῆς σοφίας θαυμάζειν τοὺς πλέ-
 οντας, οὐ δὲ κακίζεις, ὅτι ποτὲ καὶ ἀποτυγχάνοντες 20
 γυμνοὶ τῶν φορτίων γίνονται. Μᾶλλον μὲν οὖν καὶ
 ποτε ναυαγήσασιν οὐκ ἔστιν ἄλλως αὐτοῖς τὴν ἥτταν
 ἀναπαλαίειν, εἰ μὴ πάλιν διὰ πλοῦς, καὶ πολλοὺς ἂν
 ἴδοις ἐξαίφνης μὲν ἐκ θαλάσσης πένητας γεγονότας,
 ἐξαίφνης δὲ καὶ πάλιν ἀπὸ θαλάσσης πλουτήσαντας· 25
 εἰ δὲ γε πολλάκις καὶ πρὸς τὸ ζῆν κινδυνεύουσιν ἕτεροι,
 τί νεώτερον τούτων πρὸς τοὺς ἀπαξ γεννηθέντας καὶ
 τελευτήσαντας· συγχώρει πίπτειν τὸν ἐξ ἀνάγκης πεσού-
 μενον, τὸν δὲ τρόπον ἄφες τῇ τύχῃ τῆς τελευτῆς. Μέ-
 γα ὁ πλοῦς καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑπὲρ ἄλλο τι χρήσι- 30
 μον· τὸ περιττὸν ἐκφέρει, τὸ ἐνδέον ἐπινοεῖ, τὸ ἀπο-
 ρον καθίστησιν εὖπορον, τὰ ἀναγκαῖα πορίζει, συνά-
 πτει πρὸς ἀλλήλους ἄνδρας ἀλλοδαπούς, καὶ ἠπειρῶ μι-

γνῦει πᾶσαν νῆσον ἀμιχθαλόεσσαν, ³ προσπορίζει γνῶ-
 σιν τοῖς πλέουσιν, ἤθη ἑξήμεροῖ, καὶ τὸ κοινωνικὸν προ-
 ξενεῖ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἡμέρον, καὶ συστατικὸν σχε-
 δὸν γίνεται φύσεως, οἷς ὅτι τὸ ἡμέρον αὐτοῖς συνιστᾶ.
 5 Διὸ εἴπερ τισὶ μέλει τοῦ ζῆν, ἢ μᾶλλον καὶ τοῦ ζῆν εὖ,
 ἀγαπητέον τούτοις τὸ πλεῖν, ὡς ἂν μὴ λάθωσιν ἀπο-
 ρούμενοι, ὧν ἐξ ἀνάγκης διὰ θαλάσσης ἔμειλλον ἐκπορί-
 ζεσθαι, καὶ τὸ κακῶς καὶ ἀπόρως ἔχειν τοῦ εὖ ζῆν ἀν-
 θαιρούμενοι· καὶ ἢ τύχη τούτοις δώσει τὴν θάλατ-
 10 ταν, μηδὲν ὑπὲρ ταύτην ἄλλο πρὸς τὸ καλῶς ζῆν ἐκ-
 ζητεῖτωσαν.

Cap. XIII.

1. Κατηγορία νόμου τοῦ κελεύοντος τοὺς ἀπὸ
 ναυαγίου καταίροντάς που σκυλεύεσθαι
 παρὰ τῶν ἐκεῖσε.

15 Ἐγὼ δὲ, ἀλλὰ καὶ νόμον συνιστῶντα πολιτείαν ἀ-
 σπάζομαι, καὶ αὖ πάλιν ἀπολλύντας ¹ ταύτην καὶ κειμέ-
 νους ἀποστρέφομαι· εἰ γὰρ νόμος δῶρον μὲν θεῶν, ²
 δόγμα δὲ φρονίμων ἀνδρῶν εἰς ἐπανόρθωσιν πόλεως ὁ
 κατὰ πολιτείας ἐφευρημένος ἀπάσης, τελχίνων παρεῖς-
 20 φρησιν ἄντικρυς, ἀνδρῶν οὐκ εὖ τοῦ φρονεῖν ἠχόντων,
 παραλήρημα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι, αἰδαὶ τῶν προγενεστέ-
 ρων· τοιαύτην δὲ πράξιν πῶς ἂν εἴποιμι εὐπρεπῶς, ἢ
 δὴ ὅταν τῶν πραττόντων ἀπῆ θεὸς γίνεται. Ἐχω γοῦν
 25 πολλάκις τὸν νόμον τοῦτον ἀναλεξάμενος κατὰ νοῦν,
 καὶ λογισμοὺς παντοίους τοσαυτάκις κινῶν μήπου τι χρή-
 σιμον κρύπτῃ, καὶ μὲ λέληθεν, οὐκ ἔστιν ὅταν μὴ βλά-
 βην αὐτὴν τυχοῦσαν ἔχοντα τοῖς χρωμένοις τοῦτον ἐπι-
 νενόηκα· τί γὰρ καὶ θαυμάσειέ τις αὐτοῦ, εἰ μὴ καὶ μᾶλ-
 λον ὡς εἰκόσ μέμψαιτο, ὅτι ναύτας ταλαπειροίους, μόγις

¹ Π., 24. 753. ² Cod. ἀπολλύντας. ³ Dem. in Aristog. p. 744.

ἐκ γῆς περιβάλλει δεινοῖς, καὶ οὐπω καλῶς ἀποθιμένους
τὰ φοβερά ἐκείνα τῆς καταγίδος καὶ ἄγρια δείματος
συνελθόντες ἄνδρες ὁμογενεῖς, εἴποι τις τούτους χειραῖα 5
κύματα, αὐτονομῶν ἐκ τῆς τέχνης περὶ τὰ συμβαίοντα,
κατακλύζουσιν. ὅτι δὲ δεινῶς ἔχων ὁ νόμος οὗτός ἐστι
καὶ παντελῶς Ἑλληνικοῖς ἡμέροις ἔθεισιν ἀλλόκοτος πέ-
φυκεν, ἔστι τῷ βουλομένῳ μαθεῖν ἐξ ἄλλων κειμένων
νόμων, οἷς ὡσπερὶ τειχίοις ἢ ἡμετέρα πολιτεία στοιχί- 10
ζεται. Οἱ γὰρ περὶ κλοπῆς νόμοι οὐκ ἄλλου χάριν τιμω-
ροῦνται τὸν κλέπτοντα, καὶ τὰ παγγάλεπα διατιθεῖσιν
ὡς βλέπομεν, ὅτι μὴ ὅπως τοῖς κυρίοις τὰ ἴδια διασώ-
ζοιντο, καὶ κλέπτης ταῖς δικαίαις ὑπάγεται, ἵνα μόνος οἱ
φανερῶς ἀρπάζων τῷ δικαίῳ ἀντικρουόμενος ὑφαιρεῖται 15
τὰ τούτῳ ὡς ἥκιστα διαφέροντα· καὶ γίνεται κύριος τι-
τραπλῶς ἐκ νόμων, ὁ προσάπαξ τῶν ἰδίων εἶναι δεσπό-
της παρὰ τοῦ κλέπτου μὴ συγχωρούμενος, καὶ ἀπλῶς
πάντα ὀλίγου δέω λέγειν, αἱ ληστεῖαι, οἱ φόνοι, αἱ ὑ-
βρεις, αἱ πληγαί, τὰ ἀρπάγματα παρὰ μίαν ταύτην τὴν 20
αἰτίαν εἰς ἀδικίας λόγον ἀνάγονται, ὅτι γίνεσθαι τινες
κύριοι θέλουσιν, ὧν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὸν οὐδαμῶς· καὶ
γὰρ ληστεύων μὲν τις ἀρπάξει τὰ μὴ προσήκοντα, καὶ τὸν
τέως εὐπορον ἐξ αὐτομάτου καθίστησιν ἄπορον. φρονέων
δὲ ζωὴν ἄφαιρεῖται, ἧς κύριος οὐκ ἐγένετο πώποτε· καὶ 25
ὑβρίζων καὶ πλήττων τοῖς ἀλλοτρίοις πάντα ἐπιχειρεῖ,
ἐκείνων ὑπερτερεῖν ἀξιῶν, οὓς οὔτε φύσις οὔτε μὴν νό-
μος καθ' οἷον δὴ τινα τρόπον αὐτοῖς καθυπέταξιν· ἕκα-
στος γὰρ φασιν αὐτὸς ἑαυτῷ τίμιος· οἱ γοῦν περὶ τού-
των νόμοι, ὁμόσε τοῖς ἀδικουῖσι χωροῦντες οὐδὲν ἀλλ' ἢ 30
τοῖς κυρίοις τὰ ἑαυτῶν ἀνασώζουσι, πρὸς τῷ καὶ τιμω-
ρεῖν ἀξίως τὸν ὅπως οὖν ἀδικήσαντα· πῶς οὖν οὐκ ἄλο-
γον πάντῃ καὶ πέρα δεινῶν, πάντας μὲν τοὺς νόμους

τοὺς ἀδικουμένους τῶν ἐπιτιθεμένων περὶ πλείονος τι-
 θεσθαι, μόνον δὲ τὸν παρόντα πᾶσαν ἐκχειρίαν διδό-
 ναι τοῖς θέλουσιν ἀδικεῖν, καὶ πᾶσαν χεῖρα κινεῖν, ἀνέ-
 δην ἀρπάζειν καὶ μεθ' ὕβρεως τὰ ἀλλότρια· καὶ πρέπον
 5 ἐλεεῖν πάντως τὸν δεινῶ ναυαγίῳ χρησάμενον, τὸν δὲ
 καὶ μᾶλλον ἐπαίρειν τοὺς ἄλλους αὐτῷ ἐπικεῖσθαι, καὶ
 δίκας ἀπαιτεῖν τὸν ταλαίπωρον τὰς μεγίστας, ὧν ἔπα-
 θεν ἐξ ἀνάγκης καὶ βίας ἀκούσιος, ἀλλ' οὐκ ἔπραξεν,
 ὡς δέον ὄν, ἢ μὴ παθεῖν ἐκ θαλάττης, ἢ παθόντα καὶ
 10 ἐκ τῆς γῆς ταῦτ' ἢ καὶ χείρονα πείσεσθαι. Ναὶ φησιν,
 ἀλλὰ παρανομοῦντας τούτους τὰ εἰς τὸν πλοῦν καλῶς
 ἔχει τιμωρεῖσθαι τῇ τῶν φορτίων ἀποβολῇ, ὧν χάριν
 καὶ παρηνόμησαν τῇ τυχούσῃ ξηρᾷ προσαρρῶξαντες, ἢ
 μὴ προσίσχυν ἀπείρηται τοῖς ἐκ θαλάσσης καταίρουσιν.
 15 Καὶ τίς αἰτία τούτοις, εἴπερ ἴσως καὶ παρανομήσαι
 ἀναγκασθήσονται· ἀκούσιον πταῖσμα καὶ παρὰ γνώμην
 παρὰ τοῖς τὰ δίκαια κρίνουσιν οὐκ εὐθύνεται, σὺ
 δ' ὡς δοκεῖς καὶ τοῖς βιασθεῖσι δίκην ἐποίησες, ὅτι
 ἀνάγκης οὐκ ἐγένοντο κρείσσονες, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀνάγκης
 20 σθένος ἀδήριτον ἔγνωμεν, καὶ τίς ἀμαρτῶν παρὰ γνώ-
 μην ἐλέους ἢ τιμωρίας ἄξιος μάλιστα· τί γὰρ καὶ κο-
 λάσεις τὸν ἅπαξ κολασθέντα παρὰ τῆς τύχης καὶ δαι-
 μονος; εἰ μὲν γὰρ ἐκεῖσε καθῆραν θέλοντες, οὐδ' ἐγὼ
 μάχομαι, τιμωρεῖσθωσαν καὶ τῆς τῶν καλῶν ἀμελείας δι-
 25 κας διδότησαν, εἰ δ' ἅπαξ γεγονότες τοῦ φέροντος κλύ-
 δωνος οὐκ ἐδυνήθησαν ἀντισχεῖν, τί τιμωρεῖν δικαίωσει
 τις, οὓς ἄξιον ἐλεεῖν; τί δὲ καὶ θαλάσσης ἀγριωτέρους
 ἀνθρώπους πείσει γενέσθαι, τὰ καὶ θαλάσσης ἀνασω-
 θέντα σκυλεύοντας· τὸ γοῦν ἀλλήλων ἄπτεσθαι καὶ τρώ-
 30 γειν ἀνθρώπεια κρέα, τίς οὐκ ἂν εἴποι καὶ πέρα παρα-
 νομίας ἄντικρυς; τί γοῦν διὰ τοῦτων καὶ τοὺς ἐν πο-
 λιορκίᾳ κατακρινεῖ τις; ὅτι βίας-κατεπειγούσης καὶ τῶν
 ἀπηγορευμένων ἤψαντο, ἢ τὸ μὲνπραχθέν τῇ ἀνάγκῃ

ὡς εἰκὸς ἀνοίσει, αὐτοὺς δὲ θήσει πάσης εὐθύνης ἐπέκει-
 να. Τί δὲ, ἀλλὰ καὶ φονεὺς ἀκούσει ποτὲ, ὁ γυμνὸν
 ξίφος ἰδὼν καθ' αὐτοῦ καὶ τὴν τομὴν προφθάσας καὶ
 κατακτὰς τὸν κτενοῦντα, τὸ δρᾶσαι τοῦ προπαθεῖν προ-
 τιμήσας τὰ ὅμοια; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τί τοίνυν συνάπτεις, 5
 ἅπερ ἀνάγκη καὶ γνώμη μερίζουσι, καὶ τὰ ἐξ ἀνάγκης
 συμβαίνοντα εὐθύνειν ἐθέλεις, ὡς ἀπὸ γνώμης γινόμενα.
 αὐτοὶ δὲ καὶ τὸ λοιπὸν τοὺς κυρίους ἀφαιροῦνται, καὶ
 μηδὲν πλέον τοῖς ἀδικουμένοις γίγνοιτο, ἢ τὸ μὴ τὸ μέ-
 ρος ἀλλὰ τὸ πᾶν ζημιουῖσθαι ἐξ ὧν καὶ τὸ περιλειφθὲν το
 ἀποβάλλοιεν.

2. Εἰς τὸ ἐναντίον περὶ τοῦ τοιούτου νόμου
 καὶ τῆς τοιαύτης συνηθείας.

Εἰ μὲν ἦν, ᾧ βουλή, ἐνταῦθα συναγομένους ἡμᾶς
 ἐκεῖνα μόνα πειραῖσθαι κινεῖν, ὅσα τὸν ἡμέτερον δῆμον 15
 ταῖς ἀληθείαις λυμαίνονται, ἀλλὰ μὴ ἀπαξαπλῶς πᾶσιν
 ἐπιχειρεῖν, τοῖς καὶ μόνην βλάβειν δόκησιν ἔχουσι, κα-
 λῶς ἂν εἶχεν ἂν θαρρόουσι τοῖς λοιποῖς ἡμῖν σιωπᾶν καὶ
 μηδὲν λέγειν ὑπὲρ τῶν ἀπαξ καλῶς δεδογμένων, οἷς ὑπῆρξε
 προτέροις οὔσιν εἰς τάξιν ἀρίστην καὶ κόσμον καταστήσαι 20
 τὰ καθ' ἡμᾶς· ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πάντη σταθερῶν καὶ
 ἀμώμων ἢ τῶν πολλῶν πιθανότης ἄπτεσθαι πέφυκεν;
 ὥστε μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν, ὧν ὁ χρόνος κατακαυχᾶ-
 ται καὶ σοφῶν ἀνδρῶν νόημα τῷ χρόνῳ δοθὲν καὶ βε-
 βαιωθὲν τῷ χρόνῳ πάλιν καὶ παραπόλλυσθαι, εἰκότως 25
 σύννοια ἐμαυτῷ, εἰ παρασταίην νόμῳ καλῶς ἔχοντι κιν-
 δυνεύοντι, τὰ μεγάλα τῇ πολιτείᾳ καλὰ διαθήσων καὶ
 τὸ μέρος εὐεργετήσων τὸν δῆμον, ἀνθ' ὧν ὅλης ψυχῆς
 προθυμίαις οὐκ ἐώην ἂν ἱεροσυλεῖσθαι τὰ τίμια. Ἡ γὰρ
 ἀρίστου νόμου ἀκύρωσις ὄνομα μὲν ἔσχε κοινὸν, λύσις 30
 νόμου λέγεσθαι· εἰ δέ τις ἐπιστατικώτερον ἐπιβάλη, εὐ-
 ρήσει τὸν τὸ πρᾶγμα ἱεροσυλίαν καλοῦντα οὐχ ἄμαρ-

τόντα τοῦ δέοντος· νοῦ γὰρ ἱερᾶς εἰκόνας ἱερὸν ἔκμα-
 γεῖον τὸ τοῦ σοφοῦ ἐνθύμιον πέφυκεν, ὃ καὶ ἅπαξ τῷ
 κόσμῳ δοθέν, εἴτις ἐκποδῶν ποιοίη κλέπτων τῇ πιθανό-
 τητι, ἀφρηκῶς ἔσται πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κτη-
 5 μάτων τε καὶ πραγμάτων τὸ ἱεροπρεπέστατον. Δεῖ τοι-
 γαροῦν καὶ ἡμᾶς μὴ ὄλους γίνεσθαι τῶν ὁμόσε χωροῦν-
 των τῷ νόμῳ λόγων, ἀλλ' ἐαυτοῖς ἐπαμύνειν τὸ μῦθος,
 καὶ πάντα τρόπον καλῶς ἔχοντα νόμον μὴ ἔαν ὑπὸ γλῶσ-
 σαν κατήγορον γίνεσθαι· κατὰ τί γὰρ τις τούτου τοῦ
 10 νόμου θανατάσειεν; ὅτι παρανομοῦντας ἄνδρας τὰ εἰς
 τὸν πλοῦν καὶ μὴ πρὸς θάλασσαν καρτεροῦντας καὶ
 κλύδωνα, δέον ὄν παντὶ σθένει πρὸς αὐτὰ διαμάχεσθαι
 τιμωρεῖν ἐθέλει πικρῶς, ὡς ἂν τις εἴποι φυγοπολέμους
 φανέντας καὶ περὶ τὴν μάχην ῥιψάσπιδας· ὅτι οὐ δι-
 15 καιός ἐστιν, οὐδὲ δικαίαν τὴν καταδίκην τίθησιν· ἀλλὰ
 μὴν, εἴπερ τις ἄλλος τῷ δικαίῳ προσέσχηκεν, ὡς αὐτίκα
 δειχθήσεται, ἀλλ' ὅτι οὐ συμφέρει τῷ δήμῳ τῷ ἡμετέ-
 ρῳ· ἀλλὰ μὴν εἴπερ ἄλλο τι τὸ συμφέρον, ὡς αὐτίκα
 ἐροῦμεν, προῖσχεται· ἀλλ' ὅτι ἄδοξος; ἀλλὰ φανήσεται
 20 τούτου ὅποσον τὸ ἔνδοξον, εἰ καὶ τοὺς ἄλλους νόμους
 σκοποίημεν· οἷς ὅσον τὸ συμφωνεῖν ἔχει κειμένοις, ὡς
 ἐγὼ λέγω καὶ πάντας καλῶς καὶ εἰς δόξαν ὅτι πλεί-
 στην τῆς πόλεως, τοσοῦτον ἔχει τοῖς χρωμένοις καὶ τὸ
 δοξάζεσθαι. Αὐτίκα τοίνυν νόμοι μὲν κυροῦσι τὸ γέ-
 25 ρας τῷ ἀριστεῖ, καὶ δοκιμάζει μὲν ὁ τοῦ πολέμου και-
 ρὸς τὴν ἐκείνου προαίρεσιν· δοκιμάζει δὲ μετὰ ταῦτα
 βουλή κατὰ νόμους προβαίνουσα τὸ ἄθλον τῆς ἀριστείας
 ἐπάξιον. οὐ μὴν δὲ καὶ τὸν δειλὸν κατὰ πόλεμον ὁ νό-
 μος οὗτος παρ' οὐδὲν ἡγεῖται καὶ τίθησιν ἀβασάνι-
 30 στον· ἀλλ' οὐπω καλῶς φθάνει τῷ ἀριστεῖ τὸ γέρας
 ἀποδιδούς, καὶ τιμωρίαν ἀξίαν τῷ φυγόντι τὸν πόλεμον
 ἐπιτίθησιν. Εὐεργέτης ἀπὸ νόμων στεφανοῦται τῆς πό-
 λεως, καὶ προδότης ἀπὸ νόμων δικαίως εὐθύνεται, καὶ

οὔτε τὸ καλὸν ἐπαινεῖται δίχα τῆς ἀπὸ τῶν νόμων βου-
 λήσεως, οὔτε τὸ κακὸν μισεῖται χωρὶς τοῦ σοφῶς γνω-
 ματεύσαντος. Συμμαχεῖ τις τῷ δήμῳ, καὶ ἀπὸ νόμων
 ἔστι τῷ συναγωνιζομένῳ τὸ ἔπαθλον, ἀλλὰ δύσνους ἄλ-
 λος ἐφάνη, καὶ προσχωρῶν τοῖς ἐχθροῖς· οὐδὲ τούτοις 5
 ὥσιν οἱ νόμοι, μὴ κατ' ἀξίαν ὑποσχεῖν τὰς δίκας, εἰ
 μόνον εἰς χεῖρας τῶν πολιτῶν γένηται· καὶ ἀπλῶς οὐ
 μᾶλλον τῇ ἀρετῇ παρὰ τῶν νόμων κυροῦται τὸ γέρας, ἢ
 τῇ κακίᾳ ἢ κόλασις· ἔστι δὲ γε πολλάκις καὶ ἐξ ἐνός
 νόμου ἀμφοτέρω τῶν ἀξίων ἐπιτυχεῖν, ὡς δῆλον ὄν, ὅτι 10
 ὃ πραχθὲν τὸν πράξαντα μεγαλύνει, τοῦτο καὶ μὴ
 πραχθὲν τὸν μὴ πράξαντα ἐκφραυλίζει καὶ τὸ μηδὲν
 τίθησι. Τί τοίνυν ὁ νόμος οὗτος ἔχει τὸ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους ἀπαῖδον, ὅπως ἂν καὶ κακίζηται; οὐκ ἀμελῆς καρ-
 τερίας ὁ ναύτης, ὁ πρὸς τὴν τυχοῦσαν καταίρων ξηρᾶν, 15
 οὐ τὸ καθ' ἑαυτὸν φιλοκίνδυνος, ¹ οὐκ ἀθαλάττευτος,
 καὶ μόνον ἀνέμου κτυπήσαντος αὐτὸς τὸν νοῦν ἐπὶ πολὺ
 ῥιπιζόμενος; εἰ μὲν οὐκ ἐλπίζων πόλεμον ἐκ θαλάττης καὶ
 κλύδωνος τῷ πλεῖν ἐπεβάλετο, ἀγνωσίας ὅτι πλείστης
 ἀλιώσεται περὶ τὰ πάντα δῆλα τυφλώττων· τί γὰρ θα- 20
 λάττης εὐριπιστότερον, τί δὲ καὶ ἀστατώτερον ὕδατος;
 εἰ δὲ προσδοκῶν ἀνέμους ἐξ ἀνάγκης καὶ κλύδωνος εἴτα
 καθυφῆκεν ἐπὶ καιροῦ τῆς σπουδῆς, καὶ πρὸς ἕν βλέπει
 τὴν γῆν χειμαζόμενος ὅπη τύχη καταίρων, καὶ χειρὸν
 ἐντεῦθεν νανάγιον τοῖς συμπλέουσι προξενῶν, ἀγαπῶν 25
 μόνον, εἰ βλέπων γῆν τελευτήσῃ, τί μὴ καὶ ἀπαξ σω-
 θεῖς κολαστέος, ὡσὰν ἐκ τύχης, ἀλλ' οὐκ ἐκ τέχνης σω-
 θεῖς· κρεῖττον τῇ τέχνῃ χρώμενον κινδυνεύειν, ἢ παρὰ
 τέχνην· ναῦν μεταχειρίζοντα σώζεσθαι. Τίνα τῶν ἰα-
 τρῶν ἐπαινέσεις, τὸν πάντα τὰ τῆς τέχνης ἐργασάμε- 30
 νον, ἔπειτα μὴ περιγεγόμενον τοῦ νοσήματος, ἢ τὸν παρ'

¹ supra philo scriptum est φυγο.

οὐδὲν θέμενον τὰ τῆς τέχνης, κακὴ τύχης πολλάκις τὸν
 ἀσθενῆ σώσαντα; τίνα φήσεις πολέμαρχον, τὸν πολέμου
 νόμοις χρώμενον, καὶ μὴ νικῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν περι-
 γίνεται, ² ἢ τὸν ἐξ ἀκοσμίας ἀτάκτου πολλάκις νικῶ-
 5 σαντα; οὐκ εἶδες πολλάκις καὶ οὕτω νικῶντας οὐδὲν ἦτ-
 τον τῶν ἠττωμένων τὰ πάνδεινα πάσχοντας; οὐκ εἶδες
 ἰατρὸν εὐθυνόμενον ὅτι κακῶς ἐθεράπευε; διδότη καὶ
 ναύτης δίκας ἀξίας, ὅτι κακῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον τῆς
 ναυτικῆς τὴν ναῦν ἔσωσεν· ὅτι ἔρμαιον τύχης καὶ οὐκ
 10 ἐκ τέχνης ἢ σωτηρία τοῖς πλείουσι γέγονε· καὶ ὃν αὐτὸς
 τοῦ μένειν καὶ καρτερεῖν πρὸς τὰ τῆς θαλάσσης δεινὰ
 προὔτιμησε κίνδυνον, τοῦτον εὐρέτω καὶ σέσωστο· τί
 φορτίων μεταποιήσεται, ὧν ἅπαξ τῷ φέροντι κύματι
 παρεχώρησε; τί νηὸς ἀνθιέξεται, ἧς ἐξέστη τῷ κλύδωνι;
 15 μόνον ἐζήτηε τὸ σῶμα σωθῆναι, καὶ ταῦτα πάντα τῷ
 Ποσειδῶνι ζῳάγρια ἔθυεν, ἔστω ταῦτα καὶ πλέον οὐκ
 ἔστι ζητεῖν δίκαιος· ἕκαστος τῆς σωτηρίας ἀπογινώσκων
 κατὰ τοῦ ἰδίου φόρτου εὐχὴν ἂν τοῖς θεοῖς ὡς εἰκὸς
 ἐποιήσατο, εἰ μόνον σωθῆσεται; σωζέσθωσαν τοίνυν
 20 μόνον καὶ τὰς συνθήκας σωζέτωσαν, ὧν πρὸς τοὺς
 κρείττονας ἐποιήσαντο· τί κοινὸν αὐτοῖς πρὸς ἐκεῖνα
 ἅπερ καθάπαξ καθωσιώσαντο; τί δ' ὁ νόμος αὐτοὺς
 ἀδικεῖ, τῶν ἀλλοτρίων ἀποστερῶν, ὅτι θεοῖς προσανέ-
 θεντο; οὐκ ἐπαινεῖται καὶ ὅπου τύχη τὸ δειλανδρον·
 25 οὐ στεφανοῦται τὸ φιλοκίνδυνον, δότωσαν τοιγαροῦν
 δίκας καὶ οὗτοι ὧν ἐξήμαρτον δειλανδρήσαντες. Ναί
 φησιν, ἀλλὰ ζῳοῖς ὑπὲρ πάντων ἡδὺ τὸ ζῆν πέφυκεν· ἔστω
 τοῦτο· τί πρὸς τὸ ζῆν αὐτοὺς ὁ νόμος προσίσταται; ἐχέ-
 τωσαν ὅπερ ὁμολογοῦσι ποθεῖν· ἀπίτωσαν ζῶντες, τοῖς
 30 οἰκειοῖς ἀνασωζέσθωσαν, οὐδὲν ὁ νόμος ἐμποδῶν αὐτοῖς
 πρὸς τὸ ζῆν γίνεται· ἐγὼ δὲ θαυμάζω καὶ τῶν κατὰ
 τοῦ

² sic codex.

τοῦ νόμου λέγόντων, τί εἶπον ἂν, εἰ καὶ τῆς ζωῆς ἀφῆ-
 ρεῖτο τούτους τὸ δόγμα πρὸς τῆ νῆ καὶ τοῖς πράγμα-
 σιν· ὅπου γε καὶ ζῶντας αὐτοὺς ἀπολύοντες ἀποτομίαν
 καταγινώσκουσι, καίτοι γε οὐχ ἱκανὸν εἰς ἀπολογία
 τὸ προτεινόμενον· ὅτι μὲν γὰρ ζωῆς οὐδὲν ἦδιον οἶδα 5
 καὶ πέπεισμαι, ὅτι δὲ διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἀγαθῶν μὲν
 ἀμελητέον, τῶν κακῶν δ' ἀνθεκτέον οὐκ ἂν ὁμολογήσαι-
 μι πώποτε· καὶ τί λέγω τὴν ἐμὴν περὶ τούτου γνώμην,
 ἔξον ἐκ τῶν νόμων μαθεῖν τῶν προστιμώντων θανάτου·
 οἷς ὑπῆρξε φυγεῖν ἐκ φιλοζωίας τὸν κίνδυνον· τί γὰρ 10
 τὸ τοιοῦτον προταθὲν ἀπέχρησε τῷ ῥηψάσπιδι, ὥστε
 μὴ παρὰ τῶν νόμων ὑποσχεῖν ζημίαν τὸν θάνατον; τί
 τῷδε, τί τῷ δεῖνι, ὥστε παρευθὺς μὴ κολάζεσθαι; πολ-
 λὰ ἂν ἔχοιεν λέγειν τυμβωρύχοι καὶ κλέπται, πολλὰ
 φρονεῖς, πολλὰ τῶν ἐαλωκότων ἕκαστος, ἃ εἰ προείδοντο 15
 μὴ σώζοντα τούτους, οὐκ ἂν τὴν ἀρχὴν ἐπεχείρουν ταῖς
 κακουργίαις καὶ παραπῶλοντο, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ θανεῖν
 ἐνδόξως ὑπὲρ τὸ ζῆν ἦδιον κέκρικα· καὶ οὗτος ὁ λο-
 γισμὸς πολλοὺς παρασκευάζει πίπτειν, ἔνθα τοῖς νέοις
 πίπτειν καλόν· ἢ γὰρ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθνηκέναι 20
 σοφοῦ τινος ἤκουσα λέγοντος· ὁ ὑπὲρ ἀρετῆς θάνατος
 οὐκ ἀνώνυμος, ὁ ὑπὲρ κοινῆς δόξης οὐκ ἀκλεῆς, ἀλλ'
 εἰκόνες καὶ στῆλαι καὶ μνήματα. Ἔτι δὲ καὶ λόγοι τι-
 νες ἐπιτάφιοι μνημεῖα διηνεκῆ τῶν ἅπαξ καλῶς θανόν-
 των εἰσί· τί τοίνυν ὡς ἰσχυρὸν προτενεῖ τις τὸ ζῆν, καὶ 25
 κακίαν μεγίστην ναυτῶν ἐπικαλῆσαι πειράσεται, εἰ κα-
 κὸς ὁ νόμος ὁ συνιστῶν ἀρετὴν, σχολῆ γ' ἂν ἕτερος κα-
 λὸς ἀκούσαι³ ποτέ· ναί φησιν· ἀλλὰ μετριωτέραν ἔδει
 τὴν τιμωρίαν γίνεσθαι, κατὰ λόγον τοῦ πλημμελή-
 ματος, καὶ τί τοῦ πραττομένου γένοιτ' ἂν μετριώτε- 30
 ρον; φυγῆς ἀπὸ πατρίδος τιμῶνται, ἀλλ' εἰρκταῖς συγ-

³ Cod. ἀκούσαι.

κλείονται καὶ δεσμοῖς περιβάλλονται· ἀλλ' ἄτιμίασιν πυ-
 ροῦται ψήφισμα κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἄλλο τι τῶν χαλε-
 πῶν, ἢ καὶ θάνατον κατακρίνονται, ζημίαν πάσχουσι
 μόνην καὶ ταύτην ὡς ἐξ ἐράνου τινός· καὶ τὸ κοινόν
 5 τῆς τιμωρίας ἀνάκλητον γίνεται, καὶ τὸ μείζον ὅτι καὶ
 ἐπὶ ξένης· εἶπω δὲ καὶ ἐπ' ἐρημίας, ὅπου μηδεὶς ἔσιν
 εἰδώς, οὐκ οἰκεῖος, οὐ ξένος αὐτοῖς πάσχουσιν, εἰ δέ σοι
 καὶ μέγα λογίζεται τὸ στερηθῆναι τούτους τῶν ὄντων,
 μέγα καὶ τὸ ἀμαρτεῖν οὕτως· σὺ δ' ἀξιοῖς καὶ κατὰ
 10 λόγον τοῦ πλημμελήματος τὰς τιμωρίας ἐπάγεσθαι· τί
 τοίνυν ὁ συμβαίνει, οὕτω τοῦ νόμου δικαιούντος, τοῦτ'
 ἀξιοῖς γίνεσθαι· μικρόν ἐστι τὸ παρακεκινδυνευμένως
 ἐπιχειρεῖν, καὶ τόσαις ψυχαῖς ἐπιφέρειν τὸν κίνδυνον;
 μικρόν ἢ βουλή, ἢ νόμοι καὶ ἔφορος δίκη, τὸ μηδὲν
 15 ἀντιστῆναι πρὸς τὸ δεινόν, ἀλλ' ἅπαξ πάντας χαλάσαν-
 τα οὐάκως ἐφείναι τῇ θαλάσῃ τὸ πᾶν τοῦ πληρώματος,
 καὶ σοφοὶ, καὶ ἀριστεῖς καὶ βουλευταὶ εἶεν οἱ πλείοντες,
 καὶ μέγα ὄφελος τῇ πατρίδι, μηδὲν ἐπὶ νοῦν τίθεσθαι,
 νῦν δὲ χάρις τῇ τύχῃ, ὅτι τοῖς οἰκειοῖς ἐπανεσώσατο
 20 ἕκαστον, εἰ δὲ ζημιοῦνται κοινῶς πολλῶν ἐπιτρεχόντων
 τοῖς ναυαγοῦσι, τὸ ξένον οὐδὲν, ὅτι καὶ κοινῶς τὸ μι-
 κρόφυγον πάντων καθήψατο. ναὶ φησὶν, ἀλλ' οὐκ ἠδυ-
 νήθησαν ἀντισχεῖν πρὸς τοσαύτην φορὰν θαλάσσης καὶ
 κλύδωνα· οἶδα τὸν νοῦν, ὡς βίαν προβάλλῃ θαλάσσης
 25 ἀγριαίνουσης, συγγνώμην ἐντεῦθεν θέλων θηρᾶν· ἐγὰρ
 δ' ὅτι καὶ τὸ ἀκούσιον πταῖσμα παρὰ τῶν νόμων εὐ-
 θύνεται, λέγειν ἐῷ, καὶ ἀφίημι καὶ φόνον ἀκούσιον εὐ-
 θυνόμενον, καὶ ἄλλα πλείστα, ἧν ἡ γνώμη τῶν πρατ-
 τόντων ἀφέστηκεν, ὡς ἀξίαις δίκαις καὶ ταῦτα ὑπόκειν-
 30 ται· ὅτι δ' ὁμολογεῖς τὸ πταῖσμα καὶ λέγῃς ἀκούσιον,
 ἐπαινώ· ποῖον δὲ πταῖσμα παρὰ τοῖς νόμοις ἀνεύθυνον;
 τὸ τὰ τῆς πόλεως ἐκφέρειν ἀπόρρητα βασάνοις ἐταζόμε-
 νον οὐκ ἀκούσιον; ἀλλὰ τὸ χειμῶνι περιπεσόντας ἄλλους

καὶ ἀνεύθυνα; οὐκ ἔχει τις δαίξαι ταῦτα, κἄν πολλὰ κά-
μοι, κἄν εἴ τι λέξαιας, ἠττήθης θυμοῦ, ἠπτηθης κιν-
δύνου, ἠττήθης κλύδωνος; δέξαι καὶ δίκην ἐκ νόμων ἢ
τὴν πρέπουσαν, τιμῶρει σευτὼν ἐκαυσίως τῷ τῆν κόλα-
σιν δέχεσθαι· δειξεν περιωλήσας τῇ ἠττη τῷ ἄξιον τι-
μωρεῖσθαι, ὅτι τὰ τῆς τύχης σοι συνέπεσεν ἐπ' ἀριστερά·
δῆλον θοῦ πᾶσι, καρτερῶν πρὸς τὰς δίκας, ὡς ἐκαρτέ-
ρησας ἂν καὶ τότε ἄπειρ ἦν καὶ πρὸς θάνατον. Ἐπαινεί 10
νόμον ὡς ἰατρὸν, ὅτι σου καὶ τὸ παρὰ γνώμην εὐδύνει,
ἵνα πρὸς πᾶν συμφέρον στομῶση σε. ὡς ἂν καιροῦ κα-
λοῦντος καὶ πάλιν ποτὲ στερεῶς ἀντιστῆς τοῖς κινδύνοις, κἄν
ἐπανατείνηται θάνατος, δέξῃ καὶ τοῦτον ἠδέως, ὡς δόξαν
ἐς ἀεὶ προξενούντά σοι· ἀγάπησον δόγμα γενναίων ἀν- 15
δρῶν, μὴ τὴν κόλασιν θυσεχεράνης, ἀλλ' ἐξέτασον τὸν
σκοπὸν, καὶ πατρὸς εὐρήσεις κηδεμονικώτερον ἢ τὸν νο-
μοθετήσαντα· μονονοῦ βρωῶντα διὰ τοῦ νόμου, ὡς χρή σε
τέκνον ὁμόσε παντὶ κινδύνῳ χωρεῖν, καὶ μηδὲν ἀδοξίας
λογίζεσθαι φοβερώτερον· οὐκ ἔστιν ἅπας θάνατος φο- 20
βερὸς· ἔστι καὶ θάνατος κρείττων ζωῆς, ἔστι καὶ ἐπὶ
νεότητι τελευτῆ τοῦ εἰς γῆρας βαθὺ ζῆν προτιμότερον,
κἄν ἐπιστῆ κινδυνεύων καιρὸς προβαλοῦ τὸ θάρρος,
προβαλοῦ τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας ἢ, ὡσπερ γενήσῃ μαχόμε-
νος· εἰ δὲ καὶ χρεῶν τελευτᾶν, καλῶς τελεύτα καὶ τὸν 25
ἅπαντα χρόνον ζῆσῃ μνημονευόμενος. ἠττήθης πολλά-
κις, τοῦτο γὰρ φιλοζωΐας καὶ φύσεως, δέχου τὴν δίκην
παιδεύουσαν, καὶ ὡσπερ ἂν εἰ νοσῶν ἐζήτεις τὸν ἰα-
τρεύσοντα, κἄν ποτε καὶ προσέφερεν ἀηδὲς ἐκεῖνος, εἰκὸς
ἦν δέχεσθαι διὰ τὴν ὑγίαιαν, τὸν αὐτὸν τρόπον λόγισαι 30

4 Cod. κηδεμονικώτερον. 5 Dem. pro cor. p. 258. ἐγχει-
ροῖν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλομένους.

καὶ τὸν νόμον οὐ κατ' ἔχθραν τινὰ καὶ δυσμένειαν, ἀλλ' εὐμενῶς σοι τὴν ἰατρείαν προσάγοντα, ὅτι καὶ πάλιν σοι τοῦ πλείν καιρὸς ἐπιστήσεται, καὶ πάλιν δυσμενεῖ θάλασσα, καὶ πάλιν ἔσται κλυδώνιον, καὶ τότε εἶση σαφῶς οὐ τιμωρηθεὶς, ἀλλὰ διδαχθεὶς, ὅπως ἀντιστήσῃ πρὸς κλύδωνα· καὶ τοῦ λοιποῦ σεαυτὸν τῆς ἀμελείας αἰτιασάμενος ἑτέροις ἂν διδάσκαλος πιθανώτερος γένοιο.

Τέλος τῶν προγυμνασμάτων.

IX.

A N Ω N Y M O Y
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α

Cap. I.

Μ ῦ θ ο ς.

Λύκος, ὁδοῦ πάρεργον¹, ὄνῳ περιτυγχάνει
οὖν ἐντὸς τῶν ἰδίων ἀρκύων ἀναμφιλέκτως ἐκεῖ
καὶ δεῖπνον ποιεῖν ἔμελλεν, ὥσπερ οὐκ ἀποχρῶν
τῷ τε τροφήν κακείνῳ συμφορὰν τοῦθ' ἠγούμε
τὴν ἀπὸ τῶν λόγων προστίθησι² καὶ κατειρων
τοῦ ἀθλοῦ, μὴ δέδιθί, φησι πρὸς αὐτὸν, οὐ
τως ἔγωγε ἀδίκως διάκειμαι, ὥστ' ἀκατάγνωστόν

¹ Descripsi ex codice Ven. 444. ubi titulus est:
γυμνάσματα τῆς φητορικῆς. De auctore nihil constat,
num fuisse, e progymnasmatibus ipsis elucet. ² Pl.
c. 9. ταύτην, ὁδοῦ πάρεργον, ὡς μὴ δοκοίη πάντα πρὸς
ποιεῖν, ὑποστάς ἀνεῖλε. Lucian. Jur. trag. c. 21. εἰ γὰρ
Θησεύς — ὁδοῦ πάρεργον ἐξέκοψε τοὺς πανούργους, etc.
c. 1. ὁδοῦ πάρεργον ἦκω σοι εὐδαίμων τε καὶ μακίριος
γός. Icaromen. c. 71. ἀλλ' εἴτι σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἴ
καὶ τοῦτο εἰδῶμεν. cfr. Wyttenb. ep. crit. p. 36. Ja.
Philestr. Im. p. 606.

τὸν σαντοῦ βίον εὐρών τι τῶν ἀπεικταίων σε δρᾶσαι,
 ἀλλ' ἐν μέρει τὰ πραχθέντα ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ πλημμελή-
 ματα πρὸς ἀλλήλους ἑκάτερος ἐκκαλύψωμεν. καὶ μὲν
 χεῖρω τὰ ἐμὰ τῶν σῶν, ἀπολύου ἤδη τοῦ ἐξ ἐμοῦ σοι
 5 ὑφορωμένου κινδύνου, καὶ πρὸς τὰς σὰς νομὰς ἀδεῶς
 μάλ' ἀπότρεχε· ἦν δ' ἐλεγχθῆς ³ παρελάσας ταῖς ἀδι-
 κίαις ἐμέ, αὐτὸς σὺ κύριος τῆς ψήφου γίνου, εἰ μὴ δί-
 καιος εἴης δίκας ἐμοὶ δοῦναι τοιοῦτος ἀλούς. Ταῦτ' εἶ-
 πὼν καὶ τὰ πλημμεληθέντα οἱ προσέθηκε· τὰ δ' ἦν,
 10 ὄσων προβάτων καὶ αἰγῶν διασπαραγμοὶ, μυρίων ἐρίφαν
 καὶ ἀρνῶν ἀρπαγαὶ, βοῶν πνιγμοναὶ, καὶ τέλος φυλά-
 κῶν αὐτῶν δῆγματα, ἧ καὶ φόνοι τούτων τετελεσμένοι.
 Ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα ὁ λύκος ὑφειμένως πως καὶ
 ὑποκεχορισμένως διεξιὼν, ὡς μὴ δοκεῖν εἶναι ταῦτ' ἀδι-
 15 κήματα, ὡς αὐτὸς ᾤετο, καὶ τὸν ὄνον τὰ οἰκεῖα λέγειν
 προὔτρεψατο. Ἐκεῖνος δ' ἐπεὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐξετά-
 ζων οὐδὲν ἦν εὐρίσκων ἄξιον καταγνώσεως, οὐδὲ γὰρ
 σύνοιδεν ἑαυτῷ τι τῶν ἀπειρημένων οὐδαμῶς δεδρακότι,
 τέλος ἀπορῶν, διέξεισέ τι τοιοῦτον, ὡς δῆθεν πλημμέ-
 20 λημα· Φορτίον γάρ φησὶ ποτε τοῦ δεσπότου ἐπιφερό-
 μενος, καὶ βαδίζων, λάχανα δ' ἦν αὐτὸ, μνίας ὑπογαρ-
 γαλισάσης με, μὴ ὑποφέρων, ἔκαμψα τὸν ἐμαυτοῦ τρά-
 χηλον, ὅπως τοῖς ⁴ μυκτῆρσι ταύτην ἀποφυσῆσαιμι,
 οὕτως δὲ τυχὸν φύλλον ἐν τῶν λαχάνων ἐκείνων ἐκ-

3 Cod. ἐλεχθῆς. Solemne in his formis vñiam. Rhet. Graec. Vol. VII. c. XII. 9. ἀναμφίλεκτον ἢ ἀντινομία. Mon. ἀναφίλεκτος. Jos. bell. Jud. I. 24. 1. καὶ ἐκ τῶν φημιζομένων ἐν τι διελεγχθέν ἄκασι πίσιον ἐπέτιθεα. Par. 1423. διαλεχθέν. omisso ἐκ. I. 24. 8. κατηγόρησ γούν τις ἄρτι κατηγορήσας, καὶ τῷ πρὸς αὐτοῦ διελεγχθέντι συνηγήετο. Par. 1425. διαλεχθέντι. Arsin. p. 712. ἀνάμνησις τῶν ἤδη λεχθέντων. Par. λεχθέντων. cfr. Jacobs ad Achill. T. p. 738. ad Philostr. Im. p. 665. Lectt. Stob. p. 33. 4 Cod. ταῖς.

δικίας απείωρα, ἔτι τοῦ θεοποιοῦ παραμαρτυροῦντος πολ-
λὰς τῷ ῥοπάλῳ, ὅπερ κατεῖχεν ἐκείνος, κατὰ τοῦ νότου
σφοδρῶς βληθεὶς, ὡς καὶ πάλιν ἐξεμέσα παραχρῆμα 5
αὐτό. Οὕτω τέλος εἶχε τῷ ἀθλίῳ τὰ τῆς ἐξαγορεύσεως
καὶ τὸν λόγον ὁ λύκος ὡσπερ ἄλλον ἄρνα τινα ἠρπα-
κῶς, τῆς ἀδικίας, ἐβόα· τοῦ ὑπερφουῶς πλημμελήματος·
εἴτ' ἐχώρει σε μέχρι νῦν ἢ γῆ, ἀλιτήρι, τοσοῦτον βδέ-
λυγμα, τοσοῦτον ἄγος, τοσοῦτον μίασμα; βαβαὶ τῆς 10
ἀγνωμοσύνης, ἧς ἐπεδείξω πρὸς τὸν σὸν δεσπότην τὸν
ἄθλιον, ὃς ἐπὶ τοῖς λαχάνοις, οἷς ἐνίδρωσε σπειρών,
συνεχῶς ἄρδων, ἀνακαθαίρων, ἐκτίλλων, ἄλλα ὅσα ἐπ'
ἐκείνοις ἀνατλάς, ἐφ' οἷς μόνοις τὰς τῆς ζωαρχίας ἐλπί-
δας ἔτριψεν, ἐξαίφνης τὸ ἐπ' αὐτοῖς κέρδος ἀπολώλεκεν 15
ὑπὸ σοῦ· δηλοῦσι γὰρ αἱ ἐκείνου πληγαὶ, σφοδρῶς, ὡς
ἔφη, καταφερόμεναί σου, τὴν τῆς ψυχῆς δεινὴν τρωσιν
ἐκείνου, ἣν ἐβλήθη καιρίαν, σοῦ καταφαγόντος τὰ λά-
χανα· ἀλλ' ὡς ἔοικεν οὐκ ἀποχρῶσαν ἢ δίκη τὴν πλη-
γὴν ἐκείνην εἰς πρᾶξιν κρίνασα, ἐποίησε πρὸς τὸ λείπον 20
τῆς ποινῆς ἀποταμίευστον, ἐπεὶ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ
δηλοῖ ἐναργέστατα, μηδὲ ὅλως διερευνημένῳ μοι θηρα-
θῆναί σε. Ταῦτα ὁ λύκος εἰπὼν, διασπαράττων τὸν
ὄνον ἐπιπηδήσας καὶ δείπνον ποιῶν τὸν δύστηνον· ὃ καὶ
πρὸ τῆς ἐξαγορεύσεως ἔργον ἐκείνῳ, κἂν εἰ προσποιού- 20
μενος δῆθεν δικαιοσύνην, ἑαυτὸν μὴ δοκεῖν ἀδίκως ἐκεῖ-
νον φαγεῖν τάχα κατέστησε, ταῦτα ποιῶν τοῖς τῶν ἀν-
θρώπων ἀδικωτάτοις, οἱ τὰ τῶν πλησίων ἀρπάζοντες
ἐπισεμνολογοῦσι τὴν πρᾶξιν, καὶ λόγοις ἀδικωτέροις
δικαιοσύνην τὴν ἀδικίαν δοκεῖν ἀποδεικνύειν ἐπιχει- 30
ροῦσιν.

Cap. II.

Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον.¹

Ἀνήρπαστο μὲν ἐκ μέσης Ἑλλάδος Ἑλένη, καὶ Ἀλεξάνδρω συνῆν ἐν τῇ Τροίᾳ, τῷ Πάριδι· τὸ δὲ γ' Ἑλληνες ἅπασι κοινὴν ὕβριν τὸ πρᾶγμα τίθενται, διὰ τοῦτο καὶ ἄθροοι πρὸς Ἴλιον πλέουσι, καὶ τὰ περὶ τὴν Τροίαν πάντα εὐθὺς τῷ στρατεύματι ἀνηρπάζετο, χωραὶ ἐλεηλατοῦντο, πόλεις ἐνεπιμπρῶντο, φρούρια κατεστρέφετο. Ὡς οὖν ὁ πόλεμος ἑτεραλκῆς,² καὶ τὴν κατασκαφὴν ὅσον οὐπὼ καὶ αὐτῇ τῇ Τροίᾳ ἠπειλεῖ, καὶ τὸν κίνδυνον τοῖς ἔνδον φοβερόν μάλα ἐπέσειε, καὶ τὰ πρᾶγματα ἐπὶ ξυροῦ³ τοῖς Τρωσὶν ἀκριβῶς διεκρέματο, ὁ τούτων βασιλεὺς γέρον Πρίαμος πράττει τι σοφὸν καὶ τῆς ἡλικίας τῆς ἑαυτοῦ ἄξιον, καὶ τὴν τύχην ὡς ἐδόκει ἀντισοφίζεται· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους αὐτοῦ παῖδας τῷ πολέμῳ ἐκδίδωσιν, ἐπεὶπερ ἡλικία προὔτρέπετα, ἓνα δ' αὐτῶν ἀπαλὸν πάνυ καὶ πολεμικῶν ἔργων δι' ἡλικίαν ἄγευστον ἐπιτυγχάνοντα πρὸς τὸν Θρακῶν τότε ἄρχοντα Πολυμήστορα πέμπει, καὶ πολλοῦ φίλον ἐκείνῳ δοκοῦντα· μετ' ἐκείνου δὲ καὶ χρυσὸν ἰκανὸν ἐκπέμπει,
 20 Ζώπυρόν τε, τοῦ γε νῦν καὶ τῆς Τροίας καὶ τῶν πραγμάτων πάλιν ἀνόρθωσιν. Καὶ ὁ μὲν οὕτω σοφῶς διαπράξατο, ἐκπέμπσας τοὺς μὲν ὑπὲρ πατρίδος τοῖς πολεμίοις συμπλέεσθαι, τὸν δὲ διὰ πατρίδα τῷ φίλῳ φυλάττεσθαι. Ὁ δὲ βάρβαρος δέχεται τὸν Πολύδωρον
 25 καὶ τὸν χρυσὸν ἐπιδέχεται, καὶ ἀδίκους εὐθὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιβάλλει τοῖς χρήμασι, καὶ θάνατον μὲν παραχρῆμα τοῦ μειρακίου καταψηφίζεται· ἀλλὰ τὸ τοῦ

¹ Idem tractavit Niceph. Basil. p. 441. ² Π. Η. 26.
 μάχης ἑτερακλία γλῆψιν. ³ De hac dictione, ex Π. Η. 173.
 profecta vide notam ad Arsen. Viol. p. 226.

πολέμου ἄδηλον ὑφορώμενος τέως ἐπέχει τὴν χεῖρα ὁ
 Φρύξ, καὶ συντηρεῖ δῆθεν τὸν παῖδα, καὶ τὸν φιλοῦν-
 τα πρὸς αὐτὸν ὑποκρίνεται· ἐπεὶ δὲ μάθοι τὸν πύργον
 τῆς Τροίας Ἐκτορα πεπτωκότα, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν ἐμ-
 πρησμόν ταύτης τῷ ἀναφερομένῳ καπνῷ τεκμήραιτο, 5
 τότε δὴ τότε, ὄνπερ πάλαι βασιλίσκον ἄδινε, φανερῶς
 ἀναρρήγνυσι, καὶ ἔνθα ὁ παῖς διατρίβοι γενόμενος,
 καιρίαν βάλλει τὸν νέον, καὶ μετὰ τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ
 ζῆν ἀπεστέρησεν. Ἄλλ' ἡ δίκη, καίτοι τὰ πολλὰ ἐν
 ἅπασι διαμέλλουσα, ἐνταῦθα οὐδόλως ἀνέχεται· διὰ 10
 τοῦτο καὶ γῆς μὲν κατορύξαι τὸν νεκρὸν οὐ παραχωρεῖ,
 πελαγείῳ δὲ ῥεύματι ῥίψαι παρασκευάζει. Ἄλλ' ἡ θά-
 λαττα οὐπω τῶν Ἑλλήνων ἀποπλευσάντων ἐξαποπτύει
 Πολύδωρον, καὶ ὁ νεκρὸς τῇ Ἐκάβῃ γνωρίζεται, καὶ τὸ
 τοῦ βαρβάρου δράμα ταύτη ἀνακαλύπτεται, καὶ φανερῶς 15
 ἀμύνασθαι τὸν ἐχθρὸν οὐκ ἰσχύουσα, ἅτε πάντων
 ἔρημος καὶ αἰχμάλωτος, δόλῳ τὴν δολερὰν ψυχὴν ἀν-
 θυπέρχεται, καὶ ὄθεν ἔγνω τὴν ἐκείνου γνώμην ἀλισκο-
 μένην, ἐκεῖθεν τὴν πλεονεκτικὴν ψυχὴν νουνεχῶς δελεάζει
 τε καὶ τεθήρακε· καὶ εἰς χρυσοῦ φυλακὴν αὐτὸν μετὰ 20
 τῶν ἰδίων μεταπέμπεται παιδῶν· ὁ δὲ τὸν φίλον χρυ-
 σὸν ἀκούσας οὐ διαμέλλει, ἀλλὰ σὺν τοῖς παισὶν ὡς
 εἶχε τάχους ἐφίσταται, ὁ κόραξ ἐπὶ τὸ πτώμα φασιν,
 καὶ τὴν σκηνὴν οὐδαμῶς ὑποπτεύσας μετ' αὐτῶν τὴν
 σκηνὴν εἴσεισι, καὶ οὕτως Ἐκάβῃ τοῦ παιδὸς στερη- 25
 θεῖσα διὰ χρυσοῦ τὸν φονεὰ ἑαυτῇ δι' ἐλπίδα χρυσοῦ
 μέτεισιν· ὑπὸ γὰρ τῶν ἔνδον Τρωάδων τὰ τέκνα μὲν
 ὄρα κατασφαττόμενα, ὡς παῖδα σφάξας κἀκεῖνος, ὡς
 ἂν τῆς τῶν φυσικῶν ἀλγηδόνων δριμύτητος καὶ αὐτὸς
 αἰσθοίτο· τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεται, ὡς ἀδίκως 30
 ἐνστηριχθέντας τῷ ῥαδίως αὐτοὺς χέοντι.

Cap. III.

Χ ρ ε ί α.

Οἱ φρονοῦντες εὖ, φησι Σοφοκλῆς, κρατοῦσι πανταχοῦ.

“Οὗδε δὲ Σοφοκλῆς τῶν τραγικῶν τὸ κεφάλαιον· καὶ
 5 ὡσπερ Ὅμηρος ἐν πολλοῖς ποιηταῖς μόνος ἔξοχον τὸ κοινὸν
 ὄνομα εἴληχεν, οὕτω Σοφοκλῆς ἐν πολλοῖς τραγικοῖς τρα-
 γικὸς ὀνομάζεσθαι δίκαιος, ὑπεράρας πάντας τοὺς τοι-
 αῦτα ποιήσαντας· μᾶλλον δὲ ταῖς μὲν ὑποθέσεσι καὶ
 τῷ μέτρῳ τραγικὸς, ταῖς δὲ γνώμασι ἥρωϊκὸς ὁ ἀνὴρ
 10 ἀναφαίνεται, μόνος ποιητῶν ἐν ἱαμβείοις ἥρωϊκᾶς γνώ-
 μασι ἐκθέμενος, καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὅσοις ἐξέθετο, σοφὸς
 ἐπωκύνως ἐκρίθη, καὶ κλέος ἔτι σμικρὸν ἤρατο· ἐν οἷς
 δὲ περὶ φρονήσεως φιλοσοφεῖ, τοσοῦτον πλεόν, ἢ ἐν
 τοῖς αὐτοῦ λοιποῖς θαυμάζεται, ὅσον κακῆνα κατὰ τῶν
 15 ἄλλων τῶν αὐτοῦ τὴν νικῶσαν φέρει καὶ πάσαις ψήφοις
 κρατεῖ. Τί δὲ περὶ τούτου ἀπεφῆνατο· ἢ ἐντελής φρό-
 νησίς, φησιν, ἐν πᾶσι κρατεῖ, καὶ τοῖς μὲν ῥήμασι οὕ-
 τως ἢ ψῆφος μικρὰ, εἰ δὲ τῷ νῶ μεγάλη, μαρτυρήσει
 λόγος ὁ ῥηθησόμενος. Ὁ φρονήσεως γὰρ ἀκραιφνοῦς εὖ-
 20 μοιρῶν εἰς νέους μὲν ἔτι τελῶν εὐδύς ἀπὸ γραμμάτων
 κακίας ἀρετὴν ἀνθαιρήσεται, κἀντεῦθεν πᾶν ἀγαθὸν
 ἐξασκήσει, καὶ παιδείας πάσης ἀνθέξεται, οἷς ὀπλισμέ-
 νος εἰς ἄνδρας γραφεῖς, τίσι τῶν ἀρίστων οὐκ ἂν προσ-
 βάλοι, καὶ προσβαλὼν, ποῖα τούτων οὐ μετ’ ὑπερβο-
 25 λῆς κατορθώσαιτο· βουλευῶν εὐστόχως βαλεῖ, δικάζων
 τὴν ὀρθὴν ἐξενέγκοι, ἐξαίρετα γὰρ τῶν ἄλλων κατορ-
 θώματα φρονήσεως· ἂν στρατηγῇ, μεγάλως εὐδοκιμήσει,
 μετ’ ὀλίγων πολλοὺς, καὶ μετ’ ἀσθενεστέρων ῥωμαλαιο-
 30 τέρους¹ τροπώσεται· ἃ γὰρ φρόνησις ἐν πολέμοις ἐργά-
 ζεται, ἀνδρία οὐκ οἶδεν, ἃ δ’ ἀνδρία, ἢ φρονήσεως οὐ

¹ Sic codex, et infra p. 603. l. 32. ῥωμαλαῖος.

χωρίς, ἢ οὐκ ἀκινδύνως, εἴ τι καὶ δράσειεν· ἄρχων ὁ φρονῶν εὖ, οὐχ ὑπὸ τοῦ ἀξιώματος ἐκείνος, ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἀρχὴν κατεκόσμησε, καὶ ὅσον ἐστὶ τὸ τῆς βασιλείας χρῆμα, λαμπρῶς ἔδειξεν ἂν ἰδιώτης, βασιλέων ἐπικρατέστερος. Ὁ μὲν γὰρ τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ἄρχαι, ὁ δ' εὖ 5 φρονῶν καὶ βασιλέων, εἰ τύχοι, κρατεῖ· καὶ ὁ μὲν ἔστιν ὅτε τὴν ἀρχὴν κλέπτεται ἢ φανερῶς ἀφαρπάζεται, τῷ δὲ ἄσουλόν τε πάντα καὶ ἀναφαίρετον τὸ κράτος μεμένηκει· ἂν εὐτυχῆς, εὐτυχέστερος τῷ πλεονεκτήματι, ἂν δυστυχῆς, παραμυθεῖ τὴν τύχην τῷ κτήματι· πῶς δ' ἂν 10 καὶ δυστυχῆ ὀνομάσειας, ὅς τοῦ εὐδαιμονεστάτου τῶν παρ' ἀνθρώποις ἀγαθῶν εὐτυχῆς γέγονε· σιωπῶν τῶν λεγόντων θαυμασιώτερος, οἶδε γὰρ, οὗ κρείττων λόγου σιγή· ὁμιλοῦντι δ' αὐθις πάντες κεχήνασι, τὸ μέλιτος γλύκιον ῥέον.² ἐκεῖνο ὑποδεχόμενοι, καὶ ἀπλῶς, ἵνα μὴ 15 τὰ καθ' ἕκαστα λέγοιμι, ὁ φρονῶν εὖ ἔχων, ἐν ἀνθρώποις ὑπὲρ ἀνθρώπων φαίνεται· εἰ δέ τις ἀτυχεῖ τούτου τοῦ χρήματος, καὶ πάντων ἀγαθῶν ἀτυχεστάτος πέφυκε· τῶν μὲν γὰρ ἀνθρώποις εὕρημένων ἀγαθῶν ἢ οὐδενὶ τὴν ἀρχὴν ἐπιχειρήσεται, ἢ ἐπιχειρησάμενος, οὐδέν 20 πλέον ἢ πληγῶν καὶ πόνων ὅσων ἀναπλησθεῖς, ὡς ὁ τοῦ κωμικοῦ Στρεψιάδης³ κενὸς ἀπειλεύσεται· ἂ γὰρ γνῶσις ἐφεῦρε, πῶς ταῦτα τῇ ἀγνοίᾳ κατορθωθήσεται, καὶ μὴ ὅτι γε ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ τοιοῦτος οὐδέν τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν κτήσεται, ἀλλὰ καὶ, ἅπερ φύσις ἢ τύχη 25 ἴσως πρὸς αὐτὸν ἐφιλοτιμήσαντο, ταχέως ἡμαύρωσε καὶ τελείως ἀπέσβεσεν· ἂν ἐξ εὐπατριδῶν, αἰσχύνῃ τῷ γένει, ἂν Νιρεὺς, χείρων Θερσίτου, ἂν Μίδας, ταχέως Ἴρος καθίσταται, μᾶλλον δὲ τοῖς χρήμασι συναπόλλυται· πλοῦτος γὰρ ἄνευ φρονήσεως ὑγιούς οὐ μόνον οὐ παρα- 30 μένει, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔχοντα ἑαυτῷ συναπόλλυσιν· ἂν ῥωμαλαῖος, μὴ μόνον οὐδὲν ἀπόνασθαι τοῦ πλεονεκτή-

2 Pl. A. 249.

3 Arist. Nub. 1321. sqq.

ματος δύναται, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτοῦ τοῦτο ἐκτῆσατο,
 φώμη γὰρ φρονήσεως ἄνευ ἵππος ἀκριβῶς ἀχαλίνωτος,
 ὅς ὅσον θρασύτερος, τοσοῦτον τῷ ἐπιβάτῃ τὸ πτώμα
 δεινότερον ἀπεργάζεται. σιωπῶν μὲν οὗτος οὐδενὸς ἄξιος,
 5 ὁμιλῶν δ' αὖ καταγέλαστος, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ὃ μὴ
 φρονῶν εὖ μέσον λογικῶν εἰς ἄλογον τελεῖ. Ταῦτα καὶ
 τὰ τοιαῦτα ἐννοῶν ὁ σοφὸς Σοφοκλῆς τὸ φρονεῖν εὖ
 πάντων κράτιστον νουνεχῶς ἀπεφήνατο· ὥσπερ γὰρ οἱ
 ὀφθαλμοὺς ὑγιεῖς καὶ ἀπειλικρινημένους πλουτήσαντες,
 10 ὅποι πορεύονται, ἀπροσκόπτως καὶ ἀσφαλῶς μάλα φέ-
 ρονται, οὕτως οἱ ἐντελεῖ φρονήσει συζῶντες ὀρθῶς πᾶσι
 πράγμασιν ἐπιβάλλουσιν· ὃ γὰρ ὀφθαλμοὶ σώματι, τοῦ-
 το σύνεσις ψυχῇ πέφυκεν, εἰ δέ γε βούλει, ὃν τρόπον
 ἥλιος πάντων μὲν ἑκασταχόθεν ὑπέρεκειται, ἀστῆρσι δ'
 15 ἐν μυρίοις μέγιστος πολλῶ τῷ μέσῳ καὶ διαυγέστατος
 πέφυκεν, οὕτως ὁ φρονῶν εὖ πάντων ἀνώτατος· λαμ-
 πρότατος δὲ καὶ περιφανέστατος ἐν ἅπασι φαίνεται.
 Τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας εἰς νοῦν λαβέ μοι· ἦν γὰρ δε-
 κέτης χρόνος καὶ μυρίον ἡρώων πλῆθος ἐκπορθῆσαι οὐκ
 20 ἴσχυσεν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπειρηκότες ἀπέπλεον, ταύτην
 ἐνὸς ἀνδρὸς φρόνημα ἐν μιᾷ καὶ μόνη φυλακῇ νυκτὸς
 παρεστήσατο, καὶ ἧς ἔμπροσθεν ὑπὲρ ἀριθμὸν ἵπποι
 ἔμψυχοι προσβαλόντες καὶ ἀρετὴν ἐπιδειξάμενοι παντοίαν
 πεπτώκασιν, ταύτης εἷς ἄψυχος καὶ ἀκίνητος κατέχρεμε-
 25 τίσατο καὶ κατωρχήσατο, σοφίαν ἐνὸς ἔμφρονος φέρων
 ἢ καὶ αὐτόν. Διὰ τοι τοῦτο καὶ τῶν ἀναχθέντων εἰς
 Τροίαν πάντων Ἑλλήνων πτολίπορθος μόνος Ὀδυσσεὺς
 ἀνηγόρευται. Ὁ δέ γε Περσῶν μέγας βασιλεὺς Ξέρ-
 ξης, ὅς μετὰ τὸ πάντας σχεδὸν τοὺς ὑπ' οὐρανῶ ὑφ'
 30 ἑαυτῷ ποιήσασθαι, καὶ στοιχείων αὐτῶν ἔδοξε κατευμε-
 γεθεῖν, οἱ συνέσει οὗτος ἐνὶς ἀνδρὸς τοῦ Θεμιστοκλέους
 κατεστρατηγήθη, μετὰ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἄντικρυς
 τῇ Ἀθηναίων ἐπισπεσών· ὃ δὲ Περικλῆς πρότερον τοι-

λοιπὰ θαυμαστά ὡς πλεῖστα περιόραμῶν, τοῖς λόγοις
 ἐκείνου ἐγκυψάτω, καὶ ἐκ τῶν ὀνύχων ² μανθανέτω
 τὸν λέοντα, ἐν οἷς καὶ ἄλλα μὲν μύρια δημηγορεῖ, πλεί-
 στην ὄσῃ γενναιοτάτην γνώμην μαρτυροῦντα τάνδρι,
 5 καὶ φιλόσοφον τὸν ῥήτορα ἰσχυρῶς ἄγαν ἀποφαινώμι-
 νον· ἃ δὲ περὶ συμφέροντος τοῦ δήμου δημηγορῶν ἀπε-
 φθέγγετο, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅσον ὑποῖ Δημοσθένην,
 πρὸς γε πολλοῖς ἄλλοις καλοῖς καὶ τὴν ἐπιωνυμίαν ἐκεί-
 νην δῦσχυρίζονται. Τίνα δὲ καὶ τὰ γνωματοευθέτα
 10 τάνδρι· χρήμασι περιρῥεῖσθαι τὰ τοῦ Δημοσθένους
 κοινὰ ταριεῖα δεῖν μάλα φησὶ καὶ οὐδὲν τῶν δαόντων
 χρημάτων ἄνευ κατορθωθῆναι δυνατόμενον· καὶ ἃ μὲν
 ἀπεφθέγγετο ταῦτα· εἰ δὲ καὶ ἄριστα, τοῖς λεχθησο-
 μένοις νῦν ἐλεγχθήσεται· δῆμος γὰρ χρημάτων κοινῶν
 15 εὐπορῶν, οὐδὲν ὅλως ἄχαρι ἔποσθήσεται, μᾶλλον δὲ τί
 τῶν συμφερόντων οὐκ ἂν ἐργάσαιοτο, τὰ γὰρ χρήματα
 πόλεις τὰς μὲν προσούσας ἀσφαλῶς συντηρεῖ, τὰς δ'
 οὐκ οὔσας προστίθησι, στρατεύματα ἄπειρά τε καὶ ἀνυ-
 πόστατα συνίστησι, καὶ στόλους ὑπὲρ ἀριθμὸν πηγνυ-
 20 ται, ὧν καὶ φήμη μόνῃ τοῖς ἐχθροῖς φοβεροὶ οἱ ἔχον-
 τες καθεστήκασιν, ἂν δὲ καὶ προσβαλεῖν αὐτοῖς δέη,
 πολλοὺς ἂν ἐκεῖ τοὺς ἀριστεὰς θεάσαιο, ἐπεὶ καὶ τὰ
 γέρα πολλὰ, καὶ ὅσα οἱ νικήσαντες βούλονται, κἄντεῦ-
 θεν τοὺς μὲν ῥᾶστα τρέπονται, τοὺς δὲ πανωλεθρία
 25 διδόασιν· εἰ δὲ καὶ τινες ὑπὲρ αὐτοὺς τὴν ἰσχὴν εὔρε-
 θεῖεν, πρὸς οὓς ὅπλοις χρῆσθαι ἀδύνατον, χρήμασι
 τοίτους κατεγοήτευσαν, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἐπρίαντο,
 τὴν κατ' αὐτῶν ἐκείνων ὁρμὴν εὐχερῶς πάνυ τοῖς δω-
 ρήμασι κατακλείσαντες, καὶ πρὸς σπονδὰς τὰς μετ' αὐ-
 30 τῶν εὐκόλως αὐτοὺς συνελάσαντες, καὶ καταδουλοῦντες
 κακείνους δουλείαν πολλῶ χαλεπωτέραν καὶ αἰσχροτέραν

² Cod. ἐρύγων. Notum proverb. ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα, vide Arsen. Viol. p. 236.

ἐκράτησαν, σώματα τούτων καταδεδουλωμένοι, οὓς οὐ
χρήμασιν ἐξωνήσαντο, γνώμας αὐτῶν ἐβασίλευσαν· ὅσων
τοίνυν γνώμη πολλῶ κρείττον σώματος, τοσούτω τὸ
γνώμας καταδεδουλωσθαι τοῦ σώματα τοῖς μὲν πεπον- 5
θῆσι φανυλότερον τε καὶ χαλεπότερον, τοῖς δὲ δεδρακό-
σιν ὑψηλότερον καὶ λαμπρότερον κίνου καθίστηκε. Τοῖς
δόξασι τῆ εὐπορούσῃ βουλῇ τέλος ῥάδιον προστίθεται·
ἐπιστήμαι δὲ καὶ τέχναι καὶ ἀρεταί, καὶ ἄλλα πάνθ'
ὅσα τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ψυχαγωγεῖ τε καὶ κατα- 10
κοσμεῖ, μισθ' ὑπερβολῆς ἐν αὐτοῖς· ἐνθα γὰρ οἱ μισθοί,
ἐκεί καὶ τὰ τοιαῦτα σκοπεύονται· ἐνθα οὐδέ τις τῶν
ἀπάντων ἐν τούτοις, ἀλλὰ καθημένους εἶκοι παστ' ἀγα-
θὰ ἐπιφέρει, τῶν ἀφ' ἑκάστης πόλεως τε καὶ χώρας ἐμ-
πόρων συχνῶς καταγομένων, καὶ θεραπεύοντων δίκην τὰ 15
πρὸς χρείαν πάντα προσαγόντων αὐτοῖς, κἀντεῦθεν πάν-
τας ὑφ' αὐτοῖς ποιοῦνται, τοῖς πᾶσιν ἀγαθοῖς κατα-
βρίθονται καὶ βαθείας εὐρήνης καταπολεύουσιν· ὧν τί
μακαριώτερον ἢ ἢ ζηλωτότερον γένοιτο, καὶ ἀπλῶς εἰ-
πεῖν πάντα μὲν εὐχερῇ τοῖς εὐετηρίων κοινῶν χρημάτων 20
ἔχουσι πάρεστι, δυσχερῇ δ' ἅπαντα πάλιν ἄπεισιν· ὁ
δὲ γε πενία συζῶν καὶ χρημάτων κοινῶν γυμνός δήμος
οὐδὲν ὅπερ τῶν δεινῶν οὐχὶ πείσεται· προσβαλόντων
ἐχθρῶν ἢ δουλείας τὴν ζωὴν ἀνταλλάξεται, ἢ μὴ τοῦτο
βουληθέντες διαφθαρήσονται τέλεον, σοφία δὲ καὶ τέ- 25
χνη καὶ μηχαναὶ καὶ βουλαὶ τὸ εὖστοχον παρ' αὐτοῖς
ἔχουσαι οὐδὲν ἔσονται χρημάτων ἀπόντων· πᾶσι γὰρ
τούτοις τὰ χρήματα τέλος τίθησιν· εἰ δ' ἄπεισι ταῦτα,
ἢ κάκεινα συναπογίγνεται, ἢ εἰ πάρεστιν, ἀδολεσχία
μόνον μάταιος πάρεστιν· κἀντεῦθεν τὰ μὲν προσόντα 30
τοῖς τοιούτοις ἀνδράσιν ἀγαθὰ ταχέως ἀπέπτη, τὰ δὲ
δυστυχῇ κοσκινηδὸν φέρεται, καὶ τέλος ἠπορηκότες ἢ
μετανάσται τῆς ἑαυτῶν γίνονται, οὐ τί δυστυχέστερον

γένοιτο· ἢ τοῖς ἐχθροῖς διασπάραγμα γεγονότες οἱ μὲν τέλειον διεφθάρησαν, οἱ δ' ἀθλίως αἰχμάλωτοι ἄγονται, ὅπερ τοῦ τελείως φθαρῆναι πολλῷ δεινότερον. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐννοοῦντα τὸν Δημοσθένην, τὴν ἐπικαι-
 5 ροτάτην ἐκείνην φωνὴν ἀφεῖναι κατέπεισεν.

Ὡσπερ γὰρ ἱέραξ, ἂν μὲν πτερῶν τε καὶ ὀνύχων ἱκανῶς ἔχη, μὴ μόνον ἀνώτερος τῆς τῶν ἐχθρῶν ἐπη-
 ρείας φαίνεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ κράτος ἐκείνην κατα-
 τροποῦται, ἂν δ' ἀκριβῶς αὐτῶν ψιλωθῇ, πρὸς τῷ μη-
 10 δὲν τῶν αὐτῷ συμφερόντων ἐν ἔργῳ ἔτι δύνασθαι καὶ
 τοῖς ἐχθροῖς διασπάραγμα γίνεται, οὕτω δῆμος εὐπο-
 ρῶν μὲν κοινῶν χρημάτων πᾶσιν ἀγαθοῖς ἐντροφῶσι,
 καὶ πάσης ἐπηρείας ὑπέρχονται, τούτων δὲ γυμνωθεὶς
 φθορὰν ἀντενδύονται. Τὴν τῶν πάλαι Περσῶν ἀρ-
 15 χὴν ἄκουε, οἱ τὴν ὑφήλιον σχεδὸν ἅπασαν ὑφ' ἑαυτοὺς
 ἐποίησαντο, οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ τῶν χρημάτων ἀ-
 φθονωτάτῃ περιουσίᾳ· οἴκους γὰρ φασιν ὅλους μεστοὺς
 χρυσοῦ τὸν μέγαν βασιλέα κεκτηῆσθαι Περσῶν. Ὅθεν
 τὸν κωμικὸν καὶ ἐν ἅπασιν μὲν τοῖς ἀποφανθεῖσιν
 20 ἐκείνῳ λοιποῖς ἄγαν ἐκπλήττομαι, λίαν συνεστῶτα τοῖς
 πράγμασιν ἐπιβάλλοντα, ἐν οἷς δὲ τὴν τῶν χρημάτων
 ἰσχὺν ὀπόση τίς ἐστὶν ἀπεφήνατο, ὃ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν,
 ὅσον τὸν ποιητὴν ὑπεράγαμαι· τὰ πάντα γὰρ, φησι, τῷ
 πλούτῳ δεδούλωται, τὴν αὐτὴν Δημοσθένει περὶ τῶν
 25 αὐτῶν ψῆφον ἐξενεγκῶν. ἦν γὰρ Ἀριστοφάνης γνώ-
 μην περὶ τοῦ πράγματος διὰ καταφάσεως μόνης φθά-
 σας ἐκύρωσε, ταύτην Δημοσθένης ὕστερον διὰ κατα-
 φάσεως ἅμα καὶ ἀποφάσεως σοφῶς συνεπέρανεν, ἥσ-
 περ πολλοὶ μὲν ἀκροαταὶ γενήσονται, καὶ τὸν εἰπόντα
 30 Δημοσθένην θαυμάσονται, κατ' ἀξίαν δὲ οὐδεὶς, οὐ-
 μενον ὡς ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα παντάπασιν.

V.

A Aristoph. Plut. 128. εἰς.

ατὰ τὴν πλά-

κριβείας ἐν τοῖς
 νω ἐμέλησε, το-
 ῖπασιν ἐκείνοις 5
 μαστὸν οὐδέν·
 πατρὶ προσεῖ-
 ρόντιζον, πῶς
 ῖς ποιούμενοι
 ο καὶ ἀλλό- 10
 ἐν ὑγιᾶς εἰς
 οὺς ἀνθρώ-
 θηρία καὶ
 ῖτες οἴκο-
 παντὶ ἐκ 15
 ν καὶ ἐν
 λουσίῃ ἢ
 λατάνου
 ρα, καὶ
 : δ' ἄ 20
 εἰν εἰς
 ἄθρα
 ἴτους
 θρη-
 αῖτεῖ 25
 εὔ-
 ἴλ-
 ῖη,
 ῖ.
 - 30

τῆς συνήθους καὶ φίλης πῶς ἤρετίσαντο, εἶπαρ ἐκ τῆς
 οἰκείας εἰς ἑτέραν ἡμᾶς μεταβῆναι συμβαίη, οὐκ ἔστιν
 εἰπεῖν, ὅσον τὸ πρᾶγμα δυσχερῶς φέρομεν, καὶ ταῦτ'
 οὔσης κακείνης ὁμοίας γῆς καὶ ἀνθρώπους τοὺς ἀν-
 5 τοὺς κεκτημένης, καὶ γῆν ἅπασαν, ἐφ' ἣν ἐγεννήθησαν
 καὶ ἐτράφησαν, ἐκόντες ὄντες ἐκεῖνοι ἀρνηθῆναι ἀνα-
 σχόμενοι, εἰς χῶρον ἐκ διαμέτρου ἐνηλλαγμένον, καὶ
 περὶ οὐπερ οὐδ' ἤκουσαν ἐβουλεύοντο μετοικίξασθαι·
 ἀλλ' ἔστω, διδώσθω εἰς οὐρανὸν βουληθῆναι τούτους
 10 ἀνελθεῖν, συνθέντε δὲ ὄρη, καὶ ἀνάβαθρα κατασκευά-
 σαντε, ἀνέρχεσθαι ἐπεχείρησαν· πρῶτον μὲν, πῶς αὐτὰ
 μετεκίνησαν, ἢ εἰς ἓν τὰ ὄρη συνήγαγον, ἢ μᾶλλον πῶς
 τῶν χώρων, ἐν οἷς ἠδραιοῦτο ταῦτα, ἀπέσπασαν, εἰ μὲν
 γὰρ ἀστήρικτα ἐπέκειτο ταῦτα τῇ γῆ, ἣν ἂν καὶ οὕτως
 15 ἄπορον, πῶς τοσαῦτα ὄρη νεανίαιν δυοῖν ἐκεκίνητο· ὁ-
 μως δὲ ἴσως ἂν ἐδόκει ἔχειν τινὰ τὸ πρᾶγμα οὕτω πα-
 ραδοχίην· ἐπεὶ δὲ τῇ γῆ ταῦτα οὕτως ἐμπέφυκεν, ὡς
 μηδενὶ τῶν ἀπάντων κινήσαι δυνατὸν, πλὴν τῷ καὶ πᾶ-
 σαν τὴν γῆν δυναμένῳ, λείπεται ἢ μετὰ τῶν ὄρων καὶ
 20 πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνους τότε ἀνατρέψαι, ἢ μηδὲ τὰ ὄρη
 ὅλως δυνηθῆναι μετακινήσαι· ἔπειτα δὲ, ὀπόσης καὶ τῆς
 ἀναβάθρας κατασκευασθείσης ἐπειρῶντο ἀνέρχεσθαι, ἢ
 γῆ ἅπασα οὐδὲ πολλοστημόριον τοῦ οὐρανοῦ ὕψους τι
 εὔρηται, καὶ μέρη τινὰ ταύτης σμικρότατα καὶ μηδα-
 25 μινὰ συντεθέντα τὸν οὐρανὸν ἂν ἔφθασεν; ὡσπερ ἂν εἰ
 ὦοῦ ἔνδον στοᾶς μεγίστης κειμένου, καὶ ὡς εἰκὸς τοῦ
 ἀκροτάτου ταύτης ὕψους παντάπασιν ἀπολειπομένου,
 συντιθεῖς τις τὰ περὶ τὸ ὦον ἐκεῖνο κεγχρώδη ἐπανα-
 στήματα, τῷ τῆς στοᾶς ἐκείνης ἄκρῳ ἐξισοῦν ταῦτα
 30 πειρᾶται· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα μὴ μόνον ἀδύνατα, ἀλλὰ καὶ
 γέλωσ πλατὶς λεγόμενος·¹ καὶ ὁ θεὸς αὐτοὺς ἀνωθεν κεραι-

1 Cfr. Niceph. Progymn. p. 473. εἰρωνεία ταῦτα καὶ γέλωσ πλατὶς.

ἐκείνον ψηφίσασθαι, ὅπως τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτοῦς
 ἀναστείλῃ· ἐπειδὴ δὲ ἤδει ἀνηνύτοις ἐπιχειροῦντας, τίς
 ὁ σκοπὸς κερανοῖς ἐκείνους κωλύσαι, καὶ βασκαίνειν
 δόξαι τοῖς καὶ χωρὶς τοῦ κερανοῦ παύσασθαι τῆς ἀλό-
 γου ὁρμῆς ἀναγκασθησομένοις μετ' οὐ πολὺ· ἀλλ' ἔστω
 καὶ ταῦτα· τούτων δὲ τεθνηκότων ἢ ἀδελφὴ θρηνοῦσα
 οὐκ ἔληγε, καὶ τὸ πάθος μὴ φέρουσα τὸν θεὸν ἐξαιτεῖ,
 εἰς φυτοῦ φύσιν μεταβαλεῖν· ἀδίκως ἀπολωλέναι τοὺς
 ἀδελφούς ᾤετο, ἢ τῶν δικαίων ἐπιτυχόντας· οὐ μὴν καλῶς
 ἐκείνους παθεῖν ἔκριεν, ἄχθεσθαι μᾶλλον τούτοις ἐχρῆν,
 οὐχὶ δὲ τοσοῦτον τῶν ὑβριστῶν κήδεσθαι, ὡς ὑπὲρ αὐ-
 τῶν καὶ θρηνεῖν ἄπαντα· εἰ δ' ἀναξίως παθεῖν ἐκεί-
 νους ᾤετο, τοῦ θεοῦ κατηγορεῖ σαφῶς· καὶ ἄδικον ἐκεῖ- 15
 νον τοῖς δάκρυσιν ἀπειφαίνεται, καὶ πῶς, ὃν ἐχθρὸν
 ἠγεῖτο, χάριν ἐζήτει, πῶς δὲ κάκεινος τὴν αἴτησιν τῆς
 ἐκείνον μισούσης ἐπλησεν· ἀλλ' οὐ μᾶλλον κάκεινη τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἐπήγαγε, τοῦ ἔργου μὲν μὴ κοινωνη-
 σάσῃ τοῖς ἀδελφοῖς, τῆς αὐτῆς δὲ γνώμης διὰ τοῦ ἄ- 20
 παντα ὑπὲρ ἐκείνων θρηνεῖν ἐχομένη· ἦν λυπεῖν ἔδει,
 ταύτην ἐψυχαγώγει, τοὺς ἔρωτας αὐτῆς ἐκπληρῶν· τί
 δὲ ταύτη καὶ τὸ μεταβαλεῖν εἰς φυτόν; εἰ μὲν γὰρ ἤθελε
 διὰ τὴν λύπην φθαρῆναι, αἶνον μᾶλλον ἐχρῆν ζητεῖν,
 καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τοῦ ποθομένου τυχεῖν, εἰ δὲ 25
 σώζεσθαι, τί μεταπεισεῖν εἰς ἑτέραν φύσιν ἐζήτει, ἔν'
 ἀναίσθητος ἔχη τοῦ πάθους; ἀλλ' οὖν εἰς ἑτέραν φύ-
 σιν μεταστοιχειωθῆναι μᾶλλον ζητεῖν ἐχρῆν, ἀτιμοτέ-
 ραν δηλαδὴ, οὔτοι καὶ τοὺς ἀδελφοὺς γὰρ ἂν μᾶλλον
 τιμᾶν ἔδοξεν, οὐχὶ δὲ εἰς τοιοῦτον ὠραῖον φυτόν, καὶ 30
 ἑαυτὴν διὰ τὸ πάθος ἀτιμάζειν εἰκὸς ὄν, καλλωπίζε-
 σθαι διὰ τῆς ἐξαλλαγῆς· ὄντως οὐδεὶς λαλίστερος ἢ
 φειδέστερος ποιητῶν γέγονεν.

Cap. VI.

Κατασκευή, ὅτι ἀληθῆ τὰ κατὰ τὴν
πλάτανον.

Τοῖς ποιηταῖς, χάρις ὅτι πολλή, οἷς ἐν τοῖς ποιή-
μασιν ἑαυτῶν μετὰ τῆς τέχνης καὶ ἀκριβείας καὶ τοῦ
5 ἀληθοῦς οὐδόλως ἠμέλησαν, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀκριβείᾳ τῆς
τέχνης ταῦτα ἐκόσμησαν, τῇ δ' ἀληθείᾳ τῶν λεγομέ-
νων τὸ βέβαιον αὐτοῖς ἐχαρίσαντο· ἄτινες ἐξετάζειν μὴ
βουλόμενοι ἢ καὶ μὴ δυνάμενοι ἀνασκευάζειν ἐπιχειροῦ-
σιν, ὡς δῆθεν ἄπιστα, καὶ ἐπὶ πᾶσι μὲν οὖν ἀληθείας
10 πρὸ τῶν ἄλλων οἱ τοιοῦτοι ἐφρόντισαν, ἐφ' οἷς δὲ περὶ
τοῦ φυτοῦ τῆς πλατάνου διεξίασιν, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν,
ὅσον τὴν ἀλήθειαν τοῦ ψεύδους προετιμήσαντο· τί δὲ
καί φασι; τὸ τοῦ Ἀλωέως παῖδε εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν
ἐβουλεύσαντο· πρὸς τῆς ἀληθείας αὐτῆς τί τῷ λόγῳ
15 ἀπίθανον πρόσεστιν; οὐ πάντως τὰ ἄνω φρονεῖν καὶ
ζητεῖν ἐδιδάχθημεν; οὐ τὸ παρ' ἡμῖν θεῖον ἄνωθεν;
εἰ δ' ὅθεν προήλθομεν, ἐπανελθεῖν ἐπειγόμεθα, θαυ-
μαστόν; τούναντίον ἂν ἦν μᾶλλον θαυμάσιον, εἰ τῶν
οἰκείων ἐπιλαθόμενοι τοῖς ἀλλοτρίοις αἰεὶ προστετήκει-
20 μεν, καὶ οὐρανὸν ἀφέντες τῇ γῇ προσηρείσθημεν. Εἰ
δ' οὐρανόσε πάντες ἀνελθεῖν ἐπειγόμεθα, πῶς ἄνθρω-
ποι κακῆνοι ὄντες εἰς οὐρανὸν βουλευθῆναι ἀνελθεῖν οὐ
πιστεύονται; ἢ πῶς οἱ ταῦτα περὶ αὐτῶν λέγοντες ἀπα-
ράδεκτοι; καὶ ὄρη συνθέντε καὶ ἀναβάθρας ποιήσαντε
25 ἀνέρχεσθαι ἐπεχείρησαν, καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπεὶ γὰρ
ἔτι σώμασι προσεδέδεντο, ὁμοίαν καὶ τὴν ἀνάβασιν ἐποι-
ήσαντο· εἰ μὲν γὰρ τοῦ σκήνους ἐνῆν αὐτοῖς γυμνω-
θῆναι καὶ πνεύματα μόνα λειφθῆναι, ἀσώματον καὶ
ἄνυλον ἂν, ὡς εἰκὸς ποιῆσαι καὶ τὴν ἀνάβασιν ἐπε-
30 χείρησαν· ἐπεὶ δὲ μετὰ σωμάτων ἔτι ὄντες ἐτύγγανον,
σωματικὴν καὶ τὴν ἀναβάθραν διανοήσαντο, ἀλλ' ὁ

περ' ἐποιούν, μετὰ σώματος γὰρ εἰς οὐρανούς αναρῆ-
ναι ἀνθρώπων ἀμήχανον, γυμνοὶ τούτους τοῦ χοϊκοῦ βάρους, καὶ τοῦ ποθομένου καταξιοῖ, καὶ τοῦ σωματι- 5
κοῦ δεισμοῦ λύσας τούτους εἰς οὐρανούς εὐχερῶς ἀνελ-
θεῖν παρεσκεύασεν· ἡ δὲ ἀδελφὴ θρηνοῦσα τούτους οὐκ
ἔληγε, τί γὰρ ἀδελφοῦ γνησιώτερον ἅμα καὶ συμπα-
θίστιον; ἄλλως τε καὶ ταύτης ἀδελφῶν τηλικούτων
ἀθρόον στερηθείσης, καὶ ἀθλίως, ὡς ἐκείνη ἔδοκει· διὰ 10
τοῦτο καὶ τὸ πάθος μὴ φέρουσα αἰτεῖ τὸν θεόν,
μεταβαλεῖν εἰς φυτὸν, κατὰ λόγον καὶ τοῦτον· ζῆν μὲν
γὰρ οὐκ ἠδύνατο, τὸ σφοδρὸν τοῦ πάθους οὐ στέγειν
ισχύουσα, εἰς ἄλλην δὲ φύσιν μεταπασεῖν ἢ ἀποθανεῖν
οὐκ ἐζήτησεν, ἵνα μὴ ἑαυτῇ μᾶλλον, ἀλλ' αὖ τοῖς ἀδελ- 15
φοῖς τῇ μεταβολῇ δόξῃ χαρίζεσθαι· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἑτε-
ρόν τι μεταβαλεῖν ἢ καὶ τελείως φθαρῆναι ἐκείνη ἂν
μόνη λυσιτελεῖν ἔδοξε, τῆς λύτης ἀπαλλαγείῃ, καὶ τῶν
σπαραγμῶν, οἷς ζῶσα ξυνῆν, τοῖς θανοῦσι δ' οὐδέν· τῇ
δὲ οὐ τοῦτο σκοπὸς τῆς μεταβολῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναι- 20
σθησίαν τοῦ πάθους διὰ τοῦτο ἠγάπα, ἵνα τὸ εἶναι μα-
νιμώτερον καὶ μακρότερον ἔχουσα, τοῖς δάκρυσιν τοῖς οἰ-
κείοις τιμᾶν διὰ παντὸς ἔχῃ τοὺς ἀδελφούς· τοῦτο γὰρ
ἐκείνη τὰ σπουδαζόμενον, ἀγεράστους ἐκείνους λειψθῆναι
μηδέποτε, ὥστε οὐκ ἑαυτῆς ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν χάριν καὶ 25
τὴν τοιαύτην μεταβολὴν ἠρετίσατο· εἰ μὲν γὰρ ἢ ἀδά-
νατα ζῆν ἢ πρὸς τὴν τοῦ πάθους δριμύτητα διαρκήσειν
ἐπίστευε, τὴν μεταβολὴν οὐκ ἂν παρεδέξατο, ἀλλ' ἐφ'
τῆς φύσεως ἦν μᾶλλον μένειν ἠγάπα, ὡς ἂν διττῶς τοὺς
ἀδελφοὺς θεραπεύῃ τῶν τε ταλαίπωρῶν διὰ παντὸς καὶ 30
τῶν κλαίειν ὑπὲρ ἐκείνων ἰκάστοτε. ἐπεὶ δὲ τὰ τε πάθος
ἐπὶ θύρας ἠπέιλει τὸν θάνατον, καὶ ἑαυτὴν ἐκείνη θνη-
τὴν ἄλλως ἰπίστατο, μεταβαλεῖν ἐζήτησεν, ἐφ' ἧς φύ-

σειως οὐδενὸς τῶν τριῶν τούτων διαμαρτεῖν ἔγνωκε· καὶ μεταβαλοῦσα, εἰς ὅπερ ὁρᾶται, ἀναισθητῶς ἔχει τοῦ πάθους, καὶ διαρκεστέραν τὴν διάνοιαν κέκτηται· καὶ δακρυῖοοῦσα τοὺς ἀδελφοὺς τοῖς νενομισμένοις τιμᾶ· καὶ
 5 τὰ τρία γὰρ ταῦτα φυτοῖς πέφυκεν, ἀναισθησίαν ἔχειν παντὸς, τῇ διαδοχῇ παραμένειν, καὶ προχεῖν ἐκάστοτε δάκρυα· τοῦ θεοῦ δὲ κατανεύσαντος εἰς τὴν πλάτανον, ἣν ὀρῶμεν, φυτὸν μεταβάλλει ἢ κόρη· ἧς γὰρ τὴν γνώμην τῶν ἀδελφῶν ἀπεδέξατο, ταύτης καὶ τὴν αἴτησιν
 10 προσεδέξατο· οὐκ εἰς καρποφόρον δὲ, ἀλλ' εἰς ἄκαρπον δένδρον μετήλθεν, ὅτι οὐ κεκοσμηθῆναι ἐβούλετο, καὶ καρποῖς περιστέφασθαι, καὶ διὰ λύπην ἐναλλαγεῖσα ἔπειτα καλλωπιζέσθαι· ἀλλ' ἄκαρπος πάντη καὶ ἀκαλλώπιστος διατελεῖν μάλλον ἠγάπα, ὡς ἂν ἢ πρὸς τοὺς
 15 ἀδελφοὺς λύπη ταύτης διὰ τῆς ἀκοσμίας καὶ τῆς ταλαιπωρίας δημοσιεύηται· ἐπὶ τούτοις ἀληθεῖς πάντες οἱ ποιηταί, καὶ οἱ τούτοις ἀντιλέγουν πειρώμενοι, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅσον ψεύδονται.

Cap. VII.

Κοινὸς τόπος κατὰ ἱεροσύλου.

20 Τὰ τε ἄλλα, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν ὀφειλομένην πᾶσαν εὐλάβειαν πρὸς τὸ θεῖον ἡμῶν πάντων ἀπονεμόντων, οἱ τούτου καταφρονηταί τὴν ἀξίαν ἀποτιννύτωσαν· εἰ γὰρ τὰ εἰκότα μὲν ἡμεῖς εἰς τὸ θεῖον τελοῖημεν, τοὺς δ' ἀσελγαίνοντας εἰς αὐτὸ ἐξὸν ἐπισχεῖν οἱ
 25 κωλύοιμεν, μὴ ὅτι γε οὐδὲν πλέον ἡμῖν ἔσται, ἀλλὰ παρά γε κριτῆ¹ τῷ θεῷ ἀκριβῶς ἴστε τὴν αὐτὴν τοῖς

1 Julian. ep. 1. p. 372. A. παρ' ἐμοὶ κριτῆ. ep. 24. pag. 372. A. εἰ μὲν ἔχει μέτριον ὑπό σοι κριτῆ. Heliodor. II. 7. ταῦτα μὲν ἔφη καὶ ἐπαίρων ἀξία κατ' ἐμέ κριτῆν. Lucian. Asin. p. 78. ed. Courier. καὶ αὕτη δικαιοσύνη ἀμοιβῆ ἐδόκει τότε, εἰ ἦν τὰ πράγματα ἐν ὄρω δικαστῆ. ubi vide notam.

φθασασα ηλευθερωσεν, και ο ιερουσολικος υωφρονιζεσθω,
 ινα γνωμη καταφρονειν, ωνπερ ουδεις κατ' αξιαν τι-
 μαν δυναται· αλλως τε και πως αν του λοιπου το θειον 5
 κατα των επηρεαζοντων επικαλεσαμενων ημων εισακού-
 σαιτο, ει νυν ουτω καταφρονουμενον ημεις αυτο παρα-
 βλεπομεν; μαλιστα δ' ακριβως την εις το θειον πα-
 ροινιαν του αλιτηριου τουτου σκοπησετε, ει τα ημετερα
 αστι ενθυμηθαιητε· ημεις, ω ανδρες, ανωθεν, ωσπερ τινα 10
 κληρον πρωτον διεδεξαμεθα, το θειον τιμαν μεν και
 σεβισθαι· της δε τοιαυτης εννοιας τεκμηρια και αλλα
 μεν πλειστα ενδεικνυσθαι, μετα δε γε των αλλων και
 τω χρυσω και αργυρω· λιθοις τε των τιμιων και μαρ-
 γαροις τας θειας εικονας κατακοσμειν τε και περιστέ- 15
 φειν, και τοις παρ' ημιν δοκουσι τιμιοις τα οντως τι-
 μια δεξιουσθαι, και εικότως, επει γαρ τας αξιας ημεις
 αμοιβας αποδιδοναι τω θειω, ωνπερ δωρεων αφθονων
 παρ' αυτου οσαι ωραι καταπολαουμεν, ου δυναμεθα,
 των γων δυνατων ουκ απολειπεσθαι δεον κρινομεν· δια 20
 τουτο και περιων² ιδοι τις τους ημετερους νεως ταϊς

2 Cod. περιών. scripsi περιών. Nihil frequentius hac con-
 fusione. Pausan. IX. 14. 1. εις Λευκτρα ιναί πανδημει. An-
 gel. ειναι. ibid. §. 6. διεξιναί της οδοϋ τα στενα και δυσβατα
 ημελλεν. Angel. διεξιναί. Arsin, p. 709. τι δαι αφιεντες γρα-
 ψετε εξιναί καταλευν τους νομονς. Par. εξιναί. Vita Josephi
 52. τους εξιναί θελοντας. Par. 1423. εξιναί. c. 55. επι τον πό-
 λεμον εξιναί. Par. 1423. εξιναί, c. 61. εδοξε δυο μεν υπιναί
 προς τους Ιεροσολυμιτας. Par. 1423. απιναί. Bell. Jud. II.
 10. 5. παριναί το πρόσταγμα. Par. 1429. παριναί. III. 5. 4.
 εξιναί δε του στρατοπιδου διαν, υποσημαινει μεν η σάλπιγξ. Par.
 1429. εξιναί. III. 10. 10. εξιναί δια μόνης της επι Τιβεριάδα
 φερούσης οδοϋ. Par. 1429. εξιναί. VII. 1. 3. και κατ' ονομα

τοιαύταις τιμίαις ὕλαις κεκαλλωπισμένους, καὶ περι-
 στράπτοντας πόρρωθεν, ἅπερ οὗτος, ὡς ἔοικεν οὐδό-
 λως ἀποδεχόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τὸ θεῖον τιμῆς
 ἡμᾶς μυσαιτόμενος, ἀσεβὲς ἔργον διανοήσατο, καὶ τού-
 5 τα βλέπων πρὸς ἑαυτὴν τοιαῦτα ἐφθέγγατο· τί, λέ-
 γων, οἱ μάταιοι οὗτοι τὸν τοσοῦτον χρυσὸν καὶ τὸν
 ἄργυρον εἰς οὐδὲν δέον ἐνταῦθα κατέχεον, καὶ τὰς εἰ-
 κόνας ἐν αὐτοῖς περιέσχον, καὶ λίθους καὶ μαργάρους
 ἀπείρους κείσθαι κενούς ἐν τοῖς ναοῖς ἐπισάρευσαν·
 10 ὄντως, τί ποιοῦσιν, οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' ἔγωγε νύκτωρ
 ὑπεισελθὼν πάντα ταῦτα ὑφελούμαι καὶ τοὺς ἐνδεδυ-
 μένους ταῦτα γυμνοὺς ποιήσομαι, κἀντεῦθεν ὑπὲρ τού-
 ἄλλους αὐτὸς γενήσομαι, καὶ πάντας ὑπ' ἑμαυτὸν κα-
 ταστήσω. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα οὗτος μὲν οὐ μόν-
 15 νον ἀκολάστῳ γλώττῃ καὶ γνώμῃ ἐφθέγγατο, ἀλλὰ καὶ
 χειρὶ ἀκολαστοτέρῳ πράττειν ἀπήρξατο, ἢ δέ γε δίκη,
 καίτοι τὰ πολλὰ μακροθυμεῖν, εἰώθυια, ἐνταῦθα οὐδὲ
 μικρὸν ἀνασχέσθαι δέχεσθαι ἀλλ' εὐθύς φωραθῆναι
 τὸν μιᾶρον εὐδοκεῖ· καὶ τοὺς νεωκόρους ἀνίστησι πρὸς
 20 τὴν τούτου κατάσχεσιν· μὴ τοίνυν φιλανθρωπότεροι τοῦ
 θεοῦ ὑμεῖς δόξαι θελήσητε, συγγνώμης αὐτὸν ἀξιώ-
 σαντες, τὸ γὰρ δὴ φαινόμενον αὐτὸς ἐνταῦθα νῦν κρί-
 νει, τῇ δ' ἀληθείᾳ ἡμεῖς περὶ τοῦ θεοῦ διὰ τῆς ψή-
 φου ταύτης δοκιμαζόμεθα, εἰ ἄρα γε ζηλοῦμεν ὑπὲρ
 25 αὐτοῦ, ἢ λόγοις μόνοις αὐτῷ χαριζόμεθα· νῦν γὰρ ἢ
 δικαίως καταψηφισάμενοι τούτου τοῦ ἀσεβοῦς, τὴν εἰς

καλῶν ἐπὶ τῆν τε παρόντας Par. 1423. 1426. παριόντας. VII. 6.
 4. ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν τῆ τελευταῖος ἀπιέναι.
 Par. 1423. ἀπειναι. VII. 8. 7. ὅτι μέλλουσιν ἀπιέναι. Par. 1423.
 1425. ἀπειναι. Aristid. τέχνη. B. p. 520. 1. πολιτικὸς δὲ ἀνὴρ
 ὑκνήσειεν ἂν προσελθεῖν τοιούτοις, ὀνόμασιν ὅπου δ' ἂν προσίη
 κ. τ. λ. ita ex emendatione Norrmanni. Ald. et Par. προσίη.
 cfr. Jacobs ad Achill. Tat. p. 579.

κοινωνεῖν σαφῶς ἀπειλεγγυήσομεθα. Δεινὸν ὁ τυμβω-
 ρύχος, πῶς γὰρ οὐ; ὅς πρὸς γε τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς
 τὴν κοινὴν φύσιν ὑβρίζει, οὐκ αἰδεῖται· ἀλλ' ὁ ἱερόσυ-
 λος πολλῶ τῶ μέσῳ τυμβωρύχον ὑπερεβάλετο· ὁ μὲν
 γὰρ εἰς ἀνθρώπους πλημμελεῖ, ὁ δὲ ἱερόσυλος εἰς τὸ
 θεῖον τολμᾷ· καὶ ὁ μὲν εἰς νεκρὸν, ὁ δὲ εἰς ζῶντα θε-
 ῶν πεπαρῶνηκεν· ὅσον τοίνυν ἀνθρώπου νεκροῦ ζῶν θε-
 ῶς διενήνοχεν, τοσοῦτον ἱερόσυλος τυμβωρύχου παρανο-
 μώτερος· καὶ ἀγνώστως μὲν τρώσαι καὶ ἀβουλήτως φο-
 νεῦσαι τις ἔσχεν εἰπεῖν ὁ τοιοῦτοῖς ἀλοῦς δηλαδὴ πλημ-
 μελήμασιν· ὁ δὲ γε ἱεροσυλῶν τε προβαλέσθαι τοιοῦτον
 οὐκ ἔχει, ἀλλὰ καὶ βεβούλευται, καὶ προέσχεπται, καὶ
 πρὸ τῆς πράξεως τὴν γνώμην ἱερόσυλος εὔρηται, ὥστε
 καὶ ὁ μόνον τοῖς ἄλλοις κακουργοῦσιν εἰς λόγον ἀπο-
 λογίας λείπεται, τὸν ἱερόσυλον καὶ τοῦτο ἐξέφυγεν· ὁ
 δὲ τοιοῦτος οὐ μόνον μετὰ τὴν πράξιν, ἀλλὰ καὶ πρὸ
 ταύτης ὑπεύθυνος· δεινὸν οὖν, εἰ τὸν καὶ πρὸ τῆς πρά-
 ξεως τιμωρίας ἄξιον ἡμεῖς καὶ μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἀσε-
 βείας τοῦτον ἐλευθερώσομεν· ἄλλως τε οὐκ ἔστιν ἀ-
 πλοῦν, ἀλλὰ πολλαπλοῦν τε κακὸν ἱερόσυλος, κλίπτης
 γὰρ καὶ τυμβωρύχος καὶ ληστής, καὶ φονεὺς, καὶ τὸ
 ὅλον εἰπεῖν ὕδρα τις ἀτεχνῶς μυθική, ὁ γὰρ θεοῦ κα-
 ταφρονῶν πῶς ἀνθρώπων ἂν ὤκνησεν; ὁ μὴ τοὺς ζῶν-
 τας φοβούμενος, πῶς λόγον τῶν νεκρῶν ἐποιήσατο; ὁ
 τὰ τίμια ἀτιμάζων, πῶς τῶν φαυλοτέρων ἀπίσχετο,
 ἀλλ' ὡς εἰκὸς κλοπᾶς καὶ τυμβωρυχίας μυρίας κατωρ-
 θωκῶς, οὕτως εἰς τὸν κολοφῶνα³ τῆς κακίας ἐχώρησεν
 ὁ ἐπάρατος· καὶ μετ' ἐκεῖνα ἔργῳ μὲν ἱερόσυλος, γνώ-
 30

³ Apostol. Cent. XI. 52. κολοφῶνα κακῶν ἐπίδηκας· ἦτοι
 τὸ τέλειον καὶ πλήρες. Vide Heind. ad Plat. Theaet. p. 153. c.

μη δὲ δυσσεβῆς ἀπειλέγεται· οὐδὲ τὸ εἰς τοσαύτην μα-
 νίαν καὶ τόλμαν ἐλθεῖν ἂν ἐπήρθη, εἰ μὴ περὶ τὸ σέβας
 πονήρως διέκειτο, ὥστε μὴ τὰς τοῖς ἱεροσίοις μόνον
 κειμένας, μηδ' ἀπλῆν τινα, ἀλλὰ πολλαπλασίαν τὴν δι-
 5 κην ἀποτισάτω· ὅσων γὰρ ἀτοπημάτων ἔνοχος φαίνεται,
 τοσαύτας καὶ τὰς ποινὰς ἀποδοῦναι καταδεδίχασται· τοι-
 οῦτον δὲ τοῦτον καταστάντα, τίς ἂν τολμήσειεν ἐξαιρή-
 σειςθαι, πρὸς ἔλεον ἡμᾶς ἐκκαλούμενος, φίλοις μὲν γὰρ
 καὶ προσήκουσιν ὡς ἄγος οὗτος ὀραῖσθαι δίκαιος, γυναικί
 10 δὲ καὶ παισὶν ἐσχάτη συμφορὰ δεῖ νομίζεσθαι· εἰ δὲ
 καὶ περισταῖεν οὔτοι καὶ χεῖρας πρὸς ἰκεσίαν ἀνάσχοιεν,
 ἃς αὐτὸς χεῖρας βέβηλοις χερσὶ φεῦ ἀπεγύμνωσεν ἐνθυ-
 μήθητε· ἂν δὲ καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας ἐκτίλλωσι,
 μὴ τοῦ παρ' αὐτοῦ περιαιρεθέντος κόσμου τῶν θείων
 15 εἰκόνων ὑμεῖς ἐπιλάθησθε, μὴ τοῖς δάκρυσιν τὴν ψῆφον
 ὑμῶν ὑποκλέψωσιν, ἵνα μὴ παρὰ κριτῇ ὑψηλοτέρῳ καὶ
 φοβερωτέρῳ δικαστηρίῳ δακρύων ὅσων ὑμᾶς ἀναπληθῆ-
 ναι παρασκευάσωσιν· ἄλλως τε καὶ πῶς δι' οὓς μᾶλλον
 ἀπολωλέναι χρῶν, δι' αὐτοὺς τὴν σωτηρίαν, οὗτος κο-
 20 μίσαιτο· σωθεῖς γὰρ οὗτος νυνὶ τῆς οἰκείας βδελυρίας
 ἀναπλήσει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας, διδάσκαλος ταύτης ἄρι-
 στος αὐτοῖς καταστάς, ὥστε ὁ νῦν εἰς αὐτὸν ἔλεος εἰς
 πλατυσμὸν τῆς αὐτῆς παροινίας γενήσεται. καὶ μὴν εἰ
 οἱ πρὸς ἀνθρώπους ἀσελγαίνοντες τοῖς νόμοις ὑπάγονται,
 25 πῶς οἱ κατὰ τοῦ θείου μεθύοντες τοὺς νόμους ἐκφεί-
 ζονται; ποῦ δὲ τῇ δίκῃ χρησόμεθα, εἰ μὴ καθ' οὗ καὶ
 ἢ ἄνωθεν δίκη κατεψηφίσατο, τοῦτον ἐναργῶς φανερώ-
 σασα; τί δὲ καὶ λυσιτελέστερον ἂν γένοιτο τοῦ τιμωρη-
 θῆναι τὸν ἱερόσυλον, οὐ μόνον γὰρ αὐτὸς θανὼν τοῦ
 30 λοιποῦ τοιαῦτα τολμῶν παύσεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμο-
 γνώμωνας αὐτῷ τῆς τοιαύτης μανίας ἰσχυρῶς ἀνάψεται·
 ἀλλὰ μηδ' ἐργῶδες τὸ πεσεῖν τοῦτο οἶεσθαι, ὕδραν αὐ-
 τὸν ἀκούσαντες· οὔτε γὰρ Ἡρακλέους, οὔτε σὺν αὐτῷ

καὶ ἐπισημαίνονται ἐπισημασθέντες, τοῦ γὰρ ὕψους
θεραπευθήσεται, καὶ πρὸς ἡμᾶς εὐμνέστερον τοῦ
λοιποῦ βλέπει, οὐ τί ἂν εὐτυχέστερον ἢ μακαριώτερον ἢ
γένοιτο.

Cap. VIII.

Ταπεινώσεως ἐγκωμίων.

Ὡςπερ οἱ τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν εὐρεῖν τε καὶ πα-
ραδοῦναι σπουδάσαντες οὐ τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ μερι-
κοῖς τῶν πραγμάτων προσβαλεῖν δεῖν ἐγνώκεσαν, ἄπειρα 10
γὰρ ἐκεῖνα καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἐπιστήμῃ ἀπερίληπτα, ἀλ-
λὰ τὰ καθόλου μᾶλλον καὶ γενικὰ ὡς εὐαριθμήτα ζητή-
σαντες, καὶ τὰ εἰκότα ἐν ἐκείνοις φιλοσοφήσαντες, καὶ
διαγνόντες αὐτὰ οὔτε ἐπιτυχεῖς τοῦ ζητουμένου γεγόνασι,
καὶ τοῦ παντὸς ἐπιστήμονες, ὡς ἐνῆν, καθεστήκασιν, ὡς 15
ἐξ ἀπόπτου τινὸς τὰ πάντα ἐκεῖθεν ἀκριβῶς θεωρήσαν-
τες, τὸν αὐτὸν δῆπουθεν τρόπον καὶ οἱ τὰ κατὰ θεὸν
κατορθώματα ἐγκωμιάζοντες, ἅπαντα προελόμενοι μὴ
κατὰ μέρος ταῦτα ζητεῖν, ὑπὲρ ἀριθμὸν ὄντα, μη-
δενὸς ἑκάστου ἐκείνων ἀποπειράσθωσαν· ἀμήχανον γὰρ 20
παντὶ, καὶ πάντῃ σχεδὸν ἀδύνατον, τοσοῦτον πλῆθος
μὴ ὅτι γ' ἐγκωμιάζειν, ἀλλὰ καὶ ψιλῶς μόνον ἀπαριθμεῖν
βούλεσθαι. ἀλλὰ τὸ τούτων πάντων αἴτιον, καὶ δι' οὗ
ταῦτα τὸ εἶναι ἔχει, εὐρέτωσαν, καὶ ἐκεῖνοι ἐγκωμιάσαν-
τες οὕτως ἐπαινέται τῶν καθ' ἕκαστα εὐρεθῆναι δυνή- 25
σονται. Ἐπαινετίον οὖν τὴν ταπεινώσιν, ὅπως τὰ κα-
τὰ θεὸν ἅπαντα κάλλιστα ἐγκωμιασθῆι, καὶ ὡς εἰκὸς
ἀνακηρυχθῆι πρὸς ἅπαντας· δι' αὐτῆς γὰρ ἅπαν, ὅ,

2 Cod. Ἰωλίως. scq. Ἰόλεω. Suid. Ἰόλαος. ἤρως τις τιμά-
μενος παρὰ Ἀθηναίους. Ἰόλεως δὲ Ἀττικῶς.

τι καλὸν καὶ τίμιον κατορθοῦται καὶ ἀναφαίνονται· ἦτις
 πατρίδος μὲν τοσοῦτω κρείττονος ἀπασῶν ἠὺμοίρησεν, ὅσα
 καὶ τόπω ἐκείνων αὕτη διέστηκεν, ἢ καὶ μεγέθει ὑπερεβάλ-
 λετο, καὶ οὐρανὸν ἰσχηκυῖα πατρίδα, θεὸν πατέρα ἐ-
 5 κτήσατο· ὅσον γὰρ φύσει μέγιστόν τι καὶ ὑψηλότατον τὸ
 θεῖον καθέστηκε, τοσοῦτον βουλῇ καὶ θελήματι τα-
 πείνεται· ὅπερ δὴ μέγιστον χρῆμα καὶ πρῶτον εὐεργετεῖ,
 ἃς καὶ πρῶτον περὶ αὐτὸν δυνάμεις δεδημιούργηκε, καὶ
 φωτὸς τοῦ οἰκείου αὐτοῖς μεταδοὺς τὴν ταπείνωσιν εἰς
 10 φυλακὴν τοῦ φωτὸς ἐκείναις προσεδωρήσατο, ὅπως τῷ
 μὲν φωτὶ μεγάλως ἐπισεμνύνονται, τῇ δὲ ταπεινώσει τὸ
 φῶς συντηρῶσι, καὶ οὕτως αἰεὶ πεφωτισμένοι τυγχάνοιεν.
 Ὅτι δὲ ταπείνωσις ἀγγέλοις τὸ φῶς συντηρεῖ, ἐναργῶς
 ἔδειξεν ὁ μὴ ταύτην δεξάμενος, καὶ διὰ τοῦτο μὴ μόνον
 15 τοῦ φωτὸς ἀθλίως ἐκεῖνος ἐκπεχτωκῶς, καὶ σκότους κλη-
 ρονόμος γενόμενος, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἀμόφροσι καὶ αὐτὸς
 οὐρανοῦ καταρῥαχθεὶς, οὐ μέχρι γῆς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ
 πέρα βαράθρων γῆς· ἐκ δὴ τούτου δήλον, ὅτι ταπείνω-
 σις ἐν οὐρανοῖς κρατεῖ, καὶ τοῖς ἐκεῖ κτίσμασι τὴν δόξαν
 20 χαρίζεται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ οὓς φωράσεις μὴ πειθουμέ-
 νους αὐτῇ, ὑπερορίους ἐκεῖθεν τούτους ποιεῖται, δεσμοῖς
 ἀλύτοις καθυποβληθῆναι καταδικάζουσα· τί δὲ τὸν οὐ-
 ράνιον διάκοσμον ἐπιστατεῖ καὶ διακοσμεῖ ἢ ταπείνωσις,
 τὸν δ' ὑπ' οὐρανὸν ἐτέρω τινὶ παρεχώρησεν; οὐ μὲν οὖν· τίς
 25 γὰρ οὐκ οἶδεν, ὡς τὰ στοιχεῖα οὐκ ἐν ἄλλῳ τῷ τὴν δια-
 μονίην καὶ τὴν σύστασιν ἔχει, ἢ τῷ συγκεκραῖσθαι ἀλλί-
 λους καὶ συνηνῶσθαι, ὅπερ ἐκ τοῦ ταπεινοῦσθαι καὶ ἀλ-
 λήλοις καθυποτάσσεσθαι καὶ καθυπεῖκειν αὐτοῖς μάλα
 λαμπρῶς περιγίνεται, ἅπερ συνιστάμενα, καὶ τῷ παντὶ
 30 τούτῳ τὸ εἶναι καὶ τὸ καλῶς εἶναι χαρίζεται· ὦραι δὲ
 πόθεν τὴν ἀρίστην ταύτην χορείαν διηνεκῶς ἐξελίττουσιν
 τε καὶ ἀπαρτίζουσιν; οὐ τῷ ὑποχωρεῖν ἀλλήλαις ¹ καὶ

1 Cod. ταῖς ἀλλήλαις,

ὑπερίσταςθαι; ἡμέρα δὲ καὶ νύξ, οὐ πρὸς ἀλλήλας ὑπο-
 ταγῆ χρώμεναι, τὴν διαδοχὴν ἅμα καὶ διαμονὴν κέκτη-
 ται, οὐδὲ φυτὰ ταπεινώσεως ἄνευ σώζεσθαι δύναται,
 ἀλλ' ἐπελθούσης ἢ λαίλαπος βιαίας ὀρμῆς, ἢ ῥύμης
 ὑδάτων, εἰ μὲν ἀνθίσταται, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀντίτυπα 5
 γίνεται, ἢ παραχρῆμα προθέλυμνα πίπτει, ἢ κατακλᾶ
 τῆ βία· εἰ δ' ὑποχαλᾶ καὶ ἐνδίδωσι, καὶ ταπεινούμε-
 νον κάτω κύπτει, κρείττω τῆς ἐκείνων ἰσχύος αὐτὰ γέ-
 γουεν· ἀλλ' οὐδὲ κεραία μὴ ὑποχαλῶσα καὶ ὑπενδιδού-
 σα τὴν ναῦν καὶ τοὺς ἐν τῇ νηϊ ἢ καὶ ἑαυτὴν ἀκινδύνους 10
 διασώζειν δύναται, ὥστε πᾶν εἴτι ἐν οὐρανῷ καὶ ὑπ' οὐ-
 ρανὸν ταπεινώσις συγχωρεῖ, καὶ τὸ εἶναι τούτοις χαρί-
 ζεται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐλθεῖν βουλη-
 θεῖσα, ὡς ἂν καὶ ἡμᾶς τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν ἀναπλήσειε,
 διὰ τίνος κατηλθε; μήτοιγε δι' ἀγγέλου ἢ σεραφεῖμ, ἢ 15
 πολυομμάτου, ἢ ἄλλης τινὸς τῶν τοιούτων δυνάμεων;
 οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ πατήρ αὐτῆς, οἷα γνήσιον παῖδα ἐναγ-
 καλισάμενος σὺν αὐτῇ πρὸς ἡμᾶς λαμπρῶς μάλα κάτει-
 σιν, ἅμα μὲν δεικνύων, ὡς οὐδέποτε ταπεινώσις ἐκείνης
 ἀγίσταται, ἅμα δὲ καὶ ὅσου τιμᾶται τὴν παῖδα γνωρί- 20
 ζων ἡμῖν, καὶ κατελθὼν εἰς ἅπαν τὸ τῆς σωτηρίας ἡμῶν
 μυστήριον, συνεργῶ ταύτη κέχρηται· γεννᾶται γὰρ καὶ
 ἐκ γυναικὸς καὶ ἐν σπηλαίῳ, καὶ δούλου μορφὴν λαμ-
 βάνει, καὶ ὡς τῶν ῥυπαρῶν εἰς αἰτεῖ κάθαρσιν, καὶ ὑπὸ
 δοῦλου τουτὶ δέχεται μὴ δεόμενος, ἅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ 25
 ἄκρα ταπεινώσις ἀπειργάζετο, μετὰ δὲ τὸ τοιούτοις ἔρ-
 γοις ταύτην ἀνακηρύξει. καὶ λόγοις ἡμῖν αὐτὴν παρα-
 δίδωσι, νῦν μὲν, μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅς πρῶτός εἰμι καὶ
 ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, βρωῶν, νῦν δὲ σκώληκα καὶ οὐκ ἄν-
 θρωπον ἑαυτὸν ἀποκαλῶν, αὐθις δὲ καὶ τὸ κέρδος ὁμοῦ 30
 ταύτης ἐπαγγελλούμενος, πᾶς ὁ ἑαυτὸν ταπεινῶν ὑψωθή-
 σεται, διῆσχυριζόμενος, καὶ ὅστις πρῶτος εἶναι βούλεται,
 οὐκ ἐν ἄλλῳ τῷ τῶν ἀπάντων ἢ τῷ πάντων ἔσχατος

εἶναι, τοῦ ποθομένου τύχοι, σοφῶς μάλα ὑποτιθέμενος,
 καὶ ἵνα τὰ καθ' ἕκαστα, οἷς αὐτὴν ἀνηγόρευσε ὁ πα-
 τὴρ παραδράμω, ὡς δουλικούς δηλαδὴ πόδας ἐν δου-
 λικῷ τῷ σχήματι νίψειεν, ὡς παραδοθεὶς ἄγοιτο οὐκ
 ἐξίζων, οὐδὲ κραυγάζων, ὡς ἀνασκολοπισθεῖη λογισθεὶς
 ὡς κακοῦργος, ὡς τὰ ἐν τῷ σταυρῷ θρυλλούμενα, πρό-
 θυμος ἅπαντας καταδέξαιτο, τοῦ θαύματος θνήσκει
 διὰ ταπείνωσιν, ἐταπείνωσε γάρ, φησιν, ἑαυτὸν, γενό-
 μενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, καὶ ἐν τῇ ταπεινώσει
 10 αὐτοῦ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἤρθη· εἶτα τίς; ὁ θεὸς διὰ τοῦτο
 αὐτὸν ὑπερίψωσεν, ἀνίσταται γὰρ διὰ τούτου δηλῶν,
 ὡς ὑποποιὸς ἡ ταπείνωσις, καὶ δι' αὐτῆς ἐναργεῖ τὰ
 μέγιστα· μετὰ ταῦτα ἀνέρχεται, ὅθεν κατῆλθεν, ὑψη-
 λότερον· διὰ τοῦτο καὶ αἱ κατερχόμενον αὐτὸν χωρήσα-
 15 σαι πρῶτον πύλαι ἀνερχομένῳ τούτῳ νῦν οὐκ ἀρκοῦσιν,
 ὅθεν καὶ ὑψηλότερον αὐταὶ ἀρθῆναι κελεύονται, ἵνα
 τὸν διὰ τῆς παιδὸς ὑψηλότερον γεγονότα χωρῆσαι δινη-
 θείεν. Εἶδες τὰ τῆς ταπεινώσεως κατορθώματα· τὸν
 θεὸν, οὗ οὐδὲν ὑψηλότερον, ὑψηλότερον ἡμῖν ἀποδείκνυ-
 20 σιν· ἀλλ' ὁ μὲν ὑψοῦται ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ἡ δὲ δόξα
 αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καταλείπεται. Δοὺς γὰρ ὁ
 σωτὴρ ἡμῖν τὸν τῆς ζωῆς θησαυρὸν, ὃν καὶ πρότερον
 ἔχοντες ἀπωλέσαμεν, ὁ μὲν, ὅθεν κατῆλθε, λαμπρῶς
 πάλιν ἐπάνεισιν· ταπείνωσις δὲ πρὸς ἡμᾶς καταλείπεται,
 25 ὡς ἂν τοῦ μὲν ἀπολαύωμεν, τὸν δὲ ἄσυλον αὐτὸν ἡμῖν
 αὐτοῖς συντηρῶμεν καὶ ἀναφαιρέτον· ἐπεὶ γὰρ ὑπερηφα-
 νία καὶ τῷ τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς φαντασθῆναι πρῶην αὐτὸν
 ἐσυλήθημεν, νῦν ταπείνωσις ἡμῖν δίδοται, ἵνα τούτου
 φύλαξ ἄγρυπνος οὔσα τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἀπελαύνῃ,
 30 ὃ δὴ καὶ ποιεῖ· τίς γὰρ ταπεινούμενος οὐ μετὰ πολλοῦ
 τοῦ περιόντος τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ κατευμεγεθεῖ, πασῶν
 μὲν γὰρ ἀρετῶν ὁ πονηρὸς ἠττηται, ὑπὸ δὲ τῆς ταπει-
 νώσεως οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅπως κατατροποῦται, καὶ ὅσον

ἀνδραποδίζεται· καὶ εἰκότως πλέον πασῶν ταύτην φθονοῦντος ταπείνωσις περιγίνεται· δι' αὐτῆς τούτων οὐδεμία συνίσταται, ὥστε στη ἰσχὺν κέκτηται, παρ' αὐτῆς ἔχει· καὶ ὅτι αὕτη μόνη ταύτης κυρία καθέστηκεν, καὶ ἔχων, ἅπαντα κέκτηται· τοῦτο δέ τις ἀκριβῶς αὐτῆς δηλῶν ἔλεγεν, οὐ τόσας καὶ τόσας ἀρεκά, ἀλλ' ἔταπεινώθη καὶ ἔσωσέ με ὁ κύριος ἰσχυρῶν βασιλέων ὁ ταπεινούμενος ὑψηλότερος γὰρ ὁ ταύτης πατήρ δυνάστας ἀπὸ θρόνων, ταπεινός· ἀρχιερέων αὕτη προσηγορία καὶ κτὸς αὐτοῖς ὑψηλότερος. Ἄν Νινευίτας ταπείν οὐρανοῦ πολίτας ποιῇ· λαὸν γὰρ ταπεινὸν ὁ κύριος· ἂν μοιχοὺς ἅμα καὶ φονεῖς εὖρη, ἡμαρτισῶ πατρὶ λέγοντας, οὐ μόνον τὰ ἁμαρτήματα ἀφείλετο, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν προφητῶν χάρις ἐκείνοις χαρίζεται· ταπεινοῖς γὰρ δίδωσι χάρις ἂν Μανασῆν ὁρᾷ, τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ἐκείνου τῆς συντριβῆς, πάσας τὰς ἁμαρτίας φήσιν, ἐγγὺς γὰρ ὁ κύριος τοῖς συντετριμῶν καρδία, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώζεστας, οὐ μόνον μυρίων κολάσεων, ὧν ἦσαν ἐν τοὺς ἐλευθεροῖ, ἀλλὰ καὶ πρῶτους εἰς παράδοξον οἰκείῳ πατρὶ συνεισάγει· διὰ μικροῦ καὶ ταῦτα ματος, θυσία γὰρ τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμῶν πόρνους δικαιοῖ, καρδίαν γὰρ συντετριμμένην πεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενοῖ· ἂν τελώνας ται, ἐν ψυχῇ γὰρ συντετριμμένη καὶ πνεύματι σεως προσδεχθείημεν· καὶ οὐ μόνον δέχεται, δικαιότερους ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῶν φαρισαίων καὶ δεινός ἄλλου διὰ τούτου δηλουμένου πάντως,

ταπεινώσεως ἀπούσης ἢ οὐδεμία ὡς εἴρηται, τῶν ἀρε-
 τῶν φανῆναι δύναται, ἢ μάταιον ἄχθος, εἰ-πάρεσι-
 ταύτης δὲ παρούσης καὶ ἅπασαι πάρεσιον, ἂν ὅσα νε-
 κροῦ ταπεινοῦ ἐρωτᾶται, εἰ τέθνηκεν, οὐχί, ἀλλὰ ζῆ,
 5 ἀποκρίνεται, ἀγαλλιάσεται γὰρ ὅστέα τεταπεινωμένα,
 καὶ οὐπω τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος αὐτῆς ὁ λόγος δε-
 δήλωκεν· ἀνθρώπους γὰρ θεοὺς καὶ δαίμονας, ὡ τοῦ
 θαύματος, ἀγγέλους ποιεῖν ταπεινώσεις δύναται· εἰ γὰρ
 ἡ ὑπερηφανία τὰναντία ἀπέδειξεν, εὐδηλον ὡς καὶ ἡ τα-
 10 πείνωσις τὰ τούτων πάλιν ἐναντία δυνήσεται· δέδωκας
 γὰρ ὄντως κέρας τὸ κρατερόν σου τῇ παιδί σου, καὶ
 σώξεις τοὺς υἱοὺς τῆς παιδίσκης σου. Ἡ γοῦν πατέρα
 τοιοῦτον πλουτήσασα, ἢ ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι τὴν
 δόξαν φυλάττουσα, ἢ τοὺς μὴ πειθομένους αὐτῇ κατα-
 15 ράσουσα, ἢ τοῖς ἄνω καὶ τοῖς κάτω τὸ εἶναι καὶ τὸ εὔ-
 εἶναι παρέχουσα, ἢ σὺν τῷ πατρὶ τὴν σωτηρίαν τῶν
 ἀνθρώπων μὴ μόνον οἰκονομήσασα, ἀλλὰ καὶ ἄσυλον
 ἡμῖν αὐτὴν συντηροῦσα, ἢ ἀρετὰς πάσας ἀπογεννώσα,
 ἢ ἀμαρτίας πάσας ἀπορῥαπίζουσα, ἢ τὸν θεὸν ὑψη-
 20 λότερον ἡμῖν ἀποδείξασα, ἢ τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς
 ἀποφήνας, ἢ τοὺς δαίμονας ἀγγέλους ποιεῖν δυναμένη,
 πρὸς δὴ τὴν τοιαύτην τί πρὸς σύγκρισιν ἵπολέλειπται;
 πάντως οὐδὲν· διὰ τούτων τοίνυν ὄντως ἀσύγκριτος καὶ
 ἀπαράμιλλος ἡ ταπείνωσις πέφυκεν. Ἀλλ' ὡ ταπείνω-
 25 σις, ὑψηλὴ καὶ ὄντως αἰθέριος, εἰ μὲν ὑψηλοὺς καὶ
 ἡμεῖς τοὺς σοὺς ἐπαίνους ἐπελέξαμεν, χάρις τῷ τε σῷ
 πατρὶ καὶ αὐτῇ, οὕτως ἡμᾶς ἀννυψώσαντι καὶ τοιούτων
 ἡμᾶς ἀξιώσαντι· εἰ δὲ ταπεινῶς, καὶ οὕτως χάριν ἡμῖν,
 ὅτι ταπεινοφρονεῖν ἡμᾶς ἔτι βούλεσθε, ἴν' ὑψηλοτέρους
 30 ἐν καιρῷ, ὅπερ ἔργον ὑμῖν, ἀποδείξητε.

καὶ τῆς ἀρρήτου λαμπρότητος ἐκείνης, ἧς ἀπήλαυε.
 ἀθλίως διὰ ταύτην ἐκπέπτωκε, καὶ κολάζεσθαι μετὰ
 τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλίων καταδεδίχασται· οὕτω τοιγαροῦν
 τὸ ἐχιδνοτόκον τοῦτο γέννημα διαρρήξαν, καὶ ὡς εἰκός
 5 θανατῶσαν τὸν ἑαυτοῦ γεννητῆρα, καὶ εἶσω τοῦ παρα-
 δείου πρὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἢ ἀναιδῆς εἰςκωμά-
 σασα διὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς, καὶ ὑποκλέψασα, πληγῆ
 κακείνον τοσοῦτον δεινοτάτῃ καθυποβάλλει, ὡς θεοῦ μόν-
 νον δεηθῆναι πρὸς ἴασι, οὐ μόνον γὰρ τροφῆς παρα-
 10 δείου καὶ θεοῦ ἐπισκέψεως καὶ ἀθανασίας ἐξέωσεν,
 ἀλλὰ καὶ ἀθάνατα κολάζεσθαι παρεσκεύασε τὸν ἀθά-
 νατα τρυφᾶν ἠξιωμένον παρὰ² τοῦ κτίσαντος. Δραξα-
 μένη γὰρ ἀρχὴν καὶ τὰς ἑαυτῆς πονηρὰς ῥίζας κατα-
 φυτεύσασα, ἐπλήρωσε μὲν πᾶσαν τὴν γῆν τῆς σκιώδους
 15 καὶ ζοφερᾶς κακίας αὐτῆς· τὰ δὲ κλήματα αὐτῆς μέχρι
 θαλάττης τῆς ἀλμυρᾶς φημι ἀπιστίας ἐξέτεινε· καὶ ἦν
 ἂν ἢ βδελυρὰ καὶ ἡμῶν ὡς καὶ τοῦ ἰδίου πατρὸς κατορ-
 χηθεῖσα τελείως, εἰ μὴ ὁ τῶν δυνάμεων θεὸς ἐπιστρέψας
 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὡς φιλάνθρωπος καὶ εἶδεν, ὅς καὶ
 20 καταβὰς τὸν μὲν φραγμὸν, τὸν πονηρὸν δηλαδὴ γεννη-
 τῆρα ταύτης καθεῖλεν, αὐτὴν δὲ λυμαιομένην τάνθρω-
 πινα καὶ κατανεμομένην καθάπαξ τελείως ἠφάνισεν· ἦν
 δὲ ἄμπελον ἐφύτευσεν, ἢ δεξιὰ αὐτοῦ ἐπεσκεύαστο, καὶ
 θανατωθέντας ἡμᾶς ζώσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικαλεῖ-
 25 σθαι, καὶ οὐ θεοὺς ἄλλοτρίους εὐδόκησεν. Αὕτη μήτηρ
 τῆς πονηρᾶς πλεονεξίας, ἧς αὐθις πονηρότατον γέννημα
 ἀδικία· οὐδὲ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τοῖς παροῦσι, κἂν ἄ-
 πειρα ἢ ἀρκεῖσθαι τὸν ἅπαξ ταύτης γεγονότα ἐφόλκιον,
 ἀλλὰ προσάπτειν οἰκίας πρὸς οἰκίας, καὶ ἄγρὸν πρὸς
 30 ἄγρὸν ἐπείγεται, οὐχ ἵνα τι, ἀλλ' ἅπαν τοῦ πλησίον
 ἀφέληται· οἷς οὐ μόνον τὸ τοῦ προφήτου, οὐαὶ, μιστὸς
 πρόκειται, ἀλλὰ πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι, ὧνπερ ἐπι-

² Cod. περί.

τὴν ποινήν ἔξαινον, οὐ μόνον ψυχικόν, ἀλλὰ καὶ σω-
 ματικὸν θάνατον ἐξάνθουσιν, εἶδες τὴν ὀλεθρίαν σει-
 ρῆνα; οὐ μόνον ψυχὴν ἄγχει, ἀλλὰ καὶ σώματα. κατὰ
 γὰρ τὸν ἑαυτῆς γεννητῆρα τοὺς τιμῶντας αὐτὴν οὕτως 5
 οἶδε τιμᾶν, οἷς καὶ ὁ προφήτης μὴ μόνον οὐ συνεσθίειν
 ἐβούλετο, ὑπερηφάνῳ γὰρ ὀφθαλμῷ, φησιν, καὶ ἀπλή-
 στῳ καρδίᾳ οὐ συνήσθιεν, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ
 τοὺς τοιοῦτους οἰκίῳ παρεδέχετο· οὐ κατώκει γὰρ ἐν
 μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, οἷς καὶ ἐπα- 10
 ρώμενος τὴν φρικωδεστάτην κατ' αὐτῶν ποινήν τὸν θεὸν
 ἐξαιτεῖ, ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐ-
 τῶν· διατί; ὅτι οὐ μόνον παρηνόμουν, φησὶν, ὑπερη-
 φανία, ἀλλὰ καὶ ἔως σφόδρα. ὅτι δὲ μεγίστη τε μωρία.
 αὕτη, ἔδειξε τοῦτο ὁ μέγας κήρυξ τῆς ἐκκλησίας, φόβον 15
 τὸ ἐμπειεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος βοῶν· ὅς καὶ αὐτὸς
 ἀποτρόπαιόν³ τι κακὸν καὶ θεοῦ πόρρω βάλλον ὑπερηφα-
 νίαν εἶδώς, ἀπεύχεται ἑαυτῷ ταύτην λέγων· ἐμοὶ δὲ μὴ
 γένοιτο καυχᾶσθαι· μονονουχὶ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως
 οὐδὲν δεινότερον ὑπερηφανίας ἀποφαινόμενος. Διὰ ταύ- 20
 τὴν ὁ τῶν Ἑλλήνων πάλαι βασιλεῖς τοῦ ἰδίου φιλτάτου
 γενέσθαι φονεὺς κατηνάγκασται· Αἴας μανίᾳ πρῶτον
 ἔαλω, εἶτα καὶ τέλος ἑαυτὸν διεχρήσατο, τῇ ἑαυτοῦ μό-
 νῃ ῥώμῃ τε καὶ φρονήσει τὰ κατορθούμενά οἱ ἐπιγρά-
 φειν τῆς ἀσελγοῦς ταύτης ὑποτιθεμένης,⁴ θείᾳ δὲ ῥο- 25
 πῆς μηδόλως δεῖσθαι πρὸς τὸ ἀριστεύειν, καὶ πεισάσης
 νεανιεύσασθαι. Ὁ δὲ γε Περσῶν βασιλεὺς, ὁ τοσοῦτος

3 De hac voce vide Wyttenb. ad Plat. p. 149. D. Alciphre.
 III. 40. ἀποτρόπαιος καὶ φοβερός. Heliod. II. 20. ἀποτέμνει τῆς
 κόμης τὸ περιτόμιον — τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος καὶ ὑποπίος εἶναι
 τοῖς ἐπιτυχάνουσι. Niceph. Prog. p. 496. l. 4. 4 Cod. ὑπο-
 τιθέμενος, scripsi ὑποτιθεμένης, et post ἀριστεύειν inserui καί.

ἰσχύϊ τε καὶ πλούτῳ καὶ στρατεύμασιν, οὐ δι' ὑπερηφάνιαν, ἢ μεταστοιχειοῦν καὶ τὸ πᾶν τοῦτο ἐφιλονεῖε ἀθρόον κατεστρατηγήθη, καὶ κατετροπάθη παντάπασιν. Οἱ δὲ περὶ Πολυνείκην κατὰ Θηβῶν ἐκστρατεύσαντες πέλαι, καίτοι γε καὶ δικαίως δι' ἄλλο τι, ἢ ὑπερηφάνια πεπτώκασι; τοῖς γὰρ ὑπερηφάνοις ἀνταπόδοσις δίδοται ταύτης καὶ οἱ περὶ Συναχερεῖμ τὸν τῶν Ἀσσυρίων⁵ ἀρχοντα ὦνιον γίνονται· λαλήσαντος γὰρ ἐκείνου κατὰ τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τοῦ Θεοῦ ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν καὶ
 10 μεγαλορῆμοσύνην ἐκ στόματος, πέμψας ἄγγελον ἑαυτοῦ ὃ τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιπαττόμενοις ἀνεῖλεν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ τῶν Ἀσσυρίων μυριάδας πέντε καὶ ὀγδοήκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καὶ αὐτὸν Συναχερεῖμ μαχαίρα πρὸς τῶν γνησίων αὐτοῦ σφαγῆναι παρεσκεύασε,
 15 καὶ οὕτως, κατὰ τὸν εἰπόντα, ὑπερηφάνων ἐταπεινώσεν ὕβριν ὃ κύριος. Εἶδες τῆς ἀκολάστου τἀπίχειρα; ὃ ταύτῃ δεδουλωμένος οὐ μόνον πασῶν ἀρετῶν ἀμέτοχος, ἀλλὰ καὶ κακίας πάσης ἐργαστήριον⁶ γίνεται· εἰ γὰρ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, φόβον δὲ Θεοῦ τὸν μὴ πρό-
 20 τερον πάνυ ταπεινωθέντα κατορθῶσαι ἀδύνατον, πῶς ὃ ἐκ διαμέτρου ἐναντιούμενος τῷ δι' οὗ ἀρχὴν σοφία λαμβάνει, σοφίας ὅλως ἐκεῖνος δύναται ἂν ἀψασθαι ὡσπερ ἂν εἴ τις καὶ ποταμοῦς ὑδάτων ἐκ πυρὸς ὀχετεῦσαι δύνασθαι, ἢ δίχα πτερῶν ὑπερίπτασθαι λέγη, ἢ
 25 ψυχῆς ἄψευ ζῆν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἴπερ τις μετὰ ταύτης φιλοσοφεῖν δοκεῖ, οὐ μόνον ἀνόνητα ἑαυτὸν κατατρίβει, ἀλλὰ τὸ τε θηρίον πλέον ἐρεθίζων λανθάνει, καὶ τῷ πυρὶ τὴν ὕλην ἐπιδαψιλευόμενος. Ταύτης τὸ φοβερόν κέρας καὶ ὃ μέγας διδάσκαλος ἡμᾶς κατακλᾶν
 30 βουλόμενος, μηδὲ τὴν ἀριστεράν, ὃ, τι ποτὲ ποιεῖ ἢ δεξιὰ

⁵ Cod. constanter Ἀσσυρίων. ⁶ Heliod. II. Delphos ἐργαστήριον ἀνδρῶν σοφῶν vocat: ubi Coray p. 92.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

γινώσκειν συγχωρῶν, ἡμῖν ὑποτίθεται· καὶ
 ἀρετὰς οὐκ ἐργάζεσθαι ὑπερηφανίαν ἰσχυρίζο-
 τας ἢ ἀναιδῆς, εἴπερ εὖροι, διασκεδάννυσι,
 ρεῖ τοῦτο σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ Φαρισαῖο
 Θησαυρὸν ἐκεῖνος δι' ὅσου τοῦ χρόνου καὶ
 συνήγαγεν, αὕτη δι' ἐνὸς ῥήματος καὶ ὥρα
 σκόρπισε, καὶ ὁ ἀρεταῖς πρῶην περιώρέομεν
 ὑπ' αὐτῆς πασῶν ἐκείνων γεγύμνωται, καὶ
 ἱερὸν λελαμπρυσμένος ἀνιών, ῥυπώδης ἐκεῖθ'
 κάτεισιν, ἀκάθαρτος γὰρ ἐν κυρίῳ ἅπας ὑψη-
 "Οτι δὲ μήτηρ ὑπερηφανία πάσης κακίας, κα-
 των μὲν τῶν εἰρημένων ἡμῖν βεβαιοῦται· ἄκου-
 τοῦ προφήτου περὶ τῆς τοῦ κριτοῦ μελλούσης
 καὶ δευτέρας καθόλου διεξιόντος, κάμοι μαρ-
 σαφέστατα· παραγίνεται γὰρ, φησιν, ἢ ἡμέ-
 οὐκ ἐπὶ μοιχοῦς καὶ φονεῖς καὶ ἀδίκους καὶ
 ἕκαστα πονηροῦς, ἀλλ' ἐπὶ τίνας; ἐπὶ πάντα
 καὶ ὑπερήφανον. καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ
 καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ λίβάνου, καὶ ἐπὶ πᾶ-
 καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος
 καὶ πεσεῖται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων. Εἰς
 ἐναργέστατα πᾶσαν κακίαν, ὡς ἐγὼ φημι, ὑ-
 προσανατίθησιν ὁ προφήτης; εἰ γὰρ ἐπὶ πᾶσι
 ἢ φοβερὰ ἐκείνη ἡμέρα ἐλεύσεται, καὶ τοῦτ' ἦ
 καὶ αὐτὸς, πῶς τοῖς ὑπερηφάνοις μόνοις αὐτῆς
 ἢ τοῦτο δηλαδὴ διἰσχυριζόμενος, ὡς οὐδεμία τῶν
 ὑπερηφανίαν ἐξέφυγε, καὶ ταυτόν ἐστι πάσι
 καταριθμήσασθαι, καὶ ὑπερηφανίαν μόνην εἶπ-
 ταῦτα οὕτως, ὡσπερ μέγεθος οὐρανοῦ ἀσύγκρι-
 τη μεμένηκε, τίνι γὰρ ἂν παραθείη, ὅς πάν-
 βῶν ὡς οὐδὲν περιέχει τε καὶ περικυκλοῖ, τ-
 τρόπον οὐδ' ὑπερηφανίαν παραθεῖναι τινι
 πᾶν γὰρ κακίας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα κέκτε-

φευκτίον πάντως ἐστὶ σθένει παντὶ, οὐχ ὡσπερ π.
ἀλλὰ πλέον πολλῶ δηλαδὴ, καὶ εὐκότως· τὸ μὲν γ.
μόνων σωμάτων ἄπτεται, ἡ δὲ ψυχὴ μετὰ σώματι
διαλυμαίνεται δεξιουμένη τοὺς φίλους ἔσα καὶ τῷ πατ.

Cap. X.

5 Συγκρίσεις τοὺς δύο μεγάλους φωστῆρας
τῆς ἐκκλησίας, Θεολόγον καὶ μέγαν
Βασίλειον.

Ἄλλα δύο μεγάλα φῶτα ὁ δημιουργὸς ἡμῶν ἐν τῇ
τῆς ἐκκλησίας νέῳ στερεώματι νῦν παρήγαγεν· οἷον
10 ὡσπερ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἀλλήλων γένει τε καὶ λαμπρό-
τητι διαφέροντα, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ὁμοιά τε καὶ παρα-
πλήσια, καὶ κατ' οὐδὲν θάτερον θατέρου ἀπολειπόμενα,
καὶ, οἷον εἰπεῖν, οὐχ ἥλιον καὶ σελήνην, ἀλλ' ἥλιον αὐ-
τοὺς ὁ μέγας ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἰνέδειξεν, ἡ μίαν
15 ἀκτῖνα ἐκ δύο δίσκων ἀποπαλλομένην τε καὶ τὸν κόσμον
ὅλον περιανυγάζουσαν, Θεολόγον Γρηγόριον φημι καὶ
μέγαν Βασίλειον, οἵτινες πρῶτον μὲν τοῦ ὀρθοδοξοτά-
του καὶ ἡμετέρου κλήρου ὄντες ἐτύγχανον, ἐκ πατέρων
ἄμφω τὸν θησαυρὸν τοῦτον διαδεξάμενοι, καὶ ἀμφοτέ-
20 ροι γὰρ τὸ ἀπὸ Χριστοῦ γνησίως καὶ ὑγιῶς εἶναι καὶ
ὀνομάζεσθαι πεπλουτήκεσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν
ὡσπερ τινὰ κληρὸν τὸ χρῆμα παρέπεμψαν, οἱ καὶ πρὸς
τοσοῦτον ἀρετῆς ἐληλάκεσαν, ὡς ὁ μὲν κοινὸς διδάσκα-
λος ἀρετῆς καὶ παιδείας ἐν τῷ Πόντῳ, ὁ δὲ τοῦ Θεο-
25 λόγου τῆς ἐν Ναζιάνζῳ ἐκκλησίας ποιμὴν καὶ διδάσκα-
λος προβληθῆναι, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτοὺς πάντας ἄριστα
καὶ ὡς φίλους Θεῷ παιδαγωγῆσαι. Ὅσῳ τοίνυν τὸ
σέβας αὐτῶν ἐν, καὶ ἡ τῶν πατέρων ἀρετὴ τε καὶ ἀξία
ἐστὶ παραπλήσιος, τοσοῦτῳ Βασίλειος καὶ Γρηγόριος
30 ὁμοιοὶ καθεστήκασιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ μὲν μεγά-

λου οἱ πρόγονοι ὑπὲρ τοῦ δι' ἡμᾶς παθόντος
 καὶ χρόνον ὅτι πολὺν ἐν ἐρημίᾳ ταλαιπωρῆσαι
 οὐ καὶ θαυματουργῶν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν πάσχει
 τοὺς ἐδεξιούτο μάλα φιλοτίμως τε καὶ λαμπρο
 γὰρ οὐκ ἄρτοις μόνοις, ὥσπερ τινὰς πρότερον,
 τοῖς τῆς τρυφῆς τε καὶ περιττοῖς, πάντα θη
 μα εὐχέριωτα ἐκείνοις παραδιδούς· ὁ δὲ γε τ
 γου πατὴρ τῷ τῆς παλιγγενεσίας λούτρῳ καὶ
 ἄνωθεν μαρτυρεῖται, ὡς καὶ ὁ λόγος πρότερον
 μὲν αὐτὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα κάτεισιν, ἐνταῦθα
 τινα βάλλει, καὶ περιανυγάζει τὸν βαπτιζόμενον
 πᾶσι τοῖς εὐρεθεῖσιν ἐκεῖ γνωσθῆναι τουτὶ τ
 τερατούργημα, καὶ τῆς περὶ θεοῦ πρὸς τὸν ἄν
 στης τιμῆς τοῦτο θέσθαι τεκμήριον· ὅσον οὐ
 ματουργίαις τοὺς ἀμφοτέρων προγόνους δοξασί
 ρα θεοῦ πρὸς ὅμοιον εὐφημίας ὕψος ἐκείνου
 τοσοῦτον καὶ οὗτοι παρ' ἡμῶν ὁμοίως θαι
 τοιούτων δὲ μεγάλων καὶ παραπλησίων ἐν πᾶ
 τες πατέρων, πατρίδος οὐχ ὁ μὲν τῆς, ὁ δὲ τ
 θησαν, ἵνα τινὰ κατὰ τοῦτο γοῦν διαφορὰ
 ἀλλ' ἄμφω τῆς Καισαρείας βλαστήματα· ἡ
 μὲν ἤνχει πλεῖστα καὶ διάφορα ἑαυτῇ τὰ πλεον
 τούτων δὲ τυχοῦσα τῶν προτέρων ὡς εἰκὸς ἐ
 ἀποκρυψάντων ἐκεῖνα τούτων, ὥσπερ ἀστὲρ
 καθόσον τοίνυν ἡ πατρίς αὐτῶν μία, κατὰ
 καὶ οὗτοι ἐν ἄμφω ἄντες τυγχάνουσιν. Ἐκ τ
 θαυμαστῆς καὶ μιᾶς πατρίδος ἀναφανέντες ἐκά
 τῷ ἰδίῳ πατρὶ τὴν τε κατὰ θεὸν σοφίαν καὶ
 θεὸν ἐκπαιδεύονται, οὐ γὰρ ὁ μὲν τήνδε, ὁ
 τῶν τεχνῶν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω πρὸς ἀ
 λόγον ἀπέκλιναν· ὅσω δὲ τὸ ἐκάτερον τῷ ἰ
 διδασκάλῳ ρήσασθαι, καὶ τὰς αὐτοῦ ἐπιστήμ
 χεσθαι ταῦτόν ἐγνωσται, τοσοῦτω καὶ οὗτοι

ἀλλήλοις γνωρίζονται· ἐπεὶ δὲ τὸ τῶν πατέρων πᾶν ἐν
 λόγοις ἐν βραχεῖ συνελέξαντο, ἔσπευδον δὲ καὶ τῆς πα-
 τρικῆς εὐχῆς αὐτοὺς ἀξιῶσαι, καὶ τοῦτο πρῶτον ἐπι-
 τῶν εἰς αὐτοὺς τροφείων ἐκείνοις ἀνταποδοῦναι, τὸ π-
 5 κῆσαι πᾶσι καλοῖς τοὺς γεννήτορας, ἀπανίστανται πα-
 τρίδος, γονέων, συγγενείας, φίλων, συνηθείας, πάντων
 οἷς πᾶς τις ἀφύκτως κατέχεται, καὶ διὰ παιδείσεως ἐ-
 κόρεστον ἔρωτα ὑπερόριοι γίνονται. καὶ πολλοῖς ἐν τῇ
 ἀλλοδαπῇ καὶ διαφόροις τῶν τότε διδασκάλων ὠμίλητο-
 10 τες, τελευτῶντες ἄμφω πρὸς τὴν ἐστίαν τῶν λόγων κα-
 τάγονται, ἐνθα καὶ διατρίβοντες ἐν ἡσασιν, ἐν ἐφρόνοι,
 ἐν ἔπνεον, καὶ τῷ μεγέθει μὲν καὶ τάχει τῆς φύσεως,
 καὶ σπουδῇ καὶ διηνεκεῖ μελέτῃ, καὶ ἡθῶν εὐρυθυμίᾳ
 καὶ φρενῶν βαθύτητι, καὶ ψυχῆς παραστήματι καὶ τοῖς
 15 ἄλλοις ἅπασιν, ὅσοις γενναία ψυχὴ γνωρίζεται, πάντων
 ὑπεραιρόμενοι καὶ πᾶσι περιαδόμενοι καὶ λίαν ὑπεραστρά-
 πτοντες. Τὸ δὲ γε μέγιστον μέσον ἑτεροδόξων τὸ σέ-
 βας ἀκραιφνῶς καὶ απειλικρινημένον φυλάττοντες καὶ
 τὴν ἀρετὴν ὅσαι ὥραι ἀντίσης ἐπαύξοντες, καὶ οἷον
 20 εἰπεῖν Λῶτ ἀυτόχρομα ὄντες ἐν μέσῳ Σοδόμων, ἀλλὰ
 ταχέως καὶ Ἀθηναίων ἅπαν τὸ ἐν λόγοις φιλότιμον,
 ὡς οὐδένες ἄλλοι τῶν ἐκεῖσε ἀφικνουμένων συλλεξάμε-
 νοι, πατρίδος αὐτῆς καὶ πατέρων μνημονεύουσι, καὶ τα-
 χέως πρὸς Καισάρειαν ἐκεῖθεν ἀμφοτέρω ἐπανήκουσιν·
 25 ὅσον τοίνυν τὸ ἄμφω πατρίδος ὁμοίας ἀπαναστῆναι
 διὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν αἰτίαν, ἔρωτα δηλαδὴ τῆς
 ἐγκυκλίου παιδείσεως, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν καταχθῆναι καὶ
 ταῦτα σπουδάξαι, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμοφρονεῖν καὶ αὐθις
 ὁμοίως ἐπανελθεῖν, ὅθεν ἄμφω ἐξῆλθον, οὐδὲν διαφέρει
 30 πρὸς ἑαυτὸ, τοσοῦτον καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες ἀλλήλων
 οὐδὲν διαφέρουσιν· ἐπανελθόντες δὲ οὐχ ὁ μὲν τόνδε
 τὸν βίον αἰρεῖται, ὁ δὲ ἕτερον, οὐδ' ὁ μὲν γάμοις προσο-
 μιλεῖν, ἄτερος δὲ παρθενίαν ἀσκεῖν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω

τὸν ἀσκητικὸν εἶπουν ἀγγελικὸν βίον ἐκλέ-
 παρθενίαν σύννοικον ἐξέτι παίδων ἐκτῆσαντο
 βίος αὐτοῖς ὁ αὐτὸς, τοσοῦτον ἐκάτερος ἐκι-
 μοιοι. οὕτω δὲ βιοῦντες, καὶ τὴν ἀρίστην
 καὶ ὑψηλὴν ἐπίσης ἀκριβῶς μετερχόμενοι
 μικρὴν καὶ ἀνθρωπίνην δόξαν ἀπέπτυσαν,
 ὄνειροις ὄραῖν ταύτην ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπέιπε-
 τες, καὶ ἐκ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἀκροτάτου ὑπο-
 φρυκτωροῦντες, λαθεῖν οὐκ ἠδύναντο. καὶ
 τῆς ἐκκλησίας κλήρω ἐγκαταλέγονται· ὥσπερ
 δόξαν ἀνθρωπίνην ὁμοίως ἐκφεύγειν καὶ πε-
 ὄμοίαν ἐκβιασθῆναι δέξασθαι αἰτίαν οὐ διαφ-
 ἔν ἀμφοῖν, δηλονότι ἡ ἀρετὴ, διὰ ταύτην γο-
 φευγον, καὶ ἰάλωσαν, οὕτω καὶ οἱ ταῦτα
 καὶ παθόντες, ἐν ἅμφω σαφῶς μεμαρτύρησαν
 τουργεῖν τῷ θεῷ ταχιδέροντες, οὐ τὴν τυχοῦ-
 λειτουργίαν προσάγουσιν· ἀλλ' οἷον κάκειῶ-
 ρον κατελθὼν ἑαυτῷ λειλειτούργηκε· τῶν γὰρ
 προβάτων, ὡς πρώην εἰδωλολατρία καὶ ἀπικ-
 καὶ τηρικαῦτα παντοδαπαῖς ταῖς αἰρέσεσι δια-
 εἰς ἐρημίαν ὄντως καὶ βάραθρα, οὗτοι ὡς
 πρὶν τούτους συνήγαγον, καὶ εἰς χλόην ὄρθι-
 σεβείας ἐξέθρεψαν, καὶ ἐπὶ ὕδατος ἀνέψυξα-
 σεως, πᾶσαν αἴρεσιν ἐκ μέσου πεποιηκότες,
 ἱερέας ἐκείνων καὶ ἄρχοντας ἐν ῥομφαίᾳ τοῦ
 κτονότες, δι' ἧς καὶ τὸν πρώτον αὐτῶν ἄρχι-
 ως κατέσφαξαν· ἡ δὲ γὰρ πρὸς θεὸν λειτουργ-
 μία τυγχάνουσα ἔνα τούτους ἅμφω σαφῶς
 οὕτω τοιγαροῦν βιοῦντες καὶ τοιαῦτα κατὰ τὴν
 ἐχθροῦ καὶ τῶν ὑπασπιστῶν αὐτοῦ τὰ τρόπαι-
 νῶς ἀνιστάντες, ποιμένες ὁ μὲν τῆς Κωνσταν-
 δὲ μεγάλης τῆς μητρὸς Καισαρείας βασιλικῆς
 θεοῦ χρίονται· ὥσπερ οὖν ἡ τε τὸ ἀξίωμα αἰ-

ταπεινώσεως ἀπούσης ἢ οὐδεμία ὡς εἴρηται, τῶν ἀρε-
 1 ῶν φανῆναι δύναται, ἢ μάταιον ἄχθος, εἰ·πάρεισι·
 ταύτης δὲ παρούσης καὶ ἅπασαι πάρειςιν, ἂν ὅστᾳ νε-
 κροῦ ταπεινοῦ ἐρωτᾶται, εἰ τέθνηκεν, οὐχί, ἀλλὰ ζῆ,
 5 ἀποκρίνεται, ἀγαλλιάσεται γὰρ ὅστέα τεταπεινωμένα,
 καὶ οὕτω τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος αὐτῆς ὁ λόγος δε-
 δήλωκεν· ἀνθρώπους γὰρ θεοὺς καὶ δαίμονας, ὡ τοῦ
 θαύματος, ἀγγέλους ποιεῖν ταπεινώσεις δύναται· εἰ γὰρ
 ἢ ὑπερηφανία τᾶναντία ἀπέδειξεν, εὐδηλον ὡς καὶ ἢ τα-
 10 πείνωσις τὰ τούτων πάλιν ἐναντία δυνήσεται· δέδωκας
 γὰρ ὄντως κέρασ τὸ κρατερόν σου τῇ παιδί σου, καὶ
 σώσεις τοὺς υἱοὺς τῆς παιδίσκης σου. Ἡ γοῦν πατέρα
 τοιοῦτον πλουτήσασα, ἢ ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι τὴν
 δόξαν φυλάττουσα, ἢ τοὺς μὴ πειθομένους αὐτῇ κατα-
 15 ράσουσα, ἢ τοῖς ἄνω καὶ τοῖς κάτω τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ
 εἶναι παρέχουσα, ἢ σὺν τῷ πατρὶ τὴν σωτηρίαν τῶν
 ἀνθρώπων μὴ μόνον οἰκονομήσασα, ἀλλὰ καὶ ἄσυλον
 ἡμῖν αὐτὴν συντηροῦσα, ἢ ἀρετὰς πάσας ἀπογεννώσα,
 ἢ ἀμαρτίας πάσας ἀπορῥαπίζουσα, ἢ τὸν θεὸν ὑψη-
 20 λότερον ἡμῖν ἀποδείξασα, ἢ τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς
 ἀποφήναςα, ἢ τοὺς δαίμονας ἀγγέλους ποιεῖν δυναμένη,
 πρὸς δὴ τὴν τοιαύτην τί πρὸς σύγκρισιν ἵπολέλειπται;
 πάντως οὐδὲν· διὰ τούτων τοίνυν ὄντως ἀσύγκριτος καὶ
 ἀπαράμιλλος ἢ ταπεινώσεις πέφυκεν. Ἀλλ' ὡ ταπεινώ-
 25 σεις, ὑψηλὴ καὶ ὄντως αἰθέριος, εἰ μὲν ὑψηλοὺς καὶ
 ἡμεῖς τοὺς σοὺς ἐπαίνους ἐπελέξαμεν, χάρις τῷ τε σῷ
 πατρὶ καὶ αὐτῇ, οὕτως ἡμᾶς ἀννυψώσαντι καὶ τοιούτων
 ἡμᾶς ἀξιώσαντι· εἰ δὲ ταπεινῶς, καὶ οὕτως χάριν ἡμῖν,
 ὅτι ταπεινοφρονεῖν ἡμᾶς ἔτι βούλεσθε, ἴν' ὑψηλοτέρους
 30 ἐν καιρῷ, ὅπερ ἔργον ὑμῖν, ἀποδείξητε.

Cap. IX.

Ψόγος ὑπερηφανίας.

Εἶπερ καὶ μέρος ὁποιοῦν τι κακίας διαβάλλειν πάντας εἰκός, καὶ κακῶς λέγειν χρῆ τὰ αὐτῶν ἀνατιθεμένους αὐτῷ καὶ τοῖς οἰκείοις καρποῖς περιστέφοντας, ὁποίους δὴ τινὰς χρῆ πρὸς τὴν καθόλου κακίαν ἡμᾶς 5 διατίθεσθαι, καὶ ὅποσον διακωμῶδειν ταύτην εἰκός, τὰ αὐτῆς ἐξελέγχοντας, ἀλλὰ κατὰ μέρος ἐπεξελεῖν ταύτη τῶν ἀδυνάτων ἐν πέφυκε· πολυκέφαλον γὰρ ὄντως θηρίον καὶ πολυσύνθετον, πολλῷ πλέον τῶν τοῖς μύθοις διατεθρυλλημένων ἐκείνων· διὰ τοι τοῦτο καὶ σοφώτε- 10 ρον μᾶλλον ἐπεξετέον, καὶ τὴν ῥίζαν ἐκτμητέον εὐροῦσιν, ὅπως τὰ πολυέλικτα ταύτης ἀναβλαστήματα ἀθρόως χαμαὶ πέσῃ καὶ καταμαρανθῆι τῶν ἀξίων ἐπιτυχόντα. Ὑπερηφανία τοίνυν ῥίζα καὶ μήτηρ καὶ πηγὴ καὶ γεννητρίς καὶ δημιουργὸς καὶ διδάσκαλος καὶ πᾶν εἶτι τοι- 15 οὔτον κακίας ἀπάσης πέφυκεν· ὑπερηφανίας οὖν καὶ ἡμεῖς καταδράμωμεν, ἵνα πᾶσαν κακίαν, ὡς εἰκός διαβάλλωμεν· ἥτις πρῶτον μὲν οὐ κτίσμα θεοῦ, οὐ τί πρὸς ψόγον μείζον ἂν γένοιτο, εἶπερ τὰ θεοῦ κτίσματα οὐ μόνον καλὰ, ἀλλὰ καὶ λίαν· ἡ δ' ὑπερηφανία τοῦν- 20 αντίον ἅπαν οὐ μόνον κακὴ δηλαδὴ, ἀλλὰ καὶ λίαν κακὴ, ἔπειτα δὲ οὐδὲ κτίσμα τὴν ἀρχὴν αὐτῆ, οὐδὲ γὰρ οὐσία τις ὑπερηφανίας, ἀλλ' ὄνομα ἀνούσιον καὶ ἀνῦπαρκτον, καὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ καλοῦ τὴν σύστασιν μόνην ἔχουσα, ὡσπερ σκότος τῇ τοῦ φωτὸς στερήσει, αὐ- 25 τῇ δὲ καθ' αὐτὴν οὐδόλου ὑφεστηκυῖα· δημιουργὸς δὲ καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος ὑπερηφανίας διάβολος, ἐκεῖνος γὰρ ταύτην ἐγέννησε, καὶ πρῶτος τὸν ταύτης καρπὸν ἐτρύγησε,¹ τὸν κοπιῶντα γὰρ γεωργὸν πρῶτον δεῖ,

¹ Cod. ἐρύγησε.

Rhetor. I. 1.

καὶ τῆς ἀφρότου λαμπρότητος ἐκείνης, ἧς ἀπήλαυεν,
 ἀθλίως διὰ ταύτην ἐκπέπτωκε, καὶ κολάζεσθαι μετὰ
 τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλίων καταδεδίκαται· οὕτω τοιγαροῦν
 τὸ ἐχιδνοτόκον τοῦτο γέννημα διαρῥῆξαν, καὶ ὡς εἰκὸς
 5 θανατῶσαν τὸν ἑαυτοῦ γεννητῆρα, καὶ εἴσω τοῦ παρα-
 δείσου πρὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἢ ἀναιδὴς εἰσκωμά-
 σασα διὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς, καὶ ὑποκλέψασα, πληγῆ
 κἀκείνον τοσοῦτον δεινοτάτῃ καθυποβάλλει, ὡς θεοῦ μό-
 νον δεηθῆναι πρὸς ἴασι, οὐ μόνον γὰρ τροφῆς παρα-
 10 δείσου καὶ θεοῦ ἐπισκέψεως καὶ ἀθανασίας ἐξέωσεν,
 ἀλλὰ καὶ ἀθάνατα κολάζεσθαι παρεσκεύασε τὸν ἀθά-
 νατα τρυφᾶν ἠξιωμένον παρὰ² τοῦ κτίσαντος. Δραξα-
 μένη γὰρ ἀρχὴν καὶ τὰς ἑαυτῆς πονηρὰς ρίζας κατα-
 φυτεύσασα, ἐπλήρωσε μὲν πᾶσαν τὴν γῆν τῆς σκιῶδους
 15 καὶ ζοφερᾶς κακίας αὐτῆς· τὰ δὲ κλήματα αὐτῆς μέχρι
 θαλάττης τῆς ἄλμυρᾶς φημι ἀπιστίας ἐξέτεινε· καὶ ἦν
 ἂν ἢ βδελυρὰ καὶ ἡμῶν ὡς καὶ τοῦ ἰδίου πατρὸς κατορ-
 χηθεῖσα τελείως, εἰ μὴ ὁ τῶν δυνάμεων θεὸς ἐπιστρέψας
 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὡς φιλάνθρωπος καὶ εἶδεν, ὅς καὶ
 20 καταβὰς τὸν μὲν φραγμὸν, τὸν πονηρὸν δηλαδὴ γεννη-
 τῆρα ταύτης καθεῖλεν, αὐτὴν δὲ λυμαινομένην τᾶνθρώ-
 πινα καὶ κατανεμομένην καθάπαξ τελείως ἠφάνισεν· ἦν
 δὲ ἄμπελον ἐφύτευσεν, ἢ δεξιὰ αὐτοῦ ἐπεσκεύαστο, καὶ
 θανατωθέντας ἡμᾶς ζώσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικαλεῖ-
 25 σθαι, καὶ οὐ θεοὺς ἄλλοτρίους εὐδόκησεν. Αὕτη μήτηρ
 τῆς πονηρᾶς πλεονεξίας, ἧς αὐθις πονηρότατον γέννημα
 ἀδικία· οὐδὲ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τοῖς παροῦσι, κἂν ἄ-
 πειρα ἢ ἀρκεῖσθαι τὸν ἅπαξ ταύτης γεγονότα ἐφόλκιον,
 ἀλλὰ προσάπτειν οἰκίας πρὸς οἰκίας, καὶ ἄγρὸν πρὸς
 30 ἄγρὸν ἐπείγεται, οὐχ ἵνα τι, ἀλλ' ἅπαν τοῦ πλησίον
 ἀφέλῃται· οἷς οὐ μόνον τὸ τοῦ προφήτου, οὐαὶ, μιστὸς
 πρόκειται, ἀλλὰ πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι, ὥνπερ ἐπι-

² Cod. περί.

τῆς ποτῆρας ἔξαι, οὐ μόνον ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ σώ-
 ματικὸν θάνατον ἔξανθοῦσαν, εἶδες τὴν ὀλεθρίαν σει-
 ρῆνα; οὐ μόνον ψυχὴν ἄγχει, ἀλλὰ καὶ σώματα. κατὰ
 γὰρ τὸν ἑαυτῆς γεννητῆρα τοὺς τιμῶντας αὐτὴν οὕτως 5
 οἶδε τιμᾶν, οἷς καὶ ὁ προφήτης μὴ μόνον οὐ συνεσθίειν
 ἐβούλετο, ὑπερηφάνῳ γὰρ ὀφθαλμῷ, φησιν, καὶ ἀπλή-
 στῳ καρδίᾳ οὐ συνήσθιεν, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ
 τοὺς τοιούτους οἰκίῳ παρεδέχετο· οὐ κατώκει γὰρ ἐν
 μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, οἷς καὶ ἔπα- 10
 ρώμενος τὴν φρικωδεστάτην κατ' αὐτῶν ποινὴν τὸν θεὸν
 ἔξαιτεῖ, ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αἰ-
 τῶν· διατί; ὅτι οὐ μόνον παρηνόμουν, φησὶν, ὑπερη-
 φανία, ἀλλὰ καὶ ἕως σφόδρα. ὅτι δὲ μεγίστη τε μωρία.
 αὕτη, ἔδειξε τοῦτο ὁ μέγας κήρυξ τῆς ἐκκλησίας, φόβον 15·
 τὸ ἐμπειεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος βοῶν· ὅς καὶ αὐτὸς
 ἀποτρόπαιόν³ τι κακὸν καὶ θεοῦ πόρρω βάλλον ὑπερηφα-
 νίαν εἶδῶς, ἀπέυχεται ἑαυτῷ ταύτην λέγων· ἐμοὶ δὲ μὴ
 γένοιτο κανγαῶσθαι· μονονουχὶ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως
 οὐδὲν δεινότερον ὑπερηφανίας ἀποφαινόμενος. Διὰ ταύ- 20·
 τὴν ὁ τῶν Ἑλλήνων πάλαι βασιλεὺς τοῦ ἰδίου φιλιτάτου
 γενέσθαι φονεὺς κατηνάγκασται· Αἴας μανία πρῶτον
 ἔάλω, εἶτα καὶ τέλος ἑαυτὸν διεχρήσατο, τῇ ἑαυτοῦ μό-
 νῃ ῥώμῃ τε καὶ φρονήσει τὰ κατορθούμενά οἱ ἐπιγρά-
 φειν τῆς ἀσιλγοῦς ταύτης ὑποτιθεμένης,⁴ θείας δὲ ῥο- 25
 πῆς μηδόλως δεῖσθαι πρὸς τὸ ἀριστεύειν, καὶ πεισάσης
 νεανιεύσασθαι. Ὁ δὲ γὰρ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ τοσοῦτος·

3 De hac voce vide Wyttenb. ad Plat. p. 149. D. Alciphr.
 III. 40. ἀποτρόπαιος καὶ φοβερός. Heliod. II. 20. ἀποτέμνει τῆς
 κόμης τὸ περιτόπιον — τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος καὶ ὑποπτος εἶναι
 τοῖς ἐπιγυγάνουσι. Niceph. Prog. p. 496. l. 4. 4 Cod. ὑπο-
 τιθέμενος, scripsi ὑποτιθεμένης, et post ἀριστεύειν inserui καί.

ἰσχύϊ τε καὶ πλούτῳ καὶ στρατεύμασιν, οὐ δι' ὑπερηφάν-
 νίαν, ἢ μεταστοιχειοῦν καὶ τὸ πᾶν τοῦτο ἐφιλονεῖκει,
 ἀθρόον κατεστρατηγήθη, καὶ κατετροπώθη παντάπασιν;
 Οἱ δὲ περὶ Πολυνείκην κατὰ Θηβῶν ἐκστρατεύσαντες πά-
 5 λαι, καίτοι γε καὶ δικαίως δι' ἄλλο τι, ἢ ὑπερηφάνίαν
 πεπτώκασι; τοῖς γὰρ ὑπερηφάνοις ἀνταπόδοσις δίδοται·
 ταύτης καὶ οἱ περὶ Συναχερεῖμ τὸν τῶν Ἀσσυρίων ἄρ-
 χοντα ὄντιον γίνονται· λαλήσαντος γὰρ ἐκείνου κατὰ τε
 τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τοῦ θεοῦ ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν καὶ
 10 μεγαλορῶρημοσύνην ἐκ στόματος, πέμψας ἄγγελον ἐαυ-
 τοῦ ὁ τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιταττόμενοις ἀνεῖλεν ἐν μιᾷ
 καὶ μόνῃ νυκτὶ τῶν Ἀσσυρίων μυριάδας πέντε καὶ ὀγ-
 δοήκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καὶ αὐτὸν Συναχερεῖμ μα-
 χαίρα πρὸς τῶν γνησίων αὐτοῦ σφαγῆναι παρεσκεύασε,
 15 καὶ οὕτως, κατὰ τὸν εἰπόντα, ὑπερηφάνων ἐταπεινώσεν
 ὕβριν ὁ κύριος. Εἶδες τῆς ἀκολάστου τὰ πῆχειρα; ὁ
 ταύτη δεδουλωμένος οὐ μόνον πασῶν ἀρετῶν ἀμέτοχος,
 ἀλλὰ καὶ κακίας πάσης ἐργαστήριον ἔγινετο· εἰ γὰρ
 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, φόβον δὲ θεοῦ τὸν μὴ πρό-
 20 τερον πάνυ ταπεινωθέντα κατορθῶσαι ἀδύνατον, πῶς ὁ
 ἐκ διαμέτρου ἐναντιούμενος τῷ δι' οὗ ἀρχὴν σοφία
 λαμβάνει, σοφίας ὅλως ἐκείνος δύναται ἂν ἀψασθαι·
 ὡσπερ ἂν εἴ τις καὶ ποταμοὺς ὑδάτων ἐκ πυρὸς ὀχετεῦ-
 σαι δύνασθαι, ἢ δίχα πτερῶν ὑπερίπτασθαι λέγη, ἢ
 25 ψυχῆς ἄψευ ζῆν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἴπερ τις μετὰ ταύ-
 τῆς φιλοσοφεῖν δοκεῖ, οὐ μόνον ἀνόνητα ἑαυτὸν κατα-
 τρίβει, ἀλλὰ τό τε θηρίον πλέον ἐρεθίζων λανθάνει,
 καὶ τῷ πυρὶ τὴν ὕλην ἐπιδαψιλευόμενος. Ταύτης τὸ
 φοβερόν κέρας καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος ἡμᾶς κατακλᾶν
 30 βουλόμενος, μηδὲ τὴν ἀριστεράν, ὅ, τι ποτὲ ποιεῖ ἢ δεξιὰ

5 Cod. constanter Ἀσσυρίων. 6 Heliod. II. Delphos
 ἐργαστήριον ἀνδρῶν σοφῶν vocat: ubi Coray p. 92.

γινώσκειν συγχωρῶν, ἡμῖν ὑποτίθεται· καίτοι τί φημι
 ἀρετὰς οὐκ ἐργάζεσθαι ὑπερηφανίαν ἰσχυριζόμενος, ἀρε-
 τὰς ἢ ἀναιδῆς, εἴπερ εὖροι, διασκεδάννυσι, καὶ μαρτυ-
 ρεῖ τοῦτο σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ Φαρισαῖος· ὃν γὰρ
 θησαυρὸν ἐκεῖνος δι' ὅσου τοῦ χρόνου καὶ τοῦ πόνου 5
 συνήγαγεν, αὕτη δι' ἐνὸς ῥήματος καὶ ὥρας μιᾶς διε-
 σκόρπισε, καὶ ὁ ἀρεταῖς πρῶην περιῶρέόμενος, αἴφνης
 ὑπ' αὐτῆς πασῶν ἐκείνων γεγύμνωται, καὶ ὁ πρὸς τὸ
 ἱερὸν λελαμπρυσμένος ἀνιῶν, ῥυπώδης ἐκεῖθεν ἀθρόον
 κάτεισιν, ἀκάθαρτος γὰρ ἐν κυρίῳ ἅπας ὑψηλοκάρδιος. 10
 Ὅτι δὲ μήτηρ ὑπερηφανία πάσης κακίας, καὶ διὰ πάν-
 των μὲν τῶν εἰρημένων ἡμῖν βεβαιοῦται· ἄκουσον δὲ καὶ
 τοῦ προφήτου περὶ τῆς τοῦ κριτοῦ μελλούσης ἡμέρας
 καὶ δευτέρας καθόλου διεξιόντος, καὶ μοὶ μαρτυροῦντος
 σαφέστατα· παραγίνεται γὰρ, φησιν, ἡ ἡμέρα κυρίου, 15
 οὐκ ἐπὶ μοιχοῦς καὶ φρονεῖς καὶ ἀδίκους καὶ τοὺς καθ'
 ἕκαστα πονηροῦς, ἀλλ' ἐπὶ τίνας; ἐπὶ πάντα ὑβριστῆν
 καὶ ὑπερήφανον. καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον,
 καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ λίβάνου, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
 καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν, 20
 καὶ πεσεῖται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων. Εἶδες, ὅπερ
 ἐναργέστατα πᾶσαν κακίαν, ὡς ἐγὼ φημι, ὑπερηφανία
 προσανατίθησιν ὁ προφήτης; εἰ γὰρ ἐπὶ πᾶσαν κακίαν
 ἡ φοβερά ἐκείνη ἡμέρα ἐλεύσεται, καὶ τοῦτ' ἦδει καλῶς
 καὶ αὐτὸς, πῶς τοῖς ὑπερηφάνοις μόνοις αὐτὴν ἐπισείει; 25
 ἢ τοῦτο δηλαδὴ διῖσχυριζόμενος, ὡς οὐδεμία τῶν κακιῶν
 ὑπερηφανίαν ἐξέφυγε, καὶ ταῦτόν ἐστι πάσης κακίας
 καταριθμήσασθαι, καὶ ὑπερηφανίαν μόνην εἶπεῖν· εἰ δὲ
 ταῦτα οὕτως, ὡσπερ μέγεθος οὐρανοῦ ἀσύγκριτον πάν- 30
 τη μεμένηκε, τίνι γὰρ ἂν παραθεῖη, ὅς πάντα συλλα-
 βῶν ὡς οὐδὲν περιέχει τε καὶ περικυκλοῖ, τὸν αὐτὸν
 τρόπον οὐδ' ὑπερηφανίαν παραθεῖναι τινι δύναται·
 πᾶν γὰρ κακίας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα κέκτηται, ἢ

φευκτέον πάντως ἐστὶ σθένει παντὶ, οὐχ ὡσπερ πῦρ, ἀλλὰ πλεον πολλῶ δηλαδή, καὶ εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ μόνων σωμάτων ἄπτεται, ἡ δὲ ψυχὴ μετὰ σωμάτων διαλυμαίνεται δεξιουμένη τοὺς φίλους ἴσα καὶ τῷ πατρὶ.

Cap. X.

5 Συγκρίσεις τοὺς δύο μεγάλους φωστῆρας τῆς ἐκκλησίας, Θεολόγον καὶ μέγαν Βασίλειον.

Ἄλλα δύο μεγάλα φῶτα ὁ δημιουργὸς ἡμῶν ἐν τῷ τῆς ἐκκλησίας νέῳ στερεώματι νῦν παρήγαγεν· οὐχ
 10 ὡσπερ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἀλλήλων γένει τε καὶ λαμπρότητι διαφέροντα, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ὅμοιά τε καὶ παραπλήσια, καὶ κατ' οὐδὲν θάτερον θατέρου ἀπολειπόμενα, καὶ, οἷον εἰπεῖν, οὐχ ἥλιον καὶ σελήνην, ἀλλ' ἥλιον αὐτοὺς ὁ μέγας ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἰνέδειξεν, ἡ μίαν
 15 ἀκτῖνα ἐκ δύο δίσκων ἀποπαλλομένην τε καὶ τὸν κόσμον ὅλον περιαυγάζουσαν, Θεολόγον Γρηγόριον φημι καὶ μέγαν Βασίλειον, οἵτινες πρῶτον μὲν τοῦ ὀρθοδοξοτάτου καὶ ἡμετέρου κλήρου ὄντες ἐτύγγανον, ἐκ πατέρων ἄμφω τὸν θησαυρὸν τοῦτον διαδεξάμενοι, καὶ ἀμφοτέ-
 20 ροι γὰρ τὸ ἀπὸ Χριστοῦ γνησίως καὶ ὑγιῶς εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι πεπλουτήκεσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν ὡσπερ τινὰ κλῆρον τὸ χρῆμα παρέπεμψαν, οἱ καὶ πρὸς τοσοῦτον ἀρετῆς ἐληλάκεσαν, ὡς ὁ μὲν κοινὸς διδάσκαλος ἀρετῆς καὶ παιδείας ἐν τῷ Πόντῳ, ὁ δὲ τοῦ Θεο-
 25 λόγου τῆς ἐν Ναζιάνζῳ ἐκκλησίας ποιμὴν καὶ διδάσκαλος προβληθῆναι, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτοὺς πάντας ἄριστα καὶ ὡς φίλους θεῶ παιδαγωγῆσαι. Ὅσῳ τοίνυν τὸ σέβας αὐτῶν ἐν, καὶ ἡ τῶν πατέρων ἀρετὴ τε καὶ ἀξία ἐστὶ παραπλήσιος, τοσοῦτῳ Βασίλειος καὶ Γρηγόριος
 30 ὅμοιοι καθεστήκασιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ μὲν μεγά-

τους ἐδιξιούτο μάλα φιλοτίμως τε καὶ λαμπρῶς, ἔτρεφε γὰρ οὐκ ἄρτοις μόνοις, ὥσπερ τινὰς πρότερον, ἀλλὰ καὶ 5 τοῖς τῆς τρυφῆς τε καὶ περιττοῖς, πάντα θηρία ἐδώδιμα εὐχέριωτα ἐκείνοις παραδιδούς· ὁ δὲ γε τοῦ Θεολόγου πατὴρ τῷ τῆς παλιγγενεσίας λούτρῳ καθαιρόμενος ἄνωθεν μαρτυρεῖται, ὡς καὶ ὁ λόγος πρότερον· κάκει μὲν αὐτὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα κάτεισιν, ἐνταῦθα δὲ ἀκτῖνά 10 τινα βάλλει, καὶ περιανγάζει τὸν βαπτιζόμενον, ὡς καὶ πᾶσι τοῖς εὐρεθείσιν ἐκεῖ γνωσθῆναι τοῦτ' ἐξαισιον τερατούργημα, καὶ τῆς περὶ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα μεγίστης τιμῆς τοῦτο θείσθαι τεκμήριον· ὅσον οὖν τὸ θαυματουργίας τοὺς ἀμφοτέρων προγόνους δοξασθῆναι πα- 15 ρὰ Θεοῦ πρὸς ὅμοιον εὐφημίας ἕψος ἐκείνους ἐπαίρει, τοσοῦτον καὶ οὗτοι παρ' ἡμῶν ὁμοίως θαυμάζονται. Τοιούτων δὲ μεγάλων καὶ παραπλησίων ἐν πᾶσι γεγονότες πατέρων, πατρίδος οὐχ ὁ μὲν τῆς, ὁ δὲ τῆς ἀνεδόθησαν, ἵνα τινὰ κατὰ τοῦτο γούν διαφορὰν ἔχωσιν, 20 ἀλλ' ἄμφω τῆς Καισαρείας βλαστήματα· ἢ πρότερον μὲν ἤρχει πλεῖστα καὶ διάφορα ἑαυτῇ τὰ πλεονεκτήματα, τούτων δὲ τυχοῦσα τῶν προτέρων ὡς εἰκὸς ἐπιλάθεται, ἀποκρυψάντων ἐκεῖνα τούτων, ὥσπερ ἀστέρης ἢ ἡλίου· καθόσον τοίνυν ἡ πατὴρ ἀυτῶν μία, κατὰ τοσοῦτον 25 καὶ οὗτοι ἐν ἄμφω ἄντες τυγχάνουσιν. Ἐκ τοιαύτης δὲ θαυμαστῆς καὶ μιᾶς πατρίδος ἀναφανέντες ἑκάτερος ὑπὸ τῷ ἰδίῳ πατρὶ τὴν τε κατὰ Θεὸν σοφίαν καὶ τὴν ἐξωθεν ἐκπαιδεύονται, οὐ γὰρ ὁ μὲν τήνδε, ὁ δὲ τήνδε τῶν τεχνῶν ἤρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω πρὸς ἀρετὴν καὶ 30 λόγον ἀπέκλιναν· ὅσῳ δὴ τὸ ἑκάτερον τῷ ἰδίῳ πατρὶ διδασκάλῳ ρήσασθαι, καὶ τὰς αὐτοῦ ἐπιστήμας μετέρχεσθαι ταῦτόν ἐγνωσται, τοσοῦτῳ καὶ οὗτοι παρόμοιοι

ἀλλήλοις γνωρίζονται· ἐπεὶ δὲ τὸ τῶν πατέρων πᾶν ἐν
 λόγοις ἐν βραχεῖ συνελέξαντο, ἔσπευδον δὲ καὶ τῆς πα-
 τρικῆς εὐχῆς αὐτοὺς ἀξιῶσαι, καὶ τοῦτο πρῶτον ἀντὶ
 τῶν εἰς αὐτοὺς τροφείων ἐκείνοις ἀνταποδοῦναι, τὸ νι-
 5 κῆσαι πᾶσι καλοῖς τοὺς γεννήτορας, ἀπανίστανται πα-
 τρίδος, γονέων, συγγενείας, φίλων, συνηθείας, πάντων,
 οἷς πᾶς τις ἀφύκτως κατέχεται, καὶ διὰ παιδείσεως ἀ-
 κόρεστον ἔρωτα ὑπερόριοι γίνονται. καὶ πολλοῖς ἐν τῇ
 ἀλλοδαπῇ καὶ διαφόροις τῶν τότε διδασκάλων ὠμιληκό-
 10 τες, τελευτῶντες ἄμφω πρὸς τὴν ἐστίαν τῶν λόγων κα-
 τάγονται, ἔνθα καὶ διατρίβοντες ἐν ἧσαν, ἐν ἐφρόνου-
 ἔν ἔπνεον, καὶ τῷ μεγέθει μὲν καὶ τάχει τῆς φύσεως,
 καὶ σπουδῇ καὶ διηνεκεῖ μελέτῃ, καὶ ἡθῶν εὐρυθυμία
 καὶ φρενῶν βαθυτήτι, καὶ ψυχῆς παραστήματι καὶ τοῖς
 15 ἄλλοις ἅπασιν, ὅσοις γενναία ψυχὴ γνωρίζεται, πάντων
 ὑπεραιρόμενοι καὶ πᾶσι περιαδόμενοι καὶ λίαν ὑπεραστρά-
 πτοντες. Τὸ δὲ γε μέγιστον μέσον ἑτεροδόξων τὸ σέ-
 βας ἀκραιφνῶς καὶ απειλικρινημένον φύλάττοντες καὶ
 τὴν ἀρετὴν ὅσαι ὥραι ἀντίσης ἐπαύξοντες, καὶ οἷον
 20 εἰπεῖν Λῶτ αὐτόχρομα ὄντες ἐν μέσῳ Σοδόμων, ἀλλὰ
 ταχέως καὶ Ἀθηναίων ἅπαν τὸ ἐν λόγοις φιλότιμον,
 ὡς οὐδένες ἄλλοι τῶν ἐκεῖσε ἀφικνουμένων συλλεξάμε-
 νοι, πατρίδος αὐτῆς καὶ πατέρων μνημονεύουσι, καὶ τα-
 χέως πρὸς Καισάρειαν ἐκεῖθεν ἀμφοτέρω ἐπανήκουσιν·
 25 ὅσον τοίνυν τὸ ἄμφω πατρίδος ὁμοίας ἀπανεστῆναι
 διὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν αἰτίαν, ἔρωτα δηλαδὴ τῆς
 ἐγκυκλίου παιδείσεως, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν καταχθῆναι καὶ
 ταῦτα σπουδάζειν, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμοφρονεῖν καὶ αὐθις
 ὁμοίως ἐπανελθεῖν, ὅθεν ἄμφω ἐξῆλθον, οὐδὲν διαφέρει
 30 πρὸς ἑαυτὸ, τοσοῦτον καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες ἀλλήλων
 οὐδὲν διαφέρουσιν· ἐπανελθόντες δὲ οὐχ ὁ μὲν τόνδε
 τὸν βίον αἰρεῖται, ὁ δὲ ἕτερον, οὐδ' ὁ μὲν γάμοις προσο-
 μιλεῖν, ἄτερος δὲ παρθενίαν ἀσκεῖν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω

τὸν ἀσκητικὸν εἶτον ἀγγελικὸν βίον ἐκλέγονται, καὶ
 παρθενίαν σύνοικον ἐξέτι παίδων ἐκτήσαντο· ὅσον ἄρα
 βίος αὐτοῖς ὁ αὐτὸς, τοσοῦτον ἐκάτερος ἐκατέρῳ παρό-
 μοιοι. οὕτω δὲ βιοῦντες, καὶ τὴν ἀρίστην φιλοσοφίαν
 καὶ ὑψηλὴν ἐπίσης ἀκριβῶς μετερχόμενοι πᾶσαν κοσ- 5
 μικήν καὶ ἀνθρωπίνην δόξαν ἀπέπτυσαν, καὶ οὐδὲ ἐν
 ὄνειροις ὄραῖν ταύτην ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπέπερ λύχνοι ὄν-
 τες, καὶ ἐκ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἀκροτάτου ὕψους λαμπρῶς
 φρυκτωροῦντες, λαθεῖν οὐκ ἠδύναντο. καὶ ἄκοντες τῷ
 τῆς ἐκκλησίας κλήρῳ ἐγκαταλέγονται· ὥσπερ τοίνυν τοῦ 10
 δόξαν ἀνθρωπίνην ὁμοίως ἐκφεύγειν καὶ πάλιν ταύτην
 ὁμοίαν ἐκβιασθῆναι δέξασθαι αἰτίαν οὐ διαφέρων, ἀλλ'
 ἐν ἀμφοῖν, δηλονότι ἡ ἀρετὴ, διὰ ταύτην γὰρ καὶ ἀπέ-
 φευγον, καὶ ἰάλωσαν, οὕτω καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες
 καὶ παθόντες, ἐν ἄμφω σαφῶς μεμαρτύρηται· καὶ λει- 15
 τουργεῖν τῷ θεῷ ταχθέντες, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐκείνῳ
 λειτουργίαν προσάγουσιν· ἀλλ' οἷον κάκεινος πρότε-
 ρον κατελθὼν ἑαυτῷ λειλειτούργηκε· τῶν γὰρ λογικῶν
 προβάτων, ὡς πρώην εἰδυλολατρία καὶ ἀπιστία, οὕτω
 καὶ τηνικαῦτα παντοδαπαῖς ταῖς αἰρέσεσι διασπαρέντων 20
 εἰς ἐρημίαν ὄντως καὶ βάραθρα, οὗτοι ὡς ἐκεῖνος τὸ
 πρὶν τούτους συνήγαγον, καὶ εἰς χλόην ὀρθοτάτην εὐ-
 σεβείας ἐξέθρεψαν, καὶ ἐπὶ ὕδατος ἀνέψυξαν ἀναπαύ-
 σεως, πᾶσαν αἴρεσιν ἐκ μέσου πεποιηκότες, καὶ τοὺς
 ἱερέας ἐκείνων καὶ ἄρχοντας ἐν ῥομφαίᾳ τοῦ λόγου ἀπε- 25
 κτονότες, δι' ἧς καὶ τὸν πρώτον αὐτῶν ἄρχοντα τελεί-
 ως κατέσφαξαν· ἡ δὲ γε πρὸς θεὸν λειτουργία τούτων
 μία τυγχάνουσα ἕνα τούτους ἄμφω σαφῶς μαρτυρεῖ·
 οὕτω τοιγαροῦν βιοῦντες καὶ τοιαῦτα κατὰ τοῦ κοινοῦ
 ἐχθροῦ καὶ τῶν ὑπασπιστῶν αὐτοῦ τὰ τρόπαια περιγα- 30
 νῶς ἀνιστάντες, ποιμένες ὁ μὲν τῆς Κωνσταντινου, ὁ
 δὲ μεγάλης τῆς μητρὸς Καισαρείας βασιλικῆς νεύσει
 θεοῦ χρίονται· ὥσπερ οὖν ἡ τε τὸ ἀξίωμα ἀμφοτέροις

δοῦσα χάρις μία, καὶ τὸ δοθὲν ἔν καθέστηκεν, οὕτω
 καὶ οἱ τοῦ τοιούτου ἀξιωθέντες εἰσὶν ἔν, κἂν διαγνωρίζων-
 ται· ἀλλὰ τῆς ἀκροτάτης ταύτης βαθμίδος ἄμφω ἀψά-
 μενοι, καὶ διδάσκαλοι εὐσεβείας προβληθέντες, οἱ καὶ
 5 πρὸ τούτου τυγχάνοντες, καὶ οἷον εἰπεῖν τὰ τίμια ξύλα
 παρὰ τὰς τῶν γραφικῶν ὑδάτων διεξόδους παρὰ τοῦ
 μεγάλου φυτηκόμου φύτευθέντες, οὐ μόνον τὸν καρπὸν
 αὐτῶν ἐν καιρῷ αὐτῶν ἔδωκαν ¹ αὐτοπροσώπως δηλαδὴ,
 ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτῶν πρόην τοὺς θεοκαπήλους τε-
 10 λείως τοῦ ἱεροῦ ἀπελάσαντες καὶ τούτου ἐν μέσῳ τὴν
 εὐσέβειαν τρανῶς διδάξαντες, καὶ τὸν τῆς ἀληθείας λό-
 γον ὀρθοτομήσαντες ἄριστα, ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα αὐ-
 τῶν οὐκ ἀπορῥύηται παρήκαν, τοὺς τῆς παιδείας λόγους
 φημί, οὓς εἰς καλλωπισμὸν καὶ φυλακὴν τοῦ τῆς ἀρε-
 15 τῆς καρποῦ, ὡς ἔφημεν, συνελέξαντο· ἀλλὰ τί; κατὰ
 πάσης βδελυρᾶς αἰρέσεως καὶ αὐτοῖς κατεχρήσαντο, βι-
 βλία κατ' αὐτῶν συντεταχότες, καὶ τὰς παρ' ἐκείνων
 πικρὰς ἀντιθέσεις εὐχερέστερον ἢ ἀράχνης παίγνια δια-
 λύοντες· εἶτα τὸ ὑπὲρ ἡμῶν τῆς οἰκονομίας ἅπαν μυ-
 20 στήριον πανηγυρικοῖς λόγοις ἄμφω κατακοσμοῦσι, μάρ-
 τυρας περιστέφουσιν, ὁσίους ἐπισεμνύνουσιν, ἄρετὰς
 πάσας καταγλαιῖζουσιν, καὶ πᾶσαν θείαν γραφὴν διαλι-
 τοῦσί ² τε καὶ ἀνακαθαίρουσι, καὶ οἷον εἰπεῖν ἀηλε-
 σμένην τροφὴν τοῖς τὰ τοιαῦτα γλιχομένοις ἐσθίειν
 25 ἐκτίθενται, τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι, τοῖς αὐτοῖς ἐνθυμή-
 μασιν ἐν ἅπασιν χρώμενοι, ἅτε καὶ χάριν μίαν πλουτοῦν-
 τες· ὑφ' ἧς διαθερμαινόμενοι περιεκελάδουν τὸν τῆς ἐκ-
 κλησίας τερπνότατον λειμῶνα, οἱ θεοῦ τέττιγες, σειρή-

1 Cod. δίδωκεν. 2 Cod. διαλυτοῦσι. scripsi διαλιτοῦσι,
 i. e. simplicem reddunt. Licet non inveniatur in lexicis haec
 forma, tamen anonymo nostro potuit in mentem venire, ex
 adjectivo λιτός formare verbum λιτόω, ut ex λευκός formatur
 λευκόω. Alii fortasse malunt: διαλύουσι.

νων ἐξηγοῦντες κελάδημα, καὶ Ὀδυσσείας πάντας τοὺς
 πλανωμένοις δηλαδὲ τῷ τῆς ἀλμυρᾶς ἀπιστίας πελάγει
 ἀφύκτως χειρουμένους. οἱ δὲ τοὺς αὐτοὺς ὁμοίως καὶ
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νικήσαντες, καὶ ὅμοια κατ'
 ἐκείνων τὰ τρόπαια ἀνεγείραντες, καὶ ἐν ἅπασιν τὰ
 αὐτὰ κατορθώσαντες, πῶς οὐχ ἔν ὄντες ἐλέγχονται;
 οὕτως οὖν ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν κυρίῳ καθιερώσαν-
 τες, καὶ ἀρεταῖς παντοίαις σφᾶς αὐτοὺς ἡλίου λαμπρο-
 τέρους λίαν ἀπεργασάμενοι, εἰς χεῖρας ἐκείνου εἰρηνικῶς
 καὶ ἄμφω τὰ πνεύματα παρατίθενται, καὶ πρῶτοι ἐν 10
 ἀρχιερεῦσιν ἀγίοις γνωρίζονται, καὶ τῆς ἴσης τιμῆς παρ'
 αὐτῷ κατηξίωνται, ἐπίσης ὧδε τὸν ἐκεῖ θεραπεύοντα
 θεραπεύσαντες· ὅσον τοίνυν βίος καὶ τελευτῆ καὶ τὰ
 πρὸς τοῦ παμβασιλέως γέρα ὅμοια τοῖς ἀριστεῦσι τού-
 τοις καθέστηκε, τοσοῦτον κακείνοι τὸ ἐν ἄμφω περὶ 15
 κασιν, ὧν δὴ τὸ ὑπερέχον ἅμα καὶ πρὸς ἀλλήλους παν-
 τάπασιν ἐξισάζον καὶ ἡ ἐκκλησία δηλοῦντες οὐ τῆς κοι-
 νῆς ἐπωνυμίας καὶ τούτους ἡξίωσαν, ἀλλὰ προσηγορίαις
 τοὺς ἄνδρας ἐδεξιώσαντο, τῆς μὲν πάντων ἀγίων κοι-
 νῆς πλεῖστα διαφερούσαις, ἀλλήλων δὲ φωναῖς μὲν ἴσως 20
 σημασίαις δὲ οὐδαμῶς, τὸν μὲν γὰρ θεολόγον, τὸν δὲ
 μέγαν καλῶς προσηγόρευσαν. Εἰ δὲ θεολόγος καὶ μέ-
 γας οὐδὲν διαφέρουσιν ὄραν πάρεστιν· οὐδεὶς μέγας κλη-
 θήσεται, εἰ μὴ μεγάλα πάντως ἐργάσεται· τοῦ δὲ θεολο-
 γεῖν μείζον οὐδέν· ὁ τοίνυν Γρηγόριος θεολογήσας μέγας 25
 ἐλέγχεται, καὶ πάλιν οὐδεὶς θεολόγος, εἰ μὴ περὶ θεοῦ φι-
 λοσοφήσας φανείη· τὸ δὲ μεγάλα λαλεῖν θεολογεῖν ἐστίν· ὁ
 τοίνυν Βασίλειος μεγάλα λαλήσας, θεολογῶν μεμαρτύρη-
 ται, εἰ δὲ τὸ θεολογεῖν μεγάλα λαλεῖν καὶ τὸ μεγάλα λα-
 λεῖν θεολογεῖν ἀποδέδεικται, οὐδὲν διοίσει θεολόγος Γρη- 30
 γόριος καὶ μέγας Βασίλειος, ἢ μέγαν Γρηγόριον καὶ
 θεολόγον Βασίλειον λέγειν· ἄλλως τε οὔτε Γρηγόριος
 τοῦ μεγάλα λαλεῖν, οὔτε Βασίλειος θεολογίας ἀφίσταν-

το. Γρηγόριος οὖν ὁ Βασίλειος, καὶ Βασίλειος ὁ Γρηγόριος, ἔδ' ἔγε βούλει Βασίλειος καὶ Γρηγόριος, ὁ Βασίλειος ὁ καὶ Γρηγόριος, καὶ Βασίλειος ὁ Γρηγόριος· οὕτω καὶ ὀνομάτων μέχρις ἔν τῷ ἄνδρῳ πεφύκατον· ἀλλὰ τὰ κείνων μὲν πάντα πειρᾶσθαι λέγειν, μανία περιφανῆς, ὡς τὸ πρᾶγμα λίαν ἀμήχανον· ἃ δὲ δύναται λέγειν, καὶ ὅμοια δύνασθαι ταῦτα δεικνύειν, ὡς αὐδὲν εὐχερέατερον.

Cap. XI.

Ἡ Θ ο π ο ι ῆ α

10 Τίνας ἂν λόγους εἶπεν Ἡρακλῆς μανία ληφθεὶς, καὶ δούλος τῷ Εὐρυσθεῖ καταστάς.

Ὅντως ἅπαντα ἐν πᾶσιν ἀστάθμητα, καὶ ἀναλλατὰ πάντα καὶ ἄνισα, καὶ ἀδικία πάντων κρατεῖ, καὶ περὶ πᾶν πρεσβεύεται· οὐκ ἀνθρώποις μόνοις, ἀλλὰ γε
15 καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, καὶ πλέον ἐν τούτοις τᾶδικα πολιτεύεται, ὅσῳ καὶ τὸν εὐθυνοῦντα οὐκ ἔχουσι· καταχρῶνται γοῦν τῇ αὐτᾶνομίᾳ ἐπὶ τὰ πονηρὰ, καὶ ἀδεῶς τᾶτοπα πράττουσι καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τὸ ἀδικεῖν συνέριθον κέκτηνται· τὰ δὲ κατ' ἐμὲ τοῦτο πάντα
20 δηλοῖ, ὅς θνητῆς μὲν ὁμολογῶ προελθεῖν, ἀλλ' ὑπάτω θεῶν συνελθούσης· καὶ Ἀλκμήνη μὲν θείας φύσεως ἀληθῶς οὐ μετέσχεν, ἀλλ' ὁ Ζεὺς πάντων θεῶν ὑπερέσχεν, ὅθεν τὸ τῆς μητρὸς ἔλλειμμα τὸ τοῦ πατρὸς ὑπερέχον ἀναπληρῶσαι ἐχρῆν, καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν προ-
25 ελθόντα ἐμὲ γεγονέναι ἀθάνατον, ἐπεὶ καὶ ἡ Σεμέλη θνητὴ· ἀλλ' ὁ ἐξ αὐτῆς τε καὶ τοῦ Διὸς πάντως ἀθάνατος· καὶ τὸ τῆς μητρὸς θνητὸν οὐδὲν τὸν Διόνυσον εἶναι θεὸν διεκώλυσεν· ἐγὼ δὲ ὁ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνω κεκτημένος γονέας, τί ὦ τῆς ἀδικίας, μὴ ὅτι γε οὐ
30 θεὸς ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπου ἐκ προγόνων θνητοῦ δούλος εἶναι καταδεδίκασμαι, καὶ ὁ ἄνωθεν Ἡρακλῆς τῷ κά-

τωθεν Εὐρουσθεῖ δουλοῦται αἰσχροῶς, ὃν εἰ δοῦλον εἶχεν
 αὐτός, ἦν ἂν οὐδέν. Ὡς ἀπόλοιτο ἢ Ἡρα καὶ τὸ ταύ-
 της ζηλότυπον· μαίνεται πρὸς τοὺς ἐπὶ τῇ μητρὶ ἔρω-
 τας τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Δία τρωῶσαι μὴ δυναμένη¹
 ὄλην τὴν τῆς μῆνιδος φαρέτραν κατ' ἐμοῦ ἐκκενοῖ, καὶ
 τὸν τὴν αὐτῆς εὐνήν ἐξυβρικότα τιμωρήσασθαι ἀδυνα-
 τοῦσα τὸν οὐδέν ἀδικήσαντα πλήττει καιριῶς ἐμέ. Τί
 γὰρ αὐτὸς αἴτιος, εἰ ὁ Ζεὺς μίγνυται τῇ μητρὶ, καὶ ζη-
 λοτυποῦσα ἔκφρονά με ποιεῖ· καὶ τοῦτο δὴ τὸ περιεθό-
 μενον· ἄλλου μαινομένου ἄλλος δεσμεῖται, καὶ τὸ δεινότα- 10
 τον, ὅτι κακείνος ταῦτα ὀρώων οὐθ' ὡς ἀδίκως πάσχον-
 τα, οὐθ' ὡς δι' ² αὐτὸν οὐθ' ὡς υἱοῦ ὅλως ἀντιλαμ-
 βάνεται· ἀλλὰ καὶ παραχωρεῖ μαίνεσθαι κατ' ἐμοῦ·
 καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ μανίαν ἐμὲ μανία καθυποβαλεῖν
 αὐτῇ συγχωρεῖ· ἐγὼ δὲ τὴν μάστιγα ταύτην οὐ τοσοῦ- 15
 τον ὡς δεινήν, ὅσον ὡς ἄδικον οὐ φέρων εἰς Πυθίου
 ἀπέρχομαι, θαρρόων ἐκειθεν γοῦν τῶν δικαίων τυχεῖν,
 καίτοι καὶ τοῦτο ὅσον εἰς λύπης λόγον, τοὺς ἐκ τοῦ αὐ-
 τοῦ γεννηθέντας τὸν μὲν θεὸν μέγαν καὶ σοφὸν καὶ
 ἄτρετον, καὶ μάντιν εἶναι τε καὶ ὀνομάζεσθαι· τὸν δὲ 20
 θνητὸν καὶ δοῦλον βροτοῦ, καὶ δυστυχῆ, καὶ τι πλεον
 ἢ ἔκρηρα· καὶ τὸν μὲν σοβαρῶς ἐπ' ἀργυρηλάτου τρί-
 ποδος ὑπερκαθῆσθαι, καὶ παρὰ πάντων δορυφορεῖσθαι
 τε καὶ προσκυνεῖσθαι, καὶ πᾶσιν, εἰς ὃ τι ἕκαστος βού-
 λοιτο ἂν, βοηθεῖν δύνασθαι, ἐμὲ δὲ τὸν ³ περὶ ψυχῆς θέ- 25
 ειεν, καὶ μηδὲ ἑαυτῷ δύνασθαι βοηθεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ
 μὴ πάσχειν ἐκείνου δεῖσθαι· ὅμως πρὸς τοῖς ἄλλοις φέ-
 ρω καὶ ταῦτα καὶ ὡς εἰς τῶν πολλῶν ὁ τοῦ Διὸς Ἡρα-
 κλῆς ἰκέτης τοῦ ἀδελφοῦ γίνομαι. καὶ γὰρ μὲν αἰτῶ λύ-

1 Cod. δυνάμενος. 2 Cod. δ' αὐτόν. scripsi δι' αὐτόν.
 3 sc. δρόμον. Arsen. Viol. p. 331. λαγωὸς τὴν περὶ τῶν κριῶν
 τρέχει, — — λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν διακινδυνευόντων ταῖς ψυχαῖς,
 καὶ πρὸς τοῦτο καρτερεῖς ἀγωνιζομένων.

σιν δικαίαν τῆς ἀδίκου μανίας. ὁ δὲ τί; προσεπιτίθῃσι
 τοῖς δεινοῖς ἔτι δεινότερον, καὶ λύσιν ἀνεῖλα τῆς μανίας
 αἰσχροτέραν πολλῶ, καὶ τὸν θεῖον δεσμὸν ἐκφυγεῖν
 ἔγωγέ τοι ζητῶν προσεπιδεσμοῦμαι καὶ ἀνθρωπίνῳ,
 5 καὶ τὴν Ἥραν ἐκφυγεῖν θέλων, οὔτε ταύτην ἐξέφυγον,
 καὶ τῷ καθάρματι τούτῳ ἀνδράποδον ἄγομαι. Ἐβου-
 λήθην μὲν οὖν τῆς Πυθίας ἐπιέναι τὴν δάφνην σειού-
 σης, καὶ τὰ τοιαῦτα ληρούσης τὸν τε τρίποδα τοῦ πο-
 δός λαβόμενον ἀνατρέψαι καὶ ταύτην ἐπικαταβαλεῖν,
 10 καὶ συμπατήσας τέλεον ἐκτριῦσαι τὴν ὄντως ἐπίτριπτον·
 εἶτα καὶ τὸν νεῶν ἐκ βάθρων αὐτῶν ἀνασπᾶσαι καὶ σύν-
 γε τοῖς ἀναθήμασι καὶ τῷ θεῷ τοῦ Παρνασοῦ κάτω
 βαλεῖν, ὡς αὐτὰ μάντεως δεῖσθαι, ὅπως ἐκεῖθεν ἀνελ-
 θεῖν δυνηθεῖεν· ὅμως δ' ἐπέσχον ἑμαυτὸν τῆς ὀρμῆς,
 15 καὶ κατελθὼν ἐκεῖθεν δουλοῦμαι τῷ λήρῳ τούτῳ, καὶ
 τὰ δοκοῦντά οἱ ἀναντιρρήτως τελῶ, τέλος τῆς Πυθι-
 κῆς παραληρήσεως ἰδεῖν βουλόμενος· ἂν μὲν οὖν τελε-
 σθέντων τῶν διωρισμένων ἀγώνων τῆς νόσου ἀπαλλαγῶ,
 εἰ δ' οὐ, τὸ ῥόπαλον τοῦτο τοὺς κατ' ἐμοῦ λυττήσαν-
 20 τας, ὡς εἰκὸς, μετελεύσεται, καὶ δικαίως τιμωρήσομαι
 τοὺς ἀδίκως ἐμὲ νῦν ἐλαύνοντας· εἰ μὴδὲν γὰρ ἕτερον,
 τοῖς γοῦν νεῶς πάντας αὐτῶν ἀνατρέψω, καὶ τὰ ξόανα
 τούτων συντριψῶ. καὶ εἴ τινα θύοντα τούτοις καταλάβω,
 τοῖς θύμασιν αὐτὸν ἐπιθύσω, καὶ οὕτως τὸ ὄνομα
 25 τούτων τῆς γῆς ἐξαρθῶ, καὶ τότε ἢ τε τῆς Ἥρας ἰσχὺς
 ἐλεγχθήσεται, καὶ ὁ Ἀπόλλων, εἰ τὰ μέλλοντα ὄρα,
 φανήσεται.

Cap. XII.

Ἐκφρασις τοῦ ἐν τῷ βαπτιστοῦ σεμνεῖῳ τεμέ-
 νους τοῦ τὴν κολυμβήθραν περιέχοντος.

30 Πάντας μὲν οἴκους ἀπλῶς εἰκὸς ἐπαινεῖν, ἐπὶ οὐ-
 σμικρᾷ θεραπείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐξευρημένους, τοσοῦ-

τον δὲ πλεόν, ἐν οἷς τὸ θεῖον οἰκεῖ τε καὶ θεραπεύεται, ὅσον ἀνθρώπων θεὸς διενήνοχε, καὶ ἀπὸ ἡ γῆς οὐρανὸς φύσει τε καὶ τόπῳ διέστηκεν. Οὐρανοὶ γὰρ πάντως καὶ οὗτοι, εἶπερ καὶ τὸν οὐράνιον ἐκολπώσαντο, τοσοῦτῳ δ' αὖθις τῶν ἐκασταχοῦ πάντων πλεόν τὸν ἐν τῷ τοῦ βαπτιστοῦ φροντιστηρίῳ ἐστηκότα καὶ τὴν κολυμβήθραν περιέχοντα, ἐν ἧ ὁ τῇ φύσει κεκαθαυμένοι τὸν παρὰ φύσιν ῥύπον ἡμῶν ἀπεσμήξατο, ὅσῳ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐξαισιώτερος, καὶ κόσμοις παντοίοις καὶ ξέναις χάρισι βέβριθε, καὶ οἷα τῷ παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ὠραίῳ κάλλει καθιερωθεὶς, οὐδενὸς ὠραῖσματος τῶν ὀπόσα τῷ παρόντι βίῳ, λειπόμενος οὕτω δὲ περίκλυτος ὢν, καὶ τοῦ κρείττονος χώρου τετύχηκε. Τῆς γὰρ αὐλῆς τὸ μέσον ἐπέλαβε, καὶ ὡσπερ κέντρον μεσαίτατον ταύτης ὑπερανέστηκεν, ὥστ' ἰδὼν τὴν μὲν πᾶσαν αὐλὴν σώματι καινῷ τινι ἂν εἰκάσειας. τὸν δὲ ναὸν τουτονὶ καρδίᾳ, τῷ καλλίστῳ μέρει τοῦ σώματος, καὶ δι' οὗ πᾶν συνίσταται· ἢ μᾶλλον τὴν μὲν κατ' ἀσπίδα φαίης ἐσχηματίσθαι, τὸν δὲ οἷά τινα χρυσοῦν ὀμφαλὸν μέσον αὐτῆς ἐμπεπάρθαι· ἐξαισιον οἶον ἀποστίλβοντα, καὶ ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτίσιν ἐρίζοντα. Ψηφίσι γὰρ χρυσοπάστοις τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς κατακέκασται, αἷς καὶ προσβαλουσῶν τῶν τοῦ ἡλίου βολῶν, ἀμηχανόν ἐστιν εὐρεῖν, ὀποτέρωθεν ἐξανίσχουσι, καὶ τινι προσβάλλουσι, πότερον ἐκ τοῦ δίσκου ταῖς ψηφίσιν, ἢ ἐκ τῶν ψηφίδων τῷ δίσκῳ· οἶμαι δὲ οὐκ ἀξιῶσαι τοὺς ἐντὸς περὶ τῷ φροντιστηρίῳ οἴκους καὶ χώρους· ἐνὶ γέ τινι μέρει τᾶγαλμα τουτὶ περιγραφῆναι, ὥστε μόνον ἐκεῖνον ταύτου κατατρυφᾶν, ἀλλ' ὡσπερ

1 Cod. ἐπὶ γῆς. cfr. Pausan. III. 25. 7. Ἀρίων ὁ κιθαρωδὸς χαλκοῦς ἐπὶ δελφίνος. Riccard. ἀπὸ. ad marg. ἐπί. Sopat. ζητήμ. p. 292. ὁ ἀποκήρυκτος πλεονεκτῆσει τὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας. lege ἐπὶ, ut Par. et Med. cfr. ep. crit. p. 39.

κοινὸν κτήμα τούτων καὶ καύχημα μέσον αὐτῶν πάντων
 εἶσθαι, ἵν' ἕκαστος τὸ ἴσον αὐτοῦ ἀπολαύοιεν, καὶ
 μηδεὶς τῶν ἄλλων πλείονος ἔχοιτο, ὡς ἀδικῶν ἐν τού-
 τῳ πάντας περὶ τὰ μέγιστα· καὶ οὕτω μὲν, ἄς ἔφη-
 5 μεν, ἔστηκε· περὶ δὲ τοῦτον κυπάριττοι πάντη ἀναπε-
 φύκεσαν, ὑπερανεστηκυῖαι τῆς τοῦ ναοῦ ὀροφῆς, το-
 σοῦτον τούτου ἀφεστηκυῖαι, ὅσον τὸν βουλούμενον μετα-
 ξὺ ἀπροσψαύστως περινοστεῖν, καὶ ἀπὸ μὲν ρίζης ἄχρι
 τῆς κορυφῆς πάντη ἀνατρέχουσιν ὄρθιαι, ἄκραις δὲ κό-
 10 μαις ἐπινενεύκασι πρὸς τὸν νεῶν, καὶ οἶον εἰπεῖν δακτυ-
 λοδεικτοῦσι, μονοноὺ φωνὰς ἀφιαῖσιν ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν
 πνοῶν ὑποψιθυρίσμασιν,² ὡς οὗτος ὁ ἐντὸς βαπτίζο-
 μενος μετὰ μικρὸν ἐν ἡμῖν στρωθήσεται· καὶ ἐπὶ τῷ
 λόγῳ εἴποις ἰδὼν τὰ φυτὰ περισκαίρειν, καὶ οἶον εἰπεῖν
 15 ἐπαγάλλεσθαι· κατεσκεύασται δ' ὁ ναὸς ἐπὶ πλευραῖς
 ἴσαις ἀλλήλαις τέσσαρσι· τοσαύταις γὰρ στοαῖς τὸ πᾶν
 κτίσμα ἀπήρτισται· ἐκάστη στοὰ ἐκάστης πλευρᾶς ἐπε-
 λάβετο, ἐπὶ ταῖς ἀλλήλων ἐνώσεσιν· εὐφυῶς πῶς αἱ
 στοαὶ ἡρμοσμένα τυγχάνουσιν· οὐκ ἂν εἴποις ἰδὼν τὸ
 20 κτίσμα τετράστοον, ἀλλ' ἐν σῶμά σοι τὸ πᾶν δόξειεν,
 οὕτως ἢ τέχνη ἠκριβῶται τῷ δομήτορι· ὄροφος ἐφύπερ-
 θεν τῶν στοῶν ἐκτετάννυσται· ἔργον καὶ τοῦτο δομή-
 τορος τὰ κάτω μέρη τῷ κτίσματι ὅσον ἀπὸ γῆς μέχρι
 τινὸς περίξ πάντη λίθοις λευκοῖς κατεστήρικται, καὶ οἶα
 25 πόδες, ἰσχυροτέραις ἔλαις ἐμπεπέδωται,³ καὶ οἶον εἰ-
 πεῖν καταπέφρακται ὁ δὲ ἱρμογλύφος πῶς ἂν εἴποις,
 τοὺς λίθους ἀπέξεσέ τε καὶ ἀπεστιλβωσεν, ἢ πῶς αὐτοῖς
 τοῖς λαξεύμασι κατεποίκιλεν. Τὴν λαξευτικὴν ἑτέρα δια-
 δέχεται τέχνη· καὶ τὰς στοὰς ἐπιλούει ψηφίσις ὡς ἔφη-
 30 μεν, καὶ οἶα χρυσῷ ἐπενδύει τὰ κτίσματα· τὰ δ' ὅλα
 χρυσῷ καταπέπασται· ὅλα ἐξήστραπται, ὅλα τοῦ ἡλίου
 κα-

² Cod. ὑποψιθυρίσμασιν.

³ Cod. ἐμπεπεδίλωται.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

καταπεφρόνηκεν· ὁ δὲ γεγραφῶς ἐπὶ τοῖς ναῦς θείας διαφόρων ἀγίων συντίθησι, καὶ λικὰς, οὐκ ἐκ χρωμάτων δὲ κατασκευάστων, φίδων καὶ αὐταὶ γεγράφαι, ⁴ παντοῖα χρῶσῶν, καὶ ὅσοις εἰκόνα συγκεῖσθαι εἰκὸς· κατεψήφωται. Ὁ μέντοι φραγμὸς τῶν τέχνης ἐξεύρημα, ἐκάστης γὰρ τὸ ἄκρον κύανέουσι κίονες, μεταξὺ δὲ τῶν κίωνων ξύλι κάλλος ἐξεσμένα καὶ τετορευμένα εὐφυῶς πικαὶ τοῖς κίονιν ἴρμοσται, καὶ φραγμὸς τῶν ἄρκτων καὶ μεσημβρία γίνεται· τὰς δ' ἑτέρας ἐμφράττουσιν, οἶμαι δ' οὐκ ἀπαῖδον οὐδὲ πικαὶ τὰς τὴν μὲν ἐκ δύσεως, τὴν δ' ἐκ ἀνατολῆς· ἀλλ' ἢ μὲν τοῖς ἐκ ζόφου δυτικῆς ἀσπελθοῦσι καὶ τῷ θεῷ λούματι προσδραμοῦσι γικετάννυται καὶ τῇ κολυμβήθρᾳ τούτους δῶρον λύτιμον· εἶτα μυστικῶς τὸν ῥύπον ἀπολουθέντι πικυθέντας, ἢ ἑτέρα τούτους παραπέμπει πικυούς ἀνατολήν. πλείονος καὶ καθαρωτέρας κατατροφήσοντας· οὕτως οὐδὲν ἀργὸν τοῦ ναυλεϊπόμενον, καὶ τὰ μὲν ἐκτὸς τοῦ ναυῶ ὡδὶ τέχναις μεμέρισται, καὶ ὡσανεὶ τις ἔρανος αὐτῶν ἀνεγήγερται· εἰσιόντι δὲ τοῦ ναυῶ εὐφρος πᾶν λίθων λευκῶν σοὶ τοῖς ἐκκρίτοις ἐμῆσον δὲ τούτου χθαμαλή τις κιονὶς ἐνεπάρη περὶ ἢ κολυμβήθρα ἐρήρυσται· ἢ δὲ καὶ αὐτὴ κὴ λελαξευμένη ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ θαυμασίον βουσα, καὶ ὄντως μαρμαῖρον, ἴν' οὕτως εἶπα μαρον· θαλάμος δὲ τέρας ἄλλο τι ταύτην ἐμπερὶ γὰρ αὐτὴν κτίσμα τι μικρὸν ὅσον ἀπὸ τινὸς ἀνεστήκός, καὶ ταύτης ἱκανὸν διεστῶς ται, καὶ χορείαν ⁵ ὡσανεὶ τινὰ ἀναρτίζει· ἐπὶ

⁴ sc. opere musivo.

⁵ Cod. χορείων.

του κιονίδες τινές διασταδὸν κατὰ στίχον στηρίζονται,
 ἅπερ ἄκραις κεφαλαῖς κεκυρτωμένην ὀροφὴν δομήτορος
 ἔργον ἀνέχουσιν, ἐνταῦθα γὰρ λιθοξόος δομήτορι ὑπε-
 ξίσταται· καὶ δομήτωρ λιθοξόω ὑποχωρεῖ, ὁ μὲν γὰρ
 5 στρώννυσι τοῦδαφος, ὁ δὲ τὸ τοιχίδιον περιῦστησιν· εἴτ'
 ἐν μέρει τῷ μὲν οἱ κίονες ἀνατρέχουσι, τῷ δ' αὖ κυρ-
 τοῦται ἡ ὀροφή, καὶ οὕτως ὁ θάλαμος ἀπαρτίζεται·
 τῆς δ' ὀροφῆς ἔνδον ταύτης ὁ γραφεὺς ὕλα χρώματα
 συγκεράννυσι, καὶ τὸν βαπτισμὸν τοῦ σωτῆρος ἐκεῖ κα-
 10 ταζωγραφεῖ· ὅστις δὴ καὶ κατὰ καιρὸν τῆς θείας κάτω
 κολυμβήθρας ὕδατος ἐμπλησθείσης ἁγίου, ἔνδον εὐθύς
 τοῦ ὕδατος ὁρᾶται, αἰσθητῶς ὡσανεὶ βαπτίζομενος, καὶ
 ὁ τοῖς ἄνω ἀεὶ ἐμφιλοχωρῶν θεὸς κάτω δι' ἐμὲ τηνι-
 καῦτα γίνεται καὶ προσπελάζει τῇ γῆ· φιλῶ σου τὴν χεῖ-
 15 ρα γραφεῦ· εἰ δέ γε βούλει τὴν ἐπίνοιαν, καθ' ὕδα-
 των γὰρ γράφεις, ὅπερ πολλῶ τῶν λίαν ἀδυνάτων ἐστίν.
 Ὁ μέντοι γε λοιπὸς χώρος περιειλεῖται τῷ ξένῳ τούτῳ
 θαλάμῳ ἐκτός, καὶ ὡσπερ στέφανος αὐτὸν περιτρέχει,
 καὶ προνάῳ τούτου τινὲ ἔοικεν· Ἐπὶ μέντοιγε τὴν ὀρο-
 20 φον τούτου πάλιν ὁ γραφεὺς τῆς σφετέρας τέχνης πᾶν
 τὸ φιλότιμον πινακῆδὸν ἐξάντλει, καὶ πᾶν ὅτι περ συμ-
 βάλλον τῷ θείῳ βαπτισμῷ καταγέγραφε· τὸν βαπτιστὴν
 τὸν λαὸν ἐκδιδάσκοντα, τοὺς προσερχομένους βαπτίζον-
 τα· ἴδοις ἐκεῖ τὸν κεκαθαρμένον ὡσπερ ἓνα τῶν ῥυπα-
 25 ρῶν αἰτοῦντα τὸ βάπτισμα, τὸν δὲ βαπτιστὴν πρὸς τὴν
 αἴτησιν μέχρι τινὸς ἀπαρνεύμενον· ἐκεῖ Ἡλίας κατὰ πῦρ
 σὺν πυρὶ ἀεροβατῶν καὶ μηδὲ φλεγόμενος, ὅπερ καὶ
 σαφῶς μαρτυρεῖ τῷ περὶ αὐτὸν πάλαι θαύματι· τὸ μὲν
 γὰρ πάλαι τῆς ἀληθείας τὸν ζηλωτὴν πυρὶ κατέχεσθαι,
 30 καὶ μηδὲ φλέγεσθαι, θείας πάντως δυνάμεως· τὸ δὲ μὴ
 καὶ νῦν γεγραμμένον ἐνταῦθα τῆς γραφῆς ἀσθένεια πί-
 φηκεν· ἀδυνατεῖ γὰρ πρὸς φύσιν πυρὸς ἢ τέχνη· συμ-
 βαίη τοίνυν θεϊκὴν ἰσχὺν τὴν ἀσθένειαν τῆς γραφῆς

τυγχάνουσα ἐπαινετωτέρα καθέστηκε· μετὰ τοῦτο τὸν
 Ἰακώβ σὺν γυναιξί τε καὶ θρέμμασι δραπετεύοντα τὸν
 κηδεστὴν ἔγραψεν, ἔτι δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Λάβαν τοῦ- 5
 τους καταλαμβάνοντα, καὶ τοῖς σφετέρους θεοὺς ζη-
 τοῦντα, οὗσπερ ἡ Ῥαχὴλ κλέψασα ὑπὸ τῷ σάγματι
 τῆς ὄνου κατέκρυψε, πόθον πολὺν εἰς αὐτοὺς τρέφου-
 σα, ὄνπερ ὕστερον πρὸς τὸν ἀληθῆ θεὸν νουνεχῶς
 μετεκέντρισεν. ἐπὶ τούτοις ὁ Ἰσραὴλ τὴν Αἴγυπτον φεύ- 10
 γει διὰ τῆς ἐρυθρᾶς, ὁ δὲ Φαραὼ ὑποβρύχιος γίνεται·
 καὶ ὁ Μωϋσῆς τῷ Ἰσραὴλ ἡγούμενος, μετὰ χειρας τὴν
 θαυματοποιὸν ῥάβδον ἔχων, καὶ μετὰ μικρὸν αὐτὴν⁶ ἐμ-
 βάλλων τῷ ὕδατι, καὶ μεταβάλλων αὐτοῦ τὴν πόσιν
 τοῖς μὴ μεταβαλλομένοις τὴν γνώμην· μετὰ τοῦτο πά- 15
 λιν ὁ Ἰσραὴλ ἐφ' ἀμάξης τὴν πολύχρουνον πέτραν φέ-
 ρων· ὡσπερ ζημίαν ἡγούμενοι, ἂν μὴ μεθ' ἑαυτῶν τὸν
 ἔλεγχον τῆς σφετέρας ἀπιστίας φέρωσι· ταύτης γὰρ οὐκ
 ἀφιστάμενοι, οὐδὲ τῆς στηλιτευούσης ταύτην πέτρας δι-
 ἴστανται· εἶτα τούτοις τὴν αἰτηθεῖσαν Αἰγυπτιακὴν τρο- 20
 φὴν ὁ γραφεὺς δίδωσι, καὶ σοφῶς καὶ εὐστόχως, εἶπερ
 ἐν ἄλλῳ τῷ πηλῷ τε καὶ χρώμασιν ἐν ταύταις ἐχρήσα-
 σατο· τοιαῦται γὰρ αὐταὶ τῷ τε μάννα καὶ τοῖς ἑτέροις
 συνεξεταζόμεναι· πρὸς δὲ καὶ ἴν' ἐσθίοντες τοῦ πηλοῦ
 καὶ τῆς πλινθίας ἀναμιμνήσκονται, καὶ οἷς μοχθοῦν- 25
 τες οἱ ἄθλιοι, τοιούτοις ἐτρέφοντο· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν,
 ὅποσα τύποι καὶ ὑπογραμμοὶ τοῦ θείου βαπτίσματος,
 πάντα τῷ γραφεῖ ἐκεῖ καταγέγραπται· ἀλλ', ὡ γραφεὺς,
 τίνος χάριν τὰς γραφὰς ταύτας ἤρας ὑποῦ καὶ πρὸς τῇ
 ὄροφῇ, ἀλλ' οὐ τοῖς τοίχοις κάτω ἐνέγραψας, τί σοι τὸ 30
 πρᾶγμα βούλεται; τί τὸ τοῦ τόπου σοι ἀπλησίαστον;
 ὑποτοπάζω σου τὸ μηχανήμα· οὐ τηνάλλως⁷ ἐπιβάλλω

6 Cod. αὐτόν 7 Cod. τηνάλλως. Ita Sever. Ethop. II.

τοῖς σοῖς σκαιωρήμασιν, οὐ με τὸν Θεμιστοκλέα λάθοις,
 ὦ Ἄπολλον· σὺ μὲν ἀνείλες λοξὰ, ἐγὼ δὲ καταξανῶ σου
 τὸ αἶνιγμα· ἄκουε δὴ· οἶσθα τὴν μὲν σὴν τέχνην, ἀπα-
 τῶσαν μὲν ὄψιν, ἠττωμένην δ' ἀφῆς· τὰ δὲ σὰ τοῖς
 5 χρώμασι πεπλασμένα ὕδωρ καὶ πῦρ, τὰς φύσεις ἀντα-
 μειψάμενα, καὶ τὸ μὲν κατάξηρον ὄν, τὸ πῦρ δὲ ὑπέρ-
 ψυχρον, ἐνθεν τι καὶ τῆς μὲν ἀφῆς τὰ σὰ στοιχεῖα διέ-
 στησας, ἵν' ἀποδραπετεύῃ τὸν ἔλεγχον, τῇ δ' ὄψει μόνῃ
 ἀπήρησας, ἵν' ἀπατᾶν καὶ ἀληθῶς ταύτη κρίνηται· ἔχω
 10 σου πάντως τὸν νοῦν· οὐκ ἀποτυγχάνω σου τοῦ σκοποῦ,
 ἀλλ' ἐπαινῶ σε τῆς τέχνης, δι' ἧς τοιαῦτα ταύτη μιμῆ·
 ὑπερεπαινῶ σε τῆς ἐπινοίας, ἐν ἣ τῇ τέχνῃ σαυτῶ τε καὶ
 τῶ δια πάντων κεχαρισμένῳ τούτῳ ναῶ οὐ τὸν τυχόντα
 περιῆψας ἢ σμικρὸν ἔπαινον.

Cap. XIII.

15 **Θέσις, εἰ γεωργία χρηστέον.**

Ὁ τὸ συνέχον καὶ συνιστᾶν τὸν ἡμέτερον βίον ζη-
 τῶν τὴν γεωργίαν εἰς νοῦν λαβέτω μοι· αὕτη γὰρ μετὰ
 τὰς ἄνωθεν ψήφους ἡμῖν τὸ εἶναι κεχάρισται· ἦτις προς-
 ταγμα μὲν τοῦ δημιουργοῦ ἐκ τῶν ἀγράπτων καθέστη-
 20 κεν, ἔργον δὲ ἄνωθεν παρ' αὐτοῦ δεδομένον τᾶνθρώπῳ·
 ἐργάτης γὰρ καὶ οὐκ ἄλλου τινὸς πλασθεὶς ὁ ἄνθρω-
 πος, πλὴν τοῦ παρ' ἐκείνου ὑπὲρ αὐτῆς φυτευθέντος
 περιεδομένου παραδείσου τέτακται, ἐν ᾧπερ ἔργον οὐ-
 δὲν ἕτερον, ἢ πάντως γεωργία καθέστηκεν· εἰ δὲ κτί-
 25 σμα μείζον οὐδὲν τοῦ ἀνθρώπου, ἔργον δ' οὐδὲν ἕτε-
 ρον ἢ γεωργία παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τούτῳ δεδώρηται,
 καὶ ταῦτ' οὕτω πταίσαντι, τῇ τε δηλαδὴ τοῦ δωρουμέ-

τί οὖν τῆνάλλως ὀδύρομαι. Par. τῆνάλλως. Nicol. Ethop. 14.
 p. 393. l. 12. τί ταῦτα διατρίβω τῆνάλλως; Cod. τῆν' ἄλλως.

υπερκείνῃσιν ἰσχυρῶς ἡ γεωργία ἐκτελεῖται· καὶ πο
 ἀνθρώποις τὸ καλὸν τοῦτο πολιτευόμενον, τί τῶν λι
 τελῶν οὐκ ἐργάζεται; πρῶτον μὲν ὅσον τὸ καθ' αὐτ
 ἀθανάτους τοὺς θνητοὺς ἀπεργάζεται, τὸ ζῆν πάσι ζ
 οῖς παρεχομένη, εἴπερ διὰ μὲν τῆς ζωῆς τὸ ἀθάνατον
 περιγίνεται, διὰ δὲ τὸ ζῆν τὸ φαγεῖν, τὰς δὲ τροφ
 ἡ γεωργία παρέχεται, ζῆν δὲ παρασχούσα καὶ καλ
 ζῆν προσαπέγειμε, σοφούς ἡμᾶς ἀπεργαζομένη, δι' ἣ
 γὰρ αὕτη τῶν πρὸς χρείαν πάντων εἰπορεῖν δίδωσι
 ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ παντοίων ἐπιτηδευμάτων ἀκι
 λυτῶς ἀντέχεσθαι προξενεῖ· ἡ γὰρ ἐκείνων ἀπορία τὸ
 τοιούτων καλῶν πάντων κάλυμα· ἐπιλείπει τοῖς ταῦτι
 δωρήμασι λήξασι συλλήξαιεν ἂν καὶ πᾶν ὃ τι κάλλ
 στόν τε καὶ χρησιμώτατον· σὺν τούτοις δὲ καὶ ἀνδρῖ
 ἡ γεωργία σοὶ πράξενος· εἰ γὰρ ἐξ ἀτροφίας ἀσθενεῖ
 καὶ νέκρωσις τοῖς σώμασι περιγίνεται, ἐκ τροφῆς δηλο
 νότι ῥώμη τούτοις προσγίνεται· τὸ μέγιστον σπουδαῖοι
 ἡμᾶς ἡ γεωργία ἐργάζεται· οἷς γὰρ τὰναγκαῖα πάντ
 παρεχομένη τῶν σωματικῶν ἡμᾶς ἀπαλλάττει φροντι
 δων, εἴπερ πρὸς ἀρετὴν πολλάκις πρόσαντες γίνονται
 φιλοσοφεῖν ἀκωλύτως παρέχεται· εἰ δὲ πράσταγμα γεωρ
 γία τοῦ κρείττονος, ἔργον δὲ τῶ πῶν ἀπάντων κτισμά
 των τιμιωτάτῳ, πρῶτως παρὰ¹ τοῦ δημιουργοῦ δεδο
 μένον, σοφίαν δὲ καὶ ἀνδρίαν ἐργάζεται, ζωῶν δὲ κα
 ἀμφοτέρων αἴτιος φαίνεται, πῶς οὐ τὸ πᾶν αὕτη συν
 ἔχει καὶ πάντων ὑπέγκειται; Ναί φησιν, ἀλλ' ἡ γεωρ
 γία ἔσθ' ὅτε ζημίας παραίτιος γίνεται· στοιχείων ἀνω
 μαλία τὰ τοιαῦτα οὐ γεωργία ἐργάζεται· πλείστου γὰρ
 αὐχμοῦ ἢ ὄμβρου ῥαγδαίου ἐπικρατήσαντος, ἢ ἀνέμῳ
 δυσπνοίας ἢ τοιαύτης ἄλλης ἐκτροπῆς ἐπεισπεσούσης,
 τὰ δεινὰ ταῦτ' εὐθύς ἐσκωμάζει, ὧν πάντων οὐχ ἡ γεωρ-

¹ Cod. περί.

γία, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα αἷτια πάντως καθέστηκεν, ὥστε
 ἔλαθες σαυτὸν γεωργία προφέρων, ἢ στοιχείων ἀδική-
 ματα πέφυκε. δοκεῖς δέ μοι ὁ ταῦτα λέγων ῥαδίως καί
 τῷ τρώσαντι συγχωρήσας τὸν ἀδίκως παρ' ἐκείνου τρω-
 5 θέντα ἐλέγχειν, καὶ τὸν φονέα παραδραμῶν ἐγκαλεῖν
 τῷ κειμένῳ, ὅτι ἀδίκως πεφόνευται· καὶ ἀπλῶς τὸν
 ἀδικηθέντα δίκας εἰσπράττειν, ὅτι ἠδίκηται· ἀλλ' οὔτε
 τὰ τοῦ πράξαντος πλημμελήματα τῷ παθόντι προσανα-
 θεῖναι δίκαιον, καὶ ἄλογον, εἰ τῇ γεωργίᾳ τὰς ἐκτρο-
 10 πὰς τοῦ καιροῦ λογιούμεθα· εἰ δὲ καὶ γεωργίαν ταῦτα
 θησόμεθα, οὐ περὶ τοῦτο ἀργίαν αὐτῆς καταψηφίζε-
 σθαι δίκαιον, οὐδὲ γάρ τις τοῦ βαδίζειν ἐπαύσατο καὶ
 ἀκίνητος πάντη μένειν ἠγάπησεν, ὅτι βαδίζων προσέ-
 πταισε, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὴν χεῖρα τυχὸν ἐξέκοπτεν·
 15 οὐδὲ τις ἀτροφίαν πᾶσαν στέργει καὶ ἄσιτος πάντη κά-
 θηται, ὅτι τινὰ ἐσθίοντα ψυχὸς παρεμπεσοῦσης ἀπελ-
 θεῖν ἔγνωκεν· οὐ γὰρ ὅτι τοῖς πράγμασι δυσχερῆ τινα
 πρόσεστι, διὰ τοῦτ' ἀποστατίον² αὐτῶν, ἀλλὰ μάλιστα
 ὅτι χρήσιμα ἀνθεκτέον ἐκείνων, τῶν ἐπισυμβαινόντων
 20 αὐτοῖς δυσχερῶν ὀλίγα φροντίζοντας· εἰ δὲ πᾶσι μὲν
 πράγμασι δυσχερῆ τινα πρόσεστι, πάντα δὲ πράττομεν
 ἄνθρωποι πρὸς μὲν τὸ χρήσιμον ἐκείνων ὀρῶντες· περὶ
 δὲ τοῦ τέλους αὐτῶν τὰς ἐλπίδας χρηστὰς τρέφοντες,
 τοσοῦτῳ γεωργίας μάλιστα πλέον πάντων ἀντιληπτέον
 25 ἔστιν, ὅσῳ καὶ πάντων λυσιτελέστατον πέφυκε. Ναί
 φησιν, ἀλλὰ τοὺς πλουσίους πένητας ἢ γεωργία ἐργά-
 ζεται. Ἀφορίας ταῦτα τὰπίχειρα, καὶ καιροῦ οὐ γεωρ-
 γίας τὰ συναντήματα· σὺ δ' εἰκας κατηγορεῖν γεωρ-
 γίας, ὅτι μὴ καὶ καιρῶν αὐτῶν βασιλεύει, καὶ τὰ ἄστατα
 30 φύσει ὅτι οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μένειν παρασκευάζειν δε-
 δύνηται· ἕα τοὺς καιροὺς ἐκτρέπεσθαι καὶ μεταβάλλειν
 συχνά, ὅτι τοῦτο φύσις αὐτοῖς, μὴ ζῆτει παρὰ γεωρ-

2 Cód. ἀποστίον.

λοτρία πταισματα, και καιρων την πενιαν προξενουντων,
γεωργια μη κακιζεσθω σοι ως τους μετερχομενους δηθεν
εκτριβουσα, ου μην, αλλα και πλουτον μαλλον οιδεν η
γεωργια ου πενιαν χαριζεσθαι· καιρων γαρ προελθοντων ε
επηρειαις ανταγωνιζεται, και απερ καιρου αταξια και
υβρις διελυμηνατο, ταυτα γεωργια επανεσωσατο, τοις
εαυτης φαρμακοις εξωμενη, ους η των στοιχειων ανω-
μαλια τραυματιας απειδειξε· πως ουν πενιαις εργατης,
η πενιαις ολετηρ πεφυκεν; ει δε πενιαις η γεωργια φθο- 11
ρευς, πλουτου δηλαδη προξενος. Ναι φησιν, αλλ' εργα-
δες το πραγμα, εργαδες, και ποιας αποδημιας στεί-
λεισθαι προξενει, η ποσας χωρας και λιμενας μεταμει-
βειν αναγκάζει η γεωργια; ουκ ενθα οικεις, εκει σοι
και ταυτην εργαζεσθαι προκειται; όπου γαρ ενδαιτα 15
γη· ενθα δε γη, γεωργειν εξεστι· τι δε; αποδημεις
μεν ουδαμως, πονεις δε περι την εργασιαν αυτης, και
μην βους μεν τον αυτη προσοντα πονον υφισταται, συ
δ' ουδεν η τους καρπους συγκομιζη· και νεφελαι μεν
αρδουσι, συ δε τας αποθηκας πληροισ, και ηλιος και 20
αιηρ αμα γην συνεκτρεφουσι, συ δ' απολαυεις αυτων·
ωστε πως εργαδες, ο μηδε οτι γε πολεμον ουδενα σοι
προξενει, αλλα και μετα ραστωνης οτι πολλης παντ'
αγαθα διδωσιν· ει δ' ετι φιλονεικεις, ως εργαδες η
γεωργια, χαρις σοι του υπερφουος εχλωμιου, οπερ πλε- 25
κων νυν αυτην αναδεις, ει γαρ ταγαθα παντα πονω
προσγινεσθαι σαφως μεμαρτυρηται, και ιδρωτων ανευ
των χρηστων ουδεν αναφαινεσθαι πασιν ανωμολογηται,
πως πονοις συ την γεωργιαν κατορθουσθαι λεγων ουκ
εναργεστατα βεβαιοις, οτι των χρηστων εν και αυτη 30
πεφυκεν· ωστε δι' ων πειρα διαβαλλειν την γεωργιαν,
δι' αυτων επαιρων ταυτην σ αυτον λανθανεις· και οϊς
προτεινεις επαινετης ταυτης αντι κατηγορου γινόμενος

οὐκ αἰσθάνη· εἰ μὲν οὖν ἐπαινέσων μὲν γεωργίαν, συ-
 ηγορήσων δ' ἐμοὶ, ἄνθρωπε, νῦν ἀνέστης, τί σχῆμα
 ἀνέβαλες ἀντιλέγοντος, καὶ πρόσωπον κατηγοροῦντος
 ὑπέδυσ, καὶ οὐ ταῦτα μεταβαλὼν, καὶ τὴν σκηνὴν ῥί-
 5 ψας, καθαρῶς συνεπαινεῖς μοι τὴν γεωργίαν, οὐδέσιν
 ἄλλοις ἢ τούτοις αὐτοῖς, ἃ προτείνεις νῦν, χρώμενος·
 εἰ δὲ τούναντίον κατηγορήσων μὲν αὐτῆς, ἐμοὶ δ' ἀν-
 τερῶν, ἕτερα προβαλοῦ, ἃ νῦν ἀνθυποφέρεις παρεῖς,
 ὡς οὐ ψόγους, ἀλλὰ μεγίστους ἐπαίνους γεωργίας τυγ-
 10 χάνοντα, καὶ εἰκότως αὐτὴν ἐπαινεῖς, ἐπαινετὸν γὰρ
 γεωργία καὶ λυσιτελέστατον, ὡς οὐδὲν ἕτερον· τοῦ
 κρείττονος πρόσταγμα γὰρ, καὶ πρῶτον ἔργον ἀνθρώ-
 πῳ, καὶ ἀρετὰς πάσας παράγουσα, καὶ πλοῦτον διδοῦ-
 σα, καὶ τοῖς ψέγειν αὐτὴν πειρωμένοις, μὴ ὅτι γε χά-
 15 ραν οὐδεμίαν ἔῳσα, ἀλλὰ καὶ ὄσων ἐπαίνων παρ' ἐκεί-
 νων τυγχάνουσα· διὰ τοι τοῦτο· καὶ ἀντιληπτέον πάσης
 γεωργίας ἐστίν.

una cum supplemento lectionum variarum ad p. 429—432.

Addenda et corrigenda

- P. 22. l. 2. a. i. contra
Pol. V. p. 452. B. φυσολ
P. 22. not. l. 6. adde: Hu
P. 23. l. 5. ἐκ χρήσεως. mali
P. 23. l. 8. ἄλλος δὲ ποιητῆς i.
P. 33. not. 53. adde: Taur
P. 49. l. 2. ἔξωμεν l. ἔξομεν.
codd., lege ἐνάργεια coll. p. 47. pro ἐνάργεια, quod est in
P. 79. l. 8. pro δροῦνται l. δωροῦνται.
P. 91. l. 13. ἀγνοῦσα l. ἀγνοῦσα.
P. 97. l. 10. τῆν ἄκρων l. τῶν ἄκρ.
P. 104. l. 7. τελευταῖα l. τελευταῖα.
P. 135. l. 9. post: operas, adde: pretium.
P. 144. l. 4. post „conservato” adde: Caussam, propter quam
παράδειγματα ab nonnullis editionibus absunt, nuper mihi
indicavit G. Bardili. Quippe illa continent folia triginta
duo, propriis paginis et signatura instructa, eademque
quae apud Theonem, subscriptio in fine legitur: Impressum
Romae per Angelum Barbatum. Decimo octavo cal. Augusti
M. D. XX. Ex eadem officina eodem anno, eadem forma
et subscriptione prodire Aphthonii progymnasmata, vide
Morelli catalog. bibliothecae Pinell. tom. III. p. 14. Igitur
apparet, tria haec scripta uno volumine consociata fuisse,
sed quum suam quodque paginam, signaturam et subscri-
ptionem haberet, factum est, ut unum ab altero posset di-
velli. Nullum, in quo omnia tria continerentur, exemplum
mihi innotuit.
P. 160. ad not. 11. adde: Veterum auctorum locos de Cocalo
agentes enumeravit Grauertus in commentatione de media
comoedia, Mus. Rhenan. a. II. Fasc. 4. p. 507.
P. 185. l. 23. ἀποκεκρυμένων l. ἀποκεκρυμένων.
P. 190. l. 20. συννακουόμενα l. ἀποκεκρυμένων.
P. 191. l. 12. βουλευσαμένοις, malim: βουλευσαμένους.
P. 198. l. 23. συνδέτως l. ἀσυνδέτως coll. p. 196.
P. 208. l. 7. a. i. post Scheff, pone: 22
adde: Simonidi tribuit Ar
P. 215. not. l. 2. pro
P. 216. l. 10
P. ...

propositam cf. Plat
ἦν ὄψιν.

L. II. 55.

coll. p. 26. l. 6.

id. Xen. Mem. II. 1. 20.
i.

- p. 273. l. 12. cod. *κέκτηται* et l. 11. videtur esse *πολιὰ*.
- p. 274. l. 24. *ἄμιλλαν*. Boissonad. emendat *ὀμιλίαν*. ἰ' not. l. scribe: post α sunt vestigia litterarum valde turbata, et fere deleta, in fine ης nitidum est. tum *χρῆσις*. ad not. 2. adde: e corr. *συνοικησ*.
- p. 290. l. 16. post *ἔμεινε* pone colon.
- p. 291. l. 7. *ἀρετῇ* l. *ἀρετῆ*. l. 26. *δρῶν* fort. legendum: *ὄρων*.
- p. 294. l. 4. *ἀρεστίας* l. *ἀριστίας*. l. 21. *τῆ γὰ* l. *γῆ*.
- p. 382. l. 19. *καθίστην* l. *καίεστην*.
- p. 417. not. 3. scr. cod. *τὰ γῆς*. Reisk. *τῆς γῆς*. scripsi *τὰ τῆς γῆς*.
- p. 418. not. 4. *αὐτοῦ* est in cod.
- p. 423. l. 4. lege *δεδίκεται*. ex cod. l. 9. pro *γς* lege *γάρ*.
- p. 424. l. 8. lege *κατὰ λειμῶνος* ex cod. et Allat.
- p. 425. l. 12. Cod. *δ' ἐπὶ*. not. 11. l. *τοῖς λόχοις*.
- p. 426. l. 10. post *ὁ δὲ* insere: *οἷς μὲν ἐδεδίκετο*.
- p. 429. l. 9. Cod. 2918 et 2720. *ἐπεδείξατο*. ib. pro *τοῦ* lege *τῆς*. l. 13. Cod. *θηράσαιτο ὄρα τε Ὀδυσσ.* etiam 2720. *θηράσαιτο*. l. 14. *οὐ μὲν* l. *οὐ μὴν*. l. 16. Cod. *ὑπεκκίεται*.
- p. 430. l. 3. Cod. 2918 et 2720. *τὸ δ' ἄλ.* l. 9. in utroque cod. constanter *θείαντος* scribitur. l. 10. Cod. *ὑποπίπλται*. 2720. *ἰποπίπλται*. l. 13. Cod. *αὐτὸν τὸν νοῦν*. l. 17. Cod. *ἐκοίμιζε*. l. 25. uterque cod. *ἔξετεσε*.
- p. 431. l. 3. Cod. *τὴν ψυχὴν δὲ*. l. 9. Cod. *πάντα χρυσός*. l. 11. Cod. *πορίζουσι*. l. 14. Cod. *μὲν ὡς εἶχον*. l. 16. Cod. *μυρίων εἶδος χρηματισμὸν* [lege *χρηματισμῶν*.] l. 17. Cod. *καὶ οἱ*. l. 20. lege *ἔξεισι*. l. 21. Cod. *ἐπίτρεχε*. l. 22. Cod. et Allat. *ἐπεθώυζε*. l. 23. Cod. *ἑφίλοι*. l. 25. Cod. *σοφόν τι*. l. 28. lege *ἕξει*.
- p. 432. l. 15. dele *ἦν*. l. 20. lege *θησαυρίζοιτο*.
- p. 442. l. 25. lege *τὸ τῆς ἐνανθροπήσεως τοῦ σ.* ib. not. 1. adde: versus est Gregorii Naz. in ejus Opp. t. II. p. 86.
- p. 443. l. 12. lege *συγκεραννύμενον*. ελο
- p. 444. l. 24. lege *καὶ ὁ σοφ.* ib. l. 27. Cod. *προερχόμενον*.
- p. 448. l. 2. a. i. pro *κοινή*. l. *κοινῆ*. lin. inf. pro *ἰδία* l. *ἰδίᾳ*.
- p. 449. l. 2. a. i. pro *δονεῖζει* l. *δανεῖζει*.
- p. 498. l. 2. lege *περιηυλάκισαν* ut est in codice, et dele notam.
- p. 501. l. 1. lege *ἀνέβλυζεν*.
- p. 526. l. 4. pro *οἶά τε* l. *οἶα τε*.
- p. 537. n. 1. pro Friart. l. Iriart.

111

FEB 1971

BY